

नया नीयम्

च्योःबाङ्लम्कायः पेओ कुरा

सामदान बुक्स
काठमाडौं

The New Testament

Good Words for the Chepang

1993
700 copies

The illustrations on pages 112, 116, 176, 190, 238, 378, 382, 415, 421, 458, 501 and 687 are copyrighted by the David C Cook Foundation and used with permission. All other illustrations are copyrighted by Horace Knowles and used with permission.

Published for Samdan Books, Kathmandu,
by the International Bible Society

Printed at Swapna Printing Words(P) Ltd.
52 Raja Rammohan Sarani, Calcutta-700 009

पुस्तक सुची

मत्ती	१
मरकुस	११०
लुका	१८२
युहना	३०७
प्रेरीत्	३८७
रोमी	५११
१ कोरीन्थी	५५८
२ कोरीन्थी	५६८
गालाती	६२६
एफेसस्	६४१
फीलीपी	६५५
कोलसी	६६५
१ थेसालोनीका	६७४
२ थेसालोनीका	६८२
१ तीमोथी	६८८
२ तीमोथी	६९६
तीतस्	७०८
फीलेमोन	७१३
हेब्रैनी	७१५
याकुब	७५०
१ पत्रुस्	७६१
२ पत्रुस्	७७४
१ युहना	७८१
२ युहना	७९१
३ युहना	७९३
यहुदा	७९५
प्रकाश	७९८

मत्ती

मत्तीइ लेखओ येसुकोः कुरा

१ येसु खीस् त तोओ आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेमा खेःतो
दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेमा खेःतो ।

इहाडः येसुकोः होह् थेड्ओ लेखती मुनाः । २ आब्राहाम्-
कोः गोय्चोः इसाक् खेःतो इसाक्कोः गोय्चोः याकुब् याकुब्कोः
गोय्चोःलम् यहुदामा ओउःकोः हौचोड्मा । ३ यहुदाकोः गोय्चोः-
नीस् पेरेस् पुःचाः जरा ओउःनीस्कोः आमा तामार् त तोओ खेःतो ।
फेरी पेरेस्कोः गोय्चोः हेस्त्रोन् हेस्त्रोन्कोः अराम् ४ अराम्कोः
आमीनादाब् आमीनादाब्कोः नहस्योन् ५ नहस्योन्कोः सल्मोन्
सल्मोन्कोः बोआस् बोआस्कोः आमा राहाब् त तोओ खेःतो ।
बोआस्कोः गोय्चोः ओबेद् ओउःकोः आमा रुथ् त तोओ खेःतो ।
ओबेद्कोः गोय्चोः येसे खेःतो येसेकोः गोय्चोः दावुद् राजा ।

६ ओहाडःसैको दावुद्कोः गोय्चोः सुलेमान् खेःतो
सुलेमान्कोः आमा ड्हा उरीयाह् त तोओकोः बुधी खेःतो ।
७ सुलेमान्कोः गोय्चोः रेहोबोआम् खेःतो । रेहोबोआम्कोः अबीयाह्
अबीयाह्कोः आसा ८ आसाकोः यहोसाफात् यहोसाफात्कोः
यहोराम् यहोराम्कोः उजीयाह् ९ उजीयाह्कोः योथाम् योथाम्कोः
आहास आहासकोः एजेकीयाह् १० एजेकीयाह्कोः मनासेह् मनासेह्-
कोः आमोन् आमोन्कोः योसीया । ११ ओहाडःसैको यहुदीलम्कायः
बाबीलोन् त तोओ देसताड् लातती आलःओ बेलाहाडः योसीयाकोः
गोय्चोः यकोनीयाह्मा ओउःकोः हौचोड्मा दोःओ खेःइतो ।

१२ ओहाडःसै ओउःमयः बाबीलोन्ताड् आलःआक्तीको
यकोनीयाह्कोः गोय्चोः सलथीएल् दोःओ खेःतो । सलथीएल्कोः
गोय्चोः यरुबाबेल् खेःतो । १३ यरुबाबेल्कोः अबीयुद् अबीयुद्कोः
एलीआकीम् एलीआकीम्कोः आजोर १४ आजोरकोः जदोक्

जदोक्कोः आखीम् आखीम्कोः एलीयुद् १५ एलीयुद्कोः एलीएजर
एलीएजरकोः मथान् मथान्कोः याकुब् १६ याकुब्कोः युसेफ् । युसेफ्
त तोओपाय् मरीयम्कोः बुधा खेःतो । फेरी मरीयम् त तोओपाय्
येसुकोः आमा खेःतो । येसुपाय् परमेस्वरकःसै वाड्सा खेःओ खीस् त
तोओ लेःआः । १७ ओउःत खेःओ आब्राहाम्हाडःसै दावुद् मुच्युक्-
हाडः चौध होह्लेः । दावुद्हाडःसै बाबीलोन् देस्ताड् लाती
आलःनम् दीन्च्युक्हाडः अरु चौध होह्ले खेःतो । फेरी ओउःतोक्-
हाडःसै येसुकोः ओत्नम् दीन्च्युक्हाडः अरु चौध होह्ले खेःतो बा ।

१८ ओहाडःसैको येसुकोः ओत्नम् दीन् गतलो दाय्हसा ।
ओउः मरीयम् त तोओकायः युसेफ्इ धयःती गम्ओ खेःतो । फेरी
युसेफ्कुस् गलमा एनःधाड्मालोहाडः मरीयम्कायः परमेस्वरकोः
ग्वालामःइ चोःतुक् स्याव्सा दोःताक्आथै । १९ मरीयम्इपाय् “अरु
सुलाडःकोः चोः लात्नौ” त चीःती युसेफ्पाय् गलमा पेतो हायःसा
बोडःती “ओउःकः अरुलम् अह्ताक्सा परल” त म्हर्ती भयान्ते अरु
मान्तालम्कायः चीःताक्मामाःत “लौ मरीयम्कायः फेनाडः” त
दाय्हती म्हर्आ २० ओउःकायः “फेनाडः” त म्हर्तोक्हाडः यात्-
चाक् परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयः युसेफ्कःताड् माडः-
खाहाडः थाती वाड्आ । थाती वाड्ती “लौ नाड् दावुद् राजाकोः
प्लोमःदाने युसेफ्य नाड्कोः धयःओ मरीयम् मोमःचोःकायः लयःकोः
कीम्ताड् वानःसा अह्तेःचानाः । परमेस्वरकोः ग्वालामःइलेः ओउः-
कायः चोःतुक् स्याव्सा दोःताक्आथै बा । २१ लोने मरीयम्इ गोय्-
चोःचोः ओत्लेःनौ । ओउः चोःपाय् लोनेः लयःकोः मान्तालम्कायः
रेव्तो हायःओ फेताक्ती ओउःमयःकायः दलताक्नाःथास ओउःत
खेःया नाड्कोः गोय्चोःचोःकायः ‘येसु’ त मय्ङ्उ दा” त दाय्हती
युसेफ्कायः तोआकान् । २२ इत स्याव्ओ कुरा उय्हले यात्चाक्
परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता दाय्हआ २३ “लौ यात्चाक्
बुधाकः पाय्हमालो मोमःचोः चोःतुक् स्याव्ती गोय्चोःचोः दोःतो
स्याव्नाः । ‘परमेस्वर डीकुस् मुनाःतय्ही’ त दाय्हती ओउः चोःकायः
एमानुएल् त मय्ङ्नानी” त दाय्हती दाय्हओ कुरा द्याह् ताप्तो
स्याव्नाः । २४ ओहाडःसैको युसेफ् माडःखासै लेआक्तीको ओउः

लहोक्ओमयःइ तोओ कुरा ड्हाम्ती मरीयम्कायः लयःकोः कीमताड् वानःआथै । २५ लयःकोः कीमताड् वानःथातो मरीयम्पाय् चोः ओत्थाड्माःच्युक्कायःलेः ओउःकुस् एनःल । ओहाडःसैको गोय्-चोःचोः दोःआक्तीको ओउः चोःकायः युसेफ्इ “येसु” त मय्ड-आकान् ।

बेथलेहेम्

२ १ ओहाडःसैको येसु बेथलेहेम् गाव्हाडः ओत्तोक्हाडः ओउः यहुदीया देस्कोः राजा हेरोद् त तोओ खेःतो । २ ओउः बेलाहाडः आन व्हाय्ओ मान्तालम् दाहन्याम्सै वाड्ती यरुसालेम् सहरताड् दाह्आकाय् । दाह्ती वाड्आक्तीको “लौ ओउः तोहा ओत्तो यहुदीकोः राजा स्याव्सा चोः द्याह् गाःहाडःलो खेःतो । दाहन्याम्हाडः ओउः चोः छ्यानःसाकायः मुओ कार्लेः फेल्-बाड्हाडः च्यवःआलाडःसु ओउःत भ्यान्ते ओउःकायः स्यवलाड् वाड्आलाडी” त दाय्ह्ती नोःआकाय् । ३ ओउःतलेः नोःइतो ओउःमयःकोः नोःराय् सायःती हेरोद् राजामा यरुसालेम्कोः मान्तालम्मा “लौ इ सु राजाकोः चोः खेःचाः” त म्हरती ल्हुड् रुःतो स्याव्ने । ४ ओहाडःसै सबै यहुदीलम्कोः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा आखरः स्यान्ओमयःकायःमा हुम्ताक्ती “लौ ओउः वाड्सा खेःओ

ख्रीस त तोओ गाःहाडः ओतसा खेःताडःतो” त दाय्हती हेरोद्
 राजाइ वहत्आथास ५ “ओउःपाय् यहुदीकोः बेथ्लेहेम् गाव्हाडः” त
 दाय्हती त्याड्आकाय । ६ “ ‘लौ यहुदीया देस्कोः बेथ्लेहेम् गाव्-
 कोः मान्तालमय नीड्कोः गाव्पाय् लोनेः यहुदीया देस्हाडः
 ताड्हाओजा खेःलेःनाः । दोह हायःती दाय्हसा नीड्कःसै यात्चाक्
 जुगाड् ताड्हाओ मान्ता वाड्आनाः । ओउःपाय् डाकोः इस्त्राएली त
 तोओ मान्तालमकायः स्यालःतीमा ओम्पायःतीमा गम्नाःथास बा’ त
 दाय्हती परमेस्वरकोः कुरा आस्वरःहाडः लेखओ मुनाः” त दाय्हती
 ओउः हुम्ओलमइ हेरोद् राजाकायः तोआथै । ७ एत तोओ सायः-
 आक्तीको हेरोद् राजाइ ओउः दाहन्यामसै वाड्ओ व्हाय्ओलम-
 कायः भुड्आले लयःकःताड् गोत्आकान । गोत्आक्तीको “लौ
 ओउः ख्रीसकायः छ्यानःओ कार् गलखा थाना” त दाय्हती हेरोद्इ
 वहत्आथास । ८ ओहाडःसैको वहत्आक्तीको “लौ बेथ्लेहेम्ताड्
 आल्ती ओउः चोःकायः पेतो बोडःनु दा । ओहाडःसै ओउःकायः
 च्यवःआक्तीको डाकायः तोती ल्हाक्ती छ्यानःनेःनाड्स । ओउः-
 कायः डामा स्यवसा भाक्आनाडः बा” त दाय्हती हेरोद्इ बेथ्लेहेम्
 गाव्ताड् ल्होकआथास । ९ एत तोती ल्होकआक्तीको ओउः
 व्हाय्ओ मान्तालम् आल्ती आल्तोक्हाडः ओउःमयःइ दाहन्याम्-
 हाडः च्यवःओ कार्लेः ड्हासै स्यालःती ओउः चोः मुओ कीम्कोः
 आसाड् न्यासआ । १० ओहाडःसैको ओउः कार् च्यवःआक्तीको
 ओउः वाह्ओ मान्तालम् आन चोडाय्तोलेः स्यावती कीम्हाडः
 दाह्आकाय् । ११ कीम्हाडः दाहती पोक्आक्तीको चोःकोः नीस्
 आमाचाः च्यवःती ओउः चोः येसुकायः बाःती स्यवआकानी ।
 स्यवआक्तीको ओउःमयःइ भारीलम् फास्ती चोःकायः सुन्मा आन
 पेओ धुप्मा मुर् त तोओ सातीमा बयःआथै । १२ बयःआक्तीको
 पाय्हती आल्खेःतोक्हाडः माडःखाहाडः “लौ हेरोद्कःताड् द्यान्ह-
 तेःचनै दा” त दाय्हती परमेस्वरइ गानाक्ती तोआथास ओउःत खेःओ
 थे ल्याम् आल्ती लयःकोः देस्ताड् पाय्हआकाय् ।

१३ ओहाडःसैको ओउःमयः आल्आक्तीको यात्चाक्
 परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होकओमयः युसेफ्कःताड् माडःखाहाडः

थाती वाड्ती “लौ चीड्ती नाड्कोः नीस् आमाचाः लात्ती मीस्त्रा देस्ताड् क्रव्अ दा । ओहाडः दाह्आक्तीको डाइ तोधाड्माःच्युक्कायः मुन । नाड्कोः चोःकायः हेरोद् राजाइ सात्ती वाय्सा बोडःनौ बा” त दाय्ह्ती युसेफ्कायः तोआकान् । १४ ओउःत तोआक्तीको युसेफ्इ च्योक्ती नीस् आमाचाः लात्ती न्याम् थोड्धाड्माःखाहाडः मीस्त्रा देस्ताड् क्रव्आकाय् । १५ मीस्त्रा देस्ताड् क्रव्ती दाह्ती वाड्आक्तीको ओहाडः हेरोद् राजाकोः सीधाड्माःखाच्युक्कायः मुआकाय् । एत हायःती “लौ डाकोः गोय्चोःचोःकायः मीस्त्रा देससै गोत्आलाडः” त दाय्ह्ती यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताइ लेखओ कुरापाय् द्याह् ताप्तो स्याव्आ ।

१६ ओहाडःसैको “ओउः व्हाय्ओ मान्तालम् डाकःताड् वाड्सा ग्यामाःत थे ल्याम् पाय्ह्आकाय्” त हेरोद् राजाइ चीःआकान् । चीःआक्तीको ओउःपाय् आन ल्हुड् स्योड्ती ओउः व्हाय्ओ मान्तालम्इ ड्हा त्याड्ती तोओ कार्कोः कुरा गीलती “लौ बेथ्लेहेम् गाव्गन सबै नीस् बरस पुत्धाड्मालो गोय्चोःलम्कायः सात्पाःथास” त दाय्ह्ती हुकुम् बयःआकान् । १७ इत हायःतीलेः ओउः येरीमीया त तोओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताइ लेखओ कुरापाय् ताप्तोलेः स्याव्आ । १८ “लौ रामाह् त तोओ देसहाडः आन क्रेस्ती ज्याःआ सायःनानी ओउःपाय् राखेल् त तोओ लयःकोः चोःलम्कायः ज्याःबतनाःथास । ओउःमयः सबै सीती भयान्ते ओउःकोः लीह्ओ ल्हुड् अरुइ स्याक्ताक्सा स्वाय्नीली” त दाय्ह्ती ड्हासै चीःती लेखओआः बा ।

१९ ओहाडःसैको लोने हेरोद् राजा सीआक्तीको यात्चाक् परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयः फेरीलेः मीस्त्रा देसहाडः मुओ युसेफ्कः-ताड् माडःखाहाडः थाती वाड्ती २० “लौ चीड्ती नाड्कोः नीस् आमाचाःकायः लात्ती नाड्कोः इस्त्राएल् देस्ताड् पाय्ह्अ दा । नाड्कोः चोःकायः सात्सा बोडःओमयः द्याह् सीओआः बा” त दाय्ह्ती युसेफ्कायः तोआकान् । २१ एत तोआक्तीका युसेफ् च्योक्ती नीस् आमाचाःकायः लात्ती आलःती इस्त्राएल् देस्ताड् पाय्ह्आकाय् । २२ इस्त्राएल् देस्ताड् पाय्हतोक्हाडः “लौ हेरोद्

राजाकोः आरखेलाउस् त तोओ गोय्चोःचोः द्याह् यहुदीयाकोः राजालेः स्यावओआः” त दाय्हओ सायःती युसेफ् ओहाडः याक्सा ग्याल । २३ ओहाडःसैको ओउःकायः फेरीलेः परमेस्वरइ माडः-खाहाडः गानाक्ती तोती भ्यान्ते युसेफ् गालील देस्ताड् आल्ती नासरेत् त तोओ गाव्ताड् याक्आकाय् । ओउःत हायःती येसुकायः “ओउःकायःपाय् ‘नासरेत्कोः’ त तोनानी” त दाय्हती उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ लेखओ द्याह् ताप्तोलेः स्यावआ ।

३ १ ओहाडःसैको ओउःनम् दीन्हाडः बाप्तीस्मा बयःओ युहना त तोओ यहुदीया देस्कोः मान्ता थाक्गारसीःमालो बेलाड्हाडः दाहती वाड्आ । २ ओहाडः दाहती वाड्आक्तीको “लौ नीड्पाय् लःलयःकोः रेवओ काम्लम् फेनु दा । दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः राजी दाहखेःआ बा” त दाय्हती मान्तालम्-कायः थोल्हती तोओ खेःतो । ओउः बाप्तीस्मा बयःओ युहना त तोओकायः उय्हलेहाडः एसायाइ इ कुरा लेखआकान् ३ “लौ मान्ता थाक्गारसीःमालो बेलाड्हाडः यात्चाक्इ कुरा तोती गोःती मुनाः । लौ प्रभुकायः पेतो रोम्साकायः ओउः वाड्धाड्माःखाहाडः ओउः-कोः वाहसा खेःओ ल्याम् ड्हालेः जाड्हाक्नु दा” त दाय्हती ओउःपाय् दाय्हआ । इतलेः ओउः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ एसाया त तोओइ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखआकान् । ४ ओहाडःसैको ओउः बाप्तीस्मा बयःओ युहनापाय् उत्स्याः मेनः-कोः क्याहओ क्रमःनाय् लावती पाम्हाडः छालाकोः पेत्री तोडःसतो बन्कोः तुमः खुदुमा राय्क्न्यामःमा जेःओ खेःतो । ५ ओउःइ परमेस्वरकोः कुरा थोल्हती तोतोक्हाडः यरुसालेम् सहरसैमा यहुदीया अन्चल्सैमा योर्दन् खोला वेड्हग चीड्हगसैमा सबै मान्तालम् ग्ल्युड्हती युहनाकःताड् सायःलाड् वाड्आकाय् । ६ वाड्आक्-तीको लःलयःकोः रेवतो हायःओ घोती तोआक्तीको ओउःमयः-कायः युहनाइ योर्दन् खोलाहाडः बाप्तीस्मा बयःआंथास ।

७ ओहाडःसै ओउःकःताड् नाःतो फरीसीलम्मा सादुकी त तोओलम्मा वाड्आकाय् । युहनाइ ओउःमयः वाड्ओ च्यवःती “लौ

नीङ् कुयः युक्कोः चोःलेःतेः खेःतेःनै । नीङ्पाय् इहाङः वाङ्ती
 रेव्ओ काम् जाङ्हभ्याङ्कोः न्युम्हताक्ओसै दल्सा दोःलेःनाः' त
 म्हर्तेःनै यादो । इत हायःसा सुइ तोतेःआकाय् । परमेस्वरइ न्युम्ह-
 ताक्ओसै नीङ् गत हायःती क्रव्सा खायतेःनानी र । ८-६ 'लौ डी
 आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेकायःपाय् परमेस्वरइ न्युम्हताक्तय्हीली
 वाय्तय्हीली' ततेः ताःतेःचनै । नीङ्खे मीहती वाय्ओ त खेःया
 दोङ्सीलेः परमेस्वरइ अरु अरु आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेखे इ साःहाङः
 मुओ बाङ्लम् थाङ्ताक्ती जाङ्हसालेः खायनौ बा । लौ नीङ्मा
 ल्हुङ् द्यान्हती रेव्ओ काम् फेसा खेःतेःनै बा । १० सायः पेतो ग्रान्हती
 सायःमालो सीङःकायः मान्ताइ खाम्हती ओल्ती तुस्ओ सीङः
 जाङ्हती वाय्नानी माः र । इलो लेखा नीङ्इ पेओ काम् जाङ्हमाः-
 यामा परमेस्वरइ नीङ्कायःमा ह्योङःती वायतेःताक्तेःनै" त दाय्हती
 युहनाइपाय् बाप्तीस्मा त्याक्लाङ् वाङ्ओलम्कायः तोआथास ।
 ११ "लौ नीङ्इ रेव्ओ काम् फेतोक्हाङः डाखेइ तीःइ बाप्तीस्मा
 बयःनाङ्सतो लोन्तेसै डसै आन ताङ्हओ मान्ता चाक्आः वाङ्नाः
 बा । ओउःकायःपाय् डाच्युक् मीओ मान्ता ओउःकोः जुत्ता लात्सा
 स्याव्डल । ओउःखेइ नीङ्कायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइमा म्हेःइमा
 बाप्तीस्मा त तोओ बयःतेःनै । १२ फेरी ओउःइ पेओ मान्ताकःसै
 पेमालो मान्ता पेङ्कलःसाकायः चुय्कोः धान्हलो लेखा चलनौ ।
 पेओ मान्तालम्खेकायः परमेस्वरइ चुय्लो लेखा लयःकःताङ् वानः-
 नाःथास पेमालोलम्खेकायः धान्हलो लेखा गलमा सीमालो म्हेःहाङः
 ताती वाय्नाःथास" त दाय्हतीमा युहनाइ तोआथास ।

१३ ओहाङःसै येसुपाय् गालीलसै आल्ती योरदन् खोला-
 हाङः मुओ युहनाकःताङ् बाप्तीस्मा त्याक्लाङ् वाङ्आ । १४ वाङ्-
 आक्तीको "लौ डाकायः बाप्तीस्मा बयःची दा" त दाय्हती येसु
 युहनाकः तेतो "खेःल दा डाखेकायः नाङ्खेइ बाप्तीस्मा बयःसा
 खेःतेःतो बा । नाङ् डाकःहाङः तेसा खेःतेःआक्ल" त दाय्हती युहना
 त्याङ्आ १५ "खेःल ओउःतलेः जाङ्हचाक्ची दा ओउःत हायःओ
 परमेस्वर भाक्ओ काम् लेःआः बा । इतलेः जाङ्हसा खेःतो" त
 येसुइ दाय्हती होम्आथै ओउःत भयान्ते युहनाइ ग्याती येसुकायः

बाप्तीस्मा बयःआथै । १६ ओहाडःसैको बाप्तीस्मा जाड्हआक्तीको येसु तीःसै ग्ल्युड्हतोकहाडः फेलबाड् वाक्ती फोलआक्तीको परमेस्वरकोः ग्वालामः धुक्ुरवाःकोः रुप्लो थाड्ती लयःकःताड् ग्ल्युड्हओ येसुइ च्यवःआकान् । १७ एत च्यवःतोकहाडः “लौ इपाय् डाकोः आन राप्ओ ल्हुड्गोरे चोःलेःतेः खेःनाः बा । ओउःकः डा आन मोनाडः” त दाय्हती लाड्कासै यात्ज्योः हाव्नयः दाय्हओ वाड्आ ।

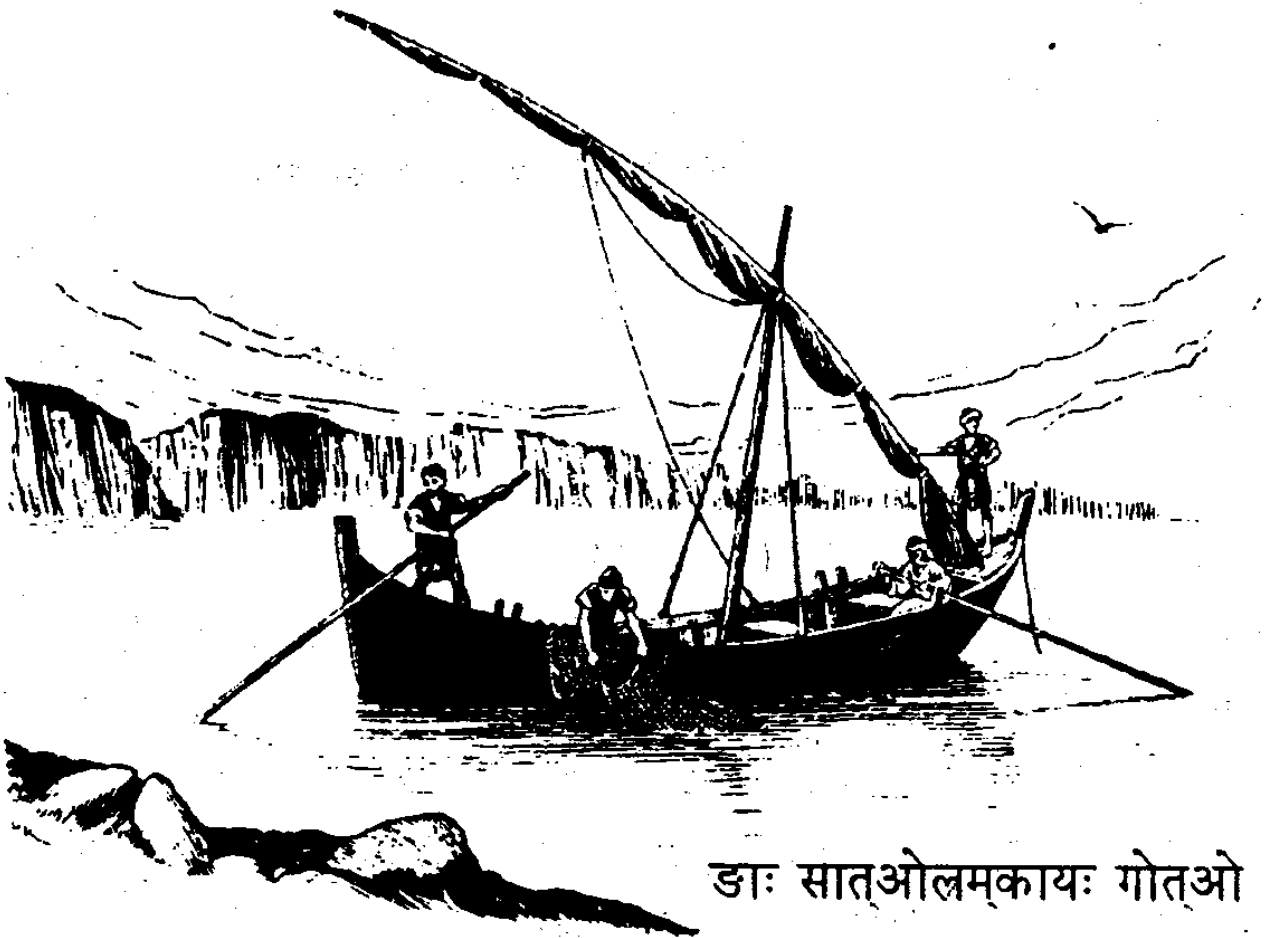
४ १ ओहाडःसैको बाप्तीस्मा त्याक्आक्तीको येसुकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ मान्ता याक्गारसीःमालो बेलाड्ताड् आलःती गम्लाड् दाक्आथै । ओहाडः मुतोकहाडः सैतान् त तोओ अरुसै ताड्हओ लानइ येसुकायः “थ्योन्हती होम्सा खायनौया खाय-उलुया” त दाय्हती योसाकायः आलःआथै । २ ओहाडःसैको चालीस् दीन्च्युक्कायः येसुइ दोहमा जेःमाःत उपाड् काःती मुआ । ओःनम् दीन् पुत्आक्तीको ओउःपाय् आन योड्क्राय्ओ खेःतो । ३ ओउःत योड्क्राय्तोकहाडः ओउः सैतान् लान्पाय् थ्योन्हती योलाड् वाड्ती “लौ नाड् दोड्सीलेः परमेस्वरकोः चोःलेःतेः खेःतेः-नाः त खेःया इ बाड्कायः ‘लौ लाड् थाड्ती स्याव्अ’ त दाय्हती तोउ दा” त दाय्हती येसुकायः तोथातो ४ “खेःल ‘मान्ताइपाय् जेःगा जेःती भुड्आले स्याक्इली परमेस्वरइ तोआ कुरा ड्हामती ह पेआ जीडः दोःती स्याक्नै’ त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ५ ओहाडःसैको येसुकायः सैतान्इ यरुसालेम् सहरताड् लातती आलःती ओहाडःकोः मन्दीरकोः च्योःहाडः न्यासनी गम्आथै । ६ ओहाडः गम्आक्तीको “लौ नाड् दोड्सीलेः परमेस्वरकोः चोःलेःतेः खेःतेःनाः त खेःया इसै क्लाःती ल्होकस । इसै ग्लेःती नाड् जीक्तेःल दोह हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः आखरःहाडः ‘ “लौ इकायः पेतो ओम्पायःती योनु दा” त दाय्हती परमेस्वरइ लयःकोः ल्होकओमयःकायः गानाक्ती तोआकान्’ त दाय्हतीमा मुनाः फेरीलेः ‘ “लौ इकायःपाय् तोनती बाड्हाडः दोम् क्रुत्मा दोहमा थुड्ती जीक्सा ताक्लाम्” त दाय्हती ओउः ल्होकओमयःइ नाड्कायः ओम्पायःतीलेः लाततेःनाः’ त

दाय्हतीमा परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः” त दाय्हती सैतान्इ तोमाआथै । ७ “खेःल ‘नाड्इ लयःकोः परमेस्वरकोः ल्हुङ्-तुक योसा काम् जाड्हसा स्याव्ल’ त दाय्हओमा लेखती मुनाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ८ ओहाडःसैको ओउःकायः सैतान्इ आन यास्ओ स्यालुङ्कोः च्योःताड् लातती आलःती ल्हाव्हदैबाड्कोः सबै राजाकोः पेपेओ देसलम् छ्यानःती ९ “लौ डाकायः बाःती स्यवतेःनाःची त खेःया डाइ इ सबैलेः बयःनेःनाड् बा” त दाय्हती फेरीलेः सैतान्इ थ्योन्हती तोथातो १० “लौ आलअ नाड् सैतान्पाय् । ‘नाड्इ परमेस्वरकायः भुङ्आले बाःती भाहती स्यवसा खेःनाः । ओउःकोः काम् ह जाड्हुदा’ तमा आखरःहाडः लेखती मुनाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ११ ओहाडःसैको एत त्याड्आक्ती सैतान् येसुकायः फेती ज्याल्आ । परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयः वाड्ती येसुकायः स्यास्आथै ।

१२ ओहाडःसैको यातदीन्हाडः हेरोद् राजाइ बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकः ल्हुङ् मल्हती भयान्ते ओउःकायः चुम्ती भयाल्खानहाडः थुनआथै । १३ फेरी युहना थुनती मुनाः त तोओ सायःती येसु नासरेत् गाव्सै फेती गालील अन्चलताड् दाहती वाड्ती ओहाडःकोः कफरनाहुम् त तोओ सहरहाडः याक्आकाय् । ओउः कफरनाहुम् त तोओ सहर गालील त तोओ ताड्हओ दुम्हानकोः छेवहाडः मुओ खेःतो । ओउःपाय् जेबुलुन् नाप्ताली नीसपुःचाःकोः प्लोमःदाने मोमःदानेकोः देसहाडः लेःआः । १४ ओउःतलेः उय्हलेकोः एसायाइ तोआकान् १५ “योर्दन् खोलाकोः उःसै द्युम्मालो तीःताड् आलओ ल्याम्हाडः ओहाडःपाय् जेबुलुन् नाप्तालीकोः नीस् देस् मुनाः । ओउः गालील त तोओहाडः इस्त्राएली खेःमालोलम् याक्ती मुनै । १६ ओउःमयःपाय् इहा च्याक्ओमा मान्ता तोड्हमालो देसहाडःमा याक्ती मुइतो ओउःमयःकःहाडः लोने पेतो थोड्तो स्यावओआः बा” त दाय्हती एसाया उय्हले दाय्हओ कुरा द्याह ताप्तो स्यावआ । १७ ओहाडःसैको ओउः-तोकहाडःसै येसुइ सबैकायः गानाक्ती तोती “लौ परमेस्वरकोः राजी दाड्खेःनाः बा ओउःत भयान्ते लःलयःकोः रेवओ काम्खे फेती

परमेस्वरकोः पेओ कुरा ड्हाम्ती जाड्हनु दा” त दाय्हती येसुइ थोल्हती तोओ खेःतो ।

१८ ओहाडःसैको येसु गालीलकोः छेव्हाडः वाहती नीस्-
चाक् डाः सातओ काम् धुःती जाड्हओ पुःचाः च्यवःआकान्
ओउःनीसपाय् सीमोन् अन्द्रीयस् त मय्डचतो । फेरी येसु वाड्तोक-
हाडः ओउःनीस् पुःचाः तीःहाडः लाडः वारओ खेःचतो ।

डाः सातओलम्कायः गोत्ओ

१९ ओहाडःसै ओउःनीसकायः च्यवःआक्तीको “लौ नीड्जी डाकुस्
वाड्ज । डाकुस् वाड्आक्तीको नीड्जीइ लाडः वारमामाःत डाइ
तोओ पेओ समचार वारती डाकःताड् मान्तालम् वानःतेःनाःजु” त
दाय्हती येसुइ तोथाचतो २० ओउःइ तोओ कुरा सायःआक्तीको
ओउःनीस् पुःचाःइ लाडः फेती येसुकुस् वाहआकाच । २१ ओहाडः-
सैको आलती जबदी त तोओकोः याकुब् युहना नीस् गोय्चोःचोः
आपाकुस् दोड्गाहाडः लाडः ताक्ओ च्यवःआकान् । ओउःनीस्
च्यवःआक्तीको येसुइ गोत्थाचतो २२ गोत्तोकहाडः ओउः नीस्
पुःचाःइ दोड्गाहाडः मुओ आपाकायः फेती ओउःनीस्मा येसुकुस्
वाहआकाय् ।

२३ ओहाडःसैको येसु गालील अन्चलताड् तोमःती यहुदी मान्तालमकोः थनःओ कीम् कीम्हाडः तोमःती दाहती पोक्ती परमेस्वरकोः राजीकोः पेओ समचार थोल्हती तोतीमा नाःतो खालकोः जीक्ओ मान्तालमकायः स्याक्ताक्तीमा वाहओ खेःतो । २४ ओउःत वाहतोक्हाडः येसुकोः कुरा सीरीया देसहाडःमा सबै मान्तालमइ ल्हाक्ती नोःकायती भयान्ते ओउःकःताड् नाःतो जीक्ओलम् वाहसा स्वायमालोलम् लानइ डायःओलमकायःमा वानःआकानी । २५ येसुकःताड् वानःआक्तीको ओउःइ स्याक्ताक्आथास । ओहाडःसैको नाःतो मान्तालम् यरुसालेम् यहुदीयासैमा गालीलमा दस् सहरसैमा योर्दनकोः उःसैमा ओउः सबै देसलमसै वाड्ती येसुकुस् वाहआकाय ।

५ १ ओहाडःसैको ओउःच्युक् नाःतो मान्तालम् हुम्लाड् वाड्ओ च्यवःती येसु लयःकोः वाहओमयःकुस् स्यालुड्हाडः लन्हआकाय । २ स्यालुड् लन्हती ओहाडः च्युडःआक्तीको येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः स्यान्ती तोआथास । ३ ओउःइ स्यान्तोक्हाडः “लौ ल्हुड्तुक् घ्युम्ओ मान्तालम् लोनेः आन चोडायतोलेः स्याव्नै ओउःमयः परमेस्वरकोः राजी दोःनै । ४ लीहती क्रेसतो ज्याःओलममा चोडायतोलेः स्याव्नै ओउःमयःकोः लीहओ ल्हुड् लोनेः धोमायतो स्यान्नाः । ५ काड्तो नोःओलममा चोडायतोलेः स्याव्नै ओउःमयःपाय ल्हाव्हदैबाड्हाडः हुकुम् बयःओलेः स्याव्नै । ६ खाले पेओ काम् जाड्हसा भाक्ओलममा चोडायतोलेः स्याव्नै ओउःमयः भाक्ओपाय लोनेः जुदालेः दोःनाः । ७ अरुखेकायः योनःती योओलममा चोडायतोलेः स्याव्नै ओउःमयःखेकायः परमेस्वरइलेः योनःती योनाःथास । ८ ओउः पेतो छ्यड्ओ ल्हुड्तुक् नाःओलममा चोडायतो स्याव्नै ओउःमयःइ लोनेः परमेस्वरकायः च्यवःनानी । ९ कायकायओलमकायः बाड्ताक्ओलममा चोडायतोलेः स्याव्नै । ओउःमयःकायः ‘परमेस्वरकोः चोःलेः’ त लोनेः तोनानी । १० सुसु मान्ताकायः परमेस्वरकोः काम् जाड्हसा थेडा अरुइ लीहसीःओ बयःनाःथास ओउः लीहसीःओ गोरःओलममा लोनेः चोडायतोलेः स्याक्नै ओउःमयःपाय परमेस्वरकोः राजीहाडः याक्सा

दोःनै । ११-१२ लौ डाकोः काम् जाड्हसा थेडा अरुइ नीड्कायः
माःती गालतुमती नोःमातेःनै नीड्कायः लीहसीःओ बयःमातेःनै ।
ओउःलो लेखा ओउः ड्हासै मुओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयः-
कायःमा लीहसीःओ बयःआथास ओउःत भयान्ते आन चोडायती मुन
ओउःत जाड्हभ्याड्कायः लाड्काहाडः नीड्पाय् आन पेओतेः
दोःतेःनै” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः तोआथास ।

१३ “लौ छेः ल्याव्हआक्तीको क्यानः पेतो न्युम्तो स्याव-
लेःनाः । ओउः छेःलो लेखालेः नीड्इ इ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्ताकुस्
ल्याव्हती पेतोलेः जाड्हनु । छेःइपाय् क्यानः ल्हाम्ताकउलु त खेःया
अरु दोहइ ल्हाम्ताकसा स्यावनाः र । ओउः ल्हाम्मालो छेःपाय्
दोहकायःमा स्यावल बाहीरताड् ताआक्तीको ओउः छेःपाय् मान्ताइ
साःहाडः भोतीलेः वाय्नानी ।

१४ नीड्पाय् इ ल्हाव्हदैबाड्कायः थोड्ताकसा खेःतेःइतो ।
स्यालुड्कोः च्योःहाडः मुओ सहरकायः नुस्ती च्यवःताक्माःत गम्सा
सुइमा स्वायनीली याह्दीड्हाडः गलमा थोड्लेःनाः । ओउःलो लेखा
नीड्पाय् सबैकायः थोड्ताक्ती मुन । १५ बत्ती हवःआक्तीको सुइमा
पाथीइ कोमःती खुपती गम्नीली । हवःआक्तीको यास्ओ थाव्हाडः
गम्ती कीम् जुदालेः थोड्ताकनानी । १६ नीड्इमा ओउःतलेः
परमेस्वरकोः काम् पेतो जाड्हती सबै मान्ताकायः छ्यानःती थोड्-
ताकनु दा । ओहाडःसैको नीड्कोः पेओ काम् च्यवःती अरुइ
नीड्कोः परमेस्वर आपाकायः ‘ओजायःत पेओलेः’ त दाय्हती
ताड्हताकनानी ।

१७ डाकायःपाय् ‘मोसाइ बयःओ ऐन्मा परमेस्वरकोः कुरा
छ्यानःओमयःइ तोओ कुरामा वाय्लाड् वाड्ओ’ ततेः ताःतेःचानी
डा वाय्साकायः वाड्ओ खेःबाय्ल ओउःमयःकोः कुरा ताप्ताक-
साकायः तोलाड् वाड्ओआः ड । १८ दोड्सी दाय्हभनाड् फेलबाड्
ल्हाव्हदैबाड् वाय्धाड्माःखाहाडःपाय् ऐन्कोः कुरा जुगाड् दप्धाड्-
मालोहाडः ओउः ऐन्कोः कुरापाय् मीओ कुरामा ताड्हओ कुरामा
दोह्मा जुदालेः वाय्मालो मुलेःनाः बा । १९ सुसुखेइ ऐन्कोः मीमीओ
कुरामा लयः जाड्हसा ग्यामाःत अरुकायःमा ‘लौ ओउः कुरा

जाड्हसा परल' त दाय्हती स्यान्चानी ओउःलेः परमेस्वरकोः राजीहाडः अरुसै मीतो स्याव्नै । सुसुखेइ ऐन्कोः कुरा जाड्हती अरुकायः 'लौ इ कुरा जाड्हनु दा' त दाय्हती स्यान्चानी ओउःलेः परमेस्वरकोः राजीहाडः ताड्हतो स्याव्नै । २० दोड्सीलेः ओउः ऐन् स्यान्ओमयःसैमा फरीसीलम्सैमा नीड्खे परमेस्वरकोः काम् पेतो जाड्हसा खेःतो ओउःमयःसै पेतो जाड्हतेःनीली त खेःया नीड् परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसा दोःतेःइली ।

२१ उय्हलेकोः आखरःहाडः 'लौ मान्ताकायः सात्सा स्याव्ल । अरुकायः सात्ओ मान्तापाय् न्युम्हतो स्याव्नाः' त दाय्हओ खेःतो ओउः कुराखे नीड्इ चीःतेःनानी । २२ 'लौ सुसु लयःकोः मान्ताकःताड् ल्हुड् ह जीक्ती मुचनै ओउःमा न्युम्हतोलेः स्याव्नाः' त दाय्हती डाखेइ तोनेःनाड्स बा । फेरी सुसुइ लयःकोः मान्ताकायः 'वाःतकलड्' त दाय्हती तोचानी ओउःकायःलेः सभाकोः मान्तालमइ न्युम्हताकसा स्याव्नाः । सुसुइ लयःकोः मान्ताकायः 'लौ नाड्कायः परमेस्वरइ स्रापतेःनाः' त दाय्हती तोचानी ओउःलेः नरककोः म्हेःहाडः सीलाड् आलखेःनै । २३ ओउःत खेःओ यहुदीकोः जवओ जाड्हती परमेस्वरकोः मन्दीर-हाडः थोक् लहातोक् बेलाहाडः नाड्कोः लयःकोः मान्ताकुस् ब्राड्-तेःइली त खेःया ओउः थोक् लहाधाड्माखाहाडःपाय् ओउः मान्ताकःताड् आलती ब्राड्आक्कायपाःच । २४ ब्राड्काय्आक्-तीको ह द्यान्हती ओउः थोक् परमेस्वरकायः लहानु । २५ नाड्कुस काय्काय्ओ मुत्थ जाड्हओ मान्ताकः रेन्हतोलेः ब्राड्काय्ज उया ब्राड्काय्तेःजल त खेःया ओउःइ नाड्कायः अदालातताड् दाक्ती थुनताक्तेःनाः । २६ थुनआक्तीको दोड्सी दाय्हभनाड् ओउः दन्दकोः पैसा जुगाड् पाय्क्आताःमातो नाड् पाय्हसा दोःतेःल बा ।

२७ लौ उय्हलेकोः आखरःहाडःमा अरुकोः बुधीकुस् एनःती जार जाड्हसा स्याव्ल त लेखओ मुनाः एत नीड्इ चीःतेःनानी । २८ दोड्सीलेः 'सुसुइ पेमालो ल्हुड्तुक् म्हरती मोमःचोःकायः आन योती ओउःइमा जार जाड्हनानी बा' त दाय्हओ डाखेइ तोनेःनाड्स बा । २९ लौ नाड्कोः मीक्इ नाड्कायः रेव्तो जाड्हताक्तेःचाः त

खेःया ओउः मीक्पाय् त्युत्ती वाय्सा पेनाः । दोह् हायःती दाय्हसा नाड् दोम्क्रुत्मा मीक्मा वेन्ह्माःत गोबाड् ताती वाय्ओसै यात्ज्योः मीक् ह वेन्ह्ती वाय्आक्तीको दल्तो मुसा पेलेःनाः बा । ३० फेरी नाड्कोः डोय् क्रुत्इ रेव्तो जाड्हताक्तेःचाः त खेःया ओउः क्रुत् तात्ती वाय्सा पेनाः दोह् हायःती दाय्हसा नाड् आड्कोः दोह्मा वाय्मामाःत मुती गोबाड्ताड् ताती वाय्ओसै यात्ज्योः क्रुत् दोम् नाःमामाःत दल्तो मुसा पेलेःनाः बा । ३१ ओहाडःसैको आखरः-हाडःमा 'लौ नाड्कोः बुधीकायः फेसाकायः कागत् लेखआक्तीको फेपाःथै' त दाय्हती उय्हले लेखओ खेःतो । ओउःतलेः आखरःहाडः तोती मुलेःनाः ३२ डाखेइ बुधीइ अरु गोय्चोःकुस् एनःती वाह्आक्तीको ह ओउःकायः फेसा स्याव्नाः । अरु हायःओकायः यात्चाक्इ बुधीकायः फेआथै त खेःया ओउः बुधाइ बुधीकायः जारलो जाड्हताक्नाःथै । फेरी 'सुइ ओउः फेओ मोमःचोःकायः वानःचाःथै ओउःइमा जारलो लेखा जाड्हमानौ' त दाय्हती तोनेःनाड्स ।

३३ फेरी आखरःहाडःमा 'नाड्कोः कीरीया जेःती तोओ कुरा फेमाःत परमेस्वरकायः जाड्हउ दा' त दाय्हओ लेखती मुनाः ३४ डाखेइ 'लौ कीरीया जेःसा जेःलाम्' त तोनेःनाड्स । लाड्काकोः मय्ङ्मा फेह्ती कीरीया जेःलाम् दोह् हायःती दाय्हसा लाड्कापाय् परमेस्वरकोः च्युडःओ थाव् लेःआः ओउःत भयान्ते कीरीया जेःती फेह्सा स्याव्ल । ३५ फेरी ल्हाव्हदैबाड्कोः मय्ङ्मा कीरीया जेःती फेह्लाम् ओउःपाय् परमेस्वरकोः दोम् न्यासती मुओ थाव् लेःआः बा । यरुसालेम् सहरकोः मय्ङ्मा कीरीया जेःती फेह्लाम् ओउःपाय् सबै राजाकोः राजा परमेस्वरकोः मुल् सहर लेःआः । ३६ फेरी नाड्कोः लयःकोः तालाड् चुमती कीरीया जेःलाम् । नाड्इ यातैज्योः म्याड्ला गाल्ताक्सा भाम्ताक्सा खाय्तेःउलु । ३७ लौ दोह् काम् खेःयामा जाड्हसा ग्यातेःनाः ओउःकायः 'लौ डाइ जाड्हनाडः' त तोती गम्सा ह स्याव्नाः दोह् खेःयामा नाड्इ जाड्हसा ग्यातेःल ओउःकायः 'खेःल जाड्हडल' त दाय्हती त्याड्अ नाड्इ अरु चाडःती तोया रेव्तो लेःआः ।

३८ उय्हलेकोः आखरःहाडःमा 'सुसुइ अरुखेकोः मीक् वाय्चौ ओउःखेकायःमा ओउःकोः मीक्मा वाय्बत्पाःथै फेरी सुसुइ अरुखेकोः सय्क् वाय्चौ ओउःखेकायःमा ओउःकोः सय्क् वाय्बत्पाःथै' त दाय्हती लेखओ खेःतो ३९ डाइ तोओपाय् थेथे लेःआः बा 'अरुकायः न्युम्हताक्ओ पाय्क्लाम् । अरुइ नाड्कायः डोय् ग्वेर-हाडः यात् फ्याक् घान्तेःचाः त खेःया अरुकोः ग्वेरमा घान्साकायः ओउःकःताड् तालाड् हीलःन' त दाय्हती तोनेःनाड्स ४० अरुइ नाड्कः मुत्थ जाड्हती नाड्कोः स्याः आलःबत्तेःनाः त खेःया ओउःकायः नाड्कोः अरु स्याःमा बयःउ दा । ४१ फेरी ताड्हओ मान्ताइ नाड्कायः यात् कीलोमीतरच्युक्कायः भारी लात्ताक्तेः-चाःया ओउःकायः नीस् कीलोमीतरच्युक्कायः भारी लात्तु । ४२ दोह्लो अरुपाय् नाड्कः तेचै ओउःलेः बयःउ दा । ओउः तेलाड् वाड्ओ मान्ताकायः छ्योक्ती ल्होक्लाम् ।

४३ फेरी 'लयःकुस् ब्रेडःकाय्ती याक्ओ मान्तालमखेकायः रापुसु नाड्कायः पेमालो हायःओलमखेकायः राप्लाम्' त दाय्हती तोओ नीड्इ सायःभुड्तेःआकानी ४४ 'लौ नाड्कायः पेमालो हायः-ओलमकायःमा रापन्' त डाइ द्याह तोनेःनाड्स । सुसुइ नीड्कायः लीह्सीःओ बयःतेःचनै ओउःकायः 'लौ इकायःपाय् पेतो स्याव्ताक्उ दा' त दाय्हती परमेस्वरकः तेती तोनु दा । ४५ ओहाडःसैको नीड्पाय् परमेस्वर आपाकोः चोःलमलेःतेः स्याव्तेःनै । ओउःइपाय् पेओ मान्ताकःहाडःमा पेमालो मान्ताकःहाडःमा घारतोलेः न्याम्मा थोड्-ताक्नौ तीःमा घारतोलेः वाताक्नौ बा । ४६ लौ रेवओ काम् जाड्हओ मान्तालमइलेः लयःकुस् ब्राड्ओमयःकायः रापआनानी नीड्इपाय् लयःकुस् ब्राड्ओमयःकायः ह रापतेःचानी त खेःया नीड् रेवओ मान्तासै पेओ जाड्हतेःनीली इत जाड्हभ्याड्कोः दोह स्याव-नाः र । खेःल नीड्इ सबै मान्ताकायः राप्सा खेःतो । फेरी परमेस्वर-कायः तय्हमालोलमइमा लयःकोः मान्तालमकायः स्यवनानी । ४७ नीड्इ लयःकोः मान्तालमकायः ह स्यवतेःचानी त खेःया परमेस्वरकायः तय्हमालोलमसै पेओ जाड्हतेःनीली इत हायःओ दोह

पेओ काम् खेःचाः र । ४८ नीड्खेइपाय् नीड्कोः परमेस्वर आपालो लेखालेः जुगाड् पेओ नीड्ओ काम् जाड्हसालेः खेःतो बा ।

६ १ पेओ काम्लम् जाड्हसापाय् जाड्हनु जाड्हतोकहाडः लयःकोः नेहरो ओरताकसाकायः अरु मान्ताकोः मीक्हाडः छ्यानःसाकायः ह ओउः काम्लम् जाड्हलाम् उया परमेस्वरकःसै दोह्मा दोःतेःइली । २ ओउःत भयान्ते अरु दोह्मा नाःमालो मान्तालमकायः बयःतोकहाडः 'लौ इमयःकायः डाइजा पेतोलेः बयःआलाडः' त सबैकायः ल्हाक्ती तोलाम् । ओउःतलेः लयःकोः नेहरो ओरताकसा बोडःओलमइ हायःनानी । ओउःमयःइ थनःओ कीमहाडःमा ल्यामहाडःमा 'अरुइ ताड्हताक्पाःताडः' त दाय्हती म्हरती पैसा बयःनानी । दोड्सी दाय्हभनाड् ओउःमयःखे लयः भ्काओ द्याह्लेः दोःओआः बा अरु दोःइली । ३ नीड्खेइ बयः-तोकहाडः सुकायःमा छ्यानःलाम् । ओहाडःसैको अरु मान्तालमखेइ नीड्इ बयःओ चीःनीली । ४ अरुखे चीःनीली नीड्कोः परमेस्वर आपाखेइ सबै चीःनौ ओउःइ नीड्कायः द्यानःतीलेः बयःतेःनै ।

५ ओहाडःसै लयःकोः नेहरो ओरताकसा बोडःओलम् थनःओ कीमहाडःमा ल्यामहाडःमा चीड्ती परमेस्वरकायः आन तोसा भ्कानै अरुइ च्यवःताकसाकायः इत जवती हायःनानी । ओउःमयःलो लेखा हायःलाम् । दोड्सी दाय्हभनाड् ओउःमयःखे लयः भ्काओपाय् द्याह्लेः दोःओआः बा । ६ नीड्खेइ परमेस्वरकायः तोओ बेलाहाडः लयःकोः कीमहाडः पोक्ती धोका राक्-आक्तीको अरुइ चीःताक्माःत ओउःकायः तोनु दा । ओहाडःसैको नीड्कोः परमेस्वर आपाइ चीःती भयान्ते नाड्कायः बयःतेःनै । ७ फेरी परमेस्वरकायः तय्हमालो मान्तालमलो लेखा गुक्कोः त्यावः-अलेः तोतेःचानी । 'डीइ परमेस्वरकायः नाःतो तोती भयान्ते ओउःइ सायःनाःतय्हि' त दाय्हती ओउः चीःमालोलमइ आहे म्हरनै । ८ ओउःमयःलो लेखा गुक्कोः त्यावःअलेः नोःसा परल नीड्इ तेओकोः ड्हासै नीड्कायः दोह् दोह् बयःसा खेःतो त परमेस्वरइ चीःनौ । ९ परमेस्वरकायः तोतोकहाडः इलो लेखालेः तोसा स्याव्नाः दा 'अ डीकोः लाड्काहाडः मुओ परमेस्वर आपाय नाड्कोः मय्ड्

ताड्हओमा छड्ओमा स्यावपाः दा । १० नाड्कोः राजी वाड्पानाः
ओहाडःसैको लाड्काहाडःलो लेखालेः इ ल्हाव्हदैबाड्हाडः नाड्
भाक्ओ काम् ह जाड्हपानाः । ११ लौ डीकायः दीन्का दीन् जेःगा
दोःताक्ताडी दै । १२ ओहाडःसैको डीकायः पेमालो हायःओ
मान्ताकः डीकोः ल्हुड् मल्हओ स्याक्लेःआ ओउःत खेःओ डीकः
नाड्कोः ल्हुड् मल्हओमा स्याक्तेःपाः दा । १३ डीकायः सैतान्सै
दल्ताक्ती रेव्तो जाड्हसाकायः ताक्तेःचाःताडी' त दाय्हती
परमेस्वरकायः तोसाआः । १४ अरुइ नीड्कायः पेमालो जाड्हतोक्-
हाडः नीड् ओउःकः ल्हुड् मल्हतेःल त खेःया नीड्कः परमेस्वर ल्हुड्
मल्हमाःतोलेः मुनाः । १५ अरुकः नीड् ल्हुड् मल्हती मुतेःचनै त
खेःया नीड्कः परमेस्वर ल्हुड् मल्हतीलेः मुनाः ।

१६ ओहाडःसैको ओउः लयःकोः नेहरो ओरताक्सा बोडः-
ओलमइ उपाड् काःतोक्हाडः लयःकोः खेन् भाम्ताक्नाःइसी 'डा
उपाड् काःनाड्स' त अरुकायः छ्यानःसाकायः इत हायःनाःइसी ।
ओउःमयःलो लेखा हायःलाम् दोड्सीलेः ओउःमयःखे लयः भाक्ओ
दयाहलेः दोःओआः बा । १७ नाड्खे उपाड् काःतोक्हाडः खेन्
जेस्ती म्याड्हाडः साती ल्यानःती वाह्अ १८ ओउःत हायःआक्-
तीको नाड्कायः उपाड् काःती मुओ त अरुइ चीःनीली नाड्कोः
परमेस्वर आपाइ ह चीःती भ्यान्ते नाड्कायः बयःतेःनाः ।

१९ लौ ल्हाव्हदैबाड्खेहाडः माल् सामान् त्युम्हती रेती
गम्लाम् । इहाडःकोः माल् सामान्पाय् खय्इमा घुन्इमा जेःमानौ
चोरलमइमा कुःमानानी । २० लाड्काखेहाडः लयःकायः रेती
गमनीड्सी ओहाडः खय्इमा घुन्इमा जेःमाउलु चोरइमा पोक्ती
कुःसा खाय्नीली । २१ गाःहाडःलो नाड्कोः माल् सामान् मुचाः
ओहाडःलेः नाड्इमा ल्हुड् भाहती छ्युपतेःनौ । २२ ल्हुड्कायः
थोड्ताक्ओपाय् मीक् लेःआः बा । नाड्कोः मीक्पाय् धेसतेःनाः त
खेःया नाड्कोः ल्हुड् थोड्तोलेः स्यावनाः । २३ नाड्कोः मीक्पाय्
धेसतेःल त खेःया नाड्कोः ल्हुड् च्याक्तोलेः स्यावनाः । ओहाडः-
सैको मीक्इ थोड्ताक्ल त खेःया नाड्कोः ल्हुड्पाय् गुच्युक् च्याक्-
तोलेः स्यावआनाः ।

२४ सु खेःयामा यातै बेलाहाडः नीसचाक् मालीक्कायः काम् पेतो जाड्हसा खायनीली । ओउःपाय् यात्चाक् मालीक्खेकः भाक्-
ती अरुखेकः भाक्माःत काम् जाड्हनौ बा । यात्चाक्खेकुस् ब्राड्नाः
अरुखेकुस् ब्लाक्नाः । ओउःलो लेखा नाड् पैसा दोःसा भाक्तेःनाः
त खेःया परमेस्वरकः भाहसा खायतेःउलु । २५ 'लौ उया डाइ
स्याड्हपाय् दोह् जेःगा जेःचाडः दोह् नाय्इ लावचाडःस' त दाय्हती
लहुड् रुःतेःचनै । जेःगासै नीड्कोः जीडः ताड्हतो लेःआः नाय्सै
नीड्कोः आड् ताड्हतोलेः मुनाः माःदै । २६ लौ ओउः अलवःहाडः
स्युड्ती वाह्ओ वाःलम्कायः योनु दा । ओउःमयःइ दोह्मा सुक्-
मानीली दोह्मा राःती त्युम्हमानीली ओउःमयःकायः नीड्कोः परमेस्वर
आपाइ जेःगा दोःताकनौ बा । दोड्सीलेः वाःसै नीड्खेपाय्
ताड्हतोलेः खेःतेःनै माःदै २७ नीड्कःगन सुइमा लहुड्हाडः म्हरती
लयःकोः आड्कायः यात् क्रुच्युक्कायः च्योनःताक्सा खायतेःनीली ।
२८ नीड् दोह् हायःतीतेः 'लौ डा दोह्इ लावचाडःस' त म्हरती लहुड्
रुःती मुतेःनै । जड्गल्हाडः मुओ रोलम्मा योनु दा । ओउः रोलम्पाय्
लयःलेः दुड्नाः दुड्आक्तीको काम् जाड्हमामाःत नाय् क्याह्माःत
लयःलेः पेतो ओरलेःनाः । दोड्सीलेः ओउः रोच्युक्मा ओउः आन
मुह्ओ सुलेमान् राजाकोः नाय्लम् योसा पेआक्ल बा । २९ ओउः
यात् दीनच्युक्कायः ओरओ यात् दीनहाडः भयोम्हओ रोखेकायः
परमेस्वरइ आन पेतोलेः लावताकनौ त खेःया ३० नीड् मान्तालम्-
खेकायः परमेस्वरइ जुगाड् न्हाड्तोलेः बयःतेःनै बा । दोह् हायःतीतेः
पेतो ड्हाम्तेःधाड्तेःनीली । नीड् ड्हाम्चोःचाक्तेः इ । पेतोलेः
ड्हामनु दा । ३१ लौ उया 'स्याड्हपाय् दोह् जेःचाडः दोह्
लावचाडःस' त लहुड् च्याडःतीलेः म्हरलाम् । ३२ इ थोक्लम्कायः
परमेस्वरकायः तय्हमालोलम्खे लहुड् च्याडःतीलेः बोडःनानी नीड्खे
ओउःत च्याडःसा परल । इ थोक्लम्पाय् नीड्कायःमा चाहनाः त
नीड्कोः परमेस्वर आपाइ चीःलेःनौ बा । ३३ ड्हापाय् परमेस्वरकोः
काम् जाड्हती ओउःकोः राजी पोक्सा बोडःनु दा ओहाडःसै इ अरु
थोक्लम्मा नीड् सबै दोःतेःनै । ३४ लौ उया स्याड्हकायः लहुड्
च्याडःती मुलाम् तेन्कोः लीह्सीःओकायः ह लहुड् रुःतो स्यावतेःपै ।

७ १ अरुखेकायः गालतुमती नोःलाम् ओहाडःसैको उया परमेस्वरइ नीड्खेकायः तुमती तोतेःइली । २ गत हायःतीलो नीड्इ अरुखेकायः तय्छनःती योती न्युम्हताक्तेःनानी ओउःतलेः परमेस्वरइ नीड्खेकायः तय्छनःती योती न्युम्हताक्तेःनै । ३ नाड्कोः लयःकोः मीक्हाडः मुओ सीडः च्यवःमाःत दोह् हायःतीतेः अरुकोः मीक्हाडः मुओ धान्ह् च्यवःतेःनौ । ४ नाड् मीक्पाय् सीडःइ जुगाड् क्रावःतेःनाः त खेःया पेतो च्यवःमाःत भयान्ते नाड्इ अरुकोः मीक्सै पोक्ओ धान्ह् वाय्सा गत हायःती खाय्तेःचौ र । ५ लयःकोः मीक्हाडः पोक्ओ सीडः वाय्आक्सा खेःतो । ओउःत हायःआक्तीको ह अरुकोः मीक्सै पोक्ओ धान्ह् वाय्सा खाय्तेःनौ । इलो लेखा अरु मान्ताकायः पेमालो गालतुमओ कुरा नोःमाःत लयःकोः काम् पेतो जाड्हआक्उ । ६ प्याक्कायः मान्तालमइ पेओ चीसलम् बयःनीली उया ओउः चीसपाय् प्याक्इ भोतीलेः वाय्नानी । ओउःलो लेखालेः परमेस्वरकोः छय्ङ्तो कुरा रेवतो मान्तालम्कायः बयःलाम् उया ओउः कुरापाय् दोह्मा म्हरमाःत नीड्कायः लीहसीःओ द्यान्हती पाय्क्तेःनै ।

७ नीड् परमेस्वरकः तेती तोन ओहाडःसै ओउःइ बयःतेःनै बा । ओउःकोः कुरा बोडःनु ओहाडःसै नीड् दोःतेःनै । ओउःकःताड् धाड्ती वाड्न ओहाडःसै ओउःइ नीड्कायः रोम्तेःनै । ८ सुसुइ तेचनै ओउःकायःलेः दोःनै सुसुइ बोडःचानी ओउःइलेः च्यवःनानी सुसु धाड्चनै ओउःपाय् रोम्ओलेः स्याव्नै । ९ नाड्कोः चोःपाय् नाड्कःसै लाड्खे तेचाः त खेःया सुइमा 'लौ नोह्अ इपाय् लाड्लेः' त दाय्हती बाड्खे बयःचौ र । १० नाड्कोः चोःपाय् डाःखे तेचाः त खेःया सुइमा 'लौ नोह्अ इपाय् डाःलेः' त दाय्हती रुखे बयःचौ र । ११ खेःल नीड्इ लयःकोः चोःकायः पेतोलेः बयःतेःनानी बा । ओउःत भयान्ते नीड् पेओ खेःमालोलम्खेइपाय् लयःकोः चोःलम्कायः पेतो बयःसा चीःतेःनानी त खेःया दोड्झीलेः नीड्कोः परमेस्वर आपाखेइ ओउःकः तेओलम्कायः न्हाड्तीलेः पेतो बयःनौ । १२ फेरी दोह् दोह्लो अरुखेइ नीड्कायः जाड्हसा भाक्तेःचै ओउःलेः नीड्खेइ अरुकायः जाड्हनु दा । ओउःत हायःओ उय्हलेकोः आखरःहाडःमा

परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःमा दाय्हती स्यान्ओ खेःतो । १३ लौ परमेस्वरकोः मीतो उमःओ ल्याम्खेहाडः वाहती आलन् दा । ओउः होल्ओ क्राड्ह खेःमालो ल्याम्खेइ मान्ता ह्योडःताक्ती वाय्-ओहाडः दाक्लेःनौ । ओहाडःखे नाःतो मान्तालम् वाहनै । १४ ओउः मीओ ल्याम्खे वाहसा दुक्सापाय् दुक्लेःनाः पेतो जीडः दोःताक्ओहाडः दाक्नौ । ओउःखे नाःतो मान्तालम्इ च्यवःसा-खायनीली ।

१५ सु ना सु मान्तालम्इ 'लौ डापाय् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता लेःआः ड' त दाय्हती माःतीलेः तोती वाड्ने ओउःखेकायः पेतो योती धय्ती मुन ओउःमयःकायः योओ सायःओ बेलाहाडः 'इ मान्तापाय् पेओलेः' त ताःसीःनाः यादो खेःल ओउः-मयःकोः लहुड्तुक् जुगाड् पेल । १६ ओउःमयःइ जाड्हओ काम् योती 'लौ इमयः दोड्सीःओ तोओ मान्तालेः खेःल' त चीःसा दोःतेःनै । राम्घाक्सीडःसै . यसायः गलमा काव्हसा दोःल । राड्चुःसै दुम्बुरीसायःमा काव्हसा दोःल बा । १७ पेओ सीडःखेइ पेओ सायःलेः सायःनौ पेमालो सीडःखेइ पेमालो सायः सायःनौ माःदै । १८ पेओ सीडःखेइ पेमालो सायः सायःसा खाय्माउलु । पेमालो सीडःखेइ पेओ सायः सायःसा गलमा खाय्उलु । १९ ओउः सीडःखेकायः मान्ताइ ओल्ती स्वाम्ह्आक्तीको तुस्ओ सीडः जाड्हनानी । ओउःलो लेखा लहुड् रेव्ओ मान्तालम्इ पेओ काम् जाड्हसा चीःनीली २० ओउः-मयःइ पेओ काम् जाड्हनीली त भयान्ते माःती तोओ स्यान्ओमयः-कायः तय्हसा खाय्तेःनानी । २१ डाकायः 'लौ प्रभु लेःतेःआः' त दाय्हती तोओमयःलम्कःहाडः सबै परमेस्वरकोः राजीहाडः पोक्सा दोःइली । सुसुइ डाकोः आपा भ्काक्ओ काम् जाड्हनानी ओउःमयः भुड्आले पोक्सा दोःनै । २२ ओउः वाड्सा खेःओ दीन्हाडः नाः-तोलम्इ डाकायः 'अ प्रभुय डीइ नाड्कोः मय्ड् पेहती परमेस्वरकोः कुरा तोमाआलाडःसु लान्लम्कायः ल्हेस्ती वाय्ती आन ताड्हओ काम्लम् जाड्हमाआलाडःसु' त दाय्हती तोनाःताडः २३ 'लौ नीड् रेव्ओलम्कायः डाइ गलमा तय्हनेःनाड्सल डाकःसै आलन्' त दाय्हती तोनाडःसु" त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआकान् ।

२४ “डाइ तोओ कुरा सायःती जाड्हओ मान्तापाय् कीम् जाड्हसाकायः पेतो चीःओ मान्तालो लेखालेः मुनै । ओउः कीम् जाड्हसा चीःओ मान्ताइपाय् कीम्कोः रुत् चैनःबाड्हहाडः न्यासती गमनौ २५ ओहाडःसैको वेर् गाय्ध दरकय्नी तीः वाड्तोकहाडः ओउः कीम्पाय् भमाःत ग्रमःतलेः मुनाः । गाय्ध वाड्तोकहाडः चैनःबाड्हहाडः जाड्हओ त भ्यान्ते ओउः कीम् ह्योडःल २६ डाइ तोओ कुरा ड्हाम्ती जाड्हसा ग्यामालो मान्ताखेपाय् कीम् जाड्हसा चीःमालो मान्तालो लेखा मुनाः । ओउः मान्ताइपाय् कीम्कोः रुत् वड्हओ साःहाडः न्यासती गमनौ । २७ ओहाडःसैको गाय्ध वाड्ती तीः वाती होती वाड्तोकहाडः ओउः कीम्पाय् भती जुगाड् ह्योडः-तीलेः वाय्नाः” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

२८-२९ ओउःत तोओ सायःआक्तीको ओउः हुम्ओ मान्तालम् “लौ इपाय् आन व्हाय्तोलेः तोनौ बा । अरुइ स्यान्माःत ओउःइ धरमा स्यान्ओमयःसै लयः चीःती तोसा खाय्लेःनौ” त दाय्हती ग्याड्हती नोःकाय्आकाय् ।

८ १ ओहाडःसैको येसु स्यालुड्सै ग्ल्युड्हआ । ग्ल्युड्हतोक् बेलाहाडः नाःतो मान्तालम् ओउःकुस् वाह्आकाय् । २ ओहाडःसैको ग्ल्युड्हआक्तीको यात्चाक् कोह् चाओ मान्ता येसुकायः बाःती स्यवलाड् वाड्आ । “लौ प्रभुय नाड् ग्यातेःनाः त खेःया डाकायः स्याक्ताक्सतेः खाय्तेःनाःची” त दाय्हती येसुकायः काःहाल्ती तोआथै ३ ओउःत काःहाल्ती तोआक्तीको येसुइ क्रुत् प्योती ओउः कोह् चाओ मान्ताकायः भ्राम्हती दीन्ह-आकान् । क्रुत् दीन्ह्तोकहाडः “लौ ग्यानाडः स्याक्तेःपाः” त दाय्हती तोओ कुस्ब्रक्त ओउः मान्ता सेलः स्याव्आ । ४ ओउः-खेपाय् सेलः स्याव्आक्तीको “लौ ‘येसुइ स्याक्आलाडः’ त दाय्ह-ओ सुकायःमा छ्यानःतेःचौ । सुकायःमा छ्यानःमाःत पुरोहीत्कःताड् रेन्हतो आल्ती ओउःकायः ह ‘लौ द्याह् डापाय् सेलः स्याव्-आलाडः’ त दाय्हती लयःकोः आड् छ्यानःआक्उ । ओहाडःसै आड् छ्यानःआक्तीको मोसाइ गानाक्ती तोओ जवसाकायः मन्दीरहाडः परमेस्वरकायः वाः मेत्छ्याः सात्ती ओउःकायः ल्हाउ

दा । एत हायःआक्तीको सबैइ नाड्कायः 'सेलः मुलेःनाः' त चीःनानी" त येसुइ दाय्हती तोआथै ।

५ ओउःत दाय्हती तोआक्तीको ओहाडःसैको येसु कफर्-
नाहुम् त तोओ सहरताड् दाहती वाड्आकाय् । कफर्नाहुम् वाड्-
आक्तीको यात्चाक् रोमी देस्कोः सीपाही हाकीम् येसुकःताड्
काःहालती तेलाड् वाड्आ । ६ "लौ प्रभुय डाकोः काम् जाड्हओ
नोकरी आन जीक्ती भयान्ते साड्हसा जुगाड् खाय्माःत कीम्हाडः
एड्तीलेः मुनाः" त दाय्हती येसुकायः तोआकान् ७ "लौ उया डा
ओउःकायः स्याक्ताक्लाड् वाड्नाडः" त दाय्हती येसु त्याड्तो
८ "खेःल प्रभुय डा इच्युक् मीचोःआ मान्ता लेःआः ड नाड् डाकोः
कीम्ताड् वाड्सा खेःहाड्ल । बुरु नाड् इहाडः मुओहाडःसैलेः
गानाक्ती तोचाक्ची दा ओहाडःसै डाकोः नोकरी स्याक्लेःनाः ।
९ डासै ताड्हओ आधीकारीइ गानाक्ती तोओ कुरा डाखेइ
जाड्हसा खेःनाडः फेरी डाकोः सीपाहीलमखेइमा डाइ गानाक्ती
तोओ कुरालेः जाड्हसा खेःनै । यात्चाक्कायः 'आल्अ' त दाय्हती
तोओ कुसब्रक्त ओउःपाय् आल्लेःनाः अरुकायः 'वाड्अ' त
दाय्हती तोओ कुसब्रक्त ओउःपाय् वाड्लेःनाः । नोकरीकायः 'इत
हायःउ' त दाय्हती तोआक्तीको ओउःइपाय् ओउःतलेः हायःनौ
बा । इलो लेखा डाकोः नोकरी स्याक्ताक्साकायः तोचाक्ची दा
ओहाडःसैको तोआक्तीको स्याक्लेःनाः" त दाय्हती ओउः
हाकीम्इ तोआथै । १० ओउः हाकीम्इ तोओ कुरा येसुइ
ग्याड्हतीलेः सायःआकान् । "दोड्सीलेः इ रोमी देस्कोः मान्ताइ
डाकायः आन ड्हाम्नाःताडः बा ओउःच्युक् ड्हाम्ओ मान्ता
इस्त्राएल् देस्कोः यहुदी मान्तालम्कःगन डाइ गलमा क्रुसधाड्ल" त
दाय्हती येसुइ ओउःकुस् वाह्ओलम्कायः तोआकान् । ११ "दोड्सी
दाय्हभनाड् दाहन्याम्सैमा ब्लक्न्याम्सैमा नाःतो अरु जात्कोः
मान्तालम् वाड्ती आब्राहाम् इसाक् याकुबकुस् परमेस्वरकोः
राजीहाडः मुसा दोःनै । १२ ओउःमयःखे दोःनै ओउः राजीकोः प्रजा
त तोओ इस्त्राएली मान्तालम् परमेस्वरकोः राजीसै क्लाःती ल्होक्-
ओलेः स्याव्ने । ल्होक्तोक्हाडः ओउःमयः लीहती आन च्याःनै" त

दाय्हती येसुइ तोआकान् । १३ एत तोआक्तीको ओउः सीपाहीकः-
ताड् ल्हेःती “लौ आल्अ दा । गतलो नाड्इ ड्हामतेःआकान्
ओउःतलेः स्याव्पाः” त दाय्हती येसुइ तोथातो ओउः बेलाहाडः-
सैपाय् ओउः सीपाहीकोः नोकरी सेलः स्याव्आ ।

१४ ओउः सीपाहीकोः नोकरी सेलः स्याव्आ ओहाडःसैको
येसु सीमोन् पत्रुस्त तोओकोः कीमताड् दाहती वाड्आकाय् ।
ओहाडः दाहती वाड्तोकहाडः येसुइ पत्रुस्कोः आय् अय्ती जीक्ती
मुओ च्यवःआकान् । १५ च्यवःआक्तीको ओउःकायः क्रुत्इ दीन्हती
येसुइ ओउः मोमःचोःकायः स्याक्ताक्आकान् । स्याक्ताक्आक्-
तीको ओउःकोः अय्ओ समःओ त भ्यान्ते पत्रुस्कोः आय्इ चीड्ती
ओउःकायः दोल्कावःती बयःआथै । १६ ओहाडःसैको जेःती
भ्याआक्तीको न्याम् ब्लक्ओ बेलाहाडः येसुकःताड् नाःतो लान्इ
डायःओलम्कायः वानःआकानी । ओउःकःताड् वानःआक्तीको
येसुइ लान्कायः तोती ल्हेस्नी वाय्माआकान् सबै जीक्ओलम्कायः
स्याक्ताक्माआकान् । १७ ओउःत हायःती उय्ह्लेकोः परमेस्वरकोः
कुरा छ्यानःओ एसायाइ तोओ कुरापाय् ताप्ताक्आकान् “लौ
ओउःइपाय् डीकोः जीक्ओलम् लयःलेः ल्हाडःती लात्ती आलःती
वाय्बत्आताडी” त दाय्हती दाय्हओ येसुइ ताप्ताक्आकान् ।

१८ ओहाडःसैको येसुकःताड् नाःतो मान्तालम् हुम्लाड्
वाड्आकाय् । नाःतो हुम्लाड् वाड्ती भ्यान्ते “लौ दुम्हान्कोः तीः
उःसै त्यात्लाड् आल्इ” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः
तोआकान् । १९ ओउःत तोतोकहाडः यात्चाक् धर्मा स्यान्ओमयः
येसुकःताड् वाड्ती “लौ गुरुय गाःहाडःलो नाड् आलतेःचाः
ओहाडःपाय् डामा गुल्हती वाड्नाडः” त दाय्हती ओउः मान्ता
दाय्हआ । २० “लौ स्याल्खेकायः एनःसा ल्हाड्मा मुनाः वाःखेकायः
न्यास्सा छ्युत्मा मुनाः । डा मान्ताकोः चोः त तोओखेकायः लयः-
कोः एनःसा कीम्पाय् दोह्मा नाःडल” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।
२१ ओहाडःसै यात्चाक् अरु येसुकुस् वाहती मुओ मान्ता वाड्ती
“लौ प्रभुय डाकोः आपा सीती पाम्हाक्तीको नाड्कुस् वाहसा
दोःपाडः” त दाय्हती येसुकः तेतो २२ “लौ डाकुस् द्याह् वाड्अ

दा । सीसा खेःओ मान्तालमइ लयःकोः सीओकायः पाम्हती वाय-
पानी” त येसु दाय्हती त्याङ्आ ।

२३ ओहाडःसैको येसुमा ओउःकुस् वाहओमयःमा दोङ्-
गाहाडः लन्हती तीःहाडः वाहआकाय् । ओउः ताङ्हओ दुम्हान्कोः
उःसै आलती २४ ओहाडःसैको आलतोकहाडः जोक्तो गाय्ध
वाङ्ती मारुःइ तीः आन ल्यडःकरताक्ती ओउः दोङ्गाहाडः तीः
पोक्ती वाङ्तो स्याव्आ । येसुपाय् म्होतय्क्त एनःबुसतीलेः एनःती
मुओ खेःतो । २५ येसु एनःती मुओ भयान्ते ओउः अरु दोङ्गाहाडः
मुओलम् येसुकःताङ् वाङ्ती “अ प्रभुय डीकायः दलताक्ताडःस ।
डीजा ज्युपती सीखेःनाःतय्ही बा” त दाय्हती ओउःकायः म्हाङ्-
आथै । २६ येसुपाय् च्योक्ती “लौ नीङ्इ दोह् हायःतीतेः डाकायःतेः
पेतो ङ्हाम्माःत इतलेः रैतेःनै नीङ् ङ्हाम्चोःचाक्तेः इ” त दाय्हती
येसुइ तोती ओहाडःसै चीङ्ती ओउः मारुःकायःमा तीःकायःमा
गानाक्ती तोआकान् । तीः मारुःकायः गानाक्ती तोआक्तीको आन
पेतो एवेङ्त स्याव्आ २७ एत च्यवःती ओउः दोङ्गाहाडः मुओलम्
“लौ इजा गत ताङ्हओ मान्तालो ती । ओउःइ गानाक्ती तोओ
कुरा मारुःकायःमा तीःकायःमा ग्याताक्नौ बा” त दाय्हती ओउःमयः
आन ग्याङ्हतीलेः लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् ।

२८ ओहाडःसैको ओउः गालील दुम्हान्कोः उःसै मुओ
गेरासेने त तोओ देस्ताङ् दाहआकाय् । ओहाडः दाहआक्तीको
नीस्चाक् लान्इ डायःओ मान्ता तेस्राङ्सै ग्ल्युङ्हती येसुकःताङ्
क्रुस्लाङ् वाङ्आकाच । ओउः नीस्चाक्पाय् आन रैसीःओ खेःचतो
ओउःत खेःओ द्याङ्तो मुओ ल्याम्हाडः सुमा वाहसा ग्याआक्-
इली । २९ ओहाडःसैको ओउःनीस् येसुकःताङ् क्रुस्लाङ् वाङ्ती
“लौ नाङ् परमेस्वरकोः चोः लेःतेःआः बा । नीचीकायः नाङ् दोह्
हायःलाङ् वाङ्तेःआ । नीचीकायः न्युम्हताक्लाङ् वाङ्ओतेःया” त
दाय्हती येसुकायः वह्तआक्चु । ३० ओउःत वह्ततोकहाडः लोक-
तोसै नाःतो प्याक् हाम्ती मुओ खेःतो ३१ ओउःत भयान्ते ओउः
लान्लम् येसुकः तेती “लौ डीकायः ल्हेस्तेःनाःताडी त खेःया ओउः
प्याक्लम्कःहाडः आलसा ताक्ताडी दा” त दाय्हती तोआथै

३२ “लौ उया ओउःकायः डायःलाड् आलन्” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ओउःत तोआक्तीको ओउः लान्लम्पाय् ओउः मान्तानीस्कःसै ग्ल्युड्हती ओउः हाम्ती मुओ प्याक्लम्कायः डायःआकानी । डायःआक्तीको सबै प्याक्लम् ब्रःती वारताड् जोक्तो तन्ती आलती तोन्ती तोन्ती दुम्हान्कोः तीःहाडः ज्युप्-तीलेः सीजेःआकाय् । ३३ ओहाडःसैको प्याक्लम् सबै तीःहाडः ज्युप्ती सीओ च्यवःती ओउः प्याक्कायः हामःओ मान्तालम् सहर-ताड् क्रवती दाह्आक्तीको ओउःमयःइ मेसलो च्यवःओ कुरा सबैकायः ल्हाक्ती तोआकानी । “ओउः नीस्चाक्कःसै लान्लम् ल्हेस्आकान्” त दाय्हती छ्यानःनीतो ३४ ओउःमयःइ छ्यानःओ कुरा सायःआक्तीको सहरकोः मान्तालम् सबै येसुकायः क्रुसलाड् ग्ल्युड्हआकाय् । क्रुस्आक्तीको “लौ डीकोः देस्सै आलअ दा” त दाय्हती ओउःकः आन तेआकाय् ।

६ १ ओउःत तेआक्तीको येसु दोड्गाताड् पोक्ती लयःकोः कफरनाहुम् त तोओ सहरताड् वाड्आकाय् । २ ओहाडः वाड्आक्तीको यात्चाक् जुगाड् वाहसा खायमालो मान्ताकायः न्हाप्लावःहाडः लातती वानःआकानी । ओउःकायः वानःतोक्हाडः येसुइ इत हायःओ च्यवःती “लौ इमयःइ डाकायः आन ड्हाम्नाः-ताडः रैस बा” त चीःती ओउः जीक्ओकायः ल्हेःती “लौ हौय ल्हुड् धोमायतोलेः मुअ दा । नाड्इ जाड्हओ रेव्ओ काम् द्याह् क्युम्हतो वायओ लेःआः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । ३ ओउःत तोतोक्-हाडः यातनीस्चाक् धरमा स्यान्ओमयःइ येसुइ तोओ कुरा सायःती “लौ इ मान्तापाय ‘डा परमेस्वर लेःआः ड’ त लयःकायः ताःनाःस बा” त दाय्हती ओउःमयः ल्हुड्हाडः म्हरइतो ४ येसुइ ओउःमयःकोः ल्हुड्कोः कुरा चीःती भयान्ते “लौ दोह हायःतीतेः इत रेव्ओ कुरा ल्हुड्हाडः म्हरतेःनै । ५ ‘गाव्खे सजीलो’ त ताःतेःचै । यात्चाक् वाहसा खायमालोकायः ‘लौ नाड्कोः रेव्ओ काम् क्युम्हओआः’ त दाय्हसाया ‘लौ च्योक्ती वाहअ’ त दाय्हती ओउः जीक्ओकायः स्याक्ताक्साया ‘गाव्खे सजीलो’ त तोनाड्स दा । ६ लौ डा मान्ताकोः चोः त तोओ ल्हाव्हदैबाड्हाडः रेव्ओ वायसाकायः

ग्वम्मा स्याक्ताक्साकायः ग्वम्मा दोःआलाडः त नीड्कायः
छ्यानःताक्साकायः डाइ इकायः स्याक्ताक्लेःनाडः” त दाय्हती
येसुइ ओउः जीक्ओ मान्ताकःताड् ल्हेःती “लौ च्योक्अ नाड्कोः
न्हाप्लावः लातती पाय्हअ दा” त दाय्हती ओउःकायः तोआकान् ।
७ ओउःत तोआक्तीको ओउः मान्ता च्योक्ती लयःकोः कीमताड्
पाय्हआ । ८ एतलेः ओउः ड्हा वाहसा स्वाय्आक्मालो मान्ता
च्योक्ती वाहओ च्यवःती ओउः हुमती मुआ मान्तालम् एडःती “लौ
मान्ताकायःपाय् परमेस्वरइ ओउःच्युक् ग्वम् दोःताक्आथै बा” त
दाय्हती परमेस्वरकायः भाहती ताड्हताक्आकानी ।

९ ओहाडःसैको कीमसै आलती येसुइ यात्चाक् मत्ती त तोओ
पैसा उथावओ मान्ताकायः लयःकोः आफीसहाडः च्यवःती क्रुस्-
आकान् । ओउःकायः क्रुस्तोक्हाडः “लौ डाकुस् वाहअ” त दाय्हती
येसुइ तोआथै । तोआक्तीको उया मत्ती चीड्ती येसुकुस् वाह-
आकाच । १० ओहाडःसैको वाहती मत्तीकोः कीमताड् आलती
पोक्ती येसुकायःमा ओउःकुस् वाहओमयःमा भोस् जाड्हआथास ।
ओउः भोस् जेःतोक्हाडः नाःतो अरु पैसा उथावओलम्मा पेमालो
मान्तालम्मा येसुकुस् जेःलाड् वाड्आकाय् । ११ ओहाडःसैको ओउः
मान्तालम् येसुकुस् ब्रेडःतीलेः जेःती मुतोक्हाडः फरीसीलम्इ इत
च्यवःती येसुकुस् वाहओमयःकःताड् वाड्ती “लौ नीड्कोः गुरुपाय्
इलो खेःओ पैसा माःती जेःओलम्कुस्मा रेवतो जाड्हओलम्कुस्मा
दोह हायःतीलेः ब्रेडःकाय्ती जेःती तुड्ती मुनाः” त दाय्हती तोनीतो
ती ओउःमयःइ तोओ कुरापाय् येसुइ सायःती १२ “सेलः मुओ
मान्तापाय् दाक्तर स्याक्ताक्लाड् वाड्सा परल जीक्ओकःताड् ह
दाक्तर वाड्सा ज्योनाः । १३ ओउःलो लेखालेः डा पेओ मान्तालम्-
खेकायः खेःल पेमालो मान्ताखेकायः ह ‘लौ नीड्कोः रेवओ काम्
फेती डाकोः पेओ काम् जाड्हनु दा’ त दाय्हती होमती तोलाड्
वाड्ओआः ड । लौ इ आखरःहाडः लेखओ कुरा स्यान्इसी दा ।
‘डाकायःपाय् स्याः ल्हाती बयःसा जवओ भाक्डल नीड्इ अरु
मान्ताकायः योनःती योसा ओउःत हायःओलेः ह भाक्नाडः बा’ त
दाय्हती तोओ नीड्इ चीःसा खेःतेःनै” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१४ ओउःतलेः तोआथास ओहाडःसैको येसुकःताड् बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकुस् वाह्ओमयः वाड्आकाय् । वाड्ती “लौ डीखेइमा फरीसीलम्खेइमा आन उपाड् काःओ जवनाडःसु नाड्कुस् वाह्ओमयःखेइ दोह् हायःतीलेः डीलो लेखा उपाड् काः-इसीली” त दाय्हती येसुकायः व्हत्नीतो १५ “लौ बीहाताड् वाड्ओ पहुनालम् भाव् मुतोक्हाडः भोस् जेःती लीह्माःत चोडाय्ती मुनै माःदै । लोने वाड्सा दीन्हाडः ओउः भाव्पाय् ओउःमयःकःसै आलःआक्तीको ह उपाड् काःसा ज्योनाः । इलो लेखा डा मुमुबालेहाडः डाकुस् वाह्ओमयःइ उपाड् काःसा परइली । डा आल्आक्तीको ह उपाड् काःनाःइसी” त दाय्हती येसु त्याड्आ । १६ “लौ आय् नाय्हाडः सुइमा रौ नाय्इ काप्नीली । रौ नाय्इ काप्ओ त खेःया ओउः रौ नाय्इ प्रान्ह्ती आय् नाय्कायः न्हाड्तोलेः पडःताक्ती वाय्ताक्नी । १७ फेरी रौ धाक्सायःकोः तीः वड्हओ पोम्हाडः सुइमा बोमःती कानीली उया पक्ताक्ती पोम्मा तीःमा वाय्चाः । रौ धाक्सायःकोः तीः रौ पोम्हाडः ह कानानी ओहाडः-सैको पेतोलेः स्याव्नाः । इलो लेखालेः डाकोः नया कुरा आय् जवओ कुराकुस् ब्राड्चल” त दाय्हतीमा येसु दाय्ह्आ ।

१८ ओहाडःसैको एतलेः तोतोबालेहाडः यात्चाक् यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्ता येसुकःताड् वाड्ती ओउःकायः बाःती स्यवती “लौ डाकोः चोःदयाड्जा देडी सीआ रैस । सीसापाय् सीलेःतो लौ ओउःकायः क्रुत्इ भाम्ह्ती दीन्ह्लाड् वाड्अ ओहाडःसै स्याक्ती ओउःपाय् उह्ती च्योक्लेःनाः” त दाय्हती येसुकः काः-हाल्ती तेआ । १९ ओउःत तेआक्तीको येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा चीड्ती ओउः सीओ मोमःचोःचोःकोः आपाकुस् पाय्ह्आकाय् । २० कीमताड् पाय्ह्ती वाहतोक्हाडः यात्चाक् वयः वयःओ पीरइ डायःओ मोमःचोः येसुकःताड् वाड्आ । ओउः मोमः-चोःपाय् बार बरसच्युक्कायः आड्रयःबाड् जीक्ओ खेःतो । २१ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोः येसुकोः काह्से वाड्ती “लौ ओउःकोः नाय् ह दीन्ह्चाडः त खेःया स्याक्लेःनाडः” त दाय्हती म्हर्ती येसुकोः नाय्कोः च्योनःतेड् दीन्ह्आकान् । २२ ओउःत नाय्

दीन्ह्तोकहाडः येसुइ ल्हेःती ओउःकायः च्यवःती “लौ हौदयाड् ल्हुड् धोमाय्तोलेः पाय्हअ । डाकायः ड्हाम्तेःआची बा ओउःत भयान्ते ऋड् सेलः स्याव्तेःनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथै । तोआक्तीको ओउः मोमःचोः ओउःत तोओहाडःसै सेलः स्याव्ती पाय्हआ ।

२३ ओहाडःसैको येसु आलती ओउः यहुदीकोः ताड्हओ मान्ताकोः कीमताड् दाहती वाड्आकाय् । दाहती वाड्तोकहाडः ओहाडः क्रेस्ती मुओलम्मा भयामे ताय्क्ती मुओलम्मा च्यवःती २४ “लौ पाय्हन ओउः मोमःचोःचोः सीमाःत एनःतीलेः मुओ ह” त दाय्हती तोथासतो ओउःमयःइ येसुकायः “लौ इइपाय् ‘ओउः चोःपाय् सीओ लेःआः’ त चीःउलु” त दाय्हती येसुकायः डीःती गाक्-आकानी । २५ ओहाडःसैको ओउः डीःती गाक्ओलम्कायः सबै बाहीरताड् क्लाःआक्तीको येसु कीमताड् पोक्ती ओउः मोमःचोः-चोःकायः क्रुत् चुम्ती उह्ताक्ती त्यती च्योक्ताक्आकान् । च्योक्-आक्तीको ओउः मोमःचोः चीड्लेःआ । २६ ओहाडःसै ओउःत ग्याड्हसीःओ कुरा सबै देस्हाडः ल्हाक्ती नोःकाय्आकाय् ।

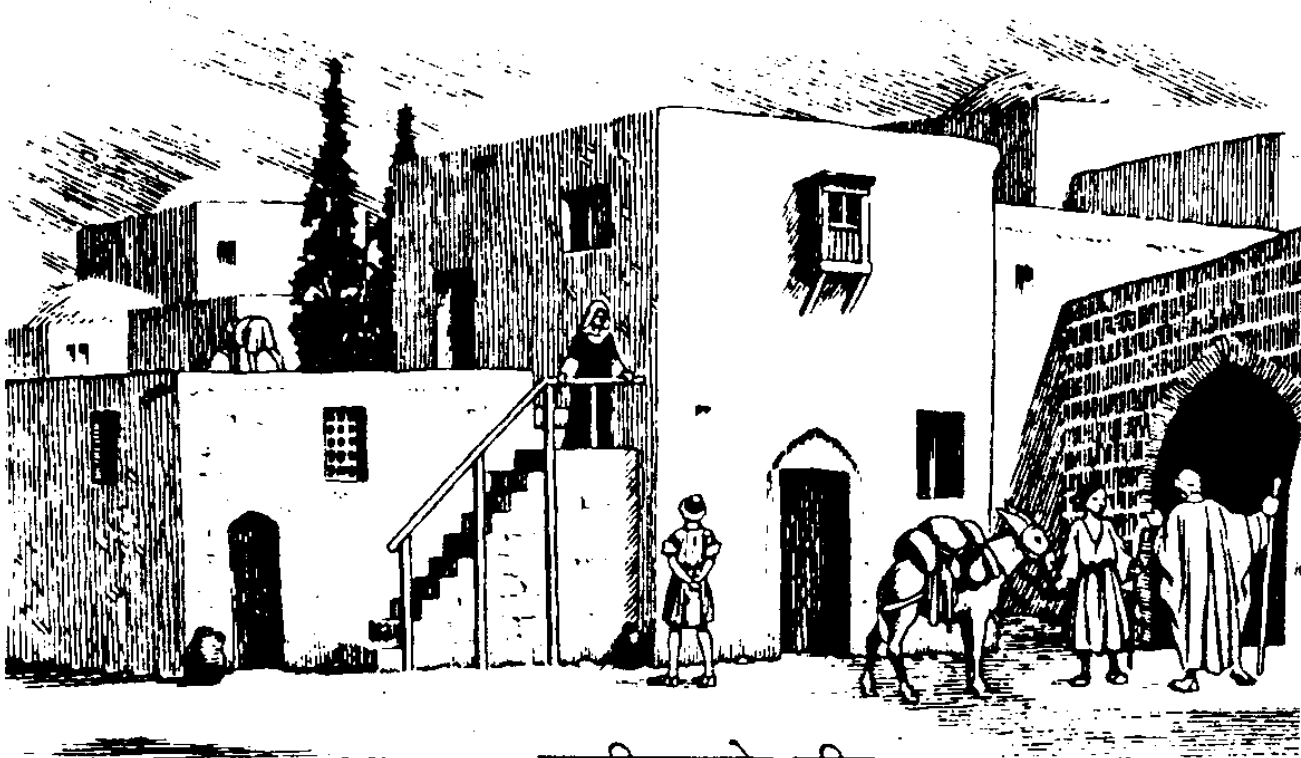
२७ ओहाडःसैको येसु ओउः कीमसै ग्ल्युड्हती आलती वाह्तोकहाडः नीस्चाक् मीक् लोकओइ ओउःकायः गुल्हती “अ नाड् दावुदकोः प्लोमःदानेय नीचीकायः योनःती योताडःच दा” त दाय्हती गोःआकाचु । ओउःत येसुकायः गोःती गुल्हआकाचु । २८ येसु कीमताड् दाहती पोक्आक्तीको ओउःनीस्मा पोक्ती ओउःकःताड् वाड्आकाच । ओउःनीस् वाड्आक्तीको “लौ नीड्-जीकायः डाइ स्याक्ताक्सा स्वाय्नेःनाड्च त ड्हाम्तेःनाःजुया ड्हाम्तेःजुलुया” त दाय्हती येसुइ व्हत्आथाच “माः नीची ड्हाम्-नाडःचु” त दाय्हती त्याड्ती भयान्ते २९ येसुइ ओउःनीस्कोः मीक् दीन्हती “लौ उया गतलोतेः ड्हाम्तेःनाडःजु ओउःतलेः स्याव्पाः” त दाय्हती तोथाचतो ती ३० ओउःनीस् मीक् च्यवःसा दोःआकाच । “लौ इ कुरा सुकायःमा छ्यानःतेःचाःजु” त दाय्हती येसुइ गानाक्ती तोथाचतो ती ३१ ओउःनीस्इ आलती येसुइ जाड्हओ ग्याड्हराय् सबैकायः ल्हाक्ती तोआकाचु । ३२ ओहाडःसैको ओउःनीस् आल्-आक्तीको यात्चाक् लान्इ डायःओ नोःसा स्वाय्मालो मान्ताकायः

येसुकःताड् वानःआकानी । ३३ वानःआक्तीको येसुइ ओउः लान्-
कायः ल्हेस्ती वाय्आकान् । ओहाडःसैको ओउः मान्ता नोःसा
स्वाय्ओ खेःतो । एत हायःओ च्यवःती ओउः हुम्ती मुओलम्खे “लौ
इलो हायःओजा डीकोः इस्त्राएल् देसहाडः गलमा च्यवःआक्ल बा”
त दाय्हती नोःकाय्इतो ३४ ओउः फरीसीलम्खे “येसुपाय् लान्कोः
राजाइ बास्ओआः त खेःओ लान्इ ल्हेस्सा स्वाय्नी” त दाय्हती
नोःआकाय् ।

३५ ओहाडःसैको येसु आल्ती वाह्दा वाह्दा सबै सहर
गाव्गन तोमःती आल्धै थनःओ कीम् कीम्हाडः स्यान्ती परमेस्वर-
कोः पेओ समचार थोल्हती तोओमा नाःतो जीक्ओकायः स्याक्-
ताक्ओमा खेःतो । ३६ ओहाडःसैको नाःतो हुम्लाड् वाड्ओलम्
च्यवःती “लौ इमयःपाय् हामःओ मान्ता नाःमालो मेत्छ्याःलो लेखा
ब्रःतीमा ल्हुड् च्याडःतीमा मुनै” त म्हर्ती येसुइ योनःती योआथास ।
३७ “लौ राड्हाडः भुड्हती मीन्ओ सायःलो लेखालेः इ मान्तालम्-
पाय् नाःतो लेःआः ओउःमयःकायः परमेस्वरकोः राजीहाडः त्युम्हती
वानःसा मान्तालम्पाय् नाःतो नाःइली । ३८ ओउःत खेःया ‘लौ प्रभुय
त्युम्हती वानःसा मान्तालम्पाय् ल्होक्चाक्उ दै’ त दाय्हती परमेस्वर-
कायः तेती तोनु दा” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः
तोआकान् ।

१० १ ओहाडःसैको येसुइ ओउः बारजन छ्युड्हओमयः
लयःकःताड् गोत्ती ओउःमयःकायः लान् ल्हेस्ताक्सामा
सबै जीक्ओ स्याक्ताक्सामा ग्वम् बयःआथास । २ ओउः बारजन
चल्ओमयः इतलेः मय्ड्ओ खेःइतो । ड्हापाय् सीमोन् त तोओलेः
ओउःकोः अरु मय्ड् पत्रुस् त खेःतो । फेरी पत्रुस्कोः पुः अन्द्रीयस्मा
खेःतो । अरुपाय् याकुब् युहना त तोओ नीसपुःचाः ओउःनीस्पाय्
जबदी त तोओकोः चोःनीसलेः खेःचतो । ३ फेरी अरु फीलीप्
बर्थोलोमा थोमा ओउः पैसा उथावओ मत्ती आल्फीयस्कोः चोः
याकुब् त तोओ थादीयस् ४ जेलोत्लम्कोः सीमोन्मा इस्करियोत्-
कोः यहुदस् । ओउः यहुदस्इपाय् लोनेः येसुकायः सात्साकायः
ल्हाआथै ।

५ इ बारजनकायः येसुइ ल्होकआथास “लौ यहुदी खेःमालो मान्तालम्कःगनमा आल्लाम् । समारीया मान्तालम्कोः सहर्लम्हाडःमा पोक्लाम् । ६ ओउःकःताड् आल्माःत वेड्तो स्यावओ इस्राएलीलम्कःताड् आलन दा । ७ फेरी आल्लोकहाडः ‘लौ परमेस्वरकोः राजी दाहखेःआ’ त दाय्हती थोल्हती तोनु । ८ जीक्ओलम्कायः स्याक्ताक्नु । कोहइ डायःओलम्कायः सेलः स्यावताक्नु सीओकायः उहती च्योक्ताक्नु लान्लम्कायः ल्हेस्ताक्नु दा । नीड्पाय् नाःतोतेः सोहलेः दोःतेःआकाय् ओउःत भयान्ते सोहलेः बयःनु । ९ सुन् चान्दी पीताल् पैसा तोडःनाय्हाडः दोह्मा लात्लाम् । १० वाहतोक्हाडः थैलोमा नीस् क्रमःनाय्मा लात्ती आलःलाम् । जुत्ता दड्गमा लात्तेःचानी दोह् हायःती दाय्हसा ओउःकाम् जाड्हओ मान्ताकायः दोह् दोह् राहचाः ओउःलेः ओउःकोः जाड्हभ्याड्कोः दोःओ खेःतो । ११ ओहाडःसैको गाव् गाव् सहर गाव्हाडः नीड् पोक्तेःनै पोक्तोक्हाडः सुसु नीड्कायः रोम्सा ग्याओ मुनै ओउःकोः कीम्हाडः गाव्हाडः मुच्युक्कायःपाय् फेमाःत मुन । १२ फेरी कीम्हाडः पोक्तोक्हाडः ‘लौ नीड् पेतोतेः ल्हुड्

यहुदीलम्कोः कीम्

धोमायतोतेः स्यावतेःपै’ त दाय्हती कीम्कोः मान्तालम्कायः तोनु दा । १३ ओहाडःसै ओउः मान्तालम्इ पेतो रोमतेःइली त खेःया

ओउः डहा तोओ कुरा क्युम्हनीड्सी । ओउःमयः पेतो हायःतेःनै त
 खेःया नीड्इ तोओ कुरा मुपाः । १४ सुसु कीम्कोः मान्तापाय्
 सहरकोः मान्तापाय् नीड्कायः रोम्मातेःइली नीड्इ तोओ कुरा
 सायःमानीली ओउःसै आलतोक बेलाहाडः नीड्इ ओहाडःकोः फुत्-
 साः दोम्सै काहती गमनु । १५ दोड्सी दाय्हभनाड् ओउः वाड्सा
 खेःओ तय्छनःती योसा दीनहाडः ओउःहाडःकोः मान्तालम् सोदोम्
 गोमोरा त तोओनीस् रेवओ सहरकोः मान्तालम्सै न्हाड्तोलेः न्युम्ह-
 ताकनाःथास बा ।

१६ लौ नीड्कायःपाय् डाइ रेवओलम्कःगन ल्होकनेःनाड्स
 इतलेः नीड्पाय् पारःकुयःकःगन ल्होकओ भेदामेतछ्याःलो लेखा
 स्यावतेःनै ओउःत भयान्ते नीड् आन ब्हायतोमा छय्ङ्तोमा हायःसा
 खेःतेःनै । १७ मान्तालम्कायः पेतो धयती मुन । ओउःमयःइ नीड्-
 कायः चुम्ती अदालात्ताड् तय्छनःती योलाड् दाक्मातेःनै थनःओ
 कीम्हाडः लाइ स्राप्मातेःनै । १८ ओहाडःसैको नीड्इ डाकायः
 ड्हामतेःआनाड्स त भयान्ते हाकीम्कःताड्मा राजाकःताड्मा दाक्-
 तेःनै । ओउःमयःकायःमा सबै अरु जात्कोः मान्तालम्कायःमा
 डाकोः पेओ कुरा तोसा खायतेःनानी । १९ ओहाडः दाक्ती आलः-
 तोकहाडः 'दोह् त तोचाडः गत त्याड्चाडः' त ल्हुड्तुकहाडः
 रुःमाःत मुन । ओउःमयःकायः त्याड्ती तोतोकहाडःलेः नाड्इ पेओ
 म्हुक्ओ नोःसामा त्याड्सामा चीःतेःनानी । २० दोह् हायःती दाय्हसा
 ओउःपाय् नीड्कोः लयःकोः ल्हुड्तुककोः कुरा खेःल नीड्कोः
 परमेस्वर आपाकोः ग्वालामःइपाय् नोःसा कुरा दोह् दोह् बयःतेःनै
 ओउःलेः नीड् नोःतेःनै । २१ ओहाडःसैको लोनेः मान्ताइपाय् लयः-
 कोः पुःचोड्कायः लयःकोः चोःकायः सातसाकायः दाकनानी चोः-
 इपाय् लयःकोः आमा आपाकः अहती भयान्ते ओउःमयःकायः
 सातसा बोडःनानी २२ नीड्पाय् डाकुस् वाहओ लेःआः त चीःती सबै
 मान्ताइ अहतेःनै । ओउःत स्यावलेःनाः सुसु डाकायः फेमाःत इत
 लीहसीःओ गोरःनै ओउःलेः दलतो स्यावने । २३ ओहाडःसै गलखा
 यातज्योः सहरहाडः मान्तालम्इ लीहसीःओ बयःतेःनै त खेःया अरु
 सहरताड् क्रवन् । दोड्सी दाय्हभनाड् मान्ताकोः चोः त तोओकोः

वाङ्माच्युक्हाडः सबै इस्वाएल् देस्कोः गाव् सहरताड् तोमःती
डाकोः काम् दप्सा खायतेःनीली । २४ लयःकोः गुरुसै स्यान्लाड्
सायःओ मान्ताइ चीःसा खायउलु फेरी मालीक्कःसै ओउःकोः काम्
जाड्हओ मान्तामा ताड्हओ खेःनाः र जुगु । २५ स्यान्ओ
मान्तापाय् लयःकोः गुरुकुस् घारतोलेः चीःसा ह स्यावलेःनाः । काम्
जाड्हओ मान्तापाय् लयःकोः मालीक्कुस् घारतीमा ओउः ह डोस्-
आनाः । दोड्सीलेः मान्तालम्इ डा नीड्कोः गुरुकायःपाय् 'लान्कोः
राजा लेःआः' त दाय्हती तोनाःताडः ओउःत खेःया नीड् डाकुस्
स्यान्ओमयःकायःमा न्हाड्तोलेः रेवतो तोतेःनै बा । २६ ओउः रेवतो
तोओलम्कः रैतेःचनै । दोह् दोह् देडी नुसती मुलेःनाः लोने ओउःलेः
सबैइ च्यवःतोलेः स्यावनाः । फेरी दोह् दोह् द्याह् चीःमाःत मुनाः
लोनेः सबैइ चीःतोलेः स्यावआनाः बा । २७ दोह् दोह् डाइ अरुकायः
चीःताक्माःत तोनेःनाड्स ओउःलेः फुती थोल्हती तोनु दा ।
२८ नाड्कोः आड्कायः ह ह्योडःती वाय्सा खायओ मान्तालम्कः
रैतेःचनै ओउःमयःइ नाड्कोः रुआड् ह्योडःती वाय्सा खायनीली ।
ओउःमयःकः रैतेःचनै ओउः गोबाड्हाडः आड्मा रुआड्मा ब्रक्तलेः
वाय्सा खायओ परमेस्वरकः ह रैसा खेःतो । २९ दोड्सी नीसज्योः
चोःवाः यातै रुपीयाहाडः लेःसा दोःनाः बा । ओउःच्युक् मोल्
नाःमालो वाःखेपाय् परमेस्वरइ आःताः चीःमामाःत याज्याड्मा
सील । ३० नीड्खेकायः याज्याड् म्याड्ला मीह्आ त खेःया
परमेस्वरइ चीःनौ बा । ३१ ओउःत भयान्ते नीड् वाःसै परमेस्वर आन
भाहओ मान्तालम्पाय् जुगाड् रैसा परतेःइली । ३२ सुसुखेइ
मान्तालम्कःताड् 'डापाय् खीस्कोः मान्ता लेःआः ड' त फुती तोनौ
ओउःकायःलेः 'लौ इपाय् डाकोः मान्ता लेःआः बा' त दाय्हती
डाकोः लाड्काहाडः मुओ परमेस्वर आपाकायः तोनाडः ।
३३ सुसुखेइ मान्तालम्कःताड् 'लौ डा खीस्कोः खेःडल' त दाय्हती
तोचौ ओउःकायःलेः 'लौ इपाय् डाकोः मान्ता खेःबाय्ल' त दाय्हती
डाकोः परमेस्वर आपाकायः तोमानाडः ।

३४ लौ डा ल्हाव्हदैबाड्हाडः वाङ्आक्तीको मान्तालम्
काय्काय्ओमा मीन्ह्काय्ओमा फेनानी ततेः ताःतेःचानी । खेःल

ओउःमयः न्हाड्तोलेः काय्काय्मानै मीन्हकाय्मानै । ३५ डा वाड्-
 आक्तीको आपाचाःमा आमाचाःमा आय्चाःमा लयःकुस् काय्-
 काय्तो स्यावनै । ३६ यातैज्योः कीमकोः मान्ता लःलयः अहतो
 स्याव्काय्नाै । ३७ सुसुखे डाकायःसै लयःकोः आमा आपाकायः
 रापनानी ओउःलेः डाकुस् ब्राड्इली । फेरी सुसुखे डाकायःसै लयः-
 कोः चोःकायः रापचनौ ओउःमा डाकुस् ब्राड्इली । ३८ फेरी सुसुखे
 परमेस्वरकोः काम् जाड्हसाकायः डालो लेखा वाह्ती लीहसीःओ
 गोरःसामा ग्याइली सीसामा ग्याइली ओउःलेः डाकुस् ब्राड्इली ।
 ३९ सुसुखे इ ल्हाव्हदैबाड्कोः जीडः सेती गम्सा म्हरनै ओउःकोः
 लाड्काकोः जीडः म्हीतओ स्याव्नाः सुसुखे डाकोः काम् जाड्हती
 इ ल्हाव्हदैबाड्कोः जीडः मीह्ताक्चानी ओउःखे लाड्काकोः जीडः
 दोःनै । ४० सुसुइ नीड्कायः रोमतेःनै ओउःइलेः डाकायःमा रोमनाः-
 ताडः । फेरी सुखेइ डाकायः रोमनाःताडः ओउःइलेः डाकायः
 ल्होकओ आपाकायःमा रोमनानी । ४१ सुसुखे 'ओउःइपाय्
 परमेस्वरकायः चीःलेःनै' त म्हरती यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा
 छ्यानःओ मान्ताकायः रोमनाःथै ओउःलेः परमेस्वरकोः कुरा
 छ्यानःओ मान्तालो लेखा परमेस्वरकःसै जाड्हभ्याड्कोः दोःनै ।
 फेरी सुसुखे 'ओउःइ परमेस्वरकोः काम् पेतोलेः जाड्हनौ' त म्हरती
 पेओ मान्ताकायः रोमनाःथै ओउःलेः पेओ मान्ताकोः जाड्हभ्याड्-
 कोः दोःनै । ४२ दोड्सी दाय्हभनाड् सुसुखेइ 'इपाय् येसुकुस् वाहनाः'
 त दाय्हती यात्चाक् डाकुस् वाहओमयःकायः तुड्सा तीः बयःनाःथै
 ओउःलेः परमेस्वरकःसै जाड्हभ्याड्कोः दोःलेःनै" त दाय्हती येसुइ
 तोआथास ।

११ १ ओउः बारजनकायः एत तोती स्यान्ती दपआक्तीको
 येसु आलती ओहाडःकोः गाव् गाव्गन तोमःती परमेस्वर-
 कोः कुरा स्यान्तीमा थोल्हती तोतीमा वाहआकाय् । २ ओहाडः-
 सैको "येसुइ आन ताड्हओ काम्लम् जाड्हनौ" त दाय्हओ
 बाप्तीस्मा बयःओ युहनाइ भ्याल्खानहाडः मुतोकहाडः सायः-
 आकान् । ओउः कुरा सायःआक्तीको युहनाइ येसुकःताड् नीस्चाक्
 लयःकुस् वाहओमयः ल्होकआकान् । ३ ओउः नीस्चाक् येसुकःताड्

वाङ्ती “लौ ओउः परमेस्वरइ तोती गम्ओ वाङ्सा खेःचाक्ओ नाङ्लेःतेः खेःतेःनाःया खेःतेःलया । खेःतेःल त खेःयाकायः डी अरुकायः ल्युङ्हती योसा खेःनाडी” त दाय्हती व्हतथातो ४ “लौ डाइ जाङ्हओ कामलमकोः दोह दोहलो नीङ्जीइ च्यवःतेःआकाजु सायःतेःआकाजु ओउःलेः युहनाकायः ल्हाक्ती छ्यानःलाङ् आलज दा । ५ मीक्इ च्यवःआकमालो मान्तालमइ द्याह च्यवःसा स्वायनानी क्ल्योय्बाङ् मान्तालमइमा द्याह पेतो वाहसा स्वायनानी कोह चाओलम् द्याह सेलः मुनै नो लोकओलमइ पेतो सायःसा स्वायनानी जुगाङ् सीओलम् उहती च्योक्नै ओहाङःसै ह्यात् मान्तालमकायः परमेस्वरकोः पेओ कुरा तोओलेः मुनाः । ६ लौ सुसुइपाय गलकायःमा डाकायः ल्हुङ् क्रोङ्तोलेः इहामनानी ओउःलेः ल्हुङ् चोडायतो स्यावनै” त दाय्हती येसुइ तोआथाच ।

७ ओहाङःसैको येसु ओउःत त्याङ्आक्तीको ओउः नीस्-चाक् युहनाकुस् वाहओमयः ओउःकःताङ् द्यान्हती पाय्हाकाच । ओउःमयः द्यान्हती पाय्हाक्तीको ओउःहाङः हुमती मुओ मान्तालमकायः येसुइ युहनाकायः नोःओ कुरा स्यान्आथास “लौ युहना मुओ याक्गारसीःमालो देस्ताङ् आलतोक बेलाहाङःपाय् दोह योलाङ् आलतेःआकाय् । मारुःइ ल्हङ्गायताक्ओ बेर ह योलाङ् आलओ खेःतेःइली । ८ खेःल त खेःया दोह हायःलाङ् आलतेः-आकाय् पेओ दीङ्हओ नाय् लावओ मान्ता योलाङ् आलओ खेःतेःइली ओउःत पेओ नाय् लावओ मान्ता योसाकायः राजाकोः दरबालताङ् आलसालेः खेःतो । ९ लौ उया दोह योलाङ् आलतेः-आकाय् दाय्हसा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओ मान्ताकायः योलाङ् आलतेःआकाय् बा । माः रैस बुरु दोङ्सी दाय्हभनाङ् उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःसै युहनापाय् ताङ्हलेःनाः बा । १० ओउःकायः नोःओ कुरा उय्हलेहाङःसै परमेस्वरकोः आखरःहाङः लेखती मुनाः । इखेकायः ‘लौ नाङ् वाङ्माःतोक्हाङःसै यात्चाक् डाकोः कुरा तोसा मान्ता इहासैलेः ल्होक्नेःनाङ् । ओउः-इपाय् नाङ् वाङ्साकायः ल्याम् पेतो जाङ्हताक्लेःनै’ त दाय्हओ कुरा युहनाकायः लेखती मुलेःनाः । ११ दोङ्सीलेः दाय्हभनाङ्

ल्हाव्हदैबाड्कोः सबै मान्तालमसै युहनापाय् ताड्हलेःआनाः बा ।
 माःसापाय् माः लेःआः सुसुखेइ डाइ स्यान्ओ परमेस्वरकोः कुरा
 ड्हाम्ती ओउःकोः राजीहाडः मुलेःनै ओउःपाय् युहनासै ताड्हलेःनै ।
 माः रैस ओउः राजीहाडः मुओ अरुसै मीओ मान्तापाय् ओउःमा
 बाप्तीस्मा बयःओ युहनासै ताड्हलेःनाः । १२-१३ बाप्तीस्मा बयःओ
 युहना वाड्तोक्हाडः सबै परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइमा
 मोसाइ बयःओ ऐन्इमा इ राजीकोः कुरा छ्यानःती तोआकानी ।
 ओहाडःसैको युहना मुओ दीन्हाडःसै तेन्छ्याड्च्युककायःलेः
 परमेस्वरकोः राजीहाडः जोक्ओ मान्तालम् मीन्ह्काय्लाड् वाड्ने ।
 १४ नीड्इ सायःसा ग्यातेःनै त खेःया 'ओउः वाड्सा खेःओ एलीया
 त तोओपाय् युहना लेःआः बा' त डाइ दाय्हती तोनेःनाड्स । १५ इ
 डाइ तोओ कुरा पेतो सायःनु दा । १६ लौ नीड् तेन्छ्याड्कोः
 मान्तालम् बजारहाडः साड्हओ हौलम्लो लेखा मुतेःनै । १७ ओउः
 हौलमपाय् 'लौ डीइ बीहा जाड्हसा बाड्सुली मुत्ती साड्हतोक्-
 हाडःमा नीड्पाय् डीकुस् चोडाय्ती स्याहसामा ग्यातेःइली । डी
 सीओकायः क्रेस्ती साड्हतोक्हाडःमा नीड्पाय् डीकुस् च्याःसामा
 ग्यातेःजेःतेःइली' त दाय्हती ओउः हौलमइ साथीलमकायः क्लुड्ती
 तोनानी । १८ ओउःलो लेखालेः बाप्तीस्मा बयःओ युहना वाड्ती
 मुतोक्हाडः ओउःइ हान् तुड्माःत उपाड् काःओ जवती भयान्ते
 १९ 'लौ इपाय् लान्इ डायःओ चाक् लेःआः बा' त दाय्हती
 नोःकाय्तेःइतो डा मान्ताकोः चोः त तोओ मुतोक्हाडः डाखेइ जेःती
 तुड्तो मुओआः ड ओउःत भयान्ते डाकायःपाय् 'लौ इ मान्तापाय्
 जेःक्राक् तुड्क्राक् लेःआः बा । इपाय् पैसा जेःओ मान्ताकुस्मा
 रेवतो जाड्हओ मान्तालमकुस्मा ब्राड्तोलेः वाहनाः' त दाय्हती
 नोःकाय्तेःनै । ओउःत नोःकाय्तेःइतो बुरु व्हायओ मान्ताकायःपाय्
 ओउःइ जाड्हओ काम् योधारनालेः तय्हसालेः खायनाः बा" त
 दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२० एत तोआक्तीको येसुइ खोराजीन् बेथ्सैदा र कफरनाहुम्
 त तोओ सुम् सहरहाडः मुओ मान्तालमकायः जान्आकान् दोह
 हायःती दाय्हसा ओउः सुम् सहरहाडः येसुइ आन ताड्हओ

ग्याडहरायलम् जाड्हओ खेःतो ओहाडःकोः मान्तालम्इ लःलयःकोः रेवओ काम फेमामाःत येसुकायः ड्हामनीली । २१ “लौ नीड् खोराजीन् र बेथसैदा सहरकोः मान्तालम्य नीडपायतेः न्युम्हतोतेः स्यावसा खेःतेःनै दोह हायःती दाय्हसा नीडकोः सहरखेहाडः जाड्हओ ग्याडहरायलम्पाय तायर् सीदोन् त तोओ नीस् सहर-खेहाडःमा जाड्हओ खेःतो त खेःयाकायः ओहाडः मुओलम्इपाय आन ज्याडःतोहाडःसै जुगाड् ल्हुड् दयान्हती लयःकोः रेवओ काम्लम् फेचानी खेःतो । २२ दोड्सी दाय्हभनाड् परमेस्वरइ न्युम्ह-ताक्ती तोसा दीन्हाडःपाय ओउः तायर् सीदोन् नीस् सहरकोः मान्तालमसै नीड् खोराजीन् बेथसैदानीस् सहरकोः मान्तालम्पाय न्हाड्तोलेः न्युम्हतोतेः स्यावतेःनै । २३ आने कफरनाहुम्कोः मान्तालम्य नीडकोः सहरपाय ‘लाडकाकोः सहरलो ताड्हलेःनाः’ त म्हरतेःचनै ओउःपाय कामः नालाताड् क्लाःती ह्योडःती वायतो स्यावलेःनाः बा । दोह हायःती दाय्हसा नीडकोः सहरहाडः जाड्हओ काम्लम् डाइ सोदोम् त तोओ सहरहाडःमा जाड्हओ खेःतो त खेःयाकायः ओउः सहरकोः मान्तालम् ल्हुड् दयानःती भयान्ते ओउः सहरमा सहरकोः मान्तालम्मा वायतो खेःआक्इली सहरपाय तेन्छ्याड्मा मुचाः खेःतो । २४ दोड्सी दाय्हभनाड् ओउः परमेस्वरइ न्युम्हताक्ती तोसा दीन्हाडः ओउः सोदोम् देस्कोः मान्तालमसै नीड् कफरनाहुम्कोः मान्तालम्पाय न्हाड्तोलेः न्युम्ह-तोतेः स्यावतेःनै बा” त दाय्हती येसुइ जान्आथास ।

२५-२६ ओहाडःसैको ओउः बेलाहाडः येसुइ परमेस्वर आपाकायः ताड्हताक्ती तोआकान् “लौ परमेस्वर आपाय नाड् फेलबाड् ल्हाव्हदैबाडकोः प्रभुलेः डाइ तोओ कुरापाय व्हायतो चीःओ मान्तालम्कायः छ्यान्हमाःत इलो खेःओ मीओलम्कायः ह नाड्इ लयः भ्काक्तीलेः छ्यान्हतेःआकान् । २७ डाकोः परमेस्वर आपाइ सबै कुरालेः स्यान्साकायःमा जाड्हसाकायःमा बयः-आताडः । चोःकायःपाय आपाइ ह तय्हनाःथै चोःइमा ह आपाकायः तय्हनौ । अरुइ आपाकायःमा चोःकायःमा तय्हनीली सुसुखेकायः चोःइ छ्यानःआथै ओउः मान्ताइ ह परमेस्वर आपाकायः तय्हनानी ।

२८ लौ सुइतेः चाक्ओ ह्यामसीःओ काम् जाड्हलेःनानी डाकःताड्
वाड्चाक्न दै वाड्आक्तीको ओउः कामसै डाइ न्यास्ताक्चेः-
नाड्स । २९ डाकोः काम् जाड्हसा थेडा डाकःताड् स्यान्लाड्
वाड्न । डापाय् खहओमा ज्योडःओ ल्हुड्कोः मान्ता खेःडल डाइ
बयःओ काम् हाःतो लेःआः बा । ३० ओउःत भ्यान्ते डाकोः काम्
जाड्हतोकहाडः नीड् ल्हुड् लीह्माःत स्याव्तेःनै” त दाय्हती येसुइ
स्यान्ती तोआथास ।

१२ १ ओहाडःसैको ओउः बेलाहाडः यहुदीलम्कोः काम्
न्यास्ती धोओ दीन्हाडः येसुमा ओउःकुस् वाहओमयःमा
गहुड्राड् च्योलती वाहओ खेःइतो । २ ओहाडः वाहतोकहाडः
येसुकुस् वाहओमयःइ योड्क्रायती भ्यान्ते गहुड्कोः चुय्लम् काव्हती
जेःआकानी । ओउःमयःइ चुय् काव्हती जेःओपाय् फरीसीलम्इ
च्यवःती ओउःमयः येसुकःताड् वाड्ती “लौ योउ दै । इ डीइ जवओ
धोओ दीन्हाडः नाड्कुस् वाहओमयःइ इत चुय् काव्हओ काम्मा
अरु दोह् काम्मा जाड्हसा स्यावल बा” त दाय्हती तोनीतो ३ “लौ
दावुद् राजाइ दोह् दोह् जाड्हओ नीड्इ पहती चीःतेःनीलीया ।
४ दावुद्मा ओउःकोः साथीलम्मा योड्क्रायती सीती भ्यान्ते
परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः पोकती परमेस्वरकायः लहाती गम्ओ लाड्
रोतती जेःसाकायः आलःआकानी । जेःसापाय् जेःनीतो ओउः लाड्-
पाय् दावुद्इमा, ओउःकोः साथीलम्इमा सुइमा जेःसा स्यावल मन्दीर-
कोः पुरोहीतलम्इ ह जेःसा स्याव्नाः त जवती गम्ओ खेःतो । इत
नीड् पहतेःआकानी मार । ५ फेरी धोओ दीन्लम्हाडः ओउः
पुरोहीतलम्इ मन्दीरहाडः काम् जाड्हलेःनानी । काम् जाड्हसापाय्
जाड्हनानी ओउःत हायःसा स्याव्लेःनाः त परमेस्वरकोः आखरः-
हाडः लेखती मुलेःनाः । इमा पहती चीःतेःनीलीया । ६ ओउःमयः-
इपाय् धोओ दीन्हाडः इत काम् जाड्हसा स्याव्लेःनाः । दोड्सी
दाय्हभनाड् मन्दीरहाडः काम् जाड्हओलम्सै डालेः पुःनाडः ।
७ फेरी ओउः आखरःहाडः लेखओ कुरा ‘लौ सुखेइ डाकायः लहाती
बयःओ काम् ह जाड्हनौ ओउःकः डा भाक्डल । सुसुखेइ
अरुकायः योनःती योती पेतो हायःनानी ओउःखेकः डा भाक्नाडः

बा' त परमेस्वर दाय्हती लेखओ नीड्इ पेतो चीःतेःउलु । पेतो चीःयाकायः डाकोः पेतो जाड्हओ वाह्ओमयःकायः जान्तो खेःतेः-आक्इली । ८ लौ डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् धोओ दीन्हाडः दोह् काम्कायःमा 'इखे जाड्हसा स्याव्नाः ओउःखे स्याव्ल' त दाय्हसा हुकुम् बयःसा प्रभु लेःआः ड" त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

९ ओहाडःसैको इत दाय्हआक्तीको येसु आल्आकाय् । १० आल्आक्तीको लोनेकोः धोओ दीन्हाडः येसु यहुदीकोः थनःओ कीम्हाडः पोक्ती वाड्आ । कीम् पोक्ती वाड्तोक्हाडः ओहाडः हुम्ती मुओलम्कुस् यात्चाक् क्रुत् स्त्रीत्ती जीक्ओ मान्ता मुओ खेःतो । ओहाडःसैको यात्नीस् फरीसीलम् मुती "लौ धोओ दीन्हाडः मान्ताकायः स्याक्ताक्सा काम् जाड्हसा स्याव्नाःया स्याव्लया" त दाय्हती येसुकायः वह्त्आथै । "येसु 'माः स्याव्लेः-नाः' त त्याड्नाः त खेःया डीइ ओउःकायः गाल्तुम्ती तोसा खाय्नाडःसु" त दाय्हती फरीसीलम् म्हर्आकाय् । ११ एत म्हरती येसुकायः ओउःतलेः वह्त्आथै । वह्त्आक्तीको "लौ नीड्कःगन यात्चाक्कोः मेत्छ्याःपाय् धोओ दीन्हाडः इनार् घाड्हहाडः हप्चाः त खेःया ओउः मान्ताइ मेत्छ्याःकायः चुम्ती च्युन्नौ माःर । १२ धोओ दीन्हाडः मेत्छ्याःपाय् स्याक्ताक्सालेः स्याव्नाः त खेःया मान्ताकायः स्याक्ताक्सा न्हाड्तोलेः स्याव्आनाः बा । माः धोओ दीन्हाडः पेओ काम् जाड्हसा गल खेःयामा स्याव्लेःनाः" त दाय्हती येसु त्याड्ती १३ ओउः क्रुत् स्त्रीत्ती जीक्ओकायः "लौ क्रुत् प्योस दा" त दाय्हती तोधातो ओउः जीक्ओ मान्ता क्रुत् प्योआक्तीको क्रुत्पाय् स्याक्तोलेः स्याव्आ ओउःकोः अरु क्रुत्लो लेखा जुगाड् सेलः स्याव्आ । १४ ओहाडःसैको ओउः फरीसीलम्पाय् थनःओ कीम्सै ग्ल्युड्हती "लौ इ येसुकायः गत हायःती सात्ती वाय्चाःतय्हनी" त दाय्हती नोःकाय्आकाय् ।

१५ "लौ ओउःकायः सात्नी" त दाय्हओ येसुइ चीःती ओउः देस्सै ज्याल्आ ओउःकुस् नाःतो मान्तालम् वाड्आकाय् । १६ ओउःकः वाड्ओ जीक्ओलम्कायः येसुइ सबै स्याक्ताक्-आथास । स्याक्ताक्आक्तीको "लौ इ स्याक्ताक्ओ कुरामा डा

‘सुलो’ त दाय्हओ कुरामा अरुकायः दोह्मा दाय्हती छ्यान्हतेःचानी”
 त दाय्हती येसुइ तोआथास । १७ एत हायःती ओउःइ उय्हलेकोः
 एसायाइ तोओ कुरा ताप्ताक्आकान् । १८ “लौ डाइ छ्युड्हओ
 आन राप्ओ नोकरी योनु दा । ओउःकः डा आनलेः मोनाडः फेरी
 ओउःकायः डाकोः ग्वालामःलेः बयःनाडः । ओउःइपाय् डाकोः
 तय्छनःती योसा कुरालेः सबै जात्कोः मान्तालम्कायः छ्यानःती
 तोलेःनौ । १९ ओउःपाय् क्योड्हती काय्काय्मामाःत गलकायःमा
 वाह्लेःनाः २० ओउःपाय् मीओलम्कः खहतो खेःल ह्यातलम्कायः
 ओउःइ योनःतीलेः योनौ । ओहाडःसैको दोड् पेओ ऐन् स्याव्लेः-
 नाः । २१ ओउः वाड्साकायः सबै जात्कोः मान्तालम् भाहती मुनै”
 त दाय्हओ एसायाइ परमेस्वरकोः कुरा लेखआकान् ओउः कुरापाय्
 ताप्तोलेः स्याव्आ ।

२२ ओहाडःसैको यात्चाक् लान्इ डायःओ च्यवःसामा
 नोःसामा स्वाय्मालो मान्ता येसुकःताड् वानःआकानी । वानःआक्-
 तीको येसुइ ओउःकायः स्याक्ताक्आथै ओहाडःसै स्याक्ताक्-
 आक्तीको ओउः मान्ता नोःसामा च्यवःसामा स्वाय्ओ खेःतो ।
 २३ ओउः मान्ता जुगाड् सेलः स्याव्ओ च्यवःती सबै ओहाडः हुम्ओ
 मान्तालम् आन ग्याड्हआकाय् “लौ इपाय् ओउः वाड्सा खेःओ
 दावुद् राजाकोः प्लोमःदाने लेःआः बा” त दाय्हतो नोःकाय्इतो
 २४ ओउःमयः नोःकाय्ओ फरीसीलम्इ सायःती “लौ इपाय् बाल्-
 जीबुल् त तोओ लान्कोः राजाइ बास्आथै ओउःत भ्यान्ते ओउः
 लान्कोः ग्वम्इ अरु लान्कायः लहेस्ती वाय्नुौ बा” त दाय्हती
 तोआकानी । २५ ओहाडःसैको ओउः फरीसीकोः लहुड्तुक्कोः कुरा
 येसुइ चीःती “लौ यात्ज्योः राजाकोः मान्तालम् लयःमयःकुस् काय्-
 काय्ती मीन्हकाय्ती मुचै त खेःया ओउः राजाखेकायः अरु राजाखेइ
 वाड्आक्तोकोः रेन्हतोलेः क्लीमःसा स्वाय्नाःथै । फेरी गाव्कोः
 मान्तालम् कीम्कोः मान्तालम् लयःमयःकुस् मीन्हकाय्ती मुचै त
 खेःया ओउः गाव्कोः मान्तालम् कीम्कोः मान्तालम् वाय्तो स्याव्ने
 माःर । २६ इःलो लेखालेः ओउः लान्कोः राजा लयःमयःकुस् काय्-
 काय्ती लहेस्ताक्चौ त खेःया ओउःकोः राजीपाय् वाय्तो स्याव्नाः ।

२७ डाकायःपाय् 'लौ बाल्जीबुल् लान्कोः ग्वम् दोःती ओउःइ लान् ल्हेस्ताकनौ' त दाय्हती तोतेःनाड्सतो नीड्कुस् वाह्ओलमइमा लान्कायः ल्हेस्ताकओ जाड्हनानी ओउःमयःइ सुकोः ग्वम् दोःती एत हायःसा खाय्नानी र । ओउःमयःइ बाल्जीबुल्स्वेकोः ग्वम् दोःती एत हायःनानी त खेःया ओउःमयःकायःमा जान्ती तोसा खेःतो । खेःल ओउःमयःमा परमेस्वरस्वेकोः ग्वम् दोःती लान् ल्हेस्ताकसा खाय्नानी त खेःया डाकायःमा जान्सा स्याव्आकल ।
 २८ ओहाडःसै डाइपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामःलेः दोःती लान् ल्हेस्-
 ताकनाडः त खेःया लौ परमेस्वरकोः राजीपाय् 'डीकःहाडः दाह्ओ
 लेःआः' त चीःसा खाय्तेःनानी । २९ छुरओ मान्ताकायः आःताः
 क्लीमःती पानःमाःत सुइमा ओउः मान्ताकोः माल्ताल्लम् लाती
 आलःसा खाय्नीली । ओउःतलेः सैतान्कोः लान्लम् ल्हेस्ताक-
 साकायः डाइ ड्हासै सैतान्कायः क्लीमःसा खाय्ओ खेःडोतो ।
 ३० सुखेलो डाकुस् वाह्इली ओउःलेः डाकोः काम्पाय् त्याःसालेः
 बोडःनौ । सुसुइलो डाकायः लव्हओ काम् जाड्हनीली ओउःइ
 जाड्हओ काम्पाय् लोल आहे लेःआः बा । ३१ ओउःत भयान्ते
 डाइ इत तोनेःनाड्स दा । सुसुखेइ रेव्तो जाड्हमानी रेव्तोमा नोः-
 लेःनौ ओउःकोः रेव्तो हायःओलेः परमेस्वर क्युम्ह्ताकसापाय्
 ग्यालेःनाः सुसुखेइ परमेस्वरकोः ग्वालामःकायः रेव्तो नोःचै ओउःकोः
 रेव्ओपाय् गलकायःमा क्युम्हसा दोःल बा । ३२ सुसुखेइ ओउः
 मान्ताकोः चोः त तोओकायः रेव्तो नोःचै ओउःकोः रेव्ओमा
 क्युम्हसा दोःलेःनाः सुसुखेइ परमेस्वरकोः ग्वालामःकायः रेव्तो नोःचै
 ओउःकोः रेव्ओ तेन्छ्याड्मा लोनेमा गलमा क्युम्हसा दोःल बा ।

३३ लौ पेओ सीडःसै पेओ सायःलेः दोःनाः ओउःलो लेखा
 पेओ मान्ताइपाय् पेओ काम्मा जाड्हनौ पेओ कुरामा नोःनौ ।
 पेमालो सीडःसै पेओ सायः दोःल फेरी पेमालो मान्ताइ पेओ काम्
 जाड्हनीली । ३४ अ नीड् कुयः युक्कोः चोःलम् एत रेव्ओ ल्हुड्
 खेःओलम् पेओ नोःसा जुगाड् खाय्तेःनीली । ३५ पेओ मान्ताखे
 पेओ ल्हुड्तुकसै पेओ कुरा नोःनाः रेव्ओ मान्ताखे ओउःकोः पेमालो
 ल्हुड्तुकसै रेव्तो नोःनाः । ३६ दोड्सी दाय्हभनाड् दोह् दोह्तेः आहे

दाय्हतेःनै ओउः तय्छनःती योसा दीन्हाडः नीड् ल्हाक्ती छ्यानःसा
खेःतेःइतो ३७ ओउः कुरा पेतोलेः त खेःयाकायः नीड्मा पेलेःतेःनै ।
खेःल ओउः कुरा रेव्तोलेः त खेःया नीड्मा रेवलेःतेःनै त अरुइ चीःसा
स्वाय्नानी” त दाय्हती येसुइ तोआकान् ।

३८ ओहाडःसैको यातनीसचाक् धरमा स्यान्ओमयःमा
फरीसीलम्मा वाड्ती “लौ गुरुय डीकायः ग्याड्हराय् जाड्हताडी दै
ओहाडःसै नाड्कायः ताड्हओ मान्ता लेःआः त चीःसा स्वाय्-
नाडःसु” त दाय्हती तोथातो ३९ “खेःल तेन्छ्याड्कोः आन पेमालो
ड्हाम्सा ग्यामालो मान्तालम्पाय् ग्याड्हराय् च्यवःआक्तीको ह
डाकायः ड्हाम्सा ग्यानै । लौ डा परमेस्वरकःसै वाड्ओ लेःआः त
छ्यानःसाकायः ओउःमयःइ ग्याड्हराय् बोडःनीतो इत छ्यानःसा
ग्याड्हराय्लेः ओउःमयः दोह्मा दोःइली इ याज्याड् ग्याड्हराय् ह
च्यवःसालेः दोःनै । ४० उय्हलेकोः योनाह् त तोओ सुम् याह्दीड्
न्हीदीड्कायः ताड्हओ डाःकोः तुक्हाडःलेः मुआक्तीको सेलः
मुओ खेःतो । ओउःलो लेखा ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् सुम्
याह्दीड् सुम् न्हीदीड्कायः ह साःहाडः पाम्ह्आक्तीको उह्ती
च्योक्लेःनाः । इ ग्याड्हराय् ह ड्हाम्ताक्साकायः बयःलेःनाः ।
४१ योनाह्खेइ जान्ती तोओ कुरा सायःआक्तीको ओउः नीनेवे त
तोओ सहरकोः मान्तालम्इ ल्हुड् द्यान्हती रेव्ओ काम् जाड्हओ
फेआकानी । ओउः मान्ताकोः चोःखेपाय् योनाह्सै ताड्हतो लेःआः
ओउःइ तोओ कुरा नीड्इ सायःतेःनीली ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरइ
तय्छनःती योसा दीन्हाडः ओउः नीनेवेकोः मान्तालम् नीड्कायः
गालतुमतीलेः तोतेःनै । ४२ फेरी दक्सीन्हाडः मुओ सेबा देसकोः
रानी आन लोक्तोसै सुलेमान् राजाकोः व्हाय्ती तोओ कुरा सायः-
साकायः वाड्लेःआ ओउः मान्ताकोः चोःपाय् सुलेमान्सै व्हाय्तोलेः
नोःनै ओउःइ तोओ कुरापाय् नीड्इ सायःसा ग्यातेःइली ओउःत
भ्यान्ते ओउः सेबाकोः रानीसै नीड्पाय् न्हाड्तोलेः न्युम्हत्तोतेः
स्याव्तेःनै बा ।

४३ लौ यात्ज्योः लान्पाय् मान्ताकायः फेनौ त खेःया
फेआक्तीको यात्ज्योः याक्गारसीःमालो थाव्हाडः ब्याह्ती

न्यास्सा थाव्कायः बोडःलाड् वाहनाः । ४४ ओउःइ थाव्कायः बोडःसापाय् बोडःउतो दोह्मा च्यवःल ओउःत खेःओ ओउः लान्-पाय् 'लौ डा ड्हा मुओहाडः पाय्हलेःनाडः' त दाय्हती ओउः ड्हा डायःओ मान्ताकः पाय्हनाः । ४५ पाय्हआक्तीको ओउः लान्कोः ड्हा मुओहाडः पेतोलेः हाःतो मुबाय्ओ त च्यवःती ओउः लान्इ अरु सातगोता न्हाड्तोलेः रेव्ओ लान्लम् वानःती ओउःमयः सबै ओउः मान्ताहाडः याक्नै । ओहाडःसैको ओउः मान्तापाय् ड्हासै न्हाड्तोलेः पेमालो स्याव्नाः । इतलेः ओउः मान्तालो लेखा तेन्छ्याड्कोः रेव्ओ मान्तालम् न्हाड्तोलेः पेमालो स्याव्नै" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

४६ ओहाडःसैको हुम्ओलम्कायः एत तोतोक्हाडः येसुकोः आमामा हौचोड्लम्मा ओउःकुस् नोःलाड् कीम् बाहीरहाडः दाहती वाड्आकाय् । ४७ ओउःमयः येसु द्याड्तो वाड्सा स्वायमाःत भयान्ते "लौ नाड्कोः आमाचोड् नाड्कुस् नोःसाकायः बाहीरहाडः दाहती मुनै" त दाय्हती यात्चाक्इ तोथातो ४८ "डाकोः आमाचोड्मा हौचोड्मा सुसुलो त तोची दा" त दाय्हती येसुइ ओउः वाड्ओ मान्ताकायः वहत्आकान् ४९ वहत्आक्तीको ओउःकोः लयःकुस् वाह्ओमयःकायः दोती छ्यानःती "लौ इमयःपाय् डाकोः आमाचोड्मा हौचोड्मा लेःआः इ बा । ५० सुसुइ डाकोः लाड्काहाडः मुओ आपाकायः प्रोताक्सा कुरा जाड्हनानी ओउःलेः डाकोः आमाचोड् हौचोड्लो लेखा स्याव्आनै" त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

१३

१ ओहाडःसैको एत दाय्हआक्तीको ओउः दीन्हाडः येसु कीम्सै ग्ल्युड्हती गालील त तोओ ताड्हओ दुम्हान्ताड् आलती तीःकोः चीनःहाडः च्युडःती मुओ । २ ओहाडः च्युडःती मुतोक्हाडः आन नाःतो मान्ता हुम्लाड् वाड्आकाय् ओउःत भयान्ते येसुखे तीःहाडः मुओ दोड्गाहाडःलेः लन्हती ओहाडः च्युडःती मुओ खेःतो ओउः हुम्ती वाड्ओलम्खे दुम्हान्कोः चीनःसै सायःती मुआकाय् । ३ ओहाडःसैको ओउःमयः सायःती मुतोक्हाडः येसुइ वीनःराय् ल्हाक्ती नाःतो कुरा क्लोन्कोःदीड् त नोःती स्यान्आथास

“लौ सायःती मुन दा । यात्चाक् बीया चोया वारसाकायः चीङ्ती राङ्ताङ् आल्आ । ४ राङ्ताङ् आल्ती ओहाङः वारतोकहाङः कोय् बीया राङ्हाङः मुओ ल्याम्हाङः दीह्आल्आ । ल्याम्हाङः दीह्-आक्तीको वाःलम्इ दाह्ती वाङ्ती ओउः बीया चोयाकायः सेक्ती माक्जेःआथै । ५ अरु बीया चोयाखे बाङ् ह्युङ्हाङः दीह्आल्आ । ओहाङःसैको साः ज्युम्हालो त खेःया ओउः बीया चोया रेन्हतोलेः दुङ्तो ती ६ ओउःकोः रुत् पेओ साःहाङः जोय्ती पोक्सा खाय्माःत न्याम् रावःतोकहाङः मात् भ्योम्ह्ती सीजेःआ । ७ फेरी अरु बीया चोयाखे चुःराङ् बनराङ्हाङः दीह्आल्आ । ओउःखे बनकुस् ब्रक्त् लन्ह्ती यारती सीआ । ८ अरुखे पेओ साःहाङः दीह्ती न्ह्योरःती न्ह्योरःती लन्ह्आक्तीको आन सायःनाः कोय् बोत्सै यात् घोगा वाङ्आ कोय्सै नीस् घोगा अरुसै तीन् घोगा वाङ्आ । ९ लौ इ डाइ तोओ कुरा पेतो चीःतीलेः सायःनु दा” त दाह्ती येसुइ तोआथास । १० ओहाङःसैको एत तोआक्तीको येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकः-ताङ् वाङ्ती “लौ मेस् नाङ्इ स्यान्ओ कुरा दोह् हायःतीतेः हुम्-ओलम्कायः वीनःराय्हाङः ताती तोतेःआकान्” त दाह्ती येसुकायः वह्तथातो ११ “नीङ् परमेस्वरकोः कुराकः ग्याओलम्खेकायः ओउः-कोः राजीकोः चीःआक्मालो कुरा द्याह् पेतो चीःसा दोःतेःनै अरु मान्तालम्खेइ चीःसा दोःइली । १२ सुसुखे नाःओ मुनै ओउःकायः अरुमा न्हाङ्तोलेः दोःनाः । सुसुखे नाःमालो मान्ता मुनै ओउःकोः दोह्मा मुचाः ओउः सबैलेः लाती वाय्ओ स्याव्नाः १३ ओउःत भ्यान्ते डाइ परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा वीनःराय्हाङः ल्हाक्ती छ्यानःओ ह । ओउःमयःइ परमेस्वरकोः कुरा च्यवःसापाय् च्यवःनानी सायःसापाय् सायःनानी ल्हुङ्हाङः पेतो ग्याती च्यवःमामाःत सायः-मामाःत भ्यान्ते पेतो चीःसा खाय्नीली । १४ ओउःतलेः एसायाकोः उय्हले तोओ कुरा ताप्ताक्नानी ‘ “लौ सायःसापाय् सायःतीलेः मुतेःइतो चीःसा खाय्तेःनीली योसापाय् योतीलेः मुतेःइतो च्यवःसा खाय्तेःनीली । १५ लौ इ मान्तालम्कोः ल्हुङ् व्हाय्मालो स्याव्-आकाय् ओउःमयःकोः नोःमा लोक्तोलेः मीक्मा मेल्तोलेः स्याव्-आकाय् उया मीक्इ च्यवःचानी नोइ सायःचानी त खेःया ओउःमयः

लहुड् चीःती डाकःताड् द्यान्हती डाकायः ड्हाम्चाःताडः खेःतो ओहाडःसै डाइ रौ जीडः दोःताक्चाडःसु खेःतो” त दाय्हती परमेस्वर दाय्हओ’ त एसायाइ लेखआकान् । १६ नीड्खेकायः परमेस्वरइ आन पेतो हायःतेःआकाय् बा दोह् हायःती दाय्हसा नीड्इ ओउःकोः कुरा च्यवःतीमा सायःतीमा चीःसा स्वाय्तेःनानी । १७ दोड्सी दाय्हभनाड् नीड्इ च्यवःओमा सायःओ कुरामा नाःतो उय्हलेहाडः मुओ परमेस्वर-कोः कुरा छ्यानःओ मान्तालम्मा ओउःकोः काम् पेओ जाड्हओलम्मा ओउः कुरालेः सायःसामा च्यवःसामा भाक्इतो ओउःमयःइ दोःइली ।

१८ लौ नीड्इपाय् ओउः बीया चोयाकोः वीनःराय्कोः माने सायःनु दा । १९ कोय् बीया चोया ल्याम्हाडः दीह्आ दीह्आक्-तीको वाः वाड्ती ओउः बीयाकायः सेक्ती जेःनानी इलो लेखा कोय् मान्तालम्खेइ परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा सायःनीतो सायः-आक्तीको लहुड्हाडः पेतो चीःनीली ओहाडःसैको सैतान् त तोओ वाःलो लेखा वाड्ती ओउः मान्ताकोः लहुड्सै परमेस्वरकोः पेओ कुरा सेक्ती आलःनौ । २० अरु मान्तालम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा प्रोती सायःती लहुड्हाडः गयाइतो २१ लोने परमेस्वरकोः काम् जाड्हसाकायः लीह्सीःओ बेला वाड्नाः त खेःया ओउः कुरा फेनानी । इलो खेःओ मान्तालम् रुत् ज्युम्हती आलःमालो बाड् ह्युड्हाडः दीह्ओ बीया चोयालो लेखा मुनै । २२ ओहाडःसै अरु मान्तालम्खेइमा परमेस्वरकोः कुरा सायःती ओउःकोः काम् जाड्हआक्नीतो लोने लयः भाक्ओ काम्कायः रुःओ लहुड् वाड्-नाः पैसा क्युसा बोडःओ लहुड्मा लीड्हायःओ लहुड्मा वाड्नाः त खेःयाकायः परमेस्वरकोः काम् जाड्हसा लोने गयाइली । इलो खेःओ मान्तालम्खे चुःराड्हाडः दीह्ओ यार्ती वाय्ओ सायःसा स्वाय्मालो बीयालो लेखा मुनै । २३ फेरी अरु मान्तालम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा सायःती पेओ चीःती ड्हाम्आक्तीको आन जाड्हनानी । इलो खेःओ मान्तालम् पेओ साःहाडः दीह्ओ बीया चोयालो लेखा पेओ काम्लम् ब्याव्तीलेः जाड्हनानी” त दाय्हती येसुइ छ्यान्हती तोआथास ।

२४ ओहाडःसैको अरु वीनःराय् ताती येसुइ परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा स्यान्आथास २५ “यात्चाक्इ राड्ताड् आलती ओहाडः पेओ गहुड्कोः बीया चोयालेः वारउतो लोने याह्दीड्पाय् मान्ता एनःतोक्हाडः अरु ओउःकः भाक्मालो मान्ता वाड्ती राड्हाडः बनकोः बीयामा चानःती वारआकान् । ओउः बनकोः मात्पाय् गहुड्कोः मात्लो लेखालेः च्यवःनाः । वारआक्तीको ओउः मान्तापाय् ज्याल्आ । २६ ओहाडःसैको ओउः गहुड् दुड्ती सायःती मुतोक्हाडः बनकुस् ल्याव्हआनाः च्यवःआकानी । २७ च्यवःआक्तीको ओउः मान्ताकोः खेतल्यालम् ओउःकःताड् वाड्ती ‘हजुर नाड्कोः राड्हाडः पेओ बीया चोया वारओ खेःतोआः र । गत हायःती द्याह् बनकुस् ल्याव्हओलेः मुनाः’ त दाय्हती व्हतथातो २८ ‘लौ डाकः भाक्मालो मान्ताइ एत हायःओआः बा’ त दाय्हती ओउः मान्ता त्याड्आ । २९ ‘लौ द्याह् ओउः बन् फुक्ती वाय्लाड् आल्इया’ त दाय्हती खेतल्यालम् दाय्हइतो ‘खेःल द्याह्पाय् स्याव्धाड्ल ओउः बनकुस् नीड्इ गहुड्मा रक्ती वाय्तेःनानी यादो । ३० तेनछ्याड् ल्याव्हती मुपाः ओहाडःसै गहुड्कोः सायः राःती त्युम्हसा बेलाहाडः चलपाः । ओउः त्युम्हलाड् वाड्ओ मान्तालम्कायः “लौ ओउः बन्खे ड्हा त्युम्हती देड्ती म्हेःहाडः तय्क्ती वाय्आक्तीको ओहाडःसैको गहुड्खे त्युम्हती डाकोः कीम्हाडः गमनु दा” त दाय्हती तोनाडःसु’ त दाय्हती ओउः मान्ताइ खेतल्याकायः तानौ । परमेस्वरकोः राजी ओउःलो लेखा मुनाः” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

३१ “फेरी परमेस्वरकोः राजी दोहलो खेःओ मुनाः दाय्हसा । ओउःपाय् अरुसै मीस्ओ सायःलो लेखा मुलेःनाः बा । ओउः सायःपाय् मान्ताइ लात्ती आलःती राड्हाडः सुक्नाः । ३२ सुक्आक्तीको ओउः सायः दुड्ती लन्हदा लन्हदा जुगाड् ब्रावओ सीडः स्याव्नाः । ब्रावआक्तीको अरु अरु सीडःसै छोड्हती ओउःकोः केड्काहाडः वाःलम् न्यास्सा स्वाय्नानी” त दाय्हती येसु दाय्हओ । ३३ “फेरी परमेस्वरकोः राजी लाड् फताक्सा ओखोत्लो लेखा मुनाः । ओउः ओखोत्पाय् मोमःचोःइ रोत्ती तीन् पाथीकोः

ओय्क्कुस् ल्याव्हती क्राक्ती ओहाडःसैको लाड् सबै फनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ३४ इ परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा स्यान्-साकायः येसुइ वीनःराय् ताती हुम्ओ मान्तालम्कायः कोदीडःती तोआथास वीनःराय् आःताः तामाःत ओउःइ दोह्मा स्यान्थासल । ३५ ओउःत हायःती उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताइ ड्हा तोओ कुरा ताप्ताक्आकान् “लौ डाइपाय् कोदीडःती स्यान्ती तोनाडःसु । ल्हाव्हदैबाड्कोः जाड्हाओ दीन्सै चीःसा खाय्मालो कुरा डाइ देडे छ्यान्हनाडःसु” त दाय्हती ओउः मान्ता दाय्हओ कुरा येसुइ ताप्ताक्आकान् ।

३६ ओहाडःसैको येसुइ हुम्ओलम्कायः फेती कीम्ताड् पोक्आकाय् । ओहाडः पोक्ती मुतोक्हाडः ओउःकुस् वाह्ओमयः वाड्ती “लौ ओउः मेस् तोओ गहुड्कुस् बन् ल्याव्हओ राड्कोः वीनःराय् चीःताक्ताडी दा” त दाय्हती तोआथै । ३७ “लौ ओउः पेओ बीया चोया वार्ओचाक्पाय् ओउः मान्ताकोः चोःत तोओलो लेखा लेःआः । ओउःकोः राड्पाय् ल्हाव्हदैबाड् लेःआः । ३८ ओहाडःसैको ओउः पेओ बीया चोयाखे परमेस्वरकोः राजीहाडः मुओ मान्तालम् लेःआः ओउः पेमालो बीयाखे रेव्ओ मान्तालम् लेःआः । ३९ ओउःमयःकायः सैतान्इ ल्हाव्हदैबाड्हाडः गम्आकान् ४०-४१ ओहाडःसैको ओउः लोने वाड्सा ल्हाव्हदैबाड्कोः द्युम्ओ दीन्हाडः ओउः मान्ताकोः चोः त तोओइ परमेस्वरकोः ल्होक्-ओमयः ल्हाव्हदैबाड्ताड् ल्होक्नौ । ओउः ल्होक्ओमयःइ वाड्ती रेव्ओलम्कायः पेमालो बनलो लेखा त्युम्हती म्हेःहाडः काती वाय्-नाःथास ४२ ओउःत भयान्ते ओउः रेव्ओलम्खे आन लीहती ज्याःती मुनै ४३ ओउः पेओ मान्तालम्खे ओउःमयःकोः परमेस्वर आपाकोः राजीहाडः न्याम्लो लेखा अड्ग थड्गत थोड्ती सबैइ च्यवःसा खाय्नानी । लौ इ पेतो सायःनु दा ।

४४ फेरी परमेस्वरकोः राजी पाम्हती गम्ओ चान्दी पैसालो लेखा लेःआः । यात्चाक्इ ओउः पैसापाय् राड्हाडः च्यवःआकान् । च्यवःती फेरी नुस्ती गम्आक्तीको ओउःइ चोडाय्तोलेः पाय्हती ओउःकोः माल्ताल् सबै वीनःती ओउः पैसा मुओ राड् लेःनौ ।

४५ फेरी परमेस्वरकोः राजी साहुलो लेखा लेःआः ओउः साहुइपाय गाःहाडः गाःहाडःमा पेओ मोती मनी बोडःती ब्याहती वाहनाः ।

४६ ओहाडःसैको बोडःदा बोडःदा यातज्योः सबैसै पेओ मोती च्यवःआकतीको ओउः साहु पाय्हती लयःकोः माल्ताल सबै वीनःती ओउः पेओ मोती लेःआकान् ।

४७ फेरी परमेस्वरकोः राजीपाय ताड्हओ डाः सात्साः लाडःलो लेखा लेःआः । ओउः लाडःपाय तीःहाडः वारआकतीको सबै खालकोः डाः डायःनौ । ४८ ओहाडःसैको लाडः ब्लीडआकतीको साःताड् वानःती पेपेओ डाःलम्खे देकालाक्हाडः कानीतो पेमालोलम्खे ताती वाय्नानी । ४९ इतलेः ओउः ल्हाव्हदैब्राडकोः द्युम्ओ दीन्हाडः स्याव्नाः । परमेस्वरकोः ल्होकओमयः वाड्ती रेवओ मान्तालम्खेकायः पेओकःसै चलती म्हेःहाडः ताती वाय्नानी । ५० ओउः ताती वायओलम् आन लीहतो स्याव्ने । ५१ लौ इ कुरा चीःतेःआकानीया चीःतेःधाड्तेःइलीया” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः व्हत्आकान् “माः चीःआलाडःसु” त दाय्हती त्याड्आकाय् । ५२ “लौ परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा चीःओ धरमा स्यान्ओमयः साहुलो लेखा मुलेःनाः । ओउः साहुइपाय लयःकोः त्युम्हती गम्सा थाव्सै नयामा पुरानो थोक्लम्मा त्युत्नौ । ओउःलो लेखालेः परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा चीःओ धरमा स्यान्ओमयःइमा नया कुरामा पुरानो कुरामा छ्यान्हसा खायलेःनौ” त दाय्हती येसुइ सबै कोदीडःती तोती स्यान्आकान् ।

५३-५४ ओहाडःसैको एत स्यान्ती खायआकतीको येसु आल्ती लयःकोः देस्ताड् पाय्हती वाड्आकाय् । लयःकोः देस्ताड् दाहती वाड्आकतीको यहुदीलम्कोः थनःओ कीम्हाडः पोक्ती ओहाडःकोः हुम्ती मुओलम्कायः स्यान्आथास । स्यान्ती मुतोक्हाडः ओउः हुम्ती सायःओलम् आन ग्याड्हआकाय् “लौ इजा इलो व्हायती नोःसा चीःओ गाःसै दोःआ ती । आन ताड्हओ काम्लम् इइ गत हायःती जाड्हसा खायनौ र । ५५ इपाय ओउः सीकरमीकोः गोयचोःचोः लेःआः बा । इकोः आमा मरीयम् लेःआः हौचोड्पाय् याकुब् युसेफ् सीमोन् यहूदात तोओ लेःइ । ५६ इकोः हौदयाड्लम्

सबै डीकुस् मुनै । डीकःगनसै वाड्ओ मान्ताजा इत हायःसा ग्वम् गाःसै दोःओआः रैस” त दाय्हती ओउः मान्तालम् लयःकुस् नोः-कायती येसुकः ब्लाक्त्तो स्याव्आकाय् । ५७ “लौ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताकायःपाय् गाःहाडःमा मान्तालम्इ ताड्हताक्-थातो लयःकोः देस्कोः मान्तालम् कीम्कोः मान्तालम् ह ओउःकः भाक्इली” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ५८ ओहाडःसैको येसुकोः लयःकोः मान्तालम्इ ओउःकायः ड्हाम्नीली त भयान्ते ओहाडःपाय् ओउःइ ताड्हओ काम् नाःतो जाड्हउलु ।

१४

१ ओहाडःसैको येसुकोः कुरा गालील अन्चल्कोः हेरोद् राजाइ सायःआकान् । २ सायःआक्तीको “लौ ओउः तेहकाल सीओ बाप्तीस्मा बयःओ युहनालेः उहती च्योक्ती देडी सेलः स्याव्नाः ओउःत खेःओ ओउःइ युहनाकोः ताड्हओ काम्लम् जाड्हसा स्वाय्नौ” त दाय्हती हेरोद्इ लयःकोः नोकरीलम्कायः तोआकान् । ३-४ अनम्हलो हेरोद् राजाइ लयःकोः फीलीप् त तोओ हौकोः बुधी हेरोदीयस्त तोओकायःलेः लयःकोः बुधी जाड्हती वानःआकान् ओउःकोः हौ सीधाड्माखाहाडः । ओउःत देह्मालो मोमःचोः हेरोद् राजाइ वानःआकान् त युहनाइ चीःती ओउःइ हेरोद्-कायः आन जान्आकान् “लौ इलो देह्मालो मोमःचोः वानःसा जुगाड्मा स्याव्ल” त दाय्हती युहनाइ जान्ती तोआथै ओउःत खेःओ हेरोद् राजाइ युहनाकायः चुम्ती पानःती भ्याल्स्वानहाडः गम्आथै । ५ भ्याल्स्वानहाडः गम्उतो अरु मान्तालम्इ “युहना त तोओपाय् पेओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता लेःआः” त दाय्हती नोःकायती भयान्ते ओउःकायः हेरोद्इ सात्सा ग्याल “डाकः सबै मान्तालम् ल्हुड् मल्हतो स्याव्चै” त दाय्हती रैती युहनाकायः सात्आक्उलु । ६ ओहाडःसैको लोने हेरोद् राजाकोः दोःओ दीन्हाडः ओउःइ भोस् जाड्हआकान् । भोस् जाड्हतोक्हाडः हेरोदीयस्कोः चोःद्व्याड् वाड्ती सबैकोः मीक्हाडः स्याहती हेरोद्-कायः आन मोताक्आथै । ७ ओउःत भयान्ते “लौ दोह् दोह्तेः भाक्ती तेतेःनाःची ओउःलेः बयःनेःनाड् बा सत्ते ताम्बजेः डाइ बयःनेःनाड्” त दाय्हती हेरोद्इ चोःद्व्याड्कायः तोथातो ८ ओउः

मोमःचोःइ ओउःकोः आमाइ इहासै स्यान्ओ कुरा दाय्हती “लौ बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकोः तालाडपाय थालहाडःलेः वानःती बयःची दै” त दाय्हती आपाकायः त्याडती तोआकान् । ६ एत तोओ सायःती हेरोद् राजा आन लीहतो स्यावओ खेःतो सबै पहुनाकोः मीक्हाडः “डाइ दोह खेःयामा बयःनेःनाड” त दाय्हओ इहा तोती गम्आकान् त भयान्ते “लौ युहनाकोः तालाड वानःपाः” त दाय्हती १० हेरोद्इ यात्चाक् सीपाहीलेः युहनाकायः पालती सात्साकायः ल्होकआकान् । ११ ओहाडःसैको ओउः सीपाही आलती युहनाकायः पालती सात्आक्तीको ओउःकोः तालाड थालहाडः लात्ती वानःती हेरोदकोः चोःदयाडकायः बयःआथै । बयःआक्तीको ओउःपाय् चोःदयाडइ त्याक्ती लयःकोः आमाकायः ल्हाआकान् । १२ ओहाडःसैको “युहनाकायः सात्आकानी” त दाय्हओ सायःती युहनाकुस् वाहओमयःइ वाडती ओउःकोः म्हाड लात्ती आलःती पाम्हती गम्आकानी । पाम्हती गम्आक्तीको ओउःमयः येसुकःताड् आलती युहनाकोः कुरा ल्हाक्ती छ्यानःआथै ।

१३ ओहाडःसैको ओउःमयःइ छ्यानःओ कुरा सायःआक्तीको येसु गालील त तोओ ताड्हओ दुम्हान्ताड् आलती दोडगाहाडः लन्हती मान्ता याक्मालो थाव्ताड् दाहती वाड्आ । आलतोक बेलाहाडः “येसु उनोकोताड् आलनाः” त अरुइ सायःती गाव् गाव्सै मान्तालम् ग्ल्युड्हती द्याड् द्याड्हाडः वाहती येसुकायः गुल्हआकानी । १४ ओहाडःसैको ओउः थाव्सै वाडती नोःतो मान्तालम् हुम्ती वाड्ओ येसुइ च्यवःती ओउःमयःकायः योनःती योती भयान्ते जीक्ओलम्कायः स्याक्ताक्आकान् । १५ ओहाडःसैको ओउःत हायःदा हायःदापाय् न्याम् याह्आथास । न्याम् याहती भयान्ते ओउः येसुकुस् वाहओमयः ओउःकःताड् वाडती “लौ देडे न्याम् याह्आतय्ही । इहाडःपाय् कीम् नाःमालो थाव्लेः खेःनाः जेःगामा दोह्मा नाःल बा । इ सायःती हुम्ओ मान्तालम्कायः द्याड्तो द्याड्तो गाव्ताड् जेःगा बोडःलाड् ल्होकपाःथास” त दाय्हती तोथातो १६ “खेःल ओउःमयः आलसा परल । नीड्इतेः

जेःगा बयःनुसु दा” त दाय्हती येसु त्याड्आ । १७ एत त्याड्आक्-
तीको “डीकःहाडः दोह्मा नाःल पोडाकेरः लाड्मा नीस्मोसा
च्युम्हडाः ह मुनाः” त दाय्हती त्याड्इतो १८ “लौ उया डाकःताड्
वानःन दा” त दाय्हती १९ येसुइ हुम्ओ मान्तालम्कायः लाड्गनः-
हाडः च्युडःताक्आन् । ओउःमयःकायः च्युडःताक्आक्तीको येसुइ
ओउः पोडाकेरः लाड्मा नीस्ज्योः डाःमा त्याक्ती लाड्काताड्
त्याक्ती योती परमेस्वरकायः “च्युता” त तोआकान् । एत तोआक्-
तीको येसुइ ओउः लाड्मा डाःमा फन्हती वेःती ओउःकुस् वाह्-
ओमयःकायः ल्हाती दोल्कावःसाकायः बयःआकान् । २० ओउः
लाड्मा डाःमा सबै हुम्ओ मान्तालम्कायः दोल्कावःआक्तीको
ओउःमयःइ ओउः जेःगा त्याक्ती कोस्तोलेः जेःआकानी । जेःच्युक्
जेःआक्तीको लाड्कोःमा डाःकोःमा वेओ य्हुन्हलम् सेक्ती हुम्हती
बारगोता धाकरहाडः काती ब्लीड्ताक्आकानी । २१ ओउः जेःगा
जेःओलम् पास हजारच्युक् गोय्चोःलम् खेःइतो ओउःमयःकुस् मोमः-
चोःलम्मा हौलम्मा खेःइतो ।

२२ ओहाडःसैको मान्तालम्इ जेःती स्वाय्आक्तीको ओउः-
कोः ड्हासै येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः दुम्हान्कोः उःसै दोड्-
गाहाडः ल्होक्आथास । ओउःमयःखे दोड्गाहाडः लन्हती
आल्तोक्हाडः येसुखेइ हुम्ओ मान्तालम्कायः पाय्हलाड् ल्होक्-
आथास । २३ सबै पाय्हआक्तीको येसु स्यालुड्ताड् परमेस्वरकायः
तोलाड् लन्हआ । ओहाडःसैको न्याम् ब्लक्ती ज्याल्ओहाडः येसुखे
स्यालुड्हाडः लयः भुड्आले मुओ खेःतो २४ ओउः दोड्गाहाडः
वाह्ओलम्खे दुम्हान्कोः ल्हाक् बादीड्हाडः मुइतो स्यालःमारुः
जोक्तो वाड्ती भ्यान्ते ओउः दोड्गा वाह्ताक्सा स्वाय्नीली ।
२५ ओहाडःसैको दोड् याह्दीड्हाडः येसुपाय् तीःकोः माल्गहाडः
वाह्ती दोड्गाताड् वाड्आ । २६ ओउः दोड्गाहाडः मुओ येसुकुस्
वाह्ओमयःइ येसु तीः माल्गहाडः दोम्इ वाह्ओ च्यवःती ओउःकायः
तय्हमाःत भ्यान्ते “ओउःपाय् लान् लेःआः यादो वाड्नाः” त रैती
दाय्हती आन हीह्आकाय् । २७ ओउःमयः हीह्माकादे येसुपाय् “लौ
ल्हुड् धोमाय्तो रैमाःत मुन डा लेःआः बा” त दाय्हती तोमाकादे ।

२८ येसु एत तोआक्तीको “अ प्रभुय नाड् लेःतेःआः त खेःया डाकायःपाय् ‘लौ तीःकोः माल्गहाडः वाहती डाकःताड् वाड्अ’ त तोची दै” त दाय्हती पत्रुस्इ तोथातो २९ “लौ उया वाड्अ” त दाय्हती येसुइ तोआथै । येसु एत तोआथै त खेःओ पत्रुस् दोड्गासै ग्ल्युड्हती तीःकोः माल्गहाडः वाहती येसुकःताड् वाड्खेःतो ३० तीःहाडः वाहतोक्हाडः ओउः मारुःइ साड्हओ तीः च्यवःती पत्रुस्पाय् रैती तीःहाडः ज्युप्खेःआ “अ प्रभु डाकायः दलताक्ची दै” त दाय्हती गोःउतो ३१ पत्रुस् गोःओ कुस्ब्रक्त येसुइ क्रुत् प्योती ओउःकायः चुम्आथै “लौ नाड् ड्हाम्चोःचाक्तेः खेःतेःनाः दोह हायःतीतेः पेतो ड्हाम्तेःचीली” त दाय्हती येसुइ व्हत्आथै । ३२ ओहाडःसैको ओउः नीस्चाक् दोड्गाहाडः लन्हती वाड्आक्तीको मारुःपाय् अम्आ । ३३ एत च्यवःती ओउः दोड्गाहाडः मुओलम् येसुकायः लुड्ती ताड्हताक्आकानी “दोड्सीलेः नाड्पाय् परमेस्वरकोः चोः लेःतेःआः” त दाय्हती दाय्हआकाय् । ३४ ओहाडःसैको ओउःमयः दोड्गाहाडः वाहती दुम्हान्कोः उःसै गनेसरेत् त तोओ देस्ताड् दाहआकाय् । ३५ दाहआक्तीको ओहाडःकोः मान्तालम्इ येसुकायः तय्हती ओउः देस्कोः इःसै उःसै ल्होक्ती सबै जीक्ओलम्कायः गोत्ती वानःआकानी । ३६ वानः-आक्तीको “लौ इ जीक्ओलम्इ नाड्कोः नाय्कोः दोर ह दीन्हपानी ओहाडःसै सेलः स्याव्नै” त दाय्हती तेइतो सुसु जीक्ओइ येसुकोः नाय् दीन्हआकानी ओउःलेः जुगाड् सेलः स्याव्आकाय् ।

१५ १ ओउः जीक्ओलम्कायः स्याक्ताक्आकान् ओहाडः-सैको यरुसालेम्सै फरीसीलम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा येसुकःताड् वाड्ती २ “लौ नाड्कुस् वाहओमयःइ दोह हायःतीलेः डीकोः आय्कानः तोकानःइ बयःओ छ्यात् जवमाःत क्रुत् आःताः छ्यड्ताक्ती जेस्आक्माःत जेःनानी” त दाय्हती व्हत्थातो ३ “नीड्-खेपाय् परमेस्वरकोः हुकुम् ल्हेत्ती वाय्ती दोह हायःतीलेः लयः भाक्ओ छ्यात् जवतेःनानी । ४ परमेस्वरइपाय् ‘लौ नीड्कोः आमा आपाइ तोओ कुरा पेतो वाय्क्तोलेः जाड्हनु’ त दाय्हतीमा ‘सुसुइ आमा आपाकायः प्रनःती नोःनै ओउःलेः न्युम्हती सीपै’ त दाय्हतीमा

परमेस्वरकोः हुकुम् मुनाः ५ नीड्खेइ अरु थे कुरा स्यान्ती तोतेःनानी सुसुइ 'लौ आमा आपाय इ डाइ नीड्जीखेकायः बयःसा खेःओ थोक्लम्पाय् नीड्जीकायः द्याह् बयःसा दोःडल दोह् हायःती दाय्हसा इ थोक्लम्पाय् ड्हालेः परमेस्वरकायः "ल्हानेःनाड्" त तोती गम्डोतो' त दाय्हती तोतेःनै । ओउःकायःलेः 'लौ उया ओउः थोक्लम् आमा आपाकायः बयःलाम्' त दाय्हती ६ नीड्इ इतलेः परमेस्वरकोः हुकुम् ल्हेतती वायती लःलयः भाक्ओ छ्यात् जवतेः- नानी । ७ नीड्लो लेखा माःती तोओलम्कायः तय्हती एसाया त तोओइ उय्हले परमेस्वरकोः कुरा चीःती लेखआकान् बा । ८ 'लौ इ मान्तालम्इपाय् नोःओकोः नोःओइ डाकायः लुड्ती तोनीतो दोड् ल्हुड्हाडःखे सायःसा जुगाड् गयाइली । ९ ओउः मान्तालम्इ डाकायः आहेलेः मोताक्सा बोडःनानी । ओउःमयःइ "लौ इपाय् परमेस्वर भाक्ओ कुरालेः" त दाय्हती तोनीतो डाकोः कुरा खेःबाय्ल लयःमयःकोः ल्हुड्सै जाड्हओ छ्यात्लम् ह ओउःत स्यान्- नानी बा' त दाय्हती एसायाइ लेखआकान्" त दाय्हती येसुइ फरीसीलम्कायःमा धरमा स्यान्ओमयःकायःमा तोआथास ।

१० ओउःमयःकायः एत तोआथास अरु अरु हुम्ओ मान्तालम्कायः गोतती वानःती "लौ इ कुरा जुदालेः चीःतीतेः सायःतेःतेःनाड्स दा । ११ दोह्खेलो थोक्लम् मान्ताइ जेःआक्तीको ओउःकोः तुक्हाडः पोक्नाः ओउः थोक्इपाय् मान्ताकायः रेव- ताक्सा जुगाड् स्वायुलु । मान्ताकोः ल्हुड्तुक्सै वाड्ओ कुराखेपाय् ओउःइलेः मान्ताकायः रेवताक्सा स्वायुलेःनौ बा" त दाय्हती येसुइ तोआथास । १२ ओउःत तोआक्तीको येसुकुस् वाह्ओमयः ओउः- कःताड् वाड्ती "लौ नाड्इ मेस् तोओ कुरा भाक्माःत सायःती भयान्ते ओउः फरीसीलम् ल्हुड् मल्हतो स्याव्आकाय् इत चीःतेः- आकान्या" त दाय्हती व्हत्थातो १३ "लौ दोह् दोह्लो डाकोः परमेस्वर आपाइ लयः गम्उलु ओउःलेः लोनेः वायतो स्याव्नाः । १४ ओउः फरीसीलम्इ तोओपाय् दोड् कुरा खेःल बा । ओउःमयः मीक् लोक्ओ मान्तालो लेखा मुनै । यात्चाक् मीक् लोक्ओ मान्ताइ अरु मीक् लोक्ओ मान्ताकायः ज्योती लातती ल्याम्

छ्यानःसालेः बोडःचौ त खेःया ओउः नीस्चाक्लेः ल्याम् मीह्ती
 ब्रक्त तोन्नाःच । ओउःतलेः ओउः परमेस्वरकोः कुरा चीःमालो
 फरीसीलमइ अरुकायः स्यान्सा बोडःनानी त खेःया सुइमा चीःसा
 स्वाय्नीली” त दाय्हती येसु दाय्हआ । १५ ओउःत दाय्हआक्तीको
 “लौ नाड्इ मेस् तोओ तुक्कोः कुराकोः माने दोहलो त तोताडी दै”
 त दाय्हती पत्रुसइ तोथातो १६ “नीड्इमा चीःतेःनीली यादो ।
 १७ दोह् दोह् जेःगालम् मान्ताइ जेःनीतो ओउःलेः मान्ताकोः दोड्
 ल्हुड्खेहाडः पोक्माःत तुक्पुनखेहाडः पोक्लेःनाः पोक्आक्तीको
 ग्ल्युड्हती ओत्ती वाय्ओआः बा । १८ ओउःत खेःया जेःगालम्खेइ
 मान्ताकायः रेव्ताक्सा स्वाय्उलु । दोह् दोह् रेव्ओ कुराखे मान्ताकोः
 ल्हुड्सै वाड्नाः ओउःइलेः रेव्ताक्सा स्वाय्नौ । १९ मान्ताकोः
 ल्हुड्सै सबै रेव्तो कुरा वाड्नाः । मान्ताकोः भीत्रहाडः दोह् मुनाः
 दाय्हसा कुःओ ल्हुड् अरुकायः सात्सा ल्हुड् अरुकोः बुधी आलःसा
 ल्हुड् ल्हास्या जाड्हसा भाक्ओ ल्हुड् मुनाः अरुकायः माःती रेव्तो
 तोओ ल्हुड् इ सबैलेः मान्ताकःहाडः मुती भ्यान्ते ओउःकायः
 रेव्ताक्नाःथै । २० ओउः खाल्कोः ल्हुड्खेइपाय् मान्ताकायः रेव्-
 ताक्थातो क्रुत् आःताः जेस्माःतो जेःओखेइ मान्ताकायः गलमा
 रेव्ताक्थाल” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः स्यान्ती
 तोआथास ।

२१ ओउःतलेः तोआथास ओहाडःसैको येसु ओउः देस्सै
 फेती तायर् सीदोन्त तोओ नीस् सहरकोः फोनीस्या देस्ताड् दाहती
 वाड्आकाय् । २२ ओहाडः दाह्आक्तीको यात्चाक् कनानी जात्-
 कोः मोमःचोः ओउः देस्सै वाड्ती “अ प्रभुय नाड् दावुद् राजाकोः
 प्लोमःदाने लेःतेःआः । डाकायः योनःती योउ दै । डाकोः चोः-
 द्याड्कायः लान्इ आन जोक्तो डायःआबत्ताडः” त दाय्हती गोःती
 येसुकायः काःहाल्लाड् गुल्हउतो येसुखे दोह् तमा दाय्हल ।
 २३ ओउःत भ्यान्ते येसुकुस् वाह्ओमयः वाड्ती “लौ इइपाय्
 डीकायः आन गोःती गुल्हआतय्ही ओउःकायः ल्होक्उ दै” त
 दाय्हती येसुकः तेइतो २४ “डापाय् इस्राएलकोः मान्तालम्कायः
 भुड्आले दल्ताक्साकायः ल्होक्ओआः ड” त दाय्हती येसु

त्याङ्आ । २५ ओउःत त्याङ्आक्तीको ओउः मोमःचोः येसुकायः ताङ्हताक्ती बाःती वाङ्ती “अ प्रभुय डाकायः काःहाल्ओ सायः-ची दै” त दाय्हती येसुकः आन तेआ २६ “लौ कीम्कोः हौलम्कायः आःताः ल्हामाःत ओउःकोः जेःगालम् कुयःकायः ताती बयःसा स्याव्ल” त दाय्हती त्याङ्ती येसुइ ओउः मोमःचोःकोः ल्हुङ्तुक योती तोआकान् २७ “माः प्रभुय स्याव्सापाय् स्याव्मालो लेःआः कुयःइपाय् हौलम्इ रेस्ओ य्हुन्हलेः जेःसा स्वाय्नी” त दाय्हती ओउः मोमःचोः त्याङ्आ । २८ “लौ उया डाकायः आन पेतोतेः ड्हाम्तेः-आची । नाङ्कोः ड्हाम्भ्याङ्कायः नाङ् ड्हा तेओ कुरा डाइ द्याह् बयःनेःनाङ्” त दाय्हती येसुइ तोआथै । तोआक्तीको ओउःइ तोओकुस् ब्रक्तलेः ओउः मोमःचोःकोः चोःदयाङ् सेलः स्याव्आ । २९ एत हायःआक्तीको येसु ओउः देस्सै आलती गालील त तोओ ताङ्हओ दुम्हान्ताङ् पाय्हती वाङ्आकाय् । ३० गालील दुम्हान्ताङ् वाङ्आक्तीको नाःतो जीक्ओ मान्तालम्कायः येसुकःताङ् वानःआकानी । वाह्सा स्वाय्मालो मान्तालम्मा च्यवःसा स्वाय्मालोमा नोःसा स्वाय्मालो मान्तालम्मा सबैकायः वानःती येसुकोः दोम्हाङ् न्यास्आकानी ओउः न्यास्ती गम्ओ जीक्ओलम्कायः येसुइ स्याक्ताक्आथास । ३१ ओउः ड्हा जीक्ती मुओलम्कायः स्याक्ताक्ओ च्यवःती ओउः हुम्ओलम् आन ग्याङ्हती “लौ इइपाय् नोःसा स्वाय्मालोकायः नोःमाताक्नौ । वाह्सा स्वाय्मालोकायः वाह्माताक्नौ । च्यवःसा स्वाय्मालोकायः च्यवःमाताक्नौ” त दाय्हती इस्वाएल्कोः परमेस्वरकायः लुङ्ती ताङ्हताक्आकानी ।

३२ ओहाङ्ःसैको येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः गोत्ती “लौ इ मान्तालम्पाय् डाकुस् सुम् दीन्च्युक् मुआक्ती द्याह्पाय् ओउःमयःकोः जेःगा नाःल । ओउःमयःकोः योङ्क्राय्ओ योती डाकायः आन योनःताक्आताङ् । लःलयःमयःकोः कीम्ताङ् जेःगा बयःमाःत ल्होक्नाङ्ःसु त खेःया ल्याम्हाङ् योङ्क्राय्इ तोय्ङ्ती तोन्चै” त दाय्हती येसुइ तोथासतो ३३ “इलो खेःओ मान्ता याक्मालो राङ्हाङ् गत हायःती इच्युक् नाःतोलम्कायः जेःसा सोर्चाः-थास” त दाय्हती येसुकुस् वाह्ओमयःइ व्हत्आथै । ३४ “नीङ्कःगन

गुच्युक्केरः लाड् मुनाः ती” त दाय्हती येसुइ व्हत्थासतो “सात्केरः लाड्मा यातनीस् च्युम्हडाःमा मुलेःनाः” त ओउःमयः दाय्हती त्याड्-आकाय् । ३५-३६ ओहाडःसैको येसुइ ओउः हुम्ती मुओलम्कायः लाड्गनःहाडः च्युडःताक्ती ओउः सात्केरः लाड्मा च्युम्हडाःमा त्याक्ती परमेस्वरकायः “च्युता” त तोआकान् । इतलेः “च्युता” त तोआक्तीको येसुइ लाड्मा डाःमा फन्हती लयःकुस् वाहओमयः-कायः ल्हाती सबैकायः दोल्कावःताक्आकान् । ३७ ओहाडःसैको ओउः दोल्कावःओ जेःगा जेःती सबै तुक् कोस्तीलेः जेःआकानी । जेःआक्तीको वेओ य्हुन्हलम् रोत्ती सात्गोता धाकरहाडः ब्लीड्तो काआकानी । ३८ सात्गोता धाकरलम् ब्लीड्तो कानीतो ओउः हुम्ती मुओलम्पाय् चार हजार् गोय्चोः खेःइतो अरु मोमःचोःलम्मा हौलम्मा खेःइतो । ३९ ओहाडःसैको य्हुन्हलम् धाकरहाडः काआक्तीको ओउः हुम्ओ मान्तालम्कायः पाय्हसा ल्होक्आक्तीको येसु दोड्गाहाडः लन्हती मग्दान् त तोओ देस्ताड् वाड्आकाय् ।

१६ १ ओउःहाडः दाहती वाड्आक्तीको फरीसीलम्मा सादुकीलम्मा येसुकःताड् वाड्ती “लौ परमेस्वरकायः तोती डीकायः ग्याड्हराय् छ्यानःताडी दा” त दाय्हती “ओउःइ खाय्नीया खाय्उलुया” त म्हरती योलाड् वाड्ती तोआकानी । २ ओउःत तोआक्तीको “लौ नीड्पाय् मुस् न्याम्कोः कुरा चीःतेः-नानी । न्याम् ब्लक्खेःओहाडः नीड्इ अकास् योती ‘लौ द्याह् दुस्योपाड् च्यवःनाः स्याड्हपाय् न्याम् पेनाः’ त दाय्हती नोःकाय्तेःनै ३ फेरी न्याम् दाहओ बेलाहाडःमा नीड् योती ‘लौ गालओ मुस् वाड्नाः तेन्पाय् तीः आन वानाः’ त दाय्हती नोःकाय्तेःनै । नीड्इ न्याम् मुस्खेकोः कुराखे तय्हतेःनानी बा दोह् हायःतीतेः परमेस्वरकोः राजी वाड्सा खेःओ छ्यानःराय्कोः कुराखे नीड्इ तय्हतेःनीली । ओउः छ्यानःराय् च्यवःसापाय् च्यवःतेःनानी परमेस्वरकोः राजीकः ग्यामाःत भयान्ते ओउः कुरातेः तय्हतेःनीली । ४ नीड्लो लेखा रेवओमा ड्हाम्मालो मान्तालम्इ परमेस्वरकःसै ग्याड्हराय् बोडःतेः-नानी दोड्सीलेः ओउःमयःकायः ग्याड्हराय्पाय् दोह्मा छ्यानःथासल

ओउः उय्हले परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ योनाहकोः ग्याड्हरायलो
ओउः ह च्यवःसा दोःतेःनै” त दाय्हती येसु दाय्हआ । ओउःत
दाय्हआक्तीको येसु फरीसीलम्मा सादुकीलम्कायःमा फेती
आलआ ।

५ ओहाडःसैको ओउःमयःकायः फेती फेरी दोड्गाहाडः
लन्हती येसुमा ओउःकुस् वाहओमयःमा दुम्हानकोः उःसै आल्-
आकाय । आलतोकहाडः ओउःमयःइ जेःगा वानःसा म्हेःआकानी ।
६ ओहाडःसैको “लौ नीड्इपाय् धय्ती योसा खेःतेःइतो । फरीसीमा
सादुकीकोः लाड् फेताक्सा ओखोत् त्याक्तेःचानी” त दाय्हती येसुइ
गानाक्ती तोथासतो ७ “लौ डीइ लाड्पाय् वानःतय्हनीली त खेःओ
ओउःइ ओउःतलेः तोआताडी” त दाय्हती येसुकुस् वाहओमयः
लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय । ८ ओउःमयः नोःकाय्ओ कुरा येसुइ
चीःती “नीड् इहाम्चोःचाक्मयः दोह हायःतीतेः ‘लौ डीइ लाड्
वानःतय्हनीली त खेःओ ओउःतलेः तोआताडी’ त दाय्हती नोःकाय्-
तेःनै । ओउःपाय् खेःल बा । ९ नीड्इ डाकोः कुरा पेतो चीःतेःधाड्-
तेःनीली । अनम्हकोः पासकेरः लाड् पास हजार मान्तालम्कायः
दोल्कावःती बयःओ कुरालेः म्हेःतेःआकानी यादो । बयःआक्तीको
गुच्युक् धाकर्कायः ब्लीड्तो कातेःआकानी ओउःमा नीड्इ म्हेःतेः-
आकानी यादो । १० फेरी लोनेःकोः सातकेरः लाड् चार हजार
मान्तालम्कायः बयःआक्तीको गुच्युक् धाकर्कायः ब्लीड्ताक्तेः-
आकानी । ११ मेसलोहाडः फरीसीमा सादुकीकोः लाड् त्याक्तेः-
चानी त दाय्हती तोतोकहाडः डाइ दोड् जेःसा लाड्कोः कुरा तोडल
बा दोह हायःतीतेः चीःतेःधाड्तेःनीली । फरीसीमा सादुकीकोः लाड्
फेताक्सा ओखोत् त्याक्तेःचानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।
१२ एत तोआक्ती “फरीसीकोः दोड् लाड्खे खेःल ओउःमयःकोः
स्यानराय्खे इपाय् सायःती त्याक्सा स्यावल” त दाय्हती येसुइ
मेसलोहाडः तोओ खेःतो त चीःआकानी ।

१३ एत चीःआकानी ओहाडःसैको येसुमा ओउःकुस् वाह-
ओमयःमा सीजारीया फीलीपी त तोओ देस्ताड् दाहती वाड्-
आकाय । ओहाडः दाहती वाड्तोकहाडः “लौ डा ओउः मान्ताकोः

चोः त तोओकायः 'इपाय सुलो' त व्हततोकहाडः मान्तालमइ गत
 गत त्याङ्नै" त दाय्हती येसुइ लयःकायः तोती ओउःकुस् वाह-
 ओमयःकायः व्हतआकान् । १४ "यातनीसखे नाङ्कायः 'बाप्तीस्मा
 बयःओ युहनापाय फेरीलेः वाङ्ओआः' त नोःलेःनै अरुखे
 'एलीयालेः' अरुखे 'यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता
 लेःआः' ओउःतलेः दाय्हती नोःनै" त दाय्हती येसुकुस् वाहओमयः
 त्याङ्आकाय । १५ "ओउःत खेःया नीङ्खेइ गतलो तोतेः-
 नानानाङ्स" त दाय्हती येसुइ व्हतथासतो १६ "नाङ्पाय परमेस्वरइ
 तोती गम्ओ खीस् लेःतेःआः ओउः दोङ् जीङः नाःओ परमेस्वरकोः
 चोःलेः" त दाय्हती पत्रुस् त्याङ्आ । १७ "लौ योनाहकोः चोः
 सीमोन् त तोओ नाङ्कायः परमेस्वर आन पेतो दोःताक्तेःआ बा ।
 नाङ्इ देडी त्याङ्ओ कुरा मान्तालमइ स्यान्ओ खेःल डाकोः
 परमेस्वर आपाइ ह स्यान्ती बयःओ लेःआः । १८ लौ द्याह पत्रुस् त
 बाङ्कोः मय्ङ् बयःनेःनाङ् इलो लेखा चेनःबाङ्हाडः डाइ डाकोः
 मान्तालम् देती गम्लेःनाङःसु ओउःमयःकायः दोहइमा क्लीमःसा
 गलमा स्वायुलु १९ नाङ्कायः डाइ लाङ्काकोः फोल्सा स्वायुओ
 सान्यो बयःतेःनाः दोह दोह ल्हाव्हदैबाङ्हाडः नाङ्इ पानःतेःनौ
 ओउःलेः लाङ्काहाडः पानःओ लेःआः । दोह दोह ल्हाव्ह-
 दैबाङ्हाडः नाङ्इ फेन्तेःनौ ओउःलेः लाङ्काहाडः फेन्ओ लेःआः"
 त येसु दाय्हती तोआथै । २० "लौ डापाय ओउः खीस् त तोओलेः
 अरु सुकायःमा छ्यान्हतेःचानी" त दाय्हती तोआथास ।

२१ ओहाडःसैको येसुइ अरु कुरालेः स्यान्ती तोती "लौ डापाय
 यरुसालेम्ताङ् आल्सा खेःनाङः । ओहाडःकोः तोङ्हओ मान्ता-
 लम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा ताङ्हओ पुरोहीतलमइमा डाकायः आन
 लीहसीःतो जाङ्हती लोनेः सातलेःनाःताङः । सात्सापाय सात्-
 ताङःतो सुम्दीन् पुत्आक्तीको डा उहती च्योक्लेःनाङः" त दाय्हती
 येसुइ लोनेः स्याव्सा कुरालेः स्यान्ती तोआथास २२ ओउःत तोओ
 कुरा सायःआक्तीको पत्रुसइ येसुकायः एकान् मुसा थाव्ताङ् आलःती
 "अ प्रभुय नाङ्इ मेस् तोओकायः परमेस्वरइ ताक्लाम् इलो ताङ्हओ
 कुरापाय नाङ्कायः स्याव्सा स्याव्लाम्" त दाय्हती कायथातो

२३ येसुखे ल्हेःती “लौ पाय्हअ नाड्इ सैतान्कोः कुरा तोती डाकायः परमेस्वरकोः काम् फेताक्सा बोडःतेःनाःची दोह हायःती दाय्हसा नाड् परमेस्वरकोः कुरापाय् म्हरमाःत मान्ताकोः कुरा भुड्आले म्हर-तेःनाः” त दाय्हती पत्रुस्कायः जान्आकान् । २४ ओउःत जान्ती तोआक्तीको “सुसु डाकुस् वाहसा म्हरनै ओउःलेः लयः भाक्ओ कुरा म्हयःसती डाकुस् वाहसा थेडा लीहसीःओ गोरःसामा सीसामा ग्याती मुसा खेःतो । २५ सुसुखे डाकोः काम् जाड्हसा थेडालेः ‘लौ इ डा भाक्ओ कुरा फेसामा ग्याडल डा सीसामा ग्याडल’ त म्हरचै ओउःलेः लोन्ते सीती वाय्तो स्याव्आनै । सुसुखे डाकोः काम् जाड्हसा थेडा सीबतनाःताडः ओउःलेः लोन्ते रौ जीडः दोःनै । २६ माः रैस यात्चाक्इ ल्हाव्हदैबाड्कोः सबै दोःसाकायः लयःकोः जीडः वाय्तो स्याव्नाः त खेःया ओउः मान्तालेः सामान्पाय् आहे दोःओ ह बा । लयःकोः जीडःपाय् मान्ता लेःसा जुगाड् दोःल दोह खेःयामा बयःती लेःसा दोःल । २७ ओउः वाड्सा खेःओ दीन्हाडः ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् परमेस्वर आपालो लेखा अड्ग थड्ग त ताड्हतोलेः ल्होक्ओमयःकुस् वाड्ने । वाड्आक्तीको मान्ता मान्ताकायः पेपेओ जाड्हओलम्खेकायः पेतो जाड्हभ्याड्कायः बयःनौ रेव्ओ जाड्हओलम्खेकायः पेमालो बयःनौ २८ दोड्सी दाय्हभनाड् यात्नीस् इहाडः सायःती मुओ मान्तालम्इ लयः सीमाच्युक्हाडःलेः ओउः मान्ताकोः चोःकोः राजी च्यवःसा दोःनै” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१७

१ एत तोआथास ओहाडःसैको यात् सात पुत्आक्तीको पत्रुस्मा याकुब् युहना नीस् पुःचाःमा ओउः सुम्चाक्कायः येसुइ लातती आलःती चीडःचाडःत मुओ यास्ओ स्यालुड्कोः च्योःताड् लनःआथास । २ ओहाडः लनःआक्तीको येसुकोः रुप् ल्हेस्ती थाड्ती ओउःकोः खेन्पाय् न्याम्लो लेखा थोड्आ ओउःकोः नाय् आन भाम् फीरलीक् त छोओ खेःतो । ३ येसु ओउःतलेः थाड्ती स्याव्तोकहाडः अरु नीस्चाक् मोसा एलीया त तोओनीस्पाय् येसुकुस् नोःकाय्लाड् थाओ खेःतो । ४ ओउःनीस् येसुकुस् नोःकाय्ती मुओ च्यवःती “अ प्रभुय डी इहाडः वाड्ती

मुओपाय् गुच्युक् पेजेःतो । लौ नाड् भाक्ओ त खेःया डीइ
सुम्ज्योः भ्युहरुक् कीम् जाड्हनेःनेःनानाड्स । यातज्योः कीम् नाड्-
कायः यातज्योः मोसाकायः ओउः अरु एलीयाकायः” त दाय्हती
पत्रुस् दाय्हआ ५ ओउःपाय् दाय्हदाय्हबालेलेः रेनःभेनःत मुस्
वाड्ती घमःआथास । मुस् घमःतोकहाडः मुस्सै हावनयः वाड्ती
“लौ इपाय् डाकोः आन राप्ओ चोः लेःआः बत्ताडः । ओउःकः
डा आन मोलेःनाडः । ओउःइ तोओ कुरालेः पेतो सायःनु दा” त
दाय्हती दाय्हओ खेःतो । ६ एत दाय्हओ सायःआक्तीको ओउः
सुम्चाक् येसुकुस् वाहओमयः आन रैती साःहाडः बाःती मुआकाय् ।
७ ओउःमयः साःहाडः बाःती मुओ च्यवःती येसुइ वाड्ती ओउः
सुम्चाक्कायः दीन्हती “लौ रैमाःत चीड्न दा” त दाय्हती
तोथासतो ८ ओउःमयः चीड्ती त्यास्ती योतोकहाडः अरु
मान्तापाय् सुमा नाःइली येसु ह एकान् मुओ च्यवःआकानी
९ ओहाडःसैको ओउः सुम्चाक् चीड्ती येसुकुस् स्यालुड्सै
ग्ल्युड्हआकाय् । ग्ल्युड्हती वाहतोकहाडः “लौ ओउः मान्ताकोः
चोःत तोओ सीआक्तीको उहती च्योकधाड्माःच्युक्कायः नीड्इ
मेस् च्यवःओमा सायःओ कुरामा सुकायःमा ल्हाक्ती छ्यान्हतेःचानी
दा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । १० एत तोओ सायःआक्तीको
“लौ उया ओउः धरमा स्यान्ओमयःइ दोह् हायःती ‘ओउः वाड्सा
खेःओ खीस्कोः ड्हासै एलीया वाड्आनाः’ त दाय्हती स्यान्नानी”
त दाय्हती ओउः सुम्चाक्इ येसुकायः वह्त्नीतो ११ “एलीयापाय्
दोड्सीलेः ड्हा वाड्ती सबै कुरा पेतो जाड्हताक्नौ बा १२ दोड्सी
दाय्हभनाड् एलीया त तोओपाय् ड्हाखालेः वाड्जेःओआः बा ।
वाड्सापाय् वाड्ओआः धरमा स्यान्ओमयःलमइ ओउःकायः तय्ह-
माःत लयः भाक्ओ पेमालो काम्लम् हायःआथै । ओउःतलेः ओउः
मान्ताकोः चोः त तोआमा आन लीहतो गोरःसा खेःतो” त दाय्हती
येसु त्याड्आ १३ एत त्याड्आक्तीको येसुइ दोड् एलीयाकोः कुरा
तोउलु बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकोः कुरा तोओ खेःतो । “ओउः
युहनापाय् खीस्कोः ड्हासै वाड्ओ लेःआः” त दाय्हती स्यान्ओ
ओउःमयःइ चीःआकानी ।

१४ ओहाडःसैको येसुमा ओउःकोः सुम् साथीमा ग्ल्युड्हती कामःताड् मुओ हुम्ओ मान्तालमकःताड् वाड्आकाय् । ओउःमयः-कःताड् दाहती वाड्तोकहाडः यात्चाक् येसुकःताड् बाःती स्यवलाड् वाड्ती १५ “अ प्रभु डाकोः चोःकायः योनःती योची दै । ओउःकायः दोह्लाडःइ आन ब्रःताक्ती जीक्ताक्नाःथै । बेला बेलाहाडः म्हेःहाडः तोन्नाः ज्युम्हओ तीःहाडःमा पोक्भुड्नाः १६ ओउःकायः नाड्कुस् वाहओमयःकःताड् काःहाल्लाड् वानः-डोतो ओउःमयःइ डाकोः चोःकायः स्याक्ताक्सा स्वाय्बाय्नीली” त दाहती ओउः आपाइ तोआथै । १७ एत तोआक्तीको “लौ नीड् ड्हाम्मालो मान्तालम्पाय् नीड्कुस् डा गुच्युक् ज्याडःतोलेः स्यान्ती मुसा खेःडोतो । नीड्कोः ड्हाम्मालो ल्हुड् योती गुच्युक् दीन्कायः लीहती गोरःसा खेःनाडः र” त दाहती येसुइ तोआथास । १८ तोआक्तीको ओउः लान्कायः “लौ इकायः फेउ” त दाहती येसुइ जान्ती तोआकान् । इत तोओहाडःसै ओउः चोः पेतो सेलः स्याव्आ । १९ ओउः हौपाय् सेलः स्याव्आक्तीको येसुकुस् वाह-ओमयः ओउःकःताड् वाड्ती “लौ दोह् हायःती डीखेइ ओउः लान्कायः ल्हेसताक्सा स्वाय्डुसुलु” त दाहती वहत्थातो २०-२१ “नीड्इ पेतो ड्हाम्धाड्तेःनीली ओउःत भ्यान्ते ओउः लान्कायः ल्हेससा स्वाय्मालो लेःइ । दोड्सी दाह्भनाड् नीड्इ डाकायः बल बल ड्हाम्ओ ह तेःइ त खेःया इ स्यालुड्कायः ‘लौ ओउःताड् लोय्स्’ त दाहती तोआक्तीको दोड्सीलेः ओउः स्यालुड्पाय् लोय्ती आल्लेःआनाः बा । दोह् दोह्तेः हायःसा म्हरतेःनै ओउःलेः हायःसा दोःआनाः बा” त दाहती येसुइ तोआथास ।

२२ ओहाडःसैको ओउःमयः गालील त तोओहाडः मुतोक्-हाडः “लौ ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् पेमालो मान्ताकःताड् स्याड्हससै ल्हालाड् दाक्नानी । २३ दाक्आक्तीको ओउःकायः सात्नानी । सात्सापाय् सात्नानी सात्आक्तीको ओउःपाय् सुम् दीन्हाडः त्याती च्योक्नाः” त दाहती येसुइ लयःकुस् वाहओमयः-कायः स्यान्आकान् । ओउः स्यान्ओ सायःआक्तीको ओउःमयः आन लीहतो स्याव्आकाय् ।

२४ ओहाडःसै कफरनाहुम् त तोओ सहरताड् दाह्आक्-
 तीको मन्दीरकोः कर् पैसा उथावओलम् पत्रुस्कःताड् वाड्ती “लौ
 नाड्कोः गुरुइ मन्दीरकोः पैसा बयःनौया बयःउलुया” त दाय्हती
 वहत्थातो २५ “ओउःइ बयःलेःनौ” त दाय्हती पत्रुस् त्याड्आ । एत
 त्याड्आक्तीको पत्रुस् येसुकायः कीमताड् तोलाड् पाय्हतो ती
 तोधाड्माःखाहाडः येसुपाय् “लौ सीमोन्य इत तोआक्ची दा ।
 ल्हाव्हदैबाड्कोः राजाइ सुकःसै कर् पैसा त्याक्नानी लयःमयःकःसैया
 अरु थे मान्तालम्कःसैया” त दाय्हती येसु इहा तोती वहत्आथै
 २६ “अरु थे मान्तालम्कःसै त्याक्नानी” त दाय्हती पत्रुस् त्याड्-
 लेःआ “लौ उया परमेस्वरकोः चोःइ परमेस्वरकायः मन्दीरकोः कर्
 बयःसा परल । २७ परसापाय् परल इ मान्तालम्इपाय् चीःमाःत ल्हुड्
 मल्हतो स्याव्नै यादो । ओउःत खेःओ ओउः ताड्हओ दुम्हान्कः-
 ताड् आल्ती डाःकायः क्वेःउ । ओहाडःसैको डाः डायःआक्ती
 ओउः इहा डायःओ डाःकोः म्होतोड् गाताक्ती ओहाडः यात्ज्योः
 पैसा च्यवःनाः ओउः पैसा त्युत्ती नीचीकोः कर् पाय्क्साकायः कर्
 उथावओलम्कायः बयःउ” त दाय्हती येसुइ पत्रुस्कायः तोआकान् ।

१८ १ ओहाडःसैको येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकःताड्
 वाड्ती “लौ परमेस्वरकोः राजीहाडः सुखेलो अरुसै
 ताड्हलेःनाः” त दाय्हती वहत्थातो २ येसुइ यात्चाक् हौलम्कायः
 वानःती ओउःमयःकोः पीस्हाडः गम्आकान् । ३ गम्आक्तीको “लौ
 नीड् ल्हुड् द्यान्हती इ मीओ हौलम्लो लेखा इहा स्याव्सा खेःतेःनै
 ओहाडःसैको नीड् परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसा दोःतेःनै । हौलम्लो
 लेखा आःताः स्याव्माःत ओहाडः मुसा दोःतेःइली । ४ सुसु हौलम्लो
 लेखा ल्हुड् मीतो स्याव्नाः ओउःलेः परमेस्वरकोः राजीहाडः अरुसै
 ताड्हलेःनाः बा । ५ ओहाडःसै सुसुखेइ डाकोः काम् जाड्हसाकायः
 इलो खेःओ हौलम्कायः रोमती त्याक्बत्नाःताडः ओउःइलेः
 डाकायःमा रोमनाःताडः । ६ सुसुखेइ यात्चाक् डाकोः कुरा इहाम्सा
 बोडःओ हौलम्कायः डाकःसै फेताक्चानी ओउःत हायःओसै ओउः
 मान्ताकायःलेः कय्क्हाडः ग्रायःबाड् योकोःती छीत्आक्तीको
 ज्युम्हओ तीःहाडः ल्होकसा पेलेःनाः । ७ इ ल्हाव्हदैबाड्कोः

मान्तालम् आन लीहसीःओ गोरःसा खेःइतो दोह् हायःती दाय्हसा
डाकायः ड्हाम्ओलम्कायः पेमालो मान्तालम्इ थ्योन्हती रेव्ताक्सा
बोडःनानी । ओउः पेमालो मान्तालम्इ एत रेव्तो हायःसा खेःसापाय्
खेःइतो ओउःमयःइपाय् लोने आन न्युम्हनानी बा । ८ ओहाडःसै
नाड्कोः क्रुत् दोम्इलेः पेमालो जाड्हतेःचौया ओउः क्रुत् दोम् तातती
वाय्पाःस नाड् नीसज्याड् क्रुत् दोम् नाःती नरककोः गलमा म्हीतमालो
म्हेःहाडः ल्होक्ओसै यातज्याड् क्रुत् दोम् ह नाःती रौ जीडः दोःसा
पेआनाः बा । ९ फेरी नाड्कोः मीक्इ च्यवःआक्तीको पेमालो ल्हुड्
वाड्नाः त खेःया ओउः मीक्पाय् त्युतती वाय्पाःस । नीड्पाय्
नीसज्याड् मीक् नाःती नरककोः गलमा म्हीतमालो म्हेःहाडः ल्होक्-
ओसै यातैज्याड् मीक् ह नाःती रौ जीडः दोःसा पेआनाः बा ।
१०-११ लौ इलो खेःओ हौलम्कः ब्लाक्लाम् दोड्सीलेः ओउःमयः-
कायः स्यास्ओ लाड्कासै ल्होक्ओमयः गलमा डाकोः परमेस्वर
आपाकुस् लाड्काहाडः मुनै ।

१२ इमा दोड् कुरालेः माःर । यात्चाक् भेदा मेतच्छ्याः
हामःओ मान्ता यात् सै भेदामेतच्छ्याः मुनाः । नाःतो मुसापाय् मुलेःनाः
यातैज्याड्पाय् बन्हाडः वेन्हती मीह्आ त खेःया ओउः हामःओ
मान्ताइ अरु भेदामेतच्छ्याःकायः फेती ओउः मीह्ओकायः बोडःलाड्
आल्नाः माःर । १३ ओहाडःसैको आल्ती बोडःती च्यवःआक्ती
ओउः मेतच्छ्याःपाय् 'दयाह् च्यवःआलाडः' त दाय्हती आन म्रोलेः-
नाः । माः है ओउः अरु नाःतो मीह्मालो मेतच्छ्याःकःसै ओउः ड्हा
मीह्ती वाय्खेःओ मेतच्छ्याःकः म्रोलेःनाः बा । १४ ओउः हामःओ
मान्ता यातज्याड् भेदा मेतच्छ्याःपाय् मीह्ताक्सा भाक्ल इलो लेखा
डाकोः परमेस्वर आपामा यातैज्याड् हौलम्पाय् वेन्हती मीह्ती
वाय्सा भाक्ल ।

१५ ओहाडःसैको नाड्कुस् मुओ मान्ताइ नाड्कायः पेमालो
काम् जाड्हतेःनाः त खेःया ओउःकःताड् एकान् आल्ती इ कुरा
तोकाय्तेःनाःज ओउःइ नाड्इ तोओ ग्याती सायःनौ त खेःया ओउः
मान्तापाय् नाड्कुस् फेरीलेः म्र्याःती मुलेःनाः । १६ खेःल ओउःइ
सायःतेःल त खेःया यात्नीस् अरु ड्हाम्ओलम् वानःती

ओउःमयःकःहाडः ओउः कुरा तोकायतेःनै ओउःत हायःती नाड्इ तोओकायः यातनीस् साची मुनै । १७ ओहाडःसैको ओउः मान्ताइ ओउः साचीलम्कायः सायःउलु त खेःया नाड्कोः कुरा सबै ड्हाम्-ओलम्कायः छ्यान्हलाड् आलअ । ओउःइ सबैकायः सायःउलु त खेःया ओउःपाय् ड्हाम्मालो रेवओ मान्तालो लेखा स्यावपाः । १८ दोड्सी दाय्हभनाड् दोह् दोह् ल्हान्हदैबाड्हाडः नीड्इ पानःतेः-नानी ओउःलेः लाड्काहाडः पानःओ लेःआः । दोह् दोह् ल्हान्ह-दैबाड्हाडः नीड्इ फेन्तेःनानी ओउःलेः लाड्काहाडः फेन्ओ लेःआः । १९ फेरी इमा दोड् कुरालेः नीड् ल्हान्हदैबाड्हाडः मुओलम्कोःपाय् नीस्चाक् यातज्योः तेसा कुरा म्र्याःतीलेः तोतेःनै त खेःया ओउःपाय् डाकोः लाड्काहाडः मुओ परमेस्वर आपाइ जाड्हतेःनै बा । २० गाःहाडः गाःहाडः यातनीस् डाकायः ड्हाम्ओ मान्ता हुमती वाड्ती डाकोः मय्ड् पेहती मुनै ओहाडः डामा ओउःमयःकुस् मुलेःनाडः” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

२१ ओहाडःसैको येसुइ एत तोआक्तीको पत्रुस् ओउःकः-ताड् वाड्ती “लौ डाकोः पुःचोड् डाकायः पेमालो हायःभुड्नाः-ताडः त खेःया गुच्युक् पल्लकायः डा ओउःकः ल्हुड् मल्हमाःत मुसा खेःतो सात् पल्लकायःया” त दाय्हती येसुकायः वहत्थातो २२ “दोड्सी दाय्हभनाड् सात् पल्लकायः खेःल सात् सत्री पल्लकायः परतेःनाः । २३ लौ यातैज्योः देस्कोः राजाइ लयःकोः नोकरीलम्इ त्याक्ओ रीन्लम् उथावसा बोडःआकान् । ओउःत हायःसाकायः सबै नोकरी राजाकःताड् वानःआकानी । २४ ओउः ड्हा वानःओ मान्तालम्कःहाडः यात्चाक् लास् रूपीया रीन् त्याक्ओ मान्ता खेःतो २५ ओउःइ पाय्क्सा जुगाड् स्वायमाःत भयान्ते ‘लौ इ मान्ताकायःमा इकोः बुधी चोःलम् कीम् राड्लम्मा सबै पैसाकायः वीनःपौ वीनःआक्तीको ओउःकोः मोल्कोः पैसा डाकोः रीन् दप्-साकायः बयःपाःताडः’ त दाय्हती ओउः राजाइ हुकुम् बयःआकान् । २६ ओउः राजाकोः हुकुम् सायःती ओउः नोकरीपाय् राजाकोः दोम्ताड् बाःती स्यवती ‘अ प्रभुय बल गम्धाड्ची दै ओहाडःसैको डाइ जुगाड् दप्ती पाय्क्चेःनाड्’ त दाय्हती ओउः नोकरी तेती

तोआथै । २७ एत तेती तोओ सायःआक्तीको ओउः नोकरीकायः योनःती योती 'लौ ओउःकायः फाननु ओउःइ पाय्क्सा परल' त दाय्हती ओउः राजाइ अरु हुकुम् बयःआकान् । ओउःत हुकुम् वयःआक्तीको ओउः नोकरीकायः फान्ती ल्होकआकानी । २८ ल्होकआक्तीको ओउः नोकरी आल्ती यात्चाक् ओउःकुस् काम् जाड्हओ नोकरी कुस्आकान् । ओउः नोकरीपाय् ओउः इहाकोः नोकरीकःसै पचीस् रुपीया रीन् त्याक्ओ खेःतो ओउःत भयान्ते ओउः इहाकोः नोकरीइ अरुकायः कय्क्हाडः युपती चुम्ती 'लौ डाकोः पचीस् रुपीया पाय्क्ची' त दाय्हती तोआकान् । २९ ओउःत तोआक्तीको ओउः अरु नोकरी साःताड् बाःती 'डाकायः गम्धाड्ची दै ओहाडःसैको डाइ जुगाड् पाय्क्ती बयःनेः-नाड् बा' त दाय्हती तेतो ३० ओउः इहाकोः नोकरी ग्यामाःत भयान्ते साथीकायः आधीकारीकःताड् आलःती भयाल्खानहाडः ओउःकोः रीन् पाय्क्धाड्माच्युक्कायः थुनताक्आकान् । ३१ ओउः-कोः साथीकायः थुनताक्ओ त अरु नोकरीलम्इ चीःती ओउः थुनओ मान्ताकायः योनःती भयान्ते राजाकःताड् इ कुरा ल्हाक्ती छ्यान्ह-लाड् आल्आकाय् । ३२ ओउःमयःइ ल्हाक्ती छ्यान्हओ कुरा सायःआक्तीको राजाइ ओउः इहाकोः नोकरीकायः गोत्ती वानःती 'नाड्पाय् आन रेव्ओ नोकरी लेःतेःआः । नाड्इ डाकः तेआ त खेःया नाड्कोः आन नाःतो पैसाकोः रीन् वाय्नेःआलाड् । ३३-३४ डाइ नाड्कायः योनःती योओ त खेःया ओउःलो लेखा नाड्इमा लयःकुस् काम् जाड्हओ मान्ताकायः योनःती योती ओउः-कोः मीओ रीन् वाय्सा खेःओ खेःतेःतो' त दाय्हती ओउः राजा ल्हुड् मल्हती ओउः रीन्कोः पैसा जुगाड् पाय्क्माच्युक्हाडः ओउः पेमालो नोकरीकायः न्युम्हताक्साकायः ल्होकआथै । परमेस्वरकोः राजी ओउःलो लेखा लेःआः । ३५ नीड्कःहाडः सुसुपाय् लयःकोः हौकोः रेव्ओ काम्कायः ल्हुड् मल्हतो स्याव्चै ओउःकःलेः डाकोः परमेस्वर आपा ल्हुड् मल्हतो स्याव्आनाः" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१६

१ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाडःसैको तोआक्-तीका येसु गालीलसै आल्ती यहुदीया देस्हाडः योर्दन

खोलाकोः उःसै दाह्आकाय् । २ ओहाडः दाह्आक्तीको फेरीलेः
मान्तालम् येसुकःताड् काःहाल्लाड् हुमती वाड्आकाय् । वाड्-
आक्तीको जीक्ओलम्कायः येसुइ सबै स्याक्ताक्आकान् ।
३ ओहाडःसैको फरीसी त तोओलम् येसुकःताड् ल्हुड्तुक कुःती
योलाड् वाड्ती “लौ गोय्चोःपाय् लयःकोः बुधीकायः दोह्
खेःयाकायःमा सीड्का तातती बयःसा स्याव्नाःया स्याव्लया गततेः
तोनाःताडी” त दाय्हती वह्त्थातो ४ “ल्हाव्हदैबाड्कोः तोहा
जाड्हतोक्हाडः परमेस्वरइ गोय्चोःमा मोमःचोःमा नीस् खाल्
जाड्हती ५ ‘लौ गोय्चोःपाय् लयःकोः आमा आपाकोः कीम् फेती
लयःकोः बुधीकुस् भेनाःच । ओहाडःसैको ओउःनीस् पय्क्चाः आड्
ब्राड्ती काःतय्ड्हती यातैज्योः मान्तालो लेखा स्याव्नाःच’ त उय्ह-
लेकोः आखरःहाडः लेखओ नीड्इ पहतेःआकानी मार । ६ ओउः-
नीस्पाय् यातैज्याड् स्याव्नाःच ओउःत भ्यान्ते सुसु
पय्क्चाःनीस्कायः परमेस्वरइ काःतय्ड्हताक्आथाच ओउःनीस्कायः
सुइमा फेकाय्ताक्लाम्” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ७ “ओउःत
खेःया मोसाइ दोह् हायःती ‘लौ सीड्का तातओ कागत् लेखआक्-
तीको मान्ता लयःकोः बुधी फेसा स्याव्नाः’ त दाय्हती आखरःहाडः
तोओ लेःआः” त दाय्हती फरीसीलम्इ येसुकायः द्यानःती वह्त्आथै
८ “नीड्कोः ल्हुड् चाक्तो स्याव्ती भ्यान्ते परमेस्वरकोः ड्हा
बयःओ कुरा सायःसा ग्यातेःइली ओउःत खेःओकायः ह मोसाइ
सीड्का तातओ जाड्हसा ताक्ओ खेःतो । परमेस्वरइ ड्हासै तोओ
कुरा खेःल । ९ ‘सुसु लयःकोः बुधी फेती अरु मोमःचोः वानःचानी
ओउः मान्ताइलेः जार् जाड्हनानी’ त डाइलेः तोनेःनाड्स ।
मान्ताकोः बुधी अरु गोय्चोःकुस् एनःओकायः ह ओउःत पेमालो
बुधीकायः फेसा स्याव्नाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । १० ओउःत
त्याड्ओ येसुकुस् वाह्ओमयः सायःती “लौ ओउःत खेःया मान्ता
बुधी वानःमालो मुसालेः पेनाः” त दाय्हती येसुकुस् वाह्ओमयः
नोःआकाय् । ११ “लौ बुधी वानःमालो मुसा नाःतो मान्तालम्इ
खाय्नीली परमेस्वरइ बयःओ ह मान्तालम् एत मुसा खाय्नानी ।
१२ कोय् मान्तालम्खे ओत्ओहाडःसै बुधीपाय् परल कोय्

मान्तालमस्वे अरुइ तात्ओ त स्वेःओ बुधी परल । अरुपाय् परमेस्वर-
कोः राजीकोः काम् जाड्हसाकायः लयः भाक्ती बुधी वानःमालो
मुनै । सुसु बुधी वानःमाःत मुसा ग्यानै लौ ओउःपाय् बुधी वानःमाःत
मुपै” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१३ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाडःसैको तोआक्तीको
मान्तालमइ हौलम् येसुकःताड् वानःती “इमयःकायः क्रुत् भाम्हती
परमेस्वरकायः पेतो तोउ दै” त दाय्हती वानःनीतो “लौ इ हौलम्पाय्
येसुकःताड् वानःलाम्” त दाय्हती येसुकुस् वाहओमयःइ जान्ती
तोआथास । १४ हौलम्कायः वानःसा ताक्नीली त येसुइ च्यवःती
“स्वेःल हौलम् त्याःमाःत डाकःताड् वाड्पै । इ हौलो स्वेःओ मान्ता
ह परमेस्वरकोः राजी मुसा दोःनै” त दाय्हती येसुइ तोआकान् ।
१५ एत तोआक्तीको येसुइ क्रुत्इ भाम्हती परमेस्वरकायः
तोआकान् । ओहाडःसैको सबैकायः तोआक्तीको येसु उःसै
आल्आ ।

१६ ओहाडःसैको आलतोक् बेलाहाडः यात्चाक् येसुकः-
ताड् वाड्ती “अ गुरुय गलमा द्योक्मालो रौ जीडः दोःसाकायः
डाइ द्याह् दोह् पेओ काम् जाड्हसा स्वेःनाडः ती” त दाय्हती
व्हत्थातो १७ “दोह् हायःतीतेः डाकायःपाय् ‘पेओ काम् दोह्लो’
ततेः व्हत्तेःनाःची । यातैज्याड् परमेस्वरकायः ह ‘पेओ लेःआः’ त
तोसा स्वेःनाः । लौ नाड् रौ जीडः दोःसा भाक्तेःनाः त स्वेःया
परमेस्वरइ उय्हलेहाडः गानाक्ती बयःओ कुरा सायःती जाड्हउदा”
त दाय्हती येसु त्याड्आ १८ “गावस्वे जाड्हसा आने” त दाय्हती
ओउः मान्ता व्हत्थातो “मान्ताकायः सात्लाम् अरुकोः बुधीकुस्
जार् जाड्हलाम् अरुकोः माल्ताल्लम् कुःलाम् । अरुकायः माःती
तोओ कुरा नोःलाम् १९ लयःकोः आमा आपाइ तोओ कुरा पेतो
वाय्क्तोलेः जाड्हउ । नाड्कुस् ब्रेडःकाय्ती याक्ओ मान्तालमकायः
लयःकायःच्युक् रापती स्यासु” त दाय्हती येसु त्याड्आ । २० “इ
डाइ हौलम् स्वेःतोक्हाडःसैकोः जुदालेः सायःती गम्आलाडः । अरु
दोह् हायःसा स्वेःनाडः” त दाय्हती ओउः मान्ता फेरी व्हत्आकान् ।
२१ “नाड्इ जुगाड् पेतो हायःसा भाक्तेःनाः त स्वेःया लौ पाय्हती

नाङ्कोः सम्पती दोह् गुच्युक् मुनाः ओउःच्युक्लेः जुदा वीनःउ दा ।
वीनःआक्तीको ओउःकोः मोल्कोः पैसापाय् जेःसा दोःमालो ह्यात्-
लम्कायः वेःती बयःउसु ओहाङःसैको ओउः जुगाङ् फेती डाकुस्
वाह्अ । ओउःत हायःआक्तीको लाङ्काहाङः नाङ्कायः आनतेः
दोःतेःनाः बा” त दाय्हती येसुइ तोथातो २२ ओउः कुरा सायःती
ओउः मान्ता आन लीहती पाय्हअ । ओउःपाय् आन साहु खेःतो फेरी
बुधा मान्ता खेःआक्ल । २३ ओउः मान्ता लीहती पाय्हओ च्यवःती
“दोङ्सी दाय्हभनाङ् ओउःच्युक् नाःतो नाःओ मान्ताकायः
परमेस्वरकोः राजीताङ् पोकसा आन चाक्तो लेःआः बा । २४ माः
रैस पैसा भाक्ती क्युओ मान्ता परमेस्वरकोः राजी आन चाक्जेःतो ।
माः है उतस्याःपाय् ग्याप्कोः घाङ्हाङः योल्हती ज्याल्ओसै साहु
मान्ता परमेस्वरकोः राजीहाङः पोकसा चाक्लेःनाः बा” त दाय्हती
येसुइ तोआथास । २५ ओउःत तोओ सायःआक्तीको येसुकुस् वाह्-
ओमयः आन ग्याङ्हती “ओउःत खेःया सुलो परमेस्वरकोः राजीहाङः
पोकती रौ जीङः दोःचै” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । २६ ओउःमयः
नोःकाय्ओ कुरा येसुइ चीःती “एत जाङ्हसाकायः मान्ताखेइ जुगाङ्
खाय्नीली परमेस्वरखेइ दोह् खेःयाकायःमा जाङ्हसा खाय्आनौ” त
दाय्हती येसुइ ओउःमयःकायः थेःती तोआथास । २७ “लौ डीपाय्
जुदाकायःलेः फेती नाङ्कुस् वाह्ओ लेःआः डी । डीपाय् दोह्लो
दोःनाडी” त दाय्हती पत्रुसइ व्हत्थातो २८ “दोङ्सी दाय्हभनाङ्
नीङ् डाकुस् वाह्ओमयःपाय् लोने ओउः मान्ताकोः चोःत तोओकोः
नया राजीहाङः आङ्ग थाङ्गत ताङ्हतो हुकुम् बयःओ स्याव्-
ओहाङः नीङ्मा बारगोता राजाकोः थाव्हाङः च्युङःती ओउःकुस्
इस्त्राएल्कोः बार खलक्कायः तय्छनःती योतेःनानी । २९ फेरी सुसुइ
डाकोः काम् जाङ्हसाकायः लयःकोः आमा आपालम् चोःलम्
नाःचोङ् पुःचोङ् बुधीमा कीम्लम्मा राङ्लम्कायःमा फेबत्नाःताङः
ओउः मान्तालेः लोने आन नाःतो दोःनै । रौ जीङःमा दोःनै ।
३० ओहाङःसैको नाःतो तेन्छ्याङ्कोः ताङ्हओ मान्तालम्सै लोन्तेसै
मीतो स्याव्नै अरु तेन्छ्याङ्कोः मीओलम्खे लोन्ते ताङ्हतो स्याव्नै”
त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२०

१ “लौ परमेस्वरकोः राजी इलो लेखालेः । यात्चाक्
 आन राड् नाःओ मान्ता वाः गोःओहाडः खेतल्या बोडः-
 लाड् आल्आ । २ आल्ती खेतल्याकायः क्रुस्ती ‘लौ दीन्भरीकोः
 काम् जाड्हभ्याड्कोः डाइ दस् रुपीया बयःनेःनाड्स’ त दाय्हती
 होम्काय्ती ओउः खेतल्याकायः काम् जाड्हलाड् ल्होक्आकान् ।
 ३ ओउःमयःकायः ल्होक्आक्तीको लोने न्याम् जुगाड् दाह्ओ
 बेलाहाडः ओउः राड् नाःओ मान्ताइ अरु अरु काम् जाड्हसा
 बोडःओ मान्तालम् च्यवःआकान् । ४ ओउःमयः च्यवःती ‘लौ
 डाकायः राड्कोः काम् जाड्हलाड् आल्न दा । नाड्कोः
 जाड्हभ्याड्कोः पेतो बयःनेःनाड्स’ त दाय्हती ओउःमयःकायःमा
 ल्होक्आकान् । ल्होक्आक्तीको ओउः खेतल्यामा राड्ताड् आल्-
 आकाय् । ५ ओउःमयः आल्आक्तीको ओउः राड् नाःओ मान्ताइ
 न्याम् तोकोतोय्हत मुओहाडःमा घेल्ती मुओहाडःमा अरु खेत-
 ल्याकायः क्रुस्ती काम् जाड्हलाड् ल्होक्आकान् । ६ न्याम् याह्ओ
 बेलाहाडःमा अरु मान्तालम् क्रुस्ती ‘लौ दोह् हायःतीतेः दीन्-
 भरीकायः काम् जाड्हमाःत ल्युड्हती मुतेःनै’ त दाय्हती व्हतउतो
 ७ ‘डीपाय् काम् दोःडीली ओउःत भयान्ते डी नल्आय् गुल्ह्आय्त
 मुआलाडी’ त दाय्हती त्याड्आकाय् । ‘लौ उया नीड्मा डाकोः
 राड्ताड् काम् जाड्हलाड् आल्न दा । नीड्कोः जाड्हभ्याड्कोः
 पेतो बयःनेःनाड्स’ त दाय्हती ओउःमयःकायःमा ल्होक्आकान् ।
 ८ ओहाडःसैको न्याम् ब्लक्आक्तीको ओउः राड् नाःओ मान्ता
 ‘लौ खेतल्यालम्कायः लःलयःकोः जाड्हभ्याड्कोः त्याक्साकायः
 वानःउसु दा । ओउः लोने वाड्ओलम्खेकायः ड्हा वानःती बयःउसु
 ओउः ड्हा वाड्ओलम्खेकायः लोने बयःउसु’ त दाय्हती
 नोकरीकायः तोआकान् । ९ ओहाडःसैको ओउः न्याम् याहतोक्-
 हाडः वाड्ओलम्कायः दस् दस् रुपीया बयःथासतो १०-११ ओउः
 बीहानसै काम् जाड्हओ मान्तालम्कायःमा ओउःतलेः दस् दस्
 रुपीया बयःआथास । एत च्यवःआक्तीको ओउःमयः ‘डीखेकायः
 ओउः लोने वाड्ओलम्सै न्हाड्तोलेः बयःसा खेःतो’ त म्हर्ती लती
 १२ ‘लौ इमयः लोने वाड्ओलम्खे यातै घन्ताकोः काम् जाड्हओ ह

खेःइतो डीखेइ दीन्भरीकायः न्याम् रावःओहाडः काम् जाड्हआलाडःसु । इमयःकायःजा डीकुस् घारती बयःसा स्याव-
आकल बा' त दाय्हती ओउः राड् नाःओ मान्ताकायः य्हवःती
तोआकानी । १३ 'लौ हौय डाइ पेमालो जाड्हओ खेःडल । नाड्-
कोः जाड्हभ्याड्कोः "दस् रुपीया स्याव्लेःनाः" त डाकुस् होम्-
कायती तोतेःआची माःर । १४ ओउःत खेःया नाड्कोः पैसा त्याक्ती
पाय्हअ । डाइ लोने वाड्ओलम्कायः नाड्च्युक् नाःतो बयःसा
भाकलेःनाडः । १५ डाकोः पैसा डाइ लयः भाक्ती बयःसा खाय्-
नाडः माःर । डाइ लोने वाड्ओलम्कायः पेतो बयःनाडःसु त खेःया
दोह हायःतीलेः ल्हुड् मल्हतो स्याव्लेःनाः' त दाय्हती यात्चाक्कः
त्याड्आ । १६ इतलेः परमेस्वरकोः राजीहाडः ओउः लोने वाड्-
ओलम्खे ड्हा स्याव्लेः फेरी ओउः ड्हा वाड्ओलम् लोने स्याव्लेः" त
दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

१७ ओउःतलेः येसुइ स्यान्ती तोआथास । ओहाडःसैको
यरुसालेम्ताड् आलती आलतोकहाडः येसुइ ओउः बारजन
छ्युड्हओमयःकायः लयःकःताड् गोत्ती १८ "लौ दा डी द्याह
यरुसालेम्ताड् आलनाःतय्ही । ओहाडः दाह्आक्तीको ओउः
मान्ताकोः चोः त तोओकायः अरुइ चुम्ती ताड्हओ पुरोहीतलम्कः-
ताड्मा धरमा स्यान्ओमयःकःताड्मा दाक्नाःथै । ओउःमयःकःताड्
दाक्आक्तीको ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा धरमा स्यान्ओमयः-
इमा 'लौ इकायः सात्साआः' त दाय्हती १९ ओउःकायः यहुदी
खेःमालो मान्तालम्कःताड् सात्साकायः दाक्नानी । ओउःमयःकः-
ताड् दाक्आक्तीको ओउःमयःइ रेवतो तोती लाइ स्वाप्आक्तीको
ओउःकायः क्ल्यायओ सीडःहाडः खीलइ योकोःताक्ती सात्नानी ।
सात्सापाय् सात्नीतो सुम् दीन् पुत्आक्तीको ओउःपाय् उहती
च्योक्आनाः" त दाय्हती येसुइ लयःकायः स्यावसा खेःओ कुरा
छ्यान्हआथास ।

२० ओहाडःसैको जबदीत तोओकोः गोयचोःचोःनीस् लयः-
कोः आमाकुस् येसुकःताड् तेलाड् वाड्आकाय् । वाड्ती ओउः-
नीस्कोः आमाइ येसुकायः बाःती स्यवती २१ "लौ दोह दोहतेः

भाक्तेःनाः” त दाय्हती येसुइ वहत्थातो “लौ नाङ्कोः राजीहाङ्कः डाकोः चोःनीस्कायःजा मन्तरी स्याव्ताक्बत्ची दै । यात्चाक् नाङ्कोः डोय्सै यात्चाक् नाङ्कोः वेःसै च्युडःती नाङ्कोः गुल्हदाङ्क मान्तानीस् स्याव्जेःपाःच” त दाय्हती तेआ । २२ “दोह्लो ततेः तेतेःआकाज नीङ्जीइ तय्हतेःजुलु । डाच्युक् लीह्जम् लीह्ओ नीङ्जीइमा गोरःसा स्वाय्तेःनाःजुया स्वाय्तेःजुलुया” त येसुइ दाय्हती वहत्थाचतो ती “स्वाय्आनाङ्कःचु है” त दाय्हती ओउःनीस् त्याङ्कआकाच । २३ “माः रैस नीङ्जी ओउःच्युक् लीह्ओ गोरःसातेः गोरःतेःनाःज बा । गुल्हदाङ्क गम्ओ हुकुम् बयःसाचाक्लेः डापाय् स्वेःडल डाकोः आपाइ छ्युङ्हओ मान्तालम् ह ओउःलेः डाकोः डोय्सै वेःसै च्युडःसा दोःनै” त दाय्हती येसुइ तोआथाच । २४ ओहाङ्कःसैको ओउःनीस् येसुकुस् नोःकाय्ओ कुरा सायःती ओउः अरु दस्जन छ्युङ्हओमयःइ ल्हुङ्क जीक्आकाय् । २५ ओउः दस्जन ल्हुङ्क जीक्तो स्याव्ओ त येसुइ चीःती ओउःमयःकायः गोत्ती “लौ ल्हाव्हदैबाङ्कोः यहुदा स्वेःमालो जातल्मकोः राजालम्इमा ताङ्हओ मान्तालम्इमा लयःकोः मान्तालम्कायः आन खहतोलेः गानाक्ती तोनानी इत नीङ्क चीःतेःआकानी । २६-२७ नीङ्कस्वेपाय् ओउः तोङ्हओ मान्तालम्लो लेखा जाङ्हलाम् । सुसुतेः ‘डाजा अरुसै ताङ्हलेःआनाङ्कः’ त म्हरतेःनै ओउः मान्ताइलेः अरुकायः काम् जाङ्हसा स्वेःतो । २८ ओउःलो लेखालेः ओउः मान्ताकोः चोः त तोओमा अरुकायः ओउःकोः लयःकोः काम् जाङ्हताक्लाङ्क वाङ्ओ स्वेःल अरुकायः ओउःइलेः काम् जाङ्हलाङ्क वाङ्ती ओउः-मयःकायः रेव्ओसै दल्ताक्सा थेडा सीसा ग्याओ स्वेःतो” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२९ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाङ्कःसैको येसुमा ओउः-कुस् वाह्ओमयःमा आल्दा आल्दापाय् यरीखो त तोओ सहरसै आल्ती वाह्ओ बेलाहाङ्कः अरु नाःतो मान्तालम् ओउःमयःकुस् हुम्ती वाङ्कआकाय् । ३० ओहाङ्कःसैको हुम्ती वाहतोक्हाङ्कः नीस्-चाक् मीक् लोक्ओ पैसा युङ्ती तेओ मान्ता ल्याम्कोः चीनःहाङ्कः तेधै मुओ स्वेःचतो । ओउःनीस्इपाय् “लौ येसु वाङ्नाः” त दाय्हओ

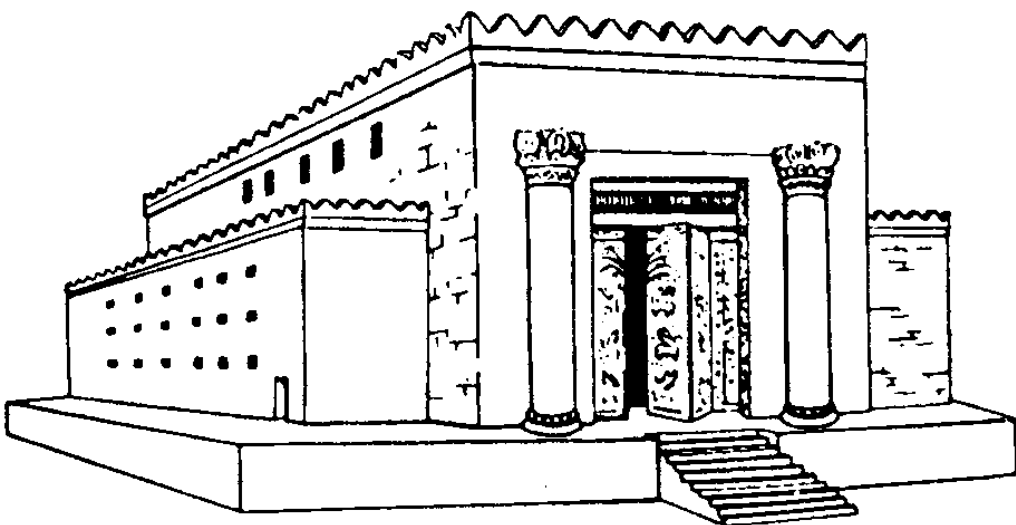
सायःआक्तीको “अ प्रभुय नाड् दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेतेःआः बा । नीचीकायः योनःतीतेः सायःचाक्ताडःच दै । नीचीकायः योनःती सायःचाक्ताडःच दै” त दाय्हती आन गोःचुतो ३१ येसुकोः वेड्हग चीड्हग हुम्ओ मान्तालमइ “अ डैमाःत मुज” त दाय्हती तोथाचतो ओउः नीसइ न्हाड्तोलेः “अ प्रभुय नाड् दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेतेःआः बा नीचीकायः योनःती सायःचाक्ताडःच दै” त गोःआकाचु ३२ ओउःनीसइ गोःओ सायःती येसु न्यास्ती नीसचाक्कायः गोत्ती “लौ नीड्जीकायः डाइ दोह् हायःचेःनाड्ज” त दाय्हती व्हत्आकाचु ३३ “अ प्रभु नीचीकोः मीक् स्याक्ताक्बत्ताडःच दै” त दाय्हती त्याड्आकाच । ३४ ओउःनीस् ओउःत त्याड्आक्तीको येसुइ ल्हुड् योनःती ओउःनीस्कोः मीक् दीन्हआकान् मीक् दीन्हओ कुसब्रक्त ओउःनीसइ पेतो च्यवःआकाचु । च्यवःआक्तीको येसुकायः गुल्हआकाचु ।

२१ १ येसुकायः गुल्हआकाचु ओहाडःसैको येसुमा ओउःकुस् वाहओलममा आल्दा आल्दा यरुसालेम द्याड्तो दाहती जैथुनसायः त तोओ बुम्हाडः मुओ बेथ्फागे त तोओ गाव्ताड् द्याड्तोलेः वाड्आकाय । ओहाडः दाहती वाड्आक्तीको येसुइ नीसचाक् लयःकुस् वाहओमयः गोत्ती २ “लौ नीड्जी उःनोको गाव्ताड् आल्ज । ओहाडः दाहओ कुसब्रक्त यात्ज्योः आमा घोरा लयःकोः चोःकुस् पेन्हती मुओ च्यवःतेःनाःजु । ओउःनीसकायः फेन्ती डाकःताड् ताहती लात्ती वानःजु । ३ ओहाडःसैको फेन्तोक् बेलाहाडः सुलाडःइ नीड्जीकायः च्यवःती ‘दोह् हायःतेःनाःजु’ त दाय्हती रेक्ती व्हत्तेःनाःज त खेःया ‘इपाय् प्रभुकायः द्याह् चाहनाः’ त दाय्हती त्याड्ज दा” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती ल्होक्आथाच । ४ इत हायःओलेः यात्चाक् उय्हलेकोः परमेस्वरकायः चीःओ मान्ताइ तोआकान् । ५ “अ सीओन् त तोओ यरुसालेम सहरहाडः मुओलम् नीड्कोः राजा मीतो वाहती घोरामा घोराकोः चोःकोः गीड्हाडः लन्हती नीड्कःताड् वाड्नाः । एत योनु दा” त दाय्हती लेखओ द्याह् ताप्तो स्याव्नाः । ६ ओहाडःसैको ओउः नीसचाक् आल्ती गाव्ताड् दाहती ओउःहाडः मुआ घोरानीसपाय् येसुइ ड्हा

स्यान्ओलो लेखा वानःआकाचु । ७ वानःआक्तीको लयःकोः
 क्रमःनाय् घोराकोः गीड्हाडः न्हाप्ती गम्आकानी । नाय्लम् न्हाप्ती
 गम्आक्तीको येसु घोराहाडः लन्ह्आ । ८ घोराहाडः लन्ह्ती वाह्-
 तोक्हाडः नाःतो मान्तालम् हुमती वाड्ती येसुकायः मोताक्सा थेडा
 लःलयःकोः क्रमःनाय्लम् ओउःकोः ड्हासै ल्याम्हाडः न्हाप्ती गम्-
 आकानी । अरुलम्इ सीडःकोः दालालम् हाह्ती वानःती ल्याम्हाडः
 न्हाप्ती गम्आकानी । ९ येसुकोः ड्हासैमा लोनेसैमा वाह्ओ
 मान्तालम्इ येसुकायः स्यवती “होसाना भालातेः वाड्तेःआ नाड्
 परमेस्वरइ ल्होकओ दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेतेः । परमेस्वरकायः-
 पाय् ल्हाव्हदैबाड्हाडः लाड्काहाडः ताड्हताक्तो स्याव्पाः” त
 दाय्ह्ती गोःआकानी । १० ओउःत हायःदा हायःदा ओहाडःसैको
 येसु यरुसालेम् सहरताड् दाह्ती वाड्आकाय् । यरुसालेम् सहरताड्
 दाह्ती वाड्तोक्हाडः सबै सहरकोः मान्तालम् इःसै उःसै तन्ती
 वाड्ती “इपाय् सुलो” त व्हत्काय्ती येसुकुस् वाड्ओलम् त्याड्ती
 ११ “लौ इपाय् येसुत तोओलेः । गालील अन्चल्कोः नासरेत् गाव्सै
 वाड्ओ परमेस्वरकोः कुरा छ्वानःओ मान्ता” त दाय्ह्ती तोआथास ।

१२ ओहाडःसैको येसु घोरासै ग्ल्युड्हती परमेस्वरकोः
 मन्दीरहाडः पोक्ती वाड्आकाय् । ओहाडः पोक्ती वाड्तोक्हाडः
 मन्दीरकोः कीमदुड्हाडः चीस् वीनःओ लेःओ मान्तालम् च्युडःती
 मुओ खेःइतो । ओउःमयःकायः येसुइ आन जान्ती तोती मन्दीरसै

परमेस्वरकोः मन्दीर

रुनःती क्लाःआथास । पैसा सातओ मान्ताकोः तैबल्लम्मा धुकुरवाः
 वीनःओ मान्ताकोः पीहालम्मा प्लवःती वाय्आकान् । १३ “लौ
 ‘डाकोः मन्दीरपाय् डाकायः भाहती तोसा कीम्लेः स्याव्नाः’ त
 दाय्हती परमेस्वरइ तोओ कुरापाय् ओउःकोः आखरःहाडः
 लेखओआः बा । नीड्खेइ इ मन्दीरकायः कुरेव् मान्ताकोः कीम्लो
 जाड्हतेःआकानी बा” त दाय्हती येसुइ जान्ती ल्होकआथास ।
 १४ ओहाडःसैको एत तोआक्तीको मीक् लोकओमा दोम् क्ल्योय्-
 ओलम्मा मन्दीरहाडः येसुकःताड् वाड्इतो ती ओउःमयःकायः येसुइ
 सबै स्याक्ताक्आथास । १५ ओहाडःसैको येसुइ इतलो पेओ काम्
 जाड्हओमा च्यवःती हौलम्इ “अ दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेय
 भालातेः वाड्तेःआ” त दाय्हती गोःओमा सायःती ओउः ताड्हओ
 पुरोहीतलम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा ल्हुड् मल्हतो स्याव्आकाय्
 १६ “लौ इ हौलम्इ गोःओ कुरा सायःतेःनौया” त दाय्हती येसुकायः
 व्हत्थातो “सायःसापाय् सायःलेःनाडः नीड्खेइ परमेस्वरकोः
 आखरःहाडः लेखओ कुरा पहतेःनीली यादो ‘नाड्इ मीओ हौलम्-
 कायः पेतो लुड्ती तोओ नोःतेःताक्तेःआकान्’ त दाय्हती लेखती
 मुनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथास । १७ ओहाडःसैको एत तोआक्-
 तीको येसु ग्ल्युड्हती सहरसै आलती बेथानी गाव्ताड् एनःलाड्
 पाय्हआकाय् ।

१८ ओहाडः एनःलाड् पाय्हआकाय् । ओहाडःसैको बीहान
 च्योक्ती फेरीलेः यरुसालेम्ताड् द्यान्हती आलआकाय् । १९ आलती
 वाहतोक्हाडः येसु योड्क्राय्ती ल्याम्कोः छेव्हाडः मुओ तुरःओ
 न्याम्सी सीडः च्यवःती सायः बोडःलाड् वाड्तो ओहाडः सायःपाय्
 दोह्मा नाःल मात् ह खेःतो । एत च्यवःआक्तीको “लौ उया द्याह-
 गोते नाड् गलमा सायः सायःलाम्” त दाय्हती येसुइ तोआकान् ।
 ओहाडःसैको तोआक्तीको ओउः सीडः रेन्हतोलेः भयोम्हती सीआ ।
 २० ओहाडःसैको ओउः भयोम्हती वाय्ओ सीडः च्यवःती येसुकुस्
 वाहओमयः ग्याड्हती “लौ इ न्याम्सी आन रेन्हतोलेः भयोम्हती
 वाय्आ रैस” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् २१ ओउःमयः नोःकाय्ओ
 सायःती “दोड्सी दाय्हभनाड् नीड्इ परमेस्वरकायः पेतो

ड्हाम्तेःचानी त खेःया इलो लेखा सीडः सीताक्सामा स्वायतेःनानी । ओउःसै ताड्हओ जाड्हती इ दुलुडःकायःमा 'लौ च्योड्ती द्युममालो तीःहाडः प्लाह्लाड् क्लाःतेःपाः' त दाय्हती तोतेःचानी त खेःया नीड्इ तोओ स्याव्आजेःनाः । २२ दोह् दोह् नीड्इ परमेस्वरकायः पेतो ड्हाम्ती ओउःकः तेती तोतेःनानी ओउःलेः दोःतेःनै बा" त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

२३ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाडःसैको यरुसालेम्ताड् दाह्आक्तीको येसु फेरिलेः मन्दीरहाडः पोक्ती वाड्आकाय् । मन्दीरहाडः पोक्ती वाड्तोकहाडः ताड्हओ पुरोहीतलम् अरु यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्कुस् येसुकःताड् वाड्ती "लौ नाड्इ अनम्ह् मन्दीरहाडः जाड्हओ काम् जाड्हसाकायः सुइतेः ताक्तेःआ सुइतेः जाड्हलाड् ल्होकतेःआ त तोताडी दा" त दाय्हती वहत्थातो २४ "लौ ड्हालेः यात्ज्योः डाइ वहत्ओ कुरा त्याड्ती तोनाड्स दा ओहाडःसैको डा नीड्कः त्याड्नाडः" त दाय्हती येसु दाय्हआ । २५ "युहनाकायः सुखेइलो बाप्तीस्मा जाड्हलाड् ल्होक-आथै परमेस्वरखेइ ल्होकआथैया मान्तालम्खेइया" त दाय्हती येसु द्यानःती वहत्आथास । इत वहत्ओ सायःआक्तीको ओउः ताड्हओ मान्तालम्मा पुरोहीतलम्मा लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् "गत त्याड्इ दा । डी 'परमेस्वरइ ल्होकआथै' त त्याड्चाडी त खेःया ओउःपाय् 'ओउःत भ्यान्ते दोह् हायःतीतेः युहनाकोः नोःराय् ड्हाम्ती सायःतेःआक्नीली' त तोनाःतय्ही । २६ खेःल डी 'मान्तालम्इ ल्होकआथै' त त्याड्चाडी त खेःया सबै मान्तालम् डीकः ल्हुड् मल्हतो स्याव्ने । युहनापाय् 'दोड् परमेस्वरइ ल्होकओ ओउःकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालेः खेःतो' त ओउःमयः सबैलेः म्हरनै" त दाय्हती नोःकाय्इतो २७ "लौ डीइपाय् त्याड्सा चीःडुसुलु" त दाय्हती ओउः ताड्हओ मान्तालम् दाय्हआकाय् । "लौ उया सुइ डाकायः काम् जाड्हलाड् ल्होकआताडः त दाय्हसा डाइमा छ्यानःती तोसा ग्याडल" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२८ "लौ इ कुरा सायःती मुन दा । यात्चाक् आपाकोः नीस्योः खेःतो । ओहाडःसैको आपापाय् जेथा चोःकःताड् वाड्ती

‘लौ जेथा तेन्पाय् डाकोः धाक्सायः राड्ताड् काम् जाड्हलाड् आल्अ दा’ त दाय्हती तोआथै २६ ‘अहः डापाय् आल्सा ग्याडल’ त दाय्हती ओउःकोः चोः त्याड्तो लोने ल्हुड् द्यान्हती ओउः जेथाखे काम् जाड्हलाड् आल्आ । ३० ओहाडःसैको ओउः आपा माय्हलाकःताड् वाड्ती ओउःकायः ‘लौ माय्हला तेन्पाय् डाकोः धाक्सायः राड्ताड् काम् जाड्हलाड् आल्अ दा’ त दाय्हती तोआथै ‘लौ उया आल्नाडः’ त दाय्हती माय्हला त्याड्तो ओउः-खेपाय् जुगाड् आल्ल । ३१ लौ ओउःनीस् पुःचाःपाय् गाव्खे आपाकायः ग्याती सायःआकाचु” त दाय्हती येसुइ ओउः ताड्हओ मान्तालम्कायः व्हत्आकान् “जेथाखे” त दाय्हती त्याड्आकाय् “दोड्सी दाय्हभनाड् ओउः पैसा जेःती उथावओलम्मा रन्दीलम्मा नीड्कोः ड्हासै परमेस्वरकोः राजीहाडः आल्सा दोःनै । ३२ दोह हायःती दाय्हसा बाप्तीस्मा बयःओ युहनाइ वाड्ती नीड्कायः ‘मान्ता गत हायःती पेतो वाहसा’ त छ्यानःतेःइतो ओउःकायः नीड्इ ड्हाम्तेःनीली । नीड्खेइ ड्हाम्तेःनीली ओउः पैसा जेःओलम्मा रन्दीलम्इमा ओउःकायः ड्हाम्ती ओउःमयःकोः रेव्ओ ल्हुड् फेती वाय्ती लोने पेतो हायःआकानी । इमा च्यवःआक्तीको नीड्इपाय् ल्हुड् द्यान्हती ड्हाम्तेःनीली ।

३३ लौ इ अरु स्यान्सा वीनःराय् सायःनु दा । यात्चाक् साहु मान्ताइ धाक्सायः स्यासओ राड् जाड्हती ओउः राड्कोः चीनःचीनःसै बाड्कोः बार् देती खोआकान् सायःकोः तीः च्युरःसा थाव्मा सायः ल्युड्हसा थारामा जाड्हआकान् । ओहाडःसैको ओउः राड् जुगाड् जाड्हती स्वाय्आक्तीको ओउः राड्कोः धनी अरु देस्ताड् आल्सा खेःतो त भ्यान्ते ओउःइ अरु मान्तालम् हुम्ती वानःती ओउःमयःकायः राड् योताक्साकायःमा मेनःसाकायः गम्आकान् । ३४ ओहाडःसैको अरु देस्ताड् आल्ती मुतोक्हाडः धाक्सायः मीन्लेःआ । धाक्सायः मीन्तोक्हाडः ओउः राड्कोः धनी लयःकोः भाक् त्याक्साकायः यात्नीस्चाक् नोकरीलम् राड्-ताड् ल्होक्उतो ३५ ओउः नोकरीकायः राड् मेनःओलम्इ चुम्ती यात्चाक्कायः घान्आकानी यात्चाक्कायः सात्आकानी

अरुखेकायः बाङ् आप्आकानी । ३६ ओहाङःसैको ओउः राङ्कोः धनीइ अरु नोकरीलम् न्हाङ्तोलेः ल्होकुतो ओउःमयःकायःमा कोय्कायः घान्ती कोय्कायः सात्ती कोय्कायः बाङ् आप्-आकानी । ३७ ओउःत भयान्ते 'लौ छ्यो डाकोः चोःपाय् ल्होक्-नाङः ओउःकायः एङःती रोमनाःथै' त मुरती लयःकोः गोय्चोः ल्होक्आकान् । ३८-३९ ओहाङःसैको ओउःकोः चोः ल्होक्ती वाङ्ओ च्यवःती 'लौ उया इपाय् राङ्कोः धनीकोः ओकोलो चोः लेःआः रैस । इकायः चुम्ती सातनी दा ओहाङःसैको आपा सीआक्तीको ओउः राङ् डीकोःलेः स्याव्आनाः' त दाय्हती नोः-काय्ती ओउः राङ् मेनःओलम्इ चोःकायः चुम्ती सात्ती राङ् बाहीरसै ताती वाय्आकानी । ४० ओउःतलेः हायःनीतो दोङ्सीलेः लयःकोः चोःकायः 'सात्ती सीआबत्ताङः' त चीःती वाङ्आक्-तीको ओउः राङ्कोः धनीइ राङ् मेनःओलम्कायः दोह् हायःनौ दाय्हसा" त दाय्हती येसुइ व्हत्आथास ४१ "वाङ्आक्तीको ओउःइ रेव्ओलम्कायः रेन्हतोलेः वाय्नाःथास ओहाङःसैको ओउः राङ्पाय् अरुइ मेनःसाकायः बयःती भयान्ते ओउःकोः भाक् दोःनाः" त दाय्हती त्याङ्आकाय् । ४२ "लौ परमेस्वरइ बयःओ आखरःहाङः इलेः लेखओ मार 'कीम् जाङ्हओलम्इ इहा "इ पेमालो" त दाय्हती ताती वाय्ओ बाङ्पाय् लोने कीम् गाराकोः मुल्बाङ् स्याव्आनाः । इलेः प्रभु परमेस्वरइ जाङ्हआकान् बा इपाय् गुच्युक् पेजेःनाः' त दाय्हओ लेखती मुनाः । ४३ लौ डाइ तोनेःनाङ्स दा परमेस्वरकोः राजी नीङ्खे द्याह्हाङःसै मुसा दोःतेःइली अरु पेओ काम् जाङ्हओलम्कायः ओहाङः मुसा दोःनै । ४४ ओहाङःसैको सुसुइ ओउः मुल् बाङ्हाङः त्योक्ती तोन्चै ओउःखेकायः बाङ्इ छुक्ती जीक्ताक्नाःथै । सुसुखेकायः ओउः बाङ्इ क्रामःनाःथास ओउःकायःलेः दान्हतो स्याव्नै" त दाय्हती येसुइ तोआथास । ४५ एत तोआक्तीको ओउः ताङ्हओ पुरोहीतलम्इमा फरीसीलम्-इमा "लौ इत तोती डीकायः पेमालो तोआतय्ही" त म्हरती ४६ ल्हुङ् मल्हती येसुकायः चुम्सा बोङःनीतो अरु हुम्ती मुओलम् "येसुइपाय् पेओ कुरा छ्यानःआताडी" त नोःकाय्आकाय् । ओउःत

भयान्ते ओउः हुम्ओलम्कः रैती ओउः पुरोहीत्लम्मा फरीसीलम्इमा
येसुकायः ओउः बेलाहाडः चुम्सा ग्याइली ।

२२

१ ओहाडःसैको येसुं फेरीलेः “लौ परमेस्वरकोः राजी
स्यान्ती गतलो लेखा दाय्हसा । २ यात्चाक् राजा
खेःतो । ओउःइ यात् दीन् लयःकोः चोःकायः बीहाकोः भोस्
जाड्हआकान् । ३ भोस् जाड्हतोक्हाडः ओउः राजाइ पहुनालम्
गोत्ती वानःसा थेडा लयःकोः नोकरीलम् ल्होक्उतो पहुनालम्पाय्
सुमा वाड्सा ग्याइली । ४ ओउःत भयान्ते अरु अरु नोकरीलम्
गोत्ती ‘लौ “पहुनालम्कायः राजाइ भोस् जाड्हती स्वाय्ओआः ।
ओउःइ भैसी मेतछ्याः सात्ती सबै जेःसाकायः मुनाः । लौ वाड्न् दै”
त ओउःमयःकायः तोसा’ त दाय्हती राजाइ ल्होक्थासतो ५ ओउः
वानःसा खेःओ पहुनालम्इ नोकरीइ तोओ सायःमाःत लयःकोः काम्
जाड्हलाड् आल्आकाय् । कोय्खे राड्ताड् आल्आकाय् कोय्खे
लयःकोः पसलताड् आल्आकाय् अरुखे राजाकोः नोकरीकायः
चुम्ती हेला क्लाःतीमा थोःती सात्आकानी । ६-७ ओहाडःसैको
‘नाड्कोः नोकरीलम् सात्ती वाय्आकानी’ त दाय्हओ राजाइ
सायःती आन ल्हुङ् मल्ह्तो स्याव्ती लयःकोः पल्लनलम् ल्होक्ती
ओउः पेमालो मान्तालम्कायःमा सात्ताक्आकान् । ओउःमयःकोः
कीम्लम् गाव्लम्मा ह्योडःती वाय्ताक्आकान् । ८ वाय्आक्तीको
ओउः राजाइ अरु नोकरीलम् गोत्ती ‘लौ डाकोः भोस् द्याह
स्याव्खेःआ । डाइ ड्हा गोत्सा बोडःओलम् पेमालो खेःइतो
९ ओउःत भयान्ते मीमीओ ल्याम्हाडः आल्ती ओहाडः सुलोतेः
च्यवःतेःनानी ओउःलेः भोस्ताड् गोत्ती वानःन’ त दाय्हती
तोआथास । १० एत तोआक्तीको ओउः नोकरीलम् मीमीओ ल्याम्-
हाडः आल्ती सुकायःलो च्यवःआकानी पेओमा पेमालोमा ओउः-
कायःलेः सबै गोत्ती भोस्ताड् वानःआकानी । वानःआक्तीको
भोस्हाडः पहुनालम् पेतोलेः स्याव्आकाय् । ११ ओहाडःसैको भोस्
जेःतोक्हाडः ओउः राजाइपाय् पहुनालम् क्रुस्लाड् वाड्ती यात्चाक्
बीहाकायः स्याव्ओ नाय् लावमालो मान्ता च्यवःती १२ ‘लौ हौय
नाड् गत हायःती बीहाकायः स्याव्ओ नाय् लावमाःत वाड्ती

मुतेःनाः' त दाय्हती वहतउतो ओउः मान्तापाय् दोह्मा त्याड्सा
खाय्उलु । १३ ओउःइ त्याड्ती नोःसा खाय्उलु त भयान्ते राजाइ
'लौ इकायः चुम्ती क्रुत्दोम् पानःती बाहीर च्याक्ओहाडः क्लाःनु
दा' त दाय्हती नोकरीलम्कायः तोआकान् । 'ओहाडः नाःतो
मान्तालम् आन ज्याःती मुनै' १४ दोह् हायःती दाय्हसा नाःतो
मान्तालम्कायः परमेस्वरइ गोतउतो बल बल ह ओउःइ लयःकुस्
मुसाकायः छ्युड्हनौ" त दाय्हती येसु दाय्हआ

१५ ओउःतलेः येसु दाय्हआ ओहाडःसैको ओउः फरीसीलम्
हुम्लाड् वाड्ती "येसुकायः डीइ गत हायःती गालतुम्ती नोःसा
खाय्चाडःसु" त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । १६ ओहाडःसैको ओउः
फरीसीलम्इ लयःकुस् वाहओमयःमा हेरोद् राजाकोः मान्तालम्मा
येसुकःताड् ल्होकआकानी । ओउःमयः येसुकःताड् वाड्ती "लौ
गुरुय नाड्इ दोड् कुरातेः स्यान्ती तोतेःनौ बा । सुकायःमातेः नोः-
तेःनौ- ताड्हओ मान्ताकायःया मीओकायःया नाड्इ यातैज्योः कुरा
हतेः तोतेःनौ । सुकःमातेः रैमाःत परमेस्वरकोः दोड् कुरातेः स्यान्-
तेःनौ बा १७ इतलेः चीःनाडःसु ओउःत भयान्ते डीकायः तोताडी
दा । डीकोः देस्कोः सीजर् माहाराजाकायः कर्कोः पैसा बयःसा
स्याव्नाःया स्याव्लया दोह्त्तेः दाय्हतेःनाः" त दाय्हती वहत्थातो
ती १८ येसुइ ओउःमयःकोः पेमालो ल्हुड्तुक् चीःती "दोह् हायःतीतेः
नीड्इ डाकायः ल्हुड्तुक् योतेःनेःनाड्स नीड् रेवओलम् । १९ लौ
यातज्याड् कर् पाय्क्सा खेःओ पैसा छ्यानःवानःनाड्स दा" त
दाय्हती येसुइ तोआकान् । ओउःत तोती भयान्ते यातज्योः पैसा
वानःआकानी । २० वानःआक्तोकोः "लौ इ पैसाहाडः सुकोः रुप्मा
मय्ड्मा मुनाः" त दाय्हती येसुइ वहत्आथास । २१ "इपाय् सीजर्
राजाकोः लेःआः" त दाय्हती त्याड्इतो "ओउःत भयान्ते ओउः पैसा
सीजर् राजाकोः लेःआः माःर । दोह् खेःयामा सीजर्कोः लेःआः मुनाः
ओउःखेलेः सीजर्कायः पाय्क्पाः । दोह् खेःयामा परमेस्वरकोः खेःनाः
ओउःखेलेः परमेस्वरकायः पाय्क्पाः" त दाय्हती येसु त्याड्आ ।
२२ येसु एत व्हाय्तोलेः त्याड्ओ सायःती ओउःमयः आन ग्याड्हती
पाय्हआकाय् ।

२३ ओउःमयः पाय्हाकाय् ओहाडःसैको ओउःनम् दीन्-
हाडः सादुकीत तोओलम्मा येसुकःताड् वाड्आकाय् । ओउः
सादुकीलम्इ “मान्ता सीआक्तीको रौ जीडः नाःल सुमा उहती
च्योकइली” त दाय्हती स्यान्ओ खेःइतो । २४ फेरी ओउःमयः
येसुकःहाडः वाड्तोकहाडः “अ गुरुय ‘मान्तापाय् चोः दोःमाःत
सीनाः त खेःया ओउः सीओ मान्ताकोः बुधीकायः ओउःकोः हौखेइ
वानःसा खेःतो । पुःकोः रधीडः गम्सा थेडा ओउःत हायःसा खेःतो’
त दाय्हती उय्हले मोसाइ तोती गम्ओ मार । २५ ओउःत भयान्ते इ
कुरा सायःउ दा । सात् पुःचोड् खेःइतो । सात् पुःचोड् खेःतो जेथा
पुःइ बुधीलेः वानःउतो लयःकोः चोः दोःमाःत ओउः जेथा सीआ ।
जेथा पुः सीआ त भयान्ते ओउःकोः बुधीकायः माय्हला हौखेइ
वानःआकान् वानःआक्तीको ओउः माय्हला हौमा चोः दोःमामाःत
सीआ । २६ माय्हला सीआक्तीको ओउः मोमःचोःकायः साय्ह-
लाखेइ वानःथातो ओउःमा चोः दोःमामाःतलेः सीआ । ओउःत
हायःदा हायःदा ओउः मोमःचोःकायः ओउः सात् पुःचोड्इ स्योत्-
ताड् स्योत्ताड् लोयती गम्नीतो सबै चोः दोःमाःत सीआकाय् ।
२७ ओहाडःसैको सबैसै दपती ओउः मोमःचोःमा लोने सीआ ।
२८ लौ उया तोताडी दा । ओउः मोमःचोःमा सात् पुःचोड्मा
सीआक्तीको उहती च्योक्ती रौ जीडः दोःनै त खेःया ओउः
मोमःचोः सुकोः बुधी स्याव्चानाः आने ओउःपाय् सात् पुःचोड्कः
पाय्हा” त दाय्हती येसुकायः व्हत्आकानी । २९ “नीड्पाय्
परमेस्वरकोः ग्वम्मा ओउःकोः आखरःमा चीःबायतेःनीली ओउःत
भयान्ते नीड्इ ब्रःती व्हत्तेःआनाड्स । ३० सीआक्तीको उहती
च्योकओलम्पाय् मोमःचोः वानःनीली गोय्चोःकुस् पाय्हइली ओउः-
मयः परमेस्वरकोः ल्होकओमयःलो लेखा मुनै । ३१ फेरी उहती
च्योकओ कुरा परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ओउः
नीड्कायः तोओ कुरा प्हतेःइली यादो । ३२ परमेस्वरइ मोसाकायः
तोतोकहाडः ‘लौ आब्राहाम् इसाक् याकुब् त तोओलम्कोः परमेस्वर
डालेः मुनाडः’ त दाय्हती परमेस्वरइ तोआकान् । ओउःइ ओउःमयः-
कोः परमेस्वरलेः ‘खेःडोतो’ त तोउलु ओउःमयःकोः ‘मुलेःनाडः’ त

तोआकान् । ओउःत भयान्ते परमेस्वरपाय् सीती मुओ म्हाङ्कोः परमेस्वरलेः खेःल बा ओउः सुम्चाक् उय्हलेकोः मान्तालम् सीआक्-तीको द्याह् परमेस्वरकःहाङः उह्ती च्योक्ती मुधाङ्नै । फेरी ओउः सुम्चाक् रौ जीङः दोःनै त खेःया अरु मान्तालम्कायःमा दोःनै” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ३३ ओउःत तोओ सायःती ओउः हुमती मुओलम् “ओउःइ आन व्हाय्तोलेः तोनौ बा” त दाय्हती ग्याङ्हती नोःकाय्आकाय् ।

३४ ओहाङःसैको “येसुइ तोआक्तीको ओउः सादुकीलम्इ कायःकाय्ती नोःसा खायनीली” त दाय्हती दाय्हओ फरीसीलम्इ सायःआक्तीको ओउःमयः लयःकुस् नोःकाय्लाङ् हुम्आकाय् । ३५ ओहाङःसैको हुमती नोःकाय्आक्तीको ओउःमयःकःसै यात्-चाक् ऐन् स्यान्ओ मान्ता येसुकःताङ् वाङ्ती ३६ “लौ गुरुय परमेस्वरइ गानाक्ती बयःओ हुकुम्लम्कोः गाव्खेलो अरुसै ताङ्हलेःनाः” त दाय्हती व्हत्थातो ३७ “सबैसै ताङ्हओपाय् इलेः-आः बा । प्रभु परमेस्वरकायः ल्हुङ्हाङः राप्ती ल्हुङ्तुक् ग्याती आन पेतो वाय्क्ती मुसा खेःनाः । ३८ इ कुरा अरुसै ताङ्हलेःनाः बा । ३९ ओहाङःसै यात्ज्योः अरु हुकुम् इहाकोःलो लेखालेः ताङ्हलेः-नाः । नाङ्कुस् ब्रेङःकाय्ती याक्ओ मान्तालम्कायः लयःकायःलो धेःती राप्ती स्यासउ । ४० इ नीस् कुरा मान्ताइ जाङ्हनौ त खेःया ओउः मान्ताइ सबै मोसाइ तोओमा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ तोओ कुरामा जाङ्हनौ बा” त दाय्हती येसु त्याङ्आ ।

४१ ओउःतलेः येसु त्याङ्लेःआ ओहाङःसैको हुमती मुओ फरीसीलम्कायः ४२ “लौ परमेस्वरइ ल्होकसा खेःओ खीस् त तोओपाय् सुलोतेः ताःतेःनै सुकोः प्लोमःदाने” त दाय्हती येसुइ व्हत्थासतो “ओउःपाय् दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेलेः” त दाय्हती त्याङ्आकाय् । ४३ “ओउःत खेःया दावुद् राजापाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआक्तीको दोह् हायःती खीस्कायः ‘प्रभु’ त तोआकान् । ४४ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ इ कुरामा दावुद् राजाकायः तोताक्ओ ‘ “लौ नाङ्कोः दुस्मान्कायः क्लीमःधाङ्माःच्युकहाङः डाकोः डोय्दोसै गुल्हदाङ्कोः च्युङःसा थावहाङः मुअ” त दाय्हती

परमेस्वरइ डाकोः प्रभुकायः तोआकान्' त दाय्हती दाय्हओ दावुद्इ लेखआकान् । ४५ इत लेखओहाडः दावुद् राजाइ खीस्कायः 'डाकोः प्रभु' त तोओ त खेःया ओउः खीसलेः दावुद् राजाकोः दोड् प्लोमःदाने खेःबाय्ल" त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआकान् । ४६ एत तोओ सायःआक्तीको अरु मान्तालम्इ नोःसा स्वाय्नीली फेरी ओउःनम् दीन्हाडःसै सुइ खेःयामा येसुकायः ल्हुड्तुक् योसा थेडा व्हतसा ग्याइली ।

२३ १ ओहाडःसैको येसुइ फेरीलेः हुम्ती मुओलम्कायःमालयःकुस् वाहओमयःकायःमा स्यान्ती तोती २ "लौ ओउः धरमा स्यान्ओमयःमा फरीसीलम्इमा मोसाइ बयःओ ऐन्कोः कुरा स्यान्नानी ३ ओउःत भयान्ते ओउःमयःकोः स्यान्ती तोओ सायःती जाड्हुनु । माः रैस ओउःमयःइ तोओ कुराखे जाड्हसालेः स्याव्तो ओउःमयःइ लयः जाड्हओ कुराखे तेःती जाड्हतेःचानी दोह हायःती दाय्हसा ओउःमयःइ अरुखेकायः स्यान्ती तोओपाय लयःखेइ जाड्हनीली ४ ओउःमयःइ 'लौ इपाय ऐन्कोः कुरा लेःआः' त दाय्हती आन चाक्ओ काम्लम् अरुकायः जाड्हताक्नीतो ओउः काम् जाड्हओलम्कायः लव्हती जाड्हसा ओउःमयःइ गलमा ग्याइली । ५ ओउःमयःइ हायःओ कुरालम् अरुइ योसाकायः ह सबै जाड्हनानी । ओउःमयःइपाय आन घोक्तोमा पेओ दोर गम्ओ भुह्नाय लावनाःइसी लयःकोः नेहरो ओरताक्सा थेडा । ६ ओहाडःसैको थनःओ कीम्हाडः पोक्ओ बेलाहाडःलम्मा भोस् जाड्हओहाडःमा ओउःमयः फोल्यावःती बयःसा थावलम्हाडः च्युडःसामा बोडःनानी ७ बजारहाडः वाहती अरुलम्इ 'लौ नमस्कार गुरुय' त दाय्हओ सायःसामा आन भाक्नै । ८ नीड्खेइपाय अरुलम्इ नीड्कायः 'गुरुय' त तोसा ताक्तेःचानी यात्चाक् ह नीड्कोः गुरु स्याव्नाः बा अरु मान्तालम् नीड्कोः पुःचोड्लेः स्याव्ने । ९ फेरी ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम् सुकायःमा 'आपा' ततेः फोल्यावःती तोतेःचानी । लाड्काहाडः मुओ परमेस्वर ह ओउःलेः नीड्कोः आपा लेःआः । १० फेरी सुइमा नीड्कायः 'स्यालःओ मान्ता' त तोसा ताक्तेःचानी । नीड्कायः स्यालःओ मान्ता

यात्चाक् ह स्याव्नाः ओउःपाय् खीस् लेःआः । ११ नीङ्कःगन सुखेलो अरुसै ताङ्हलेःनाः ओउःइलेः अरुकायः नोकरी काम् जाङ्हसा खेःतो । १२ सुखेलो लयःकायः ताङ्हताक्सा बोडःनाःइसी ओउःलेः अरुसै मीतो स्याव्ने । सुखेलो मीओ काम् जाङ्हनानी ओउःलेः अरुसै ताङ्हतो स्याव्ने ।

१३ लौ नीङ् धर्मा स्यान्ओमयःमा फरीसीलम्मा लोनेतेः आन न्युम्हतेः स्याव्तेःनै बा । दोह् हायःती दाय्हसा नीङ्इ ब्रेह्ओ लेइ नोःती दाय्हतेःनै नीङ्इ परमेस्वरकोः राजीहाडः आलसा ल्याम् जुगाङ् पाङ्गती अरु राजीहाडः मुसा बोडःओलम्कायःमा नीङ्इ पोक्सा ताक्तेःनीली नीङ् लयःमा पोक्ती मुसा ग्यातेःइली । १४ लौ नीङ् धर्मा स्यान्ओमयःमा फरीसीलम्मा लोनेतेः आनतेः न्युम्हतेः- नानी दोह् हायःती दाय्हसा नीङ्इ ब्रेह्ओ लेइ नोःती दाय्हतेःनै नीङ्इ बुधा सीती वाय्ओ मोमःचोःलम्कोः कीम्ताङ् आलती पोक्ती ओउः कीम्कोः मालताल्लम् आलःती जेःतेःनानी । जेःआक्तीको अरुकायः 'लौ डापाय् पेओ मान्तालेः' त छ्यानःसा थेडा ओउःमयः- कोः मीक्हाडः नीङ्इ परमेस्वरकायः ज्याडःतोलेः तोओमा जाङ्हतेःनानी । दोङ्सीलेः इलो खेःआ माःओ जाङ्हभ्याङ्कायः नीङ्पाय् लोनेः न्हाङ्तोलेः नाःतोलेः न्युम्हतेःनानी । १५ लौ नीङ् धर्मा स्यान्ओमयःमा फरीसीलम्मा लोनेतेः न्युम्हतेःनानी बा दोह् हायःती दाय्हसा नीङ्इ ब्रेह्ओ लेइ नोःती दाय्हतेःनै यातैचाक्कायः नीङ्कोः लयःकोः धर्मा स्यान्सा थेडा नीङ् ल्हाव्हदैबाङ्कोः चार दोवाताङ् आलसा ग्यातेःइतो ओउः मान्ताङ् नीङ्कोः स्यान्ओ ङ्हाम्आक्तीको नीङ्सै न्हाङ्तोलेः पेमालो स्याव्नाः बा ।

१६ लौ नीङ् चीःमाःत स्यान्ओलम् नीङ्इ स्यान्ओ इलेः- आः सुसुइ परमेस्वरकोः मन्दीरकोः मय्ङ्खे पेह्ती 'लौ डाइ इ कुरा जाङ्हलेःनेःनाङ् बा' त दाय्हती कीरीया जेःती तोचौ ओउः कीरीयाकोः कुरापाय् 'नाङ्इ लोने जाङ्हसा परल' त दाय्हती स्यान्तेःनीतो सुसुइ मन्दीरकोः सुन्कोः मय्ङ्खे पेह्ती 'लौ डाइ जाङ्हनेःनाङ्' त दाय्हती कीरीया जेःती तोचौ ओउः कीरीयाकोः कुरापाय् 'नाङ्इ लोने जाङ्हसा परलेःनाः' त दाय्हती स्यान्तेःनानी ।

१७ नीङ् जुगाङ् चीःमालोलम् लेःतेःइ । गाव्स्वे ताङ्हलेःनाः ओउः मन्दीरकोः सुन्या परमेस्वरकोः मन्दीर्या । दोङ्सी ओउः सुनकायः ताङ्हताक्सा मन्दीरलेः ताङ्हआनाः बा । १८ फेरी इतलेःमा नीङ्इ स्यान्तेःनै । सुसुइ मन्दीरकोः बेदीकोः मय्ङ्स्वे पेह्ती 'लौ डाइ जाङ्हनेःनाङ्' त दाय्हती कीरीया जेःती तोचौ ओउः कुरापाय् ओउःइ लोने जाङ्हसा परल । सुसुइ ओउः बेदीहाङः मुओ ल्हाती बयःओ थोक्कोः मय्ङ्स्वे पेह्ती 'लौ डाइ जाङ्हनेःनाङ्' त दाय्हती तोचौ ओउःइ लोने जाङ्हसा परनाः एत नीङ्इ स्यान्तेःनानी । १९ नीङ् जुगाङ् चीःमालोलम्लेःतेःइ । गाव्स्वे ताङ्हलेःनाः ओउः बेदीहाङः ल्हाओ थोक्लम्या ओउः मन्दीरकोः बेदीया । दोङ्सीलेः ओउः थोक्लमकायः छय्ङ्ताक्सा स्वाय्ओ बेदीपाय् ताङ्हलेःनाः बा । २० सुसुइ बेदीकोः मय्ङ् पेह्ती कीरीया जाङ्हनानी ओउःइपाय् बेदीहाङः ल्हाओ थोक्लममा पेह्ओलो लेखा कीरीया जेःनानी । २१ सुसुइ मन्दीरकोः मय्ङ् पेह्ती कीरीया जेःनानी ओउःइ मन्दीरहाङः मुओ परमेस्वरकोः मय्ङ्मा पेह्ओलो लेखा कीरीया जेःनानी । २२ फेरी सुसुइ लाङ्काकोः मय्ङ् पेह्ती कीरीया जेःनानी ओउःइ परमेस्वरकोः थाव्मा परमेस्वरकोः मय्ङ्मा पेह्ओलो लेखा कीरीया जेःनानी ।

२३ लौ नीङ् धर्मा स्यान्ओमयःमा फरीसीलममा लोनेःतेः आनतेः न्युम्हतेःनानी बा दोह् हायःती दाय्हसा नीङ्इ सबै कुरा सोरःताङ् जाङ्हतेःनानी । सोफ्कोःमा जरामरीतकोःमा मोसाइ तोओलो लेखालेः दस् भाक्हाङः ओम्त वेःती नीङ्इ यात् भाक् परमेस्वरकायः ल्हातेःनानी । इलो खेःओ मीओ हुकुम्लमस्वे नीङ्इ पेतोलेः जाङ्हतेःनीतो परमेस्वरकोः ताङ्हओ हुकुम्लमस्वे नीङ्पाय् जाङ्हसातेः ग्यातेःइली अरु मान्तालमकायः पेतो जाङ्हओमा अरुकायः योनःती योओमा परमेस्वरकायः ड्हाम्ओमा ग्यातेःइली । इ ताङ्हओ हुकुम्लमपाय् ओउः अरु मीओ हुकुम्लमकुस् घारती जाङ्हचाः खेःतेःइतो २४ नीङ् चीःमालो स्यान्ओमयः तुङ्ओ बेलाहाङः नीङ्इ तीःहाङः मुओ मस्याङ्स्वे हक्ती वाय्तेःनीतो मोयाङ्स्वे योक्तेःनानी २५ लौ नीङ् धर्मा स्यान्ओमयःमा

फरीसीलममा लोनेतेः आनतेः न्युम्हतेःनानी बा । दोह हायःती
दाय्हासा नीङ् आङ् बाहीरखेताङ् पेतो छय्ङ्ताक्साकायः आन
जेस्ओ जवतेःनानी भीत्रखे नीङ्कोः छय्ङ्मालो ल्हुङ्पाय् लओमा
रेवओमा आनलेः मुनाः । २६ नीङ् चीःमालो फरीसीलमङ् नीङ्कोः
भीत्रकोः ल्हुङ्पाय् इहासै पेतो छय्ङ्तो जाङ्हाकनु दा ओहाङःसै
नीङ् बाहीरमा पेतो स्यावतेःनै । २७ नीङ्पाय् पेतो देती गम्ओ
बाङ्कोः तेसलो लेखा मुतेःनै । बाहीरसै ओउः तेस् योसा पेओलेः
मुनाः भीत्र मान्ताकोः सय्ङ्ओ मायःमा हुसमा मुनाः २८ ओउःतलेः
अरुकोः मीक्हाङः नीङ्पाय् पेतो काम् जाङ्हातेःनानी भीत्रहाङः
नाङ्कोः ल्हुङ् आन रेवतोलेः मुनाः । २९ लौ नीङ् धरमा स्यान्-
ओमयःमा फरीसीलममा लोनेतेः आनतेः न्युम्हतेःनानी बा दोह
हायःती दाय्हासा नीङ्इ सबै सोरःताङ् जाङ्हातेःनानी बा । उय्ह-
लेहाङः सीओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःकायःमा अरु पेओ
मान्तालमकायःमा नीङ्इ तेस्कोः पेओ बाङ्लम् देती गम्ती ३० 'लौ
डीकोः आयकानः तोकानःलम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयः-
कायः सात्आकानी । डीखेइ ओउःमयःलो लेखा परमेस्वरकोः कुरा
छ्यानःओमयःकायः सात्आक्डुसुलु' त दाय्हाती नोःतेःनै । ३१ लौ
इत तोती 'डीपाय् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःकायः सात्ओ
मान्ताकोः प्लोमःदाने मोमःदाने लेःआः डी' त अरुकायः घोती
छ्यानहतेःनानी बा । ३२ लौ नीङ्कोः आयकानः तोकानःकोः रेवओ
काम् नीङ्इमा चाङःती जाङ्हासा बोङःतेःनानी । ३३ ओउःत भ्यान्ते
नीङ् कुयः युक्कोः चोःलम् ओउः लोनेः वाङ्सा खेःओ न्युम्हतो
स्यावसा बेलाहाङः नीङ्पाय् रेवभ्याङ्कोः गलमा दल्तेःइली ३४ लौ
डाङ् नीङ्कःहाङः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःमा व्हाय्तो चीः-
ओलममा स्यान्ओलममा ल्होक्नेःनाङ्सु ओउःमयःकायः नीङ्इ
सात्तेःनानी यात्नीस्कायः क्ल्याय्ओ सीङःहाङःतेः योकोःती सात्-
तेःनानी । अरुलमकायः नीङ्इ थनःओ कीम्हाङः लाङ् स्वाप्तेःनानी
अरुकायः सहर् सहरसै नीङ्इ रुनःती ल्होक्तेःनानी । ३५ ओउःत
हायःती सबै पेओ मान्ताकोः सात्भ्याङ्कायः नीङ्पाय् न्युम्हतेःनानी
बा । ओउः उय्हलेकोः पेओ मान्ता हाबेल् त तोओकोः

सात्भ्याङ्कायःमा लोनेःहाडः मुओ बेरखीयाकोः चोः जखरीया त तोओकोः सात्भ्याङ्कायःमा नीङ्इलेः न्युम्हतेःनानी । जखरीया-कायःपाय् नीङ्लो लेखा पेमालो मान्तालमइ मन्दीरकोः दुङ्हाडः मुहओ बेदी द्याङ्तो सात्आकानी । ३६ दोङ्सी दाय्हभनाङ् ओउः-मयःकोः सात्भ्याङ्कायः नीङ् तेन्छ्याङ्कोः मान्तालम्लेः जुगाङ् न्युम्हतेःनानी बा ।

३७ अ नीङ् यरुसालेमकोः मान्तालम्य परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःकायः नीङ्इ आनतेः सात्तेःनानी नीङ्कःताङ् ल्होक्ओ मान्तालमकायःतेः आन बाङ्इ आप्ती थोःतेःनानी । ओउःत हायः-तेःनानी बा आमा वाःइ लयःकोः चोःकायः गोत्ती ओम्पायःती गम्ओलो लेखा डाइमा नीङ्कायः गोत्ती ओम्पायःती गम्सा फाक्डोतो नीङ्तेः डाकःताङ् वाङ्सा ग्यातेःइली । ३८ ओउःत हायःती नीङ्कोः मन्दीरलेः लोनेः ओस्तोक्रोङ्त हाःतो स्याव्लेः-नाः । ३९ लौ द्याहहाडःसै डाकायःतेः च्यवःतेःनानाङ्सल । परमेस्वरइ ल्होक्ओ मान्ताकायः 'लौ भालातेः वाङ्तेःआ नाङ् परमेस्वरकःसै वाङ्ओ चाक्तेःआः' त नीङ् दाय्हती नोःआक्तीको ह डाकायः फेरी च्यवःसा दोःतेःनै" त येसु दाय्हती दाय्हआ ।

२४ १ ओउःतलेः येसु दाय्हआ ओहाडःसैको दाय्हआक्तीको येसु मन्दीरसै ग्ल्युङ्हती आल्आ । ओहाडः ग्ल्युङ्हती आल्तोक्हाडः ओउःकुस् वाहओमयः वाङ्ती "लौ इ मन्दीरकोः दरबाल्लम् योउ दै" त दाय्हती तोथातो २ "इ दरबाल्लम् नीङ्इ द्याह च्यवःतेःनीतो लोन्तेसै ओउःपाय् जुगाङ् ह्योङ्ती वाय्तो स्याव-जेःनाः । ओउः ह्योङ्ती वाय्तोक्हाडःपाय् यात्ज्याङ् बाङ्मा अरुकुस् द्योप्काय्ती मुबाय्इली" त दाय्हती येसुइ तोआथास । ३ ओहाडःसैको आल्ती ओउः जैथुन्सायः बुम्ताङ् दाहती वाङ्-आकाय् । ओहाडः दाहती वाङ्ती येसु लयःभुङ्आले च्युडःती मुतोक्हाडः ओउःकुस् वाहओमयः वाङ्ती "लौ नाङ्इ मेस् तोओ मन्दीर् ह्योङ्ती वाय्सा कुरापाय् गलखा स्यावनाः आने ओहाडःसै नाङ् द्यान्हती वाङ्सा दीन्मा ल्हाव्हदैबाङ्कोः द्युम्सा दीन्मा वाङ्खेःओ गत हायःती डीइ इहासै तय्हचाडःसु" त दाय्हती

वहतथातो ४ “लौ नीड्पाय् पेतो धय्ती मुजेःन दा ओहाडःसैको
नीड्कायः अरुलमइ माःती होमसा बोडःतेःनै त खेःया ओउःमयःइ
नीड्कायः ब्रःताक्सा स्वाय्नीली । ५ लोन्ते नाःतो मान्तालम् ‘लौ
ओउः वाड्सा खेःओ चाक्पाय् डा लेःआः ड’ त दाय्हती माःती
डाकोः मय्ड् पेहती वाड्ने ओउःमयः दाय्हओ कुरा नाःतो
मान्तालमइ ड्हाम्नानी । ६ फेरी लोन्तेमा ‘लौ इहाडःषाय् लदाय्
जाड्हनानी ओहाडःमा लदाय् जाड्हसा बोडःनानी’ त दाय्हती
नोःओ सायःतेःनानी ओउः कुरा सायःतोक्हाडः ल्हुड् ज्याडःमाःत
मुन इत हायःओ स्यावसा खेःलेःनाः ओउः बेलाहाडः ल्हाव्हदैबाड्-
कोः द्युमओ दीन् वाड्धाड्ल । ७ ओनम् दीन् यातज्योः देस्कोः
मान्तालम् अरु देस्कोः मान्तालमकुस् मीन्ह्काय्ने यातज्योः राजामा
अरु राजाकुस्मा कायःकाय्मानै । थाव् थाव्हाडः ताड्हओ ल्याड्मा
वाड्नाः जोक्तो अनीकाल्मा स्यावनाः । ८ इ दीन्लम् स्यावतोक्-
हाडः लीहती वाह्ओ बेलाहाडः वाड्खयःनाः बा । ९ लोने अरुलमइ
नीड्कायः पानःती लीहताक्साकायः दाक्तेःनै कोय्कायः साततेःनै ।
‘लौ ओउःलमइ येसुकायः ड्हाम्नानी’ त दाय्हती सबै जातकोः
मान्तालम् नीड्कः ल्हुड् मल्हतो स्याव्ने । १० ओउःत भयान्ते नाःतो
ड्हाम्ओ मान्तालमइ डाकायः फेनाःताडः लःलयःमयःकः ल्हुड्
जीक्तो स्यावती लयःमयःकायः सात्लाड् दाक्नानी । ११ ओहाडः-
सैको नाःतो माःती तोओलम् ‘लौ डापाय् परमेस्वरकोः कुरा
छ्यानःओ मान्ता लेःआः ड’ त दाय्हती वाड्ती ओउःमयःइ स्यान्ओ
कुरा नाःतोलमइ ड्हाम्नानी १२ ओउः बेलाहाडः आन रेव्तो
स्यावनाः ओउःत भयान्ते नाःतोलम् डाकायः पेतो रापताडःल
१३ सुसुखे डाकायःमा डाकोः कुराकायःमा फेमाःत ग्रमःत मुनै
ओउःलेः दल्तो स्याव्ने । १४ ओहाडःसैको ओउः द्युमओ दीन्कोः
ड्हाम्सै परमेस्वरकोः राजीकोः पेओ कुरा ल्हाव्हदैबाड्हाडः सबै
मान्तालम्कायः चीःताक्सा थेडालेः थोल्हती तोसा खेःतो । थोल्हती
तोआक्तीको ओउः द्युमओ दीन् वाड्लेःनाः ।

१५-१६ फेरी गलखा नीड्इ ओउः रेव्तो हावःओचाक्पाय्
वाड्सा स्याव्मालो थाव्हाडः चीड्ती मुओतेः च्यवःतेःनानी

परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ दानीएल् त तोओ इहासै दाय्हओलो
 लेखालेः ओउःनम् दीन्हाडः यहुदीयाहाडः मुओलम् स्यालुड्ताड्
 क्रव्तेःपै । सुसुइ इ कुरा पहनै ओउःकोः माने पेतो चीःपाःनी ।
 १७ ओउः क्रव्सा बेलाहाडः कीम् बाहीरहाडः मुओलम् कीम्हाडः
 पोक्मामाःत माल्ताल् त्युम्हमामाःत क्रव्सा खेःतो । १८ फेरी
 राड्हाडः मुओलम् लयःकोः क्रमःनाय् रोत्ती वानःसाकायः सुमा
 कीम्ताड् पाय्हलाम् । १९ ओहाडःसैको ओनम् दीन्हाडः चोःतुक्
 लात्ओ मोमःचोःकायःमा दुत् खोलःती बयःओ आमालम्कायःमा
 आन लीहतो स्याव्नै । २० ओउःत भयान्ते 'इ लीहसीःओपाय् न्याम्
 भ्युड्ओहाडःमा धोओ दीन्हाडःमा वाड्ताक्लाम्' त दाय्हती
 परमेस्वरकायः तेती तोसा । २१ न्याम् भ्युड्ओ बेलाहाडः धोओ
 दीन्हाडः क्रव्सा खेःतो त खेःया आन जोक्तो लीहओ स्याव्नाः ।
 ल्हाव्हदैबाड्कोः जाड्हतोकहाडःसै ओउःच्युक् जोक्तो लीहसीःओ
 स्याव्धाड्ल लोन्तेसैमा फेरी स्याव्नाः जुगु । २२ ओउः लीहतो
 स्याव्सा बेलाहाडःपाय् परमेस्वरइ लयःइ चलओ मान्तालम्कायः
 ज्याडःतो स्याव्ताक्उलु ज्याडःतो स्याव्आ त खेःया सुमा स्याक्सा
 खाय्नीली । २३ फेरी गलखा सुलाडःइ 'लौ खीस् त तोओ इहाडःलेः
 मुनाः' अरुखेइ 'ओहाडःलेः मुनाः' त तोओ सायःतेःनानी त खेःया
 ओउः कुरा इहाम्तेःचानी । २४ लोन्तेहाडः मान्तालम् 'लौ डापाय्
 खीस् लेःआः' तमा 'लौ डापाय् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता
 लेःआः' तमा माःती तोती वाड्नै फेरी आन ग्याड्हराय्मा
 जाड्हनानी । ओउःमयःइ सबैकायःमा थ्योन्हती होम्सा बोडःनानी
 परमेस्वरकोः चलओमयःकायःमा होम्सा बोडःनानी ओउःमयः-
 खेकायः होम्सा खाय्नीली । २५ लौ इ कुरा स्याव्ओकोः इहासैलेः
 डाइ तोनेःनानाड्स २६ ओउःत भयान्ते मान्तालम्इ 'लौ खीसपाय्
 मान्ता याक्गारसीःमालोहाडः वाड्आ' त दाय्हती तोतेःनै त खेःया
 ओहाडः योलाड् आलतेःचै । ओहाडःसै अरुइ 'लौ खीसपाय् अरुइ
 चीःमालो कीम्हाडः मुलेःनाः' त दाय्हती तोतेःनै त खेःया ओउःमयःइ
 तोओ कुरा इहाम्तेःचानी २७ दोह हायःती दाय्हसा डा मान्ताकोः
 चोःत तोओकोः दोड् द्यान्हती वाड्तोकहाडः दाहन्यामसै

ब्लक्न्यामताड् प्लीड्हओ न्याम्लो लेखा डा वाड्ओपाय् सबै च्यवःसा दोःनै । २८ लौ गाःहाडःलो सीओ मायः मुनाः ओहाडःलेः गीधलम् हुमती वाड्ने ओउःतलेः डा वाड्तोकहाडः सबै डाकःताड् हुम्लाड् वाड्लेःनै ।

२९ ओहाडःसैको ओउः लीहओ दीनलम् दप्आक्तीको न्याममा लाहमा पेतो थोड्ल । कार्लममा फेलबाड्सै ग्लेःनाः फेलबाड्हाडः मुओ थोकलम्पाय् सबै हेन्तोलेः स्यावनाः । ३० ओहाडः-सैको फेलबाड्हाडः ओउः मान्ताकोः चोः वाड्सा खेःओ चीन्ह च्यवःनानी । च्यवःआक्तीको ल्हाव्हदैबाड्हाडः सबै जातकोः मान्तालमइ क्रेसनानी । ओउःमयःइ मान्ताकोः चोः त तोओ आन पेतो अड्ग थड्गत एडःसीःतो थोड्ती मुसहाडः वाड्ओ च्यवःनानी । ३१ वाड्आक्तीको ओउःइ लाड्काकोः ल्होकओमयः ताड्हओ तुरहीकोः हाव्नयःकुसइ ल्होकती परमेस्वरइ छ्युड्हओ मान्तालमकायः ल्हाव्हदैबाड्कोः चार्दोवासै हुमती वानःनाःथास ।

३२ ओउः बेलाहाडः गल वाड्नाः त चीःसाकायः न्यामसीकोः स्यान्राय् तय्हनु दा । न्यामसीकोः मात् तुरःतोक बेलाहाडः-पाय् न्याम् रावःओ दाहखेःनाः त नीड्डी चीःसा स्वायतेःनानी । ३३ ओउःलो लेखा डाइ मेस् तोओ कुरा स्याव्तोकहाडः 'ओउः मान्ताकोः चोः त तोओ वाड्खेःआ' तमा चीःसा स्वायतेःनानी । ३४ दोड्सी दाय्हभनाड् तेन्छ्वाड्कोः मान्तालम् सोय्हती सीधाड्-माच्युक्हाडः इ कुरा सबै ताप्तो स्यावनाः । ३५ फेरी ल्हाव्हदैबाड्मा फेलबाड्मा लोन्ते म्हीतजेःनाः डाइ तोओ कुरा गलमा मीहती वाय्ल ।

३६ फेरी ओउः कुरा गलखा ताप्तो स्यावनाः त चीःसा सुइमा चीःनीली परमेस्वरकोः ल्होकओमयःइमा चीःनीली ओउःकोः चोःइमा चीःउलु डाकोः परमेस्वर आपाइ भुड्आले चीःनौ । ३७ ओउः मान्ताकोः चोः वाड्सा बेलाहाडः उय्हलेकोः नोआह त तोओकोः बेलाहाडःलो लेखा स्यावनाः ३८-३९ नोआह मुतोकहाडः तीः लय्डती लन्हती वाड्धाड्माखाहाडः मान्तालमइ जेःधै तुड्धै मोमःचोःकायः वानःधै गोयचोःकुस पाय्हधै मुइतो ओउःमयःकायः

दोह स्यावस्वेःनाः त जुगाड् चीःमालो स्वेःइतो । नोआहपाय् तीः-
जहासहाडः पोक्आक्तीको ह चीःलेःनीतो ओउः तीःपाय् रेन्हतो
लन्हती वाड्ती भयान्ते जहास् पोक्मालो मान्तालम्कायः तीःइ
आलःती ज्युप्ती वाय्आथास । ओउःमयःइ 'दोह् दयःस्वेःचाःतय्ही' त
ड्हापाय् चीःआक्नीली ओउःलो लेखालेः 'मान्ताकोः चोः दाहस्वेः-
नाः' तमा ड्हापाय् चीःसा सुमा दोःइली । ४० ओउः बेलाहाडः
नीस्चाक् राड् तव्हती मुचाःच यात्चाक्स्वेकायः डाकःताड् आलः-
नाःथै ओउःकोः साथीस्वे आलःमाःत मुनाः । ४१ फेरी नीस् मोमःचोःइ
आम्ह् ग्रायःती मुचाःच यात्चाक्स्वेकायः डाकःताड् आलःनाःथै
ओउःकोः साथीस्वे आलःमाःत मुनाः । ४२ ओउःत स्वेःया पेतो धय्ती
ल्युड्हती मुन नीड्कोः प्रभु गलखा वाड्नाः त नीड्इ चीःतेःनीली ।
४३ कुःसा बोडःओ चोरलम् 'दयाह्मयः वाड्ने' त कीम्कोः आपाइ
चीःसा दोःनाः त स्वेःया ओउः कीम्कोः मान्ताइ ल्युड्हती मुती
भयान्ते चोरलम्कायः पोक्सा दोःताक्उलु । इत नीड्इ चीःतेःनानी ।
४४ ओउः कीम्कोः आपालो लेखा नीड्मा ल्युड्हती मुसा स्वेःतेःइतो
दोह् हायःती दाय्हसा ओउः मान्ताकोः चोः त तोओ नीड्इ ताःमालो
बेलाहाडः वाड्लेःनाः ।

४५ पेओ काम् जाड्हसा नोकरी दोह् हायःनौ दाय्हसा ।
ओउःकोः मालीक्इ ओउःकायः सबै कीम्कोः नोकरी योसाकायःमा
जेःगा ज्याला बोसाकायःमा ग्वम् बयःनाःथै । ४६ ओहाडःसैको
ओउः मालीक्पाय् लोक्तो आल्आक्तीको द्यान्हती पाय्हती वाड्-
तोक्हाडः ओउः नोकरीइपाय् काम् पेतो जाड्हथै मुओ च्यवःनौ त
स्वेःया ओउः नोकरीकः मालीक्पाय् आन भ्काक्ती मोनाः ।
४७ ओउःकः मोती भयान्ते दोड्सी दाय्हभनाड् ओउः नोकरीकायः
मालीक्इ लयःकोः कीम्कोः काम्लम् माल्ताल्लम् योसाकायःमा
जुगाड् ल्हीन्हतीलेः बयःनाःथै । ४८ स्वेःल ओउः नोकरीपाय् ल्हुड्
पेमालो स्याव्ती 'लौ डाकोः मालीक् रेन्हतोलेः पाय्हल' त म्हरती
४९-५० मालीक्कोः थोक्लम् जेःती तुड्ती भयान्ते डोतीलेः अरु
नोकरीलम्कायः घानलेःनौ ओहाडःसैको ओउः नोकरीइ तय्हसा
चीःमालो दीन्हाडः ओउःकोः मालीक्पाय् पाय्हती दाहती लयःकोः

नोकरीइ पेमालो काम् जाड्हधै मुओ च्यवःनौ ५१ ओउःत भयान्ते
ओउः नोकरीकायः जोक्तो न्युम्हताक्ती ल्होकनौ ल्होकआक्तीको
ओउः नोकरी आन च्याःती लीहतो स्यावआनाः ।

२५ १ परमेस्वरकोः राजी गतलो वाङ्नाः दाय्हसा यातज्योः
वीनःराय मुनाः । बीहा जाड्हतोकहाडः दसजन
दयाड्हमयःलम बत्ती लातती दुलही रोम्लाड् आलआकाय ।
२ ओउः दसजन मोमःचोःपाय पासजन व्हायतो चीःओ मान्तालेः
खेःइतो ओउः अरु पासजन व्हायतो चीःओ खेःइली । ३-४ ओउः
चीःओलमखेइ वेओ सातीमा लातती वानःनीतो ओउः अरु चीः-
मालोलमखेइ वेओ सातीपाय लातनीली । ५ ओउः दुलहीकायः
ज्याडःतो ल्युड्हती मुसा थेडा ओउः दसजन एनःबुसती एनः-
आकाय । ६ ओहाडःसैको ओउःमयः सबै एनःती लोने दोड् याह-
दीड्हडाडः 'लौ दुलही दाहआ द्याह ओउःकायः रोम्लाड् आलन दा'
त दाय्हती गोःआकानी ७ एत गोःआक्तीको ओउः दसजन
दयाड्हमयःलमइ च्योक्ती लःलयःकोः बत्ती हवःताकसा बोडः-
आकानी । ८ हवःताकसा बोडःतोकहाडः ओउः चीःमालोलमइ
अरुकः ल्हेःती 'लौ बल साती बयःताडी दै डीकोः सातीपाय द्याह
द्योकओआः बा' त दाय्हती तेइतो ९ 'खेःल डीकोः साती नीड्-
कायःमा थोपल । साती वीनःओ साहुकःताड् लेःलाड् आलन दा' त
दाय्हती ओउः चीःओ दयाड्हमयःलमइ तोआथास । १० एत
तोआक्तीको ओउः चीःमालोलम साहुकःताड् लेःलाड् आलइतो
ओउःमयः आलती लेःतोकहाडः ओउः दुलही वाड्आ । दुलही
वाड्ती ओउः पासजन साती नाःओ दयाड्हमयःलमखे ओउःकुस
आलती ओउःकोः कीमताड् पोकआकाय । पोकआक्तीको कीम-
कोः धोका राकओ खेःतो । ११ ओउः अरु पासजनखे कीमहाडः
ज्याडःतो दाहती 'लौ डीकायः कीम फोलताडी दा' त दाय्हती
गोःनीतो १२ 'खेःल नीड्कायः डाइ तय्हनेःनाड्सल' त दाय्हती ओउः
कीमकोः आपाइ कीम फोलसा ग्याल । १३ लौ उया नीड्पाय धयती
ल्युड्हती मुन ओउः मान्ताकोः चोः गलखा वाङ्नाः त नीड्इ जुगाड्
चीःतेःनीली" त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

१४ “फेरी परमेस्वरकोः राजी इलो लेखालेः यात्चाक् मालीक् लोकतो देस्ताड् आल्सा चीड्आ । आल्सा चीड्तोकहाडः ओउःइ लयःकोः नोकरीलम् गोतती स्योताड् स्योताड् ओउःमयः-कायः काम्मा पैसामा बयःआथास । १५ यात्चाक्कायः-पास् लास् रूपीया बयःआकान् यात्चाक्कायः नीस् लास् बयःआकान् अरुकायः यात् लास् रूपीया बयःआकान् इतलेः काम् जाड्हसाकायः नोकरी नोकरीपाय् गुच्युक् पेतो चीःनौ ओउःच्युकलेः ओउःकायः बयःओ खेःतो । बयःआक्तीको ओउः मालीक् मान्तापाय् लोकतो आल्-आ । १६ ओहाडःसैको मालीक् आल्आक्तीको ओउः पास् लास् त्याक्ओ नोकरी चीस् लेःतीमा वीनःतीमा अरु पास् लास् दोःआ । १७ फेरी ओउः नीस् लास् त्याक्ओ नोकरीमा चीस् लेःतीमा वीनः-तीमा अरु नीस् लास् दोःआ १८ ओउःनीस् नोकरीखेइ पैसा क्युताक्-चुतो ओउः यात् लास् रूपीया त्याक्ओ नोकरीइ साःहाडः घाड् वहंती ओउःकोः मालीक्इ बयःओ यात् लास् रूपीया पाम्हती नुस्आकान् । १९ ओहाडःसैको ज्याडःतोहाडः ओउःमयःकोः मालीक् पाय्हती नोकरीलम्कुस् नोःलाड् गोत्आथास । २० गोत्-आक्तीको ओउः पास् लास् त्याक्ओ नोकरीइपाय् वाड्ती ‘अ प्रभुय डाकायः पास् लास् बयःतेःआची लौ ओउः पास् लास्कुस् डाइ अरु पास् लास् क्युती वानःती पाय्क्नेःनाड्’ त दाय्हती सबै दस् लास् रूपीया पाय्क्आकान् । २१ पाय्क्आक्तीको ‘लौ आन पेतोतेः हायःजेःतेःआकान् रैस । इ मीओ काम्पाय् नाड्इ पेतोलेः हायःतेः-आकान् त भयान्ते डाइ अरु ताड्हओ काम् बयःनेःनाड् लौ डाकुस् चोडाय्ती मुअ’ त दाय्हती ओउःकोः मालीक् दाय्हआ । २२ ओहाडःसैको ओउः नीस् लास् रूपीया त्याक्ओ नोकरीमा वाड्ती ‘अ प्रभुय डाकायः नीस् लास् बयःतेःआची डाइ अरु नीस् लास् क्युती वानःती पाय्क्नेःनाड्’ त दाय्हती सबै चारू लास् रूपीया पाय्क्आकान् । २३ पाय्क्आक्तीको ‘लौ आन पेतोतेः हायःजेःतेः-आकान् रैस । इ मीओ काम्पाय् नाड्इ पेतोलेः हायःतेःआकान् ओउःत त भयान्ते डाइ अरु ताड्हओ काम्लम् बयःनेःनाड् । लौ डाकुस् चोडाय्ती मुअ’ त दाय्हती ओउः मालीक् दाय्हआ ।

२४ ओहाडःसैको ओउः यात् लाख् रुपीया त्याक्ओ मान्तापाय् वाड्ती 'अ प्रभुय नाड्पाय् खहओ मान्ता लेःआः त डाइ चीः-आलाडः । बीया चोया वारमालो राड्सै नाड्इ आन सायः त्युम्हती वानःनानी तमा चीःआलाडः २५ ओउःत खेःया डापाय् रैती नाड्इ बयःओ यात् लाख् रुपीया लातती साः घाड्हाडः नुस्आलाडः । ओउः पैसा डा द्याह् वानःती पाय्क्नेःनाड्' त दाय्हती ओउः नोकरी दाय्हतो २६ 'अ नाड् अल्सीओ पेमालो मान्तातेः । डाइ लयः वारमालो राड्सै सायः त्युम्हती वानःनाडः ओउःत नाड्इ चीःतेः-आकान् । २७ ओउःत भ्यान्ते डाकोः पैसा त्याक्आक्तीको नाड्इ चीस् लेःतीमा वीनःती डाकोः पैसा क्युताक्सा खेःतेःतो ओहाडःसैको डा पाय्हती दाह्आक्तीको न्हाड्तोलेः त्याक्सा दोःचाडः खेःतो' त दाय्हती मालीक्इ जान्आथै । २८ 'लौ ओउःकोः यात् लाख् रुपीया त्याक्ती ओउः दस् लाख् नाःओ नोकरीकायः बयःनु' त दाय्हती अरुकायः हुकुम् बयःआकान् । २९ 'सुसु नाःओलेः मुनाः ओउःपाय् न्हाड्तोलेः दोःलेःनाः सुसु नाःमालो मुनाः ओउःकोः दोह् मुनाः ओउःमा लाती आलःसा खेःतो । ३० ओहाडःसैको इ अल्सीओ नोकरीकायः आलःती बाहीरताड् ल्होकनु ओहाडः ओउःपाय् आन लीह्तो मुनाः' त दाय्हती ओउः मालीक्इ तोआकान् ।

३१ ओउः मान्ताकोः चोः अड्ग थड्ग त ताड्हओ ल्होक्-ओमयःकुस् वाड्तोक्हाडः ओउःपाय् राजालो लेखा च्युडःती मुनाः । ३२ ओहाडःपाय् सबै जात्कोः मान्तालम् हुम्ती वाड्ने वाड्आक्-तीको ओउःमयःकायः मान्ताकोः चोःइ नीस् भाक्ताड् वेड्हताक्नाः-थास । ३३ ओउःइ पेओ मान्तालम्खेकायः ओउःकोः डोय्दोहाडः गम्नाःथास रेव्ओलम्खेकायः ओउःकोः वेःदोहाडः गम्नाःथास । ३४ ओउः डोय्दोहाडः मुओलम्कायः 'लौ नीड्कः डाकोः परमेस्वर आपा आन मोलेःनाः । ओउःकोः राजी याक्ती मुलाड् वाड्ण दा । ओउः राजीपाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः जाड्हतोक्हाडःसै नीड्कायः गम्ओ लेःआः ३५ दोह् हायःती दाय्हसा डा योड्क्राय्तोक्हाडः डाकायः आम्हतेः बयःतेःआनाड्स । तीः अप्तोक्हाडः तीः बयःतेः-आनाड्स डा साथी नाःमालो बेलाहाडः डाकायः रोम्तेःआनाड्स ।

३६ फेरी नाय् नाःमालोहाडः डाकायःतेः नाय् बयःतेःआनाड्स
 जीक्ओ स्याव्तोक्हाडः डाकायः स्यास्तेःआनाड्स डा
 भ्याल्स्वानहाडः मुतोक्हाडः डाकायः क्रुस्लाड् वाड्तेःआकाय्' त
 दाय्हती ओउः राजाइ तोथासतो ३७ ओउः पेओलम् ग्याड्हती 'लौ
 प्रभुय डीइ गलखा नाड् योड्क्राय्ओ च्यवःती आम्ह् बयःनेः-
 आलाड्स । तीः अप्ओ नाड्कायः गलखा तीः वानःनेःआलाड्स ।
 ३८ गलखा नाड् साथी नाःमालो च्यवःती नाड्कायः रोमनेःआलाड्स
 नाय् नाःमालो च्यवःती नाय् बयःनेःआलाड्स । ३९ नाड् जीक्तो
 मुओ भ्याल्स्वानहाडः मुओ च्यवःती डीइ गलखा नाड्कायः क्रुस्लाड्
 वाड्आलाडी' त दाय्हती व्हत्आकानी ४० 'दोड्सीलेः दाय्ह्भनाड्
 नीड्इ डाकोः अरुसै मीओ ड्हाम्ओ मान्ताकायः पेओ काम्
 जाड्हतेःआकान् त खेःया ओउः काम्पाय् डाकायःमा जाड्हतेः-
 आनाड्स बा' त दाय्हती ओउः राजा त्याड्नाः । ४१ ओहाडःसैको
 पेओलम्कः त्याड्आक्तीको ओउः राजापाय् ओउःकोः वेःदोहाडः
 मुओ रेव्ओलम्कःताड् ल्हेःती 'लौ नीड्कायःतेः परमेस्वरइ न्युम्ह-
 ताक्तेःनै । ओउः सैतान्कायःमा ओउःकुस् मुओलम्कायःमा तय्क्ओ
 गलमा म्हीत्मालो म्हेःताड् आलःतेःपै । ४२ डापाय् योड्क्राय्ओ
 खेःडोतो आम्ह्पाय् बयःतेःनाड्सल तीः अप्डोतो डाकायः तीःतेः
 वानःतेःनाड्सल । ४३ साथी नाःमालोहाडः डाकायः रोमतेःनाड्सल
 जीक्ओ बेलाहाडः भ्याल्स्वानहाडः मुओहाडः डाकायः क्रुस्लाड्
 वाड्तेःइली' त दाय्हती तोथासतो ४४ 'लौ प्रभुय गलखा नाड् योड्-
 क्राय्ओमा तीः अप्ओमा च्यवःती डीइ बयःनेःनाड्सल । फेरी नाड्
 नाय् नाःमाःत मुओ गलखा बयःनेःनाड्सल साथी नाःमालो बेलाहाडः
 जीक्ती मुओ बेलाहाडः भ्याल्स्वानहाडः मुओ बेलाहाडः डीइ गलखा
 च्यवःती नाड्कःहाडः वाड्डीली' त दाय्हती ग्याड्हती व्हत्नीतो
 ४५ 'दोड्सीलेः दाय्ह्भनाड् इ डाकोः अरुसै मीओ मान्ताकायःतेः
 नीड्इ बयःतेःनीली त भ्यान्ते डाकायःमा बयःतेःनाड्सल । ४६ लौ इ
 रेव्ओलम्खेपाय् गलकायःमा न्युम्हतो स्याव्पै ओउः पेओलम्खे गलमा
 द्योक्मालो रौ जीडः दोःपै' त दाय्हती राजाइ तोनाःथास" त दाय्हती
 येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः स्यान्आथास ।

२६ १-२ ओउःत स्यान्आक्तीको येसुपाय् ओउःकुस् वाह्-
ओमयःकःताड् ल्हेःती “लौ चीत्सैपाय् डीकोः ‘च्योल्-
ओ’ त तोओ छ्यात्कोः दीन् दाहनाः त नीड् चीःतेःनानी । ओउः
बेलाहाडः ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकायः अरुइ सीडःहाडः
योकोःती सात्साकायः दाक्नाःथै” त दाय्हतीमा ओउःमयःकायः
तोआथास । ३ ओहाडःसैको ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा धरमा
स्यान्ओमयःमा अरु ताड्हओ मान्तालम्मा हुम्ती कयाफा त तोओ
प्रधान् पुरोहीत्कोः दरबाल्ताड् वाड्आकाय् । ४ हुम्ती वाड्आक्-
तीको “लौ अरुइ चीःमाःत डीइ गत हायःती येसुकायः चुम्ती सात्सा
खाय्नाःतय्ही । ५ च्योल्ओ दीन्कोः भोस् जाड्हतोक्हाडः ओउः-
कायः चुम्ती पानःसा स्याव्ल । मान्तालमइ ल्हुड् मल्हतो स्याव्ती
डीकुस् कायःकाय्ती मीन्ह्काय्नाःतय्ही यादो” त दाय्हती ओउः-
मयःखे नोःकाय्आकाय् ।

६ ओहाडःसैको येसुखे बेथानी गाव्हाडः आल्ती सीमोन
कोही त तोओकोः कीम्हाडः जेःती मुओ खेःतो । ७ ओउःहाडः
जेःतोक् बेलाहाडः यात्चाक् मोमःचोःइ आन महड्गोमा पेतो
सय्डओ सातीलेः स्याक्बाड्कोः तुमुकाहाडः लात्ती वाड्अ ।
कीम्हाडः पोक्ती ओउः मोमःचोःइ येसुकःताड् वाड्ती तुमुका
फोल्ती ओउः पेतो सय्डओ साती येसुकोः तालाड्हाडः ल्हुक्ती
गम्आकान् । ८ एत हायःओ च्यवःती येसुकुस् वाह्ओमयः ल्हुड्
मल्हतो स्याव्ती “लौ इलो पेओ सातीपाय् दोह् हायःती त्युरुतीलेः
वाय्ओआः । ९ ओउः साती वीनःती ओउःकोः मोल्कोः पैसापाय्
ह्यात्लम्कायः बयःसा खेःओ खेःतो” त दाय्हती नोःकाय्ती ओउः-
मयःइ मोमःचोःकायः जान्ती तोआथै । १० ओउःमयःइ जान्ती तोओ
चीःती “ओउःकायः जान्लाम् ओउःइ डाकायः आन पेतो जाड्हजेः-
आबत्ताडः । ११ दोह् हायःती दाय्हसा ह्यात्लम्खेपाय् नीड्कःगन
गलमा मुलेःनै डाखे नीड्कःगन गलकायःमा मुडल । १२ इ मोमःचोः-
इपाय् डाकोः सीती पाम्हतोक्हाडःकायः ड्हासैलेः डाकोः
आड्हाडः सातीइ ल्यानःआबत्ताडः बा । १३ दोड्सी दाय्हभनाड्
ल्हाव्हदैबाड्हाडः गाःहाडःमा डाकोः पेओ समचार थोल्हती

तोचानाः ओहाडःलेः इ मोमःचोःकोः एत पेतो जाड्हओमा सबै
चीःताक्साकायः ल्हाक्नानी बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१४ ओहाडःसैको येसुइ एत तोआक्तीको यात्चाक्
येसुकोः बारजन छ्युड्हओमयः यहुदा इस्करीयोत् त तोओपाय्
बाहीरताड् ग्ल्युड्हती ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्कायः क्रुसलाड्
आलआ । १५ आलती ओउःमयःकायः क्रुसआक्तीको “लौ डाइ
येसु दाक्ती ल्हानेःनाड्स त खेःया डाकायः दोह्लोतेः बयःनानाड्स”
त दाय्हती व्हत्थासतो “डीइ तीस् चान्दी रुपीया बयःनेःनाड्स” त
दाय्हती तोती गम्आथै । १६ ओउःत भयान्ते ओउः दीन्सै यहुदाइ
येसुकायः लात्ती दाक्सा ओखन् बोडःआकान् ।

१७ ओहाडःसैको ओउः फमालो लाड् जेःओ छ्यात्कोः
ड्हाकोः दीन् दाह्आ । ओउः दीन्हाडः छ्यात्कोः भोस् चन्तायः-
साकायः येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकःताड् वाड्ती “इ च्योल्आ
दीन्कोः भोस्पाय् डी गाःहाडः आलती नाड्कायः जाड्हनेःनाड्सु”
त दाय्हती व्हत्नीतो १८ “लौ सहरताड् पोक्ती यात्चाक्कायः
क्रुसनु दा । क्रुसआक्तीको ओउःकायःपाय् ‘लौ डीकोः गुरुइ इत
तोसाकायः ल्होक्आताडी “लौ डाकोः बेला दाह्ओआः । डाइमा
डाकुस् वाह्ओमयःइमा तेन्कोः च्योल्ओ दीन्कोः भोस् नाड्कोः
कीम्हाडः जेःनाडःसु” ’ त दाय्हती तोनु दा” त दाय्हती येसुइ
ओउःमयःकायः तोती ल्होक्आथास । १९ ओहाडःसैको ल्होक्-
आक्तीको ओउःमयः आलती येसुइ तोओलो लेखा जाड्हती ओउः
भोस्कायः चन्तायःआकानी । २० एत चन्तायःती स्वाय्आक्तीको
ओउःनम्कोः राम्हसैलोहाडः येसुमा ओउःकोः लयःइ छ्युड्हओ
बारजनमा वाड्ती ओउः भोस् जेःआकानी । २१ भोस् जेःलोक्हाडः
“दोड्सी दाय्हभनाड् नीड् मान्ताकःगन मुओ यात्चाक्इ डाकायः
लोन्तेःसै दुस्मान्कःताड् दाक्आनाःताडः बा” त दाय्हती येसुइ
तोआथास । २२ एत तोओ सायःआक्तीको ओउः बारजनपाय्
ल्हुड्हाडः लीहती “अ प्रभुय ओउः मान्तापाय् डालेः खेःलया” त
दाय्हती ओउःमयःइ सबै व्हत्थातो २३ “डाकुस् भोलहाडः लाड्
न्योःती मुओ मान्तापाय् ओउःइलेः डाकायः दुस्मान्कःताड्

दाक्नाःताडः । २४ ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् सीलाड् आल्सा खेःतो । ओउःत हायःओ उय्हलेकोः आखरःहाडःलेः रय्हती मुनाः । ओउःत स्यावसा खेःसापाय् खेःलेःतो ओउः डाकायः सात्सा दाक्ओ मान्ताकायःपाय् लोने गुच्युक् पेमालो न्युम्हनाःथै बा । ओउः मान्ताकोः आमाइ ओत्ओ दीनपाय् गुच्युक् पेजेःमालो खेःतो । ओउः चोः ओत्माया पेजेःतो बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २५ ओउःत तोती भयान्ते येसुकायः लोने दाक्ओ मान्ता यहुदा त तोओपाय् “अ गुरुय ओउः मान्तापाय् डालेः खेःलया” त दाय्हती येसुकायः व्हत्थातो “ओउःत नाड्इ तोतेःआची” त दाय्हती येसु त्याड्लेःआ ।

२६ ओहाडःसैको जेःतोकहाडः येसुइ लाड् रौतती परमेस्वरकायः “च्युता” त तोआकान् । “च्युता” त तोआक्तीको येसुइ लाड् फन्हती ओउःकुस् वाहओमयःकायः वेःती दोल्कावः-आकान् “लौ इ जेःसाकायः नोहन इपाय् डाकोः आड् लेःआः” त दाय्हती फन्हओ लाड् बयःआथास । २७ ओउः लाड् बयःआक्तीको येसुइ धाक्सायःकोः तीःमा मानाहाडः रौतती परमेस्वरकायः “च्युता” त तोआकान् । एत तोआक्तीको ओउः धाक्सायःकोः तीः सबैकायः दोल्कावःती बयःआकान् “लौ नीड् सबैलमइ तुडनु दा । २८ इपाय् डाकोः वयः लेःआः । डाकोः वयःपाय् नाःतो मान्ताकोः रेवओ कुरा क्युम्हती वायसाकायः त्युरुनाः । इमा परमेस्वरइ तोती गम्ओ रौ कुरा लेःआः बा । २९ दोड्सी दाय्हभनाड् डाकोः परमेस्वर आपाकोः राजीहाडः नाड्कुस् तुड्धाड्माच्युक्हाडः धाक्सायःकोः तीः डाइ तुड्चाडः जुगु” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

३० एत तोआक्तीको यातज्योः भजन् गीत् मेआक् ओउः-मयः बाहीर ग्ल्युड्हती जैथुन् त तोओ बुमताड् आल्आकाय् । ३१ ओहाडःसैको आल्ती “लौ द्याहमयःपाय् नीड् सबै डाकायः फेती क्रव्तेःनै । दोह हायःती दाय्हसा इतलेः आखरःहाडः रय्हती मुनाः ‘लौ भेदालम्कोः हामःओ मान्ताकायः परमेस्वरइ सीताक्लेःनौ सीताक्आक्तीको ओउः भेदालम्पाय् इःताड् उःताड् स्रोतती भ्यामःती क्रव्ने’ त दाय्हती लेखती मुनाः ३२ इतलेः स्यावआक्सा खेःतो लोने सीआक्तीको उहती च्योकओहाडःपाय् डाइ नीड्कायः

स्यालःती गालीलहाडः क्रुसनेःनानाड्स” त दाय्हती येसुइ छ्वानःती तोथासतो ३३ पत्रुसइ एत तोओ सायःती “खेःल अरुखेइ सबैइ नाड्कायः फेती क्रव्ने त खेःयामा डाखेइपाय् गलमा फेनाड्ल” त दाय्हती येसुकायः तोआकान् । ३४ “दोड्सी दाय्हभनाड् देडी याह्-दीड्हाडः वाः गोःधाड्माच्युक्हाडः नाड्इ सुम् पेन्हकायः डाकायः ‘तय्हडल बा’ त दाय्हती तोतेःनौ” त दाय्हती येसुइ रेक्ती तोथातो ३५ “खेःल बा डा नाड्कुसइ सीसालेः खेःयामा डाइ ओउःत माःओ कुरा तोबाय्डल” त दाय्हती पत्रुसइमा तोआथै ओउःकोः साथीलम्-इमा ओउःतलेः तोआकानी ।

३६ ओहाडःसैको गेत्समनी त तोओ राड्ताड् दाहती वाड्-आकाय् । ओहाडः दाहती वाड्ती “लौ इहाडः च्युडःती मुन डाइ ओहाडः आलती परमेस्वरकायः तोच्युक्हाडः” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः तोआथास । ३७ एत तोआक्तीको पत्रुसमा जबदी त तोओकोः चोःनीस् याकुब् युहनामा ओउः सुम्-चाक्कायः लयःकुस् आलःआकान् । आलःआक्तीको येसु ल्हुड्हाडः आन च्याडःतीमा लीहतीमा स्याव्आ । ३८-३९ “लौ डापाय् ल्हुड्हाडः आन सीसा लेखा लीहती मुनाडः । नीड्पाय् इहाडः योती ल्युड्हती मुन दा” त दाय्हती ओउः सुम्चाक्कःसै बल लोकतो ज्याल्गारती आलती साःताड् बाःआ । साःताड् बाःतोक्-हाडः “अ डाकोः आपाय स्वाय्नाः त खेःया ओउः आन लीःओ भारीपाय् डाकायः लात्ताक्लाम् । इत तेती तोलेःनाड्तो डा भ्काक्ओ खेःल लयः भ्काक्ओखे जाड्हउ दै” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ४० एत तोआक्तीको येसु चीड्ती ओउः सुम्चाक्कः-ताड् द्यान्हती ओउःमयः एनःओलेः च्यवःआकान् । ओउःमयः एनःओ च्यवःती “अ सीमोन्य नाड्पाय् एनःतीतेः मुजेःआ तेःआः बा । नाड्इ यातै घन्ताच्युक्कायः ल्युड्हती मुसातेः स्वाय्मातेःउलु” त दाय्हती येसुइ पत्रुसकायः तोआथै । ४१ “लौ द्याह् ल्युड्हती मुन ल्युड्हती मुतोक्हाडः लयःकायः ‘डीइ रेव्तो जाड्हसाकायः ताक्-तेःचाःताडी’ त परमेस्वरकः तेन । ल्हुड्हाडः नीड् ल्युड्हसाकायः ग्यासातेः ग्यातेःनै बा । आड्पाय् ह्यामती भ्यान्ते नीड् लेती मुसा

खायतेःनीली” त दाय्हतीमा येसुइ सबैकायः तोआथास । ४२ ओउः सुमचाक् लयःकुस् वाहओमयःकायः एतलेः तोआक्तीको येसु फेरीलेः आलती परमेस्वरकायः “लौ डाकोः आपाय इ डाकोः चाक्ओ काम्पाय् डाइ आःताः जाड्हमाःत दप्सा दोःल त खेःया लौ उया नाड् भाक्ओ काम् डाइ दप्ती जाड्हनाडः” त दाय्हती तोआकान् । ४३ ओहाडःसैको तोआक्तीको येसु द्यान्हती ओउः सुमचाक्पाय् आन एनःबुस्ती भयान्ते फेरीलेः एनःओ च्यवःआकान् । ४४ ओहाडःसै येसु फेरी बल लोक्तो आलती मेसलो लेखा ओउः-कोः परमेस्वर आपाकायः तेती तोआकान् । ४५ इत तोआक्तीको ओउः सुमचाक्कःताड् द्यान्हती “नीड् एनःतीलेःतेः मुभुडतेःनै । लौ द्याह् ओउः बेला दाहओआः । द्याहपाय् ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकायः रेवओलमकःताड् दाक्ती आलःनानी । ४६ लौ च्योक्ती आलइ । डाकायः दाक्सा बोडःओ मान्तापाय् दाहती वाडओआः बा” त दाय्हती येसुइ तोथासतो ।

४७ येसुइ ओउःत तोतोक्हाडः यहुदा त तोओ यात्चाक् येसुकोः बारजन छ्युड्हओमयःपाय् ओहाडः दाहती वाडआ । ओउःकुस् नाःतो तरवालमा दड्ग लात्ओ मान्तालम् वाडआकाय् । ओउःमयःकायः ओउः यहुदीलमकोः ताड्हओ पुरोहीतलमइमा अरु ताड्हओ मान्तालमइ ल्होक्आथास । ४८ ओउः ल्होक्ती वाडओलमकायः येसुकायः दाक्सा बोडःओ यहुदाइ डहासै वाडती “लौ सुकायः डाइ ग्रोमती स्यवनाडः ओउःपाय् नाड्इ चुमसा खेःओ चाक् लेःआः ओउःकायः पेतो चुमती पानःनु दा” त दाय्हती स्यान्-आथास । ४९ ओउःत भयान्ते येसुकः दाहतोक्हाडः यहुदा वाडती “अ गुरुय” त दाय्हआक् ओउःकायः ग्रोमआथै । ५० एत ग्रोम्लाड् वाडतोक्हाडः “अ हौय नाड्इ हायःसा बोडःओ काम्पाय् जाड्हउ दा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ओहाडःसैको यहुदाकोः साथीलमइ वाडती येसुकायः चुमती आलःसा बोडःनीतो ५१ यात्-चाक् येसुकुस् चीड्ती मुओ मान्ताइ लयःकोः च्युपे प्युक्ती यात्चाक् प्रधान् पुरोहीतकोः नोकरी मान्ताकोः नो ग्रेहती वाय्आकान् । ५२ ओउः मान्ताकोः नो ग्रेहतोक्हाडः “नाडकोः तरवाल दापहाडः

काती गम्उ । च्युपे हीह्ओलम्पाय् च्युपेइ सातती वाय्लेःनै । ५३ डा परमेस्वर् आपाकः तेचाडः त खेःया ओउःइ बार हजार ल्होक्-ओमयःकोः पल्लतन्लम् डाकायः दलताक्साकायः ल्होक्नाःताडः डाइ इत हायःसा स्वाय्नाडः त नीड्इ चीःतेःनीली यादो । ५४ इत हायःसा स्वाय्नाडःसु ओउः ल्होक्ओमयः वाड्ने त खेःया ओउः उय्हलेकोः आखरःहाडः रय्हती लेखओ कुरापाय् ताप्सा दोःल” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ५५ ओहाडःसैको ओउःकायः पानःलाड् वाड्ओ मान्तालम्कःताड् ल्हेःती “डा चोरलो लेखा नीड्इ दड्ग च्युपे लातती डाकायः चुम्सा बोडःतेःनेःनानाड्स । लौ दीन्का दीन्पाय् नीड्कुस् मुती मन्दीरहाडः स्यान्भुड्डोतो ओउःतोक्हाडः डाकायः चुम्तेःनाड्सल । ५६ बुरु ओउः आखरःहाडः रय्हओ कुरा ताप्तो स्याव्साकायः इतलेः हायःतेःआकानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ओहाडःसैको सबै येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकायः फेती क्रव्आकाय् ।

५७ ओहाडःसैको येसुकायः पानःती आलःती कयाफा त तोओ प्रधान् पुरोहीत्कःताड् लातती वानःआकानी । ओउः प्रधान् पुरोहीत्कुस् सबै तोड्हओ पुरोहीत्लम्मा अरु यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्मा येसुकोः कुरा सायःलाड् हुम्ती मुआकाय् । ५८ फेरी येसुकायः आलःतोक्हाडः पत्रुसइ लोने लोनेसै ओउःकायः गुल्हती ओउः प्रधान् पुरोहीत्कोः दरबालताड् दाह्आ । दाह्आक्तीको “दयाह् येसुकायः दोह् स्याव्नाः” त दाय्हती म्हरती ओउःपाय् दरबालकोः आड्गनहाडः पोक्ती नोकरीलम्कुस् च्युडःती मुओ । ५९ ओहाडःसैको ओउः ताड्हओ पुरोहीत्लम्मा ओउःमयःकुस् हुम्ती मुओलम्इमा येसुकायः सातसा थेडा ओउःकायः माःती गाल्-तुम्ती नोःसा मान्तालम्कायः बोडःआकानी । ६० नाःतो माःती तोसा ग्याओ मान्तालम् वाड्इतो ओउःकोः कुरालम् स्वात्माःत भयान्ते स्याव्मालो खेःतो । ओहाडःसैको लोने नीस्चाक् चीड्ती ६१ “लौ इपाय् ‘परमेस्वर्कोः मन्दीरकायः डाइ ह्योडःती वाय्नाडः वाय्आक्तीको सुम् दीन्हाडः नया जाड्हसा स्वाय्नाडः’ त दाय्हती इ मान्ताइपाय् तोआकान् बा” त दाय्हती ओउःनीसइ येसुकायः

माःती गालतुम्ती नोःआकाच । ६२ ओउःत भयान्ते ओउः प्रधान् पुरोहीत्पाय् चीड्ती “लौ इमयःकोः गालतुम्ती तोओ कुरा सायः-आक्तीको नाड्इ त्याड्ती नोःतेःनाःया नोःतेःल” त दाय्हती येसुकायः वहत्थातो ६३ ओउःपाय् दोहत्तमा त्याड्ल ओउःत भयान्ते “लौ डीकोः दोड् परमेस्वरकोः मय्ङ् पेहती डाइ तोनेःनाड् दोड्सीलेः ओउः खीस् त तोओ परमेस्वरकोः चोःपाय् नाड्लेःतेः खेःतेःनाःया त तोची दा” त दाय्हती ओउः प्रधान् पुरोहीत्इ तोथातो ६४ “नाड्इ तोओलो लेखा ओउःतलेः खेःनाडः । लौ डाइ तोनेःनानाड्स लोन्तेसै ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् परमेस्वरकोः गुल्हदाड् स्याव्-आक्तीको ओउःकोः ग्वम् दोःती लाड्कासै मुसहाडः ग्ल्युड्हती वाड्ओ च्यवःतेःनानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ६५ एत तोओ सायःआक्तीको ओउः प्रधान् पुरोहीत् ल्हुड्कोः रो मल्हती लयःकोः नाय् क्रत्आकास “लौ ओउःइ परमेस्वरकायः रेव्तोलेः नोःओआः बा । द्याह् अरु गालतुम्ती नोःओलम्कायः सायःसा परल । नीड्इ लयःकोः नोइ ओउःकोः रेव्तो तोओ सायःतेःआकानी ६६ ओउःत भयान्ते इकायः द्याह् दोह् हायःसाआः” त दाय्हती हुम्ओलम्कायः तोथासतो “ओउःकोः रेव्ओ हायःभ्याड्कायः सात्पाःथै” त दाय्हती त्याड्आकाय् । ६७ एत त्याड्आक्तीको मान्तालम्इ येसुकायः खेन्हाडःलेः द्युरइ द्युरःमाआथै घान्माआथै अरुलम्इ ओउःकायः मीक् बोमःआक्तीको क्रुत्इ प्र्याक्ती ६८ “लौ नाड् खीस् त तोओपाय् सुइ घान्तेःआ त तोताडी दा” त दाय्हती वहत्आथै ।

६६ ओहाडःसैको एत स्याव्तोक्हाडः पत्रुसपाय् दरबाल् बाहीरहाडः च्युडःती मुधाड्ओ खेःतो । ओहाडः मुतोक्हाडः यात्-चाक् मोमःचोः नोकरी वाड्ती “लौ नाड्मा गालीलसै वाड्ओ येसुकुस् वाह्ओतेःआः” त दाय्हती तोथातो ७० “खेःल बा नाड् दाय्हओ कुरापाय् डाइ दोह्मा चीःबाय्डल” त दाय्हती माःती सबै ओउःकुस् मुओलम्कोः मीक्हाडः त्याड्लेःआ । ७१ त्याड्आक्तीको पत्रुस् आड्गन्कोः दय्हलौताड् ज्याल्आ । ओहाडः ज्याल्ती मुतोक्हाडः अरु नोकरी मोमःचोः वाड्ती ओउःकायः च्यवःती “लौ इपाय् नासरेत्कोः येसुकुस्लेः वाह्ओआः” त दाय्हती ओहाडः

मुओलम्कायः छ्यानःआकान् ७२ “खेःल बा सत्ते ताम्बै जेः ओउः-
कायः डाइ जुगाड्मा तय्हडल” त दाय्हती पत्रुस् फेरीलेः माःती
त्याड्आ । ७३-७४ ओहाडःसैको देडीलोहाडः ओहाडः मुओलम्
वाड्ती “दोड्सीलेः नाड्पाय् ओउःकुस् गालीलसै वाड्ओतेः खेःतेः-
नाः । नाड् गालीलकोः मान्तालो लेखा नोःतेःनाः बा” त दाय्हती
तोथातो “डा माःती त्याड्आ त खेःया लौ परमेस्वरइ प्रनःपाःताडः ।
ओउः मान्ताकायः डाइ जुगाड् तय्हडल” त दाय्हती पत्रुस्
त्याड्आ । ओउःत त्याड्ओ कुस्ब्रक्त यातज्योः वाः गोःआ ।
७५ ओहाडःसैको ओउः वाः गोःओ सायःती “लौ वाः गोःधाड्माः-
खाहाडः नाड्इ सुम् पेन्हकायः ‘लौ ओउःकायः तय्हडल बा’ त
दाय्हती नोःतेःनाःची” त येसु इहा दाय्हओ कुरा पत्रुसइ
गीलआकान् । एत गीलआक्तीको ओउःपाय् बाहीर ग्ल्युड्हती आन
ल्हुड् लीहतीलेः व्याःती आल्आ ।

२७

१ ओहाडःसैको न्याम् थोड्खयःओहाडः ओउः ताड्हओ
पुरोहीतलममा अरु यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालममा
“लौ येसुकायः सात्पाःथै” त होम्काय्ती नोःकाय्आकाय् । २ एत
नोःकाय्आक्तीको येसुकायः पानःती आलःती पीलातस् त तोओ
अन्चलादीस्कःताड् दाक्आथै ।

३ ओहाडःसैको ओउःमयःइ “येसुकायः सात्पाःथै” त
तोओ चीःती ओउः इहा दाक्ओ यहुदा त तोओ ल्हुड् दयान्हती
“लौ डाइ पेमालो हायःआलाडः” त म्हरती दाक्भयाड्कोः तीस्
चान्दी रुपीया पाय्क्लाड् आल्आ । ४ ओउः ताड्हओ पुरोहीत्-
लममा अरु ताड्हओ मान्तालमकःताड् वाड्ती “लौ डाइ आन
रेव्तो हायःती जुगाड् पेओ मान्तापाय् सात्साकायः दाक्आलाडः
बा” त दाय्हती तोउती ती “डीकायः दोह्मा दयःल ओउःपाय्
नाड्कोः काम् लेःआः” त दाय्हती त्याड्आकाय् । ५ ओउःमयः एत
त्याड्आ त खेःओ ओउः तीस् चान्दी रुपीया मन्दीरहाडः ताती
ल्होक्आक्तीको यहुदा आल्आ । आल्आक्तीको लयःकायः
कय्क्हाडः लाइ सुपती कुय्क्ती सात्आकास । ६ यहुदा आल्आक्-
तीको ओउः ताड्हओ पुरोहीतलमइ रुपीया रोत्ती “इपाय् मान्ताकोः

वयःकोः पैसा लेःआः । ओउःपाय् मन्दीरकायः बयःसा स्याव्ल” त दाय्हती नोःकाय्ती ७ लोने ओउः पैसा बयःती यात्चाक् कुमाल्कोः राड्पाय् “लौ इहाडः देसी मान्तालम् पाम्हासा तेस्राड् स्याव्पाः” त दाय्हती ओउः राड् लेःआकानी । ८ ओउःत भयान्ते ओउः राड्पाय् तेन्छ्याड्मा “वयःकोः राड्” त तोओ लेःआः ९ ओउःत हायःती उय्हलेकोः परमेस्वरकायः चीःओ येरीमीयाइ इहा तोओ कुरा ताप्तो स्याव्ओ । ओउःपाय् “लौ यहुदीलम्इ ओउःकायः होम्काय्ती गम्ओ मोल्पाय् ओउः तीस् चान्दी रुपीया त्याक्ती १० परमेस्वरइ डाकायः तोओलो लेखा ओउः कुमाल्कोः राड्लेः लेःआकानी” त दाय्हती येरीमीयाइ तोआकान् ।

११ ओहाडःसैको पीलातस्कःताड् दाक्ती वानःआक्तीको येसुकायः ओउःकोः मीक्हाडः चीड्ताक्आथै । पीलातस्कोः मीक्हाडः चीड्तोक्हाडः “नाड्पाय् यहुदीलम्कोः राजालेःतेः खेःतेः-नाःया” त दाय्हती ओउःइ येसुकायः वहत्थातो “नाड्इ तोओलो लेखा ओउःतलेः खेःनाडः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । १२ ओहाडः-सैको ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा अरु ताड्हओ मान्तालम्इमा येसुकायः आन गालतुम्ती नोःथातो येसुपाय् दोह्मा त्याड्ल १३ ओउःत भयान्ते पीलातस्इ ओउःमयःकोः कुरा सायःती “लौ ओउःमयःइ नाड्कायः आन गालतुम्ती नोःतेःनाः ओउः नाड्इ सायः-तेःउलुया” त दाय्हती येसुकायः वहत्थातो १४ येसुपाय् फेरीलेः दोह्मा त्याड्ल ओउःत भयान्ते पीलातस् आन ग्याड्हओ खेःतो ।

१५ ओहाडःसैको ओउः च्योल्ओ दीन्कोः छ्यात्हाडः साल् साल्कायः यात्चाक् भ्याल्स्वानहाडः थुनओ मान्ताकायः अन्चलादीसइ फेन्सा खेःतो त जवआकानी । सुकायः “लौ इकायःलेः फेन्पाः” त दाय्हती यहुदीलम्इ तेती तोआकानी ओउः मान्ताकायः पीलातस्इ फेन्ताक्ओ खेःतो । १६ ओहाडःसैको ओउः साल्हाडः यात्चाक् सबैइ तय्हओ मान्ता बरबा त तोओ भ्याल्स्वानहाडः थुनती गम्ओ खेःतो । १७ ओउःत भयान्ते ओउः यहुदीलम् पीलातस्कोः दर्बाल्हाडः हुम्ती वाड्आक्तीको पीला-तस्पाय् ओउःमयःकःताड् आल्ती “लौ डाइ सुकायः फेन्सा

भाक्तेःनै बरबाखे फेन्चाडःया ओउः खीस् त तोओ येसुखे
 फेचाडःया” त दाय्हती वहत्आथास १८ ओउः मान्तालम् ल्हुड्हाडः
 लती भयान्ते येसुकायः सात्साकायः दाक्आथै त पीलातस्इ चीःती
 ओउःतलेः वहत्आथास । १९ ओहाडःसैको ओउः दरबालहाडः
 च्युडःती मुतोक्हाडः पीलातस्कोः बुधीइ ओउःकःताड् समचार
 ल्होकआथै “लौ इ पेओ मान्ताकायः दोह्मा रेव्तो हायःताक्लाम्
 दोह् हायःती दाय्हसा तेन्कोः रातहाडः डाइ ओउःकायः माडः-
 खाहाडः च्यवःती आन लीह्सीःओ दोःआलाडः बा” त दाय्हती
 तोसा ल्होकआकान् २० “येसुकायः दोह्मा हायःताक्लाम्” त
 पीलातस्कोः बुधीखेइ कुरा ल्होकउतो ओउः ताड्हओ पुरोहीत्-
 लम्मा अरु यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्इमा हुमती वाड्-
 ओलम्कायः होमती “लौ ‘बरबाखेकायः फेन्पाःथै येसुखेकायः
 सात्पाःथै’ त तोनु” त दाय्हती स्यान्आथास । २१ ओउःत भयान्ते
 “लौ सुकायः फेन्चेःनाड्स” त पीलातस्इ वहत्तोक्हाडः
 “बरबाकायः फेन्उदा” त दाय्हती सबै हुमओलम् त्याड्आकाय् ।
 २२ “ओउःत भयान्ते इ खीस् त तोओ येसुकायः दोह् हायःचाडः”
 त दाय्हती पीलातस्इ फेरीलेः वहत्थासतो “ओउःकायः क्ल्यायओ
 सीडःहाडः योकोःती सात्पाःथै” त दाय्हती त्याड्आकाय् ।
 २३ “इकायः दोह् हायःती सात्चाडः र । ओउःइ दोह् रेवओ हायः-
 उतो ती” त दाय्हती पीलातस्इ तोती “ओउःकायः क्ल्यायओ
 सीडःहाडः योकोःती सात्पाःथै” त दाय्हती ओउः हुमती मुओलम्इ
 न्हाड्तोलेः गोःआकानी २४ ओहाडःसैको ओउःमयःकायः होमसा
 खाय्माःत भयान्ते “डाकुस् कायःकायसा चीड्ने” त चीःती
 पीलातस् सबैकोः मीक्हाडः लयःकोः क्रुत् तीःइ जेस्ती “लौ योनु
 दा इ पेओ मान्ताकोः वयःपाय् जेस्ती वाय्तो डा छ्यड्तोलेः
 मुनाडः । ओउःकायः सात्सा काम्पाय् डाकोः खेःबाय्ल नीड्इ
 जाड्हनु दा” त दाय्हती तोआथास । २५ “लौ ओउःपाय् डीकोः
 काम् लेःआः ओउःकोः वयः डीकायःमा डीकोः प्लोमःदाने मोमः-
 दानेकायःमा गाल्तुमती नोःपाःताडी” त दाय्हती हुमओलम् त्याड्-
 आकाय् । २६ ओउःत त्याड्ओ सायःती पीलातस्इ बरबाखेकायः

फेन्आकान् येसुखेकायः लाइ स्वाप्ती घान्आक्तीको ओउःकोः
सीपाहीलम्कःताड् सात्साकायः ल्हाआथै ।

२७ सीपाहीलम्कःताड् ल्हाआक्तीको ओउःमयःइ येसु-
कायः दरबालकोः चौकीहाडः लात्ती वानःती ओउः पल्लनल्मकायः
सबै हुम्लाड् गोत्आकानी । २८ पल्लनल्मकायः सबै गोत्ती वानः-
आक्तीको येसुकायः राजालो लेखा दुओ क्रमःनाय् लावआकानी ।
२९ ओहाडःसैको “मुकुत्” दाय्हती येसुकायः चुःकोः क्याहओ
फोड्ती ल्हुप्आक्तीको डोय्कोः क्रुत्हाडः चुम्सा क्रात्कोः दड्ग
बयःआकानी । एत हायःआक्तीको डीःराय् जाड्हसा थेडा “लौ
भालातेः वाड्तेःआ नाड् यहुदीलम्कोः राजाय” त दाय्हती आहे
ख्याल् जाड्हती स्यवआकानी । ३० फेरी ओउःकायः द्युरइ द्युरः-
माआकानी ओउः क्रात्इपाय् थोःमाआकानी । ३१ ओहाडःसैको
येसुकायः एतलेः डीःआक्तीको ओउः दुओ नाय् ल्ह्युन्ती ओउःकोः
लयःकोः नाय्लम्इ फेरी लावती ओउःकायः बाहीरताड् लात्ती
क्लाःती क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सात्लाड् आलःआकानी ।

३२ ओहाडःसैको बाहीरताड् लात्ती ग्ल्युनःतोक्हाडः
ओउः सीपाहीलम्इ यात्चाक् क्युरीनी देस्सै वाड्ओ मान्ता सीमोन्
त तोओपाय् च्यवःती ओउःकायः येसुकोः सात्सा खेःओ सीडः
लात्ताक्आकानी । ३३ ओहाडःसैको आलती येसुकायः गोल्लगोथा
त तोओ दुलुडःताड् लात्ती वानःआथै । गोल्लगोथा त तोओकोः माने
पुहरूमःराड् लेःआः । ३४ ओहाडः दाक्ती वानःआक्तीको येसुकायः
तीतेपतीकुस् ल्याव्हओ धाक्सायःकोः तीः बयःथातो बल मेमःआक्-
तीको ओउःपाय् तुड्सा ग्याल । ३५ ओहाडःसैको साःहाडः यास्ओ
सीडः पोत्ती बान्हअग अरु सीडः घ्यालःती क्ल्याय्ती गम्आक्-
तीको ओउः क्ल्याय्ती गम्ओ सीडःहाडः येसुकायः पानःती ओउः-
कोः दोम्क्रुत्हाडः खीलइ थाक्ती योकोःती गम्आथै । ओउःकोः
नाय् लयःमयःकायः वेःसाकायः ओउः सीपाहीलम्इ बाड् खेलती
योआकानी । ३६-३७ येसुकोः थाराय्हाडः ओउःकायः गाल्तुम्ती
नोःओ कुरा इतलेः लेखती गम्आकानी “इपाय् येसुलेः यहुदीलम्कोः
राजा” त दाय्हओ लेखआकानी । लेखआक्तीको ओउः सीपाहीलम्

ओहाडः च्युडःती येसुकायः योआकानी । ३८ ओहाडःसैको येसुकोः डोयसैमा यात्चाक् ओउःकोः वेःसैमा यात्चाक् नीस् दाकु मान्तालम्कायः अरु क्ल्यायओ सीडःहाडः गम्आकानी । ३९ ओहाडःसैको येसु सीडःहाडः योकोःती मुतोक्हाडः च्योलती वाहओ मान्तालम् ओउःकायः खुनःती नोःआथै ४० “अ नाड्पाय ‘मन्दीर ह्योडःआक्तीको सुम् दीन्हाडः नया जाड्हनाडः’ ततेः दाय्हओतेःआः । ओउःत खेःया लयःकायः दल्ताक्स दा । नाड् परमेस्वरकोः चोः त तोओलेः खेःतेःनाः त खेःया लौ उया सीडःसै ग्ल्युड्हती वाड्अ” त दाय्हती हेला क्लाःती गोःआथै । ४१-४२ ओउःमयःइमा एत तोआकानी ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा ओउःकायः डीःआथै “लौ ‘ओउःइपाय् अरुकायः दल्ताक्ताडः-आकान्’ त दाय्हओ लेःआः लयःकायः दल्ताक्सा खाय्सल । लौ ओउःपाय् इस्त्राएल्कोः राजा लेःआः मार ओउःत खेःया सीडःसै लयः ग्ल्युड्हती वाड्पाः । ओउःत हायःआक्तीको डीइ ओउःकोः कुरा ड्हाम्चाडःसु । ४३ ओउःइपाय् ‘डापाय् परमेस्वरकोः चोः लेःआः ड’ त दाय्हती परमेस्वरकायः ड्हाम्तीलेः तोआकास ओउःत खेःया परमेस्वरइ लयःकोः चोःकः मोती भयान्ते ओउःकायः दल्ताक्सा ग्यानाःया ग्यालया त योनाडःसु” त दाय्हती ओउःमयः धरमा स्यान्ओमयःमा अरु यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्कुस्मा नोःकाय्आकाय् । ४४ ओउः येसुकुस् योकोःती गम्ओ दाकुनीसइमा ओउःतलेः येसुकायः हेला क्लाःआथै ।

४५ ओहाडःसैको बार बजे न्याम् तोकोतोय्हहाडःसै लोने तीन् बजे न्याम् योहोरीच्युक्हाडःकायः ओउः देसहाडःपाय् जुगाड् च्याक्तो स्याव्आ । ४६ फेरी न्याम् योहोरी बेलाहाडःपाय् येसु यहुदी भासा नोःती “एलोय् एलोय् लमा सबक्थानी” त दाय्हती सोतोलेः दाय्हआ । ओउः कुराकोः माने इलेःआः “अ डाकोः परमेस्वर्य अ डाकोः परमेस्वर्य दोह् हायःतीतेः डाकायःतेः फेतेःआची” त दाय्हओ लेःआः । ४७ येसु एतलेः गोःतोक्हाडः यात्नीस् द्याड्तो मुओलम् “एलोय् एलोय्” त दाय्हओ सायःती “लौ ओउःइ एलीया त तोओकायः गोःनौ” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । ४८ एत नोःती

यात्चाक्इ क्रीम्ओ धाक्सायःकोः तीःहाडः नाय् जोःआक्तीको
सीडःकोः च्योःहाडः पोतोलःती येसुकायः प्योती स्योनःती तुड्-
ताक्सा बयःथातो ४९ अरुलम्इ “खेःल ल्युड्हती मुइ एलीयाइपाय्
येसुकायः फान्ती क्लाःलाड् वाड्नाःया वाड्लया त योनी दा” त
दाय्हती तोआकानी । ५० ओहाडःसैको येसु फेरीलेः सोतो गोःआक्-
तीको ओउःकोः नामे रुआड् ज्याल्आ । ५१ ओउःकोः सास् ज्याल्-
माकादे सहरहाडः ओउः मन्दीर् कीम् दुड्हाडः हेड्केती खोओ
नाय्पाय् त्यावःअसै कामःअ दाह्तीलेः क्रत्ती नीस् फाक् स्याव्-
माकादे फेरी ताड्हओ ल्याड् वाड्ती बाड्लम् वाक्ती ५२ उय्हले
सीओ परमेस्वरकोः मान्तालम्कोः तेस्लम् फोल्ह्आकाय् । फोल-
आक्तीको ओहाडः मुओलम् उह्ती च्योक्आकाय् ५३ लोने येसु
उह्ती च्योक्आक्तीको ओउः मान्तालम् यरुसालेम्हाडः नाःतो
थाआकाय् । ५४ ओहाडःसैको ल्याड् वाड्तोकहाडः ओउः
सीपाहीलम्कोः हवलदारमा अरु ओउःकुस्इ येसुकायः योती मुओलम्
इ ग्याड्हसीःओ कुरा च्यवःती आन रैती “लौ इ मान्तापाय् दोड्-
सीलेः परमेस्वरकोः चोःलेः खेःतो रैस बा” त दाय्हती दाय्ह्आकाय् ।
५५ फेरी नाःतो येसुकुस् गालीलसै वाड्ओ मोमःचोःलम्इमा बल
लोक्तोसै योती मुओ खेःइतो । ओउःकुस् वाड्तोकहाडः ओउःमयःइ
येसुकायः सोरतीलेः स्यास्आकानी । ५६ ओउः मोमःचोःलम्कःहाडः
मरीयम् माग्दालामा याकुब् युसेफ् नीसपुःचाःकोः आमा मरीयम् त
तोओमा जबदीकोः बुधीमा मुओ खेःइतो ।

५७-५८ ओहाडःसैको येसुकोः सातन्म् दीन्कोः न्याम्
ब्लक्ओ बेलाहाडः यात्चाक् अरीमार्थीया गाव्कोः साहु मान्ता
युसेफ् त तोओ पीलातस्कःताड् आलती येसुकोः म्हाड्कायः
“डाकायः ल्हाची दा” त दाय्हती तेआ । ओउः युसेफ् त तोओपाय्
येसुकायः इहाम्ओ मान्ता खेःतो । ओहाडःसैको पीलातस्कः
तेआक्तीको “लौ येसुकोः म्हाड् इकायः ल्हाउ” त दाय्हती ओउः
अन्चलादीस् पीलातस्इ हुकुम् बयःआकान् । ५९ ओउःत भयान्ते
युसेफ् आलती येसुकोः म्हाड् त्याक्ती पेओ नाय्इ खुप्आकान् ।
६० खुप्आक्तीको येसुकोः म्हाड्पाय् युसेफ्इ लात्ती आलःती

लयःकायः तोहा जाड्हओ चैनःबाड्हाइः वह्हती द्यावःओ ल्युमःपुक घाड्हाइः काती गम्आकान् । काती गम्आक्तीको ल्होप्ओ बाड् तुलुती ओउः घाड् बोमःआकान् । बोमःआक्तीको युसेफ् पाय्हआ । ६१ येसुकोः म्हाड् एत पाम्हती गम्ओहाडः मरीयम् माग्दालामा ओउः अरु मरीयम्मा तेस् द्याड्तो च्युडःती मुआकाच ।

६२ ओहाडःसैको येसुकायः सातन्म् दीन्कोः स्याड्हलोपाय् यहुदीलम्कोः धोओ दीन् खेःतो । ओउः दीन्हाडः ओउः पुरोहीत्-लम्मा फरीसीलम्मा हुम्ती पीलातस्कःताड् वाड्आकाय् । ६३ ओउःकःताड् वाड्आक्तीको “लौ हजुर येसुपाय् ‘सुम् दीन्हाडः उहती च्योक्नाडः’ त दाय्हती ओउःइ सेलः मुधाड्ओहाडः माःती तोआकान् इत डीइ चीःनाडःसु ६४ ओउःत भयान्ते ओउःकोः पाम्हओ घाड्पाय् सुम् दीन्च्युककायः पेतो योताकउ दै उया ओउःकुस् वाह्ओमयःइ याह्दीड्हाइः वाड्ती ओउःकोः म्हाड् कुःचानी यादो । कुःआक्तीको ‘लौ ओउःपाय् उहती च्योक्ओआः’ त माःओ सबै मान्तालम्कायः तोचानी त खेःया इ काम्पाय् न्हाड्तोलेः पेमालो स्याव्नाः” त दाय्हती पीलातस्कः तेआकाय् ६५ “लौ उया ल्युड्हसा सीपाहीलम् मुनै ओउःमयः द्याह् आलःती ओउः तेस्पाय् पेतो ल्युड्हती गम्नु” त दाय्हती पीलातस् त्याड्आ । ६६ ओउःत भयान्ते ओउःमयःइ सीपाहीलम् लातती आलःती ओउः घाड् बोमःओ बाड्कायः साःइ लेक्ती ओउः सीपाहीलम्कायः ल्युड्हताक्आकानी ।

२८

१ ओहाडःसैको ओउः धोओ दीन् पुत्आक्तीको आइ-तेबारकोः न्याम् थोड्खयःओहाडः मरीयम् माग्दालामा ओउः अरु मरीयम्मा येसुकोः तेस् योलाड् वाड्आकाय् । २ ओहाडःसैको ओउः बेलाहाडः ताड्हओ ल्याड् वाड्आ । यात्-चाक् परमेस्वरइ लाड्कासै ल्होक्ओमयः ग्ल्युड्हती वाड्ती ओउः तेस् बोमःओ बाड्कायः घाड्सै तुलुती आलःती ओउः बाड्हाइः च्युडःती मुआ । ३ ओउःकोः खेन् भीली मीली त थोड्ओमा ओउःकोः नाय्पाय् आन भाम् फीरलीक्त् छोओमा खेःतो । ४ एत च्यवःती ओउः ल्युड्हती मुओ सीपाहीलम् आन युम्हती ल्हुड् क्रम्ती

सीओलो स्याव्आकाय । ५ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःलम् वाड्ती “लौ रैतेःचनै ओउः ड्हासै क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सात्ओ येसुकायः बोडःतेःनानी एत डाइ चीःनाडः ६ ओउःपाय् इहाडःलेः खेःल । ओउःइ ड्हासै तोओलो लेखा उह्ती च्योक्ओआः । लौ प्रभुकोः मेस् इस्ती गम्ओ थाव्पाय् योलाड् वाड्न् दै । ७ ओहाडःसै रेन्हतो पाय्ह्ती ओउःकुस् वाह्ओमयःकायः छ्यानःलाड् आलन् । ‘ओउःपाय् उह्ती च्योक्ती नीड्कायः ड्हासै स्यालःती गालीलहाडः क्रुस्तेःनै’ त दाय्ह्ओ ओउःमयःकायः तोनुसु दै । डाकोः कुरा ओउःच्युक् लेःआः” त दाय्ह्ती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआथास । ८ एत तोओ सायःआक्तीको ओउः मोमःचोःलम् रैतीमा चोडाय्-तीमा तेस्घाड्सै ग्ल्युड्हती येसुकुस् वाह्ओमयःकायः इ कुरा ल्हाक्ती छ्यानःलाड् तन्ती पाय्ह्आकाय् । ९ तन्ती पाय्हतोक्हाडः ओउःमयः येसुकुस् क्रुस्काय्आकाय् “लौ ल्हुड् धोमाय्ती मुन” त दाय्ह्ती येसु दाय्ह्आ ओउःमयः साःताड् बाःती ओउःकोः दोम् दीन्ह्ती स्यवआथै । १० एत हायःतोक्हाडः “लौ रैतेःचनै डाकोः पुःचोड् हौचोड्लमक्ःताड् आल्ती ‘लौ गालीलताड् आलन् । ओहाडः नीड्इ येसुकायः क्रुस्तेःनानी’ त दाय्ह्ओ ओउःमयःकायः तोनुसु दा” त दाय्ह्ती येसुइ तोआथास ।

११ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःलम्खे पाय्हतोक्हाडः ओउः ल्युड्हती मुओ सीपाहीलम् सहरताड् आल्ती ओउः मेस्लो स्याव्ओ कुरा ताड्हओ पुरोहीत्लमक्कायः ल्हाक्ती छ्यानःआकानी । १२ ओउःत भयान्ते ओउः कुरा सायःआक्तीको अरु यहुदीलमकोः ताड्हओ मान्तालमकुस् हुम्ती नोःकाय्आक्तीको ओउः सीपाहीलमक्कायः नाःतो पैसा बयःआकानी । १३ “लौ सबै मान्ताकायः ‘येसुकुस् वाह्ओमयः याह्दीड्हाडः वाड्ती डी एनःओ बेलाहाडःपाय् येसुकोः म्हाड् कुःआकानी’ त दाय्ह्ती तोनु । १४ ओहाडःसैको इ कुरा अन्चलादीसुइ सायःचौ त खेःया डी ओउःकःताड् होम्काय्ती नोःलाड् आल्ती ओउःकुस् कुरा पेतो स्याव्ताक्नाडी ओहाडःसैको नीड् ल्हुड् ज्याडःसा परतेःल” त दाय्ह्ती सीपाहीलमक्कायः स्यान्ती तोआकानी । १५ फेरी ओउः

सीपाहीलम्इ पैसा त्याक्ती ओउः ताड्हओ मान्तालम्इ स्यान्ओलो लेखालेः ल्हाक्आकानी । ओउःत भयान्ते तेन्छ्याड्मा “येसुकोः म्हाड्पाय् ओउःकुस् वाह्ओमयःइ कुःआकानी” त दाय्हती यहुदीलम् नोःकाय्ने ।

१६ ओहाडःसैको ओउः एघारजन येसुकोः छ्युड्हओमयः येसुइ तोओ कुरा ड्हाम्ती गालीलताड् आल्ती स्यालुड्ताड् लन्ह-आकाय् । १७ ओहाडः येसु उह्ती च्योक्ओ च्यवःआक्तीको ओउःमयःइ ओउःकायः स्यवती ताड्हताक्आथै । यात्नीस्चाक् मान्तालम्खे “येसु उह्ती च्योक्ओआः” त ड्हाम्आक्नीली । १८ फेरी येसु वाड्ती “लौ द्याह्पाय् लाड्काहाडःमा ल्हाव्ह-दैबाड्हाडःमा सबै जाड्हसा स्वाय्ओ ग्वम्पाय् डाकायः बयःओ लेःआः । १९ ओउःत भयान्ते सबै जात्कोः मान्तालम्कःताड् आल्ती डाकोः कुरा स्यान्उसु । ओहाडःसैको परमेस्वर आपाकोः मय्ड्मा डाकोः मय्ड्मा परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः मय्ड्मा पेह्ती बाप्तीस्मा बयःउसु । २० डाइ तोआ कुरा सबै स्यान्उसु दा । लौ इ ल्हाव्हदैबाड्कोः द्युम्ओ बेलाहाडःमा गलकायःमा डापाय् नीड्कुस् मुलेःनाडः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

मरकस

मरकसइ लेखओ येसुकोः कुरा

१ येसु खीस् त तोओकोः पेओ समचारकोः तुडः इलेःआः । ओउः येसु खीस् त तोओपाय् परमेस्वरकोः गोयचोःचोःलेः खेःनाः बा । २ आन ज्याडःतोहाडः यात्चाक् एसाया त तोओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताइ इ कुरा लेखआकान् “ लौ नाड् वाड्धाड्माखाहाडः ड्हालेः डाकोः कुरा तोसा मान्ताकायः डाइ ल्होकआकनाडः बा । नाड्कोः वाड्साकायः ओउः ल्होकओ मान्ताइ अरुलम्कायः त्याक्ताकनौ’ त दाय्हती परमेस्वरइ लयःकोः गोयचोःकायः तोआकान् । ३ फेरी मान्ता याक्गारसीःमालो बेलाड्हाडः यात्चाक्इ कुरा तोती गोःती मुनाः ‘लौ प्रभु वाड्धाड्-माःखाहाडः ओउःकोः वाहसा खेःओ ल्याम् ओउःकायः पेतो रोम्-साकायः ड्हालेः जाड्हाकनु दा’ त दाय्हती ओउःपाय् दाय्हा” इतलेः उय्हलेकोः एसाया त तोओइ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखआकान् । ४ ओहाडःसैको लोन्ते यात्चाक् युहना त तोआ एसायाइ तोओ कुरा ताप्ताक्ती याक्गारसीःमालो बेलाड्हाडः वाड्हा । ओहाडः दाहती वाड्हाक्तीको “लौ नीड्इपाय् लःलयः-कोः रेवओ काम्लम् फेती परमेस्वरकःताड् द्यान्हती ओउःकोः कुरा ड्हामती सायःनु दा । ओउःत हायःआक्तीको नीड्कः परमेस्वरकोः ल्हुड् मल्हओ स्याकनाः । ओहाडःसै नीड्इ एत हायःओ त अरुकायः छ्यानःसाकायः तीःइ जोःती जेस्ओ बाप्तीस्मा त्याकनु” त दाय्हती युहनाइ सबैकायः थोल्हती तोआथास । ५ ओउःत तोतोक्-हाडः यहुदीया अन्चल्सैमा यरुसालेम् सहरसैमा सबै मान्तालम् ग्ल्युड्हती युहनाकःताड् सायःलाड् वाड्हाकाय् । सायःलाड् वाड्-आक्तीको लःलयःकोः रेवतो हायःओ घोती तोआक्तीको ओउः-मयःकायः युहनाइ योर्डन् खोलाहाडः बाप्तीस्मा जाड्हाथास ।

६ ओउः बेलाहाडः युहना त तोओ उतस्याःकोः मेनःइ क्याहओ क्रमःनाय्मा पाम्हाडः छालाकोः पेतीमा तोडःसतो जेःसाकायः बनकोः तुमः खुदुमा राय्क्न्यामःमा जेःओ खेःतो । ७ ओहाडःसैको मान्तालम् सायःलाड् हुमती वाड्तोकहाडः “लौ लोन्तेसै डासै आन ताड्हओ मान्ता चाक्आः वाड्नाः बा । ओउःकायःपाय् डाच्युक् मीओ मान्तापाय् ओउःकोः जुत्तामा फाससा स्याव्डल । ८ डाखेइ तीःइ बाप्तीस्मा बयःनेःनाड्सतो ओउःखेइ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बाप्तीस्मा त तोओ बयःतेःनै” त दाय्हती युहनाइ स्यान्ती तोआथास ।

९ ओहाडःसैको युहनाइ योरदन् खोलाहाडः बाप्तीस्मा बयःतोकहाडः येसुलेः गालीलकोः नासरेत् गाव्सै युहनाकःताड् वाड्आ । वाड्आक्तीको येसुकायः युहनाइ योरदन् खोलाहाडः बाप्तीस्मा बयःआथै । १० बयःआक्तीको तीःसै ग्ल्युड्हतोकहाडः येसुइ फेल्बाड् वाक्ती फोल्ओ च्यवःआकान् फेरी परमेस्वरकोः ग्वालामः धुकुरवाःकोः रुप्लो थाड्ती ओउःकोः अलवःहाडः ग्ल्युड्हती वाड्आ । ११ ग्ल्युड्हती वाड्तोकहाडः “लौ नाड्पाय् डाकोः आन राप्ओ ल्हुड्गोरे चोःलेःतेः खेःतेःनाः बा । नाड्कः डा आन मोनाडः” त दाय्हती लाड्कासै यात्ज्योः हाव्नयः वाड्आ । १२ ओहाडःसैको बाप्तीस्मा त्याक्आक्तीको येसुकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ मान्ता याक्गारसीःमालो बेलाड्ताड् ल्होकआथै । १३ ओहाडः येसुपाय् चालीस् दीन्च्युक्कायः मुआ । मुतोकहाडः सैतान् त तोओ अरुसै ताड्हओ लान्इ येसुकायः थ्योन्हती होम्सा बोडःआथै । ओहाडःसैको ओउः थाव्हाडः जाःलम् दोह्लम् मुओ खेःतो परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होकओमयःइ येसुकःताड् वाड्ती ओउःकायः स्यास्तीलेः योआथै ।

१४ ओहाडःसैको यात्दीन्हाडः बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकः हेरोद् राजा ल्हुड् मल्हतो स्याव्ती भयान्ते ओउःकायः चुमती थुनआकान् । ओहाडःसै युहनाकायः थुनआक्तीको ओउः बेलाहाडः येसु गालील अन्चल्ताड् वाड्ती परमेस्वरकोः पेओ समचारलेः मान्तालम्कायः थोल्हती तोओ मुओ खेःतो १५ “लौ

परमेस्वरइ ड्हा तोती गम्ओ बेलापाय् द्याह् दाह्आ ओउःकोः राजीलेः द्याह् दाड्खेःनाः । लौ लःलयःकोः रेव्आ काम्खे फेती परमेस्वरकोः पेओ कुराखे ड्हाम्ती जाड्हनु दा” त दाय्हती येसुइ तोओलेः खेःतो । १६ ओहाडःसैको येसु गालील त तोओ ताड्हओ दुम्हान्कोः छेव्हाडः वाह्ती नीस्चाक् काम् धुःती जाड्हओ डाः सातओ पुःचाःनीस् च्यवःआकान् । ओउःनीस्पाय् सीमोन् अन्द्रीयस् त मय्ङ्चतो । येसु वाड्तोकहाडः ओउःनीस् पुःचाःपाय् तीःहाडः लाडः वारओ खेःचतो । १७ ओहाडःसैको च्यवःआक्तीको “लौ नीड्जी डाकुस् वाड्ज । डाकुस् वाड्आक्तीको नीड्जीइ लाडः-लम्खे वारओ फेती डाइ तोओ पेओ समचारखे वारती डाकःताड्

सीमोन् अन्द्रीयस् नीसपुःचाःकायः गोत्ओ

मान्तालम् वानःतेःनाःजु” त दाय्हती येसुइ तोथाचतो १८ ओउःइ तोओ सायःआक्तीको ओउःनीस् पुःचाःइ लाडः फेती येसुकुस् वाह्आकाच । १९ ओहाडःसैको आलती बलचोः द्याड्तोहाडः दाह्ती जबदी त तोओकोः गोय्चोःनीसइमा लाडः ताक्ओ च्यवः-आकान् । ओउःनीस् पुःचाःपाय् याकुब् युहना त मय्ङ्ओ खेःचतो । २० ओउःनीस्कायः च्यवःआक्तीको येसुइ गोत्थाचतो गोत्तोकहाडः ओउः पुःचाःनीसइ आपामा ओउःकोः केलःओ काम्

जाड्हओ मान्तालम्कायःमा दोङ्गाहाडः फेती येसुकुस्लेः वाह-
आकाय ।

२१ ओहाडःसैको वाहती आलती कफरनाहुम् सहरताड्
दाह्आकाय । कफरनाहुम् सहरताड् दाहती वाड्ती येसु सन्चरबारकोः
धोती न्यास्ओ दीन्हाडः यहुदी मान्तालम्कोः थनःओ कीम्ताड्
पोक्ती ओहाडः हुम्ओ मान्तालम्कायः स्यान्आथास । २२ ओउःत
स्यान्तोक्हाडः “लौ इ येसुपाय् आन पेतो व्हाय्ती नोःसा चीःलेःनौ
बा । अरुइ स्यान्माःत ओउःइ धरमा स्यान्ओमयःसै लयः चीःती
तोसा खाय्लेःनौ” त दाय्हती ओउः हुम्ओलम् ग्याड्हती नोःकाय्-
आकाय । २३ ओहाडःसैको ओउः स्यान्तोक्हाडः यात्चाक् लान्इ
डायःओ मान्ता ओउः थनःआ कीम्हाडः मुओ खेःतो । २४ ओउः-
खेइ गोःती “अ नाड् नासरेत्कोः येसुय । नाड्इ डीकायः दोह्
हायःलाड् वाड्तेःआ । डीकायः ह्योडःताक्लाड् वाड्ओतेःआः
यादो । लौ नाड्कायः डाइ तय्हलेःआनाडः बा । नाड्जा परमेस्वर-
कोः जयकुमःत मुओ चाक् लेःतेःआः बा” त दाय्हती तोथातो ।
२५ “अ डैमाःत मुअ । ओउः मान्ताकायः ल्हेस्ती फेउ” त दाय्हती
येसुइ गानाक्ती लान्कायः जान्तीलेः तोआकान् । २६ ओउःत
तोतोक्हाडः ओउः मान्ताकायः रीड्हताक्ओ गोःताक्ओकुस् ब्रक्-
तलेः ओउः लान्इ मान्ताकायः फेआथै । २७ इत हायःओ च्यवः-
आक्तीको सबै हुम्ओलम् ग्याड्हती “लौ इपाय् दोह् दोह् कुरालो
ती । जुगाड् नया कुरा लेःआः रैस । इलो लेखा ताड्हओ ग्वम् दोःती
ओउःइ गानाक्ती तोओपाय् लान्लम्इमा सायःनानी रैस बा” त
दाय्हती नोःकाय्आकाय । २८ फेरी येसुइ जाड्हओ कुरापाय् सबै
गालील देसहाडः मान्तालम्इ तोमःती ल्हाक्ती छ्यानःकाय्आकाय ।

२९ ओहाडःसैको ओउः थनःओ कीम्सै ग्ल्युड्हती सीमोन्
अन्द्रीयस्त तोओ नीस् पुःचाःकोः कीम्ताड् आल्आ । येसुकुस्
याकुब् युहना नीसपुःचाःमा आल्आकाय । ३० ओहाडः आलती
दाहतोक्हाडः सीमोन्कोः आय् आन अय्ती जीक्ती भ्यान्ते एड्ती
मुओ खेःतो । ओउःत भ्यान्ते येसु दाहती ओहाडः पोक्ती
वाड्तोक्हाडः कीम्कोः मान्तालम् येसुकःताड् काःहाल्लाड्

वाङ्आकाय । ३१ ओहाडःसैको ओउः जीक्ओ मोमःचोःकःताङ्
 वाङ्ती येसुइ ओउःकोः क्रुत् चुम्ती ओउःकायः च्योक्ताक्आथै ।
 ओउः मोमःचोः च्योक्ताक्आक्तीको ओउःकोः अयओ समःआथै ।
 अयओ समःआक्तीको सीमोन्कोः आयपाय् चीङ्ती सबैकायः
 जेःगालम् दोल्कावःती बयःआथास । ३२ ओहाडःसैको जेःती
 भ्याआक्तीको राम्हसैलो न्याम् ब्लक्खेःओ बेलाहाडः सबै जीक्-
 ओलम्कायःमा लान्इ डायःओलम्कायःमा येसुकःताङ् वानः-
 आथास । ३३ ओउःमयः वानःतोकहाडः ओउः कफरनाहुम् सहरकोः
 मान्तालम् सीमोन्कोः कीम्कोः दय्हलौहाडः हुम्ती वाङ्आकाय् ।
 ३४ ओहाडःसैको येसुइ नाःतो खाल्कोः जीक्ओलम्कायःमा स्याक्-
 ताक्आथास फेरी नाःतो लान्लम्कायःमा मान्ताकःसै ल्हेस्ती वाय्-
 आकान् । ओउः लान्लम्इ येसुकायः तय्हती भयान्ते येसुइ
 ओउःमयःकायः नोःसा ताक्उसुलु ।

३५ ओहाडःसैको ओनम्कोः स्याङ्हलोहाडः न्याम् दाह-
 धाङ्माःच्युकहाडः येसु च्योक्ती लयःभुङ्आले कीम्सै ग्ल्युङ्हती
 चीङ्ःचाङ्ःत खेःओ मान्ता नाःमालोताङ् आलती परमेस्वरकायः
 तोती मुआ । ३६ ओहाडः मुतोकहाडः सीमोन्इ ओउःकोः
 साथीलम्कुस येसुकायः बोडःलाङ् थेडा गुल्हआकानी । ३७ ओउः-
 मयःइ बोडःती गुल्हदा गुल्हदा येसुकायः च्यवःआथै । ओहाडःसैको
 येसुकायः च्यवःआक्तीको “लौ नाङ्कायः सबैइ बोडःतेःनाः” त
 दाय्हती तोथातो ३८ “लौ उया अरु द्याङ्तो गावलम्ताङ् आलइ
 उया । ओहाडःकोः मान्तालम्कायःमा परमेस्वरकोः कुरा तोसा
 खेःनाङ्ः दोह हायःती दाय्हसा ओउःकोः कुरा स्यान्ती तोसाकायः
 डा वाङ्ओआः ड बा” त दाय्हती येसु त्याङ्आ । ओहाडःसैको
 त्याङ्आक्तीको आलआकाय् । ३९ आलती गालील अन्चलकोः
 थनःओ कीम् कीम्ताङ् वाङ्ती पोक्ती येसु परमेस्वरकोः कुरा
 तोतीमा स्यान्तीमा लान्लम्कायः ल्हेस्ती वाय्तीमा ब्याहती तोमःती
 वाहओ खेःतो ।

४० ओहाडःसैको येसु तोमःती वाहतोकहाडः ओउःकःताङ्
 यात्चाक् कोह चाओ मान्ता वाङ्आ । येसुकःताङ् वाङ्ती बाःती

स्यवती “लौ नाड्पाय् ग्यातेःनाः त स्वेःया डाकायः स्याक्ताक्सा
 स्वाय्तेःनाःची बा” त दाय्हती येसुकः काःहालती तेआ । ४१ ओउःत
 तेतोक्हाडः येसुइ ओउःकायः आन ल्हुड् योनःती लयःकोः क्रुत्
 प्योती ओउः कोह् चाओ मान्ताकायः दीन्ह्आथै । ४२ ओउःकायः
 दीन्हती “लौ ग्यालेःनाडः स्याक्तेःपाः” त दाय्हती येसु दाय्हलेःआ
 ओउःत दाय्हओ कुसब्बक्त ओउः मान्ता सेलः स्याव्आ । ४३ ओउः-
 स्वेपाय् सेलः स्याव्आक्तीको “लौ ‘येसुइ स्याक्ताक्आताडः’ त
 दाय्हओ सुकायःमा छ्यानःतेःचनौ दा । ४४ अरुकायः छ्यानःलाम्
 मन्दीरकोः पुरोहीतकःताड् न्यास्माःत आलती ओउःकायःलेः ह ‘लौ
 डाकोः आड् सेलः मुनाः’ त दाय्हती लयःकोः आड् छ्यानःउ दा ।
 ओहाडःसैको आड् छ्यानःआक्तीको मोसाइ गानाक्ती तोओ
 जवसाकायः मन्दीरहाडः परमेस्वरकायः वाः मेत्छ्याःकायः सातती
 ओउःकायः ल्हाउ दा । ओउःत हायःआक्तीको सबैइ नाड्कायः
 सेलः मुनाः त चीःतेःनाः” त दाय्हती येसुइ ओउः सेलः स्याव्ओ
 मान्ताकायः गानाक्ती तोआथै । ४५ स्याक्ताक्ओ कुरापाय्
 “सुकायःमातेः छ्यानःतेःचनौ दा” त दाय्हती येसुखेइ गानाक्ती
 तोथातो ती ओउः स्याक्ओ मान्ताखे आलती इःहाडःमा उःहाडःमा
 ओउः कुरा सबैकायःमा फुती ल्हाक्ती नोःआ । ओउःत नाःआक्-
 तीको ओउःच्युक् नाःतो मान्ता येसुकःताड् हुम्लाड् वाड्ती भयान्ते
 येसु सहरताड् पोक्सा दोःल अरुइ चीःमायाकायः ह पोक्सा दोःओ
 स्वेःतो । ओउःत भयान्ते येसु सहर बाहीरसै मान्ता याक्गारसीः-
 मालोहाडः मुओ स्वेःतो ओहाडःमा इसै उःसैमा चार दोवासैमा
 मान्तालम् ओउःकायः कुस्लाड् वाड्आकाय ।

२ १ ओहाडःसैको दस् पत्र दीन् पुत्आक्तीको येसु कफरनाहुम्-
 ताड् पाय्हती वाड्आकाय । कफरनाहुम्ताड् पाय्हती वाड्-
 आक्तीको “लौ येसु कीम्ताड् पाय्हती वाड्ओआः” त दाय्हती
 नोःकाय्ती २ नाःतो मान्तालम् ओउःकोः कीम्ताड् हुम्लाड् वाड्-
 आकाय । हुम्ती वाड्तोक्हाडः ओउःच्युक् नाःतो हुम्ती भयान्ते
 दय्हलौहाडः यातैचाक् चीड्सा चोःचोड्कोता थाव्मा नाःल । ओउः
 हुम्ती वाड्ओलम्कायः येसुइ परमेस्वरकोः कुरा स्यान्ती तोआथास ।

३ ओहाडःसैको ओउःइ स्यान्ती तोतोक्हाडःपाय् यात्चाक् जुगाड् वाहसा स्वाय्मालो मान्ताकायः न्हाप्लावःहाडः चारजनइ लातती वानःआकानी । ४ ओउःमयःइ येसुकःताड् वानःसा बोडःनीतो नाःतो मान्ता नाःचाःराःत हुमती भ्यान्ते ओउःकःताड् द्याड्तो वानःसा दोःइली । ओउःकायः येसुकःताड् वानःसा दोःमाःत भ्यान्ते ओउः चारजनइ ओउः जीक्ओकायः कीम्कोः छानाताड् लातती आलःती कीम्कोः छाना बल ल्ह्युती होल्हताकती ओउःकायः घाड्सै योल्हती न्हाप्लावःहाडः ला छुःती येसुकःताड् ओमत् क्लाःती ल्होक्-आकानी । ओउःकःताड् ल्होक्तोक्हाडः एत हायःओ च्यवःती “लौ इ मान्तालमइजा डाकायःजा आन इहामनाःताडः रैस बा” त म्हरती येसुइ ओउः जीक्ओचाक्कःताड् ल्हेःती ५ “लौ हौय नाड्इ जाड्हओ रेवओ काम्लम् द्याह् क्युम्हती वाय्ओ लेःआः” त

जीक्ओ मान्ताकायः कीम्कोः छाना ल्ह्युओ

दाय्हती तोआथै । ६ ओउःत तोतोक्हाडः धर्मा स्यान्ओमयःइ सायःती मुओ खेःइतो ७ “लौ इ मान्ताइपाय् दोह् हायःती इतलेः तोनौ । इत तासाकायः ‘डापाय् परमेस्वर लेःआः ड’ त ताःनाःस बा । परमेस्वरइ ह रेवओ काम् क्युम्हती वायसा खायनौ” त दाय्हती ओउः धर्मा स्यान्ओमयः लयःकोः ल्हुड्हाडः म्हरइतो ८ येसुइ ओउःमयःकोः ल्हुड्तुककोः कुरा चीःती भयान्ते “लौ दोह् हायःतीतेः इतलेः पेमालो ल्हुड्हाडः म्हरतेःनै । ९ गावखे सजीलो त तोनाड्स दा । वाहसा खायमालो चाक्कायः ‘लौ नाड्इ जाड्हओ रेवओ काम्लम् क्युम्हती वायओ लेःआः’ त दाय्हसाया ‘लौ च्योक्अ नाड्कोः न्हाप्लावः लातती वाहअ’ त दाय्हती ओउःकायः स्याक्ताक्साया गावखे सजीलो तोनाड्स दा १० लौ डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः रेवओ वायसाकायःमा स्याक्ताक्साकायःमा ग्वम् दोःआलाडः त नीड्कायः छ्यानःसाकायः डाइ इकायः द्याह् स्याक्ताक्लेःनाडः” त दाय्हती ओउः जीक्ओ मान्ताकःताड् फेरी ल्हेःती ११ “लौ च्योक्अ नाड्कोः न्हाप्लावः लातती वाहअ दा” त दाय्हती ओउः जीक्ओ मान्ताकायः तोआकान् १२ ओउःत तोओ कुसब्रक्त ओउः मान्ता च्योक्ती लयःकोः न्हाप्लावः खुमती लातती पाय्हा । ओउः डहा वाहसा खायआक्मालो मान्ता च्योक्ती पाय्हाओ च्यवःती ओउः कीम्हाडः मुओलम् आन ग्याड्हती भयान्ते परमेस्वरकायः लुड्ती ताड्हताक्आथै “लौ इलो ताड्हओ कुरा डीइ ड्हासै गलमा च्यवःआक्तय्हनीली” त दाय्हतो नोःकाय्आकाय् ।

१३ ओहाडःसैको कीम्सै ग्ल्युड्हती येसु ताड्हओ दुम्हान्तीःकोः छेव्हाडः वाहती ओउःकुस् हुमती वाहओलम्कायः स्यान्ती तोआकान् । १४ ओहाडः वाहतोक्हाडः येसुइ आल्फीयस् त तोओकोः चोः लेवीलेः त तोओ पैसा उथावओ आफीसहाडः काम् जाड्हती मुओ च्यवःआकान् । ओउःकायः च्यवःती “लौ डाकुस् वाहअ” त दाय्हती येसुइ तोआथै । इत तोआक्तीको उया लेवीपाय् चीड्ती येसुकुस् वाहआकाय । १५ ओहाडःसैको वाहती ओउःकोः कीम्ताड् आलती पोक्ती लेवीइ येसुकायःमा ओउःकुस्

वाह्ओमयःकायःमा भोस् जाड्हआकान् । भोस् जेःतोक्हाडः नाःतो अरु पैसा उथावओलम्मा अरु पेमालो मान्तालम्मा येसुकायः गुल्हती वाड्ती ओउःकुस् भोस् जेःआकानी । १६ ओहाडःसैको ओउः मान्तालम्पाय् येसुकुस् ब्रेडःती जेःती मुतोक्हाडः यातनीस् फरीसीलम्मा धरमा स्यान्ओमयःइमा इत च्यवःती येसुकुस् वाह्ओमयःकःताड् वाड्ती “लौ इलो खेःओ पैसा माःती जेःओमयःमा अरु रेव्तो जाड्हओलम्कुस्मा ओउःइ दोह् हायःती ब्रेडःतीलेः जेःती तुड्ती मुनाः” त दाय्हती व्हतनीतो १७ ओउःमयःइ व्हत्ओ कुरा येसुखेइ सायःती “सेलः मुओ मान्ताखेकःताड् दाक्तर स्याक्ताक्लाड् वाड्सा परल जीक्ओ मान्ताकःताड् ह वाड्सा ज्योनाः । ओउःलो लेखालेः डापाय् पेओ मान्ताखेकायः खेःल पेमालो मान्ताखेकायः ह ‘लौ नीड्कोः रेवओ काम् फेती डाकोः पेओ काम् जाड्हनु’ त दाय्हती तोलाड् वाड्ओआः ड” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१८ ओहाडःसैको ओनम्कोः दीन्लम्हाडःपाय् बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकुस् वाह्ओमयःइमा ओउः फरीसीकुस् वाह्ओमयःमा उपाड् काःओ खेःइतो । ओउःमयः येसुकःताड् वाड्ती “लौ युहनाकुस् वाह्ओ मान्तालम्खेइमा फरीसीकोः मान्तालम्खेइमा उपाड् काःओ जवनानी दोह् हायःती नाड्कुस् वाह्ओमयःखेइ ओउःतलेः जवनीली” त दाय्हती येसुकायः व्हत्आकानी । १९ “लौ बीहाताड् वाड्ओ पहुनालम्इ बीहाकोः भोस् जेःनानी माःदै । भाव् मुतोक्हाडः पहुनालम्कःगन सुइमा उपाड् काःइसीली । २० लोने वाड्सा दीन्लम्हाडः भाव्पाय् ओउःमयःकःसै आल्आक्तीको ह उपाड् काःनाःइसी । इलो लेखालेः डा मुमुबालेहाडः डाकुस् वाह्ओमयःपाय् उपाड् काःसा परइली । डा आल्आक्तीको ह उपाड् काःनाःइसी” त दाय्हती येसु त्याड्आ । २१ “लौ आय् नाय्हाडः सुइमा रौ नाय्इ काप्नीली । रौ नाय्इ काप्ओ त खेःया ओउः रौ नाय्इ प्रान्हती आय् नाय्कायः न्हाड्तोलेः पडःताक्ती वाय्ताक्नौ बा । २२ फेरी रौ धाक्सायःकोः तीः आय् वड्हओ पोम्हाडः बोमःती काःनीली उया स्योड्ती पक्ताक्ती पोम्मा तीःमा वाय्चाः । रौ धाक्सायःकोः रौ पोम्हाडः कानानी । इलो लेखा डाकोः

नया कुरा आय् जवओ कुराकुस् ब्राड्चल" त दाय्हतीमा येसु दाय्हआ ।

२३ ओहाडःसैको यहुदी मान्तालमकोः काम् न्यासती धोओ दीन्हाडः येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा गहुड् राड्हाडः च्योलती वाह्ओ खेःइतो । च्योलती वाहतोक्हाडः येसुकुस् वाह्ओमयःइ गहुड्कोः चुय् जेःसाकायः काव्ह्आकानी । २४ ओउःमयःइ चुय् काव्ह्ती जेःओ च्यवःती फरीसीलम् येसुकःताड् वाड्ती "योउ दै इ डीइ जवओ धोओ दीन्हाडः नाड्कुस् वाह्ओमयःइ दोह् हायःती इतलेः चुय् काव्ह्ओ काम् जाड्हनानी । धोओ दीन्हाडः दोह् काम्मा जाड्हसा स्याव्ल बा" त दाय्हती जान्ती तोनीतो २५-२६ "लौ उय्हलेकोः दावुद् राजाइ दोह् दोह् जाड्हओ नीड्इ पहती चीःतेःनीलीया । अबीआथार् प्रधान् पुरोहीत् खेःतोक्हाडः दावुद्मा ओउःकोः साथीलम्मा योड्क्राय् सीती भयान्ते दावुद्इ परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः पोक्ती परमेस्वरकायः ल्हाती गम्ओ लाड् रोत्ती जेःसाकायः आलःआकान् । ओउः लाड्पाय् सुइमा जेःसा स्याव्ल ओउः मन्दीरकोः पुरोहीतलमइ ह जेःसा स्याव्नाः त जवती गम्ओ मुनाः । ओउःत जवओआः दावुद्इमा जेःआकान् ओउःकोः साथीलमकायः जेःसाकायःमा बयःआकान् । २७ लौ धोओ दीन्- लमखे मान्ताकायः जवती गम्ओआः मान्ताखे धोओ दीन्कायः जाड्हओआः खेःइली । २८ ओउःत भयान्ते डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् धोओ दीन्हाडः दोह् काम्कायःमा 'इखे जाड्हसा स्याव्लेःनाः ओउःखे स्याव्ल' त हुकुम् बयःसा प्रभुलेः खेःनाडः" त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

३ १ ओहाडःसैको लोनेकोः धोओ दीन्हाडः येसु थनःओ कीम्- ताड् द्यान्हती आलती पोक्लाड् वाड्आ । वाड्ती थनःओ कीम्हाडः पोक्आक्तीको ओहाडः हुम्ओ मान्तालमकुस् यात्चाक् क्रुत् स्त्रीत्तो जीक्ओ मान्ता मुओ खेःतो । २ ओउःत चीःती ओउः फरीसी त तोओलमइ येसुकायः योती मुओ खेःइतो "लौ इ धोओ दीन्हाडःपाय् जाड्हसा स्याव्मालो त जवती तोओ काम्पाय् जाड्हती येसुइ ओउः जीक्ओ मान्ताकायः स्याक्ताकनीया

स्याक्ताक्उलुया त योनी । स्याक्ताक्नौ त खेःया डीइ ओउःकायः गाल्तुम्ती तोसा खाय्नाःतय्हनी” त दाय्हती लयःमयःकुस् नोःकाय्ती येसुकायः ल्हुङ् तुक् कुःती योसा बोडःआकानी । ३ ओहाडःसैको ओउः क्रुत् जीक्ओकायः “लौ इहाडः वाङ्अ दा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ४ ओउःत तोआक्तीको फरीसीलम्कायः “लौ गततेः ताःतेःचै धोओ दीन्हाडः गाव्खे जाङ्हसा स्याव्नाः पेओ काम्खे जाङ्हसाया रेव्ओ काम्खे जाङ्हसाया । मान्ताकायः स्याक्ताक्सा काम्खेया मान्ताकायः सातताक्सा काम्खेया गाव्खे जाङ्हसा स्याव्-लेःनाः” त दाय्हती येसुइ व्हत्थासतो ओउःमयःइ दोह्तमा त्याङ्सा खाय्नीली । ५ ओउःमयः नोःमाःत ल्हुङ् कलःतो मुती भयान्ते येसु लीह्तीमा ओउःमयःकायः ल्हुङ् मल्ह्तीमा त्यास्ती योआथास । फेरी ओउः क्रुत् स्त्रीत्ती जीक्ओकायः “लौ क्रुत् प्योस दा” त दाय्हती येसुइ तोथातो ती ओउः मान्ता क्रुत् प्योआक्तीको जुगाङ् सेलः स्याव्आ । ६ ओहाडःसैको ओउः जीक्ओकायः धोओ दीन्हाडः येसुइ स्याक्ताक्ओ च्यवःआक्तीको ओउः फरीसीलम् थनःओ कीम्सै ग्ल्युङ्हती आल्ती हेरोद् राजाकोः मान्तालम्कुस् कुस्काय्-आकाय् “लौ इ येसुकायः गत हायःती सात्ती वाय्चाःतय्हनी” त दाय्हती ओउःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् ।

७ ओहाडःसैको फरीसीलम्खे हेरोद् राजाकोः मान्तालम्कुस् नोःकाय्आकाय् येसुखे ओउःकुस् वाह्ओमयःमा थनःओ कीम्सै ग्ल्युङ्हती गालील त तोओ ताङ्हओ दुम्हान्ताङ् आल्आकाय् । ८ आल्तोकहाडः नाःतो मान्तालम्इ येसुइ जाङ्हओ ग्याङ्हराय्कोः कुरा सायःती ओउःमयःकायः गुल्ह्आकानी । गालील यहुदीया अन्चल्नीस्सैमा यरुसालेम् सहरसैमा इदुमीयामा योर्दन् खोलाकोः उःसैमा फेरी तायर् सीदोन् देस्सैमा इ सबै देस्लम्सै आल्ती येसुकः-ताङ् वाङ्आकाय् । ओउःमयःइ “लौ इ येसुइपाय् नाःतो जीक्-ओलम्कायः स्याक्ताक्ओआः” त चीःतीलेः वाङ्आकाय् । ९-१० अरु जीक्ओ मान्तालम् “लौ डीइ येसुकायः दीन्ह्चाक्नी दा” त दाय्हती ओउःकःताङ् हुम्लाङ् वाङ्आकाय् । इमयःकायः येसुइ नाःतो स्याक्ताक्आथास । ओहाडःसै नाःतो मान्तालम् हुम्लाङ्

वाङ्तोक्हाडः येसुकायः तीःकोः छेव्हाडः न्हेडःती कोन्ती भयान्ते
 “लौ डाकायः मुसा दोङ्गा वानःनाड्स दा” त दाय्हती ओउःकुस्
 वाह्ओमयःकायः तोआकान् । ११-१२ फेरी लान्इ डायःओलम्इमा
 येसुकायः च्यवःआक्तीको ओउःकायः बाःती “लौ नाड्जा परमेस्वर-
 कोः चोः लेःतेःआः बा” त दाय्हती स्यवनीतो “इ कुरा सुकायःमा
 नोःलाम्” त दाय्हती येसुइ जान्ती तोआथास ।

१३ ओहाडःसैको ओउःमयःकायःमा तोआक्तीको जीक्-
 ओलम्कायःमा स्याक्ताक्आक्तीको येसु आल्ती स्यालुङ्हाडः
 लन्हती ओउःकोः लयः भाक्ओ ओउःकुस् वाह्ओ मान्तालम्कायः
 गोत्आकान् । गोत्आक्तीको ओउःमयः येसुकःताड् वाङ्आक्तीको
 १४ ओउःमयःकःसै येसुइ बारजनकायः दोक्ती छ्युङ्हाडःआकान् “लौ
 नीड्पाय् डाकुस् गलमा वाहन । डाकुस् वाह्तोक्हाडः बेला
 बेलाहाडः १५ डाकोः कुरा थोल्हती तोसा थेडा ल्होकनेःनाड्स फेरी
 लान्कायः ल्हेस्सा ग्वम् बयःनेःनाड्स” त दाय्हती येसुइ तोती
 छ्युङ्हाडःआथास । १६-१८ ओउः बारजनकोः यात्चाक् सीमोन् त
 तोओ खेःतो सीमोन्कायः लोने येसुइ पत्रुस् त तोओ हाल् मय्ङ्
 बयःआकान् । फेरी अरुपाय् जबदीकोः नीस् गोय्चोःचोः याकुब्
 युहना नीसपुःचाः खेःचतो । ओउःनीस् पुःचाःकायः येसुइ लोने “लौ
 इनीसपाय् मुस् मुक्ओ चोःनीसलेः रैस बा” त दाय्हती “बोआनरगेस्”
 त हाल् मय्ङ् बयःआथाच । फेरी अन्द्रीयस् फीलीप् बर्थोलोमा मती
 थोमामा खेःइतो आल्फीयस्कोः चोः याकुब्मा थादीयस्मा जेलोत् त
 हाल् मय्ङ्ओ सीमोन्मा खेःइतो । १९ फेरी इस्करीयोत्कोः यहुदस्मा
 खेःतो । ओउः यहुदस् त ताओ लोने येसुकायः सात्सा थेडा दुस्मान्-
 कःताड् दाक्आथै । सबै बारजन खेःइतो ।

२० ओहाडःसैको ओउः बारजनकायः छ्युङ्हाडःआक्तीको
 येसु स्यालुङ्सै ग्ल्युङ्हाडः कीम्ताड् आल्ती याक्आकाय् । ओउः
 कीम् पोक्ती मुतोक्हाडः फेरीलेः नाःतो मान्तालम् हुम्लाड् वाङ्-
 आकाय् । हुम्लाड् वाङ्आक्तीको येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयः-
 कायःमा आन कोन्ती भयान्ते आम्ह जेःसा कोरःनीली । २१ “लौ
 येसुकायः नाःतोलम् हुम्ती वाङ्ती कोन्आथै” त दाय्हती दाय्हओ

येसुकोः लयःकोः मान्तालमइ सायःती ओउःकायः चुम्ती त्युत्लाड्
वाड्आकाय् “लौ इ येसुपाय् लयः दोह् दोह् हायःओ त चीःताडःसल
ब्रःती मुताडःनाः बा” त दाय्हती नोःकाय्ती वाड्आकाय् । २२ फेरी
यरुसालेमसै वाड्ओ धरमा स्यान्ओमयःइमा ओउःतलेः नोःआकाय्
“लौ इ येसुकायः बाल्जीबुल् त तोओ लान्कोः राजाइ बास्आथै
ओउःत भयान्ते ओउःकोः ग्वमइ येसुइ अरु लान्लमकायः ल्हेस्ती
वाय्नौ बा” त दाय्हती तोआकानी । २३ ओहाडःसै ओउःमयःइ
तोओ कुरा चीःती येसुइ ओउःमयःकायः गोत्ती वीनःराय् ल्हाक्ती
क्लोन्कोःदीड् त नोःती “लौ लान्कोः सैतान् त तोओ बाल्जीबुल्
राजाइपाय् अरु लान्कायः ल्हेस्ती वाय्सापाय् जुगाड् स्वाय्उलु बा ।
२४ यात्ज्योः राजाकोः मान्तालम् लयःमयःकुस् मीन्ह्काय्ती मुचै त
स्वेःया ओउः राजास्वेकायः अरु राजास्वेइ रेन्ह्तोलेः क्लीमःसा
स्वाय्नौ । २५ फेरी यात्ज्योः कीम्कोः मान्तालम् लयःमयःकुस् मीन्ह-
काय्ती मुचै त स्वेःया ओउः मान्तालम् रेन्हतो मीहनै । २६ इलो
लेखातेः सैतान् राजाइ लयःमयःकुस् चीड्ती काय्काय्चै त स्वेःया
ओउःकोः राजीमा ह्योडःती वाय्स्वेःनाः । २७ ओहाडःसै छुरओ
मान्ताकायः आःताः क्लीमःती पानःमाःतो सुइमा ओउः मान्ताकोः
माल्ताल्लम् लाती आलःसा स्वाय्नीली” त दाय्हती येसुइ
तोआथास । २८ “दोड्सीलेः सबै रेव्तो जाड्हओमा नोःओमा
परमेस्वरपाय् क्युम्ह्ताक्सा ग्यालेःनाः २९ सुसुस्वेइ परमेस्वरकोः
ग्वालामःकायः रेव्तो नोःचानानी ओउःकोः रेव्भ्याड्कोः जुगाड्
क्युम्ह्सा दोःबाय्ल गलकायःमा मुलेःनाः” त दाय्हती येसुइ तोथासतो
३० “लौ ओउः येसुपाय् लान्कुस् ब्राड्ओ मान्ता लेःआः” त ओउः-
मयः दाय्हती नोःआ त भयान्ते येसु एतलेः तोआथास ।

३१ ओउःत येसुइ तोआथास ओहाडःसैको येसु कीम्हाडः
मुतोक्हाडः ओउःकोः लयःकोः आमामा हौचोड्मा बाहीरताड्
दाह्ती वाड्आकाय् । ३२ ओउःमयः वाड्आक्तीको “लौ नाड्कोः
आमाचोड् नाड्कुस् नोःसाकायः बाहीरहाडः दाह्तीलेः मुनै” त
दाय्हती ओउः कीम्हाडः हुम्ती मुओलमइ छ्यानःथातो ३३-३४ “लौ
डाकोः आमामाचोड्मा हौचोड्मा सुसुलो दाय्हसा” त दाय्हती येसु

हुमओलम्कायः त्यासती योउतो ती “लौ इ हुमती मुओलम्पाय
डाकोः आमाचोड्मा हौचोड्मा लेःआः इ बा । ३५ सुसुइ परमेस्वर-
कायः मोताक्सा कुरा जाड्हनानी ओउःमयःलेः डाकोः आमाचोड्
हौचोड्लो लेखा स्याव्आनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

४ १ ओउःत तोआथास ओहाडःसैको येसु गालील त तोओ
दुम्हान्ताड् द्यान्हती वाड्आकाय् । वाड्आक्तीको तीःकोः
चीनःहाडः मुती ओउःइ फेरीलेः स्यान्ती तोआकान् । एत स्यान्-
तोक्हाडः आन नाःतो मान्ता सायःलाड् हुमती वाड्ती भ्यान्ते
येसुखे तीःहाडः मुओ दोड्गाहाडःलेः लन्हती ओहाडः च्युडःती मुओ
खेःतो ओउः हुमओ मान्तालम्खे दुम्हान्कोः चीनःसै सायःती
मुआकाय् । २ ओहाडःसै ओउःमयः सायःती मुतोक्हाडः येसुइ
फेरीलेः वीनःराय् ल्हाक्ती नाःतो कुरा क्लोनकोःदीड् त तोती
स्यान्आथास । ३ “लौ सायःती मुन दा । यात्चाक् बीया चोया
वारसाकायः चीड्ती राड्ताड् आल्आ । ४ राड्ताड् आल्ती
ओहाडः वारतोक्हाडः कोय् बीया राड्हाडः मुओ ल्याम्हाडः
दीह्आल्आ । ल्याम्हाडः दीह्आक्तीको वाःलम्इ दाहती वाड्ती
ओउः बीया चोयाकायः सेक्ती माक्जेःआथै । ५ अरु बीया चोयाखे
बाड् ह्युड्हाडः दीह्आल्आ । ओहाडःकोः साः ज्युम्हमालो त
भ्यान्ते ओउः बीया रेन्हतोलेः दुड्तो ती ६ ओउःकोः रुत् पेओ
साःहाडः जोय्ती पोक्सा स्वाय्माःत न्याम् रावःतोक्हाडः मात्
भयोम्हती सीजेःआ । ७ फेरी अरु बीया चोयाखे चुःराड् बनराड्हाडः
दीह्आल्आ । ओउःखे बनकुस् ब्रक्त लन्हती यारती सायः नाःमाःत
वाय्आ । ८ अरुखे पेओ साःहाडः दीह्ती न्ह्योरःती न्ह्योरःती लन्ह-
आक्तीको आनलेः सायःनाः । कोय् बोत्सै यात् घोगा वाड्आ
कोय्सै नीस् घोगा अरुसै तीन् घोगा वाड्आ । ९ लौ इ डाइ तोओ
कुरा पेतो चीःतीलेः सायःनु दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१० ओहाडःसै ओउःत तोआक्तीको ओउः हुमती मुओलम्
पाय्हआकाय् । ओउःमयः पाय्हआक्तीको येसुइ छ्युड्हओ बारजनमा
ओउःकुस् मुओलम्मा येसुकःताड् व्हत्लाड् वाड्आकाय् “लौ मेस्
कोदीडःती नोःओ कुरा दोह् हायःती तोतेःआताड्स ओउःकोः माने

दोहलो" त दाय्हती व्हत्थातो ती ११ "नीङ् परमेस्वरकोः कुराकः
 ग्याओलमस्वेकायः ओउःकोः राजीकोः चीःआकमालो कुरा पेतो
 चीःसा दोःतेःनै । अरु ग्यामालो मान्तालमस्वेइ वीनःराय् भुङ्आले
 सायःसा स्वायनानी ओउःत भयान्ते ओउःमयःइ परमेस्वरकोः राजीकोः
 कुरा चीःसा दोःइली । ओउःमयःइ परमेस्वरकोः कुरा च्यवःसापाय्
 च्यवःनानी सायःसापाय् सायःनानी पेतो ग्याती च्यवःमाःत सायःमाःत
 भयान्ते पेतो चीःसा स्वायनीली । १२ चीःआकानी त खेःया ओउःमयः
 परमेस्वरकःताङ् द्यान्हती लःलयःकोः रेवओ काम् क्युम्हती वाय्सा
 दोःचनै" त दाय्हती येसु त्याङ्आ । १३ "लौ डा मेस्खा क्लोन्कोः-
 दीङ् त नोःओ कुराकोः माने चीःतेःनीलीया ओउःत खेःया सबै अरु
 गत हायःतीतेः चीःसा स्वायतेःचानी । १४ ओउःपाय् इलेःआः ।
 परमेस्वरकोः कुरा नोःओ मान्ताइ पेओ समचारलेः बीया चोयालो
 लेखा वारनौ । १५ कोय् मान्तालमस्वेइ इ पेओ समचार सायःनानी ।
 सायःआक्तीको सैतान् त तोओ रेन्हतोलेः वाङ्ती ओउः सायः-
 ओलमकोः ल्हुङ्तुकसै परमेस्वरकोः पेओ कुरा सेक्ती आलःनौ । इलो
 खेःओ मान्तालमस्वे ल्यामकोः साःहाङः दीहओ बीया चोयालो लेखा
 मुनै । १६-१७ फेरी अरु मान्तालमस्वेइ परमेस्वरकोः कुरा मोती सायःती
 ङ्हा ल्हुङ्हाङः ग्याइतो लोने परमेस्वरकोः काम् जाङ्हसाकायः
 लीहसीःओ बेलाहाङः वाङ्नाः त खेःया ओउः कुरा फेनानी । इलो
 खेःओ मान्तालमस्वे रुत् ज्युम्हती आलःमालो बाङ् ह्युङ्हाङः दीहओ
 बीया चोयालो लेखा मुनै । १८ ओहाङःसै अरु मान्तालमस्वेइ
 परमेस्वरकोः कुरा सायःती ओउःकोः काम् जाङ्हआक्नीतो १९ लोने
 लयःकोः भाक्ओ काम्कायः रुःओ ल्हुङ्मा वाङ्नाः पैसा क्युसा
 बोङःओ ल्हुङ्मा लीङ्हायःओ ल्हुङ्मा वाङ्नाः त खेःयाकायः
 परमेस्वरकोः काम् जाङ्हसा ग्याइली । इलो खेःओ मान्तालमस्वे
 यार्ती वाय्ओ सायःसा स्वाय्मालो चुःराङ्हाङः दीहआ बीयालो
 लेखा मुनै । २० फेरी अरु मान्तालमस्वेइ परमेस्वरकोः कुरा सायःती
 पेतो ङ्हाम्आक्तीको ओउःकोः काम् आन ब्याव्तीलेः जाङ्हनानी ।
 इलो खेःओ मान्तालमस्वे पेओ साःहाङः दीहओ बीया चोयालो लेखा
 मुनै" त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

२१ “लौ बत्ती हवःआक्तीको सुइमा ओउः बत्तीकायः पाथीइ कोमःती खुप्ती गम्नीली खात्माल्गमा गम्नीली खेःल यासओ ओखोय्हहाडः गम्नानी बा । २२ ओहाडःसै दोह् दोह्लो तेन्छ्याड् नुस्ती मुनाः लोन्ते सबैकायः छ्यानःतो स्याव्नाः । दोह् दोह् कुरा मान्तालम्कायः छ्यान्ह्आक्माःत मुनाः लोन्ते सबैकायः चीःतो स्याव्नाः । २३ लौ ओउः कुरा पेतो सायःनु दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २४ “इ कुरामा पेतो इहाम्ती सायःनु । गुच्युक् नीड्इ ल्हुड्हाडः त्याक्ती सेसा ग्यातेःनै ओउःच्युक्लेः स्यान्ती बयःतेःनै माःरैस पाःतोलेः बयःतेःनै । २५ सुसुखेकुस् नाःतोपाय् मुनाः ओउःकायः अरुमा न्हाड्तोलेः बयःनाःथास । सुसुखेकुस् नाःतो नाः-माःतपाय् मुनाः ओउःकोः दोह् दोह् मुचाः ओउःलेः सबै लाती आलःसाआः ।

२६ लौ अरु परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा वीनःराय् ल्हाक्ती स्यान्नेःनाड्स । मान्ताइपाय् राड्हाडः बीया चोया वारनौ । २७ वार्आक्तीको दीन्का दीन् ओउः मान्ता एनःतीमा च्योक्तीमा काम् जाड्हधै मुनाः । ओउः एनःतीमा च्योक्तीमा मुमुबाले ओउः वार्ओ बीया चोया लयः दुड्ती थानाः थाआक्तीको च्युलःनाः । बीया चोया गत हायःती दुड्ती च्युलःओ ओउः मान्ताइपाय् दोह्मा चीःउलु । २८ फेरी साःसै बीरुवा लयः थाती दुड्नाः दुड्आक्तीको च्युलःनाः च्युलःआक्तीको बल्यात्नाः बल्यात्आक्तीको लयःलेः सायःनाः । २९ सायः मीन्आ त खेःया ओउः मान्ताइ रामाइ राःती सायः त्युम्हनौ । इलो लेखा परमेस्वरकोः राजी मुनाः ओउःपाय् गत हायःती स्याव्नाः सुइमा चीःनीली । लोनेकोः दीन् पुत्आक्तीको ओउः राजीकोः प्रजालम्कायः सबै त्युम्हती वानःनानी ।

३० ओहाडःसै परमेस्वरकोः राजी अरु दोह्लो खेःओ मुनाः दाय्हसा । ३१ ओउःपाय् अरुसै मीसओ सायःलो लेखा मुनाः । ओउः सायःपाय् मान्ताइ लातती आलःती राड्हाडः सुक्नानी । सुक्आक्तीको दुड्ती लन्ह्नाः ३२ ओउःपाय् दुड्ती लन्ह्दा लन्ह्दा जुगाड् ब्रावओ सीडः स्याव्नाः । ब्रावती अरु अरु सीडःसै छोड्हती भयान्ते ओउःकोः केड्काहाडः वाःलम् न्यास्सा खाय्नानी” त दाय्हती येसुइ

स्यान्ती तोआथास । ३३ ओउःइ नाःतो वीनःराय् तातीलेः हुम्ती वाड्ओ मान्तालम्कायः क्लोन्कोःदीड् त तोती स्यान्आथास । ३४ वीनःराय् आःताः तामाःत ओउःइ दोह्मा स्यान्थासल ओउःकुस् वाह्ओमयःकायः ह लोने ओउः क्लोन्कोःदीड् त तोओ कुराकोः माने सबै छ्वान्ह्आथास अरु मान्ता मुमाःतोकहाडः ।

३५ ओहाडःसैको स्यान्आक्तीको ओउःनम्कोः राम्हसै वाड्ती “लौ इ दुम्हान्कोः उःसै त्यात्लाड् आल्इ” त दाय्हती ओउःकुस् वाह्ओमयःकायः तोआथास । ३६ ओउःत तोती अरु मान्ताकायः फेआक्तीको ओउःकुस् वाह्ओमयः येसुकःताड् दोड्-गाहाडः लन्ह्ती वाड्ती आल्आकाय् । ओउःमयःकोः दोड्गाकुस् अरु दोड्गालम् वाह्माआकाय् । ३७ ओहाडःसैको ओउः तीः वाह्-तोकहाडः जोक्तो गाय्थ वाड्आ । वाड्ती ओउः मारुःइ तीः आन साड्हताक्ती दोड्गाकायः पोक्ती ब्लीड्ताक्खेःआथै । ३८ तीःइ ब्लीड्ती ज्युप्खेःतोकहाडः येसु दोड्गाकोः पोरहाडः एनःती मुओ खेःतो । येसु एनःती मुओ च्यवःती ओउःकुस् वाह्ओमयःइ ओउः-कायः म्हाड्ती “अ गुरुय डीजा दोड्गा ज्युप्ती सीखेःनाःतय्ही बाती सीसाकायःपाय् नाड्इ दोह्तमा ताःतेःल दै” त दाय्हती तोथातो ती ३९ येसु म्घाती च्योक्ती मारुःकायः जान्ती तीःकायः “लौ साड्हमाःत मुअ दा” त दाय्हती तोआकान् । एत तोआक्तीको मारुःमा दीःजेःआ दुम्हान्मा एवेड्त स्याव्आ । ४० दुम्हान् एवेड्त स्याव्आक्तीको “लौ नीड्इतेः दोह् हायःतीतेः एत रैती डाकायःतेः ड्हाम्तेःनाड्सल” त दाय्हती येसुइ दोड्गाहाडः मुओलम्कायः तोआथास । ४१ ओउःमयः आन ग्याड्हती रैती “लौ इजा गत खेःओ मान्तालो ती । दोड्सीलेः ओउः गानाक्ती तोओ कुरालेः मारुःलम्कायःमा तीःलम्कायःमा ग्याताकनौ बा” त दाय्हती ओउःमयः लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् ।

५ १ ओउःत नोःकाय्आकाय् ओहाडःसैको दुम्हान्कोः उःसै गेरासेने त तोओ देस्ताड् दाह्ती वाड्आकाय् । २ ओहाडः दाह्ती वाड्ती दोड्गासै ग्ल्युड्हआक्ती यात्चाक् गालःलान्इ डायःओ मान्ताइ येसुकायः कुस्लाड् वाड्आ । ३ ओउः मान्तापाय

आन ब्रःती तेस्राड्हाडः याक्ती मुओ खेःतो । ओउःकायः सुइमा
 पानःसा खायनीली । दोहइमा पानःसा खायनीली । ४ ओउःकोः दोम्
 क्रुत्पाय आन साड्लाइ पानःभुङ्नीतो गलमा ओउःइ क्रुत्कोः
 साड्ला तेतती वायती दोम्कोः साड्ला बाड्हाडः थोःती क्लय्-
 आकान् । ओउःकायः सुइमा क्लीमःसा खायनीली । ५ न्हीदीड्-
 हाडःमा याह्दीड्हाडःमा तेस्राड्हाडः स्यालुड्हाडः ओउःपाय हीह्-
 ती बाड् थुड्ती भ्यामःती वाहओ खेःतो । ६ ओहाडःसैको येसुकायः
 लोकतोसै च्यवःती ओउःकःताड् तन्ती बाःती स्यवलाड् वाड्आ ।
 ७-८ वाड्आक्तीको “लौ नाड् गालःलान्इतेः इ मान्ताकायः ल्हेस्ती
 फेउ” त येसुइ दाय्हती तोती भ्यान्ते ओउः मान्ताइ सोतो गोःती “अ
 प्रभु येसुय नाड् सबैसै ताड्हाओ परमेस्वरकोः चोःतेःआः डाकायःतेः
 दोह हायःलाड् वाड्ओतेःआः । सत्ते ताम्बजेः दाय्हतीलेः डाकायःतेः
 न्युम्हाकचाःची दा” त दाय्हती येसुकायः तेती तोआकान् ।
 ९ तोआक्तीको “लौ नाड् गतलोतेः मय्ङ्तेःनाः” त दाय्हती येसुइ
 व्हत्थातो ती “डाकायः पल्तन् त मय्ङ्आताडः” त दाय्हती ओउः-
 पाय त्याड्आ “डी लान्लम्पाय नाःतो लेःआः डी त भ्यान्ते ओउः-
 तलेः मय्ङ्ओआः” १० ओहाडःसै “लौ लान्लम्पाय इ देससै ल्होक-
 लाम् दा” त दाय्हती ओउः मान्तापाय येसुकः आन तेलेःआ । ११ इत
 तेती तोतोकहाडः ओउःमयः मुओ ध्यापहाडः नाःतो प्याक् हाम्ती
 मुओ खेःइतो १२ ओउःत च्यवःती “लौ डीकायः उःनोको प्याक्लम्-
 कायः डायःलाड् ल्होक्ताडी” त दाय्हती ओउः लान्लम्पाय
 तेआकाय १३ “लौ उया ओउःकायः डायःलाड् आलन्” त दाय्हती
 येसु ग्याती तोथासतो तोआक्तीको ओउः लान्लम्इ मान्ताकायः सबै
 फेआक्तीको हाम्ती मुओ प्याक्लम्कायः डायःआकानी । डायः-
 आक्तीको प्याक्लम्पाय सबै ब्रःती वारताड् तन्ती आलती तोन्ती
 तोन्ती ताड्हाओ दुम्हान्कोः तीःहाडः ज्युपती ज्युपतीलेः सीजेः-
 आकाय । ओउः ज्युपती सीओ प्याक्पाय आन नाःतो लेःआः नीस
 हजारच्युक खेःतो । १४ ओहाडःसैको प्याक्लम्पाय तीःहाडः ज्युपती
 सीओ च्यवःती ओउः प्याक् हामःओ मान्तालम्मा क्रव्आकाय ।
 ओउःमयः क्रव्तोकहाडः सहरहाडःमा गाव् गाव्हाडःमा मेसलो

च्यवःओ कुरा सबै मान्ताकायः ल्हाक्ती छ्यानःआकानी । ओउः-
मयःइ छ्यानःओ कुरा सायःती ओहाडःकोः मान्तालम् येसुकःताड्
योलाड् वाड्आकाय् । १५ वाड्आक्तीको ओउः लान्लम्इ ड्हा
डायःओ मान्ता द्याह् येसुकोः दोम्हाडः च्युडःती सोह्पाय् खेःमाःत
नाय् लावती सेलः मुओ च्यवःआकानी । एत च्यवःतीलेः ओउः
वाड्ओ मान्तालम्पाय् रैआकाय् । १६ ओहाडःसैको येसुइ स्याक्-
ताक्ओ काम् च्यवःओ मान्तालम्इ ओउः लान्लम्कायः ल्हेस्ओ
कुरामा प्याक्कायः डायःताक्ओ कुरामा ओउः योलाड् वाड्ओ
मान्तालम्कायः सबै ल्हाक्ती छ्यानःआकानी । १७ एत छ्यानःआक्-
तीको “लौ उया डीकोः देस्सै आल्अ दा” त दाय्हती येसुकः तेती
तोआकानी १८ ओउःमयःइ “लौ आल्अ” त दाय्हती तोती भ्यान्ते
येसु दोड्गा लन्हती वाड्आ । लन्हती वाड्ओ बेलाहाडः ओउः ड्हा
लान्इ डायःओ मान्तामा दोड्गाताड् वाड्ती “लौ डामा नाड्कुस्
वाह्पाडः” त दाय्हती तोथातो १९ “खेःल नाड् लयःकोः मान्तालम्-
कःताड् पाय्हती ओउःमयःकायः ‘लौ डीकोः प्रभुइ इत इत हायःतीलेः
डाकायः आन योनःती योती स्याक्ताक्आताडः बा’ त दाय्हती
ल्हाक्ती छ्यानःउसु दा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । २० ओहाडःसैको
ओउः मान्ता पाय्हती “लौ डीकोः प्रभुइ इत हायःतीलेः गुच्युक् पेओ
जाड्हओआः बा” त दाय्हती ओउः दस् सहर त तोओ देस्हाडः सबै
थोल्हती तोआकान् । ओउःइ ल्हाक्ती तोओपाय् सायःती ओहाडः-
कोः मान्तालम् आन ग्याड्हआकाय् ।

२१ ओहाडःसै एत हायःआक्तीको येसुमा ओउःकुस् वाह्-
ओमयःमा फेरी दोड्गाहाडः लन्हती ओउः दुम्हान् त्यात्ती द्यान्ह-
आकाय् । द्यान्हती वाड्आक्तीको येसु तीःकोः चीनःसै मुतोकहाडः
नाःतो मान्तालम् ओउःकःताड् हुम्लाड् वाड्आकाय् । २२ ओउः-
मयःकुस् यात्चाक् यायरुस् त तोओ थनःओ कीम्कोः ताड्हओ
मान्ता येसुकःताड् वाड्आ । वाड्ती येसुकायः बाःती स्यवती
२३ “लौ डाकोः चोःद्याड्जा आन जीक्ती सीखेःनाः बा । ओउः-
कायः क्रुत् भाम्हती स्याक्ताक्लाड् वाड्अ दा” त दाय्हती तेती
तोआथै । २४ इत तेओ सायःती येसु ओउःकुस् ग्याती

पाय्हआकाय् । पाय्हतोकहाडः नाःतो मान्तालमइ येसुकोः वेड्हग
 चीड्हगहाडः वाहती भयान्ते ओउःकायः न्हेडःआथै । २५ ओउः-
 मयःकःगन यात्चाक् वयः वयःओ पीरइ डायःओ मोमःचोः मुओ
 खेःतो । २६ ओउः मोमःचोःपाय् बार बरसच्युक्कायः आड्रयःबाड्
 जीक्ओ खेःतो ओउःकायः दाक्तरलमइ स्याक्ताक्सा जुगाड् स्वाय्-
 नीली ओउःमयःइ आन दुख बयःती ओउःकोः पैसा सबै त्याक्ती
 जेःथातो ओउः मोमःचोःपाय् न्हाड्तोलेः क्लोःतो स्याव्आ बा ।
 २७ ओउःत भयान्ते ओउः मोमःचोःपाय् येसुकोः कुरा सायःआक्-
 तीको ओउःकःताड् अरु हुम्ओ मान्तालमकुस् वाड्आ । २८ ओउः-
 कःताड् काहसै वाड्ती “लौ ओउःकोः नाय् ह दीन्हचाडः त खेःया
 सेलः स्याव्आनाडः” त म्हरती येसुकोः नाय्पाय् क्रुतइ दीन्ह-
 आकान् । २९ येसुकोः नाय् दीन्हमाकादे ओउः मोमःचोःकोः वयः
 थुम्हमाकादे “लौ डाकोः आड्पाय् द्याह जुगाड् सेलः मुनाडः” त
 सायःआकास । ३० ओउः मोमःचोः स्याक्ताक्ओ कुसब्रक्त “लौ
 डाकोः ग्वम् ज्याल्खेःनाः” त येसुइ चीःती “ए सुइ डाकोः नाय्
 दीन्हओ” त दाय्हती गुल्हती वाड्ओ मान्तालमकायः वहत्आकान् ।
 ३१ ओउःत वहत्तोकहाडः “इहाडः नाःतो हुम्ओलमइ नाड्कायः
 न्हेडःतेःनाः रैस । नाड्इ एत च्यवःसा स्वाय्तेःनौ दोह हायःतीतेः ‘सुइ
 दीन्हआताडः’ त दाय्हती वहत्तेःचाः” त दाय्हती येसुकुस् वाह-
 ओमयःइ ओउःकायःलेः वहत्थातो ती ३२ येसुपाय् ओउःकायः
 दीन्हओ मान्ताकायः योसा थेडालेः काहताड् ल्हेःआ । ३३ एत
 ल्हेःतोकहाडः ओउः मोमःचोःपाय् आन रैतीमा रीड्हतीमा येसुकः-
 ताड् बाःती स्यवलाड् वाड्ती सबै घोती छ्यान्हआथै । ३४ ओउः
 छ्यान्हआक्तीको “अ हौद्याड् डाकायःतेः पेतोतेः ड्हाम्तेःआची
 ओउःत भयान्ते स्याक्तेःपाः लौ सेलः स्याव्ती ल्हुड् धोमाय्ती
 पाय्हअ” त दाय्हती येसुइ तोआथै ।

३५ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःकायः तोतोकहाडः यात्-
 नीसचाक् ओउः ताड्हओ मान्ताकोः कीम्सै दाहती “लौ नाड्कोः
 चोःद्याड्जा सीजेःआ बा । इ गुरुकायः द्याह वानःसा परल” त
 दाय्हती याय्रुस्कायः तोथातो ती ३६ ओउःमयःइ तोओ कुरा

येसुइमा सायःती “लौ ल्हुड् ज्याडःमाःत डाकायः पेतो ड्हामची दा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । ३७ एत तोआक्तीको येसुमा सुमचाक् ओउःकुस् वाहओमयः पत्रुस्मा याकुब् युहना नीसपुःचाःमा ओउः ताड्हओ मान्ताकुस् पाय्हआकाय् अरु मान्ताकायः येसुइ वाड्सा ताकउलु । ३८ ओहाडःसैको ओउःकोः कीमहाडः दाहती मान्तालमइ ओउः मोमःचोःकायः आन क्रेस्ती ज्याःओ च्यवः-आकान् । ३९ च्यवःआक्ती कीमहाडः पोक्ती “लौ नीड्पाय् दोह हायःतीतेः इतलेः क्रेस्ती डैती मुतेःनै । ओउः मोमःचोःचोः सीलेःल एनःती मुओ ह” त दाय्हती येसुइ तोथासतो ती ४० ओउः ज्याःती मुओलमइ “इइपाय् ‘ओउः चोःपाय् जुगाड् सीओआः’ त चीःबाय्-उलु” त म्हरती येसुकायः डीःती गाक्आथै । ओउःमयः डीःती भयान्ते येसुइ सबैकायः बाहीर क्लाःती ल्होकती ओउःमा ओउःकुस् मुओ सुमचाक्मा ओउः मोमःचोःकोः आमा आपाकुस् चोःकोः कोथाहाडः पोक्ती वाड्आकाय् । ४१ पोक्ती वाड्आक्तीको ओउः मोमःचोःचोःकोः क्रुत् चुमती “तालीथा कुम्” त दाय्हती येसुइ तोउतो “तालीथा कुम्” त दाय्हओकोः माने “लौ हौय ‘च्योकअ’ त तोनेःनाड् बा” ४२ ओहाडःसैको ओउःत तोओ कुसब्रकपाय् ओउः मोमःचोःचोः च्योकती वाहलेःआ ओउःपाय् बार बरसकोः मोमः-चोःलेः खेःतो । ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःचोः च्योकती वाहओ च्यवःती सबै मान्तालम् आन ग्याड्हती मुआकाय् । ४३ ओहाडः-सैको आमा आपानीसकायः “लौ इ कुरा सुकायःमा छ्वान्हलाम्” त दाय्हती तोआक्तीको “इ मोमःचोःचोःकायः जेःगा बयःजु दा” त दाय्हती येसुइ तोआथाच ।

६ १ एत तोआक्तीको येसु कीमसै ग्ल्युड्हती आलती लयःकोः देस्ताड् पाय्हती वाड्आ । ओउःकुस् वाहओमयःमा ओहाडः वाड्आकाय् । २ लयःकोः देस्ताड् वाड्आक्तीको ओउः यहुदीकोः धोओ दीन्हाडः येसु ओउःमयःकोः थनःओ कीमहाडः पोक्ती ओहाडः हुमती मुओलम्कायः स्यान्आथास । स्यान्ती मुतोक्हाडः ओउः हुमती सायःओलम् आन ग्याड्हआकाय् “इजा इलो व्हाय्तो नोःसा चीःओ गाःसै दोःआ रैस । गत हायःती इइ आन ताड्हओ

काम्लम् जाड्हसा खायनौ । ३ इपाय ओउः सीकरमी लेःआः मारः ।
 इकोः आमा मरीयम् लेःआः हौचोड्पाय याकुब युसेफ् सीमोन् त
 तोओलेःइ इकोः हौदद्याड्लम् डीकुस् सबै मुलेःनै । डाकःगनसै वाड्ओ
 मान्ताजा इत हायःसा गाःसै दोःओआः रैस” त दाय्हती ओउः
 हुम्ओलम् नोःकायती येसुकः ल्हुड् मल्हतो स्याव्आकाय् । ४ “लौ
 परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःकायःपाय् गाःहाडःमा मान्तालमइ
 ताड्हताकथातो लयःकोः देसकोः मान्तालममा लयःकोः कीमकोः
 मान्तालम् ह ओउःकः भाकइली” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।
 ५-६ ओहाडःसैको येसुकोः लयःकोः मान्तालमइ “डाःकायः ड्हाम-
 ताडःल” त चीःती येसु ग्याड्हतो स्यावती ओहाडः ताड्हओ काम्
 जाड्हउलु यातनीस् जीकओलमकायः ह स्याक्ताकआकान् । ओउः
 बेलाहाडः येसु गाव् गावताड् मान्ता स्यानसाकायः थोयःती वाह्आ ।

७ ओहाडःसैको येसुइ ओउःकोः बारजन छ्युड्हओमयः-
 कायः गोतती नीस् नीस्चाककायः अरु अरु थावताड् ल्होक-
 आथास । ल्होकतेक बेलाहाडः ओउःइ लान् ल्हेसताकसा ग्वम्
 बयःआथास । ८-९ “लौ वाहती आलतोक्हाडः दोह्मातेः लाततेः-
 चानी । जेगा थैलो पैसा दोह्मा लातलाम् दड्ग ह लातनु दा । फेरी
 नीस् क्रमःनाय लावलाम् चप्पल लावनीड्सी । १० गावखेलोकोः
 कीमकोः मान्तालमइ नीड्कायः रोमती कीमहाडः एनःसा दोःताक-
 तेःनै ओउः थावसै फेती आलमाधाड्च्युककायः ओउः यातै कीम-
 हाडःलेः फेमाःत मुन । ११ ओहाडःसैको गावखेलोकोः मान्तालमइ
 रोमतेःइली ओहाडः फेतोक्हाडः ‘लौ इमयःइपाय् पेतो हायःनीली’ त
 छ्यानःसाकायः ओहाडःकोः फुत्साःपाय् नीड्कोः दोम्सै काहती
 वायनु दा । दोड्सी दाय्हभनाड् ओउः वाड्सा खेःओ तय्छनःती
 योसा दीन्हाडः ओउः थावकोः मान्तालम्पाय् सोदोम् गोमोरा त
 तोओ नीस् रेवओ सहरकोः मान्तालम्सै न्हाड्तोलेः न्युम्हताकनाः-
 थास बा” त दाय्हती येसुइ स्यानती तोआथास । १२ एत स्यानती
 तोआक्तीको ओउः बारजन छ्युड्हओमयः आलती “लौ नीड्कोः
 रेवतो हायःओ काम्लम् फेती ल्हुड् द्यान्हतो स्यावती परमेस्वरकोः
 काम् पेतो जाड्हनु” त दाय्हती थोल्हती तोआकानी

१३ लान्कायःमा लहेस्ताक्आकानी जीक्ओलम्कायःमा सातीइ ल्यानःती स्याक्ताक्आकानी ।

१४ ओहाडःसैको ओउःत हायःतोक्हाडः येसुकोः मय्ड्मा कुरामा सबै नोःकाय्आकाय । १५ “लौ इलो ताड्हओ काम् येसुइ गत हायःती जाड्हसा खाय्नौ । दोड्सी ओउः तेह्काल सीओ बाप्तीस्मा बयःओ युहनालेः उहती च्योक्ती देडी सेलः स्याव्नाः ओउःत भयान्ते युहनाकोः ताड्हओ काम्लम् ओउःइ जाड्हसा खाय्नौ” त दाय्हती कोय् नोःइतो “खेःल ओउःपाय् उय्हलेकोः एलीया त तोओ लेःआः” त दाय्हती अरुखे नोःआकाय् “माः रैस ओउःपाय् यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालेः थाती वाड्हओआः बा” त दाय्हती अरुखे नोःआकाय् । १६-१७ एत नोः-काय्ओ गालील अन्चलकोः हेरोद् त तोओ राजाइ सायःआकान् । सायःआक्तीको “लौ अनम्ह डाइ पालती सात्ताक्ओ युहना इलेः फेरी थाती वाड्हओआः यादो” त दाय्हती हेरोद् दाय्हआ । अनम्हलो हेरोद् राजाइ बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकायः चुम्ती पानःसाकायः ल्होक्आकान् । ओउःकायः चुम्ती पानःआक्तीको हेरोद्इ भयाल्खानहाडः काआथै दोह् हायःती दाय्हसा हेरोद्इ लयःकोः फीलीप्त् तोओ हौकोः बुधीकायःलेः लयःकोः बुधी जाड्हलाड् वानःआकान् ओउःकोः हौ सीधाड्माःखाहाडः । १८ ओउःत देह-मालो मोमःचोः हेरोद् राजाइ वानःआकान् त युहनाइ चीःती ओउःइ हेरोद्कायः आन जान्आकान् “लौ नाड्कोः हौकमा वानःसा जुगाड् स्याव्ल” त दाय्हती युहनाइ तोआथै । १९ एत जान्ओ कुरा सायः-आक्तीको हेरोदीयस् त तोओ हौकमापाय् युहनाकः आन ल्हुड् मल्हतो स्याव्ती ओउःकायः सात्सा बोडःआकान् । २० युहनाकायः सात्सापाय् बोडःउतो हेरोद् राजाइ ताक्आक्थाल । “ओउःच्युक् पेओ परमेस्वरकायः चीःओ मान्ताकायः सात्सा जुगाड् स्याव्ल” त दाय्हती युहनाकः रैती ओउःकायः पानःती भयाल्खानहाडः थुनती गम्ओ ह । युहनाकायः भयाल्खानहाडः गम्तोक्हाडः बेला बेलाहाडः हेरोद् राजाइ ओउःकायः गोत्ती वानःती ओउःइ तोओ कुरा भाक्ती सायःउतो “लौ डा दोह् हायःचाडः दोह् हायःचाडः”

त दाय्हती आन ग्याड्हती मुओ खे:तो । २१ ओहाड:सैको लय:को: दो:ओ दीन्हाड: हेरोद्इ लय:को: दरबालको: मान्तालम्मा पल्लन्-को: ताड्हओ मान्तालम्मा गालील अन्यल्को: ताड्हओ मान्तालम्काय:मा भोस् जाड्हआकान् । भोस् जाड्हतोक्हाड: हेरोदीयस्को: चो:दद्याड् वाड्ती सबैको: मीक्हाड: स्याहले:आ । २२ एत स्याहओक: हेरोद्मा ओउ:को: पहुनालम्मा आन मोआकाय् । ओउ:त भ्यान्ते “लौ हौदद्याड्य डाकाय: तेती नो:ची दा । दोह् दोह्ते: भाक्ती तेते:ना:ची ओउ:ले: डाइ बय:ने:नाड् । २३ सत्ते ताम्बजे: डाको: राजीको: ल्हाक्च्युक् बय:ने:नाड् बा” त दाय्हती हेरोद्इ चो:दद्याड्काय: तोआकान् । २४ ओउ:त तोआक्-तीको ओउ: मोम:चो: ग्ल्युड्हती लय: आमाको: कोथाहाड: मेसलो तोओ कुरा छ्यान:लाड् वाड्आ । वाड्आक्तीको “लौ आमाय डाइ दोह् दोह्काय: तेचाड: ती” त दाय्हती आमाकाय: व्हतउतो “लौ नाड्इजा बाप्तीस्मा बय:ओ युहनाको: तालाड्काय: तेउ दा” त दाय्हती ओउ:को: आमा स्यान्ती त्याड्आ । २५ आमाखे एत त्याड्आक्तीको चो:दद्याड्खे रेन्हतोले: आल्ती हेरोद् राजाक:ताड् द्यान्हती वाड्ती “लौ डाकाय: ओउ: बाप्तीस्मा बय:ओ युहनाको: तालाड्पाय् यातज्यो: थाल्हाड: द्याहले: वान:ती बय:ची दा” त दाय्हती आपाकाय: तोआकान् २६ एत तोओ साय:ती हेरोद् राजा लुकु सुकु त लीहती मुतो ल्हुड् क्लोय्क्सापाय् स्वाय्उलु ओउ:इ मेसलोहाड: पहुनालम्कुस् चो:दद्याड्काय: तोती गम्आकान् २७ ओउ:त भ्यान्ते यात्चाक् लय:को: सीपाही गोत्ती वान:ती “लौ बाप्तीस्मा बय:ओ युहनाकाय: पाल्ती ओउ:को: तालाड् वान:ची” त दाय्हती हेरोद्इ सीपाहीकाय: तोती ल्होक्आकान् । ल्होक्आक्-तीको ओउ: सीपाहीइ आल्ती युहनाकाय: पाल्ती सात्आक्तीको २८ ओउ:को: तालाड् थाल्हाड: लात्ती वान:ती चो:दद्याड्काय: बय:आकान् । बय:आक्तीको ओउ: मोम:चो:इपाय् त्याक्ती आमाकाय: ल्हाआकान् । २९ ओहाड:सैको “युहनाकाय: सात्-आकानी” त दाय्हओ साय:ती युहनाकुस् वाह्ओमय:इ वाड्ती ओउ:को: म्हाड् लात्ती आल:ती बाड्को: य्होड:हाड: पाम्हती

गम्आकान् । ओउःत भयान्ते इ कुरा गीलती “लौ डाइ अनम्ह सातओ युहनापाय् द्याह् उह्ती च्योक्ओआः रैस” त हेरोद् दाय्हती दाय्हओ खेःतो ।

३० ओहाडःसैको येसुइ ल्होक्ओ बारजन ओउःकःताड् द्यान्ह्ती वाड्ती “लौ डीइ इत इतलेः हायःआलाडःसु इतलेः स्यान्-आलाडःसु” त दाय्हती ओउःमयःइ सबै जाड्हओ काम्लम् येसुकायः ल्हाक्ती छ्यानःआकानी । ३१ ओउःत छ्यानःतोक्हाडः ओउःमयः मुओ कीम्हाडः नोःतो मान्तालम् लुय्ती भयान्ते येसुमा ओउः बारजनइमा जेःसा कोरःआक्नीली । ओउःत भयान्ते “लौ चीडः-चाडःत खेःओहाडःपाय् धोती मुलाड् आलइ” त दाय्हती येसुइ बारजनकायः तोथासतो ३२ ओउःमयः दोङ्गाहाडः लन्ह्ती गालील त तोओ ताड्हओ दुम्हान्कोः उःसै आल्ती मान्ता याक्मालो थाव्हाडः आल्आकाय् । ३३ आल्तोक् बेलाहाडः “येसु उनोकोताड् आल्ती मुओ” च्यवःती मान्तालम् गाव् गाव्सै ग्ल्युड्हती तन्ती येसु आल्सा खेःओ थाव्ताड् इहा दाह्आकाय् । ३४ ओहाडःसैको येसु ग्ल्युड्हती वाड्ती नाःतो हुम्ओ मान्तालम् च्यवःती “इमयःपाय् हामःओ मान्ता नाःमालो भेदामेत्छ्याःलो लेखा ‘गाःहाडः आल्सा दोह् हायःसा खेःतो’ त चीःनीली” त म्हर्ती ओउःमयःकायः योनःती योती येसुइ नाःतो कुरा स्यान्आथास । ३५ ओहाडःसैको ओउःत हायःदा हायःदापाय् न्याम् याह्आथास । न्याम् याह्ती भयान्ते येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकःताड् वाड्ती “लौ देडे न्याम् याह्-आतय्ही । इहाडःपाय् कीम्पाय् दोह्मा नाःमालो थाव् लेःआः जेःगामा दोह्मा नाःल बा । ३६ इ सायःती हुम्ओ मान्तालम्कायः द्याड्तो द्याड्तो गाव्ताड् जेःगा बोडःलाड् ल्होक्पाःथास” त दाय्हती तोथातो ३७ “खेःल नीड्इलेः जेःगा बयःनुसु दा” त दाय्हती येसु त्याड्आ । “गत हायःचाडःसु दै डी नीस् सै चान्दी रुपीयाकोः जेःगा लेःलाड् आल्चाडीया इमयःकायः बयःसाकायः” त दाय्हती येसुकायः व्हत्आकानी ३८ “लौ योनु दा नीड्कःहाडः गुच्युक्केरः लाड् मुनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ओहाडःसैको थेड्ती योआक्तीको “पोडाकेरः लाड्मा नीस्ज्योः च्युम्हडाः मुनाः” त

दाय्ती त्याङ्आकाय । ३६ ओउःमयः एत त्याङ्आक्तीको “लौ ओउः हुमओ मान्तालम् थेथे फाक्ती फाक्ती लाङ्गनःहाङ् च्युङ्ती मुपनै” त दाय्ती येसुइ तोआथास । ४० ओहाङ्ःसैको ओउः हुमती मुओलम् पचास् पचासजनकोःमा सै सैजनकोः दन्काल्हाङ् हारा हरी च्युङ्ःआकाय । ४१ ओउःमयः च्युङ्ःआक्तीको येसुइ ओउः पोडाकेरः लाङ्मा नीसज्योः डाःमा त्याक्ती लाङ्काताङ् त्यावती योती परमेस्वरकायः “च्युता” त तोआकान् । एत तोआक्तीको येसुइ लाङ् फन्ही वेःती ओउःकुस् वाहओमयःकायः ल्हाती दोल्कावः-साकायः बयःआकान् । ओउः नीसज्योः डाःमा ओउःतलेः फन्ही वेःती ल्हाआथास । ४२ ओहाङ्ःसैको ओउः लाङ्मा डाःमा सबै हुमओ मान्तालम्कायः दोल्कावःआक्तीको ओउः मान्तालम्इ ओउः जेःगा त्याक्ती कोस्तोलेः जेःआकानी । ४३ जेःच्युक् जेःआक्बतीको लाङ्कोःमा डाःकोःमा वेओ य्हन्हलम् सेक्ती हुम्ही बारगोता धाकरहाङ् काती ब्लीङ्ताक्आकानी । ४४ ओउः जेःगा जेःओलम्-पाय् पास हजारच्युक् गोयचोःलम् सेःइतो ।

४५ ओहाङ्ःसैको मान्तालम्इ जेःती स्वाय्आक्तीको येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः दुम्हानकोः उःसै दोङ्गाहाङ् ओउःकोः इहासै ल्होकआथास । ओउःमयःसे दोङ्गाहाङ् लन्ही आलतोक्-हाङ् येसुखेइ हुमओ मान्तालम्कायः दाम्ती ल्होकआथास । ४६ सबै पाय्ह्लाङ् ल्होकआक्तीको येसु स्यालुङ्ताङ् परमेस्वरकायः तोलाङ् लन्हा । ४७ ओहाङ्ःसैको न्याम् ब्लक्ती ज्यालओहाङ् ओउः दोङ्गाहाङ् वाहओलम्से दुम्हानकोः ल्हाक्बादीङ्हाङ् मुआकाय येसुखे स्यालुङ्हाङ् लयःभुङ्आले मुओ सेःतो । ४८ दुम्हानहाङ् जोक्तो मारुःइ ताक्माःत भयान्ते ओउः दोङ्गाहाङ् मुओलम्इ दोङ्गाकायः वाह्ताक्सा स्वाय्नीली । एत च्यवःती दोङ् याह्दीङ्हाङ् येसुपाय् ओउःमयःकःताङ् वाङ्आ तीःकोः माल्गहाङ् वाह्तीलेः । ४९ ओहाङ्ःसैको यात्चाक् तीः माल्गहाङ् वाहओ च्यवःती ओउः दोङ्गाहाङ् मुओलम्पाय् “ओउःलेः लान्या दोह्या वाङ्आनाः” त म्हरती आन रैती हीह्आकाय । ५० ओउःमयः हीह्-माकादे येसुपाय् “लौ ल्हुङ् धोमाय्तो रैमाःत मुन । डा लेःआः बा”

त दाय्हती येसुइ तोआथास । ५१ एत तोआक्तीको येसु दोङ्गाहाडः लन्हती वाड्आ वाड्तोक्हाडः मारुः अम्आ । ओहाडःसैको ओउः दोङ्गाहाडः मुओ आन ल्हुङ् ग्याङ्हआकाय् । ५२ ओउःमयः “गतलाडःकोः सायःआतय्ही” त म्हरती मेसलो लाड् वेःओ ग्याङ्हराय् सुलोइ जाङ्हओ त पेतो चीःआक्नीली ओउःमयःकोः ल्हुङ् व्हक्मालो त खेःओ चीःसा स्वाय्नीली । ५३ ओहाडःसैको ओउःमयः दोङ्गाहाडः वाहती दुम्हान्कोः उःसै गनेसरेत् त तोओ देसताड् दाहती ओउः दोङ्गापाय् पोत्ओ खीलताड् पेन्हती गम्आकानी । ५४ ओउः पेन्हती गम्ओ दोङ्गासै ग्ल्युङ्हआक्तीको साःहाडः दाहती वाड्तोक्हाडः ओउः देस्कोः मान्तालम्इ येसुकायः तय्हाथै । ५५ “ओउःपाय् येसु लेःआः” त तय्हती चीःआक्तीको ओउः देस्हाडः गाव् गाव्ताड् सबै ल्होक्ती जीक्ओलम्कायः गोत्ती लात्ती वानःआकानी । गाःहाडःमा “लौ येसु इहाडःलेः मुनाः” त दाय्हओ सायःआकानी ओहाडःलेः जीक्ओलम्कायः वानः-आकानी । ५६ सहरहाडःमा गाव्हाडःमा जङ्गल्हाडःमा गाःहाडःमा येसु दाहती वाड्तो ती ओहाडः जीक्ओलम्कायः वानःती ल्याम् ल्याम्कोः छेव्हाडः न्यास्ती “लौ इइपाय् नाड्कोः नाय्कोः दोर दीन्हपानी ओहाडःसैको सेलः स्याव्ने” त दाय्हती तेइतो सुसु जीक्ओइ येसुकोः नाय् दीन्हआकानी ओउःलेः जुगाड् सेलः स्याव्आकाय् ।

७ १ ओउः जीक्ओलम्कायः स्याक्ताक्आकान् ओहाडःसैको फरीसीलम्मा धरमा स्यान्ओमयःमा यरुसालेम्सै येसुकःताड् हुम्ती वाड्आकाय् । २ वाड्आक्तीको यात्नीस् येसुकुस् वाह-ओमयःइ क्रुत् जेस्माःत जेःओ च्यवःआकानी । ३ जेःतोक् बेलाहाडः फरीसीलम्इमा सबै यहुदी जात्कोः मान्तालम्इमा क्रुत् आःताः जय्ती जेस्माःत दोह्मा जेःनीली ओउःमयःकोः आय्कानः तोकानःइ बयःओ छ्यात् जवती “जेस्माःत जेःसा क्रीसीःतो” त दाय्हती तोआकानी । ४ फेरी बजारसै वानःओ चीस् आःताः हुर्ती जय्ताक्-माःत ओउःमा जेःनीली मानालम्मा थाल्लम्मा पोम्लम्मा सबैकायः हुर्ती जय्ताक्सा जवनानी । ५ ओउःत भयान्ते ओउः फरीसीलम्इमा

धरमा स्यान्ओमयःइमा येसुकुस् वाहओमयःइ क्रुत् आःताः जेसमाःत
जेःओ च्यवःती “लौ नाडकुस् वाहओमयःइ दोह हायःतीलेः डीकोः
आयकानः तोकानःइ बयःओ छ्यात् जवमाःत क्रीसीःओ क्रुत्इ
जेःनानी” त दाय्हती येसुकायः वहत्आथै । ६ “लौ नीड्लो लेखा
माःती जाड्हओलम्कायः तय्हती एसाया त तोओइ उय्हले
परमेस्वरकोः कुरा चीःती लेखआकान् बा ‘ “लौ मान्तालम्इ नोः-
ओकोः नोःओइ डाकायः लुड्ती तोनीतो दोड् ल्हुड्हाडःस्वे
सायःसा जुगाड् ग्याइली । ७ ओउः मान्तालम्इ डाकायः आहेलेः
म्रोताक्सा बोडःनानी ओउःमयःइ ‘लौ इपाय् परमेस्वर भाक्ओ
कुरालेः’ त दाय्हइतो डाकोः कुरा स्वेःबाय्ल लयःमयःकोः ल्हुड्सै
जाड्हओ छ्यात्लम् ह स्यान्नानी बा” त दाय्हती परमेस्वर जान्ती
तोनी’ त दाय्हती एसायाइ उय्हले लेखआकान् । ८ नीड्इमा
परमेस्वरकोः ऐन् फेती लयः भाक्ओ छ्यात्लम् जवओतेःआः
नीड्सी” त दाय्हती येसुइ फरीसीलम्कायःमा धरमा स्यान्ओमयः-
कायःमा तोआथास । ९ “दोड्सीलेः नीड्पाय् आन जाड्हसा चीः-
ओलम्तेः स्वेःतेःनै बा । परमेस्वरकोः पेओ कुरास्वे ध्याक्ती वाय्ती
लयः भाक्ओ छ्यात्लम्स्वे गम्तेःनानी । १० परमेस्वरइ मोसाकायः
बयःओ यात्ज्योः हुकुम् इलेःआः बा ‘नीड्कोः आमा आपाकायः
एडःती ओउःमयःकोः काम् पेतो जाड्हनु’ त दाय्हती दाय्हओमा
मुलेःनाः अरुमा इलेःआः ‘सुसुइ आमा आपाकायः प्रनःती नोःनै
ओउःलेः न्युम्हती सीपै’ त दाय्हतीमा परमेस्वरकोः हुकुम् मोसास्वेइ
छ्यानःउतो ११ नीड्स्वेइ थेथे स्यान्तेःनानी । सुसुइ ‘लौ आमा
आपाय इ डाइ नीड्जीस्वेकायः बयःसा स्वेःओ थोकलम्पाय्
परमेस्वरस्वेकायः “इ बयःनेःनाड् बा” त दाय्हती ड्हासैलेः तोती
गम्आलाडः’ त दाय्हती तोनै १२ ओउःकायःलेः ‘लौ ओउःत
भयान्ते ओउः थोकलम् आमा आपाकायः बयःलाम्’ त दाय्हती
नीड्इ इतलेः परमेस्वरकोः हुकुम् ल्हेतती वाय्ती लःलयःकोः छ्यात्
जवतेःनानी । १३ इलो स्वेःओ काम्लम् जाड्हती नीड्इपाय् आनतेः
जाड्हतेःआकानी” त दाय्हती येसुइ फरीसीलम्कायःमा धरमा
स्यान्ओमयःकायःमा तोआथास ।

१४ ओउःमयःखेकायः ओउःत तोआथास अरु अरु
मान्तालमकायः गोतती वानःती. “लौ इ कुरा जुदालेः चीःती सायः-
नाड्स । १५ दोहखेलो थोक्लम् मान्ताइ जेःआक्तीको ओउःकोः
तुक्हाडः पोकनाः ओउः थोक्इपाय मान्ताकायः क्रीसीःताकसा
जुगाड् खाय्ल । मान्ताकोः ल्हुड्तुकसै वाड्ओ कुराखेपाय ओउःइलेः
मान्ताकायः क्रीसीःताकसा खायनौ बा । १६ इ कुरा पेतो सायःनु
दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । १७ ओहाडःसैको एत तोआक्-
तीको येसुइ ओउः हुमती मुओलमकायः फेती कीमहाडः पोकआ ।
कीमहाडः पोकआक्तीको ओउःकुस् वाहओमयः येसुकःताड् वाड्ती
“लौ नाड्इ मेस् नोःओ तुक्कोः कुराकोः माने दोहखेलो तोताडी दै”
त दाय्हती व्हत्थातो १८ “लौ नीड्इमा चीःतेःनीली यादो । दोह
दोह जेःगालो मान्ताइ जेःनीतो ओउःलेः मान्ताकोः दोड् ल्हुड्हाडः
पोकमाःत तुक्पुनहाडःलेः पोकआक्तीको ग्ल्युड्हती ओहाडःसै
ओतती वायओआः । १९ ओउःत भ्यान्ते ओउः जेःगालमखेइ
मान्ताकायः क्रीसीःताकसा खायउलु दोह दोह रेवओ कुराखे
मान्ताकोः ल्हुड्सै वाड्नाः ओउःइलेः क्रीसीःताकसा खायनौ” त
दाय्हती “लौ सबै जेःगालम् जेःसा पेनाः” त स्यान्ती तोआथास ।
२०-२३ “मान्ताकोः भीत्रकोः ल्हुड्पाय आन रेवतोलेः । भीत्रहाडः
ल्हास्या काम् जाड्हसा भाक्ओ ल्हुड् मुलेःनाः । कुःसा बोडःओ
ल्हुड्मा अरुकायः सातसा ल्हुड् अरुकोः बुधीकायः आलःसा ल्हुड्
अरुकोः चीस् लओ ल्हुड् लयःकोः नेहरो ओरताकसा ल्हुड् माःती
तोओ ल्हुड्मा सबैलेः मान्ताहाडः मुनाः । ओउः रेवओ खालकोः
ल्हुड् मान्ताकायः क्रीसीःताकनाःथास बा” त दाय्हती येसुइ लयःकुस्
वाहओमयःकायः स्यान्ती तोआथास ।

२४ ओउःतलेः तोआथास ओहाडःसैको येसु चीड्ती ओउः
देस्सै आलती तायर् सीदोन् त तोओ नीस् सहरकोः देसताड् वाड्-
आकाय् । ओहाडः वाड्आक्तीको येसु कीमहाडः पोकती “लौ
‘इहाडःलेः मुनाः’ त अरुकायः चीःताक्माःत मुपाडः” त येसु दाय्हती
दाय्हतो ओउः कीमहाडः अरुइ चीःमाःत मुसा दोःल । २५-२६ यात्-
चाक् एलेनी भासा नोःओ सीरीया फोनीस्या देस्कोः मोमःचोः

येसुकःताड् काःहाल्लाड् वाड्आ । येसुकःताड् वाड्ती “लौ डाकोः लान्इ डायःओ चोःदयाड्कायः लान् लहेस्ती वाय्बत्ची दै” त दाय्हती तेती तोथातो २७ “लौ कीम्कोः हौलम्खेकायः ड्हा कोस्- ताक्सा खेःतो । हौलम्कोः जेःगालम्पाय् हौलम्खे आःताः कोस्तो जेःताक्माःत कुयःखेकायः ताती बयःसा स्याव्ल” त दाय्हती त्याड्ती येसुइ ओउः मोमःचोःकोः ल्हुड्तुक् योती तोआकान् । २८ “आसाम् प्रभुय स्याव्सापाय् स्याव्ओआः कुयःइपाय् हौलम्इ रेस्ओ य्हुन्हलेः जेःसा स्वाय्नौ” त दाय्हती ओउः मोमःचोः त्याड्आ । २९ “लौ उया नाड् इतलेः ड्हाम्ती पेतो त्याड्तेःआ त खेःओ लौ आल्अ नाड्कोः चोःदयाड्कायः डायःओ लान्पाय् द्याह् लहेस्ती वाय्ओआः” त दाय्हती येसुइ ओउः आमाकायः ल्होक्- आकान् । ३० ल्होक्आक्तीको ओउः आमा पाय्हती कीम्हाडः दाहती वाड्तोक्हाडः लयःकोः चोःदयाड् सेलः स्याव्आक्तीको एनःती मुओ च्यवःआकान् ।

३१ एत हायःआक्तीको येसु तायर् त तोओ देस्सै फेती सीदोन् देस्मा दस् सहरत तोओ देस्मा च्योल्ती गालील त तोओ ताड्हओ दुम्हान्ताड् पाय्हती वाड्आकाय् । ३२ ओहाडः पाय्हती वाड्तोक्हाडः यात्चाक् जुगाड् नो लोक्ओमा नोःसा ग्रेम्हमालो मान्ताकायः येसुकःताड् वानःती “लौ इकायः क्रुत् भाम्ती स्याक्- ताक्उ दै” त दाय्हती काःहाल्ती तोआथै । ३३ ओउःत तोआक्- तीको ओउः जीक्ओ मान्ताकुस् आल्ती हुम्ओ मान्तालम्कःसै बल लोक्तो ज्याल्ती येसुइ लयःकोः ब्रय्ह ओउः नो लोक्ओ मान्ताकोः नोहाडः काआकान् । ३४ ओहाडःसैको द्युरःती ओउः मान्ताकोः ले दीन्ह्आ “लौ इकोः नो ओड्हपाः” त दाय्हती येसु त्याव्ती योती ल्हय्ड्ह सास्ती नोःआ । ३५ नोःआक्तीको ओउः मान्तापाय् नोःमा सायःजेःआ लेमा ग्रेम्हजेःआ । ३६ एत स्याक्ताक्आक्तीको “लौ डाइ जाड्हओ कुरा सुकायःमा छ्यान्ह्तेःचानी” त दाय्हती येसुइ योती मुओ मान्तालम्कायः तोथासतो ओउःमयः सबैकायः ल्हाक्ती छ्यान्ह्आकानी । गुच्युक् येसुइ “छ्यान्ह्लाम्” त तोथासतो ओउः- मयःइ न्हाड्तोलेः छ्यान्ह्आकानी । ३७ छ्यान्ह्आक्तीको सबै

ग्याड्हती “लौ येसुइपाय् नो लोकओकायः सायःताक्तीमा नोःसा खायमालोकायः नोःताक्तीमा आन पेतो काम् जाड्हनौ बा” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् ।

८ १ ओहाडःसैको यात् दीन्हाडः फेरीलेः नाःतो मान्ता हुम्ती वाड्आकाय् । वाड्आक्तीको ओउःमयःइ वानःओ जेःगा सोय्हती द्योकलेःआ त भयान्ते येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः गोत्ती २ “लौ इ मान्तालम्पाय् डाकुस् सुम् दीन्च्युक् मुआक्ती द्याहपाय् ओउःमयःकोः जेःगा नाःल । ओउःमयःकोः योड्क्रायओ योती डाकायः आन योनःआताडः । ३ लःलयःमयःकोः कीमताड् जेःगा बयःमाःत ल्होकनाडःसु त खेःया ल्याम्हाडः योड्क्रायइ तोय्ड्ती तोन्चै कोय् कोय् आन लोकतोसै वाड्आकाय्” त दाय्हती येसुइ तोथासतो ४ “इलो खेःओ मान्ता याक्मालो बेलाड्हाडः गत हायःती इच्युक् नोःतोलम्कायः सोरचाःथास” त दाय्हती येसुकुस् वाहओमयःइ वहत्आथै । ५ “नीड्कःहाडः गुच्युक्केरः लाड् मुनाः ती” त दाय्हती येसुइ वहत्थासतो “सात्केरःलेः” त ओउःमयः दाय्हती त्याड्आकाय् । ६ ओहाडःसैको येसुइ ओउः हुम्ती मुओलम्कायः लाड्गनःहाडः च्युडःताक्ती ओउः सात्केरः लाड्पाय् त्याक्ती परमेस्वरकायः “च्युता” त दाय्हती तोआकान् । एत “च्युता” त तोआक्तीको ओउः लाड् फन्हती लयःकुस् वाहओमयः-कायः लहाती सबैकायः दोल्कावःताक्आकान् । ७ फेरी यात्नीस् च्युम्हडाःमा येसुइ ओउःतलेः त्याक्ती परमेस्वरकायः तोआक्तीको सबैकायः दोल्कावःताक्आकान् । ८ ओहाडःसैको ओउः दोल्कावःओ जेःगा जेःती सबैइ तुक् कोस्तोलेः जेःआकानी । जेःआक्तीको वेओ यहुन्हलम् रोत्ती सात्गोता धाकरहाडः ब्लीड्तो काआकानी । ९ यहुन्हलम् धाकरहाडः काआक्तीको हुम्ओ मान्तालम्कायः येसुइ पाय्हलाड् ल्होकआथास । ओउः हुम्ती मुओलम्पाय् चार हजार खेःइतो ।

१० ओहाडःसैको हुम्ओ मान्तालम् पाय्हलाड् ल्होकआक्तीको येसुमा लयःकुस् वाहओमयःमा दोड्गाहाडः लन्हती आल्ती दल्मनुथा त तोओ देस्हाडः दाहती वाड्आकाय् । ११ ओहाडः

दाहती वाड्आक्तीको फरीसीलम् येसुकःताड् वाड्ती “लौ परमेस्वरकायः तोती डीकायः ग्याड्हराय् छ्यानःताडी दा” त दाह्ती “ओउःइ स्वाय्नौया स्वायउलुया” त म्हरती योलाड् वाड्ती तोआकानी । १२ ओउःत तोओ सायःआक्तीको येसु ल्हुड्हाडः ल्हय्डह सास्ती “तेन्छ्याड्कोः मान्तालम्पाय् दोह् हायःतीतेः आन ग्याड्हराय् योसा बोडःतेःनानी । दोड्सी दाह्भनाड् नीड् ग्याड्हराय् योसा बोडःओलम्कायः ग्याड्हराय्कोः दोह्मा छ्यानः-तेःइली” त दाह्ती येसु दाह्आ । १३ एत दाह्आक्तीको येसु आल्ती फेरी दोड्गाहाडः लन्ह्ती ताड्हओ दुम्हान्कोः उःसै आल्-आकाय् ।

१४ ओहाडःसैको आल्तोकहाडः येसुकुस् वाह्ओमयःइ जेःगा वानःसा म्हेःआकानी ओउः दोड्गाहाडः यात्केरः लाड् ह मुओ १५ ओउःत चीःती “लौ नीड्इपाय् धयती योसा खेःतेःइतो । फरीसीकोःमा हेरोद् राजाकोः लाड् फोताक्सा ओखोत् त्याक्तेः-चानी” त दाह्ती येसुइ गानाक्ती तोथासतो १६ “लौ डीइ लाड्पाय् वानःतय्हीली त भयान्ते ओउःतलेः तोआताडी” त दाह्ती येसुकुस् वाह्ओमयः लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् १७ ओउःमयः नोःकाय्ओ कुरा येसुइ चीःती “दोह् हायःतीतेः ‘लौ डीइ लाड् वानःतय्हीली त भयान्ते ओउःत तोआताडी’ त दाह्ती नोःकाय्तेःनै । ओउःपाय् खेःल बा । नीड्इ डाकोः कुरा पेतो चीःतेःधाड्तेःनीलीया चीःसापाय् चीःसालेः स्वाय्तेःनानी नीड्कोः ल्हुड् ग्यामालो यादो । १८ नीड् मीक् मुओलेः च्यवःतेःनीली नो मुओलेः सायःतेःनीली ओउः डाइ जाड्हओ म्हेःतेःआकानी यादो । १९ अनम्ह् डाइ पासकेरः लाड् फन्ह्ती पास हजार्च्युक् मान्तालम्कायः सोरती बयःआलाडःसु ओउः बेलाहाडः गुच्युक् धाकरकायः ब्लीड्ताक्ती वेआ य्हुन्हलम् रोत्ती कातेःआकानी” त दाह्ती येसुइ वह्त्आथास “बारगोताकायः” त त्याड्आकाय् २० “फेरी अरु बेलाहाडः डाइ सात्केरः लाड् चार हजार्कायः सोरआक्तीको ओउः बेलाहाडःलेः गुच्युक् धाकरकायः ब्लीड्तो कातेःआकानी” त दाह्ती फेरी वह्त्-माआथास । २१ “सात्गोतालेः” त दाह्ती त्याड्आकाय् “ओउःत

खेःओ नीड्इ डाकोः कुरा चीःतेःधाड्तेःनीलीया” त दाय्हती येसु नोःआ ।

२२ ओहाडःसैको दोङ्गाहाडः वाहती आल्ती बेथ्सैदा त तोओ गाव्ताड् दाहती वाड्आकाय् । ओहाडः दाहती वाड्आक्तीको येसुकःताड् यात्चाक् मीक् जुगाड् लोकओ मान्ता काःहाल्लाड् वानःती “लौ इकायः च्यवःताक्साकायः दीन्हूउ दै” त दाय्हती तेती तोआकानी । २३ एत तेती तोआक्तीको येसुइ ओउः मीक् लोकओ मान्ताकायः गाव् बाहीरताड् ज्योती लातती आलःआथै । ओहाडः आलःआक्तीको येसुइ ओउः मीक् लोकओ मान्ताकोः मीक्हाडः द्युर द्युरःती लयःकोः क्रुत्इ भाम्आथै । क्रुत् भाम्आक्तीको “लौ नाड्इ द्याह् च्यवःतेःनैया च्यवःतेःधाड्तेःउलुया” त दाय्हती वहत्आथै । २४ ओहाडःसैको ओउः मान्ता त्यास्ती योती “माः रैस मान्तालम्पाय् वाहओ सीडःलो लेखा रब रब त च्यवःनाडः बा” त दाय्हती ओउः मीक् लोकओ मान्ता त्याड्आ । २५ ओउःत भयान्ते येसुइ ओउःकोः मीक्पाय् फेरीले दीन्ह्आथै । दीन्ह्आक्तीको ओउः मान्ताकोः मीक् पेतो स्याक्ती लेडःचेर् त च्यवः-आकान् । २६ “लौ द्याह् ओउः गाव् भीत्रताड् द्यान्ह्माःत लयःकोः कीमताड् पाय्हअ । फेरी डाइ जाड्हओ काम्पाय् सुकायःमाल्हाक्ती छ्यान्ह्तेःचनौ” त दाय्हती येसुइ पाय्हलाड् ल्होक्आथै ।

२७ ओहाडःसैको ओउः मान्ताकायः ल्होक्आक्तीको येसुमा ओउःकुस् वाहओमयःमा सीजारीया फीलीपी त तोओ देस्ताड् दाहती ओहाडःकोः गाव् गाव्हाडः तोमःती आल्आकाय् । आल्ती ल्याम्हाडः वाहतोक्हाडः “लौ डाकायःपाय् मान्तालम् गत नोःनै ‘इपाय् सुलो’ त वहत्तोक्हाडः मान्तालम् गत गत त्याड्ने” त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् वाहओलम्कायः वहत्आकान् । २८ “यात्-नीस्खे नाड्कायः ‘बाप्तीस्मा बयःओ युहना लेःआः’ त नोःनै अरुखे ‘एलीयालेः’ अरुखे ‘यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता लेःआः’ ओउःतलेः दाय्हती नोःनै” त दाय्हती ओउःमयः त्याड्इतो २९ “लौ नीड्खेइ गततेः तोतेःनानी” त दाय्हती येसुइ वहत्थासतो “नाड्पाय् परमेस्वर्इ तोती गम्ओ खीस् लेःतेःआः” त दाय्हती पत्रुस्

त्याङ्आ । ३० एत त्याङ्आक्तीको “लौ इ कुरा सुकायःमा छ्यान्हतेःचानी दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

३१ ओहाङःसैको येसुइ अरु कुरालेः स्यान्ती तोती “ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् आन लीहओ गोरःसा स्वेःतो यहुदीलम्कोः ताङ्हओ मान्तालम्मा धरमा स्यान्ओमयःमा ताङ्हओ पुरोहीतलम्इमा ल्हुङ् मल्हतो स्यावती ओउः मान्ताकोः चोःकायः सातनानी । ओउःकायः सात्सापाय् सातनीतो सुम् दीन् पुत्आक्तीको ओउःपाय् उहती च्योक्तीलेः वाङ्नाः” त दाय्हती येसुइ लोने स्यावसा कुरालेः क्लोनःतो स्यान्ती तोआथास । ३२ ओउःत तोओ सायःआक्तीको पत्रुसइ येसुकायः एकान् मुसा थावताङ् आलःती “लौ इलो ताङ्हओ कुरा स्यावसाकायः स्याव्लाम्” त दाय्हती कायथातो ३३ येसुस्वे ल्हेःती अरु लयःकुस् वाहओमयःकायः योती “लौ पाय्हअ नाङ्पाय् सैतान् त तोओलेः परमेस्वरकोः कुरा म्हरमाःत मान्ताकोः कुरा भुङ्आले म्हरतेःनाः बा” त दाय्हती पत्रुस्कायः जान्आकान् । ३४ ओउःत जान्ती तोआक्तीको येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायःमा अरु हुम्ती मुओ मान्तालम्कायःमा ओउःकः-ताङ् स्यान्लाङ् गोत्आकान् “लौ सुसु डाकुस् वाहसा म्हरनै ओउःलेः लयः भाक्ओ कुरा म्हयःसती डाकुस् वाहसा थेडा लीहसीःओ गोरःसामा सीसापाय् सीच्युक्लेः ग्याती मुसा स्वेःतो । ३५ सुसुस्वे डाकोः काम् जाङ्हसा थेडालेः ‘लौ डा भाक्ओ कुरा फेसामा ग्याडल डा सीसामा ग्याडल’ त म्हरचै ओउःलेः लोनेः सीती वाय्तो स्याव्लेःनै । सुसुस्वे डाकोः काम् जाङ्हसा थेडा सीबतनाःताङ् ओउःपाय् रौ जीङः दोःलेःनै । ३६ माः रैस यात्चाक्इ ल्हाव्हदैबाङ्कोः सबै दोःसाकायः लयःकोः जीङः वायओ लेःआः ओउःपाय् दोह्पेतो स्यावचाः र आहेलेः दोःओआः बा । ३७ लयःकोः जीङःपाय् मान्ताइ लेःसा जुगाङ् दोःल दोह् स्वेःयामा बयःती लेःसा दोःल । ३८ सुसुलो तेन्छ्याङ्कोः रेवतो जाङ्हओ मान्तालम्कःहाङ् डाकःमा डाइ तोओ कुराकःमा ब्लाक्चनै ओउःकः डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् लोनेः वाङ्सा दीन्हाङ् ब्लाक्लेःनाः । ओउः दीन्हाङःपाय् ओउः मान्ताकोः चोः आपालो लेखा अङ्ग थङ्गत

ताड्हतो स्यावती ल्होक्ओमयःकुस् वाड्ने" त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

६ १ "दोड्सी दाय्हभनाड् यातनीस् इहाडः सायःती मुओ मान्तालम्इ लयः सीमाच्युक्हाडःलेः परमेस्वरकोः राजीमा ओउःकोः ग्वम्मा च्यवःसा दोःने" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।
 २ ओहाडःसैको यात् सात पुत्आक्तीको पत्रुस्मा याकुब् युहना नीसपुःचाःमा ओउः सुम्चाक्कायः येसुइ लात्ती आलःती चीडः-चाडःत मुओ यास्ओ स्यालुड्कोः च्योःताड् लनःआथास ।
 ३ ओहाडः लन्ह्आक्तीको ओउः सुम्चाक्इ योयोबालेहाडः येसुकोः रुप् लहेस्ती थाड्ती ओउःकोः नाय्लम् आन भाम् फीरलीक्त्त छोओ खेःतो । भाम्जम् भाम्ओ खेःमालो ओउःच्युक् भाम्ओ सुइमा नाय् धावःसा खायनीली । ४ येसु एत थाड्ती स्याव्तोक्हाडः अरु नीस्-चाक् मोसा एलीया त तोओनीसलेः येसुकुस् नोःकाय्लाड् थाओ खेःचतो । ५-६ ओउःनीस् येसुकुस् नोःकाय्ती मुओ च्यवःती येसुकुस् वाह्ओ सुम्चाक् आन रैती "अ गुरुय डी इहाडः वाड्ती मुओ गुच्युक् पेजेःतो । लौ डीइ सुम्ज्योः भ्युहरूक् कीम् जाड्हनेःनेः-नानाड्स यात्ज्योः कीम् नाड्कायः यात्ज्योः मोसाकायः यात्ज्योः एलीयाकायः" त दाय्हती पत्रुस्इ ग्याड्हती भयान्ते दोह् हायःसा चीःमाःत तोआथै । ७ ओहाडःसैको रेनःभेनःत मुस् वाड्ती ओउः-मयःकायः घमःआथास । ओउःमयः घमःतोक्हाडःपाय् मुस्सै यात्-ज्योः हाव्नयः वाड्ती "लौ इपाय् डाकोः आन राप्ओ ल्हुड्गोरे चोः लेःआः बत्ताडः । ओउःइ तोओ कुरालेः पेतो सायःनु दा" त दाय्हती दाय्हओआः । ८ एत दाय्हओ सायःआक्तीको ओउः सुम्चाक् येसुकुस् वाह्ओमयःइ लयःकःहाडः त्यास्ती योतोक्हाडः सुकायःमा च्यवःनीली येसु ह ओउःमयःकुस् मुआ । ९ ओहाडःसैको येसुमा ओउः सुम्चाक् स्यालुड्सै ग्ल्युड्हआकाय् । ग्ल्युड्हती वाह्-तोक्हाडः "लौ ओउः मान्ताकोः चोःत तोओ सीआक्तीको उह्ती च्योक्माच्युक्हाडः नीड्इ मेस् च्यवःओमा सायःओमा सुकायःमा-ल्हाक्ती छ्यान्हतेःचानी दा" त दाय्हती येसुइ तोआकान् ।
 १० ओउःत तोओ सायःआक्तीको ओउः सुम्चाक्इ अरुकायः

छ्यान्ह्माःत लयःमयःकुस् ह “लौ इ ‘सीआक्तीको च्योक्नाडः’ त येसुइ दाय्हओ दोह दोह कुरालेः” त दाय्हती ग्याड्हती नोःकाय-आकाय । ११ ओहाडःसैको “लौ उया ओउः धर्मा स्यान्ओमयःइ दोह हायःती ‘ओउः वाड्सा खेःओ खीस्कोः ड्हासै एलीया वाड्-आनाः’ त दाय्हती स्यान्नानी” त दाय्हती ओउः सुम्चाक्इ येसुकायः वहत्नीतो १२ “एलीयापाय् दोड्सीलेः ड्हा वाड्ती सबै कुरा पेतो जाड्हताक्नौ बा । ओउः मान्ताकोः चोः त तोओमा आनं लीह्तो गोरःसा खेःतो ‘ओउःकोः कुरा अरु म्हरइली’ त उय्हलेहाडः लेखओआः । १३ दोड्सी दाय्हभनाड् एलीया त तोओपाय् द्याह् वाड्ओ लेःआः बा । वाड्सापाय् वाड्ओआः ओउःकायः अरुइ लयः भाक्ओ पेमालो काम् हायःआथै । इ कुरा उय्हलेहाडःसै लेखओआः बा” त दाय्हती येसुइ स्यान्आथास ।

१४ ओउःत स्यान्ती तोती येसुमा ओउःकोः सुम् साथीमा ग्ल्युड्हती ओउः अरु येसुकुस् वाह्ओमयःकःताड् दाह्आकाय् । दाह्ती वाड्तोक्हाडः येसुइ ओउःकोः लयःकुस् वाह्ओमयः धर्मा स्यान्ओमयःकुस् काय्काय्ओ च्यवःआकान् फेरी नाःतो मान्तालम्-इमा हुम्ती योती मुआकाय् । १५ ओउः हुम्ती मुओलम्इ येसुकायः च्यवःओ कुस्ब्रक्त ग्याड्हती ओउःकःताड् तन्ती स्यवलाड् वाड्-आकाय् । १६ येसुकःताड् वाड्ती “लौ नीड्तेः ओउःमयःकुस् दोह दोह त नोःकाय्ती काय्काय्ती मुतेःनै” त दाय्हती ओउःकुस् वाह्ओमयःकायः येसुइ वहत्उतो १७ यात्चाक् हुम्ओ मान्ता त्याड्ती “अ गुरुय डाकोः चोःपाय् काःहाल्लाड् वानःआलाडः । ओउःकायः यात्ज्योः लान्इ डायःभुड्नाःथै । १८ डायःतोक्हाडः डाकोः चोःकायः नोःसा ताक्माःत आन साड्हताक्ती कुयःताक्ती साःताड् तोस्नाःथै ओउःकोः सय्क् ड्हीक्ती म्होतोड्सै भोप् थाती वाड्नाः । ओउःत भयान्ते नाड्कुस् वाह्ओमयःकःहाडः काःहाल्लाड् वाड्डोतो ओउःमयःइ इ लान्कायः ल्हेस्सा खाय्बाय्नीली” त दाय्हती ओउः मान्ता तोआथै । १९ “लौ नीड् ड्हाम्मालो ग्यामालो मान्तालम्पाय् नाड्कुस् डा गुच्युक् ज्याडःतोलेः स्यान्ती मुसा खेःडोतो । नीड्कोः ड्हाम्मालो ल्हुड् योती गुच्युक्हाडः

लीहती गोरःसा खेःनाडः २। लौ ओउः जीक्ओ हौकायः वानःनु
दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २० ओहाडःसैको येसुकःताड्
वानःआक्तीको ओउः लान्इ येसु च्यवःओ कुसब्रक्तलेः ओउः
हौकायः ब्रःताक्ती प्लाहताक्ती साःहाडः तोस्आथै ओउःकोः
म्होतोड्सै भोप् ग्ल्युड्हती हीलःती प्लवःती साड्हओ खेःतो ।
२१ एत येसुइ च्यवःती “लौ इलो खेःओ स्यावती गुच्युक् ज्याडःनाः
ती” त दाय्हती आपाकायः व्हतउतो “ओउःपाय् मीओ हौलम्
खेःतोक्हाडःसै वाड्ओआः । २२ बेला बेलाहाडः ओउः लान्इ
म्हेःहाडःमा तोस्नाःथै बेला बेलाहाडः ज्युम्हतो तीःहाडः तोस्नाःथै
डाकोः चोःकायः सात्ती वाय्सा बोडःती ओउःतलेः हायःनाःथै ।
नाड्इ स्वाय्तेःनौ त खेःया नीची नीस् आपाचाःकायः योनःती योती
इकायः स्याक्ताक्ताडःच दा” त दाय्हती ओउः चोःकोः आपा
तेआ । २३ “दोह् हायःतीतेः ‘नाड्इ स्वाय्तेःनौ त खेःया’ ततेः
तोतेःआची । सुसुइ डाकायः ड्हाम्नाःताडः ओउःकायः दोह्
खेःयामा दोःनाः बा” त दाय्हती येसु त्याड्आ २४ ओउःत त्याड्ओ
कुसब्रक्त “अ प्रभुय डाइ बल बल ड्हाम्नेःनाड् डाकायः न्हाड्-
तोलेः ड्हाम्ताक्ची दै” त दाय्हती ओउः आपा गोःती तेआ ।
२५ ओहाडःसैको अरु नाःतो मान्तालम् द्याड्तो तन्ती प्लीड्हती
प्लीड्हती वाड्ओ च्यवःती “अ नाड् नोःसा सायःसा ताक्मालो
लान्तेः इकायः फेती जुगाड्मातेः डायःतेःचौ ओउःत डाइ गानाक्ती
तोनेःनाड्” त दाय्हती ओउः लान्कायः जान्ती तोआकान् ।
२६ एत तोआक्तीको आन हीहती चोःकायः दोम् क्रुत् कुयःती
ओउः लान्इ फेथातो फेआक्तीको ओउः चोः सीओलो लेखा
प्रात्ती मुआ । ओउःत भयान्ते नाःतो मान्तालम्इ च्यवःती “लौ
इजा सीओआः रैस” त दाय्हती नोःइतो २७ येसुइ ओउःकोः क्रुत्
चुम्ती च्योक्ताक्आकान् । च्योक्आक्तीको ओउः गोय्चोः
लयःलेः चीड्आ । २८ ओहाडःसैको ओउः गोय्चोः चीड्ती आल्-
आक्तीको येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा कीम्हाडः पोक्ती
वाड्आकाय् । कीम्हाडः पोक्आक्तीको अरु मान्ता मुमालो
बेलाहाडः येसुकुस् वाह्ओमयःइ येसुकःताड् वाड्ती “डीइपाय् गत

हायःती ओउः लान्कायः ल्हेस्सा स्वायडुसुलु” त दाय्हती व्हत्-
आकानी । २६ “इलो खेःओ लान्पाय् ल्हेस्साकायः परमेस्वरकायः
आन तेती तोसा खेःतो । एत तेती तोआक्तीको ह ल्हेस्सा
स्वाय्नी” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।

३० ओउःत येसु त्याड्आ ओहाडःसैको आलती गालील त
तोओ अन्चल्हाडः च्योलती वाह्आकाय् । ओहाडः च्योलती वाह्-
तोक्हाडः “येसु इहाडः वाह्नाः” त अरुइ चीःसा ओउःपाय् म्हरसल
दोह् हायःती दाय्हसा ओउःइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः ह स्यान्सा
भाक्ओ खेःतो । ३१ “लौ ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय्
स्याड्हससैपाय् पेमालो मान्ताकःताड् ल्हालाड् दाक्लेःनानी ।
दाक्आक्तीको ओउःकायः सातनाःथै सात्आक्तीको सुम् दीन्हाडः
त्याती च्योक्नाः” त दाय्हती येसुइ स्यान्थासतो ३२ ओउःकुस्
वाह्ओमयःइ ओउःकोः स्यान्राय्कोः माने पेतो तय्ह्आक्नीली फेरी
“इ कुराकोः माने दोह्लो । डीकायः दोह् स्याव्चाः” त रैती म्हरती
येसुकायः ओउः स्यान्राय्कोः माने “दोह्लो” त व्हत्सा ग्याइली ।

३३ ओहाडःसैको ओउःत हायःती ओउःमयः आल्दा
आल्दा कफरनाहुम् त तोओ सहरताड् दाहती कीम्हाडः पोक्-
आकाय् । कीम्हाडः पोक्ती मुतोक्हाडः “लौ ल्याम्हाडः वाह्-
तोक्हाडः नीड्पाय् दोह् दोह्कायःतेः काय्काय्ती नोःकाय्ओ
खेःतेःइतो” त दाय्हती येसुइ ओउः बारजन छ्युड्हओमयःकायः
व्हत्थासतो ३४ ओउःमयः “डीलम्कःहाडः सुखेलो ताड्हनाःतय्ही”
त काय्काय्ओ त भयान्ते रास्ती त्याड्सा ग्याइली । ३५ ओउःमयः
त्याड्सा ग्यामाःत भयान्ते येसु च्युडःती ओउः बारजन गोत्ती
वानःती “लौ सुखेलो ‘डापाय् अरुसै ताड्हलेःनाडः’ त म्हरचै
ओउःलेः सबैकोः नोकरी स्याव्ती अरुसै मीतो स्याव्जेःपै” त येसु
दाय्हती ३६ यात्चाक् हौलम्कायः ओउः बारजनकोः पीसहाडः
गोत्ती वानःआकान् । गोत्ती वानःआक्तीको ओउः हौलम्कायः
लयःकोः खोसहाडः गम्ती ३७ “लौ सुसुइ डाकोः काम्
जाड्हसाकायः इलो खेःओ मीओ हौलम्कायः रोम्ती त्याक्बत्नाः-
ताडः ओउःइलेः डाकायःमा रोम्नाःताडः । फेरी सुसुइ डाकायः

रोम्नाःताडः डाकायः ह खेःल डाकायः ल्होक्ओ परमेस्वर
आपाकायःमा रोम्नानी” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

३८ ओउःत तोतोक्हाडः “अ गुरुय यात्चाक्इ नाड्कोः
मय्ङ् पेहती लान्लम्कायः ल्हेस्ती वाय्ओ च्यवःडुसुतो । ओउः
मान्तापाय् डीकुस् वाह्मालो त भ्यान्ते ओउःकायः ‘इत हायःलाम्’
त दाय्हती त्याःती तोआलाडःसु” त दाय्हती युहनाइ ल्हाक्ती
तोथातो ३६-४० “ओउःकायः त्याःलाम् । सुसुइ डाकोः मय्ङ् पेहती
ग्याङ्हराय् जाङ्हनानी ओउःलो खेःओ मान्तापाय् रेन्हतोलेः
डाकायः रेवतो नोःसा खाय्नीली । सुसुलो डीकोः बीरोत् खेःइली
ओउःलेः डीकुस् भीङ्तेःनै” त दाय्हती येसु त्याङ्आ । ४१ “दोङ्सी
दाय्हभनाङ् सुसुखेइ ‘लौ नीङ्पाय् खीस् त तोओकोः मान्ता लेःआः
ओउःत भ्यान्ते बयःनेःनाङ्’ त दाय्हती नीङ्कायः तीः तुङ्सा
बयःतेःनै ओउः मान्ताकायःलेः परमेस्वरइ पेतो बयःमानौ ।

४२ सुसुखेइ यात्चाक् डाकोः कुरा ङ्हाम्ती सायःओ
हौलम्कायः डाकायः फेताक्चानी ओउः मान्ताकायःलेः कय्क्हाडः
ग्रायःबाङ् योकोःती छीत्आक्तीको ज्युम्हओ तीःहाडः ल्होक्सा
पेनाः । ४३-४४ नाड्कोः क्रुत्इलेः पेमालो जाङ्हतेःचौ त खेःया
ओउः क्रुत्पाय् तातती वाय्पाःस । नीङ्पाय् नीस्ज्याङ् क्रुत् नाःती
नरककोः गलमा म्हीत्मालो म्हेःहाडः ल्होक्ओसै यात्ज्याङ् क्रुत् ह
नाःती रौ जीङ् दोःसा पेआनाः बा । ४५-४६ नाड्कोः दोम्इमा
पेमालो जाङ्हतेःचौ त खेःया ओउः दोम्पाय् तातती वाय्पाःस ।
नीङ्पाय् नीस्ज्याङ् दोम् नाःती नरककोः गलमा म्हीत्मालो म्हेःहाडः
ल्होक्ओसै यात्ज्याङ् दोम् ह नाःती रौ जीङ् दोःसा पेनाः बा ।
४७ फेरी नाड्कोः मीक्इ च्यवःआक्तीको पेमालो जाङ्हतेःचौ त
खेःया ओउः मीक्पाय् त्युत्ती वाय्पाःस । नीङ्पाय् नीस्ज्याङ् मीक्
नाःती नरककोः गलमा म्हीत्मालो म्हेःहाडः ल्होक्ओसै यात्ज्याङ्
मीक् ह नाःती परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसा दोःओ पेनाः ।
४८ नरकहाडः म्हेःपाय् गलमा म्हीत्मालोआः मुलेःनाः ओहाडःकोः
मायः जेःओ पेःपाय् गलमा सील । ४९ सबै मान्तापाय् म्हेःइलेः
जय्लनःसा खेःतो । ५० छेःपाय् क्यानः ल्हाम्ताक्साकायः पेलेःनाः

माःर । पेसापाय् पेलेःनाः ल्हाम्मालो छेःइलेः दोह्मा ल्हाम्ताक्सा
स्वाय्ल । क्यानःहाडः काओ छेःपाय् लयःलेः युती क्यानःकुस् पेतो
ल्याव्हनाः ओउःलो लेखालेः नीड्लम् लयःमयःकुस् पेतो काय्काय्-
माःत ल्याव्हकायन्” त दाय्हती येसु तोआथास ।

१० १ ओउःतलेः येसुइ स्यान्ती तोआथास ओहाडःसैको
तोआक्तीको येसु चीड्ती आल्ती यहुदीया देसहाडः
च्योल्ती योरदन् खोला त्यात्ती ओउः खोलाकोः उःसैकोः दस्ताड्
दाह्आकाय् । ओहाडः दाह्आक्तीको फेरीलेः मान्तालम् येसुकःताड्
हुम्ती वाड्आकाय् । ओउःमयःकायः येसुइ अनम्हलो लेखा स्यान्-
आथास । २ ओहाडःसैको स्यान्तोक् बेलाहाडः ओउः फरीसी त
तोओलम् येसुकःताड् ल्हुड्तुक् योलाड् वाड्ती “लौ गोय्चोःपाय्
लयःकोः बुधीकायः सीड्का तात्ती बयःसा स्याव्नाःया स्याव्लया
गततेः तोतेःनाः” त दाय्हती व्हत्थातो ३ “मोसा त तोओइ नीड्
यहुदीया मान्तालम्कायः गत तोतेःआकाय्” त दाय्हती येसु
दाय्हआ । ४ “ ‘सीड्का तात्ओ कागत् लेखआक्तीको मान्ता लयः-
कोः बुधी फेसा स्याव्लेःनाः’ त दाय्हती मोसाइ ताक्आकान्” त
दाय्हती फरीसीलम् त्याड्इतो ५ “माः रैस ओउःतलेः ताक्उतो नीड्-
कोः ल्हुड् चाक्तो स्याव्ती परमेस्वरकोः ड्हा बयःओ कुरा सायःसा
ग्यातेःइली ओउःत खेःओकायः ह मोसाइ सीड्का तात्ओ कुरा तोती
लेखओ खेःतो । ६ ल्हाव्हदैबाड् जाड्हतोक्हाडःसै परमेस्वरइ गोय्-
चोःमा मोमःचोःमा नीस् जातलेः जाड्हती गम्आकान् । ७ ओउःत
भ्यान्ते यात्चाक् गोय्चोःपाय् लयःकोः आमा आपाकोः कीम् फेती
लयःकोः बुधीकुस् भेनाःच । ८ ओहाडःसैको ओउःनीस् पय्क्चाः
आड् ब्राड्ती काःतय्ड्हती यातैज्योः मान्तालो लेखा स्याव्नाःच ।
९ ओउःत खेःओ सुसु पय्क्चाःनीस्कायः परमेस्वरइ काःतय्ड्हती
बयःआकान् ओउः नीस्कायः सुइमा फेकाय्ताक्लाम्” त दाय्हती
येसुइ तोआथास । १० एत त्रोआक्तीको येसु कीम्हाडः पोक्आक्-
तीको ओउःकुस् वाह्ओमयः “ओउः सीड्का तात्ओ कुरा पेतो
छ्यानःताडी दै” त दाय्हती व्हत्आथै । ११ “लौ सुसुइ लयःकोः बुधी
फेती अरु मोमःचोः वानःचानी ओउःइ ड्हाकोः बुधीकायः रेवतो

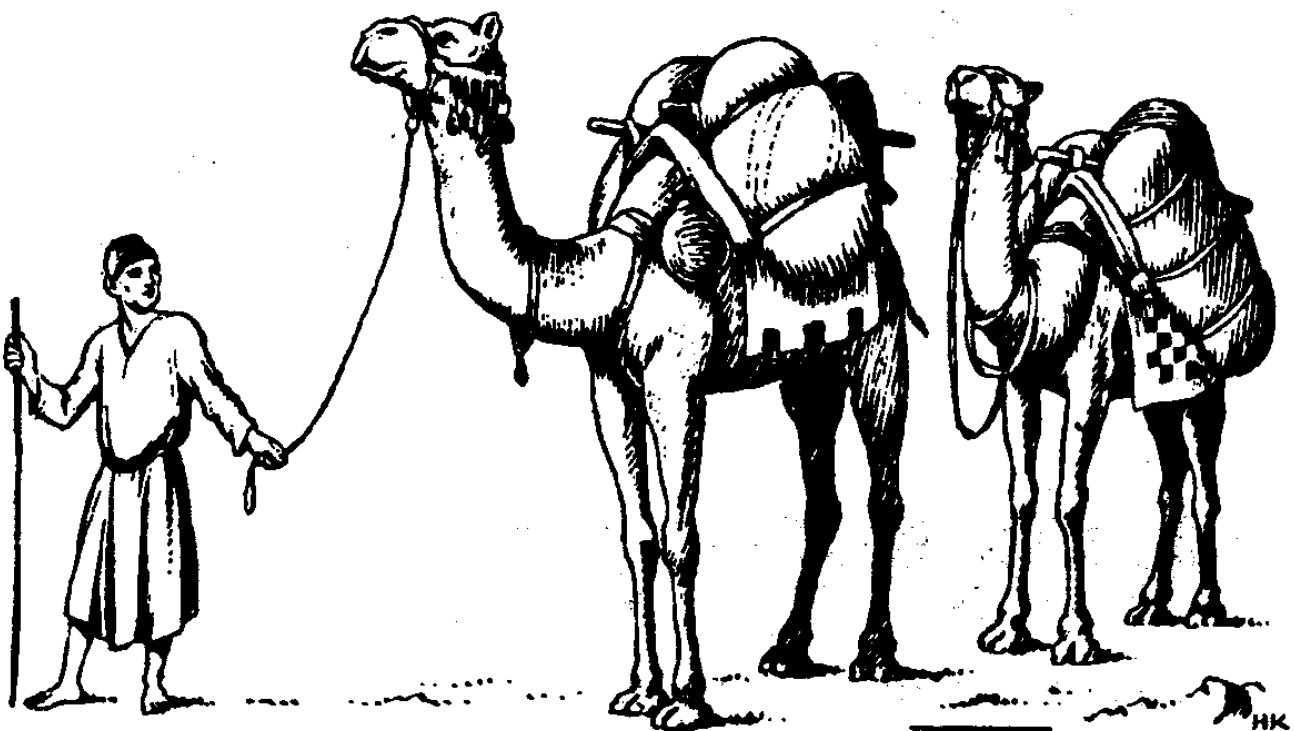
हायःती जार जाड्हनानी । १२ फेरी सुसु मोमःचोःइ लयःकोः बुधा फेती अरु गोयचोःकः पाय्हचै ओउःइलेः ड्हाकोः बुधाकायः रेव्तो हायःती जार जाड्हनानी” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।

१३ ओहाडःसैको ओउःत त्याड्आक्तीको मान्तालमड् हौलम्पाय् “इकायः दीन्हपाःथै” दाय्हती येसुकःताड् वानःसा बोडः- नीतो येसुकुस् वाह्ओमयःइ जान्ती येसुकःताड् वाड्सा ताक्थासल । १४ एत खेःओ च्यवःती येसु ल्हुड् मल्हती “खेःल इ हौलम्कायः त्याःलाम् डाकःताड् वाड्पै । इलो खेःओलम्पाय् परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसा दोःलेःनै । १५ दोड्सी दाय्हभनाड् परमेस्वरकोः राजी पोक्साकायः नीड्इ हौलम्लो लेखा स्यावती ड्हाम्सा खेःतेःनै बा खेःतेःल त खेःया पोक्सा दोःल” त दाय्हती १६ येसुइ हौलम्कायः स्योताड् स्योताड् लयःकोः खोक्हाडः गम्ती क्रुतइ दीन्हती ओउः- मयःकायः परमेस्वरकः तेती तोआकान् ।

१७ ओउःत हायःआक्तीको येसु चीड्ती आल्आ । आल्ती वाहतोक्हाडः यात्चाक् तन्ती येसुकायः स्यवलाड् वाड्आ । येसुकायः बाःती स्यवती “अ जयकुमःओ गुरुय डापाय् सीआक्तीको गलमा द्योक्मालो रौ जीडः दोःसाकायः डाइ द्याह् दोह् हायःसा खेःनाडः ती” त दाय्हती व्हत्थातो १८ “डाकायःपाय् दोह् हायःतीतेः ‘जयकुमःओ’ त तोतेःनाःची । परमेस्वर भुड्आले जयकुमःओलेः खेःनाः बा । १९ लौ परमेस्वरइ उय्हलेहाडः गानाक्ती बयःओ ऐन्कोः कुरा नाड्इ चीःतेःनौ । मान्ताकायः सात्लाम् अरुकोः बुधीकुस् जार जाड्हलाम् । अरुकोः माल्ताल्लम् कुःलाम् । अरुकायः माःती गाल्तुमती तोओ कुरा नोःलाम् । अरुकोः पैसा जेःलाम् । लयःकोः आमा आपाइ तोओ कुरापाय् पेतो वाय्क्तीलेः जाड्हउ । इ सबैलेः जाड्हसा खेःतो” त दाय्हती येसु त्याड्आ । २० “अ गुरुय इ डाइ हौलम् खेःतोक्हाडःसैकोः जुदालेः सायःती गम्आलाडः” त दाय्हती ओउः मान्ता दाय्हआ । २१ ओउःत दाय्ह- आक्तीको येसुइ ओउः मान्ताकायः रापती योआथै “नाड्इ यातै कुरा हतेः जाड्हतेःधाड्तेःउलु । लौ पाय्हती नाड्कोः गह्पाय् दोह् गुच्युक् मुनाः ओउःच्युक्लेः जुदा वीनःउ दा । वीनःआक्तीको

ओउःकोः मोल्कोः पैसापाय् जेःसा दोःमालो ह्यात्लम्कायः वेःती
 बयःउसु ओहाडःसैको सबै फेती डाकुस् वाह्अ । ओउःत हायःआक्-
 तीको लाड्काहाडः नाड्पाय् आनतेः दोःतेःनाः बा” त दाय्हती येसुइ
 तोथातो २२ ओउः कुरा सायःती ओउः मान्ता ल्हुड् भयोम्ती आन
 लीहती पाय्हा आ ओउःपाय् आन साहु खेःतो । २३ ओउः मान्ता
 लीहती पाय्हाक्तीको येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः त्यासती
 योती “ओउःच्युक् नाःतो नाःओ मान्ताकायः परमेस्वरकोः राजीताड्
 पोक्सा आन चाक्तो लेःआः बा” त दाय्हती येसु दाय्हा
 २४ ओउःत दाय्हाओ सायःती येसुकुस् वाह्ओमयः अलड् धलड्त
 सायःआकायःइसी “माः है हौलम्य परमेस्वरकोः राजीहाडः पोक्-
 साकायः पैसा भाक्ती क्युओलम्कायः आन चाक्जेःतो ।
 २५ ओउःत हायःओसै उत्स्याः ग्याप्कोः घाड्हाडः योल्हती
 ज्याल्सा डोस्आनाः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २६ ओउःत
 तोओ सायःआक्तीको येसुकुस् वाह्ओमयः न्हाड्तोलेः ग्याड्हती
 “ओउःत खेःया सुलो ओउःकोः राजी पोक्ती रौ जीडः दोःचै” त
 दाय्हती नोःकाय्आकाय् । २७ ओउःमयः नोःकाय्ओ चीःती येसुइ
 “एत जाड्हसालेः मान्ताखेइ जुगाड् स्वाय्नीली परमेस्वरखेइ दोह्
 खेःयाकायःमा जाड्हसालेः स्वाय्आनौ” त दाय्हती तोआथास

उत्स्याः

२८ “लौ डीपाय् जुदालेः फेती नाङ्कुस् वाह्ओ लेःआः डी” त दाय्हती पत्रुस् दाय्हा । २९ “दोङ्सी दाय्हभनाङ् सुसुइ डाकायःमा डाकोः पेओ समचार तोसाकायःमा लयःकोः कीम्मा लयःकोः आमा आपालम् चोःलम् बुधीमा नाःचोङ् पुःचोङ्लम्मा राङ्लम्मा फेबत्-नाःताङः ३० ओउः मान्तालेः आन नाःतो कीम्लम् राङ्लम् आमा आपालम् चोःलम् पुःचोङ् नाःचोङ्लम्मा इ ल्हाव्हदैबाङ्हाङः मुतोक्हाङः न्हाङ्तोलेः दोःनै । इपाय् दोःआनाः लीहसीःओमा वाङ्लेःनाः लोन्ते ओउःकायः गलमा द्योक्मालो रौ जीङःमा दोः-आनाः । ३१ नाःतो तेन्छ्याङ्कोः ताङ्हओ मान्तालम्खेपाय् लोन्तेसै मीतो स्याव्नै अरु तेन्छ्याङ्कोः मीओ मान्तालम्खे लोन्ते ताङ्हओ स्याव्नै” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

३२ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाङःसैको यरुसालेम्ताङ् आल्ओ ल्याम्हाङः वाहतोक्हाङः येसुखेइ ङ्हासै स्यालःती वाह्ओ खेःतो । एत च्यवःती ओउःकुस् वाह्ओमयः ग्याङ्हती “यरुसालेम्-हाङः दोह् दयःनाः” त म्हरती रैती गुल्ह्आथै । ओहाङःसैको येसुइ ओउः बारजन लयः छ्युङ्हओमयःकायः लयःकःताङ् गोत्ती ओउः-कायः लोने स्याव्सा कुरा स्यान्आथास । ३३ “लौ डीपाय् द्याह् यरुसालेम्ताङ् आलनाःतय्ही । ओहाङः दाहतोक्हाङः ओउः मान्ताकोः चोःत तोओकायः अरुइ चुम्ती ताङ्हओ पुरोहीत्लम्मा धर्मा स्यान्ओमयःकःताङ्मा दाक्नाःथै । ओउःमयःताङ् दाक्आक्-तीको ओउः ताङ्हओ पुरोहीत्लम्मा धर्मा स्यान्ओमयःइमा ‘लौ इकायः सात्साआः’ त दाय्हती ओउःकायः यहुदी खेःमालोलम्कः-ताङ् सात्लाङ् दाक्नानी । ३४ ओउः यहुदी खेःमालोलम्कःताङ् दाक्आक्तीको ओउःकायः रेव्तो हायःती हेला क्लाःती द्युर द्युरः-तीमा लाइ स्वाप्आक्तीकोमा सातलेःनानी । सात्सापाय् सातनानी सुम् दीन् पुत्आक्तीको ओउःपाय् उह्ती च्योक्आनाः” त दाय्हती येसुइ लयःकायः स्याव्सा खेःओ कुरा छ्यान्ह्आथास ।

३५ ओहाङःसैको जबदी त तोओकोः गोय्चोःचोःनीस् याकुब् युहना त तोओ येसुकःताङ् वाङ्ती “लौ गुरुय नीचीकायः यातज्योः कुरा जाङ्हचाक्ताङःच दै” त दाय्हती तोआकाचु

३६ “लौ उया दोहतेः भाक्तेःनाःज तोनाड्ज” त दाय्हती येसु
 त्याड्आ ३७ “लौ नाड्कोः राजीहाडः नीची नीस् पुःचाःकायः
 मन्तरी स्याव्ताक्ताडःच दै यात्चाक् नाड्कोः डोय्सै यात्चाक्
 नाड्कोः वेःसै च्युडःती स्याव्पाडःच” त दाय्हती तेआकाच
 ३८ “दोहलो ततेः तेआकाज नीड्जीइ तय्हतेःजुलु । डाच्युक् लीहजम्
 लीहओ नीड्जीइ गोरःसा स्वायतेःचाःजुया स्वायतेःजुलु” त दाय्हती
 येसुइ व्हत्थाचतो ती ३९ “स्वायनाडःचु है” त दाय्हती त्याड्आकाच
 “माः रैस नीड्जी ओउःच्युक् लीहओ गोरःसातेः गोरःतेःनाःज बा
 ४० मन्तरी गम्ओ हुकुम् बयःसा बुरु डापाय् खेःडल डाकोः आपाइ
 छ्युड्हओ मान्तालम् ह ओउःलेः डाकोः डोय्सै वेःसै च्युडःसा
 दोःनै” त दाय्हती येसुइ तोआथाच । ४१ ओहाडःसैको ओउःनीस्कुस्
 नोःकाय्ओ कुरा सायःती ओउः अरु दसजन याकुब् युहना नीसपुः-
 चाःकः ल्हुड् मल्हआकाय् । ४२ ओउः दसजन ल्हुड् मल्हतो
 स्याव्ओ त येसुइ चीःती ओउःमयःकायः गोत्ती “लौ ल्हाव्हदैब्राड्-
 कोः यहुदी खेःमालो मान्तालम्कोः राजालम्मा ताड्हओ मान्तालम्-
 इमा लयःकोः मान्तालम्कायः आन ज्योडःतोलेः गानाक्ती तोनानी
 इत नाड्इ चीःतेःआकानी । ४३-४४ नीड्खेपाय् ओउः ताड्हओ
 मान्तालम्लो लेखा जाड्हलाम् । सुसुतेः ‘डाजा अरुसै ताड्हओ
 लेःआः ड’ त म्हरतेःनै ओउः मान्तालेः अरुकायः काम् जाड्हसा
 मान्तालेः स्याव्सा खेःतो । ४५ ओउःलो लेखालेः ओउः मान्ताकोः
 चोःत तोओमा अरुकायः काम् जाड्हताक्लाड् वाड्हओ खेःल
 अरुकायः लयःइ काम् जाड्हलाड् वाड्सामा ओउःमयःकायः
 ल्हाड्ती सीसामा ग्याओ खेःतो” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

४६ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाडःसैको येसुमा ओउःकुस्
 वाहओमयःमा आल्दा आल्दापाय् यरीखो त तोओ सहरताड् दाह-
 आकाय् । सहरताड् दाहआक्तीको ओहाडः च्योल्ती आलतोक्-
 हाडः ओउःमयःकुस् नाःतो अरु मान्तालम्मा वाहआकाय् ।
 वाहतोक्हाडः यात्चाक् मीक् लोक्ओ पैसा युड्ती तेओ मान्ता
 ल्याम्कोः छेव्सै तेथै मुओ खेःतो । ओउःकोः मय्ड् बार्तीमै त तोओ
 ओउःकोः आपा तीमै त मय्ड्ओ खेःतो । ४७ ओहाडःसैको ओउः

मान्ता ल्याम्कोः छेव्सै मुतोक्हाडः “लौ नासरेत् गाव्कोः येसुलेः वाड्आनाः” त दाय्हओ सायःआक्तीको ओउः मीक् लोकओ मान्ताइ “अ येसुय नाड् दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेतेः डाकायः योनःतीतेः सायःचाक्ची दै” त दाय्हती आन गोःओ खेःतो ४८ नाःतो हुम्ओलम्इ “अ डैमाःत मुअ” त दाय्हती जान्ती तोथातो ओउःइ न्हाड्तोलेः “अ नाड् दावुद् राजाकोः प्लोमःदाने डाकायः योनःतीलेः सायःचाक्ची दै” त दाय्हती गोःआकान् । ४९ ओहाडःसैको ओउः-कोः गोःओ सायःती येसु न्यास्ती “लौ ओउः गोःओ मान्तापाय इताड् गोत्ती वानःनु” त दाय्हआ अरुलम् “लौ ल्हुड् धोमाय्ती मुअ । द्याह् चीड्ती वाह्अ दा । येसुइ गोत्तेःनाः” त दाय्हती ओउः मीक् लोकओकायः तोआथै । ५० एत तोओ सायःती ओउः मान्ता लयःकोः क्रमःनाय् ल्ह्युनआक् लुपुक्त चीड्ती येसुकःताड् वाड्आ । ५१ येसुकःताड् वाड्आक्तीको “लौ नाड्कायः दोह् हायःचेःनाड्” त दाय्हती येसुइ व्हत्आथै “अ प्रभु डाकोः मीक् स्याक्ताक्बत्ची दै” त दाय्हती ओउः मान्ता तेआ । ५२ “लौ उया नाड्इ इतलेः इहाम्-तेःआची नाड्कोः इहाम्भ्याड्कायः मीक् स्याक्तेःआ बा” त दाय्हती येसु दाय्हओ कुसब्रक्त ओउः मान्ताइ मीक्इ पेतो च्यवः-आकान् । च्यवःआक्तीको येसुकायः गुल्हआकान् ।

११ १ ओउः मान्ता येसुकायः गुल्हआकान् ओहाडःसैको येसुमा ओउःकुस् वाह्ओलम्मा आल्दा आल्दा यरुसालेम् द्याड्तो दाह्ती जैथुन्सायः त तोओ बुम्हाडः मुओ बेथानी बेथ्फागे त तोओ गाव्नीस्ताड् वाड्आकाय् । ओहाडः दाह्ती वाड्आक्तीको येसुइ नीस्चाक् लयःकुस् वाह्ओमयःकायः गोत्ती २ “लौ नीड्जी उःनोको गाव्ताड् आल्ज । आल्ती ओहाडः दाह्ओ कुसब्रक्त यात्ज्योः घोराकोः चोः पेन्हती मुओ च्यवःतेः-नाःजु । ओउः घोराकोः चोःहाडः सुमा लन्हती च्युडःधाड्इली । ओउःकायःपाय् फेन्ती इहाडः ताह्ती लात्ती वानःजु । ३ ओहाडःसै फेन्तोक बेलाहाडः सुलाडःइ नीड्जीकायः च्यवःती ‘दोह् हायःतेःतेः-नाःजु’ त दाय्हती रेक्ती व्हत्तेःनाःज त खेःया ‘इपाय् प्रभुकायः चाहनाः । देडीलेः द्यानःती पाय्क्तेःनाः’ त दाय्हती त्याड्ज दा” त

दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोती ल्होक्आथाच । ४ ल्होक्आक्तीको ओउःनीस् आलती गाव्ताड् दाहती मुल्ल्यामहाडः यातज्योः पेन्हओ घोराकोः चोः च्यवःती ओउःकायः फेन्ती आलःआकाचु । ५ ओहाडःसै फेन्ती आलतोकहाडः यातनीस् ल्यामहाडः मुओलमइ च्यवःती “इ घोराकोः चोःपाय् दोह् हायःतीतेः फेन्तेःनाःजु ती” त दाय्हती व्हत्थाचती ६ “इपाय् प्रभुकायः चाहनाः” त दाय्हती ओउः-नीस् येसुइ स्यान्ओलो लेखा त्याड्आकाच । ओउःत त्याड्आक्तीको “लौ आलःजु” त दाय्हती ओउः घोराकोः चोः आलःसा ताक्आकानी । ७ ओहाडःसैको लात्ती आलःती येसुकःताड् दाक्आकाचु । दाक्आक्तीको लयःकोः क्रमःनाय् ओउः घोराकोः गीड्हाडः न्हाप्ती गम्आकानी । नाय्लम् न्हाप्ती गम्आक्तीको येसु घोराकोः गीड्हाडः लन्हती वाह्आ । ८ घोराहाडः लन्हती वाह्तोकहाडः नाःतो मान्तालमइ येसुकायः मोताक्सा थेडा लःलयःकोः क्रमःनाय्लम् ओउःकोः ड्हासै ल्यामहाडः न्हाप्ती गम्आकानी । अरुलमइ राड्सै हाहती वानःओ भाड्मा ल्यामहाडः न्हाप्ती गम्आकानी । ९ येसुकोः ड्हासैमा लोनेसैमा वाह्ओ मान्तालमइ येसुकायः स्यवती “होसाना भालातेः वाड्तेःआ नाड् प्रभु परमेस्वरकोः मय्ड् लात्ओ चाक्तेःआः । १० डीकोः तोकानः दावुद् त तोओकोः राजी परमेस्वरइ फेरिलेः स्याव्ताक्जेःपाः । परमेस्वरपाय् ताड्हतोलेः स्याव्पाः” त दाय्हती गोःआकानी । ११ ओउःत हायःदा हायःदा ओहाडःसैको येसु यरुसालेम् सहरताड् दाहती घोरासै ग्ल्युड्हती ओहाडःकोः मन्दीरहाडः पोक्वाड्आ । मन्दीरहाडः पोक्ती वाड्आक्तीको येसुइ वेःताड् डोय्ताड् त्यास्ती योआकान् । ओहाडःसै न्याम् याहती भयान्ते येसुमा ओउः बारजन छ्युड्हओमयःकुस् बेथानी गाव्ताड् द्यान्हती पाय्हआकाय् ।

१२-१३ बेथानी त तोओ गाव्ताड् पाय्हआकाय् ओहाडःसैको उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः बीहान च्योक्ती फेरिलेः यरुसालेम्ताड् द्यान्हती आलआकाय् । आलती वाह्तोकहाडः येसु योड्क्राय्ती लोक्तोसै तुरःओ न्याम्सी च्यवःती सायः बोडःलाड् वाड्तो ओहाडः सायःपाय् दोह्मा नाःल मात् ह खेःतो । ओउःकोः

सायःओ बेलाहाडः दाह्माःत भ्यान्ते नाःआक्ल । १४ एत च्यवः-
आक्तीको “लौ उया द्याह्गोते नाड् गलमा सायः वाड्लाम् मान्ताइ
जेःसा गलमा दोःलाम्” त दाय्हती येसुइ तोआकान् ओउःइ तोओ
कुरा येसुकुस् वाह्ओमयःइ सायःआकानी ।

१५ ओहाडःसैको ओउःमयः आल्दा आल्दा यरुसालेमताड्
दाह्आकाय् । यरुसालेमताड् दाह्आक्तीको येसु फेरीलेः मन्दीरहाडः
पोक्ती वाड्आकाय् । ओहाडः पोक्ती वाड्तोक्हाडः मन्दीरकोः
कुनाहाडः चीस् वीनःओ लेःओ मान्तालम् च्युडःती मुओ खेःइतो ।
ओउःमयःकायः येसुइ आन जान्ती तोती मन्दीरसै रुनःती क्लाः-
आथास । पैसा सातओ मान्ताकोः तैबल्लम्मा धुकुर्वाः वीनःओ
मान्ताकोः पीहालम्मा प्लवःती वाय्आकान् । १६ ओहाडःसैको अरु
वीनःसा माल्ताल् मन्दीरकोः कुनाहाडः च्योलती लात्सा दोह्मा
ताक्उलु १७ “लौ परमेस्वरइ बयःओ आखरःहाडः इलेः लेखआ माःर
'सबै जात्कोः मान्तालम्इ परमेस्वरकायः तोसा थेडा ओउःकोः मन्दीर
मुनाः' त दाय्हती ओहाडः लेखओआः नीड्खेइ कुःरेव् मान्ताकोः
कीम्लो जाड्हतेःआकानी बा” त दाय्हती येसुइ जान्ती ल्होक्-
आथास । १८ ओहाडःसैको येसुइ एत हायःओ सायःआक्तीको
ओउः ताड्हओ पुरोहीत्लम्मा धर्मा स्यान्ओमयःइमा ल्हुड् मल्हती
येसुकायः सात्सा बोडःआकानी । बोडःसापाय् बोडःनीतो येसुइ
तोओ स्यान्राय् नाःतो अरु मान्तालम्इ ग्याड्हती “इपाय् पेओ कुरा”
त म्हरती सायःआकानी ओउःत भ्यान्ते ओउः ताड्हओ पुरोहीत्-
लम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा “लौ सबै मान्तालम्इ येसुकायः सायः-
नानी डीकायः सायःतय्हीली” त म्हरती रैआकाय् । १९ ओहाडःसैको
न्याम् ब्लक्ओ बेलाहाडः येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा यरुसालेम
सहरसै ग्ल्युड्हती गाव्ताड् पाय्हआकाय् ।

२० ओउः गाव्ताड् पाय्हती एनःआक्तीको स्याड्हलोहाडः
बीहान च्योक्ती यरुसालेमताड् द्यान्हती आल्आकाय् ।
२१ ओहाडःसैको ल्याम्हाडः आल्ती वाहतोक्हाडः योह्लो
च्यवःओ न्याम्सी सीडः जुगाड् भयोम्हती वाय्ओ च्यवःआकानी ।
एत च्यवःती “लौ योउ दै गुरुय नाड्इ योह् स्राप्ती तोओ सीडःपाय्

द्व्याह् भयोम्हतो वाय्ओआः बा” त दाय्हती पत्रुसइ ओउः सीडः तय्हती येसुकायः छ्यानःआकान् । २२ “लौ परमेस्वरकायः पेतो ड्हामनु दा । २३ दोड्सीलेः दाय्हभनाड् सुसुइ इ दुलुडःकायः ‘लौ च्योड्ती द्युम्मालो तीःहाडः तोस्तेःपाः’ त दाय्हती ल्हुड्हाडः ‘इ कुरा स्याव्जेःनाः’ त पेतो ड्हाम्ती म्हरनै त खेःया दोड्सी ओउःकोः तेती तोओ कुरा स्याव्आनाः बा । २४ ओउःत भयान्ते दोह् दोह्तेः नीड्इ परमेस्वरकायः पेतो ड्हाम्ती तेती तोतेःनानी ओउःलेः दोः-तेःनै । २५-२६ फेरी परमेस्वरकायः तोतोक्हाडः सुकःमातेः ल्हुड् जीक्तेःनै ओउःकः ल्हुड् स्याक्तेःपै ओहाडःसैको नीड्कोः परमेस्वर आपामा नीड्कः ल्हुड् स्याक्ती नीड्कोः रेव्ओ काम् क्युम्हतीलेः वाय्नी” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः स्यान्ती तोआथास ।

२७ एतलेः येसुइ तोआथास ओहाडःसैको यरुसालेम्ताड् वाड्ती फेरीलेः येसु मन्दीरहाडः पोक्ती वाह्आ । मन्दीरहाडः वाह्-तोक् बेलाहाडः ताड्हाओ पुरोहीतलम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा अरु यहुदीलम्कोः ताड्हाओ मान्तालम्कुस् येसुकःताड् वाड्ती २८ “लौ नाड्इ अनम्ह मन्दीरहाडः जाड्हाओ काम् जाड्हासाकायःपाय् सुइ ताक्तेःआ सुइतेः ल्होक्तेःआ तोताडी दा” त दाय्हती वह्तथातो २९ “लौ यात्ज्योः डाइ वह्तओ कुरापाय् ड्हालेः त्याड्ती तोनाड्स दा ओहाडःसैको डा नीड्कः त्याड्नाडः” त दाय्हती येसु दाय्हा । ३० “युहनाकायः सुखेइलो बाप्तीस्मा जाड्हालाड् ल्होक्आथै परमेस्वरखेइ ल्होक्आथैया मान्तालम्खेइया” त दाय्हती येसु द्यानःती वह्तआथास । ३१ इत वह्तओ सायःआक्तीको ओउः पुरोहीतलम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा अरु ताड्हाओ मान्तालम्मा लयःमयःकुस् नोः-काय्आकाय् “गत त्याड्इ दा । डी ‘परमेस्वरइ ल्होक्आथै’ त त्याड्चाडी त खेःया ओउःपाय् ‘ओउःत भयान्ते दोह् हायःतीतेः युहनाकोः नोःराय् ड्हाम्ती सायःतेःआक्नीली’ त ओउःइ तोनाः-तय्ही । ३२ खेःल डी ‘मान्तालम्इ ल्होक्आथै’ त त्याड्चाडी त खेःया सबै मान्तालम् डीकः ल्हुड् मल्हतो स्याव्ने । ‘युहनापाय् दोड् परमेस्वरइ ल्होक्ओ ओउःकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालेः खेःतो’ त

ओउःमयः म्हरनै” त दाय्हती नोःकाय्आक्तीको ३३ “लौ डीइ
त्याड्सा चीःडुसुलु” त दाय्हती ओउः ताड्हओ मान्तालम् दाय्ह-
आकाय् “लौ उया सुइ डाकायः काम् जाड्हलाड् ल्होकआताडः त
दाय्हसा डाइमा छ्यानःसा ग्याडल” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१२ १ ओहाडःसैको येसुइ स्यान्ओ खालकोः वीनःराय्
ल्हाक्ती क्लोनकोःदीड् त नोःआथास “यात्चाक्इ
धाक्सायः स्यास्ओ राड् जाड्हती राड्कोः चीनःचीनःसै बाड्कोः
बार् देती खोआकान् । सायःकोः तीः च्युरःसा थाव्मा सायः
ल्युड्हसा थारामा जाड्हआकान् । ओहाडःसैको ओउः राड् जुगाड्
जाड्हती खाय्आक्तीको ओउः राड्कोः धनी अरु देस्ताड् आलसा
खेःतो त भयान्ते अरु मान्तालम् हुमती वानःती ओउःमयःकायः राड्
मेनःताक्ती ल्युड्हताक्ती गमआकान् । २ ओहाडःसैको अरु
देस्ताड् आलती मुतोकहाडः धाक्सायःपाय् मीनलेःआ । धाक्सायः
मीनतोकहाडः ओउः राड्कोः धनीइ लयःकोः भाक् लेःसाकायः
यात्चाक् नोकरी मान्ता ल्होकआकान् । ३ ओउः नोकरीपाय्
आलती राड्ताड् दाहती वाड्लेःतो ती ओउः राड् मेनःओलमइ
धनीकोः भाक् पाय्क्सा ग्यामाःत भयान्ते ओउः नोकरीकायः चुमती
घान्ती सोहलेः द्यानःआथै । ४ ओउःत खेःओ ओउः राड्कोः धनीइ
अरु नोकरी ल्होकउतो ओउःकायःमा ओउः राड् मेनःओलमइ
तालाड्हाडः थोःती रेव्तो जाड्हती सोहलेः द्यानःआथै । ५ फेरी
ओउः राड्कोः धनी अरु नोकरी ल्होकउतो ओउःकायः सात्आकानी
अरु अरु नोकरीलम् ल्होकउतो ती कोय्कायः राड् मेनःओलमइ
घान्आकानी कोय्कायः सात्आकानी । ६ ओउःत हायःदा हायःदा
ओहाडःसैको ओउः राड्कोः धनीकोः यातैज्योः ल्हुङ्गोरे गोय्चोः
मुओ खेःतो । ‘लौ इ डाकोः लयःकोः चोःकायः एडःतीलेः रोम्नाःथै’
त म्हरती लयःकोः चोः ल्होकआकान् । ७ ओहाडःसैको ओउः
राड्कोः धनीकोः चोः ल्होकती वाड्ओ च्यवःती ‘लौ इपाय् धनीकोः
ओकोलो चोः लेःआः रैस ओउःकायः चुमती सात्नी दा । ओहाडः-
सैको आपा सीआक्तीको इ राड्पाय् डीकोःलेः स्यावनाः’ त
दाय्हती नोःकाय्ती ८ ओउः राड् मेनःओलमइ चोःकायः चुमती

सातती राड् बाहीरसै ताती वाय्आकानी । ६ दोड्सीलेः लयःकोः
 चोःकायः 'सात्आकानी' त चीःआक्तीको ओउः राड्कोः धनीइ
 दोह् हायःनौ दाय्हसा ओउःइ राड्ताड् पाय्हती ओउः रेवओ
 मान्तालम्कायः चुम्ती सातती वाय्नाःथास बा । वाय्आक्तीको
 ओउः राड्पाय् अरु मान्तालम्इ मेनःसाकायः बयःनौ" त दाय्हती येसु
 तोआथास १० "परमेस्वरइ बयःओ आखरःहाडः इलेः लेखओ मार ।
 'कीम् जाड्हओलम्इ ड्हा ताती वाय्ओ बाड्पाय् लोने कीम्
 गाराकोः मुल् बाड् स्याव्आनाः । ११ इलेः प्रभु परमेस्वरइ
 जाड्हआकान् बा इपाय् गुच्युक् पेजेःनाः' त दाय्हओ लेखती मुनाः"
 त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास । १२ एत तोआक्तीको ओउः
 ताड्हओ मान्तालम्मा पुरोहीतलम्खेइमा "इ वीनःराय् ताती डीकायः
 पेमालो तोआतय्ही" त म्हरती ल्हुड् मल्हती येसुकायः चुम्सा
 बोडःनीतो अरु हुम्ती मुओलम्खे "येसुइपाय् पेओ कुरा स्यान्-
 आताडी" त दाय्हती नोःकाय्आकाय् ओउःत भयान्ते ओउः
 हुम्ओलम्कः रैती ओउः ताड्हओ मान्तालम्मा पुरोहीतलम्मा
 येसुकायः दीन्हसा ग्यामाःत पाय्हआकाय् ।

१३ ओउःमयः पाय्हआक्तीको येसुकःताड् फरीसीलम्मा
 हेरोद् राजाकोः मान्तालम्मा यातनीसचाक् ल्होक्आकानी ।
 १४ ओउः मान्तालम् येसुकःताड् वाड्ती ओउःकायः ल्हुड्तुक्
 योसाकायः आन व्हतती तोआथै "लौ गुरुय नाड्इ दोड् कुरातेः
 स्यान्ती तोतेःनाः बा । सुकायःमातेः नोःतेःनाः ताड्हओ
 मान्ताकायःया मीओकायःया नाड्इ यातैज्योः कुरा ह तोतेःनौ ।
 सुकःमातेः रैमाःत परमेस्वरकोः दोड् कुरातेः स्यान्तेःनौ बा । इतलेः
 चीःनाडःसु । ओउःत खेःया डीकायः यातैज्योः कुरा द्याह् तोताडी
 दा । डीकोः देसकोः सीजर महाराजाकायः कर्कोः पैसा बयःसा
 स्याव्ओया स्याव्मालोया दोह्तेः दाय्हतेःनाः" त दाय्हती व्हतथातो
 १५ येसुइ ओउःमयःकोः पेमालो ल्हुड् चीःती "दोह् हायःतीतेः
 डाकायः ल्हुड्तुक् योलाड् वाड्तेःनै । लौ यातैज्योः कर् पाय्क्सा
 पैसा डाकायः छ्यानःवानःनाड्स दा" त दाय्हती येसुइ तोआकान् ।
 १६ ओउःत तोती भयान्ते यातैज्योः पैसा वानःआकानी ।

वानःआक्तीको “लौ इ पैसाहाडः सुकोः रुप्मा मय्ङ्मा मुनाः” त दाय्हती येसुइ वहत्आथास “इपाय् सीजर् महाराजाकोः लेःआः” त त्याङ्इतो १७ “ओउःत भयान्ते ओउः पैसापाय् सीजर् राजाकोः लेःआः माःर । दोह् खेःयामा सीजर्कोः मुलेःनाः ओउःखेलेः सीजर्-कायः पाय्क्पाः । दोह् खेःयामा परमेस्वरकोः खेःनाः ओउःखेलेः परमेस्वरकायः पाय्क्पाः” त दाय्हती येसु त्याङ्आ । येसु एत वहाय्तोलेः त्याङ्आ सायःती ओउःमयः आन ग्याङ्हआकाय् ।

१८ ओहाडःसैको अरु सादुकी त तोओलम् येसुकःताङ् वाङ्आकाय् । ओउःमयः “मान्ता सीआक्तीको रौ जीडःपाय् नाःल सुमा उह्ती च्योक्इली” त दाय्हती स्यान्ओ खेःइतो । १९ फेरी येसुकःताङ् वाङ्ती “अ गुरुय ‘बुधापाय् चोः दोःमाःत सीनाः त खेःया ओउः सीओ मान्ताकोः बुधीकायः ओउःकोः हौखेइ वानःसा खेःतो पुःकायः चोः ब्याव्सा थेडालेः’ त दाय्हती उय्हले मोसाइ लेखती गम्ओ माःर । २० ओउःत खेःओ इ कुरा सायःउ दा । सात् पुःचोङ् खेःइतो । सात् पुःचोङ् खेःतो जेथा पुःइ बुधीलेः वानःउतो लयःकोः चोः दोःमाःत ओउः जेथा सीआ । २१ जेथा पुः सीआ त खेःओ ओउःकोः बुधीकायः माय्हला हौखेइ वानःआकान् वानः-आक्तीको ओउः माय्हला हौमा चोः दोःमाःत सीआ । माय्हला सीआक्तीको ओउः मोमःचोःकायः साय्हलाखेइ वानःथातो ओउःमा चोः दोःमाःत सीलेःओ । २२ ओउःत हायःदा हायःदा ओउः मोमः-चोःकायः ओउः सात् पुःचोङ्इ स्योताङ् स्योताङ् वानःनीतो सबै चोः दोःमाःत सीआकाय् । ओहाडःसैको सबैसै दपती ओउः मोमःचोःमा सीआ । २३ लौ उया तोताडी दा । ओउः मोमःचोःमा सात् पुःचोङ्मा सीआक्तीको उह्ती च्योक्ती रौ जीडः दोःनै त खेःया ओउः मोमःचोःपाय् सुकोः बुधी स्याव्सा खेःतो ओउःपाय् सात् पुःचोङ्कः पाय्हआ” त दाय्हती येसुकायः वहत्आकानी । २४ “नीङ्इपाय् परमेस्वरकोः ग्वम्मा ओउःकोः आखरःमा चीःबाय्-तेःनीली ओउःत भयान्ते नीङ्इ ब्रःती वहत्तेःआनाङ्स । २५ सीआक्-तीको उह्ती च्योक्ओलम्पाय् मोमःचोः वानःनीली गोय्चोःकुस् पाय्हइली ओउःमयः परमेस्वरकोः लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःलो

लेखा मुनै । २६ फेरी सीआक्तीको उहती च्योक्ओ कुरापाय परमेस्वरकोः आखरःहाडः मुलेःनाः बा । मोसा त तोओ लेखओ कुरा नीड्इ पहती चीःतेःनानी माःर । मोसापाय भ्युरराड्हाडः ल्युड्हती मुतोक् बेलाहाडः परमेस्वरइ ओउःकायः गोत्ती 'लौ आब्राहाम् इसाक् याकुब्त तोओलम्कोः परमेस्वरपाय डालेः मुनाडः' त दाय्हती तोआकान् । ओउःइ तोकानःलम्कोः परमेस्वरलेः 'खेःडोतो' त तोउलु ओउःमयःकोः परमेस्वर 'मुलेःनाडः' त तोआकान् । २७ परमेस्वरपाय सीओ म्हाड्कोः परमेस्वरलेः खेःल बा ओउःत भयान्ते ओउः सुम्चाक् उय्हलेकोः मान्तालम् सीआक्तीको द्याह परमेस्वरकःहाडः उहती च्योक्ती मुधाड्ने । ओउः सुम्चाक् रौ जीडः दोःनै त खेःया अरुलम्कायःमा दोःनै । नीड्खे 'मान्तालम् सीआक्तीको गलमा च्योक्इली' त दाय्हती जुगाड् चीःमाःत ब्रःतेःनै रैस" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२८ ओउःत तोआथास ओहाडःसैको ओःनम् दीन्हाडः यात्चाक् धर्मा स्यान्ओमयः वाड्ती येसु अरुलम्कुस् नोःकायओ सायःती "ओउःपाय आन पेतो त्याड्ओआः बा" त म्हरती "लौ परमेस्वरइ गानाक्ती बयःओ कुराकोः गाव्खे अरुसै ताड्हलेःनाः" त दाय्हती येसुकायः व्हत्थातो २९ "लौ सबैसै ताड्हओपाय इलेःआः 'इस्त्राएल्कोः मान्तालम्इ सायःती मुन दा । डीकोः प्रभु परमेस्वरपाय भुड्आले मुनाः । ३० ओउःकायः ल्हुड्हाडः वाय्क्तीलेः ल्हुड्तुक् म्ह्याड्ती सायःती आन पेतो ल्हुड् क्रोड्तोलेः रापनु दा' ३१ ओहाडःसैको यात्ज्योः अरु ताड्हओ कुरापाय इलेःआः 'नाड्कुस् ब्रेडःकायती याक्ओ मान्तालम् लयःकायःलेः राप्ती स्यासउ' इ नीस् कुरासै अरु दोह्मा ताड्हतो मुइली" त दाय्हती येसु त्याड्आ । ३२ "माः रैस गुरुय नाड्इ तोओ कुरा दोड्सी लेःआः बा । परमेस्वर भुड्खेआले अरु इस्वरपाय सुमा नाःबायल । ३३ फेरी परमेस्वरकायः वाः मेत्छ्याः ल्हाओसै ओउःकायः ल्हुड्हाडः राप्तीमा ल्हुड्तुक्हाडः सायःतीमा पेतो वाय्क्सालेः पेनाः बा । फेरी वाः मेत्छ्याः ल्हाओसै नाड्कुस् ब्रेडःकायती याक्ओ मान्ताकायः लयःकायःलेः राप्ती स्याससामा पेआनाः" त दाय्हती ओउः धर्मा स्यान्ओमयः

दाय्हा । ३४ ओहाडःसैको ओउः मान्ता इत व्हाय्तोलेः दाय्हाओ सायःती “लौ नाड्पाय् परमेस्वरकोः राजीताड् दाह्खेःतेःनाः बा” त दाय्हाती येसुइ तोआथै । ओउःत तोओ सायःआक्तीको अरु सुइमा येसुकायः व्हत्ती नोःसा ग्याइली ।

३५ अरु नोःसा ग्याइली ओहाडःसैको येसुइ मन्दीरताड् आलती ओहाडः स्यान्ती मुओ खेःतो । ओहाडः स्यान्ती मुओ बेलाहाडः “लौ परमेस्वरइ ल्होकओ ख्रीस् त तोओकायः दोह् हायःतीलेः ‘ओउः वाड्सा खेःओ ख्रीस्पाय् दावुद् राजाकोः प्लोमः-दानेलेः’ त दाय्हाती धर्मा स्यान्ओलम्इ तोनानी । ३६ दावुद् राजाइपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती इतलेः तोआकान् ‘ “लौ नाड्कोः दुस्मान्कायः क्लीमःधाड्माःच्युक्हाडः डाकोः गुल्हदाड् स्याव्ती डाकोः डोय्दोसै च्युडःती मुअ” त दाय्हाती परमेस्वरइ डाकोः प्रभुकायः तोआकान्’ त दाय्हाती दाय्हाओ दावुद्इ लेखआकान् । ३७ इत लेखती दावुद् राजाइ ख्रीस्कायः ‘डाकोः प्रभु’ त तोओत भ्यान्ते ओउः ख्रीस्लेः दावुद् राजाकोः दोड् प्लोमःदाने खेःबाय्ल” त दाय्हाती येसुइ स्यान्तीलेः तोआथास । ओहाडःसैको ओउः मन्दीरहाडः नाःतो हुम्ती मुओ मान्तालम्इ येसुइ तोओ स्यान्राय् आन भाक्तीलेः सायःआकानी । ३८ ओहाडःसैको येसुइ फेरीलेः स्यान्ती तोती “लौ धर्मा स्यान्ओमयःकायः धय्ती मुन दोह् हायःती दाय्हासा ओउःमयः लयःकोः नेह्रो ओरताक्ती गुरुलो लेखालेः भ्युह्ओ नाय्लम् लावती बजारहाडः मान्तालम्कोः नमस्कार त्याक्लाड् वाह्सा आन भाक्नै । ३९ ओउःमयः थनःओ कीम्हाडःमा भोस् जाड्हाओहाडःमा फोल्यावःती बयःसा थावलम्-हाडः च्युडःती मुसामा छ्युप्नै । ४० ओउःत हायःसा आन भाक्लेःनै ओउःमयःइमा बुधा सीती वाय्ओ मोमःचोःलम्कोः कीम्लम् माल्-ताल्लम् आलःती जेःनानी अरुकायः ‘लौ डापाय् पेओ मान्ता लेःआः ड’ त छ्यानःसा थेडा परमेस्वरकायः आन ज्याडःतो तोओ माःजाड्हनानी । दोड्सीलेः इलो खेःओ माःओ जाड्हाभ्याड्कायः ओउःमयः लोनेःसै आन जोक्तोलेः न्युम्ह्तोलेः स्याव्नै बा” त दाय्हाती येसुइ तोआकान् ।

४१ ओहाडःसैको इत स्यान्ती तोआक्तीको येसु मन्दीर-
कोः पैसा काती गम्सा बकीस् द्याड्तोलेः च्युडःती मुओ । ओउः
पैसापाय् परमेस्वरकायः लहाती बयःसाकायः काती गम्ओ खेःतो ।
ओहाडः च्युडःती मुतोक्हाडः नाःतो मान्तालमइ बकीसहाडः पैसा
काओ येसुइ च्यवःआकान् । ओउःमयःकुस् वाड्ओ साहुलमखेइ
नाःतो पैसा काआकानी । ४२ ओहाडःसैको यात्चाक् दोह्मा नाः-
मालो बुधा सीती वाय्ओ मोमःचोःखे वाड्ती नीसज्याड् पैसा ह
काआकान् । ४३ इत च्यवःती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयः गोतती
“दोड्सीलेः अरु पैसा काती गम्ओ मान्तालमसै इ ह्यात् मोमःचोः-
इपाय् न्हाड्तोलेः नाःतो काआकान् रैस ४४ दोह् हायःती दाय्हसा
ओउः साहुलमखेइ लयःकोः वेःओ पैसा ह कानीतो ती ओउः ह्यात्
मोमःचोःखेइ लयःकोः पैसा सोय्हतीलेः काओआः बा । ओउःकोः
जेःगा तुड्गा लेःसा पैसा जुदालेः बयःआकान्” त दाय्हती येसुइ
तोआथास ।

१३ १ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाडःसैको मन्दीरसै
ग्ल्युड्हती वाड्ती ओउःकुस् वाह्ओमयःइ मन्दीरकोः
देआ बाड् त्यास्ती योआकानी । मन्दीरकोः गारा त्यास्ती योतोक्-
हाडः “लौ गुरुय इ दरबालपाय् गुच्युक् पेजेःनाः त योउ दै ।
ओउःपाय् आन पेतो डर्ओ बाड्कोः देओ लेःआः बा” त दाय्हती
यात्चाक्इ येसुकायः तोथातो २ “लौ इत ब्राव्ओ मन्दीर दरबाल
नाड्इ द्याह् योती मुधाड्तेःनाः लोनेःसै ओउःपाय् जुगाड् ह्योडःती
वाय्तो स्याव्जेःनाः । ओउः ह्योडःती वाय्तोक्हाडःपाय् यातैज्याड्
बाड् अरुकुस् द्योपकाय्ती मुबाय्ल” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।
३ ओहाडःसैको आल्ती ओउः जैथुन्सायः बुम्ताड् दाह्ती वाड्-
आकाय् । इ बुम्सै ओउः मन्दीर च्यवःसा स्वाय्ओ खेःतो ।
४ ओहाडःसै बुम्ताड् दाह्ती वाड्आक्तीको येसु एकान्लेः च्युडःती
मुतोक्हाडः पत्रुस्मा याकुब् युहना नीसपुःचाःमा अन्द्रीयस्मा ओउः
चारजन येसुकःताड् वाड्ती “लौ नाड्इ मेस् तोओ मन्दीर ह्योडःती
वाय्सा कुरापाय् गलखा स्याव्लेःनाः । ओहाडःसै ओउः ह्योडःती
वाय्सा स्याव्खेःओ दीनल्म गत हायःती ड्हासै तय्हचाडःसु” त

दाय्हती व्हत्थातो ५ “लौ नीड्पाय् पेतो धय्ती मुजेःन दा ओहाडः-
सैको नीड्कायः अरुलमइ माःती होम्सा बोडःतेःनै त खेःया ओउः-
मयःइ नीड्कायः ब्रःताक्सा खाय्नीली । ६ लोन्ते नाःतो मान्तालम्
‘लौ ओउः वाड्सा खेःओ चाक्पाय् डा लेःआः ड’ त दाय्हती माःती
डाकोः मय्ड् पेहती वाड्ने ओउःमयः दाय्हओ कुरा नाःतो
मान्तालमइ ड्हाम्नानी । ७ फेरी लोन्तेःमा ‘लौ इहाडःपाय् लदाय्
जाड्हनानी ओहाडः लदाय् जाड्हसा बोडःनानी’ त दाय्हती नोःओ
सायःतेःनानी ओउः कुरा सायःतोक्हाडः ल्हुड् ज्याडःमाःत मुन इत
हायःओ स्याव्सा खेःतो लेःआः ओउः बेलाहाडः ल्हाव्हदैबाड्कोः
द्युमओ दीन् वाड्धाड्ल । ८ ओउःनम् दीन्हाडः यात्ज्योः देस्कोः
मान्तालम् अरु देस्कोः मान्तालमकुस् मीन्हकाय्ने यात्ज्योः राजामा
अरु राजाकुस्मा काय्काय्ने । थाव् थाव्हाडः ताड्हओ ल्याड्मा
वाड्नाः जोक्तो अनीकाल्मा स्याव्नाः । इ दीन्पाय् लीह्सीःओ
बेलाहाडः वाड्खयःनाः बा । ९ लौ नीड् लःलयःकायः धय्ती मुन
लोनेः अरुइ ताड्हओ मान्तालमकःहाडः लात्ती दाक्तेःनै ‘लौ इपाय्
खीस्कोः मान्ता लेःआः’ त दाय्हती नीड्कायः गाल्तुम्ती नोःनाः ।
फेरी थनःओ कीम्हाडः नीड्कायः घान्तेःनै । नीड्कायः राजाकः-
ताड्मा दाक्ती वानःतेःनै ओउःमयःकायःमा डाकोः पेओ कुरा नीड्इ
छ्यानःती तोसा दोःतेःनै । १० ओउः द्युमओ दीन्कोः इहासैपाय्
डाकोः पेओ कुरा सबै जात्लमकायः थोल्हती तोसा खेःतो ।
११ ओहाडःसैको नीड्कायः पानःती ताड्हओ मान्ताकःताड्
दाक्नम् दीन्हाडः ‘दोह्त नोःसा गत त्याड्सा’ त ल्हुड्हाडःतेः
रुःतेःचै । ओउः बेलाहाडः दोह् दोह् कुरा परमेस्वरइ नोःसाकायः
बयःतेःनै ओउःलेः नोःनु दा । ओउः कुरा नीड्कोः लयःकोः ल्हुड्कोः
खेःल परमेस्वरकोः ग्वालामःइ नोःताक्ओ कुरा लेःआः । १२ ओउः
बेलाहाडःमा आपाचोड्लम् पुःचोड्लम् लःलयःमयःकायः सात्लाड्
दाक्नानी चोःलमइमा लःलयःकोः आमा आपाकःताड् चीड्ती
ओउःमयःकायः सात्साकायः दाक्नाःथास । १३ ओहाडःसैको नीड्-
पाय् ‘खीस्त तोओकोः मान्ता लेःआः’ त चीःती अरुलम् नीड्कः
ल्हुड् मल्हतो स्याव्ने । नीड्कः ल्हुड् मल्हइतो सुसुतेः इ लीह्सीःओ

बेलाहाडः डाकायःमा डाकोः कुराकायःमा फेमाःत ग्रमःत मुनै
ओउःलेः दलतो स्यावतेःनै ।

१४ फेरी गलखा नीड्इ ओउः रेवतो हावःओपाय् वाड्सा
स्यावमालोहाडः चीड्ती मुओतेः च्यवःतेःनानी ओउःनम् दीनहाडः
यहुदीया देस्हाडः मुओ मान्तालम् स्यालुड्ताड् क्रवतेःपै । सुसुइ इ
कुरा पहनै ओउःकोः माने पेतो चीःपानी । १५ ओउः बेलाहाडः कीम्
बाहीरहाडः मुओलम् कीम् पोक्मामाःत मालताल त्युम्हमामाःत
क्रवसा खेःतो । १६ फेरी राड्हाडः मुओलम् लयःकोः क्रमःनाय
रोत्ती वानःसाकायः सुमा कीम्हाडः पाय्हलाम् । १७ ओहाडःसैको
ओउः स्यालुड्ताड् क्रवनम् दीनहाडः चोःतुक लातओमा दुत
खोलःती बयःओ मान्तालममा आन लीहतो स्यावनै । १८ ओउःत
खेःओ 'इ लीहसीःओपाय् न्याम् भ्युड्ओहाडः वाड्ताकलाम्' त
दाय्हती परमेस्वरकायः तेती तोसा । १९ ओउः बेलाहाडः ओउःच्युक
जोक्तो लीहओ गलमा वाड्धाड्ल परमेस्वरइ ल्हाव्हदैबाड
जाड्हतोक्हाडःसै ओउःतलेः स्यावधाड्ल लोन्तेसैमा फेरी स्यावनाः
जुगु । २० ओउः लीहओपाय् परमेस्वरइ लयःइ चलओ मान्तालम-
कायः ज्याडःतो स्यावताकुलु । ज्याडःतो स्यावआ त खेःया सुमा
स्याक्तो मुइली । २१ फेरी सुलाडःइ 'लौ खीस् त तोओ इहाडःलेः
मुनाः' अरुइ 'ओहाडःलेः मुनाः' त तोओ सायःतेःनानी त खेःया
ओउः कुरा ड्हामतेःचानी । २२ लोन्तेहाडः मान्तालम् 'लौ डापाय्
खीस्लेः' तमा 'डापाय् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता लेःआः
ड' त माःती तोती वाड्ने ओउःमयःइ फेरी ग्याड्हराय्मा
जाड्हनानी । ओउःमयःइ सबैकायःमा परमेस्वरकोः चलओमयः-
कायःमा थ्योन्हती होम्सा बोडःनानी २३ लौ उया धय्ती मुन डाइ
लोने स्यावसा कुरा ड्हापाय्लेः गानाक्तीलेः तोनेःनानाड्सतो

२४ ओहाडःसैको ओउः लीहओ दीनलम् दप्आक्तीको
न्याम्मा लाह्मा पेतो थोड्ल २५ कार्लममा फेल्बाड्सै ग्लेःनाः
ओहाडः सबै थे स्यावनाः । २६ ओहाडःसैको ओउः मान्ताकोः चोः
त तोओ आन ग्वम् दोःतीमा आन पेतो अड्ग थड्गत एडःसीःतो
थोड्तीमा मुस्हाडः वाड्सा च्यवःनाः । २७ वाड्आक्तीको ओउःइ

लाङ्काकोः ल्होकओमयः ल्होकती परमेस्वरइ चलओ मान्तालम-
कायः ल्हाव्हदैबाङ्कोः चार्दोवासै हुम्ती वानःनाःथास । २८ ओउः
बेलाहाङः गल वाङ्नाः त चीःसाकायः न्याम्सीकोः स्यान्राय् तय्हनु
दा । न्याम्सीकोः मात् तुरःतोक बेलाहाङःपाय न्याम् रावःओ दाह-
खेःनाः त नीङ्इ चीःसा खायतेःनानी । २९ ओउःलो लेखा डाइ मेस्
तोओ कुरा स्याव्तोकहाङः 'ओउः मान्ताकोः चोः त तोओ वाङ्-
खेःआ' तमा चीःसा खायतेःनानी । ३० दोङ्सी दाय्हभनाङ् तेन्-
छ्याङ्कोः मान्तालम सोय्हती सीधाङ्माःच्युकहाङः इ कुरा सबै
तापतोलेः स्यावनाः । ३१ ल्हाव्हदैबाङ्मा फेलबाङ्मा लोन्ते म्हीतसा
खेःतो ओउःपाय म्हीतलेःनाः डाइ तोओ कुरा गलमा मीहती
वायल ।

३२ फेरी ओउः कुरा गलखा तापतो स्यावनाः त चीःसा
सुइमा चीःनीली परमेस्वरकोः लयःकोः ल्होकओमयःइमा चीःनीली
ओउःकोः चोःइमा चीःउलु डाकोः परमेस्वर आपाइ भुङ्आले
चीःनौ । ३३ लौ उया पेतो ल्युङ्हती मुन दा ओउःनम् दीन् गलखा
वाङ्नाः त नीङ्इ चीःतेःनीली । ३४ डाइ तोओ कुरा इलो लेखा
मुनाः । लोक्तो थोयःती वाहतोकहाङः यात्चाकइ लयःकोः
नोकरीलमकायः स्योताङ् स्योताङ् काम् बयःनाःथास 'लौ डाकोः
रम्हगहाङः इ कामपाय नाङ्कोःलेः' त दाय्हती बयःआथास । फेरी
कीम् ल्युङ्हसा मान्ताकायः 'लौ डाकोः कीम् पेतो योउ दा' त
दाय्हती तोआकतीको लोक्तोताङ् आलनाः । ओउः ल्युङ्हओ
मान्ताइ न्हीदीङ्मा याहदीङ्मा योसा खेःतो ओउःमयःकोः मालीक
'गलखा वाङ्नाः' त चीःमाःत भयान्ते एत योसा खेःतो । ३५ ओउः
कीम्कोः मालीकलो लेखा ओउः ल्हाव्हदैबाङ्कोः मालीकपाय
ओउः मान्ताकोः चोःत तोओपाय 'गलखा पाय्हलाङ् दाहचाः' त
नीङ्इ चीःतेःनीली 'राम्हसैलो दाहचाःया दोङ् याहदीङ्हाङः दाह-
चाःया वाःगोःहाङःया न्हीदीङ्हाङःया दाहचाः' त नीङ्इ चीःतेः-
नीली । ३६ ओउःत भयान्ते ल्युङ्हती मुन दा । ओउःकोः
दाहतोकहाङः नीङ् न्हील्हती एनःती मुचनै यादो । ३७ लौ इ डाइ
नीङ्कायः तोओ कुरा डाइ सबैकायः तोनाङःसु 'लौ पेतो ल्युङ्हती

मुन दा' " त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः स्यान्ती तोआकान् ।

१४ १ ओउःतलेः येसु तोआथास । ओहाडःसैको ओउः यहुदीकोः च्योल्ओ त तोओ छ्यात्कोः दीन् दाहस्वेःआ । ओउः च्योल्ओ दीन्हाडः यहुदीलम्इ फोमालो लाड् जेःओ जवआकानी । ओउः बेलाहाडःपाय् ओउः ताड्हाओ पुरोहीतल्ममा धरमा स्यान्ओमयःइमा हुमती येसुकायः अरुइ चीःताक्माःत चुमती सातसा बोडःनीतो २ "लौ इ भोस् जाड्हतोक्हाडः ओउःकायः चुमती पानःसा स्यावल । मान्तालम्इ च्यवःआतय्ही त स्वेःया डीकः आन ल्हुड् मल्हती कायःकायनै यादो" त दाय्हती नोःकाय्आकाय् ।

३ ओहाडःसैको ओउः च्योल्ओ दीन्कोः चीतनम्लोहाडः येसु बेथानी गाव्ताड् आलती यात्चाक् सीमोन् त तोओ कोही रोग डायःओ कीम्हाडः आम्ह जेःती मुओ स्वेःतो । ओउःहाडः जेःतोक्हाडः यात्चाक् मोमःचोःपाय् आन महड्गोमा पेतो सय्ड्ओ सातीलेः स्याक्बाड्कोः तुमुकाहाडः लातती वाड्आ । कीम्हाडः पोक्ती ओउः मोमःचोःइ येसुकःताड् वाड्ती तुमुका फोल्ती ओउः सय्ड्ओ साती येसुकोः तालाड्हाडः ल्हुकती गमआथै । ४ ओउः पेओ साती येसुकोः तालाड्हाडः ल्हुकओ च्यवःती यातनीसचाक् ल्हुड् जीक्ती "लौ इलो पेओ सातीपाय् दोह हायःती एतलेः त्युरुताक्ती वाय्-ओआः । ५ ओउः साती तीन् सै चान्दीकोः पैसाकायः वीनःसा खाय्ओ स्वेःतो । वीनःआक्तीको ओउःकोः मोल्कोः पैसा ह्यात्-लम्कायः बयःसा स्वेःओ स्वेःतो" त दाय्हती लयःमयःकुस् नोःकाय्ती ओउः मोमःचोःकायः जान्आकानी । ६ ओउःमयः जान्ती तोओ येसुइ चीःती "स्वेःल ओउःकायः ताःताः जान्नुलु । जान्सा परल बा । ओउःइ आन पेतो जाड्हाजेःबत्ताडः । ७ दोह हायःती दाय्हसा ह्यात्लम्पाय् नीड्कःगन गलमा मुनै ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःकायः नीड्कोः लयः भाक्ओहाडः पेतो जाड्हासा खाय्तेःनीतो डाखे नीड्कःगन ज्याडःतोलेः मुडल । ८ इ मोमःचोःइपाय् लयः खाय्जम्-च्युक् जाड्हाआताडः बा । डाकोः सीती पाम्हतोक्हाडःकायः ओउःइ ड्हासै डाकोः आड्हाडः सातीइ ल्यानःआबत्ताडः बा ।

६ दोड्सी दाय्हभनाड् ल्हाव्हदैबाड्हाडः गाःहाडःमा डाकोः पेओ समचार थोल्हती तोचानाः ओहाडःलेः इ मोमःचोःकोः एत पेतो जाड्हओमा सबै चीःताक्साकायः ल्हाक्नानी बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१० ओहाडःसैको येसुइ एत तोआक्तीको यात्चाक् येसुकोः बारजन छ्युड्हओमयः यहुदस् इस्करीयोत् त तोओपाय् बाहीरताड् ग्ल्युड्हती येसुकायः दाक्ती ल्हासाकायः थेडा ताड्हओ पुरोहीतलम्कायः क्रुस्लाड् आल्आ । ११ आल्ती ओउःमयःकायः क्रुस्आक्तीको “लौ डाइ येसु दाक्ती ल्हानेःनाड्स” त दाय्हती पुरोहीतलम्कायः तोआकान् । एत तोओ सायःआक्तीको ओउः-मयःइ आन मोतीलेः “लौ उया येसु दाक्याकायः डीइ दाक्भ्याड्-कोः चान्दीकोः पैसा बयःनेःनाड्सु” त दाय्हती तोआथै । ओहाडःसैको उया यहुदाइ येसुकायः लात्ती दाक्सा बोडःआकान् ।

१२ ओहाडःसैको ओउः फोमालो लाड् जेःसा ड्हाकोः दीन् दाह्आ । ओउः दीन्पाय् च्योल्ओ दीन् त तोओ खेःतो । ओउःनम् दीन्हाडः यहुदी मान्तालम्इ भेदाकोः चोः सात्सा जवनानी । ओउः छ्यात्कोः भोस् चन्तायःसाकायः येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकःताड् वाड्ती “इ च्योल्ओ दीन्कोः भोस्पाय् डी गाःहाडः आल्ती नाड्कायः जाड्हनेःनाड्सु” त दाय्हती वह्त्नीतो १३ येसुइ नीस्चाक्-कायः दोक्ती ल्होक्आथाच “लौ नीड्जी ओउः सहरताड् पोक्लाड् आल्आक्ज । ओहाडः पोक्ती दाह्आक्तीको यात्चाक् पोम्हाडः तीः लात्ओ मान्ताइ नीड्जीकायः क्रुस्तेःनाःज ओउःकायः गुल्हजु दा । १४ ओहाडःसैको गाव्खेलो कीम्हाडः ओउः मान्ता पोक्नाः ओउः कीम्कोः आपाकायः ‘ “लौ डाइमा डाकुस् वाह्ओमयःइमा गाव्खे कोथाहाडः तेन्कोः च्योल्ओ दीन्कोः भोस् जेःसा दोःनाडी” त दाय्हती वह्त्साकायः गुरुइ नीची नीस्चाक्कायः ल्होक्आताडःच’ त दाय्हती तोजु दा । १५ एत वह्त्ती तोआक्तीको ओउः कीम्कोः आपाइ त्यावःअकोः होल्हओ कोथा छ्यानःतेःनाःज । ओउः कोथाहाडः सीतलम् तैबल्लम् सबै मुनाः । ओहाडः डीकायः भोस् चन्तायःजु दा” त दाय्हती येसुइ तोती ल्होक्आथाच ।

१६ ओहाडःसैको ल्होकआक्तीको ओउः नीस्चाक् आलती येसुइ
 ड्हासै तोओलो लेखालेः ओउः कोथा च्यवःआकाचु । ओहाडः
 ओउः नीस्चाक्इ भोस् चन्तायःती जाड्हआकाचु । १७ एत
 चन्तायःती स्वाय्आक्तीको ओउःनम्कोः राम्हसैलोहाडः येसुमा
 ओउःकोः लयः छ्युड्हओ बारजनमा ओउः कोथाताड् भोस् जेःलाड्
 दाहती वाड्आकाय् । १८ ओउःमयः भोस् जेःतोक्हाडः “दोड्सी
 दाय्हभनाड् नीड् डाकुस् भोस् जेःओलम्पाय् यात्चाक्इ लोन्तेसै
 डाकायः दुस्मान्कःताड् दाक्आनाःताडः” त दाय्हती येसुइ
 तोआथास । १९ एत तोओ सायःआक्तीको ओउः बारजनपाय्
 ल्हुड्हाडः लीहती “ओउःपाय् डालेः खेःलया” त दाय्हती ओउः-
 मयःइ स्योताड् स्योताड् येसुकायः व्हत्थातो २० “ओउः मान्तापाय्
 यात्चाक् नीड् बार छ्युड्हओमयःकोः लेःआः बा ओउःइ डाकुस्
 भोलहाडः लाड् न्योःती मुनाः । २१ लौ ओउः मान्ताकोः चोःत
 तोओपाय् सीलाड् आलसा खेःतो । ओउःत हायःओ उय्हलेकोः
 आखरःहाडःलेः रय्हती मुनाः । ओउःत स्यावसा खेःलेःतो ओउः
 डाकायः सात्सा दाक्ओ मान्ताकायःपाय् लोने गुच्युक् पेमालो
 न्युम्हनाःथै बा । ओउः मान्तापाय् आमाइ ओत्मालो पेचाः खेःतो”
 त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२२ ओहाडःसैको जेःतोक्हाडः येसुइ लाड् रोत्ती
 परमेस्वरकायः “च्युता” त तोती ओउः लाड् फन्हती सबैकायः
 दोल्कावःआकान् “लौ इ जेःसाकायः नोहन इपाय् डाकोः आड्
 लेःआः” त दाय्हती फन्हओ लाड् बयःआथास । २३ ओउः लाड्
 बयःआक्तीको येसुइ धाक्सायःकोः तीःमा मानाहाडः रोत्ती
 परमेस्वरकायः “च्युता” त तोती ओउः धाक्सायःकोः तीः सबैकायः
 दोल्कावःती बयःआकान् बयःआक्तीको सबैइ तुड्आकानी ।
 २४ “लौ इपाय् डाकोः वयः लेःआः । डाकोः वयःपाय् नाःतो
 मान्तालम्कायः त्युरुनाःथास । डाकोः वयः त्युर्धारनालेः परमेस्वरइ
 तोती गम्ओ रौ कुरापाय् छ्यानःओ लेःआः बा । २५ दोड्सी दाय्ह-
 भनाड् परमेस्वरकोः राजीहाडः तुड्माच्युक्हाडः धाक्सायःकोः तीः-
 पाय् डाइ तुड्चाडः जुगु” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २६ एत

तोआक्तीको यात्ज्योः भजन् गीत् मेआक्तीको ओउःमयः बाहीर
ग्ल्युड्हती जैथुन् त तोओ बुम्ताड् आल्आकाय् ।

२७ ओहाडःसैको आल्ती “लौ तेन्पाय् नीड् सबै डाकायः
फेती क्रव्तेःनै । दोह् हायःती दाय्हसा इतलेः आस्वरःहाडः रय्हती
मुनाः ‘लौ ओउःमयःकोः हामःओ मान्ताकायः परमेस्वरइ सीताक्-
आक्तीको भेदालम्पाय् इःताड् उःताड् क्रव्ने’ त दाय्हती लेखती
मुनाः । २८ इतलेः स्याव्आक्सा खेःतो लोने सीआक्तीको उहती
च्योक्ओहाडःपाय् डाइ नीड्कायः स्यालःती गालीलहाडः कुस्नेः-
नानाड्स” त दाय्हती येसुइ छ्यानःती तोथासतो २९ पत्रुसइ एत तोओ
सायःती “खेःल अरुखेइ सबै नाड्कायः फेती क्रव्ने त खेःयामा डाखेइ
गलमा फेनाड्ल” त दाय्हती येसुकायः तोआकान् । ३० “दोड्सी
दाय्हभनाड् देडी याह्दीड्हाडः माय्हला वाः गोःमाधाड्च्युकहाडः
नाड्इ सुम् पेन्हकायः डाकायः ‘तय्हडल बा’ त दाय्हती मान्तालम्-
कायः तोतेःनौ” त दाय्हती येसुइ रेक्ती तोथातो ३१ “खेःल बा डाइ
नाड्कुसइ सीसा खेःतोमा ओउःत माःओ कुरा तोबाय्डल” त
दाय्हती पत्रुसइमा खुनःती तोआथै ओउःकोः साथीलम्इमा ओउःतलेः
तोआकानी ।

३२ ओहाडःसैको गेत्समनी त तोओ राड्ताड् दाहती वाड्-
आकाय् । ओहाडः दाहती वाड्ती “लौ इहाडः च्युडःती मुन डाइ
परमेस्वरकायः तोच्युकहाडः” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयः-
कायः तोआथास । ३३ एत तोआक्तीको पत्रुसमा याकुब् युहना
नीसपुःचाःमा ओउः सुम्चाक्कायः लयःकुस् आलःआकान् । आलः-
आक्तीको येसु लहुड्हाडः आन च्याडःतीमा लीहतीमा स्याव्आ ।
३४ “लौ डापाय् लहुड्हाडः आन सीसा लेखा लीहती मुनाडः ।
नीड्पाय् इहाडः योती ल्युड्हती मुन दा” त दाय्हती ३५ ओउः
सुम्चाक्कःसै बल ज्याल्गार्ती आल्ती साःताड् बाःआ । साःताड्
बाःतोक्हाडः ओउः लोनेः वाड्सा लीह्सीःओ बेलाहाडःकायः
परमेस्वरकः तोती “खाय्नाः त खेःया लौ ओउः बेला वाड्ताक्लाम्”
त दाय्हती तोआकान् ३६ “अ आपाय् डाकोः आपाय् दोह् खेःयामा
नाड्इ जाड्हसा खाय्तेःनौ बा । इ आन लीःओ भारीपाय् डाकःसै

त्याक्ची दा । इत डाइ तेती तोलेःनाड्तो डा भाक्ओखे खेःल नाड् लयः भाक्ओखे जाड्हउ दै” त दाय्हतीमा येसुइ तोआकान् । ३७ एत तोआक्तीको येसु चीड्ती ओउः सुमचाक्कःताड् द्यान्हती ओउःमयः एनःओलेः च्यवःआकान् । ओउःमयः एनःओ च्यवःती “अ सीमोन्य एनःतीतेः मुजेःनाः । नाड्इ यातै घन्ताच्युक्कायः ल्युड्हती मुसातेः स्वाय्तेःउलु” त दाय्हती येसुइ पत्रुस्कायः तोआथै ३८ “लौ ल्युड्हती मुन । ल्युड्हती मुतोक्हाडः लयःकायः ‘डीइ रेव्तो जाड्हसाकायः ताक्तेःचाःताडी’ त परमेस्वरकः तेन । ल्हुड्हाडः नीड् ल्युड्हसाकायः ग्यासातेः ग्यातेःनै बा आड्पाय् ह्यामती भयान्ते नीड् लेती मुसा स्वाय्तेःनीली” त दाय्हतीमा येसुइ सबैकायः तोआथास । ३९ ओउः सुमचाक् लयःकुस् वाह्ओमयःकायः एतलेः तोआक्तीको येसु फेरीलेः आलती मेसलोकोः परमेस्वरकः तेती तोओपाय् क्लुनःती तोआकान् । ४० ओहाडःसैको तोआक्तीको येसु द्यान्हती ओउः सुमचाक्पाय् आन एनःबुस्ती भयान्ते फेरी एनःओलेः च्यवःआकान् । ओउःमयः लेआक्तीको येसुकायः दोह् त तोसा चीःनीली । ४१ ओहाडःसैको येसु फेरी आलती परमेस्वरकायः तोती द्यान्हआक्तीको ओउः सुमचाक् फेरीलेः एनःती मुओआः । एत च्यवःती “नीड् एनःतीलेःतेः मुभुड्तेःनै लौ छ्यो द्याह् ओउः बेला दाह्ओआः । द्याह्पाय् ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकायः रेव्ओलमकःताड् दाक्ती आलःनाःथै । ४२ लौ च्योक्ती आलइ । डाकायः दाक्लाड् आलःसा बोडःओ मान्तापाय् दाह्ती वाड्ओआः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

४३ येसुइ ओउःत तोतोक्हाडः यहुदा त तोओपाय् यात्-चाक् येसुकोः बारजन छ्युड्हओमयःपाय् ओहाडः दाह्ती वाड्आ । ओउःकुस् नाःतो तरवाल्मा दड्ग लात्ओ मान्तालम् वाड्आकाय् । ओउःमयःकायः ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा धरमा स्यान्ओमयःमा अरु यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालम्इ ल्होक्आथास । ४४ ओउः ल्होक्ती वाड्ओलमकायः ओउः येसुकायः दाक्सा बोडःओ यहुदाइ ड्हासै वाड्ती “लौ सुकायः डाइ ग्रोम्ती स्यवनाडः ओउःपाय् नाड्इ चुम्सा खेःओ चाक् लेःआः । ओउःकायः पेतो पानःती आलःनु दा”

त दाय्हती स्यान्आथास । ४५ ओउःत भयान्ते येसुकःताड् दाह्तोक्-
हाडः यहुदा जोक्तोलेः वाड्ती “अ गुरुय” त दाय्हआक् येसुकायः
गोम्आथै । ४६-४७ एत च्यवःती यहुदाकोः साथीलम्इ येसुकायः
चुम्ती आलःसा बोडःनीतो यात्चाक् येसुकुस् चीड्ती मुओ मान्ताइ
लयःकोः तरवाल् त्युत्ती हीहती यात्चाक् प्रधान् पुरोहीत्कोः नोकरी
मान्ताकोः नोलेः ग्रेहती वाय्आकान् । ४८ ओहाडःसैको येसुकायः
चुम्ती पानःतोक्हाडः “डा चोरलो लेखा नीड्इ दड्ग तरवाल्
लात्ती डाकायः चुम्सातेः बोडःतेःनेःनानाड्स रैस ४९ दीन्का दीन्-
पाय् नीड्कुस् मुती मन्दीरहाडः स्यान्भुड्डोतो ओउःतोक्हाडः
डाकायः चुम्तेःनाड्सल । बुरु ओउः उय्हलेकोः आखरःहाडः रय्हती
लेखओ कुरापाय् ताप्तो स्याव्सा खेःतो लेःआः” त दाय्हती येसुइ
तोआथास । ५० ओहाडःसैको सबै येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकायः
फेती क्रव्आकाय् । ५१ ओउः वाह्ओमयःकःहाडः यात्चाक् क्रमः-
नाय् लावओ लाव्मयः मान्ता खेःतो । ओउःइपाय् येसुकायः गुल्ह-
खेःआथै । गुल्ह्तोक्हाडः ओउःकायःमा येसुकायः पानःओलम्इ
चुम्सा बोडःथातो ५२ लयःकोः क्रमःनाय् ल्ह्युन्ती ओउः मान्ता
सोह्लेः क्रव्आ ।

५३ ओहाडःसैको येसुकायः पानःती आलःती ओउः प्रधान्
पुरोहीत्कःताड् लात्ती वानःआकानी । ओउः प्रधान् पुरोहीत्कुस् सबै
ताड्हाओ पुरोहीत्लम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा अरु यहुदीलम्कोः
ताड्हाओ मान्तालम्मा येसुकोः कुरा सायःलाड् हुम्ती मुआकाय् ।
५४ फेरी येसुकायः आलःतोक्हाडः पत्रुस्इ लोने लोनेसै ओउःकायः
गुल्हती ओउः प्रधान् पुरोहीत्कोः दरबाल्ताड् दाह्आ । ओहाडः
दाह्ती पत्रुस्पाय् दरबाल्कोः आड्गन्हाडः पोक्ती नोकरीलम्कुस
म्हेः गारःती मुओ खेःतो । ५५ ओहाडःसैको ओउः ताड्हाओ
पुरोहीत्लम्मा ओउःमयःकुस् हुम्ती मुओलम्इमा येसुकायः सात्सा
थेडा ओउःकायः गाल्तुम्ती नोःओ मान्तालम्कायः बोडःनीतो
सुकायःमा च्यवःनीली । ५६ दोड् कुरा चीःती गाल्तुम्ती नोःओलम्-
खेपाय् नाःबाय्ल येसुकायः माःती नोःओलम्खे नाःतो मुइतो ओउः-
मयः नोःओ कुरालम्पाय् ड्र्याःकाय्ल । ५७-५८ ओहाडःसैको

यात्नीसचाक् चीड्ती “लौ इपाय् ‘ओउः मान्तालम्इ जाड्हओ मन्दीरखेकायः डाइ ह्योडःती वाय्लेःनाडः वाय्आक्तीको डाइ सुम् दीनहाडः मान्ताकोः क्रुत्इ जाड्हमालो खाल् जाड्हनाडः बा’ त दाय्हओ सायःआलाडःसु” त दाय्हती माःती ल्हाक्नीतो ५६ अरुलम् चीड्ती थे कुरा ल्हाक्ती ओउः ड्हा चीड्ओ मान्तालम्कुस् कुरा ड्र्याःकाय्इली । ६० ओउःत भयान्ते ओउः प्रधान् पुरोहीत्पाय् सबै अरुलम्कोः मीक्हाडः चीड्ती “लौ इमयःकोः गालतुम्ती नोःओ कुरा सायःआक्तीको नाड्इ त्याड्तीलेः नोःतेःनाःया नोःतेःल” त दाय्हती येसुकायः व्हत्थातो ६१ ओउःपाय् दोह्तमा त्याड्ल । ओउःत भयान्ते “लौ तोताडी दा ओउः खीस् त तोओ परमेस्वरकोः चोःपाय् नाड्लेःतेः खेःतेःनाःया खेःतेःलया” त दाय्हती ओउः प्रधान् पुरोहीत्इ फेरीलेः व्हत्थातो ६२ “ओउःपाय् डालेः खेःआनाडः । फेरी लोन्तेसै ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् सबैसै ताड्हओ परमेस्वरकोः गुल्हदाड् स्याव्आक्तीको लाड्कासै मुसहाडः ग्ल्युड्हती वाड्ओ नीड्इ च्यवःतेःनानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ६३ एत तोओ सायःआक्तीको ओउः प्रधान् पुरोहीत् ल्हुड्कोः रो मल्हती लयःकोः नाय् क्रत्आकास “लौ द्याह् अरु गालतुम्ती नोःओलम्कायः सायःसा परल । ६४ नीड्इ लयःकोः नोइलेः ओउःकोः परमेस्वरकायः रेव्तो नोःओ सायःतेःआकानी बा । ओउःत भयान्ते इकायः द्याह् दोह् हायःसाआः” त दाय्हती हुम्ओलम्कायः तोथासतो “ओउःकोः रेव्ओ हायःभ्याड्कायः सात्पाःथै” त दाय्हती सबै त्याड्आकाय् । ६५ एत त्याड्आक्तीको कोय् मान्तालम्इ येसुकायः द्युरइ द्युरःमाआथै ओउःकोः खेन् खुप्ती ओउःकायः आड् घान्ती “लौ तोताडी दा सुइ घान्तेःआ” त दाय्हतीमा व्हत्आथै ओउः सीपाहीलम्इमा ओउःकायः चुम्ती घान्आथै ।

६६ एत स्याव्तोक्हाडः पत्रुसपाय् कामःअ आड्गन्हाडः च्युडःती मुधाड्ओ खेःतो । ओहाडः च्युडःती मुतोक्हाडः यात्चाक् प्रधान् पुरोहीत्कोः नोकरी मोमःचोः वाड्ती ६७ पत्रुसपाय् म्हेः गारःती मुओ च्यवःआकान् । एत च्यवःती ओउःकायः त्यासती योती

“लौ नाड्मा ओउः नासरेत्कोः येसुकुस् वाहओतेःआः मार” त दाय्हती तोथातो ६८ “खेःल बा नाड् दाय्हओ कुरापाय् डाइ दोह्मा चीःडल” त दाय्हती पत्रुस् माःती त्याड्आ एत त्याड्आक्तीको ओउः आड्गन्कोः दय्हलौताड् ज्याल्आ । ओहाडःसैको यात्ज्योः वाः गोःआ । ६९ दय्हलौहाडः मुतोक्हाडः यात्चाक् नोकरी मोमः-चोःइ फेरीलेः ओउःकायः च्यवःती “लौ इपाय् यात्चाक् येसुकुस् वाहओमयः लेःआः” त दाय्हती ओहाडः मुओलम्कायः छ्यानः-आकान् ७० “खेःबाय्डल ओउःकायः डाइ तय्हडल जुगु” त दाय्हती पत्रुसइ फेरीलेः माःती त्याड्आ । ओहाडःसैको देडीलोहाडः “दोड्-सीलेः नाड्पाय् यात्चाक् ओउःकुस् वाहओमयःतेः खेःतेःनाः बा । ओउःमयःलो लेखा नाड् गालील अन्चल्सै वाड्ओ लेःतेःआः” त दाय्हती ओहाडः मुओलम्इ तोथातो ७१ “सत्ते ताम्बैजेः नाड्इ तोओ मान्ताकायःपाय् डाइ जुगाड्लेः तय्हडल” त दाय्हती पत्रुस् त्याड्आ । ७२ ओउःत त्याड्तोक्हाडः वाः फेरीलेः गोःआ । ओहाडःसैको ओउः वाः गोःओ सायःती “लौ माय्हला वाः गोः-माधाड्च्युक्हाडः नाड्इ सुम् पेन्हकायः डाकायः ‘तय्हडल बा’ त दाय्हती मान्तालम्कायः तोतेःनौ” त येसु ड्हा दाय्हओ कुरा पत्रुसइ गीलआकान् । गीलआक्तीको ओउःपाय् आन लीह्तीलेः ज्याःआ ।

१५ १ ओहाडःसैको न्याम् थोड्खयःओहाडः ओउः ताड्हओ पुरोहीतल्मपाय् धर्मा स्यान्ओमयःमा यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालम्मा सबै हुम्ती मुओलम्कुस् होम्काय्ती नोःकाय्-आकाय् । नोःकाय्आक्तीको येसुकायः पानःती आलःती अन्चलादीस् पीलातस् त तोओकःताड् दाक्आथै । २ ओउःकःताड् दाक्ती वानःआक्तीको “लौ नाड्पाय् यहुदीलम्कोः राजालेःतेः खेःतेःनाःया” त दाय्हती पीलातस्इ व्हत्थातो “नाड्इ तोओलो लेखा ओउःतलेः खेःनाडः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ३ ओहाडःसैको ओउः ताड्हओ पुरोहीतल्मइ येसुकायः आन गालतुम्ती नोःआकाय् ४ ओउःत भयान्ते पीलातस्इ ओउःमयःकोः कुरा सायःती “लौ ओउःमयःइ नाड्कायः आन गालतुम्ती नोःतेःनाः दोह् हायःतीतेः लयःकायः त्याड्धाड्तेःसल” त दाय्हती येसुकायः तोथातो

५ येसुपाय दोह्मा त्याड्ल ओउःत भयान्ते पीलातस् ग्याड्हओ खेःतो ।

६ ओहाडःसैको ओउः च्योलओ दीनकोः छ्यातहाडः साल सालकायः यात्चाक् भ्याल्खानहाडः थुनओ मान्ताकायः अन्चलादीसइ फेन्सा खेःतो त जवआकानी । सुकायः “लौ इकायःलेः फेन्पाः” त दाय्हती यहुदीलमइ तेती तोआकानी ओउः मान्ताकायः पीलातसइ फेताकओ खेःतो । ७ ओहाडःसैको ओउः सालहाडः यात्चाक् बरबा त तोओ भ्याल्खानहाडः थुनओ खेःतो । ओउः बरबा त तोओइ सरकारलमकुस मीन्हकायतोकहाडः मान्ताकायः सातआकान् ओउःत भयान्ते सरकारकोः मान्तालमइ बरबामा ओउःकोः साथीलमकायःमा चुमती भ्याल्खानहाडः काआथास । ८ ओहाडःसैको येसुकोः कुरा सायःतोकहाडः यहुदीकोः मान्तालम् हुमती पीलातस्कःताड् वाड्ती “लौ च्योलओ दीनकोः जवओ जाड्हती द्याह् यात्चाक् थुनओ मान्ताकायः फेन्उ दै” त दाय्हती तेआकाय ९ “लौ उया डाइ सुकायः फेन्सा भाक्-तेःनै । इ यहुदीलमकोः राजाकायः फेन्चाडःया” त दाय्हती पीलातसइ वहत्थासतो १० ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम् लहुड् लती भयान्ते येसुकायः सात्ताक्सा बोडःआकानी त चीःती येसुकायः “फेन्चाडःया” त दाय्हती वहत्आकान् । ११ पीलातसखे येसुकायः फेन्सा ग्याओ खेःतो ओउः ताड्हओ पुरोहीतलमइ हुमओ मान्तालमकायः थ्योन्हती होमकायती भयान्ते “लौ येसुखे खेःल बरबाखेकायः फेन्उ” त दाय्हती ओउःमयःइ त्याड्आकाय । १२ ओउः हुमओलम् एत त्याड्ओ सायःती “लौ उया इ यहुदीलमकोः राजा त नीड्इ तोओकायःपाय् डाइ द्याह् दोह् हायःचाडः” त दाय्हती पीलातसइ वहत्थासतो १३ “ओउःकायः क्ल्यायओ सीडः-हाडः सात्पाःथै” त दाय्हती ओउः हुमओ मान्तालम् गोःती त्याड्-आकाय । १४ “इकायःपाय् बुरु दोह् हायःती सात्चाडः र । ओउःइ दोह् रेवओ हायःउतो ती” त दाय्हती पीलातसइ फेरी वहत्थासतो एत सायःआक्ती ओउः हुमओलमइ न्हाड्तोलेः जोक्तो गोःती “ओउः-कायः क्ल्यायओ सीडःहाडः सात्पाःथै” त दाय्हती त्याड्आकाय ।

१५ ओउःत भयान्ते ओउःमयःकोः कुरा सायःसा ग्याती पीलातसइ
बरबाखेकायः फेन्आथै येसुखेकायः लाइ स्वाप्ती घान्आक्ती
सीपाहीलम्कःताड् सातसाकायः ल्हाआथै ।

१६ सीपाहीलम्कःताड् ल्हाआक्तीको ओउःमयःइ येसु-
कायः दरबालकोः चौकीहाडः लात्ती वानःआकानी । १७ ओहाडः
वानःआक्तीको सबै पल्लनल्मकायः गोत्ती वानःती ओउः
सीपाहीलम्इ येसुकायः राजालो लेखा दुओ क्रमःनाय् लावती चुःकोः
क्याहओ मुकुत् फोड्ती ल्हुपआकानी । १८ एत हायःआक्ती डीः-
राय् जाड्हसा थेडा ओउःमयः स्यवती “लौ भालातेः वाड्ओतेःआः
नाड् यहुदीलम्कोः राजाय” त दाय्हती तोआकानी । १९ फेरी
ओउःकायः तालाड्हाडः क्रात्इ थोःतीमा द्युर द्युरःतीमा आहे

येसु चुःकोः क्याहओ मुकुत् लावओ

ख्याल् जाड्हती बाःती स्यवआकानी । २० ओहाडःसैको येसुकायः इतलेः डीःआक्तीको ओउः दुओ नाय् ल्ह्युन्ती ओउःकोः लयःकोः नाय्लमइ फेरी लावती ओउःकायः बाहीरताड् लातती ग्ल्युनःती क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सात्लाड् आलःआकानी ।

२१ ओहाडःसैको आलःती ल्याम्हाडः लातती वाहतोक्-हाडः सीपाहीलमइ यात्चाक् क्युरीनी देस्सै वाड्ओ मान्ता सीमोन् त तोओ च्यवःआकानी । ओउः सीमोन् त तोओपाय् आलेक्जान्द्रीया रुफस् त तोओ नीसपुःचाःकोः आपा खेःतो । सीमोन्कायः च्यवः-आक्तीको ओउः सीपाहीलमइ ओउःकायः येसुकोः सात्सा खेःओ सीडः लात्ताक्आकानी । २२ ओहाडःसैको आलती येसुकायः गोल्गोथा त तोओ दुलुडःताड् लातती वानःआथै । गोल्गोथा त तोओकोः माने 'पुहरुमःराड्' लेःआः । २३ ओहाडः दाक्ती वानः-आक्तीको येसुकायः तीतेपतीकुस् ल्याव्हओ धाक्सायःकोः तीः ल्हाथातो ओउःपाय् तुड्सा ग्याल । २४-२५ ओहाडःसैको बीहानलेः हल्फाव्ने बेलाहाडः येसुकायः साःहाडः पोतती गम्ओ क्ल्याय्ओ सीडःहाडः पानःती ओउःकोः दोम्क्रुत्हाडः खीलइ थाक्ती योकोःती गम्आथै । ओउःकोः नाय् लयःमयःकायः वेःसाकायः ओउः सीपाहीलमइ बाड् खेलती योआकानी । २६ फेरी येसुकायः गाल्-तुम्ती नोःओ कुरा इतलेः लेखती ओउःकोः थाराय्सै गम्ओ खेःतो "इपाय् यहुदीलम्कोः राजालेः" त लेखआकानी । २७ ओहाडःसैको येसुकोः डोय्सैमा यात्चाक् ओउःकोः वेःसैमा यात्चाक् नीस् दाकु मान्तालम्कायः अरु क्ल्याय्ओ सीडःहाडः योकोःती गम्आकानी २८ एतलेः ओउः आखरःहाडः लेखओ कुरापाय् "ओउःकायः रेव्-ओलम्कुस् सात्आकानी" त दाय्हओ ताप्तोलेः स्याव्आ । २९ ओहाडःसैको येसु सीडःहाडः योकोःती मुतोकहाडः च्योलती वाह्ओ मान्तालमइ ओउःकायः खुनःती नोःआथै "अ नाड्पाय् 'मन्दीर् ह्योडःआक्तीको सुम् दीन्हाडः नया जाड्हनाडः' ततेः दाय्हओतेःआः । ३० ओउःत खेःया ओउः सीडःसै ग्ल्युड्हती लयः-कायः दल्ताक्स" त दाय्हती हेला क्लाःती गोःआथै ३१ ओउः ताड्हओ पुरोहीतलमइमा ओउःकायः डीःआथै "लौ ओउःइ

अरुकायः दल्ताक्आन् त दाय्हओ लेःआः लयःकायः दल्ताक्सा
खाय्सल । ३२ लौ इ इस्त्राएल्कायः दल्ताक्सा ख्रीस् त तोओ
राजापाय् सीडःसै लयः ग्ल्युड्हती वाड्पाः । ओउःत हायःओ च्यवः-
आक्तीको डीइ ओउःकोः कुरा ड्हाम्चाडःसु” त दाय्हती धरमा
स्यान्ओमयःकुस् डीःती नोःकाय्आकाय् । ओउः नीस्चाक्
क्ल्याय्ओ सीडःहाडः योकोःती गम्ओ दाकुनीसइमा येसुकायः हेला
क्लाःआकाचु ।

३३ ओहाडःसैको बार बजे न्याम् दोपारे स्याव्सा बेलाहाडः
ओउः देस्हाडःपाय् च्याक्तो स्याव्आ । न्याम् दोपारेहाडःसै तीन्
बजे योहोरी च्युक्हाडःकायः च्याक्ओ खेःतो । ३४ फेरी योहोरी
बेलाहाडःपाय् येसु यहुदी भासा नोःती “एलोय् एलोय् लामा सबक्-
थानी” त दाय्हती सोतोलेः दाय्हआ । ओउः कुराकोः माने इलेःआः
“अ डाकोः परमेस्वरय अ डाकोः परमेस्वरय दोह हायःतीतेः
डाकायःतेः फेतेःआची” त दाय्हओ लेःआः । ३५ येसु एतलेः गोः-
तोक्हाडः यात्नीस् द्याड्ती मुओलम्इ “एलोय् एलोय्” त दाय्हओ
सायःती “लौ ओउःइ एलीया त तोओकायः गोत्नौ रैस” त दाय्हती
नोःकाय्आकाय् । ३६ एत नोःती यात्चाक्इ क्रीम्ओ धाक्सायःकोः
तीःहाडः नाय् जोःआक्तीको सीडःकोः च्योःहाडः पोतोलःती
येसुकायः प्योती स्योनःती तुड्ताक्सा बयःआथै “लौ ल्युड्हती मुइ
एलीयाइ येसुकायः फान्ती क्लाःलाड् वाड्नाःया वाड्लया त योनी
दा” त दाय्हती तोआकान् । ३७ ओहाडःसैको येसु फेरीलेः सोतो
गोःआक्तीको ओउःकोः सास् ज्यालआ । ३८ ओउःकोः सास्
ज्याल्माकादे सहरहाडः ओउः मन्दीर् कीम् दुड्हाडः हेड्केती खोओ
नाय् त्यावःअसै कामःताड्लेः क्रतती नीस् फाक् स्याव्माकादे ।
३९ ओहाडःसैको यात्चाक् येसुकः द्याड्तो मुओ सीपाहीकोः
हवलदारइ येसु सीओ च्यवःती “इ मान्तापाय् दोड्सीलेः परमेस्वरकोः
चोःलेः खेःतो” त दाय्हती दाय्हआ । ४० फेरी बल लोकतोसै
मोमःचोःलम्इ योती मुओ खेःइतो । ओउःमयःकःहाडः मरीयम्
माग्दाला योसे कान्छ याकुब् नीस् पुःचाःकोः आमा मरीयम् त
तोओमा खेःचतो सलोमेमा मुओ खेःतो । ४१ ओउः सुम्चाक्

मोमःचोःलम्इ अनम्हलो येसुकुस् गालील देस्हाडः वाहती ओउः-
कायः सोरती स्यास्आथै । इ मोमःचोःलम्कुस् नाःतो अरु येसुकुस्
यरुसालेमताड् वाड्ओ मोमःचोःलम्मा ओउःकायः सातओ योती
मुआकाय् ।

४२-४३ ओहाडःसैको येसुकायः सातन्म् दीन्पाय
यहुदीलम्कोः धोओ दीन्कोः योहलो खेःतो । धोओ दीन्हाडःपाय
मान्ता पाम्हासा स्याव्ल ओउःत भ्यान्ते ओउः दीन्कोः योहलो न्याम्
ब्लक्ओ बेलाहाडः यात्चाक् अरीमाथीया गाव्कोः युसेफ् त
तोओपाय् येसुकोः म्हाड् पाम्हासाकायः पीलातस्कःताड् तेलाड्
आल्आ । ओउः अरीमाथीयासै वाड्ओ युसेफ् त तोओ यहुदीकोः
ताड्हाओ मान्ता खेःतो ओउःपाय् परमेस्वरकोः राजी वाड्सा दीन्-
कायः ल्युड्हती मुओ मान्ता लेःआः । ओहाडःसैको युसेफ् रैमामाःत
अन्चलादीस् पीलातस्कःताड् आल्ती “येसुकोः म्हाड् ल्हाचाक्ची
दा” त दाय्हती तेआ । ४४ ओउःत तेतोकहाडः “लौ येसुपाय् इच्युक
रेन्हती सीचाःया” त ग्याड्हतो म्हरती ओउः सीपाहीकोः हवलदार
व्हत्साकायः गोत्आथै “लौ ओउः येसु त तोओ द्याहलेः सीओया
सीधाड्मालोया” त व्हत्थातो ४५ “माः सीओआः” त दाय्हती
ओउः हवलदार त्याड्आ । एत त्याड्ओ सायःआक्तीको “लौ उया
येसुकोः म्हाड् त्याक्उ” त दाय्हती येसुकोः म्हाड् युसेफ्कायः
ल्हाताक्आथै । ४६ ओहाडःसैको येसुकोः म्हाड् दोःआक्तीको
युसेफ्इ पेओ पाम्हासा नाय् लेःती ओउःकोः म्हाड् सीडःसै क्लाःती
नाय्इ खुप्आकान् । खुप्आक्तीको येसुकोः म्हाड्कायः युसेफ्इ
लात्ती आलःती चेनःबाड्हाडः व्हहती द्यावःओ ल्युमःपुक
घाड्हाडः काती गम्आकान् । काती गम्आक्तीको ल्होप्ओ बाड्
तुलुती ओउः घाड् बोमःआकान् । ४७ एत हायःतोकहाडः मरीयम्
माग्दालामा योसेकोः आमा मरीयम् त तोओइमा येसुकोः म्हाड्
गाःहाडः गम्ओ त च्यवःती मुओ खेःचतो ।

१६

१ ओहाडःसैको ओउः धोओ दीन् पुत्आक्तीको मरीयम्
माग्दालामा याकुबकोः आमा मरीयम्मा सलोमेमा ओउः
सुम्चाक् मोमःचोःलम्इ पेतो सध्ड्ओ म्हाड् ल्यानःसा साती

लेःआकानी । २ साती लेःआक्तीको ओउः धोओ दीन्कोः
 स्याड्हलो आइतेबार दीन्कोः न्याम् थोड्खयःओ बेलाहाडः ओउः
 सुम्चाक् च्योक्ती आलती न्याम् दाह्ओहाडः येसुकोः तेस्ताड्
 वाड्आकाय् । ३ ओहाडः आलती वाहतोक्हाडः “लौ ओउः तेस्-
 घाड्कोः बोमःती गम्ओ बाड्पाय् सुइ तुलुती तेस् ओड्हचाःतय्ही”
 त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । ओउः बाड्पाय् आन लीःतो खेःतो
 ४ ओहाडःसैको तेस्ताड् दाहती वाड्तोक्हाडः ओउः बाड्पाय्
 तुलुती तेस्घाड् फोल्ओलेः च्यवःआकानी । ५ एत च्यवःती ओउः
 मोमःचोःलम् घाड्हाडः पोक्ती यात्चाक् भाम्ओ क्रमःनाय् लावओ
 लाव्मयः मान्तालो लेखा डोय्सै च्युडःती मुओ च्यवःती ओउःमयः
 आन ग्रीनःआकाय् । ६ “लौ ताः ग्रीनःइली । ओउः ड्हासै
 क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सात्ओ नासरेत् गाव्कोः येसुकायः बोडःतेः-
 नीतो ओउःपाय् इहाडःलेः मुल उहती च्योक्ओ लेःआः बा । लौ
 ओउःकायः एनःती गम्ओ थाव्पाय् द्याह् सोह् मुनाः त योनु दै” त
 दाय्हती ओउः मान्ता तोती ७ “लौ द्याह् पाय्हन । ‘येसुपाय्
 गालीलताड् नीड्सै ड्हालेः स्यालःती आलनाः । ओउःइ अनम्ह
 तोओलो लेखा ओहाडः ओउःकायः क्रुस्सा दोःतेःनै’ त दाय्हओ
 पत्रुस्कायःमा ओउःकोः साथीलम्कायःमा छ्यानःती तोनु” त दाय्हती
 ओउः भाम्ओ नाय् लावओ मान्ताइ तोआथास । ८ ओउःत सायः-
 आक्तीको ओउः सुम्चाक् मोमःचोःलम् तेसघाड्सै ग्ल्युड्हती ल्हुड्
 क्रम्तीमा रैतीमा क्रव्आकाय् । ओउःमयः ओउःच्युक् रैती भयान्ते
 मेस्लोहाडः स्याव्ओ कुरापाय् अरु सुकायः छ्यानःनीली ।

९ ओहाडःसैको आइतेबार दीन्हाडः येसु सीआक्तीको
 उहती च्योक्ती ड्हापाय् मरीयम् माग्दालाकःताड् थाती वाड्आ ।
 ओउः मरीयम्कायः येसुइ अनम्हकाल सात् लान्कायः ल्हेस्ती
 वाय्ओ खेःतो । १० ओहाडःसै ओउःकःताड् थाआक्तीको मरीयम्-
 पाय् ओउः अरु क्रेस्ती ज्याःओ येसुकुस् वाह्ओमयःकःताड् आलती
 ओउः कुरा छ्यानःआथास । ११ “लौ येसुपाय् उहती च्योक्तो मुओ
 त डाइ मेस्खा च्यवःआलाडः बा” त दाय्हती तोउतो एत तोओपाय्
 अरुलम्इ ड्हाम्नीली । १२ ओहाडःसैको लोन्तेसै नीस्चाक् येसुकुस्

वाहओमयः गाव्ताड् आल्लोक्हाडः येसुपाय् थे रुप् स्यावती थाओ
च्यवःआकाचु १३ एत च्यवःआक्तीको ओउःनीसइ पाय्हती
“येसुकायः च्यवःआलाडःचु” त दाय्हतीमा छ्यानःचुतो ओउःनीस्-
कायःमा अरुलमइ ड्हाम्थाचल ।

१४ फेरी लोन्तेसै येसु ओउः एघारजन लयः छ्युड्हओमयः-
कःताड् आम्ह जेःओ बेलाहाडः थाआ । थातोक्हाडः ओउःमयः
ड्हाम्मालो चाक्ओ ल्हुड् स्यावती भयान्ते ओउःइ जान्आथास ।
१५ “लौ द्याह्पाय् सबै ल्हाव्हदैबाड्हडः थोयःती डाकोः पेओ
समचार सबै मान्तालम्कायः थोल्हती तोनु दा । १६ सुसुखेइ इ कुरा
ड्हाम्ती बाप्तीस्मा त्याक्नानी ओउः मान्तालेः दलतो स्याव्नै
सुसुखेइ ड्हाम्नीली ओउः मान्तालेः लोने न्युम्हनानी ।
१७-१८ डाकोः कुरा ड्हाम्ओ मान्तालम् पेतो जाड्हसा खाय्नानी ।
डाकोः मय्ड् पेहती लान्लम्कायः ल्हेस्मानानी नया भासालम् नोः-
मानै रु चुम्ओमा बीस् तुड्ओ त खेःया ओउःमयः सीमाइली ।
जीक्ओ मान्ताकायः क्रुतइ दीन्ह्आक्तीको स्याक्ताक्मानानी” त
दाय्हती येसुइ थातोक्हाडःपाय् ओउः एघारजनकायः तोआकान् ।

१९ एतलेः येसुइ तोआकान् ओहाडःसैको लोने प्रभु
येसुकायः लाड्काताड् लनःओ खेःतो ओहाडः परमेस्वरकोः गुल्ह-
दाड् स्यावती परमेस्वरकोः डोय्सै च्युडःतीलेः मुआ । २० ओहाडः-
सैको ओउःकुस् वाहओमयःपाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः चारदोवाताड्
थोयःती येसुकोः कुरा थोल्हती तोआकानी । तोतोक्हाडः “इ कुरा
दोड्सीःओ कुरा लेःआः” त छ्यानःसाकायः परमेस्वरइ ताड्हओ
ग्याड्हराय् जाड्हताक्आथास ।

लुका

लुकाइ लेखओ येसुकोः कुरा

१ अ नाड् पेओ थीओफीलस्य डीकःगन ड्हा स्याव्ओ कुरापाय् नाःतो मान्तालम्इ लेखसा बोडःनीतो २ इ कुराखेपाय् येसुकोः ओत्नम् दीन्हाडःसै सबै च्यवःओ मान्तालम्कोः ल्हाकराय् सायःती चीःआक्तीको ओउःमयःइ लेखआकानी । ३ ओहाडःसैको उया इ कुरापाय् डाइमा सबै पेतो सायःआक्तीको नाड्कायः दोड्हतोलेः छ्यानःसा थेडालेः लेखनेःआलाड् । ४ इ डाइ लेखओ कुरा पहआक्तीको नाड्इ ओउः ड्हा स्यान्ओ कुराकायः-पाय् “गाव्खे दोड् कुरा लेःआः गाव्खे दोड्मालो कुरालेः” त नाड्इ लयःकायः तय्हसा खायतेःनौ ।

५ यहुदीया देसहाडः यात्चाक् हेरोद् राजा मुओ खेःतो । ओउः राजा मुतोक्हाडः अबीयाह् त तोओ पुरोहीत्कोः खलक्हाडः यात्चाक् जखरीया त तोओ खेःतो । ओउःकोः बुधीपाय् इलीसबा त तोओलेः ओउःपाय् जुगाड् ड्हा स्याव्ओ पुरोहीत् हारन् त तोओकोः मोमःदाने खेःतो । ६ ओउःनीस् पय्क्चाःइ परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेओ काम् जाड्हमाआकाचु ओउःकोः गानाक्ती तोओ कुरापाय् पेतो सायःमाआकाचु । ७ इलीसबा त तोओइपाय् चोः जुगाड् लातसा खायउलु ओउःत भयान्ते ओउःनीस् बुधा बुधी स्याव्तोक्हाडः चोः नाःचल ।

८ ओहाडःसैको यात्दीन्हाडः ओउः अबीयाह् खलक्कोः पुरोहीत्लम् काम् जाड्हसा पालो स्याव्आ । मन्दीरहाडः काम् जाड्हतोक् बेलाहाडः ओउः मन्दीर् कीम्कोः दोड् दुड्हाडः यात्-चाक्इ परमेस्वरकायः धुप् उलःसा काम् जाड्हओ त जवनानी । ९ ओउः दीन्हाडः बाड् खेलती योआक्तीको इ धुप् उलःसा काम् जाड्हसाकायः जखरीयाकायःलेः दोक्ती गम्ओ खेःतो । ओउः त

भयान्ते जखरीयापाय् मन्दीर् कीम् दुड्हाडः पोक्ती वाड्तो
 १० बाहीरसै नाःतो अरु मान्तालमखेइ परमेस्वरकायः तेती तोती
 मुआकाय् । ११ ओहाडःसैको जखरीयाइ धुप् उलःती बयःओ
 बेलाहाडः ओउः उलःती गम्सा थावकोः डोय्दोहाडः यात्ज्योः
 परमेस्वरइ लाड्कासै ल्होक्ओमयः थाओ च्यवःआकान् । १२ ओउः
 ल्होक्ओमयः च्यवःआक्तीको जखरीयापाय् ल्हुड् क्रम्ती रैआ ।
 १३ ओउःत रैतोक्हाडः “अ जखरीयाय रैतेःचाःनाः । नाड्इ चोः
 तेओ कुरापाय् परमेस्वरइ मोती सायःतेःनाः । नाड्कोः इलीसबा त
 तोओ बुधीइ गोय्चोःचोःलेः दोःबत्तेःनाः । दोःआक्तीको ओउः
 चोःकायः ‘युहना’ त मय्डु” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयः
 तोआथै । १४ “लौ नाड्कोः गोय्चोःचोः दोःओ बेलाहाडःपाय्
 नाड्मा आनतेः मोतेःनाः नाःतो अरुलम्मा चोडाय्तो स्यावनै । १५ इ
 मान्तापाय् लोने परमेस्वरकोः मीक्हाडः ताड्हतोलेः स्यावनाः ।
 ओउःइपाय् डोताक्ओ थोक्लम् धाक्सायःकोः तीःलम् तुड्सा
 गलमा स्यावल । ओउःपाय् लयः ओत्ओहाडःसै परमेस्वरकोः
 ग्वालामः आन दोःनाः । १६ लौ नाड्कोः चोःइपाय् नाःतो इस्राएल्-
 कोः मान्तालमकायः परमेस्वरकःताड् द्यान्हताकनाःथास । १७ उय्ह-
 लेकोः परमेस्वरकोः ग्वम्मा ग्वालामःमा दोःओ एलीयालो लेखा
 स्यावती नाड्कोः चोःपाय् परमेस्वरइ तोती गम्ओ प्रभुकोः ड्हासै
 वाहनाः । ओउःइ आपालम् चोःलम्कुस ब्राड्ताक्मानौ रेव्ओ काम्
 जाड्हओ मान्तालमकायः पेओ व्हायओ ल्हुड् स्यावताक्मानौ ।
 ओउःत हायःती ओउःइ स्त्रीसकोः वाड्सा बेलाहाडःकायः
 मान्तालमइ प्रभुकायः रोम्ताकनाःथै” त दाय्हती ओउः ल्होक्-
 ओमयःइ जखरीयाकायः तोआथै । १८ ओउःत तोआक्तीको “लौ
 डामा बुधा स्यावआलाडः डाकोः बुधीमा बुधीलेः स्यावजेःआ बा
 ओउःत खेःया नीची लोने चोः दोःनाडःच त गत हायःती ड्हाम्चाडः
 र” त दाय्हती जखरीया त्याड्आ । १९ “लौ डापाय् परमेस्वरकोः
 मीक्हाडः चीड्ओ गब्रीएल् त तोओ लेःआः ड । नाड्कायः इ
 चोडायसीःओ चोः दोःताक्सा कुरा छ्यानःसा थेडा ओउःइ ल्होक्-
 आताडः बा । २० इ डाइ तोओ कुरापाय् क्रोःओ बेलाहाडः

ताप्तोलेः स्याव्नाः एत नाड्इ ड्हाम्तेःउलु ओउःत भयान्ते ओउः
कुरा स्याव्धाड्माखाहाडः नाड् ले गोलोम्तोलेः स्यावती नोःसा
स्वाय्तेःउलु” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआथै ।

२१ ओहाडःसैको इत तोतोक्हाडः ओउः बाहीरसै ल्युड्हती
मुओ मान्तालम् “जखरीयापाय् दोह् हायःती मन्दीर् कीम् दुड्हाडः
इच्युक् ज्याडःतोकायः मुधाड्आ” त म्हर्आकाय् । २२ ओहाडः-
सैको ग्ल्युड्हती वाड्तोक्हाडः जखरीयाइ ओउः ल्युड्हती मुओ
मान्तालम्कायः म्होतोड्इ नोःसा स्वाय्उलु क्रुत्इ ह दोती नोःआ
ओउःत भयान्ते मान्तालम्इ “ओउःइ मन्दीर्हाडः माडःखा च्यवः-
आकान्” त चीःआकानी । २३ ओहाडःसैको ओउःकोः मन्दीर्हाडः
काम् जाड्हओ पालो द्योक्आक्तीको जखरीयापाय् लयःकोः कीम्-
ताड् पाय्हा । २४ कीम्ताड् पाय्हाक्तीको लोने ओउःकोः
इलीसबा त तोओ बुधी चोःतुक् स्यावती भयान्ते पास् महीनाच्युक्-
कायः ओउः मोमःचोःपाय् लयःकोः कीम्हाडः नुकुती मुओ खेःतो
२५ “लौ इत हायःती प्रभु परमेस्वरइ डाकायः योनःती योजेःआताडः
बा । द्याह्हाडःसैकोः मान्तालम्इ डाकायः हेला क्लाःसा स्वाय्-
नीली” त दाय्हती इलीसबा ल्हुड्ताड् म्हर्आ ।

२६ ओहाडःसैको इलीसबा चोःतुक्पाय् छ महीना स्याव-
तोक्हाडः ओउः गब्रीएल् त तोओ ताड्हओ ल्होक्ओमयःकायः
परमेस्वरइ गालील जील्लाकोः नासरेत् त तोओ सहरताड् ल्होक्-
आथै । २७ ओउः नासरेत् सहरहाडः यात्चाक् मरीयम् त तोओ
मोमःचोः खेःतो । मरीयम्कायः यात्चाक् युसेफ् त तोओ गोय्चोःइ
वानःसा धयःती गम्ओ खेःतो । ओउः युसेफ्पाय् उय्हलेकोः दावुद्
राजाकोः प्लोमःदाने लेःआः । २८ ओहाडःसैको परमेस्वरइ ल्होक्-
आक्तीको गब्रीएल्पाय् मरीयम्कःताड् थाती वाड्आ “लौ नाड्
पेतोतेः स्याव्जेःआ । नाड्कः परमेस्वरपाय् आन प्रोती भयान्ते नाड्-
कुस् मुलेःनाः” त दाय्हती ओउः गब्रीएल् त तोओ ल्होक्ओमयःइ
तोआथै । २९ एत तोओ सायःआक्तीको “लौ इपाय् दोह् कुरालो”
त मरीयम् आन ल्हुड् रीड्हती म्हर्आ । ३० एत म्हर्तोक्हाडः “लौ
मरीयम् रैतेःचाःनाः । परमेस्वरइ नाड्कायः आन पेतो जाड्हसा

बोडःओतेःआः बा नाड् रैसा परतेःल । ३१ नाड् लोन्ते चोःतुक
 स्याव्आक्तीको गोयचोःतेः दोःतेःनाः । ओउः चोःकायः येसु त
 मय्ङ्उ । ३२-३३ ओउःपाय् आन ताड्हतो मान्ता लेःआः स्यावनाः
 ओउःकायःपाय् 'सबैसै ताड्हओ परमेस्वरकोः चोःलेः' त अरुइ
 तोनानी । फेरी ओउःकोः दावुद् त तोओ तोकानःलो लेखा परमेस्वरइ
 ओउःकायः इस्राएल् मान्तालम्कोः हुकुम् बयःसा राजा स्यावताक्-
 नाःथै । ओहाडःसैको ओउःकोः राजी गलमा द्युम्ल" त दाय्हती
 ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआथै । ३४ एत तोओ सायःती "लौ डापाय
 सुकुस्मा एनःधाड्ङल गत हायःती डाइ लात्सा खाय्चाडः र" त
 दाय्हती मरीयम् त्याड्लेःआ । ३५ "लौ नाड्कःताड् परमेस्वरकोः
 ग्वालामः ग्ल्युङ्हती खुप्लाड् वाड्ती ओउःकोः ग्वम् दोःआक्तीको
 इ परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा स्यावनाः । ओउःत भ्यान्ते नाड्कोः
 लोने वाड्सा खेःओ चोःपाय् छय्ङओ लेःआः ओउःकायः 'परमेस्वर-
 कोः चोः लेःआः' त तोनाः । ३६ ओहाडःसैको नाड्कोः इलीसबा त
 तोओ मह्आमा चोःतुक लात्ती मुलेःनाः । ओउःकायःपाय् सबै
 मान्तालम्इ 'चोः लात्सा खाय्उलु' त तोथातो ओउःपाय् बुधी
 स्याव्तोक्हाडः द्याह् ६ महीनाकोः चोःतुक लात्ती मुनाः ३७ दोह्
 हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ जाड्हसा खाय्मालो थोक्पाय् दोह्मा
 नाःल बा" त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआथै । ३८ "लौ उया
 डाकायः परमेस्वरइ तोओ कुरापाय् स्यावजेःपाः । ओउःकोः काम्
 डा जाड्हसा ग्यालेःनाडः" त दाय्हती मरीयम् त्याड्आ । एत
 त्याड्आक्तीको ओउः ल्होक्ओमयः पाय्हआ ।

३९ ओउः ल्होक्ओमयःखे पाय्हआ मरीयम्खे यहुदीया
 देसकोः स्यालुङ्हाडः जखरीया त तोओकोः कीम्ताड् दाहती
 वाड्आ । ४० ओहाडः दाह्आक्तीको इलीसबा त तोओकायः
 मरीयम्इ स्यवआथै । ४१ ओउःत स्यवती नोःतोक्हाडः इलीसबाकोः
 तुक्कोः चोः जोक्तो साड्हलेःआ । ४२ ओहाडःसैको इलीसबापाय्
 परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती "लौ अरु मोमःचोःलम्कःसै नाड्कायः
 परमेस्वरइ आन पेतो जाड्हतेःआ बा । नाड्इ लात्ओ चोःमा आन
 पेतोमा ताड्हतोमा स्याव्आनाः । ४३ डापाय्जा मीओ मान्ता

स्वेऽओतो इ डाकोः प्रभुकोः आमापाय डाकायः कुसलाड् वाड्-
साकायः दोह दयःती दोःताकनाःताडः ती । ४४ नाड्इ स्यवती
नोःओ सायःओ कुसब्रक्त डाकोः तुककोः चोःपाय चोडायतीलेः
त्योनःमाआ । ४५ ओउः परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा ड्हामती
भयान्ते नाड्पाय आन मोतोतेः स्यावतेःनाः” त दाय्हती इलीसबाइ
सोतो नोःती मरीयम्कायः तोआथै ।

४६ एत तोओ मरीयम्इ सायःती “लौ डापाय ल्हुड्हाडः
परमेस्वरकायः ‘गुच्युक पेओमा ताड्हओमा लेःआः’ त लुड्ती म्हर-
नाडः । ४७ डाकायः दलताकसा परमेस्वरइ आन मोताकआताडः
बा । ४८-४९ दोह हायःती दाय्हसा डाच्युक मीओ मोमःचोःकायः
योनःती योआकतीको ओउःइ आन पेतो जाड्हआताडः बा ओउःत
स्वेःओ डाकायःपाय ‘नाड्जा भालातेः पेतो स्यावजेःतेःआ दै’ त सबैइ
तोनाःताडः । परमेस्वरपाय गलमा पेतो छ्यड्तो लेःआः बा ।
५० ओउःकायः एडःती मुओलम्कायः परमेस्वरइ गलकायःमा योनः-
नाःथास । आपालम्कायःमा चोःलम्कायःमा ओउःइ योनःती योनाः-
थास । ५१ लयःकोः नेहरो ओरताक्ओ मान्तालम्खेकायः परमेस्वरइ
लयःकोः ग्वम् छ्यानःती मीतो स्यावताकनाःथास । ५२ राजालम्मा
ताड्हओ मान्तालम्खेकायःमा ओउःइ मीताक्थासतो बाःती याक्ओ
मान्तालम्खेकायः ओउः अरु लयःकायः नेहरो ओरताक्ओ मान्तासै
ताड्हतो स्यावताकनौ बा । ५३ ओउः योड्काय्ओलम्खेकायः
परमेस्वरइ जेःसा बयःनौ नाःतो नाःओलम्खेकायः ओउःइ बयःमाःत
ल्होक्नौ । ५४-५५ ओउःइ उय्हलेकोः आब्राहाम्कायःमा आब्राहाम्-
कोः प्लोमःदाने मोमःदानेकायःमा तोती गम्ओ कुरापाय परमेस्वरइ
दयाह ताप्तो स्यावताक्आकान् । ओउःकोः काम् जाड्हओ इस्त्राएल्
मान्तालम्कायः परमेस्वरइ योनःती योती दयाह गलकायःमा पेतो
जाड्हनाःथास” त दाय्हती मरीयम् भ्राह्ती दाय्हआ । ५६ एत
दाय्हआक्तीको मरीयम्पाय इलीसबाकुस् सुम् महीनाकायःच्युक
मुआ ओहाडःसैको लयःकोः कीम्ताड् दयान्हती पाय्हआ ।

५७ मरीयम्खे लयःकोः कीम्ताड् पाय्हआ ओहाडःसैको इली-
सबाखेकोः चोः धुड्ओ दीन् दाह्आक्तीको गोय्चोःचोः

ओत्आकान् । ५८ गोय्चोःचोः ओत्आक्तीको “लौ इलीसबा-
 कायःजा आन पेतो योनःती योती परमेस्वरइ गोय्चोःचोः दोःताक्आथै
 रैस” त सायःती ओउःकोः लयःकोः मान्तालम्मा गाव्कोः
 मान्तालम्मा मोती चोडाय्ती हुम्लाड् वाड्आकाय् । ५९ फेरी चोः
 दोःओहाडःसै आत् दीन् स्याव्आक्तीको ओउः चोःकायः मय्ङ्
 बयःसा दीन् दाह्आ । ओउः दीन्हाडः ओउःकोः लयःमयःकोः
 मान्तालम् वाड्ती “लौ इ चोःकायःपाय् लयःकोः आपाकोः मय्ङ्
 बयःती ‘जखरीया’ त मय्ङ्उ दा” त दाय्हती तोनीतो ६० “खेःल
 ओउःकायः ‘युहना’ त मय्ङ्पाः” त दाय्हती ओउःकोः आमाइ
 तोआकान् । ६१ “अहै इकायः ‘युहना’ त मय्ङ्सा दोह् हायःतीतेः
 तोतेःनौ । इकोः नालीङ्कोः सुमा ‘युहना’ त मय्ङ्ओ नाःबाय्इली”
 त दाय्हती ओउः वाड्ओलम् चोःकोः आपाकःताड् ल्हेतती ६२ “लौ
 इकायः गत मय्ङ्पाः” त दाय्हती ओउः चोःकोः आपाखेकायः क्रुत्इ
 क्वालःती व्हत्आकानी । ६३ आपाइ लेखसा सीलत् तेती “ओउःपाय्
 ‘युहना’ त मय्ङ्ओ लेःआः” त तोती सीलत्हाडः लेखआकान् ।
 ओउः लेखओ कुरा च्यवःती ओउःमयः आन ग्याड्हआकाय् ।
 ६४ ओहाडःसैको मय्ङ् लेखओ कुसब्रक्त जखरीया फेरीलेः नोःसा
 खाय्ती भयान्ते परमेस्वरकायः लुङ्ती तोआकान् । ६५ ओउःत नोःओ
 सायःती ओउः गाव्कोः मान्तालम् रैती ओउः कुरा छ्यानःती ल्हाक्ती
 सबै यहुदीया देस्कोः स्यालुङ्हाडः थोल्हती नोःकाय्आकाय् ।
 ६६ ओहाडःसैको ओउः कुरा सायःओलम् “लौ इलो खेःओ चोःपाय्
 गत ताड्हओ स्याव्चाः ओउःपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः
 दोःओजेःआः बा” त दाय्हती ओउःमयः ल्हुङ्हाडः म्हरआकाय् ।

६७ ओहाडःसैको ओउः चोःकोः आपा जखरीया त
 तोओपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती परमेस्वरकोः कुरा दाय्हआ ।
 ६८ “लौ इस्त्राएल्कोः प्रभु परमेस्वरकायः लुङ्ती ताड्हताक्ती तोनी
 दा । ओउःइ लयः छीङ्हओ मान्तालम्कःताड् वाड्ती ओउःमयः-
 कायः पेमालोसै दल्ताक्आथास । ६९ डीकायः दल्ताक्सा खेःओ
 मान्तापाय् प्रभु परमेस्वरइ यात्चाक् ओउःकोः लयः भाह्ओ दावुद्
 राजाकोः होह्सै ल्होक्आतय्ही । ७० ओउः कुरापाय् उय्हलेकोः

परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालम्इ तोनीतो द्याह् ओउः कुरा तापतो स्याव्आनाः । ७१ एत हायःती डीपाय् लयःकोः दुस्मान्सैमा डीकायः अहतो योओलम्सैमा दलतो स्याव्नाःतय्ही । ७२ डीकोः आय्कानः तोकानःलम्कायः योनःती ओउःमयःकायः तोती गम्ओ कुरा ओउःइ जाड्हलेःनौ । ७३-७५ डीकोः तोकानः आब्राहाम्कायः तोती 'लौ नीड्कोः दुस्मान्सै डाइ दोड्सीलेः दलताकनेःनाड्स' त दाय्हती परमेस्वरइ कीरीया जेःआकान् । ओउःत खेःओ डी दोह्-कःमा रैमाःत परमेस्वरकोः काम् डीकोः सीमाःच्युक्कायः ओउःकोः मीक्हाडः पेतो छय्ड्तोलेः जाड्हसा खाय्नाडःसु । ७६ लौ नाड्जा डाकोः मीओ चोःपाय् नाड्कायःपाय् 'सबैसै ताड्हओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओ मान्ता लेःआः' त तोतेःनाः बा दोह् हायःती दाय्हसा प्रभु त तोओकोः ड्हासै वाहती ओउःकायः रोम्ताक्-साकायः मान्तालम्कोः ल्हुड्लम् ग्याताकंतेःनौ । ७७ परमेस्वरकोः मान्तालम्कायः 'लौ परमेस्वरइ योनःती योती भ्यान्ते नीड्कोः रेव्भ्याड्कोः क्युम्हती वाय्आक्तीको नीड्कायः रौ गलमा द्योक्-मालो जीडः बयःतेःनै' त दाय्हती नाड्इ मान्तालम्कायः स्यान्ती तोसातेः खेःतेःनाः । ७८-७९ एतलेः डीकोः पेओ काड्ओ परमेस्वरइ नया दीन्कोः न्याम् थोड्ताक्ती भ्यान्ते च्याक्ओपाय् क्रव्ताक्-लेःनाः । ओउःलो लेखालेः परमेस्वरकोः नया कुरा वाड्आक्तीको लयः सीओकः रैती वाह्ओ मान्तालम् ओउः कुरा ड्हाम्आक्तीको सीओकः रैमाःत ल्हुड् धोमाय्तो मुनै" त दाय्हती युहनाकोः आपा दाय्हआ ।

८० ओउःतलेः आपा दाय्हआ ओहाडःसैको ओउःकोः चोः युहना त तोओपाय् आड्मा ब्रावती ल्हुड्मा वह्कतो स्याव्ती परमेस्वरकोः कुरा दीन्का दीन् न्हाड्तोलेः चीःआकान् । आने यहुदी मान्तालम्कःताड् तोलाड् वाड्सा दीन् दाह्धाड्माःखाह्ण्डः युहनापाय् याक्गारसीःमालो राड्हाडः मुओ खेःतो ।

२ १ ओहाडःसैको युहनापाय् हौ मुतोकहाडः रोमी देस्कोः राजाइ "लौ सबै मान्ताकोः मय्ड् लेखपै" त दाय्हती हुकुम् बयःआकान् । ओउःत भ्यान्ते रोमी राजाइ क्लीमःओ देस्लम्हाडः

सबै मान्तालम्कोः मय्ङ् लेखती थेङ्सा खेःतो । २ इ मय्ङ् लेखओकोः तोहा जाङ्हतोक् बेलाहाङः औगुस्तस् त तोओ रोमी देस्कोः सीजर् राजा खेःतो फेरी क्युरीनीयस् त तोओ सीरीयाकोः अन्चलादीस् खेःतो । ३ ओहाङःसैको मय्ङ् लेखसाकायः मान्तालम् लःलयःकोः ओत्ओ जील्लाताङ् आल्सा खेःतो । ४ ओउःत हायःसा थेडा मरीयम्कायः धयःती गम्ओ गोय्चोः युसेफ् त तोओ लयः याक्ओ गालील जील्लाकोः नासरेत् गाव्सै आल्ती लयःकोः तोकानः दावुद् राजाकोः दोःओ बेथ्लेहेम् गाव्ताङ् मय्ङ् लेखलाङ् वाङ्आ । ५ मरीयम्मा ओउःकुस् मय्ङ् लेखलाङ् आल्आ । आने मरीयम्पाय् चोःतुक् लात्ती मुओ खेःतो । ६ ओहाङःसैको बेथ्लेहेम् गाव्ताङ् दाह्ती मुतोक्हाङः मरीयम्कोः चोः ओत्सा बेला स्याव्ती गोय्चोःचोः दोःआकाच । ७ ओउः जेथा चोः दोःतोक्हाङः नीस् पय्क्चाःकायः कीम्कोः कोथाहाङः एनःसा दोःचल आमाखेइ चोः-कायः नाय्इ पोतोलःती स्याःकोः खोल्माहाङः पोस्ती गम्आकान् ।

८ ओहाङःसैको ओउः चोः ओत्नम् दीन्कोः याह्दीङ्हाङः बेथ्लेहेम् गाव्कोः चवरहाङः भेदामेत्छ्याःकायः ल्युङ्हती मुओ हामःओ मान्तालम् खेःइतो । ९ ओउःमयः ल्युङ्हती मुतोक्हाङः यात्चाक् परमेस्वरकोः लाङ्कासै ल्होक्ओमयः द्याङ्तोलेः थाआ । थाआक्तीको योती मुओलम्कोः थाराय्हाङः परमेस्वरकःसै आन पेतो अङ्ग थङ्गत थोङ्ओ खेःतो एत च्यवःती ओउः मान्तालम् जुगाङ् रैआकाय् । १० ओउःमयः रैतोक्हाङः “लौ रैतेःचानाः डाइ सबै मान्ताकायः प्रोताक्सा पेओ समचार वानःनेःआलाङ्स । ११ लौ दावुद् राजाकोः लयः दोःओ गाव्हाङः तेन्पाय् यात्ज्योः गोय्चोःचोः ओत्ओ लेःआः । ओउःइ मान्तालम्कायः ओउःमयःकोः रेव्भ्याङ्-कःसै दल्ताक्लाङ्लेः वाङ्ओआः बा । ओउःपाय् परमेस्वरइ तोती गम्ओ वाङ्सा खेःओ प्रभु खीस् त तोसालेः । १२ ओउः चोःकायः गत तय्हसा त दाय्हसा आल्आक्तीको नीङ्इ यात्ज्योः तोहा ओत्ओ चोःपाय् नाय्इ पोतोलःती खोल्माहाङः एनःती मुओ च्यवः-तेःनानी । ओउः च्यवःआक्तीको ‘लौ इपाय् ओउः ल्होक्ओमयःइ तोओ चोः लेःआः’ त चीःसा खाय्तेःनानी” त दाय्हती ओउः

ल्होक्ओमयःइ तोआथास । १३-१४ ओउःत तोती रोमो तोकोलेः ओउः ल्होक्ओमयःकुस् नाःतो अरुलम् थाती “लौ ‘परमेस्वरपाय सबैसै ताड्हलेःनाः सबैसै पेलेःनाः’ त सबै लुड्ती तोपानी । ल्हाव्ह-दैबाड्कोः मान्तालम्कायः योनःतीलेः योती परमेस्वरइ ओउःमयः-कायः धोमायओ ल्हुड् बयःलेःनौ” त दाय्हती सबै ल्होक्ओमयःइ परमेस्वरकायः भाहती तोआकानी ।

लाड्कासै ल्होक्ओमयः र भेदा हामःओलम्

१५ ओहाडःसैको ओउः ल्होक्ओमयः पाय्हआक्तीको “लौ बेथ्लेहेमताड् आल्इ दा इ प्रभु परमेस्वरइ छ्यानःओ कुरापाय योलाड् आल्इ” त दाय्हती ओउः भेदा मेत्छ्याः हामःओ मान्तालम् लयःमयः नोःकाय्आकाय् । १६ ओउःत नोःकाय्आक्तीको ओउः-मयः बेथ्लेहेमताड् रेन्हतोलेः दाहती वाड्ती युसेफ् मरीयम् नीस्पय्क्-चाः खोल्माहाडः क्रुस्ती ओउः तोहा ओत्ओ चोः ओहाडः एनःती

मुओ च्यवःआकानी । १७ ओउः चोः च्यवःआक्तीको ओउः ल्होक्-
ओमयःइ ड्हा तोओ चोःकोः कुरापाय् चोःकोः आमा आपाकायः
सबै ल्हाक्ती छ्यानःआकानी । १८ फेरी ओउःमयःइ ल्हाक्ती
छ्यानःओ कुरा सायःआक्तीको सबै मान्तालम्खे ग्याड्हाआकाय्
१९ मरीयम्खेइ इ कुरा ल्हुड्हाडः सेती आन लाय्आकान् ।
२० ओहाडःसैको ओउः भेदा हामःओ मान्तालम् आल्ती नोःकाय्ती
“दोड्सीलेः गतलो ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआतय्ही ओउःतलेः डीइ
च्यवःआकानी” त दाय्हती ओउःमयः परमेस्वरकायः लुड्ती तोती
चोडाय्तीलेः पाय्हाआकाय् ।

२१ ओउः भेदा हामःओ मान्तालम् पाय्हाआकाय् ।
ओहाडःसैको ओउः चोः ओत्ओहाडःसै आत् दीन् पुत्आ । आत्
दीन् पुत्आक्तीको ओउः चोःकायः पुन् तात्सा जवओ जाड्हासा
बेलाहाडः ‘येसु’ त मय्ड्आकानी । इ मय्ड्पाय् मरीयम्कायः चोः
ओत्धाड्माःखाहाडः परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयःइ तोती बयःथातो
ओउःत भयान्ते आमा आपाइ येसु त मय्ड्आकाचु । २२ मय्ड्
बयःआक्तीको लोन्ते ओउः चोःकोः आमाकोः छय्ड्ताकसा दीन्लम्
पुत्आक्तीको मोसाइ गानाक्ती तोओलो लेखा ओउःनीसइ चोः-
कायः परमेस्वरकोः मन्दीरताड् लात्ती आलःआथै २३ दोह् हायःती
दाय्हासा परमेस्वरकःसै दोःओ उय्हलेकोः मोसाइ लेखओ ऐन्हाडः
“लौ नीड्कोः जेथा गोय्चोःचोःपाय् परमेस्वरकायः छ्यानःती तोती
गम्सा खेःतो” त लेखती मुनाः । २४ फेरी “लयःकोः चोः तोहा
ओत्ओहाडः आमाइ नीसज्याड् धुकुरवाःया परेवाःकोः चोःया
परमेस्वरकायः ल्हासा खेःतो” तमा लेखती मुनाः । ओउःत भयान्ते
येसुकोः आमा आपाइ ओउःकायः यरुसालेमहाडः मुओ मन्दीरताड्
आलःआथै ।

२५ मन्दीरताड् आलःतोक्हाडः यात्चाक् परमेस्वरकोः
कुरा आन भाह्ती जाड्हाओ मान्ता मुओ खेःतो । ओउःकोः मय्ड्
सीमीयोन् त तोओलेः खेःतो । सीमीयोन्पाय् इस्त्राएल् जात्कोः
मान्तालम्कायः दल्ताकसा दीन्कायः आन ल्युड्हाती मुआ । फेरी
परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती २६ “लौ नाड्कोः सीमाःखाहाडः

परमेस्वरकोः ड्हा तोती गम्ओ स्त्रीस् त तोओकायः नाड्इ च्यवःसा दोःतेःनाः” त दाय्हती परमेस्वरकोः ग्वालामःइ सीमीयोन्कायः छ्यानःती तोआथै । २७ इत तोआक्तीको परमेस्वरकोः ग्वालामःइ सीमीयोन्कायः मन्दीरताड् आलःआथै । मन्दीरहाडः वाड्ती मुतोक्-हाडः येसुकोः आमा आपाइ चोःकायःमा ऐन्इ तोओलो लेखा मन्दीरताड् छ्यानःलाड् लात्ती वानःआकाचु । २८ आमा आपानीस्इ येसु चोःकायः लात्ती वानःओ च्यवःती सीमीयोन्इ ओउः चोःपाय् आमाकःसै त्याक्ती लयःकःताड् खोलःती गम्आथै २६-३१ “लौ प्रभु परमेस्वर्य नाड्इ डाकायः तोती गम्ओ कुरा द्याह स्यावओआः बा । इ सबैकोः मीक्हाडः दलताक्लाड् वाड्सा खेःओ मान्तापाय् डाइमा लयःकोः मीक्इ च्यवःआलाडः बा ओउःत भयान्ते डापाय् सीयामा स्यावनाडः । ३२ इ चोःइपाय् लोन्ते यहुदी खेःमालो जातकोः मान्तालम्कायः नाड्कोः पेओ वाड्सा खेःओ ल्याम् हवःती छ्यानःनाःथास । ओहाडःसैको नाड्कोः इस्राएल् जातकोः मान्तालम्कायः ओउःइ ताड्हताक्लेःनै” त दाय्हती सीमीयोन्इ परमेस्वरकायः भाहती तोआकान् । ३३ ओउःत तोओ सायःती येसुकोः आमा आपानीस् आन ग्याड्हाकाच । ३४-३५ ओहाडः-सैको ओउःनीस्कायः सीमीयोन्इ आसीक् बयःती “लौ लोन्ते इ नाड्कोः चोःइ स्यान्ती तोओ कुरा नाःतो इस्राएली मान्तालम्खेइ ओउः कुरा ड्हाम्माःत भयान्ते सीती वाय्लेःनै अरुलम्खे ओउःकोः कुरा ड्हाम्ती भयान्ते पेओ रौ जीडः दोःनै । ओउःकोः कुरा सायःतोक्हाडः मान्ताकोः ल्हुड्तुक् पेनाःया पेलया त छ्यानःओलेः स्यावनाः । माः रैस लोन्ते नाड्कोः लयःकोः ल्हुड्पाय् आन लीह-तोतेः स्यावतेःनाः” त दाय्हती सीमीयोन्इ मरीयम्कायः तोआथै ।

३६ ओउःत सीमीयोन्इ तोआथै ओहाडःसैको ओउःहाडःमा यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती स्यान्ओ बुधी मोमःचोः मुओ खेःतो । ओउः मोमःचोःपाय् आसेर् खलक्कोः फनुएल् त तोओकोः चोःदयाड् खेःतो । ३७ बुधाकः पाय्हाक्तीको सात् बरसहाडः ओउः बुधाखे सीआ । ओउः हाना त तोओखे चौरासी बरसकायः स्यावओ फेरी न्हीदीड्मा याह्दीड्हाडःमा परमेस्वरकायः भाहथै

तोधै मुतो बेला बेलाहाडः उपाड् काःधैमा मुतो । ३८ ओहाडःसैको
 येसुकायः वानःतोक्हाडः हानामा मन्दीरताड् दाह्आ । मन्दीरताड्
 दाह्ती येसु चोःस्वेकायः च्यवःती हानास्वेइ परमेस्वरकायः चोडाय-
 तीलेः लुड्ती तोआकान् । ओहाडःसैको सबै “लौ यरुसालेमकायः
 दलताक्सा चाक्पाय् वाड्पाः” त दाय्हती ओउः वाड्सा स्वेःओ
 स्त्रीस्कायः ल्युड्हती मुओलम्कायः “लौ ओउः स्त्रीस् वाड्ओपाय्
 डाइमा च्यवःआलाडः बा” त दाय्हती हानाइ ल्हाक्ती छ्यानः-
 आथास । ३९ ओहाडःसैको मन्दीरकोः कुरा सबै जाड्हती स्वाय्-
 आक्तीको मरीयम् पय्क्चाः येसु चोः लात्ती लयःकोः गालील
 अन्चल्कोः नासरेत् सहरताड् द्यान्हती पाय्ह्आकाच । ४० ओहाडः-
 सैको येसु त तोओपाय् ब्राव्ती ताड्हती ल्हुड् व्हक्ती व्हाय्तो
 स्याव्आ । ओउःकायः परमेस्वरइ योनःती योतीलेः पेतो
 स्याव्ताक्आथै ।

४१ ओहाडःसैको यहुदी मान्तालम्कोः च्योल्ओ दीन् त
 तोओ छ्यात्हाडः येसुकोः आमा आपापाय् यरुसालेमताड् साल्
 साल्हाडः आल्ओ स्वेःचतो । ४२ ओउःत भयान्ते येसु बार बरस
 स्याव्तोक्हाडः ओउः साल्कोः च्योल्ओ दीन्कोः छ्यात्हाडः
 येसुकोः आमा आपाइ ओउःकायः यरुसालेमताड् लात्ती आलः-
 आथै । ४३ यरुसालेमताड् आलःआक्तीको ओउः छ्यात्कोः जवसा
 स्वेःओ कुराकायः सबै जाड्हती द्योक्आक्तीको आमा आपानीस्
 कीम्ताड् द्यान्हती पाय्ह्आकाच । ओउःनीस्स्वे द्यान्हती पाय्हतोक्-
 हाडः येसु चोःस्वे आमा आपाइ चीःमाःत यरुसालेमहाडः मुधाड्-
 लेःआ । ४४ “नीचीकोः साथीलम्कुस् वाड्ती मुनाः” त म्हर्ती
 येसुकोः आमा आपापाय् चीड्ती आल्ती पाय्ह्ओ ल्याम्हाडः यात्
 दीन्कायःच्युक् वाह्आकाच । यात् दीन्कायःच्युक् वाह्आक्तीको
 राम्हसैलोहाडः येसुकायः लयःकोः मान्तालम्कःहाडः बोडःचुतो
 च्यवःथाल । ४५ ओउःत भयान्ते ओउःनीस् यरुसालेमताड् बोडःलाड्
 द्यान्हती आल्आकाच । आल्ती यरुसालेमताड् दाह्आक्तीको सुम्
 दीन् पुत्आ । ४६ सुम् दीन् पुत्आक्तीकोलेः ओउःनीस्इ येसुकायः
 परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः च्यवःआकाचु । ओहाडः येसु धरमा

स्यान्ओमयःकुस् मुती ओउःमयःइ स्यान्ओ कुरा सायःतीमा मुओ ओउःमयःकायः वहत्तीमा मुओ खेःतो । ४७ “लौ इच्युक् दीन् ज्याडःधाड्मालो मान्तापाय् गत हायःती इलो खेःओ कुरा व्हाय्- तोलेः चीःसा स्वाय्नौ र” त म्हर्ती ओउः स्यान्ओ मान्तालम् ग्याड्हआकाय् । ४८ ओहाडःसैको येसु एत हायःती मुओ च्यवःती ओउःकोः आमा आपानीस्मा ग्याड्हआकाच । “अ चोः दोह् हायः- तीतेः एतलेः लीह्ताक्तेःआताड्च । डामा नाड्कोः आपाइमा नाड्- कायः बोडःती नीची आन ल्हुड् ज्याडःआकाच” त दाय्हती येसुकायः आमाइ तोआकान् । ४९-५० “अ डाकायः एत बोडःसा परतेःजल । डाइपाय् लयःकोः परमेस्वर आपाकोः काम् जाड्हती ओउःकोः कीम्हाडः मुसा खेःतो त नीड्जीइ चीःतेःनाड्जलया” त दाय्हती येसु त्याड्तो ओउः त्याड्ओ कुराकोः माने ओउःकोः आमा आपानीस्इ तय्हचुलु । ५१ ओहाडःसैको येसु आमा आपाकुस् नासरेत् सहरताड् द्यान्हती पाय्हआकाय् । ओउःहाडः पाय्हआक्- तीको येसुइ लयःकोः आमा आपाइ तोओ कुरा पेतो सायःती जाड्हआकान् । ओहाडःसैको ओउः चोःकायः स्याव्ओ कुरापाय् ओउःकोः मरीयम् आमाइ लयःकोः ल्हुड्हाडः सेती गम्आकान् । ५२ येसुपाय् ताड्हती ब्राव्ती ल्हुड् वहक्ती व्हाय्तो स्याव्आ ओउःकः परमेस्वरमा मान्तालम्मा सबै प्रोआकाय् ।

३ १ ओहाडःसैको तीबेरीयस् त तोओपाय् रोमी महाराजा पत्र बरस् स्याव्आक्तीको ओउः बेलाहाडः पोन्तीयस् पीलातस् त तोओखे यहुदीयाकोः अन्चलादीस् खेःतो । फेरी गालील देस्कोः राजापाय् हेरोद् त तोओखे खेःतो । ओउःकोः फीलीप् त तोओ हौखेपाय् इतुरिया देस्मा त्राखोनीतीस् देस्मा ओउःनीस् देस्कोः राजा खेःतो । फेरी लुसानीयस् त तोओखे आबीलेने देस्कोः राजा खेःतो । २-३ ओहाडःसैको यरुसालेम्हाडः आनास्मा कयाफा त तोओमा प्रधान् पुरोहीत् खेःतोक्हाडः जखरीयाकोः चोः युहना त तोओपाय् याक्गारसीःमालो बेलाड्हाडः याक्ओ खेःतो । ओहाडः याक्तोक्- हाडः परमेस्वरकोः कुरा ल्हुड्हाडः दोःती भ्यान्ते युहनापाय् योर्दन् खोलाकोः इःसै उःसै ब्याहती वाहती परमेस्वरकोः कुरा थोल्हती

तोआकान् । “लौ नीड्पाय् लःलयःकोः रेव्ओ काम्लम् फेती वाय्ती परमेस्वरकःताड् द्यान्हन । ओउःत हायःआक्तीको नीड्कः परमेस्वरकोः मल्हओ ल्हुड्पाय् स्याक्नाः । ओहाडःसैको नीड्इ इत हायःओ त अरुकायः छ्यानःसाकायः तीःहाडः बाप्तीस्मा त्याक्नु दा” त दाय्हती युहनाइ सबैकायः थोल्हती तोआथास । ४ इत हायःओपाय् यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता एसाया त तोओइ उय्हलेहाडः लेखआकान् “लौ मान्ता याक्गारसीःमालो बेलाड्हाडः यात्चाक्इ कुरा तोती गोःती मुनाः ‘लौ प्रभुकायः पेतो रोम्साकायः ओउः वाड्धाड्माःखाहाडः ओउःकोः वाह्सा खेःओ ल्याम् ड्हालेः पेतो जाड्हाकान्नु दा । ५ ल्याम्कोः ह्योड्हलम्मा पाम्हती वाय्नु । ल्याम्कोः बुम्लम्मा तव्हती वाय्नु । ओउः ल्याम्पाय् धेड्ताक्ती वाह्सा दुक्तो थाव्लम् डोस्तोलेः जाड्हनु दा । ६ ओहाडःसैको लोन्ते मान्तालम्कायः रेव्ओसै दल्ताक्सा प्रभु वाड्ओलेः सबैलम्इ च्यवःनानी’ त दाय्हती ओउः मान्ता दाय्हा” एत एसायाइ तोती लेखआकान् ।

७ ओहाडःसैको युहनाकःताड् नाःतो मान्तालम् बाप्तीस्मा त्याक्लाड् हुमती वाड्तोक्हाडः “लौ नीड् कुयः युक्कोः चोःतेः खेःतेःनै । नीड्पाय् इहाडः वाड्ती ‘रेव्ओ काम् जाड्हभ्याड्कोः न्युम्हताक्ओसै दल्सा दोःलेःनाः’ त म्हरतेःनै यादो । इत हायःसा सुइतेः तोतेःआकाय् । परमेस्वरइ न्युम्हताक्ओसै गत हायःतीतेः क्रव्सा खाय्तेःनानी र । ८ ‘डी आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेकायःपाय् परमेस्वरइ गलमा न्युम्हताक्तय्हीली वाय्तय्हीली’ ततेः ताःतेःचनै । दोड्सी दाय्हभनाड् नीड्खे मीहती वाय्तो स्याव्ने त खेःया दोड्सीलेः आब्राहाम्कायः परमेस्वरइ अरु अरु प्लोमःदाने मोमःदानेखे इ साःहाडः मुओ बाड्लम् थाड्ताक्ती जाड्हासालेः खाय्लेःनौ बा । लौ नीड्मा ल्हुड् द्यान्हती रेव्ओ काम् जाड्हाओ फेसा खेःतेःनै । ९ सायः पेतो ग्रान्हती सायःमालो सीडःकायः मान्ताइ खाम्हती ओल्ती तुस्ओ सीडः जाड्हती वाय्नानी माःर । इलो लेखालेः नीड्इ पेओ काम् जाड्हतेःनीली त खेःया परमेस्वरइ द्याह् ह्योडःती वाय्तो स्याव्ताक्तेःनै बा” त दाय्हती युहनाइपाय् बाप्तीस्मा त्याक्लाड्

वाङ्ओ मान्तालम्कायः तोआथास । १० ओउःत तोओ कुरा सायः-
 आक्तीको “लौ उया डीइ दोह् हायःचाडःसु ती” त दाय्हती ओउः
 हुम्ती सायःओलम्इ वह्त्आथै । ११ “लौ नीस्ज्याङ् ग्ल्युप्ओ नाय्
 नाःओ मान्ताखेइ नाय् नाःमालो मान्ताखेकायः यात्ज्याङ् वेःती
 बयःकायन् । जेःगा नाःओ मान्ताखेइ जेःगा नाःमालो मान्ताखे-
 कायःमा बयःकायन्” त दाय्हती युहनाइ त्याङ्ती तोआथास ।
 १२ ओहाडःसैको पैसा उथावओ जीमदार्लम्मा बाप्तीस्मा त्याक्सा
 थेडा तेलाङ् वाङ्आकाय् । १३ वाङ्आक्तीको “अ गुरुय डीइ दोह्
 हायःचाडःसु ती” त दाय्हती ओउःमयःइमा वह्त्नीतो “लौ उथावसा
 खेःओ पैसासै न्हाङ्तोलेः नाःतो त्याक्ती जेःलाम्” त दाय्हती
 तोआथास । १४ फेरी सीपाहीलम्मा वाङ्ती “लौ डीखेइ आने दोह्
 हायःचाडःसु” त दाय्हती युहनाकायः वह्त्आकानी । “लौ अरुकोः
 सामान् लालाम् अरुकायः माःती गालतुम्ती नोःलाम् । नीङ्कोः
 जागीर् य्हवःमाःत त्याक्नु दा” त दाय्हती युहनाइ त्याङ्ती
 तोआकान् ।

१५ युहनाइ एत तोतोक्हाडः “लौ इपाय् परमेस्वरइ तोती
 गम्ओ वाङ्सा खेःओ खीस् लेःआः यादो” त म्हरती सायःओ
 मान्तालम् ल्हुङ्हाडः म्हरआकाय् । १६ ओउःमयः म्हरओ युहनाइ
 चीःती “लौ डाखेइ तीःइलेः बाप्तीस्मा बयःनेःनाङ्सतो लोन्तेसै
 यात्चाक् डासै आन ताङ्हओ चाक्आः वाङ्लेःनाः बा । ओउः-
 कायःपाय् डाच्युक् मीओ मान्तापाय् ओउःकोः जुत्ता फास्सामा
 स्याव्डल । ओउःखेइ परमेस्वरकोः ग्वालामःइमा म्हेःइमा बाप्तीस्मा
 त तोओ बयःतेःनै । १७ ओउःइपाय् लोन्ते चुय्कोः धान्हलो लेखालेः
 पेओ मान्तालम्कःसै पेमालोलम् पेङ्कलःती चलनौ । पेओ
 मान्तालम्खेकायः परमेस्वरइ चुय्लो लेखा त्युम्हती लयःकःताङ्
 वानःथासतो ओउः पेमालोलम्खेकायः धान्हलो लेखालेः गलमा
 सीमालो म्हेःहाडः ताती वाय्नाःथास” त दाय्हती युहनाइ स्यान्ती
 तोआथास । १८ एतलेः युहनाइ नाःतो कुरा स्यान्ती “लौ परमेस्वर-
 कोः काम् पेतो जाङ्हनु” त दाय्हती मान्तालम्कायः होम्सा बोङः-
 आकान् ।

१९ ओउः हुमती वाड्ओलम्खेकायः युहनाइ होमसा बोडः-
थातो हेरोद् राजाइ लयःकोः हौकोः बुधी हेरोदीयस् त तोओकायः
जार् काती वानःओमा अरु पेमालो काम् जाड्हओ त भयान्ते
हेरोदखेकायः युहनाइ जान्आकान् । २० ओउःकायः आन जान्ओ त
भयान्ते हेरोद् राजाइ ओउःकोः अरु रेव्ओ काम्कायः पाःती लोने
युहनाकायः भयाल्खानहाडः काआथै ।

२१ ओहाडःसैको याक्गारसीःमालो बेलाड् मुधाड्तोक्-
हाडः युहनाइ अरु मान्तालम्कायः बाप्तीस्मा जाड्हआक्तीको
येसुकायःमा बाप्तीस्मा बयःआकान् । २२ ओउःकायः बाप्तीस्मा
बयःआक्तीको येसुइ परमेस्वरकायः तोतोक्हाडः फेल्बाड् वाक्ती
फोल्आ ओहाडःसैको धुकुरवाःकोः रुप्लो थाड्ती परमेस्वरकोः
ग्वालामःलेः येसुकोः थारायसै ग्ल्युड्हती वाड्आ “लौ नाड्पाय
डाकोः आन राप्ओ ल्हुड्गोरे चोःलेःतेः खेःतेःनाः बा । नाड्कः डा
आन मोलेःनाडः” त दाय्हती लाड्कासै यातज्योः हावनयः
दाय्हआ ।

२३ ओउःतलेः दाय्हती दाय्हआ ओहाडःसैको येसुकोः
स्यान्ती तोओ काम् जाड्हखयःतोक् बेलाहाडः येसुपाय् तीस बरस-
च्युक् स्याव्ओ खेःतो । ओउःपाय् युसेफ् त तोओकोः गोय्चोःचोः
लेःआः त मान्तालम् म्हर्आकाय् । युसेफ्कोः आपा एली त तोओ
खेःतो । २४ एलीकोः आपा मतथात् खेःतो । मतथात्कोः आपा लेवी
लेःआः । लेवीकोः आपा मेल्की । मेल्कीकोः आपा यान्ना ।
यान्नाकोः आपा युसेफ् । २५ युसेफ्कोः आपा मतथीयस् ।
मतथीयस्कोः आपा आमोस् । आमोस्कोः आपा नहुम् । नहुम्कोः
आपा एस्ली । एस्लीकोः आपा नगै । २६ नगैकोः आपा माथ ।
माथकोः आपा मतथीयस् । मतथीयस्कोः आपा सेमेयीन् । सेमेयीन्-
कोः आपा योसेक् । योसेक्कोः आपा योदा । २७ योदाकोः आपा
युहनान् । युहनान्कोः आपा हेसा । हेसाकोः आपा यरुबाबेल ।
यरुबाबेलकोः आपा सलथीएल् । सलथीएल्कोः आपा नेरी ।
२८ नेरीकोः आपा मेल्की । मेल्कीकोः आपा आदी । आदीकोः
आपा कोसाम् । कोसाम्कोः आपा एल्मादाम् । एल्मादाम्कोः आपा

एर । २६ एरकोः आपा यहोस्युआ । यहोस्युआकोः आपा एलीएजर । एलीएजरकोः आपा योरीम् । योरीम्कोः आपा मतथात् । मतथात्कोः आपा लेवी । ३० लेवीकोः आपा सीमीयोन् । सीमीयोन्कोः आपा यहुदा । यहुदाकोः आपा युसेफ् । युसेफ्कोः आपा योनाम् । योनाम्कोः आपा एलीआकीम् । ३१ एलीआकीम्कोः आपा मेलीया । मेलीयाकोः आपा मेन्ना । मेन्नाकोः आपा मताथा । मताथाकोः आपा नथान् । नथान्कोः आपा दावुद् त तोओ खेःतो ।

३२ ओहाडःसैको दावुद् राजाकोः आपा येसे लेःआः खेःतो । येसेकोः आपा ओबेद् । ओबेद्कोः आपा बोआस् । बोआस्कोः आपा सल्मोन् । सल्मोन्कोः आपा नहस्योन् । नहस्योन्कोः आपा आमीनादाब् । ३३ आमीनादाब्कोः आपा आदमीन् । आदमीन्कोः आपा आरनी । आरनीकोः आपा हेस्त्रोन् । हेस्त्रोन्कोः आपा फेरेस् । फेरेस्कोः आपा यहुदा । ३४ यहुदाकोः आपा याकुब् । याकुब्कोः आपा इसाक् । इसाक्कोः आपा आब्राहाम् । आब्राहाम्कोः आपा तेराह् । तेराह्कोः आपा नाहोर् । नाहोर्कोः आपा सेरुक् । ३५ सेरुक्कोः आपा रेयु । रेयुकोः आपा पेलेक् । पेलेक्कोः आपा एबेर् । एबेर्कोः आपा सेलाह् । सेलाह्कोः आपा कनान् । ३६ कनान्कोः आपा आरफक्साद् । आरफक्साद्कोः आपा सेम् । सेम्कोः आपा नोआह् । नोआह्कोः आपा लामेक् । लामेक्कोः आपा मेथुसेला । ३७ मेथुसेलाकोः आपा हनोक् । हनोक्कोः आपा यरेद् । यरेद्कोः आपा महलालील । महलालीलकोः आपा कनान् । ३८ कनान्कोः आपा एनोस् । एनोस्कोः आपा सेथ् । सेथ्कोः आपा आदम् । फेरी आदम्कोः आपा त तोओ परमेस्वरलेः खेःतो ।

४ १-२ ओहाडःसैको बाप्तीस्मा त्याक्आक्तीको येसुपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः मुह्ती योर्दन् खोलासै द्यान्ह्ती वाड्आ । ओहाडःसैको परमेस्वरकोः ग्वालामःइ येसुकायः चालीस् दीन्च्युक्कायः याक्गार्सीःमालो बेलाड्हाडः आलःती गम्लाड् दाक्आथै । ओहाडः मुतोक्हाडः सैतान् त तोओ अरुसै ताड्हाओ लान्इ येसुकायः थ्योन्ह्ती होम्सा बोडःआथै । चालीस् दीन्च्युक्कायः येसुइ दोह्मा जेःमाःत ओःनम् दीन् पुत्आक्तीको आन

योङ्क्रायओ खेःतो । ३ इत योङ्क्रायतोक्हाडः सैतान् लान्पाय
 येसुकःताड् थ्योन्हलाड् वाड्ती “लौ नाड् दोङ्सीलेः परमेस्वरकोः
 चोःलेःतेः खेःतेःनाः त खेःया इ बाङ्कायः ‘लाड् थाड्ती स्याव्’ त
 दाय्हती तोउ दा” त दाय्हती येसुकायः तोउतो ४ “खेःल
 ‘मान्ताइपाय् जेःगा जेःओ भुङ्आले स्याक्इली’ त दाय्हती दाय्हओ
 परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।
 ५ ओहाडःसैको येसुकायः सैतान्इ आन त्यावःअ लातती लनःती
 याव्च्याखाहाडः ल्होव्हदैबाङ्कोः सबै राजाकोः देसलम् छ्यानःती
 ६ “लौ इ सबै राजालम्कोः ग्वम्मा ओउःमयःकोः देस्कोः पेपेओ
 गह्लम्मा डाइ सबैलेः बयःनेःनाड् बा । ओउः सबैलेः डाकायः
 ल्हाओ लेःआः डाइ लयः भाक्ती बयःसा स्वाय्लेःनाडः ७ ओउःत
 भयान्ते नाड्इ डाकायः बाःती स्यवतेःआची त खेःया डाइ सबै
 बयःनेःनाड् बा” त दाय्हती सैतान्इ फेरीलेः येसुकायः थ्योन्हती
 तोथातो ८ “लौ ‘नाड्इ परमेस्वरकायः भुङ्आले बाःती स्यवसा
 खेःनाः । ओउःकोः काम् ह जाड्हुउ दा’ त दाय्हती दाय्हओलेः
 परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।
 ९ ओहाडःसैको सैतान्इ येसुकायः लातती यरुसालेम् त तोओ सहर-
 ताड् आलःती ओहाडःकोः मन्दीरकोः च्योःहाडः न्यासती गम्आथै ।
 ओहाडः न्यासती गम्आक्तीको “लौ नाड्पाय् दोङ्सीलेः परमेस्वर-
 कोः चोःलेःतेः खेःतेःनाः त खेःया इसै क्लाःती ल्होक्स दा । १० इसै
 ग्लेःती जीक्तेःल दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः आखरःहाडः-
 पाय् ‘ “लौ इकायःपाय् पेतो ओम्पायःतीलेः योनु” त दाय्हती
 परमेस्वरइ ओउःकोः ल्होक्ओमयःकायः तोआकान्’ त दाय्हतीमा
 मुनाः । ११ फेरीलेः ‘ “लौ इकायःपाय् बाङ्हाडः त्योक्ती तोन्ती
 दोम् क्रुत्मा दोह्मा जीक्सा ताक्लाम्” त दाय्हती ओउः ल्होक्-
 ओमयःइ नाङ्कायः पेतो ओम्पायःती लाततेःनाः बा’ त दाय्हतीमा
 लेखती मुलेःनाः” त दाय्हती सैतान्इ तोमाथातो १२ “खेःल ‘नाड्इ
 लयःकोः परमेस्वरकोः ल्हुङ्तुक् योसा काम् जाड्हसा स्याव्ल’ त
 दाय्हओमा लेखती मुलेःनाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । १३ येसुपाय्
 ओउःत त्याड्आक्तीको सैतान्इ येसुकायः थ्योन्हती होम्सा

स्वाय्माःत भ्यान्ते अरु क्रोःओ बेलाहाडः दाह्धाड्माःच्युक्कायः
येसुकायः फेती ज्याल्आ ।

१४ सैतान् ज्याल्आक्तीको येसु परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती
गालील जील्लाताड् द्यान्ह्ती पाय्ह्आ । ओउः बेलाहाडः येसुकोः
कुरा ओउः देसहाडः गाःहाडःमा नाम्तीलेः नोःओ खेःतो ।
१५ ओहाडःसैको द्यान्ह्ती पाय्ह्आक्तीको येसुइ ओउः यहुदी
मान्तालम्कोः थनःती हुम्ओ कीम्लम्हाडः पोक्ती ओउःहाडः
स्यान्ती तोआकान् । ओउःत स्यान्ती तोतोक्हाडः सबै मान्तालम्इ
ओउःकायः “लौ इपाय् आन व्हाय्तोलेः स्यान्नौ बा” त दाय्ह्ती
लुङ्तीलेः नोःकाय्आकाय् । १६ ओहाडःसैको येसु लयःकोः नासरेत
सहरताड् पाय्ह्आ । ओउःहाडः पाय्ह्आक्तीको लयः जवओ
जाड्हती यहुदीलम्कोः सन्चर्बार् दीन्हाडः येसु थनःओ कीमताड्
आलती पोक्आ । पोक्आक्तीको येसुपाय् परमेस्वरकोः आखरः
पहसाकायः चीड्आ । १७ येसु चीड्तोक्हाडः ओउः कीम्कोः
मान्तालम्इ उय्ह्लेकोः एसाया त तोओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानः-
ओमयःइ लेखओ कीताप् ल्हाआथै । ओउः ल्हाओ कीताप्
त्याक्ती फेल्ती येसुइ यात्ज्योः कुरा बोडःती च्यवःआक्तीको
पहलेःआ । १८ “लौ डापाय् प्रभु परमेस्वरकोः ग्वालामः दोः-
आलाडः दोह् हायःती दाय्ह्सा ओउःकोः पेओ समचार् नाःतो
नाःमालोलम्कायः थोल्ह्ती तोसाकायःमा छ्युङ्हआताडः । थुनती
मुओलम्कायः ‘लौ बेन्तेःनाः’ फेरी च्यवःसा स्वाय्मालोलम्कायः
‘लौ च्यवःतेःनानी’ त तोसाकायःमा अरुइ ग्रक्ओ मान्तालम्कायः
फेताक्साकायःमा १९ परमेस्वरइ मान्तालम्कायः दल्ताक्सा दीन्-
पाय् ‘वाड्लेःनाः’ त छ्यानःती तोसाकायःमा परमेस्वरइ ल्होक्-
आताडः” त दाय्ह्ती दाय्ह्ओ एसायाइ लेखओ कुरापाय् येसुइ
पहआकान् ।

२० इ कुरा पहआक्तीको येसुइपाय् कीताप् खुम्ती ओउः
कीताप् गम्ओ मान्ताकायः पाय्क्लाड् ल्हाआकान् । ओहाडःसैको
येसु फेरी च्युडःआक्तीको ओउः थनःओ कीम्हाडः मुओलम् सबैइ
ओउःकायः घीःती योथातो २१ “लौ इ नीड्इ मेस् सायःओ परमेस्वरइ

बयःओ आखरःकोः कुरापाय तेनलेः तापतो स्यावओआः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २२ ओहाडःसैको येसुइ इतलेः आन व्हाय-ओमा क्लोनःती तोओ कुरा स्यान्ती भयान्ते सायःओलमइ आन ग्याड्हआकाय “ओउःपाय इहाडःकोः युसेफ त तोओकोः चोः लेःआः माःर” त दाय्हती नोःकायआकाय । २३ ओउःमयः ओउःत नोःकायइतो “लौ डाकायःपाय ‘नाडपाय दाक्तरतेः मुतेःनाः त भयान्ते लयःकायः स्याक्स दा’ त दाय्हती दाय्हओ कुरा नीडइ तोतेःनानाड्स यादो । ‘कफरनाहुम् सहरहाडः नाडइ जाड्हओ ग्याड्हरायलम् इहाडःमा जाड्हती छ्यानःताडी दा’ त दाय्हतीमा तोतेःनानाड्स । २४ दोडसीलेः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःपाय लयःकोः देसहाडः सुमा भाकइली । २५ माः है एलीया त तोओ मुतोकहाडः-पाय इस्राएल् देसहाडः सुम् बरस आधाच्युककायः तीः जुगाड वामाःत भयान्ते आन छालःओ अनीकाल स्यावआ । ओउः बेलाहाडः इस्राएल् देसहाडः नाःतो योडक्रायती सीखेःओ बुधा सीओ मोमः-चोःलम् खेःइतो २६ ओउःमयःखेकायः स्याससाकायः परमेस्वरइ एलीया त तोओ सुकःताडमा ल्होकथाल सीदोन देसकोः सारेप्ता त तोओ गावकोः बुधा सीओ मोमःचोःखेकःताड ह स्याससाकायः ल्होकआथै । २७ ओहाडःसैको एलीया गुल्हओ एलीस्या त तोओकोः बेलाहाडःमा इस्राएल् देसहाडः नाःतो कोह चाओ मान्तालम् खेःइतो ओउः कोहइ डायःओलम्कायः एलीस्याइ सुकायःमा स्याकताक्थासल यातचाक् इस्राएली जात् खेःमालो सीरीया देसकोः नामान् त तोओपाय ओउःकायः ह एलीस्याइ स्याक्-ताकआथै” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास । २८ इतलेः परमेस्वरइ अरु अरु जातकोः मान्तालम्कायः “पेतो हायःसा बोडःनौ” त दाय्हती स्यान्ओ सायःती ओउः थनःओ कीमहाडः मुओलम् आन ल्हहती येसुकः ल्हुड् मल्हतो स्यावआकाय । २९ ल्हुड् मल्हतो स्यावती भयान्ते ओउःमयःइ चीडती येसुकायः बाहीरताड क्लाःती ओउः सहर मुओ बुम्कोः च्योःताड लातती आलःती वारसै क्लाःती सात्सा बोडःथातो ३० येसुपाय द्यान्हती ओउः हुम्ओलम्कोः माभहाडः च्योल्ती लयःकोः ल्यामताड पाय्हलेःआ ।

३१ ओहाडःसैको येसु गालील अन्चलकोः कफरनाहुम्
 सहरकःताड् आलती दाह्आ । ओहाडः दाहती वाड्आक्तीको येसु
 फेरीलेः सन्चर्बार्कोः धोती न्यासओ दीन्हाडः यहुदीलम्कोः थनःओ
 कीम्ताड् पोक्ती ओहाडः हुम्ओ मान्तालम्कायः स्यान्ती
 तोआथास । ३२ ओउःत स्यान्तोक्हाडः “लौ इ येसुपाय् आन पेतो
 व्हाय्ती नोःसा चीःलेःनौ बा । अरुइ स्यान्माःत परमेस्वरकोः कुरा
 स्यान्ती तोसा स्वाय्नौ” त दाय्हती हुम्ती सायःओलम्इ ग्याड्हतीलेः
 नोःकाय्आकाय् । ३३ ओहाडःसैको ओउःतोक् बेलाहाडःपाय् ओउः
 थनःओ कीम्हाडः यात्चाक् लान्इ डायःओ मान्ता मुओ खेःतो ।
 ३४ ओउः मान्ताखेइ सोतो गोःती “आया नाड् नासरेत्कोः येसुय ।
 नाड्इ डीकायः दोह् हायःलाड् वाड्तेःआ । डीकायः ह्योडःताक्-
 लाड् वाड्ओतेःआः यादो । लौ नाड्कायः डाइ तय्हनेःआनाड् बा ।
 नाड्जा परमेस्वरकोः लयःकोः जय्कुमःत मुओ चाक् लेःतेःआः बा”
 त दाय्हती तोथातो ३५ “लौ डैमाःत मुअ । ओउः मान्ताकायः
 ल्हेस्ती फेउ” त दाय्हती येसुइ गानाक्ती लान्कायः जान्ती
 तोआकान् । ओउःत तोतोक्हाडः ओउः लान्इ सबैकोः मीक्हाडः
 ओउःइ डायःओ मान्ताकायः प्लाहती तोस्ती फेआथै । फेआक्-
 तीको ओउः मान्तापाय् जुगाड् सेलः मुओ । ३६ इत हायःओ
 च्यवःती सबै हुम्ओलम् ग्याड्हती “इपाय् दोह् दोह् कुरालो ती ।
 इलो परमेस्वरकः मुह्ओ ग्वम् दोःती ओउःकोः गानाक्ती तोओ
 कुरापाय् लान्लम्इमा ग्याती मान्ताकायः फेनानी बा” त दाय्हती
 नोःकाय्आकाय् । ३७ इतलेः येसुकोः कुरा ओउः देसहाडःपाय्
 गाःहाडःमा तोमःती ल्हाक्ती छ्यानःकाय्आकाय् ।

३८ ओहाडःसैको ओउः लान्इ डायःओ मान्ता स्याक्-
 ताक्आक्तीको येसु थनःओ कीम्सै ग्ल्युड्हती सीमोन् त तोओकोः
 कीम्ताड् आल्आ । ओउःहाडः आलतोक् बेलाहाडः सीमोन्कोः
 आय्लेः आन अय्ती जीक्ती मुओ खेःतो । ओहाडःसैको येसु
 ओहाडः दाहती वाड्आक्तीको ओउः कीम्कोः मान्तालम्इ येसुकः-
 ताड् काःहाल्लाड् वाड्आकाय् । ३९ ओहाडःसैको ओउः जीक्ओ
 मान्ताकःताड् वाड्ती येसु ओउःकोः छेव्हाडः चीड्ती “लौ इकायः

अय्ओ फेपाःथै” त दाय्हती तोआकान् । इत तोआक्तीको ओउः मोमःचोःकोः अय्ओ जुगाड् समःआथै । ओउःकोः अय्ओ समःती स्याक्आक्तीको सीमोन्कोः आय् चीड्ती येसुकायःमा ओउःकुस् वाह्ओमयःकायःमा जेःगालम् दोल्कावःती बयःआथास । ४० ओहाडःसैको जेःती भ्याआक्तीको न्याम् ब्लक्खेःओ बेलाहाडः सबै खाल्कोः जीक्ओ मान्तालम् येसुकःताड् वानःआकानी । ओउः जीक्ओलम्कायः येसुइ क्रुत् भाम्हतीलेः स्याक्ताक्आथास । ४१ ओउः बेलाहाडःमा नाःतो मान्तालम्कायः लान्इ ल्हेस्ती फेआथास । फेतोक्हाडः लान्लम्इ “नाड्जा परमेस्वरकोः चोः लेःतेःआः बा” त सोतोलेः दाय्हती फेनीतो ओउःकायःपाय् “खीस् लेःआः” त तय्हती भयान्ते येसुइ लान्लम्कायः इ कुरा छ्यानःती नोःसा ताक्उसुलु ।

४२ ओहाडःसैको ओनम्कोः स्याड्हलोहाडः येसुपाय् लयःलेः चीडःचाडःत खेःओ मान्ता नाःमालो थाव्ताड् आल्आ । ओहाडः आल्आक्तीको मान्तालम्इ ओउःकायः बोडःती गुल्हती “लौ डीकःसै वेड्ती आल्लाम् दा” त दाय्हती ओउःमयःइ येसुकायः होम्तीलेः तोथातो ४३ “खेःल डापाय् परमेस्वरकोः राजीकोः पेओ समचार् अरु अरु सहरल्मगनहाडः ल्हाक्ती छ्यानःसाआः खेःनाडः । इ कुरा सबै मान्तालम्कायः ल्हाक्ती छ्यानःसाकायः परमेस्वरइ ल्होक्आताडः” त दाय्हती येसु त्याड्लेःआ । ४४ ओहाडःसैको यहुदीया अन्चल्हाडः दाहती ओहाडः तोमःती वाहती थनःओ कीम्लम्हाडः पोक्ती येसुइ परमेस्वरकोः कुरा थोल्हती तोओ खेःतो ।

५ १ ओहाडःसैको गालील अन्चल्हाडः मुओ गनेसरेत् त तोओ ताड्हओ दुम्हान्कोः छेव्हाडः आल्ती चीड्ती येसुइ स्यान्ती तोओ खेःतो । ओउःहाडः स्यान्तोक् बेलाहाडः येसुइ तोओ कुरा पेतो सायःसाकायः हुम्ओ मान्तालम्इ येसुकःताड् लमःकाय्ती न्हेडःती वाड्आकाय् । २ ओहाडःसैको द्याड्तोलेः नीसज्योः तीःकोः दोड्-गालेः पोत्ओ सीडःहाडः पेन्हती गम्ओ येसुइ च्यवःआकान् । ओउः दोड्गाकोः डाः सात्ओ काम् धुःती जाड्हओ मान्तालम् दोड्गा

फेआक्तीको लयःकोः लाडःलम् तीःहाडः धावःती मुओ खेःइतो ।
 ३ यात् दोङ्गापाय् सीमोन् त तोओकोः खेःतो । ओउः दोङ्गाहाडः
 येसु लन्ह्ती सीमोन्कायः गोःती “लौ इ दोङ्गा बलचोः तीःताड्
 लातु दा” त दाय्ह्ती येसुइ तोआथै । ओउःत हायःआक्तीको येसु
 दोङ्गाहाडः च्युडःती मुती हुम्लाड् वाड्ओ मान्तालम्कायः स्यान्-
 आथास । ४ ओहाडःसैको ओउःत स्यान्ती दप्आक्तीको “लौ इ
 दोङ्गापाय् ज्युम्हओ तीःताड् लातती आलःती ओउःहाडः लाडः
 वारनु । ओउःत हायःती नीड्इ डाः साततेःनानी” त दाय्ह्ती येसुइ
 सीमोन्कायः तोथातो ५ “गाव् माःहै गुरुय डीइपाय् जुदा याह्दीड्-
 च्युक्कायःलेः वारडुसुतो यात्ज्याड् डाःमा डायःडुसुलु । डायःसापाय्
 डायःडुसुलु नाड्इ इतलेः तोतेःचाक्तेःआची उया डाइधाड् वार्धाड्-
 चाडः उया” त दाय्ह्ती सीमोन् त्याड्आ । ६ ओउःत त्याड्ती लाडः
 वारती वार्आक्तीको ओउःच्युक् डाः डायःती भयान्ते ओउःमयःकोः
 लाडःलम् आन पडःती क्रतस्वयःआ । ७ लाडःलम् क्रतस्वयःओ
 च्यवःती अरु दोङ्गाहाडः मुओ नीस्चाक्इ साथीनीस्कायः लव्हसा
 थेडा गोत्आथाच । गोत्ती वानःआक्तीको डाःलम्पाय् दोङ्गानीस्-
 हाडः काती ब्लीड्ताक्ती भयान्ते दोङ्गालेः ज्युपस्वयःआ ।
 ८ ओहाडःसैको ओउःच्युक् नाःतो डाः सातओ च्यवःआक्तीको
 सीमोन्पाय् येसुकःताड् वाड्ती ओउःकायः बाःती स्यवआकान् “अ
 प्रभुय डालो खेःओ पेमालो मान्ताकुसपाय् नाड्लो पेओ ताड्हओ
 वाड्ती मुचाक्तेःजेःचाः” त दाय्ह्ती सीमोन्इ तोआथै । ९ सीमोन्मा
 ओउःकुस् मुओलम्मा ओउःच्युक् नाःतो डाः सातओ च्यवःती आन
 ग्याड्हआकाय् । सीमोन्कोः साथीलम् जबदी त तोओकोः गोय्चोः-
 नीस् याकुब् युहनामा ओउःनीस्इ ग्याड्हतीलेः योआकाचु ।
 १० ओउःमयः ग्याड्हतीमा रैतीमा मुती भयान्ते “लौ रैतेःचनै । द्याह्-
 हाडःसैकोः नीड्इ लाडः वारती डाः सातओ काम् फेती डाकोः पेओ
 कुरा वारती डाकःताड् मान्तालम् वानःतेःनानी” त दाय्ह्ती प्रभु येसुइ
 सीमोन्कायः तोआकान् । ११ ओउःत तोआक्तीको ओउःमयः दोङ्-
 गालम् तीःकोः छेव्हाडः वानःती गम्आक्तीको सबै थोक् फेती
 येसुकायः गुल्ह्तीलेः आल्आकाय् ।

१२ ओहाडःसैको यात्ज्योः सहरताड् आलती ओहाडः यात्चाक् आन कोह् चाओ मान्ता येसुकःताड् वाड्आ । येसुकायः च्यवःआक्तीको ओउः मान्ताइ येसुकायः बाःती स्यवती “अ प्रभुय नाड् ग्यातेःनाः त खेःया डाकायः स्याक्ताक्सातेः स्वायतेःनाःची बा” त दाय्हती येसुकः काःहालती तेआ । १३ ओउःत तेआक्तीको ओउः कोह् चाओ मान्ताकायः येसुइ लयःकोः क्रुत् प्योती दीन्ह्आकान् । क्रुत्इ दीन्हती “ग्यालेःनाडः बा स्याक्तेःपाः” त दाय्हती येसु त्याड्ओ कुसब्रक्तलेः ओउः मान्ता सेलः स्याव्आ । १४ ओउः-खेपाय् सेलः स्याव्आक्तीको “लौ ‘येसुइलेः स्याक्ताक्आताडः’ त दाय्हओ सुकायःमा छ्यानःतेःचनौ दा । अरुकायः छ्यानःलाम् मन्दीर-कोः पुरोहीत्कःताड् न्यास्माःत आलती ओउःकायः ह ‘लौ डाकोः आड् द्याह् सेलः मुनाः’ त दाय्हती लयःकोः आड् छ्यानःउ दा । ओहाडःसैको आड् छ्यानःआक्तीको मोसाइ गानाक्ती तोओ जवसाकायः मन्दीरहाडः परमेस्वरकायः वाः मेत्छ्याः सातती ल्हाउ । ओउःत छय्ङ्ताक्ती हायःआक्तीको सबैइ नाड्कायः ‘सेलः मुलेः-नाः’ त चीःतेःनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथै । १५ एतलेः स्याक्-ताक्ओ कुरा “सुकायःमातेः छ्यानःतेःचनौ” त दाय्हती येसुइ गानाक्तीलेः तोथातो येसुइ स्याक्ताक्ओ कुरापाय् न्हाड्तोलेः फानःती छ्यानःती नोःओ खेःतो । ओउः कुरा सायःआक्तीको नाःती नाःतो मान्तालम् येसुइ स्यान्ओ कुरा सायःलाड्मा हुमती वाड्-आकाय् जीक्ओ मान्ताकायः काःहाल्लाड्मा नाःतो वाड्आकाय् । १६ ओउःमयः आन हुमती वाड्ती भ्यान्ते बेला बेलाहाडः येसु मान्ता नाःमालो बेलाड् आलती परमेस्वरकायः तेती तोओ खेःतो । १७ ओहाडःसैको यात् दीन्हाडः येसुइ कीम्हाडः मान्तालम्कायः स्यान्ती मुओ खेःतो । ओउःकायः सायःओ मान्तालम्कुस् फरीसी त तोओलम्मा धर्मा स्यान्ओमयःलम्मा मुओ खेःतो । ओउःमयःपाय् यरुसालेम्सैमा गालील यहुदीया नीस् अन्चल्-कोः गाव् गाव्सैमा वाड्ती येसुकायः पुरःती मुआकाय् । ओउः बेलाहाडः येसुपाय् परमेस्वरकोः स्याक्ताक्सा ग्वम् दोःआ । १८ ओहाडःसैको येसुइ ओहाडः स्यान्तोकहाडः यात्चाक् जुगाड्

वाहसा स्वाय्मालो मान्ताकायः न्हाप्लावःहाडः लातती वानः-
 आकानी । ओउःकायः लातओ मान्तालमइ येसुकःताड् ब्रेडःती
 वानःसा बोडःनीतो नाःतो मान्तालम् हुम्ती मुओ त भयान्ते कीम्
 भीत्रहाडः पोक्सा ल्याम् दोःल । १९ भीत्रहाडः पोक्सा दोःमाःत
 भयान्ते ओउःमयःइ ओउः जीक्ओचाक्कायः कीम्कोः छानाताड्
 आलःती कीम्कोः छाना बल ल्ह्युती होल्हताक्ती ओउःकायः
 घाड्सै योल्हती न्हाप्लावःहाडः ला छुःती येसुकःताड् ओम्त
 क्लाःती ल्होक्आकानी । २० ओउःकःताड् ल्होक्तोक्हाडः येसुइ
 इत हायःओ च्यवःती “इ मान्तालमइजा डाकायःजा आन इहामनाः-
 ताडः रैस बा” त चीःती ओउः जीक्ओकायः ल्हेःती “नाड्इ
 जाड्हओ रेवओ काम्लमकोः जाड्हभ्याड् द्याह् क्युम्हती वाय्ओ
 लेःआः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । २१ ओउःत तोओ सायःती
 ओउः फरीसीलम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा “इ मान्तापाय् सुलो ।
 लयःकायःलेः ‘डा परमेस्वर लेःआः ड’ त ताःनाःस रैस । परमेस्वरइ
 ह रेवओ काम्कोः जाड्हभ्याड् क्युम्हती वाय्सा स्वाय्नौ” त दाय्हती
 ओउःमयःकोः ल्हुड्हाडः म्हरइतो २२ ओउःमयःकोः ल्हुड्तुक्हाडः
 नोःकाय्ओ कुरा येसुइ चीःती “नीड् दोह् हायःतीतेः इतलेः
 ल्हुड्हाडः म्हरतेःनै । २३ गाव्खे तोसा सजीलो त तोनाड्स दा ।
 वाहसा स्वाय्मालो चाक्कायः ‘लौ नाड्इ जाड्हओ रेवओ काम्कोः
 जाड्हभ्याड्पाय् क्युम्हती वाय्ओ लेःआः’ त दाय्हती तोसाया ‘लौ
 चीड्अ नाड्कोः न्हाप्लावः लातती वाहअ’ त दाय्हती ओउः
 जीक्ओकायः स्याक्ताक्साया गाव्खे सजीलो त तोनाड्स दा ।
 २४ लौ डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् ल्हाव्हदैबाड्हाडः रेवओ
 काम् वाय्साकायः ग्वम्मा स्याक्ताक्साकायः ग्वम्मा दोःआलाडः
 त नीड्कायः छ्यानःसाकायः डाइ इकायः स्याक्ताक्लेःनाडः” त
 दाय्हती येसुइ ओउः जीक्ओ मान्ताकःताड् ल्हेःती “लौ च्योक्अ
 नाड्कोः न्हाप्लावः लातती पाय्हअ दा” त दाय्हती ओउः जीक्ओ
 मान्ताकायः तोआथै । २५-२६ ओउःत तोओ कुसब्रक्त ओउः मान्ता
 च्योक्ती न्हाप्लावः खुम्ती लातती परमेस्वरकायः ताड्हताक्तीलेः
 पाय्हआ । ओहाडःसैको ओउः वाहसा स्वाय्आक्मालो मान्ता

च्योक्ती पाय्हओ च्यवःती ओउः कीमहाडः मुओलम् आन ग्याड्हती “लौ तेन् डीइ आन ग्याड्हसीःओ कुरालेः च्यवःआतय्हनी बा” त दाय्हती एडःतीलेः परमेस्वरकायः ताड्हताक्तीलेः नोःकाय्-आकाय् ।

२७ ओहाडःसैको कीमसै ग्ल्युड्हती आलती लोन्ते येसुइ यात्चाक् लेवी त तोओ पैसा उथावओ जीमदारकायः आफीसहाडः च्युडःती मुओ च्यवःती क्रुस्आकान् । ओउःकायः क्रुस्आक्तीको “लौ डाकुस् वाहअ” त दाय्हती येसुइ तोआथै । २८ इत तोआक्तीको उया लेवीपाय् चीड्ती येसुकुस् वाहआकाच । २९ ओहाडः-सैको वाहती लयःकोः कीमहाडः आलती लेवीइ येसुलम्कायः भोरःती बयःओ भोस् जाड्हआथास । ओउः भोस् जेःतोक्हाडः नाःतो अरु पैसा उथावओ मान्तालम्मा अरुलम्मा हुम्ती भोस् जेःलाड् वाड्आकाय् । ३० ओहाडःसैको ओउः मान्तालम्इ येसुकुस् ब्रेडःतीलेः जेःतोक्हाडः यात्नीस् फरीसीलम्मा ओउःमयःकोः धरमा स्यान्ओमयःमा वाड्ती इत हायःओ च्यवःती “लौ इलो खेःओ पैसा माःती जेःओमा रेवओ काम् जाड्हओलम्मा ओउःमयःकुस् नीड्इ दोह् हायःतीतेः ब्रेडःकाय्तीलेः जेःती तुड्ती मुतेःनै” त दाय्हती येसुकुस् वाहओमयःकायः जान्तीलेः तोथासतो ३१ ओउःमयःइ तोओ येसुइ सायःती “सेलः मुओ मान्ताकःताड् दाक्तर वाड्सा परल जीक्ओ मान्ताकःताड् ह दाक्तर वाड्सा परनाः । ३२ ओउःलो लेखालेः डापाय् पेओ मान्ताखेकायः खेःल पेमालो हायःओलम्कायः ह ‘नाड्कोः रेवओ काम्लम् फेती डाकोः पेओ काम् जाड्हउ’ त दाय्हती तोलाड् वाड्ओआः ड” त दाय्हती ओउःइ त्याड्ती तोआथास ।

३३ ओहाडःसैको मान्तालम् येसुकःताड् वाड्ती “लौ बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकुस् वाहओमयःखेमा फरीसीलम्कुस् वाहओमयःखेइमा उपाड् काःओ जवमानानी परमेस्वरकायः आन तेती तोमानानी नाड्कुस् वाहओमयःखेइ आन जेःधै तुड्धै मुनै” त दाय्हती तोथातो ३४ “लौ बीहाताड् वाड्ओ पहुनालम्इ बीहाकोः भोस् जेःनानी माःदै । भाव् मुतोक्हाडः सुकायःमा उपाड् काःताक्सा

स्याव्ल । ३५ लोने वाड्सा दीनहाडः ओउः भाव्कायःपाय् ओउः-
मयःकःसै आल्साआः आल्आक्तीको ह उपाड् काःसा ज्योनाः ।
इलो लेखालेः डा मुमुबालेहाडः डाकुस् वाह्ओमयःपाय् उपाड्
काःसा परइली डाकायः आलःआक्तीको ह ओउःमयः उपाड्
काःनाःइसी” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।

३६ ओहाडःसैको यातज्योः अरु कुरा येसुइ स्यान्तीलेः
तोआथास “आय् नाय् काप्साकायः सुइमा रौ नाय् तेतती काप्नीली
उया ओउः रौ नाय्पाय् तेतती वाय्ओ लेःआः आय् नाय्कुस् रौ नाय्
ब्राड्चल । ३७ फेरी रौ धाक्सायःकोः तीः आय् वड्हओ पोम्हाडः
सुइमा बोमःती कानीली उया स्योड्तीलेः पक्ताक्ती पोम्मा धाक्-
सायःकोः तीःमा वाय्चाः । ३८ खेःल रौ धाक्सायःकोः तीःपाय् रौ
पोम्हाडः कासा खेःतो । ३९ ओहाडःसैको आय् धाक्सायःकोः तीः
तुड्आक्तीको सुइमा रौ धाक्सायःकोः तीः भाक्तीलेः तुड्नीली ‘रौ
कुरासै ओउः आय्पाय् पेओ लेःआः बा’ त दाय्हती दाय्हनाः” त
दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआकान् ।

६ १ ओहाडःसैको यहुदी मान्तालमकोः काम् न्यासती धोओ
दीनहाडः येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा गहुड् राड्हाडः
च्योलती वाह्ओ खेःतो । च्योलती वाहतोक् बेलाहाडः ओउःकुस्
वाह्ओमयःइ यातनीस गहुड्कोः चुय् काव्हती जेःआकानी ।
२ ओउःमयःइ चुय् काव्हती न्युतती जेःओपाय् फरीसीलमइ च्यवःती
येसुकःताड् वाड्ती “इ डीइ जवओ धोओ दीनहाडः दोह हायःतीतेः
चुय् काव्हओ काम्तेः जाड्हतेःनानी । धोओ दीनहाडः दोह काम्मा
जाड्हसा स्याव्ल बा” त दाय्हती जान्तीलेः तोनीतो ३ “लौ उय्ह-
लेकोः दावुद् राजाइ दोह दोह जाड्हओ त नीड्इ पहती चीःतेः-
नीलीया । दावुद्मा ओउःकोः साथीलममा योड्क्रायती सीती
४ भयान्ते परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः पोकती परमेस्वरकायः लहाती
गम्ओ लाड् रोतती जेःसाकायः आलःआकान् । ओउः लाड्पाय्
सुइमा जेःसा स्याव्ल मन्दीरकोः पुरोहीतलमइ ह जेःसा स्याव्नाः त
जवती गम्ओ मुनाः । ओउःत जवती गम्ओआः ओउः लाड्पाय्
दावुद्इमा जेःआकान् ओउःकोः साथीलमकायःमा जेःसाकायः बयः-

आकान् । ५ लौ डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् धोओ दीनहाडः दोह काम्कायःमा 'इखे जाड्हसा स्यावलेःनाः ओउःखे स्यावल्' त दाय्हसा हुकुम् बयःओ प्रभु लेःआः ड" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

६ ओहाडःसैको लोने स्यावओ धोओ दीनहाडः येसु थनःओ कीमहाडः पोक्ती ओहाडः हुम्ती मुओ मान्तालम्कायः स्यान्आथास । ओहाडः स्यान्तोकहाडः यात्चाक् क्रुत् स्त्रीततो जीक्ओ मान्ता मुओ खेःतो । ७ ओहाडःसैको फरीसीलम्मा धरमा स्यान्ओमयःमा मुती "लौ इ धोओ दीनहाडःपाय् जाड्हसा स्याव-मालो त जवती तोओ काम् जाड्हती येसुइ इ जीक्ओकायः स्याक्ताकनौया स्याक्ताकउलुया । स्याक्ताकनौ त खेःया ओउः-कायः गालतुमती तोसा स्वायनाःतय्हनी" त दाय्हती लयःमयःकुस् नोःकायती येसुकायः ल्हुड्तुक कुःती योसा बोडःनीतो । ८ ओउः-मयःकोः नोःकायओ ल्हुड्तुक चीःती येसुइ ओउः जीक्ओ मान्ताकःताड् लहेःती "लौ इहाडः चीड्लाड् वाड्अ दा" त दाय्हती येसुइ तोआथै । इत तोआक्तीको ओउः क्रुत् स्त्रीतओ मान्ता येसुकुस् सबैकोः मीक्हाडः चीड्ती मुआ । ९ ओहाडःसैको ओउः फरीसीलम्कायः "लौ गततेः तोतेःचानी । धोओ दीनहाडः गावखे जाड्हसा स्यावलेःनाः पेओ काम्खे जाड्हसाया रेवओ काम्खे जाड्हसाया । मान्ताकायः स्याक्ताकसा काम्खेया सीताकसा काम्-खेया गावखे जाड्हसा स्यावलेःनाः" त दाय्हती येसुइ व्हत्आथास । १० व्हत्आक्तीको सबैकायः त्यास्तीलेः योती ओउः जीक्ओ मान्ताकःताड् लहेःती "लौ क्रुत् प्योस दा" त दाय्हती येसुइ तोथातो ती ओउः मान्ता क्रुत् प्योआक्तीको जुगाड् सेलः स्याव्आ । ११ इत हायःती "येसुइ क्लीमःआतय्हनी" त चीःती ओउः फरीसीलम् आन ल्हुड् मल्हती "इ येसुकायः गत हायःती सातती वाय्चाःतय्हनी" त दाय्हती लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् ।

१२ ओहाडःसैको इत स्यान्ती तोओ काम् जाड्हनम् दीन-लम्हाडः येसुपाय् परमेस्वरकायः तेती तोसा थेञ्ज स्यालुड्ताड् लन्हती आल्आ । ओहाडः आल्आक्तीको येसुइ न्हीदीड्मा याह-दीड्मा परमेस्वरकायः तेतीलेः तोआकान् । १३ ओहाडःसैको न्याम्

दाह्आक्तीको ओउःकोः लयःकुस् वाह्ओमयःकायः गोत्ती ओउः-
मयःकःसै येसुइ बारजन छ्युड्हती “लौ नीड् बारजनपाय् डाकोः पेओ
समचार थोल्हती तोसा ल्होकओमयःलेःतेः स्याव्तेःपै” त दाह्ती
तोआथास । १४ ओउः बारजनकोःपाय् सीमोन् अन्द्रीयस् त तोओ
नीसपुःचाः खेःचतो । सीमोन्कायः लोने पत्रुस् त तोओ येसुइ हाल्
मड् बयःआथै । ओहाडःसैको याकुब् युहना त तोओ नीस् पुःचाःमा
खेःचतो । अरुपाय् फीलीप् बर्थोलोमा १५ मत्ती थोमा खेःइतो ।
आल्फीयस्कोः चोः याकुब् फेरी जेलोत् त हाल् मड्ओ सीमोन्
१६ याकुब् त तोओकोः चोः यहुदामा ओउः अरु येसुकायः सात्-
साकायः ल्हाओ यहुदामा खेःइतो सबै बारजन छ्युड्हओ खेःइतो ।

१७ ओहाडःसैको ओउः बारजन छ्युड्हआक्तीको येसु
ओउःमयःकुस् कामःअ ग्ल्युड्हती चवराड्हाडः दाक्ती ओउःहाडः
नाःतो ओउःकुस् वाह्ओमयः हुम्लाड् वाड्आकाय् । ओउःमयःकुस्
नाःतो अरु मान्तालम् यरुसालेमसैमा सबै यहुदीया देससैमा द्युममालो
तीःकोः छेव्हाडः मुओ तायर् सीदोन् सहरनीससैमा येसुकायः सायः-
लाड्मा वाड्आकाय् जीक्ओ मान्तालम्कायः काःहाल्ती तोलाड्मा
वाड्आकाय् । १८ ओउःमयः येसुकःताड् वाड्तोकहाडः लान्इ
डायःओलम् सेलः स्याव्ओ खेःतो । १९ येसुकोः स्याक्ताक्ओ ग्वम्
दोःसाकायः नाःतो मान्तालम्इ ओउःकायः दीन्हसा बोडःआकानी
ओउःकायः दीन्हआक्तीको सबै सेलः स्याव्आकाय् ।

२० ओहाडःसैको ओउःकुस् वाह्ओमयःकःताड् ल्हेःती
योती “लौ नीड् नाःतो नाःमालो मान्तालम् चोडाय्तोतेः स्याव्तेःनै
दोह् हायःती दाह्सा परमेस्वरकोः राजी नीड्कोःलेः स्याव्नाः ।
२१ नीड् तेन्छ्याड् योड्क्राय्ती मुओ मान्तालम्मा चोडाय्तोतेः
स्याव्तेःनै दोह् हायःती दाह्सा लोनेः नीड् धुमुक्त् कोस्तेःनै । नीड्
तेन्छ्याड् ज्याःती मुओलम्मा चोडाय्तोतेः स्याव्तेःनै लोनेः नीड्
आसती स्याव्तेःनै । २२ डा ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकोः कुरा
ड्हाम्ती जाड्हओ त भयान्ते अरुइ नीड्कायः ल्हुड् चोरःती
ब्लाय्क्सीःओ योती हेला क्लाःती गाल्धैतीलेः नोःतेःनै । २३ ओउः
बेलाहाडः आन चोडाय्तोलेः स्याव्ती स्याह्तेःपै लोनेः लाड्काहाडः

नीङ्कोः जाङ्हभ्याङ्कायः आन पेतोतेः दोःतेःनै । उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःकायःमा नीङ्कायः लीह्सीःओ बयःओलम्कोः तोकानःलम्इ ओउःतलेः लीह्सीःओ बयःआथास । २४ नीङ् नाःतो नाःओलम्खेपाय् लीहतोतेः स्याव्तेःनै नीङ्कोः तेन्छ्याङ् डोस्तो मुओ लोनेः द्योकलेःनाः । २५ नीङ् तेन्छ्याङ् तुक् कोस्तो मुओलम्मा लीहतोतेः स्याव्तेःनै लोनेः नीङ् योङ्क्राय्तीलेः सीतेःनै । नीङ् तेन्छ्याङ् आसतोलेः मुओलम्मा लीहतोलेः स्याव्तेःनै लोनेः नीङ् आन क्रेस्तीलेः च्याःतेःनै । २६ सुसुकायःतेः मान्तालम्इ लुङ्तीलेः तोतेःचनै ओउः मान्तापाय् लीहतोतेः स्याव्तेःनै । ओउः उय्हलेकोः माःती तोओ 'परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता लेःआङ्' त दाय्हओलम्कायःमा अरुलम्इ ओउःतलेः लुङ्ती तोआथास" त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआकान् ।

२७ "लौ डाइ तोओ कुरा सायःओलम्कायः इत तोलेः-नाङःसु । सुसुइ नीङ्कः अहतोलेः मुनाः ओउःकायः रापनु दा सुसुइ नीङ्कायः पेमालो हायःतेःनै ओउःकायःलेः पेतोलेः हायःनु । २८ सुसुइ नीङ्कायः प्रनःतेःनै ओउःकायःलेः आसीक् बयःनु । सुसुइ नीङ्कायः लीह्सीःओ बयःतेःनै ओउःकायःपाय् 'पेतो स्याव्ताक्उ' त दाय्हती परमेस्वरकायः तेती तोनु । २९ सुसुइ नाङ्कायः ग्वेरहाङः यात् फ्याक् घान्तेःनाः त खेःया अरु ग्वेरमा घान्साकायः ओउःकः-ताङ् तालाङ् हीलःउ । सुसुइ नाङ्कोः क्रमःनाय् लाती आलःबत्तेःनै त खेःया ओउःइ नीङ्कोः कमीत्मा लाती आलःसा ताक्नु । ३० सुसु नाङ्कः तेलाङ् वाङ्चै ओउःकायःलेः बयःउ । सुसुइ नाङ्कोः माल्-ताल्लम् लयःकायः आलःती गम्नानी ओउः आलःओ माल्ताल्लम् पाय्क्ताक्लाम् । ३१ दोह् दोह्लो अरुखेइ नीङ्कायः जाङ्हसा भ्काक्तेःचै ओउःलेः अरुकायः नीङ्खेइ जाङ्हनु । ३२ रेव्तो हायःओ मान्तालम्इमा सबै मान्तालम्इमा लयःकुस् ब्राङ्काय्ओलम्कायः रापनानी । नीङ्इमा लयःकुस् ब्राङ्काय्ओलम्कायः ह रापतेःचानी त खेःया ओउःपाय् दोह् पेओ काम् खेःचाः र नीङ्इ रेव्ओ मान्तासै पेतोलेः हायःतेःनीली बा । ३३ फेरी नीङ्कायः पेतो जाङ्हओलम्-कायः ह नीङ्इ पेतो जाङ्हतेःचानी त खेःया ओउःमा दोह् पेओ काम्

खेःचाः र । रेव्ओ काम् जाड्हओलम्इमा ओउःतलेः जाड्हनानी बा । ३४ फेरी रीन् पाय्क्सा खाय्ओ मान्तालम्कायः ह नीड्इ रीन् बयःतेःचानी त खेःया ओउःमा दोह् पेओ काम् खेःचाः र । रेव्ओ काम् जाड्हओलम्इमा सुसुकायः 'लौ इइपाय् डाकोः पैसा लोने पाय्क्नाःताडः' त दाय्हती ताःनानी ओउःकायः रीन् बयःसा ग्यालेःनै बा । ३५ ओउःतलेः रेव्तो जाड्हओलम्खेइ जाड्हलेःनानी नीड्-खेकायः डाइ इतलेः तोनेःनाड्स । नीड्कायः रेव्तो हायःओलम्-कायःमा राप्मानु पेतोलेः हायःमानु । फेरी 'लौ इ पाय्क्सा खाय्ना' त दाय्हती म्हर्मामाःत रीन् बयःनु दा । ओहाडःसैको नीड्इ ओउःत हायःओ त खेःयाकायः नीड्पाय् आन पेतोतेः दोःतेःनै बा । सबैसै ताड्हओ परमेस्वरकोः चोःलो लेखालेः स्यावतेःनै दोह् हायःती दाय्हसा ओउःइपाय् रेव्तो हायःओलम्कायःमा ओउःकः ब्लाय्क्ओ मान्तालम्कायःमा सबै योनःतीलेः योनौ । ३६ गतलो नीड्कोः परमेस्वर आपाइ मान्तालम्कायः योनःतीलेः योनाःथास ओउःतलेः नीड्इमा अरुकायः योनःतीलेः योनु दा ।

३७ अरुलम्कायः गाल्तुम्ती नोःलाम् ओहाडःसैको परमेस्वरइ नीड्कायःमा तुम्ती तोतेःइली । अरुकायः पेमालो नोःलाम् ओहाडःसैको नीड्कायःमा परमेस्वरइ पेमालो नोःतेःइली । अरु मान्ताकः नीड् ल्हुड् मल्हतेःनै त खेःया नीड्कोः मल्हओ ल्हुड् स्याक्तेःपै ओहाडःसैको नीड्कः परमेस्वरकोः मल्हओ ल्हुड् स्याक्-लेःनाः । ३८ अरुलम्कायः साय्क्तोलेः बयःनु दा ओहाडःसैको परमेस्वरइ नीड्कायः न्हाड्तोलेः बयःतेःनै । दापज्मच्युक दापमालो बयःलेःनौ बा । गुच्युक पेतोतेः अरुखेकायः जाड्हतेःनानी ओउः-च्युकलेः द्यानःती नीड्खेकायः पाय्क्तेःनै बा" त दाय्हती स्यान्ती येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः तोआथास । ३९ ओहाडःसैको अरु कुरा स्यान्ती तोतोक्हाडः "लौ यातचाक् मीक् लोकओ मान्ताकायःपाय् अरु मीक् लोकओ मान्ताइ ज्योती लातती ल्याम् छ्यानःसा खाय्उलु उया नीसचाक्पाय् ल्याम् मीहती घाड्हाडः हपती तोन्चाःच । ४० लयःकायः स्यान्ओ गुरुसै यातचाक् स्यान्लाड् सायःओ मान्ताइपाय् चीःसा खाय्उलु । स्यान्ती दपओहाडःसैकोः ह

ओउःइ लयःकोः गुरुइ चीःजम्च्युक् चीःसा स्वायलेःनौ बा ।
 ४१ नाड्कोः लयःकोः मीक्हाडः मुओ घ्यालःसीडः च्यवःमाःत दोह्
 हायःतीतेः अरुकोः मीक्हाडः मुओ धान्ह् च्यवःतेःनौ । ४२ नाड्
 मीक्पाय् सीडःइ जुगाड् क्रावःतेःनाः त खेःया पेतो च्यवःसा स्वाय-
 तेःउलु ओउःत भयान्ते नाड्इ अरुकोः मीक्सै पोक्ओ धान्ह् त्युत्ती
 वायसा गत हायःती स्वायतेःचौ र । लयःकोः मीक्हाडः पोक्ओ
 सीडः वाय्आक्सा खेःतो । ओउःत हायःआक्तीको ह नाड्इ धेस्तो
 च्यवःती अरुकोः मीक्सै पोक्ओ धान्ह् वायसा स्वायतेःनौ । इलो
 लेखा अरु मान्ताकायः पेमालो गालतुम्ओ कुरा नोःमाःत लयःकोः
 काम् पेतो जाड्हआक्उ । ४३ सायःओ सीडःपाय् पेमालो त खेःया
 ओउः सीडःखेपाय् पेओ सायः सायःउलु पेओ सीडःखे पेमालो सायः
 सायःउलु । सीडः सायःआक्तीको 'इ सीडःखे पेनाः ओउः सीडःखे
 पेल' त चीःसालेः स्वायनाः । ४४ फेरी राम्घाक्सीडःसै एसायःपाय्
 गलमा काव्हसा दोःल । राड्चुःसै दुम्बुरीसायःमा काव्हसा दोःल ।
 ४५ इलो लेखालेः ल्हुड् पेओ मान्ताखेइ पेओ काम् जाड्हनानी ल्हुड्
 पेमालो मान्ताखेइ रेव्ओ काम् जाड्हलेःनानी । मान्तापाय् गतलो
 ल्हुड्तुक् म्हरनाः ओउःतलेः लेइमा नोःलेःनाः बा ।

४६ दोह् हायःतीतेः डाकायः 'प्रभुय' ततेः तोतेःनेःनानाड्सतो
 डाइ तोओ कुरातेः जाड्हतेःनीली । ४७ सुसुखेइ डाकःताड् वाड्ती
 डाइ तोओ कुरा सायःआक्तीको ड्हाम्तीलेः जाड्हनानी ओउःपाय्
 कीम् जाड्हसाकायः पेतो चीःओ मान्तालो लेखा मुनाः । ४८ ओउः
 चीःओ मान्ताखेइ कीम्कायः तोस् ज्युम्हतो द्यावःती चेनःबाड्हाडःसै
 तुडः देती जाड्हनौ । ओहाडःसैको नाःतो तीः वाड्ओ बेलाहाडः
 ओउः पेतो जाड्हओ कीम्पाय् भमाःत ग्रमःत मुलेःनाः । ४९ सुसुखे
 डाकोः कुरा सायःआक्तीको ड्हाम्ती जाड्हसा ग्याइली ओउःपाय्
 कीम् पेतो जाड्हसा चीःमालो मान्तालो लेखा मुनाः । ओउः चीः-
 मालो मान्ताखेइ कीम्कायः रुत् पेतो कामाःत जाड्हनौ । ओहाडः-
 सैको तीः नाःतो वाड्ओ बेलाहाडः ओउः कीम्पाय् भती वायलेःनाः ।
 जुगाड् ह्योडःतोलेः वायती भयान्ते ओस्तोकरीड्तलेः स्यावनाः बा"
 त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

७ १ ओउःतलेः येसुइ स्यान्ती तोआथास ओहाडःसैको आलती कफरनाहुम् त तोओ सहरताड् दाहती वाड्आकाय् । २-३ ओउःहाडः दाहती वाड्तोकहाडः यात्चाक् रोमी देस्कोः सीपाही हाकीम् मुओ खेःतो । ओउः हाकीम्कोः काम् जाड्हओ नोकरी आन जीक्ती सीखेःओ खेःतो । ओहाडःसैको “येसुइ जीक्-ओलम्कायः स्याक्ताक्नौ” त दाय्हओ कुरा सायःआक्तीको ओउः हाकीम्इ लयःकोः नोकरीकायः आन राप्ती भ्यान्ते येसुकःताड् यात्नीस्चाक् यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम् ल्होकआकान् । “डाकोः नोकरीकायः स्याक्ताक्लाड् वाड्अ” त दाय्हओ काः-हालती तेसाकायः ल्होकआकान् । ४ ल्होकआक्तीको ओउःमयः येसुकःताड् वाड्ती ओउःकः आन युड्तीलेः काःहाल्आथै । “ओउः नोकरीकोः मालीक्पाय् आन पेओ मान्ता लेःआः बा । ५ ओउःइ डीकोः यहुदीया जातलम्कायः आन राप्नाःताडी डीकायः थनःओ कीम्मा जाड्हआबतताडी । ओउःत भ्यान्ते ओउःकोः नोकरी स्याक्ताक्सा पेलेःनाः” त दाय्हती येसुकायः काःहालती तोआथै । ६ इत तोआक्तीको येसु ओउः हाकीम्इ ल्होकओ मान्तालम्कुस आलती ओउःकोः कीम् द्याड्तो दाहखेःतोक् बेलाहाडः ओउः हाकीम्इपाय् लयःकोः साथीलम् येसुकःताड् ल्होकआकान् । ओउः-मयः येसुकायः कुस्ती हाकीम्इ ल्होकओ कुरा नोःती “लौ प्रभुय नाड्कायः इलो लेखा लीहसीःओ बयःसा खेःहाड्ल । डा इच्युक् मीचोःओ मान्ताकायः कुस्सा थेडा डाकोः कीम्ताड् वाड्सामा खेःहाड्ल नाड्च्युक् ताड्हओ मान्ताकःताड् ‘डा वाड्सा ज्योल’ तमा ताःआलाडःस । ७ इहाडः वाड्मामाःत लोक्तोसै गानाक्ती तोचाक्ची दै ओहाडःसैको डाकोः नोकरी स्याक्लेःनाः । ८ डासै ताड्हओ आधीकारीइ गानाक्ती तोओ डाखेइ जाड्हसालेः खेःनाडः डाकोः सीपाहीलम्खेइमा डाइ गानाक्ती तोओ कुरा जाड्हसा खेःनै बा । यात्चाक् सीपाहीकायः ‘आल्अ’ त दाय्हती तोओ कुस्ब्रक्त ओउःपाय् आल्लेःनाः अरुकायः ‘वाड्अ’ त दाय्हती तोओ कुस-ब्रक्त ओउःपाय् वाड्लेःनाः । डाकोः यात्चाक् नोकरीकायः ‘इत हायःउ’ त दाय्हती तोआक्तीको ओउःइपाय् ओउःतलेः हायःनौ ।

इतलेः नाड्इ तोआक्तीको डाकोः नोकरी स्याक्लेःनाः बा” त दाय्हती तोती ओउः हाकीमइ येसुकायः कुरा ल्होकआथै । ६ ओउः हाकीमइ तोओ कुरापाय् येसुइ ग्याड्हतीलेः सायःआकान् । “ओउः रोमी देस्कोः मान्ताइ डाकायः आन ड्हाम्आताडः बा । ओउःच्युक् ड्हाम्ओ मान्तापाय् डाइ गाःहाडः खेःयामा क्रुसधाड्डल । माः रैस इस्त्राएल् देस्कोः यहुदी मान्तालम्कःगनमा गलमा क्रुसधाड्डल” त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् वाह्ओमयःकःताड् ल्हेःती तोआथास । १० ओहाडःसैको ओउः हाकीमइ ल्होकओ मान्तालम् कीमताड् द्यान्हती पाय्हआक्तीको ओउः जीक्ती मुओ नोकरी जुगाड् सेलः स्याव्ओ च्यवःआकानी ।

११ ओउः जीक्ओ मान्तापाय् सेलः स्याव्आ ओहाडःसैको लोनेकोः दीन्हाडः येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा नायन् त तोओ सहरताड् आल्आकाय् । ओउःमयःकुस् नाःतो अरु हुम्ओ मान्तालम्मा आल्आकाय् । १२ आल्ती सहरकोः धोकाहाडः दाह्-तोक्हाडः सहरसै यात्चाक् तोहालेः सीओ गोय्चोःकायः लात्ती वानःओ खेःतो । ओउः सीओ मान्ताकोः आमा ह मुओ खेःतो आपामा पुःचोड् हौचोड्मा नाःआक्ल । ओहाडःसैको ओउः सीओ मान्ताकायः लात्ती वानःतोक्हाडः आमाकुस् सहरकोः मान्तालम् नाःतो रुय्क्ती गुल्हती क्रेस्लाड् वाड्ओ खेःइतो । १३ ओहाडःसैको ओउः सीओ चोःकोः आमाकायः येसुइ च्यवःती योनःआथै । “ताः ज्याःल” त दाय्हती येसुपाय् ओउः सीओ मान्ताकोः म्हाड्कःताड् वाड्आ । १४ येसु वाड्ती ओउः सीओ मान्ताकायः लात्ओ सहसीडः दीन्हती दीन्हतोक्हाडः ओउःकायः लात्ओ मान्तालम् न्यास्आकाय् । ओउःमयः न्यास्आक्तीको “लौ हौय ‘च्योक्अ दा’ त तोलेःनेःनाड्” त दाय्हती येसुइ तोथातो १५ ओउःत तोओ कुस्-ब्रक्तलेः ओउः सीओ मान्तापाय् लुपुक्त च्योक्माआ नोःसामा बोडःआकान् । ओउःत हायःआक्तीको ओउः चोःपाय् येसुइ आमाकायः पाय्क्आकान् । १६ ओहाडःसैको ओउः ड्हा सीओ मान्तापाय् च्योक्ओ लेःआः त च्यवःती एत च्यवःओ मान्तालम्इ आन रैती “दोड्सीलेः डीकःहाडः यात्चाक् आन ताड्हओ

परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता दाह्आबतआतय्ही बा” त दाय्ह-
तीमा “परमेस्वरपाय लयःकोः मान्तालमकायः दलताक्लाड वाडओ
लेःआः बा” त दाय्हतीमा परमेस्वरकायः लुडतीमा ताड्हताकतीमा
तोआकानी । १७ ओहाडःसैको ओउःत दाय्हती नोःओ कुरा सबै
यहुदीया देसहाडः फानःतीलेः छ्यानःओ खेःतो ।

१८ ओउःतोक बेलाहाडःपाय बाप्तीस्मा जाड्हओ युहना
भयाल्खानहाडः थुनती गमओ खेःतो । ओहाडःसैको “येसुइ आन
ग्याड्हसीःओ काम्लम जाड्हलेःनौ” त दाय्हती ओउःकुस वाह-
ओलमइ युहनाकायः ल्हाकती तोआथै । १९ ओउःत तोओ सायः-
आकतीको ओउःइ नीसचाक लयःकुस मुओलम येसुकुस नोःसाकायः
ल्होकआकान । “लौ ‘ओउः परमेस्वरइ तोती गमओ वाडसा
खेःचाकओपाय नाडलेःतेः खेःतेःनाःया खेःतेःलया । खेःतेःल त
खेःयाकायः डीइ अरुकायः ल्युड्हती योती मुसा खेःनाडी यादो’ त
दाय्हती येसुकायः वह्तलाड आलज दा” त दाय्हती ओउःनीसकायः
तोती ल्होकआकान । २० ओउःनीसपाय येसुकःहाडः दाहती वाड-
आकतीको “लौ ‘परमेस्वरइ तोती गमओ वाडसा खेःचाकओ नाड-
लेःतेः खेःतेःनाःया खेःतेःलया । खेःतेःल त खेःयाकायः डीइ अरुकायः
ल्युड्हती योसा खेःनाडी यादो’ त दाय्हती वहतसाकायः बाप्तीस्मा
जाड्हओ युहनाइ ल्होकआताडःच” त दाय्हती ओउःनीसइ येसुकायः
तोआकाचु । २१ ओहाडःसैको ओउःनीस वह्तलाड वाडतोक
बेलाहाडःपाय येसुइ नाःतो जीकओ मान्तालमकायःमा लानइ डायः-
ओलमकायःमा मीक लोकओलमकायःमा स्याकताकओ खेःतो ।
२२ ओउःत भयान्ते “लौ युहनाकःताड द्यान्हती पाय्हज दा । ओउः-
कायःपाय डाइ जाड्हओ काम्लमकोः दोह दोहलो नीडजीइ च्यवः-
तेःआकाजु सायःतेःआकाजु ओउःलेः युहनाकायः ल्हाकती
छ्यानःलाड आलज दा । मीकइ च्यवःआकमालो मान्तालमइपाय
दयाह च्यवःसा खायनानी क्ल्योयबाड मान्तालमइमा दयाह पेतो
वाहसा खायलेःनानी । कोह चाओलम दयाह सेलः स्यावनै नो
लोकओलमइ पेतो सायःसा खायनानी जुगाड सीओलममा उहती
च्योकलेःनै ह्यातलमकायः परमेस्वरकोः पेओ कुरापाय तोओलेः

मुनाः । २३ लौ उया सुसुइपाय गलकायःमा डाकायः ल्हुङ् क्रोङ्-
तोलेः डहाम्नानी ओउःपाय चोडायतोलेः स्यावनै” त दाय्हती येसुइ
त्याङ्ती तोआथाच । २४ ओहाङःसैको येसु त्याङ्आक्तीको ओउः
नीसचाक् युहनाकुस् वाहओमयः द्यान्हती पाय्हआक्तीको ओउः-
हाङः हुमती मुओ मान्तालमकायः येसुइ युहनाकायः नोःओ कुरा
स्यानआथास । “लौ याक्गारसीःमालो देसताङ् आलतोक बेलाहाङः
दोहलो योलाङ् आलतेःआकाय । मारुःइ ल्हङ्गायताकओ वेर ह
योलाङ् आलओ खेःतेःइली । २५ खेःल त खेःया दोह हायःलाङ्
आलतेःआकाय । पेओ दीङ्हओ नाय लावओ मान्ता योलाङ्
आलओ खेःतेःइली पेओ नाय लावओ मान्ता योसाकायः राजाकोः
दरबालताङ् आलसालेः खेःतो । २६ लौ उया दोह योलाङ् आलतेः-
आकाय दाय्हसा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओ मान्ता योलाङ्
आलतेःआकाय बा । माः रैस बुरु दोङ्सी दाय्हभनाङ् उय्हलेकोः
परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालमसै युहनापाय ताङ्हलेःनाः
बा । २७ युहनापाय डाकोः डहासै वाङ्ओआः ओउःकायः नोःओ
कुरापाय उय्हलेहाङःसै परमेस्वरकोः आखरःहाङः लेखती मुलेःनाः ।
इखेकायः ‘लौ नाङ् वाङ्माःतोकहाङःसै डहालेः डाकोः कुरा तोसा
मान्ता ल्होकनेःनाङ् बा । ओउःइपाय नाङ् वाङ्साकायः ल्याम् पेतो
जाङ्हताकलेःनौ’ त दाय्हती परमेस्वर दाय्हओ कुरा लेखती मुनाः ।
२८ दोङ्सीलेः दाय्हभनाङ् ल्हाव्हदैबाङ्कोः सबै मान्तालमसै
युहनापाय ताङ्हलेःनाः बा । माःसापाय माः लेःआः सुसुखेइ डाइ
स्यानओ परमेस्वरकोः कुरा डहामती परमेस्वरकोः राजीहाङः मुलेःनै
ओउःपाय युहनासै ताङ्हलेःनै बा । माः रैस ओउः राजीहाङः मुओ
अरुसै मीओ मान्तापाय ओउःमा युहनासै ताङ्हलेःनाः बा” त
दाय्हती येसु दाय्हआ । २९ ओहाङःसैको येसुकोः दाय्हती नोःओ
कुरा सायःआक्तीको ओउः पैसा उथावओ मान्तालमइमा अरु
हुमओ मान्तालमइमा परमेस्वरपाय लुङ्ती ताङ्हताक्ती “परमेस्वरइ
आन पेतो हायःआकान् बा” त दाय्हती तोआकानी । ओउःमयःखेइ
डहासैलेः लःलयःइ जाङ्हओ रेवओ काम्लम् फेती युहनाइ बयःओ
बाप्तीस्मा त्याक्ती भयान्ते येसुइ तोओ युहनाकोः कुरा भाक्तीलेः

सायःआकानी । ३० ओउः फरीसीलम्मा धर्मा स्यान्ओलम्स्वेमा युहनाकोः बाप्तीस्मा त्याक्सा ग्याइली इतलेः परमेस्वरइ ओउःमयः-कायः दोक्ती बयःओ काम् जाड्हसामा ग्याइली । ३१ इत चीःती येसुइ ओउःमयःकः ल्हेःती “लौ नीड् तेन्छ्याड्कोः ग्यामालो मान्तालम्पाय् दोहलो लेखा मुतेःनै दाय्हसा । ३२ नीड्पाय् बजार-हाडः साड्हओ हौलमलो लेखा मुतेःनै बा । ओउः हौलम्पाय् ‘लौ डीइ बीहा जाड्हती बाड्सुली मुतती साड्हओ बेलाहाडःमा नीड् डीकुस् चोडाय्तीलेः स्याहसामा ग्यातेःइली । सीओ मान्ताकायः क्रेस्ती साड्हतोकहाडःमा नीड्इ डीकुस् ज्याःसामा ग्यातेःजेःतेःइली’ त दाय्हती लयःमयःकोः साथीलम्कायः क्लुड्तीलेः तोनानी । ३३ इतलेः बाप्तीस्मा बयःओ युहना वाड्ती मुतोकहाडः ओउःखेइ धाक्सायःकोः ती तुड्माःत उपाड् काओ जवती भयान्ते ‘लौ इपाय् लानइ डायःओ चाक् लेःआः बा’ त दाय्हती नोःकाय्तेःइतो ३४ डा मान्ताकोः चोः त तोओ वाड्ती मुतोकहाडः डाखेइ जेःती तुड्तो मुओआः ड ओउःत भयान्ते डाकायः ‘लौ इपाय् जेःक्राक् तुड्क्राक् लेःआः पैसा जेःओ मान्तालम्कुस्मा रेवओ काम् जाड्हओलम्कुस्मा ब्राड्तोलेः वाहनाः’ त दाय्हती नोःकाय्तेःनै । ३५ ओउःत नोःकाय्-तेःइतो बुरु परमेस्वरकोः न्हायओ स्यान्राय्पाय् ओउः कुरा ड्हाम्ती जाड्हओलम्इ ह ‘माः इ कुरा न्हायओ लेःआः बा’ त तय्हसा खायनानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

३६ ओहाडःसैको फरीसीलम्कोः यात्चाक्इ “लौ डाकोः कीम्ताड् जेःलाड् वाड्अ दै” त दाय्हती येसुकायः गोत्आथै । इत गोत्आक्तीको येसुपाय् ओउः फरीसीकोः कीम्ताड् आल्ती पोक्ती ओउःकुस् जेःती मुओ खेःतो । ३७ ओहाडःसैको ओउःकुस् जेःतोक्-हाडः ओउः सहरहाडःलेः यात्चाक् रेवओ काम् जाड्हओ मोमःचोः मुओ खेःतो । ओउः मोमःचोःइपाय् “येसुलेः ओउः फरीसीकोः कीम्-हाडः जेःती मुनाः” त चीःती ओउः कीम् पोक्ती वाड्आ । ३८ ओउःहाडः पोक्ती वाड्तोकहाडः ओउः मोमःचोःइ आन महड्-गोमा पेतो सय्ड्ओ सातीलेः स्याक्बाड्कोः तुमुकाहाडः वानः-आकान् । ओहाडःसैको साती वानःती ओउः मोमःचोःइपाय्

येसुकःताड् वाड्ती ओउःकोः कीसहाडः चीड्ती आन न्याःधै मुओ ।
 न्याःती मुतोक्हाडः ओउःकोः मीक्क्लीः ग्लेःती येसुकोः दोम् न्यात्-
 ताक्आथै । ओउःत न्यात्ताक्ओ त भयान्ते ओउः मोमःचोःइपाय्
 येसुकोः दोम्पाय् लयःकोः म्याड्इ थ्युरआथै । थ्युरआक्तीको
 येसुकोः दोम्हाडः बाःती तुमःआक्तीको ओउः मोमःचोःइ ओउः
 पेतो सातीइ ओउःकोः दोम् ल्यानःआथै । ३६ ओहाडःसैको इत
 हायःओ ओउः सीमोन् त तोओ फरीसीइ च्यवःती “लौ इ येसुपाय्
 परमेस्वरकोः कुरा चीःती छ्यानःओमयःकोः खेःल रैस । ओउःपाय्
 परमेस्वरकोः कुरा चीःओ चाक् त खेःयाकायः इ ओउःकायः
 दीन्हओ मोमःचोःकायः दोह् खालकोः रेवओ मोमःचोः लेःआः त
 तय्हसा स्वाय्चाः खेःतो” त दाय्हती ल्हुड्हाडः म्हरतो ४० “लौ
 सीमोन् यात् कुरा डाइ तोचेःनाड् दा” त दाय्हती येसुइ तोआथै
 “गतलो आने गुरुय” त दाय्हती सीमोन्इ व्हतउतो ४१ “यात्चाक्
 साहु मान्ताइ नीस्चाक्कायः रीन्कोः पैसा बयःआकान् । यात्चाक्-
 खेकायः पास सै रुपीया बयःओ खेःतो अरुखेकायः पचास् रुपीया ह
 रीन् बयःओलेः । ४२ ओहाडःसैको नीस्चाक्इ लयःकोः रीन्
 पाय्क्सा स्वाय्चुलु ओउःत भयान्ते साहुइ ओउः नीस्चाक्कायः रीन्
 फेतीलेः वाय्आकान् । रीन् फेती वाय्आक्तीको ओउः रीन् त्याक्ओ
 नीस्पाय् सुखेलो ओउः साहुकः अरुसै भाहती मुनाःच” त दाय्हती
 येसुइ व्हतती तोआथै । ४३ “सुखेकायः नाःतो रीन् फेती वाय्ओ
 खेःतो ओउःपाय् अरुसै साहुकः भाहती मुलेःनाः माःर” त दाय्हती
 सीमोन् त्याड्आ । “माः नाड्इ चीःतीलेःतेः त्याड्तेःआ रैस” त
 दाय्हती तोती ४४ येसुइ ओउः मोमःचोःकःताड् ल्हेःती “लौ इ
 मोमःचोःकायः योउ दा । नाड्कोः कीम् पोक्तोक्हाडः डाकायः
 नाड्खेइ दोम् जेस्सा तीःतेः दोह्मा बयःतेःचीली इ मोमःचोःखेइ
 लयःकोः मीक्क्लीःइ डाकोः दोम् जेस्आक्तीको लयःकोः म्याड्इ
 थ्युरआताडः । ४५ नाड्खेइ डाकायः रोम्ती बाःती तुमःतेःचीली
 ओउःखेइ डाकायः कीम् पोक्ओहाडःसै आन बाःती दोम् तुमःभुड्-
 नाःताडः । ४६ नाड्खेइ डाकायः तालाड्हाडः साती गम्तेःचीली
 ओउःखेइ डाकायः दोम्हाडः आन पेओ सातीइ ल्यानःआताडः बा ।

४७ लौ उया इ मोमःचोःकोः नाःतो रेव्ओ काम् जाड्हभ्याड्कोः-
पाय् परमेस्वरइ क्युम्ह्तोलेः वाय्नी दोह् हायःती दाय्हसा ओउःइ
आन राप्ओ काम् जाड्हलेःआकान् । ओउःखेइ आन राप्उतो
सुसुखेइ रेव्ओ काम्लम्पाय् नाःतो जाड्हमाःत भयान्ते नाःतो
क्युम्ह्ती वाय्सा खेःहाड्ल ओउः मान्ताइमा नाःतो राप्उलु” त
दाय्हती येसुइ सीमोन्कायः तोआकान् । ४८ ओहाडःसैको ओउः
मोमःचोःकायः येसुइ “लौ नाड्इ जाड्हओ रेव्ओ काम्लम्कोः
जाड्हभ्याड्पाय् क्युम्ह्ती वाय्ओ लेःआः” त दाय्हती तोआथै ।
४९ इत तोओ सायःआक्तीको येसुकुस् जेःती मेओलम् लयःमयःकुस्
नोःकाय्ती “लौ इ रेव्ओ काम्लम् क्युम्ह्ती वाय्सा स्वाय्ओ चाक्-
पाय् सुलो” त दाय्हती तोनीतो ५० येसुइ ओउः मोमःचोःकायः “लौ
डाकायःतेः पेतोलेः ड्हाम्तेःआची ओउःत भयान्ते नाड् दल्लेः-
तेःनाः । ल्हुड् धोमाय्तोलेः पाय्हअ दा” त दाय्हती तोआथै ।

८ १ ओहाडःसैको लोनेः येसु सहर सहरगनमा गाव् गाव्गनमा
तोमःती वाह्ती ओउःइ परमेस्वरकोः राजीकोः पेओ कुरा
स्यान्तीमा थोल्ह्ती तोलाड् आल्आ । ओउःकुसंपाय् येसुकोः बार
छ्युड्हओमयःमा यातनीस् लान्इ डायःआक्तीको स्याक्ओ मोमः-
चोःलम्मा आल्आकाय् । २ ओउः मोमःचोःकःहाडः यात्चाक्
माग्दाला त तोओ मरीयन् खेःतो ओउःकायःपाय् येसुइ सात्गोता
लान् ल्हेस्ओ खेःतो । ३ अरु मोमःचोःपाय् योआना त तोओ
ओउःकोः बुधा चुजा त तोओ हेरोद् राजाकोः दर्बालहाडः काम्
जाड्हओ खेःतो । फेरी सुसानामा खेःतो । ओउःमयःइमा नाःतो अरु
मोमःचोःलम्इमा येसु वाह्ती आल्ओ बेलाहाडः ओउःकायःमा
ओउःकुस् वाह्ओमयःकायःमा जेःगा बयःती स्वाड्ती दोह्ती
स्यास्आथास ।

४ ओहाडःसैको येसु न्यास्तोक् बेलाहाडः सहर सहरसै
नाःतो मान्तालम् हुम्लाड् वाड्आकाय् । ओउः हुम्ती मुओलम्कायः
येसुइ क्लोन्कोःदीड् त नोःती वीनःराय् ल्हाक्धारनालेः स्यान्-
आथास । ५ “लौ सायःती मुन दा । यात्चाक् बीया चोया वार-
साकायः चीड्ती राड्ताड् आल्आ । राड्ताड् आल्ती ओहाडः

वारतोक्हाडः कोय् बीया ल्याम्हाडः दीह्आल्आ । ल्याम्हाडः दीह्आक्तीको ओउः बीया चोयाकायः मान्तालम्इमा दोम्इ भोतीलेः वाय्आकानी वाःलम्इमा दाह्ती वाड्ती सेक्ती माक्जेः-आकानी । ६ अरु बीया चोयाखे बाड् ह्युड्हाडः दीह्आल्आ । ओहाडःसैको साःपाय् नाःतो नाःल त भयान्ते दुड्आक्तीको साःकायः न्याम्इ सोत्ताक्ओ बेलाहाडः मात् भयोम्हतीलेः सीजेःआ । ७ फेरी अरु बीया चोयाखे चुःराड् बनराड्हाडः दीह्आल्आ । ओउःखे बनकुस् ब्रक्त् लन्ह्ती यारती सीआ । ८ अरु बीया चोयाखे पेओ साःहाडः दीह्ती दीह्आक्तीको दुड्ती न्ह्योरःती न्ह्योरःती लन्ह्ती आन सायःनाः । यात् बोत्सै तीन घोगा वाड्आ । लौ इ डाइ तोओ पेतो चीःतीलेः सायःनु दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

६ ओउःत तोआक्तीको “लौ इ वीनःराय्कोः माने दोह्लो” त दाय्हती व्हत्वाड्इतो १० “नीड् परमेस्वरकोः कुरा ग्याओलम्-खेकायः ओउःकोः राजीकोः चीःआक्मालो कुरा पेतो चीःसा दोः-तेःनै । अरु मान्तालम्खे वीनःराय् भुड्आले सायःसा स्वाय्नानी माने चीःसा दोःइली । इतलेः ओउःमयःइ परमेस्वरकोः राजीकोः कुरापाय् योतीमा च्यवःसा स्वाय्नीली सायःतीमा चीःसा स्वाय्नीली । ११ लौ ओउः वीनःराय्कोः माने इलेःआः । १२ ओउः बीया चोया त तोओखे परमेस्वरइ बयःओ पेओ कुरालो लेखा लेःआः । ओहाडः-सैको कोय् मान्तालम्खे परमेस्वरकोः कुरा सायःनानी सायःआक्तीको सैतान् त तोओ वाड्ती ओउः सायःओलम्कोः ल्हुड्त्तुक्सै ओउः पेओ कुरा सेक्ती आलःनौ । ओउःत भयान्ते ओउः मान्तालम्इ पेतो ड्हाम्माःत रौ जीडः दोःइली । इ मान्तालम्पाय् ल्याम्कोः साःहाडः दीह्ओ बीया चोयालो लेखालेः मुनै । १३ ओहाडःसैको अरु मान्तालम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा म्रीतीलेः ल्हुड्हाडः ग्याइतो लोने लीह्सीःओ बेला वाड्नाः त खेःया ओउः कुरा फेनानी । इ मान्तालम्पाय् रुत् ज्युम्हतो आलःमालो बाड् ह्युड्हाडः दीह्ओ बीया चोयालो लेखा मुलेःनै । १४ ओहाडःसैको अरु मान्तालम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा सायःती ओउःकोः काम् जाड्हाक्नीतो लोने लयः भाक्ओ काम्कायः रुःओ ल्हुड्

वाङ्नाः पैसा क्युसा बोडःओ ल्हुङ् वाङ्नाः लीड्हायःओ ल्हुङ्
वाङ्नाः त खेःयाकायः परमेस्वरकोः काम् जाङ्हसा लोने ग्याइली ।
इ मान्तालम्पाय् यारती वाय्ओ सायःसा खाय्मालो चुःकुस् दुङ्ओ
बीयालो लेखा मुलेःनै । १५ अरु मान्तालम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा
सायःती पेओ ल्हुङ्हाडः सेती ड्हाम्आक्तीको ओउःकोः काम्
गुह्माःत ब्याव्तीलेः जाङ्हनानी । इ मान्तालम्पाय् ओउः पेओ
साःहाडः दीह्ओ बीया चोयालो लेखा मुलेःनै” त दाय्हती येसुइ
छ्यानःआथास ।

१६ “ओहाडःसैको बत्ती हवःआक्तीको सुइमा भान्दाइ
कोमःती गम्नीली खात्माल्ग नुसनीली । हवःआक्तीको कीमहाडः
पोक्ओलम्कायः थोङ्ताक्साकायः बत्तीपाय् यास्ओ थाव्हाडः
गम्नानी । इतलेः परमेस्वरकोः पेओ कुरा सबैकायः चीःताक्साकायः
छ्यानःसा खेःतो । १७ दोह् दोह्लो तेनछ्याङ् छ्यान्ह्आक्मालो मुनाः
ओउःलेः लोनेः छ्यानःतो स्याव्नाः । दोह् दोह् कुरालो मान्तालम्-
कायः तेनछ्याङ् नुस्तीलेः मुनाः ओउःमा लोनेः सबैकायः छ्यानःतोलेः
स्याव्नाः । १८ लौ परमेस्वरकोः कुरा पेतो ड्हाम्तीलेः सायःनु दा ।
सुसुखे इ कुरा ल्हुङ्हाडः सेती गम्ती नाःतोपाय् नाःलेःनै ओउः-
कायःलेः न्हाङ्तोलेः बयःनाःथास । सुसुखेकुस् नाःतो नाःमाःत मुलेःनै
ओउःकोः दोह् दोह् कुरापाय् ‘इच्युकलेः नाःआलाडः’ त म्हरती
लयःकायः ताःचाःइसी ओउःलेः सबै लाती आल्नाः” त दाय्हती
येसुइ तोआथास ।

१९ ओहाडःसैको येसुकोः आमामा हौचोङ्लम्मा ओउःकः
वाङ्सा बोडःनीतो नाःतो मान्तालम् हुम्ती मुओ त भयान्ते ओउः-
कःताङ् द्याङ्तो दाह्सा खाय्नीली । २० येसुकःताङ् द्याङ्तो
दाह्सा खाय्माःत भयान्ते अरुइ “लौ नाङ्कोः आमाचोङ् नाङ्-
कायः क्रुस्साकायः बाहीरहाडः दाह्ती मुनै” त दाय्हती येसुकायः
छ्यानःथातो २१ “लौ डाकोः आमाचोङ्मा हौचोङ्मा सुसुलो
दाय्हसा सुसुइ परमेस्वरइ बयःओ पेओ कुरा ड्हाम्ती जाङ्हनानी
ओउःमयः डाकोः आमाचोङ् हौचोङ्लो लेखा मुनै” त दाय्हती येसु
त्याङ्आ ।

२२ ओहाडःसैको यात् दीन्हाडः येसुमा ओउःकुस् वाह-
ओमयःमा गालील त तोओ ताड्हओ दुम्हान्ताड् आलती दोड्-
गाहाडः लन्हआकाय् । दोड्गाहाडः लन्हआक्तीको “लौ तीःकोः
उःसै त्यात्लाड् आलइ” त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् वाहओमयःकायः
तोआथास । २३ ओउःत तोआक्तीको ओउःमयः आलती वाहतोक्-
हाडः येसु एनःबुस्ती भयान्ते दोड्गाहाडः एनःलेःआ । ओहाडःसैको
जोक्तो गाय्ध वाड्ती मारुःइ तीः आन ल्यडःकरताक्ती दोड्-
गाकायः ब्लीड्ताक्खेःआथै । २४ दोड्गाकायःपाय् तीः पोक्ती
ज्युप्खेःओ बेलाहाडः येसुकुस् वाहओमयः आन रैती ओउःकायः
म्हाड्ती “अ गुरुय डीजा दोड्गा ज्युप्ती सीखेःनाःतय्ही बा” त
दाय्हती तोथातो ती येसु म्घाती च्योक्ती मारुःकायःमा ल्यडःकर्ओ
तीःकायःमा जान्तीलेः तोआकान् । तोआक्तीको मारुःमा दीःजेःआ
दुम्हान्मा एवेड्त स्याव्आ । २५ दुम्हान्पाय् जुगाड् एवेड्त स्याव्-
आक्तीको “दोह् हायःतीतेः डाकायः ड्हाम्तेःनाड्सल” त दाय्हती
येसुइ दोड्गाहाडः मुओलम्कायः तोआथास ओउःमयः ग्याड्हती
रैती मुइतो “लौ इजा गत खेःओ मान्तालो ती । दोड्सीलेः ओउःइ
गानाक्ती तोओ कुरालेः मारुःलम्कायःमा तीःलम्कायःमा
ग्याताक्नौ बा” त दाय्हती येसुकुस् वाहओमयः नोःकाय्आकाय् ।

२६ ओहाडःसैको गालील दुम्हान्कोः उःसै आलती गेरासेने
त तोओ देस्ताड् दाहती वाड्आकाय् । २७ ओउःहाडः दाहती
वाड्ती दोड्गासै ग्ल्युड्हआक्तीको यात्चाक् लान्इ डायःओ सहर-
कोः मान्ताइ येसुकायः कुस्लाड् वाड्आ । लान्इ डायःआक्तीको
ओउः मान्तापाय् लयःकोः सहरकायः फेती ज्याडःतोहाडःसै कीम्-
हाडः एनःमाःत तेस्राड्हाडः सोहलेः ब्याहतीमा एनःतीमा वाहओ
खेःतो । २८ ओहाडःसैको येसुकायः च्यवःआक्तीको ओउः मान्ता
येसुकःताड् बाःती स्यवलाड् वाड्ती “अ नाड् सबैसै ताड्हओ
परमेस्वरकोः चोःतेःआः डाकायःतेः दोह् हायःलाड् वाड्ओतेःआः ।
लौ डाकायःतेः न्युम्हताक्तेःचाःची दा” त सोतोलेः दाय्हती येसुकः
आन तेती तोआकान् २९ दोह् हायःती दाय्हसा येसुइ “इकायः
लहेस्ती फेउ” त दाय्हती लान्कायः गानाक्ती तोआकान् । ओउः

मान्ताकायःपाय लान्इ नाःतोलेः आन ब्रःताक्भुड्आथै । ब्रःओ बेलाहाडः अरुलम्इ ओउःकायः चुम्ती आन साड्लाइ पानःती गम्सा बोडःनीतो ओउः मान्ताइ साड्ला तेत्ती वाय्आकान् । वाय्आक्तीको ओउःकायः लान्इ याक्गारसीःमालो राड्हाडः रुनःआथै । ३० ओहाडःसैको ओउः ब्रःओ मान्ताकायः “नाड् गतलोतेः मय्ङ्तेः-नाः” त दाय्हती येसुइ व्हत्थातो “डाकायः पल्लन् त मय्ङ्आताडः” त दाय्हती ओउः मान्ता त्याड्आ । ओउःकायः डायःओ लान्लम्पाय पल्लन्च्युक् नाःतो खेःइतो । ३१ ओहाडःसैको “लौ डीकायः कामःनालाताड् ल्होक्तेःचाःताडी दा” त दाय्हती लान्लम्इ येसुकायः तेती तोआथै । ३२ ओउःत तेती तोतोक्हाडः ओउःमयः मुओ ध्यापहाडः नाःतो प्याक् हाम्ती मुओ खेःतो ओउःत भयान्ते “लौ डीकायः उनोको प्याक्लम्कायः डायःलाड् ल्होक्ताडी” त दाय्हती ओउः लान्लम्पाय तेआकाय् । “लौ उया ओउःकायः डायःलाड् आलन्” त दाय्हती येसुइ ग्याती तोथासतो ३३ तोआक्तीको लान्लम्इ मान्ताकायः फेती ओउः हाम्ती मुओ प्याक्लम्कायः डायःआकानी । डायःआक्तीको प्याक्लम्पाय सबै ब्रःती वारताड् तन्ती आलती तोन्ती तोन्ती सबै ताड्हओ दुम्हान्कोः तीःहाडः ज्युप्ती ज्युप्तीलेः सीजेःआकाय् । ३४ ओहाडःसैको प्याक्लम्पाय सबै तीःहाडः ज्युप्ती सीओ च्यवःती ओउः प्याक्कायः हामःओ मान्तालम् क्रव्ती ओउःमयःइ मेस्लो च्यवःओ कुरालेः सहरहाडःमा गाव् गाव्हाडःमा सबैकायः ल्हाक्ती छ्यानः-आकानी । ३५ ओउःमयःइ छ्यानःओ कुरा सायःती ओहाडःकोः मान्तालम् येसुकःताड् योलाड् वाड्आकाय् । वाड्आक्तीको ओउः लान्लम्इ ड्हा फेओ मान्तापाय् येसुकोः दोम्हाडः च्युडःती द्याह सोह खेःमाःत नाय् लावओमा सेलः मुओमा च्यवःआकानी । इत च्यवःतीलेः ओउः योलाड् वाड्ओलम्पाय् रैआकाय् । ३६ ओहाडः-सैको ओउःमयःकायः ओउः अरु येसुइ स्याक्ताक्ओ काम् च्यवःओ मान्तालम्इपाय् ओउः स्याक्ताक्ओ कुरा सबै ल्हाक्ती छ्यानः-आकानी । ३७ इत छ्यानःआक्तीको ओउः गेरासेने देस्कोः मान्तालम्पाय् आन रैती येसुकःताड् वाड्ती “डीकःसै आलअ दा”

त दाय्हती ओउःकायः तेती तोआकानी । ओउःमयःइ “आल्अ” त दाय्हती तोती भयान्ते येसु दोङ्गाहाडः लन्हती द्यान्हसा बोडःउतो ती ३८ लन्हतोक् बेलाहाडः “लौ डामा नाङ्कुस् वाहपाडः” त दाय्हती ओउः लान्इ ड्हा फेओ मान्ता येसुकः तेलाड् वाड्तो ३९ “खेःल नाङ्कोः कीमताड् पाय्हती ‘लौ परमेस्वरइपाय् इत इत कायःती आन पेतो जाड्हाआताडः बा’ त नीङ्कोः मान्तालम्कायः ल्हाक्ती छ्यानःउ दा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । ओहाडःसैको ओउः मान्ता पाय्हती “लौ येसुइ इत पेतो हायःआताडः बा” त दाय्हती ओउःइ सबै सहरहाडः ब्याहती वाहती ओउः कुरा थोल्हती तोआकान् ।

४० ओउः लान्इ फेओ मान्ताखेइ ओउः कुरा ओउःतलेः थोल्हती तोआकान् ओहाडःसैको येसुखे तीःकोः उःसै त्यातती पाय्हती वाड्ती ओहाडः दाहती वाड्तोक्हाडः नाःतो मान्तालम्इ येसुकायः रोम्सा थेडा हुमती ल्युङ्हती मुओ खेःइतो । ४१-४२ ओहाडःसैको यात्चाक् याय्रुस् त तोओ थनःओ कीमकोः ताड्हाओ मान्ता वाड्ती येसुकायः बाःती स्यवआथै । ओउःकोः यातैज्याड् ह बार बरस स्यावओ चोःद्व्याड् जोक्तोलेः जीक्ती सीखेःओ खेःतो ओउःत भयान्ते स्यवतोक् बेलाहाडः “लौ डाकोः कीमताड् चोःद्व्याड्कायः स्याक्ताक्लाड् वाड्अ दै” त दाय्हती येसुकः काःहाल्ती तेआ । याय्रुस् इत तेओ सायःती ग्याती येसुपाय् ओउःकुस् पाय्हाकाय् । ओउःमयः पाय्हती आलतोक्हाडः नाःतो मान्तालम्इ हुमलाड् वाड्ती येसुकायः आन न्हेडःआथै । ४३ ओउः-मयःकःगन यात्चाक् वयः वयःओ पीरइ डायःओ मोमःचोःमा वाड्आ । ओउः मोमःचोःपाय् बार बरसच्युक्कायः आड्रयःबाड् जीक्ओ खेःतो ओउःकायः सुइमा स्याक्ताक्सा खायनीली । ४४ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःपाय् येसुकोः काहसै वाड्ती ओउःकोः नाय्कोः च्योनःतेड् दीन्हाकान् येसुकोः नाय् दीन्हमाकादे ओउः मोमःचोःकोः वयःपाय् थुम्हमाकादे । ४५ ओउःकायः दीन्ह-तोक्हाडः “सुइ डाकायः दीन्हाओ ती” त दाय्हती येसुइ व्हतथासतो सबै हुमओलम्इ “डाइपाय् खेःल बा डाइपाय् खेःल” त

त्याङ्आकाय् “लौ गुरुय इच्युक् नाःतो मान्तालम्इ सबैइ नाङ्कायः
 न्हेङःती दीन्हतेःनाः रैस” त दाय्हती पत्रुस्मा त्याङ्तो ४६ “खेःल
 सुलाङःइ दीन्हआताङः बा डाकोः स्याक्ताक्सा ग्वम् ज्याल्आ त
 सायःआलाङःस” त दाय्हती येसु दाय्हआ । ४७ ओउःत दाय्हआक्-
 तीको “डाकायः तय्हआताङः” दाय्हती म्हरती ओउः मोमःचोःपाय्
 रैती रीङ्हती येसुकःताङ् बाःती स्यवलाङ् वाङ्आ । वाङ्आक्तीको
 सबैकोः मीक्हाङःलेः ओउःकोः पीरकोः कुरामा स्याक्ताक्ओ
 कुरामा घोती छ्यान्हआथै । ४८ ओउः मोमःचोःइ सबै घोती छ्यान्ह-
 आक्तीको “लौ उया हौदयाङ् डाकायःतेः पेतोलेः ड्हाम्तेःआची
 रैस ओउःत भयान्ते नाङ् सेलःलेः स्याव्तेःनाः । ल्हुङ् धोमाय्तोलेः
 पाय्हअ” त दाय्हती येसुइ तोआथै ।

४९ ओहाङःसैको ओउःत तोतोक् बेलाहाङःपाय् यात्चाक्
 याय् रुस्कोः कीम्सै ल्होक्ओ मान्ता ओउःकायः तोलाङ् दाह्आ
 “लौ नाङ्कोः चोःदयाङ्जा सीजेःआ बा । इ गुरुकायः द्याह् वानःसा
 परल” त दाय्हती याय् रुस्कायः तोथातो ती ५० ओउःमयःइ तोओ
 कुरा येसुइ सायःती “लौ ल्हुङ् ज्याङःतेःचाः । डाकायः ड्हाम्तीलेः
 वाह्अ ओउःत खेःया नाङ्कोः चोःदयाङ् सेलः स्यावलेःनाः” त
 दाय्हती याय् रुस्कायः तोआथै । ५१ इत तोआक्तीको आलती याय्-
 रुस्कोः कीम्हाङः दाह्ती येसुइ ओउःकुस् कीम् पोक्साकायः
 सुकायःमा ताक्उलु ओउः जीक्ओ चोःकोः आमा आपानीस्मा पत्रुस्
 युहना याकुब् इ सुम्चाक्कायःमा ह ओउःकुस् पोक्सा ताक्-
 आकान् । ५२ ओहाङःसैको कीम्हाङःपाय् सबै ओउः चोःकायः
 क्रेस्ती ज्याःती मुओ खेःतो । इत च्यवःती “लौ ताः ताः ज्याःतेःनल ।
 ओउःपाय् सीलेःल एनःतीलेः मुओ ह” त दाय्हती तोथासतो
 ५३ ओउः ज्याःती मुओलम् “इइपाय् ‘चोःपाय् जुगाङ् सीओ लेःआः’
 त चीःउलु” त दाय्हती म्हरती ओउःमयःखे येसुकायः डीःती गाक्-
 आथै । ५४ येसुखेपाय् ओउः मोमःचोःकःताङ् वाङ्ती ओउःकोः क्रुत्
 चुम्ती “लौ हौय च्योक्अ” त दाय्हती तोथातो ५५ ओउःत तोतोक्-
 हाङः ओउः मोमःचोःपाय् उह्ती त्याती च्योक्लेःआ । ओउः मोमः-
 चोः च्योक्आक्तीको “लौ इ नाङ्कोः चोःदयाङ्कायः जेःगा बयःजु

दा” त दाय्हती येसुइ ओउःकोः आमा आपानीस्कायः तोआकान् ।
 ५६ इत च्यवःती ओउः आमा आपानीस् आन ग्याड्हओलेः खेःचतो
 “इ डाइ स्याक्ताक्ओ कुरापाय् सुकायःमा छ्वान्हलाम्” त दाय्हती
 येसुइ ओउःनीस्कायः तोआथाच ।

६ १ ओहाडःसैको येसुइ लयः छ्युड्हओ बारजनलम्कायः
 गोत्ती वानःती ओउःमयःकायः जीक्ओलम्कायः स्याक्-
 ताक्सा ग्वम्मा लान्कायः गानाक्ती तोसा ग्वम्मा बयःआथास ।
 २ ग्वम् बयःआक्तीको ओउःमयःकायः परमेस्वरकोः पेओ राजीकोः
 कुरा थोल्हती तोसाकायःमा जीक्ओलम्कायः स्याक्ताक्साकायःमा
 ल्होक्आथास । ३ ल्होक्तोक् बेलाहाडः “लौ वाहती आलतोक्
 बेलाहाडः दोह्मातेः लाततेःचानी । दङ्ग थैलो जेःगालम् पैसामा
 दोह्मा नीस् कमीत्मा लातती आलःलाम् । ४ गाव्खेलोकोः कीम्-
 कोः मान्तालम्इ नीड्कायः रोम्ती कीम्हाडः पोक्ती एनःसा दोः-
 ताक्तेःनै ओउः थाव्सै फेती आलधाड्माच्युक्कायः ओउः यातै
 कीम्हाडःलेः फेमाःत मुन । ५ ओहाडःसैको गाव्खेलोकोः
 मान्तालम्इ नीड्कायः रोम्तेःइली ओउःमयःकोः गाव् फेतोक्हाडः
 ‘इमयःइ पेतोलेः हायःनीली’ त छ्वानःसाकायः ओउः गाव्कोः फुत्-
 साःपाय् नाड्कोः दोम्सै काहती वाय्नु” त दाय्हती येसुइ
 तोआथास । ६ इत तोआक्तीको ओउः बारजन आलती गाव् गाव्गन
 ब्याहती वाहती गाःहाडः खेःयामा परमेस्वरकोः पेओ समचार तोती
 छ्वानःमाआकानी जीक्ओलम्कायः स्याक्ताक्माआकानी ।

७ येसुमा ओउःकुस् वाहओमयःइमा जाड्हओ कुरा सायः-
 आक्तीको गालील अन्चलकोः हेरोद् त तोओ राजाइ आन
 ग्याड्हती मुओ खेःतो । कोय् मान्तालम्खे “लौ तेह्काल सातओ
 युहनापाय् उहती च्योक्ती देडी सेलः मुलेःनाः” त दाय्हती नोःइतो
 ८ अरुखे “खेःल इ मान्तापाय् उय्हले सीओ एलीया फेरीलेः थाती
 वाड्ओआः” त दाय्हती नोःआकाय् । अरुखे “ओउःपाय् यात्चाक्
 उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्वानःओमयः देडीलेः उहती च्योक्ती
 मुलेःनाः” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । ९ इत नोःकाय्ओ कुरा
 सायःती “लौ युहनाखेकायः डाइ पाल्ती सात्आलाडः बा । ओउःत

भयान्ते इ द्याह् वाड्ओ परमेस्वरकोः काम् जाड्हओ मान्तापाय् सुखेलो” त दाय्हती हेरोद् राजां आन ग्याड्हतीलेः दाय्हआ । “इ सुखेलो” त दाय्हती येसुकायः हेरोद् राजाइ क्रुस्सा आन बोडः-आकान् ।

१० ओहाडःसैको ओउः बारजन छ्युड्हती ल्होक्ओमयः-पाय् येसुकःताड् द्यान्हती वाड्आक्तीको ओउःमयः ब्याहती वाह्-तोक्हाडः जाड्हओ कुरालेः सबै ल्हाक्ती तोआथै । ल्हाक्ती तोआक्तीको ओउः बारजनकायः येसुइ बेथ्सैदा त तोओ सहर द्याड्तो मुओ चीडःचाडःत खेःओहाडः आलःआथास । ११ ओउः-मयः चीडःचाडःत खेःओहाडः आलइतो “येसुपाय् ओउःहाडः आल्ती मुओ” त अरुइ चीःती नोःकाय्ती नाःतो मान्तालम् ओउः-कायः गुल्हती हुम्ती वाड्आकाय् । वाड्आक्तीको ओउः हुम्ती वाड्ओ मान्तालम्कायः येसुइ रोम्ती त्याक्ती परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा स्यान्ती तोमाआथास जीक्ओलम्कायः स्याक्ताक्माआथास । १२ ओउःत हायःदा हायःदापाय् न्याममा याह्आथास । न्याम याहती भयान्ते ओउः बारजनपाय् येसुकःताड् वाड्ती “इहाडःपाय् कीम नाःमालो थाव् लेःआः बा । जेःगामा दोह्मा नाःल । इ सायःती हुम्ओ मान्तालम्कायः द्याड्तो द्याड्तो जेःगाकायःमा एनःसा थाव्-कायःमा बोडःलाड् ल्होक्पाःथास दा” त दाय्हती येसुकायः तोनीतो १३ “खेःल नीड्इतेः जेःगा बयःनुसु दा” त दाय्हती येसु त्याड्आ । “गत हायःचाडःसु डीकःहाडःपाय् पोडाकेरः लाड्मा नीसज्योः च्युम्हडाः ह मुनाः । इच्युक नाःतो हुम्ओ मान्तालम्कायः डीइ अरु जेःगा लेःती बयःसा खेःतो” त दाय्हती ओउः बारजन तोआथै । १४ ओउः हुम्ओ मान्तापाय् गोयचोः भुड्आले पास हजारच्युक खेःइतो । ओहाडःसैको “लौ इ हुम्ओ मान्तालम्कायः फाक्ती फाक्तीलेः पचास् पचास्जनकोः दनकालहाडः तोड्क तोड्क च्युडःताक्नुसु” त दाय्हती येसुइ ओउः बारजनकायः तोआथास । १५ इत तोआक्तीको ओउः हुम्ओलम्कायः फाक्ती फाक्ती च्युडःताक्आथास । १६ च्युडःताक्आक्तीको ओउः पोडाकेरः लाड्मा नीसज्योः च्युम्हडाःमा त्याक्ती लाड्काताड् त्यावती योती

परमेस्वरकायः “च्युता” त दाय्हती तोआकान् । इत तोआक्तीको लाड्मा डाःमा फन्हती ओउःकुस् वाहओमयःकायः लहाती दोल्कावःसाकायः बयःआकान् । १७ ओउः लाड्मा डाःमा दोल्कावः-आक्तीको सबै मान्तालमइ कोस्तोलेः जेःआकानी । ओउःमयः जेःच्युक् जेःआक्तीको येसुकुस् वाहओमयःइ लाड्कोःमा डाःकोःमा वेओ य्हुन्हलम् सेक्ती हुम्हती धाकरहाडः काआकानी बारगोता धाकरच्युक्कायः ब्लीड्तोलेः काआकानी बा ।

१८ ओहाडःसैको यातदीनहाडः येसु लयःकुसलेः परमेस्वरकायः तोतोक् बेलाहाडः ओउःकुस् वाहओमयः वाड्आकाय् । ओउःकःताड् वाड्आक्तीको येसुइ याज्योः कुरा वहत्आथास “लौ डाकायःपाय् मान्तालमइ गत नोःनै ती । ‘इपाय सुलो’ त वहत्तोक्-हाडः गत गत त्याड्ने” त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् वाहओमयःकायः वहत्आकान् १९ “यातनीसखेइ नाड्कायः ‘बाप्तीस्मा बयःओ युहना लेःआः’ त नोःनै अरुखे ‘एलीया’ अरुखे ‘यात्चाक् उय्हले सीओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयः उहती च्योक्ओ लेःआः’ ओउःतलेः दाय्हती नोःनै” त दाय्हती त्याड्इतो २० “नीड्खेपाय् गततेः नोःतेःनै” त दाय्हती येसुइ वहत्आथास “नाड्पाय् परमेस्वरइ तोती गम्ओ खीस् लेःतेःआः” त दाय्हती पत्रुस् त्याड्आ । २१ “इ कुरापाय् सुकायःमा छ्यान्हतेःचानी दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २२ “डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् आन लीहसीःओ गोरःसा खेःतो । यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालममा धरमा स्यान-ओलममा ताड्हओ पुरोहीतलममा ओउःकः ल्हुड् मल्हतो स्यावती भयान्ते ओउः मान्ताकोः चोःकायः सातलेःनाःथै । ओउःकायःपाय् सात्सापाय् सातनीतो सुम् दीन् पुत्आक्तीको ओउःपाय् उहती च्योक्लेःनाः” त दाय्हतीमा येसुइ लोनेः स्यावसा कुरा स्यानती तोआथास ।

२३ “लौ सुसुपाय् डाकुस् वाहसा भाकनै ओउःलेः दीन्का दीन् लयःकोः कुरा म्हायःसती डाकुस् वाहसा थेडा लीहसीःओ गोरःसामा सीसा सीमाच्युकलेः ग्याती मुसा खेःतो । २४ सुसुखे डाकोः काम् जाड्हसा थेडालेः ‘डा भाकओ कुरा फेसामा ग्याडल

डा सीसामा ग्याडल' त म्हर्चै ओउःलेः लोनेः सीती वायतो स्याव्चै । सुसुखे डाकोः काम् जाड्हसा थेडा सीबतनाःताडः ओउःलेः लोनेः रौ जीडः दोःनै । २५ माः रैस यात्चाक्इ ल्हाव्ह-
दैबाड्कोः सबै दोःसाकायः लयःकोः जीडः वायतोलेः स्याव्नाः त खेःया ओउः मान्तापाय् दोह् पेतो स्याव्चाः र आहे दोःओआः बा ।
२६ सुसुखे डाकः डाइ तोओ कुराकः ब्लाक्चनै ओउःकः ओउः मान्ताकोः चोः त तोओ लोने वाड्सा दीन्हाडः ब्लाक्लेःनाः ।
ओउः दीन्हाडःपाय् ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् अड्ग थड्गत थाती ओउःकोः आपालो ताड्हतोलेः परमेस्वरकोः ल्होक्-
ओमयःकुस् वाड्लेःनाः । २७ दोड्सीलेः दाय्हभनाड् यातनीस् इहाडः सायःती मुओ मान्तालमइ लयः सीमाःच्युकहाडःलेः परमेस्वरकोः राजीलेः च्यवःसा दोःनै" त दाय्हती येसु स्यान्ती तोआथास ।

२८ ओउःत तोआथास ओहाडःसैको यात् सात् पुत्आक्-
तीको पत्रुसमा याकुब युहना नीसपुःचाःमा ओउः सुमचाक्कायः येसुइ लातती आलःती परमेस्वरकायः तोसा थेडा स्यालुड्कोः च्योःताड् लनःआथास । २९ ओउःहाडः लनःती दाह्आक्तीको परमेस्वरकायः तोतोक् बेलाहाडः ओउःकोः रुप् ल्हेसती थाड्ती ओउःकोः नाय आन भाम् फीरलीकत् छोओ खेःतो । ३० येसु इत् थाड्ती स्याव-
तोक्हाडः अरु उय्हलेकोः नीसचाक् मोसामा एलीया त तोओनीस् येसुकुस् नोःकायलाड् थाओ खेःतो । ३१ ओउः नीसचाक् इतलेः अड्ग थड्गत थाआक्तीको येसुकायः लोनेः स्याव्सा खेःओ कुरा तोती "यरुसालेमहाडः सीसा खेःतो" त दाय्हओ नोःकाय्आकाय् ।
३२ ओउःमयः नोःकायतोक्हाडः ड्हासै पत्रुस् सुम् साथीचोड् न्हय्डत् एनःती मुओ खेःइतो मोसा एलीयानीस् थाती नोःकायतोक् बेलाहाडः पत्रुसमा ओउःकोः साथीनीसमा च्योक्ती लेती ओउः ल्हेसतो स्याव्ओ येसुमा ओउःकुस् थाती मुओ नीसचाक् नोःकाय्ती मुओ च्यवःआकानी । ३३ ओहाडःसैको मोसा एलीयानीस्इ येसुकायः वेड्सा बोडःओ बेलाहाडः "अ गुरुय डी इहाडः वाड्ती मुओपाय् गुच्युक पेजेःतो । लौ डीइ सुमज्योः भ्युहरुक् कीम् जाड्हनेःनेः-
नानाड्स । यात्ज्योः कीम् नाड्कायःलेः यात्ज्योः मोसाकायः

यात्ज्योः एलीयाकायः” त दाय्हती पत्रुसइ बल चीःमाःत तोआथै ।
 ३४ इत तोतोबालेलेः रेनःभेनःत मुस् वाड्ती ओउःमयःकायः घमः-
 आथास । मुस् घमःती वाड्तोकहाडः पत्रुसमा ओउःकोः साथीनीस्
 आन रैआकाय् । ३५ ओहाडःसैको मुस्सै यात्ज्योः हाव्नयः वाड्ती
 “लौ इपाय् डाकोः आन राप्ओ लयःइ छ्युड्हओ चोः लेःआः
 बतताडः । ओउःइ तोओ कुरालेः पेतो सायःनु दा” त दाय्हती
 दाय्हओआः । इत दाय्हआक्तीको येसु लयःकुसलेः मुओ त पत्रुस्
 साथीचोड् च्यवःआकानी । ३६ ओउःमयःइ च्यवःओ सायःओ
 कुरापाय् येसुकोः सुम्चाक् वाहओमयःइ ओउः बेलाहाडःपाय्
 सुकायःमा ल्हाक्ती छ्यान्हनीली ।

३७ ओहाडःसैको ओउःनम् दीनकोः स्याड्हलोहाडः येसुमा
 ओउः सुम्चाक् वाहओमयःमा स्यालुड्सै ग्ल्युड्हती वाड्तोक
 बेलाहाडः नाःतो मान्तालम् येसुकायः क्रुसलाड् वाड्आकाय् ।
 ३८ ओउः हुमती वाड्ओलम्कुस् यात्चाक्इ सोतो गोःती “अ गुरुय
 डाकोः चोःकायः योनःतीलेः योउ दा । इजा डाकोः यातैज्योः
 ल्हुड्गोरे चोः लेःआः । ३९ बेला बेलाहाडः पाह् पाह्लेः ओउःकायः
 लानइ डायःलाड् वाड्ती आन हीहताक्ती कुयःताक्नाःथै ।
 ओहाडःसैको डायःतोकहाडः ओउःकोः म्होतोड्सै भोप् ग्ल्युड्ह-
 लेःनाः ओउःकायः ओउः लानइ आन जीक्ताक्ती फेसा ग्याल ।
 ४० नाड्कुस् वाहओमयःकःताड् डा मेसलेः काःहाल्लाड् वाड्डोतो
 ओउःमयःइ इ लान्कायः ल्हेस्ती वाय्सा खाय्बाय्नीली” त दाय्हती
 ओउः मान्ताइ येसुकायः तोआथै । ४१ “लौ नीड् ड्हाम्मालो
 ग्यामालो मान्तालम्पाय् नाड्कुस् डा गुच्युक् ज्याडःतोलेः स्यान्ती
 मुसा खेःडोतो । नीड्कोः ड्हाम्मालो ल्हुड् योती गुच्युक्हाडः
 लीहती गोरःसा खेःनाडः र” त दाय्हती येसु तोउतो ओउः
 आपाकायः “लौ नाड्कोः चोःपाय् इताड् वानःधाड्अ” त दाय्हतीमा
 तोआकान् । ४२ ओउः चोः वानःतोकहाडः ओउः लानइ फेरीलेः
 चोःकायः डायःती कुयःताक्ती तोस्थातो ओउः लान्कायः येसुइ
 जान्ती तोती ल्हेस्ताक्आथै । लान् ल्हेस्ती चोः स्याक्ताक्आक्-
 तीको ओउः चोःपाय् येसुइ आपाकायः पाय्क्ती ल्होकआकान् ।

४३ ओहाडःसैको इत ताड्हओ परमेस्वरकोः ग्वम्इ स्याक्ताक्ओ च्यवःती सबै योती मुओलम् आन ग्याड्हआकाय् ।

अरुलम्इ येसुकोः काम् च्यवःती ग्याड्हती मुतोक्हाडः येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः तोती ४४ “लौ इ डाइ तोओ नीड्इ ल्हुड्हाडः सेतीलेः गमनु दा । ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकायः-पाय् स्याड्हससै पेमालो मान्तालम्कःताड् ल्हालाड् दाक्नानी” त दाय्हती ओउःमयःकायः स्यान्थासतो ४५ ओउःइ स्यान्ओ कुराकोः माने पेतो तय्हआक्नीली ओउः कुराकोः मानेपाय् चीःताक्मासा थेडा ओउःमयःकायः छ्यान्हल । ओउःमयःकायः छ्यान्हमालो खेःतो ओउःमयःइ “इ कुराकोः माने दोहलो” त दाय्हओ ओउःकुस् वाहओमयःइ रैती भयान्ते वहत्सामा ग्याइली ।

४६ ओहाडःसैको “लौ डीलम्कःहाडः सुखेलो ताड्हनाः-तय्हती” त दाय्हती येसुकुस् वाहओमयः नोःकाय्ती काय्काय्ती मुओ खेःतो । ४७ इत काय्काय्तोक् बेलाहाडः ओउःमयःकोः ल्हुड्तुक्कोः कुरा चीःती भयान्ते येसुइ यात्चाक् हौलम्कायः वानःती लयःकोः कीसहाडः चीड्ताक्आकान् ४८ “लौ सुसुइ डाकोः काम् जाड्हसाकायः इलो खेःओ मीओ हौलम्कायः रोम्ती त्याक्बतनाः-ताडः ओउःइलेः डाकायःमा रोम्नाःताडः । फेरी सुसुइ डाकायः ड्हाम्ती रोम्नाःताडः ओउःइलेः डाकायः ल्होक्ओ परमेस्वर आपाकायःमा रोम्नानी । नीड्लम्कःहाडः सुसु ‘डा सबैसै मीलेः-नाडः’ त लयः ताःनाःस ओउःलेः अरुसै ताड्हलेःनाः बा” त दाय्हती येसु तोआथास । ४९ ओहाडःसैको “लौ गुरुय यात्चाक्इ नाड्कोः मय्इ पेहती लान् ल्हेसताक्ती वाय्ओ मान्तालेः कुस्आलाडःसु । ओउःपाय् डीकुस् वाहमालो त भयान्ते ‘इत हायःलाम्’ त दाय्हती त्याःती तोआलाडःसु” त दाय्हती युहनाइ येसुकायः ल्हाक्ती तोथातो ५० “ओउःकायः त्याःलाम् । सुसुलो नीड्कोः बीरोत्पाय् खेःइली ओउःलेः नीड्कुस् भीड्तेःनै” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।

५१ ओउःतलेः येसुइ त्याड्ती तोआथास ओहाडःसैको येसुकोः लयःकोः परमेस्वर आपाकःताड् द्यान्हती पाय्हसा सीतोक् बेलाहाडः दाहखेःअ । दाहखेःतोक् बेलाहाडः येसुपाय् ल्हुड्

ग्रमःतलेः यरुसालेमताड् आल्सा चीड्आ । ५२ ओउःहाडः आल्-
 तोक् बेलाहाडः यात्ज्योः समारीया गाव्हाडःलेः जेःगामा एनःसा
 थाव् बोडःसा थेडा येसुइ यात्नीसचाक् इहासै स्यालःती ल्होकउतो
 ५३ ओउः समारीया गाव्कोः मान्तालमइ येसुकायः “यरुसालेमताड्
 आल्सा बोडःनौ” त चीःती ओउःकायः रोम्ती त्याक्सा जुगाड्
 ग्याइली । ५४ गाव्कोः मान्तालमइ येसुकायः त्याक्सा ग्याइली त
 च्यवःती “लौ प्रभुय लाड्कासै ग्ल्युडहओ म्हेः गोत्ती इ
 समारीयाकोः मान्तालमकायः माक्ती वाय्ताक्पाःतय्हनी मार” त
 दाय्हती याकुब् युहना नीस् पुःचाःइ येसुकायः तोचुतो ५५ येसुइ
 ओउःनीस्कःताड् ल्हेःती योती “खेःल ओउःपाय् जुगाड् स्याव्ल” त
 दाय्हती जान्तीलेः तोआथाच । ५६ इत तोआक्तीको अरु गाव्ताड्
 आलआकाय् ।

५७ ओहाडःसैको ल्यामहाडः वाहती आलतोक् बेलाहाडः
 यात्चाक् येसुकःताड् वाड्ती “अ प्रभुय गाःहाडःलो नाड् आलतेःचाः
 ओहाडःलेः डामा गुल्हती वाड्नाडः” त दाय्हती येसुकायः तोआथै
 ५८ “लौ स्यालखेकायः ल्हाड्मा मुलेःनाः वाःखेकायःमा न्यास्सा
 छ्युत्मा मुनाः डा मान्ताकोः चोः त तोओखेकायःमा लयःकोः एनःसा
 थाव्मा दोह्मा नाःडल बा” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ५९ ओहाडः-
 सैको अरु यात्चाक्कायः “लौ डाकुस् वाहअ” त दाय्हती येसुइ
 तोथातो “अ प्रभु डाकोः आपा सीती पाम्हाक्तीको ह डा नाड्कुस्
 वाड्चाडः” त दाय्हती ओउः मान्ता त्याड्आ । ६० “खेःल ओउः
 सीसा खेःओ मान्तालमखेइ लयःकोः सीओलमकायः पाम्हती वाय-
 पानी नाड्खे परमेस्वरकोः राजीकोः पेओ कुरा थोल्हती तोलाड्
 आलअ दा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । ६१ ओहाडःसैको अरु
 यात्चाक् येसुकःताड् वाड्ती “डापाय् नाड्कुस् वाहसाकायः ग्यालेः-
 नाडः इहासै डाकोः कीमकोः मान्तालमकायः दाम्आक्पाडः ।
 दाम्आक्तीको डा नाड्कुस् वाहलेःनाडः” त दाय्हती येसुकायः
 तोआकान् ६२ “खेःल सुसु मान्ताइ डाकोः कुरा ग्याती जाड्हाक्ती
 लोने जाड्हासा फेचानी ओउः मान्ताकायःलेः परमेस्वरइ लयःकोः
 राजीहाडः त्याक्थाल” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।

१०

१ ओहाडःसैको येसुइ अरु बहत्तरजन छ्युड्हआकान् ।

छ्युड्हआक्तीको ओउःमयःकायः येसुइ ओउःकोः ड्हासै

ओउः लयः दाहसा खेःओ सहर सहरताड् गाव् गाव्ताड् नीःनीसचाक्

ल्होक्आथास । २ ल्होक्तोक् बेलाहाडः “लौ राड्हाडः भुड्हती

मीन्ओ सायःलो लेखालेः डाकःताड् वाड्सा खेःओ मान्तालम्

नाःतोलेः मुइतो ओउःमयःकायः डाकःताड् त्युम्हती वानःसा

मान्तालम्पाय नाःतो नाःइली ओउःत भयान्ते ‘अ प्रभुय वानःसा

मान्तालम्पाय ल्होक्चाक्उ दा’ त दाय्हती परमेस्वरकायः तेती तोनु

दा” त दाय्हती येसुइ लयः छ्युड्हओ मान्तालम्कायः तोती ३ “लौ

दयाह आलन पारःकुयःकःगन ल्होक्ओ भेदामेत्छ्याःलो लेखा नीड्-

कायः डाइ रेवतो हायःओलम्कःताड् ल्होक्नेःनाड्सु । ४ आलतोक्

बेलाहाडः पैसा कासा थैलोमा हासती लात्ओ भोलामा जुत्तामा

लावचाःइसी ल्याम्हाडः सुलाडःकुसमा नोःकायतीतेः भेक्तेःचै ।

५ ओहाडःसैको गाव्खेलो कीम् नीड् पोक्तेःनै कीम्कोः मान्तालम्-

कायः ‘पेतोतेः स्याव्तेःपै’ त दाय्हती तोनु । ६ ओहाडःसैको ओउः

कीम्कोः मान्तालम् पेनै त खेःया नीड्इ तोती बयःओ आसीक् मुपाः

ओउःमयः पेइली त खेःयाकायः नीड्इ बयःओ आसीक्पाय् क्युम्हनु ।

७ कीम्कोः मान्तालम्इ नीड्कायः रोम्ती त्याक्आक्तीको ओउः

कीम्हाडः मुन ओउःमयःइ बयःओ जेःगा तुड्गा सोकारतोलेः अह-

माःत जेःनु दोह् हायःती दाय्हसा नीड्इ तोती स्यान्भयाड्कोः

ओउःमयःइ जेःगा तुड्गा बयःसा खेःलेःनै । यात्ज्याड् गाव्हाडः कीम्

कीम्ताड् थोक्तीलेः वाह्लाम् । ८ ओहाडःसैको सहरताड् दाह-

आक्तीको नीड्कायः रोम्ती त्याक्आक्तीको दोह् दोह् जेःगालम्

ओउःमयःइ बयःतेःनै ओउःलेः अह्माःतोलेः जेःनु ९ ओउःहाडः मुओ

जीक्ओलम्कायःमा स्याक्ताक्नु फेरी ओउःमयःकायः स्यान्तोक्

बेलाहाडः ‘लौ तेन्पाय् परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा नीड् दोःतेःखेः-

तेःनै’ त दाय्हती स्यान्ती तोनु । १० ओहाडःसैको गाव्खेलो सहर-

हाडः मान्तालम्इ नीड्कायः रोम्तेःइली त खेःया ओउः सहरकोः

ल्याम्लम्हाडः वाह्ती ११ ‘लौ नीड्कोः सहरकोः फुत्साः डीकोः

दोम्सै काह्ती वाय्नाडःसु इतलेः नीड्मा वाय्तेःनै बा । दोड्सीलेः

तेनपाय् परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा ग्यामाःत भ्यान्ते नीड्इ भेल्हतेः-
ताक्तेःआकायःइसी बा' त दाय्हती तोनु । १२ दोड्सीलेः दाय्ह-
भनाड् परमेस्वरइ सबै तय्छनःती योसा दीन्हाडःपाय् ओउः सहरकोः
मान्तालमइ आन न्युम्हनानी बा । ओउःमयःपाय् उय्हलेकोः ह्योडःती
वाय्ओ सोदोम् सहरकोः मान्तालमसै न्हाड्तोलेः न्युम्हनानी” त
दाय्हती येसुइ ओउः बहत्तरजनकायः तोआथास ।

१३ “लौ नीड् खोराजीन् बेथ्सैदा नीस् सहरकोः मान्तालमय
नीड्पाय्तेः न्युम्हतोतेः स्यावसा खेःतेःनै बा दोह हायःती दाय्हसा
नीड्कोः सहरहाडः जाड्हओ ग्याड्हराय्लम डाइ तायर् सीदोन् त
तोओ नीस् सहरहाडःमा जाड्हओ खेःतो त खेःयाकायः ओहाडः
मुओलमइपाय् आन ज्याडःतोहाडःसै जुगाड् लहुड् द्यान्हती लयःकोः
रेव्तो जाड्हसाकायः फेचानी खेःतो । १४ दोड्सीलेः परमेस्वरइ
न्युम्हाक्ती तोसा दीन्हाडःपाय् ओउः तायर् सीदोन् नीस् सहरकोः
मान्तालमसै नीड् खोराजीन् बेथ्सैदा नीस् सहरकोः मान्तालमपाय्
न्हाड्तोलेः न्युम्हतोतेः स्यावतेःनै । १५ आने कफरनाहुमकोः
मान्तालमय नीड्कोः सहरपाय् ‘लाड्काकोः सहरलो ताड्हलेःनाः’
ततेः तोतेःनानी सबै कामः नालाताड् क्लाःती ह्योडःती वाय्तो
स्यावलेःनाः बा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । १६ “सुसुखेइ नीड्इ
स्यान्ती तोओ कुरापाय् ग्यातीलेः सायःनानी ओउःलेः डाकोः
कुरापाय् ग्याती सायःलेःनानी । सुसुखेइ नीड्इ स्यान्ती तोओ
कुरापाय् ड्हाम्तेःइली ओउःलेः डाकायःमा ड्हाम्ताडःल डाकायः
ल्होक्ओ परमेस्वरकायःमा ड्हाम्लेःनीली” त दाय्हती येसुइ
ओउःकोः बहत्तर छ्युड्हओमयःकायः तोआथास ।

१७ ओहाडःसैको ओउः बहत्तरजन ल्होक्आक्तीको
ओउःमयः आलती लोनेः आन चोडाय्ती चोडाय्तीलेः येसुकःताड्
द्व्यान्हती वाड्आकाय् “लौ प्रभुय नाड्कोः मय्ड् पेहती डीइ लान्-
लम्कायःमा तोती ल्हेस्ती वाय्सा खाय्आलाडःसु” त दाय्हती
येसुकायः तोआथै १८ “ओउः सैतान् त तोओ लान्कोः राजापाय्
लाड्कासै जोक्तोलेः क्लाःओ च्यवःआलाडः” त दाय्हती येसु
त्याड्आ । १९ “लौ रुलम्कायः नेःकोसलम्कायः नीड्इ लैतेःनानी त

खेःय् नीङ् जीक्तेःइली इ ग्वम्पाय् डाइ बयःनेःआलाड्स । २० लौ लान्लम्कायः नीङ् गानाक्ती तोसा खायतेःनानी त भयान्ते नीङ् द्याह् मोतेःइतो ओउःत हायःओसै लाङ्काहाडः नीङ्कोः म्यङ् लेखती गम्ओ लेःआः त चीःसाकायःलेः न्हाङ्तोलेः, मोतेःपै” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । २१ ओउःत तोतोक् बेलाहाडःपाय् येसुकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ दोःती आन चोडाय्ताक्आथै । येसुपाय् एत चोडायतो स्यावती “लौ परमेस्वर् आपाय नाङ्पाय ल्हाव्हदैबाङ् फेल्बाङ्कोः राजा लेःतेःआः डाकोः कुरापाय् नाङ्इ व्हायती चीःओ मान्तालम्खेकायः छ्यान्ह्माःत इ मीओ व्हाय्आक्-मालो मान्तालम्खेकायः ह छ्यान्ह्तेःआकान् ओउःत हायःओपाय् नाङ्कोः लयः भाक्ओ कुरा लेःआः बा । ओउःत भयान्ते नाङ्कायः डाइ आन ‘च्युता’ त लुङ्तीलेः तोनेःनाङ् । २२ डाकोः परमेस्वर् आपाइ सबै कुरालेः स्यान्साकायःमा जाङ्हसाकायःमा बयः-आताडः । चोःकायः आपाइ ह तय्हनाःथै ओउः चोःइ ह परमेस्वर् आपाकायः तय्हनौ । अरुइ आपाकायःमा चोःकायःमा तय्हनीली । सुसुखेकायः ओउः चोःइ लयः भाक्ती छ्यानःनाःथास ओउः मान्तालम्इ ह परमेस्वर् आपाकायः तय्हनानी” त दाय्हती येसु दाय्हा । २३ ओहाडःसैको येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः लयः-कःताङ् गोतती “लौ नीङ्कोः मीक्हाडः आन ताङ्हओमा ग्याङ्हसीःओ कुरामा जाङ्हओ खेःतो । ओउःत च्यवःओ मान्ताकायःपाय् परमेस्वरइ आन पेतो हायःआकान् । २४ इत नाङ्खेइ च्यवःओ कुरामा नाःतो उय्हलेहाडः मुओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानः-ओमयःमा राजालम्मा च्यवःसा आन भाक्इतो ओउःमयःखे च्यवः-सामा दोःइली नीङ्खेइ सायःओ कुरामा ओउःमयः सायःसा आन भाक्इतो ओउःमयःखे सायःसामा दोःइली” त दाय्हती येसुइ अरु मान्ताकायः सायःताक्माःत तोआथास ।

२५ ओउःतलेः येसुइ तोआथास ओहाडःसैको यात्चाक् परमेस्वरकोः ऐन् स्यान्ओ मान्ता चीङ्ती “लौ गुरुय् डा सीआक्-तीको लाङ्काताङ् आल्सा गलमा द्योक्मालो रौ जीङ् दोः-साकायः दोह् हायःचाङ् ती” त दाय्हती येसुकायः ल्हुङ्तुक्

योसाकायः वहत्थातो २६ “लौ नाड्इ परमेस्वरकोः ऐन् पहओ
बेलाहाडः दोह् दोह् स्यान्तेःआकास” त येसु दाय्हती २७ “ ‘नाड्-
कोः प्रभु परमेस्वरकायः नाड्इ दोड् भाहओ क्रोड्ओ ग्याओ लहुड्इ
वाय्क्तोलेः रापनु दा’ त दाय्हओमा ऐन्हाडः मुनाः फेरी ‘नाड्कोः
ब्रेडःकाय्ती याक्ओ मान्तालम्कायः लयःकायःलो धेःती राप्ती
स्यासु’ त दाय्हओमा मुलेःनाः” त दाय्हती ओउः मान्ता त्याड्आ ।
२८ “नाड्इ चीःतोलेःतेः त्याड्तेःआ रैस । ओउःत हायःसा नाड्इ
जाड्हतेःनौ त खेःया नाड् गलमा द्योक्मालो जीडः दोःतेःनाः बा”
त दाय्हती येसुइ तोआथै । २९ ओहाडःसैको ओउः मान्ता “इइ
डाकायः कुराइ क्लीमःचाःताडः” त म्हरती भ्यान्ते “लौ डाकुस्
ब्रेडःकाय्ती याक्ओ मान्ता त तोसा सुकायःलो तोसा स्यावलेःनाः”
त दाय्हती ओउः मान्ता फेरीलेः वहत्थातो ३० त्याड्साकायः येसुइ
वीनःरायलो ताआकान् । “यरुसालेमसै यात्चाक्इ यरीखो सहरताड्
आल्सा बोडःआकान् । ओहाडः एकान्लेः आल्ती वाहतोक्
बेलाहाडः ल्याम्हाडः फाती मुओ दाकुलम्इ ओउःकायः डायःती
थोःती घान्ती ओउःइ लात्ओ सबै थोक्लम् नाय्लम्मा लाती
आलःआकानी । सबै थोक्लम् लाती आल्आक्तीको ओउः
मान्तापाय् चीड्काना सोह्लेः सीखेःओ स्यावओ खेःतो । ३१ ओउः-
पाय् सीखेःओ मुतोक्हाडः ओउः दाकुलम् क्रव्आक्तीको यात्चाक्
पुरोहीतलेः ल्याम्हाडः वाहती दाहती वाड्ती ओउः वाय्ती गम्ओ
सीखेःओ मान्तापाय् च्यवःथातो ओउःकायः द्याड्तोसै लाय्मामाःत
न्यास्मामाःत ल्याम्कोः उसै च्योल्ती आल्आ । ३२ ओउः पुरोहीत्-
पाय् आल्आक्तीको यात्चाक् मन्दीरहाडः काम् जाड्हओ मान्तामा
ल्याम्हाडः वाहती दाहती ओउः सीखेःओ मान्ताकायः योसाकायः
लायुतो न्यास्मामाःत आल्आ । ३३ ओउःखे आल्आक्तीको
यात्चाक् यहुदी खेःमालो समारीया देस्कोः मान्ताखेमा ल्याम्हाडः
वाहती दाहती ओउः सीखेःओ मान्ता कोन्हती मुओ च्यवःआकान् ।
३४ ओउः मान्ताकायः च्यवःआक्तीको ओउः समारीया देस्कोः
मान्ता ओउः कोन्हती सीखेःओ मान्ताकायः योनःती योती ओउः-
कःताड् वाड्ती ओउःकोः चालम्कायः सातीइ ल्यानःती नाय्इ

समारीयाकोः मान्ताइ
अरुकायः दलनाःथै

पोतोलःआकान् । चा पोतोलःआक्तीको ओउः जीक्ओ मान्ताकायः
लयःकोः घोराहाडः लन्हताक्ती आलःती लाजताड् वानःती ओउः-
हाडः पेतो एड्तीलेः स्यासुआथै । ३५ ओहाडःसैको ओउःनम्कोः
स्याड्हलोहाडः आल्सा चीड्ओ बेलाहाडःपाय् ओउः समारीया
देस्कोः मान्ताइ ओउः जीक्ओ मान्ताकोः होन्त लाजकोः साहुकायः
जेःगाकोः पैसामा एनःसा थाव्कोः पैसा ल्हाआकान् 'लौ ओउः
जीक्ओ मान्ताकायः पेतो एड्ती स्यासु दा । ओहाडःसैको डा
इहाडः द्यान्हती वाड्तोकहाडःपाय् दोह् दोह् बयःती स्यासुभ्याड्-
कोः पैसा राहती मुचाः ओउःपाय् डाइ पाय्क्चेःनाड्' त दाय्हती
ओउः साहुकायः तोआक्तीको आल्आ । ३६ ओउःत भ्यान्ते
डाकायः तोची दा ल्याम्हाडः वाह्ओ सुम्चाक्हाडः ओउः जीक्ओ
मान्ताकायः सुखेलो ब्रेडःती याक्ती मुओ मान्ताकोः काम्लो लेखा
जाड्हआकान्" त दाय्हती येसुइ व्हत्आथै । ३७ "ओउः जीक्-
ओकायः योनःती स्यासुओ मान्ता माःर" त दाय्हती ओउः ऐन्

स्यान्ओ मान्ता त्याड्आ । “लौ उया नाड्इमा ओउःतलेः योनःती योसा काम् जाड्हलाड् आल्अ दा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् ।

३८ ओहाडःसैको येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा वाह्ती आल्लतोक बेलाहाडः यात्ज्योः गाव्ताड् दाह्आकाय् । ओउः गाव्ताड् दाह्आक्तीको यात्चाक् मारथा त तोओ मोमःचोःइ येसुलम्कायः लयःकोः कीम्ताड् रोम्ती गम्आथास । ३९ कीम्हाडः रोम्ती गम्आक्तीको कीम् पोक्आक्तीको येसुइ कीम्कोः मान्तालम्कायः स्यान्ती मुओ खेःतो । स्यान्ती मुतोकहाडः मारथाकोः हौद्याड् मरीयम् त तोओ प्रभु येसु द्याड्तो च्युडःती ओउःइ स्यान्ओ कुरापाय् सायःती मुओ खेःतो । ४० ओहाडःसैको मारथा नाःखेइ कीम्कोः उयुम् त्युयुम् काम् जाड्हती भयान्ते आन सावःती मुओ खेःतो । ओउःत भयान्ते ओउः नाःपाय् येसुकःताड् वाड्ती “अ प्रभुय इ कीम्कोः काम्पाय् डाइ ह जाड्हतीलेः मुनाडः डाकोः हौद्याड्इ दोह्मा जाड्हउलु । इत हायःसाकायः नाड्इ दोह्मातेः म्हरतेःल यादो । लौ ओउःकायः लव्हलाड् ल्होकची दा” त दाय्हती येसुकायः काय्हल्ह्यावती तोआथै ४१ “अ मारथा नाड् आन काम्कायःतेः लहुड् रुःतेःनाः बा । ४२ नाड् नाःतो काम्कायः लहुड् रुःतेःतो यात्ज्याड् काम् ह जाड्हसालेः खेःतो । इ जाड्हसा खेःओ काम्पाय् नाड्कोः मरीयम् हौद्याड् द्याह् जाड्हधैलेः मुनाः । ओउः पेतो काम् जाड्हसाकायः मरीयम्कायः फेताकडल” त दाय्हती प्रभु येसुइ मारथाकायः तोआकान् ।

११ १ ओहाडःसैको यात् दीन्हाडः येसुइ परमेस्वरकायः तेती तोओलेः मुओ खेःतो । ओउःत तोती द्योकआक्तीको यात्चाक् ओउःकुस् वाह्ओमयः येसुकःताड् वाड्ती “लौ बाप्तीस्मा बयःओ युहनाइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायःपाय् ‘प्रभु परमेस्वरकायः इत तेती तोसा स्याव्नाः’ त स्यान्आथास । युहनालो लेखालेः नाड्इमा परमेस्वरकायः गत तेती तोसा त डीकायःमा स्यान्ताडी दा” त दाय्हती ओउःमयः येसुकः तेआकाय् । २ ओउःमयः तेआक्तीको “लौ परमेस्वरकायः तोतोक बेलाहाडः इलो लेखा तोसा स्याव्नाः ‘अ परमेस्वर आपाय नाड्कोः मय्ड्पाय् अरुसै ताड्हओमा

छय्त्तोमा स्याव्पाः । नाङ्कोः राजी वाङ्पानाः । ३ डीकायःपाय्
दीनका दीन् जेःगा दोःताक्ताडी दा । ४ ओहाङःसै डी लयः
भाक्मालो मान्ताकः ल्हुङ् मल्हओ स्याक्लेःआ ओउःत भयान्ते
डीइ रेव्तो हायःओकायः नाङ्कोः ल्हुङ् मल्हओमा स्याक्तेःपाः ।
रेव्तो जाङ्हसाकायः ताक्तेःचाःताडी' त तोसाआः" त दाय्हती
येसुइ स्यान्तीलेः तोआथास । ५ "लौ दोङ् याह्दीङ्हाङः नीङ्
मान्ताकोः यात्चाक् लयःकोः क्वाकोः कीमताङ् जेःगा तेलाङ्
आलती 'अ क्वाय सुम्केरः लाङ् बयःची दा । ६ यात्चाक् अरु
क्वापाय् लोक्तो वाह्ती आलओहाङः डाकोः कीमताङ् ल्होती
दाह्ती वाङ्ओआः डाकःहाङः दोह्मा नाःल' त दाय्हती तेतेःनाः त
खेःया ७ ओउः क्वापाय् 'ग्याङल इताङ् वाङ्लाम् कीम् राक्आक्-
तीको डा चोःकुस् एनःतीलेः मुनाङः । च्योक्ती बयःसा खाङ्ङल' त
दाय्हती त्याङ्साकायः सु क्वा इतलेः त्याङ्चाः र । ८ खेःल नाङ्पाय्
ओउःकोः क्वातेः मुतेःनाः ह ओउःइ बयःउलु नाङ्इ आन युङ्तीलेः
तेतेःनाः त भयान्ते ओउःइ लेती च्योक्ती बयःतेःनाः । ९ नीङ्कोः
क्वालम् इतलेः हायःनानी दोङ्सीलेः परमेस्वरकः तेन ओहाङःसै
ओउःइ बयःतेःनै । ओउःकोः कुराकायः बोङःनु ओहाङःसै नीङ्
दोःतेःनै । ओउःकःताङ् धाङ्ती वाङ्न ओहाङःसै ओउःइ रोम्तेःनै ।
१० सुसुलो परमेस्वरकः तेलेःनै ओउःकायःपाय् दोःलेःनाः सुसुइ
बोङःचानी ओउःइपाय् च्यवःलेःनानी सुसु धाङ्चनै ओउःकायःपाय्
रोम्ओलेः स्याव्नै । ११ नाङ्कोः चोःपाय् नाङ्कः डाःखे तेलेःनाः त
खेःया सु आपाङ्मा 'लौ नोह्अ इपाय् डाः' त दाय्हती चोःकायः रुखे
बयःचौ र । १२ वाःकोः उम्खे तेतोक् बेलाहाङः सुङ्मा 'लौ नोह्अ
इपाय् उम्' त दाय्हती नेःकोस्खे बयःचौ र । खेःल नीङ्इ चोःलम्-
कायः पेतोलेः बयःतेःनानी बा । १३ ओउःत भयान्ते नीङ् पेओ
खेःमालोलम्खेइ लयःकोः चोःलम्कायः पेतो बयःसा चीःतेःनानी
दोङ्सीलेः नीङ्कोः परमेस्वर आपाखेइ ओउःकः तेओलम्कायः
लयःकोः ग्वालामः बयःलेःनाःथास ।

१४ ओहाङःसैको यात्चाक् नोःसा चीःमालो मान्ताकायः
येसुइ लान् ल्हेसती वाय्ओ खेःतो । लान् ल्हेसती वाय्आक्तीको

ओउः मान्तापाय् नोःलेःआ । ओउः ड्हा नोःसा चीःमालोपाय् नोःओ सायःती ओउःहाडः मुओ मान्तालम् आन ग्याड्हाकाय् । १५ कोय् मान्तालम्खे ग्याड्हाकाय् अरुलम्खे “इ येसुकायः बाल्जीबुल् त तोओ लान्कोः राजाड् बासुआथै रैस ओउःत भयान्ते ओउःकोः ग्वम्इ येसुइ अरु लान्लम्कायः ल्हेस्ती वायसा खायनौ” त दाय्हती लयः-मयःकुस् नोःकाय्आकाय् । १६ अरुखेइ “लौ नाड्कायः परमेस्वरइ बासुओ त खेःया परमेस्वरसै दोःओ ग्याड्हरायकोः चीन्ह जाड्हती छ्यानःताडी दा” त दाय्हती येसुकायः ल्हुड्तुक योती तोथातो १७ ओउःइपाय् ओउःमयःकोः ल्हुड्तुक चीःती “राजाकोः मान्तालम् लयःमयःकुस् काय्कायती मीन्हकायती मुचै त खेःया ओउः राजाखेकायः अरु राजाखे वाड्आक्तीको रेन्हतोलेः क्लीमःसा खायनाःथै । ओउःपाय् वाय्तोलेः स्यावनै । ओहाडःसै यातज्योः कीम्कोः मान्तालम्मा लयःमयःकुस् काय्कायती मीन्हकायती मुचै त खेःया ओउः कीम्कोः मान्तालम्पाय् मुहइली । १८ इलो लेखालेः ओउः लान्कोः राजापाय् लयःकोः लान्लम्कुस् काय्कायती ल्हेस्ताक्चौ त खेःया ओउःमा वाय्तोलेः स्यावनाः । डाखेकायःपाय् ‘लौ बाल्जीबुल् लान्कोः ग्वम् दोःतीलेः ओउःइ लान् ल्हेस्ताक्नौ’ त दाय्हती नोःतेःनाड्सतो १९ नीड्कुस् वाहओमयःइमा लान्कायः ल्हेस्ताक्नानी ओउःमयःखेइ सुखेलोकोः ग्वम् दोःती इत हायःसा खायनानी र । बाल्जीबुल्खेकोः ग्वम् दोःती ओउःमयःइ इत हायःनानी त खेःयाकायः ओउःमयःकायःमा जान्ती तोसा खेःतो । खेःल ओउः-मयःइमा परमेस्वरखेकोः ग्वम् दोःती लान् ल्हेस्ताक्सा खायनानी त खेःया डाकायःमा जान्सा स्याव्आक्ल । २०-२२ नाःसुयः लात्ओ ब्रावओ मान्ताइपाय् लयःकोः कीम् ल्युड्हती योनौ त खेःया चोरलम्पाय् सुइमा पोक्ती ओउःकोः माल्ताल्लम् लाती आलःसा खायनीली । खेःल अरु ओउः कीम्कोः मान्तासै छोड्हतोलेः ब्रावओ मान्ता वाड्आक्तीको ह ओउःकायः क्लीमःती ओउःकोः नाःसुयःलम् वायती माल्ताल्लम् लाती आलःसा खायलेःनाःथै । इलो लेखालेः डा परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती लान्कोः राजाकायः क्लीमःती ओउःकोः लान्लम्कायः ल्हेस्ताक्ती वायसा

स्वायलेःनाडः । ओहाडःसैको सैतान्कोः राजीखेपाय् क्लीमःओ त
 खेःया नीड्कःताड् परमेस्वरकोः राजीखे दाहती वाड्लेःनाः ।
 २३ सुसुखेलो डाकुस् वाहल ओउःपाय् डाकायः त्याःसा बोडःओ
 मान्ता लेःआः । सुसुइ डाकायः लव्हसा काम् जाड्हनीली ओउःइ
 जाड्हओ काम्पाय् लोल आहे लेःआः ।

२४ यातज्योः लान्इपाय् मान्ताकायः फेनौ त खेःया ओउः
 लान्इपाय् याक्गारसीःमालो थावलम्हाडः ब्याहती न्यास्सा थाव्-
 कायः बोडःलाड् वाहलेःनाः । न्यास्सा थाव्कायः दोह्मा च्यवःल त
 खेःया 'लौ डा ड्हा मुओहाडः पाय्हलेःनाडः' त दाय्हती म्हरती
 ओउः ड्हा डायःओ मान्ताकःताड् पाय्हलेःनाः । २५ पाय्हआक्-
 तीको ओउः लान्कोः ड्हा मुओहाडः पेतो हाःतो मुबाय्ओ त
 च्यवःती २६ ओउः लान्इ सातगोता न्हाड्तोलेः रेव्ओ लान् वानःती
 ओउःमयः सबै ओउः मान्ताहाडः याक्ती मुनै । ओउःत भयान्ते
 ओउः मान्तापाय् ड्हासै न्हाड्तोलेः पेमालो स्याव्लेःनाः बा" त
 दाय्हती येसुइ स्यान्तीलेः तोआथास । २७ ओउःत तोतोक्
 बेलाहाडःपाय् यात्चाक् हुम्ओलम्कुस् मुओ मोमःचोः सोतो गोःती
 "लौ नाड्कोः लयः ओत्ओ दुत्आमापाय् गुच्युक् पेलेःजेःनाः रैस"
 त दाय्हती येसुकायः तोथातो २८ "खेःल बा डाकोः आमाकायः
 तोओसै परमेस्वरकोः कुरा ड्हाम्ती जाड्हती सायःओ मान्तालम्-
 कायःपाय् न्हाड्तोलेः 'पेजेःनै' त तोसा स्याव्नाः बा" त दाय्हती येसु
 त्याड्आ ।

२९ ओहाडःसैको मान्तालम् न्हाड्तोलेः हुम्ती वाड्आकाय् ।
 ओउःमयः हुम्ती वाड्तोक् बेलाहाडः येसुइ ओउःमयःकायः तोती
 "लौ तेन्छ्याड्कोः मान्तालम् आन पेमालोमा ड्हाम्मालो मुनै ।
 डाकायःपाय् 'परमेस्वरकःसै वाड्ओआः' त छ्यानःसाकायः
 ग्याड्हराय् बोडःनानी ओउःत छ्यान्हओ ग्याड्हराय्लेः ओउःमयः-
 कायः दोःइली इ याज्याड् ग्याड्हराय् ह ओउःमयःइ च्यवःसालेः
 दोःनै । ३० उय्हलेकोः योनाह् त तोओपाय् ताड्हओ डाःकोः
 तुक्हाडःलेः पोक्ती सुम् दीन् मुआक्तीको सेलः मुओ खेःतो ओउःलो
 लेखालेः ओउः मान्ताकोः चोः त तोओमा साःहाडः पाम्हआक्तीको

उह्ती च्योक्लेःनाः । इ ग्याड्हराय् ह ड्हाम्ताक्साकायः बयःलेः-
नाः । ३१-३२ योनाह्खेइ जान्ती तोओ कुरा सायःआक्तीको नीनेवे
त तोओ सहरकोः मान्तालमइ ल्हुड् द्यान्ह्ती रेवओ काम् जाड्हओ
फेनीतो ओउः मान्ताकोः चोःखेपाय् योनाह्सै ताड्हतो लेःआः ओउःइ
तोओ कुरापाय् नीड्इ सायःतेःनीली ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरइ
तय्छनःती योसा दीन् ओउः नीनेवेकोः मान्तालमइ नीड्कायः गाल-
तुम्तीलेः नोःतेःनै बा । फेरी उय्हलेकोः सुलेमान् राजाकोः व्हाय्ती
नोःओ कुरा सायःसाकायः ओउः दक्सीन्हाडः मुओ सेबा देस्कोः
रानी आन लोक्तोसै वाड्आ । ओउः मान्ताकोः चोःपाय् सुलेमान्
राजासै व्हाय्तोलेः नोःनाः ओउःत भ्यान्ते ओउः तय्छनःती योसा
दीन्हाडः ओउः सेबाकोः रानीइ नीड्कायः गालतुम्तीलेः नोःतेःनै” त
दाय्हती येसुइ तोआथास ।

३३ “बत्ती हवःआक्तीको सुइमा पाथीइ कोमःती खुपती
गम्नीली खेःल यासओ ओखोय्हहाडः गम्नानी ओहाडःसैको कीम्-
हाडः पोक्ओलमइ च्यवःसा स्वाय्नानी । ३४ फेरी नीड्कोः ल्हुड्-
कायः थोड्ताक्ओपाय् मीक् लेःआः बा । नीड्कोः मीक् धेसलेःनाः
त खेःया नीड्कोः ल्हुड् थोड्तोलेः स्याव्नाः । नीड्कोः मीक् धेसल
त खेःया नीड्कोः ल्हुड् पेमालो च्याक्तोलेः स्याव्नाः । ३५ ओउःत
भ्यान्ते नीड्कोः ल्हुड्पाय् पेतो थोड्तो स्याव्पाः ३६ ओहाडः
पेमालो च्याक्ओपाय् दोह्मा मुताक्लाम् । ओहाडःसैको नीड्कोः
आड्मा ल्हुड्मा पेतो ओजायःत स्याव्लेःनाः” त दाय्हती येसुइ
स्यान्ती तोआथासा ।

३७ ओहाडःसैको ओउःत तोआक्तीको यात्चाक् फरीसी
मान्ताइ येसुकायः लयःकोः कीम्ताड् जेःगा जेःसाकायः गोत्-
आथास । गोत्आक्तीको येसुपाय् ओउःकोः कीम्ताड् पोक्ती
ओहाडः च्युडःती जेःती मुओ खेःतो । ३८ जेःतोक् बेलाहाडःपाय्
येसुइ क्रुत्कायः जेस्आक्मामाःत आम्ह् जेःओ च्यवःती ओउः
फरीसीपाय् आन ग्याड्हओ खेःतो । ३९ येसुइ एत चीःती “लौ नीड्
फरीसीलम्पाय् बाहीरहाडः ह थुत्ओ भान्दालो लेखालेः नीड्पाय्
आड् बाहीरहाडः जेस्ओलेः मुतेःनै भीत्रहाडः नीड्कोः ल्हुड्पाय्

जुगाड् पेमालो लओ ल्हुड् मुलेःनाः । ४० नीड्इपाय् चीःतेःनीली रैस । नीड्कोः बाहीरकोः आड् जाड्हओपाय् परमेस्वर लेःआः ओउःइपाय् नीड्कोः भीत्रहाडः मुओ ल्हुड्मा जाड्हआकान् मारः । ४१ नीड् ल्हुड् साय्क्ओलेः स्यावती दोह्मा नाःमालो मान्तालम्कायः जेःगालम् बयःनु दा । ओहाडःसै बयःआक्तीको नीड्कोः भीत्रकोः ल्हुड्मा पेतो ओजायःतलेः स्यावनाः । ४२ लौ नीड् फरीसीलम्य लोने नीड् न्युम्ह्तोतेः स्यावतेःनै । मोसाइ तोओलो लेखालेः नीड्इ जरामरीतकोः खाल्लम् ददस् मानाकोः याःआः देम्ह् माना परमेस्वरकायः वेःती बयःसा जवतेःनानी अरु मान्तालम्कायः काम् पेतो जाड्हतेःनीली परमेस्वरकायः नीड्इ रापतेःनीली । ओउः जवती बयःओ फेमामाःत अरुकायः काम् पेतो जाड्हनु परमेस्वरकायः पेतो रापनु दा । ४३ लौ नीड् फरीसीलम्य लोने नीड् न्युम्ह्तोतेः स्यावतेःनै दोह् हायःती दाय्हसा लयःकोः नेहरो ओरताक्साकायः धनःओ कीम्कोः मुल् खातीहाडः च्युडःसामा भाक्तेःनै बजारहाडः आन नमस्ते त्याक्लाड् वाहसामा भाक्तेःनै । ४४ अरु मान्तालम्इ नीड्कायः 'पेओआः' त तोसा भाक्तेःइतो एतलेः तोसापाय् तोनानी ओउःमयःइ चीःमाःत नीड् भीत्रहाडः ल्हुड् पेमालो मुतेःनै" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

४५ ओउःत तोओ सायःआक्तीको यात्चाक् धर्मा स्यान्ओमयः मान्ता चीड्ती "अ गुरुय एत तोतीलेः नाड्इ डीकायःमा जानतेःआताडी" त दाय्हती येसुकायः तोआथै । ४६ "लौ नीड् धर्मा स्यान्ओमयः त तोओलम्य लोने नीड्मा न्युम्ह्तोतेः स्यावतेःनै दोह् हायःती दाय्हसा मान्तालम्कायः 'लौ इमा जवस्स खेःनाः ओउःमा जवसा खेःनाः' त दाय्हती ओउःमयःकायः आन लीःओ काम्लम् जाड्हताक्तेःनानी ओउःमयःकायः लव्हसाकायः जुगाड् ग्यातेःइली । ४७ नीड्कोः आय्कानः तोकानःलम्इ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःकायः सात्आकानी ओउःमयःइ सात्ओ मान्ताकोः तेस्लम्पाय् नीड्इमा पेतो देती जाड्हतेःनानी । ४८ एत हायःतीलेः परमेस्वरकोः मान्तालम्कायः सात्ओ कुरा नीड्मा ग्यातेःनै त छ्यानःओ लेःआः । ४९ इ कुरा चीःती परमेस्वरपाय्

डहाहाडःलेः 'लौ डाकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालम्कायःमा डाइ छ्युड्हओ मान्तालम्कायःमा ल्होक्डोतो यात्नीस्कायःलेः ओउः-मयःइ सात्नानी अरुलम्कायः आन लीहसीःओ बयःनानी' त दाय्हती परमेस्वर दाय्हआ । ५०-५१ डहा हाबेलकायः सात्ओहाडःसै लोन्ते परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः सात्ओ जखरीयाकोः बेलाहाडःच्युक्कायः परमेस्वरकोः मान्तालम् आन सात्आकानी । नीड् तेन्छ्याड्कोः मान्तालम्इमा ओउःमयःकोः पेमालो काम्लम् तेःती भयान्ते न्युम्ह-तोलेः स्याव्तेःनै । माःहै तेन्छ्याड्कोः मान्तालम् लोन्ते आन न्युम्ह-तोलेः स्याव्ने । ५२ नीड् धर्मा स्यान्ओमयःय नीड्मा न्युम्हतोलेः स्याव्तेःनै दोह् हायःती दाय्हसा नीड्इ परमेस्वरकोः कुरा चीःतेःनीतो अरुलम्कायः नीड्इ पेतोलेः स्यान्तेःनीली । परमेस्वरकोः काम् नीड्इ लयः जाड्हतेःनीली अरुलम्इ जाड्हसा नीड्इ ताक्तेःनीली" त दाय्हती येसुइ तोआथास । ५३ ओउःत तोआक्तीको येसु ओउः थाव्सै आल्आकाय् । येसु आल्आक्तीको ओउः फरीसीलम्मा धर्मा स्यान्ओमयःमा ल्हुड् मल्ह्तो स्याव्ती येसुकुस् आन तानः-काय्ती नोःकाय्आकाय् । ५४ "लौ येसुकायः गाल्तुम्ती तोसा कुरा दोःनाःतय्ही यादो" त दाय्हती ओउःकायः आन चाक्तोलेः वहत्आथै ।

१२ १ ओउःतोक् बेलाहाडः नाःतो मान्तालम् हुम्ती भयान्ते न्हेडःकाय्तो लमःकाय्तो खेःइतो । ओउःमयः इत हुम्तोक् बेलाहाडः येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः स्यान्ती तोआथास । "लौ नीड्पाय् धय्तीलेः योसा खेःतेःइतो । फरीसीलम्-कोः माःती स्यान्ओ कुरा सायःलाम् । २ फेरी दोह् दोह्लो तेन्छ्याड् नुस्ती मुलेःनाः लोनेः सबैकायः छ्यानःतोलेः स्याव्नाः । दोह् दोह् कुरापाय् मान्तालम्कायः द्याह् छ्यान्ह्माःत मुलेःनाः लोनेः सबैकायः चीःतोलेः स्याव्नाः । ३ दोह् दोह् कुरालो नीड्इ च्याक्ओहाडः नोःतेःआकाय् ओउः कुरालेः लोनेः थोड्ओहाडः सबै सायःसा दोःनै । दोह् दोह् कुरालोतेः लयःकोः कीम् मुतोक्हाडः छाड्हतीलेः नोःकाय्तेःआकाय् ओउः कुरालेः लोनेः सबैकायः थोल्हती छ्यान्हओलेः स्याव्नाः ।

४ लौ साथीलम् नीङ्कोः आङ्कायः ह ह्योङ्की वाय्सा
 खाय्ओ मान्तालम्कः रैतेःचनै ओउःमयःखेइ नीङ्कोः रुआङ्कायः
 ह्योङ्की वाय्सा खाय्नीली । ५ ओउःमयःकः रैतेःचनै ओउः
 गोबाङ्हाङ्कः आङ्मा रुआङ्मा ब्रक्त्तलेः वाय्सा खाय्ओ परमेस्वरकः
 रैन । माः है ओउःकः रैसा खेःतो बा । ६ दोङ्सीलेः पोडाज्योः
 चोःवाःपाय् नीस् रूपीयाहाङ्कः लेःसा दोःलेःनाः माःर । ओउःच्युक्
 मोल् नाःमालो वाःखेपाय् परमेस्वरइ स्यास्ती भयान्ते ओउःइ आःताः
 चीःमाःत याज्याङ्मा वाय्ल बा । ७ नीङ्खेकायः याज्याङ् म्याङ्ला
 मीह्आ त खेःयाकायः परमेस्वरइपाय् चीःलेःनौ ओउःत भयान्ते नीङ्
 वाःसै परमेस्वर आन राप्ती स्यास्ओ मान्तालम्पाय् जुगाङ् रैसा
 परतेःइली ।

८ सुसुखेइ अरु मान्तालम्कःताङ् 'डापाय् खीस्कोः मान्ता
 लेःआः ड' त दाय्हती सबैकायः फुतीलेः तोनानी ओउःकायःलेः 'लौ
 इपाय् डाकोः लेःआः बा' त दाय्हती डा मान्ताकोः चोः त तोओइलेः
 परमेस्वरकोः लाङ्कासै ल्होक्ओमयःकोः मीक्हाङ्कः छ्यानःती तोलेः-
 नाङ्कः । ९ सुसुखेइ मान्तालम्कःताङ् 'डापाय् खीस्कोः खेःडल' त
 दाय्हती सबैकायः तोचानी ओउःकायःलेः 'लौ इपाय् डाकोः मान्ता
 खेःबाय्ल' त दाय्हती परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयःकायः तोलेःनाङ्कः
 बा । १० सुसुखे ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकायः रेव्तोलेः नोःनै
 ओउःकोः रेव्तो हायःभ्याङ्कोः क्युम्हसा दोःलेःनाः सुसुखे परमेस्वर-
 कोः ग्वालामःकायः रेव्तोलेः नोःचै ओउःकोः रेव्तो हायःभ्याङ्कोः-
 पाय् क्युम्हसा दोःल । ११ ओहाङ्कःसैको डाकायः इहाम्ओत भयान्ते
 नीङ्कायः अरुलम्इ थनःओ कीम्ताङ् लात्ती आलःती ताङ्हओ
 मान्तालम्कःताङ्मा हाकीम्लम्कःताङ्मा वानःतेःचै । वानःतोक्
 बेलाहाङ्कः 'दोह्त नोःसा गत त्याङ्सा' त ल्हुङ्हाङ्कः रुःतेःचै १२ दोह्
 हायःती दाय्हसा ओउः बेलाहाङ्कःपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामःइ पेतो
 नोःसा त्याङ्सा कुरा नीङ्कायः स्यान्तेःनै ओउःत भयान्ते नीङ् रुःसा
 परतेःइली" त दाय्हती येसुइ तोआकान् ।

१३ ओहाङ्कःसैको हुम्ओ मान्तालम्कःहाङ्कः यात्चाक्
 येसुकःताङ् वाङ्ती "लौ गुरुय डीकोः सीओ आपाकोः माल्ताल्लम्

राड्लम् डाकोः पुःकायः डाकुस् पेतो वेताकुड दा” त दाय्हती
 येसुकायः तोथातो १४ “खेःल इ कुरा तात्साकायः डाकायः बयःओ
 काम्पाय् खेःल बा” त दाय्हती येसु त्याड्आ । १५ ओहाडःसैको
 येसुइ सबैकायः स्यान्ती “लौ धयती मुन दा । अरुकोः थोक्लम्कायः
 ल्हुड्हाडः लतेःचनै । पैसालम् माल्ताल्लम् राड्लम् नाःतो क्युधार-
 नालेः दोड् पेओ जीडःपाय् दोःताकुडलु” त दाय्हती येसुइ
 तोआथास । १६ ओहाडःसैको ओउःइ यातज्योः वीनःराय् स्यान्-
 साकायः ताआकान् “लौ यात्चाक् आन साहु मान्ता खेःतो ।
 ओउःकोः राड्लम्सै ओउःइ नाःतो चुय्लम् सायःलम् दोह्लम् हुम्हती
 वानःआकान् । १७ चुय्लम् सायःलम् हुम्हती वानःतोक्हाडः ‘लौ
 डाइ दोह् हायःचाडः डाइ दोह् हायःचाडः । इ चुय्लम् सायःलम्
 गाःताड् हेप्चाडः । हेप्ती गम्सा थाव्पाय् नाःल बा’ त दाय्हती
 ओउः मान्ता म्हरती १८ ‘लौ इत हायःचाडः रैस । इ कीम्पाय् डाइ
 य्हासती ताड्हतोलेः जाड्हनाडः । ओहाडःसैको ओउःहाडः डाकोः
 चुय्लम् सायःलम् माल्ताल्लम् य्होक्ती गम्सा स्वाय्लेःनाडः ।
 १९ ताड्हओ कीम् जाड्हआक्तीको सबै हेप्ती गम्ओहाडःसैकोः
 “लौ इ हेप्ती गम्ओ चीस्पय् नाःतो साल्कायः गाहनाः । काम्
 जाड्हओसै धोती खाले जेःती तुड्ती बाय्तीलेः मुसा स्वाय्नाडः” त
 दाय्हती तोनाडः बा’ त दाय्हती ओउः मान्ता ताःसतो २० ‘लौ नाड्
 जुगाड् चीःमालो मान्तातेःआः बा । द्याह्मयःलेः नाड्कोः जीडःपाय्
 द्योक्लेःन्नाः । जीडः द्योक्ती सीआक्तीको नाड्इ सेती गम्ओ
 थोक्लम्पाय् अरुलेः दोःनै बा’ त दाय्हती परमेस्वरइ ओउः साहु
 मान्ताकायः तोआथै । २१ सुसुइ परमेस्वरकोः पेओ कुरा गम्माःत
 लयःकायः ह कीम्कोः थोक्लम् सेती गम्चानी ओउः मान्तापाय्
 ओउः सीती वाय्ओ साहुलो लेखा चीःमालो मुलेःनै” त दाय्हती
 येसुइ तोआथास ।

२२ “लौ स्याड्हलोकायः ‘लौ दोह् जेःचाडः दोह् नाय्लम्
 लावचाडःस’ त दाय्हती ल्हुड् रुःतेःचनै । २३ जेःगासै नीड्कोः जीडः
 ताड्हओ लेःआः नाय्लम्सै नीड्कोः आड् ताड्हतोलेः मुनाः माःर ।
 २४ लौ कावाःलम्कायः योनु दा । ओउःमयःइपाय् दोह्मा सुक्नीली

दोह्मा राःती त्युम्हनीली ओउःमयःकोः थोकलम् हेप्सा थाव नाःल ।
 ओउःतलेः मुइतो ओउःमयःकायः परमेस्वरइ पेतोलेः स्यासनौ बा ।
 दोड्सीलेः वाःसै नीड्स्वेपाय् ताड्हतोलेः स्वेःतेःनै माःर । २५ नीड्-
 कःगन सुइमा ल्हुड्हाडः म्हरती लयःकोः आड्कायः यात् क्रुच्युक्-
 कायः च्योन्हताकसा खायतेःनीली । २६ इत मीओ काम्पाय् नीड्इ
 जाड्हसा खायतेःनीली त स्वेःया नीड् ल्हुड् ज्याडःती मुधारनालेः
 काम्पाय् दोह्मा लोल आहे लेःआः बा । २७ जड्गलहाडः मुओ
 रोलम्मा योनु दा । ओउःमयःपाय् लयःलेः दुड्नाः दुड्आक्तीको
 काम् जाड्हमामाःत नाय् क्याह्मामाःत लयःलेः पेतो ओरनाः । इ
 रोलम्पाय् लयः ओरसापाय् ओरलेःनै दोड्सीलेः इ रोच्युक्मा ओउः
 आन मुह्ओ सुलेमान् राजाकोः नाय्लम् योसा पेआक्ल बा ।
 २८ यात् दीन्च्युक्कायः ओरओ यात् दीन्हाडः भयोम्हती वाय्ओ
 रोस्वेकायः परमेस्वरइ आन पेतोलेः लावताकनौ त स्वेःया दोड्सीलेः
 ओउःइ नीड् मान्तालम्स्वेकायः न्हाड्तोलेः लावताक्मातेःनै बयः-
 मातेःनै बा । नीड्पाय् ड्हाम्चोःचाक्लेःतेः इ । २९ लौ उया जेःगा
 तुड्गा दोःसाकायः ल्हुड् ज्याडःतेःचनै । ३० इ थोकलम्कायः सबै
 ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्स्वेइ ल्हुड् रुःतीलेः बोडःनानी इत स्वेःओ
 थोकलम्कायः नीड्स्वे ल्हुड् रुःसा परतेःइली नीड्कायःमा चाहनाः त
 नीड्कोः परमेस्वर् आपाइ चीःलेःनौ । ३१ अरु दोह्कायःमा रुःमाःत
 परमेस्वरकोः काम् जाड्हती ओउःकोः राजी पोक्सा बोडःनु दा
 ओहाडःसैको इ अरु थोकलम्पाय् लोने नीड् सबै दोःतेःनै । ३२ लौ
 डाइ स्यालःओ मान्तालम्य ओउःकोः राजीकोः पेओ थोकलम्पाय्
 परमेस्वर् आपाइ बयःसा आन भाक्लेःनाः । ३३ नीड्कोः ल्हाव्ह-
 दैबाड्कोः थोकलम् माल्ताल्लम् वीनःती ओउःकोः मोल्कोः
 पैसालम् नाःतो नाःमालो मान्तालम्कायः बयःनु दा । ओउःत हायः-
 तीलेः नीड्कायः लाड्काहाडः परमेस्वरइ लोनेः न्हाड्तोलेः नाःतो
 बयःतेःनै बा । ओहाडःसै ओउःहाडःकोः थोकलम्पाय् गलमा ह्योल
 गलमा मीह्ल । ओहाडःपाय् सुमा कुःलाड् वाड्इली घुनइमा दोह्इमा
 माक्ती वाय्उलु । ३४ गाःहाडःलो नीड्कोः माल् सामान् मुचै
 ओउःहाडःलेः नीड्इमा ल्हुड् भाहती छ्युप्तेःनौ ।

३५-३६ लौ घीःती मुन दा कमा वानःओ दीन्हाडः ओउः
 कमा त्याक्सा थेडा भावकोः कीमहाडःपाय ओउःकोः मान्तालम्
 आन चन्तायःती मुसा खेःतो ओहाडःसैको भाव वाड्ओ बेलाहाडः
 ओउःकायः पेतो रोम्सा खायनानी । ओउःलो लेखालेः नीड्कोः प्रभु
 वाड्सा बेलाहाडःकायः ओउःकायः त्याक्सा थेडा नीड्मा चीड्ती
 च्ययःती मुन । ३७ सुसु मान्तालम् प्रभु वाड्तोकहाडःपाय चीड्ती
 च्ययःती मुलेःनै ओउःमयःलेः चोडायतो स्यावलेःनै । दोड्सी दाय्ह-
 भनाड् ओउः मान्तालम्कायः ओउः प्रभुइ लयःलेः चीड्ती जेःगा
 जेःसाकायः दोल्कावःआथास । ३८ ओउः प्रभुपाय सारो एनःच्युक
 बेलाहाडः दाहनाःया दोड् याह्दीड्हाडः दाहनाःया दाहतोकहाडः
 ओउःकोः काम् जाड्हओलम् एनःमाःत चीड्तीलेः मुनै त खेःया
 ओउः मान्तालम् चोडायतोलेः स्यावनै । ३९ फेरी चोरलम् गुच्युक
 बेलाहाडः वाड्ने त कीमकोः मान्ताइ चीःनीली । चीःसा दोःनाः त
 खेःया ओउः कीमकोः मान्तापाय ल्युड्हती मुती भयान्ते चोरलम्-
 कायः पोक्सा दोःताक्उलु इत नीड्इ चीःतेःनानी । ४० ओउः कीम-
 कोः आपालो लेखालेः नीड्मा ल्युड्हती मुसा खेःतेःइतो दोह
 कायःती दाय्हसा डा ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय नीड्इ
 ताःमालो बेलाहाडः वाड्लेःनाडः” त दाय्हती येसुइ लयःकुस वाह-
 ओमयः स्यान्ती तोआथास ।

४१ इत तोआक्तीको “लौ प्रभुय इ नाड्इ स्यान्ओ कुरा
 सुकायःलो तोओलेः डीकायःया सबै मान्तालम्कायःया” त दाय्हती
 पत्रुसइ वहत्आथै । ४२ “पेओ काम् जाड्हसा नोकरी सु मान्तालो
 खेःनाः । ओउःइ दोह हायःनौ दाय्हसा । ओउः नोकरीकायः ओउः-
 कोः मालीक्इ सबै कीमकोः नोकरी योसा काम्कायःमा जेःगा
 ज्याला बोसा काम्कायःमा ग्वम् बयःलेःनौ । ४३ ओहाडःसैको
 ओउः मालीक्पाय लोक्तो आल्आक्तीको लोने द्यान्हती पाय्ह-
 तोकहाडः ओउः नोकरी काम् पेतो जाड्हधै मुओ च्यवःनौ त खेःया
 ओउः नोकरीकः मालीक्पाय आन भाक्ती मोनाः त भयान्ते
 ४४ दोड्सीलेः ओउः नोकरीकायः मालीक्इ लयःकोः कीमकोः सबै
 माल्ताल्लम् योसाकायः जुगाड् ल्हीनःतीलेः बयःनाःथै । ४५ ओउःत

पेतो हायःओ खेःल त खेःया ओउः नोकरीपाय् ल्हुङ् पेमालो स्यावती
 'लौ डाकोः मालीक्पाय् रेन्हतोलेः पाय्हल बा' त म्हरती मालीक्कोः
 थोक्लम जेःती तुङ्ती डोतीलेः अरु नोकरीलम्कायः घान्नौ त खेःया
 ४६ ओउः नोकरीइ तय्हसा चीःमालो बेलाहाङःपाय् ओउःकोः
 मालीक् पाय्हती दाहती लयःकोः नोकरीइ पेमालो काम् जाङ्हथै
 मुओ च्यवःनौ । एत च्यवःती भयान्ते ओउः नोकरीकायः आन
 जोक्तोलेः न्युम्हताक्ती अरु काम् जाङ्हसा ग्यामालोलम्कुस् मुसा
 ल्होक्नाःथै । ४७ सुसु नोकरीखेइ काम् जाङ्हसा चीःउतो बुरु ओउः
 काम् पेतो जाङ्हनीली ओउःकायःलेः मालीक्इ जोक्तोलेः न्युम्ह-
 ताक्नाःथास ४८ सुसुखेइ काम् जाङ्हसा चीःमाःत ओउः काम् पेतो
 जाङ्हनीली ओउःकायःलेः मालीक्इ बल बल ह न्युम्हताक्नाःथै ।
 सुसुइ आनलेः चीःनानी ओउःइपाय् आन पेतो जाङ्हसा खेःतो ।
 सुसुकायः ग्वम्पाय् आन बयःओ लेःआः ओउःइपाय् आनलेः
 जाङ्हसा खेःतो बा ।

४९ डापाय् ल्हाव्हदैबाङ्हहाङः म्हेः ल्होक्लाङ् वाङ्आलाङः
 ओउः म्हेःपाय् तय्क्ओलेः मुपाः त आन भाक्तोलेः म्हरनाङः ।
 ५० डाइ आन लीहसीःओ च्यवःसा बाप्तीस्मा त्याक्सालेः खेःनाङः
 ओउः त्याक्धाङ्माखाहाङः डा ल्हुङ्हाङः आन लीहती मुनाङः ।
 ५१ डा ल्हाव्हदैबाङ्हहाङः मान्तालम्कायःपाय् काय्काय्ओमा मीन्ह-
 काय्ओमा फेताक्लाङ् वाङ्ओ ततेः ताःतेःचानी । खेःल ओउःमयः
 न्हाङ्तोलेः काय्काय्मानै मीन्हकाय्मानै । डाकोः कुरा सायःआक्-
 तीको मान्तालम् वेङ्काय्नाै कोय् मान्तालम्खेइ ड्हाम्नानी कोय्खे
 ड्हाम्नीली । ५२ यातज्योः कीम्हाङः पोडाज्योः मान्तालम् मुनै त
 खेःया नीस्चाक्खे ड्हाम्नीतो सुम्चाक्खे ड्हाम्नीली अरु कीम्हाङः
 सुम्चाक्खेइ ड्हाम्नीतो नीस्चाक्खेइ ड्हाम्नीली ओउःत भयान्ते
 ओउःमयः प्र्याक्ती काय्काय्लेःनै । ५३ नीस् आपाचाःमा
 आमाचाःमा आय्चाःमा लयःमयःकुस् काय्काय्ओलेः स्याव्आनाः”
 त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

५४ ओहाङःसैको हुम्ओ मान्तालम्कायःमा “लौ गोत्-
 सीबाङ्हहाङः मुस् लन्हनाः त खेःया नीङ्पाय् 'लौ तेन्पाय् गाय्ध

वाङ्नाः' त दाय्हती नोःतेःनै । ५५ फेरी ब्लक्न्याम्सै मारुः वाङ्नाः त खेःया 'लौ तेन्पाय् न्याम् राव्लेःनाः' त दाय्हतीमा नोःतेःनै ओहाङःसैको नीङ् इत नोःओ कुरापाय् ताप्लेःनाः । ५६ नीङ्पाय् ओउःतलेः मुस् न्याम्कोः कुरा तय्हसा स्वाय्तेःनानी त खेःया दोह हायःतीतेः तेन्छ्याङ् स्याव्ओ परमेस्वरकोः राजी वाङ्सा खेःओ कुरातेः तय्हतेःनीली । ५७ 'इत हायःसा पेलेःनाः ओउःत हायःसा पेल' त तय्हती चीःसालेः स्वाय्सापाय् स्वाय्तेःनानी रैस ओउः नीङ्इ चीःओ कुरा जाङ्हसातेः ग्याइली । ५८ सुलाङःइ नाङ्कायः मुत्थ जाङ्हसा बोङःतेःनाः त खेःया मुत्थ जाङ्हधाङ्माखाहाङः ओउःकःताङ् ब्राङ्काय्ती होम्लाङ् आलन् ओहाङःसैको ओउःइ मुत्थ जाङ्हसाकायः फेलेःनौ । ओउःकुस् नाङ् ब्राङ्काय्तेःचल त खेःया ओउःइ नाङ्कायः अदालात्ताङ् लात्ती आलःआक्तीको ओउःहाङःकोः ताङ्हओ मान्ताङ् नाङ्कायः हवलदारकःताङ् ल्हाती भ्याल्स्वानहाङः थुनताक्तेःनाः । ५९ ओहाङःसैको दन्दकोः पैसा सबै पाय्क्धाङ्माखाहाङः नाङ् ओहाङःलेः थुनती मुसा खेःतो बा । एतलेः परमेस्वरकुस् ब्राङ्काय्न् नीङ् ओउःकुस् ब्राङ्काय्तेःइली त खेःया न्युम्ह्तोलेः मुधाङ्तेःनै" त दाय्हती येसुइ गानाक्तीलेः तोआथास ।

१३

१ ओउःतोक् बेलाहाङः मान्तालम् येसुकःताङ् वाङ्ती "लौ यात्नीस्चाक् गालीलकोः मान्तालम्इ परमेस्वरकायः स्याः मेत्छ्याः ल्हाती बयःतोक्हाङः पीलातस् त तोओ अन्चलादीसइ ओउःमयःकायः पाल्ती सात्ती ओउःमयःकोः वयः ओउः ल्हाओ स्याःकोः वयःकुस् ल्याव्हताक्आकान्" त दाय्हती ल्हाक्ती तोथातो २ "ओउः गालीलकोः मान्तालम्पाय् अरु गालीलकोः मान्तालम्सै रेव्तो हायःओ खेःइतो त भ्यान्ते ओउःमयः इतलेः सात्ओ खेःइतो ततेः ताःतेःचनै । ३ खेःल लःलयःकोः रेव्तो काम्लम् फेती परमेस्वरकोः पेओ कुरा नीङ्इ ड्हाम्मादीक् नीङ्मा ओउः गालीलकोः मान्तालम्लो लेखालेः वाय्तोलेः स्याव्तेःनै बा । ४ ओहाङःसै सीलोम् त तोओहाङः धराहारइ ओल्ती अथारजनकायः क्रामःती सात्तोक्हाङः ओउः अथारजनपाय् अरु यरुसालेम्हाङः मुओ मान्तालम्सै रेव्तो हायःओ खेःइतो तमा ताःतेःनैया ।

५ खेःल लःलयःकोः रेवतो हायःओ फेती नीड्इ परमेस्वरकोः पेओ कुरा उहाम्मादीक् नीड्मा ओउःमयःलो लेखालेः वायतो स्यावतेःनै बा” ।

६ ओहाडःसैको येसुइ फेरी वीनःराय ताती स्यान्आथास “लयःकोः राड्हाडः यात्चाक्इ दुम्बुरी सीडः सुक्आकान् । सुक्-आक्तीको ओउः सीडः ताड्हतो स्याव्आक्तीको ओउः मान्तापाय् ‘लौ तेन्पाय् सायः काव्हसा’ दाय्हती राड्कःताड् सायः काव्हलाड् आल्तो ओउः दुम्बुरी सीडःहाडः सायःपाय् दोह्मा च्यवःल ।

७ सीडःहाडःपाय् सायः नाःमाःत भयान्ते ओउःकोः काम् जाड्हओ मान्ताकायः गोत्ती ‘लौ इ सीडःकोः सायः डाइ सुम् बरस स्याव्ओ बोडःडोतो सायःपाय् दोह्मा च्यवःडल ओउःत भयान्ते इ सीडःपाय् खाम्हती ओल्उ । आहेलेः राड्कायः ग्रानःती वाय्ओ ह’ त दाय्हती ओउः राड्कोः धनी तोआकान् । ८ ‘खेःल न्याम्पुःच्युक्कायः मुआक्पाः । सीडःकोः तुडःहाडः डाइ द्यावःती मल् काचाडः ९ ओहाडःसैको योनी । पेतो सायःनौ त खेःया इ सीडःपाय् जुगाड् मुपाः खेःल सायःल त खेःया वाय्सा लेःआः’ त दाय्हती ओउः काम् जाड्हओ मान्ता त्याड्तीलेः तोनौ” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

१० ओहाडःसैको सन्चरबारकोः धोओ दीन्हाडः येसुइ थनःओ कीम्हाडः आल्ती पोक्ती ओउःहाडः हुमती मुओ मान्तालमकायः स्यान्ओ खेःतो । ११ ओउःहाडः स्यान्तोक्हाडः यात्चाक् अथार बरस जीक्ती स्याव्ओ मोमःचोः खेःतो । ओउः मोमःचोःपाय् गीड् गोडःतो स्याव्ती भयान्ते चीड्सा खायउलु । १२ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःकायः च्यवःआक्तीको येसु ओउः-कायः गोःती “लौ दीदी नाड्कोः आड्हाडः जीक्ओ द्याह् स्याक्आ” त दाय्हती येसुइ तोआथै । १३ इत तौतोक्हाडः येसुइ ओउः जीक्ओ मोमःचोःकायः क्रुत्इ भाम्हती कुसब्रक्त्त ओउःकोः गीड् धेड्तो चीड्ती स्याव्माआ । इत गीड् धेड्तो स्याव्आक्तीको ओउः मोमःचोःखेइ आन चोडाय्तीलेः परमेस्वरकायः ताड्हताक्ती लुड्ती तोआकान् । १४ ओउः थनःओ कीम्कोः ताड्हओ मान्ताखे

“धोओ दीन्हाडः मान्ताकायः इत स्याक्ताक्सा स्याव्ल” त म्हर्ती ल्हुड् मल्ह्तो स्याव्आ । “डीकायः यात् सातहाडः छगोता काम् जाड्हसा स्याव्ओ दीन्लम् मुलेःनाः । ओउः दीन्लम्हाडः स्याक्ताक्साकायः काःहाल्लाड् वाड्न् । इ धोओ दीन्हाडः काःहाल्लाड् वाड्लाम्” त दाय्हती सबै हुम्ओलम्कायः ओउः ताड्हओ मान्ताइ जान्ती तोआथास । १५ इत जान्ती तोओ सायःती “खेःल नीड् ले ब्रेह्ती नोःओलम् धोओ दीन्हाडः स्याःलम् गोरुलम् नीड्इ फान्ती तीः तुड्लाड् ल्होक्तेःनानी माःर । १६ इ आब्राहाम्कोः मोमःदानेकायःपाय् सैतान्इ अथार बरसकायः पानःओलो लेखा गोडःती जीक्ताक्ती भ्यान्ते न्हाड्तोलेः इ धोओ दीन्हाडः फान्साःलेः स्याव्नाः माःर” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । १७ ओउःत तोतोक्हाडः येसुकोः काम् योगारमालो मान्तालम्खे त्याड्ती नोःसा खाय्माःत भ्यान्ते रास्आकाय् । अरु मान्तालम्खे येसुकोः पेओ ताड्हओ काम् च्यवःती आन चोडाय्तो खेःइतो ।

१८ ओहाडःसैको येसुइ फेरीलेः परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा वीनःराय् ताती स्यान्ती तोआथास । “परमेस्वरकोः राजी दोह्लो खेःओ मुनाः दाय्हसा । १९ ओउःपाय् अरुसै मीस्ओ सायःलो लेखा मुलेःनाः । ओउः सायःपाय् मान्ताइ लात्ती आलःती राड्हाडः सुक्नाः सुक्आक्तीको ओउः सायः दुड्ती लन्ह्दा लन्ह्दा जुगाड् ब्राव्ओ सीडः स्याव्नाः । ब्राव्आक्तीको अरु सीडःसै छोड्हती ओउःकोः केड्काहाडः वाःलम् न्यास्सा खाय्नानी” त दाय्हती येसु तोआथास । २० ओहाडःसैको “लौ परमेस्वरकोः राजी दोह्लो लेखा दाय्हसा । २१ ओउःपाय् लाड् फताक्सा ओखोत्लो लेखालेः मुआनाः । ओउः फताक्सा ओखोत्पाय् मोमःचोःइ रोत्ती तीन् पाथीकोः ओय्क्कुस् क्राक्नौ ओहाडःसैको लाड् सबै फनाः” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास ।

२२ ओहाडःसैको इत तोआक्तीको येसु यरुसालेम्ताड् आल्दा आल्दा सहरगन गाव्गन वाह्ती आल्आकाय् । २३ ओउःत वाहतोक् बेलाहाडः यात्चाक् ओउःकःताड् वाड्ती “अ प्रभुय रेव्ओसै दल्ती रौ जीडः दोःओ मान्तालम्पाय् नाःतो नाःनाःया

नाःतो नाःलया” त दाय्हती येसुकायः वहत्आथै । २४ “नाःतो मान्तालम्इ परमेस्वरकोः राजीहाडः पोक्सा बोडःनानी नाःतोखे पोक्सा दोःइली । नीड्खेइ परमेस्वरकोः कुरा पेतो त्युस्ती जाड्हती ओउःकोः राजीकोः मीतो उमःओ धोकाहाडः पोक्सा बोडःनु दा । २५ यात् दीन्हाडः प्रभुइ ओउः धोकापाय् राक्ती गम्नौ । ओउः दीन्हाडः नीड् धोका बाहीरताड् वाड्ती ‘अ प्रभु फोल्ताडी दा । डी पोक्सा दोःपाडी’ त नीड् दाय्हती तेतेःनै त खेःया ‘खेःल नीड्पाय् गाःहाडःकोः डाइ तय्हनाड्सल’ त दाय्हती ओउः त्याड्-लेःनाः । २६ इत त्याड्तोक्हाडः ‘डीकायः तय्हतेःनाःताडी बा । डीपाय् नाड्कुस् जेःती तुड्ती मुआलाडी । डीकोः गाव्लम्हाडः वाड्ती नाड्इ स्यान्तेःआताडी’ त दाय्हती तोतेःनानी २७ ‘खेःल नीड् सुलो गाःहाडःलो डाइ तय्हनेःनाड्सल । पाय्हअ नीड् रेव्तो हायःओलमतेः डाकःताड् वाड्लाम्’ त दाय्हती ओउःइ तोलेःतेःनै बा । २८ ओहाडःसैको आब्राहाम् इसाक् याकुब्मा सबै परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःमा परमेस्वरकोः राजी भीत्रहाडः मुओ नीड् बाहीरताड् ल्होक्ओलम्इ च्यवःतेःनानी त भयान्ते नीड् आन लीहती व्याःतेःनै । २९ ओहाडःसैको इसैकोः उःसैकोः चार् दोवाकोः लोक्तो देस्लम्सै मान्तालम् वाड्ती परमेस्वरकोः राजीहाडः जेःती तुड्ती दोहती मुलेःनै । ३० कोय् ड्हा पोक्सा बोडःओलम्खे लोन्-ताड् ह पोक्सा दोःनै अरु लोने वाड्सा मान्तालम्खे ड्हालेः पोक्सा दोःनै” त दाय्हती येसुइ त्याड्ती तोआथै ।

३१ ओहाडःसैको ओउःत तोतोक् बेलाहाडः यात्नीस् फरीसीलम् येसुकःताड् दाहती वाड्ती “लौ इसै ग्ल्युड्हती ज्याल्अ हेरोद् राजाइतेः सात्सालेः बोडःतेःनाः” त दाय्हती येसुकायः गानाक्-तीलेः तोआथै । ३२ “लौ ओउः स्याल्कोः काम् जाड्हओ हेरोद्-कायः इत तोनु दा ‘तेन्मा स्याड्हमा डाकायः बयःओ काम् जाड्हती डाइ लान्लम् ल्हेस्तीलेः वाय्मानाडः जीक्ओ मान्तालम्-कायः स्याक्ताक्मानाडः । चीत्सैहाडः ह डा काम् दप्साकायः यरुसालेम्ताड् दाहसा खेःनाडः’ त दाय्हती तोनु । ३३ ओउःत भयान्ते तेन् स्याड्ह चीत्सैमा वाहती आल्नाडः दोह हायःती

दाय्हसा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःपाय् यरुसालेमहाडः सात्-
 ओलेः स्यावसा खेःतो अरु गाःहाडःमा सात्सा स्यावल । ३४ अ
 नीड् यरुसालेमकोः मान्तालमय परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयः-
 कायः नीड्इ आनतेः सात्तेःनानी । नीड्कःताड् ल्होकओ
 मान्तालमकायःतेः आनतेः बाड्इ आप्ती थोःतेःनानी । ओउःत
 हायःतेःनानी आमा वाःइ लयःकोः चोःलमकायः गोत्ती ओम्पायःती
 गम्ओलो लेखा डाइमा नीड्कायः गोत्ती ओम्पायःती भाक्भुड्-
 डोतो नीड्तेः डाकःताड् वाड्सा ग्यातेःइली । ३५ ओउःत भयान्ते
 नीड्कोः मन्दीरपाय् लोनेः ओसतोक्रोड्त हाःतो स्यावलेःनाः बा ।
 द्याहहाडःसै डाकायः नीड्इ च्यवःतेःनाड्सल । परमेस्वरइ ल्होकओ
 मान्ताकायः 'लौ भालातेः वाड्तेःआकाय् नाड् परमेस्वरसै वाड्ओ
 चाक्तेःआः' त दाय्हती नोःतोक् बेलाहाडः ह डाकायःतेः फेरी
 च्यवःसा दोःतेःनै" त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

१४ १ ओहाडःसैको अरुकोः सन्चरबार दीन्हाडः येसुपाय्
 यात्चाक् फरीसीकोः ताड्हओ मान्ताकोः कीमताड्
 आम्ह जेःलाड् आल्आ । आम्ह जेःती मुतोक्हाडः येसुकायः सबै
 मान्तालमइ योती मुओ खेःइतो । २ ओहाडःसैको यात्चाक् क्रुत्
 दोम् माड्ती जीक्ओ मान्तालेः येसुकःताड् वाड्आ । ३ ओउः
 फरीसीलममा धरमा स्यान्ओमयःमा "डीकोः धोओ दीन्हाडः येसुइ
 दोह् हायःनौ" त म्हरती योती मुओ खेःइतो ओउःत येसुइ चीःती "लौ
 डीकोः ऐन्पाय् गत तोनौ । धोओ दीन्हाडः मान्ताकायः स्याक्-
 ताक्सा स्यावनाःया स्यावलया इत तोनाड्स दा" त दाय्हती येसुइ
 वहत्थातो ४ ओउःमयःइ दोह्मा त्याड्इली । ओउःत भयान्ते येसुइ
 ओउः जीक्ओ मान्ताकायः चुम्ती स्याक्ताक्आक्तीको ओउःकायः
 पाय्हसाकायः ल्होकआथै । ५ ओउः जीक्ओ मान्ताकायः ल्होक-
 आक्तीको "लौ नीड्कोः चोः स्याःपाय् धोओ दीन्हाडः इनार
 घाड्हाडः ह्प्याः त खेःया ओउःकायः नीड्इ रेन्ह्तोलेः ओउः
 दीन्हाडःपाय् घाड्सै त्युत्ती दल्ताक्तेःनानी मार" त दाय्हती येसुइ
 फरीसीलममा धरमा स्यान्ओमयःकायःमा वहत्थासतो ६ ओउःमयःइ
 दोह्मा त्याड्सा खाय्नीली ।

७ ओहाडःसैको ओउः फरीसीकोः कीम्हाडः जेःतोक्हाडः यातनीस्चाक्इ ताड्हओ मान्ताकोः च्युडःसा खेःओ थावलम् लयः-कायः मुसा आन बोडःआकानी । ८ ओउःत हायःती मुओ येसुइ च्यवःती भयान्ते ओउःइ स्यान्ती तोती “लौ बीहाकोः भोस् जेःलाड् आल्ओ बेलाहाडः पेओ थाव्हाडः च्युडःसा बोडःतेःचानी । नाड् पेओ थाव्हाडः च्युडःती मुतेःनाः त खेःया अरु नाड्सै ताड्हओ मान्ता वाड्आक्तीको ९ कीम्कोः आपाइ नाड्कायः ‘लौ चीड्अ उखे च्युडःतेःपाः’ त दाय्हती अरुसै बल पेमालो थाव्हाडः नाड् रास्ती च्युडःलाड् आल्सा खेःतो यादो । १० खेःल भोस्ताड् आल्ओ बेलाहाडः पेमालो थाव्हाडः च्युडःलाड् आल्न । ओहाडःसैको ओउः कीम्कोः आपाइ लोनेः वाड्ती ‘लौ इ पेओ थाव्हाडः च्युडःअ दा’ त दाय्हती नाड् ताड्हओ मान्ताकोः थाव्हाडः च्युडःसा दोःतेःनाः बा । एतलेः अरुकोः मीक्हाडः नाड् ताड्हतोलेः स्याव्तेःनाः । ११ सुखेलो लयःकायः अरुसै ताड्हताक्सा बोडःनाःइसी ओउःपाय् अरुसै मीतो स्याव्लेःनै । सुखेलो मीओ काम् जाड्हनानी ओउःलेः अरुसै ताड्हतोलेः स्याव्नै” त दाय्हती येसु दाय्हआ । १२ ओहाडःसैको ओउःकायः जेःसाकायः गोत्ओ मान्ताकायः येसु ल्हेःती “भोस् जाड्हओ बेलाहाडः ‘लौ इमयःइ लोने डाकायः भोस् द्यानःतीलेः गोत्नाःताडः’ त म्हरती लयःकोः मान्तालम् साथीलम् साहुलम्कायः गोत्तेःचानी । ओउःमयःइपाय् दोड्सीलेः भोस् द्यानःसालेः स्वाय्नानी । १३ ओउःत हायःओ खेःल भोस् जाड्हसा स्वाय्मालो नाःतो नाःमालोलम्कायःमा क्त्योय्-बाड्लम् मीक् लोकओ मान्तालम् ओउःमयःकायः नाड्कोः भोस्ताड् गोत्नौ दा । १४ ओउःमयःखेइ नाड्कायः भोस् द्यानःसा स्वाय्सापाय् स्वाय्नीली लोनेः नाड् आन चोडाय्तोलेः स्याव्तेःनै दोह् हायःती दाय्हसा रौ जीडः दोःओलम् उहती च्योक्ओ बेलाहाडः नाड्कोः पेओ जाड्हभ्याड्कायः नाड् पेतोलेः दोःतेःनाः बा” त दाय्हती येसु ओउः भोस् जाड्हओ फरीसीकायः तोआथै ।

१५ इत येसुइ तोआथास यात्चाक् ओउःकुस् जेःती मुओ मान्तापाय् ओउःत तोओ सायःआक्तीको “लौ परमेस्वरकोः

राजीहाडः भोस् जेःती मुओलम् आन चोडायतोलेः मुजेःनै” त दाय्हती येसुकायः तोथातो १६ त्याड्साकायः येसुइ वीनःराय् ताती “यात्चाक्इ ताड्हओ भोस्कायः रान्ओ बेलाहाडः नाःतो मान्तालम्कायः ‘जेःलाड् वाड्न्’ त दाय्हती भोस्कोः ड्हासैलेः कुरा ल्होकआथास । १७ ओहाडःसैको भोस् जाड्हनम् दीन्हाडः ओउः ड्हा गोत्ओलम्कायः ‘लौ द्याह् सबै थोक्लम् रान्ती स्वाय्आलाडः द्याह् वाड्न्’ त दाय्हती तोलाड् ओउः भोस् जाड्हओ मान्ताइ लयःकोः नोकरी ल्होकउतो १८ ओउः गोत्ओ मान्तालम्पाय् सबै ‘डा वाड्सा कोरःडल’ त दाय्हती दाय्हआकाय् । यात्चाक्खे ‘डाइ देडी राड् लेःआलाडः । द्याह् ओउः राड्कायः पेतो वेलःती योलाड् आल्सा खेःनाडः भोस्ताड् वाड्सा दोःडल । लौ नाड्कोः मालीक्कायः “डाकायःपाय् गतमातेः म्हर्तेःचाः” त तोउ दा’ त दाय्हती ओउः मान्ताइ ओउःकायः गोत्लाड् वाड्ओ नोकरीकायः त्याड्ती तोआकान् । १९ अरु मान्ताखे ‘डाइ देडी पासगोता राड् याव्सा स्याः लेःआलाडः । डा द्याह् वेलःती योलाड् आल्सा खेःनाडः डा भोस्ताड् आल्सा दोःडल । लौ नाड्कोः मालीक्कायः “डाकायःपाय् गतमातेः म्हर्तेःचाः” त तोउ दा’ त दाय्हती ओउः मान्तापाय् त्याड्ती तोआकान् । २० अरुखे ‘डाइ तोहालेः बुधी वानःती गम्नाडः ओउःत भ्यान्ते डा वाड्सा दोःडल’ त दाय्हती त्याड्लेःआ । २१ ओउःत भ्यान्ते ओउः नोकरी लयःकोः मालीक्कःताड् द्यान्हती पाय्हती ओउःमयः त्याड्ओ कुरापाय् सबै ल्हाक्ती छ्यानःआथै । ओउः नोकरीइ तोओ कुरा सायःआक्तीको ओउःकोः मालीक्पाय् आन ल्हुड् मल्हती ‘लौ उया रेन्हतोलेः आल्अ सहरकोः रोत्लम् ल्याम्लम्ताड् आल्ती ओउःहाडःकोः दोह्मा नाःमालो मान्तालम् क्ल्योय्ओ मान्तालम् मीक् च्यवःसा स्वाय्मालोलम् ओउःमयः सबैकायः भोस् जेःसाकायः वानःउसु’ त दाय्हती नोकरीकायः तोआकान् । २२ ओहाडःसैको ओउःकोः मालीक्इ तोओ कुरा सायःती ओउः नोकरीपाय् आल्आ । आल्आक्तीको पाय्हती वाड्आक्तीको ‘लौ नाड्इ तोओलो लेखालेः डाइ जाड्हलेःआलाडः । जाड्हसापाय् जाड्हलेःडोतो भोस् जेःसा मान्तालम्पाय् पुत्धाड्इली’

त दाय्हती मालीक्कायः छ्यानःआथै । २३ 'लौ उया गाव् गाव्-
ताड्मा आलती ओउःहाडःकोः पाहारगन जङ्गलगन मुओ
मान्तालम्कायः वानःताक्उसु । ओउःत हायःतीलेः डाकोः कीम्
ब्लीड्तो पुत्साकायः भोस् जेःसा स्याव्लेःनाः । २४ दोड्सीलेः ओउः
ड्हा गोत्ओ वाड्सा ग्यामालोलम्पाय् सुइमा डाकोः भोस् जेःसा
दोःइली' त दाय्हती ओउः मालीक्इ तोआ" त दाय्हती येसुइ
ओउःकुस् जेःओलम्कायः तोआथास ।

२५ ओहाडःसैको येसु वाहतोक् बेलाहाडः ओउःकुस् नाःतो
मान्तालम् वाह्आकाय् । २६ येसु ओउःमयःकःताड् ल्हेःती "सुसु
डाकुस् वाह्सा म्हर्नै ओउःइलेः लयःकोः आमाआपा बुधी चोःलम्
पुःचोड् हौचोड्लम्सै डाकायःलेः राप्सा खेःतो । माः है लयःकोः
जीडःसैमा डाकायः राप्सा खेःतो । ओउःमयःसै ओउःइ डाकायः
राप्ताडःल त खेःया ओउःपाय् डाकोः मान्ता स्याव्सा खाय्नीली ।
२७ सुसुखे डाकोः परमेस्वरकोः काम् जाड्हसाकायः डालो लेखालेः
वाह्ती लीह्सीःओ गोरःसामा ग्याइली सीसामा ग्याइली ओउःइलेः
डाकोः मान्ता स्याव्सा खाय्नीली । २८ नीड्कःहाडः यात्चाक्इ
कीम् जाड्हसा म्हर्नै त खेःया ओउःइलेः 'लौ इ कीम् दप्ती
जाड्हसाकायः डाकोः पैसा दाहनैया दाह्उलुया' त दाय्हती ड्हासै
पैसा थेड्तीलेः योनौ माःर । २९ ओउःइ ओउःतलेः थेड्ती योउलु त
खेःया ओउःइ कीम् दप्सा खाय्माःत कीम्कोः तोस्बाड् ह जाड्हसा
खाय्नी यादो । अरुलम्इ एत च्यवःती ओउःकायः डीःती ३० 'लौ
इइपाय् दोह् हायःतीलेः कीम् जाड्हस्वयःउतो दप्ती जाड्हसाकायः
खाय्जेःउलु रैस' त दाय्हती नोःकाय्ने । ३१ फेरी राजामा अरु
राजाकुस् मीन्ह्काय्सा बोडःओ बेलाहाडःपाय् ड्हासै 'लौ डाकोः
दस् हजार सीपाहीलम्इ ओउःकोः बीस् हजार सीपाहीलम्कायः
क्लीमःसा खाय्नानीया खाय्नीलीया' त ल्हुड्हाडः चीःआक्सा
खेःतो । ३२ ओउःकोः दस् हजार सीपाहीलम्पाय् अरुकायः क्लीमः-
साकायः दाह्इली त खेःया ओउः राजापाय् ओउः अरु राजा लोकतो
मुधाड्तोक्हाडःलेः ओउःकःताड् ब्राड्काय्ओ कुरा ल्होक्सालेः
खेःतो । ३३ इतलेः नीड्मा डाकुस् वाह्सा बोडःतेःनानी त खेःया

ड्हासै 'लौ येसुकुस् वाह्साकायः डाइ लीह्सीःओ गोरःसामा सबै फेसामा खेःनाडः' त ल्हुड्हाडः चीःआक्ती ग्यासा खेःतेःनै बा ।

३४ लौ छेःपाय् क्यानः ल्हाम्ताक्साकायः पेलेःनाः माःर । छेः पेसापाय् पेलेःनाः छेःइ ल्हाम्ताक्सा स्वाय्उलु त खेःया ओउः छेःकायः दोह्इ ल्हाम्ताक्सा स्याव्नाः र । ३५ ल्हाम्ताक्सा स्वाय्-मालो छेःपाय् दोह्कायःमा स्याव्ल बा । राड्कायःमा दोह्कायःमा स्याव्ल ओउःत भयान्ते वाय्सालेः खेःतो । लौ इ डाइ तोओ कुरापाय् पेतो चीःतीलेः सायःनु दा" त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् वाह्ओलम्कायः स्यान्ती तोआथास ।

१५ १ ओहाडःसैको यात् दीन्हाडः नाःतो पैसा उथावती जेःओ मान्तालम्मा अरु रेव्ओ जाड्हओलम्मा येसुइ स्यान्ती तोओ कुरा सायःलाड् हुम्ती वाड्आकाय् । २ ओउःमयः-पाय् येसुकःताड् वाड्ओ च्यवःती फरीसीलम्मा धर्मा स्यान्ओमयः "लौ इ मान्तापाय् दोह् हायःतीलेः इलो लेखा रेव्तो हायःओलम्कायः रोम्मानौ ओउःमयःकुस् जेःमानौ । एत हायःओपाय् स्याव्ल" त दाय्हती लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् । ३ ओउःमयः इत नोःकाय्ओ चीःती येसुइ यात्ज्योः स्यान्ओ वीनःराय् तातीलेः तोआथास । ४ "नीड्कःहाडः यात्चाक् यात्सै भेदामेत्छ्याः नाःती हामःलाड् आल्तोक् बेलाहाडः यात्ज्योः मीह्आ त खेःया ओउः मान्ताइ दोह् हायःनौ दाय्हसा । ओउः मान्ताइपाय् ओउःकोः अरु उनान्सै मेत्छ्याःलम् फेती ओउः मीह्ओ मेत्छ्याः च्यवःधाड्माः-च्युककायः बोडःलाड् आलनाः । ५ ओहाडःसैको ओउः मान्ता बोडःदा बोडःदा लोने च्यवःआक्तीको ओउः मेत्छ्याःकायः बुस्ती लात्ती आन चोडाय्तीलेः पाय्हती वाड्नाः । ६ पाय्हती वाड्ती कीम्हाडः दाह्आक्तीको 'लौ डाकुस् चोडाय्नु दा । इ ड्हा मीह्ओ मेत्छ्याःजा डाइ बोडःती च्यवःआलाडः बा' त दाय्हती ओउःकोः मान्तालम्कायः तोनाःथास । ७ दोड्सीलेः ओउःलो लेखालेः यात्चाक् रेव्ओ काम् जाड्हओ मान्ताइ ओउःकोः रेव्ओ काम् फेती परमेस्वरकःताड् द्यान्हती वाड्नाः त खेःयाकायः लाड्काहाडः परमेस्वर ओउःकोः लाड्कामयःकुस् आन मोती

चोडायतीलेः मुनै माःहै उनान्सै पेओ मान्तालम् ओउःकःताड् मुओसै परमेस्वरइ चोडायतो स्यावती इ द्यान्हती वाड्ओ मान्ताकायः रोमनौ बा । ८ फेरी यात्चाक् मोमःचोः दसगोता चान्दी रुपीया नाःती यात्ज्याड् मीह्आ त खेःया ओउः मोमःचोःइपाय् दोह् हायःनौ दाय्हसा । ओउः मोमःचोःइपाय् रुपीया च्यवःधाड्माच्युक्कायः बत्ती हवःती कीम् जुदालेः सरती बोडःती बोडःती मुलेःनाः । ९ ओहाडः-सैको पैसा च्यवःआक्तीको ओउः मोमःचोःइ लयःकोः कीम् ब्रेडः-कायती याक्ती मुओ मान्तालम्कायः चोडायतोलेः छ्यानःनौ 'लौ इ डाइ ड्हा मीहती वाय्ओ पैसाजा च्यवःआलाडः रैस । लौ डाकुस् चोडायन्' त दाय्हती नोःनाः । १० दोड्सीलेः इलो लेखालेः यात्-चाक् रेव्ओ काम् जाड्हओ मान्तापाय् ओउःकोः रेव्ओ काम् फेती परमेस्वरकःताड् द्यान्हती वाड्नाः त खेःया परमेस्वरकोः लाड्-काहाडः मुओ ल्होक्ओमयःपाय् आन चोडायनै बा" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

११ ओहाडःसैको येसुइ यात्ज्योः अरु वीनःराय् ताआकान् । "लौ यात्चाक् आपा खेःतो ओउःपाय् नीस् पुःचाःमा गोय्चोः नाःओ खेःतो । १२ ओहाडःसैको यात् दीन्हाडः ओउः हौखे आपाकःताड् वाड्ती 'लौ आपाय् डाकायः लोनेः बयःसा खेःओ राड्लम् थोक्-लम्कोः भाक्पाय् द्याह् तेन् बयःची दा' त दाय्हती लयःकोः आपाकायः तेती तोआकान् । ओउःत तेती तोआक्तीको ओउः आपाइ नीस् पुःचाःकायः राड्लम् थोक्लम् वेःती बयःआथाच । १३ इत वेःती बयःआक्तीको नीस्सुम् दीन् पुत्आक्तीको ओउः हौखेपाय् लयःकोः राड्लम् थोक्लम् पैसाकायः वीनःती लोक्तो मुओ देस्ताड् क्रव्आ । लोक्तो मुओ देस्ताड् क्रवती दाहती वाड्आक्-तीको ओउः हौपाय् लयःकोः पैसाइ पेओ न्युम्ओ ड्हीक्ओ जेःगा जेःती हान् तुड्ती लुड्हजेःती मुदा मुदा ओउःकोः पैसा सबै जेःती द्योक्ताक्आकान् । १४ ओहाडःसैको पैसा द्योक्आक्तीको ओउः देसहाडः आन जोक्तो अनीकाल् स्याव्आ । अनीकाल् स्याव्तोक्-हाडः ओउः हौखेपाय् जेःगा तुड्गा दोःमाःत आन योड्क्राय्ओ खेःतो । १५ ओउःपाय् योड्क्रायती भयान्ते यात्चाक् ओउः देस्कोः

मान्ताकःताड् काम् सायःलाड् आल्आ । ओउः मान्ताइ ओउःकायः
 प्याक् हामःलाड् ल्होक्आथै । १६ ओउः हौपाय् प्याक् हामःओ
 काम् ह दोःओ खेःतो हामःभ्याड्कोः दोह्मा बयःल ओउःपाय् आन
 योड्क्राय्ती भ्यान्ते प्याक्कोः जेःगा रोक्लेः जेःसा भाक्ओ खेःतो ।
 १७ ओउःत हायःदा हायःदा यात् दीन्हाडः ओउः हौइपाय् व्हक्तीलेः
 चीःआकान् 'लौ डाकोः आपाकोः काम् जाड्हओलम्खेइ कोस्तोलेः
 जेःनानी बा । जेःआक्तीको ओउःमयःकोः जेःगा वेतोलेः मुनाः
 डाखेपाय् इहाडः आन योड्क्राय्ती सीखेःआलाडः । १८ लौ डा
 द्याह् आपाकःताड् द्यान्ह्ती पाय्ह्ती "लौ आपाय् डाइ नाड्कायःमा
 परमेस्वरकायःमा आन रेव्तो हायःती इच्युक् पेमालो वाड्आलाडः
 १९ ओउःत भ्यान्ते डाकायः 'चोः' ततेः तोसा स्याव्ल । द्याह्
 डापाय् नाड्कोः नोकरी स्याव्पाडः" त दाय्ह्ती डाकोः आपाकःताड्
 तोलाड् आल्नाडः रैस' त म्हरती ओउः मान्तापाय् चीड्ती लयःकोः
 देस्ताड् पाय्ह्आ । २० ओहाडःसैको पाय्ह्ती आल्तोक्हाडः बल
 लोक्तोसै ओउःकोः आपाइ च्यवःआथै । लयःकोः चोःकायः च्यवः-
 आक्तीको ओउः आपाइ तय्ह्ती योनःती चोःकःताड् तन्ती वाड्ती
 ओउःकायः ग्रोम्तीलेः पेतो रोम्आथै । २१ आपाइ रोम्सा बोडःतोक्-
 हाडः 'अ आपाय् डाइपाय् परमेस्वरकायःमा नाड्कायःमा आन
 रेव्तोलेः हायःआलाडः बा । डाकायःपाय् "चोः" ततेः तोतेःचाःची'
 त दाय्ह्ती ओउः चोःखे दाय्ह्तो २२ इत तोओ कुरा आपाखे सायः-
 माःत लयःकोः नोकरीलम् गोत्ती 'पेपेओ नाय्लम् जुत्तालम् वानःती
 इकायः लावताक्पाःथै क्रुत्हाडःमा मुन्रो लावताक्पाःथै ।
 २३ ओहाडःसैको डाकोः पेओ द्युन्ओ स्याः सात्ती इकायः भोस्
 जाड्हनी । २४ इ डाकोः चोःजा सीओ खेःतो द्याह् स्याक्ती दाह-
 ओआः । ड्हापाय् मीह्ती वाय्ओ खेःतो द्याह् दाह्ती वाड्ओआः
 बत्ताडःआः ड । ओउःत भ्यान्ते ओउःकायः चोडाय्ती त्याक्सा
 खेःनाःतय्ह्ती' त दाय्ह्ती ओउः आपामा सबै कीम्कोः मान्तालम्मा
 चोडाय्ती स्याह्ती मेती मुओ खेःइतो ।

२५ ओहाडःसैको ओउःत हायःती मुतोक् बेलाहाडः जेथा
 पुःखे राड्सै पाय्ह्ती वाड्ओ खेःतो । २६ जेथा पुःखे ओउः मेओ

स्याहओलम्कायः सायःती नोकरी गोत्ती 'लौ ओउःमयः तेन् दोह् हायःओ लो' त दाय्हती व्हत्आकान् । २७ 'नाङ्कोः हौपाय् तेन् पेतो सेलः स्याव्तीलेः दाहओआः रैस । ओउःत भ्यान्ते नाङ्कोः आपाइ चोडाय्तीलेः ओउः द्युनओ स्याः सात्ताक्ती भोस् जाङ्हताक्ओआः । नाङ्कोः हौकायः राप्ती त्याक्सा थेडा जाङ्हती मुनै' त दाय्हती ओउः नोकरीइ छ्यानःआथै । २८ इत तोओ सायःआक्तीको पुःखेपाय् लती ल्हुङ् मल्हतो स्याव्ती कीम् पोक्सा ग्याल । ओउः जेथा चोः पोक्सा ग्याल त चीःती ओउःकोः आपापाय् बाहीरताङ् ग्ल्युङ्हती 'लौ जेःलाङ् वाङ्अ' त दाय्हती जेथाकायः होम्ती पोक्ताक्सा बोडःउतो २९ जेथा ग्यामाःत 'लौ नाःतो साल्कायः डाइ नाङ्कोः काम्पाय् पेतो जाङ्हओलेः खेःमाडोतो नाङ्इ तोओ कुरा डाइ गलमा सायःती ग्यातीलेः जाङ्हमाडोतो डाकायःपाय् साथीलम्कुस् जेःसा मेत्छ्याः दोह्मा सात्तीलेः भोस्पाय् बयःतेःचीली । ३० डाखेकायः दोह्मातेः बयःतेः-चीली इ नाङ्कोः चोःखेपाय् पेमालो ल्हास्याकुस् वाहती नाङ्कोः पैसा जेःओलेः दाहओ ओउः दाह्तोक्हाडः 'ओउःखेकायः नाङ्इ पेओ स्याः सात्ती भोस् जाङ्हतेःनौ बा' त दाय्हती पुःखेइ आपाकायः यव्हती तोआकान् । ३१ 'अ चोः नाङ्खेजा डाकुस् गलकायःमा मुतेःआ । डाकोः थोक्लम्पाय् सबै नाङ्कायःलेः स्याव्नाः । ३२ इ नाङ्कोः हौजा सीओ स्याव्आक्तीको द्याह स्याक्तीलेः दाहओआः । ड्हापाय् मीहओ खेःतो द्याह च्यवःओ लेःआः बा ओउःत भ्यान्ते तेन् चोडाय्ती भोस् जेःती मुसा स्याव्नाः' त दाय्हती ओउः आपा त्याङ्आ" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१६

१ ओहाडःसैको येसुइ लयःकुस् वाहओमयःकायः अरु वीनःराय् ताती इतलेः स्यानआथास । "यात्चाक् साहुकोः मुल् नोकरी खेःतो । ओहाडःसैको ओउः नोकरीकायः गालतुम्ती तोसाकायः अरु मान्तालम् ओउः साहुकःताङ् वाङ्आकाय् 'लौ नाङ्कोः मुल् नोकरीइ पेमालो हायःती नाङ्कोः पैसा वायलेःनौ' त दाय्हती छ्यान्हती तोआथै । २ इत गालतुम्ओ कुरा सायःआक्तीको ओउः साहुइ ओउःकोः नोकरी गोत्ती 'लौ इ नाङ्कायः गालतुम्ओ

कुरामाय दोह्लो । द्याह् नाङ्कोः काम्कोः हीसाप्लम् लेखती थेङ्-
 आकउ । थेङ्आकतीको डाकायः छ्यानःची । ओउःत हायःआक-
 तीको डाकोः काम् जाङ्हसा परतेःल' त दाय्हती ओउःकोः
 नोकरीकायः तोआथै । ३ ओउःत तोआकतीको ओउः नोकरीपाय्
 ल्हुङ्हाडः लायती 'लौ द्याह् दोह् हायःचाडः । द्याह्हाडःसै डाकोः
 मालीक्इपाय् काम् बयःताडःल । दोह् हायःचाडः द्याह् । खेत-
 ल्याकोः काम् जाङ्हसा स्वाय्डल । युङ्ती तेती जेःसाकायः अहलेः-
 नाडः । ४ लौ इत हायःचाडः डाकोः मालीक्कःसै रीन्कोः त्याक्ओ
 मान्तालम्कायः मोताक्लेःनाडःसु बा । ओहाडःसैको इ मालीक्कोः
 काम्पाय् दोःल त खेःओ ओउः डाइ मोताक्ओ मान्तालम्इ डाकायः
 रोम्तीलेः जेःगा तुङ्गा बयःचाःताडः' त दाय्हती ओउः मुल् नोकरी
 म्हरआ । ५ ओहाडःसैको ओउःकोः मालीक्कःसै रीन् त्याक्ओ
 मान्तालम्कायः गोत्ती यात्चाक्कायः 'लौ नाङ्कोः रीन्पाय् गुच्युक्
 मुलेःनाः' त दाय्हती व्हत्थातो ६ 'डाकोः रीन्कायः यात् सै माना
 साती पाय्क्सा खेःलेःनाडः' त दाय्हती ओउः मान्ता त्याङ्आ 'लौ
 उया नाङ्कोः कागतपाय् त्याक्उ । ओहाडः "पचास् माना पाय्क्सा
 खेःतो" त रेन्हतोलेः लेखउ दा' त दाय्हती ओउः मान्ताकोः रीन्कायः
 आधा वाय्ताक्आकान् । ७ अरुकायः 'लौ नाङ्कोः रीन् गुच्युक्' त
 दाय्हती व्हत्ती 'डाकोःपाय् यात् सै पाथी गहुङ् लेःआः' त दाय्हती
 ओउः मान्ता त्याङ्आ । 'लौ उया इ नाङ्कोः कागतहाडः "आसी
 पाथी" लेखउ' त दाय्हती ओउः मुल् नोकरीइ तोआकान् । ओउःत
 हायःदा हायःदा सबैकायः रीन् छीङ्आथास । ८ इत चीःआकतीको
 ओउः नोकरीकोः मालीक्पाय् 'ए नाङ् लयःकायः काम् जाङ्हसा
 आनतेः चीःतेःनौ रैस' त दाय्हती नोकरीकायः तोनाःथै । दोङ्सीलेः
 तेन्छ्याङ्कोः ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्पाय् डाकोः मान्तालम्सै
 लयःकायः काम् जाङ्हसा आनलेः चीःनानी बा । ९ लौ इत तोनेः-
 नाङ्स ल्हाव्हदैबाङ्कोः पैसाइ मान्तालम्कायः मोताक्नु ओहाडः-
 सैको नीङ्कोः पैसा द्योक्आकतीको ओउःमयःइ नीङ्कायः
 गलकायःमा कीम्हाडः रोम्तेःनै बा । १० लौ सुसुखेइ मीओ काम्लम्
 पेतोलेः जाङ्हनानी ओउःइपाय् ताङ्हओ काम्लम्मा पेतोलेः

जाड्हनानी । सुसुखेइ मीओ काम्लम् माःतीलेः जाड्हनानी ओउः-
 इपाय् ताड्हओ काम्लम्मा माःतीलेः जाड्हनानी । ११ नीड्इ
 ल्हाव्हदैबाड्कोः गह्इलेः इहाडःकोः काम्लम् पेतो जाड्हतेःनीली त
 खेःया नीड्कायः ड्हाम्माःत भ्यान्ते लाड्काकोः पेओ थोक्लम्पाय्
 नीड्कायः बयःसा सुमा ग्याइली ड्हाम्तेःइली । १२ फेरी अरुकोः
 गह्लेः नीड्इ वायतेःनानी त खेःया सुइमा नीड्कोः लाड्काकोः दोःसा
 खेःओ थोक्पाय् बयःतेःइली । १३ यात्चाक्इ नीस् मालीक्कायः
 काम् पेतो जाड्हसा स्वाय्उलु दोह् हायःती दाय्हसा ओउः नोकरीपाय्
 यात्ज्योः मालीक्खेकायः राप्ती ओउःकोः काम् म्ह्याड्तीलेः
 जाड्हनौ अरुखेकायः राप्माःत ओउःकोः काम् म्ह्याड्तीलेः
 जाड्हउलु । इलो लेखालेः नीड्इ पैसा क्युताक्सा काम्मा परमेस्वर-
 कोः पेओ काम्मा ब्रक्त ग्र्याम्ह्तीलेः जाड्हसा स्वायतेःनीली” त
 दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआकान् ।

१४ ओउःत स्यान्तोक् बेलाहाडः येसुइ तोओ कुरापाय्
 फरीसीलम्इ सायःती मुओ खेःतो । ओउःमयःपाय् पैसा क्युसालेः
 आन भाक्नै ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःइ येसुइ स्यान्ओ कुरापाय्
 ड्हाम्माःत ओउःकायः डीःआथै । १५ येसुइ इत चीःती “लौ नीड्इ
 जाड्हओ काम्लम्पाय् ‘पेओलेः’ त नीड्इ अरु मान्तालम्कायः
 ताःताक्तेःनानी दोह् हायःती दाय्हसा मान्तालम्इ नीड्कोः लहुड्-
 तुक्कोः कुरापाय् पेतो चीःसा स्वायतेःइली । ओउःमयःखेइ चीःसा
 स्वायतेःइली परमेस्वरखेइ नीड्कोः लहुड्तुक्कोः पेतोलेः चीःतेःनै बा
 ओउःत भ्यान्ते दोह् दोह् मान्तालम्खेइ ताड्हताक्लेःनानी ओउः-
 कःलेः परमेस्वरखे अह्लेःनाः बा । १६ ओहाडःसैको उय्हलेकोः
 मोसाइ तोओ ऐन्कोः कुरामा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ
 लेखओ कुरामा ओउःपाय् बाप्तीस्मा बयःओ युहनाकोः बेलाहाडः-
 च्युक्कायः बयःओ खेःतो । बाप्तीस्मा बयःओ युहना वाड्आक्-
 तीको परमेस्वरकोः राजीकोः पेओ कुरालेः थोल्हती तोओ लेःआः ।
 द्याह् परमेस्वरकोः राजीहाडः मान्तालम्इ जोक्तोलेः पोक्सा बोडः-
 नानी । १७ परमेस्वरइ मोसाकायः बयःओ ऐन्कोः हुकुम्लम् वाय्-
 साकायः ड्हापाय् इ ल्हाव्हदैबाड्मा फेलबाड्मा म्हीतती वाय्सा

खेःतो । १८ सुसुइ लयःकोः बुधी फेती अरु मोमःचोःलेः वानःचानी ओउः मान्ताइलेः जार काओ काम् जाड्हनानी । फेरी सुसुइ अरुइ फेओ बुधीपाय् लयःकायः वानःचानी ओउःइमा जार काओ काम् जाड्हलेःनानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१९ लौ इ कुरा सायःनु दा । यात्चाक् आन साहु मान्ता खेःतो । ओउः मान्तापाय् दीन्का दीन् पेपेओ नायलम् लावती न्युम्ओ जेःगा तुङ्गा भोरःतीलेः जेःओ खेःतो । २० ओहाडःसैको ओउः साहुकोः कीम्कोः दय्हलौहाडः यात्चाक् लाजरुस् त तोओ जुगाड् ह्यात् स्यावओ चा जीक्ती मुओ मान्ता एड्सओ खेःतो । २१ ओउःइपाय् ओउः साहुइ वायओ यहुन्ह जेःगालम् जेःसा बोडःधै मुओ । कुयःलम्इमा वाड्ती ओउःकोः चालम् लेम्हआथै । २२ ओहाडःसैको ओउः लाजरुस् त तोओ ह्यात् मान्ता सीआ । सीआक्तीको ओउःकायःपाय् परमेस्वरकोः लाड्काकोः ल्होक-ओमयःइ लाड्काताड् लनःआथै । ओहाडः ओउःपाय् आब्राहामकुस् जेःती मुओ खेःतो । ओहाडःसैको ओउः साहु मान्तामा सीआ । २३ सीआक्तीको पाम्हआक्तीको ओउः मान्ताखेपाय् क्लीः बोगाड् आन न्युम्हती मुओ खेःतो । ओउःत न्युम्हती मुतोकहाडः ओउःइ लाड्काताड् त्यावती योउतो ओहाडः लाजरुस्पाय् आब्राहामकुस् आन लोकतो मुओ च्यवःआकान् । २४ इत च्यवःआक्तीको ‘अ डाकोः तोकानः आब्राहाम्य डाकायः योनःती योची दै । इहाडः म्हेःइ डाकायः आन आड्हती धाह्ताक्आताडः डाकायः यात् त्योप् तीःइलेः डाकोः ले नीक्ताक्साकायः नाड्कुस् मुओ लाजरुस्पाय् ल्होकचाक्ची दै’ त दाय्हती ओउः ड्हा साहु मान्ता तेआ । २५ ‘लौ चोः नाड्खेपाय् ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुतोकहाडः पेपेओ थोक्लम् दोः-तेःआ ओउःतोक बेलाहाडः इ लाजरुस्खेपाय् रेवतो थोक्लम् ह दोःआ इत नाड्इ चीःतेःनौ । द्याहपाय् ओउःखे पेतोलेः स्यावनाः नाड्खेपाय् लीहसीःओ च्यवःतेःनौ । २६ फेरी ओउःच्युक् घोक्तो घोदुड् नीचीकायः फाःती मुओ लेःआः । ओउः परमेस्वरइ गम्ओ घोदुड्पाय् नाड्मा डामा त्यात्कायती क्रुस्कायसा दोःल बा । इसै उःसै त्यात्सा सुइमा खायनीली’ त दाय्हती आब्राहाम त्याड्आ ।

२७ 'ओउःत भ्यान्ते तोकानःय लाजरुस्पाय् डाकोः कीम्कोः मान्तालम्कःताड् ल्होक्उ दै । २८ ओहाडः डाकोः पोडा पुःचोड्-कायः ओउःइ गानाक्तीलेः तोपाःथास ओहाडःसैको ओउःमयःमा इत न्युम्हतो स्याव्ओहाडः वाड्सा परइली' त दाय्हती ओउः मान्ता तेआ । २९ 'दोह् हायःती लाजरुस् आल्सा खेःतो । मोसाइमा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ गानाक्ती तोओ कुरापाय् मुलेःनाः ओउःमयःइ तोओ कुरापाय् नाड्कोः पुःचोड्इ सायःसा स्वाय्नानी' त दाय्हती आब्राहाम् त्याड्आ । ३० 'खेःल तोकानःय ओउःमयःइ तोओ कुरापाय् डाकोः पुःचोड्लम् सायःसा ग्याइली । मोसाइ तोओ कुरामा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ गानाक्ती तोओमा डाकोः पुःचोड्लम् सायःसा ग्याइली । सीआक्तीको यात्चाक् उहती च्योक्नाः त खेःया ओउःइ तोओ कुरालेः ओउःमयःइपाय् ग्याती सायःती लयःकोः रेव्तो काम्लम् फेलेःनानी' त दाय्हती ओउः मान्ता दाय्हआ । ३१ 'खेःल ओउःमयः मोसाइ तोओ कुरामा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ तोओमा सायःसा ग्याइली त खेःया सीओसै उहती च्योक्ओ मान्ताकोः कुरामा सायःसा ग्याइली' त दाय्हती आब्राहाम् त्याड्आ"

१७ १ ओहाडःसैको येसुइ फेरीलेः लयःकुस् वाह्ओकायः स्यान्ती तोआथास । "लौ डाकायः ड्हाम्ओ मीओ मान्तालम्कायः अरु मान्तालम्इ रेव्ताक्लाड् वाड्सापाय् वाड्ने बा । अरु मान्तालम्इ इत रेव्तो हायःसा खेःसापाय् खेःलेःनै सुसुइ अरुकायः रेव्ताक्चानानी ओउःपाय् लोने आन न्युम्हनानी बा । २ माः है ओउःमयःइ डाकायः ड्हाम्ओ मीओ मान्ताकायः रेव्ताक्-ओसै ओउःमयःकायः कय्क्हाडः ग्रायःबाड् योकोःती छीत्आक्-तीको ज्युम्हओ तीःहाडः ल्होक्ती वाय्सालेः पेनाः । ३ ओउःत भ्यान्ते डाकोः मान्तालम्कायः पेमालो काम् जुगुलाडःहाडः जाड्हताक्लाम् । ओहाडःसैको यात्चाक् नाड्कुस् मुओ मान्ताइ नाड्कायः पेमालो काम् जाड्हतेःनाः त खेःया ओउःकायः पेटाक्-साकायः स्यान्ती तोउ । नाड्इ तोओ कुरा ओउःइ सायःनौ त खेःयाकायः ओउःकः ब्राड्ती ल्हुड् मल्हतेःचानाः । ४ ओउःइ

यात्दीन्हाडः सात् पल्लकायः नाड्कायः पेमालो जाड्हनौ त खेःया ओउःत जाड्हआक्तीको ओउःपाय् ल्हुङ् द्यान्ह्तीलेः 'लौ डाइ इत पेमालो हायःओ स्यावल द्याह् फेलेःनाडः' त दाय्हती नाड्कुस् ब्राड्काय्लाड् वाड्नाः त खेःया ओउःकुस् सात् पल्लकायः ल्हुङ् मल्ह्माःत ब्राड्तेःपाः" त दाय्हती येसुइ तोआथास । ५ ओउःत सायःआक्तीको "लौ डीकायः न्हाड्तोलेः पेतो ड्हाम्ताक्ताडी दा" त दाय्हती प्रभु येसुकोः ल्होक्ओमयः ओउःकः तेआकाय् । ६ "नीड्इ बल बल ह ड्हाम्ओ त खेःया इ कीम्बु सीडःकायः नीड्इ 'लौ च्योड्ती ओउः द्युम्मालो तीःहाडः प्लेत्तेःपाः' त दाय्हती गानाक्ती तोआक्तीको नीड्इ तोओपाय् ताप्तोलेः स्याव्नाः बा ।

७ नीड्कोः काम् जाड्हओ मान्ताकायः गत तोतेःनानी दाय्हसा । ओउःइ राड्कोः काम् स्याः मेत्छ्याः हामःओ काम् जाड्हती दप्आक्तीको कीम्ताड् पाय्ह्आक्तीको गत तोसा दाय्हसा । 'लौ द्याह् डाकुस् च्युडःती इ जेःगा जेःचु दा' ततेः तोतेःनीली । ८ खेःल ओउःपाय् पाय्हती वाड्आक्तीको 'लौ आम्ह् क्यानः खाड्उ ओहाडःसैको डाकायः दोल्कावःती बयःआक्ची । डापाय् जेःती कोस्आक्तीको नाड्इ लयःकोः जेःगा जेःउ' त दाय्हती तोतेःनानी माःर । ९ ओहाडःसैको नाड्कोः काम् जाड्हओ मान्ताइ सबै जाड्हती द्योक्आक्तीको 'लौ डाइ तोओ कुरापाय् नाड्इ पेतोलेः जाड्हतेःआबत्ची' ततेः लुड्ती तोतेःनीली । १० इतलेः नीड्इमा लयःकायः गानाक्ती तोओ काम् सबै जाड्हती दप्आक्तीको 'लौ डी नाड्कोः काम् जाड्हओ मान्तालम्कायःपाय् लुड्ती तोसा परल । डीइ लयःकायः गानाक्ती तोओ काम् ह जाड्हआलाडःसु' त दाय्हती तोनु दा" त दाय्हती येसुइ लयःकोः ल्होक्ओमयःकायः स्यान्ती तोआथास ।

११ ओहाडःसैको यरुसालेम्ताड् आल्ती वाहतोक् बेलाहाडः येसुपाय् समारीया गालील नीस् अन्चल्कोः फाःओहाडः दाह्आकाय् । १२ ओउःहाडः दाह्आक्तीको येसु यात्ज्योः गाव्हाडः पोक्ओ बेलाहाडः दस्गोता कोह् जीक्ओ मान्तालम् ओउः-कःताड् कुस्लाड् वाड्आकाय् । १३ ओउःमयःपाय् लोक्तोसै

चीङ्ती मुती “अ प्रभु येसुय डीकायः योनःताडी दै” त दाय्हती गोःती तोआकानी । १४ इत गोःती तोतोक्हाडः येसुइ ओउः दस् कोहइ जीक्ओ मान्तालम्कायः च्यवःती “लौ मन्दीर्कोः पुरोहीत्-लम्कःताड् आलती ओउःमयःकायः ‘लौ डाकोः आड्पाय् द्याह् सेलः मुलेःनाः’ त दाय्हती लयःकोः आड् छ्यानःनु दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । इत तोओ सायःआक्तीको ओउः दस्जन आल्-इतो ल्याम्हाडः वाह्वाह्बाले सबै सेलः स्याव्आकाय् । १५ सेलः स्याव्आक्तीको यात्चाक् “लौ सेलः स्याव्आलाडः रैस” त दाय्हती येसुकःताड् द्यान्हती वाङ्ती परमेस्वरकायः लुङ्ती तोतीमा १६ येसुकायः बाःती स्यवआथै । ओउः द्यान्हती वाङ्ओ मान्ताखे समारीया देस्कोः मान्ता खेःतो । १७ इत च्यवःती “लौ डाइ दस्-गोताकायःच्युक् कोह जीक्ओ मान्तालम्कायः स्याक्ताक्डोतो माः दै । १८ ओउः अरु नौजन गाःताड् आने । इ यहुदी खेःमालो मान्ताआले ह परमेस्वरकायः लुङ्ती तोलाड् द्यान्हआ रैस” त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् मुओलम्कायः तोआकान् । १९ ओहाडः-सैको ओउः यातैज्योः द्यान्हती वाङ्ओ मान्ताकायः ल्हेःती “लौ च्योक्ती पाय्हअ दा । नाङ्इ डाकायः पेतो ड्हाम्ती भयान्ते सेलः स्याव्तेःजेःनाः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथै ।

२० ओहाडःसैको फरीसीलम् येसुकःताड् वाङ्ती “परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा गल दाङ्नाः” त दाय्हती व्हत्थातो “परमेस्वरकोः राजी दाङ्ओपाय् नीङ्इ कनःती योओलम्इपाय् च्यवःसा दोःतेःइली । २१ फेरी मान्तालम्इ परमेस्वरकोः राजीकायः ‘लौ इहाडःलेः मुनाः’ ‘ओहाडःलेः मुनाः’ त दाय्हती तोसा सुइमा खाय्नीली । नीङ् मान्ताकःहाडःपाय् सुसुइ परमेस्वरकोः कुरापाय् गयातीलेः सायःनानी ओउःलेः परमेस्वरकोः राजीकोः मान्ता लेःआः बा” त दाय्हती येसु त्याङ्आ । २२ ओहाडःसैको लयःकुस् वाह्-ओमयःकःताड् ल्हेःती “लौ लोने ओउः मान्ताकोः चोः त तोओ फेरी वाङ्सा दीन्पाय् नीङ् योसा आन भाहतेःनै ओउः दीन्पाय् बुरु नीङ्इ च्यवःसा दोःतेःइली । २३ ओहाडःसैको यात्नीस् मान्तालम्इ ‘लौ ओउः वाङ्सा खेःओ चाक्पाय् ओहाडः लेःआः’ त दाय्हती

‘इहाडः लेःआः’ तमा दाय्हती तोलेःनानी इत तोओ कुरा नीड्इ सायःतेःनानी त खेःया डाकायः इताड् उःताड् बोडःलाड् आल्-लाम् । २४ दोह् हायःती दाय्हसा डा मान्ताकोः चोः त तोओखे वाड्ओपाय् दाहन्यामसै ब्लकन्यामताड् प्लीड्हओ न्याम्लो लेखालेः सबै च्यवःसा दोःलेःनै । २५ ओउःत स्यावलेःनाः ओउःनम् दीनकोः इहासै डा मान्ताकोः चोः त तोओकायःपाय् नाःतो तेन्छ्याड्कोः मान्तालम् इहामसा ग्याइली ओहाडःसै डाइपाय् आन लीहसीःओ गोरःसा खेःतो । २६ डा फेरी वाड्सा बेलाहाडःपाय् उय्हलेकोः नोआह् त तोओकोः बेलाहाडःलो लेखा स्यावनाः । २७ नोआह् मुतोक्हाडःपाय् मान्तालम्इ जेःधै तुड्धै बीहा जाड्हधै मुइतो नोआह्पाय् तीः जहास् पोक्नम् दीनच्युक्हाडः अरु ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम् ओउःत हायःदा हायःदा तीःलम्लेः लय्ड्ती लन्हती वाड्ती भयान्ते सबै ज्युपतीलेः सीआकाय् । २८ ओहाडःसैको लोत् त तोओ मुतोक्हाडःमा सोदोम् गोमोरा नीस् सहरकोः मान्तालम्इमा जेःधै तुड्धै लेःधै वीनःधै सुक्धै मुती सबैइ लःलयःकोः काम् जाड्हधै मुओ खेःतो २९ ओउःमयःइ ओउःत हायःदा हायःदा लोत्पाय् सोदोम् सहरसै क्रव्न्म् दीनहाडः परमेस्वरइ रोमो तोकोलेः त्यावःसै म्हेः ल्होक्ती ओउः नीस् सहरकोः मान्तालम्कायः सबै भयोम्हतीलेः वाय्आथास । ३० ओउःलो लेखालेः डा फेरी दयान्हती वाड्सा बेलाहाडःपाय् मान्तालम्इ जुगाड् चीःमाःत लःलयःकोः काम्लम् जाड्हतीलेः मुलेःनै । ३१ ओउः दीनहाडःपाय् आड्गन्हाडः मुओ मान्तालम् लःलयःकोः माल्ताल्लम् रोत्सा थेडा कीमताड् दयान्हती पोक्लाम् । फेरी राड्हाडः मुओ मान्तालम्पाय् कीमताड् पाय्हसा म्हरलाम् । ३२ ओउः पाय्हसा बोडःओ लोत्कोः बुधीकोः कुरा नीड्इ चीःतेःनानी माःर ओउःपाय् वाय्तोलेः स्यावओआः । ३३ सुसुखे डाकोः काम् जाड्हसाकायः ‘लौ डा भाक्ओ कुरापाय् फेसामा ग्याडल डा सीसामा ग्याडल’ त म्हरचै ओउःलेः लोने सीती वाय्सालेः स्याव्नै । सुसुखे डाकोः काम् जाड्हसाकायः सीबत्नाः-ताडः ओउःलेः लोनेः रौ जीडः दोःलेःनै । ३४ दोड्सीलेः ओउःनम् दीनकोः याह्दीड्हाडः नीस्चाक् ब्रेडःकायती यातै न्हाप्लावःहाडः

एनःती मुनाःच त खेःया यात्चाक्खेकायः वेड्ती आलःनाःथै अरुखे फेती गम्नाः । ३५ ओहाडःसैको नीस् मोमःचोःपाय् ग्रायःबाड्हाडः ब्राड्ती ग्रायःती मुनाःच त खेःयामा यात्चाक्खेकायः आलःनाःथै ओउः अरुखे फेती गम्नाः । ३६ राड्हाडः नीस् गोय्चोः काम् जाड्हती मुनाःच त खेःयामा यात्चाक्खेकायः आलःआथै ओउः अरुखे फेती गम्नाः” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः स्यान्ती तोआथास । ३७ ओउःत स्यान्ओ कुरा सायःती “लौ प्रभुय ओउः आलःसा खेःओ मान्तालम्पाय् गाःताड् आलःसा” त दाय्हती ओउःमयःइ वहत्थातो “गाःहाडःलो सीओ मायः मुलेःनाः ओहाडःलेः चारदोवासै गीधलम् हुम्ती वाड्ने इलो लेखालेः गाःहाडःलो डा मुनाडः ओहाडःलेः डाकोः मान्तालम् हुम्ती वाड्ने” त दाय्हती येसु त्याड्लेःआ ।

१८ १ ओहाडःसैको येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः “लौ नीड्पाय् ल्हुड् घ्युम्तो स्याव्माःत परमेस्वरकायः गलकायःमा तेती तोसा परनाः” त दाय्हती यात्ज्योः स्यान्सा वीनःराय् तातीलेः तोआथास । २ “लौ यात्ज्योः सहरहाडः यात्चाक् मुत्थ तात्तो हाकीम् खेःतो । ओउः मान्तापाय् सुकःमा एडःल परमेस्वरकःमा एडःल । ३ ओउः सहरहाडःमा यात्चाक् बुधा सीओ मोमःचोःमा मुओ खेःतो । ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःपाय् दीन्का दीन्लेः मुत्थ जाड्हसाकायः ओउः हाकीम्कःताड् युड्ती तेती ‘लौ डाकोः राड्लम् दोह्लम् आलःसा बोडःओ मान्ताकायः मुत्थ जाड्हती डाकायः पेतो हायःताक्ची दै’ त दाय्हती वाड्भुड्तो ४ ओउः हाकीम्पाय् ड्हापाय् ओउः मोमःचोःकायः सायःसा ग्याआक्ल । ग्यासापाय् ग्याआक्मालो खेःतो ओउः मोमःचोःपाय् दीन्का दीन् वाड्ती युड्तीलेः तेती भयान्ते लोन्ते ‘दोड्सीलेः डापाय् परमेस्वरकःमा सुकःमा एडःडल बा । सुकोःमा कुरा सायःसा खेःडल । ५ इत खेःसापाय् खेःडल इ मोमःचोःपाय् इच्युक् छ्युहतीलेः डाकः आन युड्ती तेदा तेदा डा बल्योआलाडः बा । लौ उया छ्यो ओउःकोः मुत्थ डाइ द्याह् जाड्हलेःनाडः । डाइ जाड्हमाःदीक्पाय् ओउःइ डाकायः आन सावःताक्नाःताडः बा’ त दाय्हती ओउः

हाकीम् म्हरआ । ६ लौ ओउः हाकीम्इ तोओ कुरापाय् पेतोलेः सायःनु दा । ७ ओउःच्युक् पेमालो हाकीम् मान्ताकायः अरु वाड्ती युड्ती तेआक्तीको ओउः तेओ कुरा लोने जाड्हसा ग्यालेःनाः त खेःया दोड्सीलेः परमेस्वरइ लयःकोः मान्तालम्इ 'डीकोः बीरोत्-लम्सै दलताक्ताडी' त न्हीदीड् याह्दीड् तेती तोओ कुरा न्हाड्-तोलेः ग्याती जाड्हनौ । ८ माः है ओउःइ रेन्हतोलेः जाड्हलेःनौ बा । ओउःइ रेन्हतोलेः जाड्हसापाय् जाड्हनौ ओउः मान्ताकोः चोः ल्हाण्हदैबाड्हाडः द्यान्हती वाड्तोक बेलाहाडः ओउःकायः इहामओ मान्तालम्पाय् गुच्युक् नाःतो मुधाड्चै" त दाय्हती प्रभु येसुइ तोआथास ।

९ यातनीस् मान्तालम्पाय् "लौ डाइ पेओ काम् जाड्हसा चीःलेःनाडः" त दाय्हती लयःकोः नेहरो ओरताक्ती नोःओ खेःतो । ओउःमयःपाय् अरु मान्तालम्कायः "रेवओलम् लेःआः इ" त म्हरती ओउःमयःकः अहनै । इ लयःकोः नेहरो ओरताक्सा बोडःओलम्-कायः येसुइ यातज्योः वीनःराय् ल्हाक्ती स्यान्आथास । १० "लौ नीस्चाक्पाय् मन्दीरहाडः परमेस्वरकायः लुड्ती तोलाड् आल्-आकाच । यातचाक्खे फरीसी खेःतो ओउः अरुखे रोमी देस्कोः राजाकायः मालपोत् उथावओ जीमदार खेःतो । ११-१२ ओहाडः-सैको ओउः नीस्चाक् मन्दीरताड् दाह्आक्तीको ओउः फरीसीखे चीड्ती 'अ परमेस्वरय् डापाय् अरु मान्तालम्लो लेखालेः रेवतो काम् जाड्हओ खेःडल । डाइ अरुकोः पैसा माःती जेःडल । अरु मान्तालम्कोः बुधीलम्कुस् वाह्डल । डापाय् इ जीमदारच्युक् रेवतो खेःडल । यात् सातहाडः डाइ नीस् पल्लत उपाड् काःनाड्स । डा दोःओ थोक्लम्कोः दस् भाक्कोः डाइ याआःज्योः नाड्कायःलेः बयःनेःनाड् बा । इच्युक् पेओ काम् जाड्हसाकायः डाइ चीःलेःनाडः त भयान्ते नाड्कायः डाइ लुड्तीलेः तोनेःनाड्' त दाय्हती ओउः मान्ताखेपाय् लयःकायः तोआकास । १३ ओउः जीमदारखेपाय् लोक्तो मुओ थावहाडः चीड्ती लाड्काताड् त्यावती योसा रास्ती भयान्ते कय्क् क्लय्हती मुआ । 'अ परमेस्वरय् डापाय् आन रेवतो हयःओ मान्ता लेःआः ड । डाकायः योनःती योती डाकोः

रेव्भ्याङ्कोः क्युम्हती वाय्बत्चाक्ची दै' त दाय्हती परमेस्वरकायः तेतीलेः तोआकान् । १४ दोङ्सीलेः ओउः जीमदारइपाय् परमेस्वरकायः मोताक्ती भ्यान्ते परमेस्वरकोः मीक्हाङः पेतोलेः स्याव्नाः ओउः फरीसीपाय् परमेस्वरकायः मोताक्माःत लयःकोः मीक्हाङः ह पेतो स्याव्आ । सुखेलो लयःकायः अरुसै ताङ्हताक्सा बोडःनाःइसी ओउःलेः अरुसै मीतो स्याव्लेःनै सुखेलो मीओ काम् जाङ्हनानी ओउःलेः अरुसै ताङ्हतोलेः स्याव्नै" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

१५ ओहाङःसैको येसुकः "आसीक् तेलङ् आलङ्" त दाय्हती आमा आपालमङ् लयःकोः चोःलम् येसुकःताङ् वानःसा बोडःनीतो इत च्यवःती येसुकुस् वाह्ओमयःखेइ "हौलम्पाय् वानः-लाम्" त दाय्हती जान्ती येसुकःताङ् वानःसा ताक्थासल १६ येसुखेइ ओउः हौलम्कायः लयःकःताङ् गोत्ती "खेःल इ हौलम्कायः त्याः-माःत डाकःताङ् वाङ्पै । इलो खेःओलम्पाय् परमेस्वरकोः राजीहाङः मुसा दोःनै । १७ दोङ्सी दाय्हभनाङ् परमेस्वरकोः राजी पोक्साकायः नीङ्इ इ हौलम्लो लेखालेः स्याव्ती ड्हाम्सा खेःतेःनै बा खेःतेःल उया पोक्सा दोःल" त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् मुओलम्कायः तोआथास ।

१८ ओहाङःसैको यात्चाक् यहुदीलम्कोः ताङ्हओ मान्तापाय् येसुकःताङ् वाङ्ती "अ नाङ् जयकुमःओ गुरुय डा सीआक्तीको गलमा द्योक्मालो रौ जीङः दोःसाकायः डाइ द्याह् दोह् हायःसा खेःनाङः ती" त दाय्हती वहत्थातो १९ "दोह् हायः-तीतेः डाकायःपाय् 'जयकुमःओ' त तोतेःनाःची परमेस्वरकायः भुङ्-आले जयकुमःओलेः खेःनाः बा । २० लौ परमेस्वरङ् उय्हलेहाङः गानाक्ती बयःओ ऐन्कोः कुरा नाङ्इ चीःतेःनौ । अरुकोः बुधीकुस् जार जाङ्हलाम् । मान्ताकायः सात्लाम् । अरु मान्ताकोः थोक्लम् कुःलाम् । माःती गाल्तुमती नोःलाम् । लयःकोः आमा आपाइ तोओ कुरापाय् पेतो वाय्क्तीलेः जाङ्हउ । इ सबै जाङ्हती गम्सा खेःतो" त दाय्हती येसुइ तोआथै । २१ "इपाय् डाइ हौलम् खेःतोक्हाङः-सैकोः जुदालेः सायःती गम्आलाङः" त दाय्हती ओउः मान्ता त्याङ्आ । २२ "लौ नाङ्इ यातै कुरा ह जाङ्हतेःधाङ्तेःउलु । नाङ्

नाःओ गहपाय् दोह् गुच्युक् मुलेःनाः ओउःच्युक्लेः जुदालेः वीनःउ
 दा । वीनःआक्तीको ओउःकोः मोल्कोः पैसापाय् जेःसा दोःमालो
 ह्यात्लम्कायः वेःती बयःउसु ओहाडःसैको सबै फेती डाकुस्
 वाह्अ । ओउःत हायःआक्तीको लाड्काहाडः नाड्पाय् आनतेः
 दोःतेःनाः बा” त दाय्ही येसुइ तोआथै । २३ ओउःत तोओ कुरा
 सायःती ओउः मान्तापाय् ल्हुड् भयोम्हती आन लीहतो स्याव्आ
 दोह् हायःती दाय्हासा ओउःकोः पैसालम् माल्ताल्लम् नाःतो खेःतो
 ओउःपाय् वीनःसा ग्याल । २४ ओउः मान्तापाय् लीहती मुओ येसुइ
 च्यवःती “लौ ओउःच्युक् नाःतो नाःओ मान्तालम्कायः परमेस्वरकोः
 राजीहाडः पोक्सा आन चाक्तो लेःआः बा । २५ माः है नाःतो
 नाःओ मान्ता परमेस्वरकोः राजीहाडः पोक्साकायः आन चाक्तो
 लेःआः ओउःत हायःओसै यात्ज्योः उतस्याः ग्यापकोः घाड्हाडः
 योल्हती ज्याल्सा डोस्आनाः बा” त दाय्ही येसु दाय्हा ।
 २६ ओउःत दाय्हाओ सायःती येसुकुस् वाह्ओमयः ग्याड्हती
 “ओउःत खेःया सुलो ओउःकोः राजी पोक्ती रौ जीडः दोःचै” त
 दाय्ही नोःकाय्आकाय् २७ “लौ मान्ताइ जाड्हासा खाय्मालो
 कुरापाय् परमेस्वरखेइ जाड्हासा खाय्लेःनौ बा” त दाय्ही येसुइ
 तोआथास । २८ “डीपाय् लयःकोः कीम्लम् दोह्लम् फेती नाड्कुस्
 वाह्ओ लेःआः डी” त दाय्ही पत्रुस् दाय्हा । २९ “दोड्सी
 दाय्हभनाड् परमेस्वरकोः राजीकोः काम् जाड्हासाकायः सुसुइ
 लयःकोः कीम्लम्मा लयःकोः आमा आपालम् बुधीचोड्लम् पुःचोड्
 हीचोड्लम्कायःमा फेनानी ३० ओउःकायःलेः इ ल्हाव्हदैबाड्हाडः
 वाहतोक्हाडःमा ओउःकोः फेभ्याड्कायः न्हाड्तोलेः दोःनै लोने
 लाड्काहाडः गलमा द्योक्मालो रौ जीडःमा दोःलेःनै” त दाय्ही
 येसुइ तोआथास ।

३१ ओहाडःसैको येसुइ ओउः बारजन लयःइ छ्युड्हाओमयः
 गोत्ती वानःती “लौ दा डी द्याह् यरुसालेम्ताड् आलनाःतय्ही ।
 ओहाडः दाह्आक्तीको ओउः उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानः-
 ओलम्इ ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकायः लेखओ कुरा सबै
 ताप्तोलेः स्याव्नाः । ३२ इतलेः ओउः मान्ताकोः चोःकायःपाय्

अरुलमइ यहुदी खेःमालो मान्तालमकःताड् सात्साकायः दाक्लेः-
नानी । ओउःमयःकःताड् दाक्आक्तीको ओउःकायःपाय् रेव्तो
हायःती हेला क्लाःती द्युर् द्युरःतीमा लाइ स्वाप्आक्तीकोमा सात्-
लेःनानी । ३३ सात्सापाय् सात्नीतो सुम् दीन् पुत्आक्तीको ओउः-
पाय् उह्ती च्योक्लेःनाः” त दाय्ह्ती येसु लयःकायः स्याव्सा खेःओ
कुरा छ्वान्ह्थासतो ३४ ओउःइ तोओ कुरापाय् ओउः बारजनइ
तय्ह्सा स्वाय्नीली । ओउः कुराकोः माने ओउःमयःकायः दोःताक्-
थासल ओउःत भयान्ते चीःसा स्वाय्नीली ।

३५ ओउःत तोआक्तीको येसुपाय् यरुसालेमताड् आल्ओ
ल्याम्हाडः वाह्ती यरीखो त तोओ सहरताड् दाह्आकाय् ।
ओहाडः दाह्तोक् बेलाहाडः यात्चाक् मीक् लोकओ मान्ता
ल्याम्कोः छेव्हाडः तेथै मुओ खेःतो । ३६ ओहाडःसैको ओउःइ
नाःतो मान्तालम् वाह्ओ सायःती भयान्ते “लौ इच्युक् नाःतो
मान्तालम् दोह् हायःलाड् इतलेः वाह्ती मुओ” त दाय्ह्ती अरुकायः
व्हत्आकान् । ३७ “ए नासरेत् गाव्कोः येसुलेः वाड्आनाः” त
दाय्ह्ती छ्वानःआथै । ३८ इत सायःआक्तीको “अ येसुय नाड्
दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेतेः डाकायः योनःतीलेः सायःचाक्ची दै”
त दाय्ह्ती ओउः मीक् लोकओ मान्ताइ आन सोतोलेः गोःआकान्
३९ इत गोःतोक्हाडः ओउःकोः ड्हाहाडः हुम्ती मुओ मान्तालमइ
“लौ डैमाःत मुअ” त दाय्ह्ती जान्तीलेः तोथातो ओउःइ न्हाड्-
तोलेः “अ नाड् दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेतेः डाकायः योनःतीलेः
सायःचाक्ची दै” त दाय्ह्ती गोःआकान् । ४० इत गोःओ सायःती
येसु न्यास्ती “ओउः गोःओ मान्ताकायः डाकःताड् वानःउ” त
दाय्ह्ती येसुइ हुम्ओ मान्तालमकायः तोआकान् । ओहाडःसैको
ओउः मीक् लोकओ मान्ताकायः येसुकःताड् द्याड्तो वानःआक्-
तीको ४१ “लौ नाड्कायः दोह् हायःचेःनाड्” त दाय्ह्ती येसुइ
व्हत्थातो “अ प्रभुय डाकोः मीक् स्याक्ताक्बत्ची दै” त दाय्ह्ती
ओउः मान्ता तेआ । ४२ “लौ उया नाड्इ इतलेः ड्हाम्तेःनाःची
नाड्कोः ड्हाम्भयाड्कायः मीक् स्याक्तेःआ बा” त दाय्ह्ती येसु
दाय्ह्ओ ४३ कुसब्रक्त ओउः मान्ताइ मीक्इ पेतो च्यवःती भयान्ते

परमेस्वरकायः लुङ्ती ताङ्हताक्ती तोधै येसुकायः गुल्ह्आथै । इत योती ओउः अरु हुम्ओ मान्तालम्इमा परमेस्वरकायः लुङ्तीलेः ताङ्हताक्आथै ।

१६ १ ओहाडःसैको येसुपाय् यरीखो सहरताङ् दाह्ती ओउः सहरकोः ल्याम्हाडः वाह्ओ खेःतो । २ ओउः सहरहाडःपाय् यात्चाक् जखैस् त मय्ङ्ओ ताङ्हओ पैसा उथावओ जीमदार मुओ खेःतो । ओउःपाय् आन पैसा नाःओ मान्तालेः खेःतो । ३ ओउः जीमदारपाय् येसु योसाकायः आन भाक्तो ओउःखे यास्माःत भयान्ते येसुकायः योलाङ् आल्ओ बेलाहाडः च्यवःसा खाय्उलु अरु मान्ताइ फुय्आथै । ४ अरुलम्इ फुय्ती भयान्ते जखैस्पाय् येसुकोः इहासै आल्ती न्याम्सी सीडःहाडः लन्ह्ती योती मुआ । ५ ओहाडःसैको येसु वाङ्ती ओउः सीडःहाडः दाह्आक्तीको ओउःपाय् त्याव्ती जखैस्कायः च्यवःआथै । जखैस्कायः च्यवःआक्तीको येसु न्यास्ती “अ जखैस्य रेन्हतोलेः ग्ल्युङ्हती वाङ्अ दा । तेन्पाय् डा नाङ्कोः कीम्हाडः मुसा खेःनाडः” त दाह्ती येसुइ तोआकान् । ६ इःत तोओ कुरा सायःती जखैस्पाय् रेन्हतोलेः ग्ल्युङ्हती येसुकुस् लयःकोः कीम्ताङ् पाह्ती येसुकायः मोतीलेः रोम्आथै । ७ ओउःत हायःओ च्यवःती अरु मान्तालम् “लौ इ येसुपाय् पैसा जेःओ रेव्ओ जीमदारकोः कीम्ताङ्आः आल्ओआः रैस” त दाह्ती लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् । ८ ओहाडःसैको ओउःकोः कीम्हाडः मुतोक् बेलाहाडः जखैस् चीङ्ती “लौ प्रभुय द्याह् डाकोः गह्लम्पाय् गुच्युक् मुलेःनाः ओउः डाइ वेःती आधाच्युक् ह्यात् मान्तालम्कायः बयःनाडःसु । फेरी गुच्युक् पैसा डाइ अरुसै माःती जेःओआः ओउः पैसापाय् डाइ चार भाक् पाःतीलेः पाय्क्नाडःसु” त दाह्ती जखैस् दाह्आ । ९ ओउःत दाह्आक्तीको “लौ इ मान्तापाय् आब्राहाम्कोः प्लोमःदाने लेःआः द्याह् तेन्पाय् इ कीम्कोः मान्ता रेव्ओसै दल्तो स्याव्लेःआ बा । १० इतलेः परमेस्वरकायः फेओ मान्तालम्कायः परमेस्वरकःताङ् द्यान्हताक्साकायः डा मान्ताकोः चोः त तोओपाय् वाङ्ओ लेःआः बा” त दाह्ती येसुइ तोआकान् ।

११ ओहाडःसैको येसुलम् यरुसालेम् द्याड्तोलेः दाह्खेःओ खेःइतो । ओउःकुस् सायःती मुओलम् “परमेस्वरकोः राजीपाय् देडे दाड्खेःआ” त म्हरआकाय् । इत चीःती येसुइ फेरीलेः वीनःराय् तार्ती स्यान्आथास । १२ “यात्चाक् राजाकोः मन्तरी मान्ता खेःतो । यात् दीन् ओउः मान्तापाय् राजा स्याव्साकायः अरु देस्हाडः आल्सा खेःतो । ओउः देस्हाडः राजा स्याव्आक्तीको लयःकोः देस्ताड् पाय्हासा खेःतो । १३ ओउःत भयान्ते ओउः अरु देस् आल्सा चीड्ओ बेलाहाडः ओउः राजाकोः मन्तरीइ लयःकोः काम् जाड्हओ नोकरीलम्कायः गोत्ती ओउःइ मान्ता मान्ताकायःपाय् याआःचाक्-कायः यात्ज्योः सुन्कोः पैसा बयःआथास ‘डा वाड्धाड्मालोहाडः इ पैसाइ लेःती वीनःती रीन् बयःती न्हाड्तोलेः पैसा क्युताकनाड्स दा’ त दाय्हती तोआथास । १४ इत तोआक्तीको ओउः मन्तरीपाय् अरु देस्ताड् आल्आकाय् । ओहाडः आल्ती मुतोक्हाडः ओउः-कोः लयःकोः देस्कोः मान्तालम्इ ओउःकः लहुड् मल्हतो स्याव्ती ‘लौ ओउःकः डी भाक्तय्हीली । ओउःपाय् डीकोः राजा स्याव्-ताक्लाम्’ त दाय्हती ओउः अरु लोक्तो देस्कोः ताड्हओ माहाराजाकायः दरकास् ल्होक्नीतो १५ ओउःमयःकोः दरकास् सायःमाःत ओउः मन्तरीकायःपाय् राजा जाड्हआकानी । ओहाडः-सैको राजा स्याव्आक्तीको ओउः मान्तापाय् द्यान्हती पाय्हाक्-तीको ओउःकोः दस्जन नोकरीलम्कायः फेरीलेः गोत्आकान् ‘लौ डाइ ड्हा बयःओ पैसाइ नीड्इ गुच्युक्तेः क्युआकानी त द्याह् छ्यानःनाड्स’ त दाय्हती तोआथास । १६ यात्चाक् नोकरीइ वाड्ती ‘लौ प्रभुय नाड्इ यात्ज्योः सुन्कोः पैसा बयःतेःआची ओउः पैसाकुस् डाइ द्याह् अरु दस् सुन्कोः पैसा क्युती वानःती पाय्क्चेःनाड्’ त दाय्हती एघार पैसा ल्हाती पाय्क्आथै । १७ ‘नाड्इ पेतोतेः हायःतेः-आकान् रैस । लौ नाड्इ इ मीओ काम् पेतो जाड्हतेःआकान् त भयान्ते डाइ नाड्कायः दस् सहरकोः मन्तरी काम् बयःनेःनाड्’ त दाय्हती ओउः राजाइ तोआकान् । १८ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु नोकरी वाड्ती ‘लौ प्रभुय नाड्इ यात्ज्योः सुन्कोः पैसा बयःतेःआची ओउः पैसाकुस् डाइ पास अरु पैसा क्युती वानःती पाय्क्नेःनाड्’ त

दाय्हती तोआथै । १६ 'लौ उया नाड्खेकायः पास सहर्कोः मन्तरी
काम् बयःनेःनाड्' त दाय्हती ओउः राजाइ तोआकान् ।
२० ओहाडःसैको यात्चाक् अरु नोकरी वाड्ती 'लौ प्रभुय नाड्इ
बयःओ यात्ज्याड् सुन्कोः पैसा इलेःआः । ओउः पैसा नाय्हाडः
पोतोलःती पेतोलेः गम्आलाडः । २१ नाड्पाय् खहओ मान्ता लेःतेः-
आः त चीःलेःनाडः । अरु मान्ताकोः रीन्कोः ब्यासलम् तात्ती
वाय्साकायः नाड्इ ओउः मान्ताकोः राड्लम् राड्सै त्युम्हओ
थोक्लम् त्याक्तेःनौ ओउःत भयान्ते इ पैसा "वाय्चाडः" त रैती
म्हरती नुस्तीलेः गम्आलाडः' त दाय्हती ओउः नोकरीइ तोआथै ।
२२ 'अ नाड्पाय् रेव्तो पेमालो नोकरी लेःतेःआः । इत नाड् लयः-
कायः गालतुम्ती तोतेःनाःस रैस । डाकायःपाय् "खहओ मान्ता
लेःआः" त नाड्इ तय्हतेःआची "अरु मान्ताकोः राड्लम् राड्कोः
थोक्लम् त्याक्ओआः तेःआः" ततेः तोतेःआची । २३ ओउःत
भयान्ते दोह हायःतीतेः ओउः पैसा त्याक्आक्तीको रीन्लम् बयःतेः-
उलु । ओउः पैसाइ रीन् बयःओ त खेःया डा पाय्हती वाड्तोक्हाडः
रीन्कोः ब्यास्मा त्याक्चाः खेःतो' त दाय्हती ओउः नोकरीकायः
जान्ती तोआथै । २४ ओहाडःसैको अरु द्याड्तो मुओलम्कःताड्
ल्हेःती 'लौ इखेकोः यातैज्योः पैसा त्याक्ती ओउः दसगोता सुन्कोः
पैसा नाःओ नोकरीखेकायः बयःनु' त दाय्हती ओउः राजाइ
तोआथास । २५ 'ओउःकोः दस् पैसा मुलेःनाः' त दाय्हती ओउःमयः
बल ग्याड्हती नोःआकाय् २६ 'दोड्सीलेः सुसु नाःओलेः मुलेःनाः
ओउःपाय् न्हाड्तोलेः दोःलेःनाः बा । सुसु नाःमालो मुलेःनाः ओउः-
कोः दोह मुनाः ओउःमा लाती आलःसाआः । २७ ओहाडःसैको इ
डा राजा स्यावसा भाक्मालोलम्पाय् ओउःमयःकायः डाकःताड्
सात्साकायः वानःपाःथास' त दाय्हतीमा ओउः राजाइ तोआथास"
त दाय्हती येसुइ ओउःकुस् मुओलम्कायः स्यान्ती तोआथास ।

२८ ओहाडःसैको इत स्यान्ती तोआक्तीको येसुपाय्
यरुसालेम् सहरताड् लन्हती आलओ ल्याम्हाडः वाहती अरुकोः
ड्हासै स्यालःती आलआ । २९ ओहाडः लन्हती आलतोक्
बेलाहाडः ओउःमयः जैथुन्सायः बुम् त तोओ थावहाडः मुओ

बेथ्फागेमा बेथानी नीस् गाव्हाडः दाह्ती वाड्स्वेःआकाय् । ओहाडः दाह्ती वाड्स्वेःतोक्हाडः येसुइ नीस्चाक् लयःकुस् वाह्ओमयःकायः गोत्ती ३० “लौ नीड्जी उःनोको गाव्ताड् आलज । ओहाडः दाह्ती वाड्आक्तीको यात्ज्योः घोराकोः चोः पेन्हती मुओ च्यवःतेःनाःजु । ओउः घोराकोः चोःहाडः सुमा लन्हती च्युडःधाड्इली । ओउः-कायःपाय् फेन्ती इहाडः ताह्ती लात्ती वानःजु । ३१ ओहाडःसैको फेन्तोक् बेलाहाडः सुलाडःइ नीड्जीकायः च्यवःती ‘इ घोराकायः दोह् हायःतीतेः इत फेन्तेःनाःजु’ त दाय्हती रेक्तीलेः व्हत्तेःनाःज त स्वेःया ‘इपाय् प्रभुकायः चाहनाः’ त दाय्हती त्याड्ज दा” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोती ल्होक्आथाच । ३२ ओउः ल्होक्ओ मान्तानीस्पाय् आल्ती गाव्हाडः दाह्आक्तीको प्रभु येसुइ तोओभनाड्लेः घोराकोः चोःलेः च्यवःआकाचु । ३३ ओउः घोराकोः चोःकायः फेन्ती ल्होक्तोक् बेलाहाडः घोराकोः धनीलम् वाड्ती “दोह् हायःतीतेः इकायः फेन्ती ल्होक्तेःनाःजु” त दाय्हती व्हत्-थाचतो ३४ “इपाय् प्रभुकायः चाहनाः” त दाय्हती त्याड्आकाच । ३५ ओहाडःसैको फेन्आक्तीको ओउःनीस्इ ओउः घोराकोः चोः-कायः येसुकःताड् वानःती ओउः घोराकोः गीड्हाडः लयःकोः क्रमःनाय्इ न्हाप्ती गम्ती येसुकायः लन्हताक्आथै । ३६ येसु घोराहाडः लन्हती वाहतोक्हाडः अरु मान्तालम्इ लःलयःकोः क्रमः-नाय्लम् ओउःकोः इहासै ल्याम्हाडः न्हाप्ती गम्आकानी । ३७ ओहाडःसैको जैथुन्सायः बुम् ग्ल्युड्हती यरुसालेम् सहर् दाह्स्वेः-तोक् बेलाहाडः येसुकुस् वाह्ओलम्इ सबै ओउःमयःइ च्यवःओ ताड्हओ ग्याड्हराय्लम्कायः चोडाय्तोलेः परमेस्वरकायः लुड्ती ताड्हताक्ती तोआकानी । ३८ “भालातेः वाड्तेःआ नाड् परमेस्वरइ ल्होक्ओ राजातेःआः । लाड्काहाडः पेतो स्याव्ती परमेस्वरकायः ताड्हताक्पानी” त दाय्हती ओउः नाःतो हुम्ती मुओलम्इ सोतोलेः तोआकानी । ३९ ओउःमयःइ तोओ कुरा सायःती यात्नीस् हुम्ओ मान्तालम्कुस् मुओ फरीसीलम् येसुकःताड् वाड्ती “अ गुरुय इ नाड्कुस् वाह्ओलम्इ नाड्कायः इत स्यवसा स्याव्ल ओउःमयःकायः जान्ती तोती त्याःउसु दा” त दाय्हती तोथातो ४० “स्वेःल बा

दोड्सीलेः दाय्हभनाड् इ मान्तालम्पाय इत तोसा दोःल त खेःयाकायः इ ल्याम्हाडः मुओ बाड्लम्पाय ताड्हताक्ती गोःसाकायः चीड्लेःनाः बाती” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।

४१ ओहाडःसैको यरुसालेम् सहरताड् दाहती च्यवःआक्तीको येसु ल्हुड् लीहतीलेः ज्याःआ ४२ “अ नीड् यरुसालेम्हाडः मुओ मान्तालम्पाय नीड् पेतोलेः स्याव्साकायः तय्हती चीःचानी खेःतो रैस । द्याहहाडःपाय नीड्इ इत चीःसा दोःतेःइली बा ।

४३ लोनेःहाडः नीड्कोः दुस्मान्लम्पाय दाहती वाड्ती ओउःनम् दीन्हाडः ओउःमयःइ नीड्कोः सहर तोडःती नीड्कायः थुनतेःनै ।

४४ ओहाडःसैको सहर पोक्ती नीड्कायःमा नीड्कोः मान्तालम्कायःमा जुदालेः साततेःनै । ओउःत हायःआक्तीको नीड्कोः सहरपाय जुगाड् वाय्तोलेः स्याव्नाः ह्योडःती वाय्आक्तीको यातैज्योः देती मुओ बाड्पाय च्यवःल बा । इत दोह हायःती स्याव्लेःनाः दाय्हसा परमेस्वरइ ल्होकओ नीड्कायः दल्सा खाय्ओचाक् वाड्ओ बेलाहाडःपाय नीड्इ तय्हतेःनीली ओउःत भयान्ते नीड् वाय्तोलेः स्याव्तेःनै” त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

४५ ओहाडःसैको यरुसालेम् सहरताड् दाहती पोक्आक्तीको येसु मन्दीरहाडः आल्आ । ओउः मन्दीर् आड्गन्हाडः चीस् वीनःओमा लेःओ मान्तालम् च्युडःती मुओ खेःतो । ओउःमयःकायः येसुइ आन जानती तोती मन्दीरसै रुनःती क्लाःआथास ४६ “लौ ‘डाकोः मन्दीरपाय डाकायः भाहती तोसा कीम्लेः स्याव्नाः’ त दाय्हती परमेस्वर दाय्हओ ओउःकोः आखरःहाडः लेखती मुलेःनाः बा । ओउःत लेखती मुलेःनाः नीड्खेइ इ मन्दीरकायः कुःरेव् मान्ताकोः कीम्लो लेखालेः जाड्हतेःआकानी रैस” त दाय्हती येसुइ तोथास । ४७ ओहाडःसैको दीन्का दीन् येसुइ मन्दीरहाडः स्यान्ती मुओ खेःतो । ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा धरमा स्यान्ओमयःमा अरु यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्कुसइ येसुकायः सातसा बोडःनीतो ४८ येसुकःताड् नाःतो मान्तालम् हुमती ओउःइ स्यान्ओ कुराकायः “दोड्सीलेः इ सायःसा आन पेलेःनाः” त दाय्हती नोःकायती मुआकाय् ओउःत भयान्ते ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्इमा

धरमा स्यान्ओलमइमा ओउः हुमती मुओलमकः रैती येसुकायः
चुम्सा दोःइली ।

२० १ येसुइ मन्दीरहाडः परमेस्वरकोः पेओ कुरा स्यान्ती
तोतोक बेलाहाडः ताड्हओ पुरोहीतलममा धरमा स्यान्-
ओमयःमा अरु यहुदीलमकोः ताड्हओ मान्तालमकुस् ओउःकःताड्
वाड्ती २ “लौ नाड्इ अनम्ह् मन्दीरहाडः जाड्हओ काम्
जाड्हसाकायःपाय् ‘सुइतेः ताक्तेःआ सुइतेः ल्होक्तेःआ’ त तोताडी
दा” त दाय्हती ओउःमयःइ वहत्थातो ३ “लौ यात्ज्योः डाइ वहत्ओ
ड्हालेः त्याड्ती तोनाड्स दा ओहाडःसैको डा नीड्कः त्याड्नाडः”
त दाय्हती येसु दाय्हआ । ४ “युहनाकायः सुखेइलो बाप्तीस्मा
जाड्हलाड् ल्होक्आथै परमेस्वरखेइ ल्होक्आथैया मान्तालमखेइया”
त दाय्हती येसु द्यान्हती वहत्आथास । ५ इत वहत्ओ सायःआक्-
तीको ओउः ताड्हओ मान्तालमपाय् लयःमयःकुस् नोःकाय्आकाय्
“गत त्याड्इ दा । डी ‘परमेस्वरइ ल्होक्आथै’ त त्याड्चाडी त
खेःया ओउःपाय् ‘ओउःत भ्यान्ते दोह् हायःतीतेः युहनाकोः नोः-
रायतेः ड्हाम्ती सायःतेःआक्नीली’ त ओउःइ तोनाःतय्ही । ६ खेःल
डीइ ‘मान्तालमइ ल्होक्आथै’ त त्याड्चाडी त खेःया सबै
मान्तालमइ डीकः ल्हुड् मल्हतो स्याव्ती डीकायः बाड् आप्ती
सात्नाःतय्ही यादो । इमयः सबैइलेः ‘युहनापाय् परमेस्वरइ ल्होक्ओ
ओउःकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता लेःआः’ त ओउःमयःइ ताःनानी” त
दाय्हती लयःमयःकुस् नोःकाय्आक्तीको ७ “लौ डी त्याड्सा चीः-
डुसुलु” त दाय्हती ओउः ताड्हओ मान्तालम् दाय्हआकाय् ।
८ “लौ उया सुइ डाकायः काम् जाड्हलाड् ल्होक्आताडः त
दाय्हसा डाइमा छ्यान्हती तोसा ग्याडल” त दाय्हती येसुइ
तोआथास ।

६ ओहाडःसैको येसुइ फेरिलेः स्यान्ओ वीनःराय् ल्हाक्ती
तोआथास । “यात्चाक्इ धाक्सायः स्यास्ओ राड् पेतो
जाड्हआकान् ! ओउः राड् जाड्हआक्तीको ओउः राड्कोः
धनीपाय् अरु देस्ताड् आल्सा खेःतो । ओउः त भ्यान्ते अरु
मान्तालम् हुमती वानःती ओउःमयःकायः राड् मेनःताक्ती

ल्युड्हताक्ती गम्आकान् । १० ओहाडःसैको अरु देस्ताड् आलती
 मुतोकहाडः धाक्सायः मीनलेःआ । धाक्सायः मीनतोक बेलाहाडः-
 पाय् ओउः राड्कोः धनीइ लयःकोः भाक् लेःसाकायः यात्चाक्
 नोकरी मान्ता ल्होकआकान् । ओउः नोकरीपाय् आलती राड्ताड्
 दाहती वाड्लेःतो ती ओउः राड् मेनःओलमइ धनीकोः भाक्
 पाय्क्सा ग्यामाःत भयान्ते ओउः नोकरीकायः चुम्ती घान्ती सोह्लेः
 द्यानःआथै । ११ ओउःत भयान्ते ओउः राड्कोः धनीइ अरु नोकरी
 ल्होकउतो ओउःकायःमा ओउः राड् मेनःओलमइ घान्ती थोःती
 रेव्तो हायःआक्तीको सोह् द्यानःआथै । १२ फेरी ओउः राड्कोः
 धनीइ अरु नोकरी ल्होकउतो ओउःकायः ओउः राड् मेनःओलमइ
 थोःती वयःताक्आक्तीको बारीकोः बाहीरताड् क्लाःआथै ।
 १३ ओउःत हायःआक्तीको ओउः राड्कोः धनीपाय् 'लौ द्याह् दोह
 हायःचाडः ती । छ्यो डाकोः लयःकोः ल्हुड् गोरे चोःलेः ल्होक-
 नाडः । ओउःइ तोओ कुरापाय् ओउः राड् मेनःओलमइ एडःती
 रोम्नाःथै यादो' त म्हरती लयःकोः चोः ल्होकआकान् ।
 १४ ओहाडःसैको ओउः धनीकोः चोः दाहती वाड्ओ च्यवःती 'लौ
 उया इपाय् राड्कोः धनीकोः ओकोलो चोः लेःआः रैस । इकायः
 चुम्ती सात्नी दा । ओहाडःसैको आपा सीआक्तीको इ राड्पाय्
 डीकोःलेः स्याव्आनाः' त दाय्हती नोःकाय्ती १५ ओउः राड् मेनः-
 ओलम् चोःकायः चुम्ती राड् बाहीरसै ताती सात्ती वाय्आकानी ।
 दोड्सीलेः लयःकोः चोःकायः 'सात्आकानी' त चीःआक्तीको
 ओउः राड्कोः धनीइलेः राड् मेनःओलम्कायः दोह् हायःनौ
 दाय्हसा । १६ ओउःइ राड्ताड् पाय्हती ओउः रेव्ओ मान्तालम्कायः
 चुम्ती सात्ती वाय्नाःथास बा । वाय्आक्तीको ओउः राड्पाय्
 अरुइ मेनःसाकायः बयःलेःनौ" त दाय्हती येसुइ तोआथास । ओउःत
 तोओ सायःती "इत हायःओ परमेस्वरइ त्याःपाः दै" त दाय्हती
 येसुकोः कुरा सायःओलम् दाय्हइतो १७ येसुइ ओउःमयःकायः योती
 "खेःल इ कुरापाय् परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुलेःनाः माःर
 'कीम् जाड्हओलमइ ड्हा ताती वाय्ओ बाड्पाय् लोनेः कीम्
 गाराकोः मुल्बाड् स्याव्आनाः' त दाय्हती दाय्हओ लेखती मुनाः ।

१८ सुसुइ ओउः मुलबाडहाडः त्योक्ती तोन्चै ओउःखेकायः बाड्इ छुक्ती जीक्ताक्नाःथै । सुसुकायः ओउः बाड्इ क्रामःनाःथै ओउः-कायःलेः दान्हतोलेः स्याव्नाः” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआथास । १९ ओउःत तोओ सायःआक्तीको “इ वीनःराय् तोती डीकायः पेमालो तोआतय्ही” त दाय्हती नोःकाय्ती ओउः बेलाहाडः ओउः धरमा स्यान्ओमयःमा ताड्हओ पुरोहीतलमइमा येसुकायः चुम्सा बोडःनीतो ओहाडः हुमती मुओ मान्तालमकः रैती भयान्ते येसु मन्दीरहाडः स्यान्ती मुतोक्हाडः ओउःकायः चुम्सा दोःइली ।

२० ओउःत हायःती भयान्ते “लौ इ येसुकायः गालतुमती चुम्सा गत हायःतीलो दोःनाःतय्ही” त दाय्हती ओउःमयःइ येसुकायः ल्युड्हती सायःती मुओ खेःतो । ओहाडःसैको ओउःमयःइ येसुकायः गालतुम्सा बोडःओ मान्तालम् ओउःकःताड् ल्होक्आकानी “नीड्इ व्हत्ओ कुरापाय् ओउःइ पेतो त्याड्सा स्वाय्उलु त खेःया डीइ ओउःकायः गालतुमती चुमती रोमी सरकार्कायः ल्हासा स्वाय्नाः-तय्हनी” त दाय्हती ओउः मान्तालम्कायः ल्होक्आकानी । इत ल्होक्ओ मान्तालम्पाय् येसुकःताड् दोड् कुराकायः बोडःओ मान्तालो लेखा वाड्ती २१ “लौ गुरुय नाड्इ ओजायःतलेः दोड् कुरा ह तोतेःनौ । सुकःमातेः रैमाःत नाड्इ परमेस्वरकोः दोड् कुरातेः स्यान्तेःनौ बा इत डीइ चीःनाडःसु । २२ ओउःत खेःया इ कुरा द्याह पेतोलेः त्याड्ती तोताडी दा । डीकोः देसकोः सीजर महाराजाकायः करकोः पैसा बयःसा स्याव्नाःया स्याव्लया दोहतेः दाय्हतेःनाः” त दाय्हती येसुकायः व्हत्थातो ती २३ येसुइ ओउःमयःकोः पेमालो ल्हुड्तुक् चीःती २४ “लौ यात्ज्योः पैसापाय् छ्यानःवानःनाड्स दा” त दाय्हती येसु दाय्हआ । यात्ज्योः कर पाय्क्सा पैसा छ्यानःआक्तीको “लौ इ पैसाहाडः सुकोः रुप् मुनाः । ओहाडः सुकोः मय्ड्मा लेखती मुनाः त तोची दा” त दाय्हती येसुइ व्हत्थासतो “इपाय् सीजर महाराजाकोः लेःआः” त दाय्हती त्याड्आकाय् २५ “ओउःत भयान्ते ओउः पैसापाय् सीजर महाराजाकोः लेःआः माःर । दोह खेःयामा सीजरकोः लेःआः मुनाः ओउःखेलेः सीजरकायः पाय्क्पाः

दोह् खेःयामा परमेस्वरकोः लेःआः ओउःखेलेः परमेस्वरकायः पाय्क्-
पाः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । २६ येसु इत व्हाय्तोलेः त्याड्ओ
सायःती ओउः व्हत्लाड् वाड्ओलम् आन ग्याड्हती अरु दोह्मा
दाय्हसा स्वायनीली । हुम्ती मुओ मान्तालम्कोः मीक्हाडः ओउः-
कायः गाल्तुम्ती तोसा दोःइली ।

२७ ओहाडःसैको लोने सादुकी त तोओ मान्तालम्मा
येसुकःताड् वाड्आकाय् । ओउः सादुकीलम्पाय् “मान्ता सीआक्-
तीको रौ जीडःपाय् नाःल सुमा उह्ती च्योक्इली” त दाय्हती
स्यान्ओ खेःइतो । २८ ओउःमयः येसुकःताड् वाड्ती “अ गुरुय
उय्हलेहाडः मोसाइ ‘लौ बुधापाय् चोः दोःमाःत सीनाः त खेःया
ओउः सीओ मान्ताकोः बुधीकायः ओउःकोः हौइ वानःसा खेःतो
लयःकोः पुःकोः रधीडः गम्सा थेडा’ त दाय्हती लेखती गम्ओ
खेःतो । २९ ओउःत खेःया इ कुरा सायःउ दा । सात् पुःचोड्
खेःइतो । सात् पुःचोड् खेःतो जेथा पुःइ बुधीलेः वानःउतो लयःकोः
चोः दोःमाःत ओउः जेथा सीआ । ३० जेथा पुः सीआ त खेःओ
ओउःकोः बुधी माय्हला हौखेइ वानःआकान् । वानःआक्तीको
ओउः माय्हला हौमा चोः दोःमाःत सीआ । ३१ ओउःत भ्यान्ते
ओउः मोमःचोःकायः साय्हलाखेइ वानःथातो ओउःमा चोः दोःमाःत
सीलेःआ । ओउःत हायःदा हायःदा ओउः मोमःचोःकायः ओउः सात्
पुःचोड्इ स्योताड् स्योताड् वानःइतो सबै चोः दोःमाःत सीआकाय् ।
३२ ओहाडःसैको सबैसै दप्ती ओउः मोमःचोःमा सीआ । ३३ लौ
उया तोताडी दा । ओउः मोमःचोःमा सात् पुःचोड्मा सीआक्तीको
उह्ती च्योक्ती रौ जीडः दोःनै त खेःया ओउः मोमःचोःपाय् सुकोः
बुधी स्यावसा खेःतो । ओउःपाय् सात् पुःचोड्कः पाय्हआ” त
दाय्हती येसुकायः व्हत्आकानी । ३४ “ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्-
पाय् मोमःचोः वानःनानी गोय्चोःकुस् पाय्हनै । ३५ सीआक्तीको
लाड्काताड् आल्सा रौ जीडः दोःसा स्यावओलम्खेपाय् मोमःचोः
वानःमानीली गोय्चोःकुस् पाय्हमाइली ३६ फेरीलेः सीमाइली ।
ओउःमयःपाय् ‘परमेस्वरकोः उह्ती च्योक्ओ चोःलम्’ त तोसा
स्यावती परमेस्वरकोः लाड्काकोः ल्होक्ओमयःलो लेखा मुलेःनै ।

३७ इ सीआक्तीको उह्ती च्योक्ओ कुरापाय् मोसाइमा लेखआकान् बा । मोसाइपाय् भ्युरहाडः सायःओ कुरा लेखती प्रभुकायः 'आब्राहाम् इसाक् याकुब् त तोओलम्कोः परमेस्वर् लेःआः' त दाय्हती दाय्हओ लेखओ । ३८ ओउःइपाय् तोकानःलम्कोः 'परमेस्वर्लेः खेःतो' त तोउलु ओउःमयःकोः 'परमेस्वर् लेःआः' त तोआकान् । परमेस्वर्पाय् सीओ म्हाड्कोः परमेस्वर् खेःल बा ओउःत भयान्ते ओउः सुम्चाक् उय्हलेकोः तोकानःलम् सीआक्तीको द्याह परमेस्वर्कःहाडः उह्ती च्योक्ती मुधाड्ने । ओहाडःसैको ओउः सुम्चाक् रौ जीडः दोःनै त खेःया अरुलम्कायःमा दोःलेःनै" त दाय्हती येसुइ तोआथास । ३९ इत पेतो तोआक्तीको यात्नीस् धर्मा स्यान्ओमयःपाय् "लौ गुरुय नाड् पेतोलेः त्याड्तेःआ रैस" त दाय्हती ४० अरु कुरा वहत्सा ग्यामालो खेःइतो ।

४१ ओउःमयःखे अरु वहत्सा ग्याइली येसुखेइ द्यान्हतीलेः "लौ परमेस्वर्इ ल्होक्ओ ख्रीस् त तोओकायः दोह् हायःतीलेः 'ओउः वाड्सा खेःओ ख्रीस्पाय् दावुद् राजाकोः प्लोमःदानेलेः' त दाय्हती मान्तालम्इ तोनानी । ४२-४३ दावुद् राजापाय् लयःइ लेखओ भजन् आखरःहाडः ' "लौ नाड्कोः दुस्मान्कायः क्लीमः-धाड्मा च्युक्हाडः डाकोः गुल्हदाड् स्याव्ती डाकोः डोय्दोसै च्युडःती मुअ" त दाय्हती परमेस्वर्इ डाकोः प्रभुकायः तोआकान्' त दाय्हती दाय्हओ दावुद्इ लेखआकान् । ४४ इत लेखती दावुद् राजाइ ख्रीस्कायः 'डाकोः प्रभु' त तोओ त भयान्ते ओउः ख्रीसलेः दावुद् राजाकोः प्लोमःदाने ह खेःबाय्ल ओउःकोः प्रभु लेःआः" त दाय्हती येसुइ स्यान्तीलेः तोआथास ।

४५ ओहाडःसैको सबै हुम्ओ मान्तालम् सायःती मुतोक्-हाडः ओउःइ फेरीलेः स्यान्ती तोती ४६ "लौ धर्मा स्यान्ओमयः-कायः घीःती मुन दा दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयः लयःकोः नेह्रो ओरताक्ती गुरुलो लेखालेः भुह्ओ नाय्लम् लावती बजारहाडः मान्तालम्कोः नमस्कार् त्याक्लाड् वाहसा आन भाक्नै । ओउःमयः थनःओ कीम्हाडःमा भोस् जाड्हओहाडःमा फोल्यावःती बयःसा थावलम्हाडः च्युडःती मुसामा छ्युप्नै । ४७ ओउःत हायःसा आन

भाक्लेःनै ओउःमयःइमा बुधा सीओ मोमःचोःलम्कोः कीम्लम्
माल्ताल्लम् आलःती जेःनानी ओउःत हायःनानी अरुकायः 'लौ
डापाय् पेओ मान्ता लेःआः ड' त छ्यानःसा थेडा अरुकोः मीक्हाडः
परमेस्वरकायः आन ज्याडःतो तेती तोओ माःजाड्हनानी । दोड्-
सीलेः इलो खेःओ माःओ जाड्हभयाड्कायः ओउःमयः लोनेः जोक्-
तोलेः न्युम्हतो स्याव्लेःनै बा" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२१ १ ओहाडःसैको येसु मन्दीरकोः पैसा काती गम्सा बकीस्
द्याड्तोलेः च्युडःती मुओ खेःतो । ओउः बेलाहाडः
साहुलम्खेइ बकीस् च्योल्ती वाहती नाःतो पैसा काओ येसुइ च्यवः-
आकान् । २ ओहाडःसैको यात्चाक् दोह्मा नाःमालो बुधा सीती
वाय्ओ मोमःचोःखे वाड्ती नीसज्याड् पैसा ह काआकान् । ३ इत
च्यवःती "दोड्सीलेः अरु पैसा काती गम्ओ मान्तालम्सै इ ह्यात्
मोमःचोःइपाय् न्हाड्तोलेः नाःतो काआकान् रैस ४ दोह् हायःती
दाय्हसा ओउः साहुलम्खेइ लयःकोः वेओ पैसा ह कानीतो ती ओउः
ह्यात् मोमःचोःखेइ लयःकोः पैसा सोय्हतीलेः काओआः बा । ओउः-
कोः जेःगा तुड्गा लेःसा पैसा जुदालेः बयःआकान्" त दाय्हती येसुइ
ओउःकुस् मुओलम्कायः छ्यानःतीलेः तोआथास ।

५ ओहाडःसैको यात्नीस् मान्तालम्इ मन्दीरकायः त्यास्ती
योती "लौ इ दरबाल्पाय् योसा गुच्युक् पेजेःनाः रैस । ओउःपाय्
आन पेतो डर्ओ बाड्कोः देओ लेःआः बा" त दाय्हती येसुकायः
तोथातो ६ "लौ इत पेओ ब्राव्ओ मन्दीर् दरबाल् नाड्इ द्याह् योती
मुधाड्तेःनाः लोनेकोः दीन्लम्हाडः ओउःपाय् जुगाड् ह्योडःती
वाय्तो स्याव्लेःनाः । ओउः ह्योडःती वाय्तोक्हाडःपाय् यातैज्याड्
बाड्पाय् अरुकुस् द्योप्काय्ती मुबाय्ल" त दाय्हती येसुइ
तोआथास । ७ ओउःकुस् वाह्ओमयः येसुकःताड् वाड्ती "अ गुरुय
नाड्इ मेस् तोओ मन्दीर् ह्योडःती वाय्सा कुरापाय् गलखा स्याव-
लेःनाः । ओहाडःसै ओउः ह्योडःती वाय्सा स्याव्लेःओ दीन्लम् गत
हायःती ड्हासै तय्हचाडःसु" त दाय्हती व्हत्थातो ८ "नीड्पाय् पेतो
धय्ती मुजेःन दा ओहाडःसैको नीड्कायः अरुलम्इ माःती होम्सा
बोडःतेःनै त खेःया ओउःमयःइ नीड्कायः ब्रःताकसा खाय्नीली ।

लोनेः नाःतो मान्तालम् 'लौ ओउः वाड्सा खेःओ चाक्पाय् डा
 लेःआः ड' त दाय्हती माःती डाकोः मय्ङ् पेहती वाङ्नै । अरुलम्इ
 'लौ ख्रीस्कोः द्यान्हती वाङ्तोक् बेलाहाडः दाह्खेःआ' तमा माःती
 तोनानी ओउःमयःकायः ड्हाम्तेःचानी । ६ फेरी लोनेःमा 'लौ
 इहाडःपाय् लदाय् जाङ्हनानी' 'ओहाडः लदाय् जाङ्हसा बोडः-
 नानी' त दाय्हती नोःओ सायःतेःनानी ओउः कुरा सायःतोक्हाडः
 रैतेःचनै इत हायःओ ड्हालेः स्यावसा खेःतो लेःआः ओउः
 बेलाहाडःपाय् ल्हाव्हदैबाङ्कोः द्युमओ दीन् वाङ्धाङ्ल ।
 १० ओउःनम् दीन्हाडः यात्ज्योः देस्कोः मान्तालम् अरु देस्कोः
 मान्तालम्कुस् मीन्ह्काय्मानै यात्ज्योः राजामा अरु राजाकुस्मा
 काय्काय्मानै । ११ थाव् थाव्हाडः ताङ्हओ ल्याङ्लममा वाङ्नाः
 जोक्तो अनीकालमा छावःओ जीक्ओलममा स्यावनाः । फेल-
 बाङ्हाडः ताङ्हओ रैसीःओ खालमा थालेःनाः । १२ इत स्यावओ
 बेलाहाडःकोः ड्हसै नीङ्कायः मान्तालम्इ चुम्ती पानःती पेमालो
 हायःतेःनै बा । नीङ्कायःपाय् थनःओ कीम्लमहाडः गालतुम्आक्-
 तीको भ्याल्खानहाडः कासाकायः ओउःमयःइ लात्ती दाक्तेःनै ।
 'लौ इपाय् ख्रीस्कोः मान्तालेः' त दाय्हती नीङ्कायः गालतुम्ती
 नोःती नीङ्कायःपाय् राजाकःताङ्मा अन्चलादीस्लम्कःताङ्मा
 दाक्ती वानःतेःनै । १३ ओउः बेलाहाडः डाकोः पेओ कुरा नीङ्इ
 छ्यानःती तोसा दोःतेःनै । १४ ओउः बेलाहाडःमा 'लौ डाइ नोःसा
 चीःडल इ गालतुम्ती तोओलम्कायः गत त्याङ्ती तोचाडः' त
 ड्हसै ल्हुङ् ज्याडःतीलेः लाय्तेःचानी । १५ पेतो व्हाय्तो नोःसा
 ग्वम्पाय् डाइलेः नीङ्कायः बयःनेःनाङ्स बा ओहाडःसैको नीङ्-
 कायः गालतुम्सा बोडःओलम्इ नीङ्इ तोओ कुरापाय् त्याङ्सा
 खाय्नीली । १६ ओउः बेलाहाडःमा नीङ्कोः लयःकोः मान्तालम्पाय्
 नीङ्कोः लयःकोः आमा आपालम्इमा पुःचोङ् हौचोङ्लम्इमा
 क्वालम्इमा नीङ्कायः गालतुम्ती नीङ्कोः दुस्मान्लम्कःताङ्
 ल्हालाङ् दाक्तेःनै बा । दाक्ती ल्हाआक्तीको नीङ्कायःपाय् सु ना
 सु सातमातेःनै । १७ नीङ्कायःपाय् 'ख्रीसत् तोओकोः मान्ता लेःआः'
 त दाय्हती नाःतो अरुलम् नीङ्कः ल्हुङ् मल्हतो स्याव्नै ।

१८ ओउःमयःपाय् लहुड् मल्हतो स्यावसापाय् स्यावलेःनै ओउःमयःइ
नीड्कायःपाय् ह्योडःती वायसा जुगाड् स्वायनीली नीड्कोःपाय्
दोह्मा वायसा स्वायनीली । १९ ओउःत स्यावलेःनाः डाकायःमा
डाकोः कुराकायःमा फेमाःत नीड् लहुड् ग्रमःत मुलेःतेःनै त खेःया
नीड्पाय् दलतेःनै बा ।

२० ओहाडःसैको लोनेः यरुसालेम् सहरकायः नाःतो
सीपाही तोडःती मुओ नीड्इ च्यवःतेःनानी ओउःत च्यवःतोकहाडः
यरुसालेम् सहरकायः ह्योडःती वायसा दीन् दाहखेःआ त नीड्इ
चीःसा स्वायतेःनानी । २१ ओउःनम् दीन्हाडः यहुदीया देसहाडः
मुओलम्पाय् स्यालुड्ताड् क्रवपै सहरहाडः मुओलम्मा ओउः सहर-
कायः जुगाड् ग्ल्युड्हती फेपानी । सुसु सहर बाहीरहाडः मुनै ओउः-
पाय् सहरताड् गलमा द्यान्हती पाय्हलाम् । २२ ओउःत स्यावओ
बेलाहाडःपाय् उय्हलेहाडः तोओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखओ
न्युम्हतो स्यावसा कुरा ताप्लेःनाः । २३ ओउः स्यालुड्ताड् क्रवन्म्
दीन्कायः चोःतुक् लात्ओमा दुत् खोलःती बयःओ मान्तालम्मा
आन लीहतो स्याव्ने ओहाडःसैको इ देसहाडः आन जोक्तो लीह-
सीःओ बेला वाड्लेःनाः परमेस्वरइ ओहाडःकोः मान्तालम्कायः
आन न्युम्हताक्नाःथास । २४ लदाय् जाड्हतोकहाडः इ यहुदीया
देस्कोः मान्तालम्कायः अरुइ आन सातनाःथास अरुलम्कायः चुम्ती
पानःती नोकरी काम् जाड्हसाकायः लोक्तो देस् देसलम्ताड् लात्ती
आलःनाःथास । यरुसालेम् सहरकायः यहुदी खेःमालो मान्तालम्इ
क्लीमःती ग्रक्नानी । ओउःमयःकोः बेला द्युम्धाड्माःच्युक्कायः
ओउः यहुदी खेःमालो मान्तालम् नाःतो दीन्कायः यरुसालेम्हाडः एत
हायःती मुलेःनाः बा ।

२५ ओहाडःसैको लोने फेल्बाड्कोः न्याम्हाडःमा लाह
कार्लम्हाडःमा आन ग्याड्हसीःओ च्यवःनानी । ल्हाव्हदैबाड्कोः
द्युम्मालो तीःपाय् ओउःच्युक् साड्हतीमा मुक्तीमा देस् देस्कोः
मान्तालम् आन रैनै । २६ फेल्बाड्हाडः मुओ थोक्लम्पाय् ओउःत
हान्हओ च्यवःती 'इ ल्हाव्हदैबाड्हाडः द्याह् दोह् दोह् स्यावनाः' त
म्हरती मान्तालम् रैतीमा लीहतीमा मुनै । २७ ओहाडःसैको ओउःत

हायःआक्तीको ओउः मान्ताकोः चोःत तोओ आन ग्वम् दोःती आन पेतो अङ्ग थङ्गत एङःसीःतो थोङ्तीमा मुस्हाडः वाङ्सा च्यवःनाः । २८ इत स्यावओ बेलाहाडःपाय् लाङ्काताङ् त्यावती योती मुन नीङ्कायः दल्सा दीन्पाय् दाह्स्वेःनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२९-३० एत तोआक्तीको येसुइ न्याम्सीकोः कुरा तोती स्यान्आथास । “न्याम्सी सीङःमा अरु सीङःमा मात् तुरःतोक् बेलाहाडः ‘न्याम् रावओ वाङ्नाः’ त नीङ्इ चीःसा स्वाय्तेःनानी । ३१ ओउःलो लेखालेः डाइ मेस् तोओ कुरा स्याव्तोक्हाडः ‘परमेस्वरकोः राजीलेः दाह्स्वेःआ’ तमा चीःसा स्वाय्तेःनानी । ३२ दोङ्सी दाय्हभनाङ् तेन्छ्याङ्कोः मान्तालम् सोय्हती सीधाङ्-माःच्युक्हाडःपाय् इ कुरा सबै ताप्तो स्याव्नाः । ३३ फेरी ल्हाव्ह-दैबाङ्मा फेलबाङ्मा ओउःस्वे लोन्ते म्हीतलेःनाः डाइ तोओ कुरास्वे गलमा मीहती वाय्ल ।

३४ लौ पेतो धय्ती मुन दा । नीङ् धय्ती ल्युङ्हती मुमाःत लुङ्हजेःती हान् तुङ्ती लयःकोः काम्लम्कायः ल्हुङ् रुःती मुतेःनै त स्वेःया नीङ्इ जुगाङ् चीःमालो दीन्हाडः ओउः मान्ताकोः चोःपाय् याव्छीत्हाडः ग्रीनःरुसीत दाह्ती वाङ्लेःनाः । ३५ ओउः दीन्पाय् सबै ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्कायः ग्रीनःताक्नाःथास । ३६ ओउःत भयान्ते ओउः दीन् वाङ्साकायः पेतो धय्तीलेः ल्युङ्हती मुन । ‘लौ इ लीहसीःओ गोरःसाकायः डाकायः ल्हुङ् क्रोङ्तोलेः मुताक्ची पेमालोसै दलताक्ची दा’ त परमेस्वरकायः तेतीलेः तोनु दा । ओहाडःसैको ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकोः वाङ्तोक् बेलाहाडः नीङ् ओउःकायः रोम्ती त्याक्साकायः चीङ्ती मुसा दोःतेःनै” त दाय्हती येसुइ लयःकुस् वाहओ मान्तालम्कायः स्यान्ती तोआथास । ३७ ओहाडःसैको न्हीदीङ् न्हीदीङ्हाडः येसुइ मन्दीर-ताङ् आलती ओहाडः मान्तालम्कायः स्यान्ती मुओ स्वेःतो याह्दीङ् याह्दीङ्हाडः ओउःपाय् जैथुनसायः त तोओ बुम्ताङ् दयान्हती एनःआकाय् । ३८ बीहान प्रीमा च्योक्ती सबै मान्तालम् मन्दीरताङ् वाङ्ती येसुइ स्यान्ओ कुरा सायःती मुओ स्वेःइतो ।

२२ १ ओहाडःसैको ओउः यहुदीलमकोः च्योलओ त तोओ
 छ्यातकोः दीन् दाहस्वेःआ । ओउः च्योलओ दीन्हाडः
 यहुदीलमइ फोमालो लाड् जेःओ जवआकानी । २ ओउः
 बेलाहाडःपाय् ओउः ताड्हओ पुरोहीतलममा धर्मा स्यान्ओमयः-
 इमा येसुकायः अरुइ चीःमाःत चुम्ती सातसा बोडःनीतो इ भोस्
 जाड्हतोकहाडः येसुकायः नाःतो मान्तालमइ सायःती मुओ त
 भयान्ते ओउः सायःती हुम्ओ मान्तालमइ च्यवःओ बेलाहाडः
 येसुकायः चुम्सा रैआकाय् ।

३ ओहाडःसैको सैतानइ यात्चाक् येसुकोः बारजन
 छ्युड्हओमयः यहुदा इस्करीयोत् त तोओकायः लहुड् पेमालो
 हायःसा होम्आथै । ४ सैतानइ ओउःकोः लहुड् होम्आक्तीको
 यहुदापाय् ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम् अरु मन्दीरकोः सीपाहीलम्-
 कःताड्मा आलती “येसुकायः नीड्कःताड् गत हायःती दाक्ती
 लहाचाडः” त दाय्हती ओउःमयःकुस् नोःकाय्आकाय् । ५ इत नोः-
 काय्तोकहाडः ओउःमयः आन मोतीलेः “लौ उया येसु दाक्याकायः
 डीइ दाक्भयाड्कोः पैसा नाःतो बयःनेःनाड्सु” त दाय्हती तोआथै ।
 ६ ओहाडःसैको उया यहुदापाय् ओउःमयःकोः कुरा ग्याती आलती
 येसुकायः अरुइ चीःमाःत लातती दाक्सा बोडःआकान् ।

७ ओहाडःसैको ओउः फोमालो लाड् जेःओ ड्हाकोः दीन्
 दाह्आ । ओउः दीन्पाय् ‘च्योलओ दीन्’ त तोओ स्वेःतो । ओउःनम्
 दीन्हाडः यहुदी मान्तालमइ भेदाकोः चोः सातसा जवनानी ।
 ८ ओउः दीन् दाहती भयान्ते छ्यातकोः भोस् चन्तायःसाकायः येसुइ
 पत्रुस् युहना नीस्चाक्कायः गोतती “इ च्योलओ दीन्कोः भोस्कायः
 चन्तायःलाड् आल्ज दा” त दाय्हती येसुइ तोती ल्होकआथाच ।
 ९ “लौ उया इ भोस्पाय् डी गाःहाडः आलती चन्तायःती
 जाड्हनाडःचु ती” त दाय्हती व्हत्चुतो १० “लौ नीड्जी सहरताड्
 पोक्लाड् आल्आक्ज । ओहाडः पोक्ती दाह्आक्तीको यात्चाक्
 पोम्हाडः तीः लात्ओ गोय्चोः मान्ताइ नीड्जीकायः क्रुस्तेःनाःज
 ओउःकायः गुल्हजु दा । ओउःकायः गुल्हती गाव्खेलो कीम्हाडः
 ओउः मान्ता पोक्नाः ओउः कीम्हाडः पोक्ती कीम्कोः आपाकायः

११ ' "लौ डाइमा डाकुस् वाहओमयःइमा गाव्खे कोथाहाडः तेन्कोः च्योल्ओ दीन्कोः भोस् जेःसा दोःनाडी" त दाय्हती व्हत्-साकायः गुरुइ डीची नीस्चाक्कायः ल्होक्आताडःच' त दाय्हती तोजु दा । १२ एत व्हत्ती तोआक्तीको ओउः कीम्कोः आपाइ त्यावःअकोः होल्हओ कोथा छ्यानःतेःनाःज । ओउः कोथाहाडः सीतलम् तैबल्लम् सबै मुनाः । ओहाडः डीकायः भोस् चन्तायःजु दा" त दाय्हती येसुइ तोती ल्होक्आथाच । १३ ओहाडःसैको ल्होक्आक्तीको ओउः नीस्चाक् आल्ती येसुइ ड्हासै तोओलो लेखालेः ओउः कोथा च्यवःआकाचु । ओहाडः ओउः नीस्चाक्इ भोस् चन्तायःती जाड्हाकाचु ।

१४ एत चन्तायःती स्वाय्आक्तीको ओउः भोस् जेःसा बेलाहाडः येसु ओउःकोः लयःइ छ्युड्हाओमयःकुस् ओउः कोथाहाडः भोस् जेःलाड् दाहती वाड्आकाय् । १५ ओउःमयः भोस् जेःसाकायः च्युडःती मुतोकहाडः "लौ डा लीह्सीःओ च्यवःसा ड्हासैपाय् नीड्कुस इ भोस् जेःसा आन भाक्नाडः । १६ दोड्सी दाय्हभनाड् इ परमेस्वरकोः राजीकोः कुरा पेतो स्याव्धाड्माखाहाडः इ भोस् डाइ फेरीलेः जेःडल" त दाय्हती येसु दाय्हा । १७ ओहाडःसैको येसुइ धाक्सायःकोः तीःमा मानाहाडः रोत्ती परमेस्वरकायः "च्युता" त तोती ओउः धाक्सायःकोः तीः सबैकायः बयःआकान् "लौ नोह्न इ वेःती तुड्नु दा । १८ दोड्सी दाय्हभनाड् द्याहहाडःसै परमेस्वरकोः राजी दाह्माच्युक्हाडः धाक्सायःकोः तीःपाय् डाइ तुड्चाडः जुगु" त दाय्हती येसुइ तोआथास । १९ ओहाडःसैको लाड् रोत्ती परमेस्वरकायः "च्युता" त तोती ओउः लाड् फन्हती सबैकायः "लौ इपाय् डाकोः नीड्कायः बयःओ आड् लेःआः । लोने डाकोः कुरा गीलसाकायः इत हायःनु दा" त दाय्हती येसुइ तोआथास । २० ओहाडःसैको जेःती द्योक्आक्तीको येसु मानाहाडः धाक्सायः-कोः तीः रोत्ती "लौ इपाय् डाकोः वयः लेःआः । डाकोः वयःपाय् नीड्कायःलेः त्पुरतेःनै । त्पुरधारनालेः परमेस्वरइ तोती गम्ओ रौ कुरापाय् 'लोने जुगाड् स्याव्नाः' त छ्यानःओ लेःआः बा । २१ लौ डाकायः दुस्मान्ताड् दाक्सा बोडःओ चाक्पाय् देडी डाकुस्लेः

जेःती मुतेःनै । २२ डा ओउः मान्ताकोः चोः त तोओपाय् परमेस्वरइ
 ड्हा तोओ लेखालेः सीलाड् आल्सा खेःतो । ओउःत स्याव्सा
 खेःलेःतो ओउः डाकायः सात्सा दाक्ओ मान्ताकायःपाय् लोने
 गुच्युक् पेमालो स्याव्जेःनाः बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।
 २३ येसु इत दाय्हओ सायःती ओउःकुस् मुओलम् लयःमयःकुस्
 नोःकाय्ती “इत पेमालो हायःसा बोडःओ मान्तापाय् डीकःगन
 सुखेलो तय्ही” त दाय्हती व्हत्काय्आकाय् ।

२४ ओहाडःसैको “लौ डीपाय् सुखेलो अरुसै ताड्हलेःनाः”
 त दाय्हती ओउः बारजन येसुइ छ्युड्हओमयः लयःमयःकुस् काय्-
 काय्आकाय् । २५ ओउःमयः काय्काय्ओलेः मुनै त येसुइ चीःती
 “लौ यहुदी खेःमालो मान्ताकोः राजालमइपाय् लयःकोः मान्तालम्-
 कायः ज्योडःतोलेः गानाक्तीलेः तोनानी फेरी ओउःत गानाक्ती
 तोओ ताड्हओ मान्तालम्कायः ओउःमयःकोः मान्तालम्इ ‘डीकायः
 पेतो स्यास्ओ मान्ता’ त दाय्हती तोसा खेःनै । २६ नीड्खेपाय्
 ओउःत ताड्हओ मान्तालो लेखालेः जाड्हलाम् । नीड्कःहाडः सुतेः
 ताड्हओ मुलेःनाः ओउःखे मीतो स्याव्पाः । सुतेः अरुकायः
 स्यालःओ मान्ता लेःआः ओउःखे अरुकोः नोकरी स्याव्पाः ।
 २७ सुखे ताड्हओलेः दाय्हसा ओउः जेःगा दोल्कावःओ बयःओ
 नोकरीया जेःगा त्याक्ती जेःओ मालीक्या । जेःगा त्याक्ती जेःओ
 मालीक्पाय् नोकरीसै ताड्हलेःनाः त जवतेःनानी माःर । ओउःत
 नीड्खे हायःतेःनानी डाखेपाय् नीड्कोः नोकरीलेः स्याव्ती मुनाडः ।
 २८ डाइ लीह्सीःओ च्यवःओ बेलाहाडः नीड्खेपाय् डाकुस् मुओ
 खेःतेःइतो डाकायःपाय् फेतेःनीली २९ ओउःत भयान्ते गतलो डाकोः
 परमेस्वर आपाइ ओउःकोः राजीहाडः डाकायः हुकुम् बयःसा ग्वम्लेः
 बयःलेःआताडः ओउःतलेः डाकोः राजीहाडः डाइ नीड्कायः
 राजालो स्याव्ताक्नेःनाड्स् । ३० ओहाडःसैको नीड्पाय् ओहाडः
 डाकुस् जेःती तुड्ती मुसालेः दोःतेःनै । राजाकोः थाव्लम्हाडः
 च्युडःती नीड्इ इस्त्राएल्कोः बार थर्लम्कायः नीड्इ राजालो
 लेखालेः ओउःमयःकोः कुरा सायःती तात्सामा दोःतेःनै” त दाय्हती
 येसुइ ओउःकुस् जेःती मुओलम्कायः तोआथास ।

३१ ओहाडःसैको सीमोन् पत्रुस्कःताड् ल्हेःती “लौ सीमोन् य राहाडः क्राप्ती वाय्सा धान्हलो लेखालेः सैतान् इ नीड्लमकायः डाकःसै वेड्ती वाय्सा बोडःतेःइतो ३२ नाड्कायः डाइ परमेस्वरकः तेती ‘इ सीमोन्कायः पेतोलेः ड्हाम्ताक्जेःउ दा’ त दाय्हती तोआलाडः ओहाडःसैको लोने नाड् डाकःताड् ल्हुड् द्यान्हओ त खेःओ नाड्कोः साथीलमकायः होम्ती ग्रमःत मुताक्उदा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ३३ “अ प्रभुया डा नाड्कुस् भ्याल्स्वानहाडः थुनती मुसामा ग्यालेःनाडः माःहै डा नाड्कुस् सीसामा ग्यालेःनाडः बा” त दाय्हती सीमोन् पत्रुस्इ येसुकायः तोथातो ३४ “लौ पत्रुस् दोड्सीलेः तोनेःनाड् बा तेन् याह्दीड्कोः पुह्वाः गोःधाड्माखाहाडः नाड्इ सुम् पेन्हकायःलेः ‘इ येसुकायः डाइ जुगाड्लेः चीःडल’ ततेः माःत्याड्ती तोतेःनौ बा” त दाय्हती येसुइ तोआथै ।

३५ ओहाडःसैको ओउः बार छ्युड्हओमयःकायः फेरीलेः तोती “नीड्कायः डाइ अनम्ह ल्होक्ओ बेलाहाडः भोलामा पैसा लात्सा थैलोमा जुत्तामा ‘लात्लाम्’ त डाइ तोनेःआलाड्स ओउः बेलाहाडः नीड् दोह्मा राह्तेःआकाय्या राह्तेःइलीया” त दाय्हती येसुइ व्हत्आथास “दोह्मा राह्डीली” त दाय्हती ओउःमयः त्याड्-आकाय् । ३६ “लौ द्याह्पाय् नीड्कोः थैलो भोला मुनाः त खेःया ओउःपाय् नीड्कुस् लात्ती आलःनु । माः रैस नीड्कोः तरवाल् नाःल त खेःया नीड्कोः क्रमःनाय् वीनःती तरवाल् लेःनु दा । ३७ दोह् हायःती दाय्हसा ओउः उय्हलेकोः आस्वरःहाडः लेखओ डाकायः तोओ कुरापाय् द्याह् ताप्तो स्याव्सा खेःनाः ‘ओउः मान्ताकायःपाय् पेमालो मान्तालम्लो लेखालेः न्युम्ह्ताक्नाःथै’ त दाय्हती दाय्हओ डाकायः लेखती मुलेःनाः । ओउः कुरापाय् द्याह् ताप्तोलेः स्याव्नाः बा” त दाय्हती येसु तोआथास । ३८ ओउःत तोआक्तीको “लौ प्रभु योउ दा डीकुस् नीसज्योः तरवाल् मुलेःनाः” त दाय्हती ओउःकुस् मुओलमइ छ्यानःती तोआकानी । “लौ छ्यो इच्युक्पाय् स्याव्-लेःनाः” त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

३९ ओहाडःसैको इत दाय्हआक्तीको येसुपाय् ओउः कोथासै ग्ल्युड्हती लयः छ्युह्ती दाह्ओ जैथुन् त तोओ बुम्ताड्

आल्आ । ओउःकुस् वाह्ओमयःइ ओउःकायः गुल्ह्आथै ।
 ४० ओहाडः दाह्आक्तीको “लौ परमेस्वरकायः ‘डीकायः रेव्तो
 जाड्हसाकायः ताक्तेःचाःताडी’ त दाय्हती तेती तोनु दा” त
 दाय्हती येसुइ ओउःकुस् वाह्ओलम्कायः तोआथास । ४१ तोआक्-
 तीको ओउःमयःकायः सबै फेती बाड् आप्ती दाह्जम्च्युक् लोक्तो
 येसु लयःकुस् आल्ती ओहाडः घुस्ती बाःआक्तीको परमेस्वरकायः
 तोआकान् । ४२ “अ आपाय नाड् ग्यातेःनाः त खेःया इ आन
 लीःओ भारी डाकःसै त्याक्ची दा । इत डाइ तेती तोलेःनाड्तो डा
 भाक्ओखे खेःल नाड् लयः भाक्ओखे जाड्हउ दै” त दाय्हती
 तोआकान् । ४३ इत तोआक्तीको लाड्कासै यात्चाक् परमेस्वरकोः
 ल्होक्ओमयः थाती येसुकःताड् वाड्ती ल्युड्हसाकायः ग्रमःत
 स्याव्ताक्आथै । ४४ येसुपाय् ल्हुड्हाडः आन लीह्ती भयान्ते
 परमेस्वरकः न्हाड्तोलेः तेती तोआकान् तोतोक्हाडः ओउःकोः
 जेल्ह्सै वयःलो लेखा ल्हपरतीः थाती साःताड् त्योपोती ग्लेःआ ।
 ४५ ओहाडःसैको परमेस्वरकायः तोती दप्आक्तीको उया येसु
 चीड्ती लयःकुस् वाह्ओमयःकःताड् द्यान्ह्ती दाह्ती ओउःमयः
 लीह्ओइ ह्याम्ती भयान्ते एनःतीलेः मुओ च्यवःआकान् । ४६ “नीड्
 दोह् हायःतीतेः एनःतीलेः मुतेःआकाय् । लौ च्योक्ती परमेस्वरकायः
 ‘डीकायः रेव्तो जाड्हसाकायः ताक्तेःचाःताडी’ त दाय्हती तेती
 तोनु दा” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

४७ ओउःत तोती मुमाकादे यात्चाक् ओउःकोः बारजन
 छ्युड्हओमयःपाय् यहुदा त तोओइ नाःतो हुम्ओ मान्तालम्कायः
 स्यालःती दाक्माआकान् । ओउःमयःकायः दाक्ती वानःआक्तीको
 यहुदाखे येसुकःताड् वाड्ती ओउःकायः राप्ओलो लेखा ग्रोम्आथै ।
 ४८ इत ग्रोम्तोक्हाडः “अ यहुदाय डा मान्ताकोः चोः त
 तोओकायः दुस्मान्लम् छ्यानःसा थेडा नाड्इ ग्रोम्तेःनाःचीया” त
 दाय्हती येसु तोथातो । ४९ ओहाडःसैको येसुकुस् मुओलम्इ “लौ
 इमयः येसुकायः चुम्सा बोडःनानी” त चीःती “लौ प्रभु डीइ
 इमयःकायः तरवाल्इ पाल्नाडःसुया” त दाय्हती येसुकायः वह्ती
 ५० यात्चाक्इ लयःकोः तरवाल् हीह्ती यात्चाक् प्रधान् पुरोहीत्कोः

नोकरीकायः डोय्दोकोः नोलेः ग्रेह्ती वाय्आकान् । ५१ येसुइ इत च्यवःती “लौ छ्यो इत हायःलाम्” त दाय्हती ओउः नोकरी मान्ताकोः नो दीन्हती स्याक्ताक्आथै । ५२ ओउः मान्ताकोः नो स्याक्ताक्आक्तीको येसुइ ओउःकायः चुम्लाड् वाड्ओ ताड्हओ पुरोहीतलम्मा मन्दीरकोः सीपाहीलम्कायःमा ल्हेःती “लौ डा चोर स्याव्ओलो लेखालेः नीड्इ दड्ग तरवाल् लातती डाकायः चुम्सातेः बोडःतेःनेःनानाड्सया । ५३ दीन्का दीन्पाय् नीड्कुस् मन्दीरहाडः मुफुड्डोतो ओउःतोक्खेहाडः डाकायः चुम्तेःनाड्सल इ नीड्इ छ्युड्हओ च्याक्ओ बेलाखेहाडः वाड्सतेः भाक्तेःनै द्याह् च्याक्-ओहाडः वाह्ओलम्इ क्लीमःनानी” त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

५४ ओहाडःसैको येसुकायः चुम्ती पानःती आलःती ओउः प्रधान् पुरोहीतकोः कीमताड् लातती वानःआकानी । येसुकायः आलःतोक्हाडः पत्रुसइ लोने लोनेसै ओउःकायः गुल्हती ओउः प्रधान् पुरोहीतकोः आड्गन्हाडः दाह्आ । ५५ ओहाडः दाहती पत्रुसपाय् दरबालकोः आड्गन्हाडः पोक्ती वाड्आक्तीको ओहाडःकोः नोकरीलम्इ म्हेः मुत्ती गारःती मुओ खेःतो । पत्रुसमा ओउःमयःकुस् म्हेः गारःलाड् च्युडःआ । ५६ ओहाडःसैको म्हेः गारःती मुतोक्हाडः पत्रुसकायःपाय् म्हेःइ थोड्ती भयान्ते यात्चाक् मोमःचोःइ ओउः-कायः च्यवःती त्यास्ती योती “लौ इ मान्तामा येसुकुस् वाह्ओ खेःतो रैस” त दाय्हती ओउः मोमःचोः दाय्हआ । ५७ इत सायःती पत्रुस् रैती “खेःल हौदयाड् ओउःकायः डाइ जुगाड्लेः तय्हडल बा” त दाय्हती माःतीलेः त्याड्आ । ५८ ओहाडःसैको देडेलोहाडः यात्-चाक् अरु वाड्ती पत्रुसकायः च्यवःती तय्हआथै “लौ नाड्मा यात्चाक् येसुकुस् वाह्ओमयः लेःतेःआः बा” त दाय्हती ओउः मान्ता दाय्हआ । “खेःल बा डापाय् ओउःमयःकोः खेःबाय्डल” त दाय्हती पत्रुसइ फेरीलेः माःती त्याड्आ । ५९ ओहाडःसैको यात् घन्ता स्याव्आक्तीको यात्चाक् अरु मान्ताइ पत्रुसकायः च्यवःती “दोड्सीलेः इपाय् यात्चाक् येसुकुस् वाह्ओमयःलेः खेःनाः ओउः-मयःलो लेखा गालील अन्चल्सै वाड्ओ लेःआः बा” त दाय्हती तोउतो ६० “नाड्इ तोओपाय् डाइ दोह्मा तय्हडल बा” त दाय्हती

पत्रुस् त्याङ्ओआः त्याङ्ती नोःती मुमुबालेहाडः वाःमा गोःआ ।
 ६१ येसुइ ल्हेःती पत्रुस्कायः योआकान् ओहाडःसैको येसुइ मेसलो
 तोओ कुरापाय् “लौ तेन् याह्दीङ्कोः वाः गोःधाङ्माःखाहाडः
 डाकायः ‘येसुकायः डाइ तय्हडल’ त नाङ्इ सुम् पल्लतेः दाय्हतेः-
 नाः” त दाय्हओ कुरा पत्रुसइ गीलआकान् । ६२ इत गीलआक्तीको
 पत्रुस् बाहीरताङ् ग्ल्युङ्हती आन ल्हुङ् लीह्तीलेः च्याःती आल्आ ।

६३ पत्रुस्खेपाय् च्याःती वाह्ती आल्आ । ओउः येसुकायः
 चुम्ओ मान्तालमखेइ येसुकायः हेला क्लाःतीलेः घान्आथै ।
 ६४ हेला क्लाःतोक बेलाहाडः येसुकोः मीक् बोमःआक्तीको ओउः-
 कायः घान्ती “लौ नोःअ सुइ नाङ्कायः घान्तेःआ त तोताडी” त
 दाय्हती व्हत्आकानी । ६५ ओउःकायः नाःतो अरु आन पेमालो
 कुरा नोःआकाय् ।

६६ ओहाडःसैको न्याम् थोङ्आक्तीको यहुदीलमकोः
 ताङ्हओ मान्तालम्पाय् ओउः ताङ्हओ पुरोहीत्लम्मा धरमा स्यान्-
 ओमयःमा सबैलम् यहुदीलमकोः सभा कीम्हाडः हुम्लाङ् वाङ्-
 आकाय् । हुम्ती वाङ्आक्तीको ओउःमयःकःताङ् येसुकायः
 वानःताक्आथै । वानःआक्तीको ओउःमयःकःहाडः चीङ्ताक्आक्-
 तीको ६७ “लौ नोःअ नाङ्पाय् ओउः वाङ्सा खेःओ खीसलेःतेः
 खेःतेःनाःया खेःतेःलया त तोताडी दा” त दाय्हती ओउःमयःइ
 व्हत्थातो “डाइ तोचेःनाङ् त खेःयाकायः नीङ्इ डाकायः ड्हाम्तेः-
 नाङ्सल । ६८ नीङ्कायः डाखेइ व्हत्चाङ्स त खेःया डाकायः
 नीङ्इ त्याङ्ती तोतेःनाङ्सल । ६९ द्याह्हाडःसै ओउः मान्ताकोः
 चोः त तोओपाय् सबैसै ताङ्हओ परमेस्वरकोः गुल्हदाङ् स्याव्ती
 ओउःकोः डोय्दोहाडः च्युङ्ती मुलेःनाः” त दाय्हती येसु दाय्हआ ।
 ७० “लौ उया नाङ्पाय् परमेस्वरकोः चोःलेःतेः खेःतेःनाःया आने” त
 दाय्हती ओउः हुम्ओ मान्तालमइ व्हत्आथै । “नीङ्इ तोओलो
 लेखालेः ओउःतलेः खेःनाङः” त दाय्हती येसु त्याङ्लेःआ । ७१ “लौ
 उया अरु गाल्तुम्ती नोःओ मान्तालमइ सायःसा परल । ओउःइ
 लयःकायःलेः लयःइलेः गाल्तुम्ओ कुरा डीइ सायःआतय्हनी रैस” त
 दाय्हती ओउःमयः लयःकुस् नोःकाय्आकाय् ।

२३ १ ओउःत नोःकाय्आक्तीको ओउः सभा कीम्हाडः हुम्ओ मान्तालम् सबै चीङ्ती येसुकायः पीलातस् त तोओ अन्चलादीस्कःताड् दाक्ती वानःआकानी । २ पीलातस्कः-ताड् वानःआक्तीको ओउःमयःइ येसुकायः गालतुम्ती नोःओ बोडः-आकानी “इ मान्ताइपाय् डीकोः इस्त्राएली मान्तालम्कायः आन पेमालो थ्योन्हती होम्सा बोडःओ खेःतो । ओउःइपाय् ‘सीजर् राजाकांयः कर् पैसापाय् पाय्क्लाम्’ त तोती लयःकायःलेः ‘डापाय् खीस् लेःआः ड नीङ्कोः राजालेः’ त दाय्हती तोआकास” त दाय्हती ओउः यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालम्इ तुम्ती तोआकानी । ३ इत सायःती “लौ नाड्पाय् यहुदीलम्कोः राजालेःतेः खेःतेःनाःया” त दाय्हती पीलातस्इ येसुकायः वहत्थातो “नाड्इ तोओलो लेखा ओउःतलेः खेःनाडः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ४ इत सायःती “इ मान्ताकायः सात्सा थेडा पेमालो काम् जाड्हओ त दोह्मा सायः-डल” त दाय्हती पीलातस्इ यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालम्कायः तोआथास । ५ इत सायःआक्तीको ओउः मान्तालम्इ न्हाड्तोलेः येसुकायः गालतुम्ती तोआथै “इ येसुइ स्यान्ओ कुरा सायःआक्-तीको डीकोः यहुदीया देस्कोः मान्तालम्पाय् पेमालो हायःती कायःकाय्सा मीन्ह्काय्सा बोडःनानी । ड्हापाय् गालील अन्चल्-हाडः येसुइ एत पेमालो स्यान्आकान् द्याह् इहाडःमा स्यान्लाड् वाड्ओआः” त दाय्हती ओउःमयःइ ज्योडःतीलेः तोआकानी ।

६ ओहाडःसैको “येसुपाय् गालील अन्चल्हाडः स्यान्ती तोओ खेःतो” त तोओ पीलातस्इ सायःती “लौ उया इ येसुपाय् गालीलसै वाड्ओया” त दाय्हती वहत्आथास ७ ओउःमयःइ “माः ओउःपाय् गालीलकोः मान्ता लेःआः” त त्याड्ती भ्यान्ते पीलातस्इ येसुकायः हेरोद् त तोओ गालीलकोः राजाकःताड् ल्होक्आथै । ओउःतोक् बेलाहाडः हेरोद् राजामा यरुसालेम् सहरहाडः मुओ खेःतो । ८ “येसुइ आन ग्याड्हराय् जाड्हसा खाय्नी” त तोओ हेरोद्इ सायःआकान् ओउःत भ्यान्ते येसुकोः ग्याड्हराय् “योपाडः” त दाय्हती हेरोद् राजापाय् आन ज्याडःतोकायः येसुकायः क्रुस्सा भाहओ खेःतो । ओउःत भ्यान्ते येसु ओउःकःताड् ल्होक्ओ

बेलाहाडः हेरोद् राजाइ ओउःकायः आन मोतोलेः क्रुसआथै ।
 ६ येसुकायः क्रुस्तोकहाडः हेरोद् राजाइ आन ल्हुड्तुक कुःती व्हत्-
 थातो येसुपाय् दोह्मा त्याड्ल । १० ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा
 धरमा स्यान्ओमयःइमा येसुकुस् वाड्ती ओउःकायः आन गालतुमती
 तोआकानी । ११ ओहाडःसैको हेरोद् राजाखेइ लयःकोः
 सीपाहीलमइ येसुकायः हेला क्लाःताक्आकान् । ओउःत हायःआक्-
 तीको येसुकायः राजालो लेखालेः पेओ क्रमःनाय् लावताक्आक्-
 तीको हेरोद्इ ओउःकायः पीलातस्कःताड् द्यान्हती ल्होकआथै ।
 १२ हेरोद् राजामा पीलातस्मा ड्हापाय् योगारसीःमालो खेःचतो
 पीलातसइ येसुकायः हेरोद् राजाकःताड् ल्होक्तोक बेलाहाडःसै
 ओउः नीस्चाक् खात्काय्आकाच ।

१३ ओहाडःसैको येसुपाय् पीलातस्कःताड् द्यान्हती
 ल्होकआक्तीको पीलातसइ ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्मा अरु
 यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालम्मा सबै हुम्ओ मान्तालम्कायः गोत्-
 आथास । १४ ओउःमयःकायः गोत्ती हुम्ती वानःआक्तीको “लौ इ
 डाकःताड् वानःओ मान्ताकायःपाय् ‘ओउःइ अरुलम्कायः पेमालो
 कुरा थ्योन्हती होम्सा बोडःओ खेःतो’ त दाय्हती नीड्इ ओउःकायः
 गालतुमती तोतेःनाड्सतो ओउःइ तोओ कुरा सायःआक्तीको इ
 मान्ताइ रेवओ काम् जाड्हआकान् त डाइ गलमा सायःडल ।
 १५ हेरोद् राजाइमा रेवतोपाय् दोह्मा सायःउलु ओउःकायः डीकः-
 ताड् द्यान्हती ल्होकआकान् । इ येसुकायः सात्सा खेःओ काम्पाय्
 ओउःइ दोह्मा जाड्हउलु १६ ओउःत भ्यान्ते ओउःकायः लाइ
 स्राप्आक्तीको डाइ फेलेःनाडः” त दाय्हती पीलातसइ हुम्ती
 मुओलम्कायः तोआथास । १७ यहुदीलम्कोः च्योल्ओ दीन् त
 तोओ छ्यात्हाडः पीलातसइ यात्चाक् भ्याल्स्वानहाडः राक्ती
 गम्ओ मान्ताकायः फेसा त जवओ खेःतो । ओउः छ्यात् फेरी
 स्यावती भ्यान्ते येसुकायः फेसा बोडःआकान् । १८ पीलातसखेइ
 येसुकायः फेसा बोडःथातो ओउः हुम्ती मुओ मान्तालम्खेइ सबैइ
 “ओउःखेकायः सात्साकायः आलःउ बरबा त तोओखेकायः फेती
 ल्होकउ” त दाय्हती ओउःमयःइ ब्रक्तलेः सोतो गोःआकाय् ।

१६ ओउः बरबा त तोओपाय् सरकारकोः मान्तालमकुस् यरुसालेम-
हाडः मीन्हकाय्आकाय् मीन्हकाय्तोक्हाडः ओउःइ यातनीसचाक्-
कायः सात्आकान् ओउःत भयान्ते बरबापाय् भयाल्खानहाडः काती
गम्ओ खेःतो । २० ओहाडःसैको पीलातसखे “येसुकायः फेसा”
म्हरती फेरीलेः हुम्ओ मान्तालमकायः तोसा बोडःउतो २१ ओउः-
मयःखेइ न्हाड्तोलेः सोतो दाय्हती “ओउःकायः क्ल्याय्ओ सीडः-
हाडः योकोःती सात्पाःथै । ओउःकायः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः
योकोःती सात्पाःथै” त दाय्हती आन गोःआकानी । २२ पीलातसइ
फेरीलेः “लौ इइपाय् दोह् रेव्तो जाड्हआकान् । सात्सा खेःओ
काम्पाय् ओउःइ जाड्हओ डाइ दोह्मा सायःडल बा । लौ उया
ओउःकायः डाइ लाइ स्वाप्आक्तीको फेनाडः” त दाय्हती तोथासतो
२३ ओउः हुम्ओ मान्तालमइ फेरीलेः सोतोलेः गोःती “ओउःकायः
क्ल्याय्ओ सीडःहाडः योकोःती सात्पाःथै” त दाय्हती तोआकानी ।
२४ ओउःमयःइ इत गोःओकायः फेनीली त चीःती पीलातसइ “लौ
उया नीडइ तेती तोओलेः डाइ जाड्हनाडः । क्ल्याय्ओ सीडःहाडः
सात्पाःथै” त दाय्हती ओउः गोःओ मान्तालमकायः तोआथास ।
२५ ओउःतलेः पीलातसइ ओउः मीन्हकाय्ती मान्ताकायः सात्ओ
बरबा त तोओखेकायः “ओउःकायः फेनु” त तोउतो येसुखेकायः
“ओउःमयः सात्ताक्सा भाक्ओ मान्ताकायः सात्पाःथै” त दाय्हती
लयःकोः सीपाहीलमकायः ताआकान् ।

२६ ओहाडःसैको येसुकायः सहर् बाहीरताड् लात्ती क्लाः-
तोक् बेलाहाडः सीपाहीलमइ यात्चाक् क्युरीनी देस्सै वाड्ओ मान्ता
सीमोन् त तोओ च्यवःती ओउःकायः चुम्ती ओउः क्ल्याय्ओ
सीडःपाय् येसुकायः गुल्हताक्ती लात्ताक्आकान् । ओउः सीडः
लात्आक्तीको येसुकायः गुल्हताक्आथै । २७ ओउःमयः वाहतोक्
बेलाहाडः नाःतो अरु मान्तालमइ येसुकायः गुल्हआकानी मोमःचोः-
लमइमा च्याःती च्याःती गुल्हनीतो ओउःमयःकःताड् येसुइ ल्हेःती
२८ “अ यरुसालेमकोः नाःचोड्य डाखेकायः क्रेस्चाःनाड्स नीड्
लयःकायःमा नीड्कोः चोःलम् याड्लमखेकायःमा क्रेसनु दा ।
२९ दोह् हायःती दाय्हसा यरुसालेमकोः मान्तालमइ लोन्दोहाडः

आन जोक्तो लीहसीःओ च्यवःती भयान्ते 'लौ चोः लात्मालोमा दुत् खोलःती बयःमालो मोमःचोःलम् अरुसै पेतोलेः स्यावलेःनाः बा' त दाय्हती दाय्हओलेः लोने स्यावनाः ३० ओउः लीहसीःओ बेलाहाडःमा मान्तालम्इ स्यालुड्कायःमा 'लौ डीकायः क्लीमःताडी दा' त दाय्हतीमा बुम्लम्कायःमा 'डीकायःपाय् नुस्ताडी दा' त दाय्हतीमा नोःनानी बा । ३१ दोड्सीलेः स्याक्सीडःसै सीओ सीडः-कायः म्हेःइ न्हाड्तोलेः न्युमःनाःथै । ओउःलो लेखालेः तेन्पाय् लीहसीःओ वाड्नाः त खेःया लोने न्हाड्तोलेः वाड्नाः बा" त दाय्हती येसुइ ओउः मोमःचोःलम्कायः तोआथास । ३२ ओहाडः-सैको येसुकायः सात्लाड् आलःतोक् बेलाहाडः येसुकुस् नीस् कुःज्यव् मान्तालम्कायःमा आलःओ खेःतो । ३३ ओउःमयः सबै आलती यात्ज्योः पुहरूमःराड् त तोओ बुमताड् येसुकायः दाक्आथै । ओहाडः दाक्आक्तीको यात्ज्योः यास्ओ सीडः पोत्ती अरुकोः सीडः बान्हअग घ्यालःती क्ल्याय्ती गम्आक्तीको ओउः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः येसुकायः दोम्क्रुत्हाडः खीलइ थाक्ती योकोःती गम्आथै । फेरी ओउः नीस्चाक् कुःज्यव् मान्तानीस्कायःमा अरु क्ल्याय्ओ सीडःहाडःमा येसुकोः डोय्सैमा यात्चाक् ओउःकोः वेःसैमा यात्चाक् योकोःती गम्आकानी । ३४ येसुपाय् ओउःकायः योकोःती गम्तोक्हाडः "लौ परमेस्वर आपाय इ डाकायः सात्ओ मान्तालम्इ 'डीइ आन पेमालो हायःनाडःसु' त चीःनीली ओउःत भयान्ते ओउःमयःकः योनःती योती नाड्कोः ल्हुड्पाय् मल्हतो स्याव्लाम् दै" त दाय्हती येसुइ परमेस्वरकायः तोआकान् । ओउःत तोतोक् बेलाहाडः येसुकोः नाय्लम् वेःसाकायः सीपाहीलम्इ बाड् खेलती योआकानी । ३५ अरु मान्तालम् द्याड्तोलेः योती मुओ खेःतो । ओहाडःसैको ओउः यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्खेइ येसुकायः हेला क्लाःथै मुती "इ मान्ताइपाय् अरुलम्कायः दल्ताक्-आकान् त दाय्हओ लेःआः ओउःपाय् दोड् परमेस्वरइ छ्युड्हती गम्ओ खीस् लेःआः त खेःया ओउःइ लयःकायः दल्ताक्पाःस" त दाय्हती तोआकानी । ३६ ओउः सीपाहीलम्इमा येसुकायः हेला क्लाःती ओउःकायः क्रीम्ओ धाक्सायःकोः तीः तुडसाकायः ल्हाती

३७ “लौ नाड्जा यहुदीलम्कोः राजालेःतेः खेःतेःनाः त खेःया लयः-
 कायः दल्ताक्स” त दाय्हती आलावःती तोआकानी ।
 ३८ ओहाडःसैको येसुकोः थारायसै ओउः पोत्ओ सीडःहाडः “इपाय्
 यहुदीलम्कोः राजा लेःआः” त दाय्हओ लेखती गम्आकानी ।
 ३९ ओहाडःसैको यात्चाक् येसु द्याड्तोलेः योकोःती गम्ओ
 कुःच्यव् मान्ताइमा “नाड्पाय् ओउः खीस्लेःतेः खेःतेःनाः त खेःया
 लयःकायःमा नीचीकायःमा दल्ताक्ताडःच” त दाय्हती येसुकायः
 तोथातो ४० ओउः अरु योकोःती गम्ओ कुःच्यव् मान्ताखेइ ओउः
 इहा तोओकायः जान्आकान् “नाड्पाय् परमेस्वरकः रैतेःल यादो ।
 डी सुम्चाक्कायः ब्राडःतीलेः योकोःती गम्तय्हीतो ४१ नीचीखेकायः
 स्याव्लेःनाः दोह् हायःती दाय्हसा नीची रेवतो जाड्हभ्याड्कायः इत
 न्युम्हनाःतय्हच इखेइजा रेवतोपाय् दोह्मा जाड्हउलु बा” त दाय्हती
 तोआकान् । ४२ ओहाडःसैको येसुकः ल्हेःती “अ येसुय नाड्
 राजालो लेखा द्यान्हती वाड्तोक्हाडः डाकायः योनःतीलेः
 गीलचाक्ची दा” त दाय्हती तोआकान् । ४३ इत तोआक्तीको
 “लौ दोड्सीलेः तोनेःनाड् बा । नाड्पाय् तेनलेः डाकुस् लाड्काहाडः
 मुतेःनाः” त दाय्हती येसुइ तोआथै ।

४४ ओउःत तोतोक् बेलाहाडःपाय् बार बजे न्याम् दोपारे
 स्याव्ओ बेलाहाडः खेःतो । ओउः बेलाहाडःसै तीन बजे
 योहोरीच्युक्हाडःकायः न्याम् थोड्माःत भ्यान्ते ओउः देसहाडः
 जुगाड् च्याक्तो स्याव्आ । ४५ यरुसालेम्कोः मन्दीर् कीम् दुड्हाडः
 हेड्केती खोओ नाय्पाय् त्यावःअसै कामःताड्लेः क्रत्ती नीस् फाक्
 स्याव्आ । ४६ ओहाडःसैको येसु सोतोलेः गोःती “अ आपाय्
 डाकोः नामे रुआड् नाड्कायः ल्हालेःनाडः” त दाय्हती परमेस्वर-
 कायः तोआकान् । ओउःत तोआक्तीको येसुकोः सास् ज्याल्आ ।
 ४७ ओहाडःसैको ओउः सीपाहीकोः हवलदार इ सबै च्यवःती
 ओउःइ परमेस्वरकायः मानती “इपाय् जुगाड् पेओ मान्ता लेःआः
 बा” त दाय्हती दाय्हआ । ४८ ओउः हुम्ती योलाड् वाड्ओ
 मान्तालम्इमा येसुपाय् सीओ च्यवःती आन लीहती लःलयःकोः
 कीम्ताड् द्यान्हती पाय्हआकाय् । ४९ येसुकुस् गलकायःमा ब्राड्ती

वाहओलमइमा गालीलसै गुल्हती वाडओ मोमःचोःलमइमा येसुकायः
सातओ बेलाहाडः बल लोकतो चीडती मुती सबै स्यावओ
च्यवःआकानी ।

५०-५१ ओहाडःसैको यात्चाक् यहुदीया देस्कोः
अरीमाथीया गाव्सै वाडओ मान्ता युसेफ् त तोओ खेःतो । ओउःपाय्
पेओ मान्ता खेःतो परमेस्वरकोः कुरालेः सबै जाड्हसा बोडःती
परमेस्वरकोः राजी दाड्तोक् बेलाकायः गलमा ल्युड्हती मुओ
खेःतो । फेरी युसेफ् त तोओपाय् यहुदीलमकोः ताड्हओ मान्ता
खेःतो ओहाडःसैको सभा काम्हाडः हुमती मुतोक् बेलाहाडः अरु
ताड्हओ मान्तालमखेइ येसुकायः सातसा बोडःओ कुरा नोःकायओ
सायःती युसेफ्खेइ “सात्लाम्” त दाय्हती अरुलमकुस् ड्र्याःल ।
५२ ओहाडःसैको येसुकायः सातनम् दीन्हाडः युसेफ्पाय् अन्चला-
दीस् पीलातस्कःताड् आलती “येसुकोः म्हाड् ल्हाचाक्ची दा” त
दाय्हती तेआ । ५३ इत हायःसा पीलातस् ग्याआ त भ्यान्ते युसेफ्इ
येसुकोः म्हाड्पाय् ओउः क्ल्यायओ सीडःसै क्लाःती नाय्इ खुप्-
आकान् । खुप्आक्तीको येसुकोः म्हाड्कायः युसेफ्इ लातती
आलःती चैनःबाड्हाडः व्हहती द्यावःओ ल्युमःपुक् घाड्हाडः काती
गम्आकान् । ओउः घाड्हाडःपाय् अरु सीओ मान्ता सुमा पाम्ह-
आक्ल । ५४ ओउः दीन्पाय् सुक्रबारलेः ओउःकोः स्याड्हलोपाय्
यहुदीलमकोः धोओ दीन् खेःतो । ५५ ओहाडःसैको द्याह्मयः-
लोहाडः ओउः येसुकायः गुल्हती वाहओ गालीलसै वाडओ मोमः-
चोःलमइ अरीमाथीयाकोः युसेफ्कायः गुल्हती येसुकोः म्हाड्
घाड्हाडः पाम्हओ योआकानी । ५६ योआक्तीको ओउःमयः
दयान्हती पाय्हती म्हाड्कायः ल्यानःसा पेतो सय्डओ सातीलम्
च्ययःआकानी । ओउः पेओ सातीलम् च्ययःती खाय्आक्तीको
मोसाइ बयःओ ऐन्हाडः लेखओ कुरा ग्याती जवती स्याड्हलोकोः
धोओ दीन्हाडः काम् धोती मुआकाय् ।

२४ १ ओहाडःसैको येसु सीनम् दीन्कोः चीत्सैलो आइतेबार
दीन्हाडः ओउः येसुकायः पाम्हओ योती मुओ मोमःचोः-
लमइ न्याम् थोड्खयःओ बेलाहाडः च्योक्ती ओउःमयःइ ड्हा

च्यवःती गम्ओ पेओ सातीलम् लात्ती येसुकोः तेस्ताड् आल्-
 आकाय् । २ ओउःकोः तेसहाडः आलती दाह्आक्तीको ओउः
 घाड्कोः ल्होपती गम्ओ बाड्पाय् ओउः तेसघाड्सै तुलुती आलःओ
 च्यवःआकानी । ३ ओउः घाड्पाय् फोल्ती मुओ ओउः मोमःचोःलम्
 घाड् भीत्र पोक्वाड्इतो भीत्रहाडः येसुकोः म्हाड्पाय् मुल ।
 ४ येसुकोः म्हाड् मुमाःत भयान्ते ओउःमयः आन ग्याड्हआकाय्
 ओहाडःसैको ओउःमयः ग्याड्हती मुतोक्हाडः रोमो तोकोलेः नीस्-
 चाक् आन भाम् फीरलीक् त छोओ नाय् लावओ मान्तालम्
 च्यवःआकानी । ५ इत च्यवःती ओउः मोमःचोःलम्पाय् आन रैती
 युम्हती भयान्ते खुडःती मुआकाय् । ओउः नीस्चाक्इपाय् ओउः
 मोमःचोःलम्कायः तोती “दोह् हायःतीतेः नीड्इ सेलः मुओचाक्-
 कायः सीओ मान्ताकोः थावहाडः बोडःतेःनानी । ६ येसुपाय् इहाडः
 मुल उह्ती च्योक्ओ लेःआः बा । ओउःपाय् सीधाड्माखाहाडः
 गालील वाहती मुतोक्हाडः ७ ‘लौ ओउः मान्ताकोः चोः त
 तोओकायः पेमालो मान्तालम्कःताड् दाक्ती ल्हासा खेःतो ।
 ओउःमयःकःताड् दाक्ती ल्हाआक्तीको ओउःकायः क्ल्याय्ओ
 सीडःहाडः योकोःती सात्सा खेःतो । सात्नम् दीन्कोः चीत्-
 सैलोहाडः ओउःपाय् उह्ती सेलः स्याव्ती च्योक्लेःनाः’ त दाय्हती
 येसुइ तोतेःआकाय् माः र । इत नीड्इ गीलतेःनानी” त दाय्हती
 तोआथास । ८ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःलम्इ येसुइ ड्हा तोओ
 कुरापाय् गीलती ९ ओउःमयः तेसघाड्सै ग्ल्युड्हती मेस्लो च्यवःओ
 कुरापाय् येसुकोः एघारजन छ्युड्हओमयःकायः सबै ल्हाक्ती तोलाड्
 पाय्हआकाय् । १० ओउः मोमःचोःलम्पाय् मरीयम् माग्दालामा
 योआनामा याकुबकोः आमा मरीयम् त तोओमा खेःइतो । ओहाडः-
 सैको ओउःमयः पाय्हती वाड्आक्तीको ओउः मोमःचोःनीसइमा
 ओउःनीसकुस् मुओ मोमःचोःलम्इमा सबै कुरापाय् येसुकुस् वाह-
 ओमयःकायः सबै ल्हाक्ती छ्यानःनीतो ११ ओउः मोमःचोःलम्इ
 ल्हाक्ती छ्यानःओ कुरापाय् “इ आहे तोओ लेःआः” त दाय्हती
 अरुलम्इ दोह्मा ड्हाम्थासल । १२ पत्रुसखे चीड्ती येसुकोः
 तेस्राड्ताड् तन्ती आलती येसुकायः पाम्हओ घाड्ताड् खुडःती

भीत्रहाडः योआकान् । भीत्र योतोक्हाडःपाय् येसुकोः हावःनाय् ह च्यवःआकान् येसुकोः म्हाड् मुल । इत च्यवःती पत्रुस्पाय् आन ग्याड्हती लयःकोः कीमताड् पाय्हा ।

१३ ओहाडःसैको ओउः आइतेबार दीनहाडःमा अरु नीस्चाक् येसुकुस् वाहओमयः एमावुस् त तोओ गावताड् आलती मुओ खेःतो । ओउः गावपाय् यरुसालेमसै एघार कीलोमीतरच्युक लोकतो खेःतो । १४ ओहाडःसैको आलतोक् बेलाहाडः ओउःनीस्पाय् आल्दा आल्दा ल्याम्हाडः वाहतोक्हाडः सबै येसुकायः स्यावओ कुरालम् लयःमयः नोःकाय्आकाच । १५ इत नोःकाय्तोक् बेलाहाडः येसुपाय् लयःलेः ओउःनीस्कोः चीनःसै दाहती वाड्ती ओउःनीस्कुस् वाहइतो १६ “इपाय् येसु लेःआः” त ओउःनीस्इ तय्हाकचुलु । १७ ओहाडःसैको “लौ इ ल्याम् वाहतोक्हाडः नीड्जी दोह दोह त नोःतेःकाय्तेःआकाज” त दाय्हती येसुइ वहत्आथाच । इत वहत्आक्तीको ओउःनीस् लहुड् लीहती न्यास्आकाच । १८ “तेन्छ्याड् स्यावओ कुरापाय् यरुसालेमहाडः मुओलम्इ सबै चीःनानी बा । नाड्इ तोहालेः वाड्ती भयान्ते नाड्इ ह इ कुरातेः सायःतेःनीली यादो” त दाय्हती यात्चाक् क्लेओपस् त तोओइ त्याड्ती तोआथै । १९ “दोह कुरालो” त दाय्हती येसुइ फेरी वहत्आकान् “नासरेत् गावसै वाड्ओ येसुत तोओकोः कुरालेः । ओउः येसुपाय् परमेस्वरकोः कुरा पेतो चीःती परमेस्वरकोः मीक्हाडःमा सबै मान्तालम्कोः मीक्हाडःमा ओउः कुरा छ्यानःतीलेः तोमाआकान् आन ताड्हाओ ग्याड्हरायलम् जाड्हमाआकान् । २० इ पेतो हायःओ येसुकायः डीकोः ताड्हाओ मान्तालम्मा पुरोहीतलम्इमा रोमी सरकारकोः मान्तालम्कःताड् दाक्ती ल्हाती ओउःकायः गालतुमती तोआक्तीको क्ल्याय्ओ सीडःहाडः योकोःती सातताक्आथै । २१ ओउःमयःखे सातताक्आथै डीखे ओउः येसुपाय् इस्राएली मान्तालम्कायः दुस्मानसै दलताक्सा खेःओ खीस् लेःआः त डीइ ताःडुसुतो द्याह ओउःपाय् सीओ लेःआः । माः है ओउःकायः सात्आक्तीको द्याह सुम् दीन् स्याव्हा । २२ ओहाडःसैको तेन् बीहानहाडः यात्नीस् डीकुस् मुओ मोमःचोःलम्इ आन ग्याड्हसीःओ कुरा ल्हाक्ती तोआताडी ।

ओउःमयःपाय् बीहान च्योक्तीलेः येसुकोः तेस्ताड् आलताडःइतो
 २३ ओहाडः दाह्आक्तीको येसुकोः म्हाड्ताडः च्यवःताडःनीली ।
 'डीइपाय् परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयः च्यवःआलाडी
 ओउःमयःइ "लौ येसुपाय् सेलः मुलेःनाः" त दाय्हती तोआताडी' त
 दाय्हती ओउः मोमःचोःलम् द्यान्हती तोलाड् पाय्हआकाय् ।
 २४ ओउःत भयान्ते यातनीस् अरु डीकुस् मुओलम्मा येसुकोः तेस्ताड्
 आलती ओउः मोमःचोःलम्इ तोओलो लेखालेः सोह् घाड् ह च्यवः-
 ताडःआकानी येसुकायः च्यवःताडःनीली" त दाय्हती ओउः नीस्चाक्
 एमावुस्ताड् वाह्ओलम्इ येसुकायः ल्हाक्ती तोआथै । २५ ओउःत
 सायःआक्तीको "अ नीड् चीःमालो मान्तातेःआः इ । परमेस्वरकोः
 कुरा छ्यानःओमयःइ ड्हा तोओ कुरापाय् दोह् हायःतीतेः इत पेतो
 ड्हाम्तेःनीली । २६ ओउः मान्तालम्इ परमेस्वरकोः आखरःहाडःपाय्
 परमेस्वरइ ड्हा तोती गम्ओ कुरा खीस्कायः तोती 'ओउःपाय् आन
 लीह्सीःओ गोरःती सीआक्तीको परमेस्वरकुस् अड्ग थड्ग त आन
 पेतो स्याव्सा खेःनाः' त दाय्हती लेखती मुनाः माः २" त दाय्हती
 येसुइ ओउः नीस्चाक्कायः तोआथाच । २७ ओहाडःसैको मोसाइमा
 परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइमा उय्हलेकोः आखरःहाडः लेखओ
 कुराहाडः लयःकायः दोह् दोह् लेखती मुनाः त येसुइ ओउःनीस्कायः
 छ्यानःआथाच ।

२८ ओउःत हायःदा हायःदा ओउः नीस्चाक् येसुकुस् वाह्ती
 आलती ओउः नीस्कोः गाव्ताड् दाह्आकाय् । ओहाडः दाह्खेः-
 तोक्हाडः येसुखेइ ओउःनीस्कःसै वेड्ती आल्सा बोडःगारउतो
 २९ इत च्यवःती ओउःनीस्इ "खेःल है नीचीकुस् एनःलाड् वाड्अ दै ।
 द्याह् न्याम् याह्आतय्ही" त दाय्हती ओउःकायः होम्ती
 तोआकाचु । इत होम्ती तोओ ग्याती येसु ओउःनीस्कुस् पाय्हआ ।
 ३० ओहाडःसैको पाय्हआक्तीको ओउःमयः कीम्हाडः दाह्ती
 पोक्ती जेःती मुओ खेःतो । जेःती मुतोक्हाडः येसुइ लाड् रोत्ती
 परमेस्वरकायः "च्युता" त दाय्हती लुड्ती तोआकान् । तोआक्तीको
 ओउःइ लाड् फन्हती ओउः नीस्चाक्कायः वेःती बयःआथाच ।
 ३१ इत हायःतोक्हाडः "इपाय् येसु लेःआः रैस" त ओउःनीस्इ

तय्हआकाचु । येसुकायः तय्हओ कुसब्रक्त ओउःपाय् मीहती ज्यालआ । ३२ येसु मीहआक्तीको “दोड्सीलेः नीची ल्यामहाडः वाहतोक्हाडः ओउःइ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखओ कुरा छ्यानःती तोओ बेलाहाडःपाय् नीचीकोः ल्हुडपाय् आन रोआलाडःच माःर” त दाय्हती ओउःनीस् नोःकाय्आकाच । ३३ ओहाडःसैको इत नोःकाय्आक्तीको ओउःनीस् चीड्ती यरुसालेमताड् द्यान्हती आल-आकाच । ओहाडः द्यान्हती दाहआक्तीको येसुइ छ्युड्हओ एघारजनलममा अरु येसुकुस वाहओमयःमा यात् कीमहाडः हुमती मुओ क्रुस्आकाच । ३४ ओउःमयः क्रुस्तोक बेलाहाडः “लौ डीकोः प्रभु येसुपाय् दोड्सीलेः सेलः स्यावती च्योकओ लेःआः बा । सीमोन पत्रुस्कोः मीक्हाडः ओउःपाय् मेसखा थाओआः बा” त दाय्हती हुमओ मान्तालमइ ओउः एमावुस् गाव्सै दाहओ नीस्चाक्कायः ल्हाक्ती छ्यानःआथाच । ३५ “नीचीइमा ओउःकायः च्यवः-आलाडःचु । लाड् फन्हओ बेलाहाडः नीचीइ ओउःकायः तय्ह-आलाडःचु” त दाय्हती ओउःनीस्इ सबै ल्यामहाडः स्यावओ कुरामा लाड् फन्हओ कुरामा ल्हाक्ती सबैकायः छ्यानःआथास ।

३६ ओहाडःसैको इत छ्यानःती नोःकाय्तोक बेलाहाडः रोमो तोकोलेः ओउःमयःकःहाडः येसुलेः थाती वाड्आ । थाती वाड्तोक-हाडः “लौ ल्हुड् धोमाय्तोलेः मुन दा” त दाय्हती येसुइ ताथासतो ३७ “इपाय् दोहलो रीःया दोह्या” त म्हरती आन रैआकाय् । ३८ “दोह् हायःतीतेः ‘इपाय् दोहलो’ त ल्हुड्हाडः म्हरती इत रैतेःनै । ३९ लौ डाकोः क्रुत् दोम् योनाड्स डा लेःआः बा । डाकोः मायःमा दीन्हती योनाड्स । रीःलम्पाय् डालो लेखा हुस् मायःपाय् नाःल बा” त दाय्हती ४० येसुइ लयःकोः क्रुत् दोम् आड्पाय् छ्यानःआथास । ४१ ओउःकोः आड् छ्यानःतोकहाडः ओउःमयः ग्याड्हगार ग्याड्हगार चोडाय्तीलेः “इपाय् गत स्यावचाः” त ल्हुड्हाडः पेतो ड्हाम्माःत म्हरआकाय् । ओउःमयः इत म्हरतोकहाडः “लौ डाकायः जेःगा गम्तेःनेःनानाड्सया” त दाय्हती येसुइ तेती तोआथास । ४२ ओउःमयः येसुकायः खाड्ओ डाः बयःआथै ४३ ओउः डाः येसुइ त्याक्ती सबैकोः मीक्हाडः जेःआकान् । ४४ डाः जेःआक्तीको

“डा नीडकुस इहा मुतोकहाडः ‘लौ मोसाइमा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइमा भजनहाडःमा डाकायः लेखती तोओ कुरा सबै तापतो स्यावसा खेःतो’ त डाइ दाय्हती स्याननेःआलाडस” त दाय्हती ४५ येसुइ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखओ कुरापाय् फेरीलेः छ्यानःती चीःताकआथास । ४६ “परमेस्वरइ तोती गम्ओ खीसत तोओलेः ‘लीहसीःओ गोरःती सीसा खेःतो । सीआकतीको सुम् दीन् पुत्आकतीको ओउः उहती च्योकलेःनाः’ त दाय्हओ लेखती मुनाः । ४७ ओहाडःसैको यरुसालेमहाडःमा लोने सबै देसलमहाडःमा ‘लौ रेवओ काम्लम् फेती खीसइ तोओ कुरा इहामओ त खेःया रेवओ काम जाड्हभयाडकोः क्युम्हती वायसालेः स्यावनाः’ त दाय्हओ सबैकायः तोसा खेःतो । इ कुरा परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ४८ डाइ स्यानओ कुरामा नीडइ सायःतेःआकानी डाइ जाड्हओ कुरामा नीडइ च्यवःतेःआकानी ओउःत भयान्ते इ कुरापाय् नीडइ अरुलम्कायः छ्यानःसा स्वायतेःनानी । ४९ लौ परमेस्वरकोः ग्वम्पाय् डाकोः आपाइ तोती गम्ओलो लेखा डाइ लोने दोःताक-तेःनै । ओउःइ त्यावःअसै दोःओ ग्वम् बयःतेःनै ओउः बयःधाडमाः-च्युककायः इ यरुसालेम सहरहाडः ल्युडहती मुन” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

५० ओहाडःसैको इत तोआकतीको ओउःकुस् वाहओमयः-कायः येसुइ सहर बाहीरताड् आलःती बेथानी गावताड् वानःआथास । ओहाडः दाहती वानःआकतीको येसुइ परमेस्वरकायः क्रुत् पालाहाःती लयःकुस् वाहओमयःकायः आसीक् बयःआथास । ५१ ओहाडःसैको आसीक् बयःतोकहाडः ओउःमयः योयोबालेहाडः येसुपाय् लाड्-काताड् लनःओ खेःतो । ५२ ओहाडःसैको येसु ओउःकुस् वाह-ओमयःकःसै वेड्काय्आकतीको ओउःमयः येसुकायः ताड्हआकतीको चोडायतीलेः यरुसालेमताड् दयान्हती पाय्ह-आकाय् । ५३ यरुसालेमताड् पाय्हआकतीको ओउःमयः मन्दीरताड् छ्युहतीलेः आलती ओहाडः परमेस्वरकायः ताड्हताकतीलेः तोभुड्आकानी ।

युहना

युहनाइ लेखओ येसुकोः कुरा

१ सबैसै इहा यात्चाक् नोःराय् त तोओ खेःतो । ओउः नोःराय्पाय् परमेस्वरकुस् ब्रक्त मुती परमेस्वर गतलो ओउः नोःराय् ओउःतलेः खेःतो । २ ओउः नोःराय्पाय् इहाहाडःसै परमेस्वरकुस् मुओ खेःतो । ३ ओउःकुसइ परमेस्वरइ सबै थोक् जाड्हआकान् । ओउः नोःराय् नाःमाःत दोह्मा जाड्हल । ४ फेरी ओउः नोःराय्पाय् जीडः दोःताक्ओचाक् खेःतो । जीडः दोःआक्-तीको मान्तालम् ल्हुड् थोड्तो वाहंसा खायनानी । ५ च्याक्ओहाडः थोड्तो स्याव्आक्तीको च्याक्ओइ क्लीमःसा गलमा खायउलु ।

६ ओहाडःसैको परमेस्वरइ लयःकोः कुरा थोल्हती तोसा-कायः यात्चाक् मान्ता ल्हाव्हदैबाड्हाडः ल्होक्आकान् ओउः मान्तापाय् “युहना” त मय्ङ्ओ खेःतो । ७ युहना त तोओपाय् मान्ताकोः ल्हुड् थोड्ताक्ओ कुरा छ्यानःती तोलाड् वाड्आ । “इ कुरा सबैइ सायःआक्तीको इहाम्पानी” त दाय्हती तोसाकायः परमेस्वरइ युहनाकायः ल्होक्आथै । ८ युहनाखे ओउः ल्हुड्हाडः थोड्ताक्सा चाक् खेःबाय्ल ओउःइ ल्हुड् थोड्ताक्सा चाक्कायः छ्यानःलाड् वाड्ओआः । ९ ओउः दोड् थोड्ताक्सा चाक्पाय् ल्हाव्हदैबाड् वाड्ती सबै मान्ताकायः थोड्ताक्सा चाक् लेःआः बा । १० ओउः दोड् थोड्ताक्सापाय् ल्हाव्हदैबाड्हाडः वाड्ती मुओ खेःतो ओउःकुसइलेः परमेस्वरइ ल्हाव्हदैबाड् इहा जाड्ह-आकान् । जाड्हसापाय् जाड्हउतो ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्इ ओउःकायः तय्हथाल । ११ फेरी लयःकोः मान्ताकःताड् वाड्तो ओउःमयःइ रोमथाल । १२ ओउःमयःखेइ रोम्आक्थाल सुसु मान्ताखेइ ओउःकोः मय्ङ् पेहती इहाम्ती रोम्आथै ओउःकायः परमेस्वरइ लयःकोः चोः त तोती बयःआथास । १३ ओउःमयःकायः

मान्तालो लेखा चोः जाड्हओलेः खेःबायइली मान्ता ह भाक्ती जाड्हओमा खेःबायइली ओउःमयः परमेस्वरकःसै चोः स्याव्आकाय् बा । १४ ओहाडःसै ओउः नोःराय् त तोओपाय् मान्तालेः स्याव्ती डीकःहाडः याक्ती मुओ खेःतो । डीकःहाडः याक्ती मुतोक्हाडः ओउःपाय् दोड् कुरा स्यान्ती मान्तालम्कायः योनःती योती आन बाल्ती जाड्हआकान् । बेला बेलाहाडः ओउःकायः परमेस्वरकोः ल्हुङ्गोरे चोःलो लेखा अङ्ग थङ्ग त पेओमा ताड्हओमा च्यवः-आलाडःसु । १५ ओउःकोः कुरा युहनाइ छ्यानःती तोलाड् वाड्आ “लौ लोने यात्चाक् डासै गुल्हती वाड्नाः । ‘ओउःपाय् डासै ताड्हलेःनाः बा दोह् हायःती दाय्हसा डा ओत्धाड्माःखाहाडःसै ड्हा ओउःपाय् मुओ खेःतो’ त दाय्हओ अनम्ह तोती मुडोतो ओउः ताड्हओचाक्पाय् द्याह् इलेः खेःजेःनाः बा” त दाय्हतो युहनाइ तोआकान् । १६ डीकायः योनःती योती ओउः नोःराय् त तोओकोः ग्वम् आन मुती भयान्ते डी सबैकायः नाःतोलेः उह्ताक्ती बयः-आतय्ही । १७ मोसाकःसै परमेस्वरकोः ऐन्खे दोःओ खेःतो दोड् पेओ व्हाय्ओ कुराखेमा काड्ती बयःओ कुराखेमा येसु खीस्सै दोःनाःतय्ही । १८ परमेस्वरकायः सुइमा च्यवःनीली ओउःकोः यातैज्योः गोय्चोःइलेः ह लयः आपाकुस् द्याड्तो मुती ओउः आपाकायः मान्ताकःताड् छ्यानःआथै ।

१९ ओहाडःसैको यात्दीन्हाडः यहुदीलम्इ यरुसालेम्सै पुरोहीतलम्मा लेवीत तोओ मन्दीरहाडः काम् जाड्हओमयःमा ल्होक्आथास “इ युहना त तोओ ‘सुखेलो’ ” त लयः चीःताक्सा थेडा ओउःकःताड् सायःती योसाकायः ल्होक्आथास । ओउः ल्होक्ती वाड्ओलम्पाय् युहनाकःहाडः दाह्ती “लौ नाड् सुलोतेः खेःतेःनाः” त व्हत्थातो २० ओउःइ दोड् पेतो फुती त्याड्आकान् “डापाय् ओउः दलत्ताक्लाड् वाड्सा खेःओ खीस् त तोओलेः खेःबाय्डल” त दाय्हती माःमाःत दोड्सीःओ त्याड्आ । २१ “ओउःत खेःया सुलोतेः खेःतेःनाः । नाड् एलीयाया” “ओउःमा खेःडल” त युहनापाय् त्याड्माआ “ओउः वाड्सा खेःओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःसा चाक्या” त ओउःमयःइ फेरी व्हत्नीतो “खेःल”

त युहना त्याड्आ २२ “लौ डीकायः ल्होक्ओ मान्तालम्कःताड् डी
 द्यान्ह्ती नाड्कोः कुरा ल्हाक्ती छ्यानःसा परनाडी ओउःत भ्यान्ते
 डीकायः पेतो तोताडी दा । नाड् ‘सुलो’ त लयःकःसै छ्यान्ह्ताडी
 दा” त दाय्ह्ती तोआकानी २३ “लौ ‘ “परमेस्वरकायः ल्याम् पेतो
 जाड्हनु” त दाय्ह्ती यात्चाक्इ मान्ता याक्गारसीःमालोहाडः
 गोःनौ’ त दाय्ह्ती ओउः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ एसायालेः
 दाय्ह्आ । इ कुरा थोल्ह्ती तोलाड् डालेः वाड्ओआः ड” त
 दाय्ह्ती युहना त्याड्आ । २४ ओहाडःसैको यात्नीसचाक् ओउः
 फरीसीकःसै ल्होक्ओ मान्तालम् वाड्ती मुती २५ “लौ नाड्पाय्
 ओउः दल्ताक्सा खेःओ खीस् त तोओ खेःतेःल एलीयामा खेःतेःल
 ओउः परमेस्वर छ्यानःओ मान्तामा खेःतेःल ओउःत खेःया दोह्
 हायःतीतेः बाप्तीस्मा बयःतेःनौ” त दाय्ह्ती व्हत्लाड् दाह्आकाय् ।
 २६ “लौ डाखेइ तीःइ ह बाप्तीस्मा जाड्हनाडः । नीड्इ चीःमाःत
 यात्चाक् नीड्कःगन मुलेःनाः । २७ ओउःखेइलेः डाकायः गुल्ह्-
 ताडःतो ओउःपाय् डसै आन ताड्हलेःनाः रैस बा । डाच्युक् मीओ
 मान्तापाय् ओउःकोः जुत्ता फाससामा स्याव्ल बा” त दाय्ह्ती युहना
 दाय्ह्आ । २८ एत दाय्ह्ती नोःकाय्तोक्हाडः ओउःमयः योर्दन्
 खोलाकोः उःसै दाहन्याम्ताड् बेथानी त तोओहाडः मुआकाय्
 ओहाडः युहनाइ बाप्तीस्मा बयःओ खेःतो ।

२९ ओहाडःसैको उनम्कोः स्याड्हलोहाडः येसु वाड्धै
 वाड्ओलेः युहनाइ च्यवःआकान् “लौ इपाय् ल्हाव्ह्दैबाड्कोः
 मान्ताकायः रेव्ओ काम् क्युम्ह्ताक्सा चाक् लेःआः । ओउःपाय्
 परमेस्वरकायः ल्हाती सात्सा भेदाकोः चोःलो लेखा लेःआः ।
 ३० ओउःकोः कुरापाय् डाइ अनम् इतलेः तोआलाडः ‘लौ डाकायः
 गुल्ह्ती वाड्ओ चाक्पाय् डसै ताड्हतोलेः खेःनाः रैस बा । दोह्
 हायःती दाय्ह्सा डा मुधाड्माःखाहाडः ओउःपाय् ड्हा मुओ खेः-
 लेःतो’ ३१ ओउःकायः डाइ ड्हापाय् तय्ह्आक्डल । नीड् इस्वाएल्-
 कोः मान्तालम्कायः ओउःपाय् छ्यानःसा थेडा डाइ तीःइ बाप्तीस्मा
 बयःलाड् वाड्ओआः ड । ३२-३३ ओउःकःगन परमेस्वरकोः
 ग्वालामः परेवाःलो लेखा ग्ल्युड्हती तेक्ओ च्यवःडोतो ओउःपाय्

‘सुखेलो’ त तय्हआक्डल । तय्हधाड्माखाहाडः ‘लौ सुकःगनलो परमेस्वरकोः ग्वालामः ग्ल्युड्हती तेक्ओ त नीड्इ च्यवःतेःनानी ओउःइलेः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बाप्तीस्मा बयःनौ’ त दाय्हती डाकायः बाप्तीस्मा बयःलाड् ल्होक्ओ परमेस्वरइ तोआताडः । ३४ ओहाडःसै परमेस्वरइ तोओलो लेखा च्यवःआलाडः बा । च्यवः-आक्तीको ‘लौ इपाय् परमेस्वरकोः चोः लेःआः’ त तोनेःनाड्सु” त दाय्हती युहना दाय्हआ ।

३५ ओहाडःसैको उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः युहनामा नीस्चाक् ओउःकुस् वाह्ओमयःमा ओहाडः चीड्ती मुआकाय् । ३६ ओहाडः चीड्ती मुतोक्हाडः येसु द्याड्ती वाह्ओ च्यवःआकानी । एत च्यवःती “लौ योनु दा । इपाय् परमेस्वरकोः भेदा मेत्छ्याःकोः चोः लेःआः बा” त दाय्हती युहनाइ तोआथाच । ३७ ओउःइ तोओ कुरा सायःती ओउःकुस् मुओ नीस्चाक्इ येसुकायः गुल्हआकाचु । ३८ ओउःनीस् गुल्हती वाहतोक्हाडः येसु ल्हेःती योती च्यवःआथाच “नीड्जीइ दोहतेः बोडःतेःनाःजु” त दाय्हती वहत्थाचतो “अ राबीय नाड् गाःताड्तेः याक्तेःनाः” त दाय्हती द्यानःती वहत्आकाचु । ‘राबी’ त तोओकोः माने ‘गुरु’ । ३९ “लौ योलाड् वाड्ज दा” त दाय्हती येसु दाय्हआ । येसु ओउःत दाय्हआक्तीको ओउःनीस् वाड्-ती येसुकोः याक्ओ थाव्ताड् योलाड् आल्आकाच । आल्आक्-तीको ओउःनीस्पाय् न्याम् घेल्ओहाडःसै याह्दीड् दाहतोलेः ओउःकुस् मुआकाच । ४० ओउः येसुकुस् वाड्ओ नीस्चाक्कोःपाय् यात्चाक् अन्द्रीयस् त तोओ खेःतो ओउःपाय् सीमोन् पत्रुस् त तोओकोः पुःलेः । ४१ येसुकुस् मुआक्तीको अन्द्रीयस् त तोओइ ड्हा लयःकोः हौ बोडःलाड् आल्आ । हौकायः बोडःती क्रुस्आक्तीको “लौ हौय नीचीइ ओउः वाड्सा खेःओ मासी त तोओ च्यवः-आलाडःचु” त दाय्हती तोआथै । ओउः ‘मासी’ त तोसापाय् ओउः वाड्सा खेःओ खीस् लेःआः । एत तोआक्तीको अन्द्रीयस्इ लयःकोः हौकायः येसुकःताड् वानःआथै । ४२ वानःआक्तीको येसुइ ओउः-कायः योती “लौ नाड्पाय् सीमोन् त मय्ड्ओतेःआः युहना त तोओकोः चोःपाय् । द्याह्हाडःसै नाड्कायः ‘केफास्’ त मय्ड्तेःपाः”

त दाय्हती येसुइ तोआकान् । 'केफास्' त तोओकोः माने 'बाड् लेःआः' एलेनीकोः भासाहाडः 'पत्रुस्' त तोओ मुनाः ।

४३ ओहाडःसैको उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः येसुपाय् गालील त तोओ अन्चलताड् आल्सा म्हरआ । आल्ती ओहाडः दाह्आक्तीको फीलीप् त तोओकायः क्रुस्आकान् । क्रुस्आक्तीको "लौ डाकुस् बाह्अ" त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ४४ फीलीप् त तोओपाय् सीमोन् नीसपुःचाःकोः बेथ्सैदा त तोओ गाव्ताड् याक्ओ खेःतो । ४५ ओहाडःसैको फीलीप् आल्ती यात्चाक् नथानएल् त तोओकायः क्रुस्आकान् । नथानएल्कायः क्रुस्आक्तीको "लौ डीइ ओउः वाड्सा खेःआ चाक्कायः क्रुस्आलाडःसु । ओउःकायःपाय् मोसाइमा अरु परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइमा कुरा लेखआकानी । ओउःपाय् नासरेत् गाव्हाडः याक्ती मुओ युसेफ्त तोओकोः चोः येसु लेःआः बा" त दाय्हती फीलीप्इ ल्हाक्ती तोआकान् । ४६ एत तोआक्तीको "नासरेत् गाव्सै दोह् पेओ वाड्-चाः" त दाय्हती नथानएल् दाय्हतो "योलाड् वाड्अ दै" त दाय्हती फीलीप् त्याड्आ । ४७ ओहाडःसैको आल्ती येसुकःताड् वाड्आ । वाड्तोकहाडः येसुइ नथानएल् वाड्धै मुओ च्यवःती "लौ इपाय् दोड् इस्त्राएल्कोः मान्ता लेःआः बा । ओउःपाय् माःओ कुरा गलमा नोःबाय्उलु" त दाय्हती ४८ "लौ गत हायःतीतेः डाकायः तय्हतेः-आची" त दाय्हती नथानएल्इ ग्याड्हती व्हत्आथै । "लौ फीलीप्इ नाड्कायः गोत्धाड्माःखाहाडः ओउः न्याम्सीकोः तुडःहाडः च्युडःती मुओ बेलाहाडः डाइ च्यवःनेःआलाड् बा" त येसुइ दाय्हती तोआथै । ४९ "अहै गुरुय नाड्पाय् परमेस्वरकोः चोः लेःतेःआः बा इस्त्राएल्कोः राजालेः" त दाय्हती नथानएल् दाय्हआ । ५० "दोह् हायःती नाड्इ इतलेः ड्हाम्तेःआची । 'न्याम्सी सीडःहाडः च्यवः-नेःआलाड् बा' त दाय्हती तोओकायः ड्हाम्तेःआची माःर । लौ इसै ताड्हओ कुरा नाड्इ लोने च्यवःतेःनौ बा । ५१ दोड्सी दाय्हभनाड् लोने ओउः फेल्बाड् फोल्ती परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होकओमयः मान्ताकोः चोःत तोओकःताड् ग्ल्युड्हसामा ओउःकःसै लन्हसामा च्यवःतेःनौ बा" त दाय्हती येसुइ तोआथै ।

२ १ ओहाडःसैको चीत्सैलोहाडः गालील अन्चल्कोः काना त तोओ गाव्हाडः बीहा जाड्हआकानी । ओउः बीहां जाड्हतोकहाडः येसुकोः आमा मुओ खेःतो २ फेरी येसुकायःमा ओउःकुस् वाह्ओमयःकायःमा भोस्ताड् गोत्आकानी । ३ ओहाडः-सैको भोस् जेःओ बेलाहाडः धाक्सायःकोः तीः दप्ती तुड्आकानी । धाक्सायःकोः तीः द्योक्आ त चीःती येसुकोः आमाइ ओउःकःताड् वाड्ती “लौ धाक्सायःकोः तीः द्याह् नाःल दप्आकानी” त दाय्हती ओउःकायः तोथातो ४ “डाकःताड् दोह् हायःतीतेः वाड्-तेःआ ती । डाकोः ग्वम् छ्यानःसा बेला दाह्धाड्ल” त दाय्हती येसु त्याड्आ । ५ एत त्याड्ओ सायःती येसुकोः आमाइ कीम्कोः नोकरीकःताड् लहेःती “लौ उया ओउःइ गतलोतेः तोतेःचै ओउःतलेः जाड्हनु दा” त दाय्हती तोआकान् । ६ ओहाडःसैको कीम्हाडः छगोता तीःकोः घ्याम्पा खेःतो । ओउः बाड्कोः जाड्हओ बीस् पाथीच्युक् ताड्हओ घ्याम्पाहाडः यहुदीकोः क्रुत् दोम् जेस्सा तीः गम्ओ खेःतो । ७ “लौ इ घ्याम्पालम्हाडः तीः कावःती ब्लीड्-ताक्नु” त दाय्हती येसुइ नोकरीकायः तोआकान् । ८ तोआक्तीको घ्याम्पापाय् ब्लीड्ताक्आकानी “लौ द्याह् घ्याम्पासै तीः हक्ती ओउः तीः कीम्कोः मुल् नोकरीकायः लात्ती वानःनु” त येसु दाय्हती तोआक्तीको ओउः अरु नोकरीलम्इ कीम्कोः मुल् नोकरीकायः याड्साकायः बयःआकानी । ९ बयःआक्तीको ओउःइ याड्ती प्रेमःती तुड्तोकहाडः धाक्सायःकोः तीःलेः सायःआकास “इ धाक्सायःकोः तीःपाय् गाःसै दोःओ” त दाय्हती ओउः मुल् नोकरी चीःमाःत भयान्ते दाय्हआ ओउः धाक्सायःकोः तीःपाय् “घ्याम्पासै दोःओ” त अरु नोकरीलम्खेइ ह चीःआकानी ओउः कीम्कोः मुल् नोकरीखेइ चीःआक्उलु । ओउःत खेःआं ओउःइ भाव्कायः गोत्ती १० “लौ अरु मान्ताखेइ ड्हा पेओ धाक्सायः तीः वेःनानी लोने पहुनालम् डोती चीःमाःखाहाडःलेः पेमालो खाल् बयःनानी नाड्खेइ लोनेकायः पेओलेः रेती गम्तेःआकान् बा” त दाय्हती ओउः मुल् नोकरी दाय्हआ । ११ एत हायःतोकहाडः येसुइ ड्हाकोः ग्याड्हराय् जाड्हआकान् गालील अन्चल्कोः काना त तोओ गाव्हाडः ।

ओहाडः ओउःकोः आन ताड्हओ ग्वम् छ्यानःआथास । छ्यानः-
आक्तीको येसुकुस् वाह्ओमयःइ ओउःकायः पेतो ड्हाम्आथै ।
१२ ओहाडःसैको बीहा जाड्हती स्वाय्आक्तीको येसुमा ओउःकुस्
वाह्ओमयःमा कफरनाहुम् त तोओ गाव्ताड् आल्आकाय् ।
ओहाडः येसु लयःकोः आमाचोड्कुस् यात्नीस् दीन्कायः याक्-
आकाय् ।

१३ ओहाडःसैको ओउः यहुदीलम्कोः च्योल्ओ त तोओ
भोस्कोः दीन् पुत्स्वेःआ । ओउः बेलाहाडः येसु यरुसालेम्ताड्
लन्हती आल्आकाय् । १४ लन्हती वाड्तोकहाडः परमेस्वरकोः
मन्दीरहाडःलेः स्याः मेत्छ्याः परेवाः वीनःओलम्मा च्यवःआकान् ।
ओउःमयःकुस्इ माःती जेःओ पैसा सात्ओमयःमा च्युडःती
मुआकाय् । १५ एत स्याव्मालो हायःओ च्यवःती भ्यान्ते येसुइ ला
काकलुड् छीत्आक्तीको ओउः लाइ सबैकायः मन्दीरसै रुनःती
ताह्आथास । स्याः भेदामेत्छ्याःमा ताह्ती ल्होक्ती ओउः पैसा
सातओलम्कोः तैबल् प्लवःती ओउःमयःकोः पैसा म्होक्ती वाय्-
आकान् । १६ फेरी ओउः परेवाः वीनःओलम्कायः “लौ इ वाःपाय्
आलःनीड्सी दा । डाकोः आपाकोः कीम् बजारलो लेखा जाड्हतेः-
चानी” त दाय्हती येसुइ जान्आथास । १७ इ कुरा सायःती येसुकुस्
वाह्ओमयःइ उय्हलेकोः आखरःहाडः लेखओ कुरा गीलआकानी
“लौ नाड्कोः कीम्कायः पेतो जाड्हसाकायः डाइ काम् ह्युड्तीलेः
जाड्हआलाडः बा” त दाय्हती लेखओ । १८ ओहाडःसैको
यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्इ येसुइ अरुलम्कायः मन्दीरसै
ल्होक्ओ च्यवःती “लौ इ काम् जाड्हसाकायः सुसुइ तोती ताक्तेः-
आ । परमेस्वरइ तोती ताक्तेःआ त स्वेःया लौ ग्याड्हराय् जाड्हती
नाड्कोः ग्वम् छ्यानःताडी दा” त दाय्हती ओउः यहुदीलम्इ
तोआथै । १९ “लौ इ मन्दीरपाय् ह्योडःती वाय्तेःचानी त स्वेःया
डाइ तीन् दीन्हाडः नया जाड्हनाडः” त दाय्हती येसु त्याड्आ ।
२० “स्वेःल इ मन्दीर ड्हा जाड्हसाकायःपाय् छवालीस् बरसच्युक
परओ स्वेःतो । गत हायःतीतेः नाड् तीन् दीन्हाडः जाड्हसा स्वाय्-
तेःचौ” त दाय्हती ओउःमयः ग्याड्हती मुइतो २१ दोड् बाड्कोः

मन्दीरकायः येसुइ तोउलु लयःकोः आड्कायः तोओ खेःतो बा ।
 २२ ओहाडःसैको लोने येसुकोः आड् वाय्आक्तीको ओउःपाय्
 सीओसै उहती च्योक्ओ बेलाहाडः इ कुरा ओउःकुस् वाह्ओमयःइ
 तय्हती चीःआकानी । चीःआक्तीको आखरःहाडः लेखओ कुरामा
 येसुइ तोओ कुराकायःमा ड्हाम्आकानी । २३ ओहाडःसैको इ
 मन्दीर् छय्ङ्ताक्आक्तीको ओउः च्योल्ओ भोस् जाड्हतोक्हाडः
 येसुपाय् यरुसालेम् सहरताड् मुओ खेःतो । ओहाडःसै येसुइ जाड्हओ
 ग्याड्हराय् च्यवःती नाःतो मान्ताइ ओउःकायः ड्हाम्नीतो
 २४ ओउःमयःकुस् येसु वाह्सा ग्याआक्ल दोह् हायःती दाय्हसा
 ओउःमयःकोः ल्हुड्तुक् दोड् पेतो खेःल त ओउःइ चीःआकान् ।
 येसुइपाय् सबै मान्ताकोः ल्हुड्तुक् चीःआकान् २५ अरुइ ओउःकायः
 छ्यान्हती तोसा परल ।

३ १ ओहाडःसैको यात्चाक् फरीसी मान्ता नीकोदेमस् त तोओ
 खेःतो । ओउःपाय् यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालेः खेःतो ।
 २ यात्दीन्हाडः नीकोदेमस्पाय् येसुकःताड् याह्दीड्हहाडःलेः वाड्-
 आ । येसुकःताड् वाड्ती “लौ गुरुय नाड्पाय् परमेस्वरकःसै स्यान्-
 लाड् वाड्ओ मान्ता लेःतेःआः बा । नाड्इ इच्युक् पेओ ग्याड्हराय्
 जाड्हती भयान्ते परमेस्वर नाड्कुस् मुनाः त डीइ चीःनाडःसु ।
 परमेस्वरपाय् ओउःकुस् ब्राड्ती मुमाया सुइमा इ काम् जाड्हसा
 खाय्नीली” त दाय्हती नीकोदेमस् दाय्हआ । ३ “दोड्सी दाय्हभनाड्
 रौ जीडः दोःमाःत परमेस्वरकोः राजी च्यवःसा सुइमा खाय्नीली” त
 दाय्हती येसुइ तोथातो ४ “ताड्हओ मान्तापाय् गत हायःती रौ
 जीडः दोःचाःनाः र । लयः आमाकोः तुक्हाडः द्यान्हती पोक्आक्-
 तीको फेरी ओत्सा गलमा खाय्बाय्उलु” त दाय्हती नीकोदेमस्
 ग्याड्हती नोःआ । ५ ओहाडःसैको येसु फेरी दाय्हआ “दोड्सीलेः
 परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसाकायः लयः आमा आपाकःसै दोःओ
 जीडः स्याव्ल । तीःसैमा परमेस्वरकोः ग्वालामःसै रौ जीडःपाय्
 दोःआक्सा खेःतो बा । ६ मान्ताकःसै मान्ताकोः जीडः ह दोःनाः
 परमेस्वरकोः ग्वालामःकःसै दोड् पेओ रौ जीडःखे दोःआनाः ।
 ७ डाइ तोओ रौ जीडःकोः कुरा सायःआक्तीको ग्याड्हतेःचाः ।

८ मारुःकायः मान्ताइ सायःसापाय् सायःनौ । गाःसै वाड्ओ गाःताड्
 आलनाः सुइमा चीःनीली लयः भ्वाक्ओहाडः लय्क्नाः । मारुःलो
 लेखा परमेस्वरकोः ग्वालामः लयः भ्वाक्ओहाडः वाहनाः । इलो
 लेखालेः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ गाःहाडः खेःयामा मान्ताकायः रौ
 जीडः बयःनौ बा” त दाय्हती येसुइ स्यान्ती तोआकान् । ९ इत
 स्यान्तोक्हाडः “इपाय् गत गत स्याव्चानाः रैस” त नीकोदेमस्
 दाय्हती व्हत्थातो १० “नाड्पाय् यहुदीकोः ताड्हओ स्यान्ओ
 मान्ता लेःतेःआः बा । दोह् हायःती इ कुरा चीःसा खाय्तेःउलु ।
 ११ दोड्सी दाय्हभनाड् डीइपाय् लयः च्यवःओमा लयः चीःओमा
 तोनेःनाड्सतो डीइ तोओकायः ड्हाम्तेःनीली । १२ डाइ ल्हाव्ह-
 दैबाड्हाडः स्याव्ओ कुरा तोनेःनाड्सतो नीड्इ ओउः कुरा ड्हाम्-
 तेःनीली त खेःया गत हायःती लाड्का स्याव्ओ कुराकायः
 ड्हाम्तेःचानी । १३ डा ओउः मान्ताकोः चोः त तोओ भुड्आले
 लाड्कासै ग्ल्युड्हाक्तीको फेरी लाड्काताड् लन्हती पाय्हती
 मुनाडः । अरुपाय् लाड्काताड् सुमा लन्हइली । १४ मान्ता याक्-
 गारसीःमालोहाडः मोसाइ उय्हले सीडःहाडः रु गम्ती योकोःआकान्
 मान्ता स्याक्ताक्सा थेडालेः । ओउःलो लेखालेः डाकायःमा च्युन्ती
 योकोःसा खेःतो । १५ ओहाडःसैको सुसुइ डाकायः ड्हाम्चाःताडः
 ओउःकायःलेः गलमा द्योक्मालो जीडः दोःनै बा” त दाय्हती येसु
 दाय्हआ । १६ परमेस्वरइ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्ताकायः आन पेतो
 रापनौ बा ओहाडःसैको ओउःमयःकायः इच्युक् राप्ती भ्यान्ते
 लयःकोः ल्हुड्गोरे चोः ल्होक्ती ल्हाआकान् । लयःकोः चोः
 ल्हाआक्तीको सुसुइ ओउःकायः ड्हाम्नानी ओउःखेलेः अरुलो
 लेखा ह्योक्ती वाय्तो स्याव्माःत गलमा द्योक्मालो रौ जीडः
 दोःनै । १७ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्कायः गालतुम्ती नोः-
 साखेकायः परमेस्वरइ लयःकोः चोः ल्होक्ओ खेःबाय्ल मान्ता
 दल्ताक्साखेकायः परमेस्वरइ चोः ल्होक्आथै । १८ ड्हाम्ओलम्-
 खेकायः गालतुम्ती नोःओ कुरा नाःल बा ड्हाम्मालोलम्खेकायः
 ड्हाहाडःसैलेः गालतुम्ती तोओ मुजेःनै दोह् हायःती दाय्हसा
 ओउःमयःइ परमेस्वरकोः ल्हुड् गोरे चोःकायः ड्हाम्आक्नीली ।

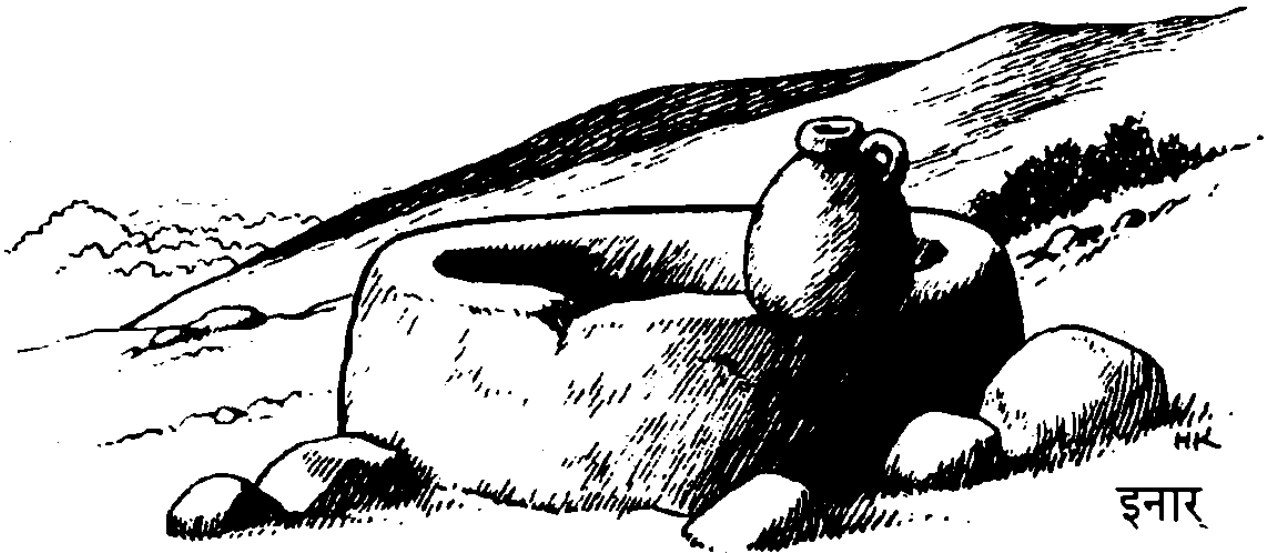
१६ ओउः गालतुमती नोःओ कुरा इलेःआः ल्हाव्हदैबाड्ताड् पेओ काम् जाड्हसाकायः थोड्ताक्लाड् वाड्तो ओउः थोड्ओसै ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम् न्हाड्तोलेः च्याक्ओहाडः मुसा भाक्-लेःनै लयःकोः रेव्ओ काम् जाड्हसा थेडा । इत हायःओकायः परमेस्वरइ गालतुमती नोःनाःथास । २० रेव्तो जाड्हओमयःखेइ ओउःमयःइ पेमालो जाड्हओ काम् अरुइ चीःताक्सा ग्यामाःत भ्यान्ते थोड्ओलेः भाक्माइली थोड्ओकःताड् वाड्माइली । २१ दोड् पेतो जाड्हओमयःखे थोड्ओकःताड् वाड्ने । परमेस्वरकोः पेओ काम् जाड्हती भ्यान्ते ओउः काम् फुतीलेः छ्यानःसा ग्यानै ।

२२ ओहाडःसैको लोने येसुमा ओउःकुस् वाह्ओमयःमा यहुदा अन्चलताड् दाहती वाड्आकाय् । वाड्आक्तीको येसु ओहाडः बाप्तीस्मा बयःधै मुओ खेःतो । २३ फेरी युहना त तोओइमा ऐनोन् त तोओ गाव्हाडः बाप्तीस्मा बयःधै मुओ । ओउः ऐनोन् गाव्पाय् सालीम् त तोओ द्याड्काय्तो खेःतो ओहाडः तीः नाःनाः । युहनाकःताड् मान्तालम्पाय् बाप्तीस्मा त्याक्लाड् वाड्धै मुइतो । २४ ओउः बेलाहाडः युहनाकायः थुनधाड्आक्थाल । २५ ओहाडः-सैको युहनाकुस् वाह्ओमयःपाय् यात्चाक् यहुदी मान्ताकुस् तानः-काय्ती नोःकाय्ओ खेःइतो । “लौ सुकोः बाप्तीस्मा दोड् पेओलेः” त नोःकाय्ती काय्काय्ती मुआकाय् । २६ काय्काय्तोक्हाडः युहनाकुस् वाह्ओमयः ओउःकःताड् वाड्ती “अ गुरुय नाड्कोः योर्डन् खोलाकोः उःसै मुतोक्हाडः यात्चाक्कायः नाड्इ दोक्ती छ्यानःतेःआकान् । द्याह् ओउःमा तेन्छ्याड् बाप्तीस्मा बयःलेःनौ मान्तालम् सबै ओउःकःताड् वाड्ने बा” त दाय्हती तोआथै । २७ “लौ परमेस्वरइ आःताः बयःमाःत मान्तापाय् दोह्मा दोःइली । २८ डापाय् ‘ओउः वाड्सा खेःओ ख्रीसलेः खेःबाय्डल । ओउःकोः इहासै वाड्ओआः ह डालेः’ त दाय्हती डाइ छ्यानःओ कुरा नीड्इ लयः नोइ सायःतेःआकानी । २९ लौ बीहा जाड्हतोक्हाडः दुलही मोमःचोः वानःओ साथीलम्इ ओउः मोमःचोः भाक्कायः बयःनानी । ओहाडःसैको मोमःचोः भाक्कः पाय्हओ बेलाहाडः ओउःकोः साथीलम् घ्युम्तो खेःइली चोडाय्तीलेः मुनै । ओउःलो लेखालेः

तेनछ्याड् मान्तालम् डाखेकःसै छीड्तोलेः येसुखेकःताड् न्हाड्तोलेः
वाड् नै डामा घ्युम्माःतो जुगाड् चोडायतीलेः मुनाडः । ३० ओउःखे
द्व्याह् ताड्हतो स्यावसा खेःतो डाखे मीतो स्यावसा खेःनाडः ।
३१ ओउः त्यावःअसै ग्ल्युड्हती वाड्ओ चाक्आः अरुसै च्योन्ह-
आनाः । डाखेपाय् कामःअ ल्हाव्हदैबाड्सै वाड्ओआः ड ल्हाव्ह-
दैबाड्कोःलेः मुनाडः ओउःत भ्यान्ते डाइ इ कामःअकोः कुरा ह
चीःती तोनाडः । ओउः लाड्कासै वाड्ओखेपाय् सबैसै ताड्हलेःनाः
बा । ३२ ओउःइ दोहलो च्यवःमानौ दोहलो सायःमानौ ओउः कुरालेः
ओउःइ छ्यानःती तोनौ । तोसापाय् तोलेःनौ ओउःइ तोओ कुरा
मान्ताइ ड्हामसा ग्याइली । ३३ सुखेलो ड्हामनानी ओउःइलेः
परमेस्वरकोः कुराकायः 'इपाय् दोड् कुरा लेःआः' त चीःसा स्वाय-
नानी । ३४ परमेस्वरइ ल्होकओ चोःपाय् ओउःइ परमेस्वरकोः कुरा
नोःनौ बा । ओउःपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः जुगाड् पेतो दोःती
भ्यान्ते इ कुरा चीःसा स्वायनौ । ३५ परमेस्वर आपाइ लयःकोः चोः
राप्ती भ्यान्ते ओउःकायः जाड्हसा ग्वम्मा दोहमा सबै बयः-
आकान् । ३६ ओहाडःसैको परमेस्वरकोः चोःकायः ड्हामओलम्खे
गलमा वाय्मालो गलमा द्योकमालो रौ जीडः दोःनै । सुसुइ ओउः
चोःकायः ड्हामनीली ओउःखे जीडः दोःबाय्इली ओउःकायः
परमेस्वरइ म्हर्ताकमाःत गलकायःमा न्युम्हताकनाःथास" त दाय्हती
तोआकान् ।

४ १ ओहाडःसैको "लौ युहनाकःताड् वाड्ओलम्कःसै न्हाड-
तोलेः नाःतो येसुकःताड् बाप्तीस्मा त्याकती ओउःकुस वाह-
साकायः वाड् नै" त दाय्हती फरीसीलम् नोःकाय्आकाय २ येसुखेइ
बाप्तीस्मा लयः क्रुतइ जाड्हउलु ओउःकुस वाहओमयःखेइ
जाड्हआकानी । ३ ओहाडःसैको ओउः फरीसी नोःकायओ कुरा
चीःआकतीको येसुपाय् यहुदा देससै फेती फेरी गालील अन्चलताड्
द्व्यान्हती वाड्आकाय् । ४ ओहाडः वाड्तोकहाडः समारीया त
तोओ देस्ताड् च्योलती वाहसा खेःतो । ५ च्योलती वाहतोकहाडः
सीखार् त तोओ गाव् द्याड्ओ इनार् तीःहाडः दाहआकाय् ।
६ ओउः इनार् तीः मुओ राड् उय्हले याकुब त तोओकोः खेःतो ।

ओउः राड्पाय् ओउःइ लयःकोः युसेफ् त तोओ चोःकायः बयः-
 आकान् । ओहाडःसैको ओउः इनार् तीःताड् दाह्ती वाड्ती येसु
 वाह्ओइ ह्याम्आ त भयान्ते ओउः तीःकोः छेव्हाडः न्यासलेःआ ।
 ७-८ ओहाडःसैको न्याम् दोपारे बेलाहाडः ओउःकुस् वाह्ओमयः
 बजारताड् जेःगा लेःलाड् आल्इतो येसु लयः भुड्आले मुओ ।
 ओहाडः न्यास्ती मुतोक्हाडः यात्चाक् समारीया देस्कोः मोमःचोः
 तीः हक्लाड् वाड्आ । ओउः मोमःचोः वाड्आक्तीको “लौ
 डाकायः तीः बयःची दा आन तीः अप्आलाडः” त दाय्हती येसु
 दाय्हआ । ९ “अहै गत हायःती नाड् यहुदीकोः मान्ताइ डालो लेखा
 समारीयाकोः मोमःचोःकः तीः तेतेःनाः” त दाय्हती ओउः मोमःचोः

इनार्

ग्याड्हती दाय्हआ दोह हायःती दाय्हसा ओउः बेलाहाडः यहुदी-
 लम्इ समारीया देस्सै वाड्ओमयःकः अह्ती ब्राड्काय्सा ग्याइली ।
 १० ओहाडःसैको “लौ दीदी परमेस्वरइ दोह बयःसा भाक्नाः त
 नाड्इ चीःमातेःउलु । डा तीः तेलाड् वाड्ओ सुलो त चीःमातेःउलु
 नाड्इ चीःआ त खेःया डाकः तेतेःचाः खेःतो । ओहाडःसै डाइ रौ
 जीडः दोःताक्सा तीः बयःजेःचेःनाड् खेःतो” त दाय्हती येसुइ
 तोआकान् । ११ “अ साहीप्य ओउः इनार्कोः घाड्पाय् आन
 भयुम्हलेःनाः बा गत हायःती इ पेओ तीः बयःसा स्वाय्तेःचौ ।
 नाड्कोः हक्सा थोक् नाःबाय्ल । १२ डीकोः तोकानः याकुब् त
 तोओइ इ इनार्पाय् जाड्हताडःआकान् । जाड्हआक्तीको ओउःमा

ओउःकोः चोःलमइमा स्याःलमइमा इकोः तीः तुङ्आकानी । ओउः-
कोः इनार्कोः तीःसै नाङ्इ बयःसा तीः पेनाः त खेःया दोङ्सी
नाङ्पाय् याकुबसै ताङ्हतोतेः खेःतेःचाः” त दाय्हती ओउः मोमःचोः
दाय्हआ । १३ “सुसुइलो इ इनार्कोः तीः तुङ्नौ ओउःखेलेः लोने
फेरीलेः तीः अप्तो स्याव्चै । १४ सुसुइ डाइ बयःसा तीः तुङ्नौ
ओउःखे गलमा द्योक्मालो रौ जीङः दोःती अरु तुङ्सा परल । इ रौ
जीङः दोःताक्सा तीःपाय् डाकःसै गलमा लय्ङ्तीलेः वाङ्नाः” त
दाय्हती येसु त्याङ्आ । १५ “लौ उया साहीप् ओउः तीः बयः-
चाक्ची दा ओहाङःसै डा तीः अप्माःत भयान्ते इहाङः हक्लाङ्
वाङ्सा परलाम्” त दाय्हती १६ “लौ उया द्याह् पाय्हअ नाङ्कोः
बुधा गोत्ती वानःउ दा” त येसुइ दाय्हती तोउतो १७ “डापाय् बुधा
नाःबाय्ङल” त दाय्हती ओउः मोमःचोः त्याङ्आ । १८ “माः रैस
‘डा बुधा नाःङल’ त दाय्हती दाय्हओ दोङ् कुरा लेःआः बा ।
नाङ्कोः बुधापाय् पोडाज्योः खेःइतो ओउः नाङ्कुस् तेनछ्याङ्
याक्ओ गोय्चोःपाय् नाङ्कोः बुधा खेःबाय्ल । नाङ् दोङ्सीलेः
त्याङ्तेःआची” त दाय्हती येसु त्याङ्आ । १९ “अहै नाङ्पाय्
यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयः लेःतेःआः बा । २० लौ
डीकोः आय्कानः तोकानःखेइ इहाङः मुओ बुम्हाङः परमेस्वरकायः
माननीतो ती नीङ् यहुदीलमखेइ ‘खेःल इहाङः मानसा स्याव्ल
यरुसालेम् सहरहाङः भुङ्आले परमेस्वरकायः मानसा खेःतो’ त
दाय्हती तोतेःताडी” त दाय्हती ओउः मोमःचोः दाय्हआ । २१ “लौ
दीदी दोङ्सीलेः लोने स्याङ्हससै इ बुम्हाङःमा यरुसालेम्हाङःमा
मानसा परल । परमेस्वरकायः गाःहाङः खेःयामा मानसा स्याव्नाः
बा । २२ तेनछ्याङ् नीङ् समारीया देस्कोः मान्तालमखेइ परमेस्वर-
कायः मानसा पेतोलेः चीःधाङ्तेःनीली । डीखेइ चीःनानी दोह्
हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः दल्ताक्ओ कुरा डी यहुदी मान्तालम्-
कःसै दोःआनाः । २३ लोने परमेस्वर आपाकायः दोङ् इहाम्ओमयःइ
सबै कुरा पेतो चीःती गाःहाङः खेःयामा मोताक्ती माननाःथै । ओउः
बेलाहाङःपाय् दाह्खेःआ । माः रैस दाह्ओआः बा । २४ परमेस्वरलेः
मान्तालो लेखा खेःबाय्ल ओउःपाय् गाःहाङः खेःयामा मुनाः

ओउःकायः मान्तालमइ लहुड्हाडः दोड् पेतो चीःती मानसा खेःतो बा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । २५ “ओउः मासी त तोओ खीस्पाय् ‘वाड्आनाः’ त डाइ चीःआलाडः । वाड्तोकहाडः ओउःइ सबै कुरा छ्वान्हनाःताडी” त दाय्हती ओउः मोमःचोः दाय्हआ । २६ “लौ डा नाड्कुस् नोःओ चाक्पाय् ओउःलेः खेःनाडः बा” त दाय्हती येसु त्याड्लेःआ ।

२७ ओहाडःसैको ओउःत नोःतोकहाडः येसुकुस् वाह्-ओमयः दाह्आकाय् । दाह्आक्तीको येसु यात्चाक् मोमःचोःकुस् नोःकाय्ओ च्यवःती ग्याड्हआकाय् । ग्याड्हसापाय् ग्याड्हइतो “लौ दोह् हायःलाड् वाड्तेःआ” त वह्त्सामा ग्याइली “दोह् हायःतीतेः इ मोमःचोःकुस् नोःकाय्ती मुतेःनाः” त दाय्हती वह्त्सामा सुमा ग्याइली । २८ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःपाय् लयःकोः पोम् फेती गाव्ताड् पाय्हआ । ओहाडः दाह्ती २९ “लौ योलाड् वाड्न् दै । डाइ जाड्हओ कुरा यात्चाक्इ सबै छ्वानःती तोआबत्ताडः बा । ओउःपाय् ओउः वाड्सा खेःओ खीस् त तोओलेः यादो” त दाय्हती ओउः मोमःचोः गाव्कोः मान्तालमकायः ल्हाक्ती तोआ-थास । ३० एत सायःआक्तीको ओउः गाव्कोः मान्तालम् आलती येसुकःताड् योलाड् वाड्आकाय् । ३१ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोः गाव्ताड् पाय्हतोकहाडः येसुकुस् वाह्ओमयः ओउःकःताड् वाड्ती “लौ गुरुय द्याह् जेःगा जेःउ दा” त दाय्हती तोनीतो ३२ “खेःल डाकायः नीड्इ चीःमालो जेःगा मुबत्नाःताडः” त दाय्हती येसु दाय्हआ । ३३ “लौ इकायः सुलाडःइ जेःगा वानःती बयःआथै यादो” त दाय्हती येसुकुस् वाह्ओमयः नोःकाय्आकाय् । ३४ ओउः-मयः एत नोःकाय्तोकहाडः “लौ डाकायः ल्होकओ परमेस्वर आपाकोः काम् जाड्हती स्वाय्सा इत हायःसाकायः लहुड् क्राय्-आताडः । ३५ नीड्पाय् ‘चार महीना पुत्आक्तीको ओउः राड्कोः सायः त्युम्हती वानःसा बेला दाह्नाः’ त दाय्हती दाय्हतेःनै । दोड्सी दाय्हभनाड् योनु दा ओउः राड्कोः सायःलम् द्याह्लेः मीन्ओ लेःआः बा द्याह् त्युम्हती वानःसा खेःतो । ३६ सुसुइ परमेस्वरकःताड् मान्तालम् त्युम्हती वानःचाःनानी ओउःकोः जाड्हभ्याड्कोः

मुलेःनाः । ओउः वानःओलम्पाय गलमा द्योकमालो जीडः दोःलेःनै
 ओउःत भयान्ते ओउः पेओ समचार वारओ चाक्मा ओउः त्युम्हती
 वानःओ चाक्मा ओउः नीसचाक् चोडायतोलेः स्याव्नाःच ।
 ३७ 'यात्चाक्खेइ वारनौ अरु थे चाक्खेइ त्युम्हती वानःनौ' त
 दाय्हती जवतेःनानी ओउः जवती नोःओ कुरापाय दोड कुरा लेःआः
 बा ३८ दोह हायःती दाय्हसा नीडकोः लयः वारओ राड्लम् त्युम्ह-
 साकायः ल्होकनेःनाड्सल । अरुइ जाड्हओ कामकोः जाड्हभ्याड्-
 कोः नीड्कायःमा दोःबततेःनै" त दाय्हती येसुइ स्यान्आथास ।
 ३९ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोः "डाइ जाड्हओ कुरा यात्चाक्इ
 सबै छ्यानःती तोआबतताडः" त दाय्हओ ल्हाक्काय सायःती नाःतो
 ओउः गावकोः मान्तालम्इ येसुकायः इहाम्आथै । ४० ओहाडःसै
 ओउःकःताड् वाड्ती "लौ डीकुस् मुअ" त दाय्हती ब्रीड्हती थुनओ
 कुरा तोनीतो ती ओउःत ब्रीड्हती तोआक्तीको येसु ओउःमयःकोः
 गावहाडः नीसदीन्कायः मुआकाय् । ४१ ओहाडः मुतोक्हाडः अरु
 मान्तालम्इ येसुकोः लयः स्यान्ती नोःओ कुरा सायःती ओउःकायः
 इहाम्आथै । ४२ "लौ नाडकोः ल्हाक्काय सायःओ खेःल ओउःकोः
 स्यान्ओ डी लःलयः नोइ सायःआलाडःसु त भयान्ते 'दोड्सीलेः
 मान्ताकायः दल्ताक्लाड् वाड्सा चाक् इ लेःआः बा' त चीःनाडः-
 इसी ओहाडःसै ओउःकायः द्याह इहाम्नाडःसु" त दाय्हती ओउः
 मोमःचोःकायः तोआकानी ।

४३ ओहाडःसैको नीसदीन् पुत्आक्तीको येसुपाय ओउः
 गाव् फेती गालील अन्चलताड् आल्आकाय् । ४४ "लौ लयःकोः
 देसहाडः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताकायः सुइमा इहाम्-
 थाल" त दाय्हती येसु दाय्हभुड्ओ खेःतो । ४५ ओहाडःसै गालील
 वाड्तोक् बेलाहाडः ओहाडःकोः मान्तालम्इ पेतोलेः रोम्आथै ।
 इहासै ओउःमयःमा यरुसालेम्ताड् भोस् जाड्हलाड् आल्ती
 ओहाडः येसुइ दोह दोह हायःओ त सबै च्यवःआकानी ओउःत
 भयान्ते येसु गालीलताड् वाड्ओ बेलाहाडः ओउःमयःइ ग्याती
 रोम्आथै । ४६ ओहाडःसैको फेरीलेः काना त तोओ गावताड्
 दाह्आकाय् । ओहाडः येसुइ इहासै घ्याम्पाहाडः मुओ तीःपाय दोड्

पेओ धाक्सायःकोः तीः थाड्ताक्ओ खेःतो । ओहाडःसैको ओहाडः दाह्ती वाड्तोक् बेलाहाडः यात्चाक् दरबाल् कीम्कोः ताड्हओ मान्ता वाड्आ । ओउःकोः चोःपाय् कफरनाहुम् त तोओ सहरहाडः जीक्ती मुओ खेःतो । ४७ “लौ येसु यहुदीयाकःसै इहाडः वाड्आ” त दाय्हओ सायःती ओउः जीक्ओ चोःकोः आपा येसुकः-ताड् काःहाल्लाड् वाड्आ । येसुकःताड् काःहाल्लाड् वाड्ती “लौ डाकोः चोः सीखेःआ बा । ओउःकायः स्याक्ताक्लाड् वाड्चाक्ची दै” त तेती तोआथै । ४८ “लौ नीड् मान्ताइपाय् ग्याड्हराय् आःताः च्यवःमाःत गलमातेः ड्हाम्तेःनीली” त दाय्हती येसु दाय्हआ । ४९ “खेःल साहीप्य वाड्चाक्ची दै उया डाकोः चोः सीआनाः” त दाय्हती फेरीलेः तेतो ५० “लौ पाय्हअ दा नाड्कोः चोः द्याह् स्योक्आ बा” त दाय्हती येसुइ तोआथै । एत तोओ कुरा ड्हाम्ती ओउः ताड्हओ मान्ता पाय्हआ । ५१ पाय्हती वाड्तोक्हाडः कीम् दाह्धाड्माःखाहाडः यात्नीस् ओउःकोः नोकरीलम् ओउःकायः क्रुस्लाड् वाड्आकाय् “लौ नाड्कोः चोः स्याक्आ जेःआ बा” त दाय्हती ल्हाक्ती छ्यानःनाःथै ५२ “लौ उया डाकोः चोः गलहाडःसै सेलः स्याव्आ” त दाय्हती व्हत्थासतो “योह् न्याम् घेलओहाडःसै अय्ओ स्यम्ती ल्हयोड्आ बा” त दाय्हती त्याड्आकाय् ५३ “ओउःत खेःओ येसुइ ‘लौ नाड्कोः चोः स्याक्आ’ त तोओमाकादे डाकोः चोः स्याक्माकादे” त आपाइ चीःआकान् । ओहाडःसै ओउःमा ओउःकोः कीम्कोः मान्तालम्इमा येसुकायः ड्हाम्आकानी । ५४ एत हायःओकुस् यहुदीया अन्चल्सै फेतोक्-हाडः येसुइ गालीलहाडः नीस् ग्याड्हराय् जाड्हआकान् ।

५ १-२ ओहाडःसैको यहुदीलम्कोः भोस् स्याव्ती येसु यरुसालेम् सहरताड् आल्आकाय् । ओहाडः यात्ज्योः बेथ्-सैदा त तोओ दुम्हान् खेःतो । ओउःपाय् भेदामेत्छ्याःकोः धोका द्याड्तोलेः मुओ खेःतो । छेव् छेव्हाडः पोडाज्योः एनःती मुसा थाव्लम् खेःतो । ३ ओहाडः नाःतो जीक्ओलम् हुम्आकाय् । मीक् लोकओमा दोम् क्ल्याय्ओमा क्रुत् स्नुत्ओमा सबै ओउः तीः साड्हसाकायः ल्युड्हती एनःती मुओ खेःइतो । ४ बेला बेलाहाडः

यात्चाक् परमेस्वरइ ल्होक्ओ लाङ्कामयः तीः साङ्हताक्लाङ्
वाङ्ताडःओ खेःतो । तीः साङ्हतोक्हाडः “सु जीक्ओ मन्ता
तीःहाडः अरुसै इहा च्युपती पोक्चाः ओउःलेः सेलः स्याव्ताडःनाः”
त तोती मुओ खेःतो । ५ ओउः जीक्ओलम्कःहाडः यात्चाक् गुती
जीक्ओ मन्ता मुओ ओउःपाय् आत्तीस् साल्कायः जीक्ती मुओ
खेःतो । ६ ओहाडःसैको येसु वाङ्ती ओउः मन्ताकायः च्यवःआथै
“इ मन्तापाय् नाःतो साल्कायः जीक्तीलेः मुनाः” त चीःती “लौ
नाङ् सेलः स्याव्सा भाक्तेःनाःया” त दाय्हती व्हत्थातो ती ७ “लौ
साहीप्य तीः साङ्हओ बेलाहाडः डाकायः तीःहाडः पोक्ताक्सा
मन्ता सुमा नाःडल । तीःहाडः पोक्सा बोडःओहाडः अरु मन्ता
डासै इहा पोक्नाः” त दाय्हती ओउः जीक्ओ मन्ता त्याङ्आ ।
८ “लौ च्योक्अ दा । नीङ्कोः न्हाप्लावः खुम्ती लात्ती वाह्अ”
त दाय्हती येसुइ तोउतो ९ ओउःइ तोमाकादे ओउः जीक्ओ मन्ता
सेलः स्याव्ती न्हाप्लावः लात्ती वाह्माकादे । ओहाडःसैको ओउः
दीन्पाय् यहुदीलम्कोः धोओ दीन् खेःतो । १० ओउःत भयान्ते ओउः
यहुदीलम् वाङ्ती “तेन्पाय् धोओ दीन् लेःआः बा । नाङ्कोः
न्हाप्लावः तेन् लात्सा स्याव्ल” त दाय्हती ओउः इहा जीक्ओ
मन्ताकायः जान्आकानी । ११ “डाकायः स्याक्ताक्ओ मन्तापाय्
ओउःइलेः तोआताडः बा ‘नाङ्कोः न्हाप्लावः लात्ती वाह्अ’ त
ओउः मन्ता दाय्हती तोआताडः” त दाय्हती त्याङ्आ ।
१२ “ओउःत तोओपाय् सुलो” त दाय्हती यहुदीलम्इ व्हत्थातो
१३ ओउः मन्ताइपाय् चीःउलु ओउःकायः स्याक्ताक्आक्तीको
येसुपाय् हुम्ओ मन्तालम्कःताङ् मीह्ती ज्याल्आ । १४ ओहाडः-
सैको येसु आल्ती लोने ओउः मन्ताकायःपाय् मन्दीरहाडः क्रुस्आथै
“लौ नाङ् सेलः मुतेःनाः द्याह् रेव्ओ काम् ताःताः जाङ्हताःउलु ।
नाङ्इ रेव्ओ जाङ्हतेःचनौ त खेःया न्हाङ्तोलेः क्लोःतो स्याव्तेः-
चाः” त दाय्हती येसुइ तोआथै । १५ ओहाडःसैको ओउःत तोआक्-
तीको ओउः मन्ता यहुदीलम्कःताङ् द्यान्ह्ती वाङ्ती “लौ डाकायः
स्याक्ताक्ओपाय् ‘येसु’ त तोओ लेःआः बा” त दाय्हती छ्यानः-
आकान् । १६ ओउःत चीःती ओउः यहुदीकोः ताङ्हओ मन्तालम्इ

येसुकायः लीह्सीःओ बयःआकानी “ओउःइ यात्चाक्कायः धोओ दीन्हाडः स्याक्ताक्आकान्” त दाय्हती ओउःकायः लीह्सीःओ बयःनीतो १७ “लौ डाकोः परमेस्वर् आपाइ गलकायःमा पेओ काम् जाड्हती मुबाय्नाः डाइमा ओउःतलेः हायःसा खेःनाडः” त दाय्हती येसु त्याड्आ । १८ एत सायःआक्तीको ओउःमयः न्हाड्तीलेः ल्हुड् मल्हतो स्यावती “लौ इपाय् डीकोः धोओ दीन्हाडः स्याक्ताक्-माआकान् परमेस्वर्कायः ‘डाकोः आपा’ त दाय्हती लयःकायः तोती ‘परमेस्वर्च्युक् ताड्हओ लेःआः ड’ त ताःमाआकास रैस” त नोःकाय्ती ओउः यहुदीलम्इ येसुकायः सात्सालेः बोडःआकानी । १९ ओहाडःसैको “लौ दोड्सीलेः तोनेःनाड्स बा ओउः चोःपाय् लयःइलेः दोह्मा हायःसा स्वाय्उलु ओउःकोः परमेस्वर् आपाइ जाड्हओ काम्पाय् ओउः ह च्यवःआक्तीको चोःइमा जाड्हलेःनौ । गतलो ओउः आपाइ हायःचौ ओउःतलेः ओउःकोः चोःइमा हायःनौ । २० आपाइ चोःकायः राप्ती भ्यान्ते ओउःकायः सबै लयः जाड्हओ काम् छ्यानःनाःथै । माः रैस लोने ओउःकोः चोःकायः न्हाड्तीलेः ताड्हओ काम् छ्यानःनाःथै ओउः कुरा च्यवःती नीड् आन ग्याड्हतेःनै । २१ आपाइ सीओलम्कायः उह्ती च्योक्ताक्सा स्वाय्नौ ओउःतलेः ओउःकोः चोःइमा लयः भाक्ओ जाड्हती सीओलम्कायः च्योक्ताक्लेःनौ । २२ ओहाडःसै मान्ताकायः तय्-छनःती योसा काम्पाय् आपाइ लयः जाड्हउलु ओउः काम्पाय् चोःकायः सबै जाड्हसाकायः नाती बयःआथै । २३ बयःआक्तीको आपालो लेखा एडःतो चोःकायःमा एडःतोलेः स्यावनाः । सुसुइ चोःकायः एडःथाल ओउःइलेः चोः ल्होक्ओ आपाकायःमा एडः-थाल । २४ दोड्सी दाय्हभनाड् सुसुइ डाइ तोओ कुरा सायःती डाकायः ल्होक्ओ आपाकायः पेतो ड्हाम्नाःथै ओउःलेः गलमा द्योक्मालो जीडः दोःआनै बा । ओउःपाय् लयःकोः ड्हा जाड्हओ रेव्ओ काम् जाड्हभ्याड्कायः न्युम्हमाःत सीओहाडःसै उह्ती च्योक्आलेः स्याव्नाः । २५ दोड्सीलेः लोने ओउः सीओलम्इ डा परमेस्वर्कोः चोःकोः नोःराय् सायःती ओउःमयःमा उह्ती च्योक्आनै बा । माः रैस ओउः बेला दाह्खेःआ बा । २६ आपापाय् जीडःकोः

सीलाड् लेःआः बा ओउःत भयान्ते चोःकायःमा ओउःतलेः जीडः
 दोःताक्सा ग्वम्लेः बयःआकान् । २७ ओहाडःसै ओउःकोः चोःपाय्
 'मान्ताकोः चोः' त तोओ लेःआः ओउःत खेःओ ओउःकायः सबै
 तय्छनःती योसा ग्वम् बयःआथै । २८ एत हायःओ चीःती
 ग्याड्हतेःचै लोने सबै पाम्हती वाय्ओलम्इ ओउःकोः हाव्नयः
 सायःती २९ तेसलम्सै ग्ल्युड्हनै । पेओलम्खे उहती च्योक्आक्तीको
 सेलः स्याव्नै रेव्ओलम्खे च्योक्आक्तीको न्युम्ह्तोलेः स्याव्नै ।
 ३० ओउः तय्छनःती योसा काम् डाकायः ल्होक्ओ आपाकोः
 ल्हुड्तुक् आःताः चीःमाःत डाइ दोह्मा जाड्हसा खाय्डल । ओउःत
 हायःती ओउः तय्छनःती योसा काम्पाय् डाइ पेतोलेः जाड्हनाडः
 लयःकायः खेःल डाइ ल्होक्ओ परमेस्वरकायः ह ओउः काम्
 जाड्हनाडः ।

३१ इ कुरा डाइ लयः तोओ ह खेःल । डा लयः भुड्आले
 तोचाडः त खेःया ओउः तोओपाय् ड्हाम्सीःओ खेःल । ३२ अरुइ
 डाकोः कुराकायःपाय् पाःती नोःनौ । फेरी ओउः पाःती तोओ
 कुरापाय् 'दोड् कुरा लेःआः' त डाइ चीःनाडः । ३३ नीड्इपाय्
 युहनाकोः कुरा सायःसा थेडा लयःकोः मान्ताकायः ल्होक्तेः-
 आकानी ओउःइ दोड् कुरा छ्यानःतेःइतो ३४ डाकायः पाःती
 तोसाकायः युहनालेः परल सुमा परल । नीड्कायःपाय् 'ड्हाम्आक्-
 तीको दलत्तो स्याव्तेःपै' त दाय्हती इ युहनाकोः कुरा तोनेःनाड्स ।
 ३५ युहनाखे आन थोड्ओ बत्तीलो लेखालेः पेओ कुरा छ्यानःतेः-
 आकाय् । ओउःकोः कुरापाय् यात् चीच्योक्कायः सायःती नीड्
 चोडाय्ओ खेःतेःइतो ३६ डाकायः पाःती तोओ कुराखे युहनाकोः
 कुरासै ताड्हलेःनाः बा । डाइ जाड्हओ काम्लम् दपताक्साकायः
 डाकोः आपाइ बयःआताडः । ओउः काम्लम् च्यवःती डाकायःपाय्
 'परमेस्वरइ ल्होक्आथै' त चीःसा खाय्तेःनानी । ३७ ओहाडःसै
 डाकायः ल्होक्ओ परमेस्वर आपाइमा डाकायः पाःती तोलेःनौ ।
 ओउःकायः नीड्इ गलकायःमा नोइ सायःतेःनीली ओउःकोः रूप्पाय्
 मीक्इ गलकायःमा च्यवःतेःनीली । ३८ ओउःइ तोओ कुरापाय् नीड्-
 कोः ल्हुड्हाडः जुगाड् मुल दोह हायःती दाय्हसा ओउः आपाइ

ल्होक्ओ चाक्कायः नीड्इ ड्हाम्तेःनीली । ३६ परमेस्वरकोः आखरःपाय् नीड्इ 'लौ इ आखरःपाय् पहती डी रौ जीडः दोःनाः-तय्ही बा' त ताःती आन पहती मुतेःनै ओउः आखरःहाडः डाकोः कुरा मुलेःनाः । ४० ओहाडः डाकोः कुरा मुसापाय् मुलेःनाः आखरः पहआक्तीको नीड् रौ जीडः दोःसाकायः डाखेकःताड् वाड्सा ग्यातेःइली ।

४१ मान्ताकोः लुड्ती नोःओ कुरा डाकायः परल । ४२ नीड्कोः ल्हुड्पाय् चीःनेःनाड्स बा । नीड्इ ल्हुड्हाडः परमेस्वर आपाकायः पेतोतेः राप्तेःनीली" त दाय्हती येसुइ ओउः यहुदीलम्-कायः तोआथास । ४३ "लौ डा परमेस्वर आपाकःसै वाड्डोतो नीड्इ डाखेकायः रोम्सा ग्यातेःइली । अरु परमेस्वरकःसै वाड्मालो लयःकोः मय्ड्हाडः वाड्ओ मान्ताखेकायः नीड्इ रोम्सा ग्यातेःनै बा । ४४ लयःमयःइ लुड्ती तोओ कुराखे नीड् भाक्तेःनै ओउः यातैज्योः मुओ परमेस्वरइ लुड्ती तोओ कुराखे नीड् भाक्तेःइली ओउःत भयान्ते डाकायःपाय् ड्हाम्तेःनाड्सल । ४५ नीड्कायःपाय् डाखेइ परमेस्वरकःताड् गालतुमती तोसा परडल नीड्इ ड्हाम्सा ग्याओ मोसा त तोओखे ओउःइलेः गालतुमतीलेः तोतेःनै बा ४६ दोह हायःती दाय्हसा ओउःइ दोड्सीलेः डाकोः कुरा छ्यानःती लेखओआः डाकायःपाय् नीड्इ ड्हाम्सा ग्यातेःइली । मोसाकोः छ्यानःराय् नीड्इ ड्हाम्तेःआकान् त खेःया डाकायःमा ड्हाम्तेः-चानाड्स खेःतो । ४७ ओउःकोः छ्यानःराय् ड्हाम्माःत भयान्ते डाइ तोओ कुरामा ड्हाम्तेःनाड्सल" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

६ १ ओहाडःसैको एत नोःआक्तीको लोने येसु गालीलकोः तीःपाय् दोड्गाहाडः त्यातती आलआकाय । ओउः तीःकोः अरु मय्ड् 'तीबेरीयस्' त तोओलेः । २ ओउः तीः त्यातती आल-तोक्हाडः नाःतो मान्तालमइ ओउःकायः गुल्हआथै । ओउःमयःइ येसुकोः स्याक्ताक्ओ ग्याड्हराय् च्यवःती भयान्ते येसुकायः गुल्हती वाड्आकाय । ३ ओहाडःसै येसु दाहती लयःकुस् वाहओमयःकुस् यातज्योः बुम्हाडः लन्हती ओहाडः च्युडःती मुआकाय । ४ ओउः बेलाहाडः यहुदीलमकोः 'च्योलओ दीन' त तोओकोः भोस् जाड्हसा

बेला दाहस्वेःआ । ५ ओहाडःसैको ओहाडः च्युडःती मुतोक्हाडः
 “नाःतो मान्ता हुम्लाड् दाहती वाड्ओ” त येसुइ च्यवःआकान्
 ६ “इच्युक् नाःतो मान्तापाय् सोरती बयःसाकायः जेःगा गाःहाडः
 दोःचाः” त दाह्ती येसुइ फीलीपकोः ल्हुड्तुक् योसाकायः वहत्-
 थातो “डाइ लयः बयःसा स्वायनाडः” त येसुइ लयःकोः ल्हुड्हाडः
 चीःआकास । ७ “सबैकायः बल बल थोप्ती बयःसाकायः नीस्सै
 चान्दी पैसा धान्ल” त दाह्ती फीलीप् त्याड्आ । ८-९ “लौ इ
 यात्चाक् हौलम् मान्ता मुनाः । ओउःकोः नीस्मोसा डाः पोडाकेरः
 जौकोः लाड् मुनाः । मुसापाय् मुलेःनाः ओउःपाय् इच्युक् नाःतो
 मान्ताकायः जुगाड्मा थोप्थासल” त दाह्ती अन्द्रीयस् त तोओ
 पत्रुस्कोः हौइ तोआथै । १० एत तोती “लौ सबैकायः च्युडःताक्नु
 दा” त दाह्ती येसुइ लयःकुस् वाह्ओमयःकायः तोआथास ।
 ओहाडः आन लाड्गनः मुओ ओउःत भयान्ते ओहाडः सबै च्युडः-
 आकाय् । ओउःमयः गोय्चोः भुड्आले पास हजारच्युक् स्वेःइतो ।
 ११ ओहाडःसैको ओउः पोडाकेरः लाड् त्याक्ती परमेस्वरकायः
 “च्युता” त तोती येसुइ लाड्मा फन्ह्ती फन्ह्ती सबैकायः थोप्-
 ताक्ती ल्हाआथास । डाःमा ओउःतलेः ल्हाआथास । ओउः
 लाड्मा डाःमा त्याक्ती सबै कोस्तोलेः जेःआकानी । १२ कोस्तो
 जेःआक्तीको “लौ य्हुन्ह्लम् रोत्ती त्युम्हुनु दा दोह्मा वाय्लाम्” त
 दाह्ती येसुइ तोथासतो १३ मान्तालम्इ ओउः पोडाकेरः लाड्
 जेःआक्तीको ओउःमयःइ वेओ य्हुन्ह्लम् रोत्ती बारगोता धाकर-
 कायः ब्लीड्तोलेः काआकानी । १४ एत ग्याड्हसीःओ च्यवःती
 “लौ दोड्सीलेः इपाय् इहाडः वाड्सा स्वेःओ परमेस्वरकोः कुरा
 छ्यानःसा मान्ता लेःआः बा” त दाह्ती हुम्ओ मान्तालम् नोःकाय्-
 आकाय् । १५ ओउःत नोःकाय्तोक्हाडः “लौ इमयःइ डाकायः
 चुम्ती लयःकोः राजा स्याव्ताक्सा बोडःनाःताडः” त येसुइ चीःती
 फेरीलेः लयःभुड्आले स्यालुड्ताड् ज्याल्आ ।

१६ ओहाडःसैको द्याह्मयःलोहाडः येसुकुस् वाह्ओमयः
 गालील तीःताड् आल्आकाय् । १७ ओहाडः आल्ती यात्ज्योः
 दोड्गाहाडः पोक्ती कफरनाहुम्ताड् त्यात्सा बोडःआकानी ।

त्यात्सा बोडःतोक्हाडः न्याम् याहओ खेःतो येसुपाय् ओउःमयःकः-
 ताड् द्यान्हती वाड्धाड्इली । १८ ओहाडःसैको ओउःमयः दोड्-
 गाहाडः वाहतोक्हाडः गाय्ध वाड्ती तीःकायःमा दोड्गाकायःमा
 आन साड्हताक्आकान् । १९ ओउः दोड्गाकायः पास कीलोमीतर
 चलावआक्तीको ओउःमयःइ येसुपाय् तीःकोः माल्गाहाडः वाहओ
 च्यवःआकानी । ओउःपाय् दोड्गाकःताड् वाड्ओ च्यवःती येसुकुस्
 वाहओमयःपाय् आन रैआकाय् । २० “लौ डा लेःआः दाने रैलाम्”
 त दाय्हती येसुइ तोआथास । २१ एत तोआक्तीको “ओउः येसुलेः”
 त चीःती ओउःकायः दोड्गाहाडः त्याक्ती वानःसा ग्याआकाय् ।
 दोड्गाहाडः वानःआक्तीको ओउःमयः रेन्हतोलेः तीःकोः उःसै दाह-
 आकाय् । २२ गालील तीःकोः उःसै दाहती ओहाडःसै अनम्हकोः
 स्याड्हलोहाडः ओउः तीःकोः इःसै हुमती मुओलमइ येसु ओउःमयः-
 कुस् मुमालो च्यवःती “येसुपाय् लयःकोः मान्ताकुस् दोड्गाहाडः
 पोक्आक्ल आने अरु दोड्गा नाःल । ओउःकुस् वाहओमयःपाय्
 लयःभुड्आले त्यात्आकाय्” त चीःती नोःकाय्आकाय् ।
 २३ ओउःत नोःकाय्तोक्हाडः तीबेरीयस् त तोओ सहरसै अरु दोड्-
 गालम् वाड्ती दाहआ । ओउः दोड्गालम् दाहती वाड्ओ थाव्पाय्
 येसुइ इहासै “च्युता” त तोती सबैकायः जेःगा बयःओहाडः द्याड्-
 तोलेः खेःतो । २४ दोड्गालम् दाहआक्तीको “लौ येसुमा ओउःकुस्
 वाहओमयःमा इहाडः मुइली” त दाय्हती ओउः हुमओ मान्तालम्
 दोड्गाहाडः पोक्ती कफरनाहुमताड् त्यात्ती येसुकायः बोडःलाड्
 आल्आकाय् ।

२५ ओहाडःसैको तीःकोः उःसै येसुकायः च्यवःती “लौ
 गुरुय इखा नाड् गल दाहतेःआ” त दाय्हती व्हत्थातो २६ “दोड्-
 सीलेः नीड्इपाय् डाइ बयःओ जेःगा कोस्तोलेः जेःतेःआकानी । फेरी
 जेःगा बोडःलाड् वाड्तेःआकाय् । ग्याड्हराय् जाड्हआक्तीको
 डाकायःपाय् ‘सुलो’ त सायःसाकायः बोडःलाड् वाड्तेःइली ।
 २७ लौ इ ल्हाव्हदैबाड्कोः जेःगालम् सय्ड्ती ल्हयोहती वाय्नाः
 ओउः जेःगाखेकायः केलःती काम् जाड्हमाःत ओउः गलमा द्योक्-
 मालो रौ जीडः दोःताक्सा जेःगाखेकायः काम् जाड्हनु । इ

जेःगापाय् डा मान्ताकोः चोः त तोओइ बयःनेःनाड्स । एत हायः-
 साकायः डाकोः परमेस्वर आपाइ डाकायः दोक्तीलेः गम्आताडः
 बा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । २८ “लौ परमेस्वरकोः काम
 जाड्हसाकायः दोह हायःसा खेःडीतो” त दाय्हती वहत्आकानी
 २९ “परमेस्वरइ ल्होक्ओ चाक्कायः ड्हामनु दा । इलेः परमेस्वरकोः
 काम्पाय्” त येसु दाय्हती त्याड्आ । ३० “ओउःत खेःओ नाड्कोः
 कुरा ड्हामताक्साकायः डीकायः दोह दोह ग्याड्हराय् जाड्हतेः-
 नाःताडी । ३१ डीकोः आय्कानः तोकानःलम्इ मोसाइ बयःओ
 ‘मन्न’ त तोओ आम्ह जेःताडःआकानी ‘ओउःइ लाड्कासै दोःओ
 जेःगा बयःआथास’ त आखरःहाडः लेखती मुनाः” त दाय्हती ओउः
 हुम्ओ मान्तालम् दाय्हआकाय् । ३२ “दोड्सी दाय्हभनाड् मोसाखेइ
 बयःओ थोक्लम् दोड् लाड्काकोः जेःगा खेःआक्ल ओउः दोड्
 लाड्काकोः जेःगापाय् डाकोः आपाइ बयःओ खाल् लेःआः बा ।
 ३३ ओउः लाड्कासै ग्ल्युड्हओ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्कायः रौ
 जीडः दोःताक्सा चाक्लेः ओउःपाय् परमेस्वरइ बयःओ जेःगा त
 तोसा लेःआः” त येसु दाय्हती दाय्हआ । ३४ “लौ साहीपय् द्याह-
 हाडःसै इ जेःगा गलकायः खेःयामा बयःचाक्ताडी दा” त दाय्हती
 तेआकाय् । ३५ “लौ ओउः जीडः दोःताक्सा जेःगापाय् डा लेःआः
 बा । सुसु डाकःताड् वाड्चै ओउःलेः लोनेः गलमा योड्क्राय्ल ।
 सुसुइ डाकायः ड्हाम्नानी ओउःलेः लोनेः गलमा अप्ल” त दाय्हती
 येसुइ स्यान्आथास । ३६ “डाकायःपाय् नीड्इ च्यवःतेःनाड्सतो बुरु
 ड्हाम्तेःनाड्सल इतलेः डाइ ड्हसै तोनेःनाड्सतो ३७ सुसु डाकोः
 आपाइ बयःनाःताडः ओउःलेः डाकःताड् वाड्ने । वाड्आक्तीको
 ओउःकायःलेः डाइ गल खेःयामा रुनःडुसुलु । ३८ डा लयः भ्वाक्ओ
 कुरा जाड्हसाकायः लाड्कासै ग्ल्युड्हती वाड्डल डाकायः
 ल्होक्ओ आपाकोः भ्वाक्ओ कुराखे जाड्हलाड् वाड्ओआः ड ।
 ३९ डाकोः आपा भ्वाक्ओ काम्पाय् इलेःआः गुच्युक् मान्तालम्
 ओउःइ डाकायः बयःआताडः ओउःच्युक् नाःतो डाइ यातैज्याड्
 वेड्ताक्माःत ल्हाव्हदैबाड्कोः पुत्ओ दीन्हाडः उहती च्योक्ताक्-
 साकायः गम्सा खेःनाडः । ४० फेरी डाकोः आपा भ्वाक्ओमा

इलेःआः । सुसुइलो परमेस्वरकोः चोः च्यवःती इहाम्नानी ओउःलेः
रौ जीडः दोःती ओउः पुत्ओ दीनहाडः उहती च्योक्तो स्यावनै बा”
त दाय्हती दाय्हा ।

४१ एत दाय्हाकतीको ओउः हुम्ओ मान्तालम् ल्हुड्
मल्हती नोःआकाय् “लौ ओउःपाय् ‘लाड्कासै ग्ल्युड्हओ जेःगापाय्
डा लेःआः’ त तोती मुलेःनाः बा” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् ।

४२ “खेःल ओउःपाय् येसु लेःआः युसेफ् त तोओकोः चोः । ओउः-
कोः आमा आपा तय्हालाडःसु ओउःत भयान्ते ओउः द्याह् गत
हायःती ‘लाड्कासै ग्ल्युड्हालाडः’ त नोःनाःस रैस” त दाय्हती
हुम्ओलम् नोःकाय्ती ४३ “ताःताः ल्हुड् मल्हती नोःताःनल ।

४४ डाकोः आपाइ ल्हुड् द्यान्हाक्माःत सुमा डाकःताड् वाड्-
इली । ओहाडःसैको वाड्ओलम्कायः ओउः ल्हाव्हदैबाड् पुत्ओ
दीनहाडः डाइ उहती च्योक्ताकनाडःसु । ४५ ‘लौ परमेस्वरइ
सबैकायः स्यान्नाःथास’ त दाय्हती परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ
लेखआकानी ओहाडःसै सुसुइ डाकोः आपाकोः स्यान्राय् सायःती
चीःनानी ओउःलेः डाकःताड् वाड्ने । ४६ आपाकायः सुइमा च्यवः-
आक्नीली परमेस्वरइ ल्होक्ओचाक् ह ओउःइलेः च्यवःआकान् ।

४७ दोड्सी दाय्हभनाड् सुसुइ डाकायः इहाम्चाःताडः ओउःलेः
गलमा द्युम्मालो जीडः दोःचै । ४८ फेरी ओउः रौ जीडः दोःताक्सा
जेःगा त तोसा डा लेःआः ड । ४९ नीड्कोः आय्कानः तोकानः-
लम्इ ओउः मन्न आम्हखे जेःनीतो ओउःमयः लोने सीआकाय् ।

५० ओउः लाड्कासै ग्ल्युड्हओ जेःगाखे जेःओ त खेःया ओउः
जेःओ मान्तालम् गलमा सीइली । ५१ लौ ओउः लाड्कासै वाड्ओ
जीडः दोःताक्सा जेःगा डा लेःआः बा । सुसुइ इ जेःगा जेःचानी
ओउःलेः गलमा द्युम्मालो जीडः दोःनै । इ जेःगा त तोसापाय्
डाकोः आड् लेःआः । ओउःपाय् डाइ सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः

मुओलम्कायः जीडः दोःताक्साकायः बयःनाडःसु बा” त दाय्हती
येसुइ स्यान्ती तोआथास । ५२ ओहाडःसैको इ कुरा सायःआक्-
तीको ओउः यहुदीलम् लयःमयःकुस् काय्काय्ती नोःनै “गत हायःती
ओउःइ लयःकोः मायः जेःसाकायः बयःचाःताडी” त दाय्हती

नोःकाय्आकाय् । ५३ “लौ दोड्सीलेः डा मान्ताकोः चोः त तोओकोः मायः आःताः जेःमाःत वयः आःताः तुड्माःत नीड् रौ जीडःपाय् दोःतेःइली । ५४ सुसुखेइ डाकोः मायः जेःमानानी डाकोः वयः तुड्मानानी ओउःलेः गलमा द्युम्मालो जीडः दोःनाः । ओउः-कायःपाय् डाइ लोनेःकोः ल्हाव्हदैबाड् द्युम्ओ दीन्हाडः च्योक्-ताक्नाडःसु । ५५ डाकोः मायःपाय् दोड् जेःगा त तोसालेः डाकोः वयःपाय् दोड् तुड्गा लेःआः बा । ५६ सुसु डाकोः मायः जेःमानानी डाकोः वयः तुड्मानानी ओउःकुस् डा ब्राड्नाडःच । डा ओउः-कुसलेः ओउः डाकुसलेः ब्राड्नाडःच । ५७ डाकायःपाय् ओउः जीडः नाःओ आपाइ ल्होक्ती जीडः दोःताक्आताडः ओउःलो लेखा डाकायः जेःओलम्पाय् डाइ जीडः दोःताक्नाडःसु । ५८ ओउः दोड् लाड्कासै ग्ल्युड्हओ जेःगा डा लेःआः । इकायः जेःआक्तीको मान्तापाय् गलमा द्योक्मालो जीडः दोःनै । ओउः जेःगापाय् उय्हलेकोः मन्न आम्ह त तोओलो लेखालेः खेःबाय्ल ओउः मन्कायः जेःओलम् द्युम्मालो जीडः दोःइली । जेःआक्तीको ओउःमयः सीइतो डाखेकोः जेःआक्तीको मान्ता गलमा द्युम्मालो जीडः दोःआनै” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ५९ इ स्यान्राय् येसुइ कफर्नाहुम्कोः थनःओ कीम्हाडः तोओ खेःतो ।

६० ओहाडःसै ओउः स्यान्ओ कुरा सायःती “लौ इ कुरापाय् चाक्लेःनाः रैस सुसुइ चीःती सायःसा खाय्चानी र” त दाय्हती नाःतो येसुकुस् वाह्ओमयः लयःमयः नोःकाय्इतो ६१ येसुइ ओउःमयःकोः ल्हुड् क्लोत्काय्ती नोःओ सायःमाःत ल्हुड्हाडः लयः चीःती “लौ डाइ तोओ कुरा सायःती डाकःताड् ल्हुड् क्लोय्क्तेः-नैया । ६२ ओउःत खेःया डा अनम्ह ग्ल्युड्हती वाड्ओहाडःपाय् डा ओउःताड् द्यान्हती लन्हती पाय्हनाडः लौ ओउःतोक्हाडः नीड् गततेः म्हरतेःचै” त दाय्हती व्हत्आथास । ६३ “लौ रौ जीडः दोःताक्साकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ह खाय्नी । मान्ताखेइ लयःकःसै जीडः दोःताक्सा खाय्नीली । डाइ स्यान्ती तोओ कुरापाय् मान्ताकोः कुरा खेःल परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः जीडः बयःसा कुरा लेःआः बा । ओउः कुरा तोनेःनाड्सतो ६४ नीड्कःगन

यातनीसचाक्इ ड्हाम्धाड्तेःनाड्सल” त दाय्हती दाय्हआ ।
 येसुइपाय् दोड् ड्हाहाडःसै मान्ता मान्ताकायः “लौ इइमा ओउःइमा
 डाकायः गलमा ड्हाम्ताडःल” त ल्हुड्हाडः चीःआकान् । फेरी “इ
 मान्ताइलेः यहुदीलम्कःताड् दाक्ती ल्हानाःताडः” तमा ल्हुड्हाडः
 ड्हाहाडःसै चीःओ खेःतो । ६५ येसु एत चीःती “लौ ओउःत भयान्ते
 नीड्कायः डाइ ‘लौ परमेस्वर् आपाइ ताक्माःत सुइमा डाकःताड्
 वाड्सा खाय्नीली’ त ड्हाहाडः तोनेःआलाड्स” त दाय्हती येसुइ
 तोआकान् । ६६ ओहाडःसैको ओउःत सायःआक्तीको नाःतो
 मान्तालम्इ येसुकुस् वाह्ओ फेआकानी । ६७ ओउःमयःइ येसुकायः
 फेआक्तीको “लौ नीड्इमा डाकायः फेसा भ्काक्तेःनै यादो” त
 दाय्हती येसुइ ओउः बारजन लयः छ्युड्हाओमयःकायः व्हत्थासतो
 ६८ “खेःल है अरु सुकःताड् आल्चाडी र । नाड्इ ह जीडः
 दोःताक्सा कुरा नोःतेःनाः । ६९ ओउः कुरा ड्हाम्ती ‘नाड्पाय्
 परमेस्वरकोः लयःकोः जय्कुमःत मुओ चाक्लेःतेः खेःतेःनाः’ त ड्डीइ
 तय्हती चीःनाडःसु” त दाय्हती पत्रुस् त्याड्आ । ७० “लौ डाइ ड्हा
 बारजन छ्युड्हनेःआलाड्सु माःदै । छ्युड्हसापाय् छ्युड्हनेःआलाड्सु
 यात्चाक्खेपाय् सैतान्कोः मान्ता लेःआः बा” त दाय्हती येसु
 दाय्हआ । ७१ ओउःपाय् यात्चाक् इस्करीयोत्कोः सीमोन् त
 तोओकोः चोः ‘यहुदस्’ त तोओलेः । ओउः यहुदस्कायः येसुइ ड्हा
 छ्युड्हथातो ती लोने यहुदस्इ येसुकायः यहुदीलम्कःताड् सात्-
 साकायः दाक्आकान् ।

७ १ ओहाडःसैको एत तोआक्तीको येसु गालील अन्चल्हाडः
 ब्याहती वाह्आकाय् । यहुदीलम्इ ओउःकायः सात्सा
 बोडःओ खेःइतो ओउःत भयान्ते यहुदीया देस्ताड् आल्सा
 गयाआक्ल । २ ओहाडःसै ओउः यहुदीलम्कोः भ्युह्रुक् कीम् त
 तोओ छ्यात् जाड्हसा बेलाहाडः दाह्खेःआ । ३ ओउः छ्यात् दाह-
 खेःतोक्हाडः येसुकोः हौचोड्लम् ओउःकःताड् वाड्ती “लौ इहाडः
 फेती यहुदीया अन्चल्बाड् आल्अ दै । ओहाडः आल्ती लयःकुस्
 वाह्ओमयःकायःमा गयाड्हराय् छ्यानःसा खाय्तेःनौ । ४ सुइलो
 अरुकायः स्यान्सा म्हरचै ओउःपाय् काम् जाड्हतोक्हाडः नुकुती

वाहइली । नाड्इ ताड्हओ काम् जाड्हतेःनौ ओउः काम्पाय् सबैकायः छ्यानःउ दा” त दाय्हती येसुकोः लयःकोः हौचोड्इ तोआथै ५ ओउःमयःइ येसुकायः ड्हाम्मालो खेःइतो । ६ ओहाडः-सैको “लौ डाखेकायः यहुदीयाताड् आल्सा बेलाहाडः दाह्धाड्ल नीड्खेपाय् गलमा आल्सा स्यावतेःनै । ७ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम् नीड्खेकः अहइली डाखेकः आन अहलेःनै । दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयःकायः ‘लौ नीड्इ जाड्हओ काम्लम्पाय् आन रेव्ओलेः’ त डाइ तोधैलेः मुनाडः । ८-९ लौ नीड्खे छ्यात्ताड् आल्न दा डाखेपाय् आल्डल । डा आल्सा बेला दाह्धाड्ल” त दाय्हती येसुइ तोआकान् तोआक्तीको गालीलहाडः मुआ । १० ओहाडःलेः मुआ ओहाडःसैको ओउःकोः हौचोड् आल्आक्तीको येसुमा यरुसालेम्ताड् अरुइ चीःमाःत आल्आ । ११ येसुपाय् अरुइ चीःमाःत आल्तो ओउः यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालम्इ ओउःकायः बोडःआकानी “गाःताड्लो मुनाः” त दाय्हती नोः-आकाय् । १२ ओहाडःसैको ओउः छ्यात्ताड् हुम्ती वाड्ओलम् येसुकोः कुरा लयःमयःकुस् आन नोःकाय्आकाय् । यात्नीस् मान्ताखेपाय् “ओउःपाय् पेओ लेःआः” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् अरुलम्खे “खेःल ओउःइ सबैकायः माःती थ्योन्हतीलेः तोनौ” त दाय्हती त्याड्आकाय् । १३ नोःसापाय् ओउःमयः लयःकुस् नोःनीतो ओउः यहुदीकोः ताड्हओ मान्ताकः रैती भयान्ते सुमा फवःती नोःसा ग्याइली ।

१४ ओहाडःसैको ओउः छ्यात्कोः ल्हाक्बादीड्हाडः येसुपाय् ओउः मन्दीरताड् फवःतीलेः आल्ती ओहाडः स्यान्ती तोलाड् दाह्आ । १५ ओउःकोः स्यान्तोकहाडः ओउः यहुदीलम्इ सायःती “लौ इइपाय् गलमा इस्कुल्हाडः स्यान्मालो खेःतो गत हायःती ओउःच्युक् म्हुक्ती नोःसा चीःनौ द्याह्” त दाय्हती ओउः-मयः ग्याड्हआकाय् । १६ “लौ डाइ स्यान्ओ कुरापाय् डाकोः लयःकोः ल्हुड्सै खेःल डाकायः ल्होकओ परमेस्वरकःसै वाडनाः । १७ सुसुइ परमेस्वरकोः काम् जाड्हसा ग्यानै ओउःलेः डाइ स्यान्ओ कुराकायः ‘लौ ओउः कुरापाय् परमेस्वरकःसै लेःआः लयःकःसै खेःल

बा' त चीःनानी । १८ सुखेइ लयःकःसै ह स्यान्नौ ओउःइ लयःकोः नेहरो ओरताकनानी । सुखेइ लयःकायः ल्होकओचाक्कायः ताड्हताक्सा बोडःनौ ओउःपाय् जयकुमःओ मान्ता लेःआः ओउः-कोः कुरामा दोइ कुरा लेःआः बा । १९ लौ मोसा त तोओइ नीड्कायः ऐन् बयःतेःइतो ओउः ऐन्कोः हुकुम् सुइमातेः जाड्हतेः-नीली । दोह् हायःतीतेः डाकायः सात्सा बोडःतेःनानानाड्स" त दाय्हती येसुइ तोआथासतो २० "खेःल नाड्कायः लान्इ डायःती ब्रःताक्तेःनाः बा । सुसुइ नाड्कायः सात्सा बोडःतेःचनै र" त दाय्हती ओउः हुम्ती मुओलम् त्याड्आकाय् । २१ "लौ डाइ यातैज्योः काम् जाड्हआक्तीको नीड् ग्याड्हतीलेः मुतेःनै । २२ मोसाइ नाड्कोः पुन् तात्सा जवओ बयःतेःआकाय् । बयःसापाय् बयःतेःइतो मोसाइ लयः दाड्ती बयःओ खेःल नीड्कोः आय्कानः तोकानःइ ड्हालेः जवओ खेःइतो । २३ फेरी इत जवती जाड्हसाकायः नीड्इ धोओ दीन्हाडः जाड्हतेःनानी ओउःत भ्यान्ते डाइमा धोओ दीन्हाडः यात्चाक्कायः जुगाड् स्याक्ताक्ओ त भ्यान्ते दोह् हायःतीतेः जान्तेःनेःनानाड्स । २४ मान्ताकायः योती भुड्आले ओउःकायः तय्छनःती योसा स्याव्ल ल्हुड्हाडः पेतो लाय्आक्तीको ह तय्छनःसा स्याव्नाः" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२५ एत तोतोक्हाडः "लौ ओउःमयःइ सात्सा बोडः-ओचाक्पाय् इलेःआः मार । २६ सात्सापाय् बोडःनीतो ओउःइ सबैकोः मीक्हाडः फुती नोःनौ रैस । एत नोःओ बेलाहाडःलेः ओउःकायः दोह्मा तोनीली दोह् हायःती दाय्हसा ताड्हओ मान्तालमइ ओउःकायःपाय् 'खीस् लेःआः' त तय्हती चीःनानी यादो । ओउः खीस्पाय् खेःल । खीस् वाड्सा बेलाहाडःपाय् ओउः-खेकायः 'गाःसै वाड्ओ' त सुइमा चीःनीली २७ इ येसुखेकायः ओउःकोः दोःओ गाव् डीइ चीःनाःतय्हनी ओउःत भ्यान्ते ओउः-कायः 'खीस्' त तोसा स्याव्ल" त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । २८ "दोड्सीलेः डाकायः नीड्इ तय्हतीमा चीःतेःनेःनेःनाड्स डा गाःहाडःसै वाड्ओमा चीःतेःनानी बा । डापाय् लयः वाड्ओलेः

स्वेःल डाकायः ल्होक्ओपाय् दोङ् परमेस्वर लेःआं बा । ओउःकायः
नीङ्खेइ तय्हती चीःतेःनीली २६ डाखेपाय् ओउःकःसै वाङ्ती भयान्ते
ओउःकायः तय्हती चीःलेःनाङः” त दाय्हती येसु मन्दीरहाङः
सबैकायः थोल्हती तोआथास । ३० एत तोओ सायःती ओउः
यहुदीकोः ताङ्हओ मान्तालम्इ ओउःकायः पानःसा बोङःनीतो सुमा
चुम्सा ग्याइली दोह् हायःती दाय्हसा येसुकायः चुम्ती सात्सा
बेलाहाङः दाह्आक्धाङ्ल । ३१ ओउः यहुदीकोः ताङ्हओ
मान्तालम्खे येसुकायः सात्सा बोङःनीतो नाःतो अरुखेइ ओउःकायः
ङ्हाम्आथै “लौ ओउः खीस् त तोओपाय् वाङ्तोक्हाङः इ मान्तासै
ताङ्हओ काम् जाङ्हसा स्वाय्चौ र” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् ।
३२ ओउः हुम्ओ मान्तालम् नोःकाय्ओ कुरा सायःआक्तीको ओउः
फरीसीलम्मा ताङ्हओ पुरोहीतलम्इमा “इ हुम्ओलम् नोःकाय्ओ
कुरापाय् स्यावल रैस” त दाय्हती येसुकायः पानःसाकायः लयःकोः
सीपाहीलम् ल्होक्नीतो ३३ ओउः सीपाहीलम् ल्होक्तोक्हाङः “लौ,
देडी डा नीङ्कुस् मुधाङ्नाङः ओहाङःसै डा आलती डाकायः
ल्होक्ओकःताङ् पाय्हनाङः । ३४ पाय्हआक्तीको डाकायः बोङः-
तेःनाङ्सतो डाकायः च्यवःतेःनाङ्सल । डा आल्ओहाङः नीङ्खे
आल्सा स्वाय्तेःनीली” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ३५ एत तोओ
सायःती “लौ इपाय् गाःहाङःलो आलती डीइ च्यवःसा स्वाय्डुसुलु
ओउःपाय् अरु क्रव्ती ज्याल्ओ यहुदीलम्लो लेखालेः एलेनी
मान्तालम्कोः सहरताङ् आलती ओउःमयःकायः स्यान्नौ यादो ।
३६ लौ ‘डाकायः बोङःतेःनेःनेःनाङ्सतो डाकायः च्यवःतेःनाङ्सल
डा आल्ओहाङः नीङ्खेइ आल्सा स्वाय्तेःनीली’ त दाय्हती ओउःइ
दोह् हायःती तोआतय्ही” त दाय्हती ओउः हुम्ओलम् लयःमयः
नोःकाय्आकाय् ।

३७ एत नोःकाय्तोक्हाङः ओउः छ्यात्कोः द्युम्ओमा
ताङ्हओ दीन् पुत्आ । ओहाङःसै येसु चीङ्ती सबैकायः थोल्हती
तोती “लौ सुसुलो अप्चानाः ओउःपाय् डाकःताङ् तुङ्लाङ् वाङ्अ
दा । ३८ ‘सुसुलो डाकायः ङ्हाम्नानी ओउःकोः ल्हुङ्तुकसै जीङः
दोःताक्सा तीः होती ग्ल्युङ्हनाः’ त परमेस्वरकोः आखरःहाङः

लेखती मुनाः" त दाय्हती येसुइ तोआकान् । ३६ ओउः तीः त तोसापाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः लेःआः । ओउः बेलाहाडःपाय् येसु आपाकःताड् पाय्हती ताड्हधाड्आक्ल त भ्यान्ते परमेस्वरकोः ग्वालामःपाय् इहाम्ओलम्कायः बयःधाड्आक्मालो खेःतो । ४० ओहाडःसैको येसु तोओ कुरा सायःती यात्नीस् हुम्ओलम्खे "लौ इ मान्ता दोड्सीलेः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःसा मान्ता लेःआः बा" त दाय्हती नोःआकाय् । ४१ अरुखेइ "ओउःपाय् ओउः वाड्सा खेःओ खीस् लेःआः" त दाय्हती तोनीतो ४२ "खेःल ओउः खीसलेः गालीलसै गलमा वाड्ल । ४३ 'ओउः खीस्पाय् दावुद् राजाकोः खलक्कोः स्यावती दावुद्कोः बेथ्लेहेम् गाव्सै वाड्सा खेःतो' त आखरःहाडः लेखती मुनाः र" त अरु दाय्हती ओउः हुम्ओलम् लयःकुस् काय्काय्आकाय् । ४४ ओहाडःसैको यात्नीस्चाक्इ येसुकायः चुम्सा बोडःनीतो सुइमा चुम्सा खाय्नीली । ४५ ओउः-मयःइ चुम्सा खाय्नीली ओहाडःसैको ओउः इहा ल्होकओ सीपाहीलम् पुरोहीतलम्मा फरीसीलम्कःताड्मा द्यान्हती वाड्-आकाय् । द्यान्हती वाड्आक्तीको "लौ ओउःकायः दोह् हायःतीतेः चुम्ती वानःतेःनीली" त दाय्हती व्हत्नीतो ती ४६ "ओउःइ तोओ नोःराय्पाय् अरु सुइमा तोआक्ल सायःधारनालेः डीइ चुम्सा खाय्-डुसुलु" त दाय्हती सीपाहीलम् त्याड्आकाय् । ४७ "दोड्सीतेः ओउःकोः थोल्हती तोओ सायःआक्तीको नीड्मा ओउःकुस् वाह्सा ग्यातेःआकाय्या । ४८ डीकोः ताड्हओ मान्तामा फरीसीमा सुइमा ओउःकायः इहाम्नीली । ४९ ओउः येसुकः हुम्ओ मान्तालम्इ मोसाइ बयःओ ऐन् जुगाड् चीःमाःत भ्यान्ते परमेस्वरइ प्रनःबाड् बयःआथास बा" त दाय्हती ओउः फरीसीलम्इ जान्ती तोआकानी । ५०-५१ "खेःल अरुइ गाल्तुम्ती नोःओ मान्तापाय् लयःकायः आः-ताः नोःआक्तीको ह न्युम्हताक्सा स्यावनाः ओउःत हायःसापाय् डीकोः ऐन् लेःआः" त दाय्हती नीकोदेमस् त तोओ दाय्हआ । ओउःपाय् यात्चाक् फरीसी खेःतो इहालेः येसुकायः क्रुस्लाड् वाड्-आ । ५२ ओउःकोः कुरा सायःआक्तीको "लौ नाड्मा गालीलकोः मान्ता खेःतेःचाः र । डीकोः आखरःहाडः पहउ दा । ओहाडःपाय्

परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्तापाय् गालीलसै वाङ्नाः त लेखओ खेःबाय्ल" त ओउःमयः दाय्हती तोआथै । ५३ ओहाडःसैको सबै हुम्औ मान्तालम्खे पाय्हआकाय्

८ १ येसुखे जैथुन् त तोओ बुम्ताड् लन्हती आल्आ ।
 २ ओहाडःसै उनम्हकोः स्याड्हलो न्याम् थोड्ओहाडः येसु मन्दीरताड् द्यान्हआ । ओहाडः द्यान्हआक्तीको ओउःकःताड् नाःतो मान्तालम् फेरी हुम्लाड् वाङ्आकाय् । ओउःमयः वाङ्आक्तीको येसुइ मन्दीरहाडः च्युडःती स्यान्आथास । ३ ओहाडःसै एत स्यान्तोक्हाडः ऐन् स्यान्ओमयःमा फरीसीलम्इमा यात्चाक् ल्हास्या जाङ्हती मुओ मोमःचोः वानःती सबैकोः मीक्हाडः चीङ्ताक्आथै । ४ "लौ गुरुय इ मोमःचोःकायः दोङ् ल्हास्या जाङ्हती वाह्ओ च्यवःती चुम्आलाडःसु । ५ डीकोः मोसाइ बयःओ ऐन्हाडः 'ल्हास्या जाङ्हती वाह्ओमयःकायः बाङ्इ थोःती सात्सा' त लेखती मुनाः । लौ नाङ्खेइ गततेः तोतेःनौ ती इकायः द्याह् बाङ्इ सात्सा स्याव्नाःया स्याव्लया एत तोताडी दा" त दाय्हती येसुकायः वह्त्आकानी । ६ वह्त्आक्तीको "ओउःइ 'सात्लाम्' त दाय्हयाकायः ओउःकायः गालतुम्ती नोःसा स्वाय्नाडःसु" त म्हरइतो येसुइ खुडःती क्रुत्कोः ब्र्य्हइ साःकायः लेखती मुआ । ७ ओहाडःसैको ओउःमयःइ वह्त्थै मुती भ्यान्ते येसु ल्हेःती "लौ नीङ्कःहाडः सुखेतेः गलमा रेव्ओ काम् जाङ्हमालो मुतेःनै ओउःइलेः इ मोमःचोःकायः इहा बाङ् आप्पौ" त दाय्हती येसुइ तोआथास । ८ इत तोआक्ती फेरीलेः खुडःती साःहाडः लेखआकान् । ९ ओहाडःसैको ओउःकोः कुरा सायःती येसु खुडःती मुतोक्हाडः ओउः गालतुम्ती नोःलाङ् वाङ्ओलम् स्योत्ताड् स्योत्ताड् पाय्हआकाय् इहासै पुःलम् लोन्ते हौलम् आल्ती सबै पाय्हआकाय् । पाय्हआक्तीको येसुमा ओउः मोमःचोःमा नीस्चाक् ह मुआकाच । १० फेरी ल्हेःती योती "लौ हौद्याङ्ग नाङ्कायः गालतुम्लाङ् वाङ्ओलम् द्याह् गाःताड् मुनै । नाङ्कायः सुइमा तोती मुइली यादो" त दाय्हती येसु दाय्हआ । ११ "माः रैस सुमा मुइली" त दाय्हती ओउः मोमःचोः त्याङ्आ । "लौ उया डाइमा गालतुम्ती तोनाङ्ल । लौ पाय्हअ ।

पाय्ह्आकतीको रेव्ओ काम् फेरी जाड्हलाम्” त दाय्ह्ती येसुइ तोती ल्होकआथै ।

१२ ओहाडःसैको येसुइ फेरी मन्दीरहाडः हुम्ओ मान्तालम्-कायः स्यान्ती तोआथास “लौ इ ल्हाव्ह्दैबाड् थोड्ताक्ओपाय् डा लेःआः बा । सुसु डाकुस् वाहनै ओउःलेः च्याक्ओहाडः गलमा वाह्इली थोड्ओहाडः रौ जीडः दोःती वाहनै” त दाय्ह्ती येसु दाय्ह्आ । १३ “लौ नाड्जा लयःकायः तोतेःनाःस । मान्ताकोः लयः-कायः तोओ कुराखे दोड्सीःओ कुरा खेःबाय्ल सायःसा परल बा” त दाय्ह्ती ओउः फरीसीलमइ तोआथै । १४ “लयःकायः तोसापाय् तोडसतो डाइ तोओपाय् दोड्सी लेःआः बा दोह् हायःती दाय्ह्सा ‘डापाय् गाःहाडःसै वाड्ओआः ड गाःताड् आल्साआः ड’ त डाखेइ लयः चीःनाडःस नीड्खेइ डाकायः ‘गाःहाडःसै वाड्ओआः गाःताड् आल्साआः’ त चीःतेःनीली । १५ फेरी नीड्खेइ व्हाय्मालो ल्हाव्ह्-दैबाड्कोः मान्तालो लेखा अरुकायः तय्छनःती योतेःनानी डाखे सुकायःमा तय्छनःती योडल । १६ ओउःत हायःडल डा तय्छनःती योसा परनाः त खेःया डाइ पेतोलेः हायःनाडः बा दोह् हायःती दाय्ह्सा डापाय् लयः भुड्आले तय्छनःती योओ काम् जाड्हओ खेःडल डाकायः ल्होकओ आपाकुस् ओउः काम् जाड्हधै मुनाडः । १७ ओहाडःसै नीड्कोः ऐन्हाडःपाय् ‘यात्ज्योः कुराकायः नीस्चाक्इ ब्राड्ती नोःनाः तं खेःया ओउः कुरा सायःसा स्याव्नाः’ त लेखती मुनाः । १८ डाइमा लयःकायः तोओलेः मुनाडः डाकायः ल्होकओ आपाइमा डाकायः पाःती तोओ लेःआः खेःनाः बा” त दाय्ह्ती येसु त्याड्आ । १९ ओउःत सायःती “लौ नाड्कोः आपा गाःताड्” त दाय्ह्ती येसुकायः व्हत्थातो “नीड्इपाय् डाकायःमा तय्ह्तेःनाड्सल डाकोः आपाकायःमा तय्ह्तेःनीली । डाकायः तय्ह्तेःचानाड्स त खेःया डाकोः आपाकायःमा तय्ह्तेःचानी खेःतो” त येसुइ दाय्ह्ती तोआथास । २० एत तोओ कुरा येसुइ मन्दीरकोः पैसा ल्हाती कासा कोथाहाडः स्यान्थासतो ओउःकोः बेलाहाडः वाड्धाड्आक्ल त भयान्ते सुइमा ओउःकायः चुम्नीली । २१ ओहाडःसैको “लौ डा इसै आल्नाडः । आल्आकतीको नीड्इ डाकायः बोडःतेःनाड्सतो

लयःकोः रेवओ काम् क्युम्हमाःत सीतेःनै ओउःत भ्यान्ते डा
 आल्ओहाडः नीड्खे वाड्सा दोःतेःइली” त दाय्हतो येसुइ
 तोआकान् । २२ “लौ ओउःइपाय् दोह् हायःती ‘डा आल्ओहाडः
 नीड्खे आल्सा दोःतेःइली’ त तोनाःतय्ही ती ओउःपाय् लयः सात्सा
 बोडःनाःस यादो” त दाय्हती ओउः यहुदीलम् लयःकुस् नोःकाय्-
 आकाय् । २३ “लौ नीड्खेपाय् कामःसैकोः लेःतेःइ डाखे त्यावः-
 असैकोः लेःआः ड । नीड्खे इ ल्हाव्हदैबाड्कोः लेःतेःइ डाखेपाय्
 लाड्काकोः लेःआः ड । २४ ओउःत भ्यान्ते ‘नीड्पाय् रेवओ काम्
 क्युम्हमाःत सीतेःचै’ त दाय्हती तोनेःआलाड्स । डाइ लयःकायःपाय्
 ‘डापाय् ओउः लेःआः ड’ त तोनाड्स ओउः डाइ तोओ कुरा नीड्इ
 ड्हाम्तेःनीली ओउःत भ्यान्ते नीड् रेवओ क्युम्हमाःत सीतेःचै” त
 दाय्हती येसु दाय्हतो २५ “लौ नाड् सुतेः खेःतेःजेःआ” त ओउःमयःइ
 दाय्हती व्हत्आथै “डापाय् ‘सुलोआः ड’ त दाय्हती ड्हासैलेः तोधै
 मुडोतो बा । २६ नीड्कायः डाइ नाःतोलेः तोसामा खेःनाडः नाःतोलेः
 तय्छनःती योसामा खेःनाडः । डाकायः ल्होक्ओइपाय् दोड् कुरा ह
 तोती बयःलेःनौ । दोह् दोह् कुरा डाइ ओउःकःसै सायःनाडः ओउः
 कुरालेः डाइ सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कायः थोल्हती तोनाडः”
 त येसुइ दाय्हती ओउःकायः ल्होक्ओ परमेस्वर् आपाकोः कुरा
 तोथासतो २७ ओउःपाय् “परमेस्वर्कायः तोओ कुरा लेःआः” त
 तय्ह्आक्नीली । २८ ओहाडःसैको “लौ डा मान्ताकोः चोःकायः-
 पाय् नीड्इ त्यावःअ च्युन्आक्तीको डाकायःपाय् ‘ओउः लेःआः बा’
 त तय्ह्तेःनाड्स । डाइ लयःभुड्आले दोह्मा हायःडल । दोह्लो
 डाकोः आपाइ स्यान्चाःताडः ओउःलेः ह डाइ थोल्हती तोनाडः ।
 २९ फेरी डाकायः ल्होक्ओ आपाइ डाकुस् काम् जाड्हनाडःचु डा
 लयः भुड्आले जाड्हसा खेःडल दोह् हायःती दाय्हसा डाकोः आपा
 भाक्ओ कुरा डाइ गलमा जाड्हनाडः” त दाय्हती येसुइ स्यान्-
 आथास । ३० ओहाडःसैको ओउः स्यान्राय् सायःआक्तीको नाःतो
 मान्तालम्इ येसुकायः ड्हाम्आथै ।

३१ ओउः ड्हाम्ओ यहुदीलम्कायः “लौ डाइ स्यान्ओ
 कुराकः नीड् ग्याती जाड्हतेःनानी त खेःया नीड्पाय् दोड्सीलेः

डाकुस् वाह्ओमयःतेः खेःतेःनै बा ३२ ओहाडःसै नीड्इ दोड् कुरा चीःती फेन्ओलेः स्याव्तेःनै” त दाय्हती येसुइ तोथासतो ३३ “लौ डीपाय् आब्राहाम्कोः प्लोमःदाने मोमःदाने खेःनाडी । डीकायः सुइमा नोकरी जाड्हताक्ताडीली पानःताडीली । दोह् हायःतीतेः ‘नीड् फेन्ओ स्याव्तेःनै’ त तोतेःनाःताडी” त ओउःमयः दाय्हती वह्त्आथै । ३४ “दोड्सी दाय्हभनाड् सुसुइ रेव्ओ जाड्हनानी ओउःलेः रेव्ओकोः नोकरी स्याव्ने । ३५ फेरी नोकरीखे कीम्कोः मान्ताकुस् गलकायःमा मुसा दोःल दोड् चोःखे ह गलकायःमा मुसा दोःनाः । ३६ ओउः चोःइलेः नीड्कायः फेन्ती दल्ताक्तेःचै त खेःया नीड् दोड्सीलेः दल्ओ स्याव्तेःनै बा । ३७ नीड्पाय् आब्राहाम्कोः प्लोमःदाने मोमःदानेतेः खेःतेःनै ओउःत डाइ चीःलेःआनाडः । ओउःकोः प्लोमःदाने खेःसापाय् खेःतेःइतो नीड्इ डाकायः सात्सा बोडःतेःनानी दोह् हायःती दाय्हसा डाकोः स्यान्राय् ल्हुड्तुक्हाडः गम्सा ग्यातेःइली । ३८ दोह् दोह्लो डाइ लयःकोः आपाकुस् मुतोक्हाडः च्यवःडोतो ओउः कुरालेः डाखेइ तोनाडः बा । नीड्खेइ लयःकोः आपाइ तोओ कुरालेः जाड्हतेःनानी” त दाय्हती येसु दाय्हआ । ३९ “डीकोः आपालम्पाय् आब्राहाम्कःसै ग्ल्युड्ह-आकाय्” त दाय्हती ओउः यहुदीलम् त्याड्आकाय् । “दोड्सीलेः नीड् आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेतेः खेःचाः । खेःतेःइतो त खेःया आब्राहाम्लो लेखालेः नीड्इमा पेओ काम् जाड्हतेःचानानी । ४० खेःल नीड्इ जाड्हतेःनीली । डाइ दोड् कुरा स्यान्ती भ्यान्ते सात्सा बोडःतेःनेःनाड्स बा । ओउः दोड् कुरापाय् परमेस्वरइ चीः-ताक्आताडः । आब्राहाम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा स्यान्ओलम्कायः गलमा सात्सा बोडःउलु । ४१ नीड्खेइ लयः आपालो लेखा रेव्ओ जाड्हसा बोडःतेःनानी बा” त दाय्हती येसुइ तोआथास । “डीपाय् ल्हास्याकोः चोःलम् खेःडीली परमेस्वरपाय् डीकोः यातैज्योः आपा लेःआः डीपाय् ओउःकोः दोड् चोःलम् लेःआः डी” त दाय्हती त्याड्आकाय् । ४२ “लौ नीड्कोः आपा दोड्सी परमेस्वर लेःआः त खेःया नीड्इ डाकायःतेः रापतेःचानानाड्स खेःतेःइतो दोह् हायःती दाय्हसा डाखे परमेस्वरकःसै दाहती वाड्ओआः ड । डा लयः

भाक्क्रायकोः वाड्ओ खेःडल डाकायः परमेस्वरइलेः ल्होक्आताडः
 बा । ४३ लौ डाइ तोओ कुरा नाड्इ चीःतेःनीली दोह् हायःती
 दाय्हसा नीड्इ व्हाय्तीलेः सायःसा स्वाय्तेःनीली । ४४ नीड्खे लयः
 सैतान् आपाकःसै वाड्ती ओउःकोः मोह्हाय्ओ काम्लम् जाड्हतेः-
 नानी बा । ओउः सैतान्पाय् ड्हाहाडःसै सातरेव् खेःतो । ओउःपाय्
 दोड् कुरा गलमा भाक्ल ओउःत भ्यान्ते दोड् कुरा तोती जुगाड्मा
 वाह्ल । ओउःपाय् माःरेव् ल्हुड्तुक लेःआः बा गलमा माःती तोती
 वाह्नाः । माः रैस ओउःखे माःरेव्मयःकोः आपा लेःआः ।
 ४५ डाखेइ दोड् कुरा तोओ लेःआः ओउः त भ्यान्ते डाकायः
 ड्हाम्तेःनीली । ४६ नीड्कःगन सुखेइलोतेः डाकायःपाय् दोड् गाल्-
 तुम्ती नोःसा स्वाय्तेःनानी र ओउःत खेःओ डाइ तोओ दोड् कुरा
 दोह् हायःतीतेः ड्हाम्तेःनीली । ४७ परमेस्वरकोः चोःलम्खेइ ओउः-
 कोः कुरा सायःनानी नीड्पाय् ओउःकोः चोःलम् खेःतेःइली ओउःत
 भ्यान्ते नीड्खेइ डाइ तोओ कुरापाय् सायःतेःनीली” त दाय्हती येसुइ
 तोथासतो

४८ “लौ डीइ दोड्सीलेः ‘नाड्पाय् समारीया देस्सै वाड्ओ
 स्यो लेःतेःआः’ त दाय्हती तोनेःनाड्सतो ‘नाड्कायः लान्इ ब्रःताक्-
 तेःआ’ तमा तोनेःनाड्सतो” त दाय्हती ओउः यहुदीलम्इ तोआथै ।
 ४९ “खेःल बा । डापाय् लान्इ ब्रःताक्ओ खेःबाय्डल । डाखेइ
 लयःकोः आपाकायः ताड्हताक्डोतो नीड्खेइ डाकायः मीतेःताक्-
 तेःनेःनाड्स बा । ५० डा लयःकोः नेहरो ओरताक्सा बोडःडल
 परमेस्वरइलेः डाकायः ताड्हताक्सा बोडःनौ । ओउःइमा डाकोः
 कुरा तय्छनःती सायःनाःताडः । ५१ दोड्सी दाय्हभनाड् सुसुइ डाइ
 तोओ कुराकः ग्याती मुचै ओउःलेः गलमा सीतो स्याव्इली” त
 दाय्हती येसुइ तोआथास । ५२ येसुइ ओउःत तोओ सायःआक्तीको
 “लौ द्याह् नाड्कायः ‘लान्इ ब्रःताक्तेःआ’ त दोड्सीलेः चीःनेः-
 नाड्सु बा । आब्राहाम्मा सीओ लेःआः ओउः परमेस्वरकोः कुरा
 छ्यानःओमयःमा सीओ लेःआः बा । दोह् हायःतीतेः ‘लौ सुसुइ डाइ
 तोओ कुराकः ग्याती मुचै ओउःलेः गलमा सीतो स्याव्इली’ त नाड्इ
 तोतेःनौ रैस । ५३ डीकोः सीओ तोकानः आब्राहाम्सै नाड् ताड्हओ

खेःतेःल । ओउः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःसैमा नाड् ताड्हओ
 खेःतेःल ओउःमयःमा सीती मुनै । नाड् लयःकायः 'सुखेलो' ततेः
 ताःतेःनौ" त दाय्हती ओउः यहुदीलमइ व्हत्थातो ५४ "लौ डाइ
 लयःकायः लुड्ती ताड्हताक्चाडःस त खेःया ओउःत हायःसापाय्
 आहे लेःआः । डाकायः ताड्हताक्ओपाय् डाकोः आपा लेःआः ।
 ओउःकायःपाय् 'लौ डीकोः परमेस्वर् लेःआः' त दाय्हतेःनै ।
 ५५ खेःल ओउःकायः नीड्खेइ गलकायःमा तय्हतेःनीली डाखेइ तय्ह-
 नाडः । ओउःकायः 'डाइ तय्हडल' त डाइ तोचेःनाड्सतो त खेःया
 डापाय् नीड्लो लेखा माःरेव् स्याव्चाडः खेःतो । ओउःकायः डाइ
 तय्हमानाडः ओउःकोः कुरा ग्यातीलेः सायःमानाडः । ५६ दोड्सीलेः
 नीड्कोः तोकानः आब्राहाम्पाय् डा वाड्सा दीन् योसा भाक्ओ
 खेःतो । माः रैस ओउः दीन्पाय् ओउःइ चोडाय्तीलेः च्यवःआकान्
 बा" त येसु दाय्हती तोथासतो ५७ "गत हायःती आब्राहाम्कायः
 च्यवःतेःचौ । नाड्पाय् पचास् बरस् स्याव्धाड्तेःल" त ओउःमयः
 त्याड्आकाय् ५८ "दोड्सी दाय्हभनाड् आब्राहाम् ओत्धाड्माः-
 खाहाडः डालेः ड्हाकोः खेःनाडः बा" त दाय्हती येसु दाय्हआ ।
 ५९ ओहाडःसै एत सायःआक्तीको ओउः यहुदीलमइ बाड् रोतती
 येसुकायः आप्सा बोडःनीतो ओउःमयःकायः ल्हेतती येसु मन्दीरसै
 ग्ल्युड्हती ज्यालआ ।

६ १ ओहाडःसैको येसु आलतोकहाडः ओउःइ यात्चाक् ओत्-
 ओहाडःसै जुगाड् मीक् लोकओ मान्ता च्यवःआकान् ।
 २ ओउःकायः च्यवःती "लौ गुरुय सुकोः रेवओ कामकोः
 जाड्हभ्याड्कायः इ मान्तापाय् जुगाड् मीक् लोकओ स्याव्ताक्ओ
 लेःआः । इत स्यावओ ओउःकोः आमा आपाकोः रेवभ्याड्कोःया
 लयःकोःया" त दाय्हती ओउःकुस् वाहओमयःइ व्हत्थातो
 ३ "सुकोःमा रेवभ्याड्कोः खेःल । आमा आपाकोःमा खेःल लयः-
 कोःमा खेःल । परमेस्वरकोः ग्वम् छ्यानःसाकायःलेः इ मान्ता मीक्
 लोकतो स्यावओआः बा । ४ डीइ देडी इ थोड्तो स्यावओहाडःलेः
 डाकायः ल्होक्ओ परमेस्वरकोः काम् जाड्हसा खेःनाःतय्ही । लोने
 वाड्सा च्याक्ओहाडः सुइमा पेओ काम् जाड्हसा खायनीली । ५ इ

ल्हाव्हदैबाड् मुतोक्हाडः डापाय् ओउःकोः थोड्ताक्ओ लेःआः
 ड" त दाय्हती येसु दाय्हआ । ६ ओउःत दाय्हआक्तीको येसुइ
 साःहाडः द्युर द्युरःती साःकुस् क्राक्ती ओउः मीक् लोकओ
 मान्ताकोः मीक्हाडः ल्यानःआथै । ७ ल्यानःआक्तीको "लौ द्याह्
 ओउः सीलोम्कोः तीःहाडः जेस्लाड् आल्अ दा" त दाय्हती
 तोआथै । हेब्रैनी भासाहाडः सीलोम्कोः माने 'ल्होक्ओ लेःआः' त
 दाय्हओ खेःनाः । ओहाडःसै ओउः मान्ता आल्ती तीःहाडः जेस्-
 आक्तीको मीक्इ पेतो च्यवःओलेः खेःतो । ८ ओउःकोः मीक् पेतो
 स्याक्आक्तीको ओउःकायः ड्हा तय्हओलम्इमा कीम् द्याड्-
 काय्तो मुओलम्इमा "ओउःइ द्याह् च्यवःसा स्वाय्नौ" त चीःती
 "लौ इपाय् डीकःताड् ड्हा युड्ती तेओ मान्ता लेःआः माःर" त
 दाय्हती ग्याड्हइतो ९ यातनीसचाक्खे "माःहै ओउः लेःआः रैस"
 अरुलम्खे "खेःल ओउःपाय् खेःबाय्ल । ओउःलो लेखा धारओ
 मान्ता लेःआः ह" त दाय्हती त्याड्आकाय् । इतलेः अरु
 मान्तालम्खे काय्काय्ती नोःकाय्इतो ओउः मान्ताखे "माःहै डा
 लेःआः बा" त दाय्हती लयः त्याड्आ । १० "ओउःत खेःया नाड्इ
 द्याह् गत हायःती मीक्इ च्यवःसा स्वाय्तेःआकान्" त ओउःमयःइ
 व्हत्थातो ११ "यात्चाक् येसु त तोओलेः ओउःइपाय् बल न्यात्ओ
 साः जाड्हती डाकोः मीक्कायः ल्यानःती 'लौ द्याह् ओउः सीलोम्
 तीःहाडः जेस्लाड् आल्अ' त तोआताडः । इत तोआक्तीको डा
 आल्ती तीःहाडः जेस्डसतो जेस्धारनाहाडः मीक्इ च्यवःसा स्वाय्-
 आलाडः बा" त दाय्हती ओउः ड्हा मीक् लोकओ मान्तापाय्
 त्याड्आ । १२ "ओउः मान्तापाय् द्याह् गाःताड् मुनाः" त दाय्हती
 व्हत्ती "चीःडल गाःताड् आल्आ गाःताड्" त दाय्हती ओउः
 मान्ता त्याड्लेःआ ।

१३ ओहाडःसैको ओउःकायःपाय् फरीसीकःताड् लात्ती
 वानःआकानी १४ फेरी येसुइ साः न्यात्ती ओउः मान्ताकोः मीक्
 च्यवःताक्नम् दीन्पाय् यहुदीयाकोः धोओ दीन्लेः खेःतो ।
 १५ ओहाडःसैको फरीसीकःताड् वानःआक्तीको "नाड्इ द्याह् गत
 हायःती च्यवःसा स्वाय्तेःनौ" त दाय्हती ओउः फरीसीइमा व्हत्थातो

“ओउःइ न्यात्ओ साःइ डाकोः मीक् ल्यानःआक्तीको डापाय् तीःहाडः जेस्आलाडःस द्याह् मीक्इ च्यवःसा स्वाय्नाडः बा” त दाय्हती त्याड्आ । १६ एत सायःआक्तीको “लौ ओउः मान्तापाय् परमेस्वरकोः धोओ दीन् जवउलु ओउःपाय् परमेस्वरकःसै खेःल बा” त यातनीस् फरीसीलमखे दाय्हआकाय् “ओउःत खेःया गत हायःती ओउःलो लेखा रेवतो जाड्हओ मान्तापाय् इत ग्याड्हसीःओ काम् जाड्हसा स्वाय्चौ” त अरु दाय्हती ओउः फरीसीलम् ब्राड्काय्ती नोःकाय्सा स्वाय्नीली । १७ ओउःत हायःती भयान्ते “लौ नाड्कोः मीक् स्याक्ताक्ओ मान्तापाय् ‘सुखेलो’ त ताःतेःनौ । एत तोताडी दा” त दाय्हती फेरीलेः ओउःकायः वहतनीतो “ओउःपाय् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता लेःआः” त दाय्हती ओउः मान्ता त्याड्आ । १८ ओहाडःसैको ओउः यहुदीलमइ ओउःकायः ड्हाम्नीली “ओउःपाय् माःती तोओआः । ड्हसै मीक् लोकओ खेःल यादो” त दाय्हती ओउः मान्ताकोः आमा आपाकायः वहत्सा थेडा गोत्ती वानःआकानी । १९ वानःआक्तीको “लौ इपाय् नाड्कोः ओत्ओहाडःसै मीक् लोकओ चोःलेःया खेःलया । ड्ह मीक् लोकओ त खेःया द्याह् गत हायःती च्यवःसा स्वाय्आकान्” त दाय्हती आमा आपानीस्कायः वहत्थाचतो २० “माः बाती नीचीकोः चोः लेःआः बा । दोड्सीलेः ओउःपाय् ओत्ओहाडःसै मीक् लोकओ लेःआः इतलेः चीःनाडःचु । २१ गत हायःती ओउःइ द्याह् च्यवःसा स्वाय्आकान् सुइलो ओउःकायः मीक् स्याक्ताक्आथै त चीःडुचुलु । लौ ओउःपाय् द्याह् मीओ हौलम् खेःबाय्ल ओउःकायःलेः वहतनु दै” त ओउःनीस् दाय्हती त्याड्आकाच । २२ ओउः यहुदीलमकः रैती भयान्ते एतलेः त्याड्आकाच । ड्हालेः ओउः यहुदीलमइ “सुखेइ येसु त तोओकायः ‘ओउः वाड्सा खेःओ खीस् लेःआः’ त दाय्हती तोचौ ओउःलेः डीकोः थनःओ कीम्हाडः वाड्ताक्लाम्” त दाय्हती ओउः यहुदीलमइ हुकुम् बयःआकानी २३ ओउःत भयान्ते ओउः मान्ताकोः आमा आपानीस् रैती पेतो त्याड्सा ग्याचल “ओउःकायः वहतनु” त दाय्हओ ह त्याड्आकाच । २४ ओहाडःसैको ओउः ड्ह मीक् लोकओ मान्ताकायः फेरी गोत्ती वानःआकानी “लौ परमेस्वरकायः

पेतो लुङ्ती ताङ्हताक्तीलेः तोउ दा । ओउः मान्तापाय् रेव्ओलेः त चीःनाङःसु” त दाय्हती तोनीतो २५ “ओउः मान्तापाय् रेव्ओया रेव्मालोया त डाइ चीःडल । डा ड्हा मीक् लोकओ खेःडोतो द्याह मीक् च्यवःसा स्वाय्नाङः इतलेः चीःनाङः बा” त दाय्हती त्याङ्आ । २६ एत त्याङ्आक्तीको ओउःमयःइ फेरीलेः वहत्आथै “ओउः मान्ताइ दोह् हायःआकान् गत हायःती नाङ्कोः मीक् स्याक्तेः-ताक्आ ती” त दाय्हती वहत्आकानी । २७ “लौ मेस्स्वा तोनेःनाङ्-सतो डाइ तोओ कुरा नीङ्इ सायःतेःनाङ्सल । दोह् हायःतीतेः फेरी सायःसा म्हरतेःनै । ओउःकुस् वाह्ओमयःकुस् नीङ्मा त्योम्सा भाक्तेःनै यादो” त दाय्हती ओउः मान्ता त्याङ्आ । २८ “अहः नाङ्खे ओउःकुस् वाह्ओतेःआः डीखे मोसाकोः कुरा जाङ्हती वाह्नाडी” त ओउःमयः जान्ती २९ “परमेस्वरइ मोसाखेकायः स्यान्ती तोथातो ओउः मान्ताखे गाःसै वाङ्ओ चीःडुसुलु” त दाय्हती तोआथै । ३० “लौ इपाय् ग्याङ्हसीःओ रैस । डाकोः मीक् स्याक्ताक्सा स्वाय्ओ मान्तापाय् ‘गाःसै वाङ्ओ’ त नीङ्लो लेखा व्हाय्ओलम्इ चीःतेःताङःतेःनीली । ३१ परमेस्वरइपाय् रेव्ओ मान्ताखेकोः तेती तोआ सायःसा ग्याल त चीःतय्हनीतो सुखेइ परमेस्वरकोः काम् भाक्तो जाङ्हचौ ओउःकायःलेः परमेस्वरइ ग्याती सायःनौ । ३२ इ ल्हाव्हदैबाङ् जापीनःती न्यास्ओहाङःसै यात्चाक्इ अरु ओत्ओहाङःसै मीक् लोकओकायः स्याक्ताक्ओ कुरापाय् दोह्मा नाःल बा । ३३ ओउः मान्तापाय् परमेस्वरकःसै वाङ्ओ मान्ता खेःल त खेःया ओउःइ इलो खेःओ कुरा दोह्मा जाङ्हसा स्वाय्मालो खेःतो रैस बा” त दाय्हती ओउः मान्ताइ तोआकान् । ३४ ओउःत तोती “दोङ्सीलेः नाङ्पाय् ओत्ओहाङःसै रेव्तो स्याव्ओतेःआः बा । नाङ्खेइ डीकायः स्यान्ती तोसा बोङः-तेःनौ” त ओउः यहुदीलम्इ ल्हुङ् मल्हतो स्याव्ती दाय्हती ओउः-कायः बाहीरताङ् क्लाःती ल्होक्आथै ।

३५ ओहाङःसैको ओउःइ स्याक्ताक्ओ मान्ताकायः “ओउः यहुदीलम्इ थनःओ कीम्सै ल्होक्आथै” त येसुइ सायःती भयान्ते ओउः मान्ताकायः बोङःती क्रुस्आथै । क्रुस्आक्तीको “लौ

नाड्इ मान्ताकोः चोः त तोओकायः ड्हाम्तेःनौया ड्हाम्तेःउलुया”
 त दाय्हती येसुइ व्हत्थातो ३६ “ओउःपाय् सुलो प्रभुय तोची दा
 ओहाडःसै डाइ ओउःकायः ड्हाम्सा खाय्नाडः” त दाय्हती ओउः
 मान्ता त्याड्आ ३७ “लौ ओउःकायः नाड्इ च्यवःतेःआकान् बा ।
 नाड्कुस् द्याह् नोःकाय्धै मुओ चाक्पाय् ओउः लेःआः” त दाय्हती
 येसु त्याड्आ । ३८ “लौ प्रभुय डाइ ड्हाम्नेःनाड् द्याह्” त दाय्हती
 येसुकायः स्यवआथै । ३९ “लौ मान्ताकायः तय्छनःसा थेडा डा इ
 ल्हाव्हदैबाड्ताड् वाड्ओआः ड ओहाडःसै च्यवःसा खाय्मालोलम्-
 खेकायः च्यवःताक्सामा च्यवःसा खाय्ओखेकायः च्यवःताक्माः-
 सामा ओउःत हायःसाकायः वाड्आलाडः” त दाय्हती येसुइ
 तोआकान् । ४० ओहाडःसैको यातनीस् ओउःकुस् मुओ फरीसीलम्इ
 इ कुरा सायःती “लौ डीमा च्यवःसा खाय्मालो मुनाडी त नाड्इ
 तोतेःनाःताडी खेःल र” त दाय्हती व्हत्थातो ४१ “दोड्सीलेः नीड्-
 पाय् च्यवःसा खाय्मालोलेःतेः खेःतेःइतो त खेःया नीड्कायः न्युम्ह-
 ताक्सा परल । खेःल ‘डी च्यवःसा खाय्नाडःसु’ त दाय्हती मुतेःनै
 ओउःत खेःया नीड्कायःपाय् न्युम्हताक्सा खेःतो” त दाय्हती येसुइ
 तोआथास ।

१० १ “लौ दोड्सी दाय्हभनाड् सुसु भेदा मेत्छ्याःकोः गोत्-
 हाडः दय्हलौसै पोक्माःत नुक्ती वाहती अरु घाड्सै
 पोक्चै ओउःखे पेमालो चोर मान्ता लेःआः बा । २ ओउः दोड् भेदा
 हामःओ गोथालाखे दोड् दय्हलौहाडः पोक्ती वाड्नाः । ३ ओउः-
 कायः अरु ल्युड्हती मुओलम्इ पोक्सा ताक्नाःथै । ओहाडःसैको
 ओउःइ गोत्ओ बेलाहाडः लयःकोः भेदालम्इ ओउःकोः हाव्नयः
 तय्हती सायःनानी । फेरी भेदाकायः लःलयःकोः मय्ड् पेहती
 गोथालाइ ओउःमयःकायः बाहीरताड् स्यालःनौ । ४ भेदालम्पाय्
 लःलयःकोः मय्ड् सायःआक्तीको ओउः दोड् गोथालाकायः गुल्हती
 बाहीर ग्ल्युड्हनै । बाहीर ग्ल्युड्हती वाड्आक्तीको ओउः ड्हा
 वाह्ओ दोड् गोथालाकायः ओउःकोः लयःकोः भेदालम्इ गुल्हनाःथै ।
 ५ अरु थे मान्ताखेकायः ओउः भेदालम् गुल्हसा ग्याइली स्यो
 मान्ताकोः हाव्नयः तय्हमाःत भयान्ते ओउःकःसै क्रव्नै” त दाय्हती

येसुइ ओउःकुस् मुओलम्कायः स्यान्थासतो ६ ओउःमयःइ ओउःकोः
 स्यान्राय् चीःसा स्वाय्नीली । ७ ओहाडःसैको फेरीलेः येसुइ स्यान्ती
 तोआथास “दोड्सी दाय्हभनाड् डापाय् भेदाकोः गोत्कोः धोकालो
 लेखा लेःआः ड । ८ डाकोः ड्हासै वाड्ओलम् स्योलो लेखा खेःइतो
 ओउःमयःकोः हाव्नयःपाय् भेदालम्इ तय्हनीली । ९ डापाय् भेदाकोः
 गोत्कोः दोड् धोका लेःआः ड । सुसु डाकःताड् वाड्ती पोक्चै
 ओउःलेः दलतो स्याव्नै । ओउःमयःपाय् पेओ थाव्हाडःमा आल्सा
 दोःनै । १० ओउः पेमालो स्योखे कुःलाड् वाड्नाः अरुकायः सातती
 ह्योडःचानाःथास । डाखे अरुकायः रौ जीडः दोःताक्लाड् वाड्-
 आलाडः माः न्हाड्तोलेः दोःताक्लाड् वाड्आलाडः । ११ फेरी
 डालेः पेओ गोथालालो लेखा खेःनाडः । पेओ हामःओ गोथालाखे
 लयःकोः भेदालम् दलताक्साकायः लयः सीसा ग्यालेःनाः १२ बुरु
 भेदा हामःओ नोकरीखे अरु मान्ताकोः भेदालम् हामःनौ । जाः
 वाड्ओ बेलाहाडः ओउःपाय् क्रव्नाः बा । क्रव्आक्तीको ओउः
 जाःइ सबै भेदालम् रुनःधनाःथास यात्नीस्कायः ज्युह्ती सात्नौ ।
 १३ ओउः भेदालम्पाय् लयःकोःलेः खेःल त भयान्ते ओउः हामःओ
 नोकरी भेदालम्कायः दोह्मा म्हर्माःत लयः दल्साकायः ह क्रव्-
 लेःनाः । १४-१५ लौ डापाय् पेओ हामःसा गोथालालो लेखा खेःनाडः
 बा । डाइ आपाकायः तय्हलेःनाडः ओउःइ डाकायः तय्हनाःताडः ।
 ओउःलो लेखालेः डाइ लयःकोःमयः तय्हनाडःसु ओउःमयःइ
 डाकायःमा तय्हनाःताडः । फेरी डाइ लयःकोःमयःकायः दलताक्सा
 थेडा सीसामा ग्यालेःनाडः । १६ ओहाडःसै डाकोःपाय् अरु मान्ता
 मुनै इ डाकुस् मुओलम् भुड्आले खेःल ओउः अरु मान्तालम्कायःमा
 डा वानःसा खेःनाडः । ओउःमयःइ डाकोः हाव्नयः सायःती वाड्ती
 इमयःकुस् ल्याव्ह्ती यातैज्योः स्याव्नै । डाभुड् ह सबैकोः हामःओ
 चाक्लेः स्याव्नाडः । १७ डाकोः आपाइ डाकायः राप्नाःताडः दोह्
 हायःती दाय्हसा डा सीसा ग्यानाडः सीआक्तीको डा उह्ती च्योक्-
 लेःनाडः । १८ सुखेइमा डाकायः सीताक्सा स्वाय्ताडःल डा लयः
 भाक्ओ सीतोलेः स्याव्नाडः ह डा लयः भाक्ती च्योक्नाडः । इत
 हायःसाकोः ग्वम्पाय् डाकोः आपाइ तोती बयःआताडः बा” त

दाय्हती येसुइ तोआथास । १९ एत तोआक्तीको ओउः यहुदीलमइ फेरीलेः काय्काय्ती नोःकाय्आकाय् २० “लौ ओउःकायःपाय् लानइ आन ब्रःताक्ओ लेःआः बा । ओउःकोः कुरा सायःलाम्” त यात्नीस् दाय्हती २१ “खेःल इपाय् ब्रःओ मान्ताइ तोओ कुरा खेःल् । लानइ ब्रःताक्ओ मान्तापाय् गत हायःती मीक् लोकओ स्याक्ताक्सा खाय्चौ र” त अरुइ दाय्हती नोःआकाय् ।

२२ ओहाडःसैको यरुसालेमहाडः ओउः यहुदीकोः मन्दीर-कोः छय्ङ्ताक्ओ त तोओ दीन् पुत्आ य्हुदा बेलाहाडः खेःतो । २३ येसुपाय् मन्दीरहाडः सुलेमान् राजाइ जाड्हओ आङ्गनहाडः वाहओ खेःतो । २४ ओहाडः वाहतोक्हाडः यहुदीलम् ओउःकःताड् हुम्लाड् वाड्ती “लौ नाड्इ गलखा पेतो तोतेःनाःताडी दोड्सीलेः नाड् परमेस्वरकोः वाड्सा खेःओ खीसलेःतेः खेःतेःनाःया खेःतेःलया तोताडी दै” त दाय्हती व्हत्थातो २५ “लौ डाइ तोबाय्नाड्सतो डाकायः ड्हाम्तेःनाड्सल । डाइ आपाकायः जाड्हओ काम्लम्पाय् ओउःलेः च्यवःती डा ‘सुलो’ त चीःसा खाय्तेःनीतो २६ नीड्पाय् डाकोः मान्तालेः खेःतेःइली ओउःत भ्यान्ते डाइ तोओ कुरापाय् सायःसा ग्यातेःइली । २७ डाकोःमयःइ भेदालो लेखालेः डाकोः हाव्नयः सायःती डाकायः गुल्हनाःताडः । २८ ओउःमयःकायः डाइ रौ जीडः दोःताक्नाडःसु । दोःआक्तीको ओउःमयःपाय् गलमा वाय्तो स्यावइली ओउःमयःकायः सुखेइमा डाकःसै लाती आलःसा खाय्नीली । २९ डाकोः आपापाय् सबैसै ताड्हलेःनै बा । ओउःइ डाकायः बयःओलम्पाय् सुइमा डाकोः आपाकःसै लासा खाय्नीली । ३० ओहाडःसै डामा डाकोः आपामा यातैज्योः लेःआः डच” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ३१ एत तोआक्तीको ओउः यहुदीलमइ बाड् रोत्ती ओउःकायः आप्ती सात्सा बोडःनीतो ३२ “लौ डाकोः आपाइ बयःओ पेओ काम्लम्पाय् डाइ नाःतो जाड्हआलाडः । ओउः कामकोःपाय् गाव्खेकायःतेः बाड्इ आप्सातेः बोडःनानाड्स” त दाय्हती येसुइ व्हत्ती ३३ “पेओ काम् जाड्हसाकायः आप्नेःनाड्सुलु । नाड्इ परमेस्वरकायः रेव्तोलेः तोओकायः नाड्पाय् मान्ता भुड्आले ‘डागार् परमेस्वरगार्’ ततेः

ताःती तोतेःनौ ओउःत हायःओकायः बाड्इ सात्सा बोडःनेःनाड्सु”
 त दाय्हती त्याड्आकाय् । ३४ “लौ नाड्कोः आखरःहाडःपाय् ‘लौ
 नीड्पाय् देवालम् लेःतेःइ’ त दाय्हती परमेस्वरइ तय्छनःती योसा
 मान्ताकायः तोआथास । ३५ एतलेः नीड्कोः आखरःहाडः लेखती
 मुलेःनाः फेरी ओउः आखरःकोः कुरा दोड् कुरा लेःआः बा । ओउः
 मान्तालम्खेकायः ‘लौ नीड्पाय् देवालम् लेःतेःइ’ त परमेस्वरइ
 दाय्हती तोआकान् माःर । ३६ ओउःत भ्यान्ते डा परमेस्वरइ
 छ्युड्हती ल्हाव्हदैबाड्ताड् ल्होक्ओ चाक्खेइ ‘डा परमेस्वरकोः चोः
 लेःआः ड’ त तोसा स्याव्नाडः । डाकायःपाय् दोह् हायःतीतेः ‘लौ
 नाड्इ परमेस्वरकायः रेव्तोलेः तोतेःनौ’ त नीड्इ गाल्तुम्ती नोःनेः-
 नाड्स । ३७ डाकोः आपाइ बयःओ काम् डाइ जाड्हडल त खेःया
 डाकायः ड्हाम्सा परल । ३८ खेःल डाइ ओउःकोः काम् पेतो
 जाड्हनाडः त खेःया डाकोः नोःराय्खेकायः खेःल डाइ जाड्हओ
 काम्खे च्यवःओकायः ड्हाम्नु दा । ओहाडःसैको डा डाकोः
 आपाकुस् ब्राड्नाडः ओउःमा डाकुस्लेः ब्राड्नाः । ओउःत नीड्इ
 चीःआक्तीको ड्हाम्तेःनानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास ।
 ३९ ओउःत तोआक्तीको ओउःमयःइ फेरी चुम्सा बोडःनीतो ओउः-
 मयःकः बेत्ती ४० ओउः योर्दन् खोलाकोः उःसै त्यात्ती युहनाइ
 ड्हासै बाप्तीस्मा बयःओ थाव्हाडः दाहती वाड्आकाय् । ओउः-
 हाडः मुतोक्हाडः ४१ नाःतोलम् येसुकःताड् वाड्ती “लौ ओउः
 बाप्तीस्मा बयःओ युहनापाय् लयःइलेः ग्याड्हराय् दोह्मा
 जाड्हउलु । जाड्हसापाय् जाड्हउलु दोह् दोह् ओउःइ इ येसुकोः
 कुरा तोआकान् ओउःलेः सबै दोड् कुरा स्याव्ओ खेःतो” त दाय्हती
 नोःकाय्ती ४२ ओहाडःपाय् नाःतोलम्इ येसुकायः ड्हाम्आकानी ।

११

१ ओहाडःसैको बेथानी त तोओ गाव्हाडः यात्चाक्
 लाजरुस् त तोओ जीक्ती मुओलेः खेःतो । ओउःकोः
 हौद्याड्नीस् मरीयम् त तोओमा मार्था त तोओमा बेथानी गाव्हाडः
 याक्ओ खेःचतो । २ ओउः मरीयम्खेइ यात् बेलाहाडः येसुकायः
 पेओ सातीइ ल्यानःती ओउःकोः लयःकोः म्याड्इ येसुकोः दोम्
 थ्युर्आकान् । ३ ओउःनीस्कोः पुःपाय् क्लोःतोलेः जीक्नाः त खेःया

येसुकः काःहाल्लाड् ल्होकआथै “लौ प्रभुय नाड्इ राप्ओ
 मान्तापाय् आन क्लोःतो जीक्आ” त दाय्हती कुरा ल्होकआथै ।
 ४ ओहाडःसैको इ कुरा सायःती “लौ लाजरुस् जीक्सापाय् जीक्-
 तीलेः मुनाः ओउः जीक्ओपाय् जुगाड् सीओ खाल् खेःल ।
 परमेस्वरइ लयःकोः चोःकोः ग्वम् सबैकायः छ्यानःती ओउःकायः
 ताड्हताक्साकायः ओउः द्याह् जीक्ती मुनाः” त दाय्हती येसुइ
 तोआकान् । ५ येसुइ मारथामा ओउःकोः हौदद्याड् मरीयम्मा ओउः-
 नीस्कोः पुः लाजरुस्कायःमा आन राप्थासतो ६ “लाजरुस् आन
 जीक्नाः” त सायःआक्तीको नीस् दीन्च्युक्कायः लयःकोः
 मुओहाडः येसु आल्मामाःत मुआकाय् । ७ ओहाडःसैको नीस् दीन्
 पुत्आक्तीको “लौ द्याह् फेरी यहुदीयाताड् द्यान्हती आल्इ” त
 दाय्हती लयःकुस् वाह्ओमयःकायः तोती ८ “अ गुरुय ओउः
 यहुदीलम्इ योह् चीत्नम् नाड्कायः बाड् आप्ती सात्सा बोडःनीतो
 द्याह् द्यान्हतीतेः आल्नाःया” त दाय्हती व्हतइतो ९ “लौ
 न्हीदीड्हाडः काम् पेतो जाड्हसाकायः बार घन्ता मुनाः । फेरी
 न्हीदीड्हाडः ल्हाव्हदैबाड्हाडः न्याम् थोड्ताक्ती सबै च्यवःताक्ती
 भयान्ते न्हीदीड्हाडः वाह्ओ चाक् तोन्इली । १० ओउः मान्तापाय्
 याःदीड्हाडः वाह्चै त खेःया लयःकःहाडः थोड्ओ नाःमाःत भयान्ते
 ओउःपाय् तोन्आनै” त दाय्हती येसु दाय्हआ । ११ “लौ डीकोः
 साथी लाजरुस् त तोओपाय् एनःतीलेः मुनाः डा ओउःकायः
 म्र्याताक्लाड् आल्नाडः” तमा येसु दाय्हती तोथासतो १२ “लौ प्रभु
 ओउः एनःनाः त खेःया ओउःपाय् स्याक्आनाः” त दाय्हती ओउः-
 कुस् वाह्ओमयःखे दाय्हआकाय् १३ दोह् हायःती दाय्हसा ओउः-
 मयःखेइ “लाजरुस् न्यास्ती एनःताडःनाः” त ताःनीतो येसुखेइ सीओ
 कुरा तोती मुओ खेःतो १४ ओउःत खेःओ “लौ लाजरुस्पाय् सीओ
 लेःआः” त दाय्हती येसुइ दोड्हती छ्यान्हआथास १५ “डा
 लाजरुस्कुस् मुमाःत भयान्ते ओउःपाय् सीआ । सीसापाय् सीओ
 लेःआः नीड्इ लोन्ते स्याव्सा ग्याड्हराय् च्यवःआक्तीको नीड्इ
 पेतोलेः ड्हाम्तेःनानी ओउःत भयान्ते डा चोडायलेःती मुनाडः । लौ
 द्याह् आल्इ उया” त दाय्हती येसुइ ओउःमयःकायः तोआथास ।

१६ “लौ उया डीमा येसुकुस् आल्इ ओहाडःसै डीमा ओउःकुस् सीपाःतय्ही” त दाय्हती दीदीमुस् त हाल् मय्ङ्ओ थोमाइ अरुकायः तोआथास ।

१७ ओहाडःसैको इत नोःआक्तीको येसु बेथानी गाव्ताड् आल्आकाय् । आल्ती बेथानी गाव्ताड् दाह्तोकहाडः “लौ लाजरुस् द्याह् चार् दीन्कायः पाह्ती स्याव्आ” त दाय्हती तोआकानी १८ ओउः बेथानी गाव्पाय् यरुसालेम्सै सुम् कीलोमीतर मुओ खेःतो द्याड्तो लेःआः । १९ फेरी यरुसालेम्सै नाःतो यहुदीलम् मारथा मरीयम् नीस् नाःचाःकायः ल्हुङ् द्युमःताक्सा तोलाड् वाङ्-आकाय् । २० ओहाडःसैको “येसु वाङ्नाः” त दाय्हओ सायःआक्तीको मारथाखे ओउःकायः क्रुस्लाड् वाङ्तो मरीयम्खे कीम्स्वा मुआ । २१ ओहाडःसै येसुकायः क्रुस्ती “लौ प्रभुय नाड् ड्हा दाह्आ त खेःया डाकोः पुःपाय् सीजेःआक्ल खेःतो २२ तय्मा ‘दोह्लोतेः नाड् द्याह् तेतेःनाः ओउःलेः परमेस्वरइ बयःतेःनाः बा’ त डाइ चीःनाडः” त दाय्हती येसुकायः तोआकान् । २३ “लौ दोङ्-सीलेः नाङ्कोः पुः लोने उहती च्योक्नाः” त दाय्हती येसु दाय्हआ । २४ “ओउः सबै सीओलम्कायः च्योक्ताक्सा दीन् ओउःमा च्योक्नाः त डाइ चीःनाडः” त दाय्हती मारथाइ तोआथै । २५ “लौ सीओकायः च्योक्ताक्सामा रौ जीडः बयःसामा डालेः खेःनाडः बा । २६ सुसुइ डाकायः ड्हाम्ती रौ जीडः दोःनै ओउःपाय् दोङ् सीतोलेः स्याव्इली । लौ इ डाइ तोओ कुरा ड्हाम्तेःनीया ड्हाम्तेःउलुया” त दाय्हती येसुइ मारथाकायः व्हत्थातो २७ “माः रैस ओउः ल्हाव्हदैबाड्हाडः वाङ्सा खेःओ खीसलेः परमेस्वरकोः चोः लेःतेःआः इत तोओ डाइ ड्हाम्नेःनाड्” त दाय्हती मारथा त्याड्आ ।

२८ त्याड्आक्तीको कीम्ताड् पाय्हती ओउःकोः मरीयम् हौद्याड्कायः अरुइ चीःमाःत गोत्आकान् । “लौ हौय नीचीकोः गुरु इहाडः दाह्ती नाङ्कायः गोत्तेःनाः” त दाय्हती तोआथै । २९ ओहाडःसै ओउःकोः नाःइ तोओपाय् सायःती मरीयम्पाय् रेन्ह-तोलेः चीङ्ती येसुकःताड् आल्आ । ३० आल्तोकहाडः येसुपाय्

बेथानी गाव्ताड् दाह्धाड्ल मारथाइ क्रुस्ओहाडः न्यास्ती मुओ खेःतो । ३१ ओहाडःसैको ओउः मरीयम्कुस् मुओ यहुदीलम्इ ओउः-पाय् रेन्हतोलेः बाहीर ग्ल्युड्हती आल्ओ च्यवःती ओउःकायः गुल्ह्आथै “लौ मरीयम्पाय् पुःकोः तेस्ताड् क्रेस्लाड् आल्नाः” त ताःती दाय्हती गुल्ह्आथै । ३२ ओहाडःसैको मरीयम्खे आल्ती येसुकःताड् दाह्ती च्यवःआकतीको ओउःकायः स्यवआकान् “लौ प्रभुय नाड् ड्हा डीकुस् मुयाकायः डाकोः पुः सीआक्ल खेःतो” त दाय्हती तोआथै ३३ येसुइ मरीयम्मा ओउःकोः साथीलम्मा ज्याःओ च्यवःती ल्हुड्हाडः आन लीह्आकान् । ३४ “लौ ओउःकायः गाः-हाडःतेः पाम्हती गमतेःआकानी” त दाय्हती येसुइ व्हत्आथास । “लौ प्रभुय योलाड् वाड्अ दै” त दाय्हती त्याड्आकाय् ३५ येसुमा ज्याःओ । ३६ येसु ज्याःओ च्यवःती “लौ योउ दा । ओउःकायः गुच्युक् रापुतो” त दाय्हती नोःकाय्इतो “ओउःइपाय् मीक् लोक-ओखेकायः स्याक्ताक्ओआः ओउःत भयान्ते लाजरुस्कायःमा सेलः स्याव्ताक्सा खाय्ओ खेःतो यादो” त यातनीस दाय्हती दाय्ह-आकाय् । ३७ येसुलेः फेरी आन ल्हुड् लीहतो डान्हती लाजरुस्कोः तेस्ताड् वाड्आ ।

३८ ओउः तेसपाय् चैनःबाड्हाडः मुओ धाड्लेः खेःतो यातज्योः अरु बाड्इ बोमःओ खेःतो । ३९ ओहाडःसैको येसु वाड्ती “लौ इ बाड् अक्ती ल्होकनु दा” त दाय्हती तोउतो “अ प्रभुय ओउःपाय् चार दीन्कायःच्युक् पाम्हती स्याव्आ । द्याह् सय्ड्ती वाय्आ बा” त दाय्हती मारथाइ तोआथै । ४० “लौ नाड्इ ड्हाम्-तेःनाःची त खेःया परमेस्वरकोः ताड्हाओ ग्वमतेः च्यवःतेःनौ त डाइ ड्हा तोनेःआलाड्” त येसुइ दाय्हती तोआकतीको ४१ ओउः बोमःती गम्ओ बाड् ल्होकआकानी । बाड् ल्होकआकतीको येसु लाड्काताड् त्याव्ती “लौ आपाय डाइ तेती तोओ कुरा नाड्इ ग्याती सायःतेःनाःची ओउःत खेःओ डाइ ‘च्युता’ त तोनेःनाड् । ४२ नाड्इ गलकायःमातेः सायःतेःआची । इ डाकुस् मुओलम्कायः नाड् परमेस्वर आपाकःसै ‘वाड्ओआः’ त ड्हाम्ताक्साकायः तोनेः-नाड् द्याह्” त येसुइ परमेस्वरकायः दाय्हती नोःती ४३ “अ

लाजरुस्य ग्ल्युड्हअ दा" त सोतो दाय्हती येसुइ गोत्ततो ४४ ओउः
ड्हा सीओ मान्तापाय् पाम्हसा नायइ आड्मा खेन्मा जुदा
पोतोलःती लावतीलेः ग्ल्युड्हती वाड्आ । "लौ ओउःकायः फास्ती
फेननु दा" त येसुइ दाय्हती तोआथास ।

४५ ओहाडःसैको येसुइ जाड्हओ कुरा च्यवःआक्तीको
नाःतो ओउः मरीयम्कुस् वाड्ओ यहुदीलम्इ येसुकायः ड्हाम्-
आकानी । येसुकायः कोय्खेइ ड्हाम्नीतो ४६ अरुखेइ आलती
फरीसीकःताड् वाड्ती "लौ ओउः येसुइ इतलेः हायःआकान्" त
ल्हाक्ती छ्यान्ह्आकानी । ४७ ओहाडःसैको ओउः ल्हाक्ती
छ्यान्ह्ओ कुरा सायःआक्तीको ओउः ताड्हओ पुरोहीतल्ममा
फरीसीलम्मा लयःमयः हुम्काय्ती "लौ द्याह् डीइ दोह् हायः-
चाडःसु । ओउः येसु त तोओइ नाःतो ग्याड्हराय् जाड्हताडःनौ ।
४८ ओउःकायः डी दोह्मा हायःडुसुलु त खेःया सबै मान्तालम्इ
ओउःकायः ड्हाम्चानी । ओहाडःसैको ओउः रोमी त तोओ
मान्तालम् डीकः ल्हुड् मल्हती डीकोः मन्दीरमा डी सबैकायःमा
ह्योडःती वाय्नाःतय्ही" त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । ४९ ओउः-
मयःकःहाडः यात्चाक् कयाफात तोओ ओउः साल्हाडः प्रधान्
पुरोहीतलेः खेःतो । ओउःपाय् "लौ नीड्इ दोह्मातेः चीःतेःनीली ।
५० दोह् स्याव्नाः दाय्हसा लौ यात्चाक् सबै दल्ताक्साकायः सीसा
खेःनाः ओहाडःसै डीकोः मान्तालम् सबै वाय्तो स्याव्तय्हीली" त
दाय्हती ओउः कयाफाइ अरु हुम्ओलम्कायः तोआकान् ।
५१ ओउःपाय् लयः ल्हुड्सै तोओ खेःल प्रधान् पुरोहीत् स्याव्ओ त
भयान्ते लोने ताप्तो स्याव्सा कुरा परमेस्वरकःसै चीःती तोओआः ।
५२ लोने येसुलेः सबैकायः सीसा खेःतो लयःकोः यहुदी मान्तालम्-
कायः भुड्आले खेःल गाःहाडः खेःयामा परमेस्वरकोः चोः मुइतो
ओउःमयःकायः सबै हुम्ताक्ती वानःती यातैज्योः स्याव्ताक्-
साकायःपाय् येसु सीसा खेःतो । इतलेः कयाफाइ तोओ कुरा ताप्तो
स्याव्आ ।

५३ ओहाडःसैको ओनम् दीन्हाडःसै ओउः ताड्हओ
यहुदीलम्इ "इ येसुकायः गत हायःती सात्चाडःसु" त नोःकाय्लाड्

आन हुम्काय्ती वाङ्फुङ्आकाय् । ५४ “डाकायः सात्सा बोडः-
नाःताडः” त येसुइ चीःती यहुदीकोः देसहाडः फुती वाहसा ग्याल
अरु मान्ता याक्गारसीःमालो थाव् द्याड्तो वाङ्ती इफ्राइम् त तोओ
सहरहाडः लयः वाहओमयःकुस् मुआकाय् । ५५ ओहाडःसैको ओउः
यहुदीलम्कोः च्योलओ दीन्कोः छ्यात् दाहस्वेःआ ओउः बेलाहाडः
गाव् गाव्सै नाःतो मान्तालम् यरुसालेम्ताड् आल्आकाय् छ्यात्कोः
इहासै लयः छ्यड्ताक्सा थेडा । ५६ ओहाडःसैको यरुसालेम्कोः
मन्दीरताड् दाह्ती वाङ्आक्तीको “लौ गततेः ताःतेःचै येसुपाय् इ
छ्यात् जाङ्हसाकायः यरुसालेम्ताड् वाङ्नाःया वाङ्लया” त
दाय्ह्ती नोःकाय्ती येसुकायः बोडःआकानी । ५७ ओउः ताङ्हओ
पुरोहीत्मा फरीसीलम्इमा हुकुम् बयःती “लौ सुसुइ येसु गाःहाडः
मुनाः त चीःनानी ओउःइपाय् डीकायः छ्यान्हसा स्वेःतो” त दाय्ह्ती
तोआकानी

१२ १ ओहाडःसैको ओउः छ्यात्दीन्कोः छ दीन् इहासै येसु
बेथानी गाव्ताड् फेरी आल्आकाय् । ओउः बेथानी गाव्-
हाडः येसुइ लाजरुस्कायः च्योक्ताक्ओ स्वेःतो । २ ओहाडः वाङ्-
आक्तीको येसुकायः आम्ह् खाङ्ती बयःआकानी ओउः बेलाहाडः
लाजरुस्मा येसुकुस् जेःती मुआ । ३ मार्थास्वेइ आम्ह् बोथासतो
ओउःकोः हौद्याङ् मरीयम्स्वेइ आन महङ्गो पेतो सय्ङ्ओ साती
वानःती येसुकायः दोम् ल्यानःआथै । ओउःकोः दोम् ल्यानःआक्-
तीको मरीयम्इ लयःकोः म्याङ्इ ओउःकोः दोम्सै साती थ्युर्आथै ।
थ्युर्तोक्हाडः ओउः कीम् तोमःती आन पेतो सय्ङ्आ ।
४ ओहाडःसैको एत हायःओ च्यवःती यात्चाक् येसुकुस् वाहओ
मान्ता यहुदस् इस्करीयोत् त तोओ मरीयम्कायः जान्आकान् । लोने
यहुदस्इ येसुकायः सात्लाङ् दाक्आथै । ५ “लौ इ साती यात् हजार
रुपीया वीनःती ओउः पैसा ह्यात्लम्कायः बयःचाः स्वेःतो” त
दाय्ह्ती यहुदस्इ जान्थातो ६ ह्यात्कायः योनःती तोउलु लयःकोः
ल्हुङ् कुःरेव् स्वेःतो त भ्यान्ते तोआकान् । ओउःइ सबैकोः पैसाकोः
थैलो लात्ओ स्वेःतो ओउः थैलोसै पैसा कुःफुङ्उतो ओउःत स्वेःओ
मरीयम्कायः जान्आथै । ७ एत जान्ओ येसुइ सायःती “लौ ओउःत

तोलाम् । डाकोः पाह्सा दीन्कायः ओउःइ गम्सा खेःतो बा ।
 ८ ह्यात् मान्तालमखे गलमा नीङ्कुस् मुनै गलकायःमा पैसा बयःसा
 खायनाः । डाखे नीङ्कुस् गलकायःमा मुडल” त दाय्हती येसुइ
 तोआकान् । ९ ओहाडःसैको येसुपाय् यरुसालेम्ताड् दाह्ती वाड्नाः
 त नाःतो यहुदीलमइ चीःती बेथानी गाव्ताड् वाड्आकाय् ।
 येसुकायःमा ओउः इहा सीओ लाजरुस्कायःमा योलाड् वाड्-
 आकाय् । १०-११ ओउःमयःखेइ योलाड् वाड्इतो ओउः ताड्हओ
 पुरोहीतलमखे हुमती “लौ ओउः इहा सीओ लाजरुस् त तोओ द्याह्
 सेलः मुओ च्यवःआक्तीको नाःतो मान्ताइ येसुकायः इहाम्नानी
 ओउःत भयान्ते लाजरुस्कायःमा सातसाआः” त दाय्हती नोःकाय्-
 आकाय् ।

१२ ओहाडःसैको ओनम्हकोः स्याड्हलोहाडः “लौ येसुपाय्
 यरुसालेम्ताड् वाड्नाः” त दाय्हओ नाःतो छ्यात् जाड्हलाड् वाड्-
 ओलमइ सायःआकानी । १३ सायःआक्तीको ल्ह्यय्ओ सीडःकोः
 मात् लात्ती येसुकायः रोमती क्रुस्लाड् वाड्आकाय् । वाड्तोक्
 बेलाहाडः ओउःमयः आन गोःती “होसाना भालातेः वाड्तेःआ नाड्
 प्रभुकोः मय्ड् लात्ओ चाक्तेःआः । प्रभु परमेस्वरइ ल्होक्ओ
 यहुदीकोः राजामा ताड्हतो स्याव्पाः” त दाय्हती दाय्हआकाय् ।
 १४ ओहाडःसैको येसुपाय् गधाकोः चोः लेःती लन्हती वाड्आ ।
 ओउःत हायःओपाय् परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ।
 १५ “लौ नीड् सीओन् सहरकोः मान्तालम्य रैलाम् । नीड्कोः
 राजापाय् गधाकोः चोःहाडः लन्हती वाड्आनाः” त लेखती मुनाः ।
 १६ ओउः बेलाहाडः येसुकुस् वाह्ओमयःइ “इ आखरःकोः कुरा
 द्याह् ताफ्नाः” त चीःआक्नीली लोनेः येसु च्योक्आक्तीको
 ताड्हतो स्याव्ओ बेलाहाडः ओउःमयःइ ओउः आखरःहाडः लेखओ
 कुरापाय् “दोह्कायः तोओलेः” त पेतो चीःआकानी । १७ ओहाडः-
 सैको ओउः इहा सीओ लाजरुस्कायः येसुइ तेस्सै गोत्ती च्योक्-
 ताक्ओ च्यवःओलमइ इ कुरा सबैकायः ल्हाक्ती छ्यान्हआकानी
 १८ ओउःत भयान्ते ओउः ग्याड्हराय्कोः कुरा सायःआक्तीको अरु
 अरु मान्तालम् येसुकायः क्रुस्लाड् वाड्आकाय् । १९ फेरी “नाःतो

मान्तालम् येसुकःताड् वाड्ओ” त ओउः फरीसीलम्इ चीःआक्तीको
 “लौ डीइ दोह्मा हायःसा खायत्हनीली । योउ दा ल्हाव्हदैबाड्कोः
 मान्तालम् सबै ओउःकायः क्रुस्लाड् आलनै बा” त दाय्हती नोः-
 काय्आकाय् ।

२० ओहाडःसैको ओउः छ्यात् जाड्हओलम्कःहाडः यात्-
 नीस् एलेनी भासा नोःओ मान्ता खेःइतो । २१ ओउःमयः बेथ्सैदा
 सहरसै वाड्ओ फीलीप्कःताड् वाड्ती “लौ डी येसुकायः क्रुस्सा
 भाकनाडी” त दाय्हती ओउःकायः तोआकानी २२ ओउःमयःकोः
 कुरा फीलीप्इ अन्द्रीयस्कायः छ्यानःआकान् । ओहाडःसैको ओउः
 नीस्चाक् येसुकायः छ्यानःलाड् वाड्आकाय् । २३ ओउःत छ्यानः-
 आक्तीको “लौ ओउः मान्ताकोः चोः त तोओकोः ताड्हताकसा
 बेला दाहओआः २४ दोड्सीलेः दाय्हभनाड् गहुड्कोः बीया चोया
 साःताड् ग्लेःती आःताः सीमाःत ओउःपाय् ब्याव्ल । साःहाडः
 सीआ त खेःया दुड्आक्तीको आन ब्यावनाः । २५ इतलेः सुखेलो
 लयःकोः जीडः राप्चानी ओउःकोः जीडः वाय्तो स्यावचाः सुखे इ
 ल्हाव्हदैबाड्हाडः दोःओ जीडः राप्नीली ओउःपाय् गलमा वाय्-
 मालो रौ जीडः दोःनै । २६ सुलो डाकोः काम् जाड्हसा ग्याचै
 ओउःपाय् डाकुस् वाहपै । डा गाःहाडः गाःहाडः मुचाडः ओहाडः
 डाकोः काम् जाड्हओलम्मा मुनै । सुसुइ डाकोः काम् जाड्हचानी
 ओउःकायःलेः डाकोः आपाइ ताड्हताकनाःथास” त दाय्हती येसुइ
 तोआथास । २७ “लौ डापाय् द्याह् लहुड् ज्याडःआलाडः । द्याह्
 दोह्त तेती तोचाडः र । इ डाइ लीहसीःओ च्यवःसा बेलाहाडः
 ‘वाड्ताक्लाम् आपाय’ त तेती तोचाडःया । खेःल इत लीहसीःओ
 गोरःलाड्पाय् वाड्आलाडः बा । २८ लौ उया आपाय नाड्कोः
 मय्ङ् ताड्हतोलेः स्यावपानाः” त दाय्हती येसुइ परमेस्वरकायः
 तोआकान् तोतोकहाडः लाड्कासै हावनयः वाड्आ “लौ डाकोः
 मय्ङ् ताड्हतो स्यावताक्आलाडः बा । लोनेः फेरीलेः ताड्हतो
 स्यावताकनाडः” त दाय्हती नोःओ । २९ ओउः लाड्कासै वाड्ओ
 हावनयः सायःती “लौ न्याम् मुकनाः बा” त यातनीस्चाक् दाय्हती
 नोःइतो “खेःल परमेस्वरकोः ल्होकओमयःइ ओउःकायः तोआथै” त

दाय्हती अरु नोःआकाय् । ३० “लौ ओउः लाङ्कासै नोःओ कुरापाय् डाखेकायः खेःल नीङ्इ सायःसाखेकायः वाङ्ओआः बा । ३१ लौ इ ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्कायः तय्छनःती योसा बेला वाङ्आ । ओउःमयःकोः सैतान् राजाखे द्याह् क्लाःती ल्होकनाःथै । ३२ डाखे त्यावःअ योकोःती गम्ओ बेलाहाङः सबै मान्तालम्कायः डाकःताङ् वानःनाङःसु” त दाय्हती ३३ येसुइ लयः क्ल्याय्ओ सीङःहाङः सात्सा कुरा छ्यानःती तोआथास । ३४ एत तोआक्तीको “लौ ‘ओउः वाङ्सा खेःओ खीस्लेः सीमाःत गलकायःमा मुलेःनाः’ त डीकोः ऐन्कोः आखरःहाङः लेखती मुताङःनाः । ओउःत खेःया ओउः मान्ताकोः चोःकायः ‘सीताक्साकायः योकोःती गम्सा खेःतो’ त दोह् हायःतीतेः नोःतेःनाः । इ मान्ताकोः चोः त तोओपाय् सुलो” त दाय्हती ओउः हुम्ओलमइ येसुकायः व्हत्आथै । ३५ “लौ नीङ्कःहाङः डा मुओहाङः थोङ्तो स्यावती मुधाङ्नाः लोनेः च्याक्तोलेः स्यावनाः । ओउः थोङ्तो मुओहाङः पेओ काम् जाङ्हती वाहन दा लोनेः च्याक्तो स्यावओहाङः च्यवःती वाहसामा दोःल काम् जाङ्हसामा दोःल । ३६ डाइ थोङ्ताक्ओ कुरा स्यान्-तोक्हाङः डाकायः इहाम्नाङ्स ओहाङःसैको नीङ्मा थोङ्ओहाङः वाहओ मान्तालम् स्यावतेःनै” त दाय्हती येसुइ तोआथास । एत तोआक्तीको येसु आलती ओउःमयःइ चीःमालो थाव्हाङः वाङ्-आकाय् ।

३७ ओहाङःसै येसु ओउः हुम्ओ मान्ताकुस् मुतोक्हाङः-पाय् नाःतो ग्याङ्हराय् जाङ्हथासतो ओउःमयःइ ओउःकायः इहाम्-थाल । ३८ ओउःतलेः परमेस्वरकोः आखरःहाङःलेः लेखती मुनाः “लौ प्रभुय डीइ तोओ कुरा सुइ इहाम्ती सायःचानी र । नाङ्कोः ग्वम् सुइ च्यवःचानी” त दाय्हती परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ एसायाइ लेखआकान् ओउःइ लेखओ द्याह् ताप्तोलेः स्याव्आ । ३९-४० फेरी “परमेस्वरइ ओउःमयःकायः मीक् लोकओमा ल्हुङ् व्हक्मालो स्याव्ताक्आथास ओउःमयःइ मीक्इ च्यवःसामा स्वाय-नीली ल्हुङ्हाङः चीःसामा स्वायनीली ओउःत भ्यान्ते ओउःमयः डाकःताङ् दल्ताक्साकायः द्यान्हती वाङ्सा स्वायनीली” त दाय्हती

परमेस्वर दाय्हओ कुरापाय् एसायाइ लेखआकान् । ४१ एतलेः
 एसायाइ ड्हासैलेः येसुकोः ताड्हाओ ग्वम् च्यवःती छ्वान्हआकान् ।
 ४२ ओउःत एसायाइ लेखउंतो ओउः यहुदीलम्कोः ताड्हाओ
 मान्तालम्कःहाडः नाःतोलेः येसुकोः कुरा ड्हाम्आकानी । ओउः-
 मयःइ ड्हाम्सापाय् ड्हाम्नीतो ओउः फरीसीलम्कः रैती भयान्ते
 अरुकायः छ्वान्हनीली “डीइ येसुकायः ड्हाम्ओ त ओउः
 फरीसीलम्इ चीःचानी त खेःया डीकायः थनःओ कीम्सै क्लाःती
 ल्होक्नाःतय्ही यादो” त म्हरती रैआकाय् । ४३ ओउःमयःपाय्
 परमेस्वरकोः लुड्ती नोःओसै मान्ताकोः लुड्ती नोःओ कुरा सायःसा
 भाक्आकाय् । ४४ ओहाडःसैको “लौ सुसुइ डाकायः ड्हाम्-
 चानानी ओउःइ डाकायः ल्होक्ओ आपाकायःमा ड्हाम्नानी ।
 ४५ सुसुइ डाकायः च्यवःचानानी ओउःइ डाकायः ल्होक्ओ
 आपाकायःमा च्यवःनानी । ४६ डापाय् सबै थोड्ताक्साकायः इ
 ल्हाव्हदैबाड्ताड् वाड्ओआः ड । ओहाडःसैको सुसुइ डाकायः
 ड्हाम्चानानी ओउःलेः च्याक्ओहाडः मुइली । ४७ सुखेइ डाइ
 तोओ कुरा सायःआक्तीको डाकायः ड्हाम्ताडःल ओउःकायः
 डाखेइ न्युम्हताक्डल । डापाय् सबै दलताक्साकायः ल्हाव्हदैबाड्-
 ताड् वाड्आलाडः तय्छनःती न्युम्हताक्साकायः वाड्डल ।
 ४८ डाकायः ड्हामालो मान्ताकायःमा डाकोः कुरा सायःसा
 ग्यामालो मान्ताकायःमा ओउः लोनेः वाड्सा दीन्हाडः डाइ तोओ
 कुराखेइ ओउःमयःकायः गाल्तुमती तोनौ बा । ४९ डा लयः नोःओ
 खेःडल । डाइ नोःओ कुरा ड्हाहाडःलेः डाकायः ल्होक्ओ आपाइ
 स्यान्ती बयःआताडः । ५० फेरी ओउःइ बयःओ कुरा ड्हाम्ओलम्इ
 रौ जीडः दोःनै बा एत डाइ चीःनाडः ओउःत भयान्ते दोह् दोह् तोसा
 कुरा डाकोः आपाइ बयःचाःताडः ओउःलेः डाइ तोनाडः बा” त
 दाय्हती येसु स्यान्ती तोआथास ।

१३ १ ओहाडःसैको ओउः च्योलओ दीन्कोः योह्नम्
 दाह्आ । “लौ डा ल्हाव्हदैबाड्सै आलती आपाकःताड्
 वाड्सा खेःनाडः । द्याह ओउः आल्सा दीन् दाह्खेःआ” त येसुइ
 चीःउतो ओउःइ ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुतोक्हाडः लयःकुस्

वाह्ओमयःकायः गलकायःमा रापती मुआ । २ ओंहाडःसैको ओनम्
 दीनकोः राम्हसै आम्ह जेःओ बेलाहाडः “दयाह् येसुकायः
 फरीसीलमकःताड् दाक्उ” त सैतान्इ यहुदस् इस्करीयोत्स्वेकायः
 होम्आकान् । ३ येसुखेइ “लौ डाकायःपाय् डाकोः आपाइ सबै ग्वम्
 बयःओआः बा । डा ओउःकःसै वाड्ओ लेःआः ड ओउःकःताड्
 पाय्हसा” त चीःआकास । ४ ओहाडःसैको आम्ह जेःतोक्हाडः येसु
 चीड्ती लयःकोः नाय् ल्ह्युनआक्तीको रुमाल् रोतती आड्हाडः
 तोडःआकास । ५ रुमाल् तोडःआक्तीको भान्दाहाडः तीः थेःती
 येसुइपाय् नोकरीलो लेखा लयःकुस् वाह्ओमयःकोः दोम् जेस्-
 आथास । जेस्आक्तीको रुमाल्इ ओउःमयःकोः दोम् थ्युरआथास ।
 ६ ओहाडःसैको सीमोन् पत्रुस्कोः दोम् जेस्खेःतोक्हाडः “लौ प्रभु
 डाकोः दोम् नाड्इ जेस्तेःनाःची र” त दाय्हती व्हत्थातो ७ “डाइ
 दयाह् दोह् हायःओ त नाड्इ चीःधाड्तेःउलु लोने चीःतेःनौ” त
 दाय्हती येसु त्याड्आ । ८ “खेःल डाकायः दोम्मा दोम् जेस्सा
 स्यावनाः जुगु” त सीमोन् दाय्हती दाय्हतो “डाइ नाड्कायः जेस्ल
 त खेःया नाड् डाकुस् मुसा दोःतेःल” त दाय्हती येसु तोआथै ।
 ९ “ओउःत खेःया प्रभु डाकायः दोम् ह जेस्सा खेःल डाकायः
 क्रुत्मा तालाड्मा आड् जुदालेः जेस्चाक्ची दा” त दाय्हती पत्रुस्
 तेआ । १० “जुगाड् छय्ड्तो मुओ मान्ता वाह्आक्तीको दोम् ह
 जेस्सा खेःतो ओउःकोः आड् जय्तोलेः मुनाः । नीड्पाय् सबै
 जय्तोलेः मुतेःनै यात्चाक् ह जय्माःत मुनाः” त दाय्हती
 ११ “यहुदस्इ डाकायः सात्ताक्साकायः दाक्नाःताडः” त येसुइ
 चीःती ओउःतलेः तोआथास । १२ ओहाडःसैको ओउःमयःकोः दोम्
 जेस्आक्तीको लयःकोः नाय् लावआक्तीको येसु ओउःमयःकुस्
 च्युडःती मुआ । “लौ डाइ मेस् दोह् हायःतीलेः दोम् जेस्नेःआलाड्स
 त नीड्इ चीःतेःनानीया चीःतेःनीलीया । १३ डाकायःपाय् गुरु तमा
 तोतेःनानाड्स प्रभु तमा तोतेःनानाड्स ओउःत तोसापाय् स्यावलेःनाः
 नीड्कोः गुरुमा प्रभुमा खेःलेःआनाडः । १४ डा नीड्कोः प्रभुइलेः
 नीड्कोः दोम् जेस्बतनेःआलाड्स । नीड्इमा लःलयःकायः दोम्
 जेस्कायसा खेःतेःनै । १५ डाकायः तेःती डाइ गतलो नीड्इमा

ओउःतलेः हायःसा खेःतेःनै । १६ दोड्सी दाय्हभनाड् ओउःकोः मालीक्सै नोकरी ताड्हओ खेःबाय्ल फेरी ओउःकायः ल्होक्-ओचाक्सै समचार वानःओ मान्ताखे ताड्हओमा खेःलेःल । १७ लौ इ डाइ स्यान्ओ कुरा नीड्इ जाड्हतेःचानानी त खेःया नीड् पेतोलेः स्याव्तेःनै ।

१८ नीड् सबैकायः तोनेःनाड्सल नीड्कःहाडः सुसुकायः डाइ छ्युड्हलेःनेःनाड्स ओउःमयःकायःलेः डाइ तय्हनेःनाड्स बा । 'यात्चाक् डाकुस् जेःओ मान्ताइ डाकायः पेमालो हायःसा बोडःनौ' त परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ओउः कुरा द्याह ताप्सा खेःतो । १९ लौ इ लोने स्यावसा कुरापाय् ताप्तो स्यावधाड्-माखाहाडः डाइ छ्यान्हनेःनाड्स ओहाडःसैको ओउः कुरा ताप्तो स्याव्आक्तीको 'लौ ओउःपाय् दोड्सीःओ चाक् लेःआः बा' त चीःती डाकायः ड्हाम्तेःनानाड्स । २० दोड्सीलेः सुखेइ डाइ ल्होक्ओ चाक्कायः रोमनाःथै ओउःइ डाकायःमा रोमनाःताडः । सुखेइ डाकायः रोमनाःताडः ओउःइ डाकायः ल्होक्ओ आपा-कायःमा रोमनाःथै" त दाय्हती येसुइ तोआथास ।

२१ इत तोआक्तीको येसु ल्हुड्हहाडः आन लीहतो स्यावती "लौ दोड्सी दाय्हभनाड् नीड्कःहाडः यात्चाक्इ डाकायः सात्-ताक्साकायः दाक्लेःनाःताडः" त फेरी दाय्हती भयान्ते २२ ओउः-कुस् मुओलम् "लौ ओउः सुखेलो तय्ही" त ग्याड्हतीलेः म्हरती लयःमयः योकाय्आकाय् । २३ ओहाडःसैको यात्चाक् येसुइ आन राप्ओ मान्ता येसुकुस् द्याड्कायतो मुओ २४ ओउःकायः पत्रुसइ क्वेःतेक्ती "येसुकायः 'ओउःपाय् सुखेलो' त व्हतउ दा" त दाय्हती तोआथै । २५ ओउः मान्तापाय् येसुकोः नोहाडः "लौ प्रभुय ओउः-पाय् सुखेलो" त दाय्हती येसुकायः व्हत्आकान् । २६ "लौ सुकायःलेः डाइ आम्ह न्योःती बयःनाडः ओउःपाय् डाइ मेस् तोओ मान्ता लेःआः बा" त दाय्हती येसु त्याड्ती आम्ह न्योःती यहुदस्-कायः ल्हाआकान् । २७ ओहाडःसैको येसुइ ल्हाओ आम्ह त्याक्-आक्तीको यहुदस्कायः सैतान्इ ल्हुड्हहाडः थ्योन्हती होम्आथै । एत चीःती येसु ल्हेःती "लौ नाड्इ हायःसा खेःओ काम्पाय् द्याह

रेन्हतोलेः हायःउ” त दाय्हती यहुदसकायः तोआकान् । २८ येसुइ यहुदसकायः दोह् दोहत तोओ अरुइ चीःनीली २९ यहुदसपाय सबैकोः पैसा गम्ओ मान्ता खेःतो ओउःत भयान्ते “ ‘लौ डीकायः जेःगा लेःलाड् आलअ’ त येसुइ तोओ यादो” त यातनीसचाकइ म्हरइतो अरुलम् “ ‘लौ ह्यातलम्कायः पैसा बयःउ’ त ओउःइ तोओ” त म्हरआकाय् । ३० ओहाडःसैको यहुदसइ ओउः आम्ह त्याकती जेःआकतीको बाहीर ग्ल्युडहलाड् आलआ । आलतोक बेलाहाडःपाय न्याम् जुगाड् च्याकओ खेःतो ।

३१ यहुदस बाहीरताड् आलआकतीको “लौ द्याह् डा मान्ताकोः चोःपाय ताड्हतो स्यावनाः । ओउः बेलाहाडः ओउःइ परमेस्वरकायःमा ताड्हताकनौ ३२ ओहाडःसैको परमेस्वरइ ओउः मान्ताकोः चोःकायःमा ताड्हताकनाःथै । इत हायःओ देडीलेः स्यावनाः । ३३ लौ डाकोः हौलमय नीडकुसइ डा द्याह् ज्याडःतो मुडल । आलआकतीको डाकायःतेः बोडःतेःनाड्सतो डा आल-ओहाडः नीडखे आलसा दोःतेःइली । ओउःतलेः डाइ यहुदीलम्-कायःमा तोआलाडः । ३४ द्याह् डाइ नया हुकुम् बयःनेःनाड्स । लःलयःकायः रापकायती मुन गतलो डाइ नीडकायः रापनेःआलाड् ओउःतलेः लःलयःकायः रापकायनाःइसी । ३५ नीड लःलयःकायः रापकायतेःनाःइसी त खेःया अरुइ ‘लौ इमयः येसुकुस् वाहओमयःलेः’ त चीःनानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास । ३६ ओहाडःसैको “लौ प्रभुय गाःताड्तेः आलतेःनाः” त दाय्हती पत्रुसइ वहत्आथै “लौ डा आलःओहाडः नाड् गुल्हती वाड्सातेः दोःधाड्तेःल लोने गुल्हसा दोःतेःनाः” त दाय्हती येसु त्याड्ती ३७ “दोह् हायःती डा गुल्हसा दोःधाड्ताडःडल नाड्कायः डा सीसामा ग्यानाडः” त दाय्हती पत्रुसइ तोउतो ३८ “डाकायः सीसा ग्याताडःतेःनाः र । दोड्सीलेः दाय्हभनाड् वाः गोःधाड्माखाहाडः डाकायः सुम् पेन्हकायः ‘लौ ओउःकायः तय्हबाय्डल’ त नाड्इ तोतेःनौ बा” त दाय्हती येसुइ तोआथै ।

१४

१ “लौ ताःताः लहुड् च्याडःताःनल । परमेस्वरकायः ड्हाम्तेःनानी डाकायःमा ड्हाम्नाड्स दा । २ डाकोः

आपाकोः कीमहाडः नाःतो याक्सा थाव्लम् दोःलेःनाः । नीङ्कायः-
पाय् थाव् नाःल त खेःया डाइ तोचेःनाड्स खेःतो बा । ३ लौ
नीङ्कायः थेडा डाइ थाव् जाङ्हती गम्लाड् आलनाडः । आल्-
आकतीको डा नीङ्कायः रोम्लाड् फेरी द्यान्हती वाङ्नाडः ।
रोमआकतीको डा गाःताड् मुचाडः नीङ्मा ओहाडः मुसा दोःतेःनै ।
४ डा आलसा खेःओ ल्याम् नीङ्इ तय्हतेःनानी बा” त दाय्हती येसु
तोआथास । ५ “अ प्रभुय नाड् आलसा खेःओहाडः डीइ तय्हडुसुलु
गत हायःती ओहाडःकोः ल्याम् तय्हसा स्वाय्चाडःसु र” त दाय्हती
थोमा दाय्हआ । ६ “लौ ओउः ल्याम्पाय् डा लेःआः । दोङ्
स्यान्ओमा जीडः दोःताक्सामा डा लेःआः ड । डाइ आःताः
आलःमाःतो सुइमा डाकोः आपाकःताड् आलसा दोःइली । ७ लौ
डाकायः तय्हतेःचानाड्स त खेःया डाकोः आपाकायःमा तय्हतेः-
चानी खेःतेःइतो । द्याह्हाडःसै ओउःकायः तय्हतेःनानी ओउःकायः
च्यवःतेःआकानी बा” त दाय्हती येसुइ तोथासतो ८ “अ प्रभुय
नाड्कोः आपा छ्यानःताडी दा ओउःत ह डी भाकनाडी” त
दाय्हती फीलीपइ तोआथै । ९ “लौ फीलीपय् नीङ्कुस डा इच्युक
ज्याडःतोलेः मुडोतो डाकायःतेः तय्हतेःधाङ्चीली र । डाकायः
च्यवःओ मान्ताइ डाकोः आपाकायःमा च्यवःओ लेःआः खेःनाः ।
नाङ्इ उया दोह् हायःतीतेः ‘लौ नाड्कोः आपा छ्यानःताडी’ ततेः
तोतेःनाःची । १० डा आपाकुस् ब्राङ्तोलेः मुनाडः ओउः डाकुस्मा
ब्राङ्तोलेः मुनाः । ओउःत ड्हामतेःउलुया । लौ डाइ तोओ कुरा
लयःकोः ल्हुड्सै खेःल डाकुस् ब्राङ्ती मुओ आपाइ इ कुरा जाङ्हनौ
बा । ११ डा आपाकुस् ब्राङ्तोलेः मुनाडः ओउः डाकुस्मा ब्राङ्तोलेः
मुनाः । ओउःत तोओपाय् ड्हामनु दा उया डाइ जाङ्हओ पेओ
काम्लम् लयः मीक्इ च्यवःती भयान्ते डाकायः ड्हाम्नाड्स ।
१२ दोङ्सी दाय्हभनाड् डाकायः ड्हाम्ओलमइपाय् डाइ जाङ्हओ
काम्लम् ओउःइमा जाङ्हलेःनानी । माः रैस डा लोने आपाकुस्
मुनाडः त भयान्ते ओउःसै ताङ्हओ काम्लम्मा जाङ्हसा स्वाय्-
नानी । १३ फेरी दोह्लोकायः डाकोः मय्ङ् पेहती नीङ्इ तेती
तोतेःचानाड्स ओउःलेः डाइ जाङ्हनेःनाड्स ओउःत हायःती डाकोः

आपाकायः डाइ ताड्हताकनाडः । १४ लौ उया दोह्कायःलोतेः
डाकोः मय्ङ् पेह्ती तेती तोचानाड्स ओउःलेः डाइ जाड्हनेःनाड्स
बा । १५ नीड्ङ् डाकायः राप्तेःनानाड्स त खेःया डाइ तोओ कुरा
ग्याती जाड्हनु दा ।

१६ ओहाडःसै डाइ आपाकः तेती तोनाडः ओउःइ नीड्-
कायः अरु लव्ह्ती जाड्हसा साथी बयःतेःनै । १७ ओउःपाय् ओउः
दोड् कुरा छ्यान्ह्ओ ग्वालामः लेःआः नीड्कुस् गलकायःमा मुलेः-
नाः । अरु ल्हाव्ह्दैबाड्हाडः मुओ डाकायः ड्हाम्मालो मान्तालम्
ओउः ग्वालामः दोःइली । ओउःकायः ओउः मान्तालम्खेइ च्यवः-
मानीली तय्ह्मानीली ओउःत भयान्ते दोःमाइली । ओउःपाय् नीड्-
कःगन ब्राड्तोलेः मुनाः ओउःत भयान्ते नीड्खेइ ओउःकायः
तय्ह्तेःनानी । १८ नीड्कायः डाइ जुगाड् फेनेःनाड्सल डा लोने
दयान्ह्ती वाड्नाडः । १९ अरु ल्हाव्ह्दैबाड्कोः मान्तालम्खेइ
डाकायः यात् चीच्योक्कायः ह च्यवःधाड्नाःताडः नीड्खेइ ज्याडः-
तोकायः च्यवःतेःनेःनेःनाड्स । डा सीओसै उह्ती च्योक्नाडः त
खेःया नीड्मा च्योक्तेःनै । २० ओउः दीन्हाडः डाकायः 'आपाकुस्
ब्राड्तीलेः मुनाःच' तमा चीःतेःनानी 'डी ओउःकुस् ब्राड्नाःतय्ह्नी'
तमा चीःतेःनानी । २१ लौ डाइ तोओ कुरा ग्याती जाड्हओलम्इ
डाकायः राप्नाःताडः । फेरी डाकायः राप्ओलम्इ डाकोः आपाइ
राप्नाःथास डाइमा राप्नाडःसु । ओउःमयःकःहाडः डा लयः
छ्यानःती थालाड् दाह्नाडः" त दाय्ह्ती येसुइ ओउःकुस् वाह्-
ओमयःकायः तोआकान् । २२ "लौ प्रभुय नाड् अरुखेइ च्यवःमाःत
गत हायःती डीखेकःहाडः थातेःचाःताडी" त दाय्ह्ती यहुदस्इ
व्हत्आथै । ओउःपाय् इस्करीयोत्कोः यहुदस् खेःल अरु येसुकुस्
वाह्ओ यहुदस्त तोओ लेःआः । २३ "लौ सुसुइ डाकायः राप्नाः-
ताडः ओउःइलेः डाइ तोआ कुरा ग्याती जाड्हनानी । ओउःकायः
डाकोः आपाइ राप्ती नीची नीस् आपाचाः ओउःकःताड् मुलाड्
वाड्नाडःच । २४ सुसुइ डाकायः राप्ताडःल ओउःइलेः डाइ तोओ
कुरा जाड्हनीली । फेरी डाइ तोओ कुरा डाकोः ल्हुड्तुककोः खेःल
डाकायः ल्होक्ओ आपाकोः कुरा लेःआः । २५ लौ इ कुरा डाखेइ

नीङ्कुस् मुधाङ्ओहाङः स्यान्ती तोनेःआलाङ्स । लोने डा आल्-
 आक्तीको डाकोः आपाङ् ओउः लव्हती बयःसा साथीखे ल्होक्-
 तेःनै । २६ ओउःपाय् डाकोः आपाङ् ल्होक्सा खेःओ दोङ् ग्वालामः
 लेःआः । ओउःइ सबै कुरा स्यान्तेःनै फेरी डाङ् तोओ कुरापाय् सबै
 ल्हुङ्हाङः गीलताक्तेःनै । २७ लौ डा आलतोक्हाङः नीङ्कायः
 स्याङ्ओ ल्हुङ् बयःनेःनाङ्स । डाङ् बयःओ स्याङ्ओ ल्हुङ्पाय् अरु
 ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः मुओलम्इ बयःसा खाय्नीली । लौ ल्हुङ् च्याङः-
 मामाःत रैमामाःत मुन दा । २८ डाधाङ् आल्धाङ्चाङः फेरी
 द्यान्हतीलेः वाङ्नाङः त डाङ् तोओ सायःतेःआकानी । डाकायः
 राप्तेःनानाङ्स त खेःया 'ओउःपाय् आपाकःताङ् आलनाः' त सायः-
 आक्तीको नीङ् चोडाय्तो स्याव्तेःनै दोह् हायःती दाय्हसा डाकोः
 आपा डासै ताङ्हलेःनाः । २९ लौ इ कुरा स्याव्धाङ्माःखाहाङः
 तोनेःनाङ्स ओहाङःसैको लोने स्याव्आक्तीको नीङ्इ डाकायः
 ङ्हाम्तेःनानाङ्स । ३० द्याह्हाङःसै डा नीङ्कः नाःतो नोःसा नोः-
 डल इ ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः सैतान् राजा त तोओ वाङ्खेःनाः । वाङ्-
 सापाय् वाङ्लेःनाः डा भ्काक्माःत ओउःइ डाकायः दोह्मा हायःसा
 खाय्ताङःल वाय्सामा खाय्ताङःल । ३१ डाङ् आपाकायः राप्नाङः
 त सबै ल्हाव्हद्वैबाङ्हाङः मुओलम्कायः छ्यानःसा थेडा डाङ् ओउः-
 कोः हुकुम् जाङ्हलेःनाङः बा । लौ द्याह् चीङ्ती इसै आल्इ" त
 दाय्हती येसु दाय्हआ ।

१५

१ "लौ डापाय् दोङ् धाक्सायःकोः बोत्लो लेखा लेःआः
 ड । डाकोः आपाङ् बोत् स्यास्ओ चाक्लेः खेःनाः ।
 २ जुदा डाकोः सायःमालो केङ्कालम्खे ओउःइ हाहती वाय्नौ
 सायःओलम्खे ओउःइ न्हाङ्तो सायःताक्साकायः त्यङ्हनौ । ३ डाङ्
 तोओ कुरा सायःआक्तीको नीङ्पाय् सायःओ केङ्कालो लेखा
 छ्यङ्तोलेः मुतेःनै । ४ केङ्कालम्पाय् बोत् नाःमाःत स्याव्ती सायःसा
 खाय्नीली सायःसाकायः बोत्हाङः मुसा खेःतो । ओउःलो लेःखा
 नीङ्मा डाकःहाङः मुसा डामा नाङ्कःहाङः मुसा खेःनाःतय्ही । खेःल
 नीङ् डाकःहाङः मुमालो त खेःया पेओ जाङ्हसा खाय्तेःनीली ।
 ५ लौ डाखेपाय् दोङ् धाक्सायःकोः बोत् लेःआः ड नीङ्खे

केङ्कालम् लेःतेःइ । सुखे डाकःहाडः मुनाःचै डा ओउःकःहाडः
मुचाडः ओउःलेः न्हाड्तो सायःनानी । डा आःताः मुमाःतो नीड्इ
दोह्मा हायःसा स्वायतेःनीली । ६ सुखे डाकःहाडः मुइली पेमालो
केङ्कालो लेखा ओउःलेः ताती वायतो स्यावनाः लोने भयार्आक्-
तीको ओउः केङ्कापाय् त्युम्हती म्हेःहाडः तुस्ती वायनाः । ७ लौ
नीड् डाकःहाडः मुती डाकोः कुरा ल्हुड्हाडः सेती गम्तेःनानी त
खेःया दोह् दोह्तेः नीड् लयः भाक्ती तेतेःचै ओउःलेः दोःतेःनै ।
८ नीड्पाय् ग्रान्हती सायःओ त खेःया डाकोः आपाकायः
ताड्हताक्तेःनानी । फेरी डाकुस् वाह्ओमयःतेः दोड्सीलेः स्याव-
तेःनै । ९ लौ गतलो डाकोः आपाइ डाकायः रापनाःताडः ओउःतलेः
नीड्कायः रापनेःनाड्स । १० डाइ तोओ कुरा जाड्हतेःनानी त खेःया
डाइ रापनेःनाड्स । ओउःत भयान्ते ओउः कुरा जाड्हनु दा । डाकोः
आपाइ तोओ कुरापाय् डाइमा जाड्हनाडः ओउःत भयान्ते ओउःइ
डाकायः रापनाःताडः । ११ डालो लेखालेः नीड्मा 'गलकायःमा
जुगाड् चोडायतोलेः मुपै' त म्हरती इ कुरा तोनेःनाड्स बा । १२ लौ
डाइ नीड्कायः तोओ हुकुम्पाय् इलेःआः । गतलो डाइ नीड्कायः
रापनेःआलाड्स ओउःतलेः लःलयःमयः रापकाय्नीड्सी । १३ यात्-
चाक्इ लयःकोः क्वालमकायः सीबतनाःथै त खेःया ओउःइ आन
राप्ओ काम् जाड्हनौ बा । इसै अरु न्हाड्तोलेः राप्ओ काम्पाय्
दोह्मा नाःबाय्ल । १४ लौ नीड्इ डाइ बयःओ हुकुम्लम् जाड्हतेः-
चानानी त खेःया डाकोः क्वातेः स्यावतेःनै । १५ द्याह्हाडःसै नीड्-
कायःपाय् 'नोकरी' त तोनेःनाड्सल दोह् हायःती दाय्हसा मालीक्इ
नोकरीकायः लयःकोः कुरापाय् जुदालेः छ्यानःथाल । नीड्कायः
द्याह् 'क्वा' त तोनेःनाड्स दोह् हायःती दाय्हसा डाकोः आपाइ
छ्यानःओ कुरा डाइ जुदालेः नीड्कायः ल्हाक्ती तोनेःआलाड्स ।
१६ नीड्खेइ डाकायः छ्युड्हतेःनाड्सल डाखेइ नीड्कायः छ्युड्हनेः-
आलाड्स । नीड् अरुकःताड् आल्ती डाकोः काम् गलमा स्युताक्-
साकायः छ्युड्हती ल्होक्नेःआलाड्स । ओहाडःसै दोह् दोह्तेः
डाकोः मय्ड् पेह्ती डाकोः आपाकः तेती तोतेःचनै ओउःलेः बयः-
तेःनै । १७ इतलेः डाइ तोनेःनाड्स लःलयःमयः रापकाय्नीड्सी ।

१८ लौ नीङ्कः अरु ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम् अहनै त खेःया ओउःमयः डाकः 'ङ्हासै अहनै' त चीःतेःनानी । १९ नीङ्पाय ल्हाव्हदैबाङ्कोः लेःतेःइ त खेःया नीङ्कायः मान्तालम्इ 'डीकोः मान्तालम्' त दाय्हती रापतेःचै खेःतो । खेःल नीङ्पाय ओउः खाल्कोः मान्तातेः खेःतेःइली । डाइ ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्-कःसै छ्युङ्हनेःआलाङ्स ओउःत भयान्ते ओउःमयः नीङ्कः भाक्-इली । २० डाइ ङ्हा तोओलेः गीलतेःनानी । मालीक्सै नोकरी ताङ्हाओ खेःल ओउःत भयान्ते डाकायःपाय मान्तालम्इ लीहसीःओ बयःनाःताडः त खेःया नीङ्कायःमा ओउःतलेः लीहसीःओ बयःतेःनै । फेरी डाकोः तोओ कुरा ओउःमयः ग्यानै त खेःया नीङ्कोः कुराकः ग्यानै । २१ ओउःमयःइ डाकायः ल्होकओ आपाकायः तय्हमाःत भयान्ते नीङ्कायः पेमालो हायःतेःनै । २२ डाइ ओउःमयःकायः पेतो स्यान्ती तोलाङ् वाङ्आलाङः ओउःत भयान्ते ओउःमयःइ चीःतीलेः रेवओ जाङ्हधै मुनै । डा तोलाङ् वाङ्ओ खेःल त खेःया पेओ काम चीःमाःत रेवओ जाङ्हचानी खेःतो ओहाङःसै ओउःमयःकायः गाल-तुमती तोसा स्याव्ल । २३ डाकः अहओलम्पाय डाकोः आपाकःमा अहनै । २४ ओउःमयःकायः डाइ अरुइ जाङ्हसा खायमालो ग्याङ्हराय्लम् छ्यानःआलाङःसु ओउः च्यवःआक्तीको डाकःमा डाकोः आपाकःमा अहधै मुधाङ्नै ओउःत भयान्ते ओउःमयःकायः गालतुमती तोसा स्याव्नाः । ओउः ग्याङ्हराय्लम् छ्यानःआक्डुसुलु त खेःया ओउःमयःकायः गालतुमती तोसा स्याव्ल । २५ इतलेः ओउःमयःकोः आखरःहाङः लेखती मुनाः 'डाइ दोहमा हायःमाःत डाकः ओउःमयः अहनै' त दाय्हती लेखओ ओउः कुरा द्याह तापतो स्यावओ लेःआः २६ लोने डाकोः आपाकःसै ओउःकोः लव्हती बयःसा ग्वालामः ल्होक्नेःनाङ्स । ओउःइ आपाकःसै वाङ्ती दोङ् कुरा चीःती डाकायः पाःती तोचाःताडः । २७ नीङ्मा डाकुस् ङ्हाहाङःसै मुती भयान्ते डाकायः पाःती तोनेःनाङ्स”

१६ १ “इ कुरा नीङ् क्रममाःत ग्रमःत मुसाकायः तोनेःनाङ्स ।
२ लोने यहुदीकोः थनःओ कीम्सै क्लाःतेःनै । माः रैस नीङ्कायःपाय मान्तालम्इ 'लौ डाइ परमेस्वरकोः काम् जाङ्हनाङः'

त दाय्हती लोने साततेःनै बा ३ दोह हायःती दाय्हसा ओउःमयःइ
डाकायःमा डाकोः आपाकायःमा तय्हताडःचल । ४ ओहाडःसैको
ओउः पेमालो हायःतोकहाडः 'लौ एतलेः तोआतय्ही बा' त नीड्इ
गीलसा थेडा डाइ द्याह तोनेःनाड्स । ड्हासै डा नीड्कुस् मुधाड्ओ
बेलाहाडः ओउः कुरा तोआकनाड्सल । ५ द्याह डाकायः ल्होकओ
आपाकःताड् पाय्हती आलनाडः । 'आल्सापाय् आलनाडः' त डाइ
तोनेःनाड्सतो डाकायःपाय् 'लौ गाःताड्तेः आलतेःनाः' त सुइमा
व्हततेःनाड्सल । ६ ओउः कुरा तोआक्तीको नीड् ल्हुड्हाडः लीह-
तेःनानी । ७ दोड्सी दाय्हभनाड् डा आलनाडः त खेःया नीड्कायः
पेलेःनाः दोह हायःती दाय्हसा डा आलडल त खेःया परमेस्वरकोः
ग्वालामः नीड्कायः लव्हलाड् वाड्ल । डा आलआक्तीको ओउः-
कायः नीड्कःताड् ल्होकनाडः । ८ फेरी परमेस्वरकोः ग्वालामः
वाड्आक्तीको ओउःइ ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलमकायः 'दोह
दोहखे रेवओलेः दोह दोहखे पेओलेःमा रेवभ्याड्कोः दोह न्युम्हतो
स्यावनाः' तमा छ्यानःनाःथास । ९ दोह रेवतो दाय्हसा ओउःमयःइ
डाकायः ड्हामताडःल ओउःपाय् रेवतो लेःआः त दाय्हती छ्यानः-
नाःथास । १० फेरी डा आपाकःताड् आलतोकहाडः नीड्इ च्यवः-
तेःनाड्सल ओउः बेलाहाडः परमेस्वरकोः ग्वालामः 'दोहलो पेओलेः'
तमा छ्यानःनाःथास । ११ ओहाडःसै इ ल्हाव्हदैबाड्कोः सैतान् राजा
न्युम्हताकओहाडः रेवभ्याड्कोः न्युम्हओपाय् दोहलो तमा छ्यानः-
नाःथास ।

१२ लौ नीड्कायः अरु स्यान्ती तोसा खेःतो ओउःलेः नीड्इ
द्याह चीःसा स्वायतेःधाड्तेःनीली १३ लोने परमेस्वरकोः दोड् कुरा
स्यान्ओ ग्वालामः वाड्ओहाडः ओउःइ सबै दोड् कुरा स्यान्तेःनै ।
लयःकोः ल्हुड्सै चीःओ कुरा खेःल दोहलो ओउःइ सायःनौ ओउःलेः
स्यान्ती तोनौ फेरी लोने तापती स्यावसा कुरामा छ्यान्हनौ । १४ डाइ
छ्यानःओ कुरा ओउःइ नीड्कायः छ्यानःतेःनै इत हायःतीलेः ओउःइ
डाकायः ताड्हताकनाःताडः । १५ दोहलो डाकोः आपाकोः मुनाः
ओउःलेः डाकोःमा मुनाः ओउःत भयान्ते डाइ छ्यानःओ कुरापाय्
'परमेस्वरकोः ग्वालामःइ नीड्कायः छ्यानःतेःनै' त तोनेःआलाड्स ।

१६ लौ देडी डा आपाकःताड् आलनाडः ओउःत भ्यान्ते यात्
 चीच्योक्कायः च्यवःतेःनाड्सल ओहाडःसै डाकायः फेरी च्यवःतेः-
 नानाड्स” त दाय्हती लयःकुस् वाह्ओमयःकायः तोआकान् ।
 १७ ओउःत तोआक्तीको “लौ दोह् हायःती ओउःइ ‘यात् चीच्योक्-
 कायः च्यवःतेःनाड्सल ओहाडःसै फेरी च्यवःतेःनानाड्स’ त दाय्ह-
 तीमा फेरी ‘डा आपाकःताड् आलनाडः’ तमा दाय्हती तोआताडी”
 त दाय्हती ओउःमयः नोःकाय्आकाय् १८ “इ यात् चीच्योक्कायः
 च्यवःमालो दोह् कुरा त चीःतय्हनीली” तमा नोःकाय्ती मुइतो
 १९ ओउःमयः वह्त्सा कुरा येसुइ चीःती “लौ ओउः डाइ मेस् तोओ
 ‘यात् चीच्योक्कायः च्यवःतेःनाड्सल लोने फेरी च्यवःतेःनानाड्स’
 दोह् कुरालो त नोःकाय्तेःनै माःर । २० लौ दोड्सी दाय्हभनाड् डा
 आलती भ्यान्ते नीड् च्याःती क्रेस्तीलेः मुतेःनै । नीड्खे च्याःती
 क्रेस्ती मुतोक्हाडः अरु ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालमखे चोडाय्तोलेः
 मुनै । ओउः बेलाहाडःपाय् नीड् लीहतो मुतेःनै लोने चोडाय्तेःनै ।
 २१ ओउःलो लेखालेः आमाइ चोः ओत्तोक्हाडः जीक्ती च्याःनाः
 ओत्आक्तीको ओउः जीक्ओ म्हेःती चोडाय्ती स्याव्नाः चोः दोःती
 भ्यान्ते चोडाय्नाः । २२ ओउःलो लेखा नीड्मा द्याह् लीह्तेःनानी
 लोने डा फेरी क्रुस्नेःनाड्स ओहाडःसैको नीड् आन चोडाय्तेःनै
 सुइमा नीड्कायः लीह्ताक्तेःइली । २३ ओउः बेलाहाडः डाकायः
 दोह्त्तमा वह्त्सा परतेःइली । दोड्सी दाय्हभनाड् दोह् दोह्तेः डाकोः
 मय्ङ् पेह्ती परमेस्वर आपाकः तेतेःचै ओउःलेः बयःतेःनै बा ।
 २४ द्याह्च्युक्हाडः डाकोः मय्ङ् पेह्ती तेतेःधाड्तेःइली द्याह्हाडःसै
 डाकोः मय्ङ् पेह्ती तेन दा ओहाडःसै नीड् दोःती भ्यान्ते जुगाड्
 चोडाय्तोलेः मुतेःनै । २५ डाइ ड्हा तोओ कुरा चीःसाकायः चाक्तो
 लेःआः लोने वाड्सा बेलाहाडः डाइ आपाकोः कुरा दोड्हतोलेः
 तोनेःनाड्स । २६ ओहाडःसै ओनम्कोः दीन्हाडः डाकोः मय्ङ् पेह्ती
 लयःकायः तेतेःनै । नीड्कायः डा आपाकः पाःती तेसा परडल
 २७ दोह् हायःती दाय्हसा डाकोः आपाइमा नीड्कायः रापतेःनै ।
 डाकायः रापती ‘लौ ओउःपाय् परमेस्वरकःसै वाड्ओआः’ ततेः
 ड्हाम्तेःनेःनाड्स ओउःत भ्यान्ते डाकोः परमेस्वर आपाइ रापतेःनै ।

२५ डा आपाकःसै आलती ल्हाव्हदैबाड्ताड् दाह्आलाडः । द्याह् इ ल्हाव्हदैबाड् फेती आपाकःताड् पाय्हनाडः” त दाय्हती येसुइ तोआथास । २६ “लौ द्याह् नाड्इ दोड्हतोलेः तोतेःनाःताडी इ कुरापाय् चीःसा चाक्तो खेःल । ३० ‘नाड्इ मान्ताकोः ल्हुड्कोः कुरामा सबै कुरामा चीःती भयान्ते सुइमा नाड्कायः व्हत्सा परइली’ त डीइ द्याह् चीःनाडःसु ओउःत हायःती नाड्पाय् ‘दोड्सीलेः परमेस्वरकःसै वाड्ओतेःआः’ त डीइ ड्हाम्नाडःसु” त दाय्हती येसुकुस् वाह्ओमयःइ तोआथै । ३१ “लौ नीड्इ द्याह् ड्हाम्तेःनेः-नाड्स र । ३२ देडी नीड् रुनःधती क्रव्सा बेलाहाडः दाह्खेःआ माः रैस दाह्ओआः बा । ओउः बेलाहाडः नीड् सबै डाकायः फेती लःलयःकोः कीमताड् पाय्हतेःनै । डाकायःपाय् नीड्खेइ फेतेःनेःनाड्स फेआक्तीको डा लयःभुड्आले मुडल डाकुस् डाकोः परमेस्वर आपाखे मुनाडःच । ३३ नीड् ल्हुड् च्याडःमाःतोलेः धोमाय्तो मुसाकायः इ कुरा तोनेःनाड्स । ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुतोक्हाडः आन लीह्सीःओ च्यवःतेःनानी । ओउःततेः च्यवःतेःनानी ग्रमःत मुन दा डाइ ल्हाव्हदैबाड्कोः मुओलम्कायः क्लीमःआलाडः” त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

१७

१ ओहाडःसैको ओउःत दाय्हआक्तीको येसु लाड्-काताड् त्याव्ती “लौ आपाय ओउः बेला दाह्ओआः बा । नाड्कोः चोःकायः ताड्हताकउ दा ओहाडःसै ओउःइ नाड्-कायः ताड्हताक्तेःनाः । २ नाड्कोः चोःकायःपाय् सबै मान्तालम् रौ जीडः दोःताक्सा ग्वम् बयःतेःआकान् । ओहाडःसै सुसु चोःकायः बयःतेःआकान् ओउःकायःलेः ओउःइ रौ जीडः दोःताक्नाःथास । ३ दोःआक्तीको ओउः जीडः दोःओलम्इ नाड् दोड् परमेस्वर-कायःमा नाड्इ ल्होक्ओ येसु ख्रीस्कायःमा पेतो तय्हनानी । ४ लौ नाड्इ बयःओ काम् दप्तोलेः जाड्हती नाड्कायःपाय् ल्हाव्ह-दैबाड्हाडः ताड्हताक्नेःआलाड् । ५ द्याह् डा ड्हासै ल्हाव्हदैबाड् जाड्हधाड्माःखाकोः नाड्कुस् मुओ बेलाहाडःलो लेखालेः द्याह् डाकायः ताड्हताक्ची दा । ६ इमयःलेः नाड्इ ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कःसै छ्युड्हती बयःतेःआची । इ बयःओलम्कायःपाय् डाइ

नाङ्कोः कुरा छ्यान्हआलाङःसु । ओउःमयः ड्हा नीङ्कोःलेः खेःइतो
ओहाङःसैको डाकायःतेः बयःतेःआची । ७ ओहाङःसैको डाकायः
बयःओ कुरापाय् 'सबैलेः आपाकःसै वाङ्ओआः' त चीःनानी ।
८ दोह् हायःती दाय्हसा नाङ्इ बयःओ कुरा डाङ् सबै तोआलाङःसु
तोआक्तीको ओउःमयःइ ड्हाम्ती सायःती भयान्ते डाकायःपाय्
'आपाकःसै ल्होक्ओआः' तमा 'ओउःकोः कुरा आपाकोः लेःआः'
तमा द्याह् पेतोलेः चीःनानी । ९ ओउःमयःकायः डाङ् नाङ्कः तेती
तोनेःनाङ् । सबै ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः मान्तालम्कायः तोनाङ्ल डाकायः
बयःओ मान्तालम्कायः ह डाङ् नाङ्कः तेती तोनेःनाङ् । १० नाङ्इ
बयःओलम् नाङ्कोः लेःआः डाकोःपाय् जुदालेः नाङ्कोः लेःआः
नाङ्कोःमा जुदालेः डाकोःआः । फेरी ओउःमयःइ डाकायः
ताङ्हताकनाःताङः । ११ द्याह् डाखे नाङ्कःताङ् वाङ्ती ल्हाव्ह-
द्वैबाङ्हाङः ज्याङःतो मुडल ओउःमयःखे ल्हाव्हद्वैबाङ्हाङः
मुधाङ्नै । लौ छ्यङ्तो आपाय ओउःमयःकायः नाङ्कोः ग्वम्इ पेतो
ओम्पायःती गम्उसु दा । ओहाङःसै नीचीलो लेखा ओउःमयः ल्हुङ्
ब्राङ्तो मुनै । १२ ओउःमयःकुस् मुतोक्हाङः डाङ् नाङ्कोः म्यङ्कोः
ग्वम्इ ओम्पायःती गम्डुसुतो ओउःमयःकोः सुमा वाय्इली ओउः
वाय्सा खेःओ चाक् ह वाय्ओआः बा । आखरःहाङः लेखओ कुरा
ताप्तो स्याव्साकायः ओउः मान्ता वाय्तोलेः स्याव्आ । १३ लौ
नाङ्कःताङ् द्याह् वाङ्नाङः । नाङ्इ बयःओलम् डालो लेखा जुगाङ्
ल्हुङ् चोडाय्ती स्याव्साकायः डाङ् ल्हाव्हद्वैबाङ्हाङः मुधाङ्तोक्-
हाङः इ कुरा तोनाङःसु । १४ ओउःमयःकायः नाङ्कोः स्यान्ओ कुरा
तोडुसुतो ओउःमयःपाय् डालो लेखा ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः खेःइली ।
डालो लेखालेः ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः मान्तालम् ओउःमयःकः अहनै ।
१५ डाकायः बयःओमयःकायः 'ल्हाव्हद्वैबाङ्सै आलःउसु दा' त तेती
तोनाङ्ल 'ओउःमयःकायः ओउः रेव्ओचाक्सै ओम्पायःतीलेः गम्उ
दा' त तोनेःनाङ् । १६ डालो लेखा ओउःमयःमा ल्हाव्हद्वैबाङ्कोःलेः
खेःइली । १७ नाङ्कोः दोङ् कुरा स्यान्ती ओउःमयःकायः नाङ्कोः
छ्यङ्तो मान्तालम् स्याव्साकायः पेङ्कलःती गम्उसु दा । १८ नाङ्इ
डाकायः ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः मान्तालम्कःताङ् ल्होक्तेःआची

ओउःतलेः डाइ ओउःमयःकायः ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालमक्ःताङ्
 ल्होक्आलाङःसु । १९ ओउःमयःइ नाङ्कोः दोङ् कुरा चीःती 'नाङ्-
 कोः छय्ङ्तो मान्तालम् स्याव्सांकायः पेङ्कलःती गम्पाःथास' त
 दाय्हती डामा पेङ्कलःती मुनाङः । २० फेरी इहाङः मुओलमकायः
 ह डा तेडल लोने इमयःकोः थोल्हती तोओ कुरा सायःआक्तीको
 अरुइ डाकायः इहाम्नाःताङः ओउःमयः लोने इहाम्ओलमकायःमा
 तेती तोनेःनाङ् । २१ इतलेः तेनाङः बा आपाय नीची ल्हुङ् ब्राङ्नाः-
 तय्हच ओउःतलेः ओउःमयः सबै यातैज्योः ल्हुङ्तुक् स्याव्ती
 नीचीकुस् ब्राङ्पै । ओहाङःसै एत च्यवःती अरु ल्हाव्हदैबाङ्कोः
 मान्तालमइ डाकायःपाय् 'परमेस्वरकःसै ल्होक्ओआः' त इहाम्नाः-
 ताङः । २२ ओहाङःसैको गतलो नाङ्इ डाकायः ताङ्हताक्तेःआची
 ओउःतलेः डाइ ओउःमयःकायःमा ताङ्हताक्नाङःसु । नीचीपाय्
 ब्राङ्तोलेः मुनाःतय्हच ओउःतलेः ओउःमयःमा ब्राङ्तोलेः मुपै ।
 २३ डा ओउःमयःकुस् ब्राङ्तीमा मुनाडी नाङ् डाकुस् ब्राङ्तीमा
 मुनाःतय्हच ओउःत भयान्ते ओउःमयः जुगाङ् यातै ल्हुङ् स्याव्पै ।
 ओहाङःसैको एत च्यवःती डाकायःपाय् 'परमेस्वरइ ल्होक्ओआः' त
 ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालमइ चीःनानी । फेरी नाङ्इ डाकायः राप्-
 ओलो लेखालेः 'ओउःमयःकायः परमेस्वरइ राप्नाःथास' तमा चीः-
 नानी । २४ लौ आपाय डाकायः बयःओ मान्तालम्पाय् 'डाकुस् मुपै'
 त डा भाक्ती तेनाङः ओहाङःसै नाङ्इ डाकायः ताङ्हताक्ओहाङः
 ओउःमयःइ च्यवःसा स्वाय्नानी । ल्हाव्हदैबाङ्कोः जाङ्हधाङ्माः-
 खाहाङःसै नाङ्इ राप्तेःआची ओउःत हायःतीतेः डाकायः ताङ्हतेः-
 ताक्नाःची । २५ लौ नाङ् जयकुमःओ आपाय ओउः ल्हाव्ह-
 दैबाङ्हाङः मुओलमखेइ नाङ्कायः तय्हतेःल डाखेइ तय्हनेःनाङ् ।
 डाकायःपाय् नाङ्इ 'ल्होक्ओआः' त इ डाकुस् वाहओमयःइ चीः-
 नानी । २६ ओउःमयःकायः नाङ्कोः कुरा डाइ छ्यानःआलाङःसु
 लोनेमा छ्यानःलेःनाङःसु । ओहाङःसैको गतलो नाङ्इ डाकायः राप्-
 तेःनाःची ओउःतलेः ओउःमयःकोः राप्ओ ल्हुङ् मुपै । ओहाङःसै डा
 ओउःमयःकुस् ब्राङ्नाडी" त दाय्हती येसुइ परमेस्वर आपाकः तेती
 तोआकान् ।

१८ १ ओहाडःसैको एत तोआक्तीको येसुमा ओउःकुस्
वाहओमयःमा ग्ल्युड्हती कीद्रोन् त तोओ तीः त्यातती
यातज्योः फुल्बारी पोक्ती वाड्आकाय् । २ ओउः फुल्बारीताड् येसु
लयःकोः वाहओमयःकुस् इहा आन वाड्भुड्आकाय् ओउःत
भयान्ते येसुकायः सात्लाड् दाक्सा बोडःओ यहुदस् इस्करीयोतइ
“येसु गाःताड् आल्आकाय्” त चीःआकान् । ३ “येसु ओउःताड्
आल्आकाय्” त चीःती यहुदस्इ सीपाहीलम्मा ताड्हओ पुरोहीत्-
कोः मान्तालम्मा फरीसीलम्कोः मान्तालम्मा गोतती चेर्कोः बत्तीमा
च्युपेमा लातती येसुकःताड् वाड्आकाय् । ४ वाड्तोकहाडः येसुइ
लयःकायः “दोह्तलो स्याव्नाः” त चीःसतो ओउः यहुदस्कुस् वाह-
ओलम्कायः क्रुस्लाड् आल्ती “लौ सुकायःतेः बोडःतेःनानी” त
दाय्हती वहत्आकान् ५ “नासरेत् गाव्कोः येसुकायः” त दाय्हती
त्याड्इतो “ओउःपाय् डा लेःआः” त दाय्हती येसुइ ओउःकायः
चुम्लाड् वाड्ओमयःकायः तोआथास । ओउःमयःकुस् येसुकायः
दाक्सा बोडःओ यहुदस् मुओ । ६ ओहाडःसैको ओउःपाय् “डा
लेःआः” त येसु दाय्हआक्तीको ओउःकायः चुम्लाड् वाड्ओमयः
सबै सीरी ध्यव्तो स्याव्ती साःताड् तोन्आकाय् । ७ “लौ सुकायःतेः
बोडःनानी” त येसुइ फेरी दाय्हती वहत्थासतो “नासरेतकोः
येसुकायःलेः” त दाय्हती त्याड्आकाय् ८ “ओउःपाय् ‘डा लेःआः
खेःनाडः’ त इहा तोनेःनाड्सतो । नीड्इ डाखेकायःतेः बोडःतेः-
नानानाड्स त खेःया इ डाकुस् वाहओमयःखेकायः चुम्माःत आल्पै”
त दाय्हती येसुइ तोआथास । ९ ओउःइ इहालेः आपाकायः तोओ
“डाकायः बयःओलम्कोः सुमा वाय्इली” त दाय्हओ ताप्साकायः
ओउःतलेः तोआथास । १० ओउः बेलाहाडः यातचाक् प्रधान
पुरोहीत्कोः नोकरी सीपाहीकुस् मुओ ओउःकोः मय्ड ‘माल्कुस’ त
तोओ खेःतो । ओहाडःसैको येसुइ तोतोकहाडः पत्रुसइ लयःकोः
च्युपे प्युक्ती हीहती माल्कुसकायः डोयसैकोः नो ग्रेहती वाय्आथै ।
११ माल्कुसकोः नो ग्रेहती वाय्ओ त येसुइ च्यवःती “लौ नाड्कोः
च्युपे दाप्ताड् द्यान्हती काउ दा । डाकोः आपाइ बयःओ लीह-
सीःओ गोरःसा खेःतो बा” त दाय्हती पत्रुसकायः तोआकान् ।

१२ एत तोआक्तीको ओउः सीपाहीलम्कोः हवलदारइमा ओउः यहुदीकोः मान्तालम्इमा येसुकायः चुम्ती पानःआक्तीको १३ इहा कयाफा त तोओकोः तो आनास्कःताड् आलःआकानी । ओउः बेलाहाडः कयाफा त तोओपाय् यहुदीलम्कोः प्रधान् पुरोहीतलेः खेःतो । १४ ओउःइ अनम्हलो यहुदीकोः हुम्ओ मान्तालम्कायः “लौ यात्चाक् सबै दलताक्साकायः यात्चाक् सीसा खेःतो” त तोआथास । १५ ओहाडःसैको येसुकायः लात्ती आलः- तोक्हाडः सीमोन् पत्रुस्मा यात्चाक् अरु येसुकुस् वाह्ओमयःइमा येसुकायः गुल्ह्आकाचु । ओउः अरु गुल्ह्ओ मान्ताइखे ओउः प्रधान् पुरोहीत्कायः तय्हती भ्यान्ते येसुकुस् ओउः पुरोहीत्कोः आड्गन्- हाडः पोक्तो १६ पत्रुस्खे आड्गन्कोः बाहीरहाडः मुआ । एत चीःती ओउः प्रधान् पुरोहीत् तय्हओ मान्ता आड्गन्कोः धोका राक्सा मोमःचोःकःताड् वाड्ती “लौ ओउःमा पोक्पाः” त दाय्हती पत्रुस्कायः पोक्ताक्आकान् । १७ ओहाडःसैको पत्रुस् पोक्ती वाड्तोक्हाडः “लौ ओउः पानःती वानःओ मान्ताकुस् नाड्मा वाह्ओ खेःतेःनाः मार” त दाय्हती ओउः मोमःचोःइ पत्रुस्कायः वह्त्थातो “अहः खेःडल” त दाय्हती पत्रुस् त्याड्आ । १८ फेरी न्याम् भ्युड्ती भ्यान्ते यात्नीस् सीपाहीलम्मा नोकरीलम्मा म्हेः मुत्आक्तीको म्हेः गारःती मुओ खेःइतो पत्रुस्मा ओउःमयःकःताड् गारःलाड् वाड्आ ।

१९ ओहाडःसैको ओउः प्रधान् पुरोहीत्इ “लौ नाड्इ तोओ स्यान्राय् दोह्लो । नाड्कुस् वाह्ओमयः सुलो” त दाय्हती येसुकायः वह्त्थातो २० “डाइ स्यान्ओ कुरा सबैकःहाडः फुती तोआलाडः बा । थनःओ कीम्हाडःमा मन्दीरहाडःमा गाःहाडःमा यहुदीलम् हुम्लाड् वाड्ने ओहाडः डाइ गलमा स्यान्आलाडः । मान्ताइ चीःमाःत अरु कुरापाय् गलमा स्यान्ती नोःडल । २१ ओउःत भ्यान्ते दोह् हायःतीतेः डाखेकायः वह्त्तेःनाःची डाइ स्यान्ओ कुरा सायः- ओलम्खेकायः वह्त्उसु दा । ओउःमयःइ डाकोः स्यान्राय् चीःनानी बा” त दाय्हती येसु त्याड्आ । २२ ओउःत त्याड्आक्ती यात्चाक् पुरोहीत्कोः सीपाहीइ येसुकायः खेन्हाडः क्रुत्इ यात् प्र्याक् घान्ती

“लौ प्रधान् पुरोहीत्कायः एतलेः त्याड्ती नोःसा स्याव्नाः र जुगु” त दाय्हती जान्आथै । २३ “डाइ रेवओ कुरा नोःओ त खेःया ओउः कुरालेः सुनःती छ्यानःची उया । खेःल डाइ पेओ तोओ त खेःया डाकायः घान्सा दोःतेःल” त दाय्हती येसुइ तोआथै । २४ ओउःत तोआक्तीको येसुकायः पानःती आनासइ ओउः अरु प्रधान् पुरोहीत् कयाफा त तोओकःताड् येसुकायः ल्होक्आथै ।

२५ ओहाडःसैको ओउःत नोःकाय्तोकहाडः पत्रुस्पाय् आङ्गनहाडः म्हेः गारःती चीड्ती मुओ खेःतो ओउःकुस् मुओलमइ ओउःकायः योती “लौ नाड्पाय् यात्चाक् ओउः पानःओ मान्ताकुस् वाहओमयः खेःलेःतेःनाः माःर” त दाय्हती वहत्थातो “खेःडल है” त पत्रुस् दाय्हती त्याड्आ । २६ ओउःत तोतोकहाडः ओउः पुरोहीत्कोः नोकरीलमकःगन यात्चाक् ओउः ड्हा नो वाय्ओ माल्कुस्त तोओकोः लयःमयःचोड्पाय् ओहाडः सायःती मुओ खेःतो । ओउःइ पत्रुस्कोः कुरा सायःती “लौ नाड्कायःपाय् फुल्बारीहाडः ओउःकुस् वाहओ च्यवःनेःआलाड् माःर” त दाय्हती तोआथै । २७ “अहः मुडल बा” त दाय्हती पत्रुस् फेरीलेः माःती त्याड्आ । ओउःत माःती त्याड्माकादे वाः गोःमाकादे ।

२८ ओहाडःसैको न्याम् थोड्खयःओहाडः येसुकायः कयाफाकःसै आलःती ओउः रोमी त तोओ मान्तालमकोः अन्चलादीस्कोः दरबालताड् दाक्ती वानःनीतो ओउःकायः लात्ती वानःओ यहुदीयालम्पाय् दरबालताड् पोक्इली “छ्यात् जाड्हओ बेलाहाडः रोमी मान्ताकोः कीमताड् पोक्सा स्याव्ल क्रीसीःनाः” त दाय्हती जवआकानी ओउःत भयान्ते “च्योलओ दीन्कोः भोस् जेःसा दोःपाडी” त दाय्हती ओउःमयः पोक्सा ग्याइली । २९ ओउःत खेःओ ओउः रोमी अन्चलादीस् पीलातसत तोओ ओउःमयःकुस् नोःलाड् ग्ल्युड्हआ । “लौ इपाय् दोह रेवतो हायःती भयान्ते नीड्इ गालतुमतीतेः तोतेःनानी” त दाय्हती पीलातसइ वहत्आथास । ३० “ओउःपाय् पेमालो खेःल त खेःया डीइ नाड्कःताड् दाक्माआक्डुसुलु खेःतो” दाय्हती ओउः यहुदीकोः मान्तालमइ त्याड्आकाय् । ३१ “लौ उया ओउःकायः आलःनु दा । लयःकोः ऐन्हाडः मुओ कुरा तोती

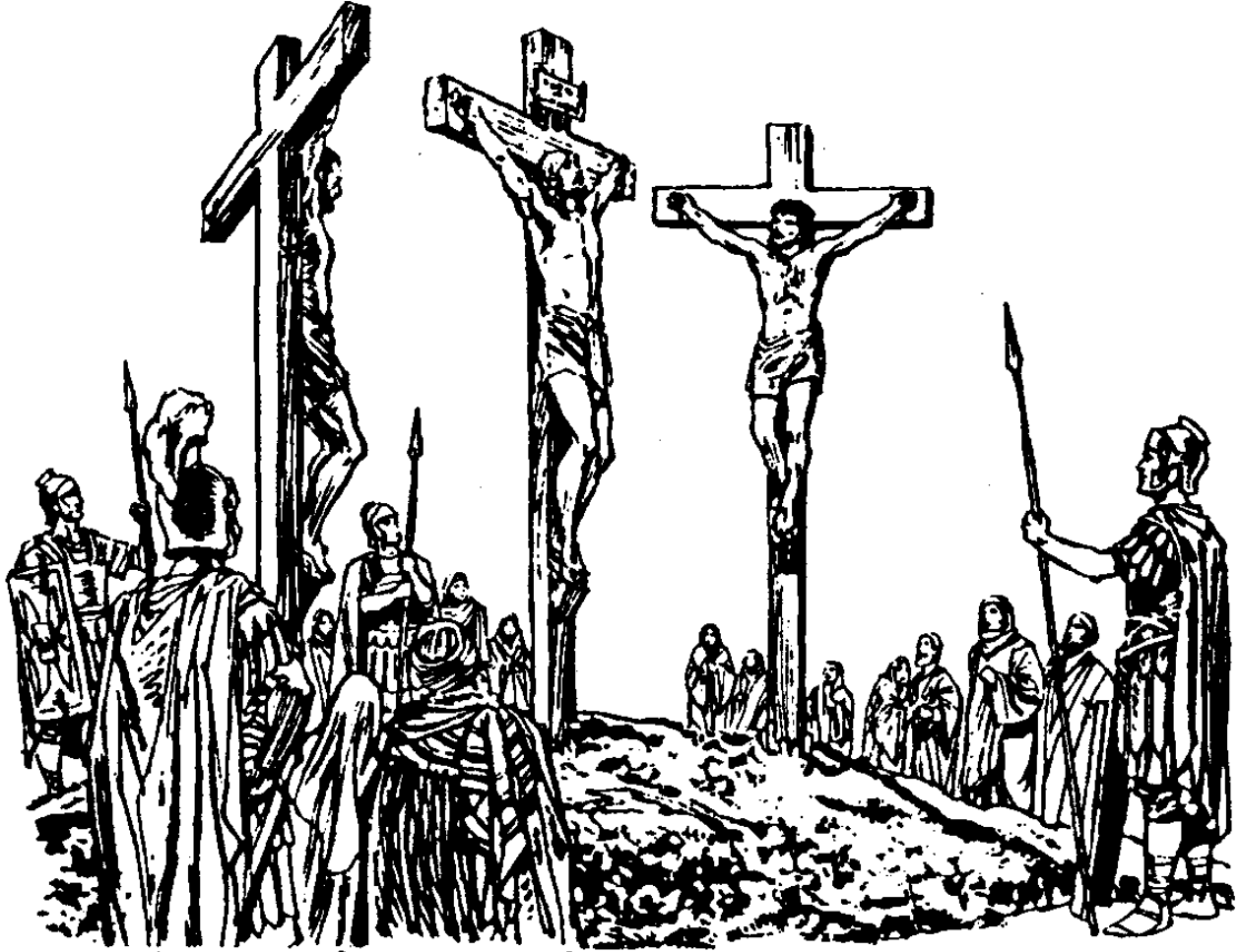

ओउःकायः तय्छनःती योनु” त दाय्हती पीलातसइ तोआथास “खेःल नीङ् रोमी मान्तालमइ डीकायःपाय् रेवतो हायःओ मान्तालम सात्सा ताक्ताडीली” त दाय्हती दाय्हाकाय । ३२ ओउःमयःखेइ येसुकायः क्ल्यायओ सीङःहाङः सात्सा बोङःआकानी येसुकोः इहा तोओ कुरालो लेखालेः । ३३ ओहाङःसैको पीलातसखे भीत्र आलती येसुकायः नोःताक्साकायः गोत्आकान् । “लौ नाङ्पाय् यहुदीकोः राजालेःतेः खेःतेःनाःया खेःतेःलया” त दाय्हती येसुकायः वहत्थातो ३४ “इ कुरापाय् नाङ्इ लयः वहत्ओतेःया अरुइ तोती भयान्ते वहत्-ओतेःया” त दाय्हती येसु दाय्हा । ३५ “डापाय् यहुदी मान्ता खेःडल बा । नाङ्कोः लयःकोः मान्तालम लयःकोः ताङ्हाओ पुरोहीत्लमइ डाकःताङ् दाक्तेःआ । लौ नाङ्इ दोह दोहतेः हायः-तेःआकान् ओउःतलेः तोधाङ्ची धाङ्” त दाय्हती पीलातस् फेरी वहत्आथै । ३६ “डाकोः राजीपाय् इ ल्हाव्हदैबाङ्कोः खेःल डापाय् ल्हाव्हदैबाङ्कोः राजा त खेःया डाकायः दल्ताक्सा थेडा डाकोः नोकरीलम मीन्हकायओ खेःइतो । खेःल डाकोः राजी इहाङःकोः खेःल बा” त दाय्हती येसु त्याङ्आ । ३७ “लौ उया नाङ् राजातेः खेःतेःनाः यादो” त पीलातस् दाय्हती “डाकायःपाय् ‘राजा’ त नाङ्इ लयः तोतेःआची ओउःत स्याव्साकायः डा मान्ताकोः चोः स्याव्ती ल्हाव्हदैबाङ्हाङः वाङ्आलाङः । वाङ्आक्तीको दोङ् कुरा स्यान्ती तोआलाङः । सुसुइ दोङ् कुरा चीःसा भाक्चानानी ओउःलेः डाइ स्यान्ओ कुरा सायःनानी” त दाय्हती येसुइ तोती ३८ “दोङ् कुरापाय् दोहत्तलो” त पीलातस् दाय्हा । इत दाय्हाक्तीको पीलातस्पाय फेरीलेः यहुदीलमकःताङ् बाहीरताङ् ग्ल्युङ्हती वाङ्आ । वाङ्आक्तीको “लौ ओउःपाय् पेमालो काम् जाङ्हाओ त दोह्मा सायःडल । ३९ लौ नीङ्कोः छ्यात् वाङ्ओ बेलाहाङः यात्ज्योः भ्याल्खानहाङः गम्ओचाक्कायः डाइ फेसा त जवओ मुनाः ओउःत भयान्ते डाइ नीङ् यहुदीलमकोः राजा फेचेःनाङ्सया” त दाय्हती पीलातसइ तोआथास ४० ओउःत तोतोक्हाङः “खेःल ओउःखेकायः फेलाम् बरबाखेकायः फेताडी” त दाय्हती गोःआकानी । ओउः बरबा त तोओ दाकु खेःतो ।

१६ १ ओहाडःसैको येसुकायः लातती आलःती पीलातसइ लाइ स्वाप्ताकआथै । २ स्वाप्तोकहाडः ओउः सीपाहीलमइ चुःकोः पगरी क्याहती “लौ नाड्कोः मुकुत्” दाय्हती येसुकायः ल्हुप्आकानी । फेरी राजालो लेखा दुओ क्रमःनाय लावताकथातो ३ “लौ यहुदीकोः राजाय” त दाय्हती डीःती गाकती ओउःकायः आन घान्आकानी । ४ सीपाहीलमइ येसुकायः घान्आकतीको पीलातस् यहुदीलमकःताड् ग्ल्युड्हती “लौ ओउःपाय् फेरीलेः वानःनेःनाड्स ‘ओउःइ दोहमा रेवतो हायःउलु’ त डाइ सायःती भयान्ते नीड्कायः छ्यानःनेःनाड्स” त दाय्हती येसुकायः वानःआकान् । ५ ओउः चुःकोः फोड्ओमा दुओ नायमा लावती वानःआकानी “लौ योउ दा । ओउः मान्तापाय् इलेःआः” त दाय्हती पीलातसइ हुमओलमकायः छ्यानःउतो ६ येसुकायः च्यवःआकतीको “ओउःकायः क्ल्यायओ सीडःहाडः सातउ क्ल्यायओ सीडःहाडः योकोःती सात्पाःथै” त दाय्हती ओउः ताड्हओ पुरोहीतमा ओउःकोः मान्तालमइमा गोःआकानी “लौ उया ओउःकायः नीड्इ क्ल्यायओ सीडःहाडः सात्लाड् आलःउ । आलसापाय् आलःउ दा डाखेइ ‘ओउःइ दोहमा रेवतो जाड्हओ’ त सायःडल” त दाय्हती पीलातसइ तोथासतो ७ “ओउःपाय् ‘डा परमेस्वरकोः चोः लेःआः ड’ त तोआकास । डीकोः ऐनहाडः ओउःत तोओ मान्ताकायः ‘सात्साआः’ त जवनाडःसु” त दाय्हती ओउः यहुदीलम दाय्हआकाय् । ८ ओउःत सायःआकतीको पीलातस न्हाड्तोलेः रैती ९ फेरीलेः दरबाल् भीत्रहाडः पोक्ती येसुकायः “लौ नाड् गाःहाडः-सैकोःतेः ती” त दाय्हती व्हतउतो ती येसु दोहतमा त्याड्ल । येसुपाय् त्याड्माःत भयान्ते १० “दोह हायःतीतेः डाकायः त्याड्तेः-चीली । नाड्कायः डाइ सात्सामा खायनाडः फेसामा खायनाडः एत चीःतेःउलुया” त दाय्हती पीलातसइ तोआथै । ११ “अ परमेस्वरइ आःताः दोःताक्माःत नाड्इ डाकायः दोहमातेः हायःसा खायतेः-चीली ओउःत भयान्ते डाकायः नाड्कःताड् ल्हालाड् दाकओ मान्तापाय् नाड्सै न्हाड्तोलेः रेवओ लेःआः बा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । १२ ओहाडःसैको एत सायःती पीलातसखेइ येसुकायः

फेसा बोडःउतो ओउः यहुदीलमखे जुगाड् ग्यामाःत “इकायः फेतेःचौ त खेःया नाड्कोः महाराजा नाड्कः अहतेःनाः । सुलो ‘डा राजालेः खेःनाडः’ त दाय्हचाः ओउःलेः महाराजाकोः दुस्मान् स्याव्नै” त दाय्हती सबै गोःआकाय । १३ एत गोःओ सायःआक्तीको पीलातसइ येसुकायः बाहीरताड् बाड्इ न्हापओ थावताड् वानःती लयःकोः आधीकारीकोः थतीहाडः च्युडःआ । ओउः थावपाय हेब्रैनीकोः नोःओहाडः ‘गबाथा’ त तोओ लेःआः । ओहाडःसै ओउः बेलाहाडः न्याम् तोकोतोय्ह त स्याव्आ छ्यात्कोः सुक्रबार दीन्हाडः । १४ ओहाडःसैको येसुकायः यहुदीलमकःताड् फेरी वानःती “लौ योनु दा नीड्कोः राजालेः” त दाय्हती तोउतो ती १५ “ओउः-कायः सात्लाड् आलःउ ओउःकायः क्ल्यायओ सीडःहाडः सात्लाड् आलःउ” त दाय्हती आन गोःआकाय । “नाड्कोः राजाकायः सीडःहाडः सातसा भ्काक्तेःनैया” त दाय्हती पीलातसइ व्हतथासतो “डीकोः राजापाय यातैज्याड् रोमी महाराजा ह खेःनाः” त दाय्हती ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम् त्याड्आकाय । १६ ओउःत हायःआक्तीको पीलातसइ “लौ उया ओउःकायः आलःपाःथै” त दाय्हती येसुपाय हुम्ओ मान्तालमकायः सातसाकायः ल्हाआकान् ।

१७ ओहाडःसैको येसुकायः आलःआकानी आलतोकहाडः ओउःकोः योकोःती सातसा सीडःपाय ओउःइ लयः पासती लातती आलःती ‘पुहरुमः’ त तोओ राड्ताड् वानःआकानी । हेब्रैनी नोः-ओहाडः ‘गोल्गोथा’ त तोआ खेःतो । १८ ओहाडः दाहती वाड्-आक्तीको ओउः क्ल्यायओ सीडः पोत्आक्तीको सीडःहाडः खील थाक्ती येसुकायः पालाहाःती योकोःताक्ती गम्आथै । ओउःकोः डोय्सैमा यात्चाक् वेःसैमा यात्चाक् अरु नीसचाक्कायःमा ओउः-तलेः सीडःहाडः सातसाकायः गम्आथाच येसुखे पीसहाडः गम्ओ खेःतो । १९ येसुकायः योकोःती गमतोकहाडः पीलातसइ “इ नासरेत्कोः येसु यहुदीकोः राजा” त लेखती येसुकोः क्ल्यायओ सीडःहाडः गम्आकान् । २० ओहाडःसैको ओउः येसुकायः सातओ राड्पाय यरुसालेम् द्याड्तो मुती भ्यान्ते नाःतो यहुदीलम् वाड्ती पीलातसइ लेखओ कुरा योआकानी । ओउः कुरापाय सुम्

येसु कल्यायओ सीडःहाडः गम्ओ

भासाहाडः लेखओ खेःतो हेब्रैनीकोः भासामा एलेनीकोः भासामा रोमीकोः भासाहाडःमा लेखओ खेःतो । २१ ओउः कुरा च्यवःआक्तीको ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम् पीलातस्कःताड् वाड्ती “इ मान्ताकायः ‘यहुदीकोः राजा’ त लेखलाम् ‘इइ “डा यहुदीकोः राजा लेःआः ड” त लयःकायः तोओआः’ ओउःत लेखउ दा” त दाय्हती तोथातो ती २२ “लौ गतलो डाइ लेखआलाडः ओउःलेः मुपाः” त दाय्हती पीलातस् दाय्हआ । २३ ओहाडःसैको येसुकायः कल्यायओ सीडःहाडः गम्आक्तीको ओउः चार्जन सीपाहीलम्इ येसुकोः नाय्लम् त्याक्ती लयःमयःकुस् वेःकाय्आकाय् । ओउःकोः क्रमः-नाय्खे वेओ मुआ । ओउः क्रमःनाय्पाय् यातैज्योः क्याहओ खेःतो गाःहाडःमा द्योप्ती रुपओ खेःआक्ल । २४ ओउःत च्यवःती ओउः सीपाहीलम् “लौ इकायः क्रतलाम् । ‘सु दोःनाःतय्ही’ त दाय्हती बाड् ताती योनी” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् ओउः उय्हलेकोः आखरःहाडः लेखओ कुरा ताप्ताक्ती “लौ डाकोः नाय्लम्

वेःसाकायः बाड् ताती योआकानी” त दाय्ही आखरःहाडः लेखती मुनाः । फेरी एत होम्काय्ती नोःआक्तीको ओउः सीपाहीलम्इ ओउःतलेः हायःआकानी । २५ ओहाडःसैको येसु क्ल्याय्ओ सीडः-हाडः मुतोक्हाडः येसुकोः आमा द्याड्तोलेः चीड्ती मुआ । येसुकोः मोम् आमामा क्लोफास् त तोओकोः बुधी मरीयम्मा माग्दालाकोः मरीयम्मा येसुकोः आमाकुस् मुआकाय् । २६ येसुइ लयःकोः आमामा ओउःइ आन राप्ओ लयःकुस् वाह्ओमयः च्यवःती भयान्ते आमाकायः “लौ योउ दा । इपाय् नाड्कोः चोःलेः स्याव्पाः” त दाय्ही २७ फेरी ओउःकुस् वाह्ओचाक्कायः “लौ इ नाड्कोः आमालेः” त दाय्ही तोआथै । एत तोआक्तीको ओउः मान्ताइपाय् येसुकोः आमाकायः लयःकोः कीम्हाडः स्यास्ती गम्आकान् ।

२८ ओहाडःसैको लयःकोः काम् दप्खेःआ त चीःती येसुइ आखरःहाडः लेखओ कुरा ताप्ताक्ती “डापाय् तीः अप्नाडः अ” त दाय्ही नोःआ । २९ ओहाडः यात्ज्योः तुमुकाहाडः स्त्रोक्तो धाक्सायःकोः तीः गम्ओ खेःतो ओउःत भयान्ते ओउः धाक्सायः-कोः तीःहाडः नाय् ज्योःती तीतेपतीकोः सीडःहाडः भ्योती येसुकायः म्होतोड्हाडः बयःआकानी । ३० ओउः दोःआक्तीको येसु “लौ द्याह्पाय् दप्ओआः” त दाय्ही कय्क् क्लय्ही लयःकोः रुआड्इ फेआथै । ३१ ओहाडःसैको ओःनम् दीन् ओउः छ्यात्कोः ड्हाकोः दीन्लो खेःतो ओउःत भयान्ते “लौ डीकोः ताड्हाओ धोओ दीन्-हाडः ओउः सीसा खेःओलम्कोः म्हाड् पाम्हाःत सीडःहाडः मुसा स्याव्ल” त दाय्ही ओउः यहुदीलम् पीलातस्कःताड् वाड्ती “लौ ओउः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः गम्ओलम्कोः दोम् क्लय्हीताक्सा खेःतो ओउःमयः रेन्हतो सीताक्साकायः एत हायःताक्नु दा ओहाडःसैको डीइ तेन् पाम्ही वाय्सा स्वाय्नाडःसु” त दाय्ही तेआकाय् । ३२ ओउःमयः तेआक्तीको सीपाहीलम्इ वाड्ती ओउः येसुकुस् सात्ती गम्ओ नीस्चाक्कायः ड्हा यात्चाक्कायः लोने ओउः अरुकायः दोम् क्लय्हीनीतो ३३ येसुकःताड् वाड्ती ओउःपाय् मेस् सीओ त च्यवःती ओउःकोः दोम् क्लय्हीनीली । ३४ ओउःकोः दोम् क्लय्हीनीली यात्ज्योः सीपाहीइ येसुकायः भालोइ पाम्हाडः

होड्हती पोन्हाक्आथै पोन्हाक्तीको वयःमा तीःमा ओउःकोः
आड्सै होती ग्ल्युड्हा । ३५ लौ इ कुरापाय् च्यवःओ मान्ताइलेः
नीड्कायः ड्हाम्ताक्साकायः लेखती गम्ओआः ओउःइ ल्हाक्ओ
कुरापाय् दोड् कुरा लेःआः बा । ३६ फेरी आखरःहाडः लेखओ
कुरामा ताप्ताक्आकान् । आखरःहाडः “ओउःकायः यातैज्योः
हुस्मा क्लय्हनीली” तमा लेखती मुनाः ३७ अरु आखरःहाडः
“ओउःमयःइ पोन्हाक्ओ चाक्कायः मान्तालम्इ लोने योनानी”
तमा लेखती मुनाः ।

३८ ओहाडःसैको अरीमाथीया त तोओ गाव्सै यात्चाक्
युसेफ् त तोओ खेःतो । ओउःपाय् येसुकायः ड्हाम्उतो ओउः
यहुदीलम्कः रैती भयान्ते अरुकायः छ्यान्हुउलु । ओउः मान्तापाय्
पीलातस्कःताड् वाड्ती “लौ येसुकोः म्हाड् बयःची दा द्याह्
पाम्हासाआः” त दाय्हती तेआ । तेतोक्हाडः पीलातस्इ “लौ ओउः-
कोः म्हाड् आलःउ” त दाय्हती दाय्हाक्तीको युसेफ्इ येसुकोः
म्हाड् पाम्हासाकायः आलःआकान् । ३९ ओउः बेलाहाडः ओउः
अनम् याह्दीड्हाडः येसुकःताड् वाड्ओ नीकोदेमस् त तोओमा
युसेफ्कुस् आल्आ । यात्सै मानाकोः म्हाड्कायः पेओ सय्ड्ताक्सा
सातीमा लात्ती आलःआकाचु । ४० ओहाडःसैको येसुकोः म्हाड्
लात्ती आलःती म्हाड्हाडः साती ल्यानःती नाय्इ पोतोलःती पानः-
आकाचु यहुदीलम्इ जवओलो लेखा हायःआकाचु । ४१ ओहाडः-
सैको येसुकायः सात्ओ राड् द्याड्तोलेः फुल्बारीहाडः यात्ज्योः
तेस्कोः घाड् व्हात्ती जाड्हाओ खेःतो । ओउःहाडःपाय् अरु म्हाड्
गलमा काधाड्ल । ओउः तेस्हाडः येसुकोः म्हाड् काती गम्-
आकाचु । ४२ ओनम् दीन्कोः स्याड्हलोहाडः ओउःमयःकोः
छ्यात्कोः दीन् स्याव्आ ओउःत भयान्ते द्याड्तो मुओ तेस्हाडः
गम्सा खेःतो ।

२० १ ओहाडःसैको चीत्सैलोकोः आइतेबार्दीन्हाडः न्याम्
थोड्खयःओहाडः माग्दालाकोः मरीयम् त तोओ येसुकोः
तेस्ताड् दाह्ती वाड्आ । तेस्ताड् दाह्ती वाड्आक्तीको ओउः
तेस्कायः राक्ओ बाड् फोल्ती मुओ च्यवःती ओउः मोमःचोः

द्वान्हती पाय्हा । २ तन्ती पाय्हतोक्हाडः सीमोन् पत्रुस्मा ओउः
 येसुइ राप्ओ मान्ताकःताड्मा वाड्ती मेसलो च्यवःओ कुरा छ्यानः-
 आकान् “लौ डीकोः प्रभुकायः तेस्सै आलःआकानी बा । द्याह्
 ‘गाःहाडः गम्ओ लेःआः’ त चीःडुसुलु” त दाय्हती छ्यानःआक्तीको
 ३ पत्रुस् ओउः अरु मान्ताकुस् येसुकोः तेस्ताड् तन्ती वाड्आकाच ।
 ४ ओउः अरु येसुकुस् वाहओ मान्ताखे रेन्हतोलेः तन्ती भयान्ते
 ड्हासै दाह्आ । ५ दाह्आक्तीको तेसहाडः पोक्माःत बाहीरसै हैती
 योती योतोक्हाडःपाय् ओहाडः म्हाड्नाय् पेतो गम्ओ च्यवः-
 आकान् । म्हाड्नाय् मुओ च्यवःआकान् ६ ओउःखे पोक्ल सीमोन्
 पत्रुस्खे दाह्ती वाड्ती न्यास्माःत तेस्कोः घाड् पोक्ती येसुकोः
 म्हाड्नाय्मा ७ तालाड्हाडः फोड्ओ नाय्मा लःलयःकोः थाव्हाडः
 बेन्द्यावःतो मुओ खेःतो । ८ सीमोन् पोक्आक्तीको ओउः अरु
 मान्तामा पोक्ती पेतो योती “माः रैस येसुपाय् आल्ओआः” त
 ड्हाम्आकान् । ९ ओउः बेलाहाडः “ओउः वाड्सा खेःओ खीस्पाय्
 सीआक्तीको उह्ती च्योक्सा खेःतो” त आखरःहाडः लेखओ
 कुरापाय् येसुकुस् वाहओमयःइ पेतोलेः ल्हुड्हाडः चीःआक्धाड्-
 नीली ।

१० ओहाडःसैको तेस् योआक्तीको ओउःनीस्खे पाय्हचतो
 ११ माग्दालाकोः मरीयम्खे ओउः तेस् बाहीरताड् न्याःती मुओ
 खेःतो । १२ न्याःतोक्हाडः मरीयम्पाय् खुडःती घाड् भीत्र योतो ती
 येसु ड्हा मुआक्ओ थाव्हाडः नीस्चाक् परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयः
 च्यवःआकान् । यात्चाक्खे येसुकोः तालाड् मुआक्ओ थाव्हाडः
 अरुखे ओउःकोः दोम् मुआक्ओ थाव्हाडः खेःतो । १३ एत च्यवः-
 तोक्हाडः “अ मोमःचोः दोह् हायःतीतेः न्याःतेःनाः” त दाय्हती
 ओउःनीस्इ वह्त्आथै “डीकोः प्रभुकायः आलःआकानी । ओउःपाय्
 द्याह् ‘गाःहाडः गम्ओ’ त डाइ चीःडल” त दाय्हती त्याड्तोक्हाडः
 लोय्ती १४ मरीयम्इपाय् येसुलेः काह्सै चीड्ओ च्यवःउतो ओउः-
 कायः तय्हाक्उलु । १५ येसुइमा “लौ हौदयाड् दोह् हायःतीतेः
 न्याःतेःनाः सुकायःतेः बोडःतेःनौ” तमा दाय्हती वह्त्थातो मरीयम्-
 पाय् “ओउः मान्ता इहाडःकोः माली यादो” त म्हरती “अ पुःय

ओउःकायः आलःतेःआकान् त खेःया गाःहाडः गम्तेःआकान् तोची दा । ओहाडःसै डाइ ओउःकायः आलःनाडः” त दाय्हती तोआकान् १६ “अ मरीयम्” त दाय्हती येसु दाय्हा । ओउःत दाय्हतोक्हाडः

येसु र मरीयाम्

मरीयम् ओउःकःताड् लहेःती “गुरुय” त दाय्हती दाय्हा । १७ “डाकायः चुम्लाम् त्यावःअ डाकोः आपाकःताड् आल्धाड्-डल । लौ डाकोः हौचोड्पाय् इत ल्हाक्ती तोलाड् आल्अ । डा देडी त्यावःअ डाकोः परमेस्वर आपाकःताड् आल्नाडः । ओउःपाय् नीड्कोः परमेस्वर आपामा लेःआः । लौ ओउः कुरापाय् ओउःमयः-कायः ल्हाक्ती तोउसु दा” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । १८ इत तोआक्तीको मरीयम्पाय् येसुकुस् वाह्ओमयःकःताड् आल्ती येसुइ तोओ कुरा ल्हाक्ती छ्यानःआथास ।

१९ ओहाडःसैको ओउः आइतेबार्कोः द्याह्मयःलोहाडः येसुकुस् वाह्ओमयः यहुदीलम्कः रैती भयान्ते यातज्योः कीम्हाडः

आल्ती ओहाडःकोः धोका राक्ती मुआकाय् । ओउःत मुतोक्हाडः
 येसुलेः ओउःमयःकःताड् वाड्आ “लौ पेतो ल्हुड् धोमाय्तोलेः मुन”
 त दाय्हती नोःती २० येसुइ लयःकोः क्रुत्मा पाम्मा छ्यानःआथास ।
 एत छ्यानःआक्तीको “लौ डीकोः लयःकोः प्रभु द्यान्हती वाड्-
 ओआः” त चीःती येसुकुस् वाह्ओमयः आन चोडायती मुआकाय् ।
 २१ “लौ पेतो ल्हुड् धोमाय्तोलेः मुन । डाकायःपाय् डाकोः आपाइ
 ल्होक्ओआः बा ओउःतलेः डाइ नीड्कायः ल्होक्नेःनाड्स” त
 दाय्हती २२ येसुइ ओउःमयःकःगन फोहती “लौ परमेस्वरकोः
 ग्वालामः दोःतेःपै । २३ ओहाडःसैको सुसुखेकायःतेः ‘लौ नाड्कोः
 रेव्भयाड्कोः क्युम्हती वाय्ओआः’ त दाय्हतीतेः तोतेःचनै ओउःकोः
 रेव्भयाड्कोः दोड्सीलेः क्युम्हओ लेःआः । सुसुखेकायः ‘क्युम्हती
 वाय्ल’ त दाय्हतीतेः तोतेःचनै ओउःकोः रेव्भयाड्कोः क्युम्हमाःत
 मुलेःआ” त दाय्हतीमा येसुइ तोआथास ।

२४ ओहाडःसै येसु इत वाड्तोक्हाडः यात्चाक् येसुकोः
 बार छ्युड्हओमयः अरुकुस् मुल । ओउःकोः मय्ड् ‘थोमा’ त तोओ
 ओउःकोः हाल् मय्ड् ‘ग्रेड्हओ चोः’ खेःतो । २५ ओहाडःसैको थोमा
 लोने अरुकःताड् पाय्हती क्रुस्आक्तीको “डीकोः प्रभुकायः च्यवः-
 आलाडःसु” त दाय्हती ओउःमयःइ ल्हाक्ती तोथातो “ओउःकोः
 क्रुत्हाडः खीलकोः घाड् च्यवःआताःमाःतो लयःकोः ब्र्य्हइ ओउः-
 कोः क्रुत्कोः घाड्मा पाम्कोः घाड्मा दीन्ह्आताःमाःतो डाइ नीड्-
 कोः कुरा ड्हाम्डल” त दाय्हती थोमाइ तोआथास ।
 २६ ओहाडःसैको लोनेकोः आइतेबारहाडः येसुकोः वाह्ओमयः
 फेरिलेः हुमती मुआकाय् । ओउः बेलाहाडः थोमामा मुआ । ओउः-
 मयः हुम्ओ कीम्कोः धोका पेतो राक्ती मुओ खेःतो येसुपाय्
 ओउःमयःकःताड् फेरिलेः वाड्आ । “लौ पेतो ल्हुड् धोमाय्तो मुन”
 त दाय्हती ओउःमयःकायः तोआक्तीको २७ थोमाकायः ल्हेःती
 “लौ नाड्कोः ब्र्य्हइ इहाडः साम्हती डाकोः क्रुत्लम्मा योची दा ।
 नाड्कोः क्रुत् प्योती डाकोः पाम्हाडः गम्ची ओहाडःसै पेतोलेः
 ड्हाम्ची दा” त ओउःकायः दाय्हती तोउतो २८ “लौ डाकोः प्रभुय
 डाकोः परमेस्वर्य” त दाय्हती थोमा दाय्हआ । २९ “लौ थोमा

नाड्खेइ च्यवःती भयान्ते ड्हाम्तेःनाःची अरुखेइ डाकायः च्यवःमाःत ड्हाम्नानी ओउःमयःपाय् गुच्युक् पेओ लेःआः बा” त दाय्हती येसु तोआथै । ३० ओहाडःसैको येसुइ नाःतो अरु ग्याड्हराय् ओउःकुस् वाह्ओमयःकायः छ्वान्ह्आथास ओउः कुरापाय् इ कीतापहाडः लेखल । ३१ दोह् दोह् इहाडः लेखती मुनाः “येसुपाय् ओउः वाड्सा खेःओ खीस् लेःआः परमेस्वरकोः चोः” त छ्वानःती नीड्कायः ड्हाम्ताक्साकायः लेखओ मुनाः । ओहाडःसैको ड्हाम्आक्तीको रौ जीडःतेः दोःतेःनै ।

२१ १ ओहाडःसैको लोने तीबेरीयस् त तोओ ताड्हओ दुम्-हान्हाडः येसुपाय् लयःकुस् वाह्ओमयःकःताड् फेरी थाती वाड्आ । ओउःपाय् गत थाओआः दाय्हसा २ यात् दीन्हाडः सीमोन् पत्रुस्मा ओउः ग्रेड्हओ चोः त मय्ड्ओ थोमामा कानाकोः नथानएल् जबदीकोः चोःनीस्मा अरु नीस्चाक् येसुकुस् वाह्ओमयःमा हुमतो मुओ खेःतो । ३ “लौ डापाय् डाः सात्लाड् आलनाडः” त पत्रुस् दाय्हती “लौ उया डीमा नाड्कुस् वाड्नाडी” त अरु दाय्हती सबैलेः डाः सात्लाड् आल्आकाय् । आल्ती तीःहाडः दाहती दोड्गा पोक्ती डाः सात्साकायः जुदा याह्दीड्च्युक्लेः लाडः वार्दा वार्दा मुइतो दोह्मा डायःनीली । ४ ओहाडःसैको न्याम् थोड्खयःओहाडः येसु तीःकोः चीनःसै चीड्ओ च्यवःआकानी । च्यवःसापाय् च्यवःनीतो “येसु लेःआः” त तय्ह्आक्नीली । ५ ओउः-मयःइ तय्ह्नीली त भयान्ते “लौ हौय मायःतेः खाय्तेःआकानीया खाय्तेःनीलीया” त दाय्हती येसुइ गोःती तोउतो ६ “दोह्मा खाय्-डुसुलु है” त दाय्हती त्याड्आकाय् “लौ उया दोड्गाकोः डोय्सै वारनु दा । ओहाडः डायःतेःनानी” त दाय्हती येसुइ तोआथास । एत तोआक्तीको ओउःमयः दोड्गाकोः डोय्सै वार्ती डायःजम् डायःओ खेःमाल है । ओउःच्युक् डायःती भयान्ते दोड्गाहाडः लाडःपाय् ह्युत्सामा खाय्नीली । ७ “लौ ओउःपाय् डीकोः प्रभु लेःआः बा” त दाय्हती येसुइ आन राप्ओ ओउःकुस् वाह्ओचाक् दाय्हओ । दाय्ह्आक्तीको “डीकोः प्रभु लेःआः” त सायःती सीमोन् पत्रुस्खे लयःकोः नाय् रोतती क्रमःआक्तीको तीःहाडः ज्योस्ती

पोक्आ ओउःपाय् ड्हा सोह् मुओ खेःतो । ८ ओउः अरु
मान्तालमखे येसु द्याङ्कायतो मुती भयान्ते दोङ्गाहाडः ओउः डाः
ब्लीङ्ती मुओ लाडः ह्युत्ती वाङ्आकाय् । ९ ओउःमयः वाङ्ती
साःताङ् दाह्ती ओहाडः मुत्ओ म्हेःहाडः डाःमा लाङ्मा फुओ
च्यवःआकानी । १० दाह्ती वाङ्आक्तीको “लौ नीङ्इ मेस्
डायःओ डाःकोः यात्नीसज्याङ् वानःधाङ्नु दा” त दाह्ती येसुङ्
तोआथास ११ ओउःत तोआक्तीको पत्रुस्इ दोङ्गाताङ् आल्ती
लाङःहाडः ओउः डाःपाय् साःताङ् ह्युत्ती वानःआकान् । सबै
यात्सै त्रीपन्न ताङ्हओ डाः खेःतो । ओउःच्युक् नाःतो ह्युत्ती
वानःउतो लाङःपाय् तेत्ल । १२ ओहाडःसैको डाः वानःआक्ती
“लौ जेःलाङ् वाङ्न दा” त दाह्ती येसुङ् तोथासतो सुमा “नाङ्
सुखेलोतेः” त दाह्ती वहत्सा ग्याङ्ली “ओउःपाय् डीकोः प्रभु
लेःआः बा” त चीःआकानी । १३ ओउःमयःकःताङ् येसु वाङ्ती
लाङ् डाः रोत्ती वेःआथास । १४ ओउः बेलाहाडःकुस् येसु सीओसै
च्योक्आक्तीको सुम् पेन्ह्कायः लयःकुस् वाह्ओमयःकःताङ् थाती
वाङ्ओ खेःतो ।

१५ ओहाडःसैको जेःआक्तीको “लौ यहोनास्कोः चोः
सीमोन्य इमयःसै नाङ्इ डाकायः न्हाङ्तोलेः राप्तेःनाःचीया राप्तेः-
चीलीया” त दाह्ती येसुङ् वहत्थातो “माः प्रभुय डाङ् नाङ्कायः
राप्ओ त नाङ्इ चीःतेःनौ बा” त दाह्ती पत्रुस् त्याङ्ती “लौ उया
डाकोः हौलम्कायः मीओ भेदाकोः चोःलो लेखालेः स्यास्उ दा” त
दाह्ती येसुङ् तोआथै । १६ ओहाडःसै फेरीलेः “लौ यहोनास्कोः
चोः सीमोन्य डाकायःतेः राप्तेःनाःचीया राप्तेःचीलीया” त दाह्ती
वहत्ती “माः प्रभुय नाङ्कायः राप्ओ त नाङ्इ चीःतेःनौ बा” त
दाह्ती त्याङ्ओ “लौ उया डाकोःमयः भेदालो लेखालेः स्यास्ती
योउसु दा” त दाह्ती येसुङ् तोआथै । १७ ओहाडःसै फेरीलेः “लौ
सीमोन्य यहोनास्कोः चोः डाकायःतेः राप्तेःनाःचीया राप्तेः-
चीलीया” त दाह्ती वहत्माथातो “डाकायःपाय् सुम् पेन्ह् वहत्-
आताङः” त म्हरती पत्रुस् ल्हुङ् घ्युम्ती “अ प्रभुय नाङ्इ सबै कुरा
चीःतेःनौ नाङ्कायः डाङ् राप्ओआः ड त चीःतेःनौ” त दाह्ती

त्याङ्ती “लौ उया डाकोःमयः भेदालो लेखालेः स्यास्ती योनु दा ।
 १८ दोङ्सी दाय्हभनाङ् लाव्मयः मुतोक्हाङः नाङ् लयःकोः क्रुत्इ
 नाय् लावती लयः भाक्ओहाङः ब्याहती वाहतेःतो लोने थालवःपा
 स्याव्आक्तीको नाङ् क्रुत् प्योआक्तीको अरुइ नाङ्कायः पानःती
 नाङ् भाक्मालोहाङः लातती आलःतेःनाः” त दाय्हती येसुइ
 तोआथै । १९ एत तोती परमेस्वरकायः ताङ्हताक्सा थेडा पत्रुस् गत
 हायःती सीसा खेःतो त येसुइ छ्यान्हआकान् । ओउःत तोआक्तीको
 “लौ डाकुस् वाहअ” त पत्रुस्कायः तोआकान् । २० ओहाङःसैको
 पत्रुस् ल्हेःती ओउः येसुइ राप्ओ मान्ता गुल्हती वाङ्ओ च्यवः-
 आकान् । ओउः मान्तापाय् भोस् जेःतोक्हाङः येसु द्याङ्काय्ती
 मुती “नाङ्कायः दाक्सा बोडःओ सुखेलो” त दाय्हती वहत्-
 आकान् । २१ ओउःकायः च्यवःआक्तीको “लौ प्रभुय ओउःपाय्
 दोह् दयःनाः तोची दा” त दाय्हती येसुकायः वहत्थातो २२ “लौ डा
 वाङ्धाङ्माःखा च्युक्कायःलेः ‘ओउः तुतो स्याक्पाः’ त डा भाक्-
 चाङः त खेःया ओउःपाय् नाङ्कायः दोह्मा दयःतेःल । नाङ् डाकुस्
 वाहअ दा” त दाय्हती येसु त्याङ्आ । २३ येसुइ तोओ कुरा सायःती
 अरुइ “लौ ओउःपाय् गलमा सील” त दाय्हती ओउः कुरा थोल्हती
 तोनीतो येसु “ओउःपाय् गलमा सील” त तोउलु बा । “ओउःपाय्
 ‘डा वाङ्धाङ्माःखा च्युक्कायः तुतो स्याक्पाः’ त दाय्हती दाय्ह-
 चाङः त खेःया ओउःपाय् नाङ्कायः दोह्मा दयःतेःनाः” त दाय्ह-
 ओआः ह खेःतो बा । २४ इ कुरा सबै च्यवःआक्तीको ओउः येसुइ
 आन राप्ओ मान्ताइलेः लेखआकान् ओउःकोः कुरा दोङ् कुरालेः त
 डीइ चीःनाङःसु । २५ येसुइपाय् नाःतो अरु काम्लम् जाङ्हओआः
 बा । ओउः कुरा सबैलेः कीतापहाङः लेखनाः त खेःया ओउःच्युक्
 नाःतो कीताप् इ ल्हाण्हदैबाङ्हाङः य्होक्बाय्ल ।

प्रेरित

येसुकायः ड्हामओमयःइ जाड्हओ कुरा

१-३ लौ थीओफीलस्य ओउः ड्हो लेखओ कीतापहाडः
१ येसुइ जाड्हओ कुरामा स्यान्ओ कुरामा डाइ सबै लेखती
गम्आलाडः । ओउःकोः लाड्काताड् लनःनम् दीन्च्युक्हाडःलेः
येसुइ दोह् दोह् हायःआकान् त लेखती ल्होक्नेःआलाड् । त्यावःअ
लनःधाड्माखाहाडः येसुपाय् सीती च्योक्आक्तीको चालीस् दीन्-
च्युक्कायः नाःतो पल्ल ओउःकोः लयः छ्युड्हओ मान्तालम्कःताड्
धाती वाड्ती “डापाय् च्योक्ती मुओ येसु लेःआः ड” त ओउःमयः-
कायः तय्हताक्सा थेडा लयःलेः छ्यानःआथास । इत छ्यानःतोक्-
हाडः ओउःइ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ स्यान्ओ कुरापाय् लयःकोः
छ्युड्हओमयःकायः गानाक्ती तोआथास परमेस्वरकोः राजीकोः
कुरामा स्यान्आथास । ४ ओहाडःसैको यात्दीन्हाडः येसुमा ओउः-
कोः छ्युड्हओमयःमा हुमती वाड्आकाय् । वाड्आक्तीको “लौ
डाकोः आपाइ ड्हो तोती गम्ओ ग्वालामः बयःधाड्माच्युक्कायः इ
यरुसालेम् सहरसै ग्ल्युड्हमाःत ल्युड्हती मुन । इ परमेस्वरइ तोओ
कुरा डाइ अनम् छ्यानःती तोनेःआलाड्स । ५ ड्होहाडःसै युहनाखेइ
तीःइ बाप्तीस्मा बयःउतो लोन्ते तेन्कोः ज्याडःधाड्माखाहाडः
नीड्खे परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बाप्तीस्मा दोःतेःनै” त येसुइ दाय्हती
तोआथास ।

६ ओहाडःसैको ओउःमयः जैथुन्सायः त तोओ बुम्हाडः
हुमतोक् बेलाहाडःमा “लौ प्रभुय नाड्इ रोमी देस्कोः राजाकायः
क्लीमःताक्ती डी इस्त्राएलीलम्कोः देस् देडेलेः द्यानःताक्तेःनौया”
त दाय्हती येसुकायः व्हत्आथै । ७ “डाकोः परमेस्वर आपाइ लयः
तोती गम्ओ दीन्लम्पाय् ‘गल स्याव्नाः’ त नीड्इ चीःसा स्याव्ल ।
८ परमेस्वरकोः ग्वालामः नीड्कःताड् दाह्आक्तीको आले नीड्

ग्वम् दोःतेःजेःनै । परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ ग्वम् दोःआक्-
तीको नीड्इ डाकोः कुरा थोल्हती तोसा खेःतेःनै बा । इ यरुसालेम्-
हाडःमा सबै यहुदीया समारीया देस्हाडःमा ल्हाव्हदैबाड्कोः चार
दोवाहाडःमा नीड्इ डाकोः कुरा छ्यानःती तोसा खेःतेःनै” त दाय्हती
येसुइ ओउःमयःकायः तोआकान् । ६ ओउःत तोआक्तीको ओउः-
मयः योती मुतोक्हाडःपाय् येसुकायः लाड्काताड् लनःती आलःओ
खेःतो । आलःतोक्हाडः येसु मुस्हाडः पोक्ती भयान्ते कामःअहाडः
मुओ मान्तालम्इ ओउःकायः च्यवःसा खाय्नीली । १० ओहाडःसैको
ओउःमयःइ त्याव्ती योतोक्हाडः ओउःमयःकःताड् नीस्चाक् आन
भाम्ओ नाय् लावओलम् चीड्ती थाआकाच । ११ थाआक्तीको
“लौ नीड् गालील देस्सै वाड्ओमयः दोह् हायःतीतेः इतलेः त्यावः-
ताड् योती मुतेःनै । ओउः नाड्कःसै मेस् लाड्काताड् ज्यालओ
येसुपाय् एत ताड्हतो हायःतीलेः लोन्हते फेरीं द्यान्हती वाड्आनाः”
त दाय्हती ओउः नीस्चाक् नोःआकाच ।

१२ एत नोःआक्तीको येसुकोः छ्युड्हओमयः जैथुन्सायः
बुम्सै ग्ल्युड्हती यरुसालेम्ताड् पाय्हआकाय् । ओउः जैथुन्सायः त
तोओ बुम्पाय् यरुसालेम् सहरकुस् द्याड्काय्तो खेःतो माहा
लोकल । १३ ओहाडःसैको यरुसालेम्ताड् दाहती वाड्आक्तीको
लयः याक्ओ कीम्कोः त्यावःअ कोथाहाडः पाय्हती पोक्आकाय् ।
ओहाडः पत्रुस् युहना याकुब् अन्द्रीयस् त तोओलम्मा याक्ती मुओ
खेःतो । ओहाडःमा फीलीप् थोमा बर्थोलोमा मत्ती आल्फीयस्कोः
गोय्चोः याकुब् ‘जेलोत्’ त हाल् मय्डओ सीमोन्मा याकुब्कोः
गोय्चोः यहुदा त तोओलम्मा सबै ओहाडः याक्ओ खेःतो ।
१४ ओउः कोथाहाडः ओउःमयः सबै हुम्ती येसुकोः आमाचोड्-
कुस्मा अरु मोमःचोःलम्कुस्मा परमेस्वरकायः आन तेती तोती
मुआकाय् ।

१५ ओउःतोक् बेलाहाडःमा यात् दीन्हाडः यात् सै बीस्-
च्युक् येसुकायः ड्हाम्ओ मान्तालम् ओहाडः हुम्ती वाड्आकाय् ।
हुम्ती वाड्आक्तीको पत्रुस्पाय् चीड्ती १६-२० “लौ पुःचोड्
हौचोड्य परमेस्वरकोः ग्वालामःइ दावुद् राजाकायः ड्हा छ्यानःओ

कुरा डीकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ओउः आखरःहाडःपाय्
 येसुकायः दुस्मान्कःताड् दाक्ओ यहुदस्कोः कुरालेः दावुद्इ आन
 ज्याडःतोहाडः लेखउतो द्याह् ओउः कुरा ताप्सा खेःतो । 'लौ
 ओउःकोः याक्ओ बेलाड् याक्गारसीःमालो स्याव्पाः । ओहाडः
 मान्तालम् सुमा याक्लाम्' त दाय्हती दावुद्कोः कुरा लेखती मुनाः ।
 ओउः यहुदस् त तोओलेः डीलो लेखा येसुद् छ्युड्हथातो ओउःकुस्
 काम् जाड्हउतो लोन्ते ओउःइ येसुकायः दुस्मान्कःताड् पानःताक्-
 साकायः दाक्आथै । येसुकायः दाक्आक्तीको ओउःकोः दाक्-
 भ्याड्कोः पैसा बयःआकानी । एत पेमालो हायःभ्याड्कोः पैसा
 त्याक्ती यहुदस्इ राड् लेःआकान् । राड् लेःआक्तीको यहुदस्पाय्
 ओहाडः आल्ती तोन्ती तुक् पक्ती सीआ । सीआक्तीको 'ओउः
 राड्हाडः येसु सात्लाड् दाक्ओ मान्तापाय् तोन्ती सीओआः' त
 सबै यरुसालेम् सहरकोः मान्तालम्इ चीःती ओउः राड्कायः
 'आकेल्दामा' त मय्ड्आकानी । आकेल्दामा त तोओकोः माने
 'वयःराड्लेः' ओउःलो लेखा राड्कायः दावुद् राजाइ तोओ याक्-
 गारसीःमालो राड् लेःआः बा । फेरी 'ओउःकोः काम् अरुद् भेः-
 त्याक्ती जाड्हपौ' तमा दावुद्इ लेखमाआकान् २१-२२ ओउःत
 भयान्ते यात्चाक् यहुदस्कोः भेःत्याक्साकायः द्याह् छ्युड्हसा
 खेःतो । ओउः मान्ताइलेः येसु सीआक्तीको उहती च्योक्ओ कुरा
 डीकुस् अरुलम्कायः छ्यानःती थोल्हती तोसा खेःतो । लौ द्याह्पाय्
 सुलो डीकुस् साधे वाह्ओ मान्ता लेःआः सुलो येसुकोः बाप्तीस्मा
 त्याक्ओहाडःसै ओउःकोः लाड्काताड् आलःतोक्हाडः डीकुस्
 वाह्ओ खेःतो ओउः मान्तापाय् डीकुस्इ येसुकोः उहती च्योक्ओ
 कुरा ल्हाक्ती छ्यानःती यहुदस्कोः काम् भेःत्याक्साकायः
 छ्युड्हपाः" त दाय्हती पत्रुस्इ सबैकायः तोआथास ।

२३ एत तोआक्तीको ओउः हुम्ओ मान्तालम्कःसै येसुद्
 जाड्हओ काम्पाय् लयःकोः मीक्इ च्यवःओ नीस्चाक्कायः चीड्-
 ताक्आथाच । यात्चाक्खे साबास् त तोओकोः चोः युसेफ् खेःतो ।
 ओउःकोः हाल् मय्ड् जुस्तस् खेःतो । युसेफ्मा यात्चाक् मथीयस् त
 तोओमा इ नीस्चाक्कायः ओउः अरु हुम्ओ मान्तालम्इ

चीङ्ताक्आथास । २४ ओहाङःसैको परमेस्वरकोः लहुङ् चीः-
साकायः ओउः हुम्ओ मान्तालम्इ परमेस्वरकायः तेती तोआथै “अ
परमेस्वर्य नाङ्इ सबै मान्ताकोः लहुङ्तुक् योती चीःतेःनौ बा ।
२५ इहासै छ्युङ्हओ यहुदस्इ रेवतो जाङ्हआक्तीको द्याह् सीती
ज्याल्आ । ओउःत भयान्ते यहुदस्कोः भेःत्याक्साकायः इ नीस्-
चाक्हाङः सुखेलो नाङ्इ भाक्ती छ्युङ्हतेःआकान् ओउःलेः
डीकायः छीङ्हती दोक्ती छ्यानःताडी दा” त दाह्ती ओउःमयः
परमेस्वरकायः तोआकानी । २६ परमेस्वरकायः तोआक्तीको ओउः-
मयःइ कागत् कागत्हाङः ओउः नीस्चाक्कोः मय्ङ् लेखआकानी ।
लेखआक्तीको ओउः नीस् कागत् ल्ययती काआक्तीको यातैज्योः
चलती योआकानी ती ओउःपाय् मथीयस् त तोओकोः कागत्
खेःतो । ओउःत खेःओ मथीयस्कायः “यात्चाक् येसुकोः
छ्युङ्हओमयःलेः” त तोओ खेःतो ।

२ १ ओहाङःसैको येसु सीती च्योक्आक्तीको पचास् दीन् पुत्-
ओहाङः यहुदी मान्ताकोः पेन्तेकोस् त जवती तोओ छ्यात्-
कोः दीन् स्याव्आ । ओउःनम् दीन्हाङः येसुकोः कुरा इहाम्ती
सायःओ मान्तालम् सबै फेरी यातै थाव्हाङः हुम्लाङ् वाङ्आकाय् ।
२ हुम्ती वाङ्आक्तीको रोमो तोकोलेः अलवःहाङः ओउःमयःकोः
थाराय्सै ताङ्हतो मारुःलो लेखा डुह्ती वाङ्ती ओउःमयः च्युङःती
मुओ कीम्हाङः जुदालेः पोक्आ । ३ पोक्आक्तीको ल्युङ्ओ
म्हेःलेः लेलम्लो लेखा थाती ओहाङः हुम्ओ मान्तालम्कःहाङः
तालाङ् तालाङ्हाङः न्यास्ती दीह्आ । ४ लेलम्पाय् एत थाआक्-
तीको परमेस्वरकोः ग्वालामः सबै मान्ताकोः लहुङ्हाङः पोक्ती
ओउःमयःकायः अरु अरु देस्कोः इहा चीःआक्मालो भासालम्
नोःताक्आथास ।

५ ओहाङःसैको ओउः बेलाहाङः परमेस्वरकायः भाह्ओ
यहुदी जात्कोः मान्तालम् ओउः पेन्तेकोस् त तोओ छ्यात्
मानसाकायः यरुसालेम् सहरताङ् दाह्ती मुआकाय् । ओउः
मान्तालम्पाय् नाःतो देस्लम्सै वाङ्आकाय् । ६ ओहाङःसैको
अलवःहाङः ओउः ताङ्हओ मारुः डुह्ओ सायःती ओउः

यरुसालेम्हाडः मुओ मान्तालम्पाय ग्याड्हती ओउः मारुः पोक्ओ कीम्ताड् योलाड् वाड्आकाय् । योलाड् वाड्आक्तीको देस् देस्कोः मान्तालम्इ लःलयःकोः भासा नोःओ सायःआकानी । ७ एत सायःआक्तीको ओउःमयः आन ग्याड्हती “इपाय् गत हायःओ ती । इ नोःओ मान्तालम् सबै गालील देस्कोः मान्तालम्लेः खेःतो बा । ८ ओउःत खेःया गत हायःती डीइ सबै लःलयःकोः भासा सायःनाः-तय्हइसी । ९ डीखेपाय् नाःतो देस्सै वाड्आतय्ही पार्थीया देस्सै मेदीया देस्सै एलाम् मेसोपोताम्या यहुदीया र कपादोसीया देस्लम्सै वाड्आतय्ही । पोन्तस् असीया १० फ्रीग्या पाम्फील्या मीस्त्रा लीबीया र क्युरीनी देस्कोः भासा नोःओ मान्तालम्मा खेःनाःतय्ही । सबै देस्कोः मुनाःतय्ही । रोमी देस्सै वाड्ओ ११ यहुदी जातकोः मान्तालम्मा यहुदी जात खेःमालो मान्तालम्मा क्रेते देस्कोःमा अराबी देस्कोः मान्तालम्मा डी सबै इहाडः वाड्आक्तीको लःलयःकोः भासालम् ड्र्याःती नोःओ सायःनाःतय्हनी बा । इमयः-इपाय् परमेस्वरइ जाड्हओ ग्याड्हरायकोः कुरालेः नोःनै रैस” त दाय्हती योलाड् हुम्ती वाड्ओ मान्तालम् आन ग्याड्हती नोःकाय्-आकाय् । १२ एत ग्याड्हती नोःकाय्ती “लौ इ दोह् दोह् कुरालो” त दाय्हती ओउःमयः चीड्ती योती नोःकाय्आकाय् । १३ ओउःमयः ग्याड्हतीलेः सायःआकानी यातनीस्चाक् सायःओ मान्तालम्इ “खेःल ओउःमयः हान् तुड्ती डोती नोःनै” त दाय्हती गाक्ती नोःआकाय् ।

१४ एत तोओ कुरा सायःआक्तीको पत्रुस्पाय् अरु एघार छ्युड्हओमयःकुस तोलाड् चीड्आकाय् “लौ नीड् यरुसालेम् सहर याक्ओलम्मा अरु यहुदीया देस्कोः मान्तालम्मा इ डाइ तोओ कुरा पेतो ड्हाम्ती सायःनु दा । १५ इ भासालम् नोःओ मान्तालम्पाय ‘हान् डोती नोःओलेः’ त नीड् ताःतेःनै । ओउःत खेःबाय्ल इमयःपाय् गत हायःती डोचै । इत न्याम् दाह्ओ बेलाहाडः सुमा हान् तुड्ती डोइली । १६ खेःल इ थे थे भासालम् नोःओकायःपाय् उय्हलेहाडः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता योवेल् त तोओ ड्हहाहाडःसै दाय्हती लेखआकान् । १७ ‘ “लौ स्याड्हससै लोन्दोहाडः डाकोः

ग्वालामः सबै मान्ताकोः जात्लमकायः बयःनाडःसु” त दाय्हती परमेस्वरइ तोआकान् । “ओउः बेलाहाडः नाड्कोः गोय्चोःलम्मा मोमःचोःलम्इमा लोन्ते स्यावसा कुरा ड्हाहाडःसै छ्यानःती तोनानी । नीड्कोः लाव्मयःलम्इमा नीड्कोः बुधालम्इमा माडः-खाहाडः परमेस्वरकोः कुरा च्यवःनानी । १८ माः रैस ओउः बेलाहाडः सबै डाकोः काम् जाड्हओ गोय्चोःलम्कायःमा मोमः-चोःलम्कायःमा डाकोः ग्वालामः दोःआक्तीको ओउःमयःइ लोन्ते स्यावसा कुरा ल्हाक्ती छ्यानःनानी । १९ प्रभु फेरी दाहती वाड्न्म दीन्कोः ड्हासै ल्हाव्हदैबाड् फेल्बाड्हाडः मान्ता चीःताक्साकायः डाइ ग्याड्हराय् जाड्हआनाडः । ल्हाव्हदैबाड्हाडः वयःमा आह् आह् त कुःओ म्हेःमा च्यवःलेःनाः” २० ओहाडःसैको ओउः प्रभुकोः ताड्हओ काम् जाड्हओ दीन्कोः ड्हासै न्हीदीड्हाडः न्याम्पाय् याह्दीड्लो लेखा च्याक्तो स्यावमानाः लाह्पाय् वयःलो लेखा दुताड् क्वार् त दुतो च्यवःमानाः । २१ ओउः बेलाहाडः सुसु प्रभुकोः मय्ङ् पेहती परमेस्वरकः तेचै ओउःकायःलेः परमेस्वरइ दलताक्नाःथै’ त योवेल् त तोआ उय्हलेहाडः ग्याड्हराय्कोः कुरा दाय्हती नोःआ ।

२२ लौ नीड् इस्त्राएल्कोः मान्तालम्इ पेतो सायःनु दा । नीड्कोः लयःकोः मीक्हाडःपाय् नासरेत् गाव्सै वाड्ओ येसुकायःलेः परमेस्वरइ आन ग्याड्हराय् जाड्हताक्सा बयःआथै । इ येसु त तोओपाय् ‘परमेस्वरकःसै वाड्ओआः’ त नीड्कायः चीःताक्साकायः परमेस्वरइ येसुकायः ग्याड्हराय् जाड्हताक्आथास । ओउःततेः चीः-नानी । २३ ओहाडःसैको ओउः येसुकायः नीड्इ अरु परमेस्वरकायः भ्हाह्मालो मान्तालम्कःताड् दाक्ती ओउःकायः क्ल्याय्ओ सीडः-हाडः साततेःताक्तेःआकानी बा । इतलेः नीड्इ हायःतेःनीतो दोड्-सीलेः इ येसुकायः सातसा खेःओ कुरा परमेस्वरइ ड्हासै चीःतीमा रय्हती गम्आकान् । २४ ओहाडःसैको सात्आक्तीको सीती वाय्-ओहाडःसै परमेस्वरइ येसुकायः उहती च्योक्ताक्आथै दोह् हायःती दाय्हसा येसुपाय् सीती मुसा त्याक्आक्थाल । २५ इलो लेखा कुरा दावुद् राजाइ इतलेः तोती छ्यानःआकान् । ‘ “परमेस्वरपाय् डाकुस् गलमा मुओ” त च्यवःआलाडः ओउःइ डाकायः गलमा ओम्पायःती

भयान्ते डा लहुड् क्रोड्तोलेः मुनाडः बा । २६ ओउःत भयान्ते डा लहुड्हाडः आन मोती चोडायतीलेः मुनाडः । २७ डा सीआक्तीको नाड्इ डाकायः रीःदोलीहाडः फेतेःचीली । नाड्कोः जयकुमःओ मान्ता सीआक्तीको ओउःकायः नाड्इ सय्ङ्ती ल्हयोतेःताक्तेःउलु । २८ जीडः दोःताक्सा ल्याम्लम् नाड्इ छ्यानःतेःआची ओउःत भयान्ते नाड्कुस् आन छ्युपतीलेः मुनाडः' त दाय्हती दावुद् राजाइ प्रभु येसुकोः कुरा नोःआ ।

२९ लौ पुःलम् हौलम्य डीकोः उय्हलेकोः दावुद् राजाकोः कुरा फुती तोनेःनाड्स बा । दावुद् राजापाय् सीती पाम्ह्आक्तीको तेनछ्याड् ओउःकोः तेस् डीकःहाडःलेः मुबाय्नाः । ३० दावुद्कायः परमेस्वरइ लोन्हते स्याव्सा कुरा छ्यानःती 'लौ लोन्दोहाडः नाड्कोः प्लोमःदानेहाडः यात्चाक् खीस् त तोओ स्याव्ती नाड् दावुद् राजाकोः काम् भेःत्याक्ती जाड्हनौ' त दाय्हती परमेस्वरइ कीरीया जेःती दावुद्कायः तोआथै । ३१ ओउःत भयान्ते दावुद्इ इ लोन्हतेकोः कुरा चीःती 'नाड्इ डाकायः रीःदोलीहाडः फेतेःचीली । नाड्कोः जयकुमःओ मान्ताकोः म्हाड् नाड्इ सय्ङ्ती ल्हयोतेःताक्तेःउलु' त दाय्हती ओउः खीस्कायःलेः उह्ताक्ओ कुरा तोती नोःआ ओउःपाय् लयःकोः उह्ताक्ओ कुरा खेःल । ३२ ओउः परमेस्वरइ उह्ती च्योक्ताक्ओ मान्ता येसु लेःआः बा । फेरी इ येसु च्योक्आक्तीको सेलः मुओ डीइ सबै च्यवःआलाडःसु । ३३ ओहाडःसैको द्याह् येसुपाय् परमेस्वरकोः डोय्दोहाडः मुओ सबैसै व्हाय्ओ गुल्हदाड् स्याव्नाः । ओउःपाय् एत ताड्हतोलेः स्याव्ओआः ओहाडःसैको परमेस्वरइ इहा तोओलो लेखा येसुइ परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती ओउः ग्वालामःपाय् मान्तालम्कायः ल्होक्आकान् । इ मान्तालम्कःताड् ल्होक्आक्तीको नीड्इ मेस्खा च्यवःओ मेस्खा सायःओ ग्याड्हसीःओ काम् स्याव्आ । ३४-३५ दावुद् राजाखे लाड्काताड् लयः लन्हल ओउःत भयान्ते ओउःइ इहा छ्यानःती तोओ कुरा लयःकायः तोओ खेःल खीस्कायः तोओआः । फेरी इमा खीस्कायः तोआ कुरालेः ' "लौ नाड्कोः दुस्मान्कायः डाइ क्लीमःताक्माच्युक्हाडः डाकोः डोय्दोसै गुल्हदाड्कोः च्युडःसा

थाव्हाडः मुअ" त दाय्हती डाकोः प्रभुकायः परमेस्वरइ तोआकान्
 त दाय्हती दावुद् राजाइ प्रभु येसुकायःलेः नोःती लेखआकान् ।
 ३६ ओउःत भयान्ते नीड्इ कल्यायओ सीडःहाडः सात्ताकओ
 येसुकायः द्याह् परमेस्वरइ प्रभु खीस् त तोती जाड्हती गम्आकान् ।
 लौ इ कुरा नीड् इस्त्राएल्कोः मान्तालम्इ पेतोलेः चीःतेःपानी" त
 दाय्हती ओउः हुम्ती सायःलाड् वाड्ओ मान्तालम्कायः पत्रुसइ
 छ्यानःती तोआथास ।

३७ एत तोआक्तीको ओउः सायःओ मान्तालम् लहुड्
 क्लय्हतो स्याव्आकाय् । लहुड् क्लय्हतो स्याव्ती "लौ डीइ दोह
 हायःचाडःसु" त पत्रुस् साथीचोड्कायः ओउः सायःओ मान्तालम्इ
 वहत्आथास । ३८ "लौ लःलयःकोः रेव्ओ काम् फेती परमेस्वरकः-
 ताड् द्यान्हती ओउः पेओ काम् ग्यान । ओहाडःसैको नीड्कः
 परमेस्वरकोः लहुड् मल्हओ लहुड्पाय् स्याक्आनाः । फेरी नीड्इ एत
 हायःओ त छ्यानःसाकायः येसु खीस्कोः मय्ड् पेहती तीःहाडः
 बाप्तीस्मा त्याक्नु दा । ओउःत हायःआक्तीको नीड्कायःमा
 परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःतेःनै । ३९ इ परमेस्वरइ तोती गम्ओ
 कुरापाय् नीड्कायःमा नीड्कोः प्लोमःदानेकायःमा लोक्तो मुओ
 मान्तालम्कायःमा स्याव्नाः । सुसुकायः प्रभु परमेस्वरइ गोत्तेःनै
 ओउःकायःलेः इ रेव्ओ काम् क्युम्हओमा परमेस्वरकोः ग्वालामः
 दोःओ कुरामा स्याव्नाः बा" त पत्रुस् दाय्हती त्याड्आ । ४० "लौ
 तेन्छ्याड्कोः ड्हाम्मालो मान्तालम्इ रेव्तो हायःओ काम् नीड्खेइ
 फेती येसुकोः पेओ कुरा ड्हाम्ती दलताक्तेःनीड्इसी" त दाय्हती
 तोतीमा पत्रुसइ हुम्ओ मान्तालम्कायः नाःतो अरु कुरा गानाक्तीलेः
 तोआथास । ४१ एत तोआक्तीको सुसुइ पत्रुसइ तोओ कुरा ड्हाम्ती
 सायःनीतो ती ओउःमयःकायः बाप्तीस्मा बयःआकानी । ओउः दीन्-
 हाडः सुम् हजारच्युक् मान्तालम् येसुकोः ड्हाम्ओ मान्तालम्कः-
 हाडः पाःआकाय् । ४२ ओउःमयः तोहा ड्हाम्ओ मान्तालम्इ
 येसुकोः छ्युड्हओमयःकुस् वाहती लाड् फन्हती जेःती परमेस्वरकायः
 तेती तोतीमा मुआकाय् येसुकोः छ्युड्हओमयःइ स्यान्ओ कुरा
 सायःतीमा मुआकाय् ।

४३ ओहाडःसैको येसुकोः छ्युड्हओमयःइ नाःतो ग्याड्ह-
 राय् जाड्हती भयान्ते ओउःमयःकुस् मुओलम् परमेस्वरकः आन
 ग्याड्हतीलेः एडःआकाय् । ४४ फेरी ओउः येसुकोः कुरा ड्हाम्ओ
 मान्तालम् आन हुम्ती ब्राड्ती वाह्आकाय् । मान्ता मान्ताकोः
 माल्ताल् चीस्लम् सबैकायः स्याव्ओ खेःतो । ४५ अरु वीनःओ
 चीस्कोः मोल् पैसामा सबैकायः वेःती बयःआकानी । सुसु राह्ओ
 खेःइतो ओउःकायःलेः वेःती बयःआथास । ४६-४७ ओहाडःसैको
 दीन्का दीन् ओउःमयः ब्राड्ती परमेस्वरकोः मन्दीरताड् आलइतो
 लःलयःकोः कीम्लम्हाडः हुम्ती लाड् फन्ह्ती मोती जेःनीतो
 परमेस्वरकायः लुड्ती तोती मुओ खेःइतो । ओउःमयःइ तोओ कुरा
 नाःतो मान्तालम्इ मोती सायःनीतो दीन्का दीन् प्रभुइ अरु ड्हाम्ओ
 मान्तालम् दल्ताक्ती ओउःमयःकःताड् पाःती त्योम्ताक्आकान् ।

३ १ अरुलम् पाःती त्योम्आकाय् ओहाडःसैको यात्दीन्हाडः
 न्हीदीड्हाडः पत्रुस्मा युहनामा अरु यरुसालेमकोः मान्तालम्-
 कुस्इ परमेस्वरकायः भाह्ती तोलाड् मन्दीरताड् लन्ह्ती आल्-
 आकाय् । २ फेरी ओउः मन्दीरकोः पेओ त तोओ धोकाहाडः
 यात्चाक् लयः ओत्ओहाडःसै क्ल्योय्बाड् स्याव्ओ मान्ता पैसा
 युड्ती तेलाड् मुओ खेःतो । ओउः मान्ताकायः दीन्का दीन् अरुइ
 लात्ती वानःती ओउः धोकाहाडः तेसाकायः गम्ओ खेःतो ।
 ३ ओउः क्ल्योय्बाड् मान्तापाय् धोकाहाडः लात्ती वानःओ
 बेलाहाडः ओउःइ पत्रुस्मा युहनामा मन्दीर् पोक्खेःओ च्यवःती
 भयान्ते ओउःनीस्कः पैसा तेआ । ४ पैसा तेओ सायःती पत्रुस्मा
 युहनाइमा ओउःकायः लहेःती योती “लौ इताड् योउ दा” त तोचुतो
 ती ५ ओउः मान्ता “डाकायः दोह्खेलो बयःनाःताडः” त म्हरती
 ओउःनीस्कायः घीःती योआथाच । ६ “लौ डा पैसा नाःडल दोह्लो
 डाकःहाडः मुनाः ओउःलेः बुरु डाइ बयःनेःनाड् । लौ नाड्कायः
 नासरेत्कोः ख्रीस् त तोओ येसुइ स्याक्तेः ताक्तेःपाः । लौ वाह्अ”
 त दाय्हती पत्रुस्इ तोआथै । ७ ओउःत तोआक्तीको ओउःकोः डोय्
 क्रुत्इ ज्योती ओउः क्ल्योय्बाड्कायः चीड्ताक्आथै । चीड्ताक्ती
 कुस्ब्रक्त ओउःकोः दोम् क्रयोडः सेलः स्याव्आ । ८ एत सेलः

स्याव्आक्तीको ओउः ड्हा वाहसा खाय्मालो मान्ता क्रयोन्योक्त चीड्ती युहना पत्रुस्नीसकुस् वाहती मन्दीरताड् पोक्आकाय् । ६-१० एत चीड्ती परमेस्वरकायः लुड्ती तोती ज्योस्ती वाहतोक्-हाडः सबै अरु मान्तालमड् च्यवःती “लौ इपाय् ओउः धोकाहाडः मुओ पैसा युड्ती तेओ मान्ता लेःआः खेःतो बा । ओउः द्याह् क्वान्ह् क्वान्ह् त सेलःलो लेखा वाहधै स्याव्जेःआ बा” त दाय्हती अरुइ ग्याड्हती च्यवःआकानी ।

११ च्यवःआक्तीको सबै मान्तालम् सुलेमान् त तोओ पीन्देहाडः योलाड् तन्ती वाड्आकाय् । ओहाडः ओउः ड्हा जीक्ओ मान्ताइ पत्रुस् नीस्साथीचाःकायः चुम्ती चोडाय्ती मुओ खेःतो । १२ ओउःमयःकःताड् मान्तालम् हुम्ती वाड्आक्तीको पत्रुस् नोःसाकायः चीड्आ “अ नीड् इस्त्राएल्कोः मान्तालम्य दोह् हायः-तीतेः नीड्इ एतलेः नीचीकायः ग्याड्हती योतेःनेःनानाड्स । नीचीइ लःलयःकोः ग्वमड् इ मान्ताकायः स्याक्ताक्ओ खेःबाय्ल । १३ इ स्याक्ताक्साकायः डीकोः आय्कानः तोकानःइ भाहती तोओ परमेस्वरइ जाड्हआकान् । डीकोः आब्राहाम् इसाक् र याकुब् त तोओ तोकानःलमड् भाहओ परमेस्वर ओउःइलेः लयःकोः काम् जाड्हओ येसुकायः ताड्हतो स्याव्ताक्साकायः इ मेस्कोः ग्याड्हराय् जाड्हताक्आकान् । नीड्खेइ इ येसुकायः चुम्ती पानः-आक्तीको ओउः पीलातस् त तोओ अन्चलादीस्कःताड् दाक्तेः-आकानी । दाक्आक्तीको पीलातस्खेइ येसुकायः फेसा बोडःउतो ती नीड्खेइ ‘ओउःकायः फेलाम्’ ततेः तोतेःआकानी । १४ ओउः पेओ जय्कुमःओ येसुखेकायः ‘फेलाम्’ ततेः तोतेःनीतो यात्चाक् रेव्ओ अरु मान्ता सात्ओ मान्ताखेकायः ‘इखे फेउ’ ततेः तोतेः-आकानी बा । १५ नीड्खेइ ओउः स्याक्ताक्सा चीःओ मान्ताकायः सात्तेःनीतो सात्आक्तीको परमेस्वरखेइ ओउः येसुकायः उहती च्याक्ताक्आथै । ओहाडःसैको येसु सात्ओमा उहती च्योक्ताक्-ओमा च्यवःओ मान्तालम्पाय् डीलेः मुनाडी । १६ मेस्खा डीइ ड्हाम्ओ येसुकोः मय्ड् पेहती इ क्ल्योय्बाड् खेःओकायः सेलः स्याव्ताक्आलाडःसु । इ स्याक्ताक्ओ नीड्इ च्यवःतेःआकानी ।

डीइ येसुकोः कुरा ड्हाम्ती भयान्ते एतलेः स्याक्ताक्सा
स्वाय्नाडःसु ।

१७ लौ पुःलम् हौलम्य नीड्इमा नीड्कोः ताड्हओ
मान्तालम्मा चीःमाःतपाय् एत जाड्हतेःआकानी । ओउःत डाइ
चीःलेःनाडः । १८ इ कुरा परमेस्वरइ ड्हालेः छ्यानःती तोओ खेःतो
'लौ डाकोः ख्रीस् त तोओ मान्ताइ आन लीह्सीःओ गोरःसामा
सीसामा खेःतो' त उय्हलेहाडः परमेस्वरइ लयःकोः मान्तालम्कायः
छ्यानःआकान् । द्याह् इ कुरा तेन्छ्याड् ताप्तोलेः स्याव्ताक्-
आकान् । १९ ओउःत भयान्ते ल्हुड् द्यान्ह्ती परमेस्वरकः ग्वान् दा
ओहाडःसै नीड्कोः रेव्तो हायःभयाड्पाय् क्युम्ह्ती वाय्नाः । रेव्ओ
काम् क्युम्ह्ती वाय्आक्तीको नीड्कायः पेओ ल्हुड् धोमाय्ओ बेला
स्याव्नाः । २० फेरी नीड्कायः ड्हा तोती गम्ओ ख्रीस् त तोओ इ
येसुलेः छ्युड्ह्ती ल्होक्तेःबत्तेःनै । २१ तेन्छ्याड् इ येसु ख्रीस् लाड्-
काताड् आल्ती द्याह् मुधाड्सा खेःतो । येसु लाड्काहाडः मुती गल
खेःयाकायःमा इ ल्हाण्ह्दैबाड्कोः ह्योडःसा खेःओ दीन् पुत्चाः
ओउःनम् दीन्हाडःलेः येसु सबै ल्हाण्ह्दैबाड् फेरी पेतो जाड्ह-
साकायः द्यान्ह्तीलेः वाड्आनाः । इ लोन्दोहाडः स्याव्सा कुरा
परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ उय्हलेहाडःसै तोलेःआकानी ।
२२ मोसा त तोओखेइ इत तोलेःआकान् 'लौ लोन्ह्तेहाडः परमेस्वरइ
यात्चाक् डालो लेखा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताकायः
नीड्कःसै छ्युड्ह्ती गम्नाःथै । ओउः मान्ता मुतोक् बेलाहाडः
ओउःइ दोह् दोह्त नोःती तोतेःनै ओउःलेः सायःती जाड्हसा खेःतेः-
नै । २३ ओउःइ तोओ कुरा सुसुइलो त्याक्ती जाड्हनीली ओउः-
कायःलेः लयःकोः मान्तालम्कःसै वाय्तो स्याव्ने' त द्याह्ती
मोसापाय् उय्हले नोःआ । २४ ओहाडःसैको सबै अरु परमेस्वरकोः
कुरा छ्यानःओमयः सामुएल् त तोओमा सामुएल्कोः लोन्ह्ते थाओ
छ्यानःओमयःमा ओउःमयः सबैइ इ लोन्दोकोः कुरा तोलेःआकानी ।
२५ लौ इ परमेस्वरइ लयःकोः छ्यानःओ मान्तालम्कायः तोती
गम्ओ कुरामा नीड्कायःलेः स्याव्आनाः । ओहाडःसैको परमेस्वरइ
नीड्कोः आय्कानः तोकानःलम्कायः तोती गम्ओ कुरामा

नीड्कायः स्याव्लेःनाः 'लौ नीड्कोः प्लोमःदानेलमकःसै सबै ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालमकायः डाकोः आसीक् दोःनाः' त दाय्हती नीड्कोः आब्राहाम् त तोओ तोकानःकायः परमेस्वरइ कुरा तोती गम्आकान् । २६ ओहाडःसैको परमेस्वरइ छ्युड्हओ लयःकोः काम् जाड्हओ येसुकायः च्योक्ताक्आक्तीको अरु जात्लमकोः ड्हासै ओउःइ नीड् आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेकःताड् ल्होकआथै । नीड्कोः रेव्ओ काम् फेताक्ती नीड्कायः आसीक् बयःसाकायः येसुपाय् ल्होकओआः" त दाय्हती पत्रुसइ हुम्ओ मान्तालमकायः तोओथस ।

४ १ एत तोतोक् बेलाहाडः पुरोहीत्लममा ओउः मन्दीरकोः ताड्हओ मान्तालममा सादुकी त तोओलममा दाहती सायः-लाड् वाड्आकाय् । ओउः सादुकी त तोओ मान्तालमइ मान्ता सीआक्तीको गलमा च्योक्इली त स्यान्ओ खेःइतो । २ ओउःत भयान्ते पत्रुसइ तोतोक् बेलाहाडः "लौ इ येसुपाय् सीआक्तीको उहती च्योक्ताक्ओ डी च्यवःआलाडःसु ओउःत भयान्ते ओउःलो लेखालेः डी मान्तालम सीआक्तीको सबै उहती च्योक्तो स्याव्नाःतय्ही" त दाय्हती तोओ सायःती ओउः सादुकीलम् ल्हुड् क्लसअड्ओ खेःइतो । ३ ओउःमयः ल्हुड् क्लसअड्तो स्याव्ती पत्रुसकायःमा युहनाकायःमा चुम्ती पानःआकानी । चुम्आक्तीको न्याम् याहती भयान्ते उनम्हकोः स्याड्हच्युक्कायः भ्याल्खानहाडः थुनती गम्-आथाच । ४ ओहाडःसैको ओउः पत्रुसइ नोःओ सायःओलमहाडः नाःतो मान्तालमइ ओउःकोः कुरा ड्हाम्ती सायःआकानी गोयचोः-लम्पाय् पास हजार्च्युक् मान्तालमइ ड्हाम्ती सायःआकानी ।

५ ओहाडःसैको स्याड्हलोहाडः ओउः यहुदीलमकोः ताड्हओ मान्तालममा स्यान्ओ मान्तालममा यरुसालेमकोः सभाहाडः हुम्ती वाड्आकाय् । ६ ओउःमयःकुस् ओउः प्रधान् पुरोहीत् आनास् त तोओमा कयाफामा युहनामा सीकन्दरमा अरु प्रधान् पुरोहीत्कोः मान्तालममा हुम्ती वाड्आकाय् । ७ ओहाडः-सैको ओउःमयः हुमतोक् बेलाहाडः पत्रुसमा युहनाकायःमा वानःती ओउः सभाकोः पीसहाडः चीड्ताक्आथाच । ओउःनीसकायः

चीङ्ताक्आक्तीको “लौ नीङ्जीइ सुकोः हुकुम् सायःती इ काम् जाङ्हतेःआकाजु । सुकोः ग्वम्इ नीङ्जीइ इत जाङ्हतेःआकाजु” त दाय्हती व्हत्आथाच । ८ ओउःनीस्कायः व्हत्आक्तीको पत्रुसइ परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती त्याङ्आ “लौ नीङ् इस्त्राएल्कोः थालवःपालम्य ताङ्हओ मान्तालम्य ९ ओउः क्ल्योय्बाङ्कायः स्याक्ताक्ओ कुरा छ्यानःसा थेडा नीची तेन् नीङ्कःहाङः वानःओ लेःआः डच मार । ओउःपाय् गत हायःती स्याक्ताक्ओ त नीङ्इ चीःसा बोडःतेःनानी यादो । १० ओउःत खेःया इ कुरा पेतो चीःती सायःनु दा । नीङ् इस्त्राएल्कोः मान्तालमइ क्ल्याय्ओ सीङःहाङः सातओ नासरेत् गाव्सै वाङ्ओ येसुपाय् ओउःकायःलेः परमेस्वरइ च्योक्ताक्आथै । ओउः येसु खीस्कोः मय्ङ् पेहती भयान्ते इ ड्हा क्ल्योय्बाङ् खेःओ मान्तापाय् द्याह् नीङ्कःहाङः पेतो सेलःलेः चीङ्ती मुनाः । ११ नीङ्कोः आखरःहाङः इतलेः लेखती मुनाः ‘दोह बाङ्लो नीङ् मान्तालमइ “इ पेमालो” त दाय्हती ताती वाय्तेःनीतो ओउः बाङ्लेः लोन्हते कीम् गाराकोः मुल्बाङ् स्याव्आनाः’ इलो लेखालेः नीङ्इ ड्हा वाय्ओ येसुपाय् द्याह् ताङ्हतोलेः स्याव्आ । १२ ओहाङःसैको येसुकः तेती ह मान्तालम् सीआक्तीको नया गलमा द्योक्मालो जीङः दोःनै ल्हाव्हदैबाङ्हाङः अरु पेहती तेसा मय्ङ्पाय् दोह्मा नाःबाय्ल” त दाय्हती पत्रुसइ सबै हुम्ओलम्कायः तोआथास ।

१३ एत तोआथास ओहाङःसैको पत्रुसइ एतलेः फुती नोःओ सायःआक्तीको “लौ इनीसइ गलमा इस्कुल्हाङः पहधाङ्चल गत हायःती इत व्हाय्ती चीःती नोःसा खाय्नाःचु र” त ओउःमयः ग्याङ्हती म्हरती “इनीसजा येसुकुस् वाह्ओ लेःआः च रैस बा” त म्हरती चीःनीतो १४ ओउः ड्हा क्ल्योय्ओ मान्ता देडेलो ओउःमयः-कुस् सेलः स्याव्ती मुओ त भयान्ते ओउः यहुदीलम्कोः ताङ्हओ मान्तालमइ त्याङ्सा खाय्नीली । १५ ओहाङःसैको “लौ नीङ्जी इ सभाकःसै ग्ल्युङ्हज” त दाय्हती पत्रुस् साथीनीस्चाक् बाहीरताङ् ल्होक्आक्तीको ओउः सभाहाङः हुम्ओ मान्तालम् ओउःनीस्कोः कुरा नोःकाय्आकाय् । १६ “लौ इनीस्कायः दोह् हायःनी ।

इनीसइपाय् 'आन ताड्हओ ग्याड्हाराय् जाड्हआकाचु' त यरुसालेम्कोः मान्तालमइ सबै चीःनानी रैस ओउःत भयान्ते ओउः नीसचाक्इ तोओ कुरापाय् 'दोड् कुरा खेःल' त मान्तालम्कायः तोसा स्वायडुसुलु । १७ लौ द्याह् ओउःनीसकायः वानःती 'येसुकोः कुरा गलमा तोलाम्' त गानाक्ती तोनी दा । ओहाडःसैको इ कुरा छालःती ल्हाक्सा दोःल" त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । १८ ओउःत नोःकाय्आक्तीको युहनामा पत्रुसकायःमा गोत्ती सभाकःताड् द्यानःती वानःती "लौ येसुकोः मय्ड् पेहती इ कुरापाय् गलमा स्यानती नोःलाम्" त दाय्हती ओउःमयःइ स्योत्ती स्योत्ती गानाक्ती तोआथाच । १९ ओउःत तोआक्तीको "लौ नाड्खेइ गानाक्ती तोओ कुराया परमेस्वरखेइ गानाक्ती तोओ कुराया गाव्खे सायःसा पेनाः त नीड्इ चीःनीड्सी । २० नीचीइ लयः च्यवःओमा सायःओमा इ कुरा नीचीइ नोःमाःत छ्यानःमाःत मुसा स्वाय्धै स्वाय्-डुसुलु" त दाय्हती पत्रुस्मा युहनामा त्याड्आकाच । २१-२२ ओउःत त्याड्आक्तीको ओउः हुम्ओ मान्तालमइ पत्रुस्नीसकायः पानःसामा घान्सामा दोःइली । ओउः स्याक्ताक्ओ मान्तापाय् चालीस् बरस चेन्ह खेःतो ओउःत भयान्ते नाःतो सहरकोः मान्तालमइ पत्रुस्कोः कुरा योती "लौ इनीसकायः परमेस्वरइ पेतो जाड्हताक्आथाच बा" त दाय्हती परमेस्वरकायः लुड्ती तोती मुओ खेःइतो । एत चीःती ओउः सहरकोः मान्तालमकः रैती भयान्ते ओउः सभाहाडः हुम्ओ मान्तालमइ पत्रुस् नीस साथीचाःकायः फेरीलेः गानाक्ती तोआक्तीको पानःमामाःत घान्मामाःत फेआथाच ।

२३ ओहाडःसैको फेआक्तीको ओउःनीस लयःकोः साथीलमकःताड् पाय्हती ओउः सभाकोः ताड्हओ मान्तालमइ मेसलो तोओ कुरा साथीलम्कायः सबै ल्हाक्ती छ्यानःआकाचु । २४ ओउः ल्हाक्ओ कुरा सायःआक्तीको सबै येसुकायः ड्हाम्-ओमयःइ ब्राड्ती परमेस्वरकायः तोती "अ प्रभु परमेस्वरय इ ल्हाव्ह-दैबाड् फेलबाड् तीःलम् ओहाडः दोह् दोह् नाःनाः चीरीगीनी मीरीगीनी नाड्इलेः सबै जाड्हओतेःआः बा । २५ उय्हलेहाडः नाड् प्रभु परमेस्वरपाय् लयःकोः ग्वालामःइ डीकोः तोकानः दावुद्कायः

इतलेः छ्यानःती तोतेःआकान् 'लौ अरु अरु देस्कोः मान्तालमइ परमेस्वरकः आहे ह रीस् जाड्हनानी । मान्तालमइ आहेलेः "क्लीमः-नाडःसु" त ताःती २६ इ ल्हाव्हदैबाड्कोः राजालमइ परमेस्वरकुसमा ओउःकोः खीस्कुसमा काय्कायसा मीन्ह्कायसा बोडःनानी' त दाय्हती परमेस्वरकोः नोकरी त तोओ दावुद् नोःतो २७ दोड्सीलेः तेन्छ्याड्पाय् नाड्इ छ्युड्हओ खीस् त तोओ येसुकःताड् ल्हुड् मल्हतो स्याव्ती भयान्ते यहुदीयाकोः हेरोद् राजामा रोमी देस्कोः अन्चलादीस् पोन्तस् पीलातस्मा इस्त्राएल्कोः मान्तालमकुसमा इस्त्राएल् जात् खेःमालो मान्तालमकुसमा हुम्ती सबैइ नाड्कोः लयः छ्युड्हओ जयकुमःओ काम् जाड्हओ येसुकायः सात्सा बोडःनीतो २८ ओउःमयः जाड्हसा बोडःओ कुरापाय् नाड्इ ड्हासै चीःती लयः भाक्तीलेः रय्हती गम्ओ खेःतो । २९ द्याह् ओउः मान्तालमकोः गानाक्ती तारःपाडःसा बोडःओ कुरा सायःती डी नाड्कोः नोकरीलम्कायः नाड्कोः कुरा रैमाःत फुती नोःताक्ताडी । ३० नाड्कोः काम् जाड्हओ येसुकोः ग्वम्इ स्याक्ताक्ओमा अरु ग्याड्हराय्मा जाड्हताक्ताडी दा" त दाय्हती सबै येसुकायः ड्हाम्ओ मान्तालमइ ब्राड्ती परमेस्वरकायः तेती तोआकानी । ३१ एतलेः परमेस्वरकायः तेती तोआक्तीको ओउःमयः हुम्ती मुओ थाव्हाडः साः ल्हड्तो स्याव्आ । ओउःमयः सबै परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती ओउःकोः कुरा रैमाःत फुतीलेः नोःआकाय् ।

३२ ओहाडःसैको येसुकोः कुरा ड्हाम्ओलम् सबै लयःमयः लयःमयः ल्हुड् ब्राड्ती मुओ खेःतो । ओउःमयःलम् पैसा खेःयामा भान्दा कुन्दा माल्ताल्लम् खेःयामा "इ डाकोःआः" त दाय्हती दोक्ती सुमा नोःकाय्आक्इली सबैकोः माल्ताल्लम् यातैज्योःलेः स्याव्आ । ३३ फेरी प्रभु येसु सीआक्तीको उह्ती च्योक्ओ कुरा आन व्हाय्ओ ग्वम्इ येसुकोः छ्युड्हओमयःइ थोल्ह्ती तोआकानी ओउःमयःकायः परमेस्वरइ आन पेतो जाड्हताक्आथास । ३४ फेरी ओउःमयःकःहाडः ह्यात् मान्ता सुमा नाःआक्इली । यात्नीस् राड् नाःओ मान्ता कीम् नाःओ मान्तालमइ लयःकोः राड्लम् कीम्लम् वीनःती ओउःकोः मोल् पैसा येसुकोः छ्युड्हओमयःकःताड् ल्हालाड्

वानःआकानी । ३५ वानःआक्तीको सुखेलोकायः पैसा नाःमालो खेःतो ओउःकायःलेः वेःती बयःआकानी । ३६-३७ इतलेः यात्चाक् क्युप्रस् देस्सै वाड्ओ लेवी थर्कोः युसेफ् त तोओइ लयःकोः राड्लम् वीनःती ओउः राड्कोः मोल् पैसा येसुकोः छ्युड्हओमयःकायः ल्हालाड् वानःआकान् । ओउः युसेफ् त तोओकायः ओउः छ्युड्हओमयःइ बर्नाबास् त हाल् मड्ड् बयःआथै । बर्नाबास् त तोओकोः माने “अरुकायः लुड्ओ मान्तालेः”

५ १ फेरी अरु नीस् पय्क्चाः हननाया सफीरा त तोओनीस्इ यात्ज्योः राड् वीनःआकाचु । २ वीनःआक्तीको हननाया त तोओइ ओउः राड्कोः मोल् पैसा वेःती आधाखे लयःकायः गम्ती आधाखे येसुकोः छ्युड्हओमयःकायः ल्हालाड् वानःती “लौ इपाय् डाकोः वीनःओ राड्कोः मोल् पैसा इच्युक् लेःआः बा” त दाय्हती माःती बयःआकान् । एत माःती जाड्हओ ओउःकोः बुधीइमा चीः-आकान् । ३ ओहाडःसैको ओउः पैसा पत्रुस्कायः ल्हाती माःती बयःतोक्हाडः “अ हननायाय दोह् हायःतीतेः इ सैतान्इ ल्हुड् धुय्ती होम्ती नोःओ कुरा सायःती नाड्इ परमेस्वरकोः ग्वालामःकायः माःती तोती एतलेः मोल् पैसा तात्ती बयःतेःआकान् । ४ ओउः राड्पाय् नाड्कोःलेः खेःजेःतो बा ओउःत भयान्ते वीनःआक्तीको नाड्इ माःती तोमाःत ‘लौ डाकोः राड्कोः मोल् पैसा वेःती लयः भाक्जम्कोः वानःआलाडः’ त तोतेःचौ खेःतो । दोह् हायःतीतेः एत रेव्ओ काम्पाय् ल्हुड्हाडः म्हरतेःतो नाड्इ परमेस्वरखेकायः माःती तोतेःआकान् रैस डी मान्ताखेकायः खेःल” त पत्रुसइ जान्ती तोआथै । ५ ओहाडःसैको एत जान्ओ कुरा सायःओ कुसब्रक्त हननायापाय् कोन्हती सीआ । सीआक्तीको सबै इ कुरा सायःओ मान्तालम् आन रैआकाय् । ६ ओहाडःसैको हननायाकुस् मुओ लाव्मयःलम् चीड्ती ओउः सीओकायः नाय्हाडः पोतोलःती बाहीरताड् लात्ती क्लाःआक्तीको ओउःकायः पाम्हाथै ।

७ ओहाडःसैको तीन् घन्ता स्याव्आक्तीको हननायाकोः बुधीपाय् लयःकोः बुधा सीआ त चीःमाःत भयान्ते ओउः कीम्ताड् पोक्आ । ८ पोक्आक्तीको हननायाकोः बुधीकायः “लौ नीड्जीइ

वीनःओ राङ्कोः मोल् पैसा इच्युकलेः खेःतोया खेःलया” त दाय्हती पत्रुस्इ व्हत्थातो “माः ओउःच्युक लेःआः” त दाय्हती ओउः मोमःचोः माःती त्याङ्आ । ६-१० “लौ नीङ्जी नीस् पय्क्चाःपाय् ब्राङ्तीलेः परमेस्वरकोः ग्वालामःकायः ‘माःती तोचु’ त होम्काय्तेः- आकाज बा । लौ इत सायःउ दा । नाङ्कोः बुधाकायः पाम्हओलम् द्यान्हती द्याह् दय्हलौहाडः दाह्आकाय् । नाङ्कायःमा देडे लात्- तीलेः आलःतेःनाः बा” त दाय्हती पत्रुस् दाय्हओ कुस्ब्रक्त ओउः मोमःचोःमा पत्रुस्कोः दोम् द्याङ्तोलेः कोन्हती सीआ । ओहाडः- सैको ओउः लाव्मयःलम् फेरी पोक्ती ओउः मोमःचोःपाय् “सीओ लेःआः” त च्यवःती ओउःकायः बाहीरताङ् लात्ती ओउःकोः इहा सीओ बुधाकोः चीनःसै पाम्हआथै । ११ ओउः नीस् पय्क्चाः सीती पाम्हआक्तीको सबै येसुकायः इहाम्ओमयःमा इ कुरा सायः- ओलम्मा आन रैआकाय् ।

१२ ओहाडःसैको सहरकोः मान्तालम्कःहाडः येसुकोः छ्युङ्हओमयः आन ग्याङ्हराय् जाङ्हआकानी । दीन्का दीन् येसुकायः इहाम्ओमयः छ्युहती मन्दीर् भीत्रकोः सुलेमान् त तोओकोः आङ्गन्हाडः हुम्ती पोक्भुङ्आकाय् । १३ अरु मान्तालम् बल रैती भ्यान्ते ओउःमयःकुस् हुम्ती मुसा ग्यामालो खेःतो । अरुलम् बल रैती मुइतो ओउःमयःइ येसुकायः इहाम्ओमयः- कायः सबै पेतोलेः नोःआकाय् । १४ दीन्का दीन् न्हाङ्तोलेः नाःतो मान्तालम्इ गोय्चोःलम्इमा मोमःचोःलम्इमा येसुकोः कुरा इहाम्- आकानी । १५ ओहाडःसै “येसुकोः छ्युङ्हओमयः ग्याङ्हराय् जाङ्हनानी” त चीःती जीक्ओ जीक्ओलम् लात्ती वानःती पत्रुस् वाह्ओ ल्याम्हाडः लावः न्हापती खात्गन इस्ती “लौ इ जीक्- ओलम्कःहाडः पत्रुस्कोः क्वालाडः खेःपाःथास ओहाडःसै इमयः स्याक्पै” त म्हर्ती ओउः जीक्ओलम् ल्याम्हाडः ल्हाती गम्- आथास । १६ यरुसालेम् सहरसैमा इःताङ् उःताङ्कोः गाव्लम्सैमा अरु अरुलम्इ जीक्ओ मान्तालम्मा लान्इ डायःओ मान्तालम्मा लात्ती आन वानःआकानी । वानःआक्तीको सबैलेः स्याक्ताक्ओ खेःतो ।

१७ ओहाडःसैको इ कुरा सायःआक्तीको ओउः प्रधान् पुरोहीत्मा ओउःकुस् वाह्ओ सादुकीमयः त तोओ मान्तालम्मा ल्हुङ् मल्ह्तो चोरःतो स्याव्आकाय् । १८ ल्हुङ् मल्ह्तो स्याव्- आक्तीको ओउःमयःइ येसुकोः छ्युङ्हओमयःकायः चुमृती पानःती भयाल्खानहाडः काती राक्आथास । १९ भयाल्खानहाडः राक्- थासतो याह्दीङ्हाडः यात्ज्योः परमेस्वरइ ल्होक्ओमयः दाह्ती वाङ्ती ओउः भयाल्खान कीम्कोः ब्लाङ्ह फोल्आथास । फोल्- आक्तीको ओउः लाङ्कासै ल्होक्ओमयःइ ओउः छ्युङ्हओमयः- कायः बाहीरताङ् क्लाःआथास । २० बाहीरताङ् क्लाःआक्तीको “लौ मन्दीरताङ् आलन । ओहाडः चीङ्ती मन्दीरहाडः मुओ मान्तालम्कायः सबै येसुकोः रौ जीङःकोः कुरा तोनु दा” त दाह्ती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआथास । २१ एत तोओ कुरा सायःआक्- तीको येसुकोः छ्युङ्हओमयः प्रीमाहाडः मन्दीरताङ् पोक्लाङ् आल्ती येसुकोः कुरा स्यान्ती तोआकानी । ओहाडःसैको ओउः छ्युङ्हओमयःइ स्यान्तोक् बेलाहाडः ओउः प्रधान् पुरोहीत्इमा ओउःकुस् वाह्ओलम्इमा इस्त्राएल्कोः ताङ्हओ मान्तालम्कायः सबै गोत्ती वानःती सभाहाडः नोःसाकायः हुम्ह्आकानी । ओउः- मयः हुम्ती वाङ्आक्तीको “लौ योह्कोः भयाल्खानहाडः काती राक्ती गम्ओलम् द्याह् इहाडः वानःन” त दाह्ती ओउः छ्युङ्हओमयःकायः लेःलाङ् वानःसाकायः यात्नीस् आफीसरलम् ल्होक्नीतो ती २२ भयाल्खानहाडः दाह्इतो ती ओउः छ्युङ्ह- ओमयःपाय् सुमा मुइली । ओउः छ्युङ्हओमयः मुमाःत भयान्ते ओउः आफीसरलम् द्यान्ह्ती सभाताङ् इ कुरा ल्हाक्लाङ् वाङ्- आक्तीको २३ “लौ ओउः भयाल्खानपाय् पेतो राक्ती मुओमा च्यवःडुसुतो द्यह्लौहाडः सीपाहीलम्इ पेतो ल्युङ्हती मुओमा च्यवःडुसुतो भयाल्खानकोः ब्लाङ्ह फोल्ती योतोक्हाडः भीत्र सुमा च्यवःडुसुलु” त दाह्ती हुम्ओ मान्तालम्कायः ओउः ल्होक्ओ आफीसरलम्इ ल्हाक्ती छ्यानःआथास । २४ एत ल्हाक्ती छ्यानःओ कुरा सायःआक्तीको ओउः मन्दीरकोः ताङ्हओ मान्तालम्मा पुरोहीत्लम्मा “द्याह् दोह् स्याव्नाः आने” तताङः

दाय्हती आन ग्याड्हती नोःकाय्ती मुआकाय् । २५ ओउःमयः
 ग्याड्हती नोःकाय्ती मुतोक्हाडः यात्चाक् अरु मान्ता वाड्ती
 “लौ नीड्इ योह् भ्याल्खानहाडः राक्ती गम्ओ मान्तालम्पाय्
 द्याह् मन्दीरहाडः चीड्ती सबै मान्तालम्कायः स्यान्तीलेः मुनै” त
 दाय्हती सभाकोः मान्तालम्कायः ल्हाक्ती छ्यानःआथास ।
 २६ ओउःत छ्यानःओ कुरा सायःआक्तीको ओउः मन्दीरकोः
 ताड्हओ मान्ता अरु आफीसरलम्कुस् आल्ती येसुकोः
 छ्युड्हओमयःकायः फेरी वानःआथास । वानःतोक् बेलाहाडः ओउः
 नाःतो हुम्ती सायःओ मान्तालम्कः रैती ओउः आफीसरलम्
 “ओउःमयःइ डीकायः बाड् आप्चाःतय्ही” त दाय्हती ओउः
 छ्युड्हओमयःकायः पानःमामाःत घान्मामाःत वानःआकानी ।

२७ चुम्ती वानःआक्तीको सभाहाडः मुओ मान्तालम्कः-
 ताड् ओउःकोः कुरा सायःलाड् दाक्आथास । २८ दाक्आक्तीको
 “लौ नीड्कायःपाय् ‘इ येसुकोः कुरा गलमा तोलाम्’ त दाय्हती डीइ
 गानाक्ती तोनेःनाड्सतो नीड्इजा यरुसालेमकोः मान्तालम् सबैकायः
 छालःती छ्यानःतेःआकानी रैस ‘लौ ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्इ
 येसुकायः सात्ताक्आकानी’ त दाय्हतीतेः डीकायः गाल् बयःती
 तोतेःनानी बा” त दाय्हती ओउः ताड्हओ पुरोहीतलम्इ येसुकोः
 छ्युड्हओमयःकायः जान्ती तोथासतो २९ “खेःल मान्तालम्इ
 बयःओ हुकुम्सै परमेस्वरइ गानाक्ती तोओ सायःसा खेःतो बा ।
 ३० नीड्लम्खेइ येसुकायः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः योकोःती सात्-
 ताक्तेःनीतो डीकोः लयःकोः आय्कानः तोकानःइ भाह्ओ
 परमेस्वरखेइलेः येसुकायः उह्ती च्योक्ताक्आथै । ३१ च्योक्ताक्-
 आक्तीको ओउःकायः लयःकोः डोय्दोहाडः च्युडःताक्ती सबै
 स्यालःसाकायःमा दलताक्साकायःमा ओउः येसुलेः जाड्हती गम्-
 आकान् । ओउःत भयान्ते इस्राएल्कोः मान्तालम् लयःकोः रेव्ओ
 काम्लम् फेती परमेस्वरकोः कुराकः ल्हुड् द्यान्हती ग्याती ओउः-
 मयःकोः रेव्भ्याड्कोः क्युम्हसा दोःनै । ३२ इ येसु च्योक्ताक्ओ
 च्यवःओलम् डीलेः मुनाडी परमेस्वरकोः ग्वालामःमा मुनाः । ओउः-
 कोः ग्वालामःपाय् ओउःकोः कुरा इहाम्ती सायःओ मान्तालम्कायः

परमेस्वरइ बयःनौ” त दाय्हती पत्रुस्मा ओउःकुस् मुओ छ्युड्हओमयःमा त्याड्आकाय् ।

३३-३४ एत सायःआकतीको ओउः सभाहाडः हुमओ मान्तालम्इ आन ल्हुड् मल्ह्तो स्यावती “लौ इमयःपाय् सात्साआः” त नोःकाय्इतो ओउःमयःकःहाडः यात्चाक् गामालीएल् त तोओ फरीसी चीड्आ । गामालीएल् त तोओइ आन कुरा चीःती व्हाय्-तोलेः नोःउतो ओउःइ तोओ कुरा सबैइ सायःसा ग्याओ खेःतो । इ गामालीएल्पाय् चीड्ती “लौ इमयः डा तोती मुतोक्हाडः बाहीरताड् क्लाःआक्पाःथास” त दाय्हती ओउः छ्युड्हओमयःकायः बाहीरताड् क्लाःती आलःआकानी । ३५ ओउःमयः बाहीर ग्ल्युड्हती मुतोक्हाडः “अ इस्राएल्कोः मान्तालम्य इ मान्तालम्कायः दोह् दोह्लोतेः जाड्हखेःनानी ओउःपाय् पेतो व्हक्तोलेः हायःनीड्सी । ३६ अनम्ह यात्चाक् थुदास् त तोओ ‘डा राजा स्याव्चाडः’ त तोती चीड्आ । चार्सै जन ओउःकोः कुरा ड्हाम्ती ओउःकुस् ब्राड्ती वाह्ती सर्कारकुस् मीन्ह्काय्आकाय् । मीन्ह्काय्तोक् बेलाहाडः थुदास्-कायः सात्ओ खेःतो ओउःकुस् वाह्ओलम्मा चीची बीबी त स्यावती क्रव्ती क्रव्ती पाय्ह्आकाय् । ३७ ओहाडःसैको लोन्तेसै ओउः जनसन्की लेखओ बेलाहाडः यात्चाक् गालील देस्कोः यहुदा त तोओ चीड्ती नाःतो अरु मान्तालम्कायः होम्थासतो ओउःमा सीआ ओउःकुस् वाह्ओलम्मा रुनःधती म्थ्यान्ते पाय्ह्आकाय् । ३८ ओउःत खेःओ इ येसुकोः मान्तालम्कायः दोह्मा हायःताक्-लाम् । इमयःकोः कुरा लयः मान्ताकःसै ह त खेःया इमयःमा ओउः थुदास् यहुदालम्लो लेखा लयःलेः मीहनै । ३९ खेःल इमयःकोः कुरा परमेस्वरकःसै त खेःया नीड्लम्इ इमयःकायः क्लीमःसा जुगाड् खाय्तेःनीली । नीड् परमेस्वरकोः बीरोत्तेः स्यावतेःनै यादो” त दाय्हतीताडः गामालीएल्इ सभाहाडः मुओलम्कायः तोआथास ।

४० ओहाडःसैको एत तोओ कुरा सायःती ओउः सभाहाडः मुओलम्इ येसुकोः छ्युड्हओमयःकायः घान्आकतीको फेरीलेः “इ येसुकोः कुरापाय् गलमा नोःलाम् सुकायःमा तोलाम्” त दाय्हती गानाकती तोआकतीको फेआथास । ४१ फेआकतीको ओउः

छ्युड्हओमयःलम् सभासै ग्ल्युड्हती “लौ येसुकोः कुरा तोसाकायः परमेस्वरइ डीकायः लीहसीःओ च्यवःसा ताक्आतय्ही बा” त चोडायतीलेः पाय्हआकाय् । ४२ पाय्हताडःआकाय् पाय्हती वाड्-आक्तीको दीन्का दीन् ओउःमयःइ मन्दीरहाडःमा “येसु त तोओ डीकायः दल्ताक्लाड् वाड्सा खीस् लेःआः बा” त दाय्हती येसुकोः छ्युड्हओमयःइ थोल्हती तोमाआकानी लःलयःकोः कीम्हाडःमा येसुकोः कुरा स्यान्माआकानी ।

६ १ ओहाडःसैको ओउःतोक् बेलाहाडः येसुकोः कुरा ड्हाम्ओ मान्तालम्कःताड् अरुलम् न्हाड्तोलेः त्योम्ती वाड्ती नाःतो स्याव्आकाय् । ओहाडःसैको ह्यात् मान्तालम्कायःमा बुधा सीओ मोमःचोःलम्कायःमा दीन्का दीन् जेःगालम् वेःती बयःओ खेःतो । ओउः जेःगा वेःती बयःओ बेलाहाडःलम् “लौ ओउः यहुदी मोमः-चोःलम्खेकायः भोरःती बयःनाःथास डी एलेनीकोः मोमःचोःलम्-खेकायः य्हुरती बयःनाःथास” त दाय्हतीताडः ओउः एलेनी भासा नोःओलम् यन्हती त्याड्आकाय् । २ ओउःत भ्यान्ते ओउः बारजन छ्युड्हओमयःलम्इ अरु येसुकायः ड्हाम्ओ मान्तालम् सबैकायः हुम्हआथास । हुम्हआक्तीको “लौ डी बारजनइ परमेस्वरकोः कुरा थोल्हती तोसा फेती जेःगा वेःती बयःओ काम् जाड्हसा स्याव्ल । ३ ओउःत खेःओ पुःचोड् हौचोड्य नीड्कःसै सातगोता पेओ काम् जाड्हओलम् छ्युड्हनु । इ नीड्इ छ्युड्हओ मान्तालम् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःओ म्हुक्ती चीःओ मान्तालम् खेःतो । ओउःमयःखेइ इ जेःगा वेःओ काम् जाड्हपानी । ४ डीखेइ परमेस्वरकः तेती तोओमा ओउःकोः कुरा स्यान्ती तोओ काम्मा जाड्हनाडःसु” त दाय्हती ओउः बारजनइ तोआकानी । ५ एत तोओ कुरा सबै मोती सायः-आकानी ओहाडःसैको ओउःमयःइ सातजन छ्युड्हआथास । यात्-चाक् स्तीफन् त तोओ ओउःखे परमेस्वरकायः आन ड्हाम्ती परमेस्वरकोः ग्वालामःमा आन दोःओ खेःतो । स्तीफन् त तोआमा फीलीप् प्रोखुरस् नीकानोर् तीमोन् पारमेनास्मा यात्चाक् अन्तीयोक् सहरसै वाड्ओ परमेस्वरकायः भ्हाहओ नीकोलवुस् त तोओमा इ सातजनकायः छ्युड्हती ओउः बारजन येसुइ छ्युड्हओमयःकःताड्

वानःती चीङ्ताक्आथास । ६ चीङ्ताक्आक्तीको ओउः बारजनखेइ ओउः सातजन मेसलो छ्युङ्हओ मान्तालमखेकायः क्रुत् भाम्हती “लौ इ सातजनलमकायः काम् पेतो जाङ्हताक्उसु” त दाय्हती परमेस्वरकः तेती तोआकानी । ७ ओहाडःसैको परमेस्वरकोः कुरा न्हाङ्तोलेः छालःतो स्याव्माआ । यरुसालेम् सहरहाडः येसुकायः इहाम्ओमयःकःताङ् अरुलम् त्योमती ओउःमयः नाःतो ब्याव्-आकाय् । फेरी नाःतो पुरोहीतलमइमा येसुकोः कुरा ग्याती इहाम्-आकानी ।

८ ओहाडःसैको स्तीफन् त तोओकायः परमेस्वरइ आन ग्वम् दोःताक्ओ खेःतो । परमेस्वरकःसै ग्वम् दोःआक्तीको स्तीफन्इ सबै मान्तालमकोः मीक्हाडः आन ग्याङ्हसीःओ काम् छ्यानःओ खेःतो । ९ ओहाडःसैको यातनीस् लीबर्तीन् त तोओलममा अरु क्युरीनी देसकोः मान्तालममा आलेक्जान्द्रीया देसकोःमा सीलीसीया असीया देसकोः मान्तालममा स्तीफन्कुस् आन कायकायसा तानः-काय्ती नोःनीतो १० स्तीफन् त तोओपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती ओउःच्युक ज्योडःती नोःसा खायओ त भ्यान्ते अरुइ क्लीमःसा खायनीली । ११ ओउःत भ्यान्ते स्तीफन्कुस् कायकाय-ओलम् यातनीस् ओउःकायः माःती तुमती नोःसा मान्तालम् हुन्द्यावःती “लौ ‘इ स्तीफन् त तोओइ मोसाकायःमा परमेस्वर-कायःमा पेमालो नोःती स्यान्ओ डीइ सायःआलाडःसु’ त नीङ्इ दाय्हती तोनु दा” त दाय्हती ओउः कायकायओलमइ अरु पेमालो मान्तालमकायः गाल्तुमओ कुरा नोःसा स्यान्आथास । १२ ओउःत स्यान्ती तोताक्आक्तीको ओउःमयःइ सहरकोः मान्तालममा ताङ्हओ मान्तालममा धरमा स्यान्ओमयःकायःमा स्तीफन्कः ल्हुङ् मल्हताक्आकानी । ओहाडःसैको इ स्तीफन्कायः पेमालो तुमओ कुरा सायःती ओउः ताङ्हओ मान्तालमइ ल्हुङ् मल्हतो स्याव्आक्-तीको स्तीफन्कायः चुमती पानःती ओउः सभा कीमताङ् लातती वानःआथै । १३ सभाताङ् वानःआक्तीको स्तीफन्कोः दुस्मानलमइ ओउः अरु माःती तुमती तोसा मान्तालमकायः इहा चीङ्ताक्-आथास । ओउः मान्तालम् नोःसाकायः चीङ्ती “लौ इ मान्तापाय्

डीकोः मन्दीरकायःमा परमेस्वरकायःमा ओउःकोः हुकुमकायःमा गलमा दीःमाःत आन रेवओ कुरा नोःनाः रैस । १४ इ मन्दीरकायः 'नासरेत् गावकोः येसु त तोओइ लोन्हते ह्योडःती वायनौ' त ओउःइ तोओमा सायःआलाडःसु 'मोसाइ डीकोः तोकानःलमकायः बयःओ हुकुमलमकायः येसुइ "इ वायपाः" त दाय्हती नया ऐन् बयःनौ' त स्यान्ती तोओमा डीइ सायःआलाडःसु" त दाय्हती ओउःमयःइ स्याक्गाल तुमती तोआकानी । १५ एत तुमती तोआक्तीको ओउः सभाहाडः मुओ मान्तालमइ स्तीफनकायः सबै योती ओउःकोः खेन्पाय् लाडकाकोः लोकओमयःलो लेखा स्यावओ च्यवः- आकानी ।

७ १ ओहाडःसैको "लौ ओउः नाडकायः तुमती तोओ कुरा दोडसीया आहे तोओया" त दाय्हती ओउः प्रधान् पुरोहीतइ स्तीफनकायः व्हतआथै । एत व्हतआक्तीको स्तीफनइ त्याडती तोसाकायः चीडआ । २ "लौ हौचोड आपाचोड्य सायःनाडस दा । उव्हलेहाडः डीकोः तोकानः आब्राहाम् त तोओ मेसोपोताम्या देस- हाडः याक्ती मुओ । ओहाडः याक्ती मुतोकहाडः ओउः सबैसै पेओमा ताडहओमा परमेस्वर आब्राहामकःताड थाआ । ओउः बेलाहाडः आब्राहामपाय हारान् सहरहाडः याक्धाडमालो खेःतो । ३ ओहाडःसैको परमेस्वर थातोकहाडः 'लौ नाडकोः देस् फेती नाडकोः लयःमयःकःसै भेती डाइ दोकती छ्यानःओ देस्ताड आलन् दा' त परमेस्वरइ आब्राहामकायः दाय्हती तोआथै । ४ एत तोओ कुरा सायःआक्तीको आब्राहाम खाल्दीया मान्ताकोः मेसोपोताम्या देस् फेती हारान् सहरताड आलती ओहाडः याक्ओ खेःतो । हारान् सहरहाडः याक्इतो ओहाडःसैको ओउःकोः लयःकोः आपा सीआक्तीको आब्राहामकायः परमेस्वरइ इ नीड यहुदीलम् तेन्छ्याड याक्ओ देस्ताड वानःआथै । ५ इ देस्ताड आब्राहामकायः वानः- थातो दोम् गोदे भ्योलाडकायः राडमा परमेस्वरइ दोहमा दोःताक्- थाल । ओहाडःसैको आब्राहामकोः गोयचोःचोः नाःधाडमाखाहाडः 'लौ नाडकोः प्लोमःदाने मोमःदानेकायः डाइ इ देस् बयःआनाडःसु' त दाय्हती परमेस्वरइ तोती गम्आथै । ६ 'फेरी लोनदोहाडः नाडकोः

प्लोमःदाने मोमःदाने अरु थे देसताड् आलती याकनै । ओहाडः याक्तोक् बेलाहाडः ओउः थे देसकोः मान्तालमइ नाडकोः प्लोमः-दानेकायः ह्यात् प्रवः गमनाःथास ओउःमयःकायः आन लीहताक्आथास । ७ चारसै बरसच्युककायः ओउःमयःकायः लीहताकनाःथास । ओहाडःसैको चारसै बरस पुत्आक्तीको ओउः थे देसकोः मान्तालमकायः डाइ न्युम्हताकनाडःसु । ओउः देसकोः मान्तालमकायः न्युम्हताकआक्तीको नीडकोः प्लोमःदाने मोमः-दानेलम इ देसताड् द्यान्हती वाड्ती डाकः भाहती याकनै' त दाय्हती परमेस्वरइ आब्राहामकायः तोआथै । ८ ओउः कुरा तोती गमओ बेलाहाडः परमेस्वरइ आब्राहामकायः पुन तातओ चीन्ह जाडहसाकायः बयःआथै । ओहाडःसैको आब्राहाम लयःकोः गोयचोःचोः इसाक् त तोआ दोःआ । दोःओहाडःसै आतदीन पुत्आक्तीको आब्राहामइ ओउः गोयचोःचोःकायः परमेस्वरइ बयःओ चीन्ह जाडहआथै । लोन्हते इसाक्कोः गोयचोःचोः याकुब् त तोओ खेःतो ओउःकोः अरु मय्ङ् इस्राएल् । याकुब् त तोओकोः गोयचोःचोःलम् यात् हाले खेःइतो ओउः गोयचोःलम् डी इस्राएल् मान्तालमकोः बारजन तोकानःलम् खेःइतो ।

९-१० ओहाडःसैको ओउः बारजन पुःचोड्लम् लयःकोः युसेफ् त तोओ हौकः चोरःती भ्यान्ते ओउःकायः मीस्त्रा त तोओ देसताड् वीनःती ल्होकआथै । नोकरी काम जाडहताक्साकायः वीनःलाड् ल्होकथातो युसेफ्कायः परमेस्वरइ ओम्पायःती गम्ती ओउःकायः लीहओसै दलताक्आथै । आने परमेस्वरकःसै पेओ व्हायओ ल्हुङ् दोःती भ्यान्ते युसेफ्इ ओउः मीस्त्रा देसकोः फारोह राजाकायः आन मोताक्आथै । फारोह राजापाय् एत मोतो स्यावती ओउःइ युसेफ्कायः मीस्त्रा देसकोः प्रधान् मन्तरीमा गम्माआकान लयःकोः दरबाल् कीम्कोः मालीक्मा गम्माआकान् । ११ युसेफ्कायः ओउःच्युक ताड्हओ मान्तापाय् गमओ खेःतो ओहाडःसैको ओउः मीस्त्रा देसहाडःमा कनान् त तोओ देसहाडःमा आन लीहसीःओ अनीकाल् स्यावती डीकोः तोकानः याकुब् आपाचोड्लम् कनान् देसहाडः जेःगा दोःइली । १२ ओहाडःसैको 'मीस्त्रा देसहाडः

चुय् मुनाः' त सायःती याकुब्इ ओउःकोः चोःलम्कायः मीस्त्रा देस्ताड् चुय् लेःलाड् ल्होक्आथास । १३ ल्होक्आक्तीको चुय् लेःती पाय्ह्आक्तीको ओउः इहा वानःओ चुय् द्योक्आक्तीको फेरीलेः लेःलाड् द्यान्हसा खेःतो । ओउः लोने वाड्तोक् बेलाहाडः युसेफ्इ पुःचोड्कायः तय्ह्ताक्आकास । लयः तय्ह्ताक्आक्तीको युसेफ्इ लयःकोः पुःचोड्लम् फारोह् राजाकायः छ्यानःलाड् वानः-आकान् । १४ छ्यानःलाड् वानःआक्तीको युसेफ्इ पुःचोड्लम्कायः लयःमयःकोः आपाचोड् गोत्लाड् ल्होक्आथास । गोत्आक्तीको याकुब्पाय् लयःकोः मान्तालम्कुस् मीस्त्रा देस्ताड् वाड्आकाय् ओउःमयः वाड्ओ मान्तालम्पाय् सबै पचहत्रजन खेःइतो । १५-१६ ओहाडःसैको याकुब्पाय् मीस्त्रा देस्ताड् दाहती वाड्आक्तीको लोन्ते सीलेःआ । ओउःमा ओउःकोः चोःलम्मा डीकोः तोकानः त तोओलम् सीआक्तीको ओउःमयःकोः म्हाड्लम् अरुइ कनान् देस्कोः सेकेम् सहरताड् लातती आलःती आब्राहाम्इ इहा लेःओ राड्हाडः तेस् द्यावःती तोड्क तोड्क पाम्ह्आकानी । इ राड्लेः आब्राहाम्इ चान्दी बयःती सेकेम् सहरकोः हामोरकोः चोः-लम्कःसै लेःओ खेःतो ।

१७ ओहाडःसैको याकुब्कोः प्लोमःदाने मोमःदाने मीस्त्रा देस्हाडः याक्ती ओहाडः आन ब्याव्आकाय् ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ आब्राहाम्कायः तोती गम्ओ कुराकोः ताप्सा बेला स्याव्आ । १८ ओउः बेलाहाडः यात्चाक् नया मीस्त्रा देस्कोः राजा दाड्आ । ओउःखेइ युसेफ्कायः तय्ह्आक्उलु । १९ ओउःत भयान्ते इ राजाइ ल्हुड्हाडः चोरःती डीकोः आय्कानः तोकानःलम्कायः आन लीह्सीःओ बयःती ओउःमयःकोः लयःकोः तोहा दोःओ चोः-लम्कायः राड्खा ताती वाय्ताक्आथास । २० इ बेलाहाडःपाय् डीकोः तोकानः मोसा त तोओ दोःआ । ओउःकः परमेस्वर आन मोओ खेःतो । ओहाडःसैको तोहा दोःआक्तीको मोसाकोः आमा आपाइ ओउःकायः तीन् महीनाच्युक्कायः लयःकोः कीम्हाडः नुस्ती स्यास्आथै । २१ ओहाडःसैको लोन्ते जुगाड् नुस्सा खाय्माःत भयान्ते ओउः नीस् आमा आपाइ चोःकायः बाहीरताड् गम्थातो

ओउःकायःपाय् फारोह् राजाकोः चोःदयाड् च्यवःती रोत्ती लयः-
कोः चोःलो लेखालेः धेःती स्यास्आथै । २२ स्यास्तोक् बेलाहाडः
ओउः मोसा त तोओकायः सबै मीस्त्रा देस्कोः कुरालेः स्यान्-
आकानी । ओउःतलेः स्यान्ती मोसाइ नोःसामा जाड्हसामा आन
व्हाय्ती चीःओ खेःतो ।

२३ ओहाडःसैको मोसापाय् चालीस् बर्स स्याव्ओहाडः
लयःकोः इस्त्राएल् त तोओ जात्कोः लयःमयःचोड् 'क्रुस्चाडः' त
म्हर्ती ओउःमयःकःताड् आल्आ । २४ ओउःमयःकःताड् आल्ती
क्रुस्तोक्हाडः यात्चाक् लयःमयःचोड् मान्ताकोःकायः मीस्त्रा देस्-
कोः मान्ताइ राव्तो खह्तो जाड्हओ च्यवःती ओउः मीस्त्रा देस्कोः
मान्ताकायः पाराड्ती मोसाइ घान्ती सात्आकान् । २५ ओउःत
हायःतोक् बेलाहाडः ' "लौ इ मीस्त्रा देस्कोः पेमालो मान्तालम्कःसै
दल्ताक्साकायः परमेस्वरइ मोसालेः ल्होक्आंताडी" ओउःत डाकोः
लयःमयःचोड् चिःनानी' त दाय्हती मोसा ताःतीलेः म्हर्तो ओउः-
मयःइ इ कुरापाय् चीःआक्धाड्नीली । २६ ओहाडःसैको ओउःनम्-
कोः स्याड्हलोहाडः मोसाइ नीस्चाक् इस्त्राएल् मान्तालम् लयःनीस्
काय्काय्ओ च्यवःआकान् । एत च्यवःती मोसा तारःपाडःलाड्
वाड्ती 'लौ नीड्जी लयःमयःचोड्तेः खेःतेःनाःज दोह् हायःतीतेः
एतलेः काय्तेःनाःज । काय्काय्लाम्' त दाय्हतीताडः मोसाइ
तोथाचतो २७ ओउः ड्हा रेव्तो जाड्हओ मान्ताखेइ मोसाकायः
न्हेडःती ल्होक्सा बोडःआकान् 'एत नीची काय्काय्ओकायः रेक्-
लाड् वाड्सा सु ताड्हओ मान्ताइ हुकुम्तेः बयःतेःआ । २८ योह्
ओउः मीस्त्रा मान्ताकायः लेखा नाड्इ डाकायःमा सात्सा बोडःतेः-
नाःची यादो' त दाय्हती ओउः मान्ता त्यानःती त्याड्आ । २९ ओउः
पेमालो हायःओ मान्ताखे एत त्यानःती तोओ कुरा सायःती मोसा
रैती मीस्त्रा देस्सै क्रव्ती मीद्वान् देस्हाडः याक्लाड् आल्आ ।
ओहाडः याक्तोक् बेलाहाडः नीस्ज्योः गोय्चोःचोः दोःआ ।

३० मीद्वान् देस्ताड् मोसा नीस् गोय्चोःचोः दोःताडःआ
ओहाडःसैको अरु चालीस् बर्स पुत्आक्तीको मोसा सीनाय् त
तोओ बुम्कोः याक्गारसीःमालो बेलाड्हहाडः मुओ खेःतो । ओहाडः

मुतोक्हाडः यात्ज्योः म्हेः ल्युङ्ओ भ्युरहाडः यात्चाक् लाङ्काकोः
 ल्होक्ओमयः थाओ च्यवःआकान् । ३१ एत च्यवःआक्तीको मोसा
 ग्याङ्हती द्याङ्तो लाय्ती योलाङ् वाङ्आ । ३२ द्याङ्तो वाङ्ती
 योतोक्हाडः 'लौ नाङ्कोः आय्कानः तोकानः आब्राहाम्मा
 इसाक्मा याकुब्मा ओउःमयःकोः परमेस्वर लेःआः ड' त दाय्हओ
 मोसाइ परमेस्वरकोः हाव्नयः सायःआकान् । एत सायःती मोसा आन
 रैतीमा रीङ्हतीमा परमेस्वरकःताङ् योसा ग्याल । ३३ 'लौ नाङ्कोः
 जुत्तापाय् ल्ह्युन्स । इ नाङ् भोती मुओ थाव्पाय् गुच्युक् जयकुमःतो
 मुओ त भ्यान्ते नाङ्कोः जुत्ता ल्ह्युन्सा परनाः' त दाय्हती परमेस्वरइ
 तोआथै । ३४ 'मीस्त्रा देस्कोः मान्तालम्इ डाइ लयः छ्युङ्हओ
 इस्राएल्कोः मान्तालम्कायः गुच्युक् खहओ जाङ्हनाःथास गुच्युक्
 लीह्सीःओ बयःनाःथास त डाइ चीःआलाडः बा । ओउःमयः काय्ह-
 ल्ह्याव्ती ज्याःओमा सायःआलाडः ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःकायः
 इ लीह्सीःओसै ल्हेस्ताक्लाङ् वाङ्आलाडः । लौ एत हायःसाकायः
 डाइ द्याह् मीस्त्रा देस्ताङ् द्यान्हती ल्होक्नेःनाङ्' त दाय्हती
 परमेस्वरइ तोआथै ।

३५ ओउः मोसाकायःपाय् ओउःकोः लयःकोः मान्तालम्इ
 'लौ डीसै ताङ्हओ हुकुम् बयःओ सुइतेः बयःतेःआ' त त्यानःती
 दाय्हती मोसाइ तोओ कुरा सायःसा ग्यामाःत तोथातो ओउःमयः-
 कायः हुकुम् बयःसाकायःमा लीह्सीःओसै ल्हेस्ती दल्ताक्-
 साकायःमा परमेस्वरइ ओउः मोसालेः छ्युङ्हआकान् बा ।
 छ्युङ्हआक्तीको इ काम् जाङ्हसाकायः परमेस्वरइ ओउः ल्युङ्ओ
 भ्युरहाडः थाओ लाङ्कामयः मोसाकायः ल्होक्आथै ।
 ३६ ओहाडःसैको ल्होक्आक्तीको मीस्त्रा देस्हाडःमा लाल् समुन्द्र
 त तोओहाडःमा मोसाइ ग्याङ्हराय्लम् जाङ्हती लयःकोः इस्राएल्
 त तोओ मान्तालम्कायः मीस्त्रा देससै फेताक्ती याक्गारसीःमालो
 देस्ताङ् चालीस् बरसच्युक्कायः ब्याह्लाङ् आलःआथास । ३७ फेरी
 ब्याह्ती वाहतोक् बेलाहाडः इस्राएल्कोः मान्तालम्कायः 'लौ
 लोन्हतेसै नीङ्कोः प्लोमःदाने मोमःदानेकःसै परमेस्वरइ अरु यात्-
 चाक् डालो लेखा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताकायः

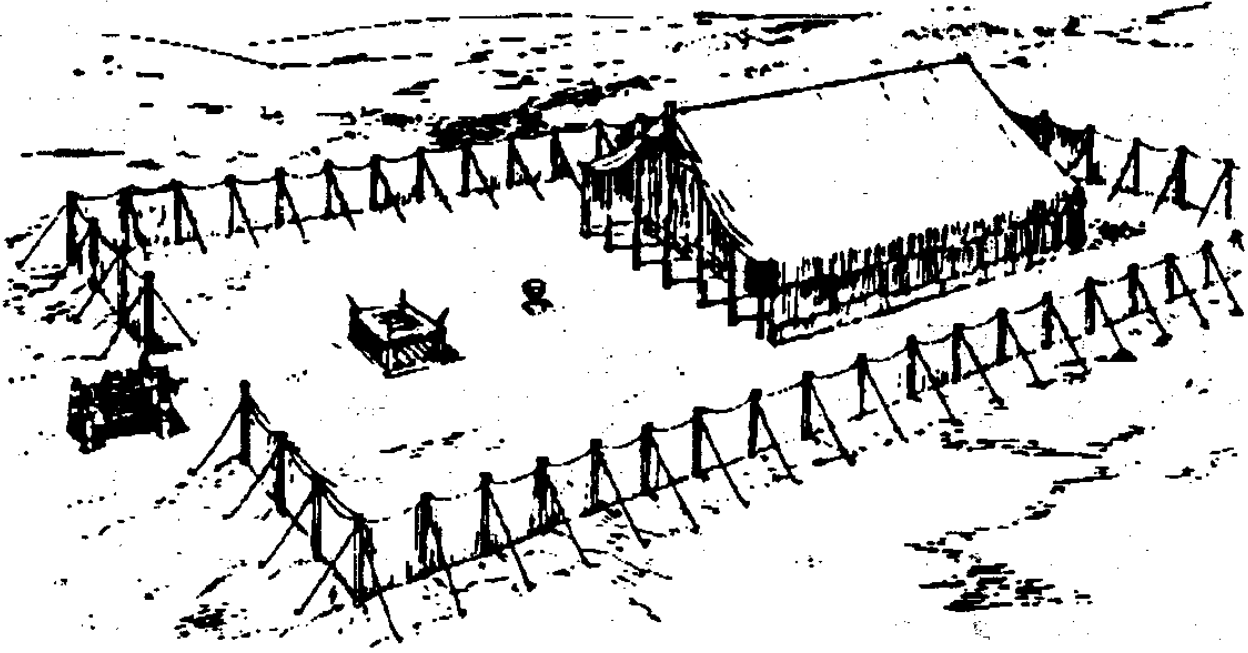
छ्युड्हआनौ' त दाय्हती इ मोसालेः तोआथास । ३८ इ मोसामा डीकोः आयकानः तोकानःकुस् याक्गारसीःमालोहाडः मुती सीनाय त तोओ बुम्हाडः दाहतोक् बेलाहाडःपाय् ओउःकायःलेः यात्चाक् परमेस्वरकोः लाड्कामयःइ जीडःकोः कुरा स्यान्ती तोआथै ।

३९ ओहाडःसैको मोसाइमा डीकायः बयःसा हुकुम्कोः ऐन् परमेस्वरकःसै त्याक्उतो ओउःकायःपाय् डीकोः आयकानः तोकानःलम्इ सायःसा ग्याइली । मोसाकायः फेती 'मीस्त्रा देस्-ताड्लेः द्यान्हइ' त दाय्हती ओउःमयः ल्हुड् क्लोत्ती म्हरनै ।

४० ओउःत म्हरतोक्हाडः मोसाकोः हारन् त तोओ पुःकःताड् आलती 'लौ "डीकायः मीस्त्रा देस्सै वानःओ मोसा गाःहाडः गाःहाडः मुनाः" त चीःडुसुलु ओउःत भ्यान्ते डीकायः स्यालःती लात्सा खालकोः द्यव्तालम् जाड्हनाड्स' त दाय्हती ओउःकायः तेती तोआकानी । ४१ ओहाडःसैको ओउःत नोःआक्तीको ओउः-मयःइ स्याःकोः चोःकोः रूप्लो लेखा मुरती जाड्हती ओउः मुर-तीकायः पुजामा भोस् जाड्हआकानी । लयःकोः क्रुत्इ जाड्हओ थोक्कायः भाहती योती ओउःमयः आन मोआकायःइसी ।

४२ ओउःमयःमा 'लौ फेल्बाड्कोः न्याम् लाह् कार्लम्कायः भाह-पानी' त म्हरती भ्यान्ते ओउःमयःकायः परमेस्वरइ फेआथास । इ कुरा उय्हलेहाडःसै परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । 'लौ नीड् इस्त्राएल्कोः मान्तालम्य नीड्कोः याक्गारसीःमालो देस्हाडः चालीस् बरसकायः ब्याहती वाहतोक् बेलाहाडः नीड्लम्इ अरु द्यव्तालम्खेकायः स्याः मेत्छ्याः सात्ती बयःतेःआकानी रैस डाखेकायःपाय् खेःबाय्ल । ४३ ओउः मोलोक त तोओ द्यव्-ताकायः नीड्इतेः लात्सा खायओ मन्दीर् जाड्हती लात्तेः-आकानी । रीफन् त तोओकायःमा फेल्बाड्कोः कार्लो लेखा जाड्हओ मुरती नीड्इ लयःकुस् लात्ती आलःतेःआकानी । इ लयःकोः क्रुत्इ जाड्हओ थोक्लम्कायः नीड्इ भाहतेःआकानी ओउःत भ्यान्ते डाइ नीड्कायः न्युम्हताक्साकायः बाबीलोन् त तोओ देस्ताड् आलताक्नेःनाड्स' त परमेस्वर दाय्हती तोओ आखरःहाडः लेखती मुनाः ।

लातसा खायओ मन्दीर

४४ ओहाडःसैको याक्गारसीःमालो देसहाडः ब्याहती वाह्तोक बेलाहाडः डीकोः आयकानः तोकानःलमइ परमेस्वरकायः भाहती तोसाकायः मोसाइ लातसा खायओ मन्दीर जाड्हताक्-आकान् । गतलो परमेस्वरइ मोसाकायः रुप छ्यानःती स्यानथातो ओउःतलेः मोसाइ जाड्हताक्आकान् । ४५ ओहाडःसैको लोन्हते यहोस्युआ त तोओकोः बेलाहाडः डीकोः आयकानः तोकानःलमइ ओउः मन्दीरपाय लातती इ डीकोः देस्ताड वानःआकानी । ओउः लातती वानःतोक बेलाहाडः इ देसहाडः मुओ डीकोः तोकानःलम-कोः दुस्मानकायः परमेस्वरइ क्लीमःताकती रुनःआथास । दुस्मानलम क्वआकतीको डीकोः आयकानः तोकानःलम इहाडः याक्सा दोः-आकाय । फेरी ओउः परमेस्वरकायः भाहती तोसा मन्दीरपाय दावुद् राजाकोः बेलाहाडः च्युककायः मुतो । ४६-४७ ओहाडःसैको ओउः दावुद् त तोओ राजाकः परमेस्वर आन मोओ खेःतो । दावुद् राजाइ इस्त्राएलकोः परमेस्वरकायः पेओ मन्दीर जाड्हसा तेती बोडःउतो ओउःकायःलेः परमेस्वरइ जाड्हसा ताक्उलु दावुद्कोः लयःकोः सुलेमान् त तोओ चोःइ लोन्हते ओउः मन्दीर जाड्हआकान् । ४८ ओउःइ मन्दीर कीम् जाड्हसापाय जाड्हउतो दोडसीलेः मान्ताइ

जाड्हओ मन्दीर् कीम्लमहाडः ओउः सबैसै ताड्हओ परमेस्वर
गलमा याक्ल । ४६ 'लौ डाकोः च्युडःओ थाव् फेलबाड्हाडःलेः
मुनाः डाकोः दोम् तेक्ओ थाव्पाय् इ ल्हाव्हद्वैबाड्हाडःलेः मुनाः ।
डाकायःतेः गत खेःओ कीमतेः जाड्हतेःचानाड्स र । गत हायःती
डाकायः नीड्इ न्यासती मुसा थाव् जाड्हसा खायतेःचानाड्स । डा
यातै थाव्हाडः याक्ती मुओ खेःडल बा । ५० डापाय् फेलबाड्
ल्हाव्हद्वैबाड् दोह् दोह् सबै जाड्हओ लेःआः ड बा' त दाय्हती
परमेस्वर नोःओ कुरा उय्हलेकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ।

५१ ओउःत खेःओ नीड्लमइ गुच्युक् तोतीमा चीःतेःनीली
ड्हामतेःनीली । ओउःत हायःती भयान्ते नीड्लम् परमेस्वरकायः
जुगाड् चीःमालो मान्तालम्लो लेखा मुतेःनै बा । लयःकोः आयकानः
तोकानःलम्लो लेखालेः नीड्इ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ तोओ कुरा
सायःसा ग्यातेःइली । ५२ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओ
मान्तालम्पाय् सुकायःमा नीड्कोः आयकानः तोकानःलमइ आन
रेवतो जाड्हती गम्आथास । सुसुइलो 'लौ लोन्हते परमेस्वरकोः कुरा
पेओ जयकुमःतो जाड्हओ खीस् त तोसा वाड्नाः' त थोल्हती
तोआकानी ओउःकायःलेःमा नीड्कोः आयकानः तोकानःलमइ
सात्आकानी रैस । ओउःमयःलो लेखालेः नीड्लमइमा ओउः खीस्-
कायः अरुलम्कःताड् दाक्ती सात्ताक्तेःआकानी बा । ५३ नीड्
मान्तालम्खेकायः परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयःइ ओउःकोः
ऐन् बयःतेःइतो नीड्इ एत बयःती ऐन्कोः कुरा जाड्हसा ग्यातेःइली"
त दाय्हती स्तीफन्इ सभाहाडः मुओ मान्तालम्कायः तोआथास ।

५४ एत तोओ सायःआक्तीको ओउः हुम्ती मुओलम् ल्हुड्
आन मल्हती च्योय्त सय्क् ड्हीक्ती रीस् वाड्आकाय् ।
५५ स्तीफन्खे परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती लाड्काताडः त्यावती
योउतो योतोक बेलाहाडः परमेस्वरपाय् आन पेतो अड्ग थड्गत
थोड्ओमा च्यवःआकान् परमेस्वरकोः डोय्दोसै येसु चीड्ती मुओमा
च्यवःआकान् । ५६ "लौ दा फेलबाड्लेः ओड्हती मुती परमेस्वरकोः
डोय्दोहाडः ओउः मान्ताकोः गोय्चोः त मुओ च्यवःआनाडः बा"
त दाय्हती स्तीफन्इ तोआथास । ५७ ओउःत तोआक्तीको

ओउःमयः सायःती मुओलम् सोतो हीहती लःलयःकायः नोलम् ल्होप्ती स्तीफन्कायः हुमःती चुम्लाड् वाड्आकाय् । ५८ चुम्आक्-तीको सहर बाहीरताड् क्लाःती ओउःकायः बाड्इ आप्ती सात्-आकानी । फेरी सात्तोकहाडः ओउः बाड् च्योमःती आप्ओलम्इ लयःकोः क्रमःनाय्लम् फान्ती यात्चाक् सावुल् त तोओ लाव्मयः मान्ताकायः ल्हाती गम्आकानी । ५९ ओहाडःसैको बाड् आप्तोक बेलाहाडः “लौ प्रभु येसुय डाकोः नामे रुआड् लयःकःताड् त्याक्ची दा” त दाय्हती परमेस्वरकायः स्तीफन्इ तोआकान् । ६० फेरी लोने क्रयोडःइ घुस्ती “लौ प्रभुय इ मान्तालम्कोः रेव्तो हायःभ्याड्कोः क्युम्हताक्पाःथास” त सोतो दाय्हती सीआ । स्तीफन्कायः सात्सा ओउः सावुल् त तोओमा त्योमती नोःओ खेःतो ।

८ १ ओहाडःसैको ओउःनम् दीनहाडः यरुसालेम् सहरहाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्ओमयःकायः अरुलम्इ आन लीह-सीःओ बयःआथास ओउःत भ्यान्ते ओउः येसुकायः ड्हाम्ओमयः रुनःधती स्त्रीदी बेदी त यहुदीयामा समारीयामा ओउः नीस्देस्ताड् क्रव्आकाय् । येसुकोः बारजन छ्युड्हओमयः भुड्आले यरुसालेम्-हाडः मुइतो । २ ओहाडःसैको परमेस्वरकायः पेतो ड्हाम्ओ मान्तालम्इ स्तीफन्कायः क्रेस्ती पाम्हाथै । ३ ओउःमयःखेइ स्तीफन्कायः पाम्हाथै सावुल् त तोओखेइ येसुकायः ड्हाम्-ओमयःकोः कीम् कीम्ताड् पोक्ती गोय्चोःलम्मा मोमःचोःलम्-कायःमा चुमती भ्याल्खानहाडः थुनती ओउःमयःकायः सोय्हताक्सा बोडःआकान् ।

४ ओहाडःसैको ओउः रुनःधती क्रव्ओ ड्हाम्ओमयःइ इ-ताड् उःताड् आलती येसुकोः पेओ कुरा थोल्हती तोआकानी । ५ फीलीप् त तोओखे समारीया देस्कोः सहरताड् आलती ओउः सहरकोः मान्तालम्कायः येसु खीस्कोः कुरा छ्यानःती तोआथास । ६ एत छ्यानःती तोतोक बेलाहाडः नाःतो मान्तालम् हुमती येसुकोः कुरा सायःतीमा ग्याड्हराय् च्यवःतीमा ओउःकोः कुरा ड्हाम्-आकानी । ७ ओउः बेलाहाडः नाःतो लान्इ डायःओ मान्तालम्-कायः ओउःइ लान् ल्हेस्ताक्आथास । ल्हेस्तोकहाडः ओउः

लान् लम् हीहती ज्यालआकाय् । फेरी नाःतो क्रुत् दोम् साड्हसा
खाय्मालो मान्तालम्कायःमा क्ल्योय्ओ मान्तालम्कायःमा स्याक्-
ताक्ओ खेःतो । ८ एत हायःआक्तीको ओउः सहरकोः मान्तालम्
आन चोडाय्ओ खेःइतो ।

९ ओहाडःसैको ओउः सहरहाडः यात्चाक् सीमोन् त तोओ
आन धाबास् भ्याओ पान्दे याक्ओ खेःतो । ओउः सीमोन् त तीओ
पान्देइ सबै समारीया देस्कोः मान्तालम्कायः ग्याड्हताक्ती
“डापाय् ताड्हओ ग्वम् दोःओ मान्ता लेःआः ड” त दाय्हती
सीमोन्मा डाःती नोःआ । १० अरुलम्मा “माः रैस इ मान्तापाय्
परमेस्वरच्युक्लेः जोओ ग्वम् दोःआ बा” त दाय्हती नोःकाय्ती
ओउः देस्कोः मीओ मान्तालम्मा ताड्हओ मान्तालम्मा ओउःकायः
आन योआकानी । ११-१२ आन ज्याडःतोहाडःसै सीमोन्
पान्देकायःपाय् मान्तालम्इ ड्हाम्नीतो लोन्ते फीलीप् वाड्आक्-
तीको येसु ख्रीस्कोः कुरामा परमेस्वरकोः राजीकोः कुरामा सायः-
आक्तीको ओउःमयःइ सीमोन्कायः फेती येसुकोः कुरा ड्हाम्ती
गोय्चोःलम्इमा मोमःचोःलम्इमा बाप्तीस्मा त्याक्आकानी ।
१३ बाप्तीस्मा त्याक्आकानी ओउः सीमोन् त तोओ पान्देमा
येसुकोः कुरा ड्हाम्ती बाप्तीस्मा त्याक्आकान् । बाप्तीस्मा त्याक्-
आक्तीको सीमोन्पाय् फीलीप्कुस् वाहती फीलीप्इ जाड्हओ
ग्याड्हराय् च्यवःती आन ग्याड्हओ खेःतो ।

१४ ओहाडःसैको इ समारीया देस्हाडः स्याव्ओ कुरा
सायःती ओउः यरुसालेम्हाडः मुओ येसुकोः छ्युड्हओमयःइ लयः-
मयःहाडः पत्रुस् युहना त तोओ नीस्कायः छ्युड्हती “लौ समारीया
देस्हाडःताडः नाःतो मान्तालम्इ परमेस्वरकोः कुरा ड्हाम्ती
मुताडःनै” त दाय्हती पत्रुस् युहनाकायः समारीया देस्ताड् ल्होक्-
आथाच । १५-१७ ओउः बेलाहाडः समारीया देस्कोः मान्तालम्इ
येसु ख्रीस्कोः मय्ड् ह पेहती बाप्तीस्मा त्याक्आकानी ओउःमयः
परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआक्इली । ओउःत भ्यान्ते पत्रुस्
युहनानीस् दाह्आक्तीको ओउः समारीया देस्कोः ड्हाम्ओमयः-
कायः “लौ इमयः नाड्कोः ग्वालामः दोःपै” त परमेस्वरकायः तोती

ओउः मान्तालम्कायः क्रुत्इ भाम्ह्आथास । एत हायःआक्तीको
ओउः समारीयाकोः मान्तालम् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआकाय् ।
१८ ओहाडःसैको ओउःनीस् येसुकोः छ्युड्हओमयःइ क्रुत् भाम्ह्ती
परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःताक्ओ च्यवःती सीमोन् त तोओइ पैसा
लातती वानःती ओउःनीस्कःताड् तेलाड् वाड्आ । १९ “लौ इ
परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःताक्सा ग्वम् डाकायःमा बयःनाड्ज दा ।
ओहाडःसै सुकायःलो डाइ क्रुत् भाम्ह्ती गम्चाडः ओउःलेः
परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःनै” त दाय्ह्ती ओउः सीमोन्पाय् पैसा
ल्हालाड् वाड्तो २० “खेःल ल्हुड्हडाडः नाड् एत ताःतेःआ त
भयान्ते नाड्कोः पैसाकुसलेःतेः सीतेःपाः । पैसाइ परमेस्वरकोः ग्वम्
लेःनाः र जुगु । २१ लौ परमेस्वरइ नाड्कोः ल्हुड्तुक योओहाडः
नाड्कोः ल्हुड्पाय् चोरःतीलेः पेमालो मुनाः बा । ओउःत भयान्ते
नाड् डीकुसइ परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःताक्ओ काम् जाड्हसा
स्याव्तेःल । २२ इ ल्हुड् लओ फेती परमेस्वरकः ‘लौ डाकायःतेः
न्युम्हतेःताक्चाःची दै’ त तेती तोउ दा । ओहाडःसैको ओउःइ
नाड्कोः रेव्ओ काम् क्युम्हताक्तेःनाः यादो । २३ नाड् ल्हुड्हडाडः
आन लतीतेः रेव्तो जाड्हसा बोडःतेःनौ त डाइ चीःनाडः बा” त
दाय्ह्ती पत्रुसइ जान्ती तोआथै । २४ एत तोआक्तीको “लौ नीड्-
जीइ डाकायःपाय् इत रेव्तो ‘स्याव्ताक्लाम्’ ततेः परमेस्वरकायः
तेती तोतेःनाः बत्नानाड्ज” त दाय्ह्तीताडः ओउःनीस्कःपायः सीमोन्इ
तोआथाच । २५ ओहाडःसैको पत्रुस् नीस्साथीचाः येसुइ स्यान्ओ
कुरामा जाड्हओ कुरामा गतलो ओउःनीसइ सायःआकाचु च्यवः-
आकाचु ओउःतलेः समारीया देसकोः मान्तालम्कायः छ्यानःती
तोआकाचु । येसुकोः कुरा एत तोआक्तीको ओउःनीस् यरुसालेम्-
ताड् पाय्ह्आकाच । यरुसालेम्ताड् पाय्ह्तोक बेलाहाडः समारीया-
कोः गाव् गाव्ताड्मा इ कुरा छ्यानःतीलेः तोआकाचु ।

२६ ओहाडःसैको ओउःनीस्खे यरुसालेम्ताड् पाय्ह्आकाच
फीलीप्खेकायः यात्ज्योः परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होकओमयः
थाती “लौ चीड्अ यरुसालेम्सै ग्ल्युड्हओ गाजा त तोओ सहरताड्
आल्सा ल्याम्ताड् आल्अ । ओउः ल्याम्पाय् मान्ता

याक्गारसीःमालो बेलाङ्हाडः प्लाक्ती आल्नाः” त दाय्हतीताडः
फीलीप्कायः परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयःइ तोआथै । २७ एत
तोआक्तीको फीलीप् चीङ्ती ओहाडः आल्आ । ओहाडः आल्-
तोक् बेलाहाडः ओउः ल्याम्हाडः यात्चाक् एथीयोपीया देस्कोः
सरकारकोः मन्तरी यरुसालेम् सहरसै लयःकोः देस्ताङ् पाय्हती
वाहओ खेःतो । ओउः मान्तापाय् एथीयोपीया महारानी कान्दासी त
तोओकोः सरकारहाडः ताङ्हाओ पैसा उथांवती गम्ओ मास्ता
खेःतो । ओउःलेः यरुसालेम्ताङ् परमेस्वरकायः भाहती तोलाङ्
आल्आ । आल्आक्तीको लयःकोः घोराइ वाहताक्ओ राथहाडः
च्युडःती द्यानःती पाय्हती वाङ्आ । २८ पाय्हती वाङ्तोक्हाडः
ओउःइ एसायाइ लेखओ परमेस्वरकोः कुरा पहओ खेःतो । २९ ओउः
पहती मुमुबालेहाडः “लौ ओउः राथकोः चीनःसै वाहअ” त दाय्हती
फीलीप्कायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ तोआथै । ३० इत तोआक्-
तीको फीलीप् तन्ती ओउः राथ् क्रुस्लाङ् दाहती ओउः
एथीयोपीयाकोः मन्तरीइपाय् परमेस्वरकोः कुरा पहती मुओ सायः-
आकान् । सायःआक्तीको “इ नाङ्इ पहओ कुराकोः माने चीःतेः-
नौया चीःतेःउलुया” त दाय्हती फीलीप्इ व्हत्आथै । ३१ “इ
कुराकोः माने छ्यानःओ मान्ताइ छ्यानःमाया दुक्लेःनाः” त दाय्हती
ओउः मन्तरी त्याङ्आ । “लौ इ राथहाडः लन्हती वाहसाकायः
डाकोः चीनःसै च्युडःअ” त तोती फीलीप्कायः गोत्आथै ।
३२ फीलीप्कायः गोत्तोक्हाडः ओउः मन्तरी परमेस्वरकोः आखरः-
हाडः इतलेः पहओ खेःतो “पालसाकायः वानःओ भेदामेत्छ्याःमा
मेनः खुरसाकायः वानःओ भेदामेत्छ्याःकोः चोःलेः ओउःकायः
सात्सा खुरसा बोडःओ मान्ताकायः नोःसामा जान्सामा खाय्उलु
ओउःलो लेखालेः ओउः मान्ताइलेः ओउःकायः सात्सा बोडःओ
मान्तालम्कायः नोःउलु । ३३ ओउःकायःपाय् ल्हुङ् मीताक्ती आन
लीहसीःओ बयःनीतो ओउःकोः कुरा अरुइ सायःनीली । ओउः-
कायःपाय् इ ल्हाव्हदैबाङ्सै आलःओआः ओउःत भयान्ते ओउःकोः
प्लोमःदाने मोमःदाने गतलो स्याव्नै” त लेखओ पहती मुओ ।
३४ “इ एसायाइ सुकायः लेखओ लयःकायःया अरुकायःया” त

राथहाडः मुओ मान्ता

दाय्हती ओउः मन्तरी वहत्आकान् । ३५ एत वहत्आक्तीको फीलीपइ इ एसायाइ लेखओ कुरा छ्यानःती सबै येसुकोः पेओ कुरा ओउः मन्तरीकायः स्यान्आथै । ३६ ओहाडःसैको एत स्यान्ती नोः-
 तोक्हाडःपाय् ल्याम्हाडः आल्दा आल्दा तीःहाडः दाह्आकाच ।
 तीःहाडः दाह्ती “लौ इहाडः तीः मुनाः । डाकायः बाप्तीस्मा जाड्हसा स्याव्नाः यादो” त दाय्हती ओउः मन्तरी दाय्हआ ।
 ३७ “नाड् लहुड्हाडः पेतो ड्हाम्नौ त खेःया बाप्तीस्मा त्याक्सा स्याव्नाः” त दाय्हती फीलीप् त्याड्आ । “स्याव्आनाः येसु ख्रीस् त तोओ परमेस्वरकोः चोः लेःआः एत ड्हाम्नाडः बा” त दाय्हती ओउः मन्तरी दाय्हआ । ३८ ओउःत दाय्हआक्तीको ओउःकोः राथ न्यास्ताक्ती ओउः मान्तापाय् फीलीपकुस् तीःहाडः ग्ल्युड्हआकाच । तीःहाडः पोक्ती ओउः मन्तरीकायः फीलीपइ बाप्तीस्मा जाड्हआथै । ३९ तीःहाडः बाप्तीस्मा जाड्हती खाय्-
 आक्तीको ओउःनीस् तीःसै ग्ल्युड्हती फीलीप्खेकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ आलःआथै । आलःआक्तीको ओउःकायःपाय् ओउः मन्तरीखेइ फेरी च्यवःउलु लयःकोः देस्ताड् चोडाय्तीलेः

पाय्हाडाःआ । ४० फीलीपखे आस्दोद् सहरताड् दाहती ओहाडःसै ओहाडःकोः वेड्हग चीड्हग मुओ गाव् गाव्गन आलती येसुकोः पेओ कुरा थोल्हती तोदा तोदा सीजारीया देस्ताड् दाहती वाड्आ ।

६ १ फीलीपखे सीजारीया देस्ताड् दाहती वाड्आ ओहाडःसैको यरुसालेम् सहरहाडः सावुल् त तोओपाय् येसुकायः ड्हाम्-ओमयः “सात्पाःथास” त दाय्हाती प्रधान् पुरोहीत्कःताड् दरकास् तोलाड् आलआ । २ “लौ ‘ओउः येसुकायः ड्हाम्ओमयःकायः थुनपाःथास’ दाय्हाती डाकायः चेती लेखधाड्ची” त दाय्हाती सावुल्इ प्रधान् पुरोहीत्कायः दरकास् बयःआकान् । “ओउः चेती लातती डाइ दामास्कस् सहरकोः थनःओ कीम्कोः मान्तालम्कायः छ्यानः-आक्तीको ओउःमयःइ ओउःहाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्ओमयः चुम्सा ताक्चाःताडः । ओउः ड्हाम्ओमयःपाय् मोमःचोःलम्मा गोय्चोःलम्मा चुम्ती दोःआक्तीको ओउःमयःकायः डाइ पानःती इहाडः वानःचाडःसु” त दाय्हाती प्रधान् पुरोहीत्कः चेती तेआ । ३ चेती तेती दोःआक्तीको सावुल्पाय् यरुसालेम् सहरसै ग्ल्युड्हती आल्दा आल्दा दामास्कस् सहरताड् दाहखेःतो सहर दाहखेःतोक्-हाडः रोमो तोकोलेः फेलबाड्सै आन थोड्तो स्यावताडःआ । ४ सावुल्कःहाडः आन थोड्तो स्यावती लयःकायः साःताड् क्लाः-आकास । साःहाडः मुतोक्हाडः “अ सावुल्य दोह् हायःतीतेः नाड्इ डाकायः एत रेव्तो जाड्हसा बोडःतेःनाःची” त हाव्नयः दाय्हाती सावुल्इ सायःआकान् । ५ “अ प्रभु नाड् सुलोतेः” त दाय्हाती सावुल् वहत्आथै । “डापाय् नाड्इ रेव्तो जाड्हओ येसु लेःआः ड” त दाय्हाती त्याड्ओआः । ६ “लौ चीड्ती सहरताड् आल्धाड्अ । आल्आक्तीको नाड्इ दोह् हायःसा त डाइ ओहाडः स्यान्नेःनाड्” त दाय्हाती सावुल्कायः तोआथै । ७ एत तोतोक्हाडः सावुल्कुस वाह्ओ साथीलम्खेइ ओउः हाव्नयः सायःनीतो नोःओ मान्ता सुकायःमा च्यवःमाःत भ्यान्ते आन ग्याड्हआकाय् । ८ ओहाडः-सैको साःसै च्योक्ती चीड्ती सावुल्खेइ मीक् प्रयाड्ती योउतो मीक्इ दोह्मा च्यवःसा स्वाय्उलु । ओउःइ च्यवःसा स्वाय्माःत भ्यान्ते सावुल्कोः साथीलम्इ ओउःकायः क्रुत् ज्योतीलेः दामास्कस्ताड्

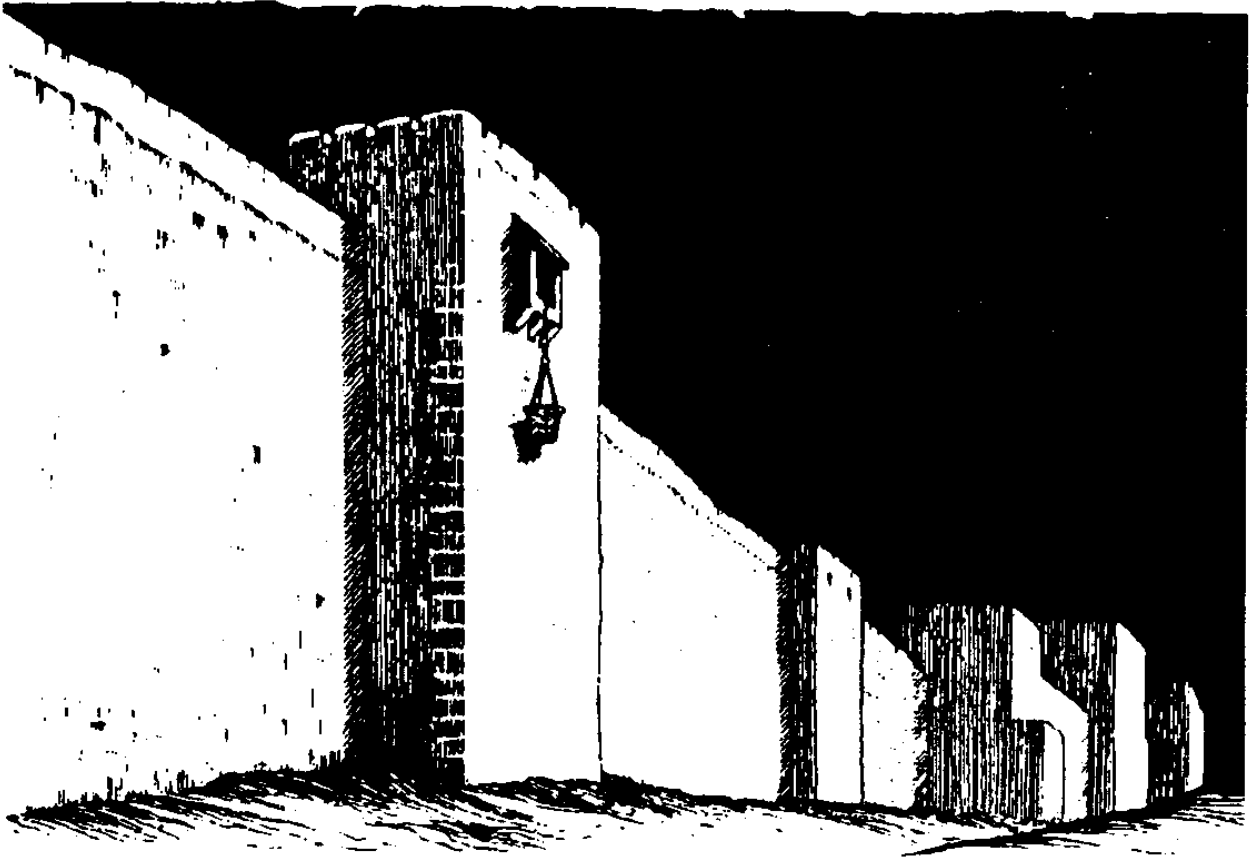
आलःआथै । ६ दामास्कस् सहरताड् आलःआक्तीको सुम्दीन्कायः
सावुल्पाय् मीक्इ च्यवःमाःत दोह्मा जेःउलु तुड्उलु ।

१० सावुल्पाय् ओउःत हायःदा हायःदा ओहाडःसैको दामा-
स्कस् सहरहाडः यात्चाक् येसुकोः कुरा ड्हाम्ओ मान्ता हननाया त
तोओ याक्ओ खेःतो । हननाया त तोओकःताड् प्रभु येसु माडः-
खाहाडः तोलाड् वाड्आ “अ हननायाय” त दाय्हती गोःआकान्
“दोह्लो प्रभु” त त्याड्ती ११ “लौ चीड्ती ओउः धेड्तो त तोआ
रोत्ताड् आल्अ । ओहाडः यात्चाक् यहुदा त तोओकोः कीम्हाडः
तारसुस् सहरसै वाड्ओ सावुल्कायः बोडःउ दा । १२ ओउःइ
डाकायः तेती तोतोक्हाडः नाड्इतेः ओउःकायः च्यवःताक्साकायः
‘तालाड्हाडः क्रुत् भाम्ही मुओ’ त माडःखाहाडः च्यवःती मुलेः-
नाः” त दाय्हती प्रभु येसुइ हननायाकायः तोआथै । १३ “अ प्रभुय
यरुसालेम्हाडः ओउः सावुल् त तोओइपाय् नाड्कोः मान्तालम्कायः
आन पेमालो जाड्हताडःआकान् । १४ द्याह् ओउःइ ताड्हओ
पुरोहीतलम्इ लेखओ चेती लात्ती इहाडःमा नाड्कायः भाह्ओ
मान्तालम्कायः पानःलाड् दाहताडःआ । एत नाःतोलम्इ तोती मुनै”
त दाय्हतीताडः हननाया दाय्हती त्याड्तो १५ “खेःल नाड् आल्अ
दा । ओउः मान्तापाय् अरु इस्त्राएल्कोः मान्तालम्कायः डाकोः कुरा
तोसाकायः छ्युड्हआलाडः बा । डाकोः कुरा अरु यहुदी खेःमालो
जात्लम्कायःमा ओउःमयःकोः राजालम्कायःमा ओउःइलेः तोसा
खेःतो । १६ डाकोः काम् जाड्हसाकायः ओउःइ आन लीह्सीःओ
च्यवःसा खेःनाः इत डाइ ओउःकायः चीःताक्लेःनाडः” त दाय्हती
प्रभु येसुइ हननायाकायः तोआथै ।

१७ एत तोआक्तीको हननायापाय् सावुल् मुओ कीम्ताड्
आलती पोक्ती ओउःकःताड् क्रुस्लाड् वाड्आ । क्रुस्आक्तीको
सावुल्कोः तालाड्हाडः क्रुत् भाम्ही “लौ सावुल् हौय नाड् इहाडः
वाड्तोक्हाडः ल्याम्हाडः थाती च्यवःओ प्रभु येसुइलेः डाकायः
द्याह् नाड्कःताड् ल्होकआताडः बा । नाड्कायः मीक्इ च्यवःताक्-
सामा परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःताक्साकायःमा ल्होकआताडः” त
दाय्हती १८ हननाया तोओ कुस्ब्रक्त सावुल्कोः मीक्सै ल्ह्युन्लो

लेखा ग्लेःती ओउःइ मीक्इ पेतो च्यवःआकान् । च्यवःती स्वाय्-
आक्तीको सावुल्कायः बाप्तीस्मा जाड्हआथै । १९ ओहाडःसैको
जेःती तुड्आक्तीको सावुल्पाय् म्याआ ।

ओहाडःसैको येसुकायः ड्हाम्ओमयःकुस् चार् पासदीन्-
कायः सावुल् मुओ खेःतो । २० ओउःमयःकुस् मुतोक् बेलाहाडः
सावुल्पाय् थनःओ कीम्लमहाडः येसुकोः कुरा नोःलाड् आल्आ ।
“येसु त तोओपाय् परमेस्वरकोः गोय्चोःचोः लेःआः बा” त दाय्हती
नोःती मुओ खेःतो । २१ ओउःत नोःओ सायःती ओउः सायःओ
मान्तालम् आन ग्याड्हआकाय् । “ओउः यरुसालेमहाडः मुओ
येसुकायः ड्हाम्ओमयःकायः सातसा बोडःओचाक्पाय् इलेःआः
मार । इहाडः वाड्ती ओउः ड्हाम्ओमयःकायः पानःती ताड्हओ
पुरोहीतलम्कःताड् दाक्सा बोडःओआः” त दाय्हती नोःकाय्-
आकाय् । “ओउःपाय् द्याह् येसुकायः ‘परमेस्वरकोः गोय्चोःचोः
लेःआः’ त दाय्हती तोनौ” त दाय्हती ओउःमयः ग्याड्हती
मुआकाय् । २२ ओउःतलेः नोःकाय्इतो सावुल्पाय् न्हाड्तोलेः
व्हाय्ती नोःती “येसुपाय् परमेस्वरइ तोती गम्ओ ख्रीस् लेःआः बा”

सहरकोः बारसै क्लाःओ

त तोती भयान्ते अरु दामास्कसहाडः याक्ओ यहुदीलमइ त्यानःसा
खायनीली ।

२३ ओउःमयःइ त्यानःसा खायनीली ओहाडःसैको नाःतो
दीन् पुत्आक्तीको ओउः यहुदीलमइ हुमकायती सावुल्कायः सातसा
बोडःनीतो २४ “डाकायः सातसा बोडःनाःताडः” त सावुल्इ चीः-
आकान् । न्हीदीड्मा याह्दीड्मा ओउः यहुदीलमइ सावुल् चुम्ती
सातसाकायः ओउः सहरकोः धोकालमहाडः ल्युड्हती मुइतो
२५ यात्दीनकोः याह्दीड्हाडः सावुल्कोः साथीलमइ ओउःकायः
धाकरहाडः काआक्तीको लाइ छुःती ओउः धाकरपाय् सहरकोः
खोओ बारकोः बाहीरताड् क्लाःआथै । साःहाडः क्लाःआक्तीको
सावुल्पाय् धाकरसै ग्ल्युड्हती क्रवती ज्यालआ ।

२६ ज्यालआक्तीको सावुल्पाय् यरुसालेमताड् आलती
ओहाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्ओमयःकुसइ वाहसा बोडःउतो
“इपाय् दोड् येसुकोः मान्ता खेःल” त म्हरती ओउःमयः सावुल्कः
रैआकाय् । २७ अरुलम् रैआकाय् यात्चाक् बरनाबास् त तोओखेइ
सावुल्कोः कुरा ड्हाम्ती ओउःकायः रोम्ती येसुकोः छ्युड्हओमयः-
कःताड् वानःआथै । वानःआक्तीको “लौ दामास्कसताड् वाहओ
ल्यामहाडः सावुल्इ डीकोः प्रभु येसुकायः च्यवःआकान् येसुकुस्
नोःकाय्आकाय् बा । ओहाडःसैको दामास्कस् सहरहाडः सावुल्इ
जुगाड् रैमाःत येसुकोः कुरा तोमाआकान्” त दाय्हती बरनाबासइ
सावुल्कोः कुरा सबै ल्हाक्ती छ्यानःआथास । २८ एत सायःआक्-
तीको येसुकोः छ्युड्हओमयः सावुल्कायः रोम्आथै ओहाडःसैको
ओउःमयःकुस् ब्राड्ती मुओ खेःतो । २९ ओउःमयःकुस् मुओहाडः
सावुल्इ यरुसालेमहाडः वाहती गतमा रैमाःत प्रभु येसुकोः कुरा
ल्हाक्ती छ्यानःआथास । फेरी एलेनी भासा नोःओ यहुदी
मान्तालमकुस् नोःकायती येसुकोः कुरा तोउतो ओउःमयःइमा सावुल्-
कायः सातसा बोडःआकानी । ३० सावुल्कायः “सातसा बोडः-
नानी” त चीःआक्ती ओउः येसुकायः ड्हाम्ओलमइ सावुल्कायः
सीजारीया सहरताड् वानःती ओउःकोः लयःकोः तारसुस् त तोओ
सहरताड् ल्होक्आथै । ३१ सावुल् आलआक्तीको ओउः यहुदीया

अन्चल्हाडः गालील अन्चल्हाडःमा समारीया अन्चल्हाडःमा
 येसुकायः ड्हाम्ओमयः पेतोलेः मुआकाय् । ओउःमयःकायः
 अरुलमइ पानःसा सातसा सुइमा बोडःनीली । येसुकायः ड्हाम्-
 ओमयःइपाय् परमेस्वरकायः लुड्ती भाह्ती तोआकानी । ओउःमयः-
 कायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ पेतो स्यावताक्ती भ्यान्ते ओउःमयः
 नाःतोलेः ब्याव्आकाय् ।

३२ ओउःमयः नाःतोलेः ब्याव्आकाय् ओहाडःसैको ओउः-
 तोक् बेलाहाडःमा पत्रुस् त तोओ येसुकायः भाह्ओलम्कायः सबै
 कुस्साकायः देस् देस्ताड् इःताड् उःताड् तोमःती वाह्आ । तोमःती
 वाहतोक्हाडः पत्रुसपाय् लीदा त तोआ देस्ताड् दाह्आ ।

३३ ओहाडः दाह्आक्तीको यात्चाक् जुगाड् वाह्सा खाय्मालो
 मान्ता च्यवःआकान् । ओउः मान्तापाय् एनीयास् त तोओलेः आत्
 बरसकायः ओउःपाय् जुगाड् च्योक्ती वाह्सा खाय्मालो खेःतो ।

३४ ओउःकायः च्यवःआक्तीको “अ एनीयास् नाड्कायःपाय् येसु
 खीस् त तोओइ स्याक्तेः ताक्तेःनाः बा । लौ च्योक्ती नाड्कोः
 न्हापनायल्म खुम्ती वाह्अ” त दाह्तीताडः पत्रुस्इ तोआथै । एत
 तोओ कुसब्रक्त एनीयास् च्योक्आ । ३५ च्योक्आक्तीको ओउः
 ड्हा वाह्सा खाय्मालो मान्तापाय् वाह्ओलेः च्यवःती लीदा सहर-
 हाडःमा स्यारोन् सहरहाडःमा मान्तालमइ प्रभु येसुकोः कुरा ड्हाम्-
 आकानी ।

३६ ओहाडःसैको जोपा त तोओ सहरहाडः यात्चाक्
 येसुकोः कुरा ड्हाम्ओ मोमःचोः तबीथा त तोओ खेःतो । एलेनी
 भासाहाडः ओउःकोः मय्ङ् दोरकस् त तोओलेः । दोरकस् त
 तोओकोः माने ‘मुन्दुली’ लेःआः । इ तबीथा त तोओइ ह्यात्लम्-
 कायःमा स्यास्ती गम्ओ अरु मान्तालम्कायःमा पेतोलेः जाड्हओ
 खेःतो । ३७ ओहाडःसैको पत्रुस् त तोओ लीदा सहरहाडः मुतोक्
 बेलाहाडः तबीथा त तोओपाय् जीक्ती सीआ । सीआक्तीको
 ओउःकोः म्हाड् जेस्ती कीम्कोः त्यावःअ कोथाहाडः गम्आकानी ।

३८ ओहाडःसैको द्याड्तो मुओ लीदा सहरहाडः “पत्रुस् दाह्आ” त
 सायःती ओउः जोपा सहरकोः येसुकायः ड्हाम्ओमयःइ पत्रुस्कायः

गोत्सा थेडा नीस्चाक् ल्होक्आकानी “लौ डीकःताड् रेन्हतोलेः वाड्अ दा” त दाय्हती पत्रुस्कायः तोती ल्होक्आथाच । ३६ ओउः नीस्चाक् ल्होक्आक्तीको ओउःकोः ल्हाक्काय् सायःती पत्रुस्पाय् ओउः नीस्चाक्कुस् जोपा सहरताड् आल्आकाय् । पत्रुस्पाय् आल्ती ओउः तबीथा मुओ कोथाहाडः दाहती पोक्आ । पोक्ती वाड्आक्तीको सबै ह्यात् मोमःचोःलम् पत्रुस्कःताड् ज्याःती क्रेस्-लाड् हुमती “लौ इ नाय्जा इ सीओ तबीथाइ जाड्हती बयःआबत्-ताडः बा” त दाय्हती सबै तबीथाइ जाड्हओ नाय्लम् थोक्लम् ओउःकायः छ्यानःथातो ओउः मोमःचोःलम्कायः पत्रुस्इ बाहीरताड् ल्होक्आथास । ४० ओउःमयः सबैकायः बाहीरताड् ल्होक्आक्तीको पत्रुस्इ घुस्ती परमेस्वरकः तेती तोआकान् । तेती तोआक्तीको तबीथा त तोओकोः म्हाड्ताड् ल्हेःती “लौ तबीथा च्योक्अ” त दाय्हती पत्रुस्इ तोउतो ती तबीथा लेती पत्रुस् च्यवःती च्योक्आ । ४१ च्योक्आक्तीको तबीथाकोः क्रुत् चुमती ओउःकायः पत्रुस्इ चीड्ताक्आथै । ओहाडःसैको ओउः ह्यात् मोमःचोःलम्कायःमा अरु येसुकायः ड्हाम्ओ मान्तालम्कायःमा गोत्ती “लौ योउ दा इ द्याह् सेलः मुनाः” त दाय्हती ओउःमयःकायः तबीथा सेलः मुओ छ्यानःआथास । ४२ तबीथाकायः स्याक्ताक्आक्तीको इ कुरा सबै जोपा सहरकोः मान्तालम्इ सायःती चीःआकानी । चीःआक्तीको नाःतोलम् येसुकोः कुरा ड्हाम्आकानी । ४३ ओहाडःसैको नाःतो दीन्कायः जोपाहाडः मुती पत्रुस्पाय् सीमोन् त तोओ सर्कीकोः कीम्हाडः याक्आ ।

१०

१ ओहाडःसैको सीजारीया त तोओ सहरहाडः यात्चाक् रोमी सीपाहीलम्कोः कप्दन खेःतो । ओउःकोः मय्ड् कर्-नीलीयस् लेःआः । २ ओउः मान्ताइ लयःकोः कीम्कोः चोःलम् याड्लम्कुस्इ परमेस्वरकायः भाहती लुड्ती तोनीतो ओउःपाय् आन पेओ मान्ता खेःतो । ह्यात् मान्तालम्कायःमा ओउःइ आन बयःउतो दीन्का दीन् ओउःइ परमेस्वरकायः आन भाहती तोओ खेःतो । ३-४ ओहाडःसैको यात्दीन्हाडः न्हीदीड्कोः सुम् बजेहाडः ओउःइ माडःखाहाडः परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयः थाओ पेतोलेः

च्यवःआकान् । ओहाडःसैको ओउः ल्होकओमयः ओउःकःताड्
वाड्ती “अ करनीलीयस्य” त दाय्हती गोत्उतो ती करनीलीयस्पाय्
ओउःकः रैती योती “दोह्लो प्रभु” त दाय्हती त्याड्आ । “लौ
नाड्कोः तेओ कुरा सायःतीमा नाड्कोः पेओ जाड्हओ काम्लम्
च्यवःतीमा नाड्कुस् परमेस्वर आन मोलेःनाः । ५ द्याह् यात्चाक्
सीमोन् पत्रुस् त तोओ गोत्साकायः नाड्कोः मान्तालम्कोः यात्-
नीस्चाक् जोपा सहरताडः ल्होकउ दा । ६ ओउः वानःसा खेःओ
पत्रुस्पाय् द्युम्मालो तीःकोः चीनःसै मुओ सीमोन् सर्की त तोओकोः
कीम्हाडः मुनाः” त दाय्हती ओउः ल्होकओमयःइ तोआथै । ७ एत
तोआक्तीको ओउः परमेस्वरकोः ल्होकओमयः पाय्हआ । ओउः
ल्होकओमयः पाय्हआक्तीको करनीलीयस् त तोओइ नीस्चाक्
काम् जाड्हओ नोकरीनीस्मा यात्चाक् लयःकोः काम् जाड्हओ
परमेस्वरकायः भाहओ सीपाहीकायःमा गोत्आकान् । ८ गोत्आक्-
तीको सबै ओउः ल्होकओमयःइ तोओ कुरा स्यान्ती तोती ओउः
सुम्चाक्कायः जोपा सहरताड् ल्होकआथास ।

९ ल्होकआक्तीको उनम्हकोः स्याड्हलो ओउःमयःखे
जोपाताड् दाह्खेःतोक् बेलाहाडः पत्रुस्खे न्हीदीड्हाडः कीम्कोः
त्यावःअ आड्गन्ताड् परमेस्वरकायः तोलाड् लन्हआ । १० ओहाडः
न्याम् दोपारे स्यावओहाडः लन्हती मुती पत्रुस् योड्क्रायओ खेःतो ।
ओहाडःसैको ओउःकायः जेःगा स्वाड्ती मुमुबालेहाडः ओउःइ
माडःखा च्यवःआकान् । ११ ओहाडःसै ओउः माडःखा च्यवःतोक्-
हाडः फेल्बाड् ओड्हती ओउःसै लाइ चार् चोड्हाडः छुःती गम्ओ
लावःलो लेखा साःताड् क्लाःओ च्यवःआकान् । १२ ओउः क्लाःओ
लावःहाडः सबै साःहाडः वाहओमयःमा वाःलम्मा मुओ खेःतो ।
१३ एत च्यवःती “लौ पत्रुस्य इमयःकोः सात्ती जेःउ दा” त
दाय्हतीताडः पत्रुस्इ हाव्नयः सायःआकान् । १४ इत सायःआक्-
तीको “खेःल प्रभु इलो खेःओ ऐन्इ जेःसा ताक्मालो जात्लम्पाय्
डाइ गलमा जवती भयान्ते जेःडल” त दाय्हती त्याड्आ ।
१५ “दोह्खेलो थोकलम् परमेस्वरइ ‘पेनाः’ त तोलेःनाः ओउःकायः
नाड्इ ‘पेल’ त तोसा स्याव्ल” त दाय्हती फेरीलेः दाय्हआ । १६ सुम्

पल्लकायः उत स्याव्आ ओहाडःसैको सुम् पल्ल स्याव्आक्ती ओउः
लावःहाडः मुओ थोक्लम्कायः सबै त्यावःताड् द्यान्हती लनःओ
खेःतो ।

१७ ओहाडःसैको एत माडःखा च्यवःआक्तीको “इपाय्
दोह् तापनाः” त पत्रुस् ल्हुड्हाडः म्हरतो ओउःत म्हरओ कुसब्रक्त
करनीलीयसइ ल्होक्ओ सुम्चाक् सीमोन्कोः कीमताड् दाह्-
आकाय् । १८ दाह्आक्तीको “लौ इहाडः सीमोन् पत्रुस् मुनाःया
मुलया” त दाय्हतीताडः गोःती वह्त्आकानी । १९ ओउःमयः गोः-
तोक् बेलाहाडः पत्रुस्पाय् माडःखाकोः कुरा ल्हुड्हाडः लाय्ती मुओ
खेःतो । “लौ सुम्चाक्इ नाड्कायः बोडःती दाह्ती मुनै । २० चीड्ती
ग्ल्युड्हाक्तीको ओउःमयःकुस् गतमा म्हरमाःत आल्अ । ओउः
मान्तालम् डाइलेः ल्होक्आलाडःसु बा” त दाय्हती परमेस्वरकोः
ग्वालामःइ तोआथै । २१ एत तोओ सायःआक्तीको पत्रुस्
ग्ल्युड्हाक्ती ओउःमयःकायः क्रुस्ती “नीड्इ क्रुस्सा बोडःओजा डा
लेःआः बा । दोह् हायःलाड् वाड्तेःआकाय्” त दाय्हती पत्रुसइ
वह्त्आथास । २२ “यात्चाक् सीपाहीकोः कप्दन करनीलीयस् त
तोओइ ल्होक्आताडी । ओउःपाय् आन पेओ परमेस्वरकायः
भाक्ती तोओ मान्ता लेःआः । इतलेः सबै सीजारीयाकोः यहुदीलम्इ
चीःती करनीलीयस्कायः लुड्ती तोनानी । ओहाडःसै ओउःकःताड्
यात्चाक् परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयः थाती ‘लौ नाड्इ जोपाहाडः
मुओ सीमोन् पत्रुस्कायः गोत्लाड् ल्होक्उ दा । गोत्ती वानःआक्-
तीको ओउःकोः कुरा पेतोलेः सायःनु’ त दाय्हती ओउः ल्होक्-
ओमयःइ तोताडःआथै । ओउःत भ्यान्ते डीइ नाड्कायः गोत्लाड्
दाह्आलाडी” त दाय्हती ओउः सुम्चाक्इ पत्रुस्कायः छ्यानःआथै ।
२३ एत छ्यानःओ सायःआक्तीको “लौ उया इ कीम्हाडः डाकुस्
मुआक्न” त पत्रुसइ दाय्हती तोआथास । तोआक्तीको ओउःमयः
पत्रुस्कुस् जेःती दोह्आक्तीको एनःआकाय् ।

ओहाडःसैको न्याम् थोड्आ । न्याम् थोड्आक्तीको पत्रुस्
च्योक्ती ओउः सुम्चाक्कुस् आल्आकाय् । ओउःमयःकुस् यात्-
नीस्चाक् जोपा सहरकोः येसुकायः ड्हाम्ओलम्मा आल्आकाय् ।

२४ ओहाडःसैको आल्दा आल्दा उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः
सीजारीया सहरताड् दाह्आकाय् । ओउःमयः दाह्तोक् बेलाहाडः
पत्रुस् त्याक्साकायः करनीलीयस्पाय् ल्युड्हती मुओ खेःतो । ओउःइ
लयःकोः मान्तालम्मा साथीलम्कायःमा गोत्ती सबै करनीलीयस्कोः
कीम्ताड् हुम्ती पत्रुस् रोम्ती त्याक्साकायः मुआकाय् ।
२५ ओहाडःसैको पत्रुस् दाह्ती कीम्हाडः पोक्खेःतोक् बेलाहाडः
करनीलीयस् ओउःकःताड् वाड्ती द्यव्ताकायःलो लेखा पत्रुस्कायः
बाःती स्यवथातो २६ एत पत्रुस्इ च्यवःती “छ्वो चीड्अ । डामा
मान्ता लेःआः ड बा” त ओउःकायः दाह्ती तोआकान् । २७ इत
तोतोक्हाडः कोथाहाडः पोक्ती पत्रुस्इ नाःतो हुम्ओ मान्तालम्
च्यवःआकान् । २८ ओउः हुम्ओ मान्तालम् च्यवःती “लौ डी यहुदी
जात्लम्पाय् अरु यहुदी खेःमालो जात्लम्कुस् ल्याव्हकाय्सामा
स्याव्ल ओउःमयःकोः कीम्ताड् पोक्सामा स्याव्ल त जवनाडःसु ।
एत नीड्इ चीःतेःनानी बा । डामा एत जवडोतो ‘एत हायःसा स्याव्ल
नाड्कुस् सबै मान्तालम् धारलेःनै सुकायःमा “ब्लाय्क्सीःओ” त
नोःलाम्’ त डाकायः परमेस्वरइ स्यान्आताडः । २९ ओउःत खेःओ
नाड्कःताड् गोत्ओहाडः डा गतमा म्हर्माःत वाड्आलाडः । इतलेः
डा दाह्ती वाड्आलाडः । लौ द्याह् तोनाड्स दा डाकायः इहाडः
दोह् हायःलाड् वानःतेःआनाड्स” त ओउः हुम्ओ मान्तालम्कायः
पत्रुस् दाह्ती तोआथास । ३० “लौ क्याम्नम्हाडः न्हीदीड्कोः सुम्
बजे स्याव्तोक्हाडः डाइ परमेस्वरकायः तोती मुडोतो रोमो तोकोलेः
डाइ भाम्तो थोड्ओ नाय् लावओ मान्ता डाकःहाडः द्याड्तो
चीड्ओ च्यवःआलाडः । ३१ ओउःत च्यवःतोक्हाडः ‘अ कर-
नीलीयस्य नाड्इ परमेस्वरकायः भाह्ती तोओ कुरा सायःतीमा
नाड्इ ह्यात्कायः बयःओ काम् च्यवःतीमा परमेस्वर म्रोतीलेः मुनाः ।
३२ लौ नाड्इ सीमोन् पत्रुस् त तोओ गोत्ती वानःसाकायः जोपा
सहरताड् ल्होक्उ दा । ओउःपाय् सीमोन् त तोओ सर्कीकोः
कीम्हाडः द्युम्मालो तीः द्याड्तो द्याह् मुलेःनाः’ त दाह्तीपाय्
ओउः मान्ताइ तोआताडः । ३३ एत तोआक्तीको डाइ रेन्ह्तोलेः
नाड्कायः गोत्साकायः ल्होक्डोतो नाड् द्याह् भालातेःआः

बाङ्तेःआ बा । लौ द्याह् प्रभुइ नाङ्कायः तोसा बयःओ कुरा सायःसाकायः डी सबै परमेस्वरकोः मीक्हाङः हुमतीलेः मुनाडी” त दाय्हती करनीलीयस्इ तोआथै ।

३४ ओउःत तोआक्तीको “दोङ्सीलेः परमेस्वरइ सुकायःमा घाराङ्लेः रापनाःथास । इतलेः डाइ द्याह् पेतोलेः चीःनाङः । ३५ सुसुइलो परमेस्वरकायः भाहती तोमाचानी ओउःकोः काम् पेतो जाङ्हमाचानी ओउःकायःलेः परमेस्वरइ मोतीलेः सायःनौ बा दोह् जात् खेःयाकायःमा ओउःकायःलेः मोतीलेः सायःनौ । ३६ लौ परमेस्वरइ डी इस्नाएली मान्तालम्कायः तोओ कुरापाय् नीङ्इ चीः-तेःनानी यादो । सबै जात्कोः प्रभु येसु खीस् त तोओलेः परमेस्वरकोः पेओ ल्हुङ् धोमाय्ताक्ओ नोःराय् थोल्हती तोलाङ् ल्होकओ खेः-तो । ३७ युहना त तोओइ गालीलहाङः बाप्तीस्मा स्यान्ओहाङःसै इ इस्नाएल् देसहाङः स्यावओ ताङ्हओ कुरामा नीङ्इ चीःतेःनानी यादो । ३८ ओउः बेलाहाङः नासरेत् गाव्सै वाङ्ओ येसु त तोओकायः परमेस्वरइ लयःकोः ग्वालामःमा ग्वम्मा दोःताक्आथै । परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआक्तीको येसु आन पेतो हायःती इःताङ् उःताङ् आल्ती जीक्ओ मान्तालम्मा लान्इ डायःओ मान्तालम्कायःमा स्याक्ताक्ओ काम् जाङ्हओ खेःतो । ३९ ओउःइ यरुसालेम् सहरहाङः यहुदीया देसहाङः जाङ्हओ काम्लम् डीइ लयःकोः मीक्इलेः च्यवःती दोङ्सीलेः तोनेःनाङ्स । ओहाङःकोः मान्तालम्इ येसुकायः चुम्ती क्ल्याय्ओ सीङःहाङः योकोःती सात्-थातो ४० ओउः सात्ओ दीन्कोः चीत्सैलोहाङः ओउःकायः परमेस्वरइ सीओसै च्योक्ताक्आथै । येसु सेलः स्यावआक्तीको ओउःकायःपाय् परमेस्वरइ मान्ताकःताङ् वानःती छ्यानःआथास । ४१ सबै मान्तालम्कायः छ्यानःओ खेःल सुसुकायः परमेस्वरइ ड्हा छ्युङ्हओ खेःतो ओउःकायःलेः ह छ्यानःआताडी । फेरी ओउः येसु च्योक्ती छ्यानःओ बेलाहाङःपाय् डीइ ओउःकुस् जेःगा जेः-आलाङःसु तुङ्गा तुङ्माआलाङःसु । ४२ ओहाङःसैको ‘लौ डाकोः पेओ कुरा सबैलम्कायः तोनु दा’ त डीकायः येसुइ तोआताडी । ‘ओउः येसुपाय् सबै सीओ मान्ताकायःमा सेलः मुओ मान्ताकायःमा

सु पेओ खेःतो सु पेमालो खेःतो त कुरा तय्छनःती सायःसाकायःमा तातसाकायःमा इ येसुकायःलेः परमेस्वरइ छ्युड्हआथै' त डीइ तोसा खेःनाडी । ४३ 'सुसुलो येसुकोः कुरा ड्हाम्चानी ओउः मान्ताकोः रेवओ काम्लम् परमेस्वरइ येसुकोः मय्डइलेः क्युम्हताक्ती वाय्नौ' त उय्हलेहाडःसै परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालम्इ लेखआकानी बा" त दाय्हती हुम्ओ मान्तालम्कायः पत्रुसइ तोआथास ।

४४ पत्रुस् इतलेः स्यान्ती तोतोबालेहाडः ओउः सायःती मुओ मान्तालम् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआकाय् । ४५-४६ परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआक्तीको ओउःमयः थे थे भासा नोःती परमेस्वरकायः लुड्ती तोती मुआकाय् । एत च्यवःती पत्रुस्कुस् वाड्ओ यहुदी जातकोः येसुकायः ड्हाम्ओलम् आन ग्याड्हआकाय् "इ यहुदी जात् खेःमालो मान्तालम्कायःमा परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआनाः रैस" त ग्याड्हती नोःकाय्आकाय् । ४७ "लौ डी यहुदी जातलो लेखालेः इ रोमी जातकोः मान्तालम्मा परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःनै । द्याह् इमयःकायःमा तीःइ बाप्तीस्मा जाड्हसा स्यावनाः माःर । बाप्तीस्मा बयःओ त्याःसा स्याव्ल रैस" त पत्रुस् दाय्हती दाय्हआ । ४८ "लौ करनीलीयस्कायःमा ओउःकोः मान्तालम्कायःमा येसुकोः मय्ड पेहती बाप्तीस्मा जाड्हपाःथास" त दाय्हती पत्रुसइ तोआकान् । एत तोआक्तीको ओउः मान्तालम्इ बाप्तीस्मा त्याक्आकानी । बाप्तीस्मा त्याक्आक्तीको "लौ डीकुस् चारपास् दीन्च्युक्कायः मुन" त दाय्हती भयान्ते पत्रुस्मा ओउःकोः साथीलम्मा करनीलीयस्कुस् चारपास् दीन्कायः मुआकाय् ।

११ १ करनीलीयस्कुस् पत्रुस् साथीचोड् मुआकाय् ओहाडः-सैको "यहुदी खेःमालो जातलम् परमेस्वरकोः कुरा ड्हाम्-नानी" त दाय्हओ यहुदीया देस्हाडः मुओ येसुकोः छ्युड्हओमयःमा अरु ड्हाम्ओलम्इमा सायःआकानी । २ ओउः मान्तालम्कःहाडः यातनीस्पाय् "यहुदी खेःमालो मान्तालम् डी यहुदी मान्तालम्लो लेखा पुन् तातओ चीन्ह त्याक्सा खेःतो" त दाय्हती मुओ खेःतो । ओहाडःसैको पत्रुसलम् यरुसालेम्ताड् पाय्हती वाड्तोकहाडः ओउः-मयःइ पत्रुस्कायः जान्आकानी । ३ "नाड्कायःपाय् 'यहुदी जातकोः

चीन्ह त्याकमालो मान्तालमकुस् ल्याव्हकायतीताडः जेःतेःआकान्
त सायःआलाडःसु । इपाय् दोह् दोह् कुरालो” त जान्ती तोथातो
४ ओउःत भयान्ते पत्रुसइ सबै कर्नीलीयस्कोः कुरा छ्यानःआथास ।
५ “जोपा सहरताड् आलती मुतोक्हाडः डा परमेस्वरकायः तोती
मुडोतो माडःखाहाडः आन घोक्ओ लावःलो लेखा चार् चोड्हाडः
लाइ छुःतो लाड्कासै क्लाःओ च्यवःआलाडः । ६ ओहाडःसैको
पेतो योती भीत्रहाडः सबै साःहाडः वाहओमयःलम् स्याःलम् जाःलम्
कुच्युरुडःलम् वाःलम् सबै इमयःकोः जातलम् च्यवःडोतो । ७ ओउः
योती मुतोक्हाडः ‘अ पत्रुस्य इमयःकोः यातनीसज्योः सातती जेःउ
दा’ त दाय्हती डाइ हाव्नयः सायःआलाडः । ८ ‘खेःल प्रभु इलो
खेःओ ऐन्इ जेःसा ताकमालो जातलम्पाय् क्रीसीःओ जातलम्पाय्
डाइ गलमा जवती जेःडल’ त त्याड्डोतो ९ ‘लौ इलो लेखा
परमेस्वरइ “पेनाः” त तोओ थोक्लमकायःपाय् नाड्इ “पेल” त
तोसा स्याव्ल’ त फेरीलेः ओउः हाव्नयः दाय्हओ सायःआलाडः ।
१० सुम् पल्ल इतलेः स्याव्आ ओहाडःसैको ओउः सबै वाहओमयः-
कायः त्यावःताड् द्यानःती लनःओ खेःतो । ११ ओहाडःसैको
त्यावःताड् लनःओ कुस्ब्रक्त डा मुओ कीमताड् सुम्चाक्
सीजारीयासै ल्होक्ओ मान्तालम् दाहती वाड्इतो । १२ ‘लौ इमयः-
कुस् गतमा म्हरमाःत आल्अ दा’ त दाय्हती परमेस्वरकोः ग्वालामःइ
तोआताडः । एत तोआक्तीको डामा इ छजन साथीलम्मा ओउः
सुम्चाक्कुस् सीजारीयाताड् आल्आलाडी । आलती ओउः रोमी
जातकोः मान्ताकोः कीमताड् दाहती वाड्ती पोक्डीतो ।
१३ ओहाडःसैको ओउः मान्ताइ लयः च्यवःओ कुरा सबै तोती
ल्हाक्ती छ्यानःआताडी ‘लौ डाकोः कीमहाडः यातज्योः लाड्-
कामयः च्यवःडोतो “लौ नाड्इ जोपा सहरताड् सीमोन् पत्रुस् त
तोओकायः गोत्लाड् ल्होक्उ दा । १४ गोत्आक्तीको नाड्कायःमा
नाड्कोः कीमकोः मान्तालमकायःमा सीमोन् पत्रुसइ रेव्भ्याड्कायः
क्युम्हताक्ओसै दलताक्सा कुरा स्यान्ती तोतेःनै” त दाय्हती ओउः
लाड्कामयःइ तोआताडः रैस’ त दाय्हती ओउः रोमी मान्ताइ
डीकायः छ्यानःआताडी । १५ छ्यानःआक्तीको डाइ स्यान्ती

तोखयःतोक्हाडः ओउः कीम्हाडः हुम्ती सायःओ मान्तालम् डी
 अनम्हलो लेखालेः ओउःमयःमा परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआकाय् ।
 १६ एत च्यवःती 'युहनाखेइ तीःइ बाप्तीस्मा जाड्हथासतो नीड्-
 खेकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बाप्तीस्मा जाड्हतेःनै' त येसुइ ड्हा
 तोओ कुरा गीलआलाडः । १७ एतलेः डीइ प्रभु येसु खीस्कायः
 ड्हाम्तोक् बेलाहाडः दोःओ परमेस्वरकोः ग्वालामःपाय् ओउः यहुदी
 खेःमालो मान्तालम्कायःमा परमेस्वरइ दोःताक्आथास । ओउः त
 खेःओ डाइ परमेस्वरकायः त्याःती तोसा खाय्आक्डल" त दाय्हती
 येसुकोः छ्युड्हओमयःकायःमा अरु ड्हाम्ओलम्कायःमा पत्रुसइ
 छ्यानःती तोआथास । १८ ओहाडःसैको इ कुरा सायःआक्तीको
 ओउःमयःइ पत्रुस्कायः जान्ओ फेती परमेस्वरकायः लुड्ती
 तोआकानी "लौ इत हायःती अरु अरु जात्कोः मान्तालम्इ रेव्तो
 हायःओ फेनानी त खेःया परमेस्वरइ ओउःमयःकायःमा गलमा
 द्योक्मालो जीडः दोःताक्आथास" त दाय्हती परमेस्वरकायः
 भाह्ती तोआकानी ।

१९ ओउःमयः परमेस्वरकायः भाह्ती तोआकानी ओहाडः-
 सैको स्तीफन्कायः सात्ओ बेलाहाडः अरु येसुकायः ड्हाम्ओलम्
 रुनःधती क्रव्ती यात्नीस्खे फोनीस्या देस्ताड् आल्आकाय् । अरुखे
 क्युप्रस् देस्ताड्मा अन्तीयोक् देस्ताड्मा आल्आकाय् । आल्तोक्
 बेलाहाडः ओउःमयःइ येसुकोः पेओ कुरा यहुदी जात्कोः मान्तालम्-
 कायः भुड्आले तोआकानी । २० ओउःमयःपाय् यहुदी जात्कोः
 मान्तालम्कायः तोनीतो यात्नीस् अरु क्युप्रस् त तोओ देस्कोः
 मान्तालम्मा क्युरीनी देस्कोः मान्तालम्मा अन्तीयोक् सहरताड्
 दाह्ती वाड्ती एलेनी भासा नोःओ मान्तालम्कायःमा प्रभु येसुकोः
 कुरा तोआथास । २१ ओउःमयः परमेस्वरकोः ग्वम् दोःती स्यान्ती
 तोतीलेः नाःतो एलेनी भासा नोःओलम्इ प्रभु येसुकोः कुरा ड्हाम्ती
 जाड्हआकानी । २२ ओहाडःसैको "अन्तीयोक्हाडः नाःतो एलेनी
 भासा नोःओलम्इ ड्हाम्नानी" त दाय्ह्आ यरुसालेम्हाडः मुओ
 येसुकायः ड्हाम्ओलम्इ सायःआकानी । ओउःत सायःआक्तीको
 ओउः अन्तीयोक्कोः ड्हाम्ओ मान्तालम्कःताड् ओउःमयःइ

बर्नाबास् त तोओ ल्होक्आकानी । २३ ओहाडःसैको अन्तीयोक्
 सहरताड् दाह्ती वाड्आक्तीको “परमेस्वरइ ओउःमयःकायः आन
 पेतो जाड्हआथास” त च्यवःती बर्नाबास्पाय् आन चोडाय्ओ
 खेःतो “लौ इ प्रभु येसुकोः कुरा फेमाःत ल्हुड् फुस्तीलेः ड्हाम्नु दा”
 त दाय्हती बर्नाबास्इ लव्हती तोआथास । २४ बर्नाबास् त
 तोओपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः आन दोःती परमेस्वरकोः कुरा पेतो
 ड्हाम्ती जाड्हओ खेःतो ओउःत भयान्ते ओउः अन्तीयोक् मुतोक्-
 हाडः नाःतो अरु मान्तालम्इ येसुकोः कुरा ड्हाम्ती सायःआकानी ।
 २५ नाःतो मान्तालम् ड्हाम्आकानी त भयान्ते “ओउःमयःकायः
 सावुल्इमा पेतो स्यान्पाःथास” त दाय्हती बर्नाबास्पाय् तारसुस्
 सहरताड् आल्ती सावुल्कायः बोडःआकान् । २६ सावुल्कायः
 बोडःती क्रुस्आक्तीको ओउःकायः बर्नाबास्इ अन्तीयोक्ताड्
 वानःआथै । ओहाडः ओउः नीसचाक्इ अन्तीयोक्कोः ड्हाम्-
 ओलम्कुस् यात् बरसच्युक्कायः याक्ती नाःतो मान्ताकायः स्यान्-
 आथास । फेरी इ अन्तीयोक् सहरहाडः अरु थाव्कोः ड्हाम्सैलेः येसु
 खीस्कायः ड्हाम्ओमयःकायः “खीस्त्यान्” त मय्ड्आथास ।

२७ ओहाडःसैको यात्नीसचाक् लोने स्याव्सा कुरा
 छ्यानःओ येसुकायः ड्हाम्ओलम् यरुसालेम्सै आल्ती अन्तीयोक्-
 ताड् दाह्आकाय् । २८ ओउःमयःकःहाडः यात्चाक् आगाबस् त
 तोओ चीड्ती “लौ इ ल्हाव्हदैबाड्हाडः लोन्हते जोक्तो अनीकाल्
 वाड्लेःनाः” त दाय्हती परमेस्वरकोः ग्वालामःइ चीःताक्ओ कुरा
 तोआथास । ओउः अनीकाल् लोन्हते क्लाव्दीयस् राजाकोः मुतोक्-
 हाडः स्याव्आ । २९ ओहाडःसैको इ कुरा सायःती ओउः
 अन्तीयोक्कोः येसुकायः ड्हाम्ओमयःइ “लौ लःलयःकोः नाःजम्-
 च्युक् यरुसालेम्हाडः मुओ ड्हाम्ओमयःकायः पैसा ल्होक्पाः” त
 दाय्हती होम्काय्आकाय् । ३० ओउःत होम्काय्आक्तीको पैसा
 हुम्ती वानःआक्तीको बर्नाबास्कायःमा सावुल्कायःमा ल्हा-
 आथाच । ओउः पैसापाय् ओउःनीसइ यरुसालेम्ताड् लात्ती आल्-
 आकाच । ओहाडःसैको दाह्आक्तीको ओहाडःकोः येसुकायः
 ड्हाम्ओलम्कोः थालवःपालम्कायः ओउः पैसा बयःआकाचु ।

१२ १ ओहाडःसैको ओउःतोकहाडः हेरोद् त तोओ राजाइ ओउः येसुकायः ड्हाम्ओलम्कायः यात्नीस्कायः पेमालो हायःसा बोडःआकान् । २ युहनाकोः पुः याकुब् त तोओकायः चुम्ती ओउःकायः हेरोद्इ च्युपेइ पाल्ती सात्ताक्आथै । ओउःत हायः- आक्तीको याकुब्कायः “सात्आकानी” त चीःती यहुदी मान्तालम् मोओ खेःइतो । ३ यहुदी मान्तालम् मोती मुनै त भयान्ते हेरोद् राजाइ पत्रुस्कायःमा चुम्ताक्आथै । ओउःकायःपाय् यहुदीलम्कोः लाड् जेःओ छ्यात्कोः दीन्हाडः चुम्ओ खेःतो । ४ चुम्आक्तीको लोने ओउः छ्यात्कोः दीन् पुत्आक्तीको पत्रुस्कायः “सबै मान्तालम्कोः मीक्हाडः सात्चाडः” त दाय्हती म्हरती हेरोद् राजाइ ओउःकायः भ्याल्खानहाडः काती गम्आथै । काती गम्आक्तीको चार चारजन सीपाहीलम् तोड्क् तोड्क् जाड्हती ओउः भ्याल्खानकोः चार खेपकायः ल्युड्हताक्सा गम्आथास । ५ भ्याल्खानहाडः राक्ती गम्तोक् बेलाहाडः अरु येसुकायः ड्हाम्ओलम्इ “लौ पत्रुस्कायः सात्ताक्लाम् फेताक्पाःथै” त दाय्हती परमेस्वरकायः आन तेती तोआकानी ।

६ ओहाडःसैको पत्रुस्कायः सात्सा खेःओ दीन्हाडः याह्- दीड्हाडः पत्रुस्पाय् साड्लाइ पानःओलेः नीस् सीपाहीकोः पीसहाडः एनःती मुओ खेःतो । ओउः भ्याल्खानकोः धोकालम्हाडः ओउः चारजन सीपाहीलम् ल्युड्हती मुइतो ७ रोमो तोकोलेः ओउः भ्याल्खानकोः कोथा आन थोड्तोलेः स्याव्आ फेरी यात्चाक् परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयः पत्रुस्कःहाडः थाती वाड्आ । थाती वाड्आक्तीको ओउः ल्होक्ओमयःइ पत्रुस्कायः कीसहाडः घान्ती म्हाड्थातो ती पत्रुस्कोः साड्ला फास्ती ग्लेःआ । ८ साड्ला ग्लेःआक्तीको “लौ रेन्ह्तोलेः नाय् लावती जुत्ता दुप्स” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआथै । ओहाडःसैको पत्रुस् एत हायःआक्तीको “लौ नाड्कोः क्रमःनाय् क्रमःती डाकायः गुल्हची” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयः भ्याल्खानकोः बाहीरताड् स्यालःती ग्ल्युड्हआ । ९ ओउःकायः गुल्हती पत्रुस्पाय् पेतो म्ग्रामाःत माडः- खाहाडः हायःओलो लेखा ग्ल्युड्हती वाड्आ । १० ग्ल्युड्हती

वाङ्ती ओउः नीःनीसज्योः ल्युङ्हओ सीपाहीलम्कःहाङः च्योल्ती
बाहीरहाङः मुओ फालाम्कोः दुवारताङ् दाह्आकाच । दाह्आक्-
तीको ओउः दुवार लयःलेः फोल्ती ओउःनीस्पाय् सहरकोः रोत्हाङः
दाह्ती वाङ्आकाच । ओहाङःसैको ओउः रोत्हाङः आल्तोकहाङः
ओउः ल्होक्ओमयः वेङ्ती मीह्ती ज्याल्आ । ११ ओउः ल्होक्-
ओमयः ज्याल्आक्तीको पत्रुस् म्र्याती “दोङ्सीलेः परमेस्वरइ लाङ्-
कामयः ल्होक्ती डाकायः हेरोद्सै दल्ताक्आताङः बा । ओउः
यहुदीलम्इ पेमालो हायःसा बोङःओकायः परमेस्वरइ ताक्थासल” त
पत्रुस् वह्क्ती म्हर्आ ।

१२ ओहाङःसैको ओउःतोकहाङः मर्कस् त तोओकोः
आमा मरीयम् त तोओकोः कीम्हाङः नाःतो मान्तालम् पत्रुस्कायः
परमेस्वरकःताङ् तेती तोलाङ् मुओ खेःतो । १३ ओउः कीम्हाङः
दाह्ती वाङ्ती पत्रुस्पाय् द्यह्लौहाङः धाङ्ती भीत्रसै यात्चाक् रोदा
त तोओ काम् जाङ्हओ मोमःचोः धोका फोल्लाङ् वाङ्आ ।
१४ ओउः मोमःचोःपाय् वाङ्आक्तीको पत्रुस्कोः हाव्नयः सायःती
“पत्रुस् लेःआः” त द्यह्ती आन चोडाय्ती भ्यान्ते ओउःकोः ल्हुङ्
आलःआथै । ओउःकोः ल्हुङ् आलःती ब्लाङ्ह फोल्सा म्हेःती
भीत्रलेःताङ् द्यान्ह्ती “लौ पत्रुस्लेः बाहीरहाङः मुनाः रैस” त सबै
हुम्ओलम्कायः तोआथासतो १५ “ओउःलेः खेःलया नाङ्इ ब्रःती
सायःओतेःआः” त द्यह्ती ओउःमयःइ इहाम्थाल । “दोङ्सी
ओउःकोः हाव्नयः लेःआः सायःआलाङः बा” त द्यह्ती ओउः
मोमःचोःइ फेरी तोथासतो “खेःल ओउःकोः रीः थाती वाङ्आ
यादो” त द्यह्ती अरुलम् त्याङ्आकाय् । १६ ओहाङःसैको पत्रुस्
बाहीरताङ् धाङ्ती मुधाङ्ओ त भ्यान्ते यात्नीस्चाक् आल्ती
ब्लाङ्ह फोल्तोकहाङः पत्रुस्लेः मुओ च्यवःआकानी । ओउःकायः
च्यवःआक्तीको ओउः भीत्रहाङः मुओ मान्तालम् आन
ग्याङ्हआकाय् । १७ ओहाङःसैको ओउःमयः नोःसा ताक्माःत “लौ
डाकायः प्रभुइ भ्याल्खानसै दल्ताक्ती वानःआताङः” त द्यह्-
तीताङः पत्रुस्इ सबै मेसलो स्याव्ओ कुरा ल्हाक्ती छ्यानःआथास ।
छ्यानःआक्तीको “द्याह् इ कुरा येसुकोः हौ याकुब्कायःमा अरु

डीकोः मान्तालम्कायःमा छ्यानःती तोनु दा” त दाय्हती पत्रुस् ओउःमयःकः वेड्ती अरु थाव्ताड् आल्आ । १८ पत्रुस्खे अरु थाव्ताड् आल्आ ओहाडःसैको न्याम् थोड्आक्तीको पत्रुस्कायः “गाःताड् आल्आ” त दाय्हती ओउः सीपाहीलम् ओउःकायः बोडःती नोःकाय्आकाय् । १९ “ओउःकायः वेःताड् डोय्ताड् पेतो बोडःनु दा” त दाय्हती हेरोद् राजाइ हुकुम् बयःथासतो पत्रुस्कायः च्यवःसा जुगाड् खाय्नीली । ओउः ड्हा राक्ती गम्ओ पत्रुस्कायः च्यवःसा खाय्नीली त भयान्ते पत्रुस्कायः ल्युड्हती गम्ओ सीपाहीलम्कायः हेरोद् राजाइ सात्ताक्आथास । सात्ताक्आक्तीको लोन्ते हेरोद् राजा यहुदीया देस् फेती सीजारीयाहाडः याक्आ ।

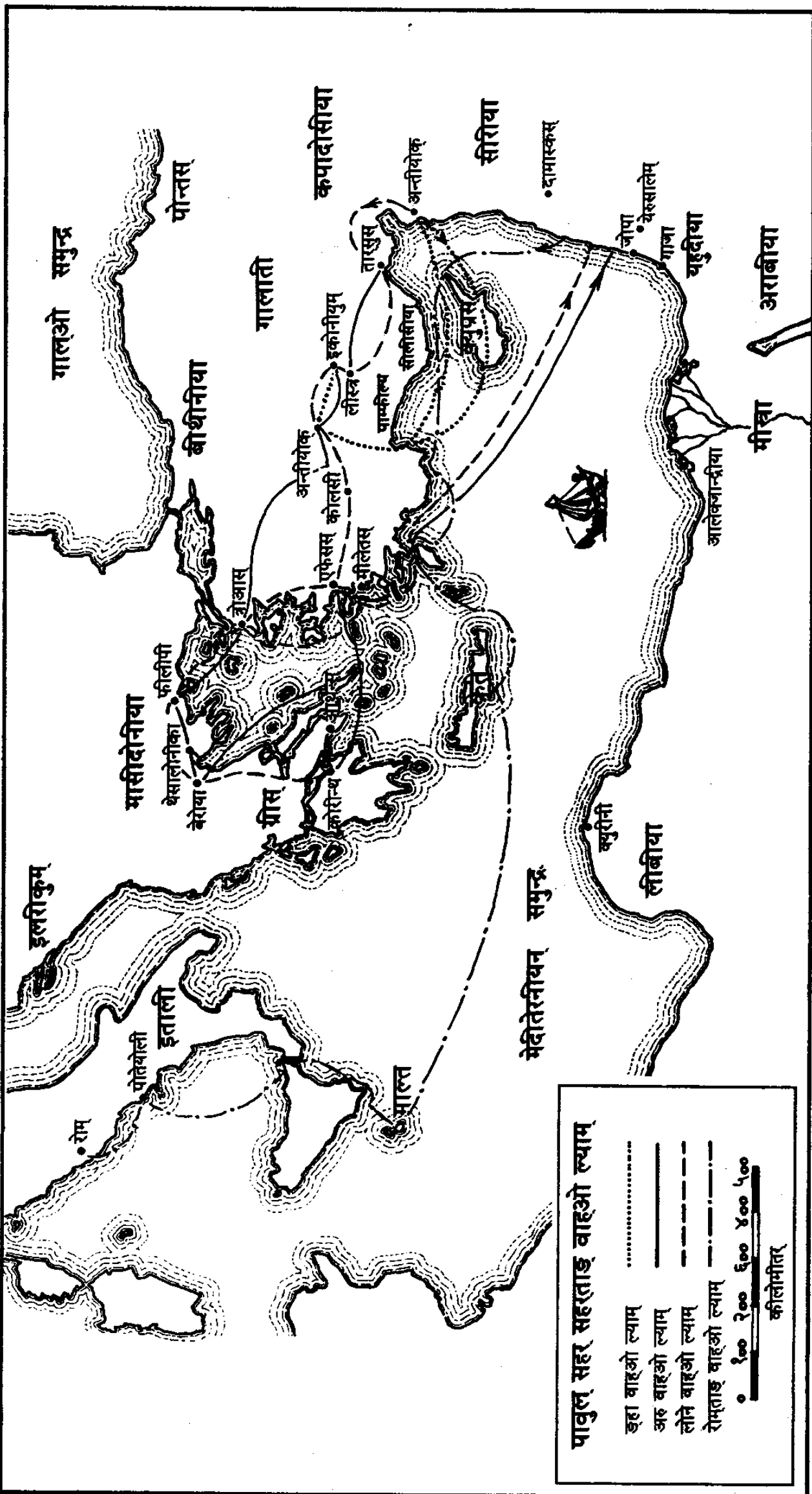
२० ओहाडःसैको तायर् सीदोन् त तोओ नीस् सहरकोः मान्तालम्कः हेरोद् राजा ल्हुड् मल्ह्तो स्याव्ओ खेःतो । हेरोद् राजा ल्हुड् मल्ह्तो स्याव्ती भयान्ते “लौ डी मान्तालम्कः हेरोद् राजा ल्हुड् मल्ह्तो मुसा स्यावल । ओउःकोः देस्हाडः डीकोः चुय्लम् जेःगालम् लेःसा खेःतो” त दाय्हती ओउः सहरनीस्कोः मान्तालम् नोःकाय्ती त्योम्काय्ती ओउःमयः हेरोद्कुस् ब्राड्साकायः ओउःकः-ताड् नोःलाड् वाड्आकाय् । ओउःमयः नोःलाड् वाड्तोक् बेलाहाडः यात्चाक् ब्लास्तस् त तोओ राजाकोः दरबालकोः ताड्हओ मान्ताकुस् होम्ती “लौ हेरोद् राजाकुस् ब्राड्साकायः डी नोःकाय्सा दोःताक्ताडी दा” त दाय्हती तोआथै । तोआक्तीको ओउः सहरनीस्कोः मान्तालम्कायः हेरोद् राजाकुस् नोःकाय्सा दीन् गम्आथास । २१ ओहाडःसैको ओउः दीन्हाडः हेरोद्इ ओउःकोः पेओ राजाकोः नाय्लम् लावती ओउःकोः राजाकोः च्युडःओ थाव्हाडः च्युडःती हुम्ओ मान्तालम्कायः भासन् कुरा तोआथास । २२ ओउःकोः भासन् कुरा सायःआक्तीको “इपाय् मान्ताकोः हाव्-नयः खेःल इस्वरकोः हाव्नयः लेःआः बा” त दाय्हती हुम्ओ मान्तालम्इ सोतो गोःआकाय् । २३ ओउःत गोःओ कुस्ब्रक्त हेरोद् राजाकायः परमेस्वरइ “इपाय् डाकायः लुड्मामाःत म्रोताक्मामाःत लयःकोः नेह्रो ओरताक्नाःस रैस” दाय्हती यात्ज्योः लाड्कामयः

ल्होक्ती ओउःकायः स्वाप्ताक्आथै । स्वाप्आक्तीको हेरोद्
 राजाकोः आड्हाडः पेः पोक्ती सीताक्आथै । २४ ओउःतलेः हेरोद्
 राजाखे सीती वाय्ओ खेःतो परमेस्वरकोः कुरा सायःओ ड्हाम्ओ
 मान्तालम्खे न्हाड्तोलेः लामःतीलेः ब्याव्आकाय् येसुकोः कुरामा
 न्हाड्तोलेः थोल्हती तोआकानी । २५ ओहाडःसैको बरनाबास् त
 तोओमा सावुल् त तोओमा येसुकोः कुरा स्यान्ती स्वाय्आक्तीको
 ओउःनीस् मरक्स् त तोओ लातती वानःती येरुसालेम्ताड् पाय्ह-
 आकाय् ।

१३ १ ओहाडःसैको अन्तीयोक् सहरकोः येसुकोः ड्हाम्-
 ओलम्हाडः पासजन लोन्ते स्याव्सा कुरा छ्यानःसा चीः-
 ओमा स्यान्ओ मान्ता खेःइतो । यातज्योःखे बरनाबास् त तोओ
 खेःतो । यातज्योःखे गालओ सीमोन् त मय्डओ खेःतो । यात्चाक्खे
 क्युरीनी देस्सै वाड्ओ लुसीयस् त तोओ खेःतो । यात्चाक्खे मनएन्
 त तोओ ओउःलेः हेरोद् राजाकोः दरबाल्हाडः स्यास्ओ खेःतो ।
 यातज्योः अरुखे तारसुस् सहरसै वाड्ओ सावुल् खेःतो । २ ओउःमयः
 पासजन परमेस्वरकायः भाहती तोती उपाड् काःती मुतोकहाडः “लौ
 डाइ तोओ काम् जाड्हसाकायः इनीस् सावुल् त तोओमा बरनाबास्
 त तोओमा वेड्ती गम्पाःच” त दाय्हती परमेस्वरकोः ग्वालामःइ
 तोआथास । ३ एत तोआक्तीको ओउःमयः उपाड् काःती दप्आक्-
 तीको परमेस्वरकायः तोती ओउःनीस्कायः क्रुत्इ भाम्हती दाम्ती
 ल्होक्आथाच ।

४ ओहाडःसैको एतलेः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ल्होक्ती
 ओउःनीस् सीलुसीया त तोओ देस्ताड् आल्आक्तीको ओहाडः तीः
 जहासहाडः लन्हती वाहती क्युप्रस् त तोओ तीःकोः बुम्ताड् आल्-
 आकाच । ५ तीःजहासहाडः आल्ती ओउः क्युप्रस् बुम्कोः
 सालामीस् सहरताड् दाहती वाड्आक्तीको ओउः सहरहाडः यहुदी
 मान्तालम्कोः थनःओ कीम्लम्हाडः पोक्ती ओउःनीस्इ परमेस्वर-
 कोः कुरा थोल्हती तोआकाचु । ओउःनीस्कुस् मरक्स् त तोओमा
 स्युलःती जाड्हलाड् आल्आ । ६ ओहाडःसैको ओउः तीः बुम्कोः
 देसहाडः सबै तोमःती वाहती ओउःनीस् उःसैकोः द्युम्मालो तीःकोः

पावुल् सहर सहरताइ वाहओ ल्याम्

इहा वाहओ ल्याम् .....
 अरु वाहओ ल्याम् ————
 लोने वाहओ ल्याम् - - - - -
 रोमताइ वाहओ ल्याम् — · — · —
 • १०० २०० ३०० ४०० ५००
 कीलोमीतर

छेव्हाडः मुओ पाफोस् सहरताड् दाहती ओहाडः यात्चाक् बारयेसु
 त तोओ पान्दे काम् जाड्हओ मान्ता क्रुस्आकाच । ओउः मान्ताखे
 यात्चाक् यहुदी जात्कोः मान्तालेः खेःतो । एलेनी भासाहाडः
 ओउःपाय् 'एलीमस्' त मय्ङओ खेःतो । ओउःइ परमेस्वरकोः कुरा
 पेतोलेः तोउलु ओउःइ माःती तोती छ्यानःआकान् । ७ ओउः
 एलीमस् त तोओइ क्युप्रस् बुम्कोः अन्चलादीस्कायः पान्देकोः काम्
 जाड्हओ खेःतो । ओउः अन्चलादीस् सर्गीयस् पावुलस् त तोओलेः
 ओउःखे आन व्हाय्तो चीःओ मान्ता खेःतो । ओहाडःसैको ओउः
 अन्चलादीस्इ परमेस्वरकोः कुरा सायःसा भाक्ती ओउः नीस्
 सावुल्मा बरनाबास्कायःमा गोत्आथाच । ८ ओउःनीस्कायः
 अन्चलादीस्इखे गोत्थाचतो ओउः एलीमस् त तोओ पान्देपाय्
 ओउःनीस्कोः कुरा सायःसा ग्यामाःत भ्यान्ते अन्चलादीस्कायः
 "लौ ओउःनीस्कोः कुरा पेल ओउःनीस्कायः सायःलाम् ड्हाम्लाम्"
 त दाय्हती ओउःइ कुरा ग्याताक्मालो जाड्हसा बोडःथातो
 ९ सावुल्खेइ परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती एलीमस्कायः जुरती योतो
 ती १० "नाड्पाय् सैतान्कोः चोःलेःतेः खेःतेःनाः रैस । नाड्कोः ल्हुड्
 आन पेमालो त भ्यान्ते नाड्इ माःओ कुराखे लयःलेः तोती
 परमेस्वरकोः दोड् कुराखे तोसाकायः त्याःसा बोडःतेःनौ । इच्युक
 पेओ कुराकायःमा नाड्इ गलमा 'पेल' ततेः दाय्हतेःनाः । ११ लौ
 द्याह् नाड्कायः परमेस्वरइ न्युम्हताक्तेःनाः । नाड्कोः मीक्पाय्
 नाःतो दीन्कायः राक्ताक्लेःनाः थोड्ओमा च्यवःतेःउलु" त दाय्हती
 सावुल्इ एलीमस्कायः तोआथै । सावुल् त तोओकोः अरु मय्ङ
 पावुल् खेःतो । ओहाडःसैको एत तोओ कुसब्रक्त बारयेसुकोः मीक्
 गालतो च्याक्धबलपत् स्याव्माआ ओउःपाय् सामभारती याम्भारती
 वाहती क्रुत् ज्योती लात्सा मान्ताकायः बोडःआकान् ।
 १२ ओहाडःसैको ओउः पान्देखेकायः एत स्याव्ओ च्यवःती "दोह
 दयःआ आने" त दाय्हती ग्याड्हती ओउः अन्चलादीस्खेइ प्रभु
 येसुकोः कुरा ड्हाम्आकान् ।

१३ ओउः अन्चलादीस्खेइ ड्हाम्आकान् ओहाडःसैको
 पावुल्मा ओउःकोः साथीलम्मा पाफोस् सहरहाडः तीःजहास् लन्हती

क्युप्रस् त तोआ तीःबुम् फेती पाम्फील्या देस्कोः पेरगा सहरहाडः दाह्आकाय । पेरगा सहरहाडः दाह्आक्तीको मर्कस्खेइ साथीलम्कायः वेड्ती यरुसालेम्ताड् पाय्हा । १४ मर्कस्खे पाय्हा ओउःकोः साथीनीस् पावुल्मा बरनाबास्मा पीसीदीया जील्लाकोः अरु अन्तीयोक् त तोओ सहरताड् दाह्आकाच । ओहाडः दाह्आक्तीको यहुदी मान्तालम्कोः धोओ सन्चरबार दीन्हाडः यहुदीलम्कोः थनःओ कीमताड् पोक्ती मुआकाच । १५ ओहाडः-सैको मोसाइ बयःओ ऐन्मा उय्हलेकोः परमेस्वरकायः कुरा छ्यानः-ओलम्इ लेखओ कुरामा पह्आक्तीको ओउः थनःओ कीम्कोः ताड्हाओ मान्तालम्इ पावुल् बरनाबास् नीस्कायःमा गोत्आथाच “लौ पुःनीस् नीड्जी ल्हुड् च्यानःओ कुरा मुनाः त खेःया इ हुम्ओ मान्तालम्कायः नोःनु दा” त दाय्हती ओउःनीस्कायः तोआथाच ।

१६ ओउःत तोआक्तीको पावुल् चीड्ती कृत् प्योती नोः-खयःआ “लौ इस्राएल्कोः पुःचोड् हौचोड्य अरु जात्कोः परमेस्वरकायः भ्हाह्ओलम्य द्याह् सायःनु दा । १७ डी इस्राएल् मान्तालम्कोः परमेस्वरइ डीकोः आयकानः तोकानःलम्कायः छ्युड्हती मीस्त्रा देस्ताड् आल्ती मुतोक्हाडः ओउःमयःकायः आन ब्यावताक्आथास । फेरी परमेस्वरइ लयःकोः र्वम् छ्यानःती ओउः-मयःकायः मीस्त्रा देससै फाक्ती आलःआथास । १८ आल्आक्तीको याक्गारसीःमालो देसहाडः चालीस् बरसकायः ब्याह्ती वाहतोक्हाडः ओउःमयःकोः यव्हती नोःओ कुरा ल्हुड् मल्हमाःत सायः-आकान् । १९ ओहाडःसैको कनान् देस्ताड् आलःती ओउः देस्कोः सातगोता जात्लमसै डीकोः आयकानः तोकानःलम् क्लीमःताक्ती ओउः कनान् त तोओ देस् डीकोः आयकानः तोकानःलम्कायः याक्सा बयःआथास । ओउः देसहाडः चार्सै पचास् बरसकायः ओउःमयः इतलेः याक्सा बयःआथास । २० ओहाडःसैको ओउःमयः-कायः परमेस्वरइ कुरा सायःती तात्साकायःमा हुकुम् बयःसाकायःमा ओउःमयःकोः ताड्हाओ मान्तालम् गम्आथास । लोन्ते परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ सामुएल् त तोओकोः मुतोक् बेलाहाडः २१ ‘डीकायः लयःकायः राजा गम्ताडी’ त दाय्हती डीकोः आयकानः

तोकानःलमइ परमेस्वरकः तेती तोआकानी । एत तेती तोतोक्हाडः परमेस्वरइ चालीस बरसकायः ओउः बेन्यामीन् थरकोः कीस् त तोओकोः गोयचोःचोः सावुल त तोओ ओउःमयःकोः राजा गम्-आथास । २२ चालीस बरसकायः गमथातो ओहाडःसैको परमेस्वरइ सावुलकायः पेडकलःती यातचाक दावुद त तोओकायः राजा जाड्हआथै । ओउः दावुद राजाकायः परमेस्वरइ भाक्ती 'लौ इ येसे त तोओकोः गोयचोः दावुद त तोओपाय डाकोः लहुड डायःतो पेतो जाड्हसा ग्यानाः' त दाय्हती तोआकान । २३ परमेस्वरइ डहा तोती गमओ कुरा लोन्हते स्यावताक्ती दावुद राजाकोः प्लोमःदाने मोमः-दानेहाडः यातचाक येसु त तोओकायः छ्युड्हती इस्राएल मान्तालम-कायः स्याक्ताक्साकायः दोःताक्आथास । २४ ओउः येसु त तोओकोः वाडधाडमाखाहाडः युहना त तोओइ सबै इस्राएल मान्तालमकायः 'लौ नीडइ लयःकोः रेवतो काम फेती परमेस्वरकोः कुरा ग्यान ओहाडःतीको बाप्तीस्मा त्याक्नु' त दाय्हती तोआथास । २५ ओहाडःसैको युहनाकोः काम पुतखेःओ बेलाहाडः 'डाकायःपाय "नीड खीस् लेःतेःआः" ततेः ताःतेःनानी यादो खेःल डापाय खीसलेः खेःडल । डाकोः काम जाड्हओ लोनेसै वाडओ मान्ताखे ओउःलेः खीस् त तोसा स्यावनाः । ओउःसै डा आन मीतोलेः खेःनाडः बा ओउःकोः जुत्तामा फाससा स्यावडल' त दाय्हती युहना तोआथास ।

२६ लौ नीड आब्राहामकोः प्लोमःदाने नीड अरु जातकोः परमेस्वरकायः भाहओलम सबै पुःचोड्लमय इ डीकोः रेवभ्याडसै दलताक्सा कुरा डी सबैकायः तोआतय्ही बा । २७ यरुसालेमहाडः मुओ मान्तालममा ओउःमयःकोः ताड्हओ मान्तालमइमा येसु त तोओपाय 'डीकायः दलताक्साकायः वाडओ खीस् लेःआः' त तय्हआक्नीली । सन्चरबार सन्चरबारहाडः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ताइ लेखओ कुरा पहओ खेःतो ओउः कुरामा ओउः-मयःइ तय्हआक्नीतो येसुकायः सातती भयान्ते ओउः परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखओ कुरापाय तापताक्आकानी । २८ येसुकायः दोड गालतुमती तोसाकायः ओउःमयःइ दोहमा नोःसा खाय्आक्-नीली ओउःमयःइ अन्चलादीस् पीलातस् त तोओकायः आन

येसुकायः 'सात्पाःथै' त दाय्हती तोआथै । २६ परमेस्वरकोः आखरः-
हाडः गतलो लेखओ खेःतो ओउःतलेः येसुकायः जाड्हती खाय-
आक्तीको ओउः कुरा सबै द्योक्आक्तीको येसुकायः ओउः
सात्ओ सीडःहाडःसै कामःताड् क्लाःती तेस्हाडः गम्आकानी ।
३० तेस्हाडः गम्नीतो लोन्ते येसुकायः परमेस्वरइ उहती च्योक्ताक्-
आथै । ३१ सेलः च्योक्आक्तीको ओउःकुस् गालीलसै यरुसालेम्-
ताड् वाहओमयःकायः येसु नाःतो दीनकायः थालाड् वाड्भुड्आ ।
येसु च्योक्ती थाओ च्यवःआक्तीको ओउःकुस् वाहओमयःइ डी
इस्त्राएली मान्तालमकायः द्याह ल्हाक्ती छ्यानःनानी । ३२ फेरी इ
पेओ समचार नीड्कायः ल्हाक्ती तोसाकायः डीमा वाड्आलाडी ।
'ओउःकायः सीआक्तीको उहती च्योक्ताक्नाडः' त डीकोः आय-
कानः तोकानःलमकायः परमेस्वरइ तोती गम्ओ खेःतो । ३३ द्याह
डी प्लोमःदाने मोमःदाने मुओ बेलाहाडः इ तोती गम्ओ कुरापाय्
तापताक्तोलेः जाड्हती परमेस्वरइ येसुकायः च्योक्ताक्ती स्याव-
ताक्आकान् । ओउः कुरापाय् इतलेः लेखओ खेःतो 'लौ नाड्पाय्
डाकोः चोःतेः खेःतेःनाः । तेनपाय् डाइ नाड्कायः जीडः दोःताक्-
नेःआलाड्' त दाय्हती परमेस्वरकोः आखरःहाडः दावुद्इ लेखओ
मेओ कुरा मुनाः । ३४ फेरी 'नाड्कायःमा डाइ दावुद्कायः तोती
गम्ओ पेओ छय्ड्ओ कुरालेः बयःनेःनाड् बा' त दाय्हतीमा आखरः-
हाडः मुनाः । फेरी येसुकायः सीआक्तीको ह्योती वाय्ताक्माःत
ओउःकायः उहती च्योक्ताक्नाःथै त छ्यानःती इ कुरामा मुनाः
३५ 'लौ नाड् परमेस्वरकोः जयकुमःओ मान्ता सीआक्तीको ओउः-
कायः नाड्इ सय्ड्ती ल्हयोतेःताक्तेःउलु' त दाय्हती अरु दावुद्इ
लेखओ मेओ कुरा आखरःहाडः मुनाः । ३६ एत लेखती मुलेःनाः
दावुद् राजाखेइ लयः मुतोक्हाडः परमेस्वरकोः काम् जाड्हती खाय-
आकान् । जाड्हती खाय्आक्तीको दावुद्खे सीती लयःकोः आय-
कानः तोकानःलम्कुस् पाय्हआ । ओउःकोः आड्पाय् ल्हयोतीलेः
वाय्ओ लेःआः । ३७ इ परमेस्वरइ उहती च्योक्ताक्ओ येसु त
तोओखे सेलः मुती आड् ल्हयोती वाय्बाय्ल । ३८ 'लौ पुःचोड्
हौचोड्य इ येसुइ डीकोः रेव्भ्याड्कोः क्युम्हसा दोःताक्नाःतय्ही

बा' त दाय्हती इ कुरा डाइ दोड्सीलेः तोनेःनाड्स । इ कुरा पेतो ल्हुड्हाडः तय्हती सायःन दा । ३६ मोसाइ बयःओ ऐन् चीःओ मान्तालम् लयःकोः रेव्ओ काम्लम् लयःइलेः फेसा स्वाय्नीली येसुकायः ड्हाम्ती ह मान्तालम्कायः इ रेव्ओ काम्लम् फेताक्सामा क्युम्हताक्सामा दोःनाः । ४० नीड् यान्तती सायःनीड्इसी यान्तती सायःतेःनीड्सीली त खेःया इ उय्हले लेखओ कुरा नीड्लम्इमा धेःतेःचाःइसी । ४१ 'लौ नीड् गाक्ती मुओलम्य नीड्इ ग्याड्ह-सीःओ काम् ड्हाम्माःत योती सीतेःपै । इ डाइ जाड्हखेःओ ग्याड्हराय्कोः कुरा अरुइ नीड्कायः स्यान्ती थ्योन्ह्थासतो नीड्इ ड्हाम्तेःनीली ओउःत भ्यान्ते नीड् वाय्तोलेः स्याव्तेःनै' त दाय्हती परमेस्वरकोः कुरा उय्हलेहाडःसै लेखती मुनाः । इलो लेखा ह्योक्ती वाय्ओ नीड्मा धेःतेःचाःइसी" त दाय्हती ओउः थनःओ कीम्कोः मान्तालम्कायः पावुल्इ तोआथास ।

४२ ओहाडःसैको पावुल्मा बरनाबास्मा ओउः थनःओ कीम्सै ग्ल्युड्हती पाय्हतोक् बेलाहाडः "लौ द्याह् वाड्ओ सन्चर्-बारहाडःमा डीलम्कायः तेन्कोःलेः स्यान्ओ स्यान्ती तोताडी दा" त दाय्हती ओउः ड्हा सायःओ मान्तालम्इ स्योत्ती स्योत्ती तोआथाच । ४३ ओहाडःसैको ओउः थनःओ कीम्कोः मीतीड् स्वाय्आक्तीको नाःतो यहुदीलम्मा अरु जात्कोः परमेस्वरकायः भाह्ओलम्इमा पावुल् नीस् साथीचाःकायः गुल्ह्आकानी । गुल्ह्-आक्तीको ओउःनीस्इ इ गुल्ह्ओ मान्तालम्कायःपाय् "लौ परमेस्वरकोः कुरा फेमाःत ड्हाम्ती ओउःइ बयःओ पेओ जीडः दोःती मुन" त दाय्हती ओउःनीस्इ स्यान्आथास ।

४४ ओहाडःसैको लोनन्मकोः सन्चर्बार् दीन्हाडः परमेस्वरकोः कुरा स्यान्ओ सायःसा थेडा सहरकोः मान्तालम् नाः-तोलेः वाड्आकाय् । ४५ इच्युक् नाःतो हुम्ती वाड्ओ च्यवःती यात्नीस् यहुदीकोः मान्तालम् लती ल्हुड् मल्ह्आकाय् । ल्हुड् मल्ह्ती ओउःमयः पावुल्कुस् काय्काय्ती तानःकाय्ती ओउःकोः कुरा त्याःसाकायः ओउःकायः पेमालो नोःआकाय् । ४६ एत चीः-आक्तीको पावुल्मा बरनाबास्मा रैमाःत युमःमाःत फुस्तीलेः

नोःआकाच “लौ परमेस्वरकोः पेओ कुरा नीड्कायः ड्हालेः स्यान्सा खेःतो । नीड्खेइ ओउःकोः कुरा ड्हाम्माःत सायःती ओउः गलमा द्योक्मालो जीडः दोःसा भाक्माःत भयान्ते लौ इ कुरा अरु जात्लम्कायः स्यान्लाड् आलनाडी द्याह् । ४७ इत हायःसाकायः प्रभु परमेस्वरइ उय्हलेहाडःसै तोआताडी ‘लौ यहुदी खेःमालो जात्लम्कायः स्यान्ती ल्हुड् थोड्ताक्साकायःमा सबै ल्हाव्हद्वैबाड्हाडः डाकोः दलताक्सा कुरा तोसाकायःमा डाइ ल्होकनेःनाड्स’ त परमेस्वर दाय्हती दाय्हओ कुरा लेखती मुनाः” त दाय्हती पावुल् नीस् साथीचाःइ ओउः यहुदी मान्तालम्खेकायः तोआथास । ४८ इ कुरा सायःआक्तीको ओउः यहुदी जात खेःमालो मान्तालम्खे आन मोती “इ पेओ कुरा लेःआः बा” त दाय्हती परमेस्वरकायः भाहती लुड्ती तोआथै । ओहाडःसैको गुच्युक् मान्तालम् रौ जीडः दोःसाकायः रय्हती गम्ओ खेःइतो ओउःमयःइ येसुकोः कुरा ड्हाम्आकानी ।

४९ ओहाडःसैको ओउः देसहाडः प्रभु येसुकोः कुरा तोमःती वारती लात्आकानी । ५० इ कुरा वारती लात्नीतो ओउः अन्तीयोक् सहरहाडः सायःसा ग्यामालो यहुदीलम्इ अरु सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्मा मुहओ मोमःचोःलम्कायःमा फोल्यावःती तोती नाःतो पावुल् बर्नाबासनीस्कायः क्योड्हती नोःती ओउःनीस्कायः आन लीहसीःओ बयःती ओउः जील्लासै रुनःआथाच । ५१ रुनःती आलतोक् बेलाहाडः ओउःनीसइ “इमयः पेमालो हायःआताडी” त छ्यानःसाकायः लयःकोः दोम्कोः फुत्साः काहती ओउः सहरहाडः फेआकाच । ओउः सहर फेती ओउःनीस् साथीचाः इकोनीयुम् त तोओ सहरताड् दाह्आकाच । ५२ ओउः बेलाहाडः ओउः अन्तीयोक्हाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्ओलम् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती आन चोडायओ खेःतो ।

१४ १ ओहाडःसैको इकोनीयुम् त तोओ सहरहाडःमा दाह्-आक्तीको यहुदीलम्कोः थनःओ कीम्ताड् आलती पोक्ती पावुल् बर्नाबास् नीस् साथीचाःइ ओहाडः हुम्ओ मान्तालम्कायः परमेस्वरकोः कुरा पेतोलेः स्यान्आथास । ओउःनीसइ एत पेतो तोती भयान्ते नाःतो यहुदी जातकोः मान्तालम्इमा अरु जातकोः

मान्तालम्इमा येसुकोः कुरा ड्हाम्आकानी । २ इमयःइ ड्हाम्ती सायःनीतो अरु ड्हाम्सा ग्यामालो यहुदीलम्खेइ ओउः यहुदी खेः-मालोलम्कायः थ्योन्हती फोल्यावःती “लौ इनीसइ पेमालो कुरा स्यान्नाःचु इनीस्कोः कुरा सायःलाम्” त दाय्हती होम्काय्आकाय् । ३ ओहाडःसैको ओउः सहरहाडः नाःतो दीन्कायः मुती पावुल् नीस् साथीचाः रैमाःत प्रभु येसुकोः कुरा स्यान्ती तोआकाचु । स्यान्ती तोतोक्हाडः “परमेस्वरकोः ल्हुड् मान्तालम्कः साय्क्ओ लेःआः” त छ्यानःसाकायः परमेस्वरइ पावुल् बरनाबासकायः आन स्याक्ताक्-ओमा ग्याड्हसीःओ कुरामा जाड्हताक्आथाच । ४ ओहाडःसैको ओउः सहरकोः मान्तालम् नीस् तोड्क स्याव्आकाय् । कोय्खे यहुदीलम्कोः होम्ओ कुरा सायःआकानी कोय्खे येसुकोः छ्युड्हओमयःकोः कुरा सायःआकानी । ५ ओहाडःसैको ओउः यहुदीलम्कायः सायःओलम् अरु जातकोः मान्तालम्कुस् त्योमतीमा ताड्हओ मान्तालम्कुस् होम्काय्तीमा सबैइ पावुल् बरनाबास साथीनीस्कायः घान्सामा बाड् आप्सामा बोडःनीतो ६ इ कुरा सायःती ओउःनीस्पाय् लुकोनीया जील्लाकोः लीस्त्र देरबे सहरनीस्-ताड् क्रव्ती वाड्आकाच । ७ ओउः नीस् सहरहाडः दाह्ती वाड्-आक्तीको ओहाडःमा ओउःनीसइ येसुकोः पेओ समचार कुरा तोआकानी ।

८ ओहाडःसैको लीस्त्र सहरहाडः यात्चाक् ओत्तोक्-हाडःसै वाहसा स्वाय्मालो क्ल्योय्ओ मान्ता खेःतो । ९-१० ओउः क्ल्योय्ओ मान्ताइपाय् पावुल्इ तोती स्यान्ओ कुरा सायःती मुतोक्-हाडः ओउःकायः पावुल्इ जुरती योती “डाइ तोओ कुरापाय् ड्हाम्ती भयान्ते ओउःकायः स्याक्ताक्सा स्वाय्लेःनाडः” त चीःती भयान्ते “लौ दोम् सोल्हती चीड्अ” त दाय्हती पावुल्इ सोतोलेः तोउती ती ओउः मान्ता क्र्योन्योक्त चीड्ती वाह्माआ । ११ एत चीड्ती वाह्ओ च्यवःती ओउः सायःलाड् हुम्ओ मान्तालम् “अहै इपाय् द्यव्तानीस् रैस मान्तालो लेखा थाड्ती डीकःताड् ग्ल्युड्हती थाओआः बा” त दाय्हती ओउःमयःइ लयःकोः लुकोनीया भासाइ दाय्हती गोःकाय्ती नोःकाय्आकाय् । १२ ओउःत नोःकाय्तोक्हाडः

बर्नाबास्कायः “डीकोः जीयुस् द्यवता लेःआः बा” त तोआथै ।
 सावुल्खेकायः “इखे आन नोःसा चीःओ लेःआः । ओउःपाय् हरमेस्
 द्यवता लेःआः” त दाय्हती मय्ङ्आथाच । १३ ओहाडःसैको लीस्त्र
 सहरकोः चीनःसै जीयुस् त तोओ द्यवताकोः मन्दीर् खेःतो ओउःत
 भयान्ते “जीयुस्मा हेर्मास्मा थाती वाङ्आकाच” त दाय्हओ
 सायःती ओउः मन्दीर्कोः पुरोहीतइ स्याःलम्मा लीक्सा रोलम्मा
 सहरकोः धोकाताङ् लातती वानःती पावुल् बर्नाबास्कायः स्याः
 सात्सा बोडःआथाच । १४ “अहै नीची नीस्चाक्कायः द्यवतालो
 लेखा सातती बयःखेःआतय्हच बा” त चीःती ओउःनीस् लीहती ल्हुङ्
 च्याडःती भयान्ते लयःकोः नायलम् क्रतती ओउः हुमओ मान्तालम-
 कःताङ् तनती वाङ्आकाच । १५ “नीङ्इ दोह हायःसा बोडःतेः-
 नानाङ्स । नीचीमा नीङ्लो लेखा मान्ता लेःआः डच द्यवतापाय्
 खेःडचल बा । ‘इ आहे मनःओ थोकलम् फेती ओउः जीडः नाःओ
 फेलबाङ् ल्हाव्हदैबाङ्मा साः तीःमा ओहाडः मुओलम्कायःमा
 जाङ्हओ परमेस्वरकायः भाहती फुसती तोनु’ त दाय्हती इ पेओ
 समचार तोलाङ् वाङ्ओआः डच बा । १६ उय्हले मान्ताकोः जात्-
 लम्कायः लःलयः जवओ जाङ्हसाकायः परमेस्वरइ ताकआथास ।
 १७ ओउः बेलाहाडःपाय् नीङ्कःताङ् लयःकोः साय्क्ओ ल्हुङ्
 छ्यानःसाकायः परमेस्वरइ पेतो हायःती लाङ्कासै न्याम्मा तीःमा समै
 समै स्यावताकती डीकायः चुयलम् सायःलम् अरु राङ्कोः थोक-
 लम्मा बयःतेःनै । इ परमेस्वरइ बयःओ थोकलम् जेःती कोसआक-
 तीको धोमुकतमा स्यावतेःनै” त दाय्हती ओउःनीसइ तोथासतो
 १८ ओउःनीसकायः सहरकोः मान्तालमइ स्याः सातती बयःसा
 भाकगारलेःधाङ्आकाय् । १९ ओहाडःसैको अन्तीयोक् इकोनीयुम्
 सहरनीससै वाङ्ओ यहुदीलम् ओउः लीस्त्र सहरताङ् दाहती वाङ्-
 आकाय् । दाहती वाङ्आकतीको ओउःमयःइ ओउः लीस्त्र सहरकोः
 मान्तालम्कायः फोल्यावःती होम्ती ओउःमयःइ पावुल्कः ल्हुङ्
 मल्हतो स्यावताकआकानी । ल्हुङ् मल्हतो स्यावआकतीको ओउः
 सहरकोः मान्तालमइ पावुल्कायः बाङ्इ आप्दा आप्दा “द्याह
 सीओ लेःआः” त म्हरती ओउःकायः सहर बाहीरसै ह्युतती वाय्ती

गम्लाड् आलःआथै । २० ओहाडः आलःती गम्थातो येसुकोः
 ड्हाम्ओलम् ओउःकःताड् हुम्ती वाड्तोकहाडःपाय् पावुल् चीड्ती
 सहरताड् द्यान्ह्ती पोक्आकाय् । ओउः सहरताड् द्यान्ह्ती पोक्-
 आक्तीको अनम्हकोः स्याड्हलोहाडः पावुल्पाय् बरनाबासकुस् देरबे
 सहरताड् आलआकाच ।

२१ देरबे सहरताड् दाह्आक्तीको पावुल् नीस्साथीचाः
 येसुकोः कुरा तोती स्यान्आकाचु । ओउःनीस्इ स्यान्तोक बेलाहाडः
 नाःतो मान्तालम्इ येसुकोः कुरा ड्हाम्आकानी । ओहाडःतीको
 पीसीदीया जील्लाहाडः तोमःती वाह्ती ओउःनीस् लीस्त्र इकोनीयुम्
 अन्तीयोक् सहरलम्ताड् द्यान्ह्ती २२ ओहाडःकोः येसुकोः ड्हाम्-
 ओलम्कायः लव्ह्ती तोआकाचु “लौ येसुकोः कुरा फेमाःत ग्रमःतलेः
 ड्हाम्लेःआनु । लीह्सीःओ च्यवःओहाडःमा फेलाम् ग्रमःत मुन ।
 लीह्सीःओमा हेलामा गोरःती डी परमेस्वरकोः राजीताड् दाह्नाः-
 तय्ही बा” त दाय्ह्ती स्यान्आथास । २३ ओउः सहरलम्हाडःमा
 ड्हाम्ओ मान्तालम्कःहाडः ओउःनीस्इ यात् नीस्चाक् छीड्ह्ती
 अरुलम्कायः स्यान्साकायःमा हुकुम् बयःसाकायःमा “लौ इहाडः-
 कोः ड्हाम्ओलम्कोः थालवःपा स्याव्तेःपै” त दाय्ह्ती गम्-
 आकाचु । छीड्ह्ती गम्तोक बेलाहाडः ओउःमयः पावुल्
 बरनाबासकुस् उपाड् काःती “लौ प्रभुय इ मान्तालम्इ नाड्कोः कुरा
 पेतोलेः ड्हाम्नानी बा । ओउःमयःकायः काम् पेतो जाड्हताक्पाः-
 थास दै” त दाय्ह्ती ओउःनीस्इ परमेस्वरकायः तेती तोआकाचु ।
 २४ एत तोआक्तीको पावुल् नीस् साथीचाः पीसीदीया जील्लाहाडः
 च्योल्ती पाम्फील्या जील्लाकोः पेरगा सहरताड् दाह्आकाच ।
 २५ पेरगा सहरहाडः दाह्आक्तीको ओहाडःमा येसुकोः कुरा
 स्यान्ती तोआकाचु । ओहाडः स्यान्ती तोआक्तीको ओउःनीस्
 आल्ती अतालीय सहरताड् दाह्आकाच । २६ अतालीय दाह्आक्-
 तीको ओहाडः तीःजहास लन्ह्ती सीरीया देस्हाडः मुओ अन्तीयोक्
 सहरताड् पान्ती दाह्आकाच । इ अन्तीयोक् सहरहाडःपाय् येसुकोः
 कुरा वार्लाड् आलओकोः ड्हाम्लेः अरुलम्इ परमेस्वरकायः
 भाह्ती तोआक्तीको बरनाबास पावुल् नीस्पाय् ल्होकओ खेःतो ।

ओउःत भयान्ते ओउःनीस्कोः कुरा वारओ काम् द्याह् दपती
खाय्आक्तीको पावुल् बरनाबास् दाहतोकहाडः सबै अन्तीयोक्
सहरकोः येसुकायः ड्हामओ मान्तालम् हुमती ओउःनीस्इ ल्हाक्ओ
कुरा सायःलाड् वाड्आकाय् । २७ हुमती वाड्आक्तीको परमेस्वरइ
पेतो जाड्हताक्ओ कुरामा ओउःइ यहुदी खेःमालोलमकायः
ड्हामसा ताक्ओ कुरामा ओउःनीस्इ सबै ल्हाक्ती तोआकाचु ।
२८ ओहाडःसैको ल्हाक्ती तोआक्तीको पावुल् नीस्साथीचाः
अन्तीयोक् सहरकोः ड्हामओलमकुस् नाःतो दीन्कायः मुआकाच ।

१५

१ ओउःनीस् अन्तीयोक् सहरहाडः मुतोकहाडः यहुदीया
देससै यातनीस् मान्तालम् वाड्ती अरु कुरा स्यान्आकानी
“मोसाइ जवती तोओ तातसा चीन्ह त्याक्धाडमालो मान्तालमकायः
परमेस्वरइ बयःओ नया जीडः दोःथासल” त दाय्हती ओउः
यहुदीयासै वाड्ओलमइ अरु येसुकोः कुरा तोहालेः ड्हामओ
मान्तालमकायः स्यान्ती तोखयःआकानी । २ ओहाडःसैको ओउः-
मयःइ स्यान्ओ कुरा सायःती “इपाय् दोड् कुरा खेःल” त दाय्हती
ओउःमयःकुस् पावुल्मा बरनाबास्मा आन तानःकाय्आकाय् ।
ओहाडःसैको ओउःमयः ब्राड्ती नोःसा खाय्नीली त भयान्ते “लौ इ
कुरापाय् यरुसालेम्हाडः मुओ येसुकोः छ्युड्हओमयःकायःमा डीकोः
ताड्हओ थालवःपालमकायःमा इ कुरालमकायः ‘गाव्खे पेनाः’ त
व्हत्ती ओउःमयःकोः ल्हुड्तुक् योसा खेःतो” त दाय्हतीताडः पावुल्
नीस्साथीचाःकायःमा यातनीस् अरुलमकायःमा छीड्हती यरुसालेम्-
ताड् कुरा नोःकाय्लाड् ल्होक्आथास । ३ ल्होक्आक्तीको पावुल्
बरनाबास्नीस् फोनीस्या देसहाडःमा समारीया देसहाडःमा च्योल्ती
ओहाडः मुओ येसुकायः ड्हामओलमकायः “लौ द्याह्पाय् नाःतो
यहुदी खेःमालो जात्कोः मान्तालमइ प्रभु येसुकोः कुरा ड्हाम्नानी”
त दाय्हती ल्हाक्ती तोआकाचु । इत तोओ कुरा सायःआक्तीको
सबै मान्तालम् “लौ इपाय् आन पेओ लेःआः” त दाय्हती चोडाय्-
तीलैः दाय्हआकाय् । ४ ओहाडःसैको पावुल् साथीचोड् आल्दा
आल्दा यरुसालेम्ताड् दाह्आक्तीको ओहाडःकोः येसुकोः
छ्युड्हओमयःमा येसुकायः ड्हामओ थालवःपालमइमा ओउःनीस्

पावुल बरनाबासनीसकायः त्याकती रोमआथाच । रोमआकतीको ओउःनीसइ “लौ नीचीकायः परमेस्वरइ इतलेः जाड्हती वाहताक-आताडःच” त दाय्हती सबै इहा जाड्हओ काम्लम् ल्हाकती छ्यानःती तोआथास । ५ इ कुरा तोआकतीको यातनीस् फरीसी खालकोः येसुकायः इहामओलमइ चीड्ती “इ यहुदी जात् खेःमालो मान्तालमइ येसुकोः कुरा इहामनानी त खेःया ओउःमयःकायः डीकोः पुन तातओ चीन्ह जाड्हसामा खेःतो ओउःमयःइ मोसाइ बयःओ ऐन्कोः कुरा जाड्हसामा खेःइतो” त दाय्हती ओउः फरीसी खाल्लम् नोःआकाय ।

६ ओहाडःसैको इ कुरा नोःकायसाकायः ओउः येसुकोः छ्युड्हओमयःमा येसुकायः इहामओ ताड्हओ थालवःपालममा हुमती वाड्आकाय । ७ हुमती वाड्आकतीको ओउःमयः तानःकायती नोः-कायदा नोःकायदा नोःकायदा ओहाडःसैको पत्रुस चीड्ती “लौ पुःचोड् हौचोड्य तेहकाल परमेस्वरइ डाकायः छीड्हती ‘अरु अरु जातलमकायः येसुकोः कुरा इहामताकसाकायः तोउसु’ त डाकायः तोआताडः । एत नीड्इ चीःतेःनानी ८ ओहाडःसैको परमेस्वरइ सबै मान्तालमकोः ल्हुड्तुक चीःती ओउः यहुदी खेःमालो मान्तालमइ येसुकोः कुरा पेतो इहामओ त भयान्ते डीकायःलो लेखा ओउःमयः-कायःमा परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःताकआथास । डीइपाय ओउः अरु जातकोः मान्तालम परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःओ च्यवःती ९ च्यवःआकतीको ओउःमयःकोः रेवओ ल्हुड्लम् डीकोः ल्हुड्लो लेखालेः परमेस्वरइ जयकुमःत स्यावताकआथास त चीःसा खाय-नाडःसु । इतलेः सबै जातकोः मान्तालमकायः याततै जातलो लेखालेः परमेस्वरइ योनःती योनाःतय्ही । १० डी यहुदी मान्तालमइमा डीकोः आयकानः तोकानःलमइमा मोसाइ बयःओ ऐन्कोः हुकुम्लम् पेतो जाड्हसा स्वाय्तय्हनीली ओउःत भयान्ते दोह हायःतीतेः इ यहुदी खेःमालो मान्तालमकायः मोसाइ बयःओ चाकओ हुकुम्लम् जाड्हताकसा बोडःतेःनानी । ओउःत हायःसा परमेस्वरकोः मीक्हाडः स्यावल लोल । ११ प्रभु येसुइ योनःती योधार्नालेः डीइपाय ओउःकोः कुरा इहामआकतीको ह आले रेवओसै दलतो स्यावनाःतय्ही एत

हायःतीमा अरु यहुदी खेःमालो जातलम्मा दलनै” त दाय्हती पत्रुसइ तोआथास । १२ पत्रुसइ एत तोतोक्हाडः सबै मान्तालम् नोःमामाःत मुआकाय । ओहाडःसैको पत्रुस् द्योक्आक्तीको पावुल् बरनाबास्-नीस् चीड्ती “नीची अरु जातकोः मान्तालम्कुसइ मुतोक्हाडः परमेस्वरइ आन ग्याड्हराय् जाड्हाताडःचु” त दाय्हतीताडः ओउः-नीसइ सबै ड्हा स्यावओ कुरा ल्हाक्ती छ्यानःआकाचु । १३ ओहाडःसैको ओउःनीस् तोती दप्आक्तीको येसुकोः हौ याकुब् त तोओखे चीड्आ “लौ पुःचोड् हौचोड्य सायःती मुन दा । १४ यहुदी खेःमालो जातलम्कःहाडः परमेस्वरइ लयःकायः भाहसाकायः मान्ता मान्तालम् छीहआकान् । इतलेः मेसखा सीमोन् पत्रुसइ छ्यानःती तोआतय्ही । १५ फेरी पत्रुसइ तोओ कुरामा उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ लेखओ कुरामा इनीस् ब्राड्नाःच । १६ ओउः आखरःहाडः इलेः लेखती मुनाः ‘ “लोन्हते डा द्यान्हती वाड्तोक्हाडः दावुद् राजाकोः ड्हा ह्योडःती वायओ कीम्पाय् डाइ फेरीलेः नया जाड्हनाडः । ओउः ह्योडःती वायओ कीम्पाय् पेतोलेः स्यावताकनाडः । १७-१८ ओहाडःसैको एत च्यवःती डाइ छीड्हओ अरु अरु जातकोः मान्तालम्इ डा प्रभु त तोओकायः भाहसा बोडःनाःताडः” त दाय्हती उय्हलेहाडःसै परमेस्वरइ तोती गम्आकान्’ त लेखती मुनाः । १९ एत हायःतीलेः यहुदी खेःमालो मान्तालम्कायः परमेस्वरइ तेन्छ्याड् नया काम् जाड्हनौ ओउःत भयान्ते अरु जातकोः मान्तालम्कायः उय्हलेकोः जवओ जाड्हताकसा स्यावल इतलेः डा ल्हुड् म्हरनाडः” त दाय्हती याकुब् दाय्हआ । २० “ओउः तोहा परमेस्वरकोः कुरा ड्हामओलम्कायः इतलेः लेखती स्यान्सा खेःतो ‘द्यवताकायः सात्ती बयःओ अहसीःओ जेःगालम्मा वयःलम्मा वयःत्युत्आक्मालो मायःलम्मा जेःतेःचानी । फेरी ल्हास्या काम् जुगाड् जाड्हमाःत मुन । इ कुरा जवती अरु मोसाइ बयःओ छ्यात् जवसा परल’ इतलेः स्यान्ती लेखती ल्होकनी । २१ इ मोसाइ बयःओ हुकुमलम्पाय् सन्चरबार सन्चरबारहाडः सहर सहरहाडः यहुदीलम्कोः थनःओ कीम्लम्हाडः स्यान्ती मुलेःनाः” त दाय्हती याकुब्इ तोआथास ।

२२ ओउःत तोआक्तीको येसुकोः छ्युड्हओमयःमा थालवःपालम्मा सबै ड्हाम्ओलम्कुस् नोःकाय्ती “लौ इहाडः मुओ मान्तालम्कःसै यात् नीस्चाक् छीड्हती पावुल् बरनाबास्कुस् अन्ती-योक्ताड् ल्होक्पाःथास” त ओउःमयः हुन्द्यावःती दाय्ह्आकाय् । एत हुन्द्यावःती दाय्ह्आक्तीको नीस्चाक् ओउःमयःकोः ताड्हओ मान्ताकःसै यहुदा त तोओमा बरसाबास्मा सीलास् त तोओमा ओउः नीस्चाक्कायः छ्युड्हती चेती ल्हाती पावुल् बरनाबास्कुस् ल्होक्-आथाच । २३ ओउः चेतीहाडः इतलेः लेखओ खेःतो “लौ अन्तीयोक् सीरीया सीलीसीयाहाडः मुओ जात् जात्कोः येसुकायः ड्हाम्ओ पुःचोड् हौचोड्लम्य नीड्कायः डीइ यरुसालेमहाडः मुओ येसुकोः छ्युड्हओमयःमा थालवःपालम्मा सबै ड्हाम्ओलम्कुस् नमस्ते ल्होक्नेःनाड्स । २४ लौ इहाडःकोः मान्तालम्कःहाडःसै यात्नीस-चाक् नीड्कःताड् नोःलाड् वाड्ती नीड्कायः ‘ल्हुड्तुक् ब्रःताक्सा बोडःतेःनै’ त दाय्ह्ओ सायःआलाडःसु । ओउः ब्रःताक्ती नोः-ओलम्पाय् डीइ तोती ल्होक्ओ खेःबाय्इली । २५ ओउःत भयान्ते इ कुरा पेतो स्यान्साकायः डीइ इहाडः हुम्ती वाड्ओ मुओलम्कः-हाडः नीस्चाक् छ्युड्हती इनीसलेः पावुल् बरनाबास् त तोओ डीकोः नीस् पुःचाःकुस् ल्हाक्नेःनाड्स । २६ इ ल्होक्ओ नीस् पुःचाःपाय् प्याडःमामाःत रैमामाःत डीकोः प्रभु येसु खीसकोः काम् जाड्हती बेला बेलाहाडः सीखेःआकाच । २७ ओउःनीसकुस् यात्चाक् यहुदा त तोओमा यात्चाक् सीलास् त तोओमा ओउःनीस् नीड्कायः लयः लेइ तोती स्यान्साकायः ल्होक्ओलेः मुनाःच । २८-२९ लौ परमेस्वर-कोः ग्वालामःइ डीकायः स्यान्ओ कुरा इलेःआः । नीड्इ द्यव-ताकायः बयःओ जेःगामा वयःलम्मा वयः त्युत्आक्मालो मायःलम्मा जेःतेःचानी । फेरी ल्हास्या काम् जुगाड् जाड्हमाःत मुन । इ कुरा ह नीड्इ पेतो जाड्हनु अरु हुकुम् डीइ बयःनाड्सल । लौ इच्युकलेः लेखती ल्होक्नेःनाड्स” त दाय्ह्ती ओउः यरुसालेम-हाडः हुम्ओ मान्तालम्इ लेखती ल्होक्आकानी ।

३० ओहाडःसैको यरुसालेमकोः मान्तालम्कुस् दाम्काय-आक्तीको ओउः चार्जन पावुल् बरनाबास् सीलास् यहुदा त

तोओलम् अन्तीयोक् सहरताड् आलआकाय् । अन्तीयोक् सहरताड् दाह्ती वाड्आक्तीको ओउः चार्जनइ ओहाडःकोः ड्हाम्ओलम्-कायः हुम्ताक्ती ओउःमयःकायः ओउः यरुसालेम्सै ल्होक्ओ चेती दाक्ती ल्हाआथास । ३१ ओउः चेतीकोः कुरा पह्ती स्वाय्आक्तीको अन्तीयोक्कोः मान्तालम् “इ पेओ कुरा रैस” त दाय्ह्ती चोडाय्ती मुआकाय् । ३२ ओहाडःसैको यहुदामा सीलासइमा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालम् खेःइतो ओउःनीसइ अन्तीयोक्कोः ड्हाम्ओलम्कायः लव्ह्ती तोती स्यान्आथास । ३३-३४ ओहाडः बल नाःतो दीन्कायः स्यान्ती मुआक्तीको येसुकायः ड्हाम्ओ मान्ताकःसै वेड्ती पेतो दाम्काय्ती यहुदा सीलास नीस् साथीचाः यरुसालेम्ताड् पाय्ह्आकाय् । ३५ ओउःनीसखे पाय्ह्ताडःआकाय् पावुल् बरनाबासखेइ अन्तीयोक् सहरहाडः अरु मान्तालम्कुसइ प्रभु येसुकोः पेओ कुरा तोती स्यान्ती मुआकाच ।

३६ ओहाडः स्यान्ती मुदा मुदा ओहाडःसैको “लौ द्याह्पाय् नीची येसुकोः कुरा ड्हा तोलाड् आलओ सहर सहरलमताड् द्यान्ह्ती ओहाडःकोः तोहा स्यावओ येसुकोः कुरा ड्हाम्ओलम् फेरी कुसलाड् आलच । ओउःमयःपाय् ‘गत स्यावनै’ त योचु” त दाय्ह्ती पावुल्इ बरनाबासकायः तोआकान् । ३७ ओउःत तोओपाय् बरनाबासखे आलसापाय् ग्यासा ग्यातो ओउःकोः लयःकोः भनीस मर्कस् त तोओमा लात्ती आलःसा बोडःआकान् । ३८ पावुल्खे मर्कस् लात्ती आलःसा ग्याल दोह हायःती दाय्हसा ओउः ड्हा वाह्ती आलतोक् बेलाहाडः मर्कस् ल्हाक् बादीड्हाडःसै आलसा ग्यामाःत भयान्ते पाम्फील्या सहरहाडः वेड्ती पाय्ह्आ ओउःत भयान्ते इ द्यान्ह्ती आलतोक् बेलाहाडः पावुल्खे मर्कसकायः लात्ती आलःसा ग्याल । ३९ ओहाडःसैको इ कुरा पावुल् बरनाबासपाय् नोःकाय्ती होम्काय्ती जुगाड् म्र्याःसा स्वाय्चुलु ओउःत भयान्ते ओउःनीस् वेड्काय्आकाच । बरनाबासखे मर्कस् लात्ती तीःजहासहाडः लन्ह्ती क्युप्रस् त तोओ बुम्ताड् आलआकाच । ४० पावुल्खेइ ओउःकुस् वाह्ती मुसा साथीकायः सीलास त तोओ छ्युड्ह्ती थे ल्याम्हाडः आलःआकान् । ओउःनीस् आलसा चीड्ओ

बेलाहाडः “लौ नीड्जीकायः परमेस्वरकोः ग्वम् बयःतेःपाःज” त दाय्हती अरु अन्तीयोक्कोः ड्हाम्ओलमइ पावुल् सीलास्नीस्कायः दाम्ती ल्होक्आथाच । ४१ ल्होक्आक्तीको ओउःनीस् सीरीया जील्लाहाडःमा सीलीसीया जील्लाहाडःमा तोमःती वाहती ओहाडः-कोः येसुकायः ड्हाम्ओलमकायः लव्हती तोआकाचु ।

१६ १ ओहाडःसैको पावुल् सीलास् नीस् साथीचाः देरबे लीस्त्र सहरनीस् दयान्हती वाड्आक्तीको ओहाडः यात्चाक् तीमोथी त मय्डओ येसुकोः कुरा ड्हाम्ओ मान्ताकायः क्रुस्आथै । ओउः तीमोथी त तोओकोः आमाखे यहुदी जात्कोः येसुकायः ड्हाम्ओ मोमःचोः खेःतो ओउःकोः आपाखे यात्चाक् एलेनी भासा नोःओ मान्ता खेःतो । २ फेरी तीमोथीकायः “इ पेओ मान्ता लेः-आः” त सबै लीस्त्र इकोनीयुमहाडः मुओ ड्हाम्ओलम नोःआकाय् । ३ ओउःत भयान्ते पावुलपाय तीमोथी त तोओकायः “डाकुस् वाड्-पाः” त म्हरती तीमोथीकायः ओउः यहुदीलमकोः पुन् तात्ओ चीन्ह जाड्हताक्आथै । तीमोथीकोः आपा “एलेनी जात्कोः मान्ता लेः-आः” त सबै यहुदीलमइ चीःआकानी ओउःत भयान्ते ओउःमयः-कायः मोताक्साकायः पावुलइ एतलेः जाड्हताक्आथै । ४ ओहाडःसैको यहुदीलमकोः सहर सहरताड् वाहती आल्ती सबै येसुकोः ड्हाम्ओलमकायः ओउः ड्हाकोः यरुसालेमहाडः मुओ येसुकोः छ्युड्हओमयःमा थालवःपालम्मा होम्काय्ओ कुरा स्यान्ती तोआथास । ५ एत स्यान्ती तोतोक्हाडः ओउःहाडःकोः ड्हाम्-ओलमइ न्हाड्तोलेः पेतो ड्हाम्माआकानी दीन्का दीन् अरुलम ओउःमयःकुस् त्योम्साकायः न्हाड्तोलेः पाःती वाड्माआकाय् ।

६ ओहाडःसैको पावुल् नीस्साथीचाःकायः “असीया देस्-हाडः येसुकोः कुरा तोलाड् आल्तेःचाःज” त दाय्हती परमेस्वरकोः ग्वालामःइ तोती भयान्ते ओउःनीस्पाय् फ्रीग्या गालाती नीस् अन्चलताड् वाह्आकाच । ७ ओहाडः वाहती मीसीया अन्चलकोः छेव्हाडः दाहतोक्हाडः ओउःनीस्इ बीथीनीया अन्चलताड् आल्सा बोडःचुतो प्रभु येसुकोः ग्वालामःइ ओहाडःमा आल्सा ताक्थाचल । ८ ओहाडः आल्सा ताक्थाचल ओउःत भयान्ते मीसीया

अन्चलहाडः च्योलती ओउःनीस् त्रोआस् त तोओ सहरताड् दाह-
आकाच । ९ ओहाडः दाहती मुतोक्हाडः द्याह्मयःलोहाडः पावुल्इ
माडःखा च्यवःआकान् । यात्चाक् मासीदोनीया देस्कोः मान्ता
थाती “लौ डीकःताड् येसुकोः कुरा तोलाड् वाड्अ दा” त दाय्हती
ओउः माडःखाहाडः च्यवःओ मान्ताइ तोआथै । १० ओउःत
माडःखा च्यवःआक्तीको इ कुरापाय् डा लुकां त तोओकायः
छ्यानःती “लौ द्याह् मासीदोनीया देस्ताड् परमेस्वरइ लयःकोः पेओ
कुरा तोसाकायः गोतनाःतय्ही” त नोःकाय्ती डीइ रेन्हतोलेः
ओहाडः आलसा बोडःआलाडःसु ।

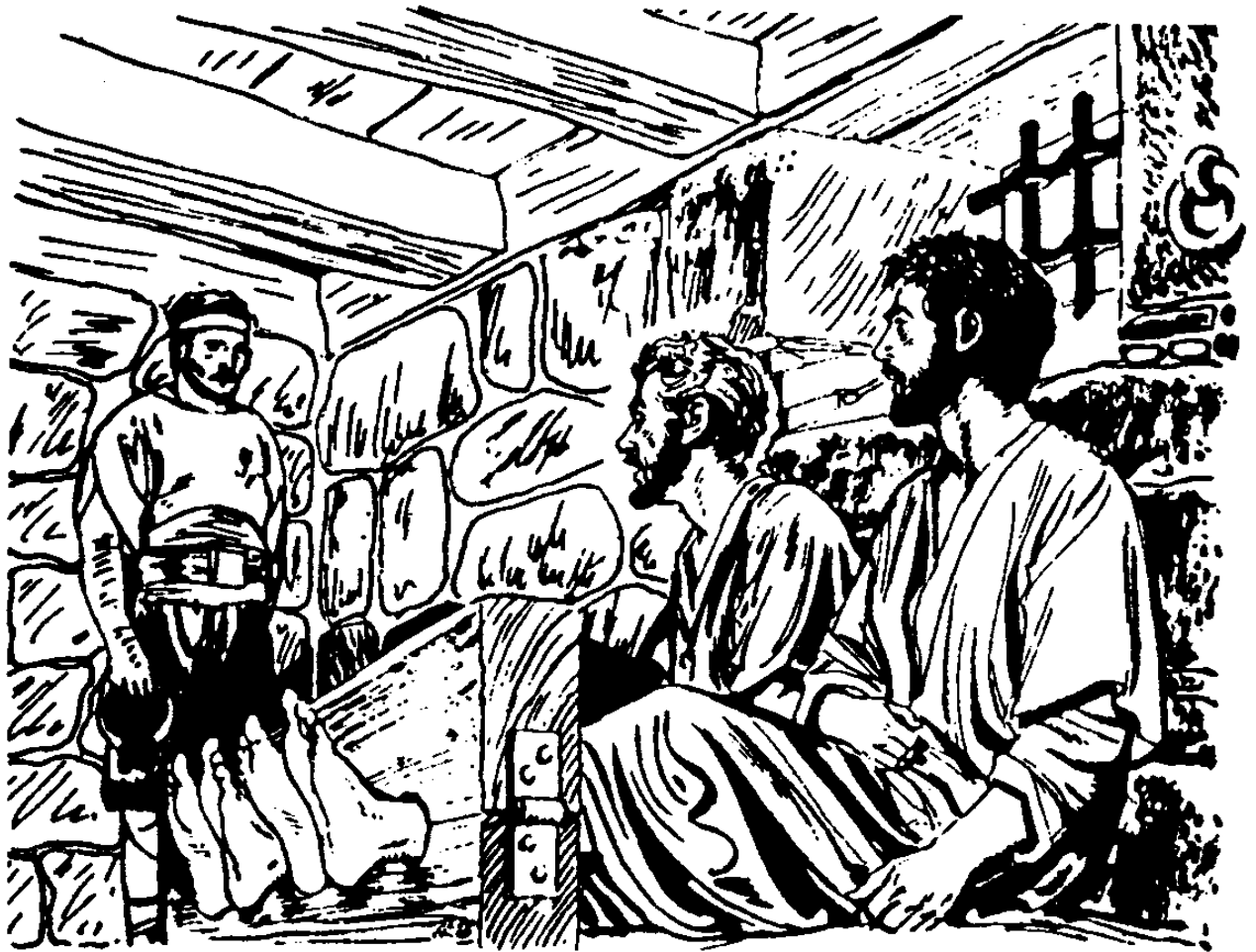
११ ओहाडःसैको चीड्ती डी मुओ त्रोआस् सहरहाडः
तीःजहास् लन्हती डी सामोथरेस् च्योलती उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः
नेआपोलीस् सहरताड् दाहआलाडी । १२ ओहाडः दाहआक्तीको
ओउः तीःजहाससै ग्ल्युड्हती डी मासीदोनीया देस्कोः अरुसै
ताड्हओ फीलीपी त तोओ सहरताड् ल्यामहाडः वाहती दाह-
आकाच । ओउः फीलीपी त तोओ सहरहाडः नाःतो रोमी देस्सै
वाड्ओ मान्तालम् मुइतो ओउःत भयान्ते ओउः रोमी देस्कोः राजाइ
ओहाडः हुकुम् बयःती गम्ओ खेःतो । ओउः सहरहाडः डी सुम्चार
दीन्कायः मुआलाडी । १३ ओहाडःसैको सन्चर्बार् दीन्हाडः डीइ
परमेस्वरकायः भाहती तोसाकायः छ्युहती क्रुम्हओ थाक्कायः बोडः-
आलाडःसु । बोडःती डी सहर बाहीरसै ग्ल्युड्हती खोलाकोः छेव्-
हाडः दाहआलाडी । दाहती वाड्आक्तीको डीइ ओहाडः क्रुम्हओ
मोमःचोःलम्कायः प्रभु येसुकोः कुरा तोआलाडःसु । १४ ओउः
मोमःचोःलम्कःहाडः यात्चाक् थुयातीरा सहरसै वाड्ओ लीदीया त
तोओ मोमःचोः परमेस्वरकायः भाहती तोलाड् वाड्ओ खेःतो ।
ओउः मोमःचोःइपाय् डालःओ रड् वीनःओ साहुनी खेःतो । ओउः
लीदीया त तोओ मोमःचोःइपाय् पावुल्इ तोओ कुरा आन सायःती
मुओ खेःतो ओउःकायःपाय् येसुकोः कुरा ड्हाम्साकायः परमेस्वरइ
भाक्ताक्आथै । १५ ओहाडःसैको ड्हाम्आक्तीको ओउः लीदीया
त तोओ मोमःचोःकायःमा ओउःकोः कीम्कोः मान्तालम्कायःमा
बाप्तीस्मा जाड्हआथास । बाप्तीस्मा जाड्हआक्तीको “लौ

डाकायःपाय् 'प्रभु येसुकोः कुरा दोड्सीलेः इहाम्नौ' त ताःतेः-
नानाड्स त खेःया डाकोः कीमताड् मुलाड् वाड्न" त दाय्हती
तोआताडी । ओउःत होमती तोआक्तीको डी ओउःकोः कीमताड्
मुलाड् आल्आलाडी ।

१६ ओहाडःसैको यात्दीन्हाडः डीपाय् ओउः छ्युहती
आल्ओ परमेस्वरकायः भाहती तोसा थावताड् आल्सा बोडःडुसुतो
ती ल्याम्हाडः यात्चाक् छेहसा चीःओ लान्इ डायःओ मोमःचोःइ
क्रुस्आताडी । ओउः मोमःचोःपाय् छेहओ काम् धुःती
जाड्हसाकायः मालीक्कायः वीनःओ खेःतो । ओउःकोः मालीक्-
लम्कायः ओउः मोमःचोःइ आन पैसा दोःताक्आथास ।

१७ ओहाडःसैको डीकायः क्रुस्आक्तीको ओउः मोमःचोःइ पावुल्-
कायःमा डीकायःमा गुल्हती "इ मान्तालम्पाय् सबैसै ताड्हओ
परमेस्वर त तोओकोः काम् जाड्हओ मान्तालम् लेःआः इ बा ।
ओउःमयःइ गलमा द्योक्मालो जीडःपाय् 'गत हायःती दोःनाः' त
नीड्कायः स्यान्तेःनै" त आन सोतोलेः दाय्हती दाय्हआ । १८ ओउः
मोमःचोःपाय् नाःतो दीन्कायः एतलेः दाय्हती डीकायः गुल्हताडीतो
ओहाडःसैको पावुल्पाय् आन ल्हुड् जीक्ती भयान्ते "लौ इ मोमः-
चोःकायः 'लहेस्ती फेउ' त डाइ प्रभु येसु खीस्कोः ग्वमइ तोतेःनाड्
बा" त दाय्हती ओउः मोमःचोःकायः डायःओ लान्कायः तोउतो एत
तोओ कुस्ब्रक्त ओउः लान् लहेस्तीलेः वाय्आ । १९ ओहाडःसैको
ओउः लान् लहेस्ती वाय्ओ च्यवःती "द्याह् डीकायः पैसा दोःल"
त दाय्हती ओउः मोमःचोःकोः मालीक्लमइ पावुल् सीलास् त
तोओनीस्कायः चुमती बजारताड् लातती ओउः सहरकोः ताड्हओ
मान्तालम्कःताड् दाक्आथाच । २० ओउःनीस्कायः दाक्आक्तीको
"लौ इनीस् यहुदी मान्तानीसइपाय् नया कुरा स्यान्ती सबै सहरकोः
मान्तालम्कायः ब्रःताक्आकाचु । २१ इ नीसइपाय् डीकोः रोमी
मान्तालम्कोः हुकुमइ ताक्मालो कुरा स्यान्ती तोनानी बा" त
दाय्हती ओउः मोमःचोःकोः मालीक्लमइ गालतुमती तोआकानी ।
२२ ओउः तुम्ओ कुरा सायःती नाःतो मान्तालमइमा हुमती पावुल्
नीस्साथीचाःकायः गालतुमती तोआकानी । ओउःत भयान्ते ओउः

सहरकोः ताड्हओ मान्तालमइ ओउःनीस्कोः नाय् ल्ह्युन्आक्तीको
 “लौ इनीस्कायः लाव्रोइ थोःती घान्पाःथाच” त दाय्हती
 तोआकानी । २३ एत तोआक्तीको ओउःनीस्कायः अरुलमइ
 जोक्तो घान्ती थोःती ओहाडःसैको भ्याल्स्वानकायः ल्युड्हती
 गम्ओ मान्ताकःताड् दाक्आथाच । “लौ इनीस्कायः पेतोलेः थुनती
 गम्नु दा” त दाय्हती ओउः भ्याल्स्वानकोः ल्युड्हती गम्ओ
 मान्ताकायः तोआकानी । २४ ओउःत तोआक्तीको ओउः मान्ताइ

पावुल् नीस्साथीचाः भ्याल्स्वानहाडः मुओ

ओउःनीस्कायः दोड् भीत्रकोः कोथाहाडः काती दोम् थेड्गोरा
 सीडःहाडःमा राक्ती गम्आथाच ।

२५ भ्याल्स्वानहाडः काती गम्ओहाडः दोड् याह्दीड्हडाडः
 ओउःनीस्पाय् परमेस्वरकोः गीत् मेतीमा परमेस्वरकायः तोतीमा
 मुचतो अरु भ्याल्स्वानहाडः राक्ती गम्ओ मान्तालमइ ओउः नीस्-
 कायः सायःती मुआकाय् । ओउःमयःइ सायःती मुतोक्हाडः
 २६ रोमो तोकोलेः जोक्तो ल्याड् वाड्ती ओउः भ्याल्स्वान कीम्-
 कायः आन ल्हड्ती साड्हताक्आथै । ओउः भ्याल्स्वान कीम्

साङ्हतोकहाडः सबै धोकालम् फोलमाआ ओउः थुनओ मान्तालम्-
कोः थेङ्गोरा सीङःलम् गामाआ । २७ ओहाडःसैको ओउः ल्याङ्
वाङ्ओ बेलाहाडः ओउः भ्याल्खानकायः ल्युङ्हओ मान्ता एनःती
मुओ खेःतो ल्याङ् वाङ्आक्तीको ओउः मान्तापाय् म्र्याती च्योकती
सबै भ्याल्खान कीम्कोः धोकालम् फोलती मुओ च्यवःआकान् । एत
च्यवःती “लौ द्याहपाय् सबै राक्ती गम्ओ मान्तालम् क्रव्आताक-
आलाडः रैस” त म्हरती लयःकोः च्युपे त्युतती लयःकायः सातसा
बोडःउतो ती २८ “इत हायःलाम् लयः दोहमातेः हायःतेःचाःस । डी
सबै मुआनाडी बा” त दाय्हती पावुल्इ तोआथै । २९ एत सायः-
आक्तीको ओउः भ्याल्खानकायः ल्युङ्हओ मान्ता थोङ्ती योसा
म्हेःलेः नोकरीसै तेती त्याक्ती पावुल् सीलास्कःताङ् तन्ती योलाङ्
वाङ्आ । तन्ती वाङ्आक्तीको ओउः मान्ता रैतीमा रीङ्हतीमा
पावुल् साथीनीस्कोः दोम्हाडःताङ् बाःआथाच । ३० ओहाडःसैको
ओउःनीस्कायः बाहीरताङ् क्लाःती “लौ नीङ्जीङ् डाकायः तोची
दा । डा गत हायःती इ नया जीङः दोःचाङः ती” त दाय्हतीताङः
व्हत्आथाच । ३१ “लौ प्रभु येसु ख्रीस्इ तोओ कुरा ङ्हाम्ती सायःउ
ओहाडःसैको इ परमेस्वरइ बयःओ नया जीङःपाय् नाङ्मा दोःतेःनाः
नाङ्कोः कीम्कोः मान्तालम्मा दोःलेःनै” त दाय्हती त्याङ्आकाच ।
३२ एत त्याङ्आक्तीको ओउः भ्याल्खानकायः ल्युङ्हओ
मान्ताकायःमा ओउःकोः कीम्कोः मान्तालम्कायःमा ओउःनीस्इ
प्रभु येसुकोः कुरा स्यान्ती तोआथास । ३३ ओहाडःसैको ओउः
बेलाहाडः ओउः भ्याल्खानकायः योती मुओ मान्ताइ पावुल्
सीलास्नीस्कायः ओउःनीस्कोः घान्ओ चालम् हुर्ती दोहती पेतोलेः
जाङ्हआथाच । ओहाडःसैको रेन्हतोलेः ओउःकायःमा ओउःकोः
कीम्कोः मान्तालम्कायःमा बाप्तीस्मा जाङ्हआथास । ३४ बाप्ती-
स्मा जाङ्हआक्तीको पावुल् सीलास्नीस्कायः ओउःइ लयःकोः
कीम्हाडः वानःती ओउःनीस्कायः जेःगा तुङ्गा बयःआथाच ।
ओहाडःसैको “लौ द्याहपाय् डीइ परमेस्वरकायः ङ्हाम्ती चीः-
नाङःसु” त दाय्हती ओउः मान्तामा ओउःकोः कीम्कोः मान्तालम्मा
सबै चोडाय्ती मुओ खेःइतो ।

३५ ओहाडःसैको न्याम् थोड्आ । न्याम् थोड्आक्तीको ओउः सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्इ “लौ ओउःनीस्कायः द्याह फेउ” त दाय्हती ओउःमयःइ पुलीसलम्कायः तोती ल्होकआकानी । एतलेः तोती ल्होकआक्तीको ओउः पुलीसलम्इ भ्याल्स्वानताड् दाहती ओहाडःकोः ल्युड्हती मुओ मान्ताकायः इ कुरा तोआथै । ३६ ओउःत तोआक्तीको ओउः मान्तापाय् पावुल्कःताड् वाड्ती “लौ नीड्जीकायः ओउः सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्इ ‘फेउचु’ त तोती ल्होकआताडः ओउःत भ्यान्ते नीड्जी द्याह इसै ग्ल्युड्हती पेतो ल्हुड् धोमाय्तोलेः आलज दा” त दाय्हती ओउःइ पावुल् नीस्साथीचाःकायः तोथाचतो ३७ “खेःल सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्इ नीचीकोः कुरा पेतो सायःमाःत नीचीकायः घान्ती थोःती भ्याल्स्वानहाडः काआताडःच । ओउःत हायःताडःचतो नीची नीस्चाक्पाय् रोमीकोः सहरकोः मान्ता लेःआः डच । रोमी सहरकोः मान्ताकायःपाय् ओउःत हायःसा जुगाड् स्याव्मालो लेःआः बा । ओउःत भ्यान्ते नीचीकायः ओउः रोमी ऐनहाडः तोओ लेखा जाड्हसा खेःतो । द्याह नीचीकायः अरुइ चीःमाःत फेती ल्होकसा स्याव्बाय्ल । लौ ओउः ताड्हओ मान्तालम्इ लयः वाड्ती नीचीकायः फेपाःताडःच” त दाय्हती पुलीसलम्कायः पावुल्इ तोआकान् । ३८ ओहाडःसैको ओउः पुलीस् मान्तालम् द्यान्हती पावुल्इ तोओ कुरा ओउः ताड्हओ मान्तालम्कायः ल्हाक्ती छ्यानःआथास । इ कुरा ल्हाक्ती छ्यानःआक्तीको “डीइ थुनताक्-ओ नीस्चाक्पाय् ‘रोमी सहरकोः मान्तालम्’ ” त चीःती ओउः सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्पाय् “अह रोमी सहरकोः मान्तालम्कायः एत हायःसा स्याव्बाय्ल” त म्हरती ओउःमयः रैती पावुल् सीलास्नीस्कःताड् वाड्आकाय् । ३९ ओउःनीस्कःताड् वाड्ती “लौ डीइ चीःमाःत एतलेः हायःआलाडःसु” त दाय्हती ओउः नीस्साथीचाःकायः भ्याल्स्वानसै आलःती “लौ द्याह नीड्जी इ फीलीपी सहरसै आलज दा” त दाय्हती ओउः ताड्हओ मान्तालम्इ तोती ल्होकआथाच । ४० ल्होकआक्तीको पावुल्मा सीलास्मा लीदीया त तोओकोः कीम्ताड् द्यान्हती ओहाडःकोः ड्हाम्-

ओलम्कायः लव्हती तोआकाचु । ओहाडःसैको ओउःमयःकायः
दाम्आक्तीको पावुल् सीलास् नीस् फीलीपी सहरसै आलआकाच ।

१७

१ फीलीपी सहरसै आलआक्तीको आम्फीपोलीस्
आपोलोन्या सहरनीसहाडः च्योल्ती आल्ती थेसालोनीका
त तोओ सहरताड् दाह्आकाच । ओउः सहरहार्डः यहुदीलम्कोः
थनःओ कीम् खेःतो । २ ओउः थनःओ कीम्ताड् पावुल्पाय् सन्चर-
बार सन्चरबारहाडः आल्माआ । सुम् सातच्युककायः पावुल्इ
परमेस्वरकोः आखरः पव्हती ओहाडः हुम्ओ मान्तालम्कायः स्यान्-
आथास । ३ स्यान्तोक बेलाहाडः “ओउः वाड्सा खेःओ ख्रीस् त
तोओ ‘लीहसीःओ च्यवःआक्तीको ओउःकायःपाय् सातनानी ।
सातती सीआक्तीको ओउः ख्रीस्पाय् उहती च्योकलेःनाः’ त उय्ह-
लेहाडःसै आखरःहाडः लेखती मुनाः । डीइ स्यान्ती तोओ येसुपाय्
परमेस्वरइ ल्होकसा खेःओ ख्रीस् लेःआः” त दाय्हती पावुल्इ
छ्यानःतीलेः तोआथास । ४ एत तोआक्तीको यातनीसचाक्
यहुदीलम्इमा नाःतो परमेस्वरकायः भाहओ एलेनी जातकोः
मान्तालम्इमा पावुल्इ तोओ कुरा इहाम्ती ओउःकुस् वाह्आकाय ।
फेरी नाःतो ओउः सहरकोः ताड्हओ मोमःचोःलम्इमा इहाम्-
आकानी । ५ ओहाडःसैको “नाःतो मान्ता येसुकोः कुरा इहाम्ती
पावुल् नीस्साथीचाःकुस् वाहती मुओ” त च्यवःती अरु यहुदी
मान्तालम्खे ल्हुड्हाडः लआकाय । ओउःमयः लती सहरकोः पेमालो
मान्तालम् हुम्लाड् वानःती ओउः हुम्ओ मान्तालम्कायः थ्योन्हती
नोःकाय्आकाय ओहाडःसैको ओउः पेमालो मान्तालम्इ सहरकोः
मान्तालम्कायः सबै पावुल् बरनाबासकः ल्हुड् मल्हताक्आथास ।
ल्हुड् मल्हआक्तीको ओउः सहरकोः मान्तालम्पाय् इताड् उःताड्
वाहती यात्चाक् येसुकायः इहाम्ओ मान्ता जासोन् त तोओकोः
कीम्ताड् दाहती पावुल्नीस् साथीचाःकायः बोडःलाड्
पोक्आकाय । बोडःतोकहाडः “ओउःनीस्कायः चुम्ती सबै
मान्तालम्कःताड् वानःनी” त म्हरती बोडःनीतो ओउःनीस्कायः
च्यवःनीली । ६ ओउःत भयान्ते जासोन्मा अरु इहाम्ओलम्कायःमा
चुम्ती ओउः सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्कःताड् ह्युत्ती लातती

आलःआकानी । आलःआक्तीको “डीइ बोडःओ नीस्चाक्पाय् देस् देस्हाडः आलती अरुलम्कायः ब्रःताक्ती वाह्आकाच । ७ द्याह् ओउःनीस् इहाडःमा वाड्ती इ जासोन् त तोओइ ओउःनीस्कायः त्याक्ती लयःकोः कीम् मुसा रोम्आथाच । ‘येसु त तोआ डीकोः राजा लेःआः’ त दाय्हती ओउःमयःइ सबै डीकोः सीजर् राजाकोः हुकुम् सायःनीली” त दाय्हती ओउः हुम्ओ मान्तालम्इ तोआकानी । ८ एत तोओ सायःआक्तीको ओउः सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्मा अरु मान्तालम्मा ल्हुड्हाडः ज्याडःआकाय् । ९ “लौ ओउःनीस् आल्माधाड्च्युक्कायः जासोन्इ डीकुस् पैसा गम्सा खेःतो” त जासोन्कायःमा ओउःकोः साथीलम्कायःमा दाय्हती तोआथास । ओहाडःसैको जमान् पैसा त्याक्आक्तीको ओउःमयःइ जासोन्कायःमा ओउःकोः साथीलम्कायःमा फेआथास ।

१० ओहाडःसैको याह्दीड्हाडः ओउः ड्हाम्ओलम्इ पावुल् सीलास्कायः बेरोया त तोओ सहरताड् ल्होक्आथाच । ल्होक्आक्तीको बेरोया सहरताड् दाह्आक्तीको ओउःनीस्पाय् सहरहाडः मुओ यहुदी मान्ताकोः थनःओ कीम्ताड् पोक्आकाच । ११ ओउः थेसालोनीकाकोः मान्तालम्सै बेरोयाकोः मान्तालम्कोः ल्हुड् आय्हतो मुइतो ओउःत भयान्ते ओउःमयःइ पावुल्इ स्यान्ती तोओ कुरा पेतो यान्ततीलेः सायःती “इ कुरापाय् परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखओ कुराकुस् ब्राड्नाःया ब्राड्लया द्याह् योनी” त म्हर्ती दीन्का दीन् ओउःमयःइ परमेस्वरकोः आखरःहाडः पह्आकाय् । १२ ओहाडःसैको नीस्सुम्चाक् पैसा नाःओमा पहसा चीःओ एलेनी जात्कोः मोमःचोःलम्मा नाःतो एलेनीमा यहुदी गोय्चोःलम्इमा येसुकोः कुरा मोती ड्हाम्ती सायःआकानी । १३ ओहाडःकोः “बेरोया सहरहाडःमा पावुल्इ प्रभु येसुकोः कुरा स्यान्ती तोलेःनौ” त सायःती ओउः थेसालोनीकाकोः पेमालो यहुदीलम्मा बेरोया सहरताड् वाड्ती ओहाडःकोः मान्तालम्कायः हुम्ताक्ती “लौ ओउःनीस्इ पेमालो स्यान्नाःच ओउःनीस्कायः रुनःपाःथांच” त होम्काय्ती तोआथास । ओउःत थ्योन्हती तोती ओउःमयःइ पावुल् साथीचाःकः ल्हुड् मल्हताक्आकानी १४ ओउःत

भयान्ते ओहाडःकोः येसुकायः इहाम्ओलमइ पावुल्खेकायः द्युम्-
मालो तीःकोः छेव्हाडःताड् ल्होकआथै ओउःकोः साथीनीस् सीलास्
तीमोथी त तोओनीस्खे बेरोया सहरहाडः मुआकाच । १५ ओहाडः-
सैको द्युम्मालो तीःकोः छेव्हाडः दाह्आक्तीको पावुल्कुस् वाह्-
ओलमइ ओउःकायः आथेन्स् सहरताड् दाक्आथै । आथेन्स् त तोओ
सहरताड् दाक्आक्तीको “लौ डाकोः साथीनीस् सीलास्
तीमोथीपाय् इहाडः रेन्ह्तोलेः वाड्पाःच” त दाय्हती ओउःकायः
दाक्ओलमकायः पावुल्इ दयान्हती ल्होकआथास ।

१६ ओहाडःसैको आथेन्स् सहरहाडः तीमोथी सीलास् त
तोओनीस्कायः ल्युड्हती मुतोक्हाडः पावुल्इ ओउः सहरकोः
दयव्ता मुर्तीलम् नाःतोलेः च्यवःआकान् । एत च्यवःआक्तीको
पावुल्पाय् “इ मान्तालम्पाय् परमेस्वरकोः कुरा जुगाड् चीःनीली” त
म्हरती आन लीह्ओ खेःतो । १७ ओउःत भयान्ते पावुल्इ थनःओ
कीम्हाडःमा येसुकोः कुरा आन नोःकाय्आकाय् । यहुदीलमकुस्मा
अरु जात्कोः परमेस्वरकायः भाह्ओलमकुस्मा येसुकोः कुरा नोः-
काय्आकाय् । फेरी बजारकोः क्रुम्हओ थाव्लम्हाडःमा पावुल्इ
दीन्का दीन् ओउःइ क्रुस्ओ मान्तालमकुस्मा स्यान्ती नोःकाय्ती
मुतो । १८ ओहाडःमा यात्नीस् एपीक्युरी त तोओ धर्मा स्यान्ओ
मान्तालम्मा अरु स्तोइक् त तोओ धर्मा स्यान्ओ मान्तालम्मा
पावुल्कुस् आन तानःकाय्ती नोःकाय्आकाय् । ओउः मान्तालम्-
हाडः कोय्खे “इ मान्तापाय् आहे चीःमाःत नोःओआः यादो” त
दाय्हती दाय्हआकाय् अरुखे “इपाय् थे थे दयव्ताकोः कुरा स्यान्ती
तोनाःतय्ही रैस” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । पावुल्इपाय् “येसु
सीआक्तीको च्योक्ओआः” त स्यान्ती तोओ त भयान्ते ओउःमयः
“इपाय् थे थे कुरा” त नोःकाय्आकाय् । १९ ओहाडःसैको ओउः
नया कुरा पेतो सायःसाकायः ओउः मान्तालमइ पावुल्कायः अरी-
ओपागुस् त तोओ हुम्सा थाव्ताड् आलःआथै । २०-२१ ओहाडः
मुओ आथेन्स् सहरकोः मान्तालम्मा अरु देस्सै वाड्ओलम्मा साधे
नया नया कुरा सायःसामा नोःकाय्सामा आन भाक्इतो । ओउःत
भयान्ते ओउः थाव्हाडः आलःआक्तीको “लौ इ नाड्इ स्यान्ती

नोःओ थे थे कुरा लेःआः । इ नया कुरापाय् डीइ पेतो सायःती
चीःसा म्हर्नाडी” त दाय्हतीताडः पावुल्कायः तोआकानी ।

२२ एत तोआक्तीको पावुल्पाय् ओउः अरीओपागुस् त
तोओ थाव्हाडः चीड्ती “अ नीड् आथेन्स्कोः मान्तालम्य नीड्-
कायःपाय् ‘आन द्यव्ताकायः मनःओ मान्तालमतेःआः इ’ त डाइ
चीःआलाडः । २३ नीड्कोः सहरहाडः वाह्तोक बेलाहाडः डाइ
नाःतो मुर्ती च्यवःआलाडः बा । च्यवःतोकहाडः यात्ज्योः थान्हाडः
‘इ थान् डीइ चीःमालो इस्वरकायः जाड्हओआः’ त लेखती मुओमा
च्यवःआलाडः । लौ इ नीड्इ भाहओ चीःआक्मालो इस्वरकोः कुरा
डाइ द्याह् स्यान्ती चीःताक्चेःनाड्स बा । २४ ओउः फेलबाड्
ल्हाव्हदैबाड् ओहाडः मुओ सबै थोकलम् जाड्हओ परमेस्वरलेः
ओउःपाय् सबैसै ताड्हओ प्रभु लेःआः । एत ताड्हओ परमेस्वरपाय्
मान्ताकोः क्रुतइ जाड्हओ थान्लमहाडः गलमा याक्ल । २५ ओउः-
खेइ डी मान्तालमकायः स्याक्ताक्सा सासलम् दोह्लम् बयःनाःतय्ही
ओउःत भ्यान्ते डीखेइ ओउःकायः बयःसा खेःहाड्ल । २६ दोड्
ड्हाताड् परमेस्वरइ यात्चाक् जाड्हआकान् ओउः यातैज्याड् मान्ता
जाड्हआक्तीको ओउःकःसै डी सबै जातलम् ग्ल्युड्हताक्आतय्ही ।
फेरी मान्तालम् सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः ब्याव्ताक्ती याक्साकायः
गम्ओ खेःतो । ओहाडःसै ओउःमयःकोः स्याक्साकायः ओघमा
याक्साकायः देसलममा ओउः परमेस्वरइलेः ड्हाहाडःसै दोक्ती
गम्आतय्ही । २७ ‘लौ डाकायःपाय् मान्तालमइ बोडःपाःताडःस
चीःपाःताडःस’ त दाय्हती परमेस्वरइ इ सबै कुरा जाड्हआकान् ।
‘डाकायः मान्तालमइ बोडःपाःथास’ त परमेस्वरइ दाय्हतो ती दोड्-
सीलेः डी मान्तालमपाय् सुमा ओउःकःसै लोकतो मुतय्हीली ।
२८ लौ परमेस्वरइ ताक्माःतो डीइ स्याक्सामा वाह्सामा मुसामा
दोहमा खाय्तय्हनीली । इतलेः नीड्कोः लयःकोः मान्तालमइ तोती
लेखआकानी रैस ‘डीपाय् परमेस्वरकोः रधीडः लेःआः तय्ही’ त
ओउःमयः दाय्हती लेखती मुनाः । २९ डी मान्तालमपाय् परमेस्वर-
कोः रधीडःलेः खेःनाःतय्ही त खेःया ओउः परमेस्वरपाय् ‘मान्ताकोः
क्रुतइ जाड्हओ सुन् चान्दी बाड्कोः जाड्हओ द्यव्ता लेःआः ।

ओउःकोः रूप् जाड्हसा खाय्नाःतय्ही' त दाय्हओ डी गलमा म्हरसा स्याव्ल । परमेस्वरपाय् इ थोक्सै जाड्हओ खेःबाय्ल । ३० ड्हाखे ओउःकायः तय्हधाड्माखाहाडः परमेस्वरइ डी चीःमालो मान्तालम्-कायः दोह्मा हायःतय्हनीली । द्याह्हाडःसैकोः आने 'द्वयव्ता मनःओ काम् फेती लयः परमेस्वरकायः पेतो भाह्ती तोनु' त दाय्हती ओउःइ सबैकायः तीनाःतय्ही । ३१ लोन्तेखेहाडः परमेस्वरइ ड्हा तोती गम्ओ दीन्हाडः यात्ज्योः परमेस्वरइ छीड्हओचाक्इलेः सबै मान्तालम्कायः मान्ता मान्ताकोः कुरा सायःती सुसु 'पेनाः' सुसु 'पेमालो' त तय्छनःतीलेः तोनौ । इ कुरापाय् दोड्सी लेःआः त सबैकायः छ्यानःसाकायः इ परमेस्वरइ छीड्हओ चाक्कायः सीआक्तीको परमेस्वरइ च्योक्ताक्आथै" त दाय्हती पावुल्इ सायः-लाड् हुम्ओ मान्तालम्कायः तोआथास । ३२ एतलेः पावुल्इ तोथासतो "यात्चाक् सीआक्तीको उह्ती च्योक्ओ लेःआः" त सायःआक्तीको यात्नीस् मान्तालम्खेइ ड्हाम्माःत पावुल्कायः डीःआथै अरुखेइ "नाड्इ तोओ कुरापाय् डीइ लोन्तेमा सायःसा खेःतो" त दाय्हती तोआकानी । ३३ ओहाडःसैको पावुल् ओउः-मयःकःसै वेड्ती पाय्हआ । ३४ पाय्हआक्तीको ओउःइ तोओ येसुकोः कुरा यात्नीस्चाक्इ ड्हाम्आकानी । यात्चाक् अरी-ओपागुस्हाडः मुओ दीयोनीस्यस् त तोओ मान्ताइ ड्हाम्ती पावुल्-कुस् वाह्आ । फेरी दामारीस् त तोओ मोमःचोःमा यात्नीस् अरुलम्मा ड्हाम्ती ओउःकुस् वाह्आकाय् ।

१८ १ ओहाडःसैको पावुल्पाय् आथेन्स् सहरसै आलती कोरीन्थ त तोओ सहरताड् वाड्आ । २ ओहाडः वाड्-आक्तीको पावुल्इ यात्चाक् पोन्तस् सहरसै वाड्ओ यहुदी मान्ता क्रुस्आकान् । ओउः मान्ताकोः मय्ङ् अक्वीला त तोओ खेःतो । अनम्हलो अक्वीलामा ओउःकोः बुधी प्रीस्कीला त तोओमा रोमी देस्हाडः मुओ खेःचतो । ओहाडःतीको क्लाव्दीयस् त तोओ रोमी देस्कोः राजाइ "लौ डाकोः देस्हाडः यहुदी मान्तालम् मुलाम्" त दाय्हती हुकुम् बयःआकान् । ओउःत भयान्ते अक्वीला नीस्पय्क्चाः ओउः रोमी देस्सै क्रव्ती कोरीन्थ सहरताड् दाह्आकाय् ।

३ ओहाडःसैको अक्वीला नीसपय्क्चाः पावुललो लेखा पाल कीम जाड्हओ काम धुःती जाड्हआकाचु ओउःत भ्यान्ते क्रुसआक्तीको पावुलपाय ओउःनीस पय्क्चाःकुस मुआकाय । ४ ओउःनीसकुस मुतोक बेलाहाडः पावुल सन्चरबार सन्चरबारकोः दीनहाडः यहुदीलमकोः थनःओ कीमताड् आलती ओहाडः हुमओ यहुदीलमकुस्मा एलेनी जातकोः मान्तालमकुस्मा येसुकोः कुरा नोःकायती ओउःमयःकायः होमसा बोडःआकान् ।

५ ओहाडःसैको सीलास तीमोथीनीसपाय मासीदोनीया देससै दाहती वाड्आक्तीको पावुलइ यहुदीलमकायः “लौ येसु त तोओ परमेस्वरइ ल्होकओ खीस लेःआः” त दाहती दीनभरीहाडः स्यान्ती मुआ । ६ ओहाडःसैको ओउः यहुदी मान्तालमइ ओउःकायः पेमालो तोती भ्यान्ते पावुलइ लयःकोः नायलमकोः फुतसाः हान्हती “छ्यो उया दोहगार स्यावतेःजेःपै । डाखेइ पेओ कुरा स्यान्नेःनाड्सतो नीड्खेइ ड्हामतेःनीली । ओउःत खेःया नीड्इ लयःकायः न्युम्हतेःताक्तेःनाःइसी । द्याहहाडःसैकोः डा अरु यहुदी खेःमालो जातलमकायः स्यान्लाड् आलआनाडः” त दाहती पावुलइ जानती तोआथास । ७ एत जानती तोआक्तीको पावुल अक्वीला नीसपय्क्चाःकोः कीम फेती यातचाक् तीतस जुस्तस त मय्डओकोः कीमताड् मुलाड् दाहआ । तीतस त तोओपाय यातचाक् परमेस्वरकायः भाहओ यहुदी खेःमालो जातकोः मान्ता खेःतो । ओउःकोः कीमखे यहुदीलमकोः थनःओ कीम द्याड्तो खेःतो । ८ ओहाडःसैको ओउः थनःओ कीमकोः ताड्हओ मान्ता क्रीस्पुस त तोओमा ओउःकोः लयःकोः कीमकोः मान्तालममा सबैइ प्रभु येसुकोः कुरा ड्हामआकानी । कोरीन्थ सहरहाडःमा नाःतो अरु मान्तालमइ पावुलइ स्यान्ओ कुरा सायःती ड्हामती बाप्तीस्मा त्याक्आकानी । ९ ओहाडःसैको यातदीनहाडः याहदीड्हाडः पावुलइ माडःखा च्यवःआकान् । माडःखा च्यवःतोक् बेलाहाडः “लौ रैलाम् इहाडः ज्याडःमाःत रैमाःत स्यान्उ दा । डा नाड्कुस मुलेःनाडः । इ सहरहाडः मुओ डाकायः भाहओ मान्तालम नाःतोलेः मुनै । १० अरु सुइमा नाड्कायः रेव्तो हायःसा स्वायतेःल” त

माडःखाहाडः दाय्हती प्रभु येसुइ तोओ कुरा सायःआकान ।
११ ओउःत माडःखा च्यवःआकतीको ओउः सहरहाडः पावुल् अथार
महीनाच्युककायः परमेस्वरकोः कुरा स्यान्ती मुआ ।

१२ पावुल्पाय ओहाडः स्यान्ती मुआ ओहाडःसैको
गालीयो त तोओ मान्ता आखयाकोः अन्चलादीस् स्याव्तोकहाडः
यातनीस् यहुदीलमइ हुमती पावुल्इ तोओ कुरा “पेमालो लेःआः” त
होम्कायती नोःती ओउःमयःइ पावुल्कायः चुमती ओउः अन्चला-
दीस्कःताड् लातती वानःआथै । १३ ओउःकःताड् वानःआकतीको
“इइपाय ऐन्कोः हुकुम्इ ताकमालो कुरा स्यान्ती ‘परमेस्वरकायः
एतलेः एतलेः भाहती तोसा खेःतो’ त तोती मुलेःनाः” त दाय्हती
ओउः यहुदीलमइ पावुल्कायः गालतुमती तोआकानी ।
१४-१६ ओहाडःसैको पावुल्खे त्याडःखेःतोकहाडः गालीयो त तोओ
अन्चलादीस्खेहाडः ड्हासै त्याडःआ “अ नीड् यहुदी मान्तालम्य
नीड्इ दोड् मुत्थ जाड्हओ बोडःतेःनानी त खेःया डाइ सायःनेःनाड्-
सतो इ नीड्इ लयः जवओ कुरालेःतेः तानःकायती तोतेःनै रैस ओउःत
भयान्ते डाइ इ सायःसा जुगाड् ग्याडल । नीड्इ लयः सायःनीड्इसी”
त गालीयो दाय्हती त्याड्ती ओउः पावुल्कायः गालतुमती नोःसा
बोडःओ यहुदीलमकायः ओउःकःसै रुनःआथाच । १७ ओउःमयः
रुनःतोक बेलाहाडः ओउः हुमओ मान्तालमइ अरु थनःओ कीमकोः
ताड्हओ मान्ता सोस्थेनेस् त तोओकायः चुमती अन्चलादीस्कोः
मीकहाडः घान्थातो ओउः अन्चलादीस्इ दोह्मा हायःउलु ।

१८ ओहाडःसैको कोरीन्थहाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्-
ओलमकुस् पावुल् आन ज्याडःतो मुआ । ओहाडःसैको लोन्ते
ड्हाम्ओलमकायः दाम्ती गम्आकतीको पावुल्पाय अक्वीला नीस्-
पय्क्चाःकुस् तीःजहासहाडः लन्हती सीरीया देस्ताड् आल्आकाय ।
ओहाडःसैको आल्धाड्माखाहाडः केड्क्रीया त तोओ सहरहाडः
पावुल्इ परमेस्वरकायः “लौ लोने यरुसालेमहाडः डाइ आन भाहती
तोनेःनाड्” त दाय्हती तोती कीरीया जाड्हती लयःकोः म्याड्
खुरआकास । १९ ओहाडःसैको ओउः तीःजहासपाय एफेसस् त
तोओ सहरताड् दाहती अक्वीला नीस्पय्क्चाःकःसै तीःजहासहाडः

वेड्ती पावुल् ग्ल्युड्हती एफेसस् सहरकोः थनःओ कीमताड् आल्ती पोक्ती वाड्आ । पोक्आक्तीको येसुकोः कुरापाय् ओउः थनःओ कीमहाडः हुम्ओ मान्तालम्कुस् नोःकाय्आकाय् । २० एत नोःकाय्-आक्तीको ओउः हुम्ओ मान्तालम्इ प्रोती सायःती “लौ डीकःहाडः ज्याडःतोलेः मुअ दा” त दाय्हती स्योत्ती तोथातो “इ बेलाहाडः मुसा दोःडल” त दाय्हती पावुल् त्याड्आ । २१ “लोन्ते परमेस्वरइ डाकायः दोःताक्नाःताडः त खेःया डा द्यान्हती वाड्चाडः” त दाय्हती तोती पावुल् थनःओ कीमसै ग्ल्युड्हती ओउः तीःजहासहाडः फेरी लन्हती एफेसससै आल्आकाय् । २२ आल्आकाय् ओहाडः-सैको सीजारीया सहरताड् दाहती ओउः तीःजहाससै ग्ल्युड्हती यरुसालेम्ताड् आल्आकाय् । ओहाडः आल्ती दाह्आक्तीको पावुल्इ येसुकायः इहाम्ओलम्कायः क्रुस्आकान् । ओहाडःकोः मान्तालम्कायः क्रुस्आक्तीको पावुल् अन्तीयोक् सहरताड् आल्ती दाहती वाड्आ । २३ अन्तीयोक् सहरहाडः बल ज्याडःतो मुआक्तीको गालातीमा फ्रीग्या जील्लानीस्कःताड् आल्ती ओहाडःकोः इहाम्ओलम्कायः स्योत्ताड् स्योत्ताड् क्रुस्ती ओउःमयःकायः लव्हती तोआथास ।

२४ ओहाडःसैको यात्चाक् आलेक्जान्द्रीया सहरसै वाड्ओ आपोलस् त तोओ मान्ता एफेससताड् दाह्आ । ओउः आपोलस् त तोओइ परमेस्वरकोः आखरःकोः कुरा आन चीःती व्हाय्ती तोओ मान्ता खेःतो । २५ ओउःइपाय् प्रभु येसुकोः कुरापाय् चीःती भयान्ते ओउः कुरा स्यान्उतो युहनाकोः बाप्तीस्मा ह चीःआकान् । ओउःत भयान्ते येसुकायः तोओ कुरा ओउःइ गुच्युकलेः चीःआकान् ओउः-च्युकलेः अरुलम्कायः पेतोलेः स्यान्आथास । २६ ओहाडःसैको एफेसस् सहरताड् दाह्आक्तीको आपोलस्इपाय् थनःओ कीमहाडः पोक्ती ओहाडः फुतीलेः स्यान्ती तोखयःआथास । थनःओ कीम-ताड् स्यान्ती तोतोक्हाडः ओउःइ तोओ कुरा अक्वीला नीस्पक्-चाःइ सायःआकाचु । सायःआक्तीको ओउःनीसइ येसुकोः कुरा सबैलेः पेतो चीःताक्साकायः आपोलस् त तोओकायः लोन्ते पेतो स्यान्आकाचु । २७ ओउःनीसइ पेतो स्यान्आक्तीको आपोलस् त

तोओपाय् आखया जील्लाताड् आल्सा म्हर्आ । ओउःत भयान्ते ओउः एफेसस् सहरहाडः मुओ येसुकायः इहाम्ओलम्इ “लौ पेतोलेः आल्अ दा” त तोती ल्होक्ती ओउः आखयाहाडः मुओ इहाम्ओलम्कायः चेती लेखआकानी “लौ इ आपोलस् त तोओइ येसुकोः कुरा द्याह् पेतो नोःसा चीःनौ । ओउःकायः उया पेतो रोमनु दा” त दाय्हती चेती लेखती ल्होक्आकानी । ओहाडःसैको आखया दाह्आक्तीको आपोलस्इ ओहाडःकोः परमेस्वरइ इहाम्ताक्ओ मान्तालम्कायः आन लव्हती तोआथास । २८ फेरी ओहाडःकोः यहुदीलम्कुस् नोःकाय्ती परमेस्वरकोः आखरःहाडः “येसु त तोओ परमेस्वरइ तोती गम्ओ खीस् लेःआः” त लेखओ छ्यानःती ओउः यहुदीलम्कुस् आन व्हाय्तोलेः तानःती नोःआकाय् ।

१६ १ आपोलस् त तोओखे कोरीन्थहाडः मुतोक्हाडः पावुल्खे उत्तरताड् मुओ जील्लाहाडः वाह्दा वाह्दा लोन्ते एफेसस् त तोओ सहरताड् दाह्आ । एफेसस् सहरताड् दाह्आक्तीको पावुल्इ यात्नीस् येसुकायः इहाम्ओ मान्तालम्कायः क्रुस्आकान् । २ क्रुस्आक्तीको “लौ प्रभु येसुकायः इहाम्आक्तीको नीड् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःतेःनैया दोःतेःइलीया” त पावुल्इ दाय्हती व्हत्आथास “दोड्सीलेः इ परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः कुरा डीइ गलमा सायःडुसुलु” त दाय्हती ओउःमयः त्याड्आकाय् । ३ ओउःत त्याड्आक्तीको “नीड्कायः उया दोह् दोह् बाप्तीस्मा जाड्हतेःआकाय्” त दाय्हतीताडः पावुल्इ फेरी व्हत्आथास “डीइपाय् युहनाइ बयःओ बाप्तीस्मा त्याक्आलाडःसु” त ओउःमयः त्याड्आकाय् । ४ “युहना वाड्तोक्हाडःपाय् रेवओ काम् फेती परमेस्वरकः द्यान्हसा’ कुरा तोती ओउःइ बाप्तीस्मा बयःआथास । युहनाइमा ‘डाकोः लोने यात्चाक् डसै ताड्हतो येसु त तोओ वाड्आनाः । ओउः येसुइ तोओ कुरा इहाम्ती सायःनु दा’ त दाय्हतीमा युहनाइ स्यानओ खेःतो” त दाय्हती पावुल्इ तोआथास । ५ ओहाडःसैको इ कुरा सायःआक्तीको ओउः मान्तालम्कायः पावुल्इ प्रभु येसुकोः मय्इ पेहती बाप्तीस्मा जाड्हआथास । ६ बाप्तीस्मा जाड्हआक्तीको ओउःमयःकोः

तालाड्हाडः पावुल्इ लयःकोः क्रुत् भाम्हाकान् । क्रुत् भाम्हा-
तोक्हाडः ओउः मान्तालम् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआकाय् ।
दोःआक्तीको ओउःमयः थे थे भासालम् नोःमाआकाय् परमेस्वरइ
छ्यानःओ कुरा तोमाआकानी । ७ ओउः परमेस्वरकोः ग्वालामः
तोहा दोःओलम्पाय् बारजनच्युक् खेःइतो ।

८ ओहाडःसैको सुम् महीनाच्युक्कायः सन्चरबार सन्चरबार
दीन्हाडः पावुल्इ यहुदीलम्कोः थनःओ कीम्हाडः पोक्ती येसुकोः
कुरामा परमेस्वरकोः राजीकोः कुरामा पेतो स्यान्ती सबै ओहाडःकोः
मान्तालम्कायः होम्ताक्ती तोथासतो ९ यात्नीस् यहुदीलम्इ अल्ह-
माःत भयान्ते येसुकोः कुरा ड्हाम्माःत ओउःकायः रेवतो
तोआकानी । ओउःत हायःआक्तीको ओउः रेवतो नोःओलम्कःसै
वेड्ती पावुल्इपाय् तीरानुस् त तोओकोः इस्कुल् कीम्ताड् आल्ती
ओउः ड्हाम्ओलम्कायः वानःती ओहाडः दीन्का दीन् येसुकोः कुरा
नोःकाय्आकाय् । १० ओउःतलेः नीस् बरसच्युक्कायः ओउः
आखया देस्कोः सबै मान्तालम् यहुदीलम्इमा अरु जात्लम्इमा प्रभु
येसुकोः कुरा सायःआकानी ।

११ ओहाडःसैको ओहाडः स्यान्ती मुतोक्हाडः पावुल्-
कायः परमेस्वरइ आन थे ग्याड्हराय् जाड्हताक्आथै । १२ ओउः
बेलाहाडः पावुल्कोः आड्सै आलःओ रुमाल्लम्मा अरु नाय्लम्मा
जीक्ओ मान्ताकःहाडः वानःती गम्आक्तीको ओउः जीक्ओ
मान्ता सेलः स्याव्माआ अरुलम्कायः डायःओ लान्लम् ल्हेस्ती
वाय्ओमा खेःतो । १३ ओहाडःसैको यात्नीस् तोमःती वाह्ओ
यहुदीकोः पान्देलम्इमा प्रभु येसुकोः म्यड् पेह्ती लान्लम्कायः
ल्हेस्सा बोडःआकानी । “डीइ पावुल्इ तोती स्यान्ओ येसुकोः
म्यड्लेः पेह्ती तोनेःनाड्सु” त दाय्हती तोती लान्लम्कायः ल्हेस्-
ताक्ती बोडःआकानी । १४ इत हायःओलम्कुस् यात्चाक् स्केवा त
तोओ ताड्हाओ पुरोहीत्कोः सातपुःचोड् चोःलम्मा खेःइतो ।
१५ ओउःमयःइ लान्कायः एतलेः दाय्हती तोतोक्हाडः ओउः लान्-
पाय् “येसुकायः तय्हनाडः पावुल्खेकायः तय्हनाडः नीड्खेपाय्
सुखेलोकायः डाइ तय्हडल बा” त दाय्हती त्याड्आ ।

१६ त्याड्आक्तीको ओउः लान्इ डायःओ मान्ताइ ओउः सात् पुःचोड्कायः ज्युह्ती ओउःमयःकायः ओउःच्युक् जोक्तो घान्ती भ्यान्ते ओउः सात् पुःचोड्पाय् कीम्सै ग्ल्युड्हती वयःती सोह्लेः क्रव्आकाय् । १७ ओहाडःसैको इ कुरा सबै एफेसस् सहरहाडः मुओ यहुदीलम्इमा अरु जातलम्इमा सायःआक्तीको ओउःमयः आन रैआकाय् । ओउः सहरहाडः येसुकायः आन भाह्ती लुड्ती तोआकानी । १८ ओहाडःसैको नाःतो मान्तालम् येसुकोः कुरा पेतो ड्हाम्ती ओउःमयःइ ड्हा जाड्हओ ब्रःओमा रेव्तो हायःओमा घोलाड् वाड्आकाय् “लौ डीइमा एतलेः रेव्तो काम् जाड्हआलाडःसु द्याह ओउः रेवओ काम् डीइ फेनाडःसु” त दाय्हती ओउःमयःइ घोती तोआकानी ।

१९ एत तोतोक्हाडः ओउः ड्हा पान्दे काम् जाड्हओलम्-इमा छेहओ काम् जाड्हओलम्इमा लयःकोः काम् जाड्हसा कीताप्लम्मा भ्याओ चीस्लम्मा सबै म्हेःहाडः तय्क्ती वाय्-आकानी । ओउः म्हेःहाडः तय्क्ती वाय्ओ चीस्कोः मोल्लम् थेड्ती पचास् हजार चान्दी रुपीया खेःतो । २० एत हायःतीलेः न्हाड्तोलेः नाःतो मान्तालम्इ प्रभु येसुकोः कुराकायः चीःमाआकानी ड्हाम्-माआकानी ।

२१ ओहाडःसैको लोनेसै पावुल्पाय् “लौ मासीदोनीया आखया नीस् जील्लाताड् ब्याह्ती वाह्आक्तीको डा यरुसालेम्ताड् आल्चाडः । यरुसालेम्ताड् आल्आक्तीको डा रोम् त तोओ रोमी देस्कोः सबैसै ताड्हओ सहरकायः गत खेःयामा योलाड् आल्सा खेःतो” त दाय्हती पावुल् दाय्हआ । २२ एत दाय्हआक्तीको तीमोथी एरास्तस् त तोओ ओउःकोः साथीनीस्खेकायः मासी-दोनीयाताड् ड्हा ल्होक्आक्तीको पावुल्खे आखया जील्लाकोः एफेसस् सहरहाडः मुधाड्आ ।

२३ ओहाडःसैको ओउःतोक् बेलाहाडः यात्नीस् मान्तालम् हुमती येसुकोः कुराकायः आन पेमालो नोःकाय्आकाय् । २४ यात्-चाक् देमेत्रीयस् त मय्ड्ओ चान्दीकोः मुर्ती जाड्हओ मान्तालम्-कायःमा अरु मुर्ती जाड्हओ मान्तालम्कायःमा हुन्द्यावःसाकायः

गोत्ती हुम्हआथास । ओहाडःकोः मुर्ती जाड्हओलम् आरतेमीस् त तोओ देबीकोः रुप् जाड्हती आन पैसा दोःआकाय् । २५ ओउःत भयान्ते ओउःमयः हुम्आक्तीको “लौ साथीलम्य इ देबीकोः मुर्ती जाड्हतीलेः डीइ आन मुह्नाःतय्ही त नीड्इ चीःतेःनानी । २६ द्याह-पाय् दोह् दयःनाःतय्ही । इ पावुल् त तोओइ एफेसस्हाडः आले खेःल सबै इ देस्हाडःलेः ‘मान्ताइ लयः क्रुतइ जाड्हओ द्यव्तालमइमा देबीलमइमा दोह् हायःसामा खायनीली’ त तोती स्यान्नौ ओउःइ तोओ कुरापाय् नाःतो मान्तालमइ ड्हाम्नानी इतलेः नीड्इमा च्यवःती सायःती चीःतेःनानी बा । २७ इहाडःकोः मान्तालम् द्यव्तालम्कायः भ्हाहओ फेनानी त खेःया डीकोः काम् भाडःती वाय्चाः फेरी डीकोः ताड्हओ आरतेमीस् देबीकायः लोन्ते मान्तालमइ दोह्मा म्हरइली । इ सबै ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालमइ मनःओ देबीकायः एत फेती वाय्सा स्याव्नाः जुगु” त दाय्हती देमेत्रीयस् त तोओइ ओउः हुम्ओ मान्तालम्कायः तोआथास । २८ ओउःत तोओ सायःआक्तीको ओउः हुम्ओ मान्तालम् ल्हुड् मल्हती “डीकोः एफेसस् सहरकोः आरतेमीस् देबी सबैसै ताड्हतोलेः मुपाः” त दाय्हती ओउःमयः सोतो गोःआकाय् । २९ ओहाडःसैको ओउः सहरहाडः ओउःमयः नाःतो हुम्कायती इःताड् उःताड् वाहती सोतो गोःती नाःतोलम् सहरकोः सभा कीमताड् दाहआकाय् । सभा कीमताड् आलतोक बेलाहाडः ओउः सहरहाडः वाहओ मान्तालमइपाय् पावुल्कुस् मासीदोनीया देस्सै वाड्ओ गायुस्मा आरीस्तार्कस् त तोओनीस्कायःमा चुम्ती ओउः सभा कीमताड् पोक्ती दाक्आथाच । ३० ओउःत चीःआक्तीको सभाहाडः हुम्ओ मान्तालम्कःताड् पावुल्मा तोलाड् आल्सा म्हर्तो ओउः अरु ड्हामओ साथीलमइ “खेःल है नाड्कायः सात्तेःनाः आल्लाम्” त दाय्हती ओउःकायः आल्सा ताक्थाल । ३१ फेरी यात्नीस् ओउः सहरकोः ताड्हओ मान्तालमहाडः पावुल्कोः साथीलममा खेःइतो ओउःमयःइमा “ओउः सभाहाडः हुम्ओ मान्तालम्कःताड् पोक्तेःचाःनाः” त दाय्हती कुरा ल्होकआथै । ३२ ओहाडःसैको ओउः सभा कीमहाडः हुम्ओ मान्तालम् आन ब्रःती “इ दोहखेलो कुरा” त चीःमाःत आन गोःती क्योड्हती

नोःकाय्आकाय् । ३३-३४ ओउःमयः ब्रःती गोःती मुतोक्हाडः यात्-
चाक् सीकन्दर त तोओकायः यहुदी मान्तालम्इ तोसाकायः चीड्-
ताक्आथै । चीड्आक्तीको यात्नीस् मान्तालम्इ “लौ एत नोःउ दा”
त ओउःकायः तोआकानी । ओउःत भयान्ते सबै हुम्ओ मान्तालम्-
कायः सीकन्दरइ डैमाःत मुताक्ती लयःकायः तोसा बोडःउतो ओउः
हुम्ओलम्इ “इपाय् यात्चाक् मुर्ती मानसा ग्यामालो यहुदी मान्ता
लेःआः” त तय्हती ओउःमयःइ न्हाड्तोलेः ल्हुड् मल्हतो स्यावती
नीस् घन्ताच्युक्कायः “डीकोः एफेसस् सहरकोः आरतेमीस् देबी सबैसै
ताड्हतो मुपाः” त ब्रक्तलेः सोतो गोःआकाय् ।

३५ ओउःतलेः ओउःमयः आन गोःआकाय् ओहाडःसैको लोन्ते
एफेसस् सहरकोः ताड्हओ मान्ता वाड्ती ओउःमयःकायः डैमाःत
मुताक्आथास । ओउःमयःकायः डैमाःत मुताक्आक्तीको “अ नीड्
एफेसस् सहरकोः मान्तालम्य ओउः फेलबाड्सै ग्लेःओ आरतेमीस्
माहादेबीकोः बाड् डीकोः एफेसस् सहरकोः मन्दीरहाडः गमनाडःसु
त सबै मान्तालम्इ चीःनानी । ३६ इ कुरा सुइमा चत्सा स्वायनीली
ओउःत भयान्ते इतलेः डैती ब्रःती वाहसा परल । ३७ इ नीड्इ
वानःओ मान्तानीस्इ डीकोः देबीकायः दोह्मा हायःथाल ओउःकोः
थोक्लम् कुःथाल ओउःकायः दोह्मा पेमालो नोःथाल । ३८ लौ
देमेत्रीयस्मा ओउःकोः साथीलम्इमा सुकायःमा मुत्थ जाड्हसा बोडः-
नाःथास त खेःया ओउः कुरा सायःसा अदालातहाडः आलती इ कुरा
हाकीम्कःताड् सायःताक्पानी । ३९ अरु कुराखेकायः डीकोः दोड्
सभाहाडः हुम्ती वाड्ओ मान्तालम्इ सायःसाकायः मुलेःनाः ।
४० तेन्लो लेखा गोःती वाहती हायःओ जुगाड् स्यावल । नीड्इ एत
गोःती वाहओ त डीकोः राजाइ सायःनौ त खेःया डीकायः आन
जान्चाःतय्हती । ओउःइ जाननौ त खेःया डीइ दोह्मा त्याड्सा स्वाय-
तय्हनीली” त दाय्हती तोआथास । ४१ एत तोआक्तीको ओउः
सहरकोः ताड्हओ मान्ताइ सबैलम्कायः ल्होक्आथास ।

२० १ ओउःमयःकायः ल्होक्आथास ओहाडःसै ओउः हुम्ती
वाड्ओलम् सबै पाय्हआक्तीको रीस् क्युम्हआक्तीको
ओउः येसुकायः ड्हाम्ओलम्कायः पावुल्इ गोत्ती वानःती

ओउःमयःकायः दामती तोआथास । एत दामआकतीको पावुलपाय
 द्युममालो तीःकोः उःसै आलती मासीदोनीया देस्ताड् दाह्आ ।
 २ आलती दाह्आकतीको ओहाडःकोः जील्ला जील्लाताड् वाह्ती
 आलती ओहाडः मुओ येसुकायः ड्हामओलमकायः पावुलइ लव्हती
 स्यान्ती तोआथास । ओहाडःसैको पावुलपाय ग्रीस त तोओ देस्ताड्
 दाह्ती वाड्ती ओहाडः सुम् महीनाच्युककायः मुआ । ३ सुम्
 महीनाच्युककायः मुआकतीको पावुलपाय सीरीया देस्ताड् तीः-
 जहासहाडः आल्सा म्हर्तो “सीरीया देस्कोः पेमालो यहुदीलमइ
 नाड्कायः सात्सा बोडःतेःनाः” त दाह्ओ सायःती भ्यान्ते
 मासीदोनीया देसहाडः च्योलती आलओ ल्यामहाडः पावुलइ
 पाह्आ । ४ पाह्ती आलतोकहाडःपाय बेरोया सहरसै वाड्ओ
 पीहुस् त मय्डओकोः चोः सोपातर त तोओ पावुलकुस् आलआ ।
 फेरी थेसालोनीकासै वाड्ओ आरीस्तारकसमा सेकुन्दसमा देरबे सहर-
 कोः गायुसमा तीमोथीमा असीया देस्कोः त्युखीकुसमा त्रोफीमसमा
 ५ इ सबैखे पावुलकायः स्यालःती त्रोआस् सहरताड् दाह्ती ओहाडः
 डीकायः ल्युड्हती मुआकाय् । ६ डीखे यहुदीलमकोः फमालो लाड्
 त तोओ छ्यात्कोः स्याड्हलोच्युककायः मासीदोनीया देसहाडः
 मुआलाडी । ओउःच्युक दीनकायः मुआकतीको ओहाडःसैको डी
 फीलीपी सहरहाडः तीःजहासहाडः लन्हती द्युममालो तीःकोः उःसै
 त्रोआस् सहरताड् आलती पासदीन् पुतआकतीको ओहाडः दाह्-
 आलाडी । ओउः त्रोआस् त तोओ सहरहाडः डीकोः स्यालःती
 वाह्ओ साथीलमकायः क्रुस्आलाडःसु । क्रुस्आकतीको डी ओहाडः
 सात्दीनकायः मुआलाडी ।

७ ओहाडःसैको आइतेबार दीनकोः राम्हसैलोहाडः प्रभु येसु
 क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सीओ गीलती डीइ पावुलकुस् लाड् फन्हती
 जेःसा थेडा हुम्आलाडी येसुइ तोओलो लेखालेः । हुमतोकहाडः
 उनम्हकोः द्याह्मयःलोहाडः पावुलपाय ओउःमयःकःसै देडीलो
 वेड्ती पाह्सा बोडःआकान् त भ्यान्ते ओउःइ दोड् याह्दीड्
 पुततोलेः स्यान्ती नोःआताडी । ८ डी हुम्लाड् वाड्ओ तान्हाडः
 थोड्ताकसाकायः नाःतो बत्ती गम्ओ खेःतो । ९ ओहाडःसैको

पावुल् नोःतोकहाडः यात्चाक् युतीखुस् त मय्ङ्ओ लाव्मयः मान्ता
 त्यावःअकोः चोः धोकाहाडः च्युडःती मुओ खेःतो ओहाडः मुतोक्-
 हाडः पावुल् आन ज्याडःतो नोःदा नोःदा ओउः लाव्मयःकायः
 एनःबुसइ म्हय्क्थातो एनःराम्हखालेः ओउः मान्तापाय् चोः धोकासै
 साःताड् रहती तोनआ । ओउःतलेः नीसतानसै ग्लेःती साःताड्
 दाहती सीलेःआ । ओउः लाव्मयः ग्लेःती सीआक्तीको अरुलम्
 ग्ल्युड्हती ओउःकायः च्योक्ताक्सा बोडःनीतो १० पावुल्मा
 ग्ल्युड्हती ओउः सीओखेकायः ग्रोम्ती “ज्याडःमाःत मुअ ओउःपाय्
 स्याक्लेःनाः” त अरुलम्खेकायः तोआथास । ११ ओउःत तोआक्-
 तीको पावुल् त्यावःअकोः तान्हाडः द्यान्हती डीकुस् फन्हओ लाड्
 जेःआक्तीको प्रीमा ग्रीमी चीकीच्युकहाडः स्यान्ती नोःकाय-
 आलाडी । नोःकाय्आक्तीको न्याम् थोड्आक्तीको आले पावुल्
 ग्ल्युड्हती आल्आ । १२ ओउः ड्हा तोनओ लाव्मयः मान्तापाय्
 सेलः स्यावती भयान्ते ओउः हुमओ मान्तालम् ल्हुड् धोमाय्ती
 पाय्हआकाय् ।

१३ ओहाडःसैको पावुल्सै ड्हा डी तीःजहास् फेरी लन्हती
 आसोस् सहरताड् स्यालःती आल्ती दाहआलाडी । “लौ आसोस्
 सहरताड् नीड्खे ड्हा स्यालःती ओहाडः डाखेकायः ल्युड्हती मुन”
 त दाय्हती पावुल्इ तोती ल्होक्आताडी । ओउःत भयान्ते डीखे
 तीःजहासहाडः आसोस्ताड् ड्हा दाहती ल्युड्हती मुआलाडी
 पावुल्खे आने दोम्इ वाहती लोन्ते दाहती वाड्आ । १४ पावुल्खे
 आसोस्ताड् दाहआक्तीको डी तीःजहासहाडः मुओलम्कायः क्रुस्-
 आताडी । क्रुस्आक्तीको ओउः तीःजहास फेरी लन्हती डी पावुल्-
 कुस् मीतीलेने सहरताड् दाहआलाडी । १५ मीतीलेनेसै आल्ती
 अनम्हकोः स्याड्हलोहाडः स्वीओस् त तोओ च्योलती चीतसैलोहाडः
 सामोस् त तोओहाडः दाहआलाडी । सामोस्सै आल्ती क्याम्-
 सैलोहाडः एफेसस् सहरहाडः च्योलती डी मीलेतस् सहरताड् दाह-
 आलाडी । १६ ओउः यहुदीलम्कोः भार् बयःओ पेन्तेकोस् त तोओ
 छ्यात्कोः दीन्हाडः पावुल्इपाय् यरुसालेम् दाहसा बोडःउतो ओउःत
 भयान्ते “इ असीया देसहाडः न्यास्माःत आल्इ” त दाय्हती डीकुस्इ

एफेसस् सहरहाडः न्यास्माःत च्योल्आलाडी । १७ एफेसस् सहरताड् च्योल्सापाय् च्योल्डीतो मीलेतसहाडः दाह्ती मुतोक्हाडः ओउः एफेससहाडः मुओ इहाम्ओलम्कोः ताड्हओ थालवःपालम्कायः पावुल्इ लयःकःताड् गोत्आथास । १८ ओउः ताड्हओ मान्तालम् पावुल्कःताड् दाह्ती वाड्आक्तीको “लौ इ असीया देसहाडः तोहा दाहतोक्हाडःसै तेन्च्युक्हाडः डा नीड्कुस् वाह्ती मुतोक्हाडः दोह् दोह् गत गत हायःडोतो त नीड्इ लयःतेः चीःतेःनानी माःर । १९ ओउः बेलाहाडः यहुदीकोः मान्तालम्इ डाकायः आन लीह्सीःओ बयःती डाकायः चुम्सा थुनसा सात्सा बोडःताडःतो डाइ प्रभु येसुकोः काम् कोय् बेलाहाडः न्याःगार्ती जाड्हआलाडः । २० ओउःत लीह्सीःओ च्यवःतोक्हाडः नीड्कायः थनःओ कीम्लम्हाडःमा नीड्कोः लःलयःकोः कीम्लम्हाडःमा डाइ येसुकोः कुरा सबै पेतो स्यान्ती तोओ फेनाड्सल । २१ यहुदी जातल्मकायःमा अरु जातकोः मान्तालम्कायःमा ‘लौ नीड्इ लःलयःकोः रेव्ओ काम् फेती परमेस्वरकःताड् ल्हुड् द्यान्ह्ती ओउःइ ल्होक्ओ प्रभु येसु ख्रीस्कोः कुरा इहाम्नु दा’ त डाइ पेतोलेः रैमाःत तोआलाडःसु बा । ओउःतलेः नीड्इ चीःतेःनानी । २२ द्याह् परमेस्वरकोः ग्वालामःइ डाकायः गानाक्ती तोती भ्यान्ते डा यरुसालेम्ताड् आलनाडः । ओहाडः डाकायः दोह् दोह्लो त हायःचाःताडः त डाइ चीःडल । २३ सबै डा वाह्ओ सहर सहरल्महाडः ‘लोन्ते नाड्इ लीह्सीःओ च्यवःतेःनौ’ त परमेस्वरकोः ग्वालामःइ चीःताक्आताडः इच्युक् ह डाइ चीःआलाडः । २४ इच्युक् ह चीःआलाडः दोह्गार् स्याव्पाः डाइ लीह्डल । सीचाडःया स्याक्चाडःया प्रभु येसुइ डाकायः दोह् काम्लो बयःचाःताडः ओउः काम्लेः डाइ दप्ती जाड्हसा दोःपाडः इ ह डा भ्नाक्नाडः । ओउःइ बयःओ काम्पाय् इलेःआः मान्ता मान्तालम्कायः परमेस्वरकोः पेओ समचार तोसा लेःआः । २५ इ काम् जाड्हसाकायः डा नीड्कःहाडः वाह्डोतो द्याह् नीड् डाकोः कुरा सायःओलम्इ डाकायः फेरी गलमातेः च्यवःतेःनाड्सल ओउःत डाइ चीःनाडः । २६-२७ नीड्कायः डाइ परमेस्वरकोः कुरा सबै पेतो द्योक्ती तोनेःआलाड्सु । ओउःत भ्यान्ते सुसु मान्ताइ परमेस्वरकायः

ड्हाम्सा ग्यामाःत भ्यान्ते लोन्ते वायतो स्याव्चाः त खेःया
 डाखेकायः सुइमा गालतुम्सा खायनाड्सल । २८ डाइ नीड्कायः पेतो
 स्यान्नेःआलाड्स त भ्यान्ते नीड् लःलयःकायः साहीनीड्सी लयःकोः
 येसुकायः ड्हाम्ओ पुःचोड्लम् हौचोड्लम्कायः लव्हती ओम्पायःती
 गमनु दा । ओउःमयःकायः योसाकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयः-
 तेःआकाय् । ओहाडःसैको लयःकायः ड्हाम्ओलम्कायः येसुइ
 क्ल्याय्ओ सीडःहाडः ल्हाडःती लयःकोः वयः बयःआकान् ओउःत
 भ्यान्ते प्रभुकोः मान्तालम् पेतो योती साहीती मुन दा । इ डाइ तोओ
 कुरा सुइमा म्हेःलाम् । २९ डा पाय्ह्आक्तीको अरु पेमालो मान्तालम्
 नीड्कःताड् उन्चुलावःलाड् वाड्ती यात्नीस्कायः पेमालो हायःसा
 ल्हुड् द्यान्ह्ताक्नानी । ३० नीड् मान्तालम्कःहाडःमा लोने यात्
 नीस्चाक्इ पेओ काम् फेती माःती तोओ कुरा स्यान्ती अरु ड्हाम्-
 ओलम्कायः उन्चुलावःसा बोडःनाःथास । ३१ सुम् बरसकायः डाइ
 नीड्कायः च्याःगार् पारगार् न्हीदीड्मा याह्दीड्मा स्यान्नेःआलाड्स
 ओउःत भ्यान्ते इ कुरा म्हेःमाःत पेतो घीःती मुन दा । ३२ द्याह्
 परमेस्वरइ लयः तोती गम्ओलो लेखालेः नीड्कायः परमेस्वरइ पेतो
 ओम्पायःती गम्ती भ्यान्ते लोन्हे अरु छय्ड्ओ मान्तालम्कुस्
 नीड्मा परमेस्वरइ बयःओ रौ जीडः दोःतेःताक्तेःनै । ३३-३४ डा
 लयःकोः क्रुतइ काम् जाड्हतीलेः लयःकोः तुक् स्यास्आलाडःस
 डाकुस् वाह्ओमयःकायःमा स्यास्आलाडःसु ओउःतलेः नीड्इ चीः-
 तेःनानी । अरुकोः गह्लम् थोक्लम्कोः डा दोहमा लती मुओ खेः-
 डल । ३५ येसुइ स्यान्तोक्हाडः 'लौ थोक्लम् दोहलम् त्याक्ओसै
 अरुकायः बयःसालेः पेःनाः' त दाय्हती प्रभु येसुइ लयः स्यान्आथास
 ओउःत भ्यान्ते डाइ लयःकोः काम् धुःतीलेः जाड्हती 'अरुकायः
 बयःती ह्यात् मान्तालम्कायः लव्ह्कायसा खेःतो' त छ्यानःनेः-
 आलाड्स" त दाय्हती पावुल्इ तोआथास । ३६ ओउःत तोआक्-
 तीको पावुल् सबैकुस् डोलतुमःहाडः घुस्ती परमेस्वरकायः तेती
 तोआकानी । ३७-३८ परमेस्वरकायः तोआक्तीको "द्याह्हाडःसै
 नीड्इ डाकायः गलमा च्यवःतेःनाड्सल" त पावुल्इ तोती भ्यान्ते
 ओउः एफेसस्सै वाड्ओलम्इ न्हाड्तोलेः ल्हुड् क्लय्हती रुय्क्ती

च्याःती दाम्आकानी । ओहाडःसैको ग्रोम्काय्ती दाम्आक्तीको पावुल्कायः डी इहा वाह्ओ तीःजहास्ताड् दाक्आकानी ।

२१ १ ओहाडःसैको ओउः एफेसससै वाड्ओलम्कायः दाम्ती फेती डी पावुल् साथीचोड्पाय् ओउः तीःजहास् फेरी लन्ह्ती द्युम्मालो तीःकोः उःसै गाःहाडःमा ब्याह्माःत आल्ती कोस् त तोओ सहर्ताड् दाह्आलाडी । ओहाडःसैको आल्ती उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः रोदेस् त तोओ तीःकोः बुम् न्यास्माःत च्योल्ती पाथारताड् दाह्आलाडी । २ पाथारताड् दाह्आक्तीको डीइ ओउः जहास्सै फेती ग्ल्युड्हती अरु फोनीस्या देस्ताड् आल्ओ तीःजहास्-हाडः लन्ह्आलाडी । ओउः जहास्हाडः लन्ह्आक्तीको आल्ती क्युप्रस् त तोओ तीःकोः बुम्कोः दक्सीन्ताड् च्योल्ती सीरीया देस्ताड् दाह्आलाडी । ३ सीरीया देस्कोः तायर् सहरहाडः ओउः तीःजहास्हाडः लात्ओ माल्ताल्लम् त्युत्ती क्लाःओ खेःतो ओउःत भ्यान्ते डीमा ओहाडः ग्ल्युड्हआलाडी । ४ तीःजहास्सै ग्ल्युड्ह-आक्तीको डीइ ओउः सहरकोः येसुकायः इहाम्ओ मान्तालम्कायः बोडःती क्रुस्आलाडःसु । क्रुस्आक्तीको ओउःमयःकुस्इ डी यात् सातच्युक्कायः मुआलाडी । ओउःमयःकुस् मुतोक् बेलाहाडः यात्-नीस् इहाम्ओलम्कायः “लौ यरुसालेम्हाडः पावुल्कायः चुम्नानी” त परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ओउःमयःकायः तोती छ्यानःआथास ओउःत भ्यान्ते इहाम्ओलम्इ “यरुसालेम्ताड् आल्तेःचाः” त दाय्हती पावुल्कायः गानाक्ती तोथातो ओउःमयःइ तोओ कुरा पावुल्इ सायःउलु । ५ ओहाडःसैको डी आल्सा चीड्तोक्हाडः ओउः सहरकोः इहाम्ओलम् सबै आमालम् आपालम् चोःलम् सबै डीकुस् सहर बाहीरसै द्युम्मालो तीःकोः छेव्हाडः दाह्आलाडी । ओहाडः दाह्आक्तीको डीइ सबैइ घुस्ती परमेस्वरकायः तेती तोआलाडःसु । ६ परमेस्वरकायः तोआक्तीको ओउः मान्तालम्कुस् दाम्काय्आक्तीको डी पावुल् साथीचोड्खे ओउः तीःजहास् फेरी लन्ह्आलाडी ओउःमयःखे तायर् सहरकोः मान्तालम्खे पाय्ह-आकाय् ।

७ ओउः तीःजहासहाडः लन्हती तायर्सै आलती तोलेमयस्
त तोओ सहरताड् दाह्आलाडी । ओहाडः दाह्आक्तीको डी फेरी
तीःजहाससै ग्ल्युड्हती ओहाडःकोः ड्हाम्ओलम्कायः क्रुस्ती
ओउःमयःकुस् यात् दीन्च्युक्कायः मुआलाडी । ८ ओहाडःसैको
उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः तीःजहासहाडः फेरी लन्हती आलती डी
सीजारीया त तोओ सहरताड् दाह्आलाडी । सीजारीयाताड् दाह्-
आक्तीको डी तीःजहाससै जुगाड् फेती ग्ल्युड्हती फीलीप् त
तोओकोः कीम्ताड् वाड्ती मुआलाडी । ओउः फीलीप् त
तोओखेकायः योह्नम्हाडः अरु छजनकुस् पैसा वेःती बयःओ काम्-
कायः छ्युड्हओ खेःतो । डी वाड्तोकहाडः ओउःइ सीजारीयाहाडः
प्रभु येसुकोः पेओ समचारकोः कुरा आन तोती मुओ खेःतो ।
९ फीलीप्कोः चारगोता एकान्राडी चोःदयाड्लम् परमेस्वरकोः कुरा
आन चीःती छ्यानःआकानी । १० ओहाडःसैको डी ओहाडः बल
ज्याडःतो मुतोकहाडः यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ मान्ता
आगाबस् त तोओ यहुदीया देससै दाह्ती वाड्आ । ११ डीकःताड्
दाह्ती वाड्आक्तीको आगाबस् त तोओइ पावुल्कोः तोडःनाय्
त्याक्ती ओउःकोः लयःकोः दोम् क्रुत् पानःती “लौ इ तोडःनाय्
मुह्ती मुओ मान्ताकायः इतलेः ‘यरुसालेम्कोः यहुदीलम्इ पानःती
गम्आक्तीको ओउःकायः अरु जातकोः मान्तालम्कायः दाक्नाःथै’
त दाय्हती डाकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ तोआताडः” त दाय्हती
आगाबस्इ तोआताडी । १२ ओउःत तोओ सायःआक्तीको डी
पावुल्कोः साथीलम्इमा सबै अरु ड्हाम्ओलम्इमा “लौ यरुसालेम्-
ताड् आलतेःचाःनाः” त दाय्हती स्योत्ती गानाक्ती तोआलाडःसु ।
१३ ओउःत गानाक्ती तोडुसुतो “नीड्इ इच्युकलेः ज्याःती भयान्ते
डाकोः ल्हुड् लीहतेःताक्तेःनाड्स । इपाय् परल डाकोः प्रभु येसुकोः
काम् जाड्हसाकायः ओउः यरुसालेम्कोः मान्तालम्इ डाकायः
पानःनाःताडः त खेःयामा सातनाःताडः त खेःयामा दोह् खेःयामा डा
आल्सा ग्यालेःनाडः” त दाय्हती पावुल् त्याड्आ । १४ ओउःत
त्याड्आक्तीको पावुल् इच्युक ल्हुड् चाक्ओ त चीःआक्तीको

“लौ छ्यो प्रभुकोः लहुड्हाडः गतलो ओउःतलेः स्याव्पाः” त दाय्हती डीइ अरु तोडुसुलु ।

१५ ओहाडःसैको डी व्ययःती चीड्ती यरुसालेम्ताड् आल्आलाडी । १६ आल्तोक बेलाहाडः यात्नीस् सीजारीयाकोः ड्हाम्ओलम्मा डीकुस् आल्ती डीकायः मनासोन् त तोओकोः कीम्ताड् दाक्आताडी । मनासोन् त तोओ क्युप्रस् तीःबुम् देस्सै वाड्ओआः ओउःइ ड्हाहाडःसैलेः येसुकोः कुरा ड्हाम्ओ खेःतो । यरुसालेम् दाह्तोकहाडः डी ओउःकोः कीम्हाडः मुआलाडी ।

१७ ओहाडःसैको यरुसालेम् दाह्आक्तीको ओहाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्ओलम्इ डीकायः भाक्ती रोम्ती त्याक्आलाडी । १८ त्याक्आक्तीको उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः डी पावुलकुस् याकुब्कायः क्रुस्लाड् आल्आलाडी । क्रुस्तोक बेलाहाडः ओउः ड्हाम्ओलम्कोः ताड्हओ थालवःपालम् याकुब्कुस् हुम्ओ खेः-इतो । १९ ओहाडःसैको ओउः हुम्ती मुओ मान्तालम्कायः स्यवती यहुदीया खेःमालो जात्लम्कःहाडः वाह्तोक बेलाहाडः “परमेस्वरइ डाकायः एत एत जाड्हताक्ती ओउः मान्तालम्इ आन ड्हाम्-आकानी” त दाय्हती पावुल्इ ड्हा जाड्हओ कुरा सबै ल्हाक्ती छ्यानःआथास । २० ओउःत पावुल्इ ल्हाक्ती छ्यानःओ कुरा सायःती सबै हुम्ओलम्इमा परमेस्वरकायः मोती तोआकानी । ओहाडःसैको “लौ इहाडःमा नाःतो यहुदीलम्इ प्रभु येसुकोः कुराकायःमा ड्हाम्नानी । ओउःमयःइ मोसाकोः उय्हले बयःओ ऐन्कोः कुरामा आन म्ह्याड्ती जाड्हनानी । २१ ओउःमयःखेइ मोसाकोः ऐन् म्ह्याड्ती जाड्हनानी नाड्खेकायःपाय् ‘पावुल्इ अरु जात्कुस् ल्याव्हती याक्ओ यहुदीलम्कायः “मोसाइ बयःओ ऐन्कोः हुकुम्मा चीन्हमा डी यहुदीलम्इ जवओ कुरामा सबै जाड्हसा परल” त दाय्हती स्यान्लेःनौ’ ओउःत ल्हाक्ती तोओ कुरा इहाडःकोः येसुकायः ड्हाम्ओ यहुदीलम्इ सायःआकानी । २२ नाड्कायःपाय् ‘यरुसालेम्हाडः दाह्ती मुनाः’ त ओउःमयः लोने चीःनानी ओउःत भ्यान्ते द्याह् दोह् हायःसा दाय्हसा । २३ डीइ इत तोओ कुरा जाड्हउ दा । लौ डीकःहाडः चार्गोता मान्तालम्इ परमेस्वरकायः

‘लोन्ते मेत्छ्याः सात्ती बयःनाडःसु’ त तोती कीरीया जेःती मुनै ।
 २४ ओउःमयःकुस् नाड् मन्दीरताड् आलती नाड्मा ओउःमयःकुस्
 ब्राडःतीलेः म्याड् खुरओ जय्लनःओ कुरा त्याक्नु दा । फेरी ओउः
 चार्जनकायः जाड्हभयाड्कोः पैसा बयःउ । ओउःत हायःआक्तीको
 ‘मोसाइ बयःओ ऐन्कोः हुकुम् अरु यहुदीलम्खेकायः “फेनु” त
 तोमाःत पावुल्इ ऐन्कोः हुकुम् लयःइमा जाड्हलेःनौ’ त अरुइ चीःसा
 खाय्चानी । २५ ओहाडःसैको यहुदी खेःमालो जात्कोः ड्हाम्-
 ओलम्खेकायः डीइ यहुदीलम्खेइ जवओपाय् ‘नीड्इ जाड्हसा
 परतेःइली’ त तोती ‘इ हुकुम् ह नीड्इ सायःती जाड्हनु दा द्यव्-
 तालम्कायः बयःओ जेःगालम्मा वयःलम्मा जेःतेःचानी । फेरी
 ल्हास्या काम्पाय् जुगाड् जाड्हतेःचानी’ त ओउः यहुदी खेःमालो
 मान्तालम्कायः लेखती ल्होक्ती इ हुकुम् ह तोती बयःआलाडी” त
 दाय्हती ओउः यरुसालेम्कोः ड्हाम्ओलम्इ पावुल्कायः तोआथै ।
 २६ ओहाडःसैको उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः पावुल्इ ओउः चार्-
 जनकायःपाय् यहुदीकोः मन्दीरताड् आलःती म्याड् खुरती जवओ
 काम् जाड्हती “लौ सात् दीन्हाडः डीकोः जय्लनःओ दपती
 जाड्हसाकायः परमेस्वरकायः ल्हाती बयःनाडःसु” त तोती गम्-
 आकान् ।

२७-२८ ओहाडःसैको ओउःइ तोओ सात् दीन् पुत्खेः-
 ओहाडः यात्नीस् असीया देस्सै वाड्ओ पावुल्कायः तय्हओ
 यहुदीलम् यरुसालेम्ताड् दाहती वाड्आकाय् । यहुदीयाकोः मन्दीर-
 हाडः पावुल्मा ओउः चार्जनमा पोक्ती मुओ च्यवःती ओउःमयः
 हुमती आन हीहती गोःआकाय् “अ इस्राएल्कोः मान्तालम् रेन्ह्तोलेः
 वाड्न् दा । इ मान्तापाय् गाःहाडःमा सबै मान्तालम्कायः डीकोः
 यहुदीइ जवओ कुरा ‘जाड्हलाम्’ त स्यान्ती तोलेःनौ । डीकोः
 मन्दीरहाडः डीकोः जात् खेःमालो मान्ता पोस्ती मन्दीरकायः
 क्रीसीःओ जाड्हताक्आकान्” त दाय्हती सोतो गोःआकाय् ।
 २६ अनम्हलो यात्चाक् एफेसस्सै वाड्ओ त्रोफीमस् त तोओ एलेनी
 मान्ता पावुल्कुस् सहरहाडः वाहओ च्यवःआकानी । च्यवःआक्-
 तीको “यात्चाक् एलेनी मान्ता डीकोः मन्दीरहाडः पोस्आकान्” त

ताःती म्हरओ खेःतो । ३० ओहाडःसैको सबै सहरकोः मान्तालम् ल्हुङ् मल्हती भयान्ते हुम्कायती पावुल्कःताङ् हुम्ती वाङ्आकाय । वाङ्आक्तीको ओउःकायः चुम्ती मन्दीरसै क्लाःती ओउः मन्दीरकोः धोकालम् राक्आकानी । ३१ पावुल्कायः बाहीरताङ् क्लाः-आक्तीको ओउः यहुदीलम्इ पावुल्कायः सात्सा बोडःनीतो “लौ जुदा सहरकोः मान्ता हुम्कायती गोःकायती वाहती मुनै” त दाय्हओ सायःती ३२ ओउः रोमी सीपाहीकोः ताङ्हओ हाकीम्इ ओउःकोः सीपाहीलम्मा हवलदार्लम्मा आलःती रेन्हतोलेः ओउः हुम्ओ मान्तालम्कःताङ् वाङ्आकाय । ओहाडःसैको सीपाहीलम् दाहती वाङ्ओ च्यवःती ओउःमयःइ पावुल्कायः घानओ फेआकानी । ३३ ओहाडःसैको ओउः हाकीम् दाहती वाङ्ती “इकायः पानःपाः” त तोती सीपाहीलम्इ पावुल्कायः साङ्लाइ दोम् क्रुत् पानःआथै । पानःआक्तीको “इ सुलो । ओउःइ दोह् हायःआकान्” त दाय्हती ओउः हाकीम्इ रेक्ती वहत्आकान् । ३४ ओउःत वहत्तोक्हाडः हुम्ओ मान्तालम्इ यातनीस्खे एत तोदा अरुलम्खे ओउःत तोदा त भयान्ते ओउः हाकीम्इ थङ्हत सायःसा खायउलु “लौ इकायः चौकीताङ् आलःपाःथै” त हुकुम् बयःआकान् । हुकुम् बयःआक्तीको पावुल्कायः चौकीताङ् आलःआथै । ३५-३६ ओहाडःसैको ओउः चौकीकोः दय्हलौताङ् दाहत्तोक्हाडः हुम्ओ मान्तालम्इ “ओउःकायः सात्पाःथै” त दाय्हती आन लमःती न्हेडःती भयान्ते ओउः सीपाहीलम्इ पावुल्कायः च्युन्ती लात्ती चौकीताङ् दाक्माथै ।

३७ ओहाडःसैको ओउः सीपाहीकोः चौकीहाडः दाक्खेः-तोक्हाडः “अ हाकीम्य यात् कुरा डाइ तोचेःनाङ् दा” त पावुल्इ एलेनी भासाहाडः नोःती तोआथै । ओउःत एलेनी भासाहाडः नोःओ सायःती ओउः हाकीम् ग्याङ्हती सायःआकान् “अहै नाङ्इ एलेनी भासा नोःसा चीःतेःनौ रैस । ३८ ओउःत खेःया ओउः चारहजार लुत्लम्कायः याक्गारसीःमालो देस्ताङ् आलःओ मान्तातेः खेःतेःल बा । ड्हापाय् नाङ्कायःपाय् ‘इपाय् ओउः मीस्त्रा देस्सै वाङ्ओ लुत्कोः मालीक्लेः’ त डाइ चीःमाःत भयान्ते ताःडोतो” त ओउः

हाकीम् दाय्हआ । ३६ “खेःल डापाय् सीलीसीया जील्लाकोः तार-
सुस् सहरहाडः ओत्ओ यहुदी मान्तालेः खेःनाडः । ओउः ताड्हओ
सहर डाकोः आमा आपाकोः सहरमा खेःतो । लौ द्याह् डाइ ओउः
हुम्ओलंमकायः तोसा ताक्चाक्ची” त दाय्हती पावुल्इ हाकीम्-
कायः तोआकान् । ४० ओउः हाकीम्इ “लौ उया” त दाय्हती
पावुल्कायः नोःसा ताक्आथै । ओहाडःसै ओउः चौकीकोः
पीन्देहाडः चीड्ती ओउः हुम्ओ मान्तालमकायः “डैमाःत मुन” त
छ्यानःसाकायः पावुल्इ कृत् प्योआकास । ओउःत हायःओ च्यवःती
ओउः हुम्ओलम् डैमाःत मुआकाय् ।

२२

१ ओउःमयः डैमाःत मुआक्तीको पावुल्इ ओउः इस्राएल्
मान्ताकोः यहुदी भासा नोःती “अ इस्राएल् मान्तालम्य
डापाय् नीड्कोः मीक्हाडः चीड्ती लयःकायः तोओ नोःचाडः ।
नीड्इ पेतो सायःनु दा” त दाय्हती पावुल्इ तोआथास । २ पावुल्-
पाय् ओउःमयःकोः लयःकोः यहुदी भासा नोःओ सायःती ओउः
हुम्ओ मान्तालमइ न्हाड्तोलेः चीडःचाडः त मुआकाय् ।
३ ओहाडःसैको पावुल् फेरिलेः नोःती “लौ डापाय् सीलीसीया
जील्लाकोः तारसुस् सहरहाडः ओत्ओ यहुदी मान्ता लेःआः ड ।
लोन्ते इ यरुसालेम् सहरताड् वाड्ती डाइ गामालीएल् त तोओ
मास्तरकःहाडः डीकोः आयकानः तोकानःइ जवओ ऐन् पेतो स्यान्-
आलाडःस । नीड्लो लेखा डाइ परमेस्वरकोः कुरा जाड्हओ आन
पेतोलेः भाक्ती जाड्हआलाडः । ४ ओउःत भयान्ते येसुकोः गुल्ह-
ओमयःकायः डाइ आन लीहसीःओ बयःती ओउःमयःकायः सातसा
बोडःडोतो मोमःचोःलम्मा गोय्चोःलमकायःमा डाइ चुम्ती
भयाल्खानहाडः दाक्आलाडःसु । ५ इतलेः इहाडःकोः प्रधान्
पुरोहीतइमा सबै सभाकोः ताड्हओ मान्तालमइ चीःनानी । ओउः
सभाकोः मान्तालमइ दामास्कसहाडः मुओ यहुदीलमकायः चेती
लेखती ‘दामास्कसहाडः मुओ येसुकायः गुल्हओमयः चुम्ती
यरुसालेम्ताड् न्युम्हताक्लाड् वानःपाःथास’ त दाय्हती ल्होक्-
आताडः । ओहाडःसैको डा इ चेतीलम् लात्ती दामास्कस् सहर-
ताड् आल्आलाडः । ६ ओहाडःसैको आल्ती ओहाडः

दाहस्वेःतोक् बेलाहाडः न्याम् दोपारे स्यावओहाडः रोमो तोकोलेः फेलबाड्सै डाकःताड् आन मीक् भोरताकओलेः थोड्तो स्याव्आ । ७ ओउःतलेः थोड्ती स्याव्तोक्हाडः डा साःताड् प्लाती तोनती स्याव्आलाडः । ओहाडःसैको 'अ सावुलय दोह हायःतीतेः डाकायः एत रेव्तो जाड्हसा बोडःतेःनाःची' त दाह्ती यात्ज्योः हाव्नयः सायःडोतो ८ 'अ प्रभु नाड् सुखेलोतेः स्वेःतेःनाः' त दाह्ती वहत्आलाडः 'डापाय् नाड्इ रेव्तो जाड्हओलेः नासरेत्-कोः येसु लेःआः ड' त दाह्ती त्याड्आ । ९ इत नोःकाय्तोक् बेलाहाडः डाकोः साथीलम्इ ओउः थोड्ओखे ह च्यवःनीतो डाकुस् नोःकाय्ओ हाव्नयःस्वे सायःताडःनीली । १० 'लौ प्रभुय डाइ द्याह दोह हायःचाडः' त दाह्ती वहत्डोतो 'लौ चीड्ती दामास्कस् सहरताड् आल्अ । ओहाडः आल्आक्तीको दोह दोहलो नाड्इ लोने जाड्हसा स्वेःतो ओउःलेः नाड्कायः स्यान्तेःनाः' त दाह्ती प्रभु त्याड्आ । ११ ओउःत त्याड्आक्तीको डा आन भोरती मीक् लोक्ओ त भयान्ते साथीलम्इ डाकोः क्रुत्हाडः ज्योती लात्ती दामास्कस्ताड् आल्आताडः । १२ ओहाडःसैको दामास्कस् सहर-हाडः यात्चाक् परमेस्वरकोः कुरा जाड्हओ मान्ता हननाया त तोओ याक्ती मुओ स्वेःतो । ओउः मान्ताकायःपाय् सबै दामास्कस् मुओ यहुदीलम्इ पेतोलेः नोःओ स्वेःतो । १३ ओहाडःसैको इ हननाया त तोओ डीकःताड् वाड्ती 'अ सावुलय नाड्कोः मीक् थोड्तेःपाः' त दाह्ती तोमाकादे डाकोः मीक् थोड्आलाडः । मीक् थोड्आक्तीको डाइ हननायाकायः च्यवःआलाडः । १४ च्यवःआक्तीको 'लौ ओउःकोः लयःकोः लहुड्तुक् चीःसाकायः डीकोः आय्कानः तोकानःइ भाहओ परमेस्वरइ नीड्कायः छ्युड्हतेःआ । ओउःकोः पेओ काम् जाड्हओ येसुकायः च्यवःसामा ओउःकोः हाव्नयः सायःसामा नाड्पाय् छ्युड्हओ लेःतेःआः बा । १५ ओहाडःसैको इ नाड्इ च्यवःओ सायःओ कुरा "सबै अरु मान्तालम्कायः लहाक्ती छ्यानःउसु" त परमेस्वरइ तोतेःनाः । १६ लौ दोह हायःतीतेः ल्युड्हती मुतेःनाः । द्याह् चीड्ती बाप्तीस्मा त्याक्उ दा । येसुकोः मय्ड् पेहती नाड्कोः ड्हा जाड्हओ रेव्तो

हायःओ पेतोलेः क्युम्हती वाय्पाः' त दाय्हती हननायाइ डाकायः तोआताडः ।

१७ ओहाडःसैको बाप्तीस्मा त्याक्आक्तीको डा यरुसालेम्ताड् पाय्हालाडः । यरुसालेम्ताड् पाय्हाक्तीको डा मन्दीरहाडः परमेस्वरकायः तोतोक् बेलाहाडः प्रभु येसुकायः माडःस्वा च्यवःआलाडः । १८ माडःस्वा च्यवःतोक्हाडः 'लौ इहाडःकोः मान्तालमइ नाड्इ ल्हाक्ती छ्यानःओ डाकोः कुरा ड्हाम्नीली ओउःत भयान्ते उया रेन्हतोलेः इ यरुसालेम्सै ग्ल्युड्हती आल्अ' त दाय्हती तोताडःतो १९ 'अ प्रभुय डाइ दोह हायःचाडः ड्हापाय् नाड्कायः ड्हाम्ओलम्कायः थनःओ कीम्सै चुम्ती वानःती डाइ घान्ती भ्याल्खानहाडः राक्आथास । इतलेः इहाडःकोः मान्तालमइ सबै चीःनानी बा । २० ओहाडःसैको नाड्कोः कुरा ल्हाक्ती छ्यानःओ स्तीफन् त तोओकायः सात्ओ बेलाहाडः ओउःकायः "सात्पाः" त डामा म्हरती ओउः सात्सा बोडःओ मान्तालम्कायः डाइ नाय् योती मुडोतो' त घोती डा प्रभु येसुकायः दाय्हती त्याड्आलाडः । २१ एत त्याड्आक्तीको 'लौ आल्अ दा यहुदी खेःमालो जातल्मकायः स्यान्ती तोलाड् डाइ नाड्कायः लोकतो लोकतो देस्लम्ताड् ल्होक्नेःनाड् बा' त दाय्हती येसुइ तोआताडः" त दाय्हती पावुल्इ ओउः हुम्ओ यहुदीलम्कायः तोआथास ।

२२ ओहाडःसैको इच्युक्कायः ओउः यहुदीकोः हुम्ओ मान्तालमइ पेतो डैमाःत सायःती मुइतो "यहुदी खेःमालो जातल्मकायः ल्होक्नेःनाड्" त तोओ सायःओ कुस्ब्रक्त ओउःमयः लती ल्हुड् मल्हती हीह्आकाय् "इकायः सात्ती वाय्पाःथै । सात्साआः खेःतो । इपाय् सेलः मुसा स्याव्नाः जुगु" त दाय्हती गोःआकाय् । २३ आन ल्हुड् मल्हती भयान्ते ओउःमयः लयःकोः नाय् क्रतती फुत्साः आप्ती मुआकाय् । २४ ओउःत भयान्ते "लौ इकायः चौकीहाडः लात्ती वानःनु । वानःआक्तीको 'यहुदीलम् ओउःकः दोह हायःतीलेः एत ल्हुड् मल्हनै' त घोताक्साकायः ओउःकायः लाइ स्वाप्ती व्हतनु" त दाय्हती सीपाहीकायः हाकीम्इ ताआथास । २५ ओहाडःसैको पावुल्कायः चौकीहाडः भीत्र वानःती लाइ

पानःआक्तीको यात्चाक् सीपाहीकोः सुबेदारइ पावुल्कायः लाइ
 स्वाप्ताक्सा बोडःउतो “लौ डालो लेखा रोमी सहरहाडः ओत्ओ
 मान्ताकायःपाय् कुरा सायःमाःत तात्माःत स्वाप्सा स्याव्नाः जुगु” त
 दाय्हती पावुल्इ ओउः सुबेदारकायः नोःती तोआकान् । २६ एत
 पावुल्इ नोःओ कुरा सायःआक्तीको ओउः सुबेदारइ हाकीम्कायः
 छ्यानःलाड् वाड्आ । वाड्आक्तीको “डीइ दोह् हायःसा बोडःनाः-
 तय्हनी हाकीम्य । ओउः मान्तापाय् रोमी सहरकोः मान्ता लेःआः
 बा” त दाय्हती हाकीम्कायः छ्यानःती तोआथै । २७ एत छ्यानःती
 तोआक्तीको ओउः हाकीम्पाय् पावुल्कःताड् वाड्ती “दोड्सीलेः
 नाड् रोमी सहरकोः मान्तालेःतेः खेःतेःनाःया खेःतेःलया” त दाय्हती
 पावुल्कायः व्हत्थातो “माः खेःलेःनाडः” त दाय्हती पावुल्
 त्याड्आ । २८ “अहः डाखेइपाय् नाःतो पैसा बयःआक्तीको ह रोमी
 सहरकोः मान्ताकोः कागत् दोःआलाडः” त दाय्हती हाकीम्
 दाय्हआ । “डाखे आमा आपाहाडःसै रोमी सहरकोः मान्ता लेःआः
 ड” त पावुल् दाय्हती तोआथै । २९ एत त्याड्ती तोओ कुरा
 सायःती “इपाय् रोमी सहरकोः मान्ता लेःआः बा । ओउःकायः
 इतलेः पानःसा घान्सा जुगाड् स्याव्ल । डीइ ओउःकायः पानःताक्-
 नाडःसु घान्ताक्नाडःसु त खेःया राजाइ डीकायःमा पानःचाःताडी
 घान्चाःताडी” त म्हरतीताडः पावुल्कायः घान्सा दाय्हओ
 मान्तालम्मा ज्याल्आकाय् ओउः हाकीम्मा रैआकाय् ।

३० ओहाडःसैको अनम्हकोः स्याड्हलोहाडः “इ मान्ताकः
 दोह् हायःतीलेः यहुदीलम्कोः ओउःच्युक् ल्हुड् मल्हओ खेःइतो” त
 ग्याड्हती म्हरती पावुल्कायः साड्लाइ फासती ओउः यहुदीकोः
 ताड्हओ पुरोहीतलम्मा सभाकोः मान्तालम्कायःमा हुम्लाड् गोत्-
 आक्तीको ओउःमयःकःताड् पावुल्कायः वानःती चीड्ताक्-
 आकान् ।

२३ १-२ ओउः हुम्ओ मान्तालम्कःहाडः चीड्ती पावुल्इ
 ओउःमयःकायः धय्ती योती “लौ पुःचोड् हौचोड्य डाइ
 गलमा परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो जाड्हती वाह्आलाडः तेन्-
 छाड्मा ओउःतलेः वाह्लयःनाडः” त दाय्हती तोउतो ओउः कुरा

सायःती ओउः प्रधान् पुरोहीत् हननाया त तोओइ पावुल्कोः चीनःसै
 चीड्ती मुओलम्कायः तोती ओउःकायः पाडःती घान्ताक्आथै ।
 ३ ओउःतलेः पाडःती घान्आक्तीको “अ नाड् ले ब्रेह्तीलेः
 आहेलेःतेः म्होतोड्तेः क्ल्याक्तेःनौ रैस । ऐन्कोः कुरा सायःती तात्सा
 नाड्लेःतेः खेःतेःनाः । खेःल नाड्इ लयःलेः ऐन्पाय् बीक्रताक्ती
 डाकायः घान्ताक्तेःनाःची रैस । नाड्कायः परमेस्वरइ न्युम्हतेःताक्-
 तेःनाः” त दाय्ह्तीताडः पावुल्इ प्रधान् पुरोहीत्कायः जान्आकान् ।
 ४ एत जान्आक्तीको पावुल्कोः चीनःसै चीड्ती मुओलम्इ “दाड्-
 सीःलेः परमेस्वरइ गम्ओ प्रधान् पुरोहीत्कायः इतलेः जान्ती तोसा
 स्याव्ल बा” त दाय्ह्ती पावुल्कायः तोथातो ५ “अ पुःचोड् हौचोड्य
 ओउःपाय् ‘प्रधान् पुरोहीत्लेः’ त डाइ तय्ह्आक्डल । परमेस्वरकोः
 आखरःहाडः ‘नीड्कोः हुकुम् बयःसा गम्ओ मान्तालम्कायः नीड्इ
 रेव्तो तोतेःचानी’ त लेखती मुन” त दाय्ह्ती पावुल् त्याड्आ ।

६-८ एत त्याड्आक्तीको ओउः हुम्ओ मान्तालम्हाडः
 आधाखे सादुकी त तोओलम् खेःइतो आधाखे फरीसी त तोओलम्
 खेःइतो त पावुल्इ च्यवःआकान् । ओउः फरीसी त तोओलम्खेइ
 “मान्ता सीआक्तीको नया जीडः दोःनाः” त स्यान्नानी । फेरी
 “परमेस्वरकोः लाड्काकोः ल्होक्ओमयःमा नाःनाः मान्ताकोः गलमा
 ह्योडःमालो जीडःमा नाःलेःनाः” तमा स्यान्ती तोनीतो ओउः
 सादुकी त तोओलम्खेइ “खेःल इ कुरालम्पाय् दोह्मा नाःल” त
 स्यान्ती तोनानी । ओउःत भ्यान्ते पावुल् चीड्ती “लौ पुःचोड्
 हौचोड्य डापाय् यात्चाक् फरीसी लेःआः ड । फेरी फरीसीकोः
 चोःमा डालेः खेःनाडः । ओहाडःसै ‘मान्ता सीआक्ती रौ जीडः
 दोःलेःनाः’ त डाइ स्यान्ती तोओ खेःतो ओउःत भ्यान्ते डापाय्
 इहाडःलेः कुरा सायःलाड् वानःओलेः मुनाडः” त दाय्ह्ती पावुल्इ
 तोआथास । ओउःत तोआक्तीको ओउः फरीसी त तोओलम्मा
 सादुकी त तोओलम्मा आन काय्काय्ती तानःकाय्ती ओउः
 फरीसीलम्खेइ “माः रैस पावुल्कोः कुरा दोड् कुरा लेःआः” त
 दाय्ह्ती दाय्ह्इतो “खेःल ओउः कुरापाय् स्याव्ल” त दाय्ह्ती
 सादुकीलम्खे त्याड्आकाय् । ६ ओहाडःसैको एत काय्काय्-

तोक्हाडः फरीसीलम्कःहाडः यात्नीस्चाक् धर्मा स्यान्ओ
 मान्तालम् चीङ्ती “इ मान्तापाय् ‘दोह्मा रेव्तो जाङ्हउलु बा’ त
 होम्काय्तो नोःनाडी । ओउःकःहाडः यात्ज्योः परमेस्वरकोः लाङ्-
 कासै ल्होक्ओमयःया दोह्या थाती इ कुरा छ्यानःतीलेः तोआथै
 यादो” त दाय्हती ओउः फरीसीकोः मान्तालम् दाय्हआकाय् ।
 १० ओउःत दाय्हआक्तीको ओउः काय्काय्ओ मान्तालम्
 क्योङ्हकाय्ती मीन्ह्काय्सा बोडःआकानी । ओउःमयः मीन्ह्काय्सा
 बोडःओ च्यवःती “पावुल्कायः तेतती सात्चाःथै” त म्हरती ओउः
 हाकीम् ज्याडःती रैआकाय् । ओउःत भ्यान्ते “मीन्ह्काय्ओलम्कःसै
 त्युत्ती पावुल्कायः चौकीताङ् वानःनु” त तोती पावुल् वानःसाकायः
 हाकीम्इ सीपाहीलम् ल्होक्आथास । ११ ओहाडःसैको चौकीहाडः
 दाह्आक्तीको अनम्हकोः स्याङ्हलोहाडः याह्दीङ्हहाडः लयः प्रभु
 येसुलेः ओउःकोः चीनःसै मुओ पावुल्इ च्यवःआकान् । एत च्यवः-
 तोक्हाडः “लौ रैतेःचानाः । यरुसालेमहाडः नाङ्इ डाकोः कुरा
 छ्यानःती तोतेःआकान् द्याह् रोम् सहरहाडःमा नाङ् ओउःतलेः
 डाकोः कुरा तोसालेःतेः खेःतेःनाः” त दाय्हती प्रभु येसुइ तोआथै ।

१२ ओहाडःसैको न्याम् थोङ्आक्तीको ओउः पावुल्कः
 योगार्सीःमालो यहुदीलम् हुम्ती लयःकोः कुरा होम्काय्ती नोःकाय्-
 आकाय् “लौ द्याह् पावुल्कायः आःताः सात्मातोक्हाडः डीइ
 दोह्मा जेःडुसुलु तुङ्डुसुलु” त दाय्हती कीरीया जेःआकानी ।
 १३ ओउः कीरीया जेःओ मान्तालम्पाय् चालीस्च्युक्कायः खेःइतो ।
 १४ ओउःत कीरीया जाङ्हआक्ती ओउः चालीस् मान्तालम्पाय्
 ताङ्हओ पुरोहीतलम्कःताङ्मा अरु यहुदीकोः ताङ्हओ मान्तालम्-
 कःताङ्मा वाङ्ती “लौ डीइ पावुल्कायः आःताः सात्माःत डीइ
 लयःकायः दोह्मा जेःडुसुलु तुङ्डुसुलु त हुन्द्यावःकाय्ती कीरीया
 जेःआलाडःसु । १५ ओउःत भ्यान्ते नीङ्पाय् ओउः सभाकोः
 मान्तालम्कुस् हाकीम्कायः दरकास्कोः चेती ल्होक्नु दा । ‘इ
 पावुल्कोः कुरा पेतो सायःती चीःसाकायः ओउःकायः फेरीलेः
 सभाताङ् वानःपाःथै’ त लेखती हाकीम्कायः चेती ल्होक्नु । ल्होक्-
 आक्तीको पावुल्कायः इहाडः वानःतोक् बेलाहाडः डीइ सबै

ल्याम्हाडः फाती ल्युङ्हती सभाताड् दाह्माखाहाडः सातनाडःसु” त दाय्हतीताडः ओउः कीरिया जेःओलम्इ तोआकानी । १६ एतलेः नोःकाय्इतो ओउःमयःइ तोओ कुरा पावुल्कोः भनीस् सायः-आकान् । सायःआक्तीको चौकीताड् आल्ती ओउःइ सायःओ कुरापाय् पावुल्कायः छ्यानःआथै । १७ एत छ्यानःआक्तीको पावुल्इ यात्चाक् सुबेदारकायः गोत्ती “लौ इ मान्ताकायः हाकीम्-कःताड् आलःउ दा । ओउःइ हाकीम्कायः यात्ज्योः कुरा छ्यानःसा खेःतो” त दाय्हती सुबेदारकायः तोआकान् । १८ ओहाडःसैको पावुल्कोः भनीस् लात्ती आलःती हाकीम्कःताड् दाक्आथै “लौ इ लाव्मयः मान्ताकायः ‘हाकीम्कःताड् आलःउ दा । ओउःइ हाकीम्-कायः यात्ज्योः कुरा छ्यानःसा खेःतो’ त दाय्हती नाड्इ राक्ती गम्ओ पावुल् त तोओइ डाकायः तोती ल्होकआताडः” त दाय्हती ओउः सुबेदारइ हाकीम्कायः तोआकान् । १९ ओउःत तोआक्तीको पावुल्कोः भनीस्कायः क्रुत्हाडः चुम्ती अरुइ सायःसा खाय्-मालोहाडः आलःती “लौ डाकायः दोहत तोसा खेःतेःतो” त दाय्हती हाकीम्इ वहत्आथै । २० एत वहत्आक्तीको “यहुदीलम्इ ‘डीइ पावुल्कोः कुरा पेतो सायःती चीःसाकायः ओउःकायः डीकोः सभा कीम्ताड् दाक्ती वानःउ दा’ त दाय्हती होम्काय्ती नाड्कायः माःती दरकास् ल्होक्तेःनाः । २१ इ दरकास्कोः कुरा सायःतेःचौ ओउःपाय् दोड् कुरा खेःबाय्ल । सभा कीम्ताड् आल्सा ल्याम्-हाडःपाय् पावुल्कायः सातसा थेडा ओउःमयःकोः चालीस्जनच्युक फाती मुनै । ‘सात्आताःमाःतो डीइ दोहमा जेःडुसुलु तुड्डुसुलु’ त दाय्हती ओउःमयः कीरिया जेःआकानी । द्याह नाड्कोः ल्हुङ्तुक् कुरा सायःसाकायः ल्युङ्हती मुनै” त दाय्हती हाकीम्कायः तोआकान् । २२ ओउःत तोआक्तीको “लौ इ कुरापाय् ‘डाइ हाकीम्कायः छ्यानःआलाडः’ त दाय्हती नाड्इ सुकायःमातेः तोतेः-चौ” त दाय्हती ओउः हाकीम्इ पावुल्कोः भनीस्कायः गानाक्ती तोआक्तीको ओउःकायः ल्होकआथै ।

२३ पावुल्कोः भनीस्कायः ल्होकआक्तीको ओउः हाकीम्इ नीस्चाक् सुबेदार गोत्ती वानःआकान् “लौ द्याह्मयः

नौबजे याह्दीङ्हाडः सीजारीयाताड् आल्साकायः दुयसै सीपाहीलम् चीङ्ताक्जु । ओउःमयःकुस्मा सत्री घोरा लन्हओ सीपाहीलम्मा दुयसै भाला लातओ सीपाहीलम्मा आल्सा खेःतो । २४ पावुल्कायःमा घोरा वानःती ओउःकायः अन्चलादीस् फेलीकस्कःताड् पेतो ओम्पायःती दाक्जु दा” त दाय्हती ओउः सुबेदारनीस्कायः गानाक्ती तोआथाच । २५ एत तोआक्तीको ओउः हाकीम्इ चेती लेखआकान् । २६ “लौ इ चेती नाड् अन्चलादीस् फेलीकस् त तोओकायः डा क्लाव्दीयस् लुसीयस्इ नमस्ते तोती ल्होकनेःनाड् । २७ इ चेतीकोः कुरा इलेःआः । इ मान्ताकायःपाय् यहुदीलम्इ चुम्ती सातस्वेःनीतो ओउःपाय् रोमी सहरकोः मान्ता लेःआः त चीःआक्तीको डाइ सीपाहीलम् वानःती ओउःकायः दल्ताक्आलाडः । २८ ओउःकायः दल्ताक्आक्तीको ‘यहुदीलम्इ दोह हायःती सात्सा बोडःनीतो’ त चीःसाकायः डाइ इ मान्ताकायः यहुदीलम्कोः सभा कीम्ताड् कुरा सायःलाड् आलःआलाडः । २९ आलःआक्तीको ओउःकोः कुरा सायःआक्तीको ओउःकायः सात्साकायः भ्याल्स्वानहाडः कासाकायः ओउःइ दोह हायःओमा नाःआक्ल । ‘ओउः यहुदीलम्कोः लयः जवओ कुराकायः ह ओउःमयःइ गाल्तुम्-आथै’ त डाइ चीःआलाडः । ३० ओहाडःसैको ओउः यहुदीलम्इ लयःलेः ओउःकायः सात्सा बोडःओ खेःइतो इ कुरा सायःती ओउः मान्ताकायः डाइ नाड्कःताड् ल्होकआलाडः । ओउःकायः तुम्ती नोःसा मान्तालम्कायःमा ‘लौ नीङ्पाय् अन्चलादीस्कःताड् आल्ती नीङ्कोः दरकास् बयःनु’ त डाइ गानाक्ती तोआलाडःसु” त दाय्हती हाकीम्इ चेती लेखती ल्होकआकान् ।

३१ ओहाडःसैको ओउः सीपाहीलम्इ हाकीम्इ तोओ कुरा इहाम्ती जाङ्हती सारो एनःच्युक्कोः याह्दीङ्हाडः पावुल्कायः अन्तीपात्रीस् त तोओ सहरताड् लातती वानःआथै । ३२ पावुल्कायः दाक्ती वानःआक्तीको अनम्हकोः स्याङ्हलोहाडः ओउः सत्री घोरा लन्हओ सीपाहीलम्खे पावुल्कुस् सीजारीयाताड् आल्आकाय् ओउः चारसै अरु सीपाहीलम्खे लयःकोः चौकीताड् पाय्हआकाय् । ३३ ओहाडःसैको ओउः घोरा लन्हओलम्इ पावुल्कायः

सीजारीयाताड् दाक्आक्तीको ओउः हाकीमइ ल्होक्ओ चेतीमा पावुल्मा अन्चलादीस्कःताड् ल्हाआकानी । ३४ ल्हाआक्तीको चेती पहआक्तीको “नाड् गाःहाडःकोःतेः खेःनाः” त दाय्हती अन्चलादीसइ पावुल्कायः वहत्आथै । “डापाय् सीलीसीया अन्चल्हाडः ओत्ओआः” त पावुल् त्याड्आ । ३५ “लौ उया नाड्कायः गाल्तुमती तोओ मान्तालम् दाह्आक्तीको नाड्कोः कुरा डाइ सायःचाडः” त दाय्हती “लौ इ पावुल्कायः हेरोद् राजाकोः दरबाल्हाडः राक्पाः” त दाय्हती ओउः अन्चलादीसइ गानाक्ती तोआकान् ।

२४

१ पावुल्कायः हेरोद् राजाकोः दरबाल्हाडः राक्ओ खेःतो ओहाडःसैको पासदीन् पुत्आक्तीको ओउः प्रधान् पुरोहीत् हननाया त तोओ यात्नीस् अरु ताड्हओ मान्तालम्कुस् सीजारीयाताड् दाह्आकाय् । ओउःमयःइ यात्चाक् तरतुलस् त तोओ आधिकारी काम् जाड्हओ मान्ताकायः वानःआकानी । ओहाडःसैको पावुल्कायः गाल्तुमती नोःती ओउःमयःकोः दरकास् अन्चलादीस्कायः बयःआथै । २ दरकास् बयःतोक्हाडः ओउः अन्चलादीसइ पावुल्कायः गोत्आथै । पावुल्कायः गोत्ती वानः-आक्तीको तरतुलस्पाय् ओउःकोः गाल्तुमती तोसा कुरा नोः-साकायः चीड्ताक्आथै । तरतुलस्पाय् चीड्ती “लौ नाड् फेलीकस् अन्चलादीस्य इ देस्हाडः नाड्इ व्हाय्ओ हुकुम् बयःओ बेलाहाडः डी आन पेतो स्याव्आलाडी आन पेओ काम्लम्मा नाड्इ जाड्हतेःनाःताडी । ३ ओउःत भयान्ते नाड्इ जाड्हओ काम्कः डी आन ग्याती मोआलाडी । ४ ओउःत स्याव्लेःनाः डाइ ज्याडःतोलेः तोसा परडल । द्याह् डाकायः योनःती यात् चीच्योक्कायः डाकोः कुरा सायःआक्ची दा । ५ इ मान्तापाय् आन रेव्तो लेःआः बा । ओउःपाय् ओउः नासरीन् त तोओलम्कोः स्यालःओ मान्ता स्याव्ती ओउःइ देस् देस्हाडः यहुदीलम्कायः फोल्यावःती तोती अरुलम्कुस् कायःकाय्ताक्सा मीन्ह्काय्ताक्सा बोडःनौ । ६ अनम्ह्काल डीकोः मन्दीर्कायःमा क्रीसीःओ जाड्हसा बोडःनीतो ओउःत हायःतोक्हाडः डीइ ओउःकायः चुमती पानःआलाडःसु । ७ पानःआक्तीको

डीइ लयःकोः ऐन् तोती ओउःकोः कुरा सायःती तात्आलाडी
खेःडीतो लुसीयस् त तोओ हाकीम्इ वाड्ती डीकुस् मीन्ह्काय्ती
पावुल्कायः डीकःसै लाती आलःआथै । ८ ओहाडःसैको 'लौ
अन्चलादीस् फेलीकस्कःताड् गालतुम्लाड् आलअ' त दाय्हती
हाकीम्इ तोआताडी । ओउःत खेःओ नाड्इ उया ओउःकायः ल्हुड्-
तुक् योती ओउःकायः गालतुम्ओ कुराकायः दोड् कुरालेः त नाड्इ
चीःतेःनौ" त दाय्हती तरतुलसइ तोआथै । ९ ओउःत तोआक्तीको
"माः ओउःत लेःआः" त दाय्हती अरु यहुदीलम् पाःती नोःआकाय् ।

१० ओहाडःसैको अन्चलादीसइ पावुल्कायः नोःताक्-
आथै । नोःताक्आक्तीको पावुल् चीड्ती "लौ नाःतो साल्कायः
नाड्इ इ देस्हाडः हुकुम्लम्मा बयःतेःआकान् कुरालम्मा सायःमातेः-
आकान् त डाइ चीःनाडः ओउःत भयान्ते डाइ द्याह् मोतीलेः
लयःकोः कुरा तोनेःनाड् । ११ दस् बारदीन् स्याव्ओहाडः ह डा
यरुसालेम्ताड् परमेस्वरकायः भाह्ती तोलाड् आलआलाडः इच्युक्
नाड्इ अरुलम्कायः वह्ती 'दोड् कुरा लेःआः' त चीःसा खाय्-
तेःनौ । १२ ओउः बेलाहाडः मन्दीरहाडः थनःओ कीम्हाडः डा
सुकुस्मा काय्कायडल सुसुकायःमा डाइ फोल्यावःती तोडुसुलु । इत
हायःओ डाकायः गालतुम्ओलम्इ दोह्मा च्यवःताडःल १३ डाकायः
गालतुम्ती नोःसाकायः पेमालो काम् जाड्हओ च्यवःमाःत भयान्ते
ओउःमयःइ डाकायः दोह्मा नोःसा खाय्ताडःल । १४ डाइ इतलेः ह
जाड्हआलाडः बा । येसु त तोओकोः कुराकायः ड्हाम्ती जाड्हती
डाइ डीकोः आय्कानः तोकानःकोः परमेस्वरकायः भाह्ती तोलेः-
नाडः । येसुकोः कुराकायःपाय् इ यहुदीलम्खेइ 'डीइ स्यान्ओ कुरासै
थे कुरा लेःआः' त दाय्हती तोनानी । डाइ परमेस्वरकायःमा भाह्ती
तोलेःनाडः सबै मोसाकोः ऐन्कोः कुरामा उय्हलेकोः परमेस्वरकोः
कुरा छ्यानःओमयःइ तोओ कुरामा डाइ सबै ड्हाम्मानाडः । १५ इ
डाकायः गालतुम्ती तोओ मान्तालम्लो लेखालेः 'स्याड्हससै
परमेस्वरइ सबै मान्तालम्कायःपाय् पेओ मान्तालम्कायःमा पेमालो
मान्तालम्कायःमा सीआक्तीको च्योक्नाःतय्ही' त डामा ताःलेः-
नाडः । १६ ओउःत भयान्ते परमेस्वरकोः मीक्हाडःमा सबै

मान्तालम्कोः मीक्हाडःमा डाइ परमेस्वरकोः कुरा जुदालेः पेतो जाड्हसा बोडःनाडः । १७ ओउःत हायःती डा यरुसालेम् सहरसै बल ज्याडःतो बरसकायः भेक्ती भयान्ते डाकोः लयःकोः मान्ताकोः ह्यातलम्कायः पैसा वानःसाकायःमा मन्दीरहाडः परमेस्वरकायः ल्हाती बयःसाकायःमा डा यरुसालेम्ताड् फेरीलेः वाड्आलाडः । १८-१९ वाड्आक्तीको मन्दीरहाडः जयलनःती जाड्हती खाय्तोक्हाडः यातनीस् असीया देस्सै वाड्ओ यहुदीलम्इ डाकायः तय्हती च्यवःआताडः । डाकायः च्यवःओ बेलाहाडः डाइ डैताक्ती हुम्ओ मान्तालम् डाकुस् सुमा नाःआक्इली । फेरी च्यवःतोक्हाडः यातनीस् असीयासै वाड्ओ यहुदीलम्इ मुओ खेःइतो ओउः मान्तालम्इ डाकायः गालतुम्ती नोःसा खायनानी त खेःया इहाडः वानःसा खेःइतो । २० ओउःमयः इहाडः वाड्मालो त भयान्ते डा सभाहाडः चीड्ती मुओ बेलाहाडः डाइ जाड्हओ रेवओ कुरा दोह् खेःतो त इ मान्तालम्इ नोःती गालतुम्सा तोपाःताडः । २१ इ ह डाइ सभाहाडः सोतोलेः तोआलाडः 'सीआक्तीको मान्ताकायः रौ जीडःलेः दोः-नाः' त दाय्हआलाडः ओउःत दाय्हओकायः ह डाकायः इहाडः पानःती वानःओआः अरु डाइ पेमालो जाड्हओ दोह्मा नाःल" त दाय्हती पावुल्इ लयःकोः कुरा नोःती तोआकान् । २२ ओउःतलेः पावुल्इ नोःआकास ओहाडःसैको येसुकायः गुल्हओलम्इ दोह् दोह् काम् जाड्हनानी त पेतो चीःती फेलीकस्इ सबै मान्तालम्कायः ल्होक्आथास । "लौ ओउः हाकीम् लुसीयस् दाह्ती वाड्आक्तीको नीड्कोः मुत्थकोः कुरा डाइ तात्ती वाय्नाडः" त दाय्हती सबै मान्तालम्कायः ल्होक्आथास । २३ अरुलम् ल्होक्आक्तीको "इ पावुल्कायः ल्होक्लाम् ओउःकायः राक्ती गमनु । गम्तोक् बेलाहाडः ओउःकोः साथीलम् ओउःकायः क्रुस्लाड् स्यास्लाड् वाड्पै" त अन्चलादीस्इ पावुल्कायः योती गम्ओ सुबेदारकायः गानाक्ती तोआकान् ।

२४ ओहाडःसैको लोन्ते फेलीकस्पाय् ओउःकोः यहुदी जात्कोः बुधी दुसीला त तोओकुस् दयान्हती वाड्ती पावुल्कायः गोत्ती ओउःइ तोओ कुरा फेरीलेः सायःआकाच । २५ तोतोक्

बेलाहाडः “येसुकोः कुरा दोह् दोह् ड्हाम्सा खेःतो” त पावुल्इ स्यान्ती “मान्तालम्इ लयःकोः रेवओकायः जाड्हसामा म्हर्सामा स्यावल् । सुसुलोइ पेमालो काम् फेसा ग्याइली लोनेः वाड्सा दीन्हाडः ओउःमयःकायःलेः परमेस्वरइ न्युम्हताक्नाःथास” तमा पावुल्इ स्यान्ती तोतोक्हाडः फेलीकस्पाय् ल्हुड् ज्याडःती रैती “लौ छ्यो द्याह् इच्युक्लेः स्यावपाः । आल्अ दा अरु काम् नाःमाःत य्हाडःओ बेलाहाडः डाइ फेरी सायःलाड् गोत्चेःनाड्” त दाय्हती पावुल्कायः ल्होकआथै । २६ “ओउःकायः फेती ल्होकसाकायः पावुल्इ घुस् पैसा बयःनाःताडः यादो” त म्हर्ती ओउः अन्चलादीसइ यातनीस् बेलाहाडः पावुल्कायः गोत्भुड्आथै । २७ ओहाडःसैको नीस् बरस पुत्आक्तीको फेलीकस् त तोओपाय् अन्चलादीस् काम् फेती भ्यान्ते यात्चाक् पोरस्युस् फेस्तस् त तोओ नया अन्चलादीस् स्याव्आ । फेलीकस् त तोओइ अरु यहुदी मान्तालम्कायः प्रोताक्साकायः पावुल्कायः भ्याल्खानहाडः गम्आकान् ।

२५ १ ओहाडःसैको अन्चलादीस् स्याव्आक्तीको सुम्दीन्हाडः पोरस्युस् फेस्तस् त तोओ सीजारीयासै आल्ती यरुसालेम्ताड् दाह्आ । २ ओहाडः दाह्आक्तीको ओउः ताड्हओ पुरोहीत्लम्मा अरु यहुदीकोः ताड्हओ मान्तालम्इमा फेस्तस्कःताड् वाड्ती पावुल्कायः गाल्तुम्ती तोसा बोडःआकानी । ३ “लौ ओउः पावुल् त तोओकोः कुरा सायःसाकायः ओउःकायः इहाडः वानःपाःथै” त दाय्हती फेस्तस्कायः तेती तोआकानी दोह् हायःती दाय्हसा यरुसालेम् आल्ओ ल्याम्हाडः “डीइ फाती मुती पावुल्कायः चुम्ती सात्नाडःसु” त म्हर्ती ओउःमयःइ अन्चलादीस्कायः “इहाडः वानःपाःथै” त तेती तोआकानी । ४ ओउःतलेः फेस्तस्कः तेइतो ओउःपाय् ग्यामाःत “खेःल ओउःत हायःसा परल । पावुल्कायः सीजारीयाहाडः राक्तीआः गम्लेःनाडः स्याड्ह चीत्सै डामा ओहाडः द्यान्हती आल्नाडः । ५ ओउःत भ्यान्ते नीड्मा नीड्कोः ताड्हओ मान्तालम्मा डाकुस् आल्तेःपै । ओहाडःसैको पावुल्पाय् पेमालो हायःआकान् त खेःया ओउःमयःइ सीजारीयाहाडः ओउःकायः गाल्तुम्ती नोःपानी” त दाय्हती अन्चलादीस् फेस्तस् त्याड्आ ।

६ एत त्याङ्आक्तीको यरुसालेमहाडः आत् नौ दीन्कायः मुआक्तीको फेस्तस्पाय् सीजारीयाताङ् द्यान्हती आल्आ । ओहाडः वाङ्ती दाह्आक्तीको अनम्हकोः स्याङ्हलोहाडः फेस्तस्पाय् अन्चलादीस्कोः कुरा सायःती तात्ओ अदालात् कीम्ताङ् आल्आ । ओउः कीम्ताङ् दाहती च्युङःआक्तीको “लौ पावुल्कायः वानः-पानी” त दाह्ती गानाक्ती तोआकान् । ७ पावुल् दाह्आक्तीको ओउः यरुसालेमसै वाङ्ओ यहुदीलम् हुम्लाङ् वाङ्ती पावुल्कायः ओउःमयःखेइ दोह् दोह्त दाह्ती रेव्ओ कुरा आन गालतुम्ती तोनीतो ओउः तुम्ती तोओ कुरापाय् “दोङ् कुरा लेःआः” त तोसा सुइमा त्यानःती छ्यानःसा खाय्नीली । ८ पावुल्खे चीङ्ती “डाइ गलमा पेमालो रेव्तो जाङ्हती यहुदीकोः ऐन् बीक्रडल ओउःकोः मन्दीर-कायःमा क्रीसीःताक्डल । सीजर् राजाकायः डाइ गलमा रेव्तो तोडल” त दाह्ती लयःकोः कुरा नोःआकास । ९ ओउःतलेः पावुल्इ नोःसतो फेस्तस्इ यहुदी मान्तालम्कायः मोताक्सा थेडा “लौ नाङ् ग्यातेःनाः त खेःया यरुसालेमताङ् आल्ती ओहाडः नाङ्कोः कुरा सायःती वाय्चेःनाङ्” त दाह्ती पावुल्कायः वहत्आथै । १० “खेःल इहाडः सीजर् राजाकोः अन्चलादीस् कीम्हाडःलेः डाकोः कुरा सायःती तात्ती वाय्सा त्याक्नौ । यहुदी मान्तालम्कायः डाइ दोह्मा रेव्तो जाङ्हआक्डुसुलु इत नाङ्इ पेतो चीःतेःनौ । ११ डाइ रेव्तो जाङ्हती भयान्ते सात्सालेः स्याव्नाः त खेःया लौ उया डाकायः सात्पाःताडःस । खेःल डाइ ओउःच्युक् पेमालो जाङ्हडल त खेःया डाकायः इ यहुदी मान्तालम्कःताङ् ल्हासा जुगाङ् स्याव्ल । लौ उया डाकोः कुरा सीजर् राजाइ लयःइ सायःती तात्पौ” त दाह्ती पावुल् त्याङ्आ । १२ ओउःत त्याङ्आक्तीको फेस्तस् लयःकोः हुम्ओ मान्तालम्कुस् नोःकाय्आक्तीको “नाङ्इपाय् ‘सीजर् राजाइ डाकोः कुरा लयः सायःती तात्पौ’ त दाह्ती तोतेःआकान् लौ उया नाङ् सीजर् राजाकःताङ्लेःतेः आल्तेःपाः” त दाह्तीताडः ओउः अन्चलादीस्इ पावुल्कायः तोआथै ।

१३ ओहाडःसैको लोन्तेहाडः यहुदीकोः राजा अग्रीपा त तोओ ओउःकोः हौद्व्याङ् बेर्नीस् त तोओकुस् फेस्तस्कायः क्रुस्लाङ्

वाङ्आकाच । १४ ओउः अग्रीपानीस् पुःचाः सीजारीया त तोओ
सहरताङ् दाह्ती नाःतो दीन्कायः मुआकाच । ओउःहाडः मुतोक्-
हाडः अग्रीपा राजाकायः फेस्तसइ पावुल्कोः कुरा ल्हाक्ती छ्यानः-
आथै “लौ फेलीकस् त तोओ अन्चलादीस् मुतोक्हाडःसै यात्चाक्
राक्ती गम्ओ मान्ता मुधाङ्नाः । १५ डा यरुसालेम्ताङ् आलतोक्-
हाडः ओउः यहुदीलम्कोः ताङ्हओ पुरोहीत्मा अरु लयःकोः
ताङ्हओ मान्तालम्इमा डाकःताङ् दरकास् बयःलाङ् वाङ्ती
‘ओउःकायः सात्सा खेःतो’ त दाय्ह्ती ओउः मान्ताकायः आन
गालतुम्ती नोःती तोआताडः । १६ पावुल्कः मुत्थ जाङ्हसा बोडः-
तोक् बेलाहाडः ‘गालतुम्ती नोःओ मान्ताकोः कुरामा पानःओ
मान्ताकोः त्याङ्ओ कुरामा आःताः सायःमाःत यात्चाक् रोमी
सहरकोः मान्ताकायः सात्ताक्सा स्याव्नाः जुगु’ त दाय्ह्ती त्याङ्-
आलाडः । १७ ओउःत भ्यान्ते ओउः यहुदीलम्कोः गालतुम्ती
नोःओ मान्तालम्पाय् इहाडः हुम्लाङ् वाङ्आकाय् । वाङ्आक्-
तीको अनम्हकोः स्याङ्हलोहाडः भेक्ताक्माःतोलेः डा अन्च-
लादीस्कोः अदालात् कीम्ताङ् आल्ती च्युडःती ओउः पानःओ
मान्ताकायः वानःआक्आलाडः । १८ ओउःकायः वानःआक्तीको
ओउः गालतुम्ती नोःओ मान्तालम्इ तोसापाय् तोनीतो पानःसा
सात्सा खाल्कोः कुरा दोह्मा तोनीली । १९ ओउः खाल्कोः
कुरापाय् दोह्मा तोनीली लःलयःकोः यहुदीलम् जवओ कुरा ह
नोःकाय्ती काय्काय्आकाय् । फेरी यात्चाक् येसु त तोओ सीओ
मान्तापाय् ‘सीआक्तीको द्याह् सेलः स्याव्ती मुनाः’ त पावुल्इ
तोनी इ कुराकायःमा काय्काय्तीलेः मुआकाय् । २०-२१ ओउःत
भ्यान्ते इ कुराकायःपाय् ‘डाइ गत हायःती तात्चाडः’ त म्हर्ती ‘लौ
इ कुरा सायःसाकायः नाङ् यरुसालेम्ताङ् आल्सा ग्यानाःया ग्यातेः-
लया’ त डाइ पावुल्कायः वह्त्डोतो ‘डाकोः कुरापाय् सीजर् राजाइ
लयः सायःती तात्पौ’ त दाय्ह्ती पावुल् त्याङ्आ । इत त्याङ्आक्-
तीको सीजर् राजाकःताङ् आल्सा दोःमाच्युक्कायः ‘ओउःकायः
इहाडः राक्ती गम्पाः’ त गानाक्ती तोआलाडः” त दाय्ह्ती अग्रीपा
राजाकायः फेस्तसइ ल्हाक्ती तोआथै । २२ ओउःत ल्हाक्ओ

सायःआक्तीको “ओउः मान्ताइ तोओ कुरा डाइमा लयः सायः-
पाडः” त दाय्हती अग्रीपा राजा तोआकान् “लौ उया स्याव्नाः ।
स्याड्हपाय् नाड्इ सायःतेःनौ” त फेस्तस् त्याड्आ ।

२३ ओउःतलेः त्याड्आक्तीको उनम्हकोः स्याड्हलोहाडः
अग्रीपा बेरनीस् नीसपुःचाः ग्रीमः ग्रीमः त वाड्ती अन्चलादीस्कोः
कुरा सायःती तात्ओ कीम्ताड् दाह्आकाय् । दाह्आक्तीको
हाकीम्लममा सहरकोः ताड्हओ मान्तालम्कुस्मा ओउःनीस्कुस्
कीम्ताड् पोक्आकाय् । कीम्ताड् पोक्आक्तीको च्युडःआक्तीको
“लौ द्याह् पावुल् वानःपाः” त फेस्तस्इ गानाक्ती तोआकान् ।
पावुल्कायः वानःआक्तीको फेस्तस्इ ओउःकोः कुरा छ्यानः-
आथास । २४ “अ अग्रीपा राजाय नीड् सबै हुम्ती वाड्ओलम्य इ
मान्ताखेकायः सबै यहुदीलम्इ इहाडःकोःमा यरुसालेमहाडःकोःमा
सबैइ इकायः ‘सात्सा खेःतो’ त आन गोःती गालतुम्ती नोःती
डाकायः दर्कास् बयःनाःताडः । २५ ओउःकायः ‘सात्पाःथै’ त आन
नोःनीतो ओउःकायः दोह् हायःती सात्सा दाय्हओ कुरा गालतुम्ती
नोःओपाय् डाइ पेतो सायःधाड्डल । ओउःइ ‘लौ डाकोः कुरा
सीजर् राजाइ लयः सायःती तात्पौ’ त दाय्हती भयान्ते डाइ ओउः-
कायः सीजर् राजाकःताड् ल्होकसा बोडःनाडः । २६ ल्होकसापाय्
ल्हाक्चाडः ‘ओउः ल्होकओ मान्ताकायः डाइ दोह् दोह् कुराहाडः
लेखती सीजर् राजाकायः छ्यानःती तोचाडः’ दाय्हती ओउः
मान्ताकोः कुरा सायःसा थेडा ओउःकायः नाड् अग्रीपा राजाकः-
ताड्लेः नीड् सबैकःताड्मा द्याह् वानःआलाडः । ओहाडःसैको
ओउःकोः कुरा पेतो सायःआक्तीको डाइ गालतुम्ती नोःसा कुरा
लेखसा स्वाय्नाडः यादो । २७ ओउः मान्ताकायः गालतुम्ती नोःओ
कुरा लेखमामाःत डाइ गत हायःती सीजर् राजाकःताड् ल्होकसा
स्वाय्चाडः” त दाय्हती फेस्तस् अन्चलादीस् दाय्हआ ।

२६ १ ओहाडःसैको फेस्तस् दाय्हआक्तीको “लौ द्याह्
लयःकायः नोःस” त दाय्हती अग्रीपा राजाइ पावुल्कायः
नोःसा ताक्आथै । ओउःत भयान्ते पावुल्इ क्रुत् प्योती “डैलाम्” त
मुताक्सा तारःपाडःआकान् । २-३ “अ अग्रीपा राजाय इ

यहुदीलम्कोः ऐन्कोः कुरामा जवओ कुरामा नाड्इ पेतोलेः चीःतेःनौ ओउःत भयान्ते डाकायः गालतुम्ती जाड्हसा बोडःओ मुत्थ कुरापाय् नाड्इलेः सायःसा डाइ आन भाक्नेःनाड् । लौ उया डाइ तोओ कुरा द्याह् घीःती सायःचाक्ची दा ।

४ लौ हौ मुतोक्हाडःसै तेन्छ्याड्च्युक्कायः डा लयःकोः देसहाडःमा यरुसालेमहाडःमा यहुदी मान्तालम्कुस् मुडोतो ओउःत भयान्ते डाइ दोह् दोह् काम् जाड्हआलाडः त सबै यहुदीलम्इ पेतोलेः चीःचाःताडः । ५ डापाय् यहुदी जात्कोः फरीसीलम्लो लेखा सबै यहुदीलम्इ जवओ कुरा पेतो द्योक्तोलेः जाड्हओ खेःडोतो इतलेः इ यहुदीलम्इ आन ज्याडःतोक्हाडःसैकोः चीःतीलेः इमयः ग्याओ त खेःया डाकायः पाःती तोसा खायनानी । ६ परमेस्वरइ उय्हलेहाडःसैकोः आखरःहाडः तोती गम्ओ कुरा ताप्ती स्याव्-साकायः डाइ तेन्छ्याड् ल्युड्हती योती मुनाडः स्यान्ती मुनाडः । ओउःत हायःओकायः इमयःइ डाकायः पानःती इहाडः डाकोः कुरा सायःलाड् वानःताक्आताडः । ७ इ परमेस्वरइ तोती गम्ओ रौ जीडः दोःसा कुराकायः डी यहुदीलम्कोः बार खलक्लम्इ न्हीदीड्हडाडः याह्दीड्हडाडः परमेस्वरकायः भाह्ती आन तेती तोनीतो ओउःमयःइ दोःसा बोडःओ रौ जीडःकोः कुरा स्यान्-साकायःलेः इ यहुदीलम्इ डाकायः द्याह् गालतुम्ती तोनाःताडः । अ राजाय ८ 'सीओ मान्ताकायः परमेस्वरइलेः उह्ती च्योक्ताक्सा खायनौ' त दाय्हओकायः दोह् हायःतीतेः नीड् यहुदीलम्इ ड्हाम्तेः-नीली" त दाय्हती पावुल्इ सायःलाड् हुम्ओ मान्तालम्कायः तोआथास ।

९ "लौ छ्योह्खा डाइमा नासरेत्कोः येसुकोः कुरा ड्हाम्-आक्डल ओउःत भयान्ते ओउः कुरा डाइ आन त्याःसा बोडः-डोतो । १० ओहाडःसैको ताड्हओ पुरोहीतलम्इ डाकायः ताक्ती भयान्ते यरुसालेमहाडः नाःतो येसुकोः कुरा ड्हाम्ओलम्कायः डाइ भयाल्खानहाडः कामाआलाडःसु यातनीस् ड्हाम्ओलम्कायः 'सात्-पाःथास' त अरुलम्इ दाय्हती तोतोक्हाडः डाइमा 'माः ओउःमयः-कायः सात्साआः' त ल्याव्हती पाःती तोओ खेःडोतो ।

११ ओहाडःसैको सबै थनःओ कीम्लमताड् आलती ओहाडःकोः
 ड्हाम्ओलम्कायः येसुकायः फेताक्सामा प्रनःताक्सामा बोडःओ
 खेःडोतो । ओउः ड्हाम्ओलम्कःताड् डा ओउःच्युकलेः ल्हुड् आन
 मल्हती भ्यान्ते लोक्तो लोक्तो सहरलम्हाडःमा ओउःमयःकायः
 चुम्ती न्युम्हताक्लाड् आल्डोतो ।

१२ ओहाडःसैको एत हायःसाकायः ताड्हओ पुरोहीतल्मड्
 डाकायः ताक्ती भ्यान्ते डा दामास्कस् सहरताड् आल्डोतो ।
 १३ ओहाडःसैको राजाय तोकोतोय्ह न्याम् स्यावती डा साथीकुस्
 ल्याम्हाडः वाहतोक्हाडः फेल्बाड्सै डीकःताड् न्याम्सै भोरतो
 थोड्ओ स्याव्आ । ओउःत भ्यान्ते डी साःताड् खुम्ती प्लातो
 स्याव्आलाडी । १४ साःहाडः प्लाती मुतोक् बेलाहाडः यात्ज्योः
 हाव्नयः यहुदी भासा नोःओ सायःआलाडः 'अ पावुल्य दोह
 हायःतीतेः नाड्इ इतलेः रेव्तोलेः जाड्हसा बोडःतेःनाःची । इत
 हायःती नाड् लयःकायः लयःलेःतेः जीक्ती न्युम्हताक्तेःनाःस' त
 दाय्हती ओउः हाव्नयः दाय्ह्आ । १५ 'अ प्रभु नाड् सुलोतेः खेःतेः-
 नाः' त दाय्हती डाइ व्हतडोतो 'नाड्इ रेव्तो जाड्हसा बोडःओ येसु
 लेःआः ड' त दाय्हती प्रभु त्याड्ती १६ 'लौ च्योक्ती चीड्अ ।
 डाकोः काम् जाड्हसा मान्ताकायः छ्युड्हनेःआलाड् । ओहाडःसै
 डाइ ड्हा जाड्हओ कुरामा लोने छ्यानःसा कुरामा नाड्इ अरु
 मान्तालम्कायः ल्हाक्ती तोसा खेःतेःनाः । १७ नाड्कोः लयःकोः
 यहुदी जातल्मकःसैमा अरु जातल्मकःसैमा डाइ दल्ताक्नेःनाड् ।
 दल्ताक्आक्तीको ओउःमयःकःताड् ल्होक्नेःनाड् । १८ ओहाडः-
 सैको ल्होक्आक्तीको यहुदी खेःमालो जातल्मकःताड् आलती
 ओउःमयःकायः मीक् दोड्हतोलेः ल्हुड् थोड्ताक्ती तोआक्तीको
 ओउःमयःइ सैतान्कोः रेव्ओ काम् फेती परमेस्वरकोः पेओ काम्
 जाड्हचानी । ओउःत हायःती डाकोः कुरा ड्हाम्ती ओउःमयःकोः
 रेव्भ्याड्कोः क्युम्हती वाय्आक्तीको ओउःमयः परमेस्वरकोः
 छ्युड्ओ मान्ताले स्याव्चै । इ कुरा तोती स्यान्साकायः नाड्कायः
 डाइ छ्युड्हती तोती ल्होक्नेःनाड्' त दाय्हती प्रभु येसुइ
 तोआताडः ।

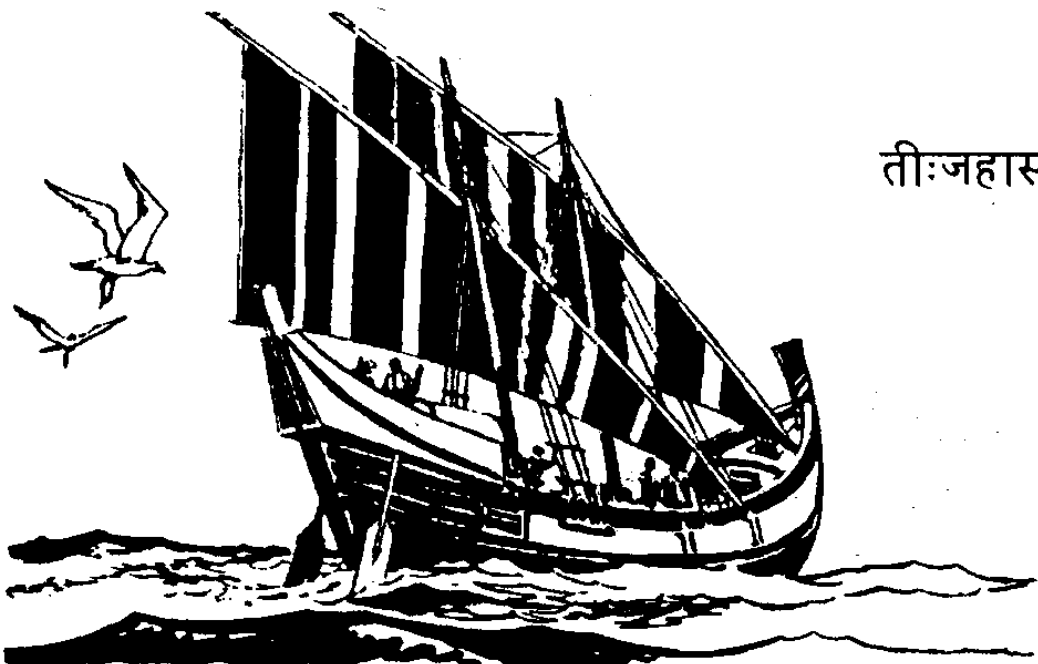
१६ ओउःतलेः तोआक्तीको राजाय इ माडःखाहाडः सायःओ प्रभु येसुइ तोओ कुरा डाइ ग्याती जाड्हआलाडः । २० इहा दामास्कस्ताड् आल्ती ओहाडः प्रभु येसुइ स्यान्ओ कुरा डाइ ल्हाक्ती छ्यानःआलाडःसु । ओहाडःसैको यरुसालेम्हाडःमा सबै यहुदीया देस्हाडःमा लोन्ते अरु अरु जातलम्कोः देसलम्हाडःमा डाइ इ कुरा छ्यानःआलाडःसु । 'सबै मान्तालम्इ लयःलयःकोः रेव्ओ काम्लम् फेती परमेस्वरकोः कुरा पेतो इहाम्ती जाड्हपानी' त तोती सबैकायः स्यान्ओ खेःडोतो । २१ इ कुरा स्यान्साकायः यहुदीलम्इ डाकायःपाय् मन्दीरहाडः चुम्ती सात्सा बोडःताडःतो २२-२३ परमेस्वरइ डाकायः दल्ताक्ती गम्धाड्आताडः । ओउःत भयान्ते तेन्पाय् डाइ इहाडःकोः मीओ मान्ताकायःमा ताड्हओ मान्ताकायःमा इ कुरा ल्हाक्ती तोनेःनाड्स । 'ओउः परमेस्वरइ तोती गम्ओ ख्रीस् त तोओ वाड्ती आन लीहसीःओ च्यवःआक्तीको सीनाः । सीआक्तीको अरुसै इहालेः रौ जीडः दोःती ओउःपाय् उह्ती च्योक्लेःनाः । ओउः येसुलेः इहा स्यालःसाकायः उह्ती च्योक्आ त भयान्ते द्याह् नया समै दाड्खेःआ त यहुदीलम्इमा अरु जातकोः मान्तालम्इमा चीःसा खाय्नानी' त दाय्ह्ती तोनाडःसु । इत तोओलेः मोसाइमा ओउः अरु उय्हलेहाडः मुओ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइमा लोन्ते स्याव्सा कुरा चीःती इहालेः स्यान्-आकानी । ओउः उय्हले तोओ कुरा तेन्छ्याड् स्याव्ओ त भयान्ते डाइमा ओउः कुरालेः स्यान्ती तोनाडः" त दाय्ह्तीताडः पावुल्इ तोआथास ।

२४ पावुल्इ ओउःतलेः तोतोक्हाडः "अ पावुल् नाड् ल्हुड् ब्रःतीलेः तोतेःनाः रैस । नाड्इ आन नाःतो पहसा चीःती भयान्ते ब्रःतेःआ" त दाय्ह्ती फेस्तस् अन्चलादीसइ सोतो गोःती तोआथै । २५ "अ फेस्तस्य डा ब्रःती तोओ खेःडल । डाइ दोड् कुरा पेतोलेः तोनेःनाड्सु । २६ इ कुरा अग्रीपा राजाइ पेतो चीःनौ ओउःत भयान्ते ओउःकायः डाइ इयाःती नोःती तोचाडः । इ डाइ तोओ कुरा अग्रीपा राजाकोः मीक्हाडःमा नाःतो अरु मान्तालम्कोः मीक्हाडःमा स्याव्ओआः बा ओउःत भयान्ते ओउःइ सबैलेः चीःनौ ।

२७ लौ अग्रीपा राजाय उय्हलेकोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओलमइ तोओ कुरा नाडइ ड्हाम्तेःनौया ड्हाम्तेःउलुया । नाडइ ड्हाम्तेःनौ त ताःती म्हरनाडः” त दाय्हती पावुलइ तोआकान् । २८ “अ इच्युक् नोःआक्तीको ह नाडइ डाकायः ‘ख्रीसत्यान् स्याव्पाः’ त म्हरती तोती होम्तेःखेःआची” त दाय्हती अग्रीपा राजा नोःआ । २९ ओउःत नोःआक्तीको “डाइ नाड्कायः ज्याडःतोकायः होम्ती नोःसाया ज्याडःमालोकायः नोःसाया डाइ नाड्कायः जुगाड्लेः होम्सा बोडः-नाडः । नाड्मा इहाडःकोः मुओलम्मा ‘इ सबै डालो लेखा स्याव्सा आन पेनाः’ त म्हरती परमेस्वरकः तेती तोनेःनाड्स । इ साड्लाइ पानःओ आले ह डा लेखा स्याव्सा खेःल” त पावुलइ दाय्हती तोआकान् । ३० ओहाडःसैको ओउःत तोआक्तीको अग्रीपा राजा नीस् पुःचाःमा अन्चलादीस्मा सबै ओउःमयःकुस् सायःती मुओलम्मा चीड्ती बाहीरताड् ग्ल्युड्हआकाय् । ३१ ग्ल्युड्हआक्तीको “सात्-साकायःमा भ्याल्खानहाडः कासाकायःमा इ मान्ताइपाय् दोह् रेव्तो हायःओमा जाड्हउलु” त दाय्हती नोःकाय्आकाय् । ३२ “माः रैस ओउःइपाय् ‘लौ डाकोः कुरा सीजर् राजाइ लयः सायःती तात्पौ’ त तोआक्उलु त खेःया ओउःकायः फेताक्सा स्याव्तो” त दाय्हती अग्रीपा राजाइ फेस्तस्कायः तोआथै ।

२७

१ ओहाडःसैको “पावुल्कायः तीःजहासहाडः सीजर् राजाकोः इताली देस्ताड् आलःपाःथै” त गानाक्ती

तीःजहास

तोआकानी । ओउःत तोआक्तीको यात्चाक् सीजर राजाकोः लयः-
कोः पल्लनकोः सीपाही जुलीयुस् त तोओकायः पावुल्मा यात्नीस्
अरु राक्ती गम्ओ मान्तालम्मा ल्हाओ खेःतो । २ ओउः जुलीयुस्
त तोओ सीपाहीकोः सुबेदारकायः ल्हाआक्तीको ओउःमयः
अन्द्रामीतीसै वाड्ओ तीःजहासहाडः लन्हआकाय् । ओउः तीःजहास्
असीया देस्कोः द्युममालो तीःकोः छेवहाडः मुओ सहर सहरलम्ताड्
आल्सा बोडःआकान् । ओउः जहासहाडः डा लुका त तोओमा
यात्चाक् मासीदोनीया देस्कोः थेसालोनीका सहरसै वाड्ओ
येसुकायः ड्हाम्ओ मान्ता आरीस्तारकस् त तोओमा पावुल्कुस्
लन्हआलाडी । ३ ओहाडःसैको लन्हआक्तीको आल्दा आल्दा
अनम्हकोः स्याड्हलो डी सीदोन् सहरताड् दाहआलाडी । दाह-
आक्तीको ओउः सुबेदार जुलीयुस् त तोओइ पावुल्कायः योनःती
ओउःकायः ओउः सहरहाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्ओ साथीलम्कुस्
क्रुस्सा ताक्आथै । पावुल्पाय् दोह् दोह् राहओलेः ओउःमयःइ
बयःसा खायओ खेःतो । ४ ओउःमयःकुस् क्रुस्काय्आक्तीको डी
तीःजहासताड् द्यान्हती लन्हआलाडी । लन्हआक्तीको डी सीदोन्सै
आल्ती वाहती डीकःताड् स्यालःमारुः वाड्ती भयान्ते डीकोः
तीःजहासपाय् क्युप्रस् त तोओ तीःकोः बुम्इ कोओहाडः वीकोल्ती
आल्आ । ५ ओहाडःसैको आल्दा आल्दा डी सीलीसीया
पाम्फील्या जील्लानीस्कोः तीःकोः छेवइ छेवइ च्योल्तीलेः आल्ती
डीकोः तीःजहासपाय् लुसीया जील्लाकोः म्युर सहरताड् दाहती
न्यास्आ । ओहाडः न्यास्तोक् बेलाहाडः डी ग्ल्युड्हती ओउः
जहासकायः फेआलाडःसु । ६ ओउः जहासखे फेती म्युर सहरहाडः
यात्ज्योः मीस्त्रा देस्कोः आलेक्जान्द्रीया सहरसै वाड्ओ तीःजहासखे
सुबेदारइ डायःआकान् । ओउः जहास इताली देसताड् आल्सा
बोडःओ त भयान्ते ओउः सुबेदारइ ओउः तीःजहासहाडः लन्हताक्-
आताडी । ७-८ लन्हआक्तीको स्यालःमारुःइ ओउः तीःजहासकायः
त्याःती भयान्ते ओउःपाय् गुनी गुनी वाहदा वाहदा स्नीदुस् सहर
द्याड्तो दाहआ । ओहाडः दाहती फेरीलेः स्यालःमारुः वाड्ती डी
फेरी वीकोल्ती क्रेते त तोओ तीः बुम्इ कोओहाडः वाहती

आल्आलाडी । ओहाडः वाहती साल्मोने त तोओ बाड्लम् च्योलती क्रेते त तोओकोः छेव् छेव्हाडः आन दुक्तो वाहती डी सुबन्द्र त तोओ थाव्ताड् दाह्आलाडी । ओउः थाव्पाय् लासीया सहर द्याड्तो खेःतो । ६ सुबन्द्र थाव्हाडः दाह्आक्तीको बल ज्याडःतो मुती ओहाडः मुतोक बेलाहाडः तीःजहासलम् वाहसा स्याव्ओ समै ज्यालखेःआ । ओउः समै ज्यालआक्तीको आन गाय्ध वाड्ती भयान्ते ओउः द्युम्मालो तीःहाडः वाहसा आन दुक्नाः । १० ओउःत भयान्ते पावुल्पाय् सुबेदार्लम्कःताड् वाड्ती “हजुर्लम् डी इहाडःसै आल्चाडी त खेःया आन दुख स्याव्नाडी । इ तीः-जहास्मा जहासहाडः लात्ओ चीसलममा जुदालेः वाय्नाः डी मान्तालम्मा तीःहाडः ज्युपती सीती वाय्नाःतय्ही” त दाय्हती पावुल् तोउतो । ११ ओउःइ तोओ कुराखे ओउः सुबेदारइ ड्हाम्उलु । ओउः तीःजहासकोः कप्दनमा धनी मान्तामा “लौ आल्इ” त दाय्हती तोआकाजु ओउःत खेःओ ओउः सुबेदारइ ओउःनीस्कोः कुराखे ड्हाम्आकान् । १२ “लौ जोक्तो मारुः वाड्तोकहाडः तीःजहास-पाय् इहाडः मुसा स्याव्ल मारुःसै पेतो कोल । ओउःत भयान्ते फीनीकस् सहरताड् आल्इ । डी ओहाडः दाहसा खाय्नाःतय्ही ओहाडःसैको यहुदा महीनाच्युककायः डी ओहाडः पेतो कोती मुसा स्याव्नाः” त दाय्हती नाःतोलम् नोःकाय्आकाय । ओउः फीनीकस् त तोओ सहरपाय् दान्दाइ पेतो कोओ खेःतो ।

१३ ओहाडःसैको लोन्ते दक्सीन्सै पेओ मारुः वाड्ती ओउः तीःजहास चलावओमयः “लौ इ पेलेःनाः” त म्हरती तीःजहासकायः फास्आक्तीको वाहताक्सा बोडःआकानी । ओउः तीःजहासपाय् वाहती आलती डी क्रेते त तोओ तीः बुम्कोः छेव्इ छेव्इ आल्-आलाडी । १४ ओहाडः वाहतोक बेलाहाडः ओउः तीः बुम्सै आन जोक्तो डोय्क्तो मारुः वाड्आ । १५ ओउः मारुः वाड्आक्तीको डीकोः जहासपाय् बुम्कोः छेव्हाडः मुसा खाय्माःत भयान्ते ओउः जहासकायः मारुःइ दक्सीन्ताड् लात्ती आलःआथै । १६ दक्सीन्-ताड् लात्ती डी मारुःकुस् आल्दा आल्दा कौदा त तोओ मीओ तीः बुम्कोः कोओहाडः दाहती ओउः जहासकोः मीओ दोड्गा

तीःजहासहाडः लाइ च्युन्ती छाय्ती गम्आकानी । १७ दोडगा छाय्ती गम्आक्तीको ओउः तीःजहासकायः लाइ ग्रापाःती पानःआकानी । ओहाडःसैको आफ्रीका त तोओ देस्कोः छेवहाडः मुओ तीः ज्युम्हतो क्लीम्माःतो बलुवा साःलम्हाडः “इ तीःजहास ओहाडः आल्ती ह्पती वाय्ताक्चौ” त म्हर्ती रैती ओउः चलावओ मान्तालम्इ तीःजहासकोः वाह्ताक्ओ नाय्लम् ल्ह्युन्ती खुम्-आकानी । १८ नाय् खुम्आक्तीको स्याड्हलो मारुःइ ल्यडःकर्-ताक्ओ तीः न्हाड्तोलेः नाःतो वाड्ओ त भयान्ते “अहः तीःलम्पाय् डीकोः जहासहाडः पोक्ती ज्युप्ताक्नाःतय्ही” त म्हर्ती ओउःमयःइ तीःजहासहाडः काओ चीसलम् थोक्लम् तीःहाडः क्लाःती वाय्खेः-आकानी । १९ चीत्सैलोहाडः ओउः मारुः न्हाड्तोलेः जोक्तो स्याव्ती भयान्ते ओउः तीःजहासकोः वाह्ताक्ओ नाय्लम् लालम् दोह्लम् सबै तीःहाडः क्लाःती वाय्आकानी । २० ओहाडःसैको नाःतो दीन्कायः न्याम् लाह् दोह्मा च्यवःमाःत भयान्ते “डी द्याह् दल्डीली रैस” त म्हर्आलाडी ।

२१ ओहाडःसैको बल नाःतो दीन्कायः ओउः तीःजहास चलावओलम्इ रैती जेःसा कोनीली । ओउःत हायःतोक्हाडः पावुल्-पाय् ओउःमयःकःताड् वाड्ती “लौ डाइ ड्हालेः ‘क्रेते बुम्सै आल्-लाम्’ त नीड्कायः तोनेःआलाड्स । ओउः डाइ तोओ कुरा नीड्इ सायःयामा खेःतेःइतो । नीड्इ सायःआकानी त खेःया इच्युक् चीस् वाय्आक्ल । २२ ओउःत स्याव्सापाय् स्याव्तय्हीतो द्याह् रैमाःत ज्याडःमाःत मुन दा । इ तीःजहास ह् ह्योडःतीलेः वाय्नाः । डी मान्तालम्पाय् सुमा सीती वाय्तय्हीली । २३ तेन् याह्दीड्हाडः ओउः डाकायः राप्ओ डाइ भाह्ती तोओ परमेस्वरइ लयःकोः ल्होक्ओमयः डाकःताड् ल्होक्आताडः । २४ ल्होक्ती वाड्आक्-तीको ‘अ पावुल्य रैतेःचाः । नाड्पाय् रोमी राजाकःताड् आल्सा खेःतेःनाः । नाड्मा सीतेःल नाड्कुस् वाह्ओ मान्तालम्कायःमा परमेस्वरइ योनःती योतीलेः सुकायःमा सीसा ताक्उलु’ त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआताडः । २५ ओउः भयान्ते नीड्इ सायः-ओलम् रैतेःचै । डाकायः छ्यानःओ लेखालेः लोन्ते जुगाड्लेः ताप्तो

स्याव्नाः । इत हायःसाकायः डाइ परमेस्वरकायः ड्हाम्नाडः ।
२६ लोनेः इ तीःजहास् यातज्योः तीः बुम्कायः थुड्ती वाय्ती भयान्ते
डी चीची बीबी स्याव्नाडी” त दाय्हती पावुल्इ तोआथास ।

२७ ओउःत तोआक्तीको चौध दीन् पुत्आक्तीको डीकोः
तीःजहास् आद्रीया त तोओ द्युम्मालो तीःहाडः वाह्ओ खेःतो ।
ओहाडःसैको दोड् याह्दीड्हाडः “डीपाय् साःकोः छेव् द्याड्तो
दाह्आतय्ही यादो” त ओउः चलावओ मान्तालम्इ चीःआकानी ।
२८ ओउःत चीःआक्तीको इ तीःपाय् “गुच्युक् ज्युम्हतो” त योती
ड्हा आसी क्रु दीक्आकानी । ओहाडःसैको आल्ती फेरी क्रुती
योतोक्हाडः साथी क्रु दीक्आकानी । २९ ओउःत दीक्आक्तीको
“इ तीःजहास्पय् बाड्हाडः थुड्ती होल्हती ज्युपचाः” त रैती म्हरती
ओउः तीःजहास् न्यास्ताक्साकायः चारगोता लाइ छीत्ओ ताड्हओ
क्वेःलेः ओउः नाःतो ज्युम्मालो तीःहाडः जहास्कोः पोरसै क्लाःती
ल्होक्आकानी । ल्होक्आक्तीको ओउः ताड्हओ क्वेःइ साः-
बाड्हाडः त्योयःती ओउः तीःजहास् न्यास्ताक्सा खेःतो । क्वेःलम्
क्लाःआक्तीको “रेन्हतोलेः न्याम् थोड्पाः” त दाय्हती परमेस्वर-
कायः तेती तोआकानी । ३० ओहाडःसैको न्याम् थोड्धाड्-
माखाहाडः ओउः तीःजहास् चलावओमयःइ “लौ डीइ जहास्कोः
म्होतोड्सैमा द्याह् क्वेःलम् क्लाःचाडःसु” त दाय्हती माःती लयः-
मयः “इ जहास्पय् फेती मीओ दोड्गाहाडः दल्पाडी” त म्हरती
अरु मान्तालम्कायः तीःजहास्हाडः फेती लयः क्रव्सा बोडः-
आकानी । ३१ एत चीःती पावुल्इपाय् सीपाहीकोः सुबेदारताड्
वाड्ती “इ मान्तालम्पाय् क्रव्ती तीःजहास्हाडः मुइली त खेःया
नीड् सबै दल्तेःइली” त पावुल्इ दाय्हती तोआथै । ३२ ओउःत
तोआक्तीको सीपाहीलम्इ दोड्गाकायः पेन्हओ लालम् तात्ती
ओउः दोड्गाकायः सोह् रेस्आकानी ।

३३ ओहाडःसैको न्याम् थोड्खेःतोक्हाडः “तेन्पाय् नीड्इ
पन्न दीन्च्युक्कायः जेःसा कोतेःनीली । ३४ लौ द्याह्पाय् जेःनु दा
उया योड्क्राय् ग्यातेःनै । नीड्कायः लोने दोह्मा दयःतेःइली” त
दाय्हती पावुल्इ तोआथास । ३५ ओउः त तोआक्तीको पावुल्इ

लाङ् त्याक्ती परमेस्वरकायः लुङ्ती “च्युता” त तोती ओउः लाङ् जेःआकान् । ३६ ओउःत हायःओ च्यवःती अरुलम्इ लहुङ्तुक् पोक्ती लयःमयः जेःमाआकानी । ३७ डी तीःजहासहाङः मुओलम्पाय् दुय्सै छौहत्रजन स्याव्आलाडी । ३८ ओहाङःसैको कोस्तो जेःआक्तीको “इ जहास् हाःपाः” त दाय्हती जहासहाङः लात्ओ गहुङ्कोः चुय्लम् तीःहाङः क्लाःती वाय्आकानी ।

३९ ओहाङःसैको न्याम् थोङ्आक्तीको यात्ज्योः देस्कोः ध्याप् च्यवःओ खेःतो “इ देस दोह देसलो खेःनाः ती” त दाय्हती जहास्कोः मान्तालम्इ चीःनीली । देसकायः चीःनीली ओउः द्युम्मालो तीःकोः छेव्हाङः यात्ज्योः सलतो बाङ् नाःमालो थाव् च्यवःती “इ जहासपाय् ओहाङः न्यास्ताकसा स्वायनाङःसु यादो” त दाय्हती म्हर्आकाय् । ४० ओउःत हायःसाकायः ओउः तीःजहास्कायः न्यास्ताकसा क्वेःलम्कायः ला तात्ती तीःहाङः फेआकानी । फेआक्तीको जहास्कोः धेङ्तो वाह्ताक्ओ सीङःलम् फास्तीमा जहास् वाह्ताक्ओ नाय्लम् फीह्तीमा मारुःइ तीःजहास् साःगन आलःताक्आकानी । ४१ साःगन आल्तोक् बेलाहाङः ओउः तीःजहास् बल ज्युम्हमालो थाव्हाङः साः डायःती ओहाङः छास्ती न्यास्आ । छास्ती न्यास्आ त भयान्ते ओउः जहास्कोः पोर्कायः मारुःइ ल्यङःकर्ताक्ओ तीःइ ह्योङःती वाय्खेःआथै । ४२ ओहाङःसैको “डीइ पानःती वानःओ मान्तालम् तीःहाङः लाःती क्रव्णै यादो ओउःत खेःओ ओउःमयःकायः सबै सात्साआः” त दाय्हती सीपाहीलम्खेइ नोःकाय्इतो ४३ ओउः सुबेदारखेइ पावुल्कायः “दल्ताक्चाङः” त म्हरती सुकायःमा सात्सा ताक्उलु । “लौ तीःहाङः लाःसा चीःओलम्खे इहासै तीःहाङः ज्योस्ती लाःती ब्योङ्हती वाहन । ४४ अरुलम्इ सीङःलम् दोह्लम् चुम्ती लोने साःगन वाहन” त दाय्हती ओउः सुबेदारइ गानाक्ती तीःजहासहाङः मुओलम्कायः तोआथास । ओउःत हायःती भयान्ते सबै मान्तालम् दल्ती साःताङ् त्यात्लाङ् दाह्आकाय् ।

२८ १ डी सबै साःताङ् त्यात्ती दाह्आक्तीको ओउः देस्पाय् “माल्त त तोओ तीःकोः बुम् लेःआः” त दाय्हती

ओहाडःकोः मान्तालम्इ छ्यानःआताडी । २ ओहाडःसैको ओउः-
 तोक्हाडः तीः वाखयःआ त भयान्ते डीपाय् आन नीक्आलाडी ।
 ओउःत च्यवःती ओउः माल्तकोः मान्तालम्इ डीकायः योती योनःती
 सबैकायः म्हेः फोहतो मुत्ती “इहाडः गारःलाड् वाड्न्” त दाय्हती
 डीकायः गोत्ती त्याक्आताडी । ३ म्हेः गारःओहाडः पावुल्इ
 सीडःलम् रोत्ती वानःती म्हेःहाडः तुस्आकान् । तुस्तोक् बेलाहाडः
 रुलेः म्हेःकः रैती सीडःसै ग्ल्युड्हती पावुल्कोः क्रुत्हाडः पोतोलः-
 आथै । ४ रुपाय् पावुल्कोः क्रुत्हाडः नेःती पोतोलःती मुओ च्यवःती
 “इपाय् मान्ताकायः सात्ओ चाक् लेःआः यादो ओउःत भयान्ते
 द्युम्मालो तीः ज्युप्ती सीओसै दल्आक्तीको द्याह् ओउःकायः रुइ
 नेःती सीसा दसआः थाड्आ रैस” त दाय्हती ओउः देस्कोः
 मान्तालम्खे नोःकाय्आकाय् । ५ पावुल्खेइ रुकायः म्हेःहाडः
 हान्हती वाय्ती पेतो सेलः मुआ दोह्मा दयःताक्थाल । ६ “इपाय्
 माड्ती सीनाःया कोन्हती सीनाःया” त दाय्हती मान्तालम् पावुल्-
 कायः योती म्हरइतो ज्याडःतो स्याव्तीमा दोह्मा दयःमालो च्यवःती
 “अहः इपाय् द्यव्ता लेःआः रैस बा” त दाय्हती ल्हुड् द्यान्हतीलेः
 नोःकाय्आकाय् ।

७ ओहाडःसैको ओउःमयः मुओ थाव् द्याड्तोलेः ओउः
 तीः बुम्कोः हाकीम् पुब्लीयस् त तोओकोः राड्लम् खेःतो । ओउः
 पुब्लीयस् त तोओइ डीकायः योती योनःती लयःकोः कीम्ताड्
 गोत्ती रोम्आताडी । ओउःकोः कीम्ताड् आल्आक्तीको सुम्दीन्-
 कायः डी ओहाडः जेःसा दोह्सा एनःसा दोःआलाडी । ८ ओहाडः-
 सैको ओउःकोः कीम्हाडः मुतोक्हाडः पुब्लीयस् त तोओकोः आपा
 अय्ती स्योरोती आन जीक्ती मुओ खेःतो । ओउः जीक्ओ
 मान्ताकःताड् वाड्ती पावुल्इ लयः क्रुत् भाम्हती परमेस्वरकायः
 “लौ इ स्याक्पाः” त दाय्हती भाम्हती तेती तोआकान् । ओउःत
 तोआक्तीको ओउः मान्तापाय् स्याक्लेःआ । ९ पुब्लीयस्कोः आपा
 स्याक्आक्तीको ओउः देस्कोः अरु जीक्ओ मान्तालम् पावुल्कः-
 ताड् वाड्ती ओउःमयःमा स्याक्ताक्ओ खेःइतो । १० ओउःमयःकोः
 जीक्ओलम् स्याक्आक्तीको ओहाडःकोः मान्तालम्इ डीकायः

आन बयःआताडी डी आल्सा खेःओ बेलाहाडःमा डीकायः आलती वाहसा चीड्ओकायः जेःगालम् तुङ्गालम् दोह्लम्मा तीःजहासहाडः वानःती गम्ती बयःआताडी ।

११ ओहाडःसैको ओउः माल्त त तोओ तीःबुम्हाडः सुम् महीनाच्युक् मुआलाडी । सुम् महीना पुत्आक्तीको अरु तीःजहास् वाड्ती भ्यान्ते डी लन्हती आल्सा दोःआलाडी । ओउः तीःजहास्-पाय् “जव्ले पुःचाः” त मय्ङ्ओ खेःतो । ओउः तीःजहास् मीस्त्रा देस्कोः आलेक्जान्द्रीया सहरसै वाड्ती दाह्आक्तीको यहुदा महीनालम्कोः जोक्तो मारुः वाड्तोक बेलाहाडःकायः माल्त त तोओ बुम्हाडः न्यास्आ । १२ ओहाडःसैको तीःजहासहाडः लन्ह-आक्तीको डी माल्त तीःबुम्सै आलती सीराकुस् सहरताड् दाहती ओहाडः सुम् दीन्कायः मुआलाडी । १३ सुम्दीन् पुत्आक्तीको सीराकुस्सै वीकोल्ती आलती हेगीयुम् सहरताड् दाह्आलाडी । हेगीयुम् त तोओ सहर दाह्आक्तीको उनम्हकोः स्याड्हलो दक्सीन्सै पेओ मारुः वाड्ती डी आलती चीत्सैलो पोतेयोली सहरताड् दाह्आलाडी । १४ पोतेयोली सहरहाडः डी तीःजहास्सै ग्ल्युड्हती ओहाडः यात्नीस् येसुकायः ड्हाम्ओलम्कुस् क्रुस्काय्आलाडी । क्रुस्काय्आक्तीको “डीकुस् सात्दीन्कायःच्युक् मुन” त दाय्हती तोआताडी । ओउःत हायःती ओउःमयःकुस् सात्दीन्कायः मुआक्तीको डी आलती ल्याम्इ ल्याम्इ वाहती रोम् त तोओ ओउः सीजर राजाकोः सबैसै ताड्हओ सहरताड् दाहखेःआलाडी । १५ ओहाडः दाहखेःतोकहाडः ओउः रोम् सहरहाडः मुओ येसुकायः ड्हाम्ओलम्इ “पावुल् दाहती वाड्नाः” त दाय्हओ सायःती चीःआक्तीको आपीयस् बजारकोः सुम् होतेल् मुओ थाव्ताड् डीकायः त्याक्लाड् वाड्आकाय् । ओउःमयः क्रुस्आक्तीको पावुल् चोडाय्ती भ्यान्ते परमेस्वरकायः आन लुड्ती तोआकान । १६ ओहाडःसैको रोम् सहरताड् आलती दाहती वाड्आक्तीको पावुल् लयःकोः कोथाहाडः याक्सा ताक्आकानी ओउःकायः भ्याल्खानहाडः काती गम्थाल । यात्चाक् सीपाहीइ ह ओउःकायः कीम्हाडः योती मुओ खेःतो ।

१७ ओहाडःसैको दाह्आक्तीको सुम्दीन् पुत्ओहाडः
 ओउः रोम् सहरहाडः मुओ ताड्हओ यहुदीलम्कायः पावुल्इ गोत्-
 आकान् । ओउःमयः गोत्ती हुम्आक्तीको “लौ पुःचोड् हौचोड्य
 डी यहुदी जात्कोः आयकानः तोकानःइ जवओ ऐन्लम् छ्यात्लम्
 डाइ दोह्मा बीक्रताक्माःत मुडोतो यरुसालेम्कोः मान्तालम्इ
 डाकायः चुम्ती पानःती रोमी मान्तालम्कायः दाक्ती ल्हाआताडः ।
 १८ डाकोः कुरा सायःतोक् बेलाहाडः डाकायःपाय् ‘सात्सा खेःओ
 काम्पाय् दोह्मा जाड्हउलु’ त चीःती ओउः रोमीलम्इ डाकायः
 फेसा बोडःताडःसतो १९ ‘ओउःकायः फेसा स्याव्नाः जुगु’ त
 दाय्हती ओउः यहुदी मान्तालम् आन नोःती तोआकानी । ओउःत
 भ्यान्ते ‘लौ डाकोः कुरा सीजर् राजाइ लयः सायःती तात्पौ’ त डाइ
 तोसा खेःआलाडः । ओउःत तोसा खेःसापाय् खेःआलाडः डाकोः
 लयःकोः जात्कोः मान्तालम्कायः डाइ दरकास् बयःडुसुलु । २० लौ
 इ कुरा नोःती छ्यानःसा थेडा डाइ नीड्कायः गोत्ती हुम्ताक्नेः-
 आलाडस । ‘डी इस्त्राएलकोः मान्तालम्इ ल्युड्हती मुओ खीस् त
 तोओपाय् ओउःलेः दाह्ती वाड्ओआः’ त डाइ आन छ्यानःती
 तोआलाडः ओउःत भ्यान्ते तेन्छ्याड् डा इ साड्लाइ पानःतीलेः
 मुनाडः” त दाय्हती पावुल्इ यहुदीलम्कोः ताड्हओ मान्तालम्कायः
 ल्हाक्ती तोआथास । २१ ओउःत तोओ सायःआक्तीको “यहुदी
 देस्सै नाड्कोः कुरा ल्हाक्ती छ्यानःसा चेतीलम् दोह्मा दोःधाड्इली
 ओउःसै वाड्ओ यहुदी मान्तालम्मा नाड्कायः गाल्तुम्ओ कुराकायः
 दोह्मा ल्हाक्ती तोताडीली दरकास्मा बयःनीली । २२ अरु अरु
 मान्तालम्खेइ ‘इ खीसत्यान् त तोओलम् पेमालो’ त आन दाय्हती
 तोनानी ओउःत भ्यान्ते नीड् खीसत्यान्लम्इ ड्हाम्ओ येसुकोः कुरा
 दोहलो त नाड्खेइ लयः तोओइ डी आन सायःसा भ्वाक्नाडी” त
 दाय्हती पावुल्कायः तोआकानी ।

२३ ओउःत भ्यान्ते पावुल्इ येसुकोः कुरा तोती छ्यानःसा दीन्
 दोक्ती गम्आक्तीको ओउःनम् दीन्हाडः नाःतो यहुदीलम् पावुल्
 मुओ कीम्ताड् हुम्ती वाड्आकाय् । हुम्ती वाड्आक्ती पावुल्इ
 येसुकोः कुरामा परमेस्वरकोः राजीकोः कुरामा प्रीमाहाडःसै

याह्दीड्मा दाह्तोलेः स्यान्ती ओउः हुम्ओ मान्तालम्कायः
तोआथास । उय्हलेहाडः लेखओ मोसाइ तोओ कुराहाडःमा पर-
मेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःकोः कुराहाडःमा “ख्रीस्कायः दोह् दोह्
लेखती मुनाः” त स्यान्ती तोती ओउःमयःकायः होम्सा बोडःआ-
कान् । २४ ओहाडःसैको पावुल्इ तोओ कुरा सायःआक्तीको यात्-
नीस् मान्तालम्खेइ ड्हाम्आकानी अरुखेइ ड्हाम्नीली । २५ ओउःत
भयान्ते लयःमयःकःताड् आन नोःकायती कायकायती पाय्हसा चीड्-
आकाय् । ओउःमयः पाय्हती चीड्तोक् बेलाहाडः “लौ परमेस्वरकोः
कुरा छ्यानःओ एसाया त तोओइ नीड्कोः आयकानः तोकानःलम्-
कायः दोड् परमेस्वरकोः ग्वालामःइ स्यान्ओ कुरा तोआथास बा ।
२६ ओउः कुरापाय् इतलेः ‘लौ इ यहुदी जातलम्कःताड् आलती इत
तोसा खेःतो “लौ नीड्इ सायःसामा सायःतेःनीतो चीःतेःनीली ।
च्यवःसामा च्यवःतेःनीतो तय्हतेःनीली” त दाय्हती ओउःमयःकायः
तोनु दा । २७ डाकोः पेओ कुरा ओउःमयःइ चीःसामा तय्हसामा
ग्याइली त भयान्ते ओउःमयःकोः नोलम् ल्होपमाआकायःइसी ओउः-
मयःकोः मीक्लम् मेलमाआकायःइसी । सायःनानी च्यवःनानी त
खेःया ओउःमयःइ डाकोः कुरा चीःती तय्हती भयान्ते डाकःताड्
दयान्हती दलताक्साकायः तोचाःताडः खेःतो’ त परमेस्वरइ छ्यानःओ
कुरा एसायाइ नीड्कोः आयकानः तोकानःलम्कायः तोआथास ।
२८ ‘लौ द्याह् इ परमेस्वरइ दलताक्सा कुरापाय् यहुदी खेःमालो
जातलम्कायः तोती मुनाः’ त नीड्इ चीःतेःपानी । ओउः जातलम्इ
ग्याती सायःनानी बा” त दाय्हती पावुल्इ ओउः पाय्हसा बोडःओ
यहुदीलम्कायः तोआथास । २९ ओउःत तोआक्तीको ओउः
यहुदीलम् आन तोकायती कायःकायती पाय्हआकाय् । ३० ओहाडः-
सैको नीस् बरसकायः पावुल्पाय् बाहाल् पाय्क्सा खेःओ कीम्हाडः
याक्ती मुआ । ओहाडः याक्ती मुओ बेलाहाडः ओउःकायः क्रुस्-
लाड् वाड्ओ मान्तालम्कायः पावुल्इ भाक्ती रोम्आथास ।
३१ ओउः वाड्ओ मान्तालम्कायः सुकःमा रैमाःत येसु ख्रीस्कोः
कुरामा परमेस्वरकोः राजीकोः कुरामा फुतीलेः स्यान्ती तोआथास ।
ओउःत स्यान्तोक् बेलाहाडः सुइमा ओउःकायः त्याःसा दोःइली ।

रोमी

पावुलइ रोमी सहरहाडः मुओलम्कायः लेखओ चेती

१ इ चेती डा पावुल् त तोओ येसु खीस्कोः काम् जाड्हओ
मान्ताइ लेखती ल्होकनेःनाड्स । डाकायःपाय् परमेस्वरइ
गोतती ओउःकोः पेओ समचार थोल्हती तोसाकायः छ्युड्हती
ल्होक्आताडः । २ ओउः पेओ समचारकोः कुरापाय् परमेस्वरइ
“लौ इ कुरा डाइ लोनेः छ्यानःती बयःलेःनाडः” त दाय्हती
लयःकोः कुरा छ्यानःओ मान्तालम्कायः तोती गम्ओआः ।
ओहाडःसैको ओउःमयःइ ओउः कुरापाय् परमेस्वरकोः छ्यड्ओ
आखरःहाडः लेखआकानी । ३ ओउः पेओ नोःराय्पाय् डीकोः प्रभु
येसु खीस्कोः कुरा लेःआः । येसु खीस्त् तोओपाय् परमेस्वरकोः
चोः लेःआः । ओहाडःसैको ओउःपाय् मान्ता स्यावती दावुद्
राजाकोः प्लोमःदाने त तोओ खेःतो । ४ ओउःपाय् परमेस्वरकोः
चोः लेःआः त छ्यानःसाकायः सीआक्तीको ओउःकायःपाय् ओउः
छ्यड्ओ ग्वालामःइ आन ग्वम्इ उहती च्योक्ताक्आथै । ५ इ येसुइ
डीकायः छ्युड्हआक्तीको ओउःकोः काम् जाड्हसाकायः ग्वम्
बयःती सबै अरु जातकोः मान्तालम्कायः येसुकोः कुरा पेतो
ड्हाम्ती ग्याताक्साकायः ल्होक्आताडी । ६ नीड्कायःमा येसु
खीस्कोः कुरा पेतो ड्हाम्ती ग्याती जाड्हसाकायः ओउःइ गोततेः-
आकाय् । ७ लौ उया नीड् रोमी सहरहाडः मुओलम् नीड्कायः-
पाय् परमेस्वरइ रापती लयःकोः मान्तालम् स्यावसाकायः
गोततेःआकाय् । नीड्कायःपाय् डाइ द्याह् लेखनेःनाड्स । डीकोः
परमेस्वर आपामा डीकोः प्रभु येसु खीस्इमा नीड्कायः योनःती
योती ल्हुड् धोमाय्ताक्तेःपै ।

८ “ओउःमयःइ परमेस्वरकोः कुरा आन ड्हाम्नानी” त दाय्हओ नीङ्कोः कुरा सबै ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालमइ चीःनानी । ओउः त भयान्ते ड्हपाय् नीङ् सबैकायः गीलती डाइ येसु ख्रीस्कोः मय्ङ् पेहती परमेस्वरकायः “च्युता” त तोलेःनाडः । ९ इ डाइ तोओ कुरापाय् दोङ् कुरा लेःआः त परमेस्वरइ चीःनौ बा । ओउःकायः डाइ म्हाङ्तो ल्हुङ्इ ओउःकोः चोःकोः पेआ नोःराय् थोल्हतो तोओ काम् जाङ्हती मुनाडः । ओहाङःसै नीङ्कायःपाय् डाइ गलकायःमा दीःमामाःत परमेस्वरकः तेती तोनेःनाड्स ओउःत परमेस्वरइ चीःलेःनौ । १० ओउःकः तेती तोतोक्हाङः “लौ प्रभुय नाङ् ग्यातेःनाः त खेःया रोमी सहरहाङः मुओलमकायः द्याह् क्रुस्लाङ् आल्सा दोःताक्ची दै” त दाय्हती तेलेःनाडः । ११ नीङ्कायः क्रुस्ती योसा आन भाह्लेःनाडः । क्रुस्तोक्हाङः परमेस्वरकोः ग्वालामःसै दोःओ ग्वम् डाइ बयःसा खाय्नेःनाड्स । ओहाङःसैको नीङ् ग्रमःत मुसा खाय्तेःनानी । १२ ओउःत हायःती डी सबै पेतोलेः स्याव्नाःतय्ही नीङ्कोः पेओ ड्हाम्ओ डाइमा योती डाकोः ड्हाम्ओ नीङ्इमा योती भयान्ते डी ल्हुङ् धङ्काय्ताक्नाःतय्ही । १३ लौ पुःचोङ् हौचोङ्य नीङ्कायः क्रुस्लाङ् वाङ्सा आन बोङः-भुङ्ङोतो वाङ्सापाय् दोःधाङ्ताङःल इत नीङ्इ चीःसा खेःतो । वाङ्आक्तीको अरु थाव्हाङः मुओ यहुदी खेःमालोलम्लो लेखालेः नीङ्कायःमा पेतो स्याव्ताक्सा आन भाक्लेःनाडः । १४ एलेनी मान्तालमकायःमा एलेनी खेःमालो मान्तालमकायःमा व्हाय्ओलमकायःमा व्हाय्मालोलमकायःमा सबैकायः डाइ परमेस्वरकोः पेओ नोःराय् तोसा खेःनाडः । १५ ओउःत भयान्ते नीङ् रोमी सहरहाङः मुओलमकायःमा ओउः पेओ नोःराय् तोसा आन भाक्लेःनाडः । १६ ओउः पेओ नोःराय्पाय् थोल्हती तोतोक्हाङः डाइ गत खेःयाकायःमा रास्माःत डाःतोलेः तोनाडः । ओउः नोःराय्पाय् परमेस्वरकोः ग्वम् दोःताक्ओ नोःराय् लेःआः दोह् हायःती दाय्हसा ड्हाम्आक्तीको सबै मान्तालम् दल्तो स्याव्ने । ड्हपाय् यहुदीलमइ लोने यहुदी खेःमालोलमइ ड्हाम्ती दल्तो स्याव्सा खाय्नानी । १७ फेरी ओउः नोःराय्इपाय् मान्तालम् गत हायःती

परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो नीड्तो स्यावसा खायनानी त छ्यानः-
लेःनै । डहाहाडःमा लोनेमा गलकायःमा मान्ताइ डहामओ त खेःया
ओउःपाय नीड्तोलेः स्यावती स्याक्लेःनै दोह हायःती दाय्हसा
“सुखेलोइ डहामनानी ओउः मान्तापाय डहामधारनालेः नीड्तो
स्यावनै” त दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ।

१८ ओहाडःसैको सुसुखेइ परमेस्वरकः ग्यामाःत मुती रेवतो
जाड्हती ओउःकोः दोड् पेओ कुरा त्याःनानी ओउःमयःकः ओउः
लाड्काहाडः मुओ परमेस्वर आन लहुड् मल्हती न्युम्हताक्नाःथास ।
१९ परमेस्वरकोः दोड् कुरापाय ओउः मान्तालमइ चीःसा खायनानी
दोह हायःती दाय्हसा ओउःमयःकायः परमेस्वरइ लयः छ्यानः-
आथास । ओउःमयः ग्याइली त भयान्ते चीःनीली ओउःत खेःओ
परमेस्वरइ न्युम्हताक्नाःथास । २० ल्हाव्हदैबाड्कोः जापीनःती
न्यासओ दीनहाडःसै परमेस्वरइ जाड्हओ थोक्लम् च्यवःती
मान्तालमइ ओउःकोः च्यवःसा खायमालो गलमा द्योक्मालो
ग्वम्लेः चीःसामा खायनानी । ओउःपाय दोड् ताड्हओ परमेस्वर
लेःआः त तय्हसामा खायनानी । ओउः त भयान्ते “डीइ चीःडुसुलु
तय्हडुसुलु” त दाय्हओ सुइमा तोसा खायनीली । २१ परमेस्वरकायः
मान्तालमइ तय्हसापाय तय्हनीतो ओउःकायः ताड्हताक्सामा
ग्याइली “च्युता” त तोसामा ग्याइली । ग्यामाःत भयान्ते ओउःमयः-
कोः लहुड्तुककोः कुरा भाडःती वाय्ओ लेःआः बा ओउःमयःकोः
लहुड्पाय च्याक्तो स्याव्आ । २२ “डीपाय व्हाय्ओ लेःआः डी” त
दाय्हती लुड्ती तोइसीतो खेःल ओउःमयःपाय जुगाड् व्हाय्मालो
लेःआः बा । २३ ओउः गलकायःमा सीमालो परमेस्वरकायः
ताड्हताक्माःत ओउःमयःइ सीसा खेःओ मान्ताकोः रुप् जाड्हओ
मुर्तीकायःमा पुजा जाड्हआकानी जाःलम् वाःलम् डाःलम्लो लेखा
जाड्हओ मुर्तीलम्कायःमा पुजा जाड्हआकानी बा । २४ मान्ता-
लमइ ओउःतलेः भाडःती वाय्ओ काम्लम् जाड्हती भयान्ते ओउः-
मयःकोः लहुड्इ मोह्हाय्ओ रेव्ओ कुरा जाड्हसाकायःलेः परमेस्वरइ
“लौ रेव्तेःपै” त दाय्हती फेआथास । ओहाडःसैको ओउः मान्तालम्
लयःमयःकुस् आन अह्सीःओ काम् जाड्हकाय्आकाय् ।

२५ परमेस्वरकोः दोङ् पेओ कुराखे फेती ओउःमयःइ माःओ कुराखे
 ड्हाम्आकानी । ओउः सबै जाङ्हओ गलकायःमा ताङ्हताक्सा
 खेःओ परमेस्वरखेकायः मानओ खेःल ओउःइ जाङ्हओ थोकलम्-
 खेकायः ताङ्हताक्तीलेः पुजा जाङ्हमाआकानी । २६ ओउःत
 खेःओ ओउःमयःइ लयः मोह्हाय्ओ रेव्ओ काम् जाङ्हसाकायः
 परमेस्वरइ फेआथास । ओहाङःसैको मोमःचोःलम् लयःकोः गोय्घोः-
 कुस् एनःओ फेती अरु मोमःचोः गोय्घोःकुस् जुगाङ् रेव्तो ल्हास्या
 काम् जाङ्हआकानी । २७ गोय्घोःलम्इमा ओउःतलेः लयःकोः
 मोमःचोःकायः फेती अरु गोय्घोःकायः मोह्हाय्ती ओउःकुस् आन
 रेव्ओ काम् जाङ्हआकानी ओउःत भ्यान्ते ओउः मान्तालम्पाय्
 लयःकोः आङ्हाङः न्युम्ह्तोलेः स्याव्आकाय् । २८ ओहाङःसै
 ओउः मान्तालम्इ परमेस्वरकोः कुरापाय् ल्हुङ्हाङः सेती गम्सा
 ग्याइली त भ्यान्ते परमेस्वरइ “लौ ओउःमयः ल्हुङ्तुक्हाङः रेव्पै”
 त दाय्ह्ती ओउःमयःइ रेव्ओ काम् जाङ्हसाकायः फेआथास ।
 २९ ओउःतलेः ओउःमयःइ जुगाङ् रेव्ओ ल्हुङ् स्याव्आकाय् ।
 ओउःमयःकोः ल्हुङ् लओ ल्हुङ् अरुकायः सात्सा ल्हुङ् अरुकुस्
 कायःकाय्ती ओउःमयःकायः पेमालो हायःसा बोङःओ ल्हुङ् स्याव्-
 आकाय् । ३० अरुकायः माःती गालतुम्ती तोनानी परमेस्वरकः
 ग्यामाःत लयःकोः नेह्रो ओरताक्नाःइसी । गलकायःमा रेव्ओ काम्
 जाङ्हसा बोङःनानी लयःकोः आमा आपाइ तोओ कुरा सायःसा
 ग्याइली । ३१ जुगाङ् चीःमालो स्याव्ती ओउःमयःइ ड्हा तोओ
 कुरा लोने दोह्मा जाङ्हनीली अरुलम्कायः राप्मामाःत दोह्तमा
 म्हरमामाःत गलमा योनःती योनीली । ३२ एत हायःओलम्कायःपाय्
 “मीह्ती ह्योक्ती वाय्सा खेःतो” त परमेस्वरइ तोउतो ओउःत तोओ
 इ रेव्ओ मान्तालम्इ चीःसापाय् चीःआकानी रेव्ओ काम् लयः
 फेमाःत मुनै अरु रेव्तो जाङ्हओलम्कायः लुङ्तीलेः तोनानी ।

२ १ लौ उया पुःचोङ् हौचोङ् “ओउः मान्तालम् पेमालो” त
 दाय्ह्ती नीङ्इ ओउःमयःकायः ल्हुङ्हाङः गालतुम्ती नोःतेःनै
 यादो एत हायःओ त खेःया नीङ्इ लयःकायः गालतुम्तीतेः नोःनाः-
 इसी दोह् हायःती दाय्ह्सा नीङ्इमा ओउः मान्तालो लेखालेः रेव्ओ

काम्लम् जाड्हतेःनानी । २ ओउः रेवओ काम् जाड्हओलम्कायः परमेस्वरइ न्युम्हताक्नाःथास आने ओउःत न्युम्हताक्ओपाय् दोड् पेलेःनाः त तय्हनाःतय्हनी । ३ दोह् दोह् रेवओ काम्लम् नीड्इ अरुकायः गाल्तुम्ती तोतेःनानी ओउः काम्लम्पाय् नीड्इमा जाड्हतेःनानी ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ बयःसा न्युम्हताक्ओसै गत हायःती बेततेःचै । ४ परमेस्वरकोः काड्ती जाड्हओ गलमा सावः-माःत योनःती योओपाय् “आहे लेःआः” ततेः ताःतेःनै यादो । ओउःकोः योनःती योओपाय् आहेलेः खेःल बा । नीड्कायःपाय् “डाकःताड् लहुड् द्यान्हती वाड्पै” त दाय्हती परमेस्वरइ आन ज्याडःतोकायःलेः योनःती योती ल्युड्हतेःनै एत चीःतेःनानी र । ५ चीःसापाय् चीःतेःनीतो नीड् लहुड् चाक्तो स्यावती लहुड् द्यान्हसा ग्यामाःत भयान्ते परमेस्वरइ तय्छनःती योसा दीन्हाडःपाय् नीड्इ न्हाड्तोलेः न्युम्हतेःनानी । ओउः दीन्हाडःपाय् परमेस्वरइ जुगाड् पेतो हायःओ छ्यानःती ६ मान्तालम्कायः लःलयः जोक्कायः ओउःमयःकोः काम् जाड्हभयाड्कोः बयःलेःनौ । ७ सुसुखेइ गलकायःमा पेओ काम्लेः जाड्हधै लयःकायः पेतोमा ताड्हतो स्यावसाकायःमा गलमा द्योक्मालो जीडःकायःमा बोडःनानी ओउः-मयःकायःलेः परमेस्वरइ गलमा द्योक्मालो जीडः बयःआनाःथास । ८ सुसु मान्तालम्खेइ लयःकोः लहुड्हाडः भाक्ओ कुरा ह बोडःती दोड् पेओ काम् ग्यामाःत रेवओ काम्लम् जाड्हधै मुनै ओउःमयः-कायः परमेस्वरइ लहुड् मल्हती न्युम्हताक्नाःथास । ९ सबै रेवतो जाड्हओलम्खेइ लीहतो स्यावती न्युम्हनानी । ड्हापाय् यहुदीलम् लोने यहुदी खेःमालोलम् सबैइ लीहतो स्यावती न्युम्हनानी । १० सबै पेओ जाड्हओलम्खेकायः ड्हापाय् यहुदीलम्कायः लोने यहुदी खेःमालोलम्कायः परमेस्वरइ पेतो ताड्हतो स्यावताक्ती आन लहुड् धोमाय्ताक्नाःथास । ११ दोह् हायःती दाय्हसा सबैकायःपाय् यहुदीलम्कायःमा यहुदी खेःमालोलम्कायःमा परमेस्वरइ यातैज्योःलेः धार्ती योती जाड्हनाःथास ।

१२ यहुदी खेःमालोलम्लो लेखालेः सुसुखेइ परमेस्वरइ बयःओ ऐन् चीःमाःत रेवओ काम् जाड्हनानी ओउःपाय् ऐन्

चीःमाःत सीती वाय्नै । सुसुखेइ यहुदीलम्लो लेखालेः ऐन् चीःती रेव्ओ काम् जाड्हनानी ओउःकायःपाय् ऐन्कोः कुरा पेतोलेः जाड्हओया जाड्हमालोया त तय्छनःती योनाःथास । १३ ऐन्कोः कुरा सायःती ह मान्तापाय् परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्सा खायनीली ऐन्कोः कुरा सायःती जुगाड् ग्याती जाड्हआक्तीको ह मान्ता पेतो स्याव्नै । १४ यहुदी खेःमालोलमड् ओउः ऐन्पाय् चीः-नीली । ओउः ऐन्लेः चीःसापाय् चीःनीली गल खेःयाकायःमा ओउः ऐन्कोः कुरालम् ओउःमयःइ लयः भ्वाक्ती जाड्हनानी ओउः बेलाहाडः ओउःमयःइ ऐन् चीःओ मान्तालो लेखा मुनै । १५ ओउःत भ्यान्ते ओउः ऐन्कोः कुरापाय् ओउःमयःकोः ल्हुड्हाडः मुलेःनाः त सबैकायः छ्यानःओ लेःआः । फेरी ओउःमयःकोः ल्हुड्इ “लौ नाड्इ इत हायःओ स्याव्ल ओउःत हायःओ स्याव्ओ लेःआः” त गानाक्ती तोनाःथास । १६ “लौ परमेस्वरइ मान्तालमकोः ल्हुड्तुक तय्छनःती योसा दीन्हाडः ओउःतलेः स्याव्नाः” त दाय्हती डाइ परमेस्वरकोः पेओ नोःराय् थोल्हती तोलेःनाडः ।

१७ लौ नीड्खेपाय् “डी मान्तालमपाय् यहुदीलेः खेःनाडी” ततेः तोतेःनाःस । “डाइ परमेस्वरकायः तय्हलेःनाडः ओउःकोः ऐन् जाड्हती पेतोलेः स्याव्नाडः” तमा दाय्हतीतेः ताःतेःनाःस । १८ परमेस्वरकोः ऐन् तय्हती भ्यान्ते “इत हायःसाखे पेनाः ओउःत हायःसाखे पेल इत हायःसापाय् परमेस्वरकायः मोताक्सा खायनाडः” त डाःती तोतेःनाःस । १९ “लौ परमेस्वरकोः ल्याम् च्यवःसा खाय-मालोलमकायः स्यालःनाडःसु ओउः ल्हुड् च्याक्ओलमकायः ल्हुड् थोड्ताक्नाडःसु । २० परमेस्वरकोः ऐन्पाय् दोःती भ्यान्ते डाइ सबै दोड् पेओ कुरा चीःलेःनाडः ओउःत खेःओ चीःमालोलमकायःमा हौलमकायःमा डाइलेः स्यान्सा खायनाडः” त दाय्हतीमा डाःती ताःतेःनाःस । २१ लौ उया अरुकायः स्यान्तेःनौ त खेःया दोह हायःतीतेः लयःकायः स्यान्तेःसल । अरुकायः “लौ कुःलाम्” ततेः गानाक्ती तोतेःनौ अरुकोः थोक्लम् नाड्इलेः कुःतेःनौ यादो । २२ “अरुकोः बुधीकुस् वाह्सामा एनःसामा स्याव्ल” तमा गानाक्ती तोतेःनौ नाड्इमा ओउःतलेः रेव्तो हायःतेःनौ यादो । मुरतीकायः

पुजा जाड्हसा अहतेःनाः नाड्इ द्यव्ताकोः मन्दीरकोः पैसा जेःतेःनौ यादो । २३ “परमेस्वरकोः ऐन्पाय् पेतोलेः चीःनाडः” ततेः दाय्हती तोभुड्तेःनै ओउः ऐन्कोः कुरा जाड्हसा ग्यामाःत भयान्ते परमेस्वरकायः मीतो च्यवःतेःनौ यादो । २४ एतलेः परमेस्वरकोः आखरःहाडः मुनाः “लौ नीड् यहुदीलम्इ एतलेः हायःतेःआकानी त भयान्ते यहुदी खेःमालोलम्इ परमेस्वरकायः ताड्हताकमाःत ओउःकायः पेमालो तोनानी” त दाय्हओ लेखती मुनाः । २५ परमेस्वरकोः ऐन्कोः कुरा नाड्इ जाड्हतेःनौ त खेःया “डापाय् यहुदी मान्ता” त छ्यानःसाकायः यहुदीलम्इ जवओ पुन् तात्सापाय् स्याव्लेःनाः । खेःल नाड्इ ओउः ऐन्कोः कुरापाय् जाड्हतेःल त खेःया ओउःत जवओ आहे लेःआः नाड् पुन् तात्मालो यहुदी खेःमालो मान्तालो लेखा मुतेःनाः । २६ ओहाडःसैको पुन् तात्ओ जवमालो यहुदी खेःमालो मान्ताखेइ परमेस्वरकोः ऐन्कोः कुरा जाड्हनानी त खेःया ओउःपाय् परमेस्वरकोः मीक्हाडः यहुदी मान्तालो लेखा मुनाः माःर । २७ ओउः पुन् तात्ओ जवमालो ऐन् जाड्हओ मान्तालम्इ नीड् यहुदीलम्कायः गालतुमती तोतेःनै दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः ऐन्कोः कुरा कीतापहाडः दोःआक्तीकोमा पुन् तात्ओ जवआक्तीकोमा ओउः ऐन्कोः कुरा जाड्हतेःनीली । २८ दोड् यहुदी मान्ता स्याव्साकायः लयःकोः आड्हहाडःलेः जवसा पुन् तात्ओ काम् जाड्हसा खेःल २९ लहुड्हहाडः परमेस्वरकोः कुरा ग्याती जाड्हसा खेःतो । फेरी मान्ताकोः लहुड् ग्याताक्साकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ जाड्हसा खेःओ काम् लेःआः । कीतापहाडः लेखओ ऐन्इ जाड्हसा काम्पाय् खेःल । ओहाडःसैको परमेस्वरकोः कुरा ग्याती जाड्हओ मान्ताकायः अरु मान्ताइ खेःल परमेस्वरइलेः पेतो लुड्ती तोनाःथै ।

३ १ ओउःत भयान्ते मान्ता यहुदीलेः खेःनाः त खेःया ओउः-मयःकोः पुन् तात्ओ जवओ त खेःया ओउःपाय् अरु मान्तासै दोह् पेतो स्यावनाः दाय्हसा २ नाःतो लेःआः बा । ड्हापाय् ओउः यहुदीलम्कायःलेः परमेस्वरइ लयःकोः आखरः बयःआथास । ३ यात्नीस् यहुदीलम्इ बुरु परमेस्वरकोः कुरा ड्हाम्साकायः

फेआकानी त खेःया ओउःमयःकायः बयःओ तोती गम्ओ कुरापाय् परमेस्वरइ वायउलु । ४ परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरापाय् दोङ् ड्हाम्सीःओ कुरा लेःआः बा । माःहै मान्तालमखेपाय् सबै माःओलेः मुचै त खेःया परमेस्वरखे दोङ्सीःओ मुलेःनाः । ओउःकोः आखरः-हाडः “लौ त्यानःकाय्ती नोःतोक्हाडःमा तय्छनःती योओ बेलाहाडःमा नाङ्कोः कुरा दोङ् पेओ कुरा लेःआः तं सबैकायः छ्यानःसाआः” त दाय्हओ परमेस्वरकायः तोओ कुरा आखरःहाडः लेखती मुनाः । ५ डीइ पेमालो जाङ्हधारनालेः परमेस्वरपाय् अरुसै न्हाङ्तोलेः पेनाः त छ्यानःओ लेःआः । ओउःत खेःओ डीइ ओउःत रेव्तो हायःती परमेस्वरकायः पेओ लेःआः त छ्यानःनाःतय्हनी त खेःया “ओउःइ डीकायः न्युम्हताक्सा स्याव्ल” त दाय्हती मान्तालम् दाय्हनै यादो । ६ खेःल बा । परमेस्वरइ स्याव्मालो कुरा जाङ्हचौ त खेःया ओउःइ गत हायःती सबै ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्कायः तय्छनःती योसा खाय्चौ र । ७ ओहाडःसैको अरुइ “लौ डाकोः माःती तोओपाय् परमेस्वरकोः दोङ् कुराकुस् घार्आक्-तीको ओउःपाय् पेओमा ताङ्हओमा त न्हाङ्तोलेः पेतो छ्यानःसा खाय्नाः । एतलेः डाइ रेवओ काम् जाङ्हती परमेस्वरकायः ताङ्हताक्नाडः त खेःया ओउःइ दोह् हायःती ‘पेमालो’ त दाय्हती डाकायः गाल्तुम्नाःताडः” त दाय्हओ मुनाः यादो । ८ ओउःत दाय्हओ कुरापाय् इलो लेखा मुनाः “लौ पेओ स्याव्ताक्साकायः पेमालो जाङ्हपानी” त दाय्हती दाय्हओ लेखा लेःआः । माः रैस डीकायःपाय् “लौ ओउःमयःइ ओउःतलेः स्यानलेःनानी” त दाय्हती यात्नीस मान्ता गाल्तुम्ती तोनाःताडी । ओउःपाय् माःओ कुरा लेःआः ओउःत माःती तोओलम्कायः न्युम्हताक्तोलेः स्याव्नाः ।

९ लौ उया “डी यहुदी खेःओलम्पाय् अरु जात्कोः मान्तालम्सै पेतोलेः स्याव्नाःतय्हनी यादो” त दाय्हती व्हत्ओलेः मुनाः । खेःल बा यहुदीलम्मा यहुदी खेःमालोलम्मा नीसजात्इमा ब्राङ्तीलेः रेव्आ ल्हुङ्कोः मोह्हाय्ओ जाङ्हनानी । ओउःत डाइ ड्हापाय् छ्यानःती तोनेःआलाङ्स । १० इतलेः परमेस्वरकोः आखरः-हाडः लेखती मुनाः “परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो छय्ङओ

मान्तापाय सुमा नाःल यातैज्याड्मा नाःल । ११ सुइमा ओउःकायः
 पेतो तय्हमानीली सुइमा ओउःकायः पेतो बोडःमानीली । १२ सबै
 मान्तालमइ परमेस्वरकोः वाहसा ल्याम्पाय फेती रेवओ काम्लम
 जाड्हनानी पेओ काम् जाड्हओ मान्तापाय सुमा नाःल यातैज्याड्-
 कायःमा नाःबायल । १३ मान्ताकोः म्होतोड्सै माःआ कुरा आन
 ग्ल्युड्हनाः । ओउःमयःकोः लेइ आन पेमालो खहओमा नोःनै
 १४ ओउःमयःकोः म्होतोड्सै आन प्रनःओ कुरामा वाड्नाः ।
 १५ ओउःमयःइ रेन्हतोलेः सातसा बोडःनानी । १६ गाःहाडः ओउः-
 मयः वाहनै ओउःहाडःलेः लीहओमा ह्योक्ती वायओमा छ्याःतोलेः
 वाड्नाः । १७ ओउःमयः अरुकुस् कायःकायमाःतो वाहसामा चीः-
 नीली १८ परमेस्वरकः एडःती वाहसामा चीःनीली” त दाय्हती
 दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । १९ ओहाडःसैको
 ओउः आखरःहाडः लेखओ ऐन्कोः कुरापाय सबै ऐन् सायःओ
 मान्तालमकायः स्यावलेःनाः एत चीःनाःतय्हनी । माः रैस ऐन्कोः
 कुरा चीःती भयान्ते द्याहहाडःसै सुइमा “लौ डाइ रेवओ काम्पाय
 दोहमा हायःडल” त तोसा खायनीली सबै ल्हाव्हदैबाड्कोः
 मान्तालमकायः परमेस्वरइ गालतुमती तोसा खायनौ । २० ऐन्कोः
 कुरा जाड्हती ह सुमा परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो नीड्तो स्याव-
 इली । ओउः त भयान्ते ऐन् चीःसाकायः दोह काम् लोनाः दाय्हसा
 “लौ इत इत हायःसा पेल” त मान्ताकायः व्हक्ताकनाःथास ओउःत
 हायःसाकायः ओउः ऐन्पाय बयःओ लेःआः ।

२१ ओउः उय्हले बयःओ ऐन्कोः कुरा जुदालेः जाड्हमाःत
 भयान्ते मान्ता परमेस्वरकोः मीक्हाडः गत हायःती पेतो नीड्तो
 स्यावसा खायनानी त दाय्हसा द्याहपाय छ्यानःओ लेःआः । एतलेः
 ओउः ऐन्मा परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओलमइमा ड्हाहाडः छ्यानः-
 आकानी । २२ सुसुइमा येसु खीस्कायःलेः ड्हाम्नानी ओउःमयः
 सबैलेः यहुदीलम्मा यहुदी खेःमालोलम्मा ओउःकोः मीक्हाडः पेओ
 नीड्ओ मान्ता स्यावलेःनै । २३ सबै मान्तालमइ रेवओ काम्
 जाड्हओ लेःआः ओउःमयःपाय परमेस्वरच्युक पेओमा ताड्हओमा
 स्यावसा जुगाड् खायआकनीली । २४ मान्तालम् लयःइलेः पेतो

स्याव्सा स्वायनीली ओउःमयःकायः योनःती योती परमेस्वरइलेः लयः
 भ्काक्ती भ्यान्ते लयःकोः मीक्हाडः जुगाड् पेतो योनाःथास ओउःत
 हायःसाकायः येसु ख्रीसइ लयःकोः आड् बयःती मान्तालमकायः
 ल्हाड्ती रेवओसै दलताक्आथास । २५ मान्ताकोः रेव्भ्याड्कोः
 ल्हाडःसा थेडा येसु ख्रीसकायः परमेस्वरइ सीसा ताक्आथै ।
 ओहाडःसैको मान्तालमइ ओउःकायः इहाम्आक्तीको ओउःकोः
 वयः बयःधारनालेः ओउःमयःकोः रेव्भ्याड्कोः मीहती वायसा
 स्याव्नाः । एतलेः मान्ताकोः रेवओपाय् मीहती वायताक्ती
 परमेस्वरइ लयःकोः पेतो हायःओ छ्यानःनौ । इहासै येसु ख्रीस
 वाड्धाड्आक्मालो बेलाहाडः मान्ताकोः रेव्भ्याड्कोः परमेस्वरइ
 बयःआक्उलु रेवओ मान्तालमकायः ओउःइ न्युम्ह्आक्थासल
 २६ द्याह लयःकोः पेओ काम् छ्यानःती ओउःइ येसु ख्रीसकायः
 ल्हाती इहाम्ओ मान्तालमकायः ल्हाड्ती ओउःमयःकोः रेव्भ्याड्-
 कोः वायआथास । २७-२८ ओउःत भ्यान्ते डीइ लयःकोः नेहरो
 ओरताक्सा जुगाड् स्वायडुसुलु दोह हायःती दाय्हसा डीइ ऐन्कोः
 कुरा जाड्हओकायः खेःल येसु ख्रीसकायः इहाम्आक्तीको ह
 परमेस्वरइ लयःकोः मीक्हाडः पेतोलेः योनाःतय्ही । ओउःत खेःओ
 डीइ लयः जाड्हओ नेहरो ओरताक्सा कुराखे खेःल परमेस्वरइ
 जाड्हओ कुराखे लेःआः । २९ फेरी परमेस्वरपाय् यहुदीलमकोः
 परमेस्वर् ह खेःल ओउःपाय् यहुदी खेःमालोलमकोः परमेस्वर्मा
 खेःलेःनाः माःहै । ३० परमेस्वरपाय् यातैज्योः लेःआः यहुदीलमइमा
 यहुदी खेःमालोलमइमा इहाम्आ त खेःया ओउःमयःकायः परमेस्वरइ
 लयःकोः मीक्हाडः पेओलेः योनाःथास । ३१ “इहाम्साकायः ह
 परमेस्वरइ मान्ताकायः पेतो योनौ त खेःया ओउः ऐन्कोः कुरापाय्
 आहे लेःआः” त यातनीस दाय्हनै यादो । खेःल बा ओउःत हायःती
 ओउः ऐन्कोः कुरापाय् लोतोलेः वाम्हतो स्याव्नाः ।

४ १ लौ उया डीकोः तोकानः आब्राहाम त तोओलेः गत
 स्याव्आ दाय्हसा । २ पेओ काम् जाड्हती ह ओउःपाय्
 परमेस्वर्कोः मीक्हाडः जुगाड् नीड्तो स्याव्आ त खेःया ओउःइपाय्
 लयःकोः नेहरो ओरताक्सा स्वायचौ खेःतो । खेःल परमेस्वर्कोः

मीक्हाडः आब्राहाम् इ नेहरो ओरताक्सा काम्पाय दोहमा जाड्हउलु । ३ “आब्राहाम् इ परमेस्वरकायः ड्हाम्आकान् ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ लयःकोः मीक्हाडः ओउःकायः नीड्तोलेः योआथै” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ४ सुलाडः मान्ताइ काम् केलःती जाड्हओ त खेःया ओउः-कोः काम् जाड्हभ्याड्कोः पैसालेः दोःनाः ओउः पैसापाय् सोह बयःओलेः खेःल ओउःकोः काम् जाड्हभ्याड्कायः बयःओ लेःआः । ५ काम् केलःती जाड्हओ मान्तापाय् ओउःत लेःआः सुसुइ परमेस्वर-कायः जुगाड् मोताक्ओ काम्पाय “जाड्हसा स्वायडल” त ल्हुड्हहाडः चीःआक्तीको “लौ परमेस्वरइ रेवओ काम् जाड्हओ मान्ताकायः पेतो स्याव्ताक्सा स्वाय्नौ” त ड्हाम्नौ ओउःकोः ड्हाम्भ्याड्कायः परमेस्वरइ लयःइ मीक्हाडः पेतोलेः योनौ । ६ उय्हलेकोः दावुद् राजा ओउःतलेः स्यान्ती तोओ खेःतो । परमेस्वरकायः मोताक्ओ काम् आःताः जाड्हमाःत सुसुकायः परमेस्वरइ पेतो योनाःथास ओउः मान्तापाय् आन चोडाय्तो लेःआः इ । ७ “सुसुकोः रेवओ काम्लम्पाय् परमेस्वरइ म्हीत्ताक्तीमा क्युम्हताक्तीमा वाय्ओ लेःआः ओउः मान्तापाय् गुच्युक् चोडाय्तो स्याव्लेःआ बा । ८ सुसुकोः रेवओ काम्लम्पाय् परमेस्वरइ थेड्ती गमउलु ओउः मान्तापाय् गुच्युक् चोडाय्तो स्याव्ओ लेःआः बा” त दाय्हती दावुद् राजापाय् आखरःहाडः दाय्हआ । ९ इत चोडाय्तो स्याव्ओ स्याव्ओलम्पाय् यहुदीकोः पुन् तातती जवओ मान्ता भुड्-आले खेःइली सबै मान्ताइ एत स्याव्सा स्वाय्नानी दोह हायःती दाय्हसा डाइपाय् ड्हहाहाडः दाय्हओलो लेखालेः आखरःहाडःपाय् “आब्राहाम् इ परमेस्वरकायः ड्हाम्आकान् ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ लयःकोः मीक्हाडः ओउःकायः पेतोलेः योआथै” त दाय्हओ लेखती मुनाः । १० ओउः कुरापाय् गल स्याव्आ दाय्हसा ओउःइ पुन् तातती जवओ ड्हसै स्याव्ओया लोनेसै स्याव्ओया त दाय्हसा दोड्सीलेः ओउःपाय् ड्हसैलेः स्याव्ओआः । ११ ओउः पुन् तातओपाय् “लौ इत जवओ ड्हसैलेः डापाय् परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्-आलाडः” त अरुकायः छ्यानःसाकायः जाड्हओ खेःतो ।

ओहाडःसैको पुन तातओ जवधाड्मालो बेलाहाडःपाय् आब्राहाम्
परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्आ त भयान्तेलेः आब्राहाम्पाय् सबै
परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्ओ ड्हाम्ओलम्कोः ताकुः लेः-
आः । ओउःपाय् पुन तातओ जवमालो मान्तालम्कोः ताकुः लेःआः
१२ फेरी आब्राहाम् जवधाड्मालो बेलाहाडःलो लेखा परमेस्वरकायः
पेतो ड्हाम्ती वाह्ओ पुन तातती जवओलम्कोः ताकुःमा खेःलेःनाः ।

१३ आब्राहाम्पाय् ऐन् जाड्हओकायः खेःल ओउःइ
परमेस्वरकायः ड्हाम्ती भयान्ते ओउःकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्ओ ।
ओउःत खेःओ परमेस्वरइ “लौ नाड्मा नाड्कोः प्लोमःदाने मोमः-
दानेलम्मा ल्हाव्हदैबाड्कोः धनी स्याव्तेःनै” त तोतीलेः गम्आथै ।
१४ इ तोती गम्ओ कुरापाय् ऐन् जाड्हओलम्खेकायः ह तोओलेः त
खेःया ड्हाम्ओ मान्तालम्खेपाय् दोह् दोःचै र दोह्मा नाःल बा ।
ओहाडःसै परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरापाय् सुइमा त्याक्सा स्वाय्-
नीली आहेलेः स्याव्नाः । १५ ओउः ऐन् मुलेःनाः त खेःया ऐन्कोः
कुरा चीःती जाड्हमालोलम्कायः परमेस्वरइ न्युम्हताक्नाःथास । ऐन्
आःताः मुमाःत ऐन् जाड्हमालो कुरामा वाड्ल । १६ ओउःत भयान्ते
ओउः तोती गम्ओ कुरापाय् परमेस्वरइ ड्हाम्ओलम्कायः ल्हुड्
साय्क्तोलेः सोह् बयःनाःथास । ऐन् पेतो जाड्हभ्याड्कायः बयःओ
खेःल ओउः तोती गम्ओ कुरापाय् सबै आब्राहाम्कोः प्लोमःदाने
मोमःदाने त तोओलम्कायः स्याव्नाः । ओउः ऐन् चीःती
जाड्हओलम्कायःमा अरु ऐन् चीःमामाःत आब्राहाम्लो लेखा
ड्हाम्ओ मान्तालम्कायःमा स्याव्लेःनाः । ओउःत खेःओ
आब्राहाम्पाय् डी सबैकोः तोकानः लेखालेः मुनाः । १७ “लौ नाःतो
जात्कोः तोकानः डाइ स्याव्ताक्नेःनाड्” त दाय्हती परमेस्वरइ
दाय्हओ ओउःकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ओउःइ ड्हाम्ओ
परमेस्वरकोः मीक्हाडः आब्राहाम्पाय् डीकोः तोकानःलो लेखा
स्याव्नाः । इ परमेस्वरइपाय् सीओलम्कायः उह्ती च्योक्ताक्मानौ
नाःसा नाःमालो थोक्लम्पाय् ओउःकोः तोधारनालेः जाड्हताक्-
मानौ । १८ चोः दोःसा स्वाय्मालो बेलाहाडःपाय् आब्राहाम्इ “लौ
चोः दोःताक्पाःताडः” त दाय्हती परमेस्वरकायः पेतोलेः

ड्हाम्आकान् ओउःत भयान्ते परमेस्वरकोः ड्हा तोती गम्ओ कुरापाय् “नाड्कोः प्लोमःदाने मोमःदानेलम् नाःतो स्याव्नै” त तोओ कुरापाय् तापताक्ती परमेस्वरइ आब्राहाम्कायः नाःतो चोः-लम्मा प्लोमःदाने मोमःदानेलम्मा दोःताक्आथै ओहाडःसैको आब्राहाम्पाय् नाःतो जात्कोः तोकानःलेः स्याव्आ । १६ परमेस्वरइ तोती गम्ओ बेलाहाडःपाय् आब्राहाम् यात् सै बरस स्याव्खेःआ ओउःकोः आड् सीओ बेलालेः पुत्खेःओ खेःतो फेरी ओउःकोः बुधी सराह्मा आड् भयोम्हती कोड्री स्याव्ओलेः खेःतो । ओउःनीस् पय्क्चाः एतलेः स्याव्आकाच आब्राहाम्इ दोह्मा म्हर्माःत परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुराकायः पेतो ड्हाम्ती २० “लौ चोः गत दोःचाडः र” त गलमा दाय्हती तोमाःत ओउःइ परमेस्वरकायः न्हाड्तोलेः ड्हाम्ती ताड्हताक्आकान् । २१ “दोह् दोह्लो परमेस्वरइ तोती गम्आकान् ओउःलेः ओउःकोः ग्वम्इ जुदालेः जाड्हसा खाय्बाय्नौ” त दाय्हती लयःकोः ल्हुड्हाडः पेतोलेः तय्हआकान् । २२ ओउःत भयान्ते “परमेस्वरइ लयःकोः मीक्हाडः ओउःकायः पेतोलेः योआथै” त दाय्हती दाय्हओआः । २३ एत दाय्हओ कुरापाय् आब्राहाम्कायः ह तोओ खेःल २४ डीकायःमा स्याव्लेःनाः “परमेस्वरइपाय् डीकोः प्रभु येसुकायः सीओसै उह्ती च्योक्ताक्आकान्” त डीइ परमेस्वरकायः ड्हाम्नाःतय्ही त भयान्ते डीमा परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतोलेः स्याव्नाःतय्ही । २५ येसु ख्रीस्पाय् डीकोः रेव्ओ काम्लम् मीह्ती वाय्साकायः सात्ताक्-ओलेः खेःतो सात्आक्तीको डीकायः परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्ताक्साकायः ओउःपाय् उह्ती च्योक्ताक्ओलेः खेःतो ।

५ १ डीइ ड्हाम्ती भयान्ते परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्-आतय्ही ओउःत खेःओ डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्इ परमेस्वरकुस् ल्हुड् ब्राड्काय्ताक्आतय्ही । २ येसु ख्रीस्इ ल्हुड् ब्राड्काय्ताक्-आतय्ही ओउःइपाय् डी ड्हाम्ओलम्कायः परमेस्वरकःताड् वानः-आतय्ही ओहाडःसैको परमेस्वरइ डीकायः योनःती योती लयःकुस् पेतोलेः वाह्ताक्आतय्ही । फेरी “डी परमेस्वरकुस् लोने पेतो ताड्हतोलेः स्याव्नाःतय्ही” त ल्हुड्हाडः तय्हती भयान्ते आन

म्रोनाःतय्ही । ३ ओउःत तय्हओकायः म्रोनाःतय्ही फेरी डी लीह-
सीःओ च्यवःसाकायःमा म्रोनाःतय्ही दोह हायःती दाय्हसा लीह-
सीःओ गोरःओ मान्तापाय् ग्रमःतलेः स्याव्नाः ४ ओहाडःसैको ग्रमःत
मुओ मान्तापाय् परमेस्वरकायः म्रोताक्ओ मान्ता लेःआः त चीःओ
लेःआः । परमेस्वरकायः म्रोताक्ओ मान्ताइ “लौ डा लोने पेतो
स्याव्नाडः” त लहुड्हाडः आसती चीःनानी । ५ ओउःत चोडायतो
चीःओ कुरापाय् आहे खेःल दोह हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ लयः-
कोः ग्वालामः बयःआतय्ही । ओहाडःसैको ओउःकोः ग्वालामःइ
डीकायः राप्सा लहुड् दोःताक्आतय्ही । ६ ड्हापाय् डीइ लयःकायः
दलताक्सा खाय्मालो मुआलाडी ओहाडःसैको क्रोःओ बेलाहाडः-
पाय् खीसलेः डी रेव्ओ मान्तालम्कायः दलताक्साकायः सीलेःआ ।
७ पेओ मान्ता दलताक्साकायः लयः सीसापाय् नाःतो मान्ता
ग्याइली दोड् नीड्ओ मान्ताखेकायः यात्नीस्चाक् लयः सीसा ग्याचै
यादो । ८ मान्तालम्खेपाय् ओउःतलेः हायःनानी परमेस्वरखेइ
डीकायः गुच्युक् पेतोलेः राप्आतय्ही त खेःओ डीइ रेव्ओ काम्लम्
जाड्हाड्ओ बेलाहाडःपाय् डीकायःलेः खीस् सीबाय्आ ।
९ ओउःकोः वयः होती सीधारनालेः डीपाय् परमेस्वरकोः मीक्हाडः
पेतो स्याव्नाःतय्ही ओउःत भयान्ते डीकायः परमेस्वरइ बयःसा
खेःओ न्युम्हताक्ओसै ओउःइ न्हाड्तोलेः दलताक्नाःतय्ही ।
१० ड्हापाय् डी परमेस्वरकोः दुस्मान् खेःतय्हीतो द्याह ओउःकोः
चोः सीधारनालेः डी परमेस्वरकुस् ब्राड्नाःतय्ही ओउःत भयान्ते
खीस्पाय् उहती सेलः स्याव्धारनालेः डी न्हाड्तोलेः गुच्युक् पेतो
दलताक्नाःतय्ही । ११ माःहै ओउःतलेः दलतो स्याव्नाःतय्ही ओउः
भुड्आले खेःल परमेस्वरकुस् डीकोः प्रभु येसु खीसइलेः ब्राड्ताक्-
आतीकोः डी द्याह परमेस्वरकःहाडः म्रोती मुनाःतय्ही ।

१२ ओउः अरुसै ड्हा जाड्हाओ आदम् त तोओइ ल्हाव्ह-
दैबाड्हाडः ड्हापाय् रेव्ओ काम् जाड्हाआकान् ओउःत रेव्ओ
जाड्हाआक्तीको आदम्पाय् सीलेःआ ओउः ह खेःल सबै
मान्तालम्कायः सीती वाय्ओ खाल्लेः स्याव्ताक्आथास दोह
हायःती दाय्हसा सबै मान्तालम्इमा ओउःकः तेःती रेव्ओलेः

जाड्हआकानी । १३ परमेस्वरइ बयःओ ऐन्कोः ड्हासै मान्तालम्इ रेव्तोपाय् जाड्हलेःनीतो ओउः बेलाहाडःपाय् ऐन् नाःआक्धाड्ल त भयान्ते ओउःकोः रेव्भ्याड्कोःपाय् थेड्ओलेः खेःआक्ल । १४ रेव्भ्याड्कोः थेड्सापाय् थेड्ओ खेःआक्ल आदम् मुओहाडःसै ओउः ऐन् लेखओ मोसा मुतोक्हाडः च्युक्कायःलेः सबै मान्ता सीआकाय् । ओउःमयः आदम्लो लेखालेः परमेस्वरइ बयःओ हुकुम् सायःसा ग्यामालो मान्तालम् सबै खेःइली । खेःसापाय् खेःइली सीसापाय् सबै खेःइतो । ओहाडःसैको आदम्कोः गुल्हदाड् येसु ख्रीस्लेः खेःतो १५ खेःसापाय् खेःतो ख्रीस्कोः काम्मा आदम्कोः काम्मा थेथेलेः ख्रीस्खेकोः पेओलेः खेःतो आदम्खेकोः रेव्तोलेः । दोह हायःती दाय्हसा आदम्खेइ रेव्तो हायःती सीताक्ओ बयः-आकान् परमेस्वरखेइ मान्ताकोः रेव्भ्याड्कायः वायसा थेडा येसु ख्रीस्पाय् सोह् बयःआकान् । फेरी ओउः यात्चाक् आदम् त तोओकोः रेव्तो हायःधारना नाःतो मान्तालेः सीआकाय् परमेस्वरइ योनःती योधारनामा यात्चाक् येसु ख्रीसइ सोह् बयःधारनामा न्हाड्-तोलेः पेतो हायःती भयान्ते नाःतो मान्तालम्कायः पेओ रौ जीडः दोःलेःनाः । १६ ओहाडःसै ओउः यात्चाक्कोः रेव्भ्याड्कोःमा परमेस्वरइ सोह् बयःओमा आन थेथे लेःआः च । यात्चाक्कोः रेव्ओ काम् जाड्हभ्याड्कायः सबै मान्तालम् न्युम्हतोलेः स्याव्नै । मान्तालम्इ नाःतो रेव्ओ काम्लम् जाड्हआक्तीको ओउःमयःकायः परमेस्वरइ योनःती योती भयान्ते येसु ख्रीस् बयःती ओउःमयःकायः न्युम्हताक्मामाःत लयःकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्सा दोःताक्-आथास । १७ यात्चाक्इ रेव्ओ काम् जाड्हआक्तीको मान्तालम् सीओलेः स्याव्नै त खेःया गुच्युक् न्हाड्तोलेः यात्चाक् येसु ख्रीस्-इलेः पेतो जाड्हआक्तीको परमेस्वरइ योनःती योओ ओउःकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्ताक्ओलम्पाय् जीडः दोःओलम् स्याव्नै । १८ ओउःत भयान्ते यात्चाक्कोः रेव्ओ काम् जाड्हधारनालेः सबै मान्तालम् न्युम्हतो स्याव्नै । ओउःतलेः यात्चाक्कोः पेओ काम् जाड्हधारनालेः सबै मान्तालम् परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतोलेः स्याव्ती रौ जीडः दोःनै । १९ यात्चाक् आदम्खेपाय् परमेस्वरकोः

हुकुम् सायःसा ग्यामाःत भ्यान्ते नाःतो मान्तालम्लेः रेव्तो जाड्हओ
मान्ता स्याव्आकाय् । ओउःलो लेखालेः यात्चाक् खीसखेइपाय्
परमेस्वरकोः हुकुम् ग्याती जाड्हती भ्यान्ते नाःतो मान्तालम्
परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्नै । २० रेवओ काम्लम् न्हाड्-
तोलेः छ्यानःसाकायः परमेस्वरकोः ऐन् बयःओ खेःतो । रेवओ
काम्लम् न्हाड्तोलेः छ्यानःआक्तीको परमेस्वरइ योनःती योओमा
न्हाड्तोलेः छ्यानःओ खेःतो । २१ ओहाडःसै ड्हापाय् रेवओ काम्-
लम्खेइ सीओलेः वानःआथै ओउःतलेः परमेस्वरइ योनःती योओखेइ
स्याक्ओलेः वानःनाःथै । मान्तालम् परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो
स्याव्आक्तीको प्रभु येसु खीसइपाय् गलमा द्योक्मालो जीडःलेः
वानःनौ ।

६ १ ओउःत खेःओ दोह हायःचानी दाय्हसा परमेस्वरकोः
योनःती योओपाय् न्हाड्तोलेः छ्यानःताक्साकायः डीइ
न्हाड्तोलेः रेवओ काम् जाड्हचाःतय्हनी र । २ खेःल बा । सीओ
मान्ता ल्हाव्हदैबाड्हाडः वाहओकायः फेलेःनौ ओउःलो लेखालेः
डीइ रेवओ काम् जाड्हती वाहओकायः फेआकानी । डी रेव्तो
जाड्हओकायः सीओलो लेखालेः मुनाःतय्हनी त खेःया गत हायःती
रेव्तो वाहथै मुसा खायचाःतय्हनी र । ३ बाप्तीस्मा त्याक्ओहाडः
डी येसु खीसकुस् ब्राड्आतय्हनी ओउःत भ्यान्ते येसुपाय् सीओ
बेलाहाडः डीमा सीओलो लेखा स्याव्आतय्हनी एत नीड्इ चीःतेः-
नानी मार । ४ बाप्तीस्मा त्याक्ओ बेलाहाडः डी येसुकुस् ब्राड्ती
भ्यान्ते ओउःकुस् सीती पाम्हओ लेखामा स्याव्आतय्हनीतो
ओहाडःसैको परमेस्वर आपाइ लयःकोः ताड्हओ ग्वमइ येसुकायः
उहती च्योक्ताक्ओलो लेखालेः डीमा उहती च्योक्ती रौ जीडः
दोःनाःतय्हनी । ५ दोह हायःती दाय्हसा डी ओउःकुस् ब्राड्ती
सीनाःतय्हनी त खेःया ओउःकुस् ब्राड्तीमा ओउःलो लेखालेः उहती
च्योक्नाःतय्हनी । ६ फेरी इतमा चीःनाःतय्हनी रेवओ ल्हुड्तुक वाय्-
ताक्साकायः डीकोः आय् जीडःपाय् खीसकुसलेः क्ल्यायओ
सीडःहाडः सीताक्ओआः बा ओउःत भ्यान्ते डीकोः रेवओ ल्हुड्-
पाय् वाय्ओआः । द्याह रेवओ ल्हुड्कोः नोकरी खेःतय्हनीली ७ दोह

हायःती दाय्हसा सीओ मान्ताकोः रेवओ लहुड्तुकपाय् नाःल ओउःइ रेवतो हायःओ फेलेःनौ । ८ ओहाडःसैको डी खीस्कुस् सीओ लेःआः त खेःया ओउःकुस् डी रौ जीडः दोःनाःतय्ही त ड्हाम्नाःतय्हनी । ९ येसु खीस्पाय् सीआक्तीको उहती च्योक्ताक्-ओआः । द्याह् सीओइ ओउःकायः ग्रक्सा स्वाय्थाल ओउःपाय् सीसापाय् गलमा स्वाय्ल बा त चीःनाःतय्हनी । १० रेवओकोः ग्वम् वाय्साकायः येसुपाय् यातै पेन्ह सीलेःआ । द्याह् ओउःपाय् परमेस्वरकायः ताड्हताक्सा थेडा उहती च्योक्ती गलकायःमा स्याक्लेःनाः । ११ नीड्मा ओउःतलेः “रेवतो जाड्हओकायः सीलेः-नाडः” त म्हरसा खेःतो । इत म्हरआक्तीको येसु खीस्कुसइ नीड्मा परमेस्वरकायः ताड्हताक्सालेः खेःतो । १२ एत म्हरती नीड्कोः सीसा खेःओ आड्पाय् रेवओ काम्लममा जाड्हसा ताक्लाम् नीड्-कोः ड्हाकोः रेवओ लहुड्इ मोह्हायओ कुरामा ग्याती जाड्हलाम् । १३ नीड्कोः क्रुत् दोम् आड्ज्याड् दोह्मा पेमालो हन्हओ काम्लम् हायःसा ताक्माःत सीओसै द्यानःती वानःओ मान्तालम्लो लेखालेः लयःकोः क्रुत् दोम् आड्ज्याड्पाय् सबै परमेस्वरकायः ल्हाती पेपेओ काम्लम् जाड्हताक्नु दा । १४ नाड्कायः परमेस्वरइ योनःती योती भयान्ते नीड्इ ऐन्पाय् फेतेःआकानी ओउःत खेःओ रेवओ काम्कोः नोकरीलम् खेःतेःइली ।

१५ लौ उया डीकायः परमेस्वर योनःती योती भयान्ते “ऐन् फेओ लेःआः तय्ही” त दाय्हती डीइ फेरी रेवतो काम्लम् जाड्हचाःतय्हनी र । खेःल बा १६ नीड्इ अरु मान्ताकोः काम्लम् ग्याती केलःती जाड्हतेःनानी त खेःया ओउः मान्ताकोः नोकरीलो लेखा स्याव्तेःनै । एतलेः नीड्इ रेवओ काम्लम्खे ग्याती जाड्हतेः-नानी त खेःया रेवओकोः नोकरी स्याव्ती सीतेःनै । खेःल परमेस्वर-कोः पेओ काम्खे ग्यातीलेः जाड्हतेःनानी त खेःया ओउःकोः मीक्हाडः पेतोतेः स्याव्तेःनै । १७ लौ परमेस्वरकायः “च्युता” त तोसा लेःआः दोह् हायःती दाय्हसा नीड् ड्हापाय् रेवओकोः नोकरीलेः खेःतेःइतो लोने ओउः नीड्कायः स्यान्ती तोओ दोड् कुरापाय् ड्हाम्ती नीड्इ लहुड्हाडः ग्याती जाड्हतेःआकानी ।

१८ ओउःत भयान्ते रेवओ काम् जाड्हओकायः फेती पेओ नीड्-
 ओकोः नोकरी स्यावतेःनै । १९ नीड् पेतो व्हायतोलेःतेः चीःतेःधाड्-
 तेःनीली त भयान्ते डाइ एतलेः मान्ताकोः कुरा तोती स्यान्नेःनाड्स ।
 ड्हाहाडःपाय् नीड्इ रेवओ ल्हुड्कोः कुरा जुदालेः ग्याती जाड्हती
 पेमालोकोः नोकरी स्यावतेःइतो द्याहपाय् पेओ नीड्ओ कुरा जुदालेः
 जाड्हती पेओकोः नोकरी स्यावतेःपै । २० रेवओ जाड्हओ
 बेलाहाडःपाय् पेओ कुरा नीड् दोह्कःमा जाड्हसा भ्काक्माःत
 ग्यातेःआक्तेःइली । २१ द्याह ओउः ड्हा जाड्हओ पेमालो
 कुरापाय् अह्सीःओलेः त म्हरतेःनै फेरी ओउः रेवओ कुराकोः
 जाड्हभ्याड्कोः दोह्लो दाय्हसा सीतोलेः स्यावसा ह बा ।
 २२ द्याह नीड् रेवओसै फेती परमेस्वरकोः नोकरी लेःतेःइ । ओउःकोः
 काम् जाड्हती छय्ङ्तो नीड्तोलेः स्यावतेःनै ओहाडःसैको ओउः
 पेओ काम् जवभ्याड्कोः गलमा द्योकमालो जीडः लेःआः ।
 २३ माः रैस रेवओ काम्कोः जाड्हभ्याड्खेकोः मान्ता सीतो
 स्यावसा लेःआः डीकायः परमेस्वरइ सोह् बयःओखे डीकोः प्रभु
 येसुकुस् मुओ गलमा द्योकमालो जीडः लेःआः बा ।

७ १ नीड् पुःचोड् हौचोड्लमइ ऐन्कोः कुरा सबैतेः तय्हतेःनानी
 बा ओउःत खेःओ डाइ द्याह तोसा खेःओ कुरा नीड्इ चीःसा
 खायतेःनानी । मान्ता सीधाड्माःच्युकहाडः ह ऐन्कोः कुराइ
 मान्ताकायः ग्रक्सा खायनौ । २ ओउः ऐन्कोः कुरा दोह्लो दाय्हसा
 मोमःचोःपाय् बुधा सीधाड्माःखाहाडः अरु गोय्चोःकुस् पाय्हसा
 स्यावल् । ओउःकोः बुधा सीआ त खेःया ह ओउः बेलाहाडःलेः
 अरुकुस् पाय्हसा स्यावनाः । ३ बुधा सीधाड्मालो बेलाहाडः मोमः-
 चोःपाय् अरु गोय्चोःकुस् पाय्हआ त खेःया ओउःपाय् रेवओ
 जारकोः काम् जाड्हओ लेःआः । ओउःकोः बुधा सीआक्तीको ह
 मोमःचोःपाय् ऐन्कोः कुरासै फेन्ओलेः अरु गोय्चोःकुस् पाय्हनाः त
 खेःया ओउःपाय् जारकोः काम् खेःल । ४ नीड् पुःचोड् हौचोड्पाय्
 ओउःतलेः खेःतेःइतो नीड्मा खीस्कुस् आड्हाडः सीती भयान्ते ऐन्सै
 फेन्ओ लेःतेः इ । द्याहपाय् परमेस्वरकोः काम् पेतो जाड्हसाकायः
 ओउः सीओसै च्योकओ खीस्कोःलेःतेः स्यावतेःआकाय् ।

५ डहाहाडःलेः डीइ रेवओ लहुडकोः मोहहायओ कुरा ग्याती वाहओ बेलाहाडःपाय ओउः ऐनइलेः डीकोः लहुडकायः थ्योन्हती डीकायः आड सीताकसा खेःओ कामलम जाडहताकआतय्ही ।
 ६ ओउःतलेः खेःतय्हीतो द्याहपाय डीकायः ग्रकसा खेःओ ऐनकोः काम जाडहसाकायः डीपाय सीती वायओ लेःआः तय्ही ओउःत खेःओ ओउः ऐनसै फेनओ लेःआः तय्ही । फेनआकतीको डी द्याह परमेस्वरकोः ग्वालामःइ छ्यानःओ रौ ल्यामहाडःखे परमेस्वरकायः काम जाडहती वाहनाःतय्ही । ओउः डहा लेखती गमओ ऐनइ छ्यानःओ आय ल्यामहाडःखे द्याह फेआतय्हनी ।

७ लौ उया ओउः ऐनपाय “रेवओलेः” त दाय्हचाःतय्ही र । खेःल ओउः ऐनपाय लयःलेः रेवओ खेःल बा ओउः ऐनइपाय रेवओ कामलम “दोह दोहलो” त छ्यानःआतय्ही । ऐनहाडःपाय “लौ अरुकोः थोकलम मीकइ लहती भाकलाम” त लेखमाःदीक ओउःत लहती भाकओपाय “रेवओलेः” त चीःसा खायआकडल । ८ ओउः ऐन चीःआकतीको ऐनकोः त्याःओ कुरापाय “लौ जाडहउ” त डाकोः रेवओ लहुडपाय थ्योन्हती दाय्हती डाकायः आन लहती वाहताकआताडः । ओउः ऐनकोः कुरापाय नाःल त खेःया रेवओ लहुडइ ओउःत हायःसा खायउलु ओउः ऐनइपाय सीओ मान्तालो लेखालेः दोहमा हायःसा खायउलु । ९ ऐन चीःधाडःआकमालोहाडः डापाय सेलः मुआलाडः सीसा खेःओ मान्ता खेःआकडल । ऐन चीःआकतीको डाकोः रेवओ लहुडखे थाती वाडओआः १० ओहाडःसैको डाखे सीसा खेःओ मान्ता स्यावआलाडः । एतलेः ओउः जीडः बयःसा खेःओ ऐनइपाय जीडःखेपाय वानःओ खेःल सीताकसाखे वानःआकान् । ११ ऐनकोः कुरापाय डाकोः लहुडहाडः पोकआकतीको डाकोः रेवओ लहुडइ डाकायः थ्योन्हती भयान्ते सीसा खेःओ मान्ता स्यावताकआताडः । १२ ओउः ऐनपाय लयःलेः पेओ लेःआः ओउः ऐनकोः कुरापाय पेओ नीडओ खेःलेःनाः । १३ ओउःत भयान्ते “ओउः पेओ ऐनइपाय डाकायः सीताक-आताडः” त दाय्हती मान्ता म्हरनै यादो । खेःल रेवओ लहुडइ ओउः पेओ ऐनकोः कुरा नोःती डाकायः थ्योन्हती सीसा खेःओ

स्यावताकआताडः । ओउःत हायःती रेवओ ल्हुडपाय न्हाड्तोलेः
रेवओ लेःआः त छ्यानःओ लेःआः ।

१४ परमेस्वरइ बयःओ ऐनखे नीड्तो लेःआः त चीःनाः-
तय्हनी डाखे नीडमालो ल्हुड नाःओ मान्ता लेःआः ड रेवओकोः
नोकरीलेः खेःनाडः । १५ ओउःत खेःओ डाइ जाड्हओ काम्लम्पाय
“दोह हायःती जाड्हआलाडः” त डाइ पेतो चीःडसल । डा
भाकओ काम्लमखे डा जाड्हडल दोह दोह काम्लमखे डा अह-
नाडः ओउः काम्लम्पाय डाइ जाड्हलेःनाडः । १६ डा भाकमालो
काम् जाड्हनाडः त खेःया “ओउः ऐनपाय नीडओलेः” त म्र्याःतोलेः
छ्यानःनाडः । १७ ओउःत भयान्ते डा भाकमालो रेवओ काम्
जाड्हनाडः त खेःया डाखेइ जाड्हओ खेःल डाहाडः मुओ रेवओ
ल्हुडखेइ जाड्हओलेः बा । १८ डाकोः ल्हाव्हदैबाडहाडः मुओ
आडकोः ल्हुडपाय नीडओपाय खेःल त चीःलेःनाडः दोह हायःती
दाय्हसा डा पेओ काम् जाड्हसा भाकसापाय भाकलेःडोतो
ओउःत जाड्हसा खायडल । १९ डा भाकओ पेओ काम्लमखेपाय
जाड्हमाःत डा भाकमालो रेवओ काम्लमखे जाड्हनाडः ।
२० ओउःतलेः डा भाकमालो काम्लम् जाड्हनाडः त खेःयाकायः
डाखेइ जाड्हओ खेःल डाहाडः मुओ रेवओ ल्हुडखेइ जाड्हओ
लेःआः बा । २१ लौ उया एत स्यावनाः त चीःआलाडः पेओ काम्
जाड्हसा भाक्तोक् बेलाहाडः लौ रेवओ ह जाड्हसा खायनाडः
रैस । २२ डा दोड् आखीमःइ परमेस्वरकोः ऐन् जाड्हसा मोनाडः ।
२३ ओउःत मोडोतो डाकोः दोम् क्रुत् आड्ज्याड्इपाय अरु थे
पेमालो ऐन्कोः कुरालेः जाड्हनाडः । डाकोः दोड् ल्हुडकोः ऐन्खे
यातज्योःलेः डाकोः आड्इ जाड्हओ ऐन्खे अरु यातज्योःलेः ओउः-
नीस् थेथेलेः मुनाःच । ओहाडःसैको ओउः पेमालो आडकोः ऐन्इ
रेवओ काम् जाड्हओ फेसा डाकायः ताक्ताडःल । २४ डा गुच्युक्
पेमालो स्यावजेःआलाडः बा । इ सीसा खेःओ आड्सै सुइ डाकायः
बेन्ताक्चाःताडः । २५ लौ परमेस्वरकायः “च्युता” त तोपाःथै
डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्इलेः डाकायः बेन्ताक्सा खायनाःताडः । लौ
उया डा ओउःतलेः मुनाडः लयःइलेः डाकोः दोड् ल्हुडहाडः ह

परमेस्वरकोः ऐन्खे जाड्हसा खायनाडः डा आड्इ पेमालो थे ऐन्कोः कुरा जाड्हनाडः ।

८ १ लौ येसु खीसइ डीकायः दल्आतय्ही त भयान्ते डी ओउःकुस् ब्राड्ती मुओलम्कायः द्याह् परमेस्वरकःसै गाल्-तुम्ती तोसा दोह्मा नाःल । २ दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः ग्वालामःसै वाड्ओ जीडः बयःसा ऐन्इलेः डाकायः खीसकुस् वाह्-ताक्ती ओउः रेव्ओ काम् छ्यानःओ सीताक्सा खेःओ आय् ऐन्सै बेन्ताक्आताडः । ३ डी रेव्ओ ल्हुड् नाःओ मान्तालम्कायःपाय् ओउः आय् ऐन्खेइ दल्ताक्सा खाय्उलु ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ लयःकोः चोःपाय् मान्तालो लेखा स्याव्साकायः ल्होकआकान् । डी रेव्तो हायःओ मान्तालो स्याव्आक्तीको परमेस्वरकोः चोःइ रेव्ओ काम्लम् क्युम्हती वाय्ताक्साकायः लयःकोः आड् ल्हाआकास । एतलेः परमेस्वरइ मान्ताकोः रेव्ओ काम् न्युम्हताक्माआकान् ४ डीकायः ओउः ऐन्कोः कुरा पेतो स्याव्ताक्माआकान् । ओहाडःसैको डी रेव्ओ ल्हुड् फेओलम् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो वाह्सा खायनाःतय्हनी । ५ ओउः रेव्ओ ल्हुड् गम्ती वाह्ओलम्खेइ ओउः ल्हुड्कोः रेव्तो मोह्हाय्-ओखे जाड्हसा बोडःनानी । परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ ल्हुड् दोःती वाह्ओलम्खेइ ओउः ग्वालामःकोः कुराखे जाड्हसा बोडः-नानी । ६ रेव्ओ ल्हुड् नाःओलम्खे लोने सीती वाय्तो स्याव्लेःनै । परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ ल्हुड् नाःओलम्खे ल्हुड् धोमाय्तो स्याव्ती रौ जीडः दोःनै ७ दोह् हायःती दाय्हसा रेव्ओ ल्हुड् नाःओ मान्तापाय् परमेस्वरकोः बीरोत् स्याव्नै परमेस्वरकोः ऐन्कोः कुरा गयाती जाड्हनीली । माः रैस ओउः कुरा जाड्हसापाय् जुगाड् खाय्नीली । ८ ओउः खाल्कोः मान्तालम्इपाय् परमेस्वरकायः प्रोताक्सा गल खेःयाकायःमा खाय्नीली । ९ ओउः खाल्कोः मान्तालम्खे ओउःत लेःआः नीड्खेपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामःतेः दोःतेःआकाय् त खेःया ओउःकोः पेओ ल्हुड्कोः कुरा जाड्हतेः-नानी । सुसु खीस्कोः ग्वालामः दोःमाःत मुनै ओउःपाय् खीस्कोः मान्ता खेःइली । १० खेःल खीस्पाय् नीड्कःहाडः मुनाः त खेःया

नीङ्कोः रेव्ओ काम् जाङ्हओ आङ्खे सीसापाय् सीलेःनाः नीङ्कोः
 रुआङ्खे परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्यावती भयान्ते सेलःलेः मुसा
 दोःनाः । ११ ओहाडःसै परमेस्वरइ येसुकायः सीओसै च्योक्ताक्-
 आकान् । ओउःत भयान्ते ओउःकोः ग्वालामःपाय् नीङ्कःहाडः
 मुनाः त खेःया ओउः खीस्कायः उह्ती च्योक्ताक्ओ परमेस्वरइपाय्
 नीङ्कोः सीओ आङ्कायःमा ओउःकोः ग्वालामःइ सेलः
 स्यावताक्तेःनै ।

१२ लौ उया पुःचोङ् हौचोङ् य डीइ रेव्ओ ल्हुङ्कोः मोह्-
 हाय्ओखे जाङ्हसा परल पेओ ल्हुङ्कोः कुराखे जाङ्हसालेः खेःतो ।
 १३ रेव्ओ ल्हुङ्कोः मोह्हाय्ओ जाङ्हतेःचानी त खेःया नीङ् सीतेःनै
 बुरु परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती ओउः रेव्ओ ल्हुङ्कोः काम्लम्-
 कायः सीताक्तेःनानी त खेःया नीङ्पाय् रौ जीडः दोःतेःनै ।
 १४ सुसुपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामःइ दोःती ओउःइ स्यालःओ
 ल्यामहाडः वाहनै ओउःमयः परमेस्वरकोः चोःलो लेखालेः मुनै ।
 १५ नीङ्पाय् फेरीलेः मालीक्कः रैओ नोकरीकोः ल्हुङ् मुओलम्
 लेखालेः खेःतेःइली परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ओउःकोः चोःकोः ल्हुङ्
 बयःतेःनै । ओउःत भयान्ते डीइ परमेस्वरकायः “आपाय” त दाय्हती
 तोनाःतय्हनी । १६ ओउःत तोतोक्हाडः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ
 डीकोः रुआङ्कुस् पाःती तोती “इमयः परमेस्वरकोः चोःलम् लेःआः
 इ” त छ्यानःनौ । १७ फेरी डीपाय् परमेस्वरकोः चोःलम् खेःनाःतय्हनी
 त खेःया डी चोःलम्लो लेखालेः परमेस्वर आपासै पेओ दान्
 दोःनाःतय्हनी । दोह् दोह् पेओलम् परमेस्वरइ खीस्कायः सेती गम्लेः-
 आकान् ओउःलेः येसु खीस्कुस्इ थाःतोलेः त्याक्मातय्हनी । डीइ
 खीस्कुस् लीह्सीःओ गोरःमानाःतय्हनी त खेःया ओउःकुस् ब्राङ्ती
 ताङ्हतोलेः स्यावमानाःतय्हनी ।

१८ इ ल्हाव्हदैबाङ्हाडः मुतोक्हाडः डीइ लीह्सीःओ
 च्यवःसापाय् च्यवःतय्हनीतो लोने न्हाङ्तोलेः आन पेओमा
 ताङ्हओमा च्यवःनाःतय्हनी त डाइ ताःनाडः । १९ परमेस्वरकोः
 चोःलम् पेओमा ताङ्हतो स्यावओ त छ्यानःनम् दीन्कायः सबै
 जापीनःती गम्ओ थोक्लम् भ्राह्तीलेः ल्युङ्हती मुनाः । २० दोह्

हायःती दाय्हसा सबै परमेस्वरइ जाड्हओ थोक्लम्पाय् दोह्मा लोमालो स्यावसा खेःओ खेःतो लयः भाक्ती खेःल ओउःपाय् परमेस्वरकोः लयः भाक्ओ लेःआः । सबै जाड्हओ थोक्लम् ओउःत स्यावसा खेःओ खेःतो लोने वाड्सा पेओ दीन्कायः आसती ल्युड्हती मुलेःआ । २१ ओउः लोने वाड्सा दीन्हाडः सबै थोक्लम्पाय् वाय्ओसै दलती परमेस्वरकोः चोःलम्कुस् पेओमा ताड्हओमा स्यावनै । २२ द्याहच्युक्हाडः सबै जाड्हओ थोक्लम्पाय् चोः ओत्सा खेःओ मोमःचोःलो लेखालेः लीहती डान्हनै । २३ फेरी ओउः जाड्हओ थोक्लम् ह खेःल डी परमेस्वरकोः ग्वालामःसै ड्हा त्याक्ओलम्मा परमेस्वरकोः चोःलम् स्यावसाकायःमा आड् दल्साकायःमा ल्युड्हती मुओहाडः लीहती डान्हनाःतय्ही । २४ एत हायःसा थेडा डीइ परमेस्वरकायः भाहती ल्युड्हती ड्हाम्आतय्हनी ओउःत भयान्ते ओउःइ दलताक्आतय्ही । ओउः दलताक्सा दीन्पाय् डीइ भाहतीलेः ल्युड्हनाःतय्हनी । भाहओ कुरापाय् च्यवःधाड्मालो कुरा लेःआः । च्यवःती च्यवःआ त खेःया ओउः भाहओपाय् अम्लेःनाः अम्आक्तीको भाहती ल्युड्हसा परल । २५ डीइ भाहओ कुरापाय् च्यवःधाड्मालोहाडः ओउः भाहओ स्याक्साकायः गुह्माःत ल्युड्हनाःतय्ही । २६ ओहाडःसै परमेस्वरकोः ग्वालामःमा डी ध्यव्ओ मान्तालम्कायः लव्हसाकायः वाड्लेःनाः दोह् हायःती दाय्हसा डीइ परमेस्वरकायः पेतो तेती तोसा चीःतय्हनीली । ओउःत भयान्ते डीकोः पेतो नोःसा खायमालो डान्हती नोःओ कुराकायः “पेतो नोःपनै” त दाय्हती ओउःकोः ग्वालामःइ इ कुरा पाःती नोःती डीकायः परमेस्वरकः तेती तोनाःतय्ही । २७ ओउःकोः ग्वालामःइ डी ड्हाम्ओलम्कायःपाय् परमेस्वर भाक्ओ कुरा तेती तोनौ ओउःत भयान्ते डी मान्तालम्कोः लहुड्तुक् चीःओ परमेस्वरइ ओउः ग्वालामःइ तोओ कुरामा चीःलेःनौ । २८ ओहाडःसै लयःइ भाक्ती गोत्ओमा लयःकायः रापओ मान्तालम्कायः परमेस्वरइ गल खेःयाकायःमा ओउःमयःकायः पेतो स्यावताक्नाःथास एतलेः चीःनाःतय्हनी । २९ ओउः मान्तालम्कायःपाय् परमेस्वरइ उय्हलेहाडःसै “डाकोः मान्तालम्लेः स्यावनै” त

चीःती “डाकोः चोःलो लेखालेः स्यावपै” त दाय्हती छ्युड्हती गम्आथास । ओहाडःसै लयःकोः मान्तालम् एतलेः छ्युड्हआक्-तीको खीसपाय् नाःतो हौचोड्लमसै पुःनाः । ३० फेरी ओउः छ्युड्हती गम्ओलम्कायः परमेस्वरइ गोत्आथास । ओउःमयःकायः गोत्आक्तीको लयःकोः मीक्हाडःलेः पेतो स्याव्ताक्आथास । पेतो स्याव्ताक्आक्तीको ओउःमयःकायः परमेस्वरइ लयःकुस् लयःलो लेखालेः ताड्हताकनाःथास ।

३१ लौ उया ओउःत खेःया द्याह् दोह् त दाय्हसा स्वाय्चाः-तय्हनी र परमेस्वरइपाय् डीकुस् मुनाः त खेःओ सुइमा डीकायः क्लीमःसा स्वाय्त्तय्हीली । ३२ ओउःपाय् लयःकोः चोःकायः लयःकुस् ओम्पायःती गम्माःत डी सबैकायः दल्ताक्साकायः ल्हाआथै । ओहाडःसैको लयःकोः चोःपाय् ल्हाआतय्ही त भयान्ते ओउःइ अरु सबै न्हाड्तोलेः बयःनाःतय्ही माः र । ३३ परमेस्वरइ लयः छीड्हओ मान्ताकायःपाय् सुइमा गाल्तुमती तोसा स्वाय्नीली । परमेस्वरइलेः “लौ इमयः नीड्ओ लेःआः इ” त दाय्हती दाय्हनाः बा । ३४ ओउःत भयान्ते अरुइ सुइमा गाल्तुमती तोसा स्वाय्नीली । डीकायः दल्-ताक्साकायः येसु खीसलेः सीओआः । माः रैस सीओ भुड्आले खेःल ओउःपाय् उहती च्योक्माआ । उहती च्योक्आक्तीको द्याह् परमेस्वरकोः गुल्हदाड् स्याव्ती ओउःकोः डोय्दोहाडः मुती डीकायः परमेस्वरकः तेती तोनाःतय्ही । ३५ लौ उया सुइमा दोह्इमा डीकायः राप्ओ खीससै वेड्ताक्सा स्वाय्बाय्नीली । दोह्इ खेःयाकायःमा स्वाय्नीली लीह्सीःओ खेःयाकायःमा चाक्ओ काम् खेःयाकायःमा अरु घान्याकायःमा योड्क्राय्ओ न्याम् भ्युड्ओ प्रात्याकायःमा सीखेःओ सात्खेःओ स्याव्याकायःमा दोह् खेःयाकायःमा डीकायः राप्ओ खीससै डीकायः वेन्ताक्सा स्वाय्बाय्त्तय्हीली । ३६ “लौ नाड्कोः काम् जाड्हसाकायः न्हीदीड्हाडः याह्दीड्हाडः सीखेः-नाःतय्ही । सात्सा खेःओ भेदा मेत्छ्याःलो लेखालेः स्याव्नाःतय्ही” त परमेस्वरकोः आखरःहाडः ओउः लीह्सीःओ कुरा लेखती मुनाः । ३७ एत स्याव्सापाय् स्याव्लेःनाः डीकायः राप्ओ येसु खीसकोः र्वम् दोःती जुगाड्लेः ग्रमःत मुसामा सबै क्लीमःसामा

खायनाःतय्हनी । ३८ एत डाइ पेतोलेः चीःलेःनाडः दोह् खेःयामा
डीकायः राप्ओ खीस्सै डी वेड्हतोपाय् स्याव्तय्हीली ।
सीयाकायःमा स्याक्याकायःमा वेड्हताक्तय्हीली । दोह्इमा लाड्-
काकोः ल्होक्ओमयःइमा नालाकोः ग्वम् नाःओ रेक्ओमयःइमां
द्याहकोःमा लोनेकोःमा ३९ त्यावःअकोःमा कामःअकोःमा दोह् दोह्
जाड्हओलेः मुनाः ओउःकोः दोह्इमा डीकायः राप्ओ परमेस्वरकःसै
वेड्हताक्सा खाय्तय्हीली दोह् ह्यःती दाय्हसा डीकोः प्रभु येसु
खीसइमा राप्आतय्ही ।

६ १ डाइ द्याह तोसा खेःओ कुरापाय् दोड् कुरालेः खेःनाः
बा । डापाय् खीस्कोः लेःआः ओहाडःसैको डा ल्हुड्हाडः-
पाय् परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः कुरा जुगाड् मोती जाड्हती भयान्ते
माःसा खाय्डल । २-३ लौ डाकोः यहुदीलम् त तोओ लयःमयः-
चोड्कोः कुरा ल्हुड्हाडः लाय्ओ बेलाहाडःपाय् डा आन लीहती
ल्हुड् जीक्ती मुनाडः । ओउःमयःकायः दल्ताक्साकायः “लौ
परमेस्वरइ प्रनःबाड् बयःपाःताडः येसु खीस्सै वेड्हपाडः” त दाय्हती
तोसालेः ग्यानाडः दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयःपाय् डाकोः
लयःकोः मान्ता लेःआः इ । डाकोः पुःचोड् हौचोड्लम् लेःआः बा
४ ओउःमयःकायः परमेस्वरइ छीड्हओ इस्वाएल्कोः प्लोमःदाने
मोमःदानेलेः खेःनै । ओउःमयःकायः परमेस्वरइ लयःकोः चोःलम्लो
लेखा जाड्हती लयःकोः पेओ ताड्हओ ग्वम् छ्यानःआथास ।
ओउःमयःकुस् परमेस्वरइ होम्काय्ओ कुरा गम्ती ओउःकोः ऐन्मा
बयःआथास मन्दीरहाडः जवती जाड्हसा कुरामा तोती गम्ओ
कुरामा बयःआथास । ५ डाकोः लयःमयःचोड्पाय् उय्हलेकोः
ताड्हओ आय्कानः तोकानःसै ग्ल्युड्हआकाय् । खीस्मा मान्ता
स्याव्तोक्हाडः ओउःमयःकोः जात्कोः मान्तालम्सै दोःओ खेःतो ।
ओउःपाय् ओउः सबैकायः हुकुम् बयःसा परमेस्वरकायःपाय्
गलकायःमा ताड्हताक्पाःथै माःहै एतलेः स्याव्पाः ।

६ ओहाडःसै ओउःमयःइ तेन्छ्याड् नाःतोलेः खीस्कायः
ड्हाम्नीली त भयान्ते परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरापाय् गत स्याव्ओ
दाय्हसा ओउः कुरापाय् वाय्ओलेः खेःल दोह् हायःती दाय्हसा ओउः

इस्त्राएल्कोः प्लोमःदाने मोमःदानेपाय् सबै परमेस्वरइ छीङ्हओमयः
 खेःइली । ७ फेरी इस्त्राएल् त तोओसै इहा मुओ आब्राहाम्त
 तोओकोः चोःलम्मा प्लोमःदानेलम्मा ओउःमयःपाय् सबै परमेस्वर-
 कोः होम्काय्ती तोती गम्ओ चोःलम् खेःइली । आब्राहाम्पाय
 नीसज्योः गोय्चोः दोःआ । यातैज्योःकायः ह परमेस्वरइ “लौ नाङ्-
 कोः दोङ् प्लोमःदाने मोमःदानेलम्पाय् नाङ्कोः चोः इसाक्सै ह
 ग्ल्युङ्हपै” त दाय्हती आब्राहाम्कायः तोआथै । ८ ओउःकोः अरु
 चोःकोः प्लोमःदाने मोमःदानेलम्पाय् परमेस्वरकोः खेःइली ।
 परमेस्वरइ तोती गम्ओ इसाक्कोः प्लोमःदाने आब्राहाम्कोः दोङ्
 प्लोमःदाने खेःइतो । ९ इतलेः परमेस्वरइ आब्राहाम्कायः चोःकोः
 कुरा तोती गम्आकान् “लौ डाइ तोओ बेलाहाडः डा द्यान्हती
 वाङ्नाडः । डा द्यान्हती वाङ्तोकहाडः सराह्पाय् चोः दोःलेःनाः”
 त दाय्हती परमेस्वरइ तोती गम्ओआः । १० ओहाडःसै डीकोः
 तोकानः इसाक्कोः बुधी रेबेका त तोओमा नीसज्योः गोय्चोः
 दोःआ । ओउःनीस्कोः आपापाय् इसाक् खेःतो ११-१२ ओउः नीस-
 चोःकोः आपा यात्चाक्लेः खेःतो । यात्चाक् खेःसापाय् खेःतो
 ओउःनीस् ओत्थाङ्मालो बेलाहाडः पेओ काम् जाङ्हओमा चीः-
 आक्चुलु रेव्ओ काम् जाङ्हओमा चीःआक्चुलु । ओउः बेलाहाडः-
 पाय् “लौ पुःपाय् हौकोः नोकरी स्यावनाः” त दाय्हती परमेस्वरइ
 रेबेकाकायः तोआथै । एतलेः परमेस्वरइ ओउः याकुब त तोओ
 हौकायः लयः भाक्ती छीङ्हआथै ओउःनीस्इ जाङ्हओ काम्कायः
 खेःल परमेस्वरइ लयः भाक्ती छीङ्हआकान् । १३ इ कुरामा
 परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः “लौ याकुबखेकायः राप्-
 आलाडः एसावखे अह्आलाडः” त परमेस्वर दाय्हओ कुरा लेखती
 मुलेःनाः । १४ परमेस्वरइ एतलेः मान्ता योसा दोःमाखाहाडःलेः
 छीङ्हआकान् त खेःओ “ओउःइ पेतो हायःउलु” त दाय्हचाःतय्ही
 र । खेःल बा । १५ “लौ डाइ लयः भाक्ओ मान्ताकायः योनःती
 योमानाडः पेतो हायःमानाडः” त दाय्हती परमेस्वरइ मोसाकायः
 तोआकान् । १६ ओउःत भ्यान्ते मान्ताकोः लयःकोः ल्हुङ् भाक्-
 ओमा खेःल मान्ताइ जाङ्हओमा खेःल परमेस्वरइ लयः भाक्ती ह

ओउःइ मान्ताकायः योनःती योआनौ । १७ उय्हलेहाडः मीस्त्रा देस-
कोः फारोह राजाकायः “लौ ‘ल्हाव्हदैबाडहाडः गाःहाडः खेःयामा
मान्तालमइ डाकोः मय्ङ ताडहताकपाःताडः’ त दाय्हती नाडकायः
डाकोः ग्वम छ्यानःनेःआलाडस । एत हायःसाकायः ह नाडकायः
राजा स्यावताकनेःआलाड” त दाय्हती परमेस्वरइ तोओ आखरः-
हाडः लेखती मुनाः । १८ ओउःतलेः परमेस्वरइ लयः भाकतीलेःमा
मान्ताकायः योनःती योनौ लयः भाकतीलेःमा मान्ताकायः ग्यामालो
स्यावताकनौ ।

१६ “परमेस्वरइ यातचाकखेकायः योनःतीलेः योनौ अरु
यातचाकखेकायः ग्यामालो स्यावताकनौ त खेःया ओउःइ गत
हायःती मान्ताकायः गालतुमती तोचौ । सुसुइलो परमेस्वर भाकओ
कुरा ग्यामाःत मुसा खायचौ” त दाय्हती यातचाकइ तोतेःचानाडस
यादो । २० लौ नाडपाय मान्ता ह खेःतेःनाः गत हायःतीतेः परमेस्वरइ
तोओकायः कायकायती त्याडसा म्हरतेःचाः । पोम जाडहओ
मान्ताकायःपाय पोमइलेः “लौ दोह हायःतीतेः डाकायः एतलेः
जाडहतेःनाःची” त दाय्हती तोउलु । २१ ओउः पोम जाडहओ
मान्ताइ पोमपाय लयः भाकतीलेः साःसै जाडहसा खायनौ । ओउः
मान्तापाय यात् गोर साःखेसै पेओ पोम जाडहती यात् अरु गोरखेसै
पेमालो जाडहसा भाकनाः त खेःया ओउःत हायःसा स्यावलेःनाः ।
२२ परमेस्वरमा ओउःत हायःसा स्यावलेःनाः । वायसा खेःओ
मान्तालमकः ओउःकोः ल्हुङ मल्हओमा ग्वममा छ्यानःसाकायः
परमेस्वरइपाय ओउःमयःकायः रेन्हतोलेः न्युमहताकथासल ज्याडः-
तोकायः गुहमाःत ल्युङहआकान् । २३ ओउःत हायःती डी परमेस्वरइ
डहासै छीङहओ योनःती योओ मान्तालमकायः “डा गुच्युक
ताडहओलेः मुनाडः । नीङकायः गुच्युक पेतो जाडहनेःआलाडस” त
छ्यानःआतय्ही । २४ ओउःइ छीङहती गोतओ मान्तालमपाय डी
लेःआः तय्ही । यहुदीकोः मान्तालमकायः भुङआले गोतओ खेःल
यहुदी खेःमालोलमकायःमा गोतआतय्ही । २५ ओउः कुरापाय उय्ह-
लेकोः होसेआ त तोओ मान्ताइ लेखओ “लौ सुसु मान्तालो डाकोः
खेःआकइली ओउः मान्तालमकायः ‘डाकोः लेःआः’ त द्याह

दोक्नाडःसु । डाइ डहा रापआकमालो मान्तालमकायः द्याह
डाकोः रापओ मान्तालम् स्यावनै” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः
आखरःहाडः लेखती मुनाः । २६ फेरी “गाःहाडःलो ‘लौ नीड्पाय्
डाकोः मान्तालमलेःतेः खेःतेःइली’ त परमेस्वरइ तोओ खेःतो
ओहाडःलेः ओउःमयःकायः लोने ‘लौ नीड्पाय् द्याह ओउः जीडः
नाःओ परमेस्वरकोः चोःलमलेःतेः इ’ त दाय्हती लोने तोसा स्याव-
लेःनै” तमा लेखती मुनाः । २७ ओहाडःसैको “ओउः इस्राएली
मान्तालमपाय् ल्हाव्हदैबाडकोः बाड्च्युक नाःतो ब्यावचै त खेःया
बल बल ह दलनै । २८ दोह् हायःती दाय्हसा प्रभुइ ल्हाव्हदैबाडकोः
न्युम्हताकओ कुरा रेन्हतोलेः जाड्हजेःनौ” त दाय्हती एसायाइ
इस्राएलकोः कुरा नोःआकान् । २९ डहाहाडः “लौ ओउः सबैसै
ताड्हाओ ग्वम् नाःओ प्रभुइ डीकायः यातनीसचाक् प्लोमःदाने
मोमःदाने वाय्माःतो स्यावती गम्आकान् बा । यातनीसचाक्पाय्
मुइली त खेःया डीपाय् सोदोम्नीस् सहर गोमोराकोः मान्तालमलो
लेखालेः मीहताक्चाःतय्ही खेःतो” त दाय्हतीमा एसायाइ
तोआकान् । ३० डाइ तोसा कुरा इलेः । ओउः यहुदी खेःमालोलम्-
खेइ यहुदीलम्कोः ऐन्कोः कुरा जाड्हसा बोडःमाःत परमेस्वरकायः
ड्हाम्आकानी ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःकायः परमेस्वरइ लयःकोः
मीक्हाडः पेतो स्याव्ताक्आथास । ३१ ओउः इस्राएली त तोओ
यहुदीलम्खेइ परमेस्वरकोः ऐन् जाड्हसा बोडःनीतो ओउः ऐन् जुगाड्
जाड्हसा खाय्माःत भ्यान्ते परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्यावसा
खाय्नीली । ३२ दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयःइ खीस्कायः
ड्हाम्माःत लयःइलेः पेओ काम् जाड्हती पेतो स्यावती परमेस्वरकः-
ताड् वाड्सा बोडःनीतो ओउःमयःकायः खीस्पाय् बाड्लो लेखा मुती
भ्यान्ते ओउः ड्हाम्मालो मान्तालमपाय् ओउःकःहाडः दाहतोक्-
हाडः क्वेन्हती त्योक्ती तोन्ओ मान्तालो लेखा स्यावती परमेस्वर-
कःताड् वाड्सा खाय्नीली । ३३ परमेस्वरकोः आखरःहाडःमा “लौ
यहुदीलम्कोः सीओन् त तोओ मुल् सहरहाडः यात्चाक् डाकोः
मान्ता गम्नाडः । ओउःपाय् ल्याम्हाडः मुओ क्वेन्हसा बाड्लो
लेखालेः मुनाः । नाःतो मान्तालमखे ओउःकः दाहती त्योक्ती

तोनइतो सुसुखेइ ओउःकायः इहाम्नौ ओउःपाय् लहुङ् घ्युम्तोलेः स्याव्ल" त दाय्हती लेखती मुनाः ।

१० १ लौ पुःचोङ् हौचोङ् डकोः लयःकोः यहुदी मान्तालम् सबै दल्पै त आन लहुङ् भाक्नाडः । ओउः-मयःकायः डाइ परमेस्वरकः आन तेती तोनाडः । २ ओउः मान्तालम्पाय् परमेस्वरकोः काम् म्हाङ्तीलेः जाङ्हनीतो ओउःतलेः डाइ चीःती तोलेःनाडः बुरु ओउःमयःइ परमेस्वरकोः दोङ् कुरापाय् पेतो चीःधाङ्नीली । ३ परमेस्वरइ मान्तालम्कायः लयःकोः मीक्-हाडः गत हायःती पेतो स्याव्ताकनौ त दाय्हसा ओउः यहुदीलम्इ पेतो तय्हनीली । ओउःत भयान्ते ओउःमयः लयःकोः ल्याम्हाडः वाहसा बोडःआकानी परमेस्वरकोः दोङ् ल्याम्हाडः वाहसा गयाइली । ४ ओउःत हायःसा स्याव्ल दोह् हायःती दाय्हसा खीस्-इपाय् ओउः ऐन्कोः कुरा दप्ती द्युमत्ताक्आकान् । द्याह् खीस्कोः कुरा इहाम्आक्तीको ह मान्ताइ परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याक्सा खाय्नानी ।

५ ऐन्कोः पेतो स्याव्ताक्सा कुराकायः मोसाइ इतलेः लेखआकान् "सुसुइ ऐन्कोः कुरालेः जुगाङ् जाङ्हचानी ओउःपाय् जीडः दोःनै" त दाय्हती लेखओआः । ६ ओउःखेपाय् ऐन् जाङ्हती परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्सा कुरालेः । इखेपाय् इहाम्-आक्तीको पेतो स्याव्सा कुरा लेःआः "लौ सुखेलो लाङ्काहाडः लन्हचै" त लहुङ्हाडः म्हर्लाम् ओउःत हायःसा खीस्कायः ग्ल्युनः-सालेः । ७ फेरी "लौ सुखेलो कामः नालाहाडः ग्ल्युङ्हचै" तमा म्हर्लाम् ओउः त हायःसा खीस्कायः लनःसालेः । ८ ओउःत हायःसा परल दोह् हायःती दाय्हसा "परमेस्वरकोः नोःराय्पाय् नाङ्-कःगन द्याङ्तोलेः मुनाः । नाङ्कोः लेहाडःमा नाङ्कोः लहुङ्हाडःमा ओहाडः परमेस्वरकोः नोःराय् मुलेःनाः" त लेखती मुनाः । ओउः इहाम्सा कुरापाय् डीमा थोल्हती तोनाडःसु । ९ लेइलेः "लौ येसुपाय् प्रभु लेःआः" त दाय्हती नाङ्इ अरुकायः फुती नोःमातेःनौ लहुङ्हाडःलेः "लौ येसुकायः परमेस्वरइ उहती च्योक्ताक्आथै" त दाय्हती इहाम्मातेःनौ त खेःया नाङ्पाय् दलतेःनाः । १० लहुङ्हाडः

ओउःकोः कुरा ड्हाम्ती भ्यान्ते परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतोलेः स्याव्नाःतय्ही । लेइ ओउःकोः कुरा नोःती भ्यान्ते दलतोलेः स्याव्नाःतय्ही । ११ लौ “सुसुइ ओउःकायः ड्हाम्नानी ओउःपाय् लहुड् घ्युम्तो स्याव्इली” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आस्वरःहाडः लेखती मुनाः । १२ ओउः कुरापाय् सबैकायः स्याव्लेःनाः यहुदीलम्मा यहुदी खेःमालोलम्मा थेथे खेःइली दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरपाय् सबैकोः प्रभु लेःआः । सुखेइलो ओउःकायः तेती तोनानी ती ओउःकायःलेः परमेस्वरइ जुगाड् पेतो दोःताक्नाःथास । १३ आस्वरःहाडःमा “लौ सुखेइलो प्रभुकायः तेती तोनानी ओउःपाय् दलतो स्याव्नै” त लेखती मुनाः ।

१४ तेआक्तीको मान्ता दल्सापाय् दलतो स्याव्नै ओउः-मयःइ प्रभुकायः आःताः ड्हाम्माःत गत हायःती तेती तोसा स्वाय्-चानी र । फेरी ओउःकोः कुरा आःताः सायःमाःत गत हायःती ड्हाम्चानी । ओहाडःसै ओउःकोः कुरा आःताः थोल्हती तोमाःत गत हायःती सायःचानी । १५ ओउः कुरा तोसाकायः मान्ता आःताः ल्होकमाःत ओउः कुरापाय् गत हायःती थोल्हती तोतो स्याव्नाः र । “लौ परमेस्वरकोः पेओ नोःराय् थोल्हती तोओलम् वाड्ओ बेलाहाडः गुच्युक् पेओ लेःआः बा” त दाय्हती दाय्हओ आस्वरः-हाडः लेखती मुनाः । १६ प्रभुकोः पेओ नोःराय् थोल्हती तोओलेः खेःतो ओउः कुरा सायःओ यहुदीलम्पाय् सायःआक्तीको नाःतोलेः ड्हाम्सा ग्याइली । ओउःतलेः एसायाइमा तोओ “अ प्रभुय डीइ थोल्हती तोओ कुरापाय् सुइ ड्हाम्आकानी र” त दाय्हती दाय्ह-आ । १७ लौ इलेः चीःनाःतय्हनी ख्रीस्कोः नोःराय् थोल्हती तोओहाडः मान्तालम्इ सायःसा खेःतो । ओहाडःसैको सायःधार-नालेः ओउःमयःइ ड्हाम्सा स्वाय्नानी । १८ लौ उया “ओउः नोः-राय्पाय् यहुदीलम्इ सायःआक्नीली” त यातनीस्चाक् दाय्हनै यादो । खेःल सायःलेःआकानी । “ओउःमयःकोः नोःराय्पाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः चार् मुथुड्ताड् थोक्ती सबै मान्तालम्कःताड् दाह्-आ” तमा परमेस्वरकोः आस्वरःहाडः लेखती मुनाः । १९ ओहाडःसै ओउः नोःराय्पाय् यहुदीलम्इ सायःसापाय् सायःनीतो ओउः कुरापाय्

चीःसा स्वाय्नीली यादो । चीःसापाय् चीःआकानी ओउःमयः
 ड्हाम्सा ग्यामालो खेःइतो । एतलेः मोसालेः दाय्ह्आ “लौ डा
 परमेस्वरइपाय् अरु चीःमालो जात्कोः मान्तालम्कः नीड्कायः
 लताक्नेःनाड्स” त दाय्ह्ती यहुदीलम्कायः मोसाइ तोआकान् ।
 २० फेरी एसायाइ पाःतीमा फवःती नोःआ “लौ डाकायः बोडःसा
 बोडःमालोलम्कायः क्रुस्आलाडःसु । डाकायःपाय् ‘लौ नाड्कायः
 च्यवःसा दोःपाडी’ त तेमालोलम्कःताड् थाती छ्यानःआलाडःस” त
 दाय्ह्ती दाय्ह्आ । २१ यहुदीलम्खेकायः “लौ डाकोः कुरा सायःसा
 ग्यामालोलम् भाक्मालोलम्कायः दीन्का दीन् ‘लौ डाकःताड्
 द्यान्ह्ती वाड्न दा’ त दाय्ह्ती रोम्साकायः ल्युड्ह्तीलेः मुओआः
 ड” त परमेस्वर दाय्ह्ओमा लेखती मुनाः ।

११

१ लौ उया “ओउःकोः लयःइ छीड्हओ यहुदीलम्कायः
 परमेस्वरइ फेआकान्या” त दाय्ह्ती मान्ता वह्तनै यादो ।
 खेःल बा । डापाय् आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेलेः खेःनाडः बेन्यामीन्-
 कोः होह्कोः मान्ता लेःआः ड । ओउःत भयान्ते डामा यात्चाक्
 इस्त्राएली त तोओ यहुदी जात्कोः मान्ता लेःआः ड । २ परमेस्वर-
 इपाय् ड्हाम्साः छीड्हओ मान्तालम्कायः फेओ खेःल बा । एतलेः
 उय्ह्लेकोः एलीयाइ परमेस्वरकः तेती तोओ कुरा आखरःहाडः
 लेखती मुनाः त नीड्इ चीःतेःनानी । ३ “अ प्रभुय नाड्कोः कुरा
 छ्यानःती तोओलम्कायः सात्माआकानी नाड्कोः बेदीलम्कायः
 ह्योडःमाआकानी । द्याह् डा ह सेलः मुलेःनाडः डाकायःमा ओउः-
 मयःइ सात्सा बोडःनाःताडः” त दाय्ह्ती ओउःइ परमेस्वरकः तेती
 तोउतो ४ परमेस्वरइ गत त्याड्आ दाय्ह्सा “लौ ओउः पेमालो
 बाःअल् त तोओ द्यव्ताकायः मानमालो मान्तालम्कोः सात् हजार
 मान्ताकायः ‘इमयः डाकोः मान्तालेः मुपै’ त दाय्ह्ती गम्बत्-
 आलाडःस” त दाय्ह्ती ओउः बेलाहाडः परमेस्वर त्याड्आ । ५ तेन्-
 छाड्मा परमेस्वरइ लयः भाक्ती छीड्हओ योनःती योओ यहुदी
 मान्तालम्पाय् यात्नीस्चाक् मुलेःनै । ६ ओहाडःसै ओउःमयःइ
 जाड्हओ पेओ काम्लम्कायः छीड्हओलेः खेःइली परमेस्वरइ लयः
 भाक्ती योनःती योओलम्कायः ह ओउःइ छीड्हआकान् । पेओ

काम्लम् जाड्हओकायः छीड्हआथास त खेःया योनःती योसा परल । ७ ओउःत भ्यान्ते यहुदीलम्इ बोडःओ कुरापाय् सबै दोःइली परमेस्वरइ छीड्हओ मान्तालम् भुड्आले दोःआकाय् अरुलम्खे ल्हुड् चाक्तो स्याव्आकाय् । ८ “लौ ओउःमयःकायः परमेस्वरइ वह्कमालो ल्हुड् बयःआथास । द्याह्च्युकहाडःपाय् ओउःमयः मीक् च्यवःसा खाय्मालोमा नो सायःसा खाय्मालो मुलेःनै” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ९ ओहाडःसै दावुद् राजाइमा तोओ कुरापाय् “ओउःमयःइ पेमालो हायःभ्याड्-कायः भोस् जेःतोक्हाडः खाक्पाःथास ल्याम्हाडः वाहतोक्हाडः क्वेन्हती तोनपै । १० मीक्इ लोक्तो स्याव्ती भ्यान्ते दोह्मा च्यवःसा खाय्माःत स्याव्पै गीड् धेड्ताक्माःत गलमा गीड् गोडः-तोलेः वाहपै” त दाय्हती नोःआकान् । ११ ओउःत हायःओ त खेःओ “ओउः यहुदीलम् क्वेन्हती तोन्तोक्हाडः जुगाड्लेः वाय्तो स्याव्आकाय्या” त दाय्हती यातनीसइ वह्तचानी यादो । खेःल ओउः यहुदीलम्खे ब्रःतोक्हाडः यहुदी खेःमालोलम्खे दलतो स्याव्-आकाय् । एत चीःआक्तीको ओउः यहुदीलम्पाय् ल्हुड् लती “लौ डीमा ओउःलो लेखालेः स्याव्पाःतय्ही” त दाय्हती म्हरताक्साकायः परमेस्वरइ ओउः यहुदी खेःमालो जातलम्कायः दलताक्आथास । १२ एतलेः ओउः यहुदीलम्पाय् ब्रःओमा वेड्ओलेःमा स्याव्धारनालेः ल्हाव्हदैबाड्कोः अरु जातलम् आन पेओ दोःआकाय् ओउःत भ्यान्ते ओउः यहुदीलम्मा सबै दलतो स्याव्नै त खेःयाकायः गुच्युक न्हाड्तोलेः पेतो लेःआः बा ।

१३ द्याह् नीड् यहुदी खेःमालोलम्कायः तोचेःनाड्स । डापाय् यहुदी खेःमालोलम्कायः खीसइ छ्युड्हओ ल्होक्ओमयः लेःआः ड । नीड्कायः ल्होक्च्युकहाडः डाइ ओउः कामकायःपाय् आन डाःतीलेः तोनाडः १४ दोह् हायःती दाय्हसा अरु जातलम् दलओलेः त च्यवःती यहुदीलम्मा अरु जातकः लती भ्यान्ते डाइ यातनीसचाक्कायः दलताक्सा खाय्नाडः यादो । १५ परमेस्वरइ यहुदीलम्कायः फेधारनालेः ल्हाव्हदैबाड्कोः सबै अरु जातलम् ओउःकुस ब्राड्ताक्आकान् । ओउःत भ्यान्ते यहुदीलम्कायः

परमेस्वरइ रोम्आथास त खेःया गुच्युक् न्हाड्तोलेः पेओलेः स्याव-
नाः । ओउः बेलाहाडः ओउःमयः सीओसै च्योक्ओ मान्तालम्लो
लेखालेः स्यावनै । १६ परमेस्वरकायः ल्हासा खेःओ लाड्कोः यात्-
फन्ह ह परमेस्वरकायः ल्हाओलेः त खेःया ओउः लाड्पाय् जुदालेः
यात्खोक् परमेस्वरकोः लेःआः । फेरी यात्ज्योः सीडःकोः तुडःपाय्
परमेस्वरकोः लेःआः त खेःया ओउः सीडःपाय् जुदालेः ओउःकोः
लेःआः । एतलेः यहुदीलमकोः तुडःलम्पाय् परमेस्वरकोः मान्तालम्
खेःइतो त भयान्ते ओउःमयः सबै ओउःकोः मान्ता लेःआः इ ।
१७ एतलेः सुक्ओ जैथुन् सीडःकोः यात्नीस् पेमालो दालालम्
क्ल्य्हती वाय्आक्तीको बन्सै अरु दालालम् वानःती ओउः ड्हाकोः
सीडःहाडः च्योतोती गम्ओआः । यहुदीलम्खेपाय् ओउः सुक्ओ
सीडःलो लेखालेः मुनै नीड् यहुदी खेःमालोलम्खे ओउः बन्सै वानः-
आ दालालम्लो लेखालेः ड्हा सुक्ओ सीडःकःताड् च्योतोती मुतेःनै
ओहाडःसै द्याह् ओउः तुडःसै पेओ जीडःतेः दोःनै । १८ ओउःत
भयान्ते ओउः क्ल्य्हती वाय्ओ दालालो लेखालेः स्यावओ
यहुदीलम्खे योती नीड्खेइपाय् लयःकोः नेहरो ओरताक्तेःचनौ ।
ओउःत हायःसा स्याव्ल बा दोह् हायःती दाय्हसा नीड्पाय् दालालो
लेखा ह मुतेःनै । दालाखेइपाय् तुडःकायः डुन्हती तुरःताक्उलु ओउः
तुडःखेइ च्याती दालाकायः ड्हनतीक् तुरःताक्नाःथै । १९ ओउःत
सायःतीतेः “माःसापाय् माः रैस डीकायः तुडःहाडः च्योतोती गम्-
साकायः ओउः ड्हाकोः दालालम् क्ल्य्हती वाय्ओलेः खेःतो” त
दाय्हती नीड् त्याड्तेःनै यादो । २० ओउः दोड् कुरालेः खेःसापाय्
खेःनाः ओउःमयःखेइ ड्हाम्नीली त खेःओ वाय्तोलेः स्यावआकाय्
नीड्खेइ ड्हाम्तेःआकानी त खेःओकायः च्योतोती गम्तेःनै । ओउःत
स्यावसापाय् स्यावतो लयःकोः नेहरो ओरताक्माःत एडःती मुन
२१ दोह् हायःती दाय्हसा लयः छीड्हओ यहुदीलम्कायः परमेस्वरइ
ड्हाकोः दालालम्लो लेखा वायसा खेःतो त खेःओ नीड् लोने
च्योतोती गम्ओलम्पाय् पेतो हायःतेःनीली त खेःया ओउःइ नीड्-
कायः न्हाड्तोलेः वायसा ग्यानाः । २२ परमेस्वरपाय् यात्नीस्कायः
गुच्युक् काड्ओ लेःआः अरुकायः आन खहओ लेःआः त नीड्इ

चीःसा खेःतो । ओउः ड्हाम्मालो वाय्ओलम्खेकः परमेस्वर खहओ
 लेःआः । योनःती योतोक्हाडःपाय् नीड्खेकः परमेस्वर आन काड्-
 ओलेः मुनाः । ओउःकोः काड्ती हायःओ नीड् अहतेःचनै । अहतेःनै
 त खेःया भ्काक्तेःइली त खेःया ओउःइ काड्तो हायःओ फेती
 नीड्कायःमा वाय्तोलेः स्याव्ताक्तेःनै । २३ ओहाडःसै यहुदीलम्
 ल्हुड् द्यान्ह्तीलेः ड्हाम्नानी त खेःया परमेस्वरकोः सीडःहाडः
 फेरीलेः च्योतोती गम्नाःथास ओउःत हायःसा परमेस्वरइ स्वाय्लेःनौ ।
 २४ नीड् यहुदी खेःमालोलम्खे बन्कोः थे सीडःकोः दालालो
 लेखालेः कीम्हाडः सुक्ओ सीडःहाडः च्योतोती गम्ओ लेःतेः इ
 ओउःत हायःसाखे दुक्तोलेः । यहुदीलम्खेपाय् लयःकोः सीडःसै
 क्लय्हती वाय्ओ लेःआः ओउःमयःकायः लयःकोः सीडःहाडः फेरी
 द्यानःती च्योतोती गम्साखे सजीलो लेःआः ।

२५ लौ पुःचोड् हौचोड्य यातज्योः ड्हा छ्यान्ह्आकमालो
 कुरा डाइ द्याह् छ्यान्ह्नेःनाड्स ओहाडःसैको नीड्इ लयःकोः नेहरो
 ओरताक्सा स्वायतेःनीली । ओउः कुरापाय् इलेःआः परमेस्वरइ
 दोक्ती गम्ओ ड्हाम्सा खेःओ यहुदी खेःमालोलम्पाय् आःताः
 जुदालेः खीसकःताड् वाड्माःत यहुदीलम्इपाय् ड्हाम्सा ग्यामालो
 मुनै । २६ अरु जातल्म खीसकःताड् वाड्आक्तीको ह ओउः
 यहुदीलममा जुदालेः दलतो स्याव्नै । “लौ सीओन् सहरसै ओउः
 दलताक्सा चाक् वाड्नाः । वाड्आक्तीको ओउःइ इस्त्राएलकोः
 प्लोमःदाने मोमःदानेकोः रेव्ओ ल्हुड्पाय् म्हीतताक्ती वायताक्नौ ।
 २७ ओहाडःसैको डा परमेस्वरइ ओउःमयःकोः रेवतो हायःओ
 क्युम्हतोक्हाडः ओउःमयःकुस् होमकाय्ओ कुरा तोनाडः” त
 छ्यानःती दाय्हओलेः परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ।
 २८ यहुदीलमइ खीसकोः पेओ समचार सायःसा ग्याइली त भ्यान्ते
 ओउःमयःखे परमेस्वरकोः बीरोतलेः स्याव्नै । ओउःत हायःधारनालेः
 नीड्खे परमेस्वरकुस् ब्राड्तेःनै । ओउःमयः बीरोतलेः स्याव्सापाय्
 स्याव्इतो यहुदीलम्कोः आय्कानः तोकानःकायः परमेस्वरइ
 छीड्हआकान् ओउःत भ्यान्ते ओउःइ ओउःमयःकायः राप्लेःनाः-
 थास । २९ दोह हायःती दाय्हसा पेओ कुरा बयःआक्तीकोमा

मान्तालम्कायः छीड्हआक्तीकोमा परमेस्वरपाय् गलमा ल्हुङ्
 द्यान्हल । ३० ड्हापाय् नीङ् यहुदी खेःमालोलम्पाय् परमेस्वरकोः
 कुरा जाङ्हसा ग्याआक्मालो खेःतेःइतो परमेस्वरइ ड्हा छीड्हओ
 यहुदीलम्इमा ओउःकोः कुरा जाङ्हसा ग्यामाःत भ्यान्ते ओउःइ
 नीङ्कायः द्याह् योनःती योती दलताक्तेःनै । ३१ आने ओउः
 यहुदीलम्पाय् परमेस्वरकोः कुरा द्याह् ग्यामाःत मुनै ओउःइ नीङ्-
 कायः योनःती योती भ्यान्ते ओउःमयःकायःमा परमेस्वरइ द्याह्
 योनःतीलेः योती दलताक्सा बोडःनाःथास । ३२ सबै मान्तालम्कायः
 ओउःइ योनःतीलेः योनौ त छ्यान्हसा थेडालेः परमेस्वरइ सबै
 मान्तालम्कायः ओउःकः ग्यामाःत मुसा ताक्आथास ।

३३ माःहै परमेस्वरपाय् गुच्युक् पेओ लेःआः ओउःपाय्
 गुच्युक् व्हाय्तो लेःआः । ओउःइ जाङ्हओ कुरापाय् सुइमा
 अरुकायः छ्यानःसा खाय्नीली सुइमा लयःकोः ल्हुङ्हाडः चीःसा
 खाय्नीली । ३४ इतलेः आखरःहाडः दाय्हओ मुनाः “परमेस्वरकोः
 ल्हुङ्तुक् सुइमा योसा खाय्नीली सुइमा ओउःकायः स्यानसा खाय्-
 नीली । ३५ ओउःकायः रीन् काती बयःसा सुइमा परइली” त
 दाय्हओ मुनाः ३६ दोह् हायःती दाय्हसा थोकलम्पाय् जुदालेः
 ओउःइलेः जाङ्हआकान् । फेरी सबै थोकलम् ओउःइ तेन्छ्याङ्मा
 गमलेःनौ सबै लयःकायःलेः जाङ्हओ खेःतो । ओउः परमेस्वरकायः
 गलकायःमा मानओमा ताङ्हताक्ओमा स्यावपाः । माःहै ओउःतलेः
 स्यावपाः ।

१२

१ लौ उया पुःचोङ् हौचोङ्य परमेस्वरइ डीकायः एतलेः
 योनःती योआतय्ही ओउःत भ्यान्ते ओउःकायः मोताक्-
 साकायः रेवओसै छ्यङ्ती पेङ्कलःतो स्यावती ओउःकोः काम्
 जाङ्हसा थेडा परमेस्वरकायः लयःकोः आङ्मा ल्हुङ्मा जुदालेः
 ल्हाइसी एतलेः तेती तोनेःनाङ्स । ओउःत हायःसापाय् परमेस्वरकायः
 दोङ् पेओ मानसा लेःआः बा । २ ओहाडःसै परमेस्वरकायः चीः-
 मालो ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः मान्तालम्लो लेखालेः वाह्लाम् परमेस्वरइ
 बयःओ रौ ल्हुङ् दोःती वाहन । ओहाडःसै परमेस्वरकोः ल्हुङ्हाडः
 भाक्ओ कुरालेः चीःसा खाय्तेःनानी । दोह् दोह् कुरा पेओ लेःआः

दोह् दोह् कुरा ओउःकायः प्रोताक्ओ लेःआः दोह् दोह् छ्यड्तो
नीड्ओलेः मुनाः ओउःमा चीःसा खायतेःनानी । ३ परमेस्वरइ
डाकायः बयःओ त खेःओ इ कुरा डाइ द्याह् सबैकायः तोनेःनाड्स ।
लयःकायः “ताड्हनाडः” ततेः ताःतेःचाःइसी । ताड्हतोलेः ताःमाःत
गुच्युकलेः परमेस्वरइ इहाम्ताक्तेःआकाय् ओउःच्युकलेः “लौ
परमेस्वरइ डाकायः इच्युक जाड्हसा बयःआताडः बा” त लःलयः-
कायः चीःसातेः खेःतो । ४ डीकोः यातैज्योः आड्हहाडः क्रुत् दोम्
मीक् ले नो अरु नाःतो मुलेःनाः । फेरी क्रुत्इ जाड्हसा काम्लम्
थेलेः दोम्इ जाड्हसा काम्लम् थेलेः मीक्इ जाड्हसा काम्लम्
थेलेः । ५ ओउःतलेः डी इहाम्ओलम्पाय् नाःतोलेः मुसापाय् मुनाः-
तय्ही । ख्रीसकोः क्रुत् दोम्लो लेखालेः डी यातैज्योः ख्रीसकोः
आड्हहाडः मुनाःतय्ही लयःमयःकुस् ब्राड्तीलेः मुनाःतय्ही । ६ फेरी
ख्रीसकोः क्रुत् दोम्लो लेखालेः ओउःकोः काम् जाड्हसाकायः
परमेस्वरइ मान्ता मान्ताकायः थेथेलेः बयःआतय्ही । यात्चाक्-
खेकायः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोसा बयःओलेः त खेःया ओउः
मान्ताकोः इहाम्जम्च्युकलेः परमेस्वरकोः कुरा छ्यान्हती तोपनौ ।
७ यात् अरुखेकायः सबै इहाम्ओलम्कायः काम् जाड्हसा बयः-
ओलेः त खेःया ओउःइपाय् अरुकायः काम् पेतोलेः जाड्हपनौ ।
अरुकायः इहाम्ओलम्कायः स्यान्सा बयःओलेः त खेःया ओउः-
इपाय् स्यान्पनौ । ८ अरुकायः लुड्ती तोसा बयःओलेः त खेःया
ओउःइपाय् लुड्ती तोपनौ । अरुकायः लयःकोः पैसा अरु थोक्लम्
वेःती ल्हासा काम् बयःओलेः त खेःया ओउः मान्ताइपाय् साय्क्-
तोलेः बयःपनौ । अरुकायः नोःती स्यालःसा बयःओ त खेःया
ओउःइपाय् पेतोलेः स्यालःपनौ । अरुकायः योनःती जाड्हसा बयःओ
त खेःया ओउःइपाय् चोडाय्तीलेः जाड्हपनौ । ९ अरुकायः च्यवः-
ताक्सा आले खेःल दोड् ल्हुड्इलेः अरुकायः रापनु । पेमालो कुराखे
ब्लाय्क्तीलेः फेती वायनु । पेओ कुराखेकः प्रोतीलेः मुन । १० अरु
इहाम्ओलम्कायः लयःकोः पुःचोड् हौचोड्लो लेखालेः जुगाड्
राप्ती मीओ ल्हुड् स्याव्ती अरुलम्कायः “ओउःपाय् डासै
ताड्हलेःनाः” त म्हरन । ११ परमेस्वरकोः काम्लम् माय्माःत

गलकायःमा म्ह्युड्ती जाड्हनु दा । १२ लोने वाड्सा खेःओकायः
 भाह्तीमा आसतोलेः ल्युड्हती मुन । लीह्सीःओ गोरःओ बेलाहाडः
 काय्ह्यहाव्माःत ग्रमःत मुन । गलकायःमा परमेस्वरकः तेती तोनु
 १३ अरु ड्हाम्ओलम् दोह् दोह्लो राह्चनै ओउःमयःकायः लव्हती
 पाःती बयःनु सबैकायः रोमनु दा । १४ सुइ खेःयामा नीड्कायः
 लीह्सीःओ बयःतेःनै ओउःकायः प्रनःती तोलाम् “परमेस्वरइ पेतो
 स्याव्ताक्तेःपाः” त तोसा खेःतो । १५ चोडाय्ओ मान्तालम्कुस्
 चोडाय्ती मुन क्रेस्ओ मान्तालम्कुस् क्रेस्ती ज्याःन । १६ सबैकुस्
 ब्राड्काय्ती मुन । लयःकोः नेह्रो ओरताक्माःत ताड्हओ
 मान्ताकुस्मा मीओ मान्ताकुस्मा सबैकुस् ब्राड्ती वाहन लयः डाःती
 वाह्लाम् । १७ नीड्कायः पेमालो हायःओ मान्ताकायः पेमालो
 द्यान्ह्तीतेः जाड्हतेःचानी । दोह् दोह् काम्लम् सबै मान्तालम्इ
 “पेओ लेःआः” त तोनानी ओउः ह जाड्हनु दा । १८ अरुकुस्
 ब्राड्सातेः ताक्तेःनै त खेःया सबैकुस् काय्कायमाःत ब्राड्तीलेः मुन ।
 १९ लौ पुःचोड् हौचोड्य सुकायःमा पेमालो काम् न्युम्ह्ताक्साकायः
 द्यान्ह्तीतेः जाड्हचानी । नीड्खे ओउःत हायःसा स्याव्ल पेमालो
 जाड्हओलम्कायः परमेस्वरइलेः ल्हुड् मल्हती लयःइ न्युम्ह्ताक्नाः-
 थास । “लौ ओउःत पेमालो काम् द्यान्ह्ती पाय्क्साकायः डाकोः
 काम् लेःआः डाइलेः न्युम्ह्ताक्नाडःसु” त दाय्हती प्रभु परमेस्वरइ
 दाय्हओ ओउःकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । २० माः नीड्खेइ
 ओउःत हायःसा स्याव्ल “लौ नाड्कायः पेमालो हायःओ
 मान्ताखेकायः योड्क्राय्नाः त खेःया ओउःकायः जेःगा बयःउ ओउः-
 पाय् तीः अप्नाः त खेःया तीःमा बयःउ । ओउःत हायःती ओउः-
 कायः नाड्इ आन रास्ताक्तेःनै” तमा आखरःहाडः लेखती मुनाः ।
 २१ पेमालोइ नीड्कायः क्लीमःसा ताक्लाम् पेओ कुरा जाड्हधार-
 नालेः पेमालोकायः नीड्इ क्लीमःनु ।

१३ १ सबैइ सरकारकोः हुकुम्लम् ग्याती जाड्हसा खेःतो
 दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ ताक्माःत सरकारइ
 ज्याडःतो मुसा खाय्नीली । फेरी हुकुम् बयःओलम्कायः परमेस्वर-
 इलेः गम्आकान् । २ सुसुपाय् ओउःमयःकोः हुकुम् जाड्हसा

ग्यामाःत मुनै ओउःपाय् परमेस्वरकः ग्यामाःत मुलेःनै । ओउःत भ्यान्ते ओउःपाय् न्युम्हतो स्याव्नाः । ३ पेओ मान्तालमस्वे सर्कारकः रैसा परल रेवतो जाड्हओलमस्वे भुड्आले रैसा स्वेःतो । नीड्पाय् सर्कारकोः मान्ताकः रैमाःत मुसा भाक्तेःनै त स्वेःया पेओ काम्लम् जाड्हनु दा । ओहाडःसैको ओउःइ नीड्कायः पेतो लुड्ती तोतेःनै । ४ ओउः मान्ताकायःपाय् नीड्कायः पेतो स्याव्ताक्साकायः परमेस्वरइ गम्आथै । नीड्इ पेमालो जाड्हतेःनानी त स्वेःयाकायः ह रैन । ओउः मान्तापाय् न्युम्हताक्साकायः ग्वम् दोःओलेः मुनाः ओउःइ परमेस्वरकोः काम् जाड्हती रेवतो जाड्हओलमकायः न्युम्हताकनौ । ५ ओउःत भ्यान्ते न्युम्हताक्ओ रैती ह स्वेःल “एत हायःसा पेलेःनाः” त दाय्हती ल्हुड्हाडः चीःती सर्कारइ बयःओ हुकुम्लम्पाय् ग्याती जाड्हनु । ६ एतलेःमा नीड्इ सर्कारकोः कर् मालपोत् पाय्क्सालेः स्वेःतो । सर्कारकोः मान्तालम्पाय् ओउःमयःकोः काम् पेतो जाड्हतोक्हाडः परमेस्वरकायःलेः काम् जाड्हनानी । ७ ओउःत भ्यान्ते नीड्इ बयःसा स्वेःओ कर् मालपोत्लम् पाय्क्नु दा । ओउः सर्कारकोः मान्तालम्कायः एडःतीलेः सायःनु ।

८ अरु मान्ताकः पाय्क्सा स्वेःओ रीन् मुलाम् अरुकायः बुरु राप्ओ ह बयःसा स्वेःतो । सुखेइ अरुकायः राप्नानी ओउःइपाय् परमेस्वरकोः ऐन्कोः हुकुम्मा जाड्हनानी । ९ ओउः ऐन्कोः हुकुम्पाय् इलेःआः । अरुकोः बुधीकुस् एनःलाम् अरुकायः सात्लाम् अरुकोः थोक्लम् कुःलाम् मीक् ल्हह्लाम् । इ हुकुम्मा सबै अरु हुकुम्लम्मा यातैज्योः हुकुम्हाडः तोसा स्वाय्ओलेः “लयःकुस् ब्राड्काय्ती याक्ओ मान्ताकायः लयःकायःच्युक् राप्ती स्यासु” त दाय्हओ ओउः हुकुम्लेः मुनाः । १० सुसुइ लयःकः ब्रेडःकाय्ती याक्ओ मान्ताकायः राप्नौ ओउः मान्ताइपाय् अरुकायः पेमालो हायःउलु । ओउःत भ्यान्ते अरुकायः राप्ओ मान्ताइ ऐन्कोः हुकुम्लम् जुदालेः जाड्हनौ । ११ ओउःत हायःसा स्वेःतो दोह हायःती दाय्हसा ओउः वाड्सा स्वेःओ बेला दाहस्वेःआ एत नीड्इ चीःतेःनानी । ओउः बेलाहाडः एनःती मुसा स्याव्ल म्र्याती मुसा स्वेःतो दोह हायःती दाय्हसा डीइ ड्हा ड्हाम्ओ बेलाहाडःसै डी खीसकुस

आल्सा दीन्पाय् द्याड्तो लेःआः । १२ याह्दीड्पाय् ज्याल्खेःआ
न्याम्पाय् थोड्खेःआ ओउःत खेःओ याह्दीड्कोः पेमालो काम्लम्
फेती न्हीदीड्कायः थाड्ओहाडः जाड्हसा पेओ काम्लम्
जाड्हनी । १३ जात्र जाड्हओ हान्इ डोओ ल्हास्या जाड्हओ
मीन्ह्काय्ओ अरुकायः चोरःओ इ काम्लम् सबै फेनु दा । १४ येसु
खीस्इ बयःओ रौ ल्हुड्पाय् दोःती ओउः ड्हाकोः आय् ल्हुड्कोः
रेव्तो मोह्हाय्ओपाय् फेन ।

१४ १ यात्नीस् मान्तालम् पेतो ड्हाम्धाड्नीली त खेःया
ओउःमयःकुस् काय्काय्माःत रोम्काय्न् । २ कोय्
मान्तालम्खेइ आन चीःती ड्हाम्ती भ्यान्ते सबै थोक् जेःनानी
अरुखेइ पेती चीःतीलेः ड्हाम्माःत भ्यान्ते मायःलम् जेःसा क्रीनै ।
३ ओउः सबै जेःसा ज्याक्ओ मान्ताइ ओउः मायः क्रीती जेःमालो
मान्ताकायः क्लुनःती तोलाम् । फेरी ओउः मायः जेःसा क्रीओ
मान्ताइमा ओउः सबै थोक् जेःओ मान्ताकायः गाल्धै बयःलाम् दोह
हायःती दाय्हसा ओउः नीस् मान्ताकायः परमेस्वरइ लयःकोः मीक्-
हाडः धारतोलेः पेतो योआथाच । ४ ड्हाम्ओलम्पाय् सबै परमेस्वर-
कोः नोकरी लेःआः इ । ड्हाम्ओ मान्ताकोः काम्लम् योती “इपाय्
पेलेःनाः ओउःपाय् पेल” त दाय्हती तोसा परमेस्वरकोः काम् लेःआः
नीड्कोः काम् खेःबाय्ल । ओउः मान्तापाय् परमेस्वरकोः मीक्हाडः
काम् पेतोलेः जाड्हनौ त खेःया प्रभु परमेस्वरइलेः ओउःतलेः
जाड्हताक्आथै । ५ यात्नीस् मान्तालम्खेइ “इ दीन्मा ओउः दीन्मा
अरु दीन्सै क्रोःओ लेःआः” त दाय्हती तोनानी अरुखे सबै दीन्लम्-
पाय् यातैज्योः लेःआः त दाय्हनै । ओउःत खेःओ सबै मान्तापाय्
“लौ डाकायःखे इत हायःसा स्याव्लेःनाः” त लःलयःकोः ल्हुड्हाडः
म्हरती पेतो चीःती जाड्हसा खेःतो । ६ सुसुखे “लौ इ दीन्पाय्
क्रोःओ दीन् लेःआः” त म्हरनै ओउःलेः परमेस्वरकायः माननानी ।
सुसुखेइ सबै थोक् जेःनानी ओउःइमा परमेस्वरकायः माननानी दोह
हायःती दाय्हसा जेःतोक्हाडः ओउःइ परमेस्वरकायः “च्युता” त
तोनानी । ओउःतलेः ओउः मायःलम् जेःमालो मान्ताइमा परमेस्वर-
कायः “च्युता” त तोती ओउःकायः माननानी । ७ डीकःहाडःपाय्

लयःकायः ह स्याक्ओ मान्ता सुमा नाःल लयःकायः ह सीओ
मान्तामा सुमा नाःल । ८ डी सेलः मुनाःतय्ही त खेःया ओउःत
स्याव्ओ प्रभुकायःलेः सीनाःतय्ही त खेःया ओउःमा प्रभुकायः
लेःआः । स्याक्नाःया सीनाःया दोह् खेःयामा डीपाय् प्रभुकोः मान्ता
लेःआः तय्ही । ९ सेलः मुओलम्कोः प्रभुलेः स्याव्साकायःमा
सीओलम्कोः प्रभुलेः स्याव्साकायःमा स्त्रीस्लेः सीओआः ।
सीआक्तीको उह्ती च्योक्माआ । १० ओउःत भयान्ते नीङ्कोः
ङ्हाम्ओ पुःचोङ् हौचोङ्कायः दोह् हायःतीतेः गालतुम्तीतेः नोःतेः-
नानी । दोह् हायःतीतेः ओउःमयःकायः मीतोतेः योतेःनानी । डी
सबैकायः लोने परमेस्वरइ तय्छनःती योनाःतय्ही । ११ “लौ दोङ्सी
दाय्हभनाङ् सबै मान्तालम् डा जीङः नाःओ परमेस्वरकःताङ् घुस्ती
बाःती ‘लौ प्रभु परमेस्वरय’ त दाय्हती डाकायः माननाःताङः” त
दाय्हती परमेस्वर दाय्हओ कुरा आखरःहाङः लेखती मुनाः । १२ डी
सबैइ “इ काम्लम्मा ओउः काम्लम्मा जाङ्हआलाङः” त दाय्हती
परमेस्वरकायः छ्वान्हसाकायः घोती तोसा खेःनाःतय्ही ।

१३ ओउःत भयान्ते यात्चाक्इ अरुकायः गालतुम्ती ताः
ताः नोःताःउलु । ओउःत हायःमामाःत दोह् दोह् हायःओइ नाङ्कोः
ङ्हाम्ओ हौकायः रेव्तो जाङ्हताक्नाःथै ओउःपाय् जाङ्हलाम् ।
१४ डा प्रभु येसुकोः मान्तालेः मुनाङः त भयान्ते क्रीसीःओ थोक्पाय्
दोह्मा नाःल एत चीःलेःनाङः । ओउःत चीःसापाय् डाखेइ चीःडोतो
अरुखेइ यात्ज्योः थोक्पाय् “क्रीसीःओ लेःआः” त सायःचाःइसी त
खेःया ओउःकायः ओउः थोक्पाय् क्रीसीःओलेः स्याव्आनाः ।
१५ ओहाङःसै यात्ज्योः थोक् जेःयाकायः नाङ्कोः ङ्हाम्ओ
हौकायः नाङ्इ ब्रःताक्तेःनौ त खेःया ओउःत हायःसा स्याव्ल ।
जेःतेःनौ त खेःया ओउःकायः नाङ्इ पेतो राप्तेःउलु । ओउः मान्ता
दल्ताक्साकायः स्त्रीस्पाय् सीलेःआ ओउःत भयान्ते ओउः
मान्ताकायः नाङ्इलेः वाय्ताक्तेःचनौ । १६ दोह् दोह्कायः “इपाय्
पेलेःनाः” ततेः म्हरतेःनै ओउःकायः अरुइ “पेमालो” त तोताक्लाम्
१७ दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः राजीहाङः दोह् दोह् जेःसा
दोह् दोह् तुङ्सा त दाय्हती जवओ कुरालेः नाःल । ओउःकोः

राजीहाडः दोह् दोह् कुरापाय् ताड्हलेःनाः दाय्हासा पेतो छय्ङ्तो मुओलेःमा ल्हुङ् धोमाय्ओमा ल्हुङ् चोडाय्ओमा इ सबै कुरा परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ लेःआः ओउःकोः राजीहाडः ताड्हओ लेःआः । १८ सुसुइ एत चीःती खीस्कोः काम् जाड्हनानी ओउःइलेः परमेस्वरकायः मोताकनानी आने ओउः मान्ताकायःपाय् अरु मान्ताइमा पेतोलेः लुङ्ती नोःनाःथास ।

१९ लौ उया ब्राड्ताक्ओमा अरुकायः पेतो स्याव्ताक्ओ कुरामा त्युस्तीलेः जाड्हसाकायः बोडःनी । २० परमेस्वरइ अरु मान्ताकायः जाड्हओ पेओ काम्पाय् नीङ्कोः जेःधारनालेः वाय्-ताक्लाम् । जेःगालम्पाय् सबै जेःसा स्याव्लेःनाः । स्याव्सापाय् स्याव्लेःनाः यात् थोक् जेःती भयान्ते नाड्इ अरुकायः रेव्तो हायः-ताक्तेःनौ त खेःया ओउःखे जेःसा स्याव्ल । २१ इत हायःसा उया पेलेःनाः मायः जेःओयामा हान् तुङ्ओयामा दोह् खेःयामा नाङ्कोः ड्हाम्ओ हौकायः ब्रःताक्नाःथै ओउःत हायःलाम् । २२ जेःओ तुङ्-ओकायः दोह् दोह् नाङ्कोः ल्हुङ्हाडः “इ जेःसा तुङ्सा स्याव्लेःनाः बा” त म्हरतेःनाः ओउःपाय् नाड्इ परमेस्वरकुस् ह होम्काय्सा कुरा लेःआः अरुकायः तोसा परल । होम्काय्आक्ती नाड्इ ल्हुङ् ब्रेह्-माःत सोकार्तो जेःतेःनौ तुङ्तेःनौ त खेःया नाड् चोडाय्तीलेः मुतेःनाः बा । २३ नाड्इ ल्हुङ् ब्रेहतोलेः जेःनौ तुङ्नौ त खेःया ओउःखे पेल न्युम्हतोलेः स्याव्तेःनाः । नाड्इ पेतो ड्हाम्माःत जेःनौ त खेःया परमेस्वरइ पेमालो योतेःनाः । दोह् दोह्तेः ड्हाम्माःत हायःतेःनौ ओउःपाय् पेमालो लेःआः ।

१५

१ डी पेतो ड्हाम्ओलम्इपाय् ओउः पेतो ड्हाम्धाड्-मालोलम्कायः लुङ्सामा लव्हसामा खेःतो । लःलयः-खेकायः मोताक्सा बोडःमामाःत २ डीइ ओउःमयःखेकायः मोताक्सा बोडःती “लौ डाकोः हौकायः गत हायःती पेतो ड्हाम्-ताक्सा खाय्चाडः” त म्हरसा खेःतो । ३ ओउःतलेः खीसइलेः हायः-आकान् ओउःइपाय् लयःकायः मोताक्सा गलमा बोडःउलु । ओहाडःसैको इ कुरापाय् परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः “लौ नाड् परमेस्वरकायः रेव्तो नोःओ कुरापाय् डाकःहाडः वाड्ओ

लेःआः” त दाय्हओ लेखती मुनाः । ४ ओहाडःसैको परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखओ कुरापाय् सबै डीकायः स्यान्सा थेडा उय्ह-लेहाडः लेखओ खेःतो । दोह हायःती दाय्हसा ओउः कुरा पहती डी ल्हुङ् ग्रमःत स्यावती ओउःकोः तापतो स्यावसा दीन्कायः गुह्-मामाःत आसती ल्युङ्हसा खायनाःतय्हनी । ५ ओहाडःसैको डीकायः लुङ्ती ग्रमःत मुसा दोःताक्ओ परमेस्वरइपाय् नीङ् सबैकायः ल्हुङ् ब्राङ्ताक्ती येसुलो लेखालेः वाह्ताक्तेःपै । ६ ओहाडःसैको नीङ् ड्र्याःती यातैज्योः हाव्नयः नोःती डीकोः प्रभु येसु खीस्कोः परमेस्वर आपाकायः ताङ्हताक्ती मानसा खायतेः-नानी ।

७ परमेस्वरकोः मय्ङ् ताङ्हताक्साकायः खीस्इ हायःओ लेखालेः नीङ्मा लःलयःकायः रोम्कायती त्याक्कायन् दा । ८ दोह हायःती दाय्हसा यहुदीकोः आय्कानः तोकानःलम्कायः तोती गम्ओ कुरा तापताक्साकायः खीस्इलेः परमेस्वरकोः दोङ् कुरा छ्यानःती यहुदीलम्कायः काम् जाङ्हलाङ् वाङ्ओआः त डाइ तोनेःनाङ्स । ९ यहुदी खेःमालोलम्कायःमा परमेस्वरइ गुच्युक् योनःती योनाःथास तमा खीस्पाय् छ्यानःलाङ् वाङ्ओ लेःआः ओहाडःसैको ओउःमयः-इमा परमेस्वरकायः ताङ्हताक्ती मानसा खायनानी । “ओउःत हायःओकायः डाइ यहुदी खेःमालोलम्कःहाडः नाङ् परमेस्वरकायः ‘च्युता’ त तोलेःनेःनाङ् नाङ्कोः मय्ङ् ताङ्हताक्ओ गीतलेः मेनाङः” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । १० फेरी “लौ नीङ् यहुदी खेःमालोलम्य परमेस्वरकोः मान्तालम्कुस् ब्राङ्ती चोडायती मुन” तमा लेखती मुलेःनाः । ११ फेरीलेः “लौ नीङ् यहुदी खेःमालोलम्पाय् प्रभुकायः ताङ्हताक्नु दा । सबै जात्कोः मान्तालमइ ओउःकायः मेती ताङ्हताक्नु” तमा लेखती मुनाः । १२ ओहाडःसैको एसायाइ लेखओ आखरःहाडः “लौ येसेकोः प्लोमःदानेसै यात्चाक् वाङ्लेःनाः ओउःपाय् यहुदी खेः-मालोलम्कोः राजालेः स्याव्नाः । ‘ओउःइलेः डीकायः पेतो स्याव-ताक्नाःतय्हनी’ त दाय्हती ओउः वाङ्साकायः ओउःमयः भ्राह्ती ल्युङ्हती मुनै” त दाय्हओ लेखती मुनाः । १३ लौ उया लोने वाङ्सा

कुराकायः परमेस्वरइ नीड्कायः भाहती ल्युड्हताकतेःनै । ओउः-
कायः नीड्इ ड्हामतेःनानी त खेःओ परमेस्वरइ नीड्कायः चोडाय-
ताकतेःपै ल्हुड् धोमायताकतेःपै । ओहाडःसै ओउःकोः ग्वालामःकोः
ग्वम्इ नीड्कायः न्हाड्तोलेः भाहती ल्युड्हताकतेःनै ।

१४ लौ डाकोः पुःचोड् हौचोड्य नीड्कोः ल्हुड् पेतोमा
जुगाड् व्हायओ लेःआः त चीःनाडः ओउः त भ्यान्तेलेः लःलयः-
कायः पेतो स्यान्सा खायतेःनानी । १५ ओउःत चीःसापाय् ल्हुड्हाडः
चीःलेःनाडः इ चेतीहाडः डाइ यातनीस् कुरा क्लुनःती फुतीलेः
लेखनेःआलाड् । ओउःत हायःसापाय् परमेस्वरइलेः ग्वम् बयः-
आताडः । १६ यहुदी खेःमालोलमकःहाडः येसु ख्रीस्कोः काम्
जाड्हसाकायः डापाय् ओउःकोः नोकरी लेःआः ड । ओउः
मान्तालमकायः परमेस्वरकोः पेओ समचार् थोल्हती तोआक्तीकोमा
परमेस्वरकोः ग्वालामःइ छ्यड्ताक्आक्तीकोमा ओउःमयःकायः डाइ
पुरोहीतलो लेखालेः परमेस्वरकायः ल्हासालेः खायनाडः । १७ डाइ
येसुकुस् ओउः काम् जाड्हआलाडः त भ्यान्ते डाइ डाःतोलेः नोःसा
खायनाडः । १८-१९ खायसापाय् खायडोतो डाइ ख्रीस्कुस् जाड्हओ
काम्कोः कुरालेः ह तोनाडः । ओउःकोः ग्वालामःकोः ग्वम् दोःती
डाइ होमती तोधारनामा ग्याड्हराय् जाड्हधारनामा यहुदी खेः-
मालोलमकायः परमेस्वरकः ग्याताक्आलाडःसु । ओउःत हायः-
साकायः डा यरुसालेमसै इलरीकुमताड् ब्याहती ख्रीस्कोः पेओ
समचारपाय् जुदालेः थोल्हती तोआलाडः । २० गाःहाडःलो
मान्तालमइ ख्रीस्कोः कुरा सायःआक्धाड्नीली ओहाडःलेः ओउः-
कोः कुरा तोलाड् आल्सा बोडःआलाडः । ओउःत हायःओलेः अरु
मान्ताइ ड्हालेः स्यान्ती तोओ थाव्हाडः डाइमा चाडःती स्यान्-
लाड् आल्डल । २१ एतलेः परमेस्वरकोः आखरःहाडः “लौ
सुखेकायः ओउःकोः कुरापाय् तोधाड्मालो लेःआः ओउःइलेः लोने
च्यवःसा खायनानी । सुखेइ ओउःकोः कुरा सायःधाड्मालो लेःआः
ओउःइलेः लोने चीःनानी” त लेखती मुनाः ।

२२ ओउः नया नया थावलमताड् ब्याहती वाह्आलाडः त
भ्यान्ते नीड्कःताड् आल्सा बोडःभुड्डोतो कोरःधाड्डल ।

२३ इहापाय कोरःआकडल द्याह ओउः अरु देस्कोः काम्लम् द्युम्-
जेःआ त भ्यान्ते डा आलसा कोरःलेःनाडः । नाःतो साल्कायः डा
नीड्कायः योसा भाहआलाडः २४ ओउःत भ्यान्ते एस्पैन देस्ताड्
आलतोकहाडः डाइ नीड्कायः ल्होती क्रुस्सा म्हरनाडः । ओहाडःसै
नीड्कुस् ल्हुड् म्हततोलेः ब्राड्कायती मुआकतीको डाकायः एस्पैन-
ताड् ल्होकसा स्वायतेःनानानाड्स । २५ ओउःत हायःसा बोडःलेः-
नाडः देडीलेः डा यरुसालेम्हाडः मुओ परमेस्वरकोः मान्तालम्कायः
यात्ज्योः काम जाडहलाड् आलनाडः । २६ ओहाडःकोः यरुसालेम्-
कोः नाःतो नाःमालो इहाम्ओलम्कायः मासीदोनीया आखया नीस्
देस्कोः इहाम्ओलम्इ डाकुसइ पैसा ल्होकसा मोनै । २७ एत ल्होक-
साकायः ओउःमयः लयः भाकती ग्याइतो । यहुदीलम्खेइ ओउः अरु
जातकोः मान्तालम्कायः परमेस्वरइ बयःओ कुरा पाःती बयःआथास
त भ्यान्ते अरु जातकोः मान्तालम्खेइ द्याह मुह्ती त्युम्हती लयः
गम्ओ थोकलम्कोः यहुदीलम्कायः पाःती पाय्क्सा खेःतो ।
२८ ओहाडःसैको ओउः मान्तालम्इ ल्होकओ पैसा जुगाड् दाकतीलेः
ल्हाआकतीको डा एस्पैनताड् आलनाडः । आलतोकहाडः नीड्-
कायः क्रुस्सा स्वायनेःनाड्स । २९ फेरी नीड्कःताड् वाड्तोकहाडः
डाइ येसु खीस्कोः पेओ कुरालेः जुदालेः वानःनेःनाड्स एत चीःलेः-
नाडः । ३० लौ पुःचोड् हौचोड्य नीड्पाय् डीकोः प्रभु येसु खीस्कोः
मान्ता लेःतेः इ । ओउःकोः ग्वालामःइ बयःओ राप्ओ ल्हुड् दोःती
डाकोः काम्कायः “पेतो स्यावपाः” त डाकुस् धुःतीलेः परमेस्वरकः
आन तेती तोनु दा । ३१ डाकायःपाय् “यहुदीयाकोः इहाम्मालोलम्-
कःसै दलताक्पाःथै” दाय्हती तेनाड्स दा । फेरीलेः ओउः यरुसालेम्-
हाडः मुओ इहाम्ओलम्इ डाइ वानःओपाय् च्यवःआकतीको “मोपै”
तमा तेती तोनाड्स । ३२ ओहाडःसैको परमेस्वर भाक्नाः त खेःया
नीड्कःताड् चोडायतोलेः वाड्नाडः नीड्कुस्मा ल्हुड् स्याड्तोलेः
मुनाडः । ३३ लौ डीकोः ल्हुड् धोमाय्ताक्ओ परमेस्वरपाय् नीड्
सबैकुस् मुपाः । ओउःच्युकलेः स्यावपाः ।

१६ १ लौ द्याह डीकुस् इहाम्ओ हौद्याड् फैबी त तोओ
डाइ नीड्कःताड् लुड्ती तोती ल्होकनेःनाड्स ।

ओउःइपाय् केङ्क्रीया सहरहाडः मुओ इहाम्ओमयःकःहाडः
 परमेस्वरकोः काम् जाङ्हओ मोमःचोः लेःआः २ ओउःकायःपाय्
 “प्रभुकोः मान्ता लेःआः” त दाय्हती परमेस्वरकायः इहाम्ओ
 मान्तालो लेखालेः ओउःकायः रोमती ओउःकोः दोह् दोह् राह्ओलेः
 मुनाः ओउःलेः बयःनु । ओउःइपाय् नाःतो अरु मान्ताकायःमा आन
 लव्हआकान् डाकायःमा आन लव्हआताडः । ओउःत खेःया ओउः-
 कायः पेतो रोमनु दा । ३-४ डाकुस् येसु ख्रीस्कोः काम् जाङ्हओ
 नीस् प्रीस्कीला अक्वीलाकायः डाइ नमस्ते ल्होकनाडःचु । डाकायः
 दलत्ताक्साकायः ओउःनीस् सीसा गयाओ आन खेःचतो । ओउःत
 भयान्ते डामा सबै यहुदी खेःमालो इहाम्ओमयःमा ओउःनीस्कः
 आन मोलेःनाडी । ५ ओउःनीस्कोः कीमहाडः थनःती वाङ्हओ
 इहाम्ओलम्कायःमा नमस्ते ल्होकनाडःसु । फेरी डाइ राप्ओ
 असीया देस्कोः जुगाङ् इहालेः ख्रीस्कायः इहाम्ओ एपैनेतस्-
 कायःमा नमस्ते ल्होकनाडः । ६ मरीयम्कायःमा नमस्ते ल्होकनाडः
 ओउःइपाय् नीङ्कायः काम् आन त्युस्ती जाङ्हतेःआकाय् । ७ फेरी
 डाकुस् भ्याल्खानहाडः थुनओ यहुदीकोः लयःमयःचोङ्कायः
 अन्द्रोनीकस् जुनीयस्नीस्कायःमा नमस्ते ल्होकनाडःचु । ओउःनीस्-
 पाय् डासै इहालेः ख्रीस्कोः मान्ता स्याव्आकाच । येसुइ छ्युङ्हती
 ल्होकओमयःकःहाडः ओउःनीस्कोः मय्ङ् पेतो तय्हओ लेःआः ।
 ८ अम्प्लीयातस्कायःमा नमस्ते ल्होकनाडः ओउःपाय् डाकोः आन
 राप्ओ प्रभुकायः इहाम्ओ क्वां लेःआः । ९ डीकुस् ख्रीस्कोः काम्
 जाङ्हओ उरबानस्कायःमा डाइ राप्ओ स्ताकीस्कायःमा नमस्ते
 ल्होकनाडःचु । १० ख्रीस्कायः ग्रमःतलेः इहाम्ओ अपेलेस्कायःमा
 अरीस्तोबोलस्कोः कीमकोः मान्ताकायःमा नमस्ते ल्होकनाडःसु ।
 ११ डाकोः यहुदी लयःमयःचोङ् हेरोदीयोन्कायःमा नार्कीसस्कोः
 कीमहाडः मुओ इहाम्ओ पुःचोङ्कायःमा नमस्ते ल्होकनाडःसु ।
 १२ प्रभुकोः काम् जाङ्हओनीस् त्रीफैना त्रीफोसाकायःमा डाइ
 राप्ओ पेरसीस्कायःमा नमस्ते ल्होकनाडःसु । पेरसीसइमा प्रभुकायः
 नाःतो काम् जाङ्हआकान् । १३ प्रभुइ दोक्ती छीङ्हओ काम्
 जाङ्हओ रुफस्कायःमा ओउःकोः आमाकायःमा नमस्ते

ल्होक्नाडःचु । ओउःकोः आमापाय् डाकायः लयःकोः आमालो
लेखा मुनाः । १४ असीन्क्रेतस् फलेगोन् हरमेस् पत्रोबास् हरमेस्-
कायःमा ओउःमयःकुस् हुम्लाड् वाड्सा ड्हाम्ओलम्कायःमा नमस्ते
ल्होक्नाडःसु । १५ फीलोलोगस् जुलीया नीस्कायःमा नेरीयस्
ओउःकोः हौद्याड्कायःमा ओलीम्पास् ओउःकुस् हुम्लाड् वाड्सा
ड्हाम्ओमयः सबैकायः नमस्ते ल्होक्नाड्स । १६ सबै थाव्हाडः
मुओ खीस्कोः ड्हाम्ओमयःइ नीड्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनै । लौ सबै
ड्हाम्ओमयःकायः पेतोलेः ग्रोम्काय्ती रोम्काय्न् दा ।

१७ लौ पुःचोड् हौचोड्य “ड्हाम्ओलम्कायः वेड्काय-
ताक्ओ काय्काय्ताक्ओ मान्तालम्कःसै धय्ती मुन दा” त डाइ
तेती तोनेःनाड्स । ओउः खाल्कोः मान्तालम्इपाय् अरुकायः ब्रः-
ताक्नानी । नीड्इ दोःओ स्यान्राय् सायःमाःत ओउःमयः थेथे खाल्
स्यान्नानी । ओउःमयःकुस् वाहतेःचनै क्लेत्ती मुन १८ ओउःत
हायःओलम्इपाय् डीकोः प्रभु खीस्कोः काम्खे जाड्हनीली लयःकोः
रेव्ओ ल्हुड्कोः कुराखे जाड्हलेःनानी । डोस्तोमा फोल्यावःतो
नोःओइमा ओउःमयःइ माःती भयान्ते वह्क्मालो ल्हुड् नाःओलम्-
कायः ल्हुड् रेव्ताक्नानी । १९ नीड्खेकायः “प्रभुकोः कुरा आन
ग्याती जाड्हनानी” त दाय्हओ सबैइ नीड्कायः सायःआकानी ओउः
त भयान्ते डा चोडाय्तीलेः मुनाडः । फेरी नीड्कायः “रेव्ओ काम्खे
चीःमाःत पेओ काम्खे व्हाय्तोलेः स्याव्पै” त दाय्हती भाक्नाडः ।
२० ओहाडःसैको डाकोः ल्हुड् धोमाय्ताक्ओ परमेस्वरइलेः रेन्ह-
तोलेः नीड्कायः सैतान् क्लीमःती वाय्ताक्तेःनै । डाकोः प्रभु येसुइ
नीड्कायः योनःतीतेः योतेःपै ।

२१ डाकुस् काम् जाड्हओ तीमोथीइमा नीड्कायः नमस्ते
ल्होक्तेःनै । डाकोः यहुदी लयःमयःचोड् लुसीयस् जासोन्
सोसीपातरइमा नमस्ते ल्होक्तेःनै । २२ पावुलइ इ चेती लेखताक्ओ
डा तरतीयसइमा नीड् प्रभुकायः ड्हाम्ओलम्कायः नमस्ते ल्होक्नेः-
नाड्स । २३ डाइ मुओ कीम्कोः आपा गायुसइमा नमस्ते ल्होक्-
तेःनै । ओउःकोः कीम्हाडःपाय् इहाडःकोः ड्हाम्ओमयः सबै थनःती
वाड्नै । इ सहरकोः पैसा थेड्ओ एरास्तसइमा क्वारतसइमा

नीङ्कायः नमस्ते ल्होकलेःनै । २४ लौ डीकोः प्रभु येसु खीसइलेः
योनःती योतेःपै ।

२५ लौ परमेस्वरकायः ताङ्हताक्पाःथै । ओउःइपाय् नीङ्-
कायः ग्रमःत ड्हाम्ताक्सा स्वाय्तेःनै । येसु खीस्कोः पेओ नोःराय्
थोल्हती तोतोक्हाडःमा ओउःतलेःमा तोआलाडः । ओउः उय्-
लेहाडःसै आन ज्याडःतोकायः छ्यानःआक्मालो कुरा छ्यानःतोक्-
हाडः ओउःतलेःमा छ्यानःओ लेःआः । २६ द्याहपाय् परमेस्वरकोः
कुरा छ्यानःओलमइ लेखती भयान्ते ओउः ड्हा छ्यानःआक्मालो
दोङ् कुरापाय् सबैकायः छ्यानःओ लेःआः । फेरी ओउः गलमा
वाय्मालो परमेस्वरइ तोती भयान्ते ओउः कुरापाय् सबै जात्कोः
मान्तालमकायः थोल्हती तोओ लेःआः ओउःत खेःओ सबैइ ग्याती
ड्हाम्सा स्वाय्नानी । २७ लौ ओउः यातैज्योः सबैसै व्हाय्ओ
परमेस्वरकायः येसु खीसइलेः गलकायःमा ताङ्हताक्पाःथै ।
ओउःतलेः स्याव्पाः ।

१ कोरीन्थी

पावुल् इ कोरीन्थहाडः मुओलम्कायः इहा लेखओ चेती

१-२ इ चेती डा पावुल् त तोओइमा डीकोः हौ सोस्थेनेसइमा
नीड् कोरीन्थ सहरहाडः मुओ इहाम्ओलम्कायः लेखती
ल्होक्नेःनाड्स । डाकायःपाय् परमेस्वरइ लयः भाक्तीलेः येसु
ख्रीस्कोः कुरा छ्यानःसाकायः छ्युड्हती गोत्ती ल्होक्आताडः ।
नीड्कायःमा सबै अरु डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्कःताड् तेती तोओलम्-
कायःमा सबैकायः परमेस्वरइलेः येसु ख्रीस्कुस् छ्युड्तो स्यावसा थेडा
गोत्तेःआकाय् । एतलेः ख्रीस्पाय् डीकोः प्रभुलेः मुनाः फेरी ओउः-
मयःकोः प्रभुमा मुनाः । ३ लौ डीकोः परमेस्वर आपामा डीकोः प्रभु
येसु ख्रीसइमा नीड्कायः योनःती भयान्ते ल्हुड् धोमाय्तो स्यावताक्-
तेःपै ।

४-५ येसु ख्रीसइलेः नीड्कायः आन बयःतेःआकाय् त
भयान्ते नीड्इ सबै कुरा व्हाय्ती चीःती नोःसा खाय्तेःनानी ओउःत
भयान्ते डाइ गलकायःमा परमेस्वरकायः “च्युता” त तोलेःनाडः ।
६ ख्रीस्कोः स्यानराय् सायःआक्तीको नीड्इ पेतो ग्रमःत इहाम्तेः-
आकानी ७ ओउःत भयान्ते डीकोः प्रभु ख्रीस् वाड्सा दीनकायः
ल्युड्हती मुओहाडः नीड् परमेस्वरकःसै सबै दोःती दोह
खेःयाकायःमा राहतेःइली । ८ येसु ख्रीसइलेः नीड्कायः ग्रमःत स्याव-
ताक्ती भयान्ते ओउःकोः वाड्सा खेःओ दीनकायःपाय् नीड् पेतो
छ्युड्तो मुतेःनै । ९ दोह हायःती दाय्हसा नीड्कायः येसु ख्रीस्कुस्
ब्राड्ती मुसाकायः गोत्ओ परमेस्वरलेः ओउःपाय् जुगाड् इहाम्-
सीःओ लेःआः । दोहतमा ओउःइ तोलेःनौ ओउःतलेः ओउःइ
जाड्हनौ बा ।

१०-११ लौ डाकोः पुःचोड् हौचोड्य नीड्कायः
 “यातैज्याड् ल्हुड्तुक मुइली” त दाय्हती क्लोएकोः कीम्कोः
 मान्तालम्इ ल्हाक्ती तोआताडः । ओउःत भयान्ते डाइ येसु खीसइ
 बयःओ हुकुम्पाय् द्याह् तोनेःनाड्स “लयःमयःकुस् काय्काय्माःत
 ल्हुड् ब्राड्तो स्याव्ती यातैज्याड् ल्हुड्तुकहाडः नोःती वाहन दा”
 १२ नीड्कःहाडः यातनीसचाक्खे “डापाय् पावुल्कोः मान्ता लेःआः
 ड” त नोःताडःतेःनै अरुखे “डापाय् आपोलस्कोः मान्तालेः” अरुखे
 “डापाय् पत्रुस्कोःलेः” अरुखे “डापाय् खीस्कोः लेःआः ड” त
 दाय्हती नोःताडःकाय्तेःनै । १३ इत नोःसापाय् जुगाड् स्यावल् । येसु
 खीसपाय् तेतती वेःओ खेःल बा । डा पावुल् त तोओपाय् नीड्कायः
 क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सात्ओ खेःडल डाकोः मय्ड् पेहती सुइमा
 बाप्तीस्मा त्याक्नीली । १४ डाइपाय् सुकायःमा बाप्तीस्मा बयःडल
 क्रीस्पुस्कायःमा गायुस्कायःमा भुड्आले बयःआलाडः अरु
 सुकायःमा बाप्तीस्मा बयःडल । ओउःत भयान्ते डाइ परमेस्वरकायः
 “च्युता” त तोलेःनाडः । १५ ओहाडःसैको डाकायःपाय् “पावुल्इ
 लयःकोः मय्ड् पेहती बाप्तीस्मा बयःआताडः” त दाय्हओ नीड्कः-
 हाडः सुइमा तोसा खाय्नीली । १६ माः रैस डाइ स्तेफानस्कोः
 कीम्कोः मान्तालम्कायःमा बाप्तीस्मा बयःआलाडः अरुकायःमा
 बयःआलाडःया बयःडलया त म्हेःआलाडः । १७ बाप्तीस्मा बयः-
 साकायः येसु खीसइ डाकायः ल्होक्ओ खेःल ओउःकोः पेओ
 समचार थोल्हती तोसाकायः ल्होक्आताडः । थोल्हती तोतोक्हाडः
 मान्ताकोः लयःकोः ल्हुड्हाडः चीःओ कुराखे तोडल परमेस्वरकःसै
 वाड्ओ दोड् कुरालेः तोआलाडः । डाइ मान्ताकोः कुरा ह
 तोआलाडः त खेःया “खीसपाय् डीकायः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः
 सीओआः” त तोसा खेःजेःआक्ल ओहाडःसै मान्तालम् दल्इली ।

१८ दोह् हायःती दाय्हसा सीती वाय्सा खेःओ मान्तालम्खे
 खीसपाय् डीकायः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सीओ कुरापाय् सायःसा
 ग्याइली “भ्यामःती नोःओ कुरा लेःआः” त दाय्हती नोःनानी । डी
 खीसइ दल्ताक्ओ मान्तालम्खेइ ओउः कुरा सायःती “लौ इपाय्
 परमेस्वरकोः दल्ताक्सा कुरा लेःआः” त दाय्हती ग्याती

तोनाःतय्हनी । १६ इतलेः परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः
 “लौ मान्तालमकोः लयः चीःओ कुरालम डाइ म्हीतताकमानाडः ।
 व्हायओ मान्तालमइ तोओ कुरापाय ‘भ्यामःती नोःओ’ त छ्यानः-
 मानाडः” त दाय्हती परमेस्वर दाय्हओ कुरा लेखती मुनाः ।
 २० तेनछ्याडकोः व्हायतो नोःसा चीःओ मान्ता दोह त चीःनाःइसी
 गत स्यावनै त दाय्हसा । ल्हाव्हदैबाडकोः मान्ताइ नोःओ व्हायओ
 कुराकायः “ओउःपाय भ्यामःतो नोःओ लेःआः” त परमेस्वरइ
 छ्यानःआकान् । २१ लयःकोः म्हुकओ ल्हुडइ ह मान्ताइ परमेस्वर-
 कायः तय्हसा खायनीली दोह हायःती दाय्हसा परमेस्वर पेतो चीःती
 लयः भाकती भ्यान्ते दोह थोल्हती कुरालो इहामसा
 ग्यामालोलमखेइ “भ्यामःती नोःओ” त तोनानी ओउः कुराकायःलेः
 ग्याती इहामआकतीको ओउः इहामओ मान्तालमखे दलतो
 स्यावनै । २२ यहुदीलमखेइ “लौ डीकायः ग्याडहराय छ्यानःताडी”
 त दाय्हती तोनीतो ओउः एलेनी मान्तालमखेइ “डीकायः व्हायओ
 कुरालेः तोताडी” त दाय्हती तोनीतो २३ ओउः कुराखे खेःल “येसु
 खीसपाय डीकायः क्ल्यायओ सीडःहाडः सीआ” त दाय्हओ कुराखे
 डीइ थोल्हती तोनाडःसु । एत तोओ कुराकः यहुदीलमखे सायःसा
 भाकइली एलेनीलमखे “इपाय भ्यामःओ कुरालेः” त म्हरनै ।
 २४ परमेस्वरइ गोतओलमखेकायः ओउःइ गोतओ यहुदीलमकायःमा
 एलेनीलमकायःमा खीसइपाय परमेस्वरकोः ग्वममा व्हायतो चीःओमा
 छ्यानःनौ २५ दोह हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः भ्यामःती नोःओ
 कुरालमपाय मान्ताकोः व्हायओ कुरासै व्हायतो लेःआः । फेरी
 परमेस्वरकोः जुगाड मीओ कामलमपाय मान्ताकोः ताड्हओ कामसै
 ताड्हतो लेःआः बा ।

२६ लौ पुःचोड हौचोडय परमेस्वरइ गोतओ बेलाहाडः
 नीडपाय दोह खालकोः मान्तातेः खेःतेःइतो त दाय्हसा नीडपाय
 नाःतोलेः ल्हाव्हदैबाडकोः आन व्हायओ मान्तामा खेःआक्तेःइली
 ताड्हओ मन्तरी मान्तालममा नाःतोलेः खेःतेःआक्तेःइली ।
 २७ व्हायओ मान्तालमकायः घ्युमताक्साकायः परमेस्वरइ ल्हाव्ह-
 दैबाडकोः व्हायमालोलमपाय छ्युड्हआकान् । फेरी ल्हाव्हदैबाडकोः

मीओलमपाय ताडहओ मान्तालमकायः घ्युमताकसाकायः
 छ्युडहआकान । २८ माः रैस सुसु मान्तालो ओउः ल्हाव्हदैबाडकोः
 मान्तालमइ “ओउःपाय मीओमा अहसीःओ” त म्हरचै ओउः
 मान्तालमकायःलेः छ्युडहती परमेस्वरइ ल्हाव्हदैबाडकोः
 ताडहओलमकायः मीताकआथास २९ ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरकोः
 मीकहाडः सुइमा लयःकोः नेहरो ओरताकसा खायनीली । ३० ओउः-
 इलेः डीकायः येसु खीसकुस बाडती यातैज्याड जाडहआतय्ही फेरी
 येसु खीसइलेः डीकायः व्हायमाताकआतय्ही । ओउःइलेः छ्युडताक-
 तीमा पेतो जाडहतीमा डीकायः रेवओ काममा फेमाताकआतय्ही
 ३१ ओउःत्त भ्यान्ते “सुखे ताडहताकती नोःसा भाकनै ओउःइलेः
 प्रभु परमेस्वरकायः ह ताडहताकपानी” इतलेः परमेस्वरकोः आखरः-
 हाडः लेखती मुलेःनाः ।

२ ओउःत खेःओ परमेस्वरकोः कुरा नीडकायः तोलाड वाड-
 तोकहाडः डाइ मान्ताकोः व्हायतो चीःती नोःओलेः
 तोडल । २ येसु खीसपाय क्ल्यायओ सीडःहाडः सातओ खेःतो
 ओउः कुरा ह नीडकायः तोलाड वाडआलाडः । ३ वाडतोकहाडः
 “डाच्युक मीओ मान्ता इत ताडहओ कुरा तोसालेः खेःनाडः” त
 म्हरती डा आन ल्हुड रुःती रैआताडः ४ ओउः बेलाहाडः डाइ
 मान्ताखेकोः ग्वमइलेः व्हायतो कुरा तोडल स्यान्डल परमेस्वरकोः
 ग्वालामःखेकोः ग्वमइ छ्यानःती तोनेःआलाडस । ५ ओउःत खेःओ
 नीडइ मान्ताकोः व्हायओ कुराखे ड्हामतेःनीली परमेस्वरकोः ग्वम-
 कोः कुराखे ड्हामती भ्यान्ते नीडइ ग्रमःत मुसा खायतेःनानी ।

६ व्हकतो चीःओलमकायः डीइ व्हायतो कुरा तोसापाय
 तोनाडःसु ओउः कुरापाय ल्हाव्हदैबाडकोः मान्तालमकोः व्हायओ
 कुरालेः खेःल तेनछ्याडकोः वायतो स्यावखेःओ ताडहओ हुकुम्
 बयःओलमइ चीःओ कुरामा खेःल ७ परमेस्वरकोः ड्हा छ्यानःआक्-
 मालो व्हायओ कुरालेः ओउःपाय डीइ द्याह तोनाडःसु । इ कुरापाय
 डीकायः ओउःकुस् ताडहतो स्यावसाकायः ल्हाव्हदैबाड जाडह-
 धाडमाःखाहाडःसै परमेस्वरइ रय्हती गम्ओआः । ८ फेरी इ कुरा
 ल्हाव्हदैबाडकोः ताडहओ हुकुम् बयःओलमइ चीःआक्नीली ।

ओउःमयःइ चीःयाकायः डीकोः पेओमा ताडहओ प्रभु येसुकायः कल्यायओ सीडःहाडः सातआकनीली खेःतो । ६ ओउःतलेः उय्ह-लेहाडःसै लेखती मुनाः “परमेस्वरकायः रापओ मान्तालम्पाय ओउःइ चनतायःती जाडहओ थोकलम्पाय सुइमा च्यवःआक्माआकनीली सायःआक्माआकनीली सुमा ल्हुडहाडः म्हरआक्माआकइली” त लेखती मुतो १० द्याह इ कुरापाय परमेस्वरइ लयःकोः ग्वालामः ल्होकती डीकायः छ्यान्हआतय्ही । ओउःकोः ग्वालामःइपाय सबै जोयतीलेः चीःमानौ । माः रैस ओउःइ परमेस्वरकोः ल्हुड्तुकपाय जुगाड चीःमानौ ओउःत खेःओ परमेस्वरकोः ल्हुडकोः कुरा डीकायः छ्यानःसा खायलेःनौ । ११ मान्ताकोः ल्हुड्तुकपाय ओउः मान्ताकोः लयःकोः ग्वालामःइ ह चीःनाः अरुइ ओउःकोः ल्हुड्तुक जुगाड चीःसा खायनीली ओउःलो लेखालेः परमेस्वरकोः ल्हुड्तुकपाय ओउःकोः ग्वालामःइ ह चीःनौ मान्ताइ चीःसा खायनीली । १२ डीपाय ल्हाव्हदैबाडखेकोः ग्वालामः दोःतय्हीली परमेस्वरइ लयःकोः ग्वालामःखे दोःताकआतय्ही ओहाडःसैको ओउःइ बयःओ कुरापाय डीइ चीःसा खायनाःतय्ही । १३ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ डीकायः स्यानआक्तीको ह ओउःखेइ बयःओ कुरा डीइ अरुकायः तोनाडःसु मान्ताखेइ व्हायती चीःओ कुरा तोडुसुलु । परमेस्वरकोः कुरापाय ओउःइ लयःइलेः बयःओ कुराहाडः नोःसा खेःतो । १४ फेरी इ परमेस्वरइ बयःओ कुरापाय परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःओलम्-खेकायः ह चीःसा खायलेःनानी । ओउःकोः ग्वालामः दोःमालोलम्-खेइ इ कुरा सायःसा ग्याइली “इपाय भ्यामःती नोःओ” त म्हरती सायःनीली ओउः कुरा चीःसा खायनीली । १५ ओउः ग्वालामः दोःओ मान्तालम्पाय पेओ कुरामा पेमालो कुरामा सबै कुरा तय्-छनःती योसा खायनानी ओउःमयःकायः अरुलम्इ तय्छनःती योसा खायनीली । १६ “परमेस्वरकोः ल्हुड्तुकपाय सुइमा चीःसा खायनीली ओउःकायः सुइमा स्यानसा खायनीली” त परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । डीखेइ खीस्कोः ल्हुड्तुक चीःनाःतय्हनी बा ।

३

१ लौ पुःचोड् हौचोड्य परमेस्वरकोः कुरापाय परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःओ व्हायतोलेः चीःओ मान्तालम्लो लेखालेः

डाइ नीङ्कायः तोसा स्वाय्आक्डल । नीङ्कायःपाय् स्त्रीस्कोः कुरा
चीःमालो मीओ हौलम्लो लेखालेः स्यान्ती तोसा खेःतो । २ मीओ
हौलम्कायःपाय् चाक्ओ जेःगा खेःल दुत् ह बयःनानी । ओउःलो
लेखालेः नीङ्इपाय् चाक्ओ कुराखे चीःसा स्वाय्तेःआक्तेःनीली त
खेःओ डाइ दुक्मालो कुराखे स्यान्नेःआलाड्स । ३ तेन्छ्याड्मा
नीङ्इ पेतो चीःसा स्वाय्धाड्तेःनीली दोह् हायःती दाय्हसा नीङ्पाय्
ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालो लेखालेः मुधाड्तेःनै । नीङ्कःहाडः काय्-
काय्ओमा लओ ल्हुड्मा मुनाः ओउःत हायःतीलेः नीङ्पाय् ल्हाव्ह-
दैबाड्कोः इहाम्मालोलम्लो लेखा वाह्धाड्तेःनै ४ नीङ्पाय्
यातनीस्खे “डापाय् पावुल्कोः मान्ता लेःआः ड” त दाय्हती
तोतोक्हाडः अरुखे “डापाय् आपोलस्कोः मान्ता लेःआः ड” त
दाय्हती तोतोक्हाडः एत दाय्हतीलेः नीङ् इहाम्मालोलम्लो लेखा
खेःतेःनै । ५ पावुल् त तोओ सुखेलो आपोलस् त तोओ सुखेलो त
दाय्हसा परमेस्वरइ बयःओ काम् जाड्हती नीङ्कायः इहाम्ताक्ओ
मान्तालेः ह खेःनाडी । दोह् दोह् काम् लःलयः जोक्कायः बयःओ
लेःआः ओउःकायःलेः जाड्हनाडःसु । ६ डाखेइ कुरापाय् बीया
चोयालो लेखालेः वार्डोतो आपोलस्खेइ तीः बयःउतो ब्याव्साकायः
परमेस्वरइलेः ब्याव्ताक्आकान् । ओहाडःसैको नीङ्इ इहाम्तेः-
आकानी । ७ ओउः वार्ओ मान्तामा ओउः तीः बयःओ मान्तामा
ताड्हओ खेःबाय्इली ओउः ब्याव्ताक्सा परमेस्वरपाय् ह ओउःखे
ताड्हलेःनाः । ८ ओउः वार्ओ मान्ताइमा तीः बयःओ मान्ताइमा
यातैज्योः काम् जाड्हसा बोडःनाःचु । ओउःमयःकायः परमेस्वरइ
मान्ता मान्ताकायःलेः काम् जाड्हभ्याड्कोः बयःनौ । ९ डीखे
परमेस्वरकोः खेतल्यालो लेखा मुनै नीङ्खे परमेस्वरइ दोक्ओ राडलो
लेखामा मुतेःनै । नीङ्पाय् परमेस्वरइ जाड्हओ कीम्लो लेखामा
मुतेःनै । १० परमेस्वरइ डाकायः ग्वम् बयःआक्तीको डाखेइ पेतो
चीःओ कीम् जाड्हसा मान्तालो लेखा परमेस्वरकोः कीम् तुडःकायः
गम्आलाडः । अरु मान्ताखेइ ओहाडः कीम्कोः गारा बाड् देती
जाड्हनानी ओउः अरु मान्तालम्इ जाड्हसापाय् जाड्हनानी सबैइ
नीलाय् धुलाय् त जाड्हसा खेःतो । ११ दोह् हायःती दाय्हसा

परमेस्वरकोः कीम्कोः तुडःपाय् यातैज्योःलेः गम्ओआः बा ओउः-
 पाय् येसु स्त्रीस् लेःआः बा । अरु तुडःपाय् सुइमा गम्सा स्वायनीली ।
 १२ ओहाडःसैको ओउः तुडःहाडः यात्नीस् मान्तालमखेइ पेओ
 थोकलम् देती गम्नानी सुन् चान्दीकोः खाल्लम् अरु पेपेओ मनीलम्
 गम्नानी अरुलमखेइ सीडः ओन्कोः खाल्लम् गम्नानी ।
 १३ ओहाडःसैको ओउः लोन्ते वाड्सा तय्छनःती योसा दीन्हाडः
 सबै मान्ताकोः काम्पाय् “पेनाःया पेलया” त छ्यानःओलेः स्याव्-
 नाः । म्हेः तय्क्ओलो लेखालेः तय्छनःती योसा खेःतो । १४ सुखे
 जाड्हओ काम्पाय् म्हेः तय्क्आक्तीको मुधाड्नाः त खेःया ओउः
 मान्तापाय् काम् जाड्हभ्याड्कोः दोःलेःनाः । १५ सुखेकोः काम्
 म्हीतती वाय्तोलेः स्याव्नाः त खेःया ओउःकायः दोह्मा दोःल ओउः
 मान्तापाय् लयः ह म्हेःसै दलनाः ।

१६ नीड्पाय् परमेस्वरकोः मन्दीरलो लेखालेः खेःतेःनै बा ।
 नीड्कोः लहुड्हाडः परमेस्वरकोः ग्वालामः याक्नाः ओउःत नीड्इ
 चीःतेःनीली र । १७ सुखे परमेस्वरकोः मन्दीर् क्रीसीःतो जाड्हचानी
 ओउःकायःलेः परमेस्वरइ वाय्नाःथास । दोह् हायःती दाय्हसा
 परमेस्वरकोः मन्दीरपाय् पेतो छय्ड्तो लेःआः बा फेरी नीड्पाय्
 ओउःकोः मन्दीर् लेःतेः इ बा । १८ नीड्पाय् सुमा आहे दाय्हती
 “डापाय् व्हाय्ओ लेःआः ड” ततेः ताःतेःचाःइसी । सु मान्ता “डा
 ल्हाव्हदैबाड्कोः कुरा व्हाय्तोलेः चीःनाडः” त म्हरचै ओउःपाय्
 दोड् चीःमालो मान्तालो लेखा स्याव्आक्पाः । ओउःत स्याव्आक्-
 तीको ह ओउःइपाय् दोड् पेतो व्हाय्ओ कुरा त्याक्सा स्वाय्नौ ।
 १९ दोह् हायःती दाय्हसा मान्तालमकोः व्हाय्ओ कुरापाय् परमेस्वर-
 कोः मीक्हाडः भ्यामःओ कुरा लेःआः बा । “व्हाय्ओलमकोः
 कुरापाय् परमेस्वरइ भ्यामःताक्नौ” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः
 आखरःहाडः लेखती मुनाः । २० फेरी “ओउः व्हाय्ओ मान्तालमकोः
 कुराकायः प्रभु परमेस्वरइ चीःती ‘ओउःपाय् आहे कुरा लेःआः’ त
 दाय्हनाः” तमा लेखती मुनाः । २१ ओउःत भयान्ते मान्ताइ जाड्हओ
 कुराकायःपाय् नोःओ कुराकायःपाय् “लौ इ ताड्हलेःनाः बा” त
 लुड्ती तोतेःचानी । लौ सबै कुरा नीड्कायः स्याव्आनाः । २२ डा

पावुल्मा नीङ्कोः लेःआः आपोलस्मा पत्रुस्मा ल्हाव्हदैबाड्मा
नीङ्कोःलेः स्याक्ओमा सीओमा तेन्छ्याङ्कोः कुरामा लौन्तेकोः
कुरामा सबै नीङ्कोः लेःआः । २३ फेरी नीङ्पाय् स्त्रीस्कोः लेःतेः इ
स्त्रीस्पाय् परमेस्वरकोः लेःआः बा ।

४ १ डीपाय् स्त्रीस्कोः काम् जाङ्हओ मान्तालम् स्याव्ती
परमेस्वरकोः छ्यानःआक्मालो कुरा स्यान्नाडःसु एत सबैइ
चीःसा खेःतो । २ काम् जाङ्हओ मान्तापाय् मालीक्कोः काम् पेतो
जाङ्हसा खेःतो । ओउःइ जाङ्हओ काम्पाय् पेनाःया पेलया त
अरुइ योनानी । ३ नाङ्इलेः डाकोः काम् योतेःनेःनानाड्स अरु
मान्ताइमा योनाःताडः त खेःया डापाय् दोह्मा म्हर्डल । लयःकोः
काम्कायः डाइमा “पेओया पेलया” त तय्छनःती योडसल ।
४ डाकोः काम्पाय् “पेलेःनाः” त लयःकोः ल्हुङ्हाडः ताःनाड्स ।
एत ताःसापाय् ताःनाडःस डाकोः काम्पाय् “दोङ् पेनाःया पेलया”
त प्रभुइ ह तय्छनःती योसा स्याव्नाः । ५ ओउःत भयान्ते प्रभु येसु
वाङ्धाङ्माखाहाङ्कायः सुकायःमा तय्छनःती योलाम् । लौन्ते प्रभु
वाङ्तोक्हाडः ओउःइ सबै मान्ताकोः ल्हुङ्हाडः नुस्ओ च्याक्ओ
कुरालम् फानःती छ्यानःताक्नौ । ओहाडःसैको परमेस्वरइ मान्ता
मान्ताकायः लःलयः जोक्कायः ओउःमयःकोः काम् जाङ्हओकोः
कुरा लुङ्तीलेः तोनौ । ६ इ डाकोः कुरामा आपोलस्कोः कुरामा
तोती नीङ्कायः स्यान्साकायः लेखनेःनाड्स । ओहाडःसैको लेखओ
कुरापाय् ग्याती जाङ्हसा खेःतो ओउःसै जाङ्हतेःचानी । यात्चाक्-
खेकायः “अरुसै ताङ्हओ लेःआः” अरु यात्चाक्खेकायः “अरुसै
मीओ लेःआः” त म्हरतेःचनै । ७ नीङ्पाय् अरुसै ताङ्हओलेः सुइलो
जाङ्हतेःआकाय् र । नीङ्कोः नाःओ कुरापाय् परमेस्वरइ सबै बयः-
तेःआकाय् मार । ओउःइ बयःओ त खेःया दोह हायःतीतेः लयःकोः
नेहरो ओरतेःताक्तेःनानी । लयः क्रुतइ दोःओलो लेखा नीङ्पाय्
ताङ्हताक्तेःनाःइसी ओउःत हायःसा स्यावल बा ।

८ नीङ्पाय् दोह्मा राहतेःइलीया सबै थोक्तेः नाःतेःनैया ।
डीखे राजा खेःडीली नीङ्खेपाय् “राजालेः स्याव्आतय्ही” त ताःतेः-
इसी यादो । नीङ्पाय् दोङ् राजात खेःया “ओउः पेओ लेःआः” त

म्हरचाडः । दोह् हायःती दाय्हसा डीइमा नीङ्कुस् राजालम् स्यावसा
 खायचाडःसु । ६ ओउःतलेः भ्नाक्नाडः द्याह् डी परमेस्वरइ
 छ्युड्हती ल्होक्ओमयःकायःपाय् सबै अरुसै लोन्ते वानःआताडी त
 ताःनाडः । न्युम्हताक्ती सात्सा खेःओ मान्तालो लेखा डीपाय्
 सबैकोः मीक्हाडः गम्ओआः । डीपाय् मान्ताकोः मीक्हाडः भुङ्-
 आले खेःल परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयःकोः मीक्हाडःमा मीतो
 स्यावताक्ती गम्ओआः डी । १० खीस्कोः काम् जाड्हसाकायः
 डीखे जुगाड् व्हाय्मालो मान्तालो लेखा स्यावडीतो नीङ्खेपाय्
 लयःकोः मीक्हाडः खीस्कायः तय्हती व्हाय्ओ लेःतेः इ । डीखेइ
 दोह्मा जाड्हसा खाय्डुसुलु नीङ्खेइ सबै जाड्हसा खाय्तेःनानी ।
 नीङ्खेकायः अरुइ ताड्हताक्तेःनै डीखेकायः मान्तालम्इ मीताक्-
 ताडी । ११ तेन्छ्याड्मा योङ्क्राय्ती तीः अप्ती नाय् नाःमाःत
 वाह्लेःनाडी अरुइ डीकायः घान्नाःताडी डीकोः याक्सा थाव्पाय्
 दोह्मा नाःल । १२ डी लयःकोः क्रुत्इ आन काम् जाड्हनाडःसु ।
 अरुखेइ डीकायः प्रनःनाःताडी प्रनःतोक्हाडः डीखेइ आसीक् बयः-
 नाडःसु अरुइ बयःओ लीह्सीःओ डी गोरःनाडःसु । १३ अरुइ
 पेमालो तोनाःताडी एत तोतोक्हाडः डीपाय् पेतो त्याड्नाडी ।
 सबैकायः डी जुगाड् क्रीसीःओ स्यावआलाडी तेन्छ्याड्मा ओउः-
 तलेः मुनाडी ।

१४ इ कुरा नीङ्कायः रास्ताक्साकायः लेखओ खेःडल
 डाकोः ल्हुङ्गोरे चोःलमलो लेखालेः नीङ्कायः डाइ गानाक्ती
 तोओ लेखनेःनाड्स । १५ खीस्कोः काम् जाड्हतोक्हाडः नीङ्कायः
 योतीमा गानाक्ती तोतीमा आन नाःतो मान्तालम् मुनै यादो ।
 नीङ्कोः आपापाय् डा भुङ्आले स्यावनाडः दोह् हायःती दाय्हसा
 डाइ येसु खीस्कोः पेओ समचार तोती नीङ्कायः रौ जीडः दोःताक्-
 नेःआलाड्स । १६ ओउःत भ्यान्ते “डाइ जाड्हओ कुरा नीङ्इमा
 तेःती जाड्हनु दा” त डाइ तोनेःनाड्स । १७ इ कुरा स्यान्साकायः
 डाकोः खीसहाडः आन राप्ओ चोः तीमोथी त तोओ ल्होक्नेः-
 नाड्स । ओउःइ प्रभु येसुकायः पेतो ड्हामती भ्यान्ते डाइ खीस्कायः
 जाड्हओमा स्यान्ओ कुरालम्मा ओउःइलेः नीङ्कायः कोदीडःती

तोतेःनै । इ कुरा डाइ सबै हुमती वाड्ओ खीस्कोः कुरा ड्हाम्-
 ओलम्कायः स्यान्ती तोती मुलेःनाडः । १८ “डी ताड्हओ
 मान्तालम्कः रैती भयान्ते पावुल्पाय् इहाडः वाड्सा ग्याल” त
 म्हरती नीड्कःहाडः यात्नीसइ लयःकोः नेहरो ओरताकनाःइसी ।
 १९ एतलेः सायःतेःइसीतो परमेस्वर भाक्नाः त खेःया डा रेन्हतोलेः
 नीड्कःताड् वाड्चाडः । ओहाडःसैको ओउः नेहरो ओरताक-
 ओलम्कोः काम् जाड्हसा ग्वम्पाय् ओउःमयः नोःओच्युक्
 ताड्हलेःनाःया ताड्हलया त डाइ योसा स्वायनाडः । २० दोह
 हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः राजीपाय् नोःओ कुरा भुड्आले खेःल
 ग्वम्कोः कुरा लेःआः बा । २१ लौ उया दोहतेः भाक्तेःनै । डाइ
 नीड्कायः घान्लाड् वाड्सा भाक्तेःनैया नीड्कायः रापती काड्-
 तीलेः वाड्सा भाक्तेःनैया इत दाय्हती तोनाड्स दा ।

५ १ नीड्कःहाडः यात्नीसचाक् आन रेवओ काम् जाड्हओ
 मान्ता मुताडःनै । ओउःच्युक् रेवओ काम्पाय् जुगाड् ड्हाम्-
 मालोलम्इमा जाड्हसा ब्लाक्नै । नीड्कःहाडः “यात्चाक् लयः-
 कोः कान्छी आमाकुस् एनःओलेः” त दाय्हओ सायःआलाडः बा ।
 २ एत हायःओ चीःती नीड् डाःती मुसा खेःआक्ल लीहती मुसा
 खेःतेःइतो । ओहाडःसैको ओउः रेवतो काम् जाड्हओ मान्ताकायः
 रुनःतो ल्होक्सा खेःतो । ३ डापाय् आड्खेहाडः लोकतोलेः मुनाडः
 ल्हुड्तुकखेहाडः डा नीड्कुस् ब्रक्तलेः मुनाडः । ओउःत भयान्ते डा
 नीड्कुस् मुओलो लेखा येसु खीस्कोः काम् जाड्हती डाइ ओउः-
 च्युक् रेवतो हायःओकायः “जुगाड् पेल” त दाय्हआक्तीको इतलेः
 तोनेःनाड्स । ४ लौ नीड् हुमती मुओ बेलाहाडः डामा ल्हुड्हाडः
 नीड्कुस् मुलेःनाडः ओउः बेलाहाडः डीकोः प्रभु येसु खीस्कोः ग्वम्
 दोःती ५ ओउः रेवओ काम् जाड्हओ मान्ताकायः सैतान्कःताड्
 ल्हानु दा । ओउःकोः आड्खे वाय्धारना “ओउःकोः जीडःखे प्रभु
 वाड्सा खेःओ दीन्कायः दलतो स्याव्पाः” त दाय्हती ओउःत
 हायःनु दा । ६ लौ नीड्कोः डाःती नोःओपाय् स्यावल । क्राक्ओ
 ओय्क्हाडः यात् पीन् फताक्सा ओखोत् काआक्तीको लाड्
 जुदालेः फताक्नौ त नीड्इ चीःतेःनानी । ओउःलो लेखालेः यात्चाक्

रेवओ मान्ताइपाय सबै इहामओ मान्तालमकायः रेवताक्सा स्वाय-
 नौ । ७ ओउःत भयान्ते ओउः रेवओ काम् जाड्हओ मान्ताकायः
 ल्होकसा खेःतो । ओहाडःसैको नीड् छय्दतोलेः स्यावतेःनै
 फताक्ओ ओखोत् कामालो लाड्लो लेखालेः । नीड् सबै रेवओलेः
 खेःतेःआक्तेःइली दोह हायःती दाय्हसा च्योलओ दीन्कोः लहाती
 सातसा भेदाकोः चोःलो लेखालेः डीकायः दलताक्ओ खीसपाय
 सातओ लैःआः । ८ च्योलओ दीन्कोः छ्यात् जवओलम् ओखोत्
 कामालो लाड् जेःनानी । ओउःमयःलो लेखालेः डीपाय पेमालो
 रेवओ लहुड् खेःल दोड् पेओ छय्दतो लहुड् स्यावतीलेः वाहपाः-
 तय्ही । ९ डाइ इहा लेखओहाडः “लौ लहास्या काम् जाड्हती
 वाहओमयःकुस ब्राड्ती वाहतेःचनै” त लेखडोतो १० ओउःत
 लेखओआः जुगाड् इहाममालोलमखेकायः लेखडल । ल्हाव्हदैबाड्-
 कोः लहास्यालम् लओ कुःओ मुरती मानओ मान्तालमखेकायः डाइ
 तोडल । इ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम् जुगाड् फेसाकायः ल्हाव्ह-
 दैबाड्सैलेः क्रवसा खेःतेःइतो । ११ खेःल डाइ इहामओलमखेकायः
 ह लेखनेःनाड्स । नीड्कःहाडःपाय यात्चाक् एत रेवतो जाड्हओ
 मान्ता लओ मान्ता मुरती मानओ मान्ता पेमालो नोःओ मान्ता हान्
 डोती तुडओ मान्ता पैसा जेःओ मान्ता मुनाः त खेःया ओउःकुस
 वाहलाम् जेःलाम् । एतलेः तोनेःनाड्स । १२-१३ इहाममालो
 मान्तालमकायः तय्छनःती योलाड् वाड्ओ खेःडल ओउःमयःकायः
 परमेस्वरइलेः तय्छनःती योनौ । नीड्खेइ लयःमयःकोः मान्तालम्
 तय्छनःती योतो रेवओलमकायः ल्होकनु दा । “रेवतो जाड्हओलम-
 कायः लयःकःसै ल्होकनु” त दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडःमा
 लेखती मुनाः ।

६ १ लौ नीड्पाय कायःकायओ बेलाहाडः परमेस्वरकायः
 इहामओलमकायः लहेतती फेती इहाममालो मान्तालमकः-
 ताड् इ कायकायओ कुरा सायःताक्साकायः आलतेःनैया । ओउःत
 हायःसा जुगाड् स्यावल । २ इहामओलमइपाय लोनेः सबै ल्हाव्ह-
 दैबाड्कोः मान्तालमकायः तय्छनःती योसा खेःतो त नीड्इ चीःतेः-
 नीलीया । नीड्इ सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलमकायः तय्छनःती

योसा खायतेःनानी त खेःया लयःमयःकोः कुरा तयछनःती योसा
खायतेःनानी । ३ माः रैस डीइ परमेस्वरकोः लाङ्कासै ल्होकओमयः-
कायःमा तयछनःती योनाडःसु । डीइ ओउःच्युक ताङ्हओलमकायः
एत हायःसा त खेःया न्हाङ्तोलेः नीङ्इ तेन्छ्याङ्कोः मीओ कुरा
तयछनःती योसा खायतेःनानी बा । ४ खायसापाय खायतेःनानी नीङ्-
कोः मान्ता कायःकायओ बेलाहाडः नीङ्इ परमेस्वरकोः कुरा चीः-
मालोलमकःताङ् आलःसा परल माःर । ५ नीङ्पाय जुगाङ् रास्सीःतो
खेःतेःनै । नीङ्कोः कायःकायओ कुरा होमकायती फेताकसाकायः-
पाय व्हायती चीःओ मान्तापाय यातचाक सुमा नाःतेःइली र ।
६ नाङ्कःहाडः यातचाक कुरा तातसा चीःओ मान्ता खेःतेःइतो त
खेःया ड्हाममालो मान्तालमकोः अदालातताङ् तयछनःती योलाङ्
आलसा परआकल । परसापाय परआकल एतलेः हायःताङःतेःनानी
रैस । ७ दोङ्सीलेः इ कायःकायओ तयछनःती योसा काम् मुनाः त
भयान्ते नीङ्कोः ल्हुङ्तुक पेतो खेःबायल नीङ् सबैकायः जुगाङ् कुरा
क्लीमःओलेः मुतेःनै । अरुकुस कायःकायओसैपाय लीहसीःओ गोरः-
सामा पेलेःनाः नीङ्कोः सामान् माल्ताल्लम अरुइ लाती आलःसामा
पेलेःनाः । ८ ओउःत हायःओखे पेलेःनाः बा । नीङ्खेइपाय लयःकोः
पुःचोङ् हौचोङ्कायः कायःकायती लाकायती लीहसीःओ बयःतेः-
नानी इत हायःओपाय पेल । ९ रेवओ काम् जाङ्हओ मान्तालमपाय
परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसा दोःइली एत नीङ्इ चीःतेःनीली र ।
नीङ्इ पेतो चीःसा परलेःनाः बा । ल्हास्या जाङ्हओ मान्तामा मुर-
तीकायः मानओ मान्तामा जार जाङ्हओ मान्तामा गोयचोः मान्ताइ
गोयचोः मान्ताकायः पेमालो काम् जाङ्हओ मान्तामा १० कुःरेव
जेःरेव डोरेव मान्तामा पेमालो जवती नोःओ मान्ता आन पैसा क्युती
जेःओ मान्तामा ओउःमयः सबैलेः परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसा दोः-
इली । ११ नीङ् मान्तालमपाय यातनीसचाकइ ड्हाहाडः एतलेःतेः
हायःओ खेःतेःइतो द्याह नीङ् ओउः काम्लम फेतेःनीतो भयान्ते
जयलनःतोलेः छ्यङ्तोलेः स्यावतेःआकाय । प्रभु येसुइमा ओउःकोः
ग्वालामःइ नीङ्कायः पेतो स्यावताकती भयान्ते नीङ् परमेस्वरकोः
मीक्हाडः पेतो मुसा दोःतेःनै ।

१२ यात्चाक् “डाइ दोह् स्वेःयामा हायःसालेः दोःनाडः” त दाय्हती नोःचै । माःसापाय् माः स्वेःतो यात्नीस् काम् हायःसास्वे नीड्कायः पेलेःनाः अरुस्वे पेल । माः रैस डाइ दोह् स्वेःयामा जाड्हसा दोःडोतो ओउःत हायःओ डाइ सोलःती फेसा स्वाय्माःत मुनाः त स्वेःया “ओउःत हायःसा स्याव्ल” त दाय्हनाडः । १३ फेरी “तुक् कोस्ताकसाकायः जेःगालेः स्याव्नाः” त दाय्हओ लेखालेः यात्नीसचाक् “आड्कोः मोह्हायओ द्युमःताकसाकायः ल्हास्या काम् जाड्हसा स्याव्लेःनाः” त दाय्हनै यादो । ओउःत दाय्हसापाय् स्याव्ल दोह् हायःती दाय्हसा लोनेः परमेस्वरइ तुक् जेःगाकोः कुरा सबै म्हीतताकनौ । आने मान्ताकोः आड्पाय् पेमालो काम् जाड्हसाकायः मुओ स्वेःल प्रभुकोः काम् जाड्हसाकायः मुलेःनाः । मान्ताकोः आड्इ प्रभुकायः काम् जाड्हलेःनौ मान्ताकोः आड्कायः प्रभुइमा पेतोलेः जाड्हमानौ । १४ प्रभु येसु सीआक्तीको ओउः-कायःमा परमेस्वरइ उहती च्योक्ताकआकान् डीकायःमा ओउःइ लयःकोः ग्वमइ उहती च्योक्ताकनाःतय्ही । १५ नीड्कोः आड्लम-पाय् स्त्रीस्कोः आड्ज्याड्कोः लेःआः एत नीड्इ चीःतेःनानी माःर । ओउःत भयान्ते स्त्रीस्कोः आड्ज्याड्पाय् ल्हास्याकुस् आड् ब्राड्सा स्याव्नाः जुगु । १६ सुसुस्वे ल्हास्या मोमःचोःकुस् साड्हती वाहनै ओउःपाय् ओउः मोमःचोःकुस् ब्राड्लेःनाःच । एतलेः परमेस्वरकोः आस्वरःहाडः लेखती मुनाः “ओउःनीस्पाय् यातैज्याड्लो लेखा स्याव्नाःच” त दाय्हती लेखओआः । १७ सुसुस्वे प्रभुकुस् ब्राड्काय्ती मुनै ओउःलेः प्रभुकोः ग्वालामःकुस् यातैज्योः स्याव्नै । १८ ओउःत भयान्ते ल्हास्या काम्पाय् जुगाड् जाड्हलाम् । सबै अरु रेव्तो काम्लम् जाड्हओपाय् मान्ताइ लयःकोः आड्कायः दोह्मा हायःसल सुसुइ ल्हास्या काम् जाड्हनानी ओउःइपाय् लयःकोः आड्कायः वाय्ताकनाःस । १९ नीड्कोः आड्हाडःपाय् परमेस्वर-कोः ग्वालामःलेः मुनै । ओउःत भयान्ते नीड् परमेस्वरकोः मन्दीरलो लेखा मुतेःनै एत नीड्इ चीःतेःनानी माःर । फेरी नीड्कोः आड्लम-पाय् परमेस्वरइ बयःतेःआकाय् नीड्कोः लयःकोःलेः स्वेःबाय्ल । २० दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ नीड् लेःसाकायः आनलेः

बयःआकान् बा । ओउःत खेःओकायः नीङ्कोः वाहीमःइमा आङ्-
इमा काम् पेतो हायःती परमेस्वरकायः पेतो ताङ्हताकनु दा ।

७ १ द्याह् नीङ् इहा व्हत्ओ कुरा डाइ त्याङ्ती तोचेः-
नाङ्स । गोय्चोःलम्पाय् मोमःचोःलम्कुस् एनःमाःत मुसा
पेनाः । २ ओउःत हायःसा पेसापाय् पेलेःनाः बुधी नाःमालो गोय्चोः-
लम्इ मोमःचोःकुस् आन थ्यावःकायसा बोङःमय् ओउःत भ्यान्ते
गोय्चोः गोय्चोःइपाय् लःलयःकोः बुधी वानःपनौ फेरी मोमःचोः
मोमःचोःपाय् लःलयःकोः भाक्कः पाय्हपै । ३ बुधाखेइ लयःकोः
बुधीकायः सबै कुरा पेतो जाङ्हसा खेःतो फेरी बुधीखेइमा लयःकोः
बुधीकायः पेतो जाङ्हपानी । ४ बुधीकोः आङ्पाय् बुधाकोः लेःआः
लयःकोः ह खेःल । फेरी बुधाकोः आङ्पाय् बुधीकोःलेः मुनाः ।
५ नीस् पय्क्चाःपाय् लयःकोः बुधा बुधीकुस् ग्यातीलेः एनःपाःच ।
होम्काय्ती नोःआक्तीको ह परमेस्वरकः तेती तोसाकायः यात्नीस्
दीन्लम्कायः थेथे एनःसा स्याव्नाः अरु बेलाहाडः लयःनीस्कुस्
एनःपाःच उया सैतान्सै पेमालो होम्ओ ल्हुङ् वाङ्चाः । ६ इ डाइ
तोओ कुरापाय् अह्त्लेः खेःल नीङ्इ लयःकोः ल्हुङ्हाडः “गाव्खे
जाङ्हसा पेनाः गाव्खे पेल” त चीःसा खाय्तेःनानी । ७ सबै
मान्तालम् डालो लेखा बुधी नाःमाःत मुपै त भाक्डोतो परमेस्वरइ
मान्ता मान्ताकायः लःलयः जोक् बयःआकान् यात्नीस्खे एकान्
मुसा खाय्नानी अरुखे बुधी वानःसा खेःतो । ८ सुसु मोमःचोःकोः
बुधा सीओलेः मुनाः सुसु बीहा जाङ्हधाङ्मालो मुतेःनै नीङ्पाय्
डालो लेखा एकान् मुसा पेनाः एत तोनेःनाङ्स । ९ एत हायःसा
पेसापाय् पेतोलेः सुखे ग्रमःत मुसा खाय्नीली ओउःमयः बीहा
जाङ्हपानी । बीहा जाङ्हओपाय् आन लीङ्हायःती मोह्हाय्ओ
ल्हुङ् मुओसै पेनाः । १० ओहाडःसैको नीङ् बुधा बुधीलम्पाय्
डाइखे खेःल प्रभु ख्रीसइलेः इत तोतेःनै “बुधीइ लयःकोः बुधाकायः
फेलाम् । ११ मोमःचोःइ लयःकोः बुधाकायः फेओ त खेःया अरु
गोय्चोःकुस् पाय्हसा स्याव्ल एकान् मुसाया इहाकोः बुधाकुस्
गोय्खामःती द्यान्हती पाय्हसाया ओउः ह स्याव्आनाः । फेरी
बुधाइमा लयःकोः बुधीकायः फेलाम्” त प्रभुइ तोओ कुरा लेःआः ।

१२ द्याह इ अरु कुरापाय् प्रभुसै खेःल डाइलेः तोनेःनाड्स सुखे
 ड्हाम्ओ मान्ताकोः बुधीलेः ड्हाम्सा ग्यामालो मुनाः ओउः
 बुधीपाय् बुधाकुस् मुसा ग्यानाः त खेःया ओउःकायः फेलाम् ।
 १३ फेरी सुखे ड्हाम्ओ मोमःचोःकोः बुधालेः ड्हाम्सा ग्यामालो
 मुनाः ओउः बुधापाय् बुधीकुस् मुसा ग्यानाः त खेःया ओउःकायः
 फेलाम् । १४ दोह् हायःती दाय्हसा ड्हाम्मालो बुधापाय् ड्हाम्ओ
 बुधीकुस् मुती भयान्ते ओउः बुधापाय् छ्यड्तोलेः स्याव्नाः फेरी
 ड्हाम्मालो बुधीमा ड्हाम्ओ बुधाकुस् मुती भयान्ते ओउःमा छ्यड्-
 तोलेः स्याव्नाः ओउःत खेःया नीड्कोः चोःलम्मा छ्यड्तोलेः मुने
 रेवतो खेःइली । १५ ओउःत हायःसा पेसापाय् पेलेःनाः ओउः ड्हाम्-
 मालो मान्ता जुगाड् फेसा ल्हुड् मुनाः त खेःया ओउः मान्ता
 आल्पाः । ओउःकुस् ओउः ड्हाम्ओ मान्तापाय् मुसा परल । नीड्-
 कायःपाय् गलकायःमा काय्काय्माःत ब्राड्काय्ती मुसाकायः
 परमेस्वरइ गोततेःआकाय् । १६ बुधीपाय् ओउःकोः ड्हाम्मालो
 बुधाकुस् मुतेःनै त खेःया ओउः बुधाकायः “लोने ड्हाम्ती दलतो
 स्याव्नाः” त गत हायःती चीःसा स्वायतेःचौ र । फेरी बुधापाय्
 ओउःकोः ड्हाम्मालो बुधीकुस् मुतेःनै त खेःया ओउः बुधीकायः
 “लोने ड्हाम्ती दलतो स्याव्नाः” तमा चीःसा स्वायतेःनीली ।
 १७ गतलो परमेस्वरइ मान्ता मान्ताकायः “इत इत हायःतीलेः वाहन”
 त तोती गोततेःआकाय् ओउःतलेः वाहन । इत डाइ सबै ड्हाम्-
 ओलम्कायः स्यान्ती तोनाडःसु ।

१८ ओहाडःसैको प्रभुइ गोत्ओ बेलाहाडः यात्चाक्खे
 यहुदीलम्इ जवओ पुन् तात्ओ मुनाः त खेःया ओउःपाय् ओउःतलेः
 मुपाः । अरुखे पुन् तात्माःतो मुनाःया ओउःखे ओउःतलेः मुपाः ।
 १९ दोह् हायःती दाय्हसा ओउः पुन् तात्ओ मुनाः त खेःयामा मुल
 त खेःयामा दोह्मा दयःल । परमेस्वरइ तोओ कुरा ग्याती जाड्ह-
 सापाय् ओउःपाय् दोड् ताड्हओ कुरालेः ओउःत हायःसा परलेःनाः ।
 २० ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ गोत्ओ बेलाहाडः गतलो नीड् मुतेः-
 आकाय् ओउःतलेः मुतेःपै । २१ गोत्ओ बेलाहाडःपाय् नाड् नोकरी
 खेःतेःतो त खेःया च्याडःमाःत मुअ एत मुसापाय् मुतेःपाः । नाड्इ

नोकरी काम् फेसा दोःतेःनाः त खेःया ओउः बेलाहाडःलेः ओउः काम् फेउ । २२ सुसुखे प्रभुइ गोत्ओहाडः नोकरी मुनै ओउःपाय् प्रभुकोः मीक्हाडः नोकरी खेःमालो मान्ता मुनै । फेरी सुसुखे गोत्ओ बेलाहाडः नोकरी खेःइली ओउःपाय् खीस्कोः नोकरी स्यावनै । २३ नीड्पाय् रेवओसै ल्हाड्ती दलताक्साकायः प्रभु खीसलेः बयःओ खेःतो ओउःत भयान्ते मान्ताइ जाड्हओ ऐन्कोः नोकरी स्यावलाम् । २४ लौ उया पुःचोड् हौचोड्य परमेस्वरइ गोत्ओहाडः गतलोतेः मुतेःआकाय् ओउःतलेः परमेस्वरकोः काम् जाड्हती मुतेःपै ।

२५ लौ बीहा जाड्हधाड्मालोलमकायः प्रभुसै दोःओ कुरापाय् नाःडल । डाकायःपाय् प्रभुइ योनःती भयान्ते द्याह् डाइ तोओ कुरा ड्हाम्सीःओलेः स्याव्नाः । २६ तेन्छ्याड्कोः लीहओ गोरःसा बेलाहाडः गतलो यात्चाक् मुनाः ओउःतलेः मुसा पेनाः त ताःनाडः । २७ नाड्कोः बुधी मुनाः त खेःया ओउःकायः फेसा बोडःतेःचौ नाड्कोः बुधी नाःल त खेःया बुधीकायः बोडःतेःचौ । २८ ओउःत हायःसा पेसापाय् पेलेःनाः नाड्इ मोमःचोः वानःतेःनौ त खेःया ओउःपाय् रेवओ काम् खेःल । फेरी मोमःचोःपाय् गोय्चोःकुस् पाय्हसा ओउःमा रेवतो काम् खेःल । तेन्छ्याड्पाय् ल्हाव्ह-
दैबाड्हाडः नीस् पय्क्चाःपाय् आन लीहतो स्याव्नाःच ओउःत लीहसीःओ नीड्कःताड् “वाड्लाम्” त दाय्हती डाइ इतलेः गानाक्ती तोनेःआलाड्स । २९ लौ पुःचोड् हौचोड्य डाइ तोओ कुरापाय् इलेःआः । द्याह्पाय् नाःतो दीन् मुधाड्ल ओउःत खेःओ द्याह्हाडःसै बुधी नाःओ मान्तापाय् बुधी नाःमालो मान्तालो लेखा मुतेःपै । ३० क्रेस्ओ मान्तामा क्रेस्मालो मान्तालो लेखा मुतेःपै चोडाय्ओ मान्तामा चोडाय्मालो मान्तालो लेखा मुतेःपै । चीस् लेःओ मान्तामा ओउः चीस् लेःमालो मान्तालो लेखा मुतेःपै । ३१ फेरी ल्हाव्हदैबाड्हाडः काम् जाड्हओ मान्तामा ओहाडः काम् जाड्हमालो मान्तालो लेखा मुतेःपै दोह् हायःती दाय्हसा तेन्छ्याड्कोः ल्हाव्हदैबाड्पाय् नाःतो दीन्कायः मुधाड्ल म्हीतखेःनाः । ३२ नीड् च्याडःमाःत मुसा डा भाक्नाडः । बुधी नाःमालो मान्ताखेइ प्रभुकायः मोताक्सा थेडा प्रभुकोः काम् जाड्हसा

बोडःनानी ३३-३४ बुधी नाःओ मान्ताखेइ लयःकोः बुधीकायः
 मोताक्साकायः ल्हाव्हदैबाड्कोः काम्लम् जाड्हसा बोडःनानी
 ओउःकोः ल्हुड् केड्तो मुनाः । फेरी बुधा नाःमालो मोमःचोःखेइ
 प्रभुकायः मोताक्सा थेडा ओउःकोः काम् ह जाड्हती आड्मा
 ल्हुड्मा छय्दतो मुसा बोडःनानी । बुधा नाःओ मोमःचोःखेइ लयः-
 कोः बुधा मोताक्साकायः ल्हाव्हदैबाड्कोः काम् जाड्हसा बोडः-
 नानी । ३५ इ कुरा नीड्इ पेतो चीःसाकायः तोनेःनाड्स हुकुम् बयःओ
 खेःडल । ओहाडःसैको नीड्इ त्याक्ओ कुरा चीःती ल्हुड् केड्माःत
 मुती प्रभुकोः काम् जाड्हसा खाय्तेःनानी । ३६ ओहाडःसैको
 सुखेकोः धयःओ मोमःचोः मुनाः ओउः मोमःचोःकोः ओह् प्ल्याय्ओ
 त खेःया “लौ इपाय् डाकुस् पाय्हसा खेःतो” त म्हरती ओउः
 मोमःचोः वानःपौ ओउःत हायःसा रेव्ओ काम् खेःल । ३७ अरु
 मान्ताखे ओउःकायः धयःती गम्ओ मोमःचोःपाय् “वानःसा परल” त
 दाय्हती ल्हुड्हाडः ग्रमःत मुसा खाय्नी त खेःया ओउःइमा पेतो
 हायःआकान् बा । ३८ सुसुइ बुधी वानःनानी ओउःखेइ पेतो हायः-
 नीतो सुसु बुधी वानःमालो मुनाः ओउःखे न्हाड्तोलेः पेतो हायः-
 नानी । ३९ बुधा सीधाड्माखाहाडः बुधीइ ओउःकायः फेसा स्याव्ल
 ओउःकोः बुधा सीआ त खेःया ओउः मोमःचोःपाय् अरु गोय्चोःकुस्
 पाय्हसा स्यावसापाय् स्यावतो ओउः गोय्चोः प्रभुकायः ड्हाम्ओ
 मान्ता ह स्यावनाः । ४० फेरी ओउः मोमःचोःपाय् एकान् मुसा
 न्हाड्तोलेः पेनाः त डाइ तोनेःनाड्स ओहाडःसै परमेस्वरकोः
 ग्वालामःइमा ओउःतलेः तोतेःनै त ताःनाडः ।

८ १ द्यव्ताकायः ल्हाओ जेःगाकोः कुरा डाइ द्याह् तोनेः-
 नाड्स । “डीइ सबैपाय् व्हाय्ओ ल्हुड् दोःआतय्ही” त
 चीःनाःतय्हनी । एत चीःसापाय् चीःनाःतय्ही ओउःत चीःओ
 मान्ताखेइ लयःकायःलेः ताड्हताक्सा बोडःनानी । राप्ओ ल्हुड्
 नाःओ मान्ताखेइ अरुकायःलेः पेतो स्याव्ताक्नानी । २ सुसुइ “लौ
 डाइ व्हाय्तोलेः चीःनाडः” त ताःचाःइसी ओउःपाय् दोड् पेओ
 कुराकायः दोह्मा चीःधाड्नीली । ३ सुसुखेइ परमेस्वरकायः राप्नानी
 ओउःकायःलेः परमेस्वरइ तय्हआथास । ४ ओहाडःसैको

द्यवताकायः ल्हाओ चीस् जेःओ कुराकायः इतलेः तोनेःनाड्स ।
 द्यवतालम्पाय् दोह्मा खेःइली यातैज्याड् परमेस्वर भुड्आले मुनाः
 त चीःनाःतय्हनी । ५ लाड्काहाडःमा ल्हाण्हदैबाड्हाडःमा द्यव-
 तालम् प्रभुलम् “नाःतोलेः मुनै” त अरुखे दाय्हइतो ६ “यातैज्योः
 डीकोः परमेस्वर आपा ह मुनाः” त डीखेइ चीःनाःतय्हनी । ओउः-
 इपाय् जुदालेः जाड्हआकान् ओउःकायः डी मुनाःतय्हनी । डीकोः
 प्रभुमा यातैज्योः येसु खीसलेः खेःजेःनाः बा । ओउःकुसइ परमेस्वरइ
 जुदालेः जाड्हआकान् ओउःकःसै रौ जीडः दोःनाःतय्हनी । ७ एत
 डीखेइ चीःनाःतय्हनी यातनीसचाक् ड्हाम्ओलम्खेइ ओउः कुरा
 पेतो चीःधाड्नीली । ओउःमयःइ द्यवताकायः ल्हाओ जेःगाकायः
 “इपाय् द्यवताकोः जेःगा” त म्हरती सोकारमाःत जेःती मुधाड्ने ।
 दोह् पेलेःनाः दोह् दोह् पेल त पेतो चीःमाःत भयान्ते ओउःमयःइ
 द्यवताकायः ल्हाओ जेःगा जेःओ बेलाहाडः “डा क्रीसीःतो स्याव-
 नाडः” त ब्रःतीलेः म्हरनै । ८ डीकोः जेःगा जेःओपाय् परमेस्वर-
 कायः मोताक्साकायः खेःल । जेःसायामा पेतो खेःलेःल जेःमाः-
 सायामा पेमालो खेःलेःल बा । ९ एतलेः नीड्इ चीःती दोह् खेःयामा
 सोकार्तोलेः जेःसा खायतेःनीतो ती नीड्कःहाडः अरु पेतो चीः-
 धाड्मालो मान्तालम् मुनै त भयान्ते ओउःमयःकायः ल्हुड् ब्रःतेः-
 ताक्तेःचानी । १० दोह् हायःती दाय्हसा नाड् पेतो चीःओ
 मान्ताखेइ मन्दीरहाडः द्यवताकायः ल्हाओ जेःगा जेःओपाय् यात्-
 चाक् पेतो चीःधाड्मालो मान्ताखेइ च्यवःतेःआ त खेःया ओउःइमा
 नाड् चीःओ मान्ताकोः काम् तेःती द्यवताकायः ल्हाओ जेःगा
 जेःनौ यादो । ११ जेःआक्तीको ओउः मान्तापाय् “लौ डाइ पेमालो
 जाड्हआलाडः” त म्हरती वाय्तो स्यावनाः यादो । ओउः मान्ता
 दलताक्साकायःमा बुरु खीसलेः सीओ खेःतो १२ एतलेः नीड्कोः
 ड्हाम्ओ हौचोड्कायः ल्हुड् ब्रःताक्ती ओउःमयःकोः ल्हुड् घ्युम्-
 ताक्ती भयान्ते नाड्इ खीसकोः काम्मा रेवतेःताक्तेःनानी
 १३ ओउःत खेःया डाकोः जेःगा जेःओपाय् अरु ड्हाम्ओ हौचोड्-
 कायः ब्रःताक्चाःथास त खेःया लौ ओउः खालकोः जेःगा डाइ
 लयः सीधाड्माखाहाडः गलमा जेःडल ।

६ १ डापाय् ऐन् फेओ मान्ता लेःआः ड मार । डीकोः प्रभु
 येसु खीसलेः च्यवःती डापाय् ओउःकोः छ्युड्हती ल्होक्ओ
 मान्ता लेःआः ड । ल्होक्आक्तीको नीड्कःताड् आल्ती येसुकोः
 पेओ कुरा तोआक्तीको नीड्इलेःतेः ड्हाम्तेःआकानी । २ डापाय्
 प्रभु खीसइलेः छ्युड्हती ल्होक्ओ मान्ता एत यात्नीस् मान्ताइ
 ताःनीली यादो । ओउःमयःखेइ एत ताःनीतो नीड्खेइ डाकायःपाय्
 “प्रभुइ ल्होक्ओ मान्ता लेःआः” त चीःतेःनानी मार दोह् हायःती
 दाय्हसा प्रभुइ डाकायः नीड्कःहाडः ल्होक्आक्तीको नीड्इ ड्हाम्-
 तेःआकानी । ओउःत भ्यान्ते डापाय् “खीसइ ल्होक्ओ मान्ता” त
 चीःसा खाय्ओ लेःआः । ३ डाकायः गालतुम्ती नोःओलम्कः डा
 एतलेः त्याड्नाडः ४ डाकोः काम् जाड्हभ्याड्कायः जेःगा तुड्गा
 दोःसा त्याक्लेःनाः मार । ५ डाइ अरु खीसइ छ्युड्हती ल्होक्-
 ओमयःलो लेखा ड्हाम्ओ मोमःचोः वानःसा दोःनाडः मार । प्रभु
 येसुकोः हीचोड्इमा पत्रुसइमा ओउःत हायःनानी बा । ६ डामा
 बरनाबास्मा नीची नीस्चाक् भुड्आले काम् जाड्हती लयः भेलाड्
 भेसा खेःडचतोया । ७ खेःल सीपाहीलम्इमा लःलयःकायः भेसा
 गलमा परइली ओउःमयःकायः ज्याला दोःलेःनै । फेरी राड् सुक्ओ
 मान्तामा ओउः राड्सै दोःओ सायःपाय् जेःसा दोःनाः स्याः नाःओ
 मान्तामा लयःकोः स्याःकोः दुत् तुड्सा दोःलेःनाः मार । ८ इ डाइ
 तोओ कुरापाय् मान्ताइ तोओ ह खेःल परमेस्वरकोः ऐन्हाडःमा
 तोओलेः मुनाः । ९ “गहुड् लैती वाह्ओ स्याःकायः मौला ल्हुप-
 लाम्” त मोसाकोः ऐन्हाडः लेखती मुनाः । इ कुरापाय् स्याःकोः
 कुरा ह खेःल १० डीकायः लेखओ लेःआः बा । ओहाडःसैको ओउः
 राड् याव्ओ मान्ताइमा “लोने आम्ह् दोःलेःनाडः” त आसती म्हरती
 राड् याव्पानी । फेरी ओउः सायः राःओ मान्ताइमा “लौ डा द्याह्
 आम्ह् दोःआलाडः बा” त म्हरती आसती राःपानी । ११ डीइपाय्
 नीड्कःहाडः परमेस्वरकोः कुरा वारआलाडःसु ओउःत भ्यान्ते डीइ
 काम् जाड्हभ्याड्कायः नीड्कःसै थोक्लम् त्याक्सा स्याव्नाः
 मार । १२ अरुलम्इ नीड्कःसै त्याक्सा दोःनै ओउःत खेःओ डीइ
 त्याक्सा न्हाड्तोलेः स्याव्नाः । स्याव्सापाय् स्याव्लेःनाः खीसकोः

पेओ कुरा थोल्हती तोसाकायः डीइ लीहसीःओ गोरःती डीकोः
 काम् जाड्हभ्याड्कोः त्याक्धाड्उसुलु । १३ परमेस्वरकोः मन्दीर-
 हाडः काम् जाड्हओलम् मन्दीरहाडः ल्हाओ चीस् त्याक्ती जेः-
 नानी । फेरी ओहाडःकोः बेदीहाडः काम् जाड्हओलम्इमा बेदीहाडः
 गम्ओ जेःगाकोः जेःनाःनी एत नीड्इ चीःतेःनानी माःर । १४ एतलेः
 “परमेस्वरकोः समचार थोल्हती तोओलम्इ ओउः काम् जाड्ह-
 भ्याड्कोः जेःसा दोःपै” त प्रभुइमा तोआकान् । १५ ओउःतलेः
 तोओ लेःआः डाइ काम् जाड्हभ्याड्कोः दोह्मा त्याक्माडल
 “प्रभुइ तोओ काम् जाड्हभ्याड्कोः डाकायः नीड्इ बयःसा खेःतो”
 त दाय्हती तोसाकायः लेखमाडल दोह् हायःती दाय्हसा एत हायः-
 ओसै डा “सीसालेः पेआनाः” त म्हरनाडः । फेरी “जाड्हभ्याड्कोः
 दोःसाकायः डाइ प्रभुकोः काम्पाय् गलमा जाड्हडल” त डाःती
 तोलेःनाडः “ओउःपाय् आहे तोओ लेःआः” त सुइमा तोसा खाय्-
 नीली । १६ परमेस्वरकोः पेओ समचार थोल्हती तोओ काम्
 जाड्हसाकायः डा लयःकोः नेहरो ओरताक्सा खाय्डल दोह्
 हायःती दाय्हसा ओउः काम्पाय् परमेस्वरइलेः बयःआताडः ।
 ओउःत भयान्ते डाइ जाड्हसालेः खेःनाडः बा जाड्हडल त खेःया
 डा जुगाड् पेमालो स्याव्आनाडः । १७ ओउः काम्पाय् डाइ लयः
 भाक्ती जाड्हओ त खेःया डा ज्याला त्याक्सा स्याव्ओ खेःतो
 ओउःपाय् खेःल परमेस्वरइलेः बयःओआः त भयान्ते ओउः काम्
 जाड्हनाडः बा । १८ ओउःत भयान्ते डाकोः काम् जाड्हभ्याड्कोः
 दोह्लो दाय्हसा डाइ दोःसा खेःओ पैसा त्याक्माःतलेः खीस्कोः
 पेओ समचार थोल्हती सोह्कायः तोसा खाय्नाडः ओउःलेः डाकोः
 जाड्हभ्याड्कोःआः ।

१९ मान्ताकःहाडः डाकोः मालीक्पाय् नाःबाय्ल खीस्कोः
 कुरा ड्हाम्ताक्साकायः डाइ सबैकोः नोकरीलेः स्याव्नाडः ।
 २० यहुदीलम्कःहाडः मुतोक्हाडः ओउःमयःकायः ड्हाम्ताक्-
 साकायः डापाय् यहुदीलो लेखा स्याव्मानाडः । डापाय् ऐन् जवओ
 मान्तापाय् खेःडल मोसाकोः ऐन् जवती जाड्हओलम्कःताड् मुतोक्-
 हाडः ओउःमयःकायः ड्हाम्ताक्साकायः डाइ ओउःमयःलो लेखा

जाड्हमानाडः । २१ ओउः ऐन् चीःमालोलम्कःताड् मुतोक्हाडः
ओउःमयःकायः ड्हाम्ताक्साकायः डा ऐन् चीःमालो मान्तालो
लेखालेः स्याव्नाडः । स्याव्सापाय् स्याव्नाडः परमेस्वरकायः डाइ
ख्रीस्कोः ऐन् जाड्हनाडः । २२ फेरी ओउः ग्रमःत ड्हाम्धाड्-
मालोलम् पेतो ड्हाम्ताक्साकायः डा ग्रमःत ड्हाम्धाड्मालो
मान्तालो लेखा स्याव्नाडः । माः रैस यातनीस्चाक् दल्ताक्साकायः
डा सबैकायः दोह् खेःयामा स्याव्सामा ग्यालेःनाडः दोह् खेःयामा
जाड्हसामा ग्यालेःनाडः । २३ इत हायःओ डाइ परमेस्वरकोः पेओ
समचार थोल्हती तोसाकायः जाड्हलेःनाडः ओहाडःसैको डामा
अरुकुस् पेतो स्याव्सा दोःनाडः । २४ तन्ती खेलओ मान्तालम्पाय्
सबै तन्नै यात्चाक् ह जीतनाः ओउःकायःपाय् रोकोः माला बयःओ
लेःआः एत नीड्इ चीःतेःनानी । ओउःत खेःओ नीड्पाय् तन्ती
खेलओ मान्तालम्लो लेखालेः परमेस्वरकोः काम् पेतो त्युस्तीलेः
जाड्हती ओउःइ बयःओ काम् जाड्हभ्याड्कोः त्याक्सा बोडःनु ।
२५ सुसुखे जीतसा बोडःनानी ओउःपाय् गलमा लीड्हाय्मामाःत
यातैज्योः ल्हुड् स्याव्ती वाहनै । एतलेः वाहलेःनै ओउः तन्ती
खेलओ मान्तालम्खे भयोम्हती वाय्सा रोकोः माला ह दोःनै डीखे
गलमा द्योक्मालो जीडः दोःनाःतय्ही । २६-२७ ओउःत खेःओ
परमेस्वरकःसै दोःसाकायः डा पेतो लीड्हाय्मामाःत वाहती लयःकोः
ल्हुड्कोः पेमालो कुरा जाड्हडल । जाड्हनाडः त खेःया डाइ
परमेस्वरकोः पेओ समचार अरुखेकायः थोल्हती तोतोक्हाडः डाखे
वाय्तो स्याव्चाडः यादो ।

१० १ लौ पुःचोड् हौचोड्य इत नीड्इ चीःसा खेःतो ।
डीकोः आय्कानः तोकानःलम् मोसाकुस् मीस्त्रा देस्सै
ज्याल्ओ बेलाहाडः परमेस्वरइ ल्होक्ओ मुस्कोः अम्रवःहाडः
वाहती ओउः ताड्हओ तीःपाय् सबै त्यात्आकाय् । २ ओउःत
मुस्हाडःमा तीःहाडःमा वाहती मोसाकोः बाप्तीस्मालो लेखा सबै
त्याक्आथास । ३ ओउःकुस् सबैइ यातैज्योः परमेस्वरकोः जेःगामा
जेःमाआकानी ४ ओउःकोः यातैज्योः तुड्गामा तुड्माआकानी ।
तुड्ओ बेलाहाडःपाय् परमेस्वरइ बाड्सै ग्ल्युड्हताक्ओ तीःलेः

तुङ्नीतो ओउःमयःकुस् वाहओ परमेस्वरकोः बाङ्पाय् स्त्रीसलेः स्वेः-
तो । ५ परमेस्वरकोः जेःगा तुङ्गा सबैइ जेःआक्नीतो आन नाःतो
मान्तालम् ल्हुङ्हाडः रेवओ कुरा मोह्हायती भयान्ते ओउःमयःकः
परमेस्वर ल्हुङ् मल्हतो स्यावती ओउःमयःकायः याक्गारस्त्रीः-
मालोहाडः सीताक्ती वाय्आकान् । ६ इ कुरापाय् डीकायः स्यान्-
साकायः मुलेःनाः । ओउःमयःलो लेखालेः रेवओ चीसलम्
ल्हुङ्हाडः मोह्हायसा स्यावल त डीकायः स्यान्नाःतय्ही ७ फेरी
ओउःमयःलो लेखालेः द्यव्तालम्कायः स्यवसा स्यावल । ओउः
मोसाकुस् वाहओलम्कायः “ओउःमयःइ न्यासती जेःती तुङ्ती द्यव-
ताकायः जात्र जाङ्हआकानी” त दाय्हओ आखरःहाडः लेखती
मुनाः ८ फेरी ल्हास्या काम् जाङ्हती वाहलाम् । कोय् मोसाकुस्
वाहओलम्इ इतलेः जात्र जाङ्हती मोमःचोःलम्कुस् केःलनःती
ल्हास्या काम् जाङ्हती वाहओ त भयान्ते यात् दीन्हाडः तेइस्
हजार् मान्तालम् सीआकाय् । ९ फेरी ओउः मोसाकुस् वाहओलम्लो
लेखा प्रभुकोः ल्हुङ्तुक् कुःती योलाम् ओउः मोसाकुस् वाहओलम्इ
एत हायःआक्तीको कोय् मान्तालम् रुइ नेःती सीआकाय् । १० फेरी
ओउः मान्तालम्लो लेखालेः य्हवःलाम् ओउःत हायःआक्तीको
कोय् य्हवःओ मान्तालम्कायः परमेस्वरकोः लाङ्कासै सातताक्सा
ल्होक्ओमयःइ सात्आथास । ११ इ कुरालम्पाय् मान्ताकायः
गानाक्ती स्यान्सा थेडालेः स्याव्आ । ओहाडःसै डीइ पहती चीः-
ताक्साकायः इ कुरालम् परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखओ स्वेःतो
दोह् हायःती दाय्हसा डी ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः द्युम्स्वेःओ बेलाहाडः
दाह्खयःनाःतय्ही । १२ ओउःत भयान्ते सुसु “लौ डा पेतो ग्रमःत
मुनाडः” त ताःतेःचै ओउःपाय् घीःती मुसाआः । नीङ् घीःती मुतेः-
इली त स्वेःया वाय्तोतेः स्याव्तेःचनै । १३ नीङ्कायःपाय् “गुच्युक्
पेतोलेः ड्हाम्नानी” त वेलःती योसाकायः लीहओ गोरःसा स्वेःतेःनै
नीङ्कोः लीहओपाय् अरु मान्ताकोः लीहओसै पेमालो स्वेःल ।
लीहसीःओ वाङ्सापाय् वाङ्लेःनाः परमेस्वरपाय् जुगाङ् ड्हाम्-
सीःओ लेःआः । ओउःइ तोती गम्ओ कुरा जाङ्हती ओउःइ
लोत्सा स्वाय्मालो लीहओ बयःतेःइली । फेरी लीहओ वाङ्तोकाडः

ओउःइ नीङ्कायः ग्रमःत मुताक्तेःनै ओहाडःसै नीङ्इ गोरःसा स्वाय-
तेःनानी ।

१४ लौ डाइ राप्ओ हौचोङ् पुःचोङ् य द्यव्ता मुरतीलम्-
कायः स्यवओ काम् फेनु दा । १५ नीङ्इपाय् व्हाय्तोलेः चीःतेःनानी
ओउःत भयान्ते डाकोः कुरा चीःतीलेः सायःनु दा । १६ प्रभुकोः
भोसहाडः परमेस्वरकायः “च्युता” त तोती ओउःकोः तुङ्गा तुङ्नाः-
तय्ही । ओउःत तुङ्तोक्हाडः डी “लौ डीकायःपाय् स्त्रीस्कोः वयः
बयःओ लेःआः” त दाय्हीती थोप्ती ब्राडःतीलेः तुङ्नाःतय्ही ।
ओहाडःसैको ओउः फन्हीती जेःओ लाङ् डीइ “लौ डीकायःपाय्
स्त्रीस्कोः आङ् बयःओ लेःआः” त दाय्हीतीमा थोप्ती ब्राडःतीलेः
जेःनाःतय्ही । १७ यात्केरः लाङ्मा डी नाःतोलम्कायः सबै थोपनाः-
तय्ही ओउःत स्वेःओ डी यातैज्योः आङ्लो लेखा मुनाःतय्ही ।
१८ इस्राएली मान्तालम्कःगन परमेस्वरकायः ल्हाओ जेःगा
जेःओलम्इ ब्राडःतीलेः परमेस्वरकायः स्यवनानी । १९ इत दाय्हीती
दोह्त् तोनेःनाङ्स दाय्हसा मुरतीलम्मा ओउःमयःकायः ल्हाओ
जेःगामा दोह्मा स्वेःबाय्ल । २० ओउःपाय् दोह्मा स्वेःल ओउः यहुदी
स्वेःमालोलम्इ जेःगा ल्हातोक्हाडः परमेस्वरकायः स्वेःल द्यव्तालम्-
कायः ल्हानानी त तोनेःनाङ्स । फेरी लान्लम्कुस् ब्राङ्काय्ती मुसा
स्याव्ल त दाय्हीतीमा तोनेःनाङ्स । २१ प्रभुकोः तुङ्गामा लान्कोः
तुङ्गामा नीसज्योः तुङ्सा स्वाय्तेःनीली । फेरी प्रभुकोः जेःगामा
लान्कोः जेःगामा ओउः नीसैज्योः जेःसा स्वाय्तेःनीली । २२ डीइ
ओउःत हायःनाःतय्ही त स्वेःया परमेस्वरकोः ल्हुङ् मल्हताकनाः-
तय्ही फेरी डीपाय् ओउःकोः न्युम्हताक्ओसै बेत्सा स्वाय्तय्हीनीली ।

२३ “लौ सबै कुरा डीकायः स्यावनाः” ततेः दाय्हतेःनै ।
माः ओउःत दाय्हओ दोङ् कुरा लेःआः बुरु सबै कुरा जाङ्हसा
पेलेःनाः स्वेःल अरुकायः लव्हसा स्वेःल । २४ लयःकोः कुरा भुङ्-
आले ल्हुङ्हाडः त्युम्हतेःचानी अरुकायः “डाइ गत हायःती लव्हती
बयःचाडः” त म्हरती ओउःत जाङ्हसा बोडःनु । २५ बजारहाडः
लेःओ थोक्लम्पाय् दोह्कायःमा व्हत्माःत ल्हुङ् सोकारतो जेःनु
२६ दोह् हायःती दाय्हसा “ल्हाव्हदैबाङ्मा सबै ओहाडः नाःओ

थोक्लममा परमेस्वरकोः लेःआः बा” त परमेस्वरकोः आस्वरःहाडः लेखती मुनाः । २७ फेरी ड्हाममालो मान्ताकोः कीमताड् आल्-
 तोक्हाडः नीड् जेःसा भाक्तेःनै त खेःया ओउःइ बयःओ जेःगा
 दोह्कायःमा व्हत्माःत सोकारतो जेःनु दा । २८ ओउःत हायःसा
 स्यावतो सुलाडःइ “इ जेःगापाय् द्यव्ताकायः ल्हाओआः” त
 दाय्हती तोतेःनै त खेःया ओउः मान्ता ब्रःताक्माःसाकायः ओउः
 जेःगा जेःलाम् । २९ नीड्खेइ “सबै थोक् जेःसा स्यावनाः” त चीः-
 सापाय् चीःतेःनानी ओउः मान्ताखेइपाय् पेतो चीःमाःत भ्यान्ते ओउः
 जेःगा जेःलाम् । एत सायःती “अरुखेइ कुरा पेतो चीःमाःत भ्यान्ते
 डाखेपाय् चीःओ मान्तालेः दोह् हायःती जेःसा खाय्डल” त दाय्हती
 यात्नीस्चाक्इ व्हत्नै यादो । ३० फेरी “परमेस्वरइ डीकायः जेःसा
 ताक्आतय्ही ओउःत खेःया डीइ परमेस्वरकायः ‘च्युता’ त तोती
 जेःतोक्हाडः अरुइ दोह् हायःती डीकायः पेमालो तोचाःतय्ही” त
 दाय्हओमा दाय्हनै यादो । डापाय् इत त्याड्नाडः ३१ “जेःधारनामा
 तुड्धारनामा दोह् खेःयाकायःमा परमेस्वर ताड्हताक्साकायः
 जाड्हनु दा” त दाय्हती तोनाडः । ३२ ओहाडःसै यहुदीलम्कायःमा
 यहुदी खेःमालोलम्कायःमा ड्हामओलम्कायःमा सबै सुकायःमा ब्रः-
 ताक्लाम् । ३३ डालो लेखालेः लयःकोः कुरा बोडःमाःत सबैकायः
 गलमा मोताक्ती ओउःमयःकायः दल्ताक्सा बोडःनु ।

११

१ डाइ खीस्कोः काम् तेःती जाड्हनाडः नीड्इमा डालो
 लेखालेः ओउःकोः काम् तेःती जाड्हनु दा ।

२ डाकायः गीलती डाइ तोओ कुरापाय् डाइ स्यान्ओलो
 लेखालेः नीड्इ म्हेःमाःत सबै जाड्हतेःनानी ओउःत डाइ लुड्तीलेः
 तोनेःनाड्स । ३ ओउःत हायःसा स्यावनाः यात्ज्याड् अरु कुरा तोसा
 खेःनेःनाड्स । सबै गोय्चोःकोः हुकुम् बयःसाचाक् खीस् लेःआः सबै
 मोमःचोःकोः हुकुम् बयःसाचाक्पाय् गोय्चोः लेःआः फेरी खीस्कोः
 हुकुम् बयःसापाय् परमेस्वरलेः खेःनाः । ४ परमेस्वरकायः तेती तोओ
 मान्तामा ओउःकोः कुरा छ्यानःती तोओ मान्तामा तालाड् खुप्माःत
 तोसा खेःतो । सुसु गोय्चोः तालाड् खुप्ती तोचानानी ओउःइलेः
 खीस्कायः ड्हाममालो मान्तालो लेखा मीताक्तो जाड्हनानी ।

५ फेरी परमेस्वरकायः तेती तोओ मोमःचोःमा ओउःकोः कुरा
 छ्यानःती तोओ मोमःचोःमा तालाड् खुपमाःत मुनै त खेःया लयःकोः
 बुधाकायः मीताकनाःथास । ओउः मोमःचोःपाय् अह्सीःओ म्याड्
 खुरती वाय्ओ मोमःचोःलो लेखा लेःआः । ६ ओउःत भ्यान्ते मोमः-
 चोःपाय् तालाड् खुपमाःत मुनै त खेःया ओउःकायः म्याड् खुरपाः-
 थास । खेःल म्याड् खुरती वाय्सा स्याव्ल त खेःया मोमःचोःखेपाय्
 तालाड् खुपती मुपै । ७ गोय्चोःखे तालाड् खुपसा स्याव्ल दोह
 हायःती दाय्हसा ओउःइखे “परमेस्वरलेः गतलो” त छ्यानःती ओउः-
 कायः ताड्हताकमानौ । मोमःचोःलम्खेइ गोय्चोःकायः ताड्हताक-
 नानी । ८ ओउः ड्हा थाती मुओ गोय्चोः मोमःचोःकःसै जाड्हओ
 खेःल मोमःचोःखे ओउः गोय्चोःकःसै ड्हापाय् जाड्हओ खेःतो ।
 ९ फेरी गोय्चोःपाय् मोमःचोःकायः जाड्हओ खेःल मोमःचोःखे
 गोय्चोःकायः जाड्हओ लेःआः । १० एत स्याव्आ त खेःया
 परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयःकायः छ्यानःसाकायः मोमः-
 चोःलम्पाय् तालाड् खुपती मुसा खेःइतो । ११ एत हायःसा खेःतो
 डीइ प्रभुकोः मान्ता स्याव्ती वाहतोक्हाडः गोय्चोःकायःमा मोमः-
 चोः परनाः फेरी मोमःचोःकायःमा गोय्चोः परनाः । १२ दोह हायःती
 दाय्हसा ओउः ड्हाकोः मोमःचोःपाय् गोय्चोःकःसै वाड्आ लोनेकोः
 गोय्चोःलम् मोमःचोःकःसै वाड्ने फेरी सबैकोः मुलदुडः परमेस्वर
 लेःआः ।

१३ गततेः म्हरतेःनै । परमेस्वरकः तेती तोतोक्हाडः मोमः-
 चोःलम् तालाड् खुपमाःत मुसा स्याव्ल माःर । १४ माः रैस गोय्-
 चोःखे ग्याड्ओ म्याड् मुसा अह्सीःतो त नीड्इ लयःकोः ल्हुड्हाडः
 चीःतेःनानी । १५ मोमःचोःखे ग्याड्ओ म्याड् मुसा पेलेःनाः । ओउः-
 कोः म्याड् मोमःचोःकायः पेटाकनाःथास दोह हायःती दाय्हसा
 म्याड्पाय् मोमःचोःकोः तालाड् खुपसाकायः बयःओआः । १६ एत
 डाइ तोनेःनाड्स डाकोः कुरा यातनीसइ सायःसा ग्याइली त खेःया
 लौ डीइमा सबै खीसकोः ड्हाम्ओलम्इमा अरु दोह्मा जवडुसुलु ।

१७ यातैज्योः अरु कुराकायः डाइ लुड्ती तोनेःनाड्सल ।
 हुम्ती वाड्ओ बेलाहाडः नीड्इ पेतो हायःओ खेःल पेमालो

हायःतेःनीली १८ दोह् हायःती दाय्हसा नीड् वेड्काय्ती मुतेःनै त
 सायःआलाडः फेरी ओउः कुरापाय् माःलेः यादो त म्हर्गार-
 आलाडः । १९ ओउःत वेड्काय्ओपाय् स्याव्सा खेःसापाय्
 खेःलेःनाः दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकायः प्रोताक्ओलम्
 “सुलो” त छ्यानःसाकायः अरुकःसै एत वेड्काय्सा खेःतो यादो ।
 २० ओहाडःसैको यातै थाव्हाडः हुमती वाड्ओहाडः नीड् प्रभुकोः
 भोस् पेतो जेःसाकायः वाड्तेःइली २१ दोह् हायःती दाय्हसा
 जेःतोक्हाडः नीड् लःलयःकायः जेःतेःनाःइसी ह । यात्चाक्इ
 अरुकःसै इहा जेःतेःनानी यात्नीस् अरुखे योड्काय्ती मुनै अरुखे
 डोती मुनै । २२ दोड्सीलेः जेःसा तुड्साकायः नीड्कोः लयःकोः
 कीम्हाडः स्याव्नाः माःर । नीड्इपाय् खीस्कोः मान्तालम् मीतो
 च्यवःती ओउः नाःतो नाःमालोलम्कायः रास्तेःताक्तेःनानी । एत
 हायःसाकायः डाइ नीड्कायः लुड्ती तोसा स्वाय्डल जान्तीलेः
 तोनेःनेःनाड्स बा ।

२३ डाइ नीड्कायः स्यान्ओ कुरा परमेस्वरइलेः बयः-
 आताडः । ओउः कुरापाय् इलेःआः । प्रभु येसुकायः सात्लाड्
 दाक्सा खेःओ दीन्कोः द्याह्मयःलोहाडःलेः ओउःइ लाड् रोत्ती
 २४ “च्युता” त तोआक्तीको ओउः लाड्कायः फन्हती “लौ नोह्न
 इ जेःनु दा । इपाय् डाकोः आड् लेःआः डाकोः आड्पाय् नीड्-
 कोःलेः खेःजेःनाः बा । डाकायः गीलसाकायः एतलेः हायःनु दा” त
 दाय्हती येसुलेः दाय्हआ । २५ ओहाडःसैको जेःआक्तीको ओउःइ
 धाक्सायःकोः तीः रोत्ती “लौ इ तुड्गापाय् डाकोः वयःइ दोः-
 ताक्ओ परमेस्वरकोः रौ तोती गम्ओ कुरा लेःआः बा । गल
 खेःयाकायःमा नीड्इ इतलेः तुड्तेःनानी ओउः बेलाहाडः नीड्इ एत
 हायःती डाकायः गीलनाड्स” त दाय्हतीमा दाय्हआ । २६ दोह्
 हायःती दाय्हसा गल खेःयाकायःमा इ लाड्मा जेःतेःनानी इ तुड्गामा
 तुड्मातेःनानी नीड्इ प्रभु येसुकोः वाड्धाड्माःखाहाडः ओउःकोः
 सीओ कुरा अरुलम्कायः छ्यानःती तोतेःनानी । २७ ओउःत खेःआ
 सुसुखेइलो ओउः लाड्कायःमा पेतो जेःनीली ओउः तुड्गाकायःमा
 पेतोलेः तुड्नीली ओउःइलेः प्रभुकोः आड्मा वयःकायःमा रेव्तो

हायःनानी २८ ओउःत भ्यान्ते सबै मान्तालम् लयःकोः ल्हुड्तुक् योच्युक् योआक्तीको ह प्रभुकोः लाड्मा जेःपानी ओउःकोः तुड्-गामा तुड्पानी । २९ सुसुइ म्हरमाःत जेःती तुड्ती मुचै ओउःइलेः प्रभुकोः आड्पाय् मीतो च्यवःती भ्यान्ते लयःकायः न्युम्हताक्तो थाड्ताक्चाःइसी । ३० ओउःत खेःया नीड्कःगन नाःतोलम् गुती मुतेःनै यातनीस् सीआकाय् । ३१ डी ड्हाहाडः लयःकोः ल्हुड्तुक्-कायः योसा खेःतो ओहाडःसै डीकोः ल्हुड्तुक् पेनाः त खेःया डीपाय् न्युम्हतो स्याव्सा परतय्हीली । ३२ डीपाय् ड्हाम्मालो ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालो लेखा वाय्तोलेः स्याव्सापाय् परमेस्वर भाक्ल ओउःत भ्यान्ते डीकायः स्यान्साकायः ओउःइ एतलेः न्युम्हताक्नाःतय्ही ।

३३ लौ उया पुःचोड् हौचोड्य नीड् प्रभुकोः भोस् जेःलाड् वाड्तोक्हाडः पेतो ब्राड्तीलेः जेःनु दा । ३४ यात्चाक् योड्क्राय्तो मुनाः त खेःया ओउःइपाय् लयःकोः कीम्हाडः कोस्तो जेःआक्पौ ओहाडःसै नीड् हुम्ती वाड्तोक्हाडः न्युम्हताक्तो थाड्सा काम् जाड्हतेःनीली । एतलेः तोनेःनाड्स दा डा लोने वाड्तोक्हाडः अरु कुरामा तोनेःनाड्स ।

१२ १ द्याह् पुःचोड् हौचोड्य परमेस्वरइ ड्हाम्ओलम्कायः बयःओ कुरा नीड्कायः चीःताक्सा खेःतो । २ परमेस्वर-कोः मान्ता स्याव्धाड्मालो बेलाहाडः द्यव्तालम्इ नीड्कायःपाय् ब्रःताक्ती भ्यान्ते नोःसा चीःमालो मुर्तीलम्कायः मानताक्तेः-आकानी एत नीड्इ चीःतेःनानी । ३ परमेस्वरकोः ग्वालामः दोः-आक्तीको सु खेःयामा परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःओ बेलाहाडः येसुकायः प्रनःती नोःसा खाय्नीली एत डाइ तोती चीःताक्नेःनाड्स । फेरी परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःमाःत सु खेःयामा येसुकायः “प्रभु” त मड्ड्सा खाय्नीली ।

४ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ ग्वम्लम्पाय् नाःतो लेःआः ओउः बयःओ ग्वालामःपाय् यातैज्याड् ह मुनाः । ५ फेरी प्रभुकायः जाड्हसा काम्लम्मा नाःतो लेःआः ओउः प्रभुपाय् यातैज्याड् ह मुनाः । ६ ओउः नाःतो काम्लम् जाड्हसाकायःपाय्

यातैज्योः परमेस्वरइ सबै जाड्हताक्लेःनौ । ७ सबै ड्हाम्ओलम् पेतो स्याव्ताक्साकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःपाय् मान्ता मान्ताकायः छ्यानःतोलेः बयःओआः । ८ यात्चाक्खेकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ंहाय्तो नोःसा ग्वम् बयःनौ अरुखेकायः ओउः ग्वालामः-इपाय् चीःती नोःसा ग्वम् बयःनौ । ९ अरुकायः ओउः ग्वालामःइलेः आन ड्हाम्सा ग्वम् बयःनौ अरुकायः जीक्ओलम् स्याक्ताक्सा ग्वम्लेः बयःनौ । १० फेरी अरुकायः ओउः ग्वालामःइ ग्याड्हराय् जाड्हसा ग्वम्लेः बयःनौ अरुकायः लोनेःकोः कुरा चीःती नोःसा ग्वम् बयःनौ अरुकायः लान्कायः चीःताक्सा ग्वम् बयःनौ । यात्-चाक्खेकायः ओउः ग्वालामःइ थे भासा नोःसालेः ग्वम् बयःनौ अरुखेकायः इ भासाकोः माने चीःसालेः ओउःइ ग्वम् बयःनौ । ११ इ सबै ग्वम्लम्लेः यातैज्योः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःनौ मान्ता मान्ताकायः लयः भाक्तीलेः वेःती बयःनौ बा ।

१२ यातैज्योः आड्हाइः नाःतो मुनाः तालाइ मीक् नो क्रुत् दोम् सबै यातैज्योः आड्हाइः मुनाः ओउःलो लेखा खीसलेः खेःनाः । १३ डीपाय् यहुदीकोः मान्तामा यहुदी खेःमालो मान्तामा नोकरीमा नोकरी खेःमालोलम्मा डी सबैकायः यातैज्योः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बाप्तीस्मा बयःआतय्ही बयःआक्तीको डीमा यातैज्योः स्याव्नाःतय्ही यात्ज्योः आड्लो लेखालेः । फेरी डी सबै यातैज्योः ग्वालामःपाय् तुड्सा दोःआतय्ही । १४ डी नाःतो मान्तालेः यातैज्योः आड्लो लेखा मुनाःतय्ही । १५ ओहाडःसै मान्ताकोः दोम्पाय् “लौ डापाय् क्रुत्लेः खेःडल ओउःत भयान्ते आड्कोःमा खेःडल” त दाय्ही तोयाकायः ओउःपाय् दोड् कुरालेः खेःल ओउः दोम्पाय् आड्कोः मुलेःनाः माःर । १६ फेरी नोपाय् “डा मीक्लेः खेःडल ओउःत भयान्ते आड्कोःमा खेःडल” त दाय्ही तोसाकायः ओउःमा दोड् कुरा खेःल ओउः नोपाय् आड्कोः मुलेःनाः माःर । १७ मान्ताकोः आड्पाय् मीक् ह त खेःयाकायः मान्ता गत हायःती सायःसा खाय्चौ । फेरी आड्पाय् नो ह त खेःयाकायः मान्ता गत हायःती नाम्हसा खाय्चौ । १८ खेःल आड्हाइः परमेस्वरइ दोम्मा क्रुत्मा मीक्मा नोमा सबै लयः भाक्तीलेः गम्आकान् । १९ क्रुत्

दोम् ह मुचाः त स्वेःया आङ्पाय् डोस्ल २० आङ्हाडः तालाङ् मीक्
नो नेह् क्रुत् दोम् सबै नाःतो लेःआः आङ्पाय् यातैज्याङ् ह ।
२१ यातज्योः आङ्कोः मीक्इपाय् “लौ नाङ्पाय् डाकायः दोह्मा
स्वेःल” त दाय्हती क्रुत्कायः तोसा स्याव्ल । फेरी तालाङ्इमा “लौ
नाङ्पाय् डाकायः दोह्मा स्वेःल” त दाय्हती दोम्कायः तोसा
स्याव्ल । २२ माः रैस डीकोः आङ्कोः दोह् दोह् मीओलेः स्वेःनाः
ओउःपाय् डीकायः अरुसै चाहनाः । २३ फेरी आङ्कोः दोह् दोह्
अह्सीःओ मुनाः ओउःकायः डी पेतो हायःती नाय् लावनाःतय्हइसी
ओउःत स्वेःया ओउःपाय् पेतोलेः स्याव्नै । २४ दोह् हायःती दाय्हसा
डीकोः आङ्कोः दोह् दोह् योगारसीःतो मुनाः ओउःकायः लावसा
परल । परमेस्वरइ डीकोः आङ्पाय् यातैज्योः जाङ्हती सबै ब्राङ्-
ताक्ती दोह् दोह् मीओ लेःआः ओउःपाय् ताङ्हतोलेः गम्आकान् ।
२५-२७ ओउःत हायःती भयान्ते आङ्पाय् वेन्हमाःतो मुनाः । नीङ्-
पाय् ख्रीस्कोः आङ्लो लेखा मुतेःनै ओउःत भयान्ते नीङ् लयःमयः-
कायः राप्कायसा स्वेःतेःनै । यात्चाक्खेपाय् लीहतोलेः स्याव्नाः त
स्वेःया सबै लीहतो स्याव्तेःनै अरुखे ताङ्हतो स्याव्नाः त स्वेःया सबै
ताङ्हतोलेः स्याव्तेःनै २८ ड्हाम्ओलम्कायःपाय् परमेस्वरइ मान्ता
मान्ताकायः लःलयः जोक्कोः काम् बयःआकान् । ड्हापाय् यात्-
नीस्चाक् परमेस्वरइ छ्युङ्हती ल्होक्ओ मान्ता लेःआः । ओहाडःसै
अरुखे परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयः लेःआः अरुलम् परमेस्वरकोः
कुरा स्यान्ओमयःलेः इ । ग्याङ्हराय् जाङ्हओलम् जीक्ओ मान्ता
स्याक्ताक्ओलम् लव्हती बयःओलम् अरुकायः हुकुम् बयःओलम्
थेथे भासा नोःओलम् इ सबै मुलेःनै । २९ ड्हाम्ओलम्पाय् सबैलेः
परमेस्वरइ छ्युङ्हती ल्होक्ओ मान्ता लेःआः स्वेःइली । सबै ओउः-
कोः कुरा छ्यानःओमयः कुरा स्यान्ओमयः स्वेःइली । फेरी सबैलेः
ग्याङ्हराय् काम्लम् ३० स्याक्ताक्ओ काम्लम् जाङ्हनीली । सबै
थेथे भासा नोःनीली सबै ओउः थेथे भासाकोः माने बयःसा खाय्-
ओलम् स्वेःइली माःर । ३१ ओउः अरुसै ताङ्हओ काम् जाङ्हसाकोः
ग्वम्लेः बोडःनु दा । माः ओउःमयःकायः बोडःसापाय् बोडःनु दा
यातैज्योः अरु ओउःसै पेओ काम्पाय् मुलेःनाः त तोनेःनाङ्स ।

१३

१ सुसुलो मान्ताकोः नोःराय्मा लाङ्कासै ल्होकओमयः-
कोः नोःराय्मा दाय्हचै बुरु अरुलम्कायः राप्नीली त
खेःया ओउःपाय् चेकेवेङ्कोः हाव्नयःलो लेखालेः आहेलेः दाय्हनै
बा । २ फेरी सुसुइलो परमेस्वरकोः इहा छ्यानःआक्मालो कुरा
सबैलेः जुगाङ् जोतोलेः छ्यानःसा स्वाय्चौ सुसुइलो आन पेतो
इहाम्ती भ्यान्ते दान्दाकायः न्हेडःती ल्होकसा स्वाय्चौ बुरु
अरुलम्कायः राप्नीली त खेःया ओउःपाय् दोह्मा खेःल बा ।
३ सुसुइलो लयःकोः माल्ताल्लम् सबै वीनःती ह्यात्लम्कायः जेःगा
बयःचौया लयःकोः आङ्पाय् अरुइ म्हेःहाङ् कासा ताक्चौया बुरु
अरुलम्कायः राप्नीली त खेःया ओउःपाय् दोह्मा खेःल बा ।
४ अरुकायः पेतो राप्ओ मान्तापाय् गलकायःमा सावःमामाःत
काङ्तीलेः मुनै । ओउः पेतो राप्ओ मान्तापाय् अरुकोः चीस् लइली
लयःकोः नेहरो ओरताक्ती वाहइली । ५ पेतो राप्ओ मान्तापाय्
रेव्तो अह्सीःओ जाङ्हमानीली लयःकायः म्हरमाइली ओउःपाय्
रेन्हतोलेः ल्हुङ् मल्हइली । ल्हुङ् मल्हआक्तीको रेन्हतोलेः ओउः-
कोः ल्हुङ् द्युम्तो स्याव्नाः । ६ ओउः मान्तापाय् पेमालो काम्
च्यवःती मोइली दोङ् पेओ कुरा च्यवःआक्तीको ह मोनै । ७ ओउः-
पाय् सबै गोरःती गलकायःमा फेमाःत इहाम्ती मुनै लोनेकोः पेओ
बेलाहाङ्कायः आसती ल्युङ्हती मुलेःनाः । ८ राप्सा काम्खे
गलकायःमा पेतोलेः मुनाः । परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोसा
काम्मा लोने द्योक्चानाः थेथे भासा नोःओमा लोने द्युम्चाःनाः फेरी
परमेस्वरकोः कुरा जोती चीःओमा लोने द्योक्चाःनाः । ९ तेन्छ्याङ्-
पाय् परमेस्वरकोः कुरा डीइ बल बल ह चीःमानाःतय्हनी तोमानाः-
तय्हनी १० ओउः लोने वाङ्सा खेःओ पेओ दीन्हाङ् डीइ जुदालेः
चीःनाःतय्हनी । ११ डा हौलम् मुओहाङ्पाय् हौलो लेःखा वह्क्-
माजम् चीःमाडोतो थहाय्हमाजम् तोमाडोतो डा ताङ्हओ मान्ता
स्याव्आक्तीकोपाय् ताङ्हओ मान्तालो लेखा चीःतीलेः तोनाङ्
बा । १२ तेन्छ्याङ् डीइ परमेस्वरकोः कुरा बलङ् पलङ्त च्यवःसा
स्वाय्नाःतय्हनी लोनेः डीइ पेतोलेः धेस्तो च्यवःसा स्वाय्नाःतय्हनी ।
डाइ द्याह् परमेस्वरकोः कुरा बल बल ह चीःनाङ् लोने ओउः

बेलाहाडःपाय् गुच्युक् पेतोलेः परमेस्वरइ डाकोः कुरा चीःनाःताडः
ओउःच्युक् पेतोलेः डाइमा चीःलेःनाडः । १३ द्याहपाय् इ सुमज्योः
पेओ काम् मुनै ड्हाम्सामा चोडायती ल्युड्हसामा राप्सामा इ
मुलेःनाः ओउः सुमज्योःकोः राप्साकायःलेः अरुसै ताड्हलेःनाः ।

१४

१ ओउःत भयान्ते राप्सा काम् म्हाड्ती जाड्हनु
ओहाडःसै अरु परमेस्वरइ बयःओ ग्वम्मा बोडःनु । अरुसै
परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोसा ग्वम्कायः बोडःसा पेनाः २ दोह्
हायःती दाय्हसा सुसुखेइ थेथे भासा नोःचनौ ओउःइलेः मान्ताकायः
खेःल परमेस्वरकायः भुड्आले नोःनौ अरु मान्ताइ ओउःकोः नोःराय्
चीःसा खाय्नीली । ओउः मान्तापाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती
अरुइ चीःसा खाय्मालो कुरा नोःनौ । ३ सुसुखेइ परमेस्वरकोः कुरा
छ्यानःती तोचनौ ओउःइ चीःसा खाय्ओ कुरा नोःती अरु
मान्ताकायः पेतो ड्हाम्ताक्ती वाह्ताक्ती ओउःमयःकोः ल्हुड्
धोमाय्ताक्नाःथास । ४ सुसुखेइ थेथे भासा नोःचनौ ओउःइ लयः-
कायः ह स्यान्ती पेतो स्याव्ताक्नाःस । सुसुखेइ परमेस्वरकोः कुरा
छ्यानःती तोचनौ ओउःइलेः सबै ड्हाम्ओलम्कायः पेतो स्याव्-
ताक्ती तोमानौ । ५ नीड् सबैलेः थेथे भासा नोःतेःपानी एत भाक्-
सापाय् भाक्नाडः ओउःत हायःओसै नीड् सबै परमेस्वरकोः कुरा
छ्यानःतीलेः तोतेःपानी त डा न्हाड्तोलेः भाक्नाडः । सुसुलो
परमेस्वरकोः कुरा चीःती अरुकायः छ्यानःती तोचानी ओउःइपाय्
थेथे भासा नोःओ मान्तासै ताड्हओ काम् जाड्हनानी । थेथे
भासाकोः माने बयःमाःदीक् ओउःत नोःसा ताड्हओ काम् खेःल
माने बयःदीक् ह सबै ड्हाम्ओलम्कायः पेतो स्याव्ताक्नाःथास ।
६ ओउःत भयान्ते पुःचोड् हौचोड्य नीड्कःहाडः दाह्ती वाड्च्याः-
दीड् डाइ थेथे भासा नोःसा स्याव्ल । दोह् दोह् स्याव्नाः दाय्हसा
नीड्कायः डाइ परमेस्वरकःसै दोःओ रौ कुरा स्यान्ती तोनेःनाड्स
ओउःपाय् स्याव्लेःनाः । फेरी परमेस्वरकोः कुरा चीःताक्ती छ्यानः-
लाड् स्यान्लाड् वाड्सामा स्याव्नाः । ७ बाड्सुली गोःम्हा पेतो
वेस्तो गोःल त खेःया ओउःकोः हाव्नयः सुइमा चीःसा खाय्नीली ।
८ फेरी सीपाहीकोः बीगुल्मा वेस्तो गोःल त खेःया ओउःमयःइ

“इच्युक्हाडः चीड्सा खेःतो” त चीःसा खायनीली । ६ ओउःलो लेखालेः नीड्इपाय् अरुइ चीःसा खायमालो कुरा नोःतेःनानी त खेःया नीड्कोः कुराकोः माने सुइमा चीःसा खायनीली आहेलेः नोःतेःनानी बा । १० ल्हाव्हदैबाड्हाडः नाःतो भासा मुनाः नाःतो मुर्लेःनाः सबै भासाकोः माने मुनाः । ११ यात्चाक्इ डाइ चीःमालो भासा नोःनाः-ताडः त खेःया नीची बीदेसीलो लेखा स्याव्काय्नाडःच । १२ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःसा ग्वम्लम् आनतेः बोडःतेःनानी । गाव्खेलो ड्हाम्ओलम्कायः पेतो छेडःकलःती स्याव्ताक्नाःथास ओउःकायःलेः अरुसै बोडःनु दा ।

१३ लौ उया सुसुइ थेथे भासा नोःचानानी ओउःलेः “लौ डाकायः इ कुराकोः माने छ्यानःसा ग्वम्मा दोःताक्ची दै” त परमेस्वरकः तेसा खेःतो । १४ परमेस्वरकायः थेथे भासा नोःतोक्हाडः डा लयःकोः ग्वालामःखेहाडः नोःडोतो डा ल्हुड्खेहाडः चीःडल । १५ ओउःत भयान्ते दोह् हायःसा पेनाः दाय्हसा डा ग्वालामःहाडःमा परमेस्वरकायः तोनाडः ल्हुड्हाडःमा ओउःकायःलेः तोलेःनाडः । ग्वालामःहाडःमा डा मेनाडः ल्हुड्हाडःमा मेनाडः । १६ नाड् ग्वालामःहाडः ह परमेस्वरकायः ताड्हताक्ती लुड्ती तोतेःचनौ त खेःया अरुलम्इ ओउः कुराकोः माने गत हायःती चीःचानी । कुराकोः माने चीःमाःत भयान्ते अरुलम्इ गत हायःती “माः ओउः-पाय् पेतो स्याव्पाः” त होमती दाय्हसा खाय्चानी र । १७ नाड्इ परमेस्वरकायः त्याक्तीलेः तोओपाय् तोतेःउतो अरु सायःओ मान्ताकायः दोह्मा हायःतेःउलु ओउःकायः पेतो स्याव्ताक्उलु । १८ डाइपाय् नीड्सै थेथे भासापाय् न्हाड्तोलेः नोःनाडः ओउःत खेःओकायः डाइ परमेस्वरकायः आन “च्युता” त तोलयःडोतो १९ ड्हाम्ओलम्कःहाडः मुतोक्हाडः थेथे भासाहाडः दस् हजार कुरा तोओसै डाइ पास कुरा अरुइ चीःसा खायओ कुरा स्यान्ती तोसालेः पेनाः ।

२० लौ पुःचोड् हौचोड्य इ कुरापाय् व्हायओ कुरा लेःआः व्हायमालो मीओ हौलम्लो लेखा मुलाम् । रेवतो काम् जाड्हसाखेकायः वह्कमालो मीओ हौलम्लो लेखा मुतेःपै ।

परमेस्वरकोः कुरा चीःसाखेकायः व्हाय्ओ ताड्हाओ मान्तालो लेखा स्याव्तेःपै । २१ परमेस्वरकोः आखरःहाडः “लौ इमयःकायः डाइ थेथे भासा नोःओ मान्तालम्इ गानाक्तीलेः तोताक्नाडःसु । एतलेः तोताक्डुसुतो इमयःपाय् डाकोः कुरा सायःसा जुगाड् ग्यामालो मुनै” त दाय्हती परमेस्वर दाय्हओ लेखती मुलेःनाः । २२ ओउःत भ्यान्ते थेथे भासालम् नोःओखेपाय् ड्हाम्ओलम्कायः खेःल ड्हाम्मालो मान्तालम्कायः छ्यानःसा थेडालेः मुनाः । परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओखे ड्हाम्ओलम्कायःलेः स्याव्नाः ड्हाम्मालोलम्कायः खेःल । २३ ओहाडःसै सबै ड्हाम्ओलम् हुम्ती यात् थाव्हाडः वाड्तोक् बेलाहाडःपाय् नीड्कःहाडः यात्नीसइ थेथे भासा नोःचै त खेःया अरु चीःमालो ड्हाम्मालो मान्तालम् वाड्दीक् “लौ इमयः आन ब्रःती नोःनै रैस” त दाय्हती दाय्हनै मार । २४ खेःल सबैलम्इ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःतीलेः तोनानी त खेःया ड्हाम्मालो मान्तालम् वाड्तोक्हाडः ओउः मान्ताइ इ कुरा सायःती लयःकोः रेव्ओ काम्लम् वह्क्तीलेः चीःती “लौ डापाय् रेव्ओ लेःआः ड” त दाय्हनाः । २५ ओहाडःसैको ओउःकोः ल्हुड्तुक्कोः अरुइ चीः-आक्मालो कुरा सबैकायः छ्यानःओ लेःआः त भ्यान्ते ओउः मान्ताइपाय् “दोड्सीलेः परमेस्वरपाय् नीड्कःहाडः मुलेःनाः” त दाय्हती परमेस्वरकायः बाःती ताड्हाताक्तीलेः तोनौ ।

२६ लौ पुःचोड् हौचोड्य दोह हायःसा स्याव्नाः दाय्हसा । सबै हुम्ती वाड्ओ बेलाहाडःपाय् यात्चाक्इ मेसा बयःनौ अरुइ स्यान्सालेः बयःनौ अरुइ परमेस्वरकोः रौ कुरा छ्यानःनौ अरु थे भासालेः नोःनाः अरु ओउः थे भासाकोः माने छ्यानःनौ । इत हायःती सबै ड्हाम्ओलम्कायः पेतो छेडःकलःसाकायः बयःपानाः । २७ थेथे भासा नोःसाकायः नीस् सुम्चाक् ह स्योताड् स्योताड् नोःपै । यात्चाक् नोःआक्तीको अरुइ ओउः कुराकोः माने छ्यानःपानी २८ माने छ्यानःसा मान्तापाय् नाःमादीक् अरु हुम्ती मुओलम्कः-हाडः थेथे भासापाय् नोःसा ताक्लाम् लयः भुड्आले मुतोक्हाडः ह ओउः थे भासा परमेस्वरकायः नोःपौ । २९ फेरी परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोसाकायः नीस्सुम्चाक्इमा तोपानी ओउःमयः तोओ

कुरापाय् अरुलमइ पेतो सायःती योपानी । ३० यात्चाक्इ तोतोक्-
हाडः परमेस्वरइ अरु च्युडःती मुओ मान्ताकायः तोसा कुरा बयःनाः-
थास त खेःया ओउः ड्हा तोती मुओ मान्तापाय् दीःपाः । ३१ नीड्
सबै स्योताड् स्योताड् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोसा स्याव्नाः
ओहाडःसैको सबैइ स्यान्ती चीःसा खाय्नानी । ३२ ओउः छ्यानःती
तोओलम् तोड्क तोड्क तोती लयः भाक्तीलेः दीःसा खेःतो ।
३३ नाःतो मान्ता ब्रक्त डैसा स्याव्ल दोह् हायःती दाय्हसा अलक्
मलक् त स्याव्ओपाय् परमेस्वर भाक्नाः । ३४ सबै हुमती मुओ
ड्हाम्ओलम्कःहाडः मोमःचोःलम् नोःलाम् । ओउःमयः नोःसा
स्याव्ल डैमाःत सायःती मुसा खेःइतो । ओउःमा परमेस्वरकोः ऐन्-
हाडः लेखती मुनाः । ३५ ओउःमयः यात्नीस् कुरा व्हत्सा भाक्नाः
त खेःया लयःकोः बुधाकायः लयःकोः कीमहाडः व्हत्पानी । ड्हाम्-
ओलम् हुमती मुतोक्हाडः मोमःचोःलम् नोःसाकायः त्याक्उलु ।

३६ परमेस्वरकोः कुरा नीड्कःसै वाड्ओ खेःबाय्ल नीड्
भुड्आले दोःतेःइतो खेःल । ३७ सुसुइ “डापाय् परमेस्वरकोः कुरा
चीःनाडः ओउःकोः कुरा छ्यानःसा खाय्नाडः” त ताःचाःइसी । इ
डाइ लेखओ कुरापाय् “प्रभुइ बयःओ गानाक्ती तोओ कुरा लेःआः
बा” त पाःती तोपानी । ३८ ओउः मान्ताइपाय् डाकोः कुरा सायः-
माःदीक् लौ उया ओउःकोः कुरा सायःलाम् । ३९ लौ पुःचोड्
हौचोड्य परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोसाकायः बोडःनु थेथे भासा
नोःओलम्कायः त्याःलाम् । ४० अलक् मलक्त्त स्याव्माःत सबै पेतो
त्याक्तोलेः हायःनु दा ।

१५ १ लौ पुःचोड् हौचोड्य डाइ ड्हा थोल्हती तोओ पेओ
समचार फेरीलेः तोनेःनाड्स दा । ओउः कुरापाय् नीड्इ
पेतो ड्हाम्ती ग्रमःत मुतेःनै । २ नीड्इपाय् आहे ड्हाम्तेःनीली त
खेःया इ डाइ तोओ पेओ समचार पेतोतेः ड्हाम्ती भयान्ते नीड्
रेव्ओसै दलतेःनै । ३ दोह् दोह् कुरा डाकायः बयःओ खेःतो ओउः
कुरालेः नीड्कायः स्यान्ती तोनेःआलाड्स । ओउः कुरापाय् चीःती
ड्हाम्सा आन परनाः । ओउः कुरापाय् दोह् दोह्लेः दाय्हसा ।
डीकोः रेव्ओ काम् जाड्हभ्याड्कायः क्युम्हती वाय्साकायः

स्त्रीसलेः सीआ इतलेः परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ।
 ४ ओहाडःसैको सीआक्तीको ओउःकोः म्हाड् पाम्हाकानी ।
 पाम्हाक्तीको सुम् दीन् स्याव्आक्तीको ओउःकायः परमेस्वरइ
 उहती च्योक्ताक्आथै । ओउःत हायःओमा परमेस्वरकोः आखरः-
 हाडः लेखती मुनाः । ५ ओहाडःसैको च्योक्आक्तीको स्त्रीसपाय्
 ड्हासै पत्रुस्कःताड् थाआ लोने ओउः बारजन छ्युड्हाओमयः
 सबैमयःकःताड् थाआ । ६ ओहाडःसैको स्त्रीसपाय् पाससै हुमती
 मुओ लयःकुस् वाह्ओमयःकःताड् थाती वाड्आ । ओउः पाससै
 मान्तालम्पाय् तेन्छ्याड्मा नाःतोलेः सेलः मुधाड्ने यातनीस् ह
 सीओआः । ७ ओउःमयःकः थाती वाड्आक्तीको याकुबकःताड्मा
 ड्हा थाआ लोनेः सबै छ्युड्हाती ल्होक्ओमयःकःताड् थाआ ।
 ८ फेरी सबैसै लोने स्त्रीसपाय् डाकःताड् थाआ । डापाय् नायरो
 माड्हाओ कुनाड् चोःलो लेखा ओउःकोः मान्ता स्याव्आलाडः ।
 ९ डापाय् अरु छ्युड्हाओमयःसै मीओ लेःआः ड । ड्हासै परमेस्वर-
 कायः ड्हाम्ओलम्कायः डाइ आन पेमालो हायःती लीहसीःओ
 बयःआलाडःसु ओउःत भ्यान्ते डाकायः येसुकोः छ्युड्हाओमयः त
 तोसा त्याक्ताडःल । १० परमेस्वरइ डाकायः योनःती योती भ्यान्ते
 ह डापाय् तेन्छ्याड्लेः ओउःकोः छ्युड्हाती ल्होक्ओ मान्ता लेःआः
 ड । माः रैस ओउःकोः योनःती योओपाय् आहे खेःल अरु
 छ्युड्हाओमयःसै डाइ परमेस्वरकोः काम् आन त्युसतीलेः जाड्हा-
 आलाडः बा डाइ भुड्हाले खेःल परमेस्वरकोः ग्वम् दोःती
 जाड्हाआलाडः । ११ ओउःत खेःओ डाइ तोओमा अरु छ्युड्हाती
 ल्होक्ओमयःइ थोल्हती तोओमा सबै यातैज्योः कुरा स्यान्ती तोनेः-
 नाड्सु ओउः कुराकायःपाय् ड्हाम्तेःआकानी ।

१२ स्त्रीसपाय् सीआक्तीको उहती च्योक्आ त दाय्हती डीइ
 थोल्हती तोनेःनाड्सु ओउःत भ्यान्ते नीड्पाय् दोह् हायःती यातनीसइ
 “सीओ मान्ता उहती च्योक्सा दोःइली” त दाय्हती तोनानी ।
 १३ ओउःत तोओपाय् दोड् कुरालेः त खेःयाकायः स्त्रीस्मा च्योक्-
 आक्ल । १४ ओउःपाय् च्योक्माःदीक् डीइ थोल्हती तोओमा नीड्इ
 ड्हाम्ओ कुरामा आहे लेःआः । १५-१६ फेरी “सीओलम् उहती

च्योक्सा दोःइली” त तोसा दोड् कुरा लेःआः त खेःया “परमेस्वरइ
 खीसकायः उहती च्योक्ताक्आथै” त डीइ थोल्हती तोओपाय माःओ
 कुरा लेःआः दोह हायःती दाय्हसा खीसमा सीआक्तीको च्योक्सा
 दोःआक्मालो खेःतो । १७ ओहाडःसै खीसमा च्योक्ल त खेःया
 नीड्इ ड्हामओ कुरामा आहे लेःआः बा नीड्कोः रेवओ काम्लम
 क्युम्हती वायओ खेःल । १८ फेरी ओउः सीती मुओ खीसकायः
 ड्हामओलम् जुगाड् वायतोलेः मुनै । १९ खीसइ बयःओ जीडःपाय इ
 ल्हाव्हदैबाड् मुओहाडः भुड्आले खेःनाः त खेःया डीपाय सबै अरु
 मान्तासै योनःसीःओ मान्ता लेःआः तय्ही । २० खेःल दोड्सीलेः खीस
 सीआक्तीको सबै अरुसै ड्हा ओउः खीसपाय च्योक्लेःआ । ओउःत
 भयान्ते अरु सीओलम् च्योक्सा दोःआनै त चीःसा खायनाःतय्हनी ।
 २१ यात्चाक्कोः जाड्हभ्याड्खेकोः डी सीसा खेःनाःतय्ही अरु
 यात्चाक्कोः काम्खे जाड्हभ्याड्खेकोः डी रौ जीडः दोःनाःतय्ही ।
 २२ आदम् त तोओखे सीआक्तीको डी मान्ता सबैलेः सीनाःतय्ही
 ओउःतलेः खीसखे उहती च्योक्आक्तीको डी सबै खीसकुस् ब्राड्ती
 उहती च्योक्नाःतय्ही । २३ सबै च्योक्नाःतय्ही तोड्क तोड्क
 च्योक्नै । ड्हापाय खीस च्योक्आ लोने ओउः दयान्हती वाड्तोक्-
 हाडः ओउःकोः मान्तालम् च्योक्नै । २४ ओहाडःसैको ओउः
 द्युमओ बेलाहाडः वाड्नाः । ओउःतोक्हाडः सबै राजालम्कायःमा
 हुकुम् बयःओलम् ग्वम्लम्कायःमा खीसइपाय क्लीमःनौ । क्लीमः-
 आक्तीको ओउःकोः राजी खीसइपाय लयःकोः परमेस्वर आपाकायः
 ल्हानौ । २५ परमेस्वरकोः दुस्मान सबै क्लीमःधाड्माःच्युक्हाडः
 खीसपाय राजा स्याव्सा खेःतो । २६ ओहाडःसैको सबैसै लोनेः
 सीताक्सा खाल्लम् क्लीमःती वायसा खेःतो । २७ दोह हायःती
 दाय्हसा “सबै थोक्लम् परमेस्वरइ ओउःकायः क्लीमःताक्नाःथै” त
 दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । परमेस्वरइ
 खीसकायः सबै क्लीमःताक्थातो लयः परमेस्वर भुड्आले क्लीमः-
 माःत मुलेःनाः । २८ ओहाडःसैको सबै थोक् क्लीमःतो स्याव्आक्-
 तीको परमेस्वरपाय सबैकोः राजा स्याव्साकायः खीसकोः राजामा
 स्याव्लेःनाः ।

२६ फेरी मान्तालमइ अरु सीओ मान्ताकायः बाप्तीस्मा त्याक्नानी । सीओलम् उह्ती च्योक्इली त खेःया ओउःमयः दोह् हायःती एतलेः बाप्तीस्मा त्याक्नानी । ३० डीमा देडीमा देडीमा सीखेःओ मुनाडी सीओलम्पाय च्योक्इली त खेःया डी दोह् हायःती एतलेः सीखेःतो स्यावसा ग्यानाडी । ३१ माः रैस पुःचोड् हौचोड्य डीकोः प्रभु येसु ख्रीसकायः नीड्इ डहाम्तोलेः मुतेःनै त खेःओ डा नेहरो ओरताक्तीलेः “ओउःमयःकायः डा दीन् दीन्हाडः सीभुड्-नाडः” त दाय्हतीलेः दोड् कुरा दाय्हनाडः । ३२ फेरी सीओलम् च्योक्इली त खेःया दोह् हायःतीलेः डाइ एफेससहाडः जाःलमकुस् मीन्हआलाडः । मान्ता च्योक्इली त खेःया ओउःत हायःओ आहे लेःआः बा । ओउःसै तेन्छ्याड् डीइ जेःसा तुडसा ह पेलेःनाः दोह् हायःती दाय्हसा “स्याड्हलोहाडः सीखेःओ स्यावती वाय्नाःतय्ही” एतलेः यातनीस् मान्तालमइ तोनानी । ३३ लौ माःओ कुरा सायःलाम् सुसु पेमालो मान्तालमकुस् वाहचनै ओउःमा ओउःमयः लेखा पेमालोलेः स्याव्नै । ३४ वह्क्तोलेः चीःती पेओ काम् जाड्हनौ दा नीड्कोः रेव्ओ काम् ताःताः जाड्हनुलु । नीड्पाय् रास्सा खेःतो त तोनेःनाड्स बा दोह् हायःती दाय्हसा यातनीसचाक्इ परमेस्वरकायः तय्हतेःनीली ।

३५ “सीओ मान्तालम्पाय गत हायःती उह्ती च्योक्चै फेरी च्योक्आक्तीको आड्पाय् गतलो” त दाय्हती यात्चाक् वह्तनै यादो । ३६ एत वह्तती नाड्पाय् जुगाड् चीःमालो लेःतेःआः । साः-हाडः सुक्ओ बीयाचोया सीआक्माःत ओउःपाय् दुड्ल । ३७ सुक्ओ बेलाहाडः दोड् ताड्हओ बीरुवातेः सुक्तेःउलु । गहुड्-कोःया अरु खाल्कोःया दोह् खेःयाकोःमा चुय् ह सुक्तेःनौ । ३८ ओहाडःसैको दुड्आक्तीको परमेस्वरइ लयः भाक्ती ओउःकोः आड् बयःनौ । बीयाकायः लःलयः जोक्कोः आड् बयःलेःनौ बा । ३९ सबै सास् नाःओ खाल्कोः मायःलम् यातैज्योः खेःल । मान्ताकोः मायः यात् खाल् स्याःकोः मायः थे खाल्लेः जाःकोः थे खाल्लेः वाःकोः थेलेः डाःकोः मायः यात् अरु खाल् लेःआः सबै थेथेलेः । ४० फेरी फेल्बाड्खेहाडः यातज्योः खाल्कोः थोक्लम् नाःनाः

ल्हाव्हदैबाड्खेहाडः अरु थे खाल्कोः थोक्लम् नाःनाः । लाड्-
 काकोः थोक्लम् यातज्योः खाल्कोः पेओ रूप् नाःनाः ल्हाव्हदैबाड्-
 कोः थोक्लम् अरु खाल्कोः पेओ रूप् मुनाः । ४१ न्याम्पाय्
 यातैज्योः खाल्कोः पेओ रूप् नाःनाः लाह्पाय् यातज्योः अरु खाल्-
 कोः पेओ रूप् नाःनाः कार्लम् यातज्योः अरु खाल्कोः पेओ रूप्
 नाःनाः । माः रैस कार् कार्पाय् लःलयः जोक्कोः पेओ रूप् नाःनै ।
 ४२ ओउःतलेः सीओ मान्ताकोः म्हाड्पाय् सुक्ओ बीयाचोयालो
 लेखा मुनाः । साःहाडः गम्ओ बेलाहाडः म्हाड् वाय्तोलेः स्याव्नाः
 लोनेः जुगाड् वाय्सा खाय्मालो रौ स्याव्ती ओउःपाय् उह्ती च्योक्-
 आनाः । ४३ ड्हापाय् ओउः म्हाड् पेमालो अह्सीःतो स्याव्ती
 साःहाडः पाम्ह्ती गम्ओआः लोनेः पेतो उह्ती च्योक्नाः ड्हापाय्
 ग्वम् नाःमालो खेःतो च्योक्आक्तीको ग्वम् नाःओ मुनाः । ४४ साः-
 हाडः गम्ओ बेलाहाडः ल्हाव्हदैबाड्कोः आड् लेःआः च्योक्आक्-
 तीको थे स्याव्ती लाड्काकोः आड्लेः स्याव्आनाः । नीस् खाल् मुनै
 ल्हाव्हदैबाड्कोः आड्मा मुनाः लाड्काकोः आड्मा मुनाः ।
 ४५ ओउः ड्हा वाड्ओ आदम् त तोओखे “जीडः दोःओ मान्ता
 खेःतो” त दाय्हओ आखरःहाडः लेखती मुनाः ओउः लोनेःसै वाड्ओ
 आदम्खे जीडः बयःसा ग्वालामः लेःआः । ४६ ओउः ड्हा वाड्ओ
 लाड्काकोः खेःल ल्हाव्हदैबाड्कोःआः लोनेसै वाड्ओ ह लाड्-
 काकोः लेःआः । ४७ ओउः ड्हा थाओ मान्ताखे ल्हाव्हदैबाड्सै
 वाड्ओ साःसै जाड्हओ खेःतो ओउः लोनेसै वाड्ओचाक्खे लाड्-
 कासैआः । ४८ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्खे साःसै जाड्हओ
 आदम्लो लेखा मुनै लाड्काताड् आल्सा दोःओलम्खे ओउः लाड्-
 काकोः मान्तालो लेखा मुनै । ४९ डीपाय् ड्हासै ल्हाव्हदैबाड्कोः
 मान्ता लेःआः तय्ही लोनेः ओउः लाड्काकोः मान्तालो लेखा
 स्याव्नाःतय्ही । ५० लौ पुःचोड् हौचोड्य “ल्हाव्हदैबाड्कोः आड्
 नाःओलम्पाय् परमेस्वरकोः राजी पोक्सा दोःइली । वाय्सा खेःओ
 खाल्पाय् वाय्सा खाय्मालो खाल्कःहाडः मुसा दोःइली” एत डाइ
 तोनेःनाड्स । ५१ लौ द्याह् अरुइ चीःधाड्मालो कुराम तोनेः-
 नाड्स । डी सबै सीइली यात् चीच्योक्हाडः डी रौ आड् दोःती

थाङ्नाःतय्ही । ५२ ओउः लोनेः वाङ्सा खेःओ दीन्कोः बीगुल्
 गोःमाकादे डी यात् चीच्योक्हाडः थाङ्माकादे । ओउः गोःतोक्-
 हाडः सीओलम्मा गलमा वाय्मालो रौ जीडः दोःती च्योक्नै डी सबै
 थाङ्नाःतय्ही । ५३ डी सीती वाय्सा खेःओलम् सीती वाय्मालो
 आङ् लावसा खेःतो ५४ ओहाडःसैको डी सीती वाय्मालो आङ्
 दोःआक्तीको यात्ज्योः कुरापाय् “सीताक्सापाय् द्याह् क्लीमःतीलेः
 मुनाः” त दाय्हओ ताप्तो स्याव्नाः । ५५ माः रैस “ओउः सीताक्-
 सापाय् द्याह् क्लीमःओ लेःआः त भ्यान्ते दोह्कायःमा जीक्ताक्ती
 सीताक्सा खाय्ल” त दाय्हओ आखरःहाडः लेखती मुनाः ।
 ५६ ओउः ऐन् मुनाः त खेःया मान्ताइ ऐन्कोः कुरा जाङ्हमाःत
 भ्यान्ते रेव्ओ काम् जाङ्हनानी । ओउःमयः रेव्ओ काम् जाङ्हनानी
 त भ्यान्ते सीलेःनै । ५७ डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्इ डीकायः सीओसै
 दल्ताक्नाःतय्ही त खेःया परमेस्वरकायः “च्युता” त तोपाःतय्हनी ।
 ५८ लौ उया डाइ राप्ओ पुःचोङ् हौचोङ्ग्रमःत मुती प्रभुकोः
 काम्पाय् गलकायःमा पेतो म्ह्याङ्तीलेः जाङ्हभुङ्नु दा ओउःपाय्
 आहे काम् खेःबाय्ल ।

१६ १ द्याह् ओउः इहाम्ओलम्कायः त्युम्हओ पैसा नीङ्इ
 दोह् हायःसा दाय्हसा गतलो डाइ गालातीकोः
 मान्तालम्कायः तोआलाडःसु ओउःतलेः नीङ्इमा जाङ्हनु दा ।
 २ आइतेबार् आइतेबार् दीन्लम्हाडः मान्ता मान्ता जोक् सबैइ
 त्युम्हती गमनु दा । गतलो मान्ता मान्ता जोक् क्युती दोःआ ओउःलेः
 त्युम्हती गमनु । ओहाडःसैको डा वाङ्सा बेलाहाडः अरु पैसा
 त्युम्हती वानःसा परल । ३ वाङ्आक्तीको डाइ लेखओ चेतीमा
 ओउः त्युम्हती गम्ओ पैसामा यात्नीस्चाक् नीङ्इ छ्युङ्हओ
 मान्ताकुस् यरुसालेम्ताङ् ल्होक्नाडःसु । ४ डामा यरुसालेम्ताङ्
 आल्सा खेःतो त खेःया लौ ओउःमयः डाकुस् आल्पै ।

५ मासीदोनीया देस् च्योल्ती वाङ्आक्तीको डा नीङ्कः-
 ताङ् वाङ्नाडः ओउः देस्पाय् डा इहा आल्सा खेःनाडः । ६ नीङ्-
 कःहाडः दाह्आक्तीको नीङ्कुस् मुसा दोःनाडः यादो य्हुदा
 महीनालम्च्युक्कायः डा मुसा दोःनाडः यादो । नीङ्कुस्

मुआक्तीको गाःहाडः डा आल्सा खेःनाडः आल्तोक्हाडः नीड्इ
डाकायः दाम्ती ल्होक्सा खायतेःनेःनानाड्स । ७ डा द्याह् वाड्-
चाडः त खेःया नाड्कुस् चीच्योक्कायः ह मुसा दोःनाडः यादो ।
ओउःत हायःसा भाक्डल प्रभुइ डाकायः ताक्चाःताडः त खेःया डा
नीड्कुसइ बल ज्याडःतोकायः मुनाडः । ८ ओउः पचास् दीन्कोः
छ्यात् दाह्माःच्युक्हाडःकायःपाय् डाइ इ एफेसस् सहरहाडः मुधाड्-
नाडः । ९ इहाडः डाकोः दुस्मान् नोःतो मुसापाय् मुनै इहाडः
परमेस्वरकोः पेओ काम्मा आन जाड्हसा दोःनाडः । १० नीड्कः-
ताड् तीमोथी वाड्नाः त खेःया ओउःकायः सबै कुराहाडः पेतोलेः
हायःनु दा डालो लेखालेः ओउःइमा प्रभुकोः काम् जाड्हनौ ।
११ ओउःकायः मीतो योलाम् । लोने डाकःताड् पेतो दाम्ती
द्वान्हती ल्होक्नु दा ओउःपाय् अरु ड्हाम्ओलम्कुस् डाकःताड्
वाड्साकायः ल्युड्हतीलेः मुनाडः । १२ डीकोः हौ आपोलस् त
तोओकायःपाय् “लौ डीकोः पुःचोड् हौचोड्कुसइ कोरीन्थहाडः
मुओ ड्हाम्ओलम्कायः क्रुस्लाड् आल्अ दा” त दाय्हओ ओउः-
कायः तोभुड्डोतो “डा आल्सा बेलाहाडः दाह्धाड्ल” त त्याड्-
नाः । ओउःतलेः त्याड्तो लोने क्रोःओ बेलाहाडः ओउःपाय्
नीड्कःताड् वाड्आनाः ।

१३ लौ घीःतीलेः रैमाःत ग्रमःत मुती ड्हाम्नु १४ अरुकायः
जुगाड् राप्ती काम् जाड्हनु दा । १५ स्तेफानस्मा ओउःकोः कीम्-
कोः मान्तालम्कायःमा चीःतेःनानी । ओउःमयः एलेनी देस्हाडः
अरुसै ड्हाकोः ड्हाम्ओलम् लेःआः इ । ओउःमयःइ अरु परमेस्वर-
कायः ड्हाम्ओलम्कायः काम् गलकायःमा जाड्हधै मुनै । १६ ओउः
खाल्कोः मान्तालम्कायःमा ओउःकुस् काम् जाड्हती मुओलम्-
कायःमा पेतो सायःनु दा । १७ स्तेफानस् फोरतुनातस् आखैकुस्
वाड्ती भ्यान्ते डा प्रोतीलेः मुनाडः । नीड्कोः रम्हगहाडः ओउः-
मयःइ नीड्कोः होन्त मुनै । १८ नीड्कायःलो लेखा ओउःमयःइ
डाकायः ल्हुड् द्युमःताक्आताडः । इलो लेखा मान्तालम् रोम्ती
त्याक्सा खेःतो । १९ ओउः असीयाहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्इ नीड्-
कायः नमस्ते ल्होक्तेःनै । अक्वीला प्रीस्कीलानीस् पय्क्चाःइमा

ओउःनीस्कोः कीम्हाडः हुम्ओ ड्हाम्ओलम्इमा नीड् प्रभुकायः
 ड्हाम्ओलम्कायः आन नमस्ते ल्होक्तेःनै । २० इहाडःकोः अरु
 ड्हाम्ओलम्इमा नीड्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनै । सबै लःलयःकायः
 ग्रोम्काय्ती प्रभुकोः मड्ड्हाडः रोम्काय्न् दा । २१ लौ नीड्कायः
 डा पावुल्इमा लयः क्रुत्इ लेखती नमस्ते ल्होक्नेःनाड्स । २२ सुसुइ
 प्रभुकायः राप्नीली ओउःकायः पेमालो स्याव्पै । मरनाथा त तोसा
 “प्रभुय वाड्अ दै” २३ डीकोः प्रभु येसु ख्रीसइ नीड्कायः
 गलकायःमा योनःती योतेःपै । २४ लौ डी सबै येसु ख्रीस्कोः लेःआः
 तय्ही त खेःओ डाइ राप्नेःनाड्स त दाय्हनाडः ।

२ कोरीन्थी

पावुल्इ कोरीन्थहाडः मुओलम्कायः लोने लेखओ चेती

१ इ डा पावुल् त तोओमा डीकोः हौ तीमोथी त तोओमा
 नीची नीस्चाक्इ नीड् कोरीन्थ सहरहाडःमा सबै आखया
 देस्हाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कायःमा इ चेती लेखती ल्होक्नेःनाड्स ।
 डाकायःपाय् परमेस्वरइ ओउःकोः कुरा छ्यानःसाकायः लयः भ्काक्ती
 छ्युड्हती तोती ल्होक्आताडः । २ लौ डीकोः परमेस्वर् आपाइमा
 डीकोः प्रभु येसु ख्रीसइमा नीड्कायः योनःती भयान्ते ल्हुड् धोमाय्तो
 स्याव्ताक्तेःपै ।

३-४ डीकोः प्रभु येसुकोः परमेस्वर् आपाकायः ताड्हताक्ती
 तोचाक्नी दा दोह हायःती दाय्हसा ओउःइ गलमा योनःती योती
 लव्हनाःतय्ही । डी लीहसीःओ गोरःती मुतोक्हाडः ओउःइ डीकायः
 लव्हनाःतय्ही ओहाडःसै परमेस्वरइ डीकायः लव्हआक्तीको डीइमा
 अरु लीहसीःओ गोरःती मुओलम्कायः ओउःतलेः लव्हसा

खाय्नाडःसु । ५ स्त्रीस्कःताड् वाड्ओलो लेखालेः डीकःताड्मा आन लीह्सीःओ वाड्आनाः ओउःत भयान्ते स्त्रीस्कोः लव्हओ आन दोः-नाःतय्ही । ६ डीपाय् लीह्सीःओ गोरःनाडी त खेःया नीड् दलतोमा ल्हुड् धोमायतोमा स्याव्तेःनै । डीपाय् लव्हओ दोःनाडी त खेःया नीड्कायःमा लव्हओ दोःतेःनै ओहाडःसैको नीड् डीलो लेखालेः लीह्सीःओ गोरःसा खायतेःनानी । ७ नीड्इपाय् डीकुसइ ब्राड्तीलेः लीह्सीःओ गोरःनाःतय्हनी ओउःत भयान्ते डीकुस् ब्राड्तीलेः लव्हओमा दोःनाःतय्ही एत डीइ ल्हुड्हाडः पेतोलेः ताःनाडःसु ।

८ फेरी इमा नीड्कायः छ्यानःसा खेःनाडी । डी असीया देस्हाडः मुतोक्हाडः आन लीहओ च्यवःआलाडःसु । ओउःच्युक नाःतो लीह्सीःओ च्यवःती भयान्ते “लौ डी स्याक्ती मुसा खाय-तय्हनीली सीसा खेःनाःतय्ही” त म्हरती डी ग्रमःत मुसा दोःडीली । ९ डी एतलेः सीखेःओ दोह् हायःती स्यावओ त दाय्हासाकायः “डीइ लयःकायः दलताकनाःतय्हइसी” त दाय्हती डाःती म्हरसाकायः खेःबाय्ल “ओउः सीओलम् उहती च्योक्ताक्ओ परमेस्वरइपाय् दलताकनाःतय्ही” त डीकायः चीःताक्ती इहाम्ताक्सा थेडा स्यावओआः बा । १० ओउः परमेस्वरइपाय् डीकायः ओउःच्युक पेमालो सीसा खेःओसै इहामा दलताक्आतय्ही लोनेमा ओउःइ फेरीलेः दलताकनाःतय्ही त डीइ ल्हुड्हाडः चीःसा खाय्नाडःसु । ११ ओउःत हायःसाकायः डीकायः परमेस्वरकः तेती तोनु दा । ओहाडःसैको नाःतोलम्इ तेती तोतोक्हाडः परमेस्वरइ डीकायः योनःती योती भयान्ते लोने दलताकनाःताडी । ओउःत खेःओ नाः-तोलम्इ परमेस्वरकायः “च्युता” त तोनानी ।

१२ ल्हाव्हदैबाड्हाडः डीपाय् दोड् नीड्तो रेव्मालो ल्हुड्इ पेतो हायःती वाह्आलाडी । नीड्कःहाडःमा डी न्हाड्तोलेः ओउःत पेतो हायःलाड् वाह्आलाडी । ओउःत वाहओ बेलाहाडःपाय् डीकोः व्हाय्तो चीःओपाय् मान्ताकःसै दोःओ खेःल परमेस्वरकःसै दोःओ लेःआः बा । ओउःत भयान्ते डी ल्हुड्हाडः डाःतीलेः नोःसा खाय्नाडःसु । १३-१४ डीइ लेखओ बेलाहाडः नीड्इ पह्आक्तीको चीःसा खायओ कुरा ह लेखती ल्होक्नेःनाड्स । ओउःत भयान्ते

द्याहस्वेपाय् डीकोः कुरा नीड्इ जुदालेः चीःसा स्वायतेःनीली त स्वेःया
 लोनेखे नीड्इ जुदालेः व्हायतो चीःसा स्वायतेःनानी । ओहाडःसै प्रभु
 येसुकोः वाड्सा स्वेःओ दीन्हाडः नीड्पाय् डीइ इहाम्ताक्ओ
 मान्तालम् च्यवःती भ्यान्ते डी चोडाय्ती मुनाडी । नीड्मा डील्लो
 लेखा डीकःहाडः चोडायतो मुसा स्वायतेःनानी ओउःत स्यावसा
 भाक्नाडी । १५ एत म्हरती “ओउःमयःकायः पेतो स्याव्ताक्-
 पाडःसु” त दाय्हती डाइ नीड्कायः क्रुस्लाड् वाड्सा बोडःडोतो
 ओउःत हायःसा नीड्कःहाडः नीस्पेन्हकायः मुसा दोःओ स्वेःतो
 १६ यात् पेन्ह मासीदोनीयाताड् वाड्तोकहाडःमा नीड्कःहाडः
 ल्होती क्रुस्सा दोःओ स्वेःतो । फेरीलेः मासीदोनीया देससै पाय्हती
 वाड्तोकहाडःमा क्रुस्सामा दोःओ स्वेःतो ओहाडःसै नीड्कायः क्रुस्-
 आक्तीको डाकायः पेतोलेः यहुदीयाताड् ल्होक्तेःचानाड्सतो
 स्वेःतो । १७ ओउःतलेः तोनेःनाड्सतो वाड्सा दोःडल । तोतोक्हाडः
 डा आहे तोओ स्वेःल डापाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्लो लेखा
 यात् पेन्हकायः “माः है वाड्आनाडः” त दाय्हती अरु पेन्हकायः
 “स्वेःल वाड्डल” त दाय्हती ख्याल् ख्याल् नोःओ मान्ता डा
 स्वेःडल बा । १८ परमेस्वरइ तोओ कुरापाय् दोड् इहाम्सीःओ कुरा
 लेःआः । ओउःलो लेखा डाइ तोओ कुरामा दोड् कुरा लेःआः ले
 ब्रेहती नोःओ कुरापाय् स्वेःल १९ दोह् हायःती दाय्हसा डाइमा
 सील्भानस् तीमोथीमा नीड्कःहाडः थोल्हती तोओ परमेस्वरकोः चोः
 येसु ख्रीस्कोः कुरापाय् ब्रेहती नोःओ कुरा स्वेःबाय्ल ओउःपाय्
 सबैलेः परमेस्वरकोः दोड् कुरा लेःआः बा २० येसु ख्रीसइपाय्
 परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा जुदालेः ताप्ताक्तीलेः जाड्हआकान् ।
 ओउःत स्वेःओ डीइ येसु ख्रीस्कोः मय्ड् पेहती परमेस्वरकायः
 ताड्हताक्तीलेः नोःती “आमेन्” त दाय्हती तोनाडःसु ।
 २१ डीकायःमा नीड्कायःमा ग्रमःत ख्रीस्कुस् मुताक्ओपाय् परमेस्वर
 लेःआः बा । ओउःइलेः डीकायः लयःकोः काम् जाड्हसाकायः
 छीड्हताक्आतय्ही । २२ फेरी परमेस्वरइलेः “इपाय् डाकोः लेःआः”
 त छ्यानःसा थेडा डीकायः लयःकोः ग्वालामः इहाहाडःसै डीकोः
 ल्हुड्हाडः ल्होक्ती बयःआतय्ही ।

२३ डाकोः ल्हुड्तुक् चीःओ परमेस्वरइ डाकायः पाःती तोपाःताडः । नीड्कायः लीहसीःओ स्याव्ताक्माःसाकायः ह कोरीन्थहाडः डा द्यान्हती वाड्धाड्डल । २४ नीड्कायःपाय् “ली नीड् इतलेः ड्हाम्सा खेःतो” त गानाक्ती तोसा परल दोह् हायःती दाय्हसा नीड्पाय् द्याह् ग्रमःत मुलेःतेःनै । खेःल नीड्कायः चोडाय्-ताक्साकायः डीइ नीड्कुस् ब्राड्तीलेः काम् जाड्हनाःतय्हनी ।

२ १ ओउःत भ्यान्ते नीड्कायःपाय् “लीह्ताक्माःसाकायः डा द्यान्हती वाड्डल” त ल्हुड्हाडः म्हर्आलाडः । २ नीड्-खेपाय् लीहतो स्याव्तेःचै त खेःया डाखेकायः सुइ चोडाय्ताक्चाः-ताडः १ । नीड्इ ह डाकायः चोडाय्ताक्सा खाय्तेःनेःनाड्स । ३ नीड्कायः लीहतो स्याव्ताक्माःसाकायः डाइ चेती लेखनेः-आलाड्स । “डा वाड्चाडः त खेःया ओउःमयःइ डाकायः चोडाय्-ताक्ओ खेःल लीह्ताक्नाःताडः” त म्हर्ती नीड्कःहाडः वाड्डल चेतीलेः लेखनेःआलाड्स । डामा चोडाय्ती मुनाडः त खेःया नीड् सबैमा चोडाय्तेःनै त डाइ चीःनाडः । ४ चेती लेखओ बेलाहाडः डाइ आन ल्हुड् लीह्ती ज्याःती लेखनेःआलाड्स । नीड्कायः लीह्-ताक्साकायः लेखओ खेःल नीड्कायः आन राप्तेःनाड्स त चीः-ताक्साकायः चेती लेखनेःआलाड्स ।

५ यात्चाक्इ अरु सुलाडःकायः लीह्ताक्आन् त खेःओ डाखेकायः लीह्ताक्ओ खेःल ओउःइ नीड् सबैखेकायः बल लीह्-ताक्तेःआकाय् । ६ ओउः मान्ताकायः नाःतो अरुइ ड्हसै दाहतोलेः न्युम्हतेः ताक्तेःआकानी । ७ द्याह् ओउःइ नीड्कायः जाड्हओ रेव्ओ काम् म्हेःती ओउःकायः लुड्ती तोनु उया ओउःपाय् न्हाड्-तोलेः लीह्ती वाय्तो स्याव्चाः । ८ ओउःकायः नीड्इ राप्तेःनानी त ओउःकायः फेरी चीःताक्नु दा एत तेती तोलेःनेःनाड्स । ९ डाइ तोओपाय् नीड्इ सबै ग्याती जाड्हतेःनानीया जाड्हतेःनीलीया त योसाकायः ओउः चेती लेखनेःआलाड्स । १० यात्चाक्कोः रेव्ओ काम् नीड्इलेः म्हेःतेःनानी त खेःया डाइमा ओउःकोः काम् म्हेःलेः-नाडः । फेरी यात्नीस्चाक्कायः एत हायःसा परनाः त खेःया डाइ खीस्कोः मीक्हाडः ओउःकोः रेव्ओ काम्पाय् म्हेःतीलेः वाय्नाडः ।

नीङ्कायः पेतो स्याव्ताक्सा थेडा एत हायःनेःनाड्स ११ दोह
हायःती दाय्हसा एत हायःधारना सैतान्इ डीकायः क्लीमःसा स्वाय-
तय्हीली । ओउःइ डीकायः क्लीमःसा आन बोडःनाःतय्ही त चीः-
नाडःसु ।

१२ लौ खीस्कोः पेओ समचार तोलाड् डा त्रोआस् सहरहाडः
दाहतोक्हाडः प्रभुइ ओउःकोः काम् पेतो जाड्हसाकायः दोःताक्-
ताडःतो । १३ डाकोः हौ तीतस् त तोओ च्यवःमाःत भ्यान्ते
डापाय् ल्हुड् धोमायडल । ओउःत भ्यान्ते ओहाडःकोः मान्तालम्-
कायः दाम्ती फेती गम्आक्तीको मासीदोनीयाताड् आल्-
आलाडः ।

१४ लौ परमेस्वरकायः “च्युता” त तोपाःथै दोह हायःती
दाय्हसा परमेस्वरइ स्याव्ताक्ती भ्यान्ते डी सैतान्कायः क्लीमः-
ओलम् स्याव्ती खीस्कुस् वाहनाःतय्ही । म्हय्ङ्तो सय्ङ्ओलम् गाः-
ताड्मा थुह्ती आलनाः ओउःलो लेखालेः ओउःकोः कुरा छ्यानःती
चीःताक्साकायः परमेस्वरइ डीकायः सबै थाव्ताड् ल्होक्आताडी ।
१५ एत हायःती डीपाय् खीस्इ उलःती परमेस्वरकायः बयःओ पेओ
सय्ङ्ओ सातीलो लेखा स्याव्नाःतय्ही । ओउः दल्सा खेःओलम्-
कायःमा वाय्सा खेःओलम्कायःमा डीइ थोल्ह्ती तोओ कुरापाय्
सय्ङ्ओलो लेखा खेःनाः बा । १६ दल्सा खेःओलम्खेकायः ओउः
कुरापाय् जीडःकोः कुरा लेःआः ह्योडःती वाय्सा खेःओलम्खेकायः
सीओकोः कुरा लेःआः । एत ताड्हओ कुरापाय् थोल्ह्ती तोसाकायः
सुसुलो त्याक्चै । १७ नाःतो मान्तालम्खेइ परमेस्वरकोः कुरा मीतो
योती पैसाकायः स्याननानी डीखेपाय् परमेस्वरइ ल्होक्ओ मान्ता
लेःआः डी ओउःत खेःओ डी खीस्कोः काम् जाड्हओलम् स्याव्ती
परमेस्वरकोः मीक्हाडः डीइ खीस्कोः कुरापाय् पेओ नीङ्ओ ल्हुड्-
इलेः तोनाडःसु ।

३ १ डी एत तोओकायःपाय् लयः ताड्हताक्नाःइसी त ताःतेः-
नानी यादो । खेःल डी अरु मान्तालो लेखा चेती लात्सा
परल । डीकायःपाय् “पेओलेः” त नीङ्कायः छ्यानःसाकायः डीइ
चेती वानःसामा परल अरुकायः छ्यानःसाकायः नीङ्इ लेखओ चेती

डीइ लात्सामा परल २ दोह हायःती दाय्हसा नीड्पाय् डीकोः
 चेतीलो लेखा मुतेःनै सबैइ पहती योसाकायः नीड्कोः कुरापाय्
 डीकोः ल्हुड्हाडः लेखओआः बा । ३ इ चेतीपाय् खीसइलेः लेखती
 डीकुसइ ल्होक्आकान् एतलेः डीइ जाड्हओ काम्पाय् “पेओलेः”
 त सबैइ चीःसा खाय्नानी । फेरी ओउः चेतीपाय् कागतहाडः मसीइ
 लेखओ खेःल बाड्कोः पाथालःहाडः वरःती लेखओ खेःल ओउः
 जीडः नाःओ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ मान्ताकोः ल्हुड्हाडः
 लेखओआः बा । ४ इत तोओपाय् डीइ लयः डाःती तोओलेः खेःल
 परमेस्वरइलेः सबै जाड्हसा खाय्नौ त खीसइ चीःताक्ती भ्यान्ते डीइ
 इतलेः तोनेःनाड्स । ५ इ पेओ कुरापाय् डीइ लयःलेः जाड्हसा
 खाय्नाडःसु त ताःडीसीली परमेस्वरकःसै ग्वम् दोःती ह जाड्हसा
 खाय्नाडःसु । ६ ओउःकोः नया तोती गम्ओ कुराकोः काम्
 जाड्हसाकायः परमेस्वरइलेः डीकायः दोःताक्आताडी । ओउः ड्हा
 बयःओ तोती गम्ओखे ऐन्कोः लेखओ कुरालेः खेःतो ओउः नया
 तोती गम्ओखे परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः लेःआः । ओउः लेखती
 गम्ओ ऐन् जवती जाड्हओलम्खे सीलेःनै ओउः ग्वालामःखेइ
 मान्तालम्कायः जीडः बयःनौ । ७ ओउः बाड्कोः पाथालःहाडः
 लेखओ ऐन् बयःओ बेलाहाडः परमेस्वरइ ओउःच्युक् अड्ग थड्ग
 थोड्ताक्ती भ्यान्ते अरु इस्त्राएल्कोः मान्तालम्इ मोसाकोः खेन्
 योतोक्हाडः ड्हालेः मीक् भोरआथास । ओउः मान्ताकायः
 सीताक्सामा लोने म्हीत्ती वाय्सा खेःओ ऐन्खेपाय् ओउःच्युक्
 ताड्हलेःआ त खेःया ८ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ कुराखे
 ओउःसै आन पेतोमा ताड्हतोलेः खेःनाः बा । ९ मान्तालम्कायः
 गाल्तुम्ती फुःओ ऐन्कोः कुराखे ओउःच्युक् ताड्हओलेः खेःतो त
 खेःया ओउः मान्ताकायः परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्ताक्सा
 कुराखे न्हाड्तोलेः ताड्हलेःनाः बा । १० माः रैस ओउः नया कुरा
 ओउःच्युक् न्हाड्तोलेः ताड्हनाः त खेःओ ओउः ड्हाकोः कुरा
 द्याह ताड्हगार्ल । ११ ओउः लोने म्हीत्ती वाय्सा खेःओ
 कुराखेपाय् ताड्हलेःनाः त खेःया ओउः गलकायःमा म्हीत्मालो
 कुराखे ओउःसै न्हाड्तोलेः आन ताड्हओ लेःआः बा ।

१२ एत ताड्हओ कुरा चीःती भयान्ते डीखे दोड्हती नोःसा ग्यानाडी । १३ मोसाखेपाय् मान्ताकोः मीक्हाडः दोड्हतो नोःसा स्वायउलु ओउःकोः खेन्कोः थोड्हओ म्हीत्खेःतोक्हाडः इस्त्राएली मान्तालम्इ च्यवःताक्माःसाकायः मोसाइ खेन् खुप्आकास । १४ ओउः बेलाहाडःपाय् ओउः इस्त्राएलीलम् ल्हुड् चाक्तो स्याव्-आकाय् तेन्छ्याड्मा ओउः मोसाइ लेखओ आखरःहाडः मुओ ऐन्कोः कुरा पहओ बेलाहाडःपाय् इस्त्राएली मान्तालम्इ ओउः कुराकोः माने च्यवःसामा चीःसामा स्वायनीली मीक् खुप्ओ मान्तालो लेखा मुलेःनै । मान्ताइ खीस्कःताड् वाड्आक्तीको ह चीःसा स्वायनानी । १५ दोड्सीलेः तेन्छ्याड्मा आखरःहाडः लेखओ मोसाकोः ऐन् पहओ बेलाहाडः ओउःकोः माने इस्त्राएली मान्ताकोः ल्हुड्सै नुसुती मुनाः । १६ ओउःमयःकोः ल्हुड्सै नुस्सापाय् नुसुती मुसापाय् मुतो “प्रभुक्ःताड् द्यान्ह्तोक्हाडः ओउः खुप्ओपाय् ल्हेस्तोलेः स्याव्-नाः” त आखरःहाडः लेखती मुनाः । १७ ओउः प्रभु त तोओपाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः लेःआः । फेरी गाःहाडःलो प्रभुकोः ग्वालामः मुनाः ओहाडः मान्तापाय् ऐन्कोः नोकरी खेःइली । १८ डी सबै खेन् खुप्माःत प्रभुकोः आन पेओ थोड्हओ योती ओउःकोः थोड्हओ बल दोःनाःतय्ही । एत दोःतोक्हाडः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ डीकायः प्रभुलो लेखा न्हाड्तोलेः पेओ स्याव्ताक्नाःतय्ही ।

४ १ डीकायः योनःती योती परमेस्वरइ ओउः काम् जाड्हसा बयःआताडी ओउःत भयान्ते डी ल्हुड् घ्युमतो स्याव्डीली । २ डी अरुइ चीःमालो रेव्ओ काम् जाड्हओमा फेआलाडःसु । ले ब्रेह्तीलेः माःती नोःमामाःत डी परमेस्वरकोः दोड् कुरा छ्योय्ह-मामाःत स्यान्नाडःसु । एतलेः परमेस्वरकोः मीक्हाडः वाहती डीइ सबै मान्तालम्कायः डीकोः ल्हुड्पाय् “दोड् पेओ लेःआः” त छ्यानःनाडःसु । ३ डीइ थोल्हती तोओ पेओ कुरा सबैइ चीःती सायःसा स्वायनानी ओउः सीती वाय्सा खेःओ ड्हाम्मालो मान्तालम्इ ह चीःसा स्वायनीली ओउःमयःकःसै नुसुती मुनाः ४ दोह हायःती दाय्हसा ओउःमयःइ ल्हुड्हाडः चीःती ड्हाम्साकायः इ ल्हाव्हदैबाड्कोः सैतान् राजाइ ताक्थासल । ओउःत खेःओ ओउः

परमेस्वरलो लेखा ताड्हओ खीस्कोः पेओ समचारपाय् ओउः
 मान्तालमइमा चीःसा खायनीली ओउः पेओ कुराइमा ओउःमयःकोः
 ल्हुड्हाडः थोड्ताकसा दोःल । ५ डीइ थोल्हती तोओपाय् लयः-
 कायः ताड्हताक्ती तोओलेः खेःडीसीली ओउःपाय् खेःल “येसु
 खीस्पाय् डीकोः प्रभु लेःआः” तमा थोल्हती तोमानाडःसु । फेरी
 “येसुकोः काम् जाड्हसाकायः नीड्कोः नोकरीपाय् डी लेःआः”
 तमा तोमानाडःसु । ६ परमेस्वरइलेः “लौ च्याक्ओहाडः थोड्तो
 स्याव्पाः” त दाय्हती तोओआः बा ओउः परमेस्वरइपाय् डीकोः
 ल्हुड्मा थोड्ताक्आताडी । ओहाडःसैको ओउः थोड्ओपाय् येसु
 खीस्कोः खेन्सै वाड्ती परमेस्वर गुच्युक् पेओमा ताड्हओमा त
 चीःताक्नाःताडी ।

७ डीपाय् धयवओ मान्तालम् खेःनाडी । ओउःतलेः खेः-
 डीतो ओउःत पेओ ल्हुड् थोड्ताकसा कुरापाय् परमेस्वरइ डीकायः
 बयःती भयान्ते डीकोः ग्वम्पाय् जुदालेः परमेस्वरसै दोःओआः
 डीकःसै खेःल त छ्यानःनौ । ८ डीकायःपाय् इःसै उःसै नाःतो
 क्लीमःसा बोडःताडीतो ओउःमयःइ जुगाड् क्लीमःसा खायताडीली ।
 डीपाय् “दोह् हायःचाडी दोह् हायःचाडी” त म्हरभुड्डीतो दोह्तमा
 क्रडीली । ९ अरुलमइ डीकायः लीह्सीःताक्तो बयःताडीतो
 परमेस्वरइ डीकायः गलमा फेताडीली । आन सातखेःभुड्ताडीतो
 जुगाड् सातती वाय्सापाय् खायताडीली । १० प्रभु येसुकोः जीडः
 डीकोः आड्हाडः मुलेःनाः त छ्यानःसाकायः डीपाय् येसुलो लेखालेः
 आड्हाडः गलमा सीखेःओ मुसा खेःनाडी । ११ फेरी डीकोः सीसा
 खेःओ आड्हाडः येसुकोः जीडः छ्यानःसाकायः ओउःकायः काम्
 जाड्हती मुतोक्हाडः डी आन सातखेःभुड्नाःताडी । १२ एत
 हायःती नीड्कायः जीडः दोःताकसाकायः डी सीखेःतो स्याव्सालेः
 खेःनाडी ।

१३ “डाइपाय् ओउःकोः कुरा ड्हाम्आलाडः ओउःत
 खेःओ ओउः ड्हाम्ओ कुरापाय् तोआलाडः” त दाय्हती दाय्हओ
 आखरःहाडः लेखती मुनाः । एतलेः डीइमा ड्हाम्आक्तीको डीइ
 ड्हाम्ओ कुरापाय् तोनाडःसु । १४ येसु सीआक्तीको परमेस्वरइ

ओउःकायः उहती च्योक्ताक्आथै ओउःतलेः परमेस्वरइ डीकायःमा
 येसुकुसइ च्योक्ताक्ती नीङ्कुसमा परमेस्वरकःताड् आलःनाःतय्ही ।
 १५ इ सबै नीङ्कायः पेतो स्याव्ताक्सा लेःआः बा एत हायःती
 न्हाड्तोलेः नाःतो मान्तालम्कायः परमेस्वरइ योनःती योती ओउःकोः
 रौ जीडः दोःताक्नाःथास । ओउःच्युक् नाःतो मान्तालम्इपाय्
 न्हाड्तोलेः परमेस्वरकायः ताड्हताक्ती “च्युता” त दाय्हती
 तोनानी ।

१६ ओउःत भयान्ते डी ल्हुड् घ्युमतो स्याव्डीली । डीकोः
 आड्खेपाय् वाय्लेःनाः डीकोः परमेस्वरसै दोःओ जीडःखे दीन्का
 दीन् रौ सेहतोलेः स्याव्नाडी । १७ फेरी डीइ द्याह् बल लीह्सीःओ
 गोरःसा बेलापाय् यात् चीच्योक्खेकायः ह मुलेःनाः लोनेः ओउःत
 गोरःआतय्ही त भयान्ते डी ओउःसै न्हाड्तोलेः पेओमा गलकायःमा
 द्योक्मालो जाड्हभ्याड्कोः दोःनाःतय्ही । १८ डीपाय् तेन्छ्याड्-
 कोः च्यवःसा स्वाय्ओ कुराखे बोडःमाःत च्यवःसा स्वाय्मालो कुराखे
 भुड्आले बोडःनाडःसु । तेन्छ्याड्कोः च्यवःसा स्वाय्ओ कुराखे
 ज्याडःतोकायः मुल ओउः द्याह् च्यवःसा स्वाय्मालो कुराखे
 गलकायःमा मुलेःनाः ।

५ १ डीकोः ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओ वाय्सा खेःओ आड्पाय्
 आय् कीम्लो लेखा ह्योडःती वाय्नाः ओउःत भयान्ते
 परमेस्वरइ लयः जाड्हओ रौ आड् ओउःकःसै दोःनाःतय्ही त
 चीःनाडःइसी । ओउः आड्पाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः खाल् खेःल लाड्-
 काहाडः मुओ गलमा ह्योडःती वाय्मालो खाल् लेःआः बा ।
 २ ओउः नया लाड्काकोः आड् लावसाकायः डी आन भाक्ती
 ल्हुड् सरड् भरड् त सायःनाडःइसी । ३ ओउः आड्पाय् दोःआ त
 खेःया डी सोह् मुसा परडीली । ४ इ ल्हाव्हदैबाड्कोः आड्हाडः
 मुच्युक्हाडः डी ल्हुड् द्युमतो स्याव्नाडी ओउःत भयान्ते “पेओ
 आड् दोःपाःतय्ही” त म्हरती ल्हुड् सरड् भरड् त सायःनाडःइसी
 तेन्छ्याड्कोः आड् फेसाकायः खेःल ओउः रौ आड् दोःसा आंन
 भाक्नाडी । ओहाडःसैको ओउः सीसा खेःओ आड्खेपाय् ल्ह्युन्ती
 वाय्ती ओउः सीसा चीःमालो नया आड्खे दोःनाःतय्ही बा । ५ एत

हायःओ थाङ्ताकसा चाक्पाय् परमेस्वर लेःआः बा । फेरी इ कुरा लोने स्यावनाः त डीकायः चीःताकसा थेडा ओउःकोः ग्वालामः इहा बयःआतय्ही ।

६ एत चीःती भयान्ते डी ल्हुङ् घ्युम्माःत धोमाय्तोलेः मुनाडी । इ ल्हाव्हदैबाङ्कोः आङ्हाङः मुतोक्हाङः प्रभु येसुकुस् मुसा दोःधाङ्डीली । ७ ओउःत भयान्ते डी लाङ्काकोः कुरा च्यवःसा स्वाय्धाङ्माःखाहाङः इहाम्तीलेः वाहनाडी । ८ माः रैस डी ल्हुङ् घ्युम्माःत धोमाय्तो मुनाडी । इहाङःकोः आङ् फेसा भाक्ती डी प्रभुकुस् न्हाङ्तोलेः मुसा छ्युपनाङःसु ९ ओउःतलेः छ्युपडुसुतो इहाङः मुओया ओउःकुस् मुओया गाव् खेःयामा डीइ प्रभुकायः प्रोताकसाकायः ओउःकोः काम् पेतो जाङ्हसा बोङः-नाङःसु । १० डीकोः काम् तय्छनःती योसाकायः यात्नम् दीन्हाङः डी सबै खीस्कःहाङः चीङ्लाङ् आल्सा परनाःतय्ही ओहाङःसैको ल्हाव्हदैबाङ्हाङःकोः मुतोक्हाङः डी पेतो जाङ्हआतय्हनी त खेःया लोने पेओलेः दोःनाःतय्ही । खेःल डी पेमालो जाङ्हआतय्हनी त खेःया पेमालोलेः दोःनाःतय्ही ।

११ एतलेः प्रभुकः एङःती भयान्ते डीइ मान्तालम्कायः होम्ती तोसा बोङःनाङःसु । डीकायःपाय् “गत ताङ्हतो मान्तालो” त परमेस्वरइ पेतो चीःनाःतय्ही एतलेः नीङ्इमा डीकायःपाय् “गत ताङ्हओ मान्तालो” त ल्हुङ्हाङः चीःतेःनाःताडी ओउःत डा भाक्तीलेः म्हरनाङः । १२ एत तोती डी लयःकोः नेहरो ओरताकसा बोङःडुसुलु डीपाय् “गत ताङ्हओ मान्ता” त नीङ्कायः छ्यानः-साकायः ह ओउःतलेः तोनेःनाङ्स । ओहाङःसैको अरु वाङ्ती डीकोः ल्हुङ्कोः कुरा म्हरमाःत “लौ योसाकायः इमयःपाय् डीच्युक् पेओमा ताङ्हओमा खेःइली” त लयःकायः ताङ्हताकसा डीकायः मीताकसा बोङःतोक्हाङः नीङ्इ पेतोलेः त्याङ्सा स्वाय्तेःनानी । १३ डी लयःकायः ब्रःतीलेः नोःनाडी । एत यात्नीसचाक् दाय्हनै यादो । लौ ओउःत नोःओपाय् परमेस्वरकोः काम् जाङ्हसाकायः नोःओ लेःआः । व्हक्तोलेः नोःनाडी त खेःया ओउःपाय् नीङ्-कायःलेः नोःओआः बा । १४ खीसइलेः डीकायः आन रापनाःताडी

त चीःती डीइ ओउःकोः काम् जाड्हसा खेःनाडी । यात्चाक्पाय् सबै दलताक्साकायः ल्हाडःतीलेः सीआ ओउःत भयान्ते ओउः सील त खेःया सबै सीचाः खेःतो । १५ ख्रीस्पय् सबैकायः ल्हाडःती दलताक्साकायः सीआ त खेःओ ओउः दल्ओलमइ लयःकायः खेःइसीली ओउः सीआक्तीको उहती च्योक्ओ ख्रीस्कोः काम् जाड्हसाकायः दल्ओआः इ बा ।

१६ द्याह्हाडःसै डीखेइ सुकायःमा ओउःकोः रुप् ह योती तय्छनःती योडुसुलु ओउःत हायःती ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालमखेइ तय्छनःती योनानी । माः रैस डी यात् पेन्हकायः ख्रीस्कायः ल्हाव्ह-दैबाड्कोः मान्तालो लेखालेः तय्छनःती योडुसुतो द्याह्पाय् डीइ ओउःकायः एतलेः योडुसुलु । १७ ओउःत खेःया सुसु ख्रीस्कोः मान्ता लेःआः ओउःपाय् नया स्याव्ओ मान्ता खेःलेःनाः । आय् कुरा द्याह् म्हीतती मीहलेःआ लौ सबै कुरा रौलेः खेःनाः बा । १८ इ कुरा सबै परमेस्वरकःसै वाड्ओ लेःआः । ड्हापाय् डी ओउःकोः बीरोत खेःडीतो येसु ख्रीस् ल्होक्आक्तीको डीकायः लयःकुस् ब्राड्काय्-ताक्ती द्याह् परमेस्वरकोः मान्ता स्याव्ताक्आताडी । फेरी अरुलमकायः इ परमेस्वरकुस् ब्राड्काय्ओ कुरा तोसाकायःमा परमेस्वरइ डीकायः ल्होक्आताडी । १९ ओउः कुरापाय् इतलेःआः मान्तालमकायः लयःकुस् ब्राड्काय्ताक्सा थेडा परमेस्वरइ ख्रीस्कायः ल्होक्आथै । फेरी मान्ताकोः रेव्ओ काम्पाय् परमेस्वरइ म्हीतताक्ती वाय्नौ । इ कुरा थोल्हती तोसा काम्पाय् डीकायःलेः बयःआताडी । २० डीपाय् ख्रीस्कोः ल्होक्ओमयः खेःनाडी ओउःत भयान्ते “लौ परमेस्वरकःताड् द्यान्हती ओउःकुस् ब्राड्काय्ती मुन दा” त दाय्हती ख्रीस्कोः कुरा तेतीलेः तोनाडःसु । २१ ख्रीसइपाय् दोह्मा रेव्तो जाड्हउलु ओउःकोः मीक्हाडः डीकायः ख्रीस्कुस् पेतो स्याव्ताक्साकायः परमेस्वरइ ख्रीस्कायः रेव्तो मान्ताकोः रेव्भ्याड्कोः बयःआथै ।

६ १ डी परमेस्वरकुस् काम् जाड्हओलमइ दोह्त तोनेःनाड्स दाय्हसा “लौ परमेस्वरइ योनःतीलेः बयःओ दलताक्सा काम् नीड्इ त्याक्तेःआकानी द्याह् ओउःइ बयःओपाय् वाय्लाम्” त तेती

तोनेःनाड्स २ “लौ क्रोःओ दीन्हाडः नीड्इ तोओपाय् सायःनेः-
आलाड्स ओउः दलताकसा खेःओ दीन्हाडः डाइ लव्हती बयःनेः-
आलाड्स” त दाय्हती परमेस्वर दाय्हआ । लौ परमेस्वरइ योनःती
बयःओ दलताकओ त्याकसा दीन् इलेःआः बा ।

३ डीकोः काम्कायः अरुइ पेमालो त योताकमाःसाकायः
डीइ अरुकायः ब्रःताकसा कुरा जाड्हडुसुलु । ४ गल खेःयाकायःमा
“डीपाय् परमेस्वरकोः काम् जाड्हओ मान्ता लेःआः डी” त छ्यानः-
साकायः डीइ आन दुख च्यवःती लीहसीःओलम् गोरःआलाडःसु ।
५ नाःतो बेलाहाडः अरुइ डीकायः घान्ताडीतो पानःताडीतो हुम्-
ओलम्इ न्हेडःताडीतो । नाःतो बेलाहाडः डीइ एनःमामाःत जेःमा-
माःत हारीनःतीलेः ह्युड्तो काम् जाड्हआलाडःसु । ६ ओहाडःसैको
डी छय्ड्तो जाड्हतीमा व्हय्तो जाड्हतीमा वाहनाडी । अरुकायः
रीस् वाड्माःत काड्तीलेः योनाडःसु । परमेस्वरकोः छय्ड्तो
ग्वालामः दोःती डीइ सबैकायः दोड् पेतोलेः रापनाडःसु ।
७ परमेस्वरकोः ग्वम् दोःती डीइ ओउःकोः दोड् कुरालेः तोनाडःसु
परमेस्वरकोः मीक्हाडः डी पेतो स्याव्आकतीको ओउःकोः काम्
नीड्तोलेः जाड्हनाडःसु सुइमा डीकायः क्लीमःसा खायताडीली ।
८ डीकायःपाय् यात्नीस्चाक्खेइ पेतो तोती डीकायः ताड्हताक्-
आताडी अरुखेइ पेमालो तोती डीकायः मीताक्आताडी । डीइपाय्
दोड् कुरालेः तोनाडःसुतो अरुखे “माःओ कुरा लेःआः” त दाय्हनै ।
९ डीकायःपाय् सबैइ तय्हताडीतो यात्नीस्चाक्इ “इपाय् सुलो” त
दाय्हती डीकायः तय्हसा ग्याइली । बेला बेलाहाडः सीखेःडीतो लौ
सेलःलेः मुधाड्नाडी । अरुइ डीकायः थोःती घान्ती भयान्ते डी
न्युम्हताक्तोलेः स्याव्ताक्ताडीतो बुरु सात्ताडीली । १० लीह-
सीःओ बेलाहाडःलम्मा गलकायःमा चोडाय्तीलेः मुनाडी । डीपाय्
ह्यात् मान्तालो लेखा खेःडीतो बुरु नाःतो मान्ताकायः बयःसा
खायनाडःसु । डीकोःपाय् दोह्मा नाःल सबैलेः डीकोः मुलेःनाः ।
११ लौ नीड् कोरीन्थहाडः मुओलम् नाड्कायः दोड्हती नोःती डीइ
लयःकोः ल्हुड् फुसतीलेः छ्यानःनेःआलाड्स । १२ डीखेइ नीड्कायः
ल्हुड् फुसती नोःसा ग्यानाडी नीड्खेइ डीकायः फुसती नोःसा

ग्यातेःइली । १३ “लौ द्याहपाय् डीलो लेखा फुस्ती नोःताडी दा”
त दाय्हती नीङ्कायः डीकोः हौलम् चोःलम्लो लेखा तोनेःनाड्स ।

१४ इहाम्मालो मान्तालमकुसइ ब्रेडःकायती काम्
जाडहलाम् । पेओपाय् पेमालोकुस् गत हायःती ब्रेडःकायसा स्वायनौ
र । थोडओपाय् च्याक्ओकुस् गत हायःती ब्राडकायचाःच र ।

१५ खीसपाय् सैतानकुस् गलमा ब्राडकायती वाहचल ओउःतलेः
इहाम्ओ मान्तापाय् इहाम्मालो मान्ताकुस् ब्राडती वाहचल ।

१६ परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः मुरतीलम् मुसा दोःइली । डीपाय् ओउः
दोड् जीडः नाःओ परमेस्वरकोः मन्दीर् लेःआः तय्ही । “डापाय्
लयःकोः मान्तालमकुस् याक्मानाडः ओउःमयःकुस् वाहमानाडः ।

ओउःमयःकोः परमेस्वर डालेः स्याव्नाडः ओउःमयः डाकोः
मान्तालेः स्याव्ने” त दाय्हती परमेस्वर दाय्हआ । १७ ओउःत

भयान्ते “ओउः पेमालोलमकायः जुगाड् फेनु ओउःकुस् मुलाम् ।
रेव्तो काम्लम् जाडहओमा फेनु ओहाडःसैको नीङ्कायः म्रोती
रोम्नेःनाड्स” त दाय्हतीमा परमेस्वर दाय्हआ । १८ “डापाय् नाड्-
कोः आपालेः स्याव्नाडः नीङ्पाय् डाकोः चोःलम् चोःदयाड्लम्
स्याव्तेःनै” त दाय्हतीमा ओउः ग्वम् नाःओ परमेस्वर दाय्हआ ।

७ १ लौ साथीलम्य एत तोती गम्ओ कुरा डीइ चीःती भयान्ते
डीकोः आड्मा वाहीमःमा छय्ड्ताक्पाःतय्हनी ओहाडःसैको
डी परमेस्वरकः एडःती पेतो हायःती वाहपाःतय्ही ।

२ लौ नीङ्कोः ल्हुड्हाडः डीकायः पेतो रोम्ताडी दा ।
डीइ सुकायःमा पेमालो जाडहडुसुलु सुकायःमा वाय्ताक्डुसुलु

सुकायःमा रेव्ताक्सा बोडःडुसुलु । ३ एत तोती नीङ्कायः गाल-
तुम्ती तोसा बोडःनेःनाड्सल नीङ्कायः डीइ आन राप्नेःनाड्स

सीयामा स्याक्यामा डीइ ल्हुड् ब्राड्तीलेः राप्नेःनाड्स । ४ नीङ्कोः
कुरापाय् डाइ डाःती तोसा स्वाय्नाडः ओउःत भयान्ते डाकायःतेः

आन लुड्तेःनेःनानाड्स । लीह्सीःओ बेलाहाडःमा डाइ नीङ्कोः
कुरा गीलती ल्हुड् धोमाय्तो स्याव्ती चोडाय्तोलेः मुनाडः ।

५ नाःतो लीह्सीःओ बेलाहाडः च्यवःआलाडःसु । मासीदोनीया देस्-
ताड् आल्ओ बेलाहाडः डी न्यास्सा दोःडीली इःसैमा उःसैमा आन

दुख बयःआताडी । बाहीरसैमा काय्काय्ओ वाड्आ भीत्रसैमा ल्हुङ्हाडः रैआलाडी ६ ओउःत लीह्सीःओ च्यवःडुसुतो सबै क्रओलमकायः स्याड्ताक्ओ परमेस्वरइलेः तीतस् वाड्ओ बेलाहाडः डीकायःमा ल्हुङ् स्याड्ताक्आताडी । ७ ओउःकायः क्रुस्साकायः ह चोडायडीली ओउःइ नीङ्कोः कुरा ल्हाक्ती छ्यानःती भ्यान्ते डी चोडायतो स्याव्आलाडी । “लौ ओउःमयः नाङ्कायः क्रुस्सा आन भाह्तीलेः मुमानै । फेरी नाङ्इ जान्ओ कुरा ग्याती म्ह्युङ्ती सायःती भ्यान्ते ल्हुङ् द्यान्ह्ती आन लीह्तीमा मुनै नाङ्कोः कुरा जाङ्हसाकायः आन ल्हुङ् ज्याडःतीमा मुनै” त दाय्हती तीतसइ छ्यानःती दाय्हओ कुरा सायःआक्तीको न्हाङ्तोलेः चोडायतो स्याव्आलाडः ।

८ डाइ अनम्ह लेखओ चेती पहआक्तीको नीङ् लीहतो स्याव्तेःआकाय् त खेःया एत लीहतो स्याव्ओकायः इहाखे भाक्-आक्डल द्याह्खे भाक्नाडः ९ दोह हायःती दाय्हसा यात् चीच्योक्कायः लीह्आक्तीको नीङ्इ ल्हुङ् द्यान्ह्ती रेव्ओ काम् फेती पेतो जाङ्हतेःआकानी । नीङ् ल्हुङ् द्यान्ह्तेःआकाय् त चीःती चोडायतो स्याव्आलाडः । नीङ्कोः लीह्ओकायः खेःल लीह्आक्तीको परमेस्वरकःताङ् द्यान्ह्तेःआकाय् ओउःत चीःती चोडायतोलेः मुनाडः । नीङ्कोः लीह्ओ पेमालो खाल्कोः खेःल । १० परमेस्वरकःताङ् द्यान्ह्ताक्सा लीह्सीःओइ मान्ताकायः दल्ताक्नाःथै । ओउः खाल्कोः लीह्सीःओखे पेलेःनाः ल्हाव्हदैबाङ्कोः खाल्कोः लीह्सीःओखेइ सीताक्नौ ओउःपाय् पेल । ११ नीङ्कोः लीह्सीःओ परमेस्वरकःसै दोःओआः बा । लीह्आक्तीको परमेस्वरकोः काम् जाङ्हसाकायः नीङ् गुच्युक् म्ह्युङ्तीलेः ग्यातेःआकाय् । “डीइ पेतोलेः हायःआलाडःसु” त दाय्हती छ्यानःसाकायः नीङ् द्याह् आन भाक्तेःनै । ओउः पेमालो जाङ्हओचाक्कः गुच्युक्तेः ल्हुङ् अह्-सीःतो स्याव्तेःआकाय् गुच्युक्तेः ल्हुङ् रुःतेःआकाय् अरुकायः पेतो राप्ती ओउः काम् पेतो जाङ्हसाकायः गुच्युक्तेः भाक्तेःआकाय् । माः है एत हायःती नीङ्कोः ल्हुङ् पेतो लेःआः त फानःती छ्यानःतेःआकानी । १२ चेती लेखओ बेलाहाडः ओउः रेव्तो जाङ्हओ

मान्ताकायःमा लेखमाडल ओउःइ लीह्ताक्ओ मान्ताकायःमा लेखडल । डीइ तोओ कुरापाय् नीड् परमेस्वरकोः मीक्हाडः गुच्युक् म्ह्युड्ती जाड्हसा ग्याओ लेःआः त छ्यानःसाकायः लेखनेः-आलाड्स । १३ नीड् पेतोलेः हायःतेःआकानी त चीःती डी आन मोआलाडी । फेरी तीतस्कायः नीड्इ सबै धोमाय्ताक्तेःआकानी ओउःत भ्यान्ते न्हाड्तोलेः मोनाडी । १४ नीड् मान्तालम्कायः “ओउःमयः पेलेःनाः” त दाय्हती तीतस्कायः डाःती तोडोतो एत तोओ दोड् कुरा लेःआः । डाइ तोओलो लेखालेः तापतेःताक्तेः-आकानी ओउःत भ्यान्ते डाइ तीतस्कायः आहे डाःती तोओ खेःडल डा रास्सा परडल । १५ ओउःकायः नीड्इ रैतीमा ग्यातीमा रोमतेःआकानी त गीलती तीतस् आन ल्हुड् मोतीलेः मुनाः । १६ ओउःत हायःती नीड् पेतोलेः स्यावतेःनै त चीःती डा धोमाय्-तीमा ल्हुड् डाःतीमा मुलेःआनाडः ।

८ १ लौ पुःचोड् हौचोड्य “ओउः मासीदोनीयाहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कायः परमेस्वरइ दोह् हायःआकान्” त दाय्हसा एत डीइ द्याह् तोनेःनाड्स । ओउःमयःकायः परमेस्वरइ आन योनःओ ल्हुड् बयःआथास २ ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःइ आन लीह्सीःओ बेलाहाडः ल्हुड् चोडाय्तोलेः ओउःमयःकोः नाःतो नाः-मालोपाय् आन साय्क्ओ ल्हुड्इ अरुकायः बयःआकानी । ३ माः रैस ओउःमयः नाःतो नाःमालो मान्ता खेःइतो लयः भ्काक्ती लयः स्वाय्जमच्युक् बयःआकानी ओउःसै न्हाड्तोलेः बयःआकानी बा । ४ ओउः यहुदीयाहाडः मुओ ड्हाम्ओलमकायः लव्हती बयःसाकायः “लौ इ पेओ काम् डीइमा जाड्हपाडःसु” त दाय्हती डीकः आन तेआकाय् । ५ ओउःमयःइपाय् डीइ ताःसामा ताःमालोच्युक्कायः बयःआकानी । ड्हापाय् परमेस्वरकायः मोताक्साकायः आन ग्याती ओउः भ्काक्ओपाय् जाड्हती डीइ तोओ कुरामा ग्याती सायः-आकानी । ६ ओउःत भ्यान्ते नीड्कोः साय्क्तो बयःसा काम् दप्-ताक्सा थेडा “लौ ओउःमयःकःहाडः नाड्इ ड्हा जाड्हखयःओ पैसा त्याक्सा काम्पाय् द्याह् दप्ती जाड्हउ दा” त दाय्हती तीतस्कायः तोती नीड्कःताड् ल्होक्नेःआलाड्सु । ७ नीड्इपाय्

पेओ काम्लम् आनतेः जाड्हतेःनानी आनतेः ड्हाम्तेःनानी आनतेः तोसा स्वाय्तेःनानी आन व्हाय्तोतेः चीःतेःनानी । नीड् आन लव्हसा ग्यातेःनै डीकायःपाय् आनतेः राप्तेःनेःनाःताडी । ओउःत खेःओ “द्व्याह् इ राप्ती बयःसा काम्कायःमा साय्क्ओ ल्हुड्इ आन बयःनु दा” त दाय्हती भाक्तीलेः तोनेःनाड्स ।

८ एत तोओपाय् गानाक्ती तोओलेः खेःल । ओउः अरु मान्तालम् गुच्युक् साय्क्तोलेः बयःसा ग्यानै त नीड्कायः छ्यानःनेः-आलाड्स । ओहाडःसै नीड्इमा अरुलम्कायः गुच्युक् राप्ती बयः-तेःनानी त डाइ योसालेः स्वाय्नाडः ओउःत हायःसाकायः ह इतलेः तोनेःआलाड्स । ९ डीकोः प्रभु येसु स्त्रीसलेः आन योनःओ ल्हुड् खेःतो त चीःतेःनानी । ओउःपाय् ड्हालेः आन नाःतो नाःओ खेःतो । नाःसापाय् नाःओलेः खेःतो नीड्कायः नाःतो नाःताक्साकायः येसुपाय् ह्यात् स्याव्ताक्आकास ।

१० लौ डाइ इतलेः तोनेःनाड्स नीड्इ तेह् जाड्हखयःओ काम् द्व्याह् दप्ती स्वाय्सा खेःतो ओउः काम् जाड्हसाकायः नीड्इ अरुसै ड्हा जाड्हखयःतेःआकानी । माः रैस अरुसै ड्हा जाड्हसा ग्याओ खेःतेःइतो ११ ओउःत खेःओ नीड् ड्हाकोः लेखालेः ग्याती द्व्याह्मा दप्ती जाड्हचाक्नु । गुच्युक्तेः स्वाय्तेःनानी ओउःच्युक्लेः बयः-चाक्नु । १२ नीड् ग्याओ त खेःया नीड्इ गुच्युक्तेः बयःसा स्वाय्तेः-नानी ओउःच्युक्लेः परमेस्वरइ प्रोती त्याक्आनौ । ओउःसै नाःतो बयःसा परल । १३ अरुलम् लव्हसाकायः नीड्कायः डाइ अरुसै चाक्ओ काम् जाड्हताक्नेःनाड्सल १४ सबै धारतोलेः जाड्हताक्सा बोडःनाडः । ओहाडःसैको न्हाड्तोलेः नाःओ बेलाहाडः नीड्इ ओउः राह्बाड्लम्कायः बयःसा स्याव्नाः लोने नीड्मा राह्तेःनै त खेःया ओउःमयःइ लयः नाःतो नाःओसै नीड्कायः बयःसा स्याव्नाः । ओउःत हायःओ सबैमयःकायः थाःतोलेःतेः स्याव्तेःनै । १५ इत हायः-तीलेः “क्युती त्युम्हओ मान्तामा जुगाड् नाःतो दोःइली नाःतो नाःमालो मान्तामा राह्इली” त आखरःहाडः लेखती मुनाः ।

१६ नीड्कायः लव्हसाकायः परमेस्वरइ तीतस्कायः डीलौ लेखा आन गेओ ल्हुड् बयःआथै ओउःत भयान्ते डीइ परमेस्वरकायः

आन “च्युता” त तोनाडःसु । १७ ओउःपाय् नीङ्कःताड् आल्-
 साकायः आन ग्याती मुनाः डीइ तोओकायः भुङ्आले खेःल लयःलेः
 भाक्ती ग्याओ लेःआः । १८ ओउःकुस् डीइ यात्चाक् अरु
 ड्हाम्ओ हौखेकायः ल्होक्नाडःसु । ओउःपाय् खीस्कोः पेओ
 समचार् थोल्हती तोओ काम् जाङ्हओपाय् “पेओ लेःआः” त सबै
 अरु ड्हाम्ओलम्इ तय्हनाःथै । १९ सबै ड्हाम्ओलम्इ ओउःकायः
 तय्हआकानी त भयान्ते अरुइ बयःसा चीस् त्याक्लाड् डीकुस्
 वाह्साकायः छीङ्हआकानी । एत हायःतीलेः डीइ परमेस्वरकायः
 ताङ्हताक्ती नीङ्कायः लव्हती बयःसा ग्यानाडी त नीङ् सबैकायः
 छ्यानःनेःनाड्सु । २० ओउःमयःइ साय्क्ओ बयःओ चीस् त्याक्-
 ओहाडः डीइ पेतो हायःसा बोडःआलाडःसु । ओहाडःसै अरु सुइमा
 डीकायः पेमालो गाल्तुमती नोःसा खायनीली । २१ प्रभुकोः मीक्-
 हाडः ह डी पेतो हायःसा बोडःओ खेःडीली सबै मान्ताकोः
 मीक्हाडःमा डी पेतो हायःसा बोडःनाडःसु । २२ फेरी ओउःनीस्कुस्
 यात्चाक् अरु डीकोः ड्हाम्ओ हौमा ल्होक्आलाडःसु । ओउःपाय्
 काम् जाङ्हसाकायः आन गेओ त नाःतो पेन्हहाडः च्यवःती चीः-
 आलाडःसु । द्याह् नीङ्कोः कुरा चीःआक्तीको ओउःपाय् नीङ्-
 कायः लव्हसा न्हाड्तोलेः गेनाः । २३ तीतस् त तोओपाय् नीङ्कायः
 लव्हसाकायः डाकुस् काम् जाङ्हओ मान्ता लेःआः । ओउःकुस्
 वाह्ओलम्पाय् ड्हाम्ओलम्कोः कुरा तोसाकायःमा खीस्कायः
 ताङ्हताक्साकायःमा ल्होक्ओ मान्ता लेःआः इ । २४ ओउःत
 भयान्ते ओउःमयः नीङ्कःताड् पैसा त्याक्लाड् वाड्तोक्हाडः नीङ्इ
 अरुकायः आनलेः राप्तेःनानी त ओउःमयःकायःमा सबै ड्हाम्-
 ओलम्कायःमा छ्यानःसाकायः साय्क्तोलेः बयःनु दा । फेरी ओउःत
 हायःतीमा नीङ्कायःपाय् “ओउःमयः जुगाड् ल्हुङ् साय्क्ओ लेःआः
 इ” त डीइ सबैकायः डाःती तोओ कुरापाय् “दोङ् कुरा लेःआः”
 तमा द्याह् छ्यानःनु दा ।

६ १ ओउः यहुदीयाहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कायः लव्हती
 बयःसा काम्कोः कुरा कोदीडःती तोसा परल । २ नीङ्
 बयःसा ग्यातेःनै त चीःती एतलेः मासीदोनीयाकोः मान्तालम्कायः

तोआलाडः “लौ ओउः आखया अन्चलकोः कोरीन्थ सहरहाडः मुओ ड्हाम्ओलम् तेहहाडःसैकोः लव्हती बयःसा रोःओ खेःइतो” त दाय्हती तोआलाडः । नीड् ओउःच्युक् ग्याओ त अरुलम्इ चीः-आक्तीको ओउःमयःमा द्याह् बयःसाकायः रोःती मुनै । ३ नीड् रोःतीलेः मुतेःनै त भयान्ते डाइ तीतस्कुस् वाह्ओलम् नीड्कःताड् ल्होक्नाडःसु । ओहाडःसैको डाइ तोओलो लेखा नीड्इ द्याह् बयःसाकायः च्ययःती मुसा खायतेःनानी । ४ डाकुस् वाड्सा खेःओ मासीदोनीयालम्पाय् नीड् च्ययःमाःत मुओ त च्यवःचानी त खेःया डीमा रास्तो स्याव्चाडी नीड्मा रास्तो स्याव्तेःचै । दोह् हायःती दाय्हसा डीइ ड्हालेः डाःती तोओ कुरापाय् आहे स्याव्चाः खेःतो । ५ ओउःत भयान्ते डा वाड्ओकोः ड्हसै इ अरु ड्हाम्ओलम् नीड्कःताड् ल्होक्सा पेनाः त ताःआलाडः । ओउःमयः आलती नीड्इ तोती गम्ओ बयःसा खेःओ चीसलम् हुम्ती च्ययःसा खायनानी । ओहाडःसैको डा दाहती वाड्ओ बेलाहाडः नीड् साय्क्तो बयःती खायतेःआकान् त खेःया ओउः चीसपाय् डाइ त्याक्सा ह परनाडः नीड्कः खह्तो नोःती तेसा परलाम् ।

६ यातज्योः कुरा मुनाः “सुसुखेइ ब्रयत्तोलेः वारनौ ओउः-इपाय् ब्रयत्तोजम्लेः सायःलम् त्युम्हनौ सुसुखे दुन्ह्तोलेः वारनौ ओउःइपाय् दुन्ह्तोच्युक्लेः सायःलम् त्युम्हनौ” त तोओलेः मुनाः । ७ ओउःत भयान्ते सबै मान्ता लयः ल्हुड् ग्याजम्च्युक्कायःलेः बयःपानी । अरुइ गानाक्ती तोती भयान्ते चाक्ओ हावओ ल्हुड् स्याव्ती बयःलाम् । ग्याती चोडाय्ती बयःओ मान्ताइ परमेस्वरकायः आन मोताकनाःथै । ८ नीड् राह्ओ चीसलम् परमेस्वरइ नीड्कायः सबै बयःसातेः खायतेःनै माः रैस ओउःसै न्हाड्तोलेः बयःसा खायलेःनौ बा । ओउःत भयान्ते नीड्इ गलकायःमा दोह्मातेः राह्माःत अरुकायः सबै पेओ काम्लम् जाड्हसा खायतेःनानी । ९ “परमेस्वरइ ह्यातलम्कायः साय्क्तो ल्हुड्इ बयःनौ । ओउःइ गलकायःमा अरुकायः योनःतीलेः योनौ” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । १० परमेस्वरइपाय् मान्ताकायः वारसा बीया चोयामा जेःसा आम्हमा दोःताकनौ ओउःइलेः नीड्इ वारओ

पेओ कुरामा ब्याव्ताकनौ ओहाडःसैको नीड्इ साय्क्तो बयःसा
 स्वाय्तेःनानी । ११ नीड्इ एतलेः साय्क्तो बयःसा स्वाय्ताक्सा
 थेडालेः परमेस्वरइ गलकायःमा आन दोःताक्तेःनै ओउःत भ्यान्ते
 नीड्इ ल्होक्ओ चीस् डीइ अरु ड्हाम्ओलम्कायः बयःती परमेस्वर-
 कायः ताड्हताक्नाडःसु । १२ दोह् हायःती दाय्हसा एत बयःसा
 काम् जाड्हधारनालेः ड्हाम्ओलम्कोः राह्ओकायःमा पाःनाःथास
 परमेस्वरकायःमा नाःतोलम्इ ताड्हताक्ती तोताक्नाःथास ।
 १३ “डीइ स्त्रीस्कोः पेओ कुरा ड्हाम्तीलेः जाड्हनाडःसु” त
 दाय्हती दाय्हतेःनै । नाःतो नाःमालोलम्कायः बयःतेःनानी त खेःया
 नीड्इ एत तोओ कुरा दोड् कुरा लेःआः त ओउःमयःकायः छ्यानःसा
 स्वाय्तेःनानी । ओहाडःसैको ओउःमयःकायःमा सबैकायःमा नीड्
 ल्हुड् साय्क्तो मुतेःनै त खेःया परमेस्वरकायः ताड्हताक्नानी ।
 १४ फेरी परमेस्वरइ नीड्कायः गुच्युक् पेतो हायःताक्तेःआकानी त
 च्यवःती नीड्कायः आन भाह्तीमा राप्ती भ्यान्ते परमेस्वरकः
 आनलेः तेती तोनानी । १५ परमेस्वरइ एतलेः पेतो बयःआकान् त
 खेःओ ओउःकायः डीइ च्युता त तोनाडःसु ।

१० १ डा पावुल् त तोओ नीड्कःहाडः मुतोक्खेहाडः
 “काड्ओ लेःआः” त ताःतेःनाड्सतो डाकोः रम्ह-
 गखेहाडः “खह्ओ” त नोःकाय्तीतेः मुतेःनै । लौ स्त्रीस्कोः काड्ओ
 ल्हुड् दोःती डा नीड्कः द्याह् इतलेः तेनेःनाड्स । २ डा नीड्कः-
 हाडः लोने वाड्ओ बेलाहाडः डाकायः खह्तो तोसापाय् तोताक्-
 लाम् एत डाइ तेती तोनेःनाड्स दोह् हायःती दाय्हसा यात्नीसचाक्इ
 डीकायः गालतुम्ती तोती “पावुल्लम्इ ल्हाव्हदैबाड्कोः चीस्
 भाक्ती भ्यान्ते इ काम् जाड्हनानी” त दाय्हती मुनै । डा वाड्ओ
 बेलाहाडः ओउःत तोओलम् मुनै त खेःया ओउःमयःकायः डाइ
 खह्तो तोसा खेःतो । ३ ल्हाव्हदैबाड्हाडः डी मुसापाय् मुडीतो
 ल्हाव्हदैबाड्कोः काम् जाड्हसाकायः काय्काय्डीली । ४ फेरी
 ल्हाव्हदैबाड्सै दोःओ ग्वम्खेइ खेःल परमेस्वरकोः ग्वम्खे दोःती डीइ
 सैतान्कोः ताड्हओ जीरालम् ह्योड्ती वाय्सा स्वाय्नाडःसु । ५ सबै
 आहे माःती नोःओ काय्काय्ओलम्कायःमा सबै परमेस्वरकोः कुरा

डाःती त्याःसा बोडःओलम्कायःमा डीइ क्लीमःनाडःसु । फेरी
 मान्ताकोः ल्हुड्लम् सबै खीसकः ग्यातो स्यावताकनाडःसु ।
 ६ ओहाडःसैको नीड् जुगाड् ग्यातो स्यावआकतीको ओउः सायःसा
 ग्यामालोलम्कायः डीइ न्युम्हताकसा खायनाडी । ७ मान्ताकोः दोड्
 ल्हुड्कोः कुरा नीड्इ योतेःनीली बाहीरकोः कुरा ह योतेःनानी । सुलो
 “लौ डा खीसकोः मान्तालेः खेःनाडः” त दाय्हती ताःतेःआकायःइसी
 ओउः मान्तालेः डीकायःमा “लौ डालो लेखा पावुल्लममा खीसकोः
 मान्तालम् लेःआः इ” त चीःसा खेःतो । ८ प्रभुइ डीकायः बयःओ
 ग्वम्पाय् नीड्कायः रेव्ताकसाकायः खेःल पेताकसाकायःलेः बयः-
 आताडी । “इ ग्वम् दोःआलाडः” त दाय्हती बल न्हाडतोलेः
 तोनेःनाड्सतो ओउःत डाःती तोसाकायः डा रासडल । ९ चेती
 लेखओहाडः नीड्कायः रैताकसा बोडःडल । १० “चेती लेखओ
 बेलाहाडःखे ओउःकोः कुरापाय् खहओ लेःआः डीकःताड् वाड्ओ
 बेलाहाडःखे ओउःइ पेतो जाड्हसामा पेतो नोःसामा चीःउलु” त
 दाय्हती सुलाडःइ नोःनौ । ११ ओउःपाय् दोड् कुरा खेःल गतलो
 रम्हगहाडः डीइ चेतीहाडःमा लेखनेःनाड्स ओउःतलेः वाड्तोक-
 हाडःमा जाड्हनेःनाड्स । इ नीस् कुरापाय् ब्रेहचल दोहमा थेथे
 खेःचल त ओउः मान्ताइ चीःसा खेःतो ।

१२ यातनीस्चाक्खेइ लयःकोः नेहरो ओरताकती वाहनै डीखे
 ओउःमयःलो लेखा वाहसा ग्याडीली । ओउः मान्तालम्खेइ जुगाड्
 चीःमाःत दोहगार लयःकोः ल्हुड्हाडः “इ पेलेःनाः” त म्हरती
 भाक्चनै ओउःलेः लयःकोः नेहरो ओरताकती जाड्हनाडीसी ।
 १३ डीखे लयःकोः नेहरो नाःतो ओरताकनाडीसीली । गुच्युकलो
 काम् परमेस्वरइ बयःआताडी ओउःच्युकलेः ह जाड्हयाकायः डी
 डाःतीलेः तोनाडःसु । नीड्कःहाडःमा जाड्हसा काम् परमेस्वरइ
 डीकायः दोक्ती बयःआताडी । १४ ओहाडःसैको परमेस्वरइ ओउः
 काम्पाय् दोक्ती बयःआताडी त खेःओ नीड्कःहाडः ड्हा वाड्-
 तोक् बेलाहाडः डीइ खीसकोः पेओ समचार् नीड्कायः वानःनेः-
 आलाड्सु ओउःत हायःओकायः डी डाःती तोसा स्याक्लेःनाः ।
 १५ डीकायः दोक्मालो काम्लम् अरुइ जाड्हनानी ओउः

काम्कायःपाय डी डाःती तोडुसुलु । ओहाडःसैको नीड्कायःपाय
 “न्हाड्तोलेः ड्हामपानी” त दाय्हती म्हरनाडी ओहाडःसैको
 परमेस्वरइ दोकती बयःनाःताडी त खेःया डीइ नीड्कःहाडः
 ओउःकोः काम् न्हाड्तोलेः जाड्हसा दोःनाडी । १६ ओहाडःसैको
 नीड्कोः देसकोः उःसै मुओ देसलमहाडःमा डीइ खीस्कोः पेओ
 समचार थोल्हती तोसा खायनाडःसु । ओउःत हायःआकतीको
 अरुकायः दोकती बयःओ काम्कायः डी नेहरो ओरताक्सा
 परडीली । १७ “सुसुइ ताड्हताकती नोःसा बोडःचानानी ओउःइपाय
 प्रभु परमेस्वरइ जाड्हताकओ काम्कायःलेः ताड्हताकती तोपानी”
 त दाय्हती आखरःहाडः लेखती मुनाः । १८ सुसुखे “डापाय पेओ
 लेःआः ड” त म्हरती लयःकोः नेहरो ओरताक्नाःइसी ओउःकःपाय
 प्रभु मोल सुसुखेकायः परमेस्वर “ओउःपाय पेलेःनाः” त म्हरचाः
 ओउःकः ह प्रभु मोतीलेः मुनाः ।

११ १ डाइ बल ख्याल नोःआलाडः त खेःया नीड्इ घीःती
 सायःओ फेलाम् २ दोह हायःती दाय्हसा परमेस्वरलो
 लेखा नीड्कोः कुरा पेतो स्यावताक्साकायः आन ल्हुड् रुःनाः-
 ताडः । नीड्पाय खीस्कायः भुड्आले धयःती गम्ओ रौ मोमः-
 चोःलो लेखा डाइ वानःसा भाक्नाडः । ३ नीड्पाय खीस्कायः ह
 डाइ धयःती गम्डोतो उय्हलेकोः हवा त तोओलो लेखालेः सैतान्इ
 नीड्कायःमा थ्योन्हती माःती तोतेःनै ओहाडःसै नीड्इ खीस्कायः
 पेतो छय्ङ्तो ड्हामओपाय फेनानी यादो त रैती म्हरनाडः । ४ दोह
 हायःती दाय्हसा डीइ गलमा स्यान्मालो येसुकोः कुरालेः अरु
 मान्तालम्इ थोल्हती तोनानी त खेःया ओउःमयः तोओ कुरापाय
 नीड्इ ग्याती रोम्तेःनानी । फेरी थे ग्वालामः नीड्इ त्याक्सामा
 ग्यातेःनै थेथे कुरापाय “पेओ समचार लेःआः” त दाय्हती नीड्इ
 सायःसामा ग्यातेःनै । ओउः थे ग्वालामःमा थे पेओ समचार त
 तोओमा डीसै दोःओ दोड् कुरालेः खेःल बा । ५ एत थेथे कुरा
 तोओलम्पाय “डी खीस्कोः ताड्हओ ल्होकओमयः लेःआः” त
 लयःकायः ताःनाःइसी दोह खेःयाकायःमा ओउःमयःपाय डीसै
 ताड्हओ खेःइली त डाइलेः ताःनाडः । ६ नोःओ बेलाहाडः डाइ

क्लोनःती नोःसा स्वायडल यादो डाइ नोःओ कुरा व्हायतो लेःआः
बा । ओउःत डीइ नाःतो पेन्हकायः पेतोलेः छ्यानःनेःआलाड्स ।

७ ख्रीस्कोः पेओ समचार नीड्कःहाडः थोल्हती
तोओहाडः नीड्कःसै डाइ दोह्मा त्याक्डल । एतलेः नीड्कायः
ताड्हताक्साकायः डाइ लयःकायः मीताक्आलाडःस ओउःत
हायःओपाय् पेमालो खेःल र । ८ नीड्कःहाडः काम् जाड्हसाकायः-
पाय् डाइ जेःगा तुड्गा लेःसाकायः अरु देस्कोः ड्हाम्ओलम्सै पैसा
त्याक्आलाडः । ९ फेरी नीड्कःहाडः मुओ बेलाहाडः डा राह्ओ
चीसलम् नीड्कःसै दोह्मा त्याक्डल मासीदोनीया देस्सै वाड्आ
ड्हाम्ओलम्कःसै ह त्याक्आलाडः । ओउःत हायःतीलेः ड्हसैमा
डाइ सुकायःमा सावःताक्नेःनाड्सल लोनेमा सावःताक्नेःनाड्सल ।
१० ख्रीसइलेः डाकायः द्याह् दोड् कुरा तोताक्नाःताडः
आख्याहाडः डाइ एत डाःती नोःओकायःपाय् सुइमा त्याःसा स्वाय-
नीली । ११ दोह् हायःती दाय्हसा इ कुरा डाइ राप्माःत तोनेःनाड्-
सल दोड्सीलेः डाइ राप्नेःनाड्स बा ओउःत परमेस्वरइलेः चीःनौ ।

१२ डाखेइ ड्हा जाड्हओ काम्पाय् जाड्हधैलेः मुनाडः
नाड्कःसै दोह्मा त्याक्डल । ओउः लयःइलेः “ख्रीस्कोः छ्युड्हओ
ल्होक्ओमयः” त लयःकायः तोओलम्खेइ डीलो लेखालेः काम्
जाड्हनीली ओउःत भयान्ते ओउःमयः लयःकोः नेहरो ओरताक्सा
स्वायइसीली । १३ ओउः मान्तालम्पाय् ख्रीस्कोः दोड् छ्युड्हती
ल्होक्ओमयः खेःइली ओउःमयः माःती “डीकायःपाय् ख्रीसइ
छ्युड्हती ल्होक्आताडी ओउःकोः काम् जाड्हनाडःसु” त तोती
ख्रीस्कोः छ्युड्हओमयःलो लेखा थाड्ताक्नाःइसी । १४ ओउःत
हायःओ कुरापाय् ग्याड्हसीःओ कुरा खेःल । सैतान् त तोओइमा
यात्चाक् दोड् परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयःलो लेखा थाड्-
ताक्सा स्वाय्नाःस । १५ ओउःत भयान्ते सैतान्कोः काम्
जाड्हओलम्इमा लयःकोः मालीक् तेःती पेओ काम् जाड्हओलम्लो
लेखा थाड्ती वाह्ओ त खेःया ओउःपाय् सुकायःमा ग्याड्हताक्-
थासल । ओउःमयः लोने काम् जाड्हभ्याड्पाय् न्युम्ह्तोलेः स्याव्नै ।
१६ द्याह् डाइ कोदीडःतीलेः तोनेःनाड्स डाकायःपाय् “लौ

पावुल्पाय आहे नोःनाः” त सुइमा ताःतेःचै । ओउःतलेः तोनेःनाड्-
सतो डाकायःपाय् “आहेलेः नोःनौ” ततेः ताःतेःनै त खेःया लौ
डाकोः आहे नोःओ कुरापाय् सायःपाःनाड्स दा डाइ द्याह् बल
लयःकायः ताड्हताक्ओ कुरा तोचेःनाड्स । १७ एत तोती डाइ
प्रभुलेः भाक्ओ कुरापाय् तोनेःनाड्सल लयः डाःतीलेः तोनेःनाड्स
लयःकोः नेहरो ओरताक्साकायः ह नोःनाडः । १८ नाःतो अरुलमइ
ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्लो लेखालेः लयःकायः ताड्हताक्-
साकायः एतलेः डाःती नोःनै ओउःत खेःओ डामा ओउःमयःलो
लेखालेः नोःनाडः । १९ नीड्पाय् आन व्हाय्तो चीःओ ल्हुड् नाः-
ओलमतेः खेःतेःनै ओउःत भयान्ते दोह् हायःतीतेः लयः डाःती
व्हाय्तो चीःमालोलमकायः आन ग्यातीलेः रोमतेःनानी । २० माः रैस
यात्चाक्इ नीड्कायः नोकरी स्याव्ताक्तेःनै त खेःया नीड्कोः चीस्
जेःबततेःनै लाबततेःनै नीड्कायः मीताक्ती घान्तेःनै त खेःया ओउः
मान्ताकायःलेः नीड्इ ग्यातीलेः रोमतेःनानी बा । २१ डीखेपाय्
काड्तो मुती ओउःत हायःसा रैआलाडी । ओउःत भयान्ते डी
राससा खेःतो र ।

द्याह् यातनीस्चाक् लयःकोः नेहरो ओरताक्ती तोसा म्हर-
नाः त खेःया “लौ डामा ओउःतलेः नोःपाडः” त दाय्हसा खाय्-
नाडः । खाय्सापाय् खाय्लेःनाडः एत दाय्हती डा चीःमालो
मान्तालो लेखा दाय्हनाडः । २२ ओउः मान्तालम्पाय् हेब्रैनी
मान्तालम् त खेःयाकायः “लौ डामा हेब्रैनी मान्तालेः खेःनाडः” त
तोसालेः खाय्नाडः ओउःमयः इस्राएली मान्तालम्या डामा इस्राएली
मान्तालेः खेःनाडः ओउःमयः आब्राहाम्कोः प्लोमःदानेया डामा
ओउःतलेः । २३ ओउःमयःपाय् खीस्कोः नोकरीलम्या लौ डा
न्हाड्तोलेः ओउःकोः नोकरी लेःआः ड । माः है “ओउःमयःसै डाइ
न्हाड्तोलेः काम् जाड्हलेःनाडः” त दोड् कुरा दाय्हती नोःसा
खाय्लेःनाडः । खाय्सापाय् खाय्लेःनाडः एत नोःधारना डा ब्रःओ
मान्तालो लेखा नोःनाडः । फेरी ओउःमयःसै अरुलमइ डाकायः
नाःतोलेः घान्आताडः नाःतोलेः भयाल्खानहाडः काआताडः नाः-
तोलेः सातखेःआताडः । २४ डाकायः यहुदीलमइ पोडाज्योः

पेन्हकायः लाइ उनन्चलीस् फेर घान्तीलेः बयःआताडः । २५ सुम् पेन्हकायः सीडःइ थोःआताडः यातै पेन्हकायः बाड् आप्ती थोः-
 आताडः । सुम् पेन्हकायः डा वाहओ तीःजहास्कायः तीःइ ह्योडः-
 ताक्आकान् । यात् दीन् यात् रातकायः डा ज्युम्हओ तीःहाडः
 ज्युप्ती सीखेःडोतो । २६ डा नाःतोलेः ब्याहती वाहआलाडः बा
 तीःलम्हाडःमा सीखेःभुड्डोतो दाकुलमइमा आन सातखेःभुड्ड-
 ताडःतो लयःकोः मान्तालमइमा थे देस्कोः मान्तालमइमा डाकायः
 आन सात्सा बोडःभुड्डताडःतो । सहरहाडःमा बन्बन्हाडःमा द्युम्-
 मालो समुन्द्र तीःहाडःमा पेमालो साथीलम्कुसइ वाहओमा आन
 सीखेःभुड्डआलाडः बा । २७ काम् जाडहती आन द्योत्भुड्डोतो
 आन याहदीडहाडः एनःसा दोःमालो मुभुड्डोतो आन योड्क्राय्ती
 तीः अप्ती तोय्ड्भुड्डोतो नाःतो पेन्हकायः जेःगा तुड्गा नाःमाःत
 नाय् नाःमाःत न्याम् भ्युड्तीलेः आन सीखेःभुड्डआलाडः ।
 २८ ओउः लीहसीःओ भुड्डआले गोरःओ खेःडल । दीन्का दीन्
 ओउः ड्हामओलम्कोः कुराकायः आन ल्हुड् ज्याडःडोतो ।
 २९ यात्चाक् ध्यवतोलेः मुनाः त खेःया डामा ध्यवगारनाडः । यात्-
 चाक्कायः रेवओ कामइ गननाःथै डाकायःमा ल्हुड्डहाडः आन
 लीहनाडः ।

३० लौ डा लयःकोः नेहरो ओरताक्सा खेःनाडः त खेःया
 डाकोः अरुसै मीओ कामकोः कुरा तोपाडः । ३१ डाइ तोओ
 कुरापाय् माःओ कुरा खेःल त प्रभु येसुकोः परमेस्वर् आपाइ चीःनौ
 ओउःकायः गलकायःमा ताडहताक्तोलेः मुपै । ३२ डा दामास्कस्
 सहरहाडः मुतोक् बेलाहाडः डाकायः चुम्ती पानःसाकायः आरेतस्
 राजाकोः जील्ला प्रमुख आधीकारीइलेः सहरकोः धोकालम्हाडः
 सीपाही ल्युड्डहती मुताक्ओ खेःतो । ३३ डा धाकरहाडः पोक्आक्-
 तीको ओउः सहरकोः तोडःती खोसा बारहाडः मुओ घाडसै
 साथीलमइ डाकायः ओउः धाक्क्लाःआताडः ओहाडःसैको बाहीर
 साःताड् दाहआक्तीको बेत्आलाडः ।

१२

१ डा लयःकोः नेहरो ओरताक्सा खेःनाडः बा । ओउःत
 हायःसा खेःसापाय् खेःतो दोहमा हायःउलु । द्याह प्रभुइ

डाकायः छ्यानःओ कुरामा माडःखा च्यवःताक्ओ कुरामा तोचेः-
नाड्स । २ चौध बरस स्यावओहाडः यात्चाक् खीस्कायः ड्हामओ
मान्ता तय्हआलाडः । ओउःपाय् लाड्काकोः अरुसै त्यावःअ
खेलाहाडः लनःओ खेःतो माडःखाहाडःया थोड्हहाडः लनःओ डाइ
चीःडल परमेस्वरइ ह चीःनौ । ३-४ ओउः मान्तापाय् अरुसै पेओ
लाड्काकोः खेलाहाडः लनःओ खेःतो माडःखाहाडः लनःओया
थोड्हहाडः लनःओया गावखे डाइ चीःडल परमेस्वरइ ह चीःनौ ।
ओहाडः लनःआक्तीको ओउः मान्ताइ नोःसा स्वायमालो कुरा
सायःआकान् । ओउः कुरापाय् ओउः मान्ताइ सुकायः खेःयामा
ल्हाक्ती नोःसा स्यावल । ५ ओउः मान्ताखेकायः डाइ ताड्हताक्ती
नोःचाडः लयःखेकायः ताड्हताक्डसल डाखेकायःपाय् “मीओ
लेःआः ड” त नोःचाडःस ह । ६ डा लयःकायः ताड्हताक्ती नोःसा
भाक्चाडः त खेःया ओउःत नोःओ दोड् कुरा लेःआः आहे ख्याल
नोःओपाय् खेःल । दोड् कुरा खेःसापाय् खेःनाः ओउःत नोःसा
ग्याडल उया डाइ जाड्हती तोती वाहओसै अरुलमइ डाकायः
न्हाड्तोलेः ताड्हताक्चाःताडः यादो ।

७ ओहाडःसैको ओउः नाःतो ग्याड्हसीःओमा पेओ
थोक्लम् च्यवःआक्तीको डाकायः लयःकोः नेहरो ओरताक्माः-
साकायः सैतान्सै यात्ज्योः चुःलो लेखा मायः सयःती जीक्ताक्ओ
बेथा डाकायः ल्होक्ओ खेःतो । ८ ओउः जीक्ओपाय् “स्याक्ती
वाय्पाः” त दाय्हती सुम् पेन्हकायः प्रभुकः तेडोतो ९ “लौ डाइ
योनःती बयःओ ग्वम् नाड्कायः दाहलेःनाः बा । लयः काम्
जाड्हसा लोमालो मान्ताकायः डाकोः ग्वम्इपाय् पुत्तोलेः
जाड्हताक्सा स्वाय्नौ” त दाय्हती प्रभु त्याड्आ । ओउःत भ्यान्ते
“खीस्कोः ग्वम्इपाय् दोःपाडः” त दाय्हती डा जीक्ती ध्यवतो
स्यावओहाडः चोडाय्तीलेः मुनाडः । १० माः रैस खीस्कोः काम्
जाड्हतोक्हाडः डा जीक्ओया अरुइ डाकायः हेला क्लाःओया
लीह्सीःओ बयःओया ओउः बेलाहाडःलेः डा चोडाय्ती मुनाडः दोह्
हायःती दाय्हसा काम् जाड्हसा लोमालोहाडः प्रभुकोः ग्वम् दोः-
नाडः ।

११ एत व्हाय्माःत लयःकोः नेहरो ओरताक्ती नोःसाकायः
नीड्इलेः तोताक्तेःआनाड्स । डाकायः पेतोलेः तोतेःआनाड्स त
स्वेःया डाइ लयःकायःलेः तोसा परआक्डल । डापाय् दोह्मा स्वेःडल
माःसापाय् माः स्वेःतो ओउः येसुइ छ्युड्हओ ताड्हओ ल्होकओमयः
त लयःकायः तोओलम्पाय् डासै ताड्हओ स्वेःइली । १२ दोड्सीलेः
नीड्कःहाडः प्रभुकोः छ्युड्हती ल्होकओमयःलो लेखा ग्याड्हराय्-
लम्मा अरु ताड्हओ काम्लम्मा जाड्हसाकायः डाइ यव्हमामाःत
सावःमामाःत जाड्हआलाडः । १३ अरु ड्हामओलम्कःहाडः
जाड्हओ काम्लम्पाय् नीड्कःहाडः गाव्स्वे जाड्हआक्नेःनाड्सल
दोह् दोह् हायःआक्नेःनाड्सल सबै जाड्हआलाडः बा । नीड्कःसै
जेःगा तुड्गाकोः पैसा त्याक्डल ओउः ह हायःआक्नेःनाड्सल ।
आने डाइ त्याक्डल त स्वेःया लौ ओउःत हायःओ पेनाःया पेलया ।

१४ द्याह् नीड्कःताड् वाड्सा चीड्नाडः इकुसइ सुम् पेन्हकायः
नीड्कःताड् वाड्आलाडः । द्याह् वाड्तोकहाडः नीड्कःसै डाइ
दोह्मा त्याक्डल नीड्कोः चीस् त्याक्साकायः स्वेःल नीड्कायः
क्रुससाकायः ह वाड्लेःनाडः । दोह् हायःती दाय्हसा चोःलम्इ आमा
आपास्वेकायः बयःसा स्वेःल आमा आपानीस्इ चोःलम्स्वेकायः बयःसा
स्याव्नाः माःर । १५ डा नीड्कोः आपालो लेखा मुनाडः नीड्कायः
दोह् स्वेःयामा बयःसा ग्यानाडः माः रैस लयःकोः आस्वीमःमा बयःसा
ग्यानाडः बा । नीड्कायः डास्वेइ आन राप्नेःनाड्स ओउःत भयान्ते
दोह् हायःतीतेः डाकायः बलचोः ह राप्तेःनेःनाड्स ।

१६ नीड्लम्पाय् “माः ओउःइ लयः वाड्ती डीकःसै दोह्मा
त्याक्डलु । ओउःत हायःआक्डलु ओउःइ माः जाड्हती अरु
मान्तालम् ल्होकती डीकःसै त्याक्सा बोडःआकान्” त दाय्हती
यातनीस्चाक्इ डाकायः गालतुम्ती नोःनै यादो । १७ दोड्सीलेः सुसुइ
डाइ ल्होकओ मान्तापाय् नीड्कःसै त्याक्आक्तीको डाकायः पैसा
ल्हाआताडः र । १८ तीतस्कायः डाइ तोती ल्होकआलाडः ओउः-
कुस् यात्चाक् अरु ड्हामओ हौमा नीड्कःताड् ल्होकआलाडः ।
ल्होकआक्तीको तीतस्इ नीड्कःसै दोह्मा लयःकायःलेः त्याक्डलु
डीमा नीड्कःहाडः ओउःलो लेखालेः पेतोलेः वाह्आलाडी माः र ।

१६ डी एत तोतीलेः लयःकायः त्याङ्नाःइसी त म्हर्तेःनै यादो । खेःल डीइ खीस्कोः काम् जाङ्हती परमेस्वरकोः मीक्हाडः नोःनाडी । सबै कुरा नीङ् राप्ओलम्कायः पेतो स्याव्ताकसाकायः जाङ्हनेःनाड्स । २० डा वाङ्तोकहाडः नीङ्खे डा भाक्ओसैमा थे स्याव्तेःचै डाखे नीङ् भाक्ओसैमा थे स्याव्चाडः । एत म्हर्ती डा ल्हुङ् रुःती मुनाडः । नीङ्कःहाडः काय्कायओ लहओ मल्हओ सायःसा ग्यामालो ल्हुङ्लममा पेमालो गालतुमती नोःओमा लयःकोः नेहरो ओरताक्ती वाहओलममा अरु रेवतो वाहओलममा २१ इ सबै डाइ वाङ्ओहाडः च्यवःनाडः त खेःया डा परमेस्वरकोः मीक्हाडः जुगाङ् रास्सीःतो मीतो स्याव्नाडः । फेरी ओउः रेवतो जाङ्हओलमइ लयःकोः अहसीःओ ल्हास्या जाङ्हओ काम्लम फेमाःत भयान्ते डा च्याःगारसीःतो स्याव्चाडः यादो ।

१३ १ लौ इकुसइ द्याह् सुम् पेन्हकायः नीङ्कःताङ् वाङ्लेः-नाडः । परमेस्वरकोः आखरःहाडःपाय् “यात्चाक्इ अरुकायः गालतुमती नोःओ बेलाहाडः अरु नीस्सुम्चाक्इ ओउः गालतुमओ कुरा चाडःती नोःसा खेःतो” त दाय्हओ लेखती मुनाः । २ अरु इहा वाङ्तोक बेलाहाडः डाइ गानाक्ती तोओ कुरापाय् द्याह् वाङ्धाङ्मालोहाडः सबैकायः कोदीडःती तोनेःनाड्स । डा द्यान्हती वाङ्तोकहाडः ओउः पेमालो काम् जाङ्हओलम्कायः सबैलेः न्युम्हताक्नेःनाड्सु । ३ डाइ तोओ कुरापाय् खीस्सै वाङ्ओ लेःआः त छ्यानःसाकायः ओउःतलेः हायःनाडः बा । ओउः खीस्पाय् ग्वम् नाःमालो खेःल ओउःकोः ग्वम् नीङ्कायः छ्यानःतोलेः मुनाः । ४ क्ल्यायओ सीडःहाडः सात्ओ बेलाहाडः खीस्पाय् ग्वम् नाः-आक्मालो खेःतो । द्याह् परमेस्वरकोः ग्वम्पाय् दोःती ओउःपाय् उहती च्योक्आक्तीको सेलःलेः मुनाः । डीमा ओउःकुस् ब्राङ्तीलेः ग्वम् नाःमालो खेःडीतो नीङ्कायः काम् जाङ्हसाकायः डीमा ओउःकुस् परमेस्वरकोः ग्वम् दोःती सेलःलेः वाहनाडी ।

५ लौ लयःकोः ल्हुङ्तुक् तय्छनःती योनीङ्सी पेतोलेः इहाम्तेःनानीया पेतो इहाम्तेःनीलीया त योनीङ्सी । येसु खीस्पाय् नीङ्कुस् ब्राङ्ती मुलेःनाः त चीःतेःनानी माःर चीःतेःनीली त खेःया

नीङ् स्याव्मालो खेःतेःनै । ६ डीकायःपाय् “पेतोलेः स्यावनै” त लोने
 चीःतेःनानी यादो एतलेः ताःती म्हरनाडः । ७ ओहाडःसैको नीङ्-
 कायःपाय् “पेमालो काम् जाङ्हसा ताक्ताक्लाम्” त दाय्हती
 परमेस्वरकः तेलेःनाडी । डीखेकायः पेतोलेः त छ्यानःसाकायः ह इत
 तेनाडीली नीङ्खेकायः दोङ् पेओ काम् जाङ्हओलम् स्याव्साकायः
 इतलेः परमेस्वरकः तेनाडी । डी गतलोमा स्याव्नाडी पेतो स्याव्-
 नाडीया पेमालो स्याव्नाडीया ओउःतलेः तेनाडी । ८ डीइपाय् दोङ्
 कुरा ह जाङ्हसा खाय्नाडःसु दोङ्मालो कुराखेपाय् डीइ दोह्मा
 जाङ्हसा खाय्डुसुलु । ९ डीखे मीतो नीङ्खे ताङ्हतो स्याव्तेःनै त
 खेःया डी चोडाय्नाडी । नीङ् जुगाड् पेतो स्यावनै त भाक्ती डी
 परमेस्वरकः तेती तोनेःनाड्स । १० ओउःत भयान्ते डा नीङ्कुस्
 मुधाङ्मालो बेलाहाडः इ कुरा तोती लेखनेःनाड्स दोह् हायःती
 दाय्हसा नीङ्कुस् मुतोक्हाडः इतलेः खहतो तोसामा जाङ्हसामा
 परडल खहतो तोयाकायःपाय् डाइ पेमालो स्याव्ताक्नेःनाड्स
 यादो । ओउःत हायःओ स्याव्ल । नीङ्कायः पेतो स्याव्ताक्सा
 काम् जाङ्हसाकायः ह प्रभुइ ग्वम् बयःआक्तीको ल्होक्आताडः
 नीङ्कायः पेमालो स्याव्ताक्साकायः खेःल ।

११ लौ द्याह् पुःचोङ् हौचोङ्लम् पेतोलेः मुन डाइ तोओ
 कुरा सायःती गलकायःमा जुगाड् पेओ काम् जाङ्हसा बोडःनु दा ।
 लयःकुस् काय्काय्माःत ब्राङ्तोलेः मुन । ओहाडःसैको ओउः
 धोमाय्ताक्ओमा राप्काय्ताक्ओ परमेस्वरपाय् नीङ्कुस् मुलेःनाः ।
 १२ सबैकायः ग्रोम्ती रोम्काय्न् १३ इहाडःकोः ड्हाम्ओलम्इ सबैइ
 नीङ्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनै । १४ लौ प्रभु येसु ख्रीसइलेः नीङ्कायः
 योनःती योतेःपै । परमेस्वरइ नीङ्कायः राप्तेःपै ओउःकोः
 ग्वालामःमा नीङ्कुस् ब्राङ्ती मुपै । ओउःच्युकलेः ।

गालाती

पावुल् इ गालातीहाडः मुओलम्कायः लेखओ चेती

१ इ चेती डा पावुल् त तोओइ नीड् गालाती देसहाडः मुओ
इहाम्ओलम्कायः लेखती ल्होकनेःनाड्स । डाकायः
छ्युड्हती ल्होकओपाय् मान्ता खेःल येसु ख्रीसइमा ओउःकायः उहती
च्योक्ताक्ओ परमेस्वर आपामा ओउःनीसइलेः ल्होकआताडः बा ।
२ लौ डाइमा डाकुस् इहाम्ओ पुःचोड् हौचोड्लम्इमा नीड्कायः
नमस्ते ल्होकनेःनाड्स । ३ डीकोः परमेस्वर आपाइमा डीकोः प्रभु
येसुइमा नीड्कायः योनःती योती ल्हुड् धोमाय्ताक्तेःपै ।

४ इ पेमालो ल्हाव्हदैबाड्सै डीकायः पेड्कलःसाकायः प्रभु
येसु ख्रीसइ डीकोः परमेस्वर आपाइ तोओ कुरा ग्याती जाड्हती
डीकोः रेव्ओ काम् छ्युड्ताक्ती वाय्साकायः डीकायः ल्हाडःती
सीआ बा । ५ लौ परमेस्वरकायः गलकायःमा ताड्हताक्पाःथै
ओउःतलेः स्याव्पाः दा ।

६ नाड्कायः गोत्ओ परमेस्वरइ बयःओ ख्रीस्कोः पेओ
समचारखे नीड्इ एत रेन्हतोलेः फेती अरु थे पेओ समचार त तोओखे
ग्याती सायःतेःनानी ओउःत चीःती डा आन ग्याड्हलेःनाडः । ७ इ
थे समचार त तोओपाय् दोड् पेओ समचार खेःल बा । यात्नीस्-
चाक्इ नीड्कायः ब्रःताक्साकायः ख्रीस्कोः पेओ समचार छ्योय्ह-
तोलेः तोती थे जाड्हनानी । ८ सुखेइ डीइ थोल्हती तोओ ख्रीस्कोः
पेओ समचारपाय् थे थोल्हती तोचानी डाइया लाड्कासै वाड्ओ
परमेस्वरकोः ल्होकओमयःइया सुखेइ छ्योय्हतीलेः थे तोचानानी त
खेःया ओउःपाय् वाय्तोलेः स्याव्पै । ९ माः रैस नीड्इ डीकःसै इहा
त्याक्ती सायःओ पेओ समचारसै अरुइ थे तोचानी त खेःया

ओउःपाय् वाय्तो स्याव्पै त कोदीडःतीलेः तोनेःनाड्स । १० डाइ एत तोती मान्ताकायः मोताक्सा बोडःडल परमेस्वरकायः ह मोताक्सा बोडःनाडः दोह् हायःती दाय्हसा मान्ताकायः मोताक्सा बोडःधाड्चानाडः त खेःया ख्रीस्कोः काम् पेतो जाड्हसा स्वाय्डल ।

११ दोड्सीलेः पुःचोड् हौचोड्य डाइ थोल्हती तोओ पेओ समचार मान्ताकोः कुरा खेःल । १२ ओउः पेओ समचार मान्ताकःसै दोःओ खेःल मान्तापाय् सुखेइमा स्यान्ताडःल येसु ख्रीस्इलेः ह छ्यानःआताडः । १३ यहुदीलमइ स्यान्ओ धर्मा डाइ ड्हालेः आन म्हुड्तोलेः जाड्हआलाडः ओउः कुरा नीड्इ सायःतेःआकानी । ओउःमयःकोः धर्मा जाड्हतोकहाडः परमेस्वरकायः ड्हाम्ओ मान्तालम्कायः आन लीहसीःओ बयःती वाय्सा बोडःआलाडः । १४ फेरी डाच्युक् ताड्हओ यहुदीलमसै डाइ न्हाड्तोलेः ओउःकोः धर्मा चीःती आय्कानः तोकानःइ बयःओ कुरा न्हायती जाड्हडोतो १५ परमेस्वरइ डाकायः ओत्धाड्मालोहाडःसै छीड्हती ओउःकोः काम् जाड्हसाकायः गोत्आताडः । १६ ओहाडःसैको यहुदी खेः-मालो मान्तालम्कायः ओउःकोः चोःकोः कुरा थोल्हती तोसाकायः परमेस्वरइ येसु ख्रीस्लेः छ्यानःआताडः । ओउःत डाकःताड् छ्यानः-आथै १७ छ्यानःआक्तीको इ कुरा सुकुस्मा नोःकाय्मामाःत यरुसालेम् सहरहाडः मुओ डाकोः ड्हासै स्याव्ओ येसुकोः छ्युड्हओमयःकुस् आःताः क्रुस्मामाःत डा अराबीलम्कोः देस्ताड् ड्हा आलती मुआलाडः । ओहाडःसैको ओहाडः आलती मुआक्तीको दामास्कस् सहरताडः द्यान्ह्आलाडः । १८ द्यान्ह्आक्तीको सुम् बरस स्याव्आक्तीको ह डा पत्रुस् क्रुस्साकायः यरुसालेम्ताड् आल्आलाडः । ओउःकुस् पत्र दीन्च्युक्कायः मुडोतो १९ मुतोक्हाडः अरु येसुइ छ्युड्हती ल्होक्ओमयः सुकायःमा क्रुस्डल येसुकोः हौ याकुब्कायः ह क्रुस्आलाडः । २० इ डाइ लेखओ कुरापाय् दोड् कुरा लेःआः बा त दाय्हती डाइ परमेस्वरकोः मीक्हाडः तोनेः-नाड्स ।

२१ ओहाडःसैको लोने सीरीयामा सीलीसीयामा ओउःनीस् देस्ताड् आल्आलाडः । २२ ओउःहाडः मुतोक्हाडः ओउः

यहुदीयाहाडः मुओ इहाम्ओलम्इ डाकायः च्यवःमालो त भयान्ते तय्ह्आक्ताडःल २३ अरुइ ल्हाक्ती नोःओ कुरा ह चीःआकानी । डीकायःपाय् “ओउः इहा लीह्सीःताक्तो जाड्हओ मान्ताइपाय् ओउःइ इहा वाय्सा बोडःओ कुरा द्याह् लयःइलेः थोल्ह्ती तोबाय्-नौ” त दाय्ह्ती नोःकाय्ती २४ डाकायःपाय् “परमेस्वरइ गुच्युक पेतो हायःआकान्” त दाय्ह्ती ओउःकायः ताड्हताक्आकानी ।

२ १ ओहाडःसैको चौध बरस स्याव्आक्तीको डा बरनाबास्-कुसइ यरुसालेम्ताड् द्यान्ह्आलाडः तीतस्कायःमा लातती आलःआलाडः । २ परमेस्वरइ डाकायः “लौ आलअ दा” त तोती भयान्ते यरुसालेम्ताड् आलआलाडः । ओहाडः आलती इहाम्-ओलम्कोः ताड्हओ मान्ता त तोओलम्कुस् क्रुस्आलाडः । ओउः-मयःकुस् भुड्आले क्रुस्ती क्रुस्तोक्हाडः “डाइ इहा जाड्हओ काम्मा जाड्हधै मुओ काम्मा आहे स्याव्लाम्” त दाय्ह्ती म्हरती यहुदी खेःमालोलम्कायः डाइ दोह् दोह् पेओ समचार तोओ खेःतो ओउः सबैलेः ओउः ताड्हओ मान्तालम्कायः ल्हाक्ती छ्यानः-आलाडःसु । ३-४ ओउः बेलाहाडःपाय् यात्नीस्चाक् दोड् इहाम्ओ खेःमालो मान्तालम्इ अरुइ चीःमाःत वाड्ती डाकुस् मुओ एलेनी देस्सै वाड्ओ तीतस्कायः यहुदीकोः पुन् तात्सा जवओलेः जाड्हताक्सा बोडःनीतो ओउःत हायःसा ओउः ताड्हओ मान्तालम्इ डाइ छ्यानःओ कुराकुस् इयाःती भयान्ते ताक्थासल । ओउः दोड् इहाम्मालो मान्तालम्इपाय् “ओउःमयःइ येसु ख्रीस्-कायः इहाम्आक्तीको यहुदीकोः ऐन् फेआकानी यादो” त गाल-तुम्ती योसाकायः वाड्ती डीकायः फेरीलेः ऐन् जाड्हओलम् जाड्हसा बोडःताडीतो ५ डीपाय् येसु ख्रीस्इ तोओ कुराखे पेतो चीःती ओउःमयःइ तोओखे दोह्मा सायःडुसुलु ओउःत भयान्ते ख्रीस्कोः पेओ समचारपाय् नीड्कायः दोड्सीलेःतेः मुबततेःनै बा । ६ ओउः ताड्हओ त तोओ मान्तालम्पाय् ओउःमयः इहा सुखेलो खेःइतो डापाय् दोह्तमा ताःडल परमेस्वरइ सुकायःमा घारतोलेः योनौ । ओउः मान्तालम्इपाय् डाइ छ्यानःओ कुराहाडःसै चाडःती तोसा दोह्मा खाय्नीली । ७ यहुदीलम्कायः ओउः पेओ समचार

थोल्हती तोसाकायः परमेस्वरइ पत्रुस्खेकायः छ्युड्हआकान् ।
 ओउःलो लेखालेः यहुदी खेःमालोलम्कायः थोल्हती तोसाकायः
 परमेस्वरइ डाखेकायः छ्युड्हआताडः एत ओउः ताड्हओलम्इ चीः-
 आकानी । ८ फेरी परमेस्वरइलेः पत्रुस्कायः यहुदीलम्कःताड्
 ल्होकआक्तीको ओउःकोः काम् पेतो जाड्हताक्आथै । ओउःलो
 लेखालेः डाकायःमा यहुदी खेःमालोलम्कायः ल्होकआक्तीको
 डाकोः काम् पेतो जाड्हताक्आताडः । ९ परमेस्वरइ डाकायः एत
 हायःआताडः त चीःती याकुब् पत्रुस् युहना ओउः सुम्चाक्
 ताड्हओ त तोओलम्इ डाकायःमा बरनाबास्कायःमा नीची नीस्-
 चाक्कुस् क्रुत् थ्योक्ती ब्राड्काय्आलाडी । नीचीखेकायः यहुदी
 खेःमालोलम्कःताड् आल्सा ल्होकआताडःच ओउःमयःखे
 यहुदीलम्कःताड् काम् जाड्हलाड् मुआकाय् १० एत ल्होक्ताडः-
 चतो “डीकःहाडः मुओ नाःतो नाःमालो ह्यात् मान्तालम् बयः-
 साकायः म्हेःमाःत बयःनु” त दाय्हती तोआताडःच ओउःत हायःसा
 डा आन ग्याओ खेःडोतो ।

११ ओउःतलेः हायःआकानी लोने अन्तीयोक् सहरताड्
 वाड्तोक्हाडः पत्रुस्इ पेमालो जाड्हआकान् त भयान्ते ओउःकायः
 क्लुनःतीलेः जान्आलाडः १२ ड्हाखे पत्रुस्पाय् ओउः यहुदी खेःमालो
 ड्हाम्ओलम्कुस् जेःसा ग्याओ खेःतो लोनेखे यातनीस्चाक् याकुब्इ
 ल्होकओ मान्तालम् वाड्आक्तीको ओउः यहुदीकोः ऐन्
 जाड्हओलम्कः रैती पत्रुस्पाय् यहुदी खेःमालोलम्कःसै वेडः-
 आकास । १३ ओहाडःसै ओउः अरु यहुदीकोः ड्हाम्ओलम्मा
 पत्रुस्लो लेखा रैती पेतो हायःओ फेती वेडःआकायःइसी बरनाबास्मा
 ब्रःती ओउःतलेः यहुदी खेःमालोलम्कःसै वेडःआकास । १४ ओउः-
 मयःइ खीस्कोः दोड् पेओ समचार सायःमाःत एत रेव्ओ काम्
 जाड्हओ च्यवःती डाइ सबैकोः मीक्हाडः पत्रुस्कायः जान्ती “लौ
 नाड्पाय् यहुदी मान्ता लेःतेःआः । तेन्छ्याड्तेः यहुदी मान्तालो लेखा
 वाहतेःल यहुदी खेःमालोलम्लो लेखा वाह्थै मुतेःनाः ओउःत भयान्ते
 दोह् हायःतीतेः यहुदी खेःमालोलम्कायः यहुदीकोः ऐन् जाड्हतेः-
 ताक्तेःनौ” त दाय्हती ओउःकायः तोआलाडः ।

१५ डीपाय् ओत्ओहाडःसै यहुदीलम्आः खेःनाःतय्ही यहुदी खेःमालो परमेस्वरकोः काम् जाड्हमालोलम् खेःतय्हीली । १६ ओउःतलेः खेःनाःतय्ही ऐन्कोः कुरा जाड्हती परमेस्वरकोः मीक्हाडः सुइमा जुगाड् पेतोलेः स्याव्सा खाय्तय्हनीली । येसु ख्रीस्कोः कुरा ड्हाम्आक्तीको ह पेतो छय्ङ्तोलेः स्याव्नाःतय्ही । एत चीःती डी यहुदीलम्इमा परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्साकायः येसु ख्रीस्कोः कुरा ड्हाम्नाःतय्हनी ऐन्कोः कुरा जाड्हतय्हनीली दोह् हायःती दाय्हसा ऐन्कोः कुरा जाड्हती परमेस्वरकोः मीक्हाडः सुमा पेतो स्याव्इली । १७ ख्रीस्कायः ड्हाम्ती ओउःकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्सा बोडःतोक्हाडः डी यहुदीलम्पाय् यहुदी खेःमालो ऐन् जाड्हमालोलम्लो लेखालेः स्याव्नाःतय्ही त खेःया यात्नीस्चाक् “ख्रीस्इलेः मान्ताकायः रेव्तो जाड्हताक्चौ” त दाय्हती दाय्हनै यादो । ओउःफाय् खेःल बा । १८ ओउः ड्हा फेती वाय्ओ ऐन्कोः कुरा डाइपाय् फेरीलेः जाड्हचाडः त खेःया ओउःत हायःतीलेः रेव्तो स्याव्नाडः । १९ ऐन् जाड्हसा बोडःतोक्हाडः ऐन्कोः कुरा पेतो जाड्हमाःत भयान्ते डा सीतो स्याव्डोतो द्याह् ऐन्कोः कुरा फेती डा परमेस्वरकोः काम् जाड्हती भयान्ते स्याक्नाडः । २० ख्रीस्कुस् डा क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सीडोतो द्याह् डा उह्ती रौ जीडः दोःतीलेः मुनाडः । लयः ह खेःल ख्रीस्कुस् ब्राडःती रौ जीडः दोःतीलेः मुनाडः बा । द्याह्पाय् डाकायः रापती सीओ परमेस्वरकोः चोःकायःलेः ड्हाम्ती डा आड्हहाडः मुतोक्हाडः रौ जीडः नाःती वाह्नाडः । २१ परमेस्वरइ डीकायः योनःती बयःओ कुरापाय् त्याक्माःत मुसा डा गलकायःमा ग्याडल । ऐन्कोः कुरा जाड्हधारनालेः डी पेतो स्याव्नाःतय्ही त खेःया लौ ख्रीस्पाय् आहेलेः सीओआः बा ।

३ १ अ नीड् चीःमालो गालातीहाडः मुओलम्य सुसुइ नीड्कायः ब्रःतेःताक्तेःआकाय् । येसु ख्रीस्कायः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सात्ओ त नीड्कायः पेतोलेः ल्हाक्ती छ्यानःतेःइतो द्याह् ओउः दोड् पेओ कुरातेः सायःसा ग्यातेःइली । २ लौ डाकायः यात्ज्याड् कुरा तोनाड्स दा । ऐन्कोः कुरा जाड्हती परमेस्वरकोः

ग्वालामः दोःतेःआकाय्या ओउःत जाड्हती नीड् दोःतेःइली रैस ।
 स्त्रीस्कोः कुरा ह ड्हाम्ती सायःती भ्यान्ते ओउःकोः ग्वालामः
 दोःओआः बा । ३ नीड् जुगाड् चीःमाःत मुतेःनै । ड्हपाय् परमेस्वर-
 कोः ग्वालामः दोःती वाहतेःआकाय् द्याह् “ओउःकोः ग्वालामः
 परल डी लयःलेः पेतो वाहसा खाय्नाडःसु” त दाय्हतीतेः ताःतेः-
 नौया । ४ परमेस्वरकोः काम् जाड्हओकायः नीड्इ आन लीह्सीःओ
 कुरा गोरःतेःआकानी ओउःत गोरःओपाय् आहे स्याव्ताक्सा बोडः-
 तेःनानीया । खेःल ओउःत स्याव्ओपाय् बोडःतेःनीली यादो ।
 ५ नीड्कायः परमेस्वरइ दोह् हायःतीलेः लयःकोः ग्वालामः बयःती
 ग्याड्हराय् जाड्हताक्तेःनानी । नीड्इ ऐन्कोः कुराखे जाड्हतेःनानी
 त खेःया ओउःइ बयःतेःनैया । खेःल नीड्इ स्त्रीस्कोः कुराखे ड्हाम्ती
 सायःतेःनानी ओउःत भ्यान्तेलेः परमेस्वरइ एतलेः हायःतेःआकाय् ।

६ “परमेस्वरइ तोओ कुरा आब्राहाम्इ ड्हाम्ती भ्यान्ते
 ओउःपाय् परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्आ” त दाय्हओ
 परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ७ ओउःत भ्यान्ते
 ड्हाम्ओ मान्तालम्पाय् आब्राहाम्कोः प्लोमःदाने मोमःदानेलो लेखा
 स्याव्नै त चीःनीड्सी । ८ यहुदी खेःमालोलम्पाय् परमेस्वरकोः कुरा
 ड्हाम्आक्तीको ओउःकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्नै त ड्हा चीःती
 परमेस्वरकोः आखरः लेखओलम्इ आब्राहाम्कायः “लौ नाड्कःसै
 सबै ल्हाव्हदैबाड्कोः जातलम् आसीक् दोःनै” त दाय्हओ पेओ
 समचारकोः कुरा लेखआकानी । ९ ओउःत हायःती सबै ड्हाम्-
 ओलम्खेपाय् परमेस्वरकायः ड्हाम्ओ आब्राहाम्कुस् पेतोलेः
 स्याव्नै ।

१० ओउः ऐन् जाड्हओलम्खे पेमालो स्याव्नै दोह् हायःती
 दाय्हसा आखरःहाडः “सुसुइ ऐन् लेखओ कुरा जुगाड् जाड्हनीली
 ओउःपाय् प्रनःओ स्याव्नै” त दाय्हओ लेखती मुनाः । ११ ऐन्कोः
 कुरा जाड्हती सु खेःयामा परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्इली ।
 आखरःहाडःपाय् “सुसु ड्हाम्आक्तीको परमेस्वरकोः मीक्हाडः
 पेतो स्याव्नै ओउः मान्तापाय् जीडः दोःनै” त लेखती मुनाः ।
 १२ ऐन्कोः कुरापाय् ड्हाम्ओ कुरा खेःल ऐन्कोः कुरापाय् जाड्हसा

खेःओ कुरा लेःआः । “सुसुइ ऐन्कोः कुरा जुगाड् जाड्हलेःनौ ओउःपाय् जीडः दोःनै” त दाय्हओमा आखरःहाडः लेखती मुनाः ।

१३ खीसइपाय् डीकोः ऐन्सै दोःओ प्रनःबाड् लयःलेः ल्हाडःती त्याक्ती भयान्ते डीकायः ओउः प्रनःबाड् क्युम्हताक्-आतय्ही गत हायःती दाय्हसा “सुसुखेकायः सीडःहाडः योकोःती सात्ओ खेःतो ओउःइपाय् प्रनःबाड् लात्नौ” त दाय्हती आखरः-हाडःमा लेखती मुनाः । १४ खीसपाय् सीडःहाडः सात्ओ त भयान्ते आब्राहाम्कायः तोओ आसीक्पाय् येसु खीसइ यहुदी खेःमालोलम्-कायः दोःताक्आकान् । डीमा खीस्कोः कुरा ड्हाम्ती परमेस्वरइ तोती गम्ओ ग्वालामः दोःनाःतय्ही ।

१५ लौ पुःचोड् हौचोड्य द्याह् डाइ ल्हाव्हदैबाड्कोः कुरा तोती स्यान्नेःनाड्स । नीस्चाक्कोः दोड् त्योम्काय्ती गम्ओ कुराकायः लोने दोह्मा म्हीत्ताक्सा स्याव्ल दोह्मा पाःसामा स्याव्ल । १६ ओउःलो लेखालेः परमेस्वरपाय् आब्राहाम्कुस्मा ओउःकोः प्लोमःदानेकुस्मा कुरा त्योम्काय्तीलेः गम्आकानी । ओउः त्योम्काय्ओ कुरापाय् “यात्ज्याड् प्लोमःदानेकुस् तोतो गम्-ओआः” ओउःत आखरःहाडः लेखती मुनाः नाःतो प्लोमःदानेकुस् तोती गम्ओ खेःल । फेरी ओउः यात्ज्याड् प्लोमःदानेपाय् सुखेलो दाय्हसा ओउःपाय् खीस् लेःआः बा । १७ ओउः परमेस्वरइ खीस्-कायः तोती गम्ओ कुराकायःपाय् ओउः अरु चारसै तीस्बर्स लोने वाड्ओ ऐन्कोः कुराइ म्हीत्ती वाय्सा खाय्उलु । १८ ओहाडःसै परमेस्वरइ बयःओ कुरापाय् ऐन् जाड्हओकायः दोःओ त खेःया ओउः ड्हो तोती गम्ओ कुरापाय् परल । ओउःपाय् खेःल दोह्लो परमेस्वरइ आब्राहाम्कायः बयःआकान् ओउःपाय् तोती गम्ती भयान्ते बयःओआः । १९ ओउःत खेःओ ऐन्पाय् दोह् हायःती बयःओ खेःतो दाय्हसा । ओउः ऐन्पाय् मान्ताकोः रेव्ओ काम्लम् तय्हताक्साकायः बयःओआः । आब्राहाम्कोः तोती गम्ओ प्लोमः-दाने वाड्धाड्माःखाहाडःकायः बयःओ खेःतो । फेरी ओउः ऐन्पाय् परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयःइ यात्चाक् मान्ताकायः तोती बयःआकान् । बयःआक्तीको ओउः ऐन् त्याक्ओ मान्ताइ

अरुलम्कायः ल्हाक्ती तोआकान् । २० तोती गम्ओ बेलाहाडःपाय् यात्चाक् तोती गम्सा मान्ता ह परनाः अरुकायः ल्हाक्ती तोओ मान्ता परल । ओउःतलेः आब्राहाम्कायः तोती गम्ओ बेलाहाडःपाय् तोती गम्साकायः ओउः यातैज्योः परमेस्वर ह मुओ खेःतो ।

२१ ओउःत भयान्ते ओउः ऐन्पाय् परमेस्वरकोः तोती गम्ओ कुराकोः बीरोत् लेःआः त यातनीसचाक् दाय्हनै यादो । खेःल बा । यात्ज्योः ऐन् बयःधारनालेः मान्ता रौ जीडः दोःनै त खेःया ऐन्कोः कुरा जाड्हती मान्ताइ परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्-चाः खेःतो । २२ ओउःपाय् खेःल “सबै ल्हाव्हदैबाडकोः मान्तालम् रेव्तो ल्हुड् नाःनै” त दाय्हती परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा ताप्ताक्साकायः येसु ख्रीसकोः कुरा ड्हाम्साकायः ह मान्तालम् ओउः रौ जीडः दोःलेःनै ।

२३ ख्रीस वाड्धाड्माःखाहाडःपाय् डी सबैकायः ऐन्इ ग्रक्-आतय्ही डीइ ड्हाम्सा खेःओ येसु ख्रीसकोः कुरा छ्यानःतोक्हाडः ह ओउः ऐन्इ ग्रक्ओसै दल्ताक्आतय्ही । २४ ओउः ऐन्पाय् दोह्लो लेखा खेःनाः दाय्हसा । गुरुलो लेखालेः डीकायः स्यालःती ख्रीस्कःताड् आलःआतय्ही । आलःआक्तीको डी ओउःकायः ड्हाम्ती परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्नाःतय्ही । २५ फेरी ओउःत ड्हाम्आक्तीको ओउः ऐन्पाय् डीकायः परल २६ दोह् हायःती दाय्हसा येसु ख्रीसकायः ड्हाम्ती भयान्ते द्याह नीड् सबै परमेस्वरकोः चोःलम् स्याव्तीतेः मुतेःनै । २७ नीड् ख्रीसकोः बाप्तीस्मा त्याक्तेःआकानी ओउःत खेःओ नीड् ख्रीसकुस् ब्राड्-तेःनै । २८ ओउःत ख्रीसकुस् ब्राड्तो स्याव्आक्तीको नीड्पाय् यहुदीया यहुदी खेःमालो मान्ताया परमेस्वरइ दोक्ती तोउलु । नोकरीया नोकरी खेःमालोया गोय्चोःया मोमःचोःया ओउःइ सु खेःयाकायःमा दोक्ती तोउलु सबै ख्रीसकुस् यातैज्याड् स्याव्तेःनै । २९ फेरी सबै ख्रीसकोः स्याव्तेःनै त खेःया आब्राहाम्कोः प्लोमःदाने मोमःदाने स्याव्ती भयान्ते ओउःकायः तोती गम्ओ कुरापाय् नीड्मा दोःतेःनै ।

४ १ ओहाडःसै साहु मान्ताकोः चोःपाय् हौलम् मुधाड्तोक-
हाडः आपाकोः राड्लम् माल्ताल्लम् लयःकोः स्याव्धाड्ल
ओउःत भ्यान्ते ओउः चोःपाय् आपाकोः नोकरीलो लेखा मुनाः ।
ओउःत मुसापाय् मुलेःनाः लोने ताड्हआक्तीको ओउः चोःपाय्
सबैकोः मालीक् स्याव्नाः । २ फेरी आपाइ तोओच्युक्कायः
साहुकोः चोःइपाय् ओउःकायः योताक्ती गम्ओ मान्ताइ गानाक्ती
तोओ कुरालेः सायःती जाड्हसा खेःतो । ३ डीइमा व्हक्मालो
हौलम्लो लेखा मुतोक्हाडः ल्हाव्हदैबाड्कोः द्यव्तालम्कोः कुरा
सायःती जाड्हआतय्हनी । ४ ओउःतलेः जाड्हतय्हनीतो क्रोःओ
दीन् पुत्आक्तीको परमेस्वरइ लयःकोः चोः ल्होक्आथै । ओउःकोः
चोःपाय् मोमःचोःसै दोःओआः ऐन्कोः कुरा जाड्हसा खेःओ मान्ता
खेःतो । ५ ओउःत हायःती ओउः ऐन् जाड्हओलम्कायः परमेस्वर-
कोः चोःइ लयःलेः ल्हाड्ती बयःती डीकायः ऐन्कोः काम्
जाड्हओसै फेताक्आतय्हनी । ओहाडःसैको फेओ स्याव्आक्तीको
डी परमेस्वरकोः चोःलम् स्याव्ती ओउःकोः चोःकोः कुरा दोःसा
खाय्ताक्नाःतय्हनी । ६ ओहाडःसैको नीड्पाय् ओउःकोः चोःलम्
स्याव्तेःआकाय् त छ्यानःसाकायः परमेस्वरइ लयःकोः चोःकोः
ग्वालामःलेः नीड्कोः ल्हुड्हाडः ल्होक्तेःआकाय् । ओउःहाडः
ओउः ग्वालामःइ “अ आपा डाकोः आपाय” त गोःताक्नाःतय्हनी ।
७ ओउःत हायःती द्याह्गोते नीड्पाय् परमेस्वरकोः नोकरी खेःतेःइली
ओउःकोः चोःलेःतेः स्याव्तेःआकाय् । फेरी चोः स्याव्तेःआकाय् त
खेःओ दोह्लो परमेस्वरइ लयःकोः चोःलम्कायः बयःसा लेःआः
ओउःलेः नीड्कायः बयःतेःनै बा ।

८ ड्हापाय् परमेस्वरकायः तय्हमालो बेलाहाडःपाय् नीड्
परमेस्वर खेःमालो दीड्लम्कायःमा द्यव्तालम्कायःमा मानती
ओउःमयःकोः नोकरीलो लेखा खेःतेःइतो ९ द्याह् नीड्इ परमेस्वर-
कायः तय्हतेःनानी । नीड्इमा ओउःकायःलेः तय्हतेःनीतो न्हाड्तोलेः
ओउःइ नीड्कायःलेः तय्हतेःनै । ओउःत भ्यान्ते दोह् हायःतीतेः
ओउः दोह्मा जाड्हसा खाय्मालो द्यव्तालम्कायः फेरीलेः मानसा
बोडःतेःनानी एत हायःती ओउःमयःकोः नोकरी फेरीलेः स्याव्तेःनै ।

१० फेरी द्याहपाय् नीड्इ यातनीस् दीनलम् जवती मानतेःनानी महीनालम्मा साल्लम्मा अरु अरु बेलालम्मा जवती मानतेःनानी ।
 ११ नीड्इ एतलेः हायःतेःनानी त खेःओ डाइ नीड्कायः आन जाड्हओ काम्पाय् “द्याह् आहे लेःआः यादो” त म्हर्ती ल्हुड् च्याडःनाडः बा ।

१२ लौ पुःचोड् हौचोड्य एत जवओ फेती डालो लेखालेः स्याव्न् दोह् हायःती दाय्हसा डापाय् यहुदीलम्कोः कुरा फेती नीड् यहुदी खेःमालोलम्लो लेखा स्याव्आलाडः । डाकायः नीड्इ दोह्मा पेमालो हायःआक्तेःनाड्सल । १३ नीड्कःताड् तोहा वाड्तोक्हाडः डा आड् जीक्तो स्याव्आलाडः । डा आड् जीक्आलाडः त भयान्ते-नीड्कायः परमेस्वरकोः पेओ समचार् थोल्हती तोसा दोः-आलाडः इत चीःतेःनानी । १४ फेरी डा एत जीक्ओहाडः नीड्कायः आन कोन्नेःनाड्सतो नीड्इ डाकायः अह्मामाःत ल्हेत्मामाःत च्यवःती परमेस्वरकोः लाड्काकोः ल्होक्ओमयःलो लेखालेः रोमतेः-आनाड्स बा । माः रैस डाकायः येसु स्त्रीस्कायःलो लेखालेः रोमतेः-आनाड्स । १५ नीड्इ द्याह् दोह् हायःतीतेः डाकायः ओउःतलेः प्रोतीलेः भाह्तेःनाड्सल । दोड्सी दाय्हभनाड् ओउः ड्हा वाड्ओ बेलाहाडः डाकायः ओउःच्युक् रापती भयान्ते नीड्इ लयःकोः मीक् त्युत्ती बयःतेःचाःचाःनाड्स खेःतो त तोनेःनाड्स । १६ नीड्इ ड्हापाय् ओउःतलेः रापतेःनाड्सतो दोह् हायःतीतेः नीड् द्याह् ल्हुड् क्लोय्क्तेःनै । डाइ दोड् कुरालेः स्यान्ती तोती भयान्ते द्याह् डाकोः बीरोत् स्याव्तेःनै यादो ।

१७ ओउः अरु मान्तालम्इ नीड्कायः भाह्तेःइतो ओउः-कोः भाह्ओ ल्हुड् पेलेःल दोह् हायःती दाय्हसा नीड्कायः डाकःसै वेडःताक्सा बोडःनानी । वेडःआक्तीको डाकायः खेःल ओउःमयः-कायः ह “भाह्पाःतय्ही” त दाय्हती ओउःमयःइ भाक्तीलेः बोडः-नानी । १८ ओउःमयःइपाय् पेमालो हायःसाखे बोडःनानी पेतो हायःसा थेडा अरुकायः भाह्ताक्सा बोडःओपाय् गलकायःमा स्याव्लेःनाः । डा नीड्कुस् मुओहाडः ह खेःल मुमालो बेलाहाडःमा ओउःत हायःसा स्याव्लेःनाः बा । १९ लौ हौलम्य चोः ओत्ओ

मोमःचोःलो लेखा डामा ल्हुङ् स्युङ्लेःती मुनाङः नीङ् खीसलो लेखा स्याव्धाङ्माखाहाङः ओउःत लीहसीःओ गोरःलेःनाङः २० नीङ्कुस् मुसा आनलेः छ्युपनाङः । नीङ्कुस् मुआलाङः त खेःया डाइ इतलेः दोङ्हती तोसा परडल मुमाःत भ्यान्ते नीङ्कोः कुरा, डाकोः ल्हुङ्हाङः लायती आन रुःनाःताङः ।

२१ लौ नीङ् ऐन्कोः कुरा जाङ्हसा भाक्ओलम्य ऐन्कोः कुरा वह्क्तोलेः सायःसापाय् सायःतेःनीलीया । २२ आब्राहाम् त तोओ नीसज्याङ् गोय्चोःचोः नाःओ खेःतो । यात्ज्योः चोःखेपाय् नोकरी आमासै दोःओ अरु चोःखे नोकरी खेःमालो आमासै दोःओ खेःतो त दाय्हओ ऐन्कोः आखरःहाङः लेखती मुनाः । २३ ओउः नोकरी आमासै दोःओ चोःखे माभ्यारमा स्याव्धाङ्मालो मोमःचोः-खेसै दोःओ खेःतो ओउः अरु चोःखे परमेस्वरङ् तोती गम्ओ कुरा ताप्ती दोःओ खेःतो । २४ इ कुरापाय् डीकायः स्यान्सा थेडा लेखती मुनाः । ओउःनीस् मोमःचोःपाय् परमेस्वरकोः नीसज्योः बयःओ होम्कायती गम्ओ कुरालो लेखा मुनाःच । ओउः ऐन्कोः कुरापाय् सीनाय् त तोओ बुम्हाङः दोःओ खेःतो ओउःपाय् हगार् त तोओ आमालो लेखालेः । हगार्कोः चोःलम् नोकरी खेःइतो । २५ ओउःमयः सीनाय् बुम् नाःओ अराबीया देस्हाङः याक्नै । तेन्-छ्याङ्कोः यरुसालेम् सहरहाङः मुओलम्खे ओउः सीनाय्हाङः मुओलम्लो लेखा ऐन्कोः नोकरी स्याव्आकाय् । २६ डी लाङ्-काहाङः मुओ यरुसालेम्कोः मान्तालम्खेपाय् नोकरी खेःतय्हीली डी ओउः सहरकोः चोःलम् मुनाःतय्ही । २७ “लौ नीङ् चोः लात्सा खाय्मालो मोमःचोःलम्य चोडाय्न् नीङ् चोः ओत्सा खाय्-मालोलम्मा आसती दाय्हन् । दोह् हायःती दाय्हसा बुधाइ फेओ मोमःचोःखे बुधाकुस् मुधाङ्ओ मोमःचोःखेसै नाःतो प्लोमःदाने दोःनाः” त परमेस्वरकोः आखरःहाङः लेखती मुनाः ।

२८ लौ पुःचोङ् हौचोङ्य नीङ्पाय् इसाक्लो लेखालेः आब्राहाम्कायः तोती गम्ओ प्लोमःदाने मोमःदाने लेःतेः इ । २९ ओउः माभ्यारमा स्याव्धाङ्मालो आमासै दोःओ चोःइपाय् ओउः अरु परमेस्वरकोः ग्वालामःइ दोःताक्ओ चोःकायःपाय्

लीहसीःओ बयःताडःआकान् । एतलेः तेन्छ्याड्मा परमेस्वरकोः
 ग्वालामःइ दोःताक्ओलम्कायःपाय् अरुलम्इ लीहसीःओ बयःनाः-
 थास । ३० ओउःत हायःनानी बा परमेस्वरकोः आखरःहाडः दोह्त्
 लेखओ दाय्हसा “ओउः नोकरी नीस् आमाचाःकायः ल्होकुड दा ।
 ओउःकोः चोःपाय् नोकरी खेःमालो आमाकोः चोःकुसलेः आपाकोः
 माल्ताल्लम् राड्लम् दोह्लम् त्याक्सा गलमा दोःल” त दाय्हओ
 आखरःहाडः लेखती मुनाः । ३१ लौ उया पुःचोड् हौचोड्य डीपाय्
 नोकरी आमाकोः प्लोमःदाने मोमःदाने खेःतय्हीली ओउः अरु नोकरी
 खेःमालो आमाकोः प्लोमःदाने मोमःदाने खेःनाःतय्ही ।

५ १ ऐन्कोः काम् जाड्हओसै खीस्इपाय् फेन्ताक्आतय्ही
 ओउःत भयान्ते ग्रमःत मुन ऐन्कोः नोकरी काम्पाय् द्यान्हती
 जाड्हलाम् ।

२ लौ इत डा पावुल्इ तोनेःनाड्स बा । सुसुइ यहुदीलम्कोः
 पुन् तात्ओ जवनानी ओउःकायःलेः खीस्इ जाड्हओ काम्पाय्
 दोह्मा हायःथासल । ३ माः है “ओउःत जवओ मान्तापाय् ऐन्कोः
 कुरामा जुदालेः जाड्हसा खेःतो” त क्लुनःतीलेः तोनेःनाड्स बा ।

४ ऐन्कोः कुरा जाड्हती परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्सा
 बोडःतेःनानी त भयान्ते नीड्इ खीस्कःसै जुगाड्लेः वेडःतेःआकानी
 ओउःइ नीड्खेकायः द्याह् योनःती योतेःइली । ५ डीखेइ खीस्कोः
 कुरा ड्हाम्ती परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती परमेस्वरकोः मीक्हाडः
 पेतो स्याव्साकायः चोडाय्तीलेः ल्युड्हती मुनाडी । ६ येसु खीस्कोः
 मान्तालम्कायःपाय् यहुदीकोः पुन् तात्सा जवओ जाड्हओया
 जाड्हमालोया दोह्मा दयःल । ओउःपाय् दोह्मा दयःल दोह्
 स्याव्नाः दाय्हसा खीस्कायः ड्हाम्ती सबैकायः राप्ओ काम्
 जाड्हती ओउःलेः स्याव्नाः ।

७ ड्हाम्पाय् नीड् पेतो हायःती वाहतेःआकाय् द्याह् सुइलो
 दोड् कुरा फेसाकायः होम्तेःआकाय् । ८ इत होम्ओचाक्पाय् नीड्-
 कायः ड्हाम् गोत्ओ परमेस्वरलेः खेःल बा । ९ “इची मीतो फताक्सा
 ओखोत्इ लाड् जुदालेः फताक्सा स्वाय्नी” त दाय्हओलेः मुनाः ।
 इतलेः यात्चाक् रेव्ओ काम् जाड्हओ मान्ताइ साथीलम्कायः

जुदालेः रेव्ताक्सालेः स्वाय्नी । १० ओउःत स्याव्सापाय् स्याव्लेःनाः
 ओउः पेमालो मान्ताइ नीङ्कायःपाय् “जुगाड् रेव्तो जाड्हसाकायः
 होम्सा स्वाय्तेःइली” त प्रभुइ ताःताक्लेःनाडः । फेरी ओउः नीङ्-
 कायः ब्रःताक्सा मान्तापाय् सुखेलो मुनाः ओउःकायःपाय् परमेस्वरइ
 लोने न्युम्हताक्नाःथै बा । ११ लौ पुःचोड् हौचोड्य डाखेइ
 “यहुदीलम्कोः पुन् तात्ओ जाड्हसा खेःतो” त दाय्हती सुकायःमा
 थोल्हती तोडल । डाइ ओउःत तोदीक् ओउः यहुदीलम्कोः ऐन्
 जवओलम्इ डाकायः ओउःच्युक् लीह्सीःओ बयःचाक्ताडःल
 खेःतो । ओहाडःसै “स्त्रीसलेः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सीओआः” त
 तोओ कुरा सुइमा सायःसा ग्याचै खेःतो । १२ ओउः नीङ्कायः
 ब्रःताक्ओलम्पाय् लयःकोः आड् जुगाड्लेः तात्पाःइसी त भाक्-
 नाडः बा । १३ लौ पुःचोड् हौचोड्य ओउः ऐन् जाड्हओ फेसाकायः
 परमेस्वरइ गोततेःआकाय् । ओहाडःसैको ओउः ऐन् फेसापाय्
 फेताक्तेःआकाय् ओउःत स्याव्आक्तीको लयःकोः ल्हुङ्कोः
 पेमालो मोह्हाय्ओ कुरा जाड्हमाःत अरुकायः राप्ती पेओ काम्
 जाड्हनु दा । १४ दोह् हायःती दाय्हसा ओउः ऐन्कोः कुरापाय्
 सबैलेः याःआःज्याड् कुराहाडः तोसा स्वाय्नी । ओउः कुरापाय्
 इलेःआः “नाङ्कुस् ब्रेडःकाय्ती याक्ओ मान्तालम् लयःकायःलो
 धेःती राप्ती स्यासउसु दा” १५ ओउःत हायःसा ग्यातेःइली त खेःया
 कुयःलो लेखालेः नीङ् लःलयःकुस् कायःकाय्ती मीन्ह्काय्तीतेः
 मुतेःनै । लौ घीःतीलेः मुन उया जुगाड्लेः वाय्तोतेः स्याव्तेःनै ।

१६ लौ परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः कुरा जाड्हती वाहन
 लयःकोः ल्हुङ्कोः पेमालो मोह्हाय्ओ जाड्हलाम् त तोनेःनाड्स ।
 १७ मान्ताकोः ल्हुङ्हाडः भाक्ओ कुरा थेलेः परमेस्वरकोः ग्वालामः
 भाक्ओ कुरा थेलेः इ नीस् कुरापाय् ड्र्याःचल बीरोतलेः खेःकाय्-
 नाःच । ओउःत भ्यान्ते नीङ् लयः भाक्ओ कुरातेः जाड्हसा
 स्वाय्तेःउलु । १८ खेःल नीङ्पाय् परमेस्वरकोः ग्वालामःइ स्यालः-
 ओतेःआः त खेःया ऐन्कोः नोकरी खेःतेःइली ।

१९ मान्ताकोः ल्हुङ्इ मोह्हाय्ती जाड्हओ काम्लम्पाय्
 इलेः । जार् जाड्हओ काम् ल्हास्या जाड्हओ काम् अरु सबै रेव्तो

अहसीःओ काम् लेःआः बा । २० फेरी मुरतीकायः स्यवती मानओमा भ्याओ काम्मा मुनाः । ओउः लहुङ्कोः मोह्हाय्ओ जाङ्हओलम्पाय् लयःमयःकः लती चोरःकाय्ती लहुङ् मल्हती भ्यान्ते अरुकुस् कायःकाय्ती वेडःकाय्ती मुनै । २१ ओउःमयःमा हान् तुङ्ती डोती जात्रमा जाङ्हनानी अरु इलो खेःओ पेमालो काम्लम्मा जाङ्हनानी । दोङ्सी दाय्हभनाङ् डाइ ड्हा तोओ कुरा कोदीङः-तोलेः तोनेःनाङ्स । ओउःलो खेःओ जाङ्हओलम्पाय् परमेस्वरकोः राजीहाङः मुसा जुगाङ् दोःइली । २२-२३ ओउःपाय् लहुङ्खेकोः रेव्ओ कुराखे लेःआः । परमेस्वरकोः ग्वालामःखेकोः पेओ कुराखे इलेःआः । राप्ओ लहुङ्मा चोडाय्ओ धोमाय्ओ लहुङ्मा लीह्सीःओ गोरःओ पेओ योनःती योओ लहुङ्मा ड्हाम्सीःओ काङ्ओ रेव्तो जाङ्हसा ग्यामालो लहुङ्मा लयःकायः मीतो योओमा ओउः सबैलेः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ कुरालेः ऐन्इ ताक्मालो कुरा खेःल । २४ खीस्कोः मान्तालम्इ लयःकोः लहुङ्कोः रेव्तो मोह्हाय्ओलम् खीस्कोः क्ल्याय्ओ सीङःहाङः जुगाङ् म्हीत्ताक्तीलेः वाय्आकानी बा । २५ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ डीकायः रौ जीङः बयःआतय्ही ओउःत खेःओ ओउःकोः ग्वालामःकोः कुरा जाङ्हती वाह्इ दा । २६ अरुकः लती लयःकोः नेह्रो ओरताक्सा बोङःलाम् अरुलम्कायः काय्काय्ताक्तेःचानी ।

६ १ लौ पुःचोङ् हौचोङ् य नीङ्कःहाङः यात्चाक्इ रेव्ओ काम् जाङ्हओ अरुइ च्यवःनानी त खेःया नीङ् परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः कुरा जाङ्हती वाह्ओलम्इ ओउःकायः काङ्तीलेः गानाक्ती पेतो स्याव्ताक्नु दा । एत हायःतोक्हाङः नीङ्मा रेव्ओ काम्हाङः गन्तेःचाःताक्चाःइसी । २ अरुइ लीह्सीःओ गोरःओ बेलाहाङः ओउःमयःकायः लव्हनु दा ओउःत हायःती नीङ्इ खीस्कोः ऐन् जाङ्हतेःनानी । ३ यात्चाक् “लौ डापाय् ताङ्हओचाक् लेःआः ड” त लयःकायः ताःती म्हरतोक्हाङः ओउःपाय् ताङ्हओ खेःल त खेःया ओउः मान्ता आहेलेः ताःआकास । ४ सबैलम्इ लःलयःकोः काम् योपाःइसी । ओहाङःसैको लयःकोः काम् वेलःती योतोक्हाङः पेनाः त खेःया चोडाय्तेःपै । एतलेः लयःकोः काम् ह

योउ अरुकोः काम्पाय् नीङ्कोः लयःकोः काम्कुस् घारती योलाम्
 ५ दोह् हायःती दाय्हसा सबै मान्तालम् लःलयःकोः काम्लम्पाय्
 लःलयःकायः जाङ्हसा खेःतो । ६ सुसु खीस्कोः कुरा स्यान्नाःइसी
 ओउःपाय् दोह् दोह् पेओ थोक्लम् दोःनाः ओउः थोक्लम् ओउः-
 कायः स्यान्ओ मान्ताकायः वेःती बयःपानी । ७ माःती तोओ
 कुरापाय् ड्हाम्तेःचानी । परमेस्वरकायः आःताः चीःताक्माःत सुइमा
 दोह्मा जाङ्हसा खाय्नीली । दोह्लो मान्ताइ वारनानी ओउःकोः
 सायः ह काव्हती त्युम्हनाः । ८ मान्ताइ पेमालो सायः वारनौ त
 खेःया ओउः सायः पेमालो दुङ्लेःनाः । ओहाङःसैको ओउः वारओ
 सायःपाय् वाय्तो लेःआः । ओउःतलेः सुसुखेइ लयः ल्हुङ्कोः पेमालो
 कुरा बोङःचानी ओउःपाय् वाय्तोलेः स्याव्ने । खेःल मान्ताइ पेओ
 सायः वारनौ त खेःया ओउः सायः दुङ्ती तोरःतो लन्हती भयान्ते
 पेतो काव्हती त्युम्हसा दोःनाः । ओउःतलेः सुसुखेइ परमेस्वरकोः
 ग्वालामःकोः कुरा बोङःनानी ओउःपाय् गलमा द्योक्मालो रौ जीङः
 दोःनै । ९ पेतो हायःतोक्हाङः ल्हुङ् बल्यवःतेःचनै ग्रमःत मुन ।
 ओहाङःसैको लोनेः नीङ्कोः हायःभ्याङ्कोः दोःतेःनै । १० ओउःत
 खेःओ डी पेतो हायःसा दोःनाःतय्ही त खेःया सबै मान्तालम्कायः
 पेतोलेः हायःनी डीकोः ड्हाम्ओ पुःचोङ् हौचोङ्लम्कायः न्हाङ्-
 तोलेः पेतो जाङ्हसा बोङःनु दा ।

११ लौ इतलेः डाइ द्याह् लयःकोः क्रुतइलेः ताङ्हओ
 अखर् लेखनेःनाङ्स । १२ नीङ्कायः यहुदीकोः पुन् तात्ओ जाङ्हसा
 बोङःओलम्इ आङ्कोः बाहीरकोः कुरा ह जाङ्हसा भाक्नै ।
 ओउःत हायःतीलेः ओउःमयःइ “ ‘खीस्लेः क्ल्याय्ओ सीङःहाङः
 सीती भयान्ते ओउःइ पुन् तात्ओ कुरा वाय्आकान्’ त दाय्हती
 तोनाःतय्हनी त खेःया अरुइ लीहसीःओ बयःचाःतय्ही ओउःत भयान्ते
 एत तोलाम्” त दाय्हती ओउः क्ल्याय्ओ सीङःकोः कुराखे तोमाःत
 आङ्कोः पुन् तात्ओ कुराखे जाङ्हनानी । १३ ओहाङःसै ओउः पुन्
 तात्ओ जवती जाङ्हओलम्इमा ऐन्कोः कुरा जुगाङ् जाङ्हनीली ।
 ओउःमयःइपाय् “लौ योउ दा इमयः द्याह् डीलो लेखा जवनानी” त
 दाय्हती लयःकोः नेहरो ओरताक्सा थेडा ह नीङ्कायः पुन् तात्ओ

जाड्हसा बोडःनानी । १४ ओउःमयःखेइ ओउःतलेः लयःकायः
ताड्हताकसा बोडःनीतो डाखे “डीकोः प्रभु येसु खीसलेः डीकायः
दलताकसा थेडा कल्यायओ सीडःहाडः सीओआः” त दाय्हओ कुरा
ह ताड्हताकतीलेः तोसा भाक्नाडः । ओउः खीसपाय् सीआ त
दाय्हओ कुराखे चीःती ल्हाव्हदैबाड्कोः कुराखे डा द्याह् दोह्तमा
म्हरडल ओउः कुरासै पेड्कलःती वेडःआलाडःस । १५ पुन् तात्-
सापाय् जवओया जवमालोया दोह्मा दयःल । गत दाय्हसा
मान्ताकायः रौ जीडः दोःसालेः खेःतो ओउः ह ताड्हओ कुरा
लेःआः । १६ सुसु एत चीःतीलेः वाहनै ओउःमयःकायःमा सबै
परमेस्वरकोः मान्तालम्कायःमा परमेस्वरइ योनःती योती ल्हुड्
धोमाय्तो स्याव्ताकपै ।

१७ लौ द्याह् सुइमा डाकायः अरु लीह्सीःओ बयःलाम् ।
डापाय् येसुकोः नोकरी लेःआः ड त छ्यानःसाकायः डाकोः
आड्हाडः अरुइ स्याव्ताकओ चालम् मुलेःनाः ।

१८ लौ पुःचोड् हौचोड्य येसु खीसइलेः नीड्कायः योनःती
योती नीड्कोः ल्हुड् पेतो स्याव्ताकतेःबत्तेःपै । ओउःच्युकलेः ।

एफेसस

पावुलइ एफेससहाडः मुओलम्कायः लेखओ चेती

१ इ चेती डा पावुल् त तोओइ नीड् एफेससहाडः मुओ येसु
खीसकायः इहाम्तो वाहओलम्कायः लेखती ल्होकनेः-
नाड्स । डाकायःपाय् परमेस्वरइ लयः भाक्ती छ्युड्हती ल्होक-
आताडः । २ लौ डाकोः परमेस्वर आपाइमा डाकोः प्रभु येसु
खीसइमा नीड्कायः योनःती योती भयान्ते ल्हुड् धोमाय्तो स्याव्-
ताकतेःपै ।

३ डीकोः प्रभु येसुकोः परमेस्वर आपाकायः ताड्हाताक्ती तोपाडःसु दोह हायःती दाय्हासा ओउःइ ख्रीस्पाय ल्होक्ती सबै लाड्कासै दोःओ पेओ कुरा बयःआतय्ही । ४ ल्हाव्हदैबाड् जाड्हाधाड्मालोहाडःपाय ओउःकोः मीक्हाडः पेतो छय्ङ्तो स्याव- ताक्सा थेडालेः परमेस्वरइ डीकायः छीड्हाआतय्ही । ५ डीकायः राप्ती भयान्ते ख्रीस्कुस् ब्राड्ताक्ती परमेस्वरइ डीकायः छीड्हाती लयःकोः चोःलम् जाड्हाआतय्ही । ओउःत हायःओपाय परमेस्वरइ ड्हाहाडःसैलेः लयः भाक्ती लोने जाड्हाआतय्ही । ६ डीकायःपाय ओउःतलेः आन पेतो योनःती योती भयान्ते लयःकोः ल्हुड् गोरे चोःपाय ल्होक्आतय्ही ओउःत हायःओकायः परमेस्वरकायः जुगाड् ताड्हाताक्पाःथै । ७-८ ख्रीस्कोः लयःकोः वयःइलेः डीकायः ल्हाडःती भयान्ते डीकोः रेव्तो जाड्हाभ्याड्कायः क्युम्हती रेवओसै पेड्कलःआतय्ही । एतलेः ओउःइ डीकायः आन योनःती योती न्हाड्तोलेः बयःआतय्ही । ओउःइ सबै व्हाय्तोलेः चीःती ९ ओउःइ ड्हा भाक्ओ ख्रीस्इ जाड्हाताक्सा कुरालेः रय्हतीलेः गम्आकान् । ओउः कुरापाय ड्हापाय अरुकायः चीःताक्मालो खेःतो लोनेः डीकायःलेः छ्यानःआतय्ही । १० ओहाडःसैको क्रोःओ बेलाहाडः- पाय परमेस्वरइ लाड्काहाडःमा ल्हाव्हदैबाड्हाडःमा ओउःहाडःकोः सबै थोक्लम्मा ख्रीस्कोः मीक्हाडः हुम्ती वानःसालेः खेःनाः ओहाडःसैको ख्रीस्पाय सबैकःसै पुःनाः । ओउःत हायःसापाय परमेस्वरइ ड्हाहाडःसै रय्हती गम्ओ कुरा लेःआः । ११ सबै कुरालेः परमेस्वरइ लयः भाक्ती जाड्हनौ ओउःतलेः डीकायःमा ड्हाहाडःसै छीड्हाती लोनेः ख्रीस्कुस् ब्राड्ताक्ती लयःकोः मान्तालम् जाड्हाआतय्ही । १२ ओहाडःसैको डी ख्रीस्कोः कुरा ड्हा ड्हाम्- ओलम्इपाय ओउःकायः लुड्ती ताड्हाताक्सा स्वाय्नाडःसु । १३ एतलेः नीड्कायः दल्ताक्सा स्वाय्ओ दोड् पेओ ख्रीस्कोः समचारलेः नीड्इमा सायःआक्तीको ड्हाम्तेःआकानी । ड्हाम्- आक्तीको नीड् मान्तालम्पाय “डाकोः मान्तालम् लेःआः इ” त छ्यानःसा थेडा परमेस्वरइपाय लयःकोः ड्हाहाडःसै तोती गम्ओ ग्वालामः बयःतेःआकाय । १४ ओहाडःसैको ओउः परमेस्वरकोः

धुरती गम्ओ ग्वालामः दोःआक्तीको डी लोनेः दल्ताक्सा स्यावओ बेलाहाडः “परमेस्वरकःसै दोःलेःनाः” त पेतोलेः चीःनाः-तय्हनी ओउःत भयान्ते डी सबैइलेः परमेस्वरकायः ताड्हताक्नाः-तय्हनी ।

१५ फेरी नीड्कायःपाय् “येसु ख्रीस्कायः ड्हाम्माताडःनानी अरु ड्हाम्ओलम्कायः राप्माताडःनानी” त दाय्हओ ल्हाक्ती तोओ कुरा सायःआलाडः । १६ ओउः कुरा सायःती भयान्ते डाइ गलकायःमा परमेस्वरकायः ताड्हताक्लेःनाडः । फेरी नीड्कायःपाय् डाइ आन तेती तोनेःनाड्स । १७ डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्कोः ताड्हओ परमेस्वर आपाकः तेतोक्हाडः दोह् कुरा तोनेःनाड्स दाय्हसा ओउःइ लयः छ्यानःसा थेडामा नीड्कायः व्हाय्तो चीःताक्सा थेडामा “लौ नाड्कोः ग्वालामःपाय् बयःउसु” त आन परमेस्वरकः तेती तोलेः-नाडः । १८ ओहाडःसैको ल्हुड् पेतो व्हाय्तो स्याव्आक्तीको परमेस्वरकायः पेतो तय्हती भयान्ते “लोनेः दोह् दोह् पेओ कुरालम् त्याक्लाड् वाड्साकायः ओउःइ गोत्आतय्हनी” त चीःतीलेः नीड्इ आसती ल्युड्हसा खाय्तेःनानी । “डी ओउःच्युक् पेओ दोःनाःतय्हनी” त चीःसामा १९ “डी ड्हाम्ओलम्कायः गुच्युक् पेओ ग्वम्इलेः काम् जाड्हआतय्हनी” त चीःसामा खाय्तेःनानी । २० ओउःच्युक् ताड्हओ ग्वम्इपाय् ख्रीस् सीओ बेलाहाडः परमेस्वरइ ओउःकायः उह्ती च्योक्ताक्ती ओउःकुस् लाड्काहाडः लयःकोः डोय्सैहाडः गुल्हदाड् स्याव्ताक्ती गम्आथै । २१ ओहाडः ख्रीस्पाय् सबै द्यव्तालम्सै पुःमानाः सबै राजालम् प्रभुलम् तेन्छ्याड्कोः हुकुम् बयःओलम्मा लोनेकोः हुकुम् बयःओलम्मा इ सबैकायः ख्रीस्पाय् पुःलेःनाः बा । २२ परमेस्वरइ ख्रीस्कायः सबैकोः हुकुम् बयःसाचाक्लेः जाड्हआथै सबै ड्हाम्ओलम् पुःसाकायःमा परमेस्वरइ बयःआथै । २३ मान्ताकोः तालाड्कुस् ओउःकोः आड्ज्याड् यातैज्योः लेःआः । ओउःलो लेखालेः ख्रीस्कुस्लेः ड्हाम्ओलम् यातैज्योः स्याव्नै । ओहाडःसैको ख्रीस्इपाय् सबै कुरा यातैज्योः ब्राड्ताक्ती स्याव्ताकनौ ।

२

१ ड्हापाय् नीड्इ रेव्तो काम् जाड्हती भयान्ते सीती वाय्-ओलम् खेःतेःइतो । २ ओउः बेलाहाडः नीड् ल्हाव्हदैबाड्कोः

मान्तालम्लो लेखा पेमाःतो वाहती ओउः लान्कोः राजाकोः कुरा
 ड्हाम्तेःआकानी । ओउः लान्कोः राजापाय् तेन्छ्याड्कोः परमेस्वर-
 कायः ड्हाम्मालो मान्तालम्कोः हुकुम् बयःसा राजा लेःआः ।
 ३ डीमा ड्हापाय् ओउःमयःकुस् वाहती लयःकोः ल्हुड्कोः रेवतो
 मोह्हाय्ओ भ्काक्ती जाड्हआतय्हनी । ओउःत हायःती भ्यान्ते अरु
 मान्तालो लेखा डीकःमा परमेस्वर ल्हुड् मल्हतो मुओ खेःतो ।

४ ओउःत स्याव्तय्हीतो परमेस्वरइपाय् डीकायः ओउःच्युक
 राप्ती भ्यान्ते डीकायः आन योनःती योतीलेः ५ डी रेवओ काम्
 जाड्हती सीती वाय्सा खेःओ बेलाहाडः ओउःइ खीस्कुसलेः रौ
 जीडः बयःआतय्ही । ओउःतलेः परमेस्वरइ नीड्कायः राप्तीमा
 योनःती योती दलतेःताक्तेःआकाय् । ६ ओहाडःसैको डीकायःपाय्
 येसु खीस्कुस् ब्राड्ताक्आक्तीको ओउःकुसलेः डीकायः उहती रौ
 जीडः दोःताक्ती लाड्काकोः थाव्हाडः च्युडःताक्आतय्ही ।
 ७ एतलेः येसु खीस्कुस् परमेस्वरइ डीकायः गुच्युक पेतो राप्ती
 बयःआतय्ही त गलकायःमा छ्यानःसा थेडा लाड्काहाडः च्युडः-
 ताक्आतय्ही । ८ नीड् खीस्कोः कुरा ड्हाम्ओलम्पाय् परमेस्वरइ
 योनःती योती दलतेःताक्तेःआकाय् ओउःत हायःओपाय् नीड्इ
 जाड्हओ काम् खेःल परमेस्वरइ लयः जाड्हओआः बा । ९ सुइ
 खेःयामा लयःकोः काम् जाड्हती दलतो स्याव्इली ओउःत भ्यान्ते
 सुइमा लयःकोः नेहरो ओरताक्सा खाय्इसीली । १० डीकायःपाय्
 ओउःइ ड्हा रय्हती गम्ओ काम्लम् जाड्हती वाहसाकायःलेः
 परमेस्वरइ खीस्कुसइ जाड्हआतय्ही ।

११ लौ नीड् यहुदी मान्ता खेःमालोलम्पाय् “पुन् तात्ओ
 जवमालोलम्” त दाय्हती यहुदीलम्इ तोतेःआकाय् । ड्हापाय् नीड्
 गतलो खेःतेःइतो दाय्हसा । १२ ओउः ड्हाम्धाड्मालो बेलाहाडः-
 पाय् नीड् खीस्सै थेथे खेःआक्तेःइतो फेरी यहुदीलम् खेःतेःइली त
 भ्यान्ते परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा दोःतेःआक्तेःइली । ल्हाव्ह-
 दैबाड्हाडः वाहतोक्हाडः नीड्इ परमेस्वरकायः चीःमाःत “डीजा
 गलमा पेतोलेः स्याव्तय्हीली” त म्हरतेःआकाय् । १३ ओउःतलेः
 खेःआक्तेःइतो खीस्इपाय् लयःकोः वयः होती सीधारनालेः द्याह

ओउःकुस् ब्राड्ती डी यहुदीलम्कुस् ड्र्याःतोलेःतेः स्याव्तेःनै द्याह-
पाय् थेथे खेःतेःइली । १४ येसु ख्रीसइलेः डी यहुदीलम्पाय् नीड्
यहुदी खेःमालोलम्कुस् ब्राड्ताक्आतय्ही । डीकायः फाःकाय्ओ
बार् वाय्ती भ्यान्ते द्याह् नीड्पाय् डीकोः बीरोत्लम् खेःतेःइली ।
१५ ओउःइ लयःकोः आड् बयःती ऐन्कोः कुरा वाय्आक्तीको
यहुदीलम्मा यहुदी खेःमालोलम्मा यातैज्योः स्याव्ताक्आतय्ही ।
१६ ओहाडःसैको सबै यातज्योः स्याव्ताक्आक्तीको येसु ख्रीसइ
ओउःमयःकायः परमेस्वरकुस् ब्राड्ताक्आकान् । ओउः नीस् जात्-
पाय् द्याह् क्रुम्ह्काय्चल । १७ ओहाडःसैको ल्हाव्हदैबाड्ताड्
वाड्तोक्हाडः “लौ परमेस्वरकःताड् वाड्सा दोःतेःनै” त दाय्ही
ख्रीसइलेः परमेस्वरकः द्याड्तो मुओ यहुदीलम्कायःमा नीड् लोक्तो
मुओ यहुदी खेःमालोलम्कायःमा ओउः पेओ समचारलेः थोल्हती
तोतेःआकाय् । १८ ओउःत तोधारनालेः द्याह् डी सबैकायः
परमेस्वरकोः ग्वालामःइ परमेस्वर आपाकःताड् वाड्सा दोःताक्नाः-
तय्ही ।

१९ ओउःत्त हायःओलेः नीड्पाय् द्याह् थे मान्तालम् खेःतेः-
इली द्याह्पाय् परमेस्वरकोः मान्तालम्कुस्इ ओउःकोः चोःलम्मा
राजीकोः मान्तालम्मा स्याव्तेःनै । २० नीड्पाय् डीकुसलेः परमेस्वरइ
लयःकोः मन्दीर् कीम्लो लेखा जाड्हनौ । ओउः कीम्कोः तोस्बाड्-
पाय् येसुइ छ्युड्हती ल्होक्ओमयःमा ओउःकोः कुरा छ्यानःती
तोओलम्मा स्याव्ने । कीम्कोः मुल्बाड्पाय् येसु ख्रीस् लेःआः ।
२१ ओउःइपाय् सबै ब्रक्त्तलेः यातैज्योः प्रभुकोः मन्दीर् कीम्लो लेखा
स्याव्ताक्नै । २२ नीड्मा सबैकुस् परमेस्वरकोः ग्वालामःइ परमेस्वर-
कोः याक्सा कीम् जाड्हनौ ।

३ १ लौ ओउःत हायःतीलेः डा पावुल् त तोओपाय् नीड्कः-
हाडः येसु ख्रीस्कोः काम् जाड्हसाकायः थुनती मुओ
मान्ताइपाय् नीड्कायः परमेस्वरकः तेती तोनेःनाड्स । २ नीड् यहुदी
खेःमालोलम्कायः “परमेस्वरइ सबैकायः योनःती योतेःनै” त स्यान्ती
तोसा काम्लेः ओउःइ बयःआताडः । ओउःपाय् नीड्इ चीःतेःनानी
माःर । ३ परमेस्वरइ लयःकोः ल्हुड्हाडः रय्हओ अरुइ चीःमालो

कुरापाय् डाकायः छ्यान्हआताडः । इत डाइ ड्हाहाडः बल लेखनेःआलाड्स । ४ ओउः डाइ लेखओ कुरा पहआक्तीको खीस्कोः ल्हुड्हाडः रय्ही गम्ओ कुरापाय् “ओउःइ इच्युक चीःतीलेः लेखनौ” त डाकायःतेः चीःसा खायतेःनेःनानाड्स । ५ ओउः कुरापाय् उय्हलेकोः मान्तालमखेकायः छ्यान्हआक्मालो खेःतो । द्याह परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ओउःकोः छ्युड्ओ छ्युड्ही ल्होकओ मान्तालमखेकायःमा ओउःकोः कुरा छ्यानःती तोओलमखेकायःमा छ्यान्हनाःथास । ६ ओउः कुरापाय् इलेःआः । खीस्कोः पेओ समचार् ड्हाम्आकानी त खेःया यहुदी खेःमालोलम् यहुदीलम्कुस् ब्राड्ती यातैज्योः आड्लो लेखा स्यावती येसु खीस्कोः तोती गम्ओ पेओ कुरापाय् सबैलेः दोःआनै ।

७ ओउः पेओ समचार् तोसा काम्पाय् परमेस्वरइ ओउःकोः ग्वम् दोःताक्ती बयःआताडः । ८ डापाय् परमेस्वरकोः मान्तालमकःहाडः अरुसै मीओ लेःआः ड । अरुसै मीसापाय् मीलेःनाडः ओउः यहुदी खेःमालोलम्कायः खीस्कोः आन पेओ दप्सा खाय्मालो कुरालम्पाय् “नीड्कायःमा मुलेःनाः” त थोल्हती तोसाकायःमा डाकायःलेः छ्युड्ही बयःआताडः । ९ फेरी परमेस्वरकोः रय्ही गम्ओ कुरापाय् “गत स्याव्नाः” त सबैकायः छ्यानःसाकायःमा बयःआताडः । ओउः रय्हओ कुरापाय् उय्हलेहाडःसै ओउः खीस्कुस् सबै थोक जाड्हओ परमेस्वरइपाय् नुस्ती गम्आकान् ओउःत भयान्ते मान्तालमकायः छ्यानःसा ताक्आक्मालो खेःतो । १० ओउःत हायःधारनालेः खीस्कायः ड्हाम्ओलमइ तेनछ्याड् परमेस्वरकोः सबै व्हाय्ओ कुरालेः लाड्काकोः प्रभुलम्कायःमा ताड्हओलम्कायःमा चीःताक्सा खाय्नानी । ११ एतलेः परमेस्वरइ ड्हाहाडःसै रय्ही गम्ओ कुरापाय् डीकोः प्रभु येसु खीस्इ जाड्हसा थेडा ल्होकआथै । १२ येसु खीस्कायः ड्हाम्ती ओउःकुस् ब्राडःती परमेस्वरकःताड् फवःतीलेः आल्सा खाय्नाःतय्हनी । १३ ओउःत भयान्ते नीड्कायः डा लीह्सीःओ गोरःनाडः त खेःया “लौ ल्हुड् घ्युमतेःचनै” त तोनेःनाड्स । इ लीह्सीःओपाय् सबै नीड्कायः पेतो स्यावताक्सा थेडालेः गोरःनाडः ।

१४ ओउःत भयान्ते नीङ्कायः डाइ परमेस्वर आपाकःताङ्
 बाःती आन तेती तोनेःनाङ्स । १५ ओउः आपाकोः मय्ङ्पाय् लाङ्-
 काहाडःमा ल्हाव्हदैबाङ्हाडःमा सबै कीमकोः आपालमइ त्याक्-
 नानी । १६ ओउःकोः नाःतो नाःओ गहसै नीङ्कायः ओउःकोः
 ग्वालामःइ ग्वम् दोःताक्तेःपै ओहाडःसै नीङ् ल्हुङ् ग्रमःत स्याव्-
 तेःनै । १७ फेरी नीङ्इ खीसकायः ड्हाम्ती भयान्ते ओउःपाय् नीङ्-
 कोः ल्हुङ्हाडः पोक्ती मुबततेःपै ओउःत डाइ परमेस्वरकः तेती
 तोनेःनाङ्स । ओहाडःसैको पेओ राप्ओ ल्हुङ् दोःती १८ खीसकोः
 राप्ओपाय् गुच्युक् ताङ्हजम् ताङ्हओलेः खेःमाल त नीङ्मा अरु
 ड्हाम्ओलमकुसइ चीःसातेः स्वायतेःनानी । १९ ओउःकोः राप्ओ
 चीःसापाय् चीःतेःनानी जुगाङ्लेः चीःसा स्वायतेःनीली । ओहाडःसै
 परमेस्वरकःसै सबै दोःतेःपै तमा तेती तोनेःनाङ्स । २० डी भाक्ती
 तेती तोओ कुरासै न्हाङ्तोलेः जाङ्हसाकायः परमेस्वरइ ओउःकोः
 ग्वम् बयःनाःतय्ही । २१ ओउःत ग्वम् बयःओ परमेस्वरकायःपाय् सबै
 ड्हाम्ओलमइमा येसु खीसइमा तेन्छ्याङ्मा लोनेःमा गलकायःमा
 ताङ्हताक्पाःथै । ओउःच्युकलेः तेनाडः ।

४ १ डा पावुल् त तोओ प्रभुकोः काम् जाङ्हसाकायः थुनती
 मुनाडः । थुनती मुतोक्हाडः डाइ द्याह् इत तेती तोनेः-
 नाङ्स । लौ गतलो पेतो स्याव्साकायः परमेस्वरइ गोततेःआकाय्
 ओउःतलेः पेतो वाह्ती मुन । २ मीओ ल्हुङ् दोःती अरुकायः राप्ती
 भयान्ते खह्तो तोलाम् अरुकः रेन्हतोलेः ल्हुङ् मल्हतेःचनै ।
 ३ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ब्राङ्तेःताक्तेःआकाय् ओउःत भयान्ते
 गलमा काय्काय्माःत यातैज्योः स्याव्ती मुसाकायः बोडःनु ।
 ४ खीसकोः आङ्मा यातैज्योःलेः ओउःकोः ग्वालामःमा
 यातैज्योःलेः । नीङ्कायःपाय् परमेस्वरइ यातैज्योः लोने दोःसा पेओ
 कुरा त्याक्सा थेडामा गोततेःआकाय् । ५ प्रभुमा यातैज्योःलेः
 ड्हाम्ओ कुरामा यातैज्योःलेः बाप्तीस्मामा यातैज्योः लेःआः ।
 ६ फेरी सबैकोः परमेस्वर आपामा यातैज्योः लेःआः । ओउःपाय्
 सबैकोः प्रभु लेःआः सबै काम् जाङ्हताक्लेःनै सबैहाडः मुलेःनाः ।
 ७ ओहाडःसैको डीकायःपाय् खीसइलेः लःलयः जोक्कायः

छ्युड्हतीलेः बयःआतय्ही । ८ “त्यावःअ लाड्काताड् लन्हओ
बेलाहाडः ओउःइ नाःतो क्लीमःओ बीरोत्लमखेकायः लातती
स्यालःआकान् मान्तालमखेकायः थोक्लम बयःआथास” त दाय्हओ
आखरःहाडः लेखती मुनाः । ९ द्याह् “ओउःपाय् लन्हआ” त
दाय्हओ मुनाः ओउःत खेःओ लन्हओकोः ड्हासै ओउःपाय् कामःअ
ल्हाव्हदैबाड्ताड् ग्ल्युड्हआ । ग्ल्युड्हआक्तीको ओउःसै लन्हआ ।
१० फेरी ओउः ग्ल्युड्हओचाक्पाय् लोने जुगाड् लाड्काकोः
त्यावःअ लन्हआ ओहाडः जुदा जोय्तोलेः आल्आ । ११ ओहाडः-
सैको खीसइलेः यातनीसचाक्कायः लयःकोः ल्होक्सा मान्तालम्
स्याव्साकायः छ्युड्हती ग्वम् बयःआथास । अरुकायः लयःकोः कुरा
छ्यानःती नोःसाकायः ग्वम् बयःआथास । अरुकायः ओउःकोः पेओ
समचार थोल्हती तोसा ग्वम् बयःआथास अरुकायः ड्हामओलम्-
कायः स्यास्सामा स्यान्सा ग्वम्मा बयःआथास । १२ दोह्कायः
बयःओ दाय्हसा परमेस्वरकोः काम् पेतो जाड्हसा थेडा खीसइलेः
लयःकोः ड्हामओलम्कायः पेतो स्याव्ताक्साकायः बयःआथास ।
१३ ओहाडःसै डी सबै ब्राड्तोलेः परमेस्वरकोः चोःकायः ड्हाम्तीमा
तय्हतीमा लोने ओउःलो लेखालेः ल्हुड्तुक् चोक्तो स्याव्नाःतय्ही ।
१४ ओउःत स्याव्आक्तीको डीपाय् व्हाय्धाड्मालो हौलम्लो लेखा
खेःतय्हीली । मारुःइ साड्हताक्ओ तीःलो लेखालेः इहाडः उहाडः
स्यान्लाड् आल्मामाःत पेमालो मान्ताकोः माःती स्यान्ओ कुराखे
ड्हाम्मामाःत १५ डी दोड् कुराखे अरुलम्कायः राप्तोलेः नोःती
डीकायः स्यालःओ खीसलो लेखा ताड्हनाःतय्ही । ओउःखेपाय्
तालाड्लो लेखा मुनाः १६ डी ड्हामओलमखेपाय् आड्लो लेखालेः
मुनाःतय्ही । आड्हाडः सबै क्रुत्लम् दोम्लम् तालाड् यातैज्याड्
दयोप्काय्तीलेः मुनाः । ओउःत खेःओ डी सबै यातैज्योः स्याव्ती
लयःमयः राप्काय्ती काम् पेतो जाड्हती ताड्हतोलेः स्याव्नाः-
तय्ही ।

१७ लौ इ प्रभुकोः कुरा तोनेःनाड्स । द्याह्गोते परमेस्वर-
कायः तय्हमालोलम्लो लखालेः आहे म्हरओ ल्हुड्मा १८ च्याक्ओ
ल्हुड्मा स्याव्ती वाहतेःचनै । ओउःमयः परमेस्वरकःसै भेती मुनै ।

ओउःइ बयःसा जीडःपाय दोःइली ओउःमयः ल्हुड् चीःमाःत भयान्ते परमेस्वरकःताड् वाड्सा ग्याइली । १६ फेरी ओउःमयःइ राससा चीः-
माःत भयान्ते चन्हओ ल्हुड् दोःती सबै रेवओ ल्हुड्कोः मोह्हायओ
ल्हास्या काम्लम् दोह्मा म्हरमाःत जाड्हलेःनानी । २० ओउःमयःखे
ओउःतलेः मुइतो नीड्खेइ खीससै थे कुरालेः स्यान्तेःआकानी बा ।
२१ नीड्कायः स्यान्ओ येसुकोः दोड् कुरापाय् नीड्इ सायःतेः-
आकानी माःर । २२ ओउःत भयान्ते नीड्कोः ड्हाकोः रेवओ ल्हुड्
फेती ओउः खाल्कोः ल्हुड्कोः मोह्हायओ काम् जाड्हतेःचानी ।
ओउः ड्हाकोः ल्हुड्पाय् रेवती वाय्लेःनाः । २३ आने ओउः पेमालो
ल्हुड् फेती जुगाड् पेओ रौ ल्हुड् त्याक्नु । २४ ओहाडःसै नया
मान्ता स्याव्तेःपै । ओउःपाय् दोड् पेओ छ्यड्तो परमेस्वरलो लेखा
लेःआः । २५ ओउःत भयान्ते माःओ कुरा फेती लयःमयःकुस् दोड्
कुरा ह नोःकाय् न डी सबैलेः खीसकोः आड् स्याव्ती यातैज्योः
मुनाःतय्ही । २६ ल्हुड् मल्हतोक्हाडः रेवओ काम् जाड्हतेःचानी ।
न्याम् ब्लक्धाड्माखा नीड्कोः ल्हुड् मल्हओ क्युम्हती वाय्पाः ।
२७ सैतान्कायः नीड्इ पुःसा जुगाड् ताक्लाम् । २८ क्रुत् हन्हओ
मान्तापाय् ताः ताः कुःतानुलु ओउःइ लयःकोः क्रुत्इ पेओ काम्
जाड्हपानी । ओहाडःसै ओउःइपाय् लयःकोः जेःगा तुड्गा लेःसामा
खाय्नानी नाःतो नाःमालोलम्कायः बयःसामा खाय्नानी । २९ नोःओ
बेलाहाडः पेमालो ख्हओ कुरा नोःलाम् लुड्ती छेडःकलःती
पेताक्सा कुरा ह नोःन । ३० फेरी परमेस्वरकोः छ्यड्ओ ग्वालामः-
कायः लीह्ताक्लाम् । ओउःकोः ग्वालामःपाय् दोःआ त खेःया लोने
वाड्सा दीन्कायः नीड् “खीसकोःलेः ल्हाडःती दल्ओ मान्ता
स्याव्ने” त सबैकायः छ्यानःओ लेःआः । ३१ लौ सबै लओ ल्हुड्
जीक्ओ ल्हुड्पाय् फेनु । रेवओ ख्हओ कुरामा नोःलाम् अरुकायः
रेवतो हायःसा म्हरलाम् । ३२ ओउःत हायःमाःत अरु अरुकायः
योनःती योती ओउःमयःइ नीड्कायः ल्हुड् मल्हताक्तेःनै त खेःया
लौ नीड्कोः ल्हुड् मल्हओ स्याक्तेःपै । दोह् हायःती दाय्हसा
नीड्कःहाडः परमेस्वर ल्हुड् मल्हओपाय् खीसइलेः स्याक्ताक्तेः-
आकाय् ।

५ १ नीड्पाय् परमेस्वरइ आन राप्ओ चोःलम्लेःतेःइ ओउःत भ्यान्ते ओउःलो लेखालेः पेओ जाड्हुनु दा । २ खीसइपाय् डीकायः राप्ती डीकायः रौ जीडः दोःताक्साकायः सीती लयःकोः जीडःपाय् पेतो सय्ङओ धुप् उलःओलो लेखालेः परमेस्वरकायः प्रोताक्ती ल्हाआकान् । इतलेः डीमा राप्ओ ल्हुङ् दोःती गलकायःमा वाहइ । ३ नीड्पाय् परमेस्वरकोः छय्ङओ मान्तालेःतेःइ ओउःत भ्यान्ते नीड्कःहाडः सु खेःआमा ल्हास्या ल्हुङ्या चोरःओ लुङ्या रेवओ ल्हुङ्या दोह्या स्याव्लाम् । ४ रेवतो नोःओमा थ्यावःओ कुरामा गलमा नोःमाःत सबैकायः परमेस्वरकायः “च्युता” त तोतेःपानी । ५ इ दोङ् कुरा लेःआः बा ल्हास्या मान्तामा चोरःओ मान्तामा रेवओ मान्तामा ओउःमयः द्यवता मानओ मान्तालो लेखालेः परमेस्वरमा खीस्कोःमा राजीहाडः दोह्मा दोःइली । ६ “ओउःत हायःसा पेमालो खेःल” त माःती नोःओपाय् सायःतेःचानी ओउःत पेमालो हायःओलम्कायः परमेस्वरइ ल्हुङ् मल्हती भ्यान्ते न्युम्हताकनाःथास । ७ ओउःत माःओलम्कुस् गलमा वाह्लाम् ।

८ नीड्पाय् ड्हाखे च्याक्ओ ल्हुङ्लेः नाःती वाहओ खेः-तेःइतो द्याह्खे प्रभुइ बयःओ थोङ्ओ ल्हुङ्लेः दोःती वाहतेःनै । ९ ओउःत वाहओ त खेःया दोङ् पेओ काम् स्याव्नाः । १० ओहाडःसैको परमेस्वरकायः प्रोताक्सा कुराकायः बोडःनु दा । ११ च्याक्ओ ल्हुङ् नाःओलम्इ आहे काम् जाड्हुनानी । ओउःमयः-कुस् ब्राड्ती वाह्माःत ओउःमयःकोः रेवओ काम्लम्मा फुःसा खेःतो । १२ ओउःमयःइ नुस्ती जाड्हुओ काम्लम्पाय् ओउःच्युक् रेवओलेः त भ्यान्ते ल्हाक्ती नोःसाकायः रास्सीःओ लेःआः बा । १३ दोह् दोह्लो थोङ्ओहाडः फोल्हतीलेः मुनाः ओउःकोः दोङ् रुप्लेः पेतो च्यवःनाः । १४ फेरी पेतो च्यवःताक्ओपाय् थोङ्ओ लेःआः । एतलेः लेखती मुनाः “अ नाङ् एनःती मुओ चाक्य सीओलम्सै उहती च्योक्तेःपाः ओहाडःसै खीसइपाय् थोङ्तेःताक्-तेःनाः” त दाय्हुओ लेखती मुनाः ।

१५ नीड् थोङ्ओहाडः वाह्लेःतेःनै ओउःत भ्यान्ते पेतो व्हाय्तो चीःती वाहन आहे चीःओ मनःओ मान्तालो लेखा

वाहतेःनै । १६ तेन्छ्याड्पाय् पेमालो साल्लम् वाड्ती मुधाड्नाः ओउःत भ्यान्ते पेओ काम्लम् म्ह्याड्ती जाड्हनु दा । १७ एत चीःमाःत जाड्हतेःचानी परमेस्वरकोः ल्हुड्तुक पेतो चीःती जाड्हसा खेःतो ।

१८ ओहाडःसैको हान् तुड्ती डोतेःचनै । हान्इ डोताक्-ओलम् आन ब्रःती रेव्तो जाड्हनानी । ओउःत हायःमाःत परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती १९ लयःमयःकुस् परमेस्वरकोः भजन् गीत्लम्कोः कुरा नोःकाय्न् लयःकोः ल्हुड्हाडः परमेस्वरकायः ताड्हताक्ओ गीत्लम्मा मेन । २० गलकायःमा दोह् खेःयाकायःमा प्रभु येसु ख्रीस्कोः मय्ड् पेह्ती डीकोः परमेस्वर आपाकायः “च्युता” त दाय्हती तोचाक्नु ।

२१ नीड्पाय् परमेस्वरकः एडःती भ्यान्ते नीड्कःहाडः याः-यात्चाक्इ अरुइ तोकाय्ओ कुरा सायःती ग्याकाय्न् । २२ लौ मोमःचोःलम्य नीड् प्रभुइ तोओ कुरापाय् ग्याती सायःतेःनानी ओउः-तलेः नीड्कोः लयःकोः बुधाइ तोओ कुरामा ग्याती सायःतेःपानी । २३ दोह् हायःती दाय्हसा ड्हाम्ओमयःपाय् ख्रीस्कोः आड्लो लेखा मुनै । ओउःमयःकोः पुःओमा दल्ताक्ओमा ख्रीस् लेःआः ओउःतलेः बुधाइ बुधीकायःमा पुःनौ । २४ ओउःत भ्यान्ते दोह् खेःयाकायःमा लयःकोः बुधाइ तोओ कुरा बुधीलम्इ सायःसा खेःतो ओउः ड्हाम्-ओलम्इ ख्रीस्कायः सायःओलो लेखालेः । २५ ख्रीस्इपाय् लयःकोः ड्हाम्ओलम्कायः आन राप्ती भ्यान्ते ओउःतलेः नीड् गोय्चोःलम्-इमा लयःकोः बुधीकायः राप्ती नाक्नु । ख्रीस्इपाय् ड्हाम्ओलम्-कायः आन राप्ती भ्यान्ते ओउःमयःकायः दल्ताक्साकायः सीलेःआ । २६ ओउःत हायःती ओउःमयःकायः तीःइमा नोःराय्इमा जय्लनःती सबै जय्कुमःत स्याव्ताक्आकान् । २७ ओहाडःसै दोह्मा पेमालो दोह्मा रेव्तो मुमाःत जुगाड् पेतो नीड्तोलेः स्याव्ती भ्यान्ते लयःकःताड् रोमनौ । २८ ओउःतलेः गोय्चोःलम्इ लयःकोः आड्लो लेखालेः लयःकोः बुधीकायः नाक्ती गम्सा खेःइतो । २९ लयःकोः आड्कायः सुमा भाक्माःत मुइली । खेःल मान्तालम् लयःकोः आड्कायः पेतो नाक्ती स्यास्ती जेःगामा दोह्मा बयःनाःइसी ।

ओउःलो लेखालेः प्रभुइ ड्हाम्ओलम्कायः नाक्ती स्यास्नाःथास ।
 ३० दोह् हायःती दाय्हसा डी ड्हाम्ओलम्पाय् स्त्रीस्कोः आड्-
 ज्याड्लो लेखा मुनाःतय्ही । ३१ “लौ ओउःत भयान्ते गोय्चोःपाय्
 लयःकोः आमा आपाकोः कीम् फेती लयःकोः बुधीकुस् भेनाःच ।
 ओहाडःसैको ओउःनीस् पय्क्चाःपाय् आड् ब्राड्ती काःतय्ड्हती
 यातैज्योः मान्तालो लेखा स्याव्नाःच” त दाय्हओ परमेस्वरकोः
 आखरःहाडः लेखती मुनाः । ३२ इ कुराकोः तुडः आन जोआयःतो
 लेःआः खेःनाः बा । डाइ द्याह् स्त्रीस्कायःमा ओउःकायः ड्हाम्-
 ओलम्कायःमा नोःनाडः । ३३ ओउःतलेः नोःडोतो सबै गोय्चोःलम्इ
 लःलयःकोः बुधीकायः लयःकोः आड्लो लेखालेः राप्पानी । मोमः-
 चोःलम्इमा लःलयःकोः बुधाकः एडःपनै ।

६ १ लौ हौलम्य परमेस्वरकोः कुरा सायःती नीड्कोः आमा
 आपाइ तोओ कुरा ग्याती जाड्हनुदा २ “नीड्कोः आमा
 आपाकः ग्याती एडःन” त दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः
 लेखती मुनाः । ओउः हुकुम्कुस् तोती गम्ओ कुरामा मुनाः अरु
 हुकुम्कुस् तोती गम्ओ कुरा नाःआक्ल । ३ ओउः तोती गम्ओ
 कुरापाय् इलेःआः “ओउःत हायःती नीड् ल्हाव्हदैबाड्हाडः सेलः
 स्याव्ती तुतो याक्तेःनै” त दाय्हओ मुनाः । ४ फेरी नीड् आमालम्
 आपालम्य लयःकोः चोःलम्कायः ल्हुड् मल्हसीःओ जान्तेःचानी ।
 ओउःमयःकायः पेतोलेः प्रभुकोः कुरालेः स्यान्ती स्यासनु ।

५ ओहाडःसै नीड् नोकरीलम्य स्त्रीस्कः ग्याती एडःओलो
 लेखालेः नीड्कोः मालीक्लम्कः ग्याती एडःती ओउःमयःइ बयःओ
 काम्लम् म्हुड्ती जाड्हनु दा । ६ मालीक्कोः मीक्हाडः भुड्आले
 काम् पेतो जाड्हतेःचानी । खेःल परमेस्वरकायः मोताक्ती स्त्रीस्कोः
 नोकरीलो लेखा गलकायःमा ग्याओ ल्हुड्इ काम् पेतो जाड्हनु दा ।
 ७ मान्ताकायः ह मोताक्सा बोडःतेःचानी ल्हुड् धड्ती जाड्हती
 परमेस्वरकायः मोताक्तेःपानी । ८ ओहाडःसैको नोकरीमा नोकरी
 खेःमालो मान्तामा सुखेलोइ काम् पेतो जाड्हनानी ओउःखेइ
 परमेस्वरकःसै लोनेः दोःलेःनै ओउःत चीःतेःपानी । ९ फेरी नीड्
 मालीक्लम्इमा नीड्कोः नोकरीलम्कायः पेतो हायःती खहतोलेः

जान्तेःचानी । ओउःमयःकोः मालीक् नीङ्कोः मालीक्मा लाङ्-
काहाडः मुओ प्रभु परमेस्वर लेःआः बा एतलेः चीःतेःपानी । ओउःइ
सुकायःमा धारतीलेः योतेःनै बा ।

१० लौ उया पुःचोङ् हौचोङ् प्रभुकोः ताङ्हओ ग्वम्
दोःती ग्रमःत मुन दा । ओउःत हायःती नीङ्इ दोह् खेःयामा हायःसा
खायतेःनानी । ११ सैतान्इ आन माःरेव् जाङ्हती नाङ्कायः
क्लीमःसा बोडःतेःनै ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरइ बयःओ आङ्तरज्यु
काह्तरज्यु नाय् त्याक्ती लावनीङ्सी । १२ डी मान्ताकुस् ह कायः-
कायसा खेःडीली सबै लाङ्काहाडःसै वाङ्ओ पेमालो हुकुम् बयः-
ओलमकुस्मा इ ल्हाव्हंदैबाङ्कोः पेमालो ताङ्हओ ग्वम्लमकुस्मा
कायःकायसा खेःनाडी बा । १३ ओउःत भ्यान्ते सीपाहीलो लेखा
सबै परमेस्वरइ बयःओ छ्याःसाकायः नाय् त्याक्नु दा । ओहाडःसैको
पेमालोलम् वाङ्तोकहाडः ओउःमयःइ नीङ्कायः क्लीमःसा जुगाङ्
खायतेःइली नीङ् रैमाःत ग्रमःत मुसा खायतेःनानी । १४ ओउःत
हायःती पेतो च्ययःती मुन परमेस्वरकोः दोङ् कुरालेः त्याक्ती

सापाही

तोडःनायलो लेखा नीडकोः पामहाडः तोडःतेःपाःइसी । खीस्कायः
थेडा पेओ काम्लम् ग्ल्युप्ती लावनीडसी । १५ दोम्हाडः परमेस्वरइ
ल्हुड् धोमायसीःओ पेओ समचार दुप्ती गम्नीडसी । १६ नीड् पेतो
ड्हाम्तेःनानी त खेःया ओउः ड्हाम्ओपाय् परमेस्वरइ बयःओ चक्वै
नीडकोः क्रुत्हाडः मुनाः । ओउःत हायःती पेमालोलम्इ आप्ती
ल्होक्ओ म्हेःलो खेःओ लाःलम् छ्याःसा खायतेःनानी ।
१७ तालाड्हाडः परमेस्वरइ बयःओ दलताक्सा खेःओ छ्ती ल्हुप्-
नीडसी अरु क्रुत्हाडः परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ आस्वरःलेः
च्युपेलो लेखा हीह्ती वाहन । १८ गलकायःमा परमेस्वरकोः
ग्वालामःइ बयःओ कुराइ परमेस्वरकः तेती तोनु दा । घीःती योती
दीःमामाःत सबै ड्हाम्ओलम्कायःमा तेती तोनु । १९ डाकायःमा
“लौ ओउःइ पेतोलेः ल्हुड् फुती तोसा खाय्पनौ” त परमेस्वरकः तेती
तोनाड्स । ओहाडःसै डाइ परमेस्वरकोः पेओ समचार पेतोलेः
छ्यानःसा खायनाडः । २० इ कुरा तोसाकायः डा ल्होक्ओ खेःतो
द्व्याह्पाय् थुनती मुनाडः । मुसापाय् मुनाडः डाइ तोसा खेःओ
कुरापाय् “फुती नोःपनौ” ओउःतलेः डाकायः परमेस्वरकः तेती तोनु
दा ।

२१ फेरी डाकायःपाय् “गत स्याव्नाः” त नीड्कायः
दाय्ह्ती ल्हाक्साकायः डीकोः आन राप्ओ हौ त्युखीकुस् त तोओ
ल्होक्नेःनाड्स । ओउःइ परमेस्वरकोः काम् पेतोलेः युड्ती
जाड्हनौ । २२ ओउःइपाय् डाकोः कुरामा डाकुस् मुओलम्कोः
कुरामा ल्हाक्ती छ्यानःतेःनै ओहाडःसैको नीड् ल्हुड् रुःमाःत स्याव्-
तेःनै ।

२३ नीड् सबै पुःचोड् हौचोड्लम्य धोमायओमा अरुकायः
राप्ओमा पेतो ड्हाम्ओ ल्हुड्मा परमेस्वर आपाइमा बयःतेःपनै
डीकोः प्रभु येसु खीस्इमा ओउःतलेः बयःतेःपनै । २४ फेरी डीकोः
प्रभु येसुकायः दोड् दीःमामाःत राप्ओलम्कायः परमेस्वरइ योनःती
योपाःथास ।

फीलीपी

पावुलइ फीलीपीहाडः मुओलमकायः लेखओ चेती

१ लौ इ चेती डा पावुलमा तीमोथीमा नीची नीसचाक् येसु खीसकोः नोकरीनीसइ नीड् फीलीपी सहरहाडः मुओ खीसकायः ड्हामओलमकायः लेखती ल्होकनेःनाड्स। नीड्कायःमा नीड्कोः स्यालःओ मान्तालममा परमेस्वरकोः काम् जाड्हओलमकायःमा सबैकायः लेखती ल्होकनेःनाड्स । २ नीड्कायःपाय् डीकोः परमेस्वर आपाइमा डीकोः प्रभु येसु खीसइमा योनःती योतो ल्हुड् धोमायताकतेःपै ।

३ नीड्कायः ल्हुड्हाडः लायओ बेलाहाडः परमेस्वरकायः गलकायःमा “च्युता” त तोनाडः । ४ फेरी ओउःकायः तेती तोओहाडः नीड्कायःमा गलकायःमा मोती तेनाडः ५ दोह् हायःती दाय्हसा ड्हाहाडःसै देडीच्युक्हाडः डाइ परमेस्वरकोः पेओ समचार थोल्हती तोतोकहाडः डाकायः नीड्इ लव्हधै मुतेःइतो ६ ओउःत भयान्ते नीड्कायः तोहालेः पेतो वाहताक्ओ परमेस्वरलेः ओउःइ देडीमा लोनेःमा येसु खीस वाड्नम् दीन्च्युक्हाडः पेतोलेः वाहताक्तेःनै एत डा ल्हुड्हाडः म्हरनाडः । ७ नीड्कायःपाय् डाइ गलकायःमा भाहती मुनाडः ओउःत खेःओ इतलेः म्हरसा स्यावलेःनाः । डा इहाडः थुनती मुओ बेलाहाडःमा बाहीर पेओ समचार स्यान्ओमा त्यानःकायती नोःओ बेलाहाडःमा डाकुसलेः नीड्मा परमेस्वरइ पेतो बयःओलेः दोःनाःतय्ही । ८ दोड्सीलेः डाइ नीड्कायः येसु खीसइलो लेखालेः भाहनेःनाड्स एतलेः परमेस्वरइ चीःआनौ ।

९ “ओउःमयःइ न्हाड्तोलेः राप्पानी न्हाड्तोलेः व्हायतो चीःपै” त दाय्हती नीड्कायः तेती तोनेःनाड्स । १० ओहाडःसैको

नीड्इ पेओ कुरालम् व्हायतोलेः वेलःती तय्हसा खायतेःनानी ओउःत हायःतीलेः ख्रीस्कोः वाड्सा दीन्च्युक्हाडः नीड् पेतो छ्यड्तो वाहओ मुतेःनै । ११ ओहाडःसैको एत वाहती येसु ख्रीस्इ बयःओ दोड् पेओ कुरा दोःती परमेस्वरकायः लुड्ती ताड्हतेःताकसा खायतेःनानी ।

१२ लौ पुःचोड् हौचोड्य डाकायः तेन्छ्याड् इत स्यावओपाय “जुगाड् पेमालो” त नीड्इ ताःतेःनानी यादो । खेःल डा इत स्यावआक्तीको परमेस्वरकोः पेओ कुरा न्हाड्तोलेः थोल्हती तोओ लेःआः बा । १३ “पावुल्पाय येसु ख्रीस्कोः काम जाड्हओकायः इहाडः थुनती मुनाः” त दाय्हओ सबै इ दरबालकोः सीपाहीलमइमा सबै अरुलमइमा चीःनानी । १४ ओहाडःसैको एत चीःतीलेः नाःतो डीकोः प्रभुकायः ड्हामओ पुःचोड् हौचोड्लम् ल्हुड् घ्युममाःत स्यावती ओउःकोः कुरा रैमामाःत फुती तोनानी । १५ ओउःमयःइ फुती तोसापाय तोनीतो यात् नीसखेइ पेमालो लओ ल्हुड् स्यावती लयःकायः ताड्हताकसाकायः ख्रीस्कोः कुरा थोल्हती तोनानी अरुखेइ दोड् पेओ ल्हुड्इ ओउःकोः कुरा थोल्हती तोनानी । १६ इमयःखेइ डाकायःपाय “ख्रीस्कोः पेओ कुरा त्यानःकायती तोसाकायः परमेस्वरइ छ्युड्हआथै” त चीःती डाकायः राप्ती ख्रीस्कोः कुरा थोल्हती तोनानी । १७ ओउः अरु पेमालोलमखेइ “लौ थुनती मुओ पावुल्कायः न्हाड्तोलेः मीतो स्यावताक्ती लीहताक्नी” त म्हरती ख्रीस्कोः कुरापाय ले ब्रेहतीलेः थोल्हती तोनानी ।

१८ ओउःतलेः हायःनानी ओउःत हायःओपाय दोहमा दयःल । ओउः पेमालो ल्हुड्इ तोओलमखेइमा ओउः दोड् तोओलमखेइमा नीसज्योःमा ख्रीस्कोः पेओ कुरा थोल्हती तोनानी ओउःत भयान्ते डा चोडायतीलेः मुनाडः । माः रैस चोडायथै मुनाडः बा १९ दोह हायःती दाय्हसा डाकायः नीड् परमेस्वरकः आन तेतेःनै ओउःत भयान्ते येसु ख्रीस्कोः ग्वालामःइ लोने इ थुनओसै दलताक्नाःताडः एतलेः चीःआनाडः बा । २० “इ आड्हहाडः मुतोक्हाडः डा जुगाड् रैमामाःत ल्हुड् गीःतीलेः ख्रीस्कायः ताड्हताक्पाडः । सीनाःया स्याक्नाःया गलकायःमा ख्रीस्कायः ताड्हताक्पाडः” त

लहुङ् आसती भ्नाक्नाडः बा । ओहाडःसैको ओउःकःहाडः डा गत
 खेःयामा रास्सा परडल । २१ दोह हायःती दाय्हसा स्याक्नाडः त
 खेःया लौ खीस्मा दोःलेःनाडः ओउःकोः काम्मा जाङ्हनाडः ।
 सीनाडः त खेःया लौ न्हाङ्तोलेः खीस्पाय् दोःलेःनाडः । २२ सेलः
 मुओहाडः पेओ काम् जाङ्हसा खाय्नाडः ओउःत भयान्ते गाव्खे
 पेनाः । २३ सीसाया स्याक्साया गाव् पेनाः त चीःडल । इ ल्हाव्ह-
 दैबाङ् फेती खीस्कुस् मुसा आन भ्नाक्नाडः ओउःत हायःओपाय्
 न्हाङ्तोलेः पेनाः । २४ ओउःत हायःसा डाखेकायः पेसापाय् पेलेःनाः
 सेलः मुती नीङ्कायः स्यान्सामा लुङ्सामा ओउःपाय् नीङ्खेकायः
 न्हाङ्तोलेः पेलेःनाः । २५ ओउःत भयान्ते “डा इहाडःलेः सेलः
 मुनाडः” त लहुङ्हाडः चीःनाडःस ओहाडःसैको नीङ् न्हाङ्तोलेः
 चोडाय्ती इहाम्सा खाय्तेःनानी । २६ डा नीङ्कःहाडः द्यान्ह्ती
 वाङ्सा बेलाहाडःमा नीङ्इ आन चोडाय्तीलेः येसु खीस्कायः
 ताङ्हताक्सा खाय्तेःनानी ।

२७ ओहाडःसैको दोह खेःयाकायःमा खीस्कोः पेओ
 समचार इहाम्ओलम्लो लेखा वाहन । ओउःत हायःती नाङ्कायः
 डाइ कुस्नेःनाङ्सया कुस्नेःनाङ्सलया “ओउःमयःइ यातैज्याङ् लहुङ्
 ग्रमःत मुती ब्राङ्तोलेः स्याव्ती ओउः पेओ समचारकोः काम्पाय्
 त्युस्तीलेः जाङ्हनानी” त दाय्हती नीङ्कायः नोःओ सायःपाडः ।
 २८ ओउःत हायःती नीङ्कोः बीरोत्कः रैमाःत लहुङ् क्रोङ्तोलेः
 मुन । ओहाडःसैको ओउः बीरोत्इ एत च्यवःती नीङ्कायःपाय् “लौ
 ओउःमयःखेकायः परमेस्वरइ दल्ताक्नाःथास डीखेपाय् वाय्तोलेः
 स्याव्नाःतय्ही” त दाय्हती लयःकोः लहुङ्हाडः चीःनाःइसी ।
 २९ नीङ्पाय् दोह हायःती ग्रमःत मुसा खेःतो दाय्हसा नीङ्कायःपाय्
 इहाम्साकायः भुङ्आले खेःल खीस्कायः नीङ्इ लीह्सीःओ गोरः-
 साकायःमा छ्युङ्हतेःइतो । ३० ओउःत लीह्सीःओ इहाहाडःमा डाइ
 खीस्कोः बीरोत्सै गोरःआलाडः इत च्यवःतेःआनाड्स । तेन्छ्याङ्मा
 ओउःतलेः “लीह्सीःओ गोरःधैलेः मुधाङ्नाः” त सायःतेःनानाड्स ।

२ १ लौ नीङ् खीस्कोः मान्तालम् स्याव्आक्तीको ओउःइ
 लव्हतेःआकाय् माः र । ओउःइ नीङ्कायः राप्ती भयान्ते

ल्हुड् धोमायतो स्यावतेःनै । ओउःकोः ग्वालामः नीड्कुस् मुतेःनै । फेरी लयःमयःकायः नीड्ङ् योनःतीलेः योकायतेःनै माः र २ इपाय् दोड् कुरालेः त खेःया ल्हुड् ब्राडतो लयःमयः राप्कायती यातैज्योः स्यावतेःपै ओहाडःसैको डा जुगाड् मोलेःनाडः । ३ दोह् खेःयामा अरुकः लती लयःकायः ताड्हताक्ती जाड्हतेःचानी । मीओ ल्हुड् स्यावती अरुलमकायः “डासै ताड्हओ लेःआः” त म्हरन । ४ लःलयःकायः क्युताक्सा बोडःमामाःत अरु अरुकायः “गत हायःती लव्हचाडः” त म्हरन । ५ येसु खीस्कोः ल्हुड्तुक् दोःतेःपै ६ ओउःपाय् परमेस्वरलो खेःतो “डा परमेस्वरकायः छुलेःनाडः” त म्हरमाःत ७ लयः भाक्तीलेः सबै फेती ओउःइ लयःकायः मीताक्ती मान्तालो थाड्ती नोकरी काम् जाड्हआकान् । ८ मान्ता स्याव- आक्तीको न्हाड्तोलेः मीताक्ती परमेस्वरइ भाक्ती तोओ कुरा सायःती लयः सीसा ग्याओ खेःतो । माः बाने क्ल्याय्ओ सीडः- हाडःमा सीसा ग्याओ लेःआः बा । ९ ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरइ ओउःकायः आन ताड्हताक्आथै ओउःकोः मय्ङ् “सबैसै पेलेःनाः” त तोआथै । १० ओउःत खेःओ येसुकोः मय्ङ् पेहतोक्हाडः लाड्- काहाडःमा ल्हाव्हदैबाड्हाडःमा कामः नालाहाडःमा ओउःहाडः मुओलमइ सबै ओउःकायः बाःसामा खेःइतो ११ “येसु खीस्पाय् प्रभु लेःआः” त सबै तय्हती तोसामा खेःइतो ओउःत हायःती ओउःमयःइ परमेस्वर आपाकायःमा ताड्हताक्नानी ।

१२ लौ उया पुःचोड् हौचोड्लम् ड्हापाय् डा नीड्कुस् मुओहाडः डाइ तोओ कुरा ग्यातीलेः जाड्हतेःनीतो द्याहपाय् डा मुमालोहाडःमा डाइ तोओ कुरापाय् न्हाड्तोलेः जाड्हसा खेःतो । ओहाडःसै परमेस्वरकः एडःती दल्ओ मान्ताकोः काम्लम् जुगाड् दप्तीलेः जाड्हनु दा । १३ दोह् हायःती दाय्हसा ओउःकोः लयः भाक्ओ काम् जाड्हसाकायः परमेस्वरइ नीड्कायः ग्याताक्मातेःनै स्वाय्ताक्मातेःनै । १४ ओउःत भ्यान्ते सबै काय्हल्ह्याव्मामाःत काय्काय्मामाःत जाड्हनु दा । १५ ओहाडःसै नीड्पाय् पेतो जय्- कुमःत छय्ङ्ओ परमेस्वरकोः चोःलम्लो लेखालेः स्यावतेःनै । नीड्- कायःपाय् सुइमा गाल्तुमती तोसा स्वाय्नीली । च्याक्ओ

फेल्बाड्हाडः प्लीड्हती थोड्ओ कार्लम्लो लेखालेः नीड्पाय्
 ल्हाव्हदैबाड्कोः पेमालो माःती ब्रःती नोःओ मान्ताकःहाडः ग्रमःत
 मुती १६ ओउःमयःकायः रौ जीडःकोः पेओ नोःराय् छ्यानःतेःनानी ।
 ओउःत हायःओ चीःती डाइ नीड्कायः ह्युड्तो जाड्हओ काम्पाय्
 आहे खेःल ओउःत भयान्ते ख्रीस् वाड्सा दीन्हाडः चोडाय्तीलेः
 मुनाडः । १७ माः रैस नीड्इ परमेस्वरकायः जाड्हओ काम्कुस्मा
 ओउःकायः ल्हाओ ड्हामराय्कुस्मा डाकोः होती सीओ वयःमा
 ल्हाती बयःसा खेःतो त खेःया डा चोडाय्तीलेः मुनाडः । नीड्कुस्
 डा चोडाय्तीलेः मुनाडः १८ ओउःतलेः नीड् डाकुस् चोडाय्तीलेः
 मुसा खेःतो ।

१९ प्रभुइ ताक्नाःताडः त खेःया देडेलेः नीड्कःताड्
 तीमोथी ल्होक्नेःनाड्स ओहाडःसै नीड्कायः गत स्याव्नै त दाय्हओ
 कुरा सायःआक्तीको डा ल्हुड् धोमाय्नाडः । २० ओउःपाय् डालो
 लेखा नीड्कायः स्यास्सा थेडा ल्हुड् ज्याडःती मुनाः । अरु
 मान्तापाय् सुमा ज्याडःती मुइली तीमोथी ह मुनाः । २१ अरुखे
 लयःकोः कुराकायः ह बोडःसा भाक्नै येसु ख्रीस्कोः कुराकायः
 भाक्इली । २२ ओउःखेइ डाकुस् नीस् आपाचाःलो लेखालेः
 परमेस्वरकोः पेओ समचारकोः काम् ज्याक्ती जाड्हओआः बा
 ओउःत नीड्इ चीःतेःनानी । २३ ओउःत भयान्ते डा लयःकायः “गत
 स्याव्नाडः” त पेतो चीःआक्तीको डाइ ओउःकायः ल्होक्नाडः ।
 २४ फेरी प्रभुइ ताक्ती भयान्ते डामा देडे वाड्सा दोःनाडः त
 ताःनाडःस ।

२५ डामा लोने वाड्सा बोडःनाडः द्याह् डीकोः हौ
 एपाफ्रोदाय्तस् त तोओकायः नीड्कःताड् “दयान्हती ल्होक्सा
 खेःतो” त म्हर्आलाडः । ओउःकायः नीड्इ डाकःताड् ल्होक्तेः-
 आकानी ल्होक्आक्तीको ओउःइ पेतोलेः लव्ह्आताडः । ओहाडः-
 सैको नीची नीस्चाक्इ ब्राड्तोलेः परमेस्वरकोः पेओ कुराकायः काम्
 जाड्हमाआलाडःचु त्यानःकाय्माआलाडःच । २६ द्याह् ओउःपाय्
 नीड्कायः आन भाह्ती ल्हुड् ज्याडःतोलेः मुनाः दोह् हायःती
 दाय्हसा “ओउःपाय् आन जीक्नाः” त दाय्हओ ओउःकायः कुरा

सायःताडःतेःआकानी । २७ दोड्सीलेः ओउःपाय् सीखेःतोलेः जीक्ओ खेःतो परमेस्वरइ ओउःकायः योनःती योती भयान्ते स्याक्-ताक्आथै । ओउःकायःआले खेःल डाकायःमा परमेस्वरइ योनःती योआताडः रैस दोह् हायःती दाय्हसा ओउः मान्ता सीआ त खेःया डा लीहतो गोरःओहाडः पाःतीलेः लीहतो खेःडोतो । २८ द्याह् ओउःपाय् डाइ आन भाक्ती ल्होकनेःनाड्स ओहाडःसैको ओउः-कायः क्रुस्आक्तीको नीड्मा चोडाय्तेःनै डा लीहओमा बल अम्नाडः । २९ ओउःत खेःओ ओउःकायः लयःकोः प्रभुकायः ड्हाम्ओ हौकायःच्युक्लेः ताःती चोडाय्तीलेः रोमनु दा । ओउःलो लेखा मान्तालम्कोः तोओ कुरामा पेतो सायःनु । ३० दोह् हायःती दाय्हसा ओउःखे “डा सीनाडः यादो” त म्हर्माःत डाकायः लव्हती ख्रीस्कोः काम् जाड्हतोक्हाडःपाय् दोड्सीलेः सीखेःओ खेःतो । ओउः बेलाहाडः नीड्खेइ डाकायः लव्हसा खाय्तेःनीली त भयान्ते नीड्कोः होन्त लव्हआताडः ।

३ १ लौ पुःचोड् हौचोड्य प्रभुकायः तय्हती भयान्ते चोडाय्-तीलेः मुन । इ कुरा पुछ्युडःती लेखसाकायः सावःडल । इ पुछ्युडःती तोओ कुरापाय् नीड्कायः पेतो चीःताक्ती भयान्ते नीड्ग्रमःत वाहसा खाय्तेःनौ । २ ओउः पेमालो स्याल्लो लेखा स्यावओ मान्तालम्कः घीःती मुन दा । ओउःमयःइपाय् आन पेमालो हायःती “यहुदीलम्कोः चीन्ह जाड्हसा खेःतो” दाय्हती लयःकोः आड्लम् तातनाःइसी । ३ ओउःतलेः हायःइसीतो ओउःमयःखे खेःल डीखे परमेस्वरकोः मान्तालम्कोः दोड् चीन्हलेः दोःआतय्ही दोह् हायःती दाय्हसा डीइलेः परमेस्वरसै ओउःकोः ग्वालामः दोःती ओउःकायः पेतो ताड्हताक्नाःतय्हनी । येसु ख्रीस्सै रौ जीडः दोःती डीलेः चोडाय्ती मुनाःतय्ही । डीपाय् मान्तालम्इ जवओ कुराकायः ड्हाम्-तय्हनीली । ४ ओउःत ड्हाम्-तय्हनीली मान्तालम्कोः जवओ काम्-लम्कायः डा ग्याओ खेःतो त खेःया डाइ अरुसै ड्हाम्सा खाय्ओ खेःतो ५ दोह् हायःती दाय्हसा ओत्ओहाडःसै आत्दीन्हाडः यहुदीकोः पुन् तात्सा चीन्ह बयःआताडः । ओहाडःसै डापाय् दोड् इस्त्राएलीकोः मान्ता खेःनाडः डीकोः बेन्यामीन् तोकानःसै ग्ल्युड्हती

दोङ् हेब्रैनीकोः प्लोमःदाने खेःनाडः । यहुदीलम्कोः ऐन् जुगाङ् जाङ्हती भयान्ते डा फरीसी त तोओ खेःडोतो । ६ ओउः ऐन् जाङ्हसाकायः डा ओउःच्युक् म्ह्युङ्ती ग्याओ ल्हुङ् दोःती भयान्ते खीस्कायः ड्हाम्ओलम्कायः थुनसामा सात्सामा आन बोडःडोतो । ओउःत हायःतोक्हाडः ओउः ऐन्कोः कुरापाय् जुदालेः जाङ्हआलाडः । डाकायःपाय् सुइमा “लौ नाङ्इ ऐन् पेतो जाङ्हतेः-नीली” त दाय्हती गालतुम्ती तोसा स्वाय्आक्नीली । ७ ओउःत खेःडोतो ओउः ड्हा भाक्ओ “पेओ” त ताःओ कुरालम्पाय् द्याह् खीस्कायः ड्हाम्सा थेडा सबै “आहे लेःआः” त दाय्हती जुदालेः फेआलाडः बा । ८ इ कुरामा सबै ल्हाव्हद्वैबाङ्कोः पेओ कुरामा “आहे लेःआः” त म्हर्ती जुगाङ् फेती वाय्आलाडः । ओहाडःसै ओउः न्हाङ्तोलेः पेओ कुरापाय् डाकोः प्रभु येसु खीस्कायः तय्हसा दोःनाडः । खीस्कोः मान्ता स्याव्साकायः सबै अरु कुराकायः “आहे वाय्सा खेःओ धान्हलम्लो लेखालेः” त म्हर्ती फेती वाय्आलाडः बा ९ ओउःत हायःती खीस्कुस् ब्राङ्तोलेः स्याव्नाडः । ऐन्कोः कुरा जाङ्हओकायः खेःल खीस्कायः ड्हाम्ती भयान्ते द्याह् डा परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतोलेः मुनाडः । ओउःत स्याव्ओपाय् ड्हाम्ओलम्कायः परमेस्वरकःसै दोःनाः । १० ओहाडःसैको द्याह् डाइ खीस्कोः ल्हुङ्तुक् चीःसामा भाक्नाडः ओउःकोः उह्ताक्सा ग्वम् लयःकायः धेःती ओउःकुस् लीह्सीःओ गोरःती ओउःलो लेखा सीसामा भाक्नाडः अरु दोह्मा भाक्डल । ११ खीस्लो लेखालेः लीह्सीःओ गोरःती सीनाडः त खेःया ओउःलो लेखालेः डामा उह्ती च्योक्लेःनाडः त आसती म्हर्नाडः ।

१२ एत हायःसा आसती म्हर्सापाय् म्हर्लेःनाडः ओउःपाय् दोःधाङ्डल डापाय् जुगाङ् छ्यङ्तोलेः स्याव्धाङ्डल । दोह्लो येसु खीस्इलेः डाकायः छीङ्हती बयःसा बोडःनौ ओउःलेः त्याक्साकायः डाइ आन त्युस्तीलेः बोडःनाडः । १३ माः रैस पुःचोङ् हौचोङ् द्याह्पाय् दोःधाङ्डल दाह्धाङ्डल । इ यातैज्याङ् काम् ह डाइ जाङ्हसाकायः बोडःनाडः । सबै ड्हा स्याव्ओ कुरालम् म्हेःती लोनेः दोःसा कुराकायः बोडःनाडः । १४ ओउःत भयान्ते डाइ ओउःकःसै

वेङ्माःत येसु खीस्कायः गुल्हनाडः ओहाडःसैको रौ जीडः दोःताक्-
साकायः परमेस्वरइ डाकायः लाङ्काताडः गोत्नाःताडः ।

१५ डीकःहाडः सुलो परमेस्वरकोः कुराहाडः चोक्ओ ल्हुङ्
नाःओलेः मुनाःतय्ही ओउःइलेः “दाह्धाङ्ङल” त दाय्ही डालो
लेखालेः ओउःत हायःसा बोडःपानी । सुखैलो थे थे ल्हुङ् स्याव्तेःनै
ओउःकायःपाय् परमेस्वरइ पेतोलेः चीःताक्तेःनै । १६ ओउःत चीः-
सापाय् चीःताक्तेःनै गतलो डी ड्हापाय् वाह्ओ खेःतो ओउःतलेः
लोनेमा वाह्धै मुपाःतय्ही । १७ लौ पुःचोङ् हौचोङ्ग्य ब्राडःतोलेः
डाकायः तेःतीलेः वाहन । अरु डीलो लेखा वाह्ओलम्कायःमा
तय्हीमा तेःतीमा योनु । १८ दोह् हायःती दाय्हसा नाःतो वाह्-
ओलम् खीस्पाय् क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सीओ कुरालेः भाक्इली
ओउःत ड्हाम्सा ग्याइली । इ कुरा डाइ ड्हामा तोभुङ्नेःनाङ्सतो
दयाह्मा ज्याःतीलेः पुछ्युङःती तोनेःनाङ्स । १९ ओउःमयः लोने
जुगाङ् वाय्तोलेः स्याव्ने दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयःखेइ
जेःक्राक् स्याव्ती जेःगालम् अरु थोक्लम् द्यव्तालो लेखालेः
ताङ्हताक्मानानी । रास्सीःओ कुरा भाक्तीमा ल्हाव्हदैबाङ्कोः
कुरा ह क्युताक्सा बोडःमानानी । २० डीखे लाङ्काकोः मान्तालेः
खेःनाःतय्ही डीकायः दल्ताक्सा खेःओ प्रभु येसु खीस्पाय् “लाङ्-
कासै वाङ्पाः” त म्हर्ती ओउःकायः ल्युङ्हतीमा हेरःतीमा योतीलेः
मुनाःतय्ही । २१ ओउःइपाय् डीकोः पेमालो सीसा खेःओ आङ्लम्-
कायः लयःकोः पेओ आङ्लो लेखालेः थाङ्ताक्नाःतय्ही । ओउःत
हायःसाकायः ओउःइ लयःकोः ग्वमइ जाङ्हसा खाय्नौ । ओउः
ग्वमइपाय् येसु खीसइ सबै थोक्लम्कायः ग्कनौ ।

४ १ लौ उया डाइ आन राप्ओ आन भाह्ओ पुःचोङ्
हौचोङ्ग्य नीङ् पेतो स्याव्ती भयान्ते डापाय् आन चोडाय्तो
आन प्रोतोलेः मुनाडः । ओउःत खेःओ प्रभुकोः काम् फेमाःत डाइ
तोओलो लेखालेः क्रोङ्ओ ल्हुङ्इ पेतो जाङ्हधै मुन ।

२ इयोदीयामा सुन्तुखेमा नीङ्जीनीस् मोमःचोःपाय् “प्रभुकोः
काम् जाङ्हसाकायः यातैज्याङ् ल्हुङ् स्याव्तेःपाःच” त तेती तोनेः-
नाङ्ज । ३ फेरी डाकुस् ब्राङ्ती काम् जाङ्हओ साथीय नाङ्मा

ओउः मोमःचोःनीस्कायः ब्राड्ताक्सा काम् जाड्हउ दा एत दाय्हती
डाइ नीड्कायःमा तेती तोनेःनाड् । ओउःनीसइ परमेस्वरकोः पेओ
समचारकोः काम् डाकुसइ आन जाड्हआलाडःसु । ओउःनीस्मा
क्लेमेन्तमा अरु डाकुस् काम् जाड्हओलम्मा इमयः सबैकोः मड्ड-
लम्पाय् परमेस्वरइ रौ जीडः दोःओलम्कुस् थेड्ती ओउःकोः
कीताप्हाडः लेखती मुनाः ।

४ लौ प्रभुकायः तय्हती भयान्ते गलकायःमा चोडाय्तीलेः
मुन दा । माः रैस डाइ पुछ्युडःती तोनेःनाड्स चोडाय्तीलेः मुन दा ।

५ सबैकायः काड्तोलेः नोःन । डीकोः प्रभुपाय् देडीलेः वाड्नाः ।

६ दोह् खेःयाकायःमा ल्हुड् रुःतेःचनै सबै कुराकायः “च्युता” त
दाय्हती परमेस्वरकायः तेती तोनु । ७ ओहाडःसैको परमेस्वरइ

मान्ताइ चीःसा खाय्मालो काम् जाड्हती नीड्कायः धोमाय्ओ ल्हुड्
बयःतेःनै । बयःआक्तीको येसु खीसइलेः नीड्कोः ल्हुड्पाय् पेतो
ओम्पायःतीलेः गम्बततेःनै ।

८ लौ पुःचोड् हौचोड्य दोह् कुरालो पेओमा लुड्गारसीःमा
खेःलेःनाः ओउः कुरापाय् ल्हुड्हाडः सेती मुन । दोह् दोह् दोड् कुरा
लेःआः दोह् दोह् ताड्हओ कुरा पेओ छय्ड्ओ कुरा दोह् दोह्
भाक्सीःओ सायःगारसीःओ कुरा लेःआः इ खाल्कोः कुरालम् सबै
ल्हुड्हाडः सेती गमनु । ९ ओहाडःसै दोह् कुरामा डाइ स्याननेः-
आलाड्स छ्याननेःआलाड्स ओउः कुरापाय् नीड्इ च्यवःओ सायः-
ओलो लेखालेः सबै ग्याती जाड्हनु दा । ओउःत भयान्ते डीकायः
ल्हुड् धोमाय्ताक्ओ परमेस्वरलेः नीड्कःहाडः मुलेःनाः ।

१० परमेस्वरइ पेतो हायःओ त खेःओ डा आन चोडाय्लेः-
नाडः । दोह् हायःती दाय्हसा आन ज्याडःओकायः नीड्इ डाकायः
बयःमालो खेःतेःइतो द्याह् फेरीलेः नीड्इ लव्हती बयःसा बोडःतेः-
नानाड्स । ओउःत बयःसापाय् ड्हामा म्हरती बोडःतेःनीतो डाकायः
लव्हती बयःसा दोःआक्तेःइली । ११ नीड्इ बयःधाड्माखाहाडः
“डा राह्ओ खेःडोतो” त दाय्हती डाइ द्याह् इतलेः तोनेःनाड्सल ।
खेःल नाःयाकायःमा नाःमायाकायःमा गाव्खेयाकायःमा छ्युप्तोलेः
मुनाडः ओउःत मुसा डाइ चीःआलाडः १२ डा ह्यात्मा स्याव्सा

धेःआलाडःस साहुमा स्यावसा धेःआलाडःस । गाःहाडःमा गलकायःमा डाइ लयः धेःती चीःनाडः योङ्क्राय्ओहाडःमा कोस्-
तोक्हाडःमा नाःती नाःओहाडःमा राह्ओहाडःमा सबै लयः धेःती
छ्युपती मुसा खायनाडः । १३ खीसइ बयःओ ग्वम् दोःआक्तीको
दोह् खेःयाकायःमा डाइ लोतती जाङ्हसा खायलेःनाडः ।

१४ ओउःत लोत्साकायः खायसापाय् खायलेःनाडः
मासीदोनीया देसहाडः डा इत लोतती मुओहाडः नीङ्इ लव्हती
बयःओपाय् आन पेतो खेःतो । १५ इहाहाडःपाय् पेओ समचार
नीङ्इ तोहालेः सायःतोक्हाडः डा मासीदोनीयासै फेआक्तीको
सुइमा डाकायः बयःताडःल नीङ् फीलीपीहाडः मुओ इहाम्ओलमइ
ह डाकुसइ थोप्काय्तोलेः बयःकाय्आतय्ही । एत चीःतेःनानी ।
१६ ओहाडःसैको डा थेसालोनीकाहाडःमा राहती मुओहाडः नीङ्इ
बयःभुङ्तेःआनाड्स । १७ डा नीङ्कःसै त्याक्सा ह भाक्ओ
खेःडल बयःतोक्हाडः नीङ्मा “मुहतो स्यावतेःपै” त दाय्हती भाक्-
नाडः बा । १८ द्याह् डा दप्तोलेः दोःआलाडः । नीङ्इ
एपाफ्रोदाय्तसकुस् ल्होक्ओ थोक्लम् दोःती डा प्ल्यायती वाय्तोलेः
स्याव्आलाडः । ओउः थोक्लम्पाय् पेतो सय्ङ्ओ उलःसा ल्हाओ
धुप्लो लेखा परमेस्वरकायः मोताक्नौ बा । १९ ओहाडःसै दोहलो
नीङ्तेः राहतेःचनै ओउःलेः डाकोः परमेस्वरइपाय् ओउःकोः येसु
खीसकुस् मुओ ताङ्हओ गह्सै जुगाङ् दोःताक्तेःनै । २० लौ डीकोः
परमेस्वर आपाकायः गलकायः खेःयामा ताङ्हताक्तीलेः गम्ताक्-
पानाःथै ।

२१ लौ सबै येसु खीस्कायः इहाम्ओ पुःचोङ् हौचोङ्कायः
डाइमा डाकुस् मुओ इहाम्ओ हौलमइमा नमस्ते ल्होक्नेःनाड्स ।
२२ इ रोमी राजाकोः दरबाल्हाडः मुओलमइमा सबै इहाम्ओलमइमा
नमस्ते ल्होक्तेःनै ।

२३ लौ नीङ् सबैकायः डीकोः प्रभु येसु खीसइ योनःतीलेः
योतेःपै । ओउःच्युकलेः ।

कोलसी

पावुलइ कोलसीहाडः मुओलमकायः लेखओ चेती

१-२ इ चेती डा पावुलमा डीकोः हौ तीमोथीमा नीची नीस्चाक्इ नीड् कोलसी सहरहाडः मुओ येसु ख्रीस्कायः इहामओ छ्यडओ हौलमकायः लेखती ल्होकनेःनाड्स । डाकायः-पाय परमेस्वरइ लयः भाक्ती भ्यान्ते येसु ख्रीसइ छ्युडहती ल्होक-आताडः । लौ डीकोः परमेस्वर आपाइ नीड्कायः योनःती भ्यान्ते ल्हुड धोमायताक्तेःपै ।

३ डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्कोः परमेस्वर आपाकायः तेती तोतोक्हाडः नीड्कोः कुरा गीलती डीइ गलकायःमा “च्युता” त तोनाडःसु ४ दोह हायःती दाय्हसा “येसु ख्रीस्कायः गुच्युक् पेतो इहाममानानी ओउःकोः मान्तालमकायः गुच्युक् पेतो राप्मानानी” त दाय्हती नीड्कायः नोःओ सायःआलाडःसु । ५ “लाड्काहाडः पेओ दोःनाःतय्ही” त दाय्हओ ओउः पेओ समचारकोः दोड् कुरा इहालेः सायःआक्तीको नीड् चोडायतो स्यावती भ्यान्ते इहाममातेः-आकानी राप्मातेःआकानी । ६ “परमेस्वरइ सबैकायः योनःती योती भ्यान्ते पेतो दोःताक्नाःतय्ही” त दाय्हओ दोड् कुरालेः सायःती चीःआक्तीको नीड् पेतो वाहती ब्यावतेःआकाय । ओउः कुरापाय सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडःमा आलती नीड्कःहाडःलो लेखा ब्याव-ताक्नौ । ७ फेरी ओउः कुरापाय डीकुस काम् जाड्हओ एपाफ्रास त तोओइ स्यान्तेःआकाय । ओउःइपाय ख्रीस्कोः काम् डीकायः पेतो जाड्हनौ आने सबैइ ओउःकायः राप्नाःथै । ८ “परमेस्वरकोः ग्वालामःइ आन राप्ताक्नानी” त दाय्हती एपाफ्रासइ नीड्कोः कुरा ल्हाक्ती तोआताडी ।

६ ओउः कुरा सायःआक्तीको नीङ्कायः डीङ् परमेस्वर-
कायः दीःमाःत तेती “ओउःमयःकायः नाङ्कोः ल्हुङ्तुकु पेतो चीः-
ताक्पानी । नाङ्कोः ग्वालामःइ सबै व्हायतोलेः चीःताक्पाःथास” त
दाय्हती तोनाङःसु । १० ओहाङःसैको परमेस्वर भाक्ओ कुरापाय्
न्हाङ्तोलेः चीःती नीङ्इ सबै पेओ काम्लम् जाङ्हतीलेः वाहती
भयान्ते ओउःकायः गलकायःमा मोताक्सा स्वायतेःनानी । ११ फेरी
परमेस्वरकोः सबैसै ताङ्हओ आन पेओ ग्वम्सै नीङ् क्रोङ्तो ल्हुङ्
दोःती सबै चोडायतोलेः गोरःसा स्वायतेःनानी । १२ ओउःत भयान्ते
परमेस्वर आपाकायः “च्युता” त तोनु । ओउःइ लयःकोः पेतो
थोङ्ओ राजीकोः ड्हाम्ओलम्कुस् नीङ्कायःमा मुसा बयःतेः-
आकाय् । १३ डीकायःपाय् परमेस्वरइ पेमालो च्याक्ओ राजीहाङःसै
दलताक्ती लयःकोः ल्हुङ् गोरे चोःकोः राजीहाङः वानःती पोक्-
ताक्आतय्ही । १४ ओउःकोः चोःइ डीकोः रेव्तो जाङ्हओकायः
लयःकोः आङ् ल्हाङःती क्युम्हती म्हीतताक्आतय्ही ।

१५ ओउः स्त्रीसइपाय् ओउः च्यवःसा स्वाय्मालो परमेस्वरलेः
“गतलो खेःनाः” त छ्यानःनौ फेरी ओउः स्त्रीसपाय् सबैसै ड्हा
मुओआः सबैसै पुःलेःनाः । १६ दोह्खेलो नाःनाः लाङ्काहाङःमा
ल्हाव्हदैबाङ्हाङःमा दोह्खेलो नाःनाः ओउः सबैलेः परमेस्वरइ स्त्रीस्-
कायः जाङ्हताक्आथै । च्यवःसा स्वाय्ओ खाल्लम्मा च्यवःसा
स्वाय्मालो खाल्लम्मा राजालम्मा हुकुम् बयःओलम्मा ताङ्हओ
खाल्लम्मा सबै परमेस्वरइ स्त्रीस्कायः जाङ्हताक्आथै सबै स्त्रीस्-
कायः थेडालेः जाङ्हओआः बा । १७ ओउःपाय् सबैसै पुःलेःनाः ।
ओउःकोः ग्वम्इलेः सबै कुरा मुताक्लेःनौ । १८ फेरी स्त्रीसपाय् सबै
ड्हाम्ओलम्सै पुःनाः दोह् हायःती दाय्हसा ओउःपाय् सबैसै ड्हा
लेःआः । सीआक्तीको उहती च्योक्सा खेःओमा ओउःपाय्
पुःलेःनाः ओउःत भयान्ते ओउः सबैसै ताङ्हलेःनाः । १९ स्त्रीस्कायः-
पाय् परमेस्वरइ लयःकोः ग्वम्मा ल्हुङ्तुकुमा “सबै ओउःकुस् मुपाः”
त भाक्ती मोतीलेः तोआथै । २० ओहाङःसैको स्त्रीस्कायः ल्होक्-
आक्तीको ओउःपाय् क्ल्याय्ओ सीङःहाङः वयःती सीआ त भयान्ते
परमेस्वरइ सबै लयःकुस् ब्राङ्ताक्आकान् । लाङ्काहाङः मुओलम्मा

ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कायःमा ओउःइ सबैकायः लयःकुस् ब्राड्-
ताक्आकान् ।

२१ ड्हास्वे नीड् पेमालो ल्हुड् नाःती रेवओ काम् जाड्हओ
स्वेःतो ओउःत भयान्ते परमेस्वरकोः बीरोत् स्यावती ओउःकुस् ब्राड्सा
स्वायतेःआक्नीली थेथे स्वेःआक्तेःइतो । २२ द्याहस्वे ओउःकोः लयः-
कोः चोःइ आड् ल्हाती सीआक्तीको नीड्कायःपाय् परमेस्वरइ
लयःकुस् ब्राड्ताक्तेःआकाय् । ओहाडःसैको नीड् परमेस्वरकोः
मीक्हाडः पेतो छ्यड्तो स्यावतेःनै नीड्कायः गालतुम्ओ कुरा दोह्मा
नाःल । २३ नीड् ड्हाम्साकायः फेमाःत ग्रमःत मुती ओउः पेओ
समचारकोः कुरा चोडायती भाक्तेःनै त स्वेःया परमेस्वरकोः मीक्-
हाडः एतलेः मुसा दोःतेःनै । ओउः नीड्इ सायःओ पेओ समचार
सबैकायः थोल्हती तोओ लेःआः फेरी ओउः थोल्हती तोओ काम्
जाड्हसा मान्ता डालेः स्वेःनाडः ।

२४ नीड्कायः पेतो स्यावसा थेडा डा लीहतो गोरःसा त
स्वेःया चोडायतीलेः मुनाडः दोह् हायःती दाय्हसा स्त्रीस्कोः आड् त
तोओ सबै ड्हाम्ओलम्कायः स्त्रीस्कोः लीहओ दोह् दोह् दाह्धाड्-
माःत मुलेःनाः ओउः लीहओलेः डाइ द्याह लयःकोः आड्इलेः
दप्साकायः गोरःनाडः । २५ लयःकोः मान्तालम्कायः ओउःकोः
नोःराय् थोल्हती तोसा काम् जाड्हसा थेडा परमेस्वरइ डाकायः
छ्युड्हती नीड्कःताड् ल्होक्आताडः ओउःत भयान्ते परमेस्वरकोः
नोःराय् ताप्ताक्साकायः ओउः जुदालेः स्यान्नेःनाड्स । २६ ओउः
नोःराय्पाय् उय्हलेहाडः सुइमा चीःसा स्वाय्आक्नीली सुकायःमा
छ्यान्ह्आक्मालो स्वेःतो द्याहस्वे ड्हाम्ओलम्कायः परमेस्वरइ लयः
भाक्तीलेः छ्यान्ह्नाःथास । २७ फेरी ओउः ड्हाम्ओलम्कायः
छ्यान्ह्सा कुरा आन पेओमा ताड्हओ लेःआः एत परमेस्वरइ सबै
जातकोः मान्तालम्कायः छ्यान्ह्आथास । ओहाडःसै ओउः छ्यान्ह्-
राय्पाय् इलेःआः । नीड्कःहाडः स्त्रीस् मुलेःनाः ओउःत भयान्ते
लोनेः गुच्युक् पेओतेः स्यावतेःनै त चीःती नीड्इ आसती ल्युड्हती
मुसा स्वायतेःनानी । २८ ओउः स्त्रीस्कोः कुरा डीइ थोल्हती
तोनाडःसु सबैकायः गानाक्ती व्हाय्तोलेः स्यान्नाडःसु ।

ओहाडःसैको सबै मान्ताकायः खीस्इ छ्यड्ताक्आक्तीको डीइ ओउःमयःकायः परमेस्वरकःताड् दाक्सा खायनाडःसु । २६ ओउःत हायःसाकायः डाइ आन त्युस्तीलेः काम् जाड्हनाडः जाड्हतोक्-हाडः खीस्कोः ताड्हओ ग्वम् दोःआक्तीको ह एतलेः जाड्हसा खायनाडः ।

२ १ दोड्सीलेः नीड्कायः डाइ हारीनःती काम् जाड्हआलाडः बा । नीड्कायःमा ओउः लाओदीकीयाहाडः मुओलम्-कायःमा अरु डाकायः च्यवःमालो मान्तालम्कायःमा डाइ आन हारीनःती जाड्हआलाडःसु बा ओउःत नीड्कायः चीःताक्चेः-नाड्स । २ दोह् हायःती जाड्हआलाडःसु दाय्हसा “ओउःमयः ल्हुड् धोमाय्तो स्याव्ती लयःमयःकायः राप्ती ब्राड्पनै” त दाय्हती जाड्हआलाडः । ओहाडःसै ओउःमयः पेतो व्हाय्तोलेः चीःती भयान्ते परमेस्वरकोः छ्यान्ह्आक्मालो कुरामा चीःसा खायनानी ओउः कुरापाय् खीस्कोः कुरा लेःआः । ३ खीस्पाय् सबै व्हाय्तो चीःओ दोःताक्सा चाक् लेःआः ।

४ ओउःत भयान्ते सुखेलो यात्चाक्इ अरु ड्हाम्गारसीःओ कुरा माःती तोतेःनै “ओउः कुरापाय् ड्हाम्तेःचानी” त दाय्हती तोनेःनाड्स । ५ डा नीड्कुस् आड्खेहाडः मुडल नीड्कायः ल्हुड्-खेहाडः च्यवःनेःनाड्स । “ओउःमयः ग्रपक्त पेतोलेः ग्रमःत मुती खीस्कायः पेतो ड्हाम्नानी” त चीःती चोडाय्नाडः ।

६ लौ प्रभु येसु खीस्कोः कुरा गतलो नीड्इ ड्हाम्ती सायःतेःनीतो ओउःतलेः वाहन । ७ नीड्कायः ड्हा स्यान्ओलो लेखा खीस्कोः ग्वम् दोःती क्रोड्ओ ल्हुड्इ ग्रमःत मुती न्हाड्तोतेः पेतोलेः ड्हामनु दा । गलकायःमा परमेस्वरकायः च्युता त तोती मुन । ८ अरु मान्ताकोः माःती तोओ स्यान्राय् सायःतेःचानी ओउः-मयःइ स्यान्ओ कुरा आहे लेःआः । ओउः कुरापाय् ल्हाव्हद्वैबाड्कोः मान्ताइ जवओ द्यव्ताकोः कुरा ह खीस्इ बयःओ खेःल । ९ खीस्-पाय् मान्ता स्याव्आक्तीको ओउःकोः ल्हुड्तुकुमा ग्वम्मा परमेस्वरकोः ल्हुड्तुकु ग्वम्कुस् यातैज्योः लेःआः । १० द्याह् लाड्-काहाडः मुओलम्सैमा ल्हाव्हद्वैबाड्हाडः मुओलम्सैमा सबै हुकुम्

बयःओलम्सै खीस्पाय् पुःलेःनाः । ओउः खीस्कुस् ब्राड्ती नीड्मा जुदालेः दोःतेःनै । ११ फेरी ओउःकुस् इस्त्राएलीलम्कोः दोड् चीन्ह दोःतेःआकाय् मान्ताइ जाड्हओ पुन् तातती वाय्ओ चीन्ह खेःल खीस्इ बयःओ चीन्ह लेःआः । ओउःइ बयःओहाडः नीड्इ आड्हहाडः जाड्हओ खेःओ काम्लम् फेती वाय्तेःआकानी । १२ बाप्तीस्मा त्याक्ओहाडः खीस्कुस् पाम्हओलो लेखा स्याव्तेः-आकाय् । खीस्कायः च्योक्ताक्ओ परमेस्वरकोः ग्वम्कायः नीड्इ ड्हाम्तेःआकानी त भयान्ते बाप्तीस्मा त्याक्ओहाडःमा खीस्कुस्मा उहती च्योक्ताक्तेःआकाय् । १३ ड्हहाखे नीड् परमेस्वरकोः चीन्ह लात्ओ मान्तालम् खेःआक्तेःइली । रेव्ओ काम्लम् जाड्हती भयान्ते नीड्पाय् सीसा खेःओ खेःतेःइतो द्याहखे नीड्कोः रेव्भ्याड्-कोः क्युम्हती वाय्ती परमेस्वरइ खीस्कुस्इ उहती च्योक्ताक्ती रौ जीडः बयःतेःआकाय् । १४ डीकायः गाल्तुम्ती लेखओ ऐन्कोः कुरापाय् खीस्इ ओउःकोः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः गम्ती म्हीतती वाय्आकान् । १५ क्ल्याय्ओ सीडःहाडः सीधारनालेः ओउःइ सबै हुकुम् बयःओलम्कायः क्लीमःती सबैकोः मीक्हाडः “ओउःमयःपाय् आहे लेःआः इ” त छ्यानःआकान् ।

१६ ओउःत खेःओ नीड्कायः जेःगा तुड्गाकोः हुकुम्लम् अरुइ बयःताक्लाम् । छ्यात्कोः दीन्मा पुर्न्या दीन्मा धोओ दीन्मा सबै दीन्कोः हुकुम् अरुइ बयःताक्लाम् । १७ ओउः जेःगा जवओमा दीन् जवओमा दोड् लोनेः स्याव्सा कुरापाय् खेःल दोड् कुराकोः क्वालाडःलो लेखा ह । खीस्कोः कुरापाय् दोड् लोनेः स्याव्सा कुरा लेःआः । १८ फेरी यातनीस्चाक्इ “लौ डीइपाय् लःलयःकायः मीताक्ती परमेस्वरइ ल्होक्सा लाड्कामयः ताड्हताक्ती माडः-खाहाडः आन पेओ च्यवःआलाडःसु” त दाय्हती ओउःमयःइ लयःकोः नेहरो ओरताक्नाःइसी । ओउःमयःइ तोओ कुरापाय् सायः-तेःचानी । ओउःपाय् मान्ताकोः कुरा ह दोड् कुरा खेःबाय्ल । १९ ओउः मान्तालम्पाय् सबै ड्हाम्ओलम्सै पुःओ खीस्कुस् ब्राड्-इली । मान्ताकोः आड्पाय् तालाड्कुस् द्योप्काय्ती मुओ ह आड्मा तालाड्मा सबै सोःलम्कुस्इ पेतोलेः ल्हेडःसा स्वाय्नौ ।

ओउःलो लेखालेः ड्हाम्ओलम्मा खीसकुस् ब्राड्तो मुओ ह परमेस्वरइ सबै छेडःकलःताकनाःथास ।

२० नीड्पाय् खीसकुस् सीती भयान्ते हुकुम्कोः ऐन् बयः-ओलम्सै फेतेःआकानी ओउःत खेःया दोह् हायःतीतेः ल्हाव्हदैबाड्-कोः मान्तालो लेखालेः ऐन्कोः कुरा जवधाड्तेःनानी । २१ “इपाय् दीन्हसा ल्हवःनाः उपाय् याड्सा ल्हवःनाः” त दाय्हती जवधाड्तेः-नानी २२ ओउःत जवओ कुरालम् हायःसाकायः आहे लेःआः मान्ताइ स्यान्ती गम्ओ कुरा ह । २३ ओउः खाल्कोः कुरालम्मा लाड्कामयःकायः ताड्हताक्सामा लयःकायः मीताक्ती योगीलो लेखा स्याव्सामा इ योतोकहाडः “व्हाय्तो लेःआः बा” त दाय्हती योओ मान्तालम् म्हरइतो ओउःत हायःओइ मान्ताकोः रेव्तो मोह्-हाय्ओ ल्हुड्तुक् पेतो स्याव्ताक्सा खायउलु दोह्मा दयःताकुउलु ।

३ १ नीड्पाय् खीसकुस् उहती च्योक्ओ मान्ता लेःतेःइ ओउःत भयान्ते त्यावःअ लाड्काहाडः मुओ दोड् कुरालेः बोडःनु दा । ओहाडःपाय् खीसपाय् परमेस्वरकोः गुल्हदाड्लेः स्याव्ती ओउःकोः डोय्दोसै च्युडःतीलेः मुनाः । २ ल्हाव्हदैबाड्कोः कुराखे भाक्माःत लाड्काकोः कुराखे ल्हुड्तुक् भाक्तीलेः बोडःनु ३ दोह् हायःती दाय्हसा नीड् सीओलो लेखालेः स्याव्तेःआकाय् । नीड्कोः रौ जीडः परमेस्वरइ खीसकुस् हेप्तो गम्ओलेः मुनाः । ४ ओहाडः-सैको डीकायः जीडः बयःओमा डीकायः स्यास्ओ खीसपाय् थाती वाड्ओहाडः नीड्मा ओउःकुस् थातेःनै ओउःकुस् पेतो ताड्हतो स्याव्तेःनै ।

५ ओउःत भयान्ते दोह्खेलो रेवओ काम्लम् नीड्इ आड्हाडः मुतोकहाडः जाड्हसा भाक्तेःनै ओउःलेः फेती वायनु दा । ल्हास्याकोः ल्हुड्मा रेव्तो मोह्हाय्ओ लओ ल्हुड्मा आन क्युसा बोडःओ ल्हुड्मा फेती वायनु ती आन क्युसा बोडःओपाय् द्यव्ता मानओलो लेखा लेःआः रैस बा । ६ इ रेवओ काम् जाड्हओलम्कः परमेस्वर आन ल्हुड् मल्हतो स्याव्नाः । ७ ओउः रेवओ काम् जाड्हओ मान्तालम्लो लेखालेः नीड्मा ड्हाखे वाहतेः-इतो ८ द्याह्खेपाय् इ रेवओ काम्लम् सबै फेती वायनु । अरुकः

लहुङ् मल्हओ अरुकायः पेमालो तोओ जानओ अरु रेवतो नोःओ सबै दाय्हतेःचनै । ६ लःलयःमयःकायः माःती तोलाम् द्याह् नीङ् आय् जीङःमा आय् लहुङ्तुकमा फेती वाय्आक्तीको १० रौ जीङःमा रौ लहुङ्तुकमा दोःतेःआकाय् । ओउः रौ लहुङ्तुकपाय् परमेस्वरइ लयःकोः लहुङ्तुकलो लेखालेः जाङ्हती मुनाः त भयान्ते जुगाङ् व्हायओ लहुङ्तुक लेःआः । ११ नीङ् सबै रौ जीङः दोःतेःनै त भयान्ते द्याह् परमेस्वरकोः मीक्हाङः एलेनीमा यहुदीमा पुन् तातसा जवमालोलममा पुन् तातसा जवओलममा बीदेसीलममा पहारीलममा नोकरीमा नोकरी खेःमालोलममा सबै यातैज्योः लेःआः थेथे खेःइली दोह् हायःती दाय्हसा खीसपाय् सबै लेःआः सबैकुस् खीसलेः मुनाः ।

१२ नीङ्पाय् परमेस्वरकोः मान्तालम् लेःतेःइ । नीङ्कायः राप्ती छीङ्हती छ्यङ्ताक्तेःआकाय् ओउःत भयान्ते योनःओ काङ्ओ मीतो स्यावसा गोरःसा ग्याओ लहुङ् दोःती वाहन । १३ लःलयःमयःकः अह्मामाःत लहुङ् जीक्मामाःत मुन । यात्चाक्इ नीङ्कायः लहुङ् जीक्ताक्तेःनै त खेःया ओउःकः लहुङ् स्याक्तेःपै । नीङ्कोः रेवतो जाङ्हभ्याङ्कोः प्रभुइ क्युम्हतेःआकाय् ओउःलो लेखालेः अरुइ नीङ्कायः रेवतो हायःतोक्हाङः ओउःकः लहुङ् मल्हतो क्युम्हतेःपनौ । १४ इ पेओ कुरालम्पाय् गाव्खे सबैसै पेनाः दाय्हसा । राप्ओ लहुङ् दोःओखेलेः ओउःपाय् सबैसै पेनाः ओहाङःसै नीङ् सबै जुगाङ् ब्राङ्तो खात्तोलेः मुतेःनै । १५ खीससै धोमायओ लहुङ् दोःती अरुकः पेओ लहुङ् स्यावती वाहन । एत हायःसाकायः परमेस्वरइ नीङ्कायः गोत्ती यातैज्योः स्यावतेःताक्तेःआकाय् । फेरी सबै कुराकायः “च्युता” त तोनु दा । १६ खीसकोः नोःराय् लहुङ्हाङः पेतोलेः सेती गम्ती लःलयःमयःकायः व्हाय्तोलेः स्यान्काय्माइसी लुङ्काय्माइसी । लहुङ्हाङः “च्युता” त दाय्हती परमेस्वरकायः पेओ गीत्लम् भजनलम् मेन । १७ दोह् खेःयामा दाय्हतेःनै दोह् खेःयामा जाङ्हतेःनानी सबै कुरा “इ प्रभु येसुकायः लेःआः” त दाय्हती खीसकोः मान्तालो लेखा जाङ्हमानु । “इ कुरा प्रभु येसुइ दोःताक्आताङः” दाय्हती परमेस्वर आपाकायः “च्युता” त तोमानु ।

१८ लौ मोमःचोःलम्य लयःकोः बुधाइ तोओ कुरालेः
 ग्याती सायःचाक्नु ती । खीस्कोः मान्तालमइ ओउःत हायःसालेः
 त्याक्नौ । १९ गोय्चोःलमइमा लयःकोः बुधीकायः राप्ती ओउः-
 कायः खहतोलेः तोतेःचानी । २० हौलम्य आमा आपाइ तोओ कुरा
 जुदालेः ग्याती सायःनु ती ओउःत हायःती प्रभुकायः मोताक्तेःनानी ।
 २१ आमा आपालमइमा लयःकोः चोःलमकायः आन जान्ती तोलाम्
 उया ओउःमयः लहुड् लहवःतो स्याव्नै । २२ नोकरीलम्य लयःकोः
 मालीक्इ तोओ कुरा गलकायःमा ग्याती जाड्हनु । मालीक्खेकायः
 मोताक्साकायः ह ओउःइ योतोक्हाडः भुड्आले काम् पेतो
 जाड्हसा स्याव्ल । “प्रभुखेकायः मोताक्पाडः” त लहुड्हाडः म्हरती
 गलकायःमा काम् पेतो जाड्हसा खेतो । २३ सबै काम् जाड्हतोक्-
 हाडः “इपाय् मान्ताकायः खेल प्रभुकायः लेःआः” त म्हरती ओउः
 काम्पाय् म्ह्युड्ती जाड्हनु । २४ प्रभु खीस्कायः जाड्हती भ्यान्ते
 ओउःइपाय् ड्हाम्ओलमकायः सेती गम्ओ जाड्हभ्याड्कोः लोनेः
 पेतो बयःतेःनै एत नीड्इ चीःसा खेतो । २५ सुसुइ पेमालो जाड्हनानी
 ओउःपाय् रेव्भ्याड्कायः रेव्ओलेः दोःनै । सुखेलोइ पेमालो
 जाड्हनानी ओउःइ रेव्तोलेः दोःनै ताड्हओ मान्तामा मीओ
 मान्तामा छमाःत दोःनै ।

४ १ मालीक्लममा नीड्कोः नोकरीलमकायः पेतो हायःउसु ।
 लाड्काहाडः नीड्कोः मालीक्मा मुलेःनाः एत नीड्इ चीःसा
 खेतो ।

२ गलकायःमा परमेस्वरकायः वहक्तोलेः तेती तोभुड्नु
 दा । ओउःकायः “च्युता” त दाय्हती ३ डीकायःमा परमेस्वरकः तेती
 तोमानु । “ओउःमयःइ खीस्कोः ड्हा चीःआक्मालो नोःराय्
 थोल्हती तोसा दोःताक्उ दै” त दाय्हती डाकायःमा डाकुस्
 मुओलमकायःमा परमेस्वरकः तेती तोनु । ओउः कुरा थोल्हती
 तोओकायः डा द्याह् थुनती मुनाडः । ४ फेरी “खीस्कोः कुरा
 दोड्हतोलेः छ्यानःती नोःताक्उ” त दाय्हती डाकायः परमेस्वरकः
 तेती तोमानु । डापाय् एत दोड्हतीलेः नोःसा खेःनाडः । ५ ड्हाम्-
 मालो मान्तालमकायः तोतोक्हाडः आहे नोःमाःत व्हाय्तोलेः

तोउसु । ६ ओउःत नोःओ कुरापाय् सायःगारसीःआ स्याव्पाः ओहाडःसैको सबै मान्तालम्कोः व्हत्ओ कुराकायः पेतो त्याडनु दा ।

७ डा पावुल्कायः “गतलो मुनाः” त दाय्हसा डीकोः आन राप्ओ हौ त्युखीकुस् त तोओ नीङ्कायः ल्होकसाकायः ल्होकनेः-नाड्स । ओउःइपाय् डीकुस् प्रभुकोः काम् पेतोलेः जाड्हनौ । ८ डीकोः कुरा सायःआक्तीको “ल्हुड् धोमाय्तो स्याव्पै” त दाय्हती ओउःपाय् नीङ्कायः ल्होकनेःनाड्स । ९ ओउःकुसइ डीकोः आन राप्ओ पेतो ड्हाम्ओ हौ ओनेसीमस् त तोओ आलनाः । ओउःपाय् ड्हान्नीङ्कःसै वाड्ओ लेःआः । ओउःनीसइ दाह्आक्तीको सबै कुरा ल्हाक्ती छ्यानःतेःनै ।

१० डाकुस् भ्याल्स्वानहाडः गम्ओ आरीस्तार्कस्मा बरनाबास्कोः हौ मर्कस् त तोओमा ओउःनीसइ नमस्ते ल्होकतेःनै । मर्कस्कोः कुरा ड्हालेः छ्यानःडोतो नीङ्कःताड् वाड्नाः त खेःया ओउःकायः रोमनु दा । ११ फेरी जुस्तस् त तोओ यहोस्युआइमा नमस्ते ल्होकतेःनै । आरीस्तार्कस्मा मर्कस्मा जुस्तस्मा यहुदी मान्तालम्कोः ओउः सुम्चाक् ह डाकुसइ परमेस्वरकोः राजीकोः काम् जाड्हनानी । ओउःमयःइ डाकायः आन लव्ह्आताडः ।

१२ नीङ्कःसै वाड्ओ एपाफ्रासइमा नमस्ते ल्होकतेःनै । ओउःइ खीस्कोः काम् आन जाड्हनौ नीङ्कायः परमेस्वरकः आन ग्याती तेती तोभनाड् मुलेःनाः । “ओउःमयःइ नाड् भाक्ओ काम् जाड्हती जुगाड् पेतो ड्हाम्ती ल्हुड् चोक्तो ग्रमःत मुपनै” त नीङ्कायः दाय्हती परमेस्वरकः तेती तोभुड्नौ । १३ दोड्सी दाय्ह-भनाड् नीङ्कायःमा लाओदीकीयाहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कायःमा हीएरापोलीसहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कायःमा ओउःइ आन त्युस्तीलेः काम् जाड्हतेःनै । १४ फेरी डीइ आन राप्ओ दाक्तर लुका त तोओइमा देमस् त तोओइमा नीङ्कायः नमस्ते ल्होकतेःनै ।

१५ लौ ओउः लाओदीकीयाहाडः मुओ पुःचोड् हौचोड्-लम्कायः नमस्ते बयःनु । न्युम्फस्कायःमा ओउःकोः कीम्हाडः हुम्लाड् वाड्ओ ड्हाम्ओलम्कायःमा नमस्ते बयःनु । १६ नीङ्इ इ

चेती पहआक्तीको ओउः लाओदीकीयाहाडः मुओ इहाम्ओलम्-
कःताड् पहसाकायः ल्होक्नु । आने ओउःमयःकः ल्होक्ओ चेतीमा
नीड्इमा पहती योनु । १७ “प्रभुइ बयःओ काम्पाय् दप्ती जाड्हउ
दा” त दाय्हती आरखीपस्कायः तोनु ।

१८ डा पावुल्इ नमस्ते त लयःकोः क्रुत्इलेः लेखती ल्होक्-
नेःनाड्स । डाकायः थुनती मुलेःनाः त म्हेःलाम् । लौ नीड्कायः
परमेस्वरइ योनःती योतेःपै ।

१ थेसालोनीका

पावुल्इ थेसालोनीकाहाडः मुओलम्कायः इहा लेखओ चेती

१ इ चेती डा पावुल्मा सीलास् तीमोथीमा डी सुम्चाक्इ
नीड् थेसालोनीकाहाडः मुओलम्कायः लेखती ल्होक्नेः-
नाड्सु । नीड्पाय् परमेस्वर आपाकोःमा प्रभु येसु ख्रीस्कोःमा
लेःतेःइ । परमेस्वरइ नीड्कायः योनःती योती ल्हुड् धोमाय्ताक्-
तेःपनै ।

२ डीइ परमेस्वरकायः तेती तोतोक्हाडः नीड् सबैकायः
गलकायःमा तेमानेःनाड्स “च्युता” त तोमानाडःसु । ३ दोह् हायःती
दाय्हसा डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्कायः पेतो राप्तीमा इहाम्तीमा नीड्इ
ओउःकोः काम् त्युस्ती जाड्हतेःनानी फेरी प्रभुकोः द्यान्हती वाड्सा
दीन्कायः नीड् ग्रमःतलेः ल्युड्हती मुतेःनै । ओउःत गीलती डीइ
परमेस्वर आपाकायः तेती तोतोक्हाडः गलकायःमा “च्युता” त
तोनाडःसु । ४ नीड्कायःमा परमेस्वरइ राप्ती भयान्ते लयःकोः
मान्ता स्याव्साकायः छीड्हमातेःआकाय् ओउःत चीःनाडःसु ।
५ डीइ नीड्कायः तोओ पेओ समचारपाय् मान्ताकोः नोःराय् ह
तोओ खेःल परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः ग्वम् दोःती डीइपाय् “इ कुरा

दोड्सीःओ कुरा लेःआः बा” त दाय्हती ओउः पेओ समचार
तोनेःआलाड्सु । नीड्कःहाडः मुतोक्हाडः डीइ नीड्कायः दोह
काम्लो जाड्हओ त नीड्इ च्यवःतेःआकानी । ६ ओउःत भ्यान्ते
डीकायःमा डीकोः प्रभुकायःमा तेःतेःआकानी । ओउः बेलाहाडः
नीड्इ आन लीह्सीःओ गोरःतेःआकानी । लीह्सीःओ गोरःसापाय्
गोरःतेःनीतो परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती ओउःकोः कुरा चोडाय्-
तीलैः सायःतेःआकानी । ७ ओउःत भ्यान्ते मासीदोनीया देस्हाडःमा
ग्रीस् देस्हाडःमा ओहाडःकोः ड्हाम्ओलम्कायः नीड्पाय् तेःसा
खेःओ मान्तालम् स्याव्तेःआकाय् । ८ प्रभुकोः नोःराय्पाय्
मासीदोनीया ग्रीस्हाडः ह नीड्इ छ्यानःओ खेःल गाःहाडः खेःयामा
नीड्इ “परमेस्वरकायः इतलेः ड्हाम्सा” त छ्यानःतेःआकानी
छ्यानःआक्तीको नीड्कायः “ओउःमयः परमेस्वरकायः पेतोलेः
ड्हाम्नानी बा” त अरुलम्इ सबै चीःनानी । ओउःत भ्यान्ते नीड्-
कायः ल्हाक्ती तोओ कुराकायः डीइ पाःती तोसा परल ।
९ “पावुल् वाड्तोक्हाडः ओउः थेसालोनीकाहाडः मुओलम्इ
ओउःकायः पेतो रोम्आथै । ओहाडःसैको द्यव्ताकोः काम् फेती
ओउः दोड् जीडः नाःओ परमेस्वरकोः काम् जाड्हमाआकानी ।
१० ओउःकोः चोःपाय् लाड्कासै वाड्साकायः ल्युड्हतीमा मुनै” त
दाय्हती सबै चीःती नोःकाय्नै । ओउः चोःपाय् येसु लेःआः ओउः-
कायःपाय् परमेस्वरइ सीओसै उह्ती च्योक्ताक्आथै । ओहाडःसैको
येसुइपाय् ओउः लोनेः वाड्सा परमेस्वरइ बयःसा न्युम्हताक्ओसै
डीकायः दलताक्नाःतय्ही ।

२ १ नीड्कायः कुस्लाड् वाड्ओहाडः डा आहे वाड्ओ खेःल
ओउःत चीःतेःनानी । २ नीड्कःताड् वाड्ओ ड्हाम्सा
फीलीपीहाडः आन लीह्सीःओमा बयःआताडी हेलामा क्लाः-
आताडी ओउःतमा चीःतेःनानी । एतलेः डीकायः त्याःसा बोडः-
ताडीतो नीड्कःहाडः परमेस्वरइ ओउःकोः पेओ समचार फुती
रैमामाःत नोःताक्आताडी । ३ नीड्कायः स्यान्ओहाडः डीइ ब्रः-
तोलेः तोमाडुसुलु ल्हुड्हहाडः रेव्ओ म्हर्तीमा माःतीमा तोमाडुसुलु ।
४ ओउःपाय् खेःल ओउःकोः पेओ समचार थोल्हती तोसाकायः

परमेस्वरइ छ्युड्हती दोक्आताडी ओउःत खेःओ ओउःकोः कुरा गतलो बयःआताडी ओउःतलेः तोनाडःसु । मान्ताखेकायः मोताक्सा खेःल डीकोः लहुड्तुक् योओ परमेस्वरकायः मोताक्साकायः ह तोनाडःसु । ५ डीइ फोल्यावःती तोसाकायः वाड्माडीली लयःकायः क्युती लेःसाकायः माःतीलेः वाड्माडीली ओउःत चीःतेःनानी परमेस्वरइमा इत चीःनौ बा । ६ नीड्कःसैमा अरुकःसैमा डीकायः नेहरो ओरताक्सा कुरा बोडःडुसुलु । डीपाय् खीसइ छ्युड्हती लोक-ओमयः खेःनाडी ओउःत भयान्ते नीड्कःसै दोह् दोह् खेःयामा त्याक्सा स्याव्चाः खेःतो । स्याव्सापाय् स्याव्ओलेः खेःतो नीड्कःसै दोह्मा त्याक्डुसुलु । ७ नीड्कःहाडः मुतोक्हाडः डी चोःकोः आमालो लेखा काड्तोलेः खेःडीतो । ८ डीइ नीड्कायः ओउःच्युक् रापती भयान्ते परमेस्वरकोः पेओ समचार तोलाड् वाड्ओ ह खेःल नीड्कायः डीइ लयःकोः जीडःमा बयःसा ग्याआलाडी ओउः-च्युक्लेः रापनेःआलाड्सु । ९ लौ पुःचोड् हौचोड्य डीइ नीड्कः-हाडः हारीनःती जाड्हओ काम्पाय् चीःतेःनानी माःर । परमेस्वरकोः पेओ समचार थोल्हती तोतोक्हाडः डीइ नीड्कःसै जेःगा तुड्गामा दोह्मा तेडीली । न्हीदीड् याह्दीड्कायः डीइ केलःती अरुइ बयःओ काम् जाड्हती जेःआलाडःसु ।

१० इत नीड्इमा चीःतेःनानी परमेस्वरइमा चीःनौ । नीड् ड्हाम्ओलम्कुस् मुतोक्हाडः डी रेव्ओ काम् दोह्मा जाड्हमाःत पेतो हायःतीलेः वाह्आलाडी । ११ आपाइ लयःकोः चोःकायः तोओलो लेखा नीड्कायः डीइ गानाक्ती लुड्ती स्यान्ती १२ “नीड्कायःपाय् परमेस्वरइ ओउःकोः लयःकोः आन पेओ राजीताडः गोत्तेःआकाय् ओउःत खेःओ ओउःकोः काम्पाय् पेतो जाड्हतीलेः वाह्न दा” त दाय्हती तोनेःआलाड्सु ।

१३ परमेस्वरकोः नोःराय् डी नीड्कःताड् तोलाड् वाड्-तोक्हाडः “लौ इपाय् मान्तासै वाड्ओ नोःराय् ह खेःल परमेस्वरकोः लेःआः” त दाय्हती डीइ स्यान्ओ कुराकायः ड्हाम्ती सायःतेः-आकानी । ओउःत भयान्ते डीइ गलकायःमा परमेस्वरकायः “च्युता” त तोनाडःसु । दोड्सीलेः डीइ स्यान्ओ नोःराय्पाय् परमेस्वरकोः

लेःआः । ओउः नोःराय्इपाय् देडीलेः नीङ् इहाम्ओलम्कायः पेतो वाह्ताक्तेःनै । १४ लौ पुःचोङ् हौचोङ् य नीङ्इमा यहुदीया देस्कोः येसु ख्रीस्कायः इहाम्ओलम्लो लेखालेः लयःकोः देस्कोः मान्तालम्सै आन लीह्सीःओ दोःतेःआकाय् । ओउः यहुदीया देस्हाडः मुओ यहुदीलम्इ ओहाडः मुओ इहाम्ओलम्कायः आन लीह्सीःओ बयःआथास । १५ ओउः यहुदीलम्इ प्रभु येसुकायःमा सात्आकानी परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओलम्कायःमा सात्आकानी डीकायःमा रुनःती ल्होक्आताडी । ओउःत हायःती ओउःमयःइ परमेस्वरकायः मोताक्सा जुगाङ्लेः स्वाय्नीली सबै मान्तालम्कोः बीरोत् स्याव्ने । १६ ओहाडःसै परमेस्वरकोः दल्ताक्सा पेओ समचारपाय् डीइ यहुदी खेःमालो जातल्मकायः तोतोक्हाडः डीकायः त्याःसा बोडःआताडी । ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःइ रेव्ओ काम् जाङ्हतीपाय् दप्तोलेः द्युम्ताक्आकानी । ओउःमयःकः परमेस्वर आन ल्हुङ् मल्हती न्युम्हताक्नाःथास ।

१७ डीपाय् इहा यात् चीच्योक्कायः नीङ्कःसै वेडःकाय्ती मुसा खेःओ खेःतो । आङ्खेपाय् लोक्तो लेःआः ल्हुङ्खेहाडः डीइ नीङ्कायः योसा आन भाह्आलाडी । ओउःत भ्यान्ते नीङ्कःताङ् वाङ्सा बोडःडुसुतो वाङ्सापाय् दोःडीली । १८ डी नीङ्कायः क्रुस्सा आन भाक्आलाडी । डा पावुल्पाय् नीस् सुम् पेन्हकायः वाङ्सा बोडःडोतो वाङ्साकायः सैतान्इ ताक्ताडीली । १९ लौ डीकोः प्रभु येसु ख्रीस् वाङ्सा खेःओ दीन्हाडः डी दोह्कायः चोडाय्ती आसती मुचाडी त दाय्हसा डीकोः पेओ काम् जाङ्हभ्याङ्कोः दोह्लो दाय्हसा ओउःपाय् इलेःआः । नीङ्मा डीकुस् येसुकोः मीक्हाडः मुतेःनै त खेःया चोडाय्नाडी । २० दोङ्सीलेः नीङ्पाय् प्रभुकोः लेःआः त भ्यान्ते डी आन चोडाय्ती मोतो मुनाडी ।

३ १ नीङ्कायः क्रुस्सा दोःमाःत भ्यान्ते डीइ छ्युपुङ्सुलु ओउःत भ्यान्ते “नीची लयःभुङ्आले आथेन्स् सहरहाडः मुसा पेनाः” त म्हरती २ नीचीकुस् यात्चाक् ख्रीस्कोः पेओ समचार थोल्हती तोओमा परमेस्वरकोः काम् जाङ्हओ हौ तीमोथी त तोओपाय्

नीङ्कायः लुङ्साकायःमा पेतो इहाम्ताक्साकायःमा नीङ्कःताङ् ल्होक्आलाडःसु । ३ ओहाडःसै लीह्सीःओ वाङ्ओ बेलाहाडः नीङ्इ ग्रमःत मुती इहाम्सा खाय्तेःनानी । ओउःत लीह्सीःओपाय् डी गोरःसा खेःनाःतय्ही एत नीङ्इ चीःतेःनानी । ४ दोह् हायःती दाय्हसा डी इहापाय् नीङ्कुस् मुतोक्हाडः “लौ लोने डीकायः लीह्सीःओ बयःनाःताडी” त इहासै दाय्हती तोनेःनाङ्स ओउः तोओपाय् दोङ्-सीलेः “ताप्तोलेः स्याव्ओ” त चीःमातेःनानी । ५ ओहाडःसै “ओउः थेसालोनीकाहाडः मुओलम्पाय् गतलो इहाम्ती मुनै । ओउःमयः-कायः सैतान्इ थ्योन्हती इहाम्सा फेताक्चाःथास यादो ओउःत भयान्ते डीकोः काम् लोल” त म्हर्ती नीङ्कायः आन ल्हुङ् रुःआलाडी । ओउःत खेःओ नीङ्कोः कुरा सायःसाकायः नीङ्कः-ताङ् तीमोथी ल्होक्डोतो ६ नीङ्कुस् क्रुस्आक्तीको ओउः द्याह् पाय्हती वाङ्ती “ओउःमयःइ ख्रीस्कायः पेतो राप्ती इहाम्तोलेः मुमानै नीङ्कायः पेतोलेः गीलती योसा आन भाह्तीलेः मुमानै । डीइ ओउःमयःकायः भाह्ओलो लेखालेः नीङ्कायःपाय् ओउःमयःइ भाह्तेःनै” त दाय्हती तीमोथीइ ल्हाक्ती छ्यानःआताडी ।

७ ओउः कुरा सायःआक्तीको पुःचोङ् हौचोङ्य इ लीह्-सीःओ गोरःओ बेलाहाडः डी ल्हुङ् धोमाय्तो स्याव्आलाडी । ८ परमेस्वरकोः काम् नीङ्इ फेमाःत पेतोलेः जाङ्हधै मुतेःनै त भयान्ते डीकोः जीडःपाय् स्याक्लेःनाः । ९ द्याह् नीङ् पेतोलेः मुनै त चीःती डी आन चोडाय्तीलेः परमेस्वरकायः “च्युता” त तोनाडःसु । १० न्हीदीङ् याह्दीङ्हाडः परमेस्वरकः तेतीलेः “ओउः थेसालोनीकाहाडः मुओलम्कायः पेतो इहाम्ताक्साकायः डी आल्सा दोःताक्पाःताडी” त दाय्हती तोभुङ्नाडःसु ।

११ लौ डीकोः परमेस्वर आपाइमा डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्-इमा नीङ्कःताङ् क्रुस्लाङ् दाक्पाःताडी । १२ डीइ नीङ्कायः राप्-ओलो लेखा लयःमयःकायःमा सबैकायःमा प्रभुइ न्हाङ्तोलेः राप्तेःताक्तेःपै । १३ ओहाडःसै डीकोः प्रभु येसु ख्रीस् लयःकायः इहाम्ओलम्कुस् वाङ्न्म् दीन्हाडः नीङ् ल्हुङ्हाडः जय्तोलेः स्याव्ती परमेस्वरकोः मीक्हाडः जय्कुमःत मुतेःनै ।

४ १ लौ उया पुःचोड् हौचोड्य परमेस्वरकायः प्रोताक्ती वाहसा कुरा स्यान्नेःआलाड्स आने दोड्सीलेः नीड् ओउः-तलेः वाहतेःनै बा । द्याह् प्रभु येसुकायः ड्हाम्तेःनानी त भ्यान्ते “ओउःत न्हाड्तोलेः पेतोलेः हायःनु दा” त नीड्कायः डीइ आन तेती तोनेःनाड्स । २ डी प्रभु येसुसै दोःओ गानाक्ती तोओ कुरापाय् नीड्कायः बयःनेःआलाड्स ओउःत भ्यान्ते ओउः कुरा नीड् चीः-तेःनानी । ३ परमेस्वरपाय् दोह् दोह् भाक्नाः त दाय्हसा नीड् पेतो छ्यड्तोलेः स्यावती ल्हास्याकोः काम् जुगाड्लेः फेनु एत हायःओ परमेस्वर भाक्नाः । ४ सबैइ लयःकोः बुधीकायः “गतलो पेतो स्यावताक्सा” त चीःसा खेःतो । ५ परमेस्वरकायः तय्हमालोलम्लो लेखालेः बुधीकायः मोह्हाय्ओ ल्हुड्इ भुड्आले जाड्हतीतेः वाह-तेःचनै । ६ एत हायःती सुइमा अरु ड्हाम्ओ हौकायः तोपाल्ती ओउःकोः बुधी आलःतेःचानी उया परमेस्वरइ न्युम्हताक्तेःनै ओउःत डीइ ड्हालेः गानाक्ती तोनेःआलाड्स बा । ७ दोह् हायःती दाय्हसा डीइ रेव्तो हायःती वाहसाखेकायः खेःल पेतो छ्यड्तोलेः वाह-साखेकायः परमेस्वरइ गोत्आतय्ही । ८ सुसु इ कुरा सायःसा ग्यामालो मुचनै ओउःपाय् डी कुरा स्यान्ओ मान्ताकः एडःमाःत मुओ खेःल डीकायः लयःकोः ग्वालामः बयःओ परमेस्वरकःमा एडःमाःत मुनै ।

९ ड्हाम्ओलमकुस् राप्काय्ती मुन त दाय्हओ डाइ लेखती तोसा परडल ओउःत हायःसा परमेस्वरइलेः स्यान्ती तोतेःआकाय् । १० फेरी ओउः मासीदोनीया देसहाडः मुओ ड्हाम्ओलमकायः नीड्इ दोड्सीलेः राप्तेःनानी । राप्सापाय् राप्तेःनानी “न्हाड्तो राप्ओ ल्हुड् स्यावन्” त दाय्हती नीड् पुःचोड् हौचोड्कायः तेती तोनेःनाड्स । ११ डीइ ड्हा तोओलो लेखालेः अरुकोः काम् योमामाःत लयःकायः काम् केलःती जाड्हनीड्इसी १२ ओउःत हायःतीलेः नीड्कायः योती “दोड्सीलेः ओउःमयः पेओ मान्तालम् लेःआः इ” त दाय्हती अरु ड्हाम्मालो मान्तालम् म्हरनै । फेरी लयःकोः काम् जाड्हती भ्यान्ते नीड् दोह्कायःमा अरुकः तेसा परतेःइली ।

१३ लौ पुःचोड् हौचोड्य सीओ ड्हाम्ओलम्पाय् गत
 स्यावनै त डाइ नीड्कायः चीःताक्सा खेःतो । ओउःमयः एनःओलो
 लेखा मुनै ओउःत भयान्ते नीड्पाय् अरु ड्हाम्मालो मान्तालम्लो
 लेखा ल्हुड् लीहतोलेः नीड्कोः सीओ पुःचोड् हौचोड्लम्कायः
 क्रेस्सा परतेःइली । ड्हाम्मालो मान्तालमखेइ “लोनेः पेतोलेः स्याव-
 नाः” त जुगाड् चीःनीली १४ डीखेइ “येसु ख्रीस् सीआक्तीको लोने
 उह्ती च्योक्ओ” त दाय्हओ ड्हाम्नाःतय्हनी ओउःत खेःओ सीतो
 मुओ येसुकायः ड्हाम्ओलम्इमा लोने येसुकुस् वाड्सा परमेस्वरइ
 दोःताक्नाःथास । १५ प्रभुइ डीकायः तोओ कुरालेः नीड्कायःमा
 तोनेःनाड्स ओउः कुरापाय् इलेःआः । प्रभु वाड्सा खेःओ दीन्हाडः
 डी सेलः मुओलम्इ सीओलम्कोः ड्हाम्सा च्योल्सा दोःडीली ।
 १६ ओउः बेलाहाडःपाय् हुकुम् सोतोलेः गोःओमा ओउः ताड्हओ
 परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्ओमयःकोः हाव्नयःमा परमेस्वरकोः
 नरसीड्ग्या मुत्ओमा ओउः सबै कुस्ब्रक्त डीकोः प्रभुलेः ग्ल्युड्हती
 वाड्नाः । प्रभु वाड्तोक्हाडः ओउः सीती मुओ ख्रीस्कायः ड्हाम्-
 ओलम् ड्हाम्सा उह्ती च्योक्लेःनै । १७ लोने डी सेलः मुओलम्मा
 ओउःमयःकुस् प्रभु क्रुस्साकायः अलवःकोः मुस्ताड् लनःनाःतय्हनी
 ओहाडःसै डी गलकायःमा प्रभुकुस् मुनाःतय्हनी । १८ लौ इ कुरा
 तोती लयःमयः लुड्काय्ती नोःकाय्न् ।

५ १ लौ पुःचोड् हौचोड्य इ कुरा गल स्यावनाः दाय्हसा
 नीड्कायः लेखती तोसा परल । २ ओउः कुराकायःपाय्
 “गतलो वाड्नाः” त नीड्इ लयः चीःतेःनानी । याह्दीड्हडः
 वाड्ओ कुःसा बोडःओ मान्ता “गल वाड्चाः” त अरु सुइमा
 चीःआक्नीली । ओउःलो लेखालेः प्रभु वाड्सा खेःओ दीन्पाय् “गल
 वाड्नाः” त मान्ता सुइमा चीःआक्नीली । ३ गलखा मान्तालम् “लौ
 पेतोलेः मुनाःतय्हनी दोह्मा वाड्ल द्याह्” त दाय्हती नोःकाय्न् ओउः
 बेलाहाडःलेः मोमःचोःकोः चोः ओत्सा जीक्ओलो लेखालेः ओउः
 मान्तालम्कःताड् रोमो तोकोलेः आन दुक्तो खह्तो वाड्ने । ओउःत
 वह्कमालो नोःकाय्ओ मान्तालम्इ दल्सा जुगाड् स्वाय्नीली ।
 ४ ओउःमयःखेइ दल्सा स्वाय्नीली नीड्खे च्याक्ओहाडः मुओ

चीःमालो मान्तालम् खेःतेःइली ओउःत भयान्ते प्रभुकोः वाड्सा खेःओ दीनपाय् कुःओ चोरलो लेखालेः पाह् पाह् दाहती वाड्तोकहाडः नीड्खे क्रमतो ग्रीनःतेःइसीली । ५ डीपाय् थोड्ओ न्हीदीड्हाडः वाह्ओ मान्तालम्खे खेःनाःतय्ही च्याक्ओ याह्दीड्हाडः वाह्ओलम्खे खेःतय्हीली । ६ ओउःत भयान्ते अरुलो लेखालेः डीखे न्हील्हती एनःओ मान्तालो लेखा मुसा स्यावल् म्र्यातो वह्कती मुसा खेःनाःतय्ही । ७ एनःसा खेःओ मान्तालम्पाय् याह्दीड्हाडः एनःनै हान् तुड्ओलम्मा याह्दीड्हाडः डोनै । ८ डी न्हीदीड्कोः मान्तालम्खे ल्हुड् म्र्यातो स्यावती राप्ओ ड्हामओ ल्हुड् दोःती “लौ डी पेतो दलनाःतय्ही” त म्हरती चोडायतीलेः ल्युड्हती मुन । ९ डीकायः न्युम्हताक्साकायः परमेस्वरइ छ्युड्हआतय्ही खेःल । ओउः न्युम्हओसै डीकोः प्रभु येसुइ दलताक्नाःतय्ही ओउःत स्यावसाकायः परमेस्वरइ छ्युड्हआतय्ही । १० डीकायः दलताक्साकायः येसुपाय् सीओआः ओहाडःसैको ओउः वाड्तोकहाडः डी सीयाकायःमा सेलः मुयाकायःमा गाव् खेःयाकायःमा डी ओउःकुस् मुसा दोःनाःतय्ही । ११ ओउःत चीःती लयःमयः लुड्काय्धै लव्हकाय्धै मुन । नीड्इ द्याह् लेखालेः ओउःत हायःनु दा ।

१२ लौ पुःचोड् हौचोड्य नीड्कःहाडः परमेस्वरकोः काम् जाड्हओ स्यालःओमा स्यान्ओ मान्तालम्कायःमा “ओउःमयःकायः पेतो हायःनु दा” त नीड्कायः तेती तोनेःनाड्सु । १३ ओउःमयःइ जाड्हओ काम्कायः राप्तीमा एडःतीमा योनु । लयःमयःकुस् काय्काय्मामाःत ब्राड्काय्ती मुन । १४ “लीड्हायःओलम्कायः गानाक्ती तोनु रैओलम्कायः लुड्तीलेः तोनु । पेतो हायःसा चीःमालोलम्कायः लव्हनु सबैकः ल्हुड् मल्हकाय्माःत मुन” त तोनेःनाड्स । १५ यात्चाक्इ नीड्कायः पेमालो हायःतेःनै त खेःया ओउःकायः पेमालो पाय्क्लाम् । गलकायःमा लयःमयःकायःमा सबैकायःमा पेतो काड्तीलेः हायःनीड्इसी दा । १६ फेरी गलकायःमा चोडायती मुन । १७ परमेस्वरकायः दीःमामाःत तेती तोनु । १८ दोह् खेःयाकायःमा ओउःकायः “च्युता” त तोनु । नीड् येसु ख्रीस्कायः

इहाम्ओलम्इ ओउःत हायःतीलेः वाह्ओपाय् परमेस्वर् भाक्-
आनाः । १९ म्हेः सीती म्हीतताक्ओ मान्तालो लेखातेः परमेस्वर्कोः
ग्वालामःइ जाइहओ काम्तेः त्याःतेःचानी । २० मान्ताइ छ्यानःओ
परमेस्वर्कःसै वाइओ कुरालम्कः अहतेःचनै । २१ सबै कुरा वेलःती
योनु पेओखे गमनु । २२ सबै पेमालोखे चलती वायनु ।

२३ ओहाडःसैको ओउः ल्हुइ धोमाय्ताक्ओ परमेस्वर्इ
नीइकायः पेतोलेः छ्यइताक्तेःपै । नीइ ल्हुइतुकमा आइमा
वाहीमःमा डीकोः प्रभु येसु खीस्कोः वाइसा खेःओ दीन्कायः
नीइतोलेःतेः मुपै । २४ नीइकायः छ्युइहती गोत्ओ प्रभुइ ओउःतलेः
हायःनौ दोह हायःती दाय्हसा ओउःकायः नीइइ आहेलेः इहाम्ओ
खेःल बा ।

२५ लौ पुःचोइ हौचोइय डीकायःमा परमेस्वर्कः तेती
तोताडी दा । २६ सबै इहाम्ओलम्कायः भाहती नमस्ते ल्होकनेः-
नाइस २७ इ चेती सबै इहाम्ओलम्कायः पहनु दा एत डाइ प्रभुकोः
मय्हहाडः तोनेःनाइस बा ।

२८ लौ नीइकायः डीकोः प्रभु येसु खीस्इ योनःती योती
आनतेः बयःतेःपनै ।

२ थेसालोनीका

पावुलइ थेसालोनीकाहाडः मुओलम्कायः लोने लेखओ चेती

१ इ चेती डा पावुलमा सीलास्मा तीमोथीमा डी सुम्याक्इ
नीइ थेसालोनीकाहाडः मुओलम्कायः लेखती ल्होकनेः-
नाइस । नीइपाय् डीकोः परमेस्वर् आपाकोःमा प्रभु येसु खीस्कोःमा
लेःतेःइ । २ ओउः परमेस्वर् आपाइमा प्रभु येसु खीस्इमा नीइकायः
योनःती योती ल्हुइ धोमाय्ताक्तेःपनै ।

३ लौ पुःचोड् हौचोड्य नीड् इ ड्हाम्सापाय् न्हाड्तोलेःतेः ड्हाम्तेःनानी । लयःमयःकायः राप्सापाय् न्हाड्तोलेःतेः राप्काय्तेःनै ओउःत भ्यान्ते डीइ परमेस्वरकायः गलमा “च्युता” त तोसा खेःनाडी । ४ फेरी लीह्सीःओ गोरःओ बेलाहाडः नीड् पेतोलेः ड्हाम्ती ग्रमःत मुतेःनै ओउःत खेःओ अरु ड्हाम्ओलम्कःहाडः नीड्कायः ताड्हताक्ती तोनाडःसु । ५ नीड् लीह्सीःओ गोरःओलम् मुतेःनै ओउःत खेःओ नीड्पाय् परमेस्वरकोः राजीहाडः मुसा स्याव्नाः । एतलेः “परमेस्वरइ पेतो हायःनौ” त सबै मान्तालम्इ चीःसा खाय्नानी । ६ परमेस्वरइ पेतो हायःती ओउः नीड्कायः लीह्सीःओ बयःओलम्खेकायः लीह्सीःओ बयःती न्युम्हताक्नाः-थास । ७ नीड् लीह्सीःओ गोरःओलम्खेकायः प्रभु येसु थाती वाड्सा खेःओ दीन्हाडः ओउःइ डीकुस् ल्हुड् द्युमःतोलेः स्याव्-ताक्नाःतय्ही । ओउःनम् दीन्हाडः प्रभु येसुपाय् लयःकोः ताड्हओ ग्वम् नाःओ लाड्कासै ल्होक्ओमयःकुस् लाड्कासै थाती वाड्ने । ८ ओहाडःसै ओउः परमेस्वरकायः चीःमालोमा प्रभु येसुकोः पेओ समचार सायःसा ग्यामालो मान्तालम्कायःमा ओउःमयःकायः ल्युड्ओ म्हेःइ जेःती न्युम्हताक्नाःथास । ९ ओउः पेमालोलम् गलकायःमा न्युम्हतीलेः मुनै । प्रभुपाय् आड्ग थाड्ग त पेओमा ताड्हओमा स्याव्ती थातोक्हाडः ओउःमयः ओउःकुस् मुसा जुगाड् दोःइली । १० ओउः दीन्हाडःपाय् सबै प्रभुकोः मान्तालम्इमा ओउः प्रभुकायः मानती तोनाःथै सबै ड्हाम्ओलम्इमा प्रभुकायः ग्याड्हती ताड्हताक्ती तोनाःथै । नीड्इमा डीइ तोओ कुरा ड्हाम्ती भ्यान्ते ओउःकायः ताड्हताक्तेःनानी ।

११ ओउःत खेःओ “गतलो पेतो वाह्साकायः ओउःइ गोत्-तेःआकाय् ओउःतलेः वाह्पनै” त दाय्हती नीड्कायः परमेस्वरकः गलमा तेती तोमानाडःसु । “लौ परमेस्वर्य ओउःमयः पेतो भाक्ओ कुरालम्मा ड्हाम्ती जाड्हसा पेओ काम्लम्मा नाड्कोः ग्वम् दोःती दप्तोलेः जाड्हपानानी” त दाय्हतीमा नीड्कायः डाइ परमेस्वरकः तेती तोनेःनाड्स । १२ ओहाडःसै डीकोः प्रभु येसुकोः म्यड्मा नीड्इ ताड्हताक्तेःनानी नीड्मा येसु खीस्कुस् ताड्हतोलेः स्याव्तेःनै ।

डीकोः परमेस्वरमा प्रभु येसु खीसइमा नीड्कायः योनःती योती
ओउःतलेः स्याव्ताक्पाःचु ।

२ १ लौ पुःचोड् हौचोड्य डीकोः प्रभु येसु खीस् वाड्सा
कुरामा डी ओउःकःताड् हुमती वानःसा कुरामा द्याह् तोसा
खेःतो । २ प्रभु वाड्सा खेःओ दीन् “द्व्याह्पाय् दाह्ओ लेःआः” त
तोओ सायःतेःआकानी त खेःया “लौ ल्हुड् रुःमामाःत ब्रःमामाःत
ल्हुड् धोमाय्तो मुन” त तेती तोनेःनाड्स । “ओउः कुरापाय् पावुल्ड्
परमेस्वरकोः ब्वालामःसै दोःती स्यान्आताडी चेतीहाडः
लेखआताडी” त दाय्हती यातनीस्चाक्इ माःती तोनानी यादो ।
३ ओउःपाय् खेःल बा । ओउःत माःती तोओ कुरातेः सायःतेःचानी ।
परमेस्वरकोः बीरोतलम् ओउःकः काय्काय्लाड् चीड्धाड्माःच्युक्-
हाडःमा ओउः लोने वाय्तो स्याव्सा जुगाड् रेव्ओचाक् छ्यानःधाड्-
माःच्युक्हाडःमा डीकोः प्रभु वाड्सा दीन्पाय् पुत्तो स्याव्धाड्ल ।
४ फेरी ओउः रेव्ओचाक्पाय् लयःकायः ताड्हताक्ती सबै मान्ताइ
मानओ द्यव्तालम्मा थोक्लम्मा “ओउःमयःसै डापाय् ताड्हतोलेः
मुनाडः” त दाय्हती ओउः थोक्लम् मानसा ताक्उलु लयःकायःलेः
“डापाय् परमेस्वर लेःआः ड” त तोती परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः
च्युडःनाः ।

५ ओउः कुरा नीड्इ म्हेःतेःधाड्तेःनीली माःर डा नीड्कुस्
ड्हा मुतोक्हाडः ओउःत तोभुड्नेःनाड्सतो । ६ क्रोःओ बेलाहाडः
ओउः रेव्ओचाक्पाय् छ्यानःसालेः दोःनाः । द्याह्पाय् दोह्लाडःइ
ओउःकायः थालाड् वाड्सा त्याःनाःथै ओउःपाय् दोह्लो त नीड्इ
चीःतेःनानी । ७ ओउः रेव्तो जाड्हओपाय् थालाड् वाड्सा दोः-
माःत तेनछ्याड्मा अरुइ चीःमाःत रेव्तो जाड्हलेःनौ । ओउःकायः
थासा त्याःओ चाक्कायः आलःधाड्माच्युक्हाडः ओउःतलेः रेव्तो
जाड्हलेःनौ ८ ओहाडःसैको ओउः आल्सा बेलाहाडःपाय् ओउः
रेव्ओ चाक्पाय् छ्यानःतीलेः थानाः । थाआक्तीको प्रभु येसुइ आन
पेतो आड्ग थाड्ग त ग्वम्कुस् वाड्ती ओउः रेव्ओचाक्कायः यातै
सास्हाडः सातती वाय्नाःथै । ९ ड्हापाय् ओउः रेव्ओचाक् वाड्-
तोक्हाडः ओउःपाय् सैतान्कोः ग्वम् दोःती ओउःइ आन

ग्याड्हसीःओ काम्लम् माःती जाड्हनौ । १० ओउःइमा आन पेमालो हायःती ओउः सीती वायसा खेःओ मान्तालम्कायः आन तोपालनाःथास । ओउः मान्तालम्इ दोड् पेओ कुरा भाक्ती सायः-माःत भ्यान्ते दलतो स्यावइली सीती वायलेःनै । ११ दोड् कुरा ओउःमयः भाक्इली त खेःया परमेस्वरइ माःओ कुराकायः इहाम्ओ ल्हुड् बयःनाःथास । १२ ओउःत भ्यान्ते ओउः दोड् कुरा इहाम्माःत रेवओ काम् जाड्हसा भाक्ओलम्इपाय् लोने न्युम्ह-नानी ।

१३ लौ नीड् प्रभुइ राप्ओ पुःचोड् हौचोड्य डीइ परमेस्वर-कायः गलमा “च्युता” त तोसा खेःनाडी दोह् हायःती दाय्हसा ओउःइ लयःकोः ग्वालामःइ छ्यड्ताक्साकायः नीड् दोड् कुरा इहाम्ओलम्कायः “ओउःमयः दलतो स्यावपै” त दाय्हती इहा-हाडःसै छ्युड्हतेःआकाय् । १४ ओउःत हायःसाकायः डीइ ओउःकोः पेओ समचार थोल्हती तोओहाडः परमेस्वरइ गोततेःआकाय् । ओहाडःसै नीड् प्रभु येसुकुस् ताड्हतोलेः स्यावसा दोःतेःनै । १५ ओउःत चीःती पुःचोड् हौचोड्य ग्रमःत मुती डीइ तोओमा लेखओ स्यान्राय्मा ल्हुड्हाडः सेती गमनु दा । १६ डीकोः परमेस्वर आपाइ लयःइलेः डीकायः राप्ती गलकायःमा ल्हुड् धोमाय्ताक्-तोमा पेतो आसतोमा स्याव्ताक्आतय्ही । १७ ओउःइमा डीकोः प्रभु येसु खीसइमा नीड्कायः ल्हुड् धोमाय्ताक्ती सबै पेओ काम्लम् जाड्हसा खाय्ताक्तेःपै ।

३ १ लौ उया पुःचोड् हौचोड्य प्रभु येसुकोः पेओ नोःराय् नीड्कःहाडः रेन्हतोलेः छालःओ खेःतो ओहाडःसै थोल्हती तोधारनालेः नीड्इ पेतो इहाम्तेःआकानी । ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरकः तेती तोतोक्हाडः “डीकःहाडःलो लेखालेः चार दोवाताड् प्रभुकोः पेओ नोःराय् रेन्हतोलेः पेतो स्यावपाः” त दाय्ह-तीमा डीकोः काम् पेतो स्यावसाकायः तेन दा । २ फेरि “रेवतो जाड्हओलम्सै दलताक्पाःथास” तमा दाय्हती डीकायः परमेस्वरकः तेती तोमानु । दोह् हायःती दाय्हसा ओउः पेओ नोःराय्कायः यातनीस्चाक्इ इहाम्सा ग्यामालो मुनै ओउःमयःइ डीकायः रेवतो

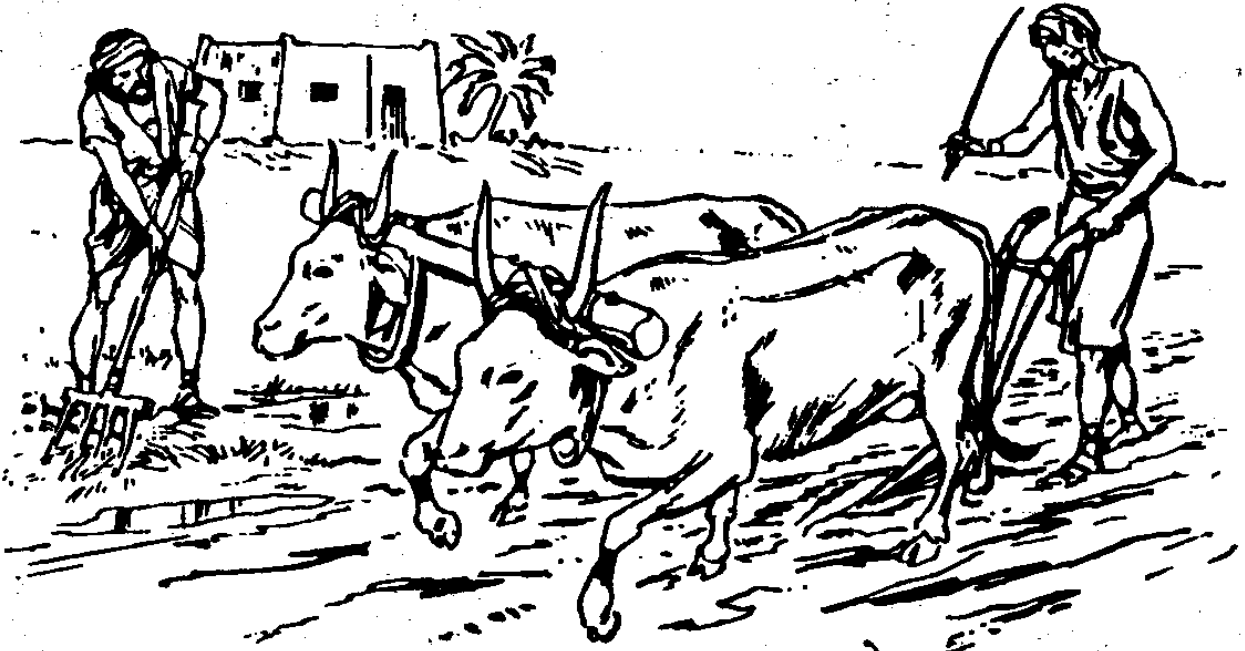
जाड्हसा बोडःनानी । ३ ओउःमयःखेइ रेव्तो हायःसा बोडःनानी डीकोः प्रभुखेपाय् ड्हाम्सीःओ लेःआः । ओउःइ नीड्कायः ग्वम् बयःती रेव्तो जाड्हसा ताक्तेःइली । ४ लौ डीइ तोओ कुरा नीड्इ “पेतोलेः ग्याती सायःती भयान्ते जाड्हधै मुनै” त प्रभुइ म्हस्ताक्-आताडी । ५ परमेस्वरकोः राप्ओ ल्हुड्मा खीस्कोः गोरःती वाह्ओ ल्हुड्मा प्रभुइ दोःताक्तेःपै ।

६ लौ पुःचोड् हौचोड्य ओउः लीड्हायःती मुओ ड्हाम्-ओलमकुस् “वाहतेःचनै” त दाय्हती प्रभु येसु खीस्कोः मय्ड् पेहती तोनेःनाड्सु । ओउःमयःखेइ डीइ छ्यानःओ कुरापाय् सायःमाःत वाहनै । ७ गतलो डीइ हायःआलाडःसु ओउःतलेः नीड्इमा तेःती हायःसा खेःतो ओउःत नीड्खेइ पेतोलेः चीःतेःनानी । नीड्कःहाडः मुतोक्हाडः डी अरुकायः काम् नाओ खेःडीली । ८ सुकोःमा जेःगा तुड्गा सोहलेः जेःडुसुलु । नीड्कायः दुख बयःसा ग्यामाःत भयान्ते डीइ न्हीदीड् याह्दीड्हाडः लयःकायः केलःती काम् जाड्ह-आलाडःइसी । ९ नीड्कःसै जेःगा तुड्गा सोह् त्याक्सा स्याव्सापाय् स्याव्ओ खेःतो डीइ नीड्कायः पेतो स्यान्साकायः ओउःतलेः हायः-आलाडःसु । १० ओउः बेलाहाडः “सुसुइ काम् जाड्हसा ग्यामालो मुनै ओउःकायः जेःगा तुड्गा बयःलाम्” त दाय्हती तोनेःआलाड्स । ११ नीड्कःहाडः “काम् जाड्हसा ग्यामालो मान्तालम् मुनै” त दाय्हओ सायःआलाडःसु ओउःत भयान्ते डीइ एतलेः तोनेःनाड्स । ओउःमयःइ लयः भेसा ग्यामाःत अरुकायः काम् जाड्हसा त्याः-ताडःनानी । १२ ओउःमयःखेकायः डीइ प्रभु येसु खीस्कोः मय्ड् पेहती “लयःकायः काम् केलःती जाड्हती भेती मुपनै” त दाय्हती तोनाडःसु बा । १३ नीड्खे पुःचोड् हौचोड्य पेओ काम् जाड्हसाकायः थड्अःतेःचनै । १४ इ डीइ लेखती तोओ कुरा यात्-चाक्इ सायःसा ग्याइली त खेःया ओउःकायः रास्ताक्साकायः ओउःकुस् वाह्लाम् । १५ ओउःकुस् वाह्सापाय् वाहतेःचनै ओउः-कायः बीरोतलो लेखा योतेःचानी । रेव्ओ काम् जाड्हओ हौलो लेखालेः ओउःकायः गानाक्ती तोनु ।

१६ लौ डीकोः लहुड् धोमाय्ताक्सा प्रभुइ नीड्कायः
गलकायःमा दोह् दोह् स्वेःयाकायःमा लहुड् धोमाय्ताक्तेःपनै ओउः-
पाय् नीड् सबैकुस् ब्राड्तोलेः मुपै ।

१७ द्याह् डा पावुल् त तोओइ लयःकोः क्रुतइ लेखती
नमस्ते ल्होकनेःनाड्स । इतलेः “डाकोः चेती लेःआः” त छ्यानः-
साकायः सबै चेती दपती लेखनाडः । १८ लौ डीकोः प्रभु येसु खीसइ
नीड् सबैकायः योनःती योतेःपनै ।

राड् यावओ

१ तीमोथी

पावुल्इ तीमोथीकायः इहा लेखओ चेती

१ इ चेती डा पावुल्इ नाड् तीमोथीकायः लेखती ल्होकनेः-
नाड् । डीकायः दलताकओ परमेस्वरइमा डीइ भाहओ प्रभु
येसु खीसइमा छ्युड्हती ल्होकओ मान्ता डालेः खेःनाडः । २ नाड्इ
येसु खीसकायः दोड्सीलेः इहाम्तेःनौ त भयान्ते डाकोः चोःलो
लेखा मुतेःनाः । नाड्कायःपाय् डीकोः परमेस्वर आपाइमा प्रभु येसु
खीसइमा काड्तीलेः योनःती योती ल्हुड् धोमाय्ताक्तेःपाः ।

३ मासीदोनीयाताड् आलतोक बेलाहाडः “लौ एफेसस
सहरहाडः मुअ” त दाय्हती तोनेःनाड्तो फेरीलेः “एफेससहाडःलेः
मुअ” त कोदीडःतीलेः तोनेःनाड् दोह हायःती दाय्हसा ओहाडः
दोड्मालो कुरा स्यान्ओलमकायः “एत स्यान्लाम” त दाय्हती
तोसातेः खेःनाः । ४ फेरी ओउःमयःकोः आय्कानः तोकानःलमसै
दोःओ आहे लहाकराय् कुरालममा आन होहकोः कुराकायःमा “इत
स्यान्ओ फेनु दा” तमा तोसा खेःतेःनाः । ओउः कुरापाय् परमेस्वर-
कोः काम् पेतो स्यावताकउलु स्यान्आक्तीको काय्काय्ओ ह
वाड्आनाः । परमेस्वरकोः कुरा इहाम्आक्तीको ह ओउःकोः काम्
मान्ताइ पेतो स्यावताकसा खायनानी बा । ५ नाड्इ ओउःमयःकायः
तोआक्तीको सबैइ परमेस्वरकोः कुरा चीःओमा पेतो छ्युड्ओ
ल्हुड्मा दोःती खीसकायः दोड्सीलेः इहाम्ती अरुकायः राप्पानी
इत हायःसाकायः डाइ ओउःतलेः तोनेःआलाड् । ६ एत हायःओसै
यात्नीसचाक् फेती लयःकोः आहे नोःकाय्ओ ह भाक्तीलेः वाहनै ।
७ ओउःमयःइपाय् परमेस्वरकोः ऐन् स्यान्ओलमलो लेखा स्यावसा
बोडःनानी लयःकोः नोःकाय्ओ कुरामा स्यान्ओ कुरामा पेतो

व्हक्तोलेः चीःइसीली । ८ “काम् पेतो जाड्हसाकायः ओउः ऐन्पाय् पेलेःनाः” त चीःनाडःसु । ९ ओउः ऐन्पाय् पेओ मान्ताखेकायः जाड्हओ खेःल जुगाड् पेमालो मान्तालम्खेकायः जाड्हओ लेःआः बा । परमेस्वरकोः कुरा सायःसा ग्यामालोलम्कायःमा पेमालो ल्हुड् नाःओलम्मा आमा आपाकायः सात्ओलम्मा अरु मान्ताकायः सात्ओलम्कायःमा जाड्हओ लेःआः १० फेरी ल्हास्या मान्तालम्कायःमा गोय्चोः गोय्चोःकुस च्योत्काय्ओलम्कायःमा कुःओ स्योलम् माःती तोओमा गालतुम्ती तोओ मान्तालम्मा सबै रेव्तो जाड्हओलम्कायःमा ओउः ऐन्पाय् जाड्हओलेः खेःतो । दोह् दोह्लेः दोड् पेओ स्यान्ओलम्इ “इ रेव्ओ काम् लेःआः” त दाय्हती स्यान्नानी ओउःकायः छ्यानःसाकायःलेः ओउः ऐन्पाय् बयःओ खेःतो । ११ ओउः दोड् स्यान्राय्पाय् डीकोः सबैसै पेओभा ताड्हओ परमेस्वरइ बयःओ पेओ समचार लेःआः बा । ओउः पेओ समचार थोल्हती तोसाकायः परमेस्वरइ डाकायःलेः बयःआताडः ।

१२ फेरी ओउः काम् जाड्हसाकायः डीकोः प्रभु येसु खीसइ डाकायः ड्हाम्ती “ओउःइ डाकोः काम् जाड्हलेःनौ” त दाय्हती डाकायः छ्युड्हआताडः । छ्युड्हआक्तीको ओउःइ ग्वम् बयः-आताडः ओउःत भयान्ते ओउःकायः डाइ द्याह् “च्युता” त तोलेः-नाडः । १३ ओउःतलेः खीसइपाय् ओउःकोः काम् जाड्हसाकायः बयःताडःतो ड्हाम्पाय् डाइ ओउःकायःमा अह्सीःओ योती आन रेव्तो तोआलाडः ओउःकोः मान्तालम्कायःमा डाइ आन लीह्-सीःओ बयःआलाडःसु । बयःसापाय् बयःआलाडःसु ओउः बेलाहाडः डाइ चीःमामाःत ड्हाम्मामाःत जाड्हआलाडः त भयान्ते परमेस्वरइ योनःतीलेः योआताडः । १४ माः रैस डीकोः प्रभुइ डाकायः आन योनःती योती ओउःइ डाकायःपाय् येसु खीससै दोःओ राप्ती ड्हाम्ओ ल्हुड् बयःआताडः । १५ लौ इलेः दोड् ड्हाम्सीःओ कुरा लेःआः इपाय् पेतो सायःउ दा । रेव्ओ काम् जाड्हओलम्कायः दलताक्सा थेडा येसु खीसपाय् ल्हाव्हदैबाड्ताड् वाड्ओआः फेरी रेव्तो जाड्हओलम्कोः डापाय् सबैसै रेव्तो लेःआः ड । १६ ओउःत भयान्ते प्रभुइ योनःती योती डाच्युक् रेव्ओ मान्ताकायः येसु खीसइ

आन काड्तो हायःआताडः । डाकायःपाय् इहालेः ओउःकोः योनःती योओ काम् जाड्हती “लौ नीड्मा ओउःलो लेखालेः दोःतेःनै” त अरु लोने इहाम्ती रौ जीडः दोःओलम्कायः छ्यानःनाः-थास । १७ द्याह् ओउः गलमा सीमालो च्यवःसा स्वाय्मालो राजा त तोसा ओउः यातैज्योः परमेस्वरलेः ओउःपाय् गलकायःमा ताड्हओमा एडःसीःओमा स्याव्पाः माः है ओउःतलेः स्याव्पाः ।

१८-१९ लौ तीमोथी हौय इ कुरा डाइ द्याह् तोनेःनाड् । ओहाडःसै परमेस्वरइ नाड्कायः इहा तोती गम्ओ कुरा ताप्ताक्-साकायः ओउः कुरा गीलती नाड् ग्रमःत मुती परमेस्वरकोः कुरा चीःती ओउःकायः पेतो इहाम्ती वाह्सा स्वाय्तेःनौ । यात्नीस्चाक्इ ओउःत हायःओ फेती भ्यान्ते ओउःमयःकोः इहाम्ओपाय् द्याह् वाय्ओ लेःआः । २० ओउःमयःकोः य्हुमेनीयस् त तोओमा आलेक्जान्द्रीया त तोओ मुनाःच । ओउःनीस्इ “परमेस्वरकायः पेमालो तोलाम्” त स्यान्साकायः डाइ सैतान्कायः दाक्-आलाडःचु ।

२ १ लौ उया “परमेस्वरकः तेती तोओ बेलाहाडः इहापाय् सबै मान्ताकायः तेती तोनु । ओउःमयःकायःमा ‘च्युता’ त तोसा खेःतो” त दाय्हती तोनेःनाड् । २ राजालम्कायःमा अरु हुकुम् बयः-ओलम्कायःमा तेती तोनु ओउःमयःइ पेतो हायःनानी त खेःया डी लीह्माःत ल्हुड् धोमाय्तो स्याव्ती परमेस्वरकः एडःती ओउःकोः काम् पेतो जाड्हती मुसा दोःनाःतय्हि । ३ एत हायःओपाय् पेलेःनाः डीकायः दल्ताक्ओ परमेस्वरकायः म्रोताक्नाःथै । ४ दोह् हायःती दाय्हसा ओउःपाय् “लौ सबै मान्तालम् दल्तो स्याव्ती दोड् कुरापाय् चीःपानी” त भाक्ती दाय्हनाः । ५ ओउः परमेस्वरपाय् यातैज्योः लेःआः फेरी मान्ताकायः परमेस्वरकःताड् वानःसाचाक्मा यातैज्याड् लेःआः ओउः मान्तापाय् येसु खीस् लेःआः बा । ६ ओउःइ सबै मान्ताकायः लयःकोः आड् ल्हाडःती बयःआकान् । ओउःत हायःधारनापाय् “परमेस्वर सबैकायःलेः दल्ताक्सा भाक्-नाः” त क्रोःओ बेलाहाडः सबैकायः छ्यानःओ लेःआः । ७ ओउः कुरा छ्यानःती “इ येसु खीस्कोः दोड् कुरा इहामनु” त डाइ

थोल्हती तोसाकायःमा परमेस्वरइ डाकायः यहुदी खेःमालो
मान्तालम्कःताड् छ्युड्हती ल्होकआताडः । एत दाय्हती डाइ
माःती तोओ खेःल दोड् कुरालेः तोनेःनाड् बा ।

८ ड्हाम्ओलम् हुम्लाड् वाड्तोकहाडः गोय्चोःलम्इ
छ्युड्तो जीक्मालो ल्हुड्इ काय्काय्मामाःत क्रुत् प्योती परमेस्वर-
कायः तेती तोपानी । ९-१० ओउःतलेःमा मोमःचोःलम्इ त्याक्गार-
सीःओ नाय् लावपाःइसी । महड्गो नाय्लम् सुन्कोः मुन्द्रीलम्
केडःलम् लावमाःत परमेस्वरकोः मान्तालो लेखा पेओ काम्
जाड्हती पेताक्पाःइसी । ११ ओउःमयःइ स्यान्ओलम्कः एडःती
नोःमामाःत स्यान्पाःइसी । १२ मोमःचोःलम्इ गोय्चोःलम्कायः
स्यान्सामा हुकुम् बयःसामा ताक्डल ओउःमयः नोःमाःत मुसा
खेःतो । १३ दोह् हायःती दाय्हसा ओउः मोमःचोः हवा त तोओ
गोय्चोः आदम् त तोओसै ड्हा जाड्हओ खेःल आदम्पाय् ड्हा
जाड्हओ खेःतो । १४ फेरी सैतान्इ आदम्खेकायः खेःल हवाखेकायः
माःती होम्ती रेव्तो काम् जाड्हताक्आथै । १५ ओउः मोमःचोः-
इपाय् रेव्तोलेः जाड्हउतो मोमःचोःलम् राप्ओ पेओ ल्हुड्इ ड्हाम्-
नानी त खेःया चोः ओत्ओ बेलाहाडः स्याक्लेःनै ।

३ १ इपाय् दोड् नोःराय् लेःआः । यात्चाक्इ ड्हाम्ओलम्कोः
स्यालःओ मान्ता स्याव्सा भाक्नाः त खेःया ओउःत
हायःसा पेलेःनाः । २ स्यालःओ मान्तापाय् नीड्ओ ल्हुड् नाःओ
मान्ता खेःतो ओउःपाय् यातैज्योः बुधी वानःओ मान्ता खेःतो । फेरी
ओउः मान्तापाय् व्हाय्ओमा गोओ ल्हुड् नाःओ मान्ता खेःसा खेःतो
अरुकायः वाड्हती रोम्ओ मान्ता खेःसा खेःतो अरुकायः स्यान्सा
खाय्सा खेःतो । ३ ओउःपाय् हान् तुड्ती डोओमा ख्हओ मान्ता
खेःसाकायः स्याव्ल काड्ओ नीड्ओ ल्हुड् नाःओ खेःसाआः बा ।
फेरी ओउः मान्तापाय् पैसा क्युती मोह्हाय्ओ ल्हुड् नाःसा स्याव्ल ।
४ ओउःपाय् लयःकोः कीम्कोः मान्तालम्कायः पेतो गानाक्ती
तोसा चीःओ मान्ता खेःतो । ओउःइ तोओ कुरा ओउःकोः लयःकोः
चोःलम्इ ग्याती सायःसा खेःतो । ५ दोह् हायःती दाय्हसा यात्चाक्इ
लयःकोः कीम्कोः मान्तालम्कायः गानाक्ती तोसा खाय्उलु त

स्वेःया ओउःइ सबै परमेस्वरकायः इहाम्ओलम्इ गत हायःती
 गानाक्ती तोसा स्वाय्चौ र । ६ फेरी ओउः स्यालःओ मान्तापाय्
 चोक्ओ ल्हुड्तुकइ इहाम्ओ मान्ता स्वेःतो तोहा इहाम्ओ
 मान्तापाय् लयःकोः नेहरो ओरताक्ती सैतान्लो लेखा वाय्तोलेः
 स्याव्नाः यादो । ७ ओउःकायःपाय् इहाम्ओलम्कुसइ भुड्आले
 स्वेःल इहाम्मालोलम्मा “ओउःपाय् पेओ मान्ता लेःआः” त नोःसा
 स्वेःतो । ओहाडःसैको ओउःकायः अरुइ गालतुम्ती नोःसा स्वाय्नीली
 ओउःकायः सैतान्इ थ्योन्हती होम्सा स्वाय्थाल ।

८ इहाम्ओलम्कायः काम् जाड्हओ मान्तामा पेओ
 ज्योओ मान्ता स्वेःसा स्वेःतो । ओउःपाय्लेः ब्रेहती माःती नोःओमा
 आन हान् तुड्ओमा पैसा क्युसा मोह्हाय्ओमा स्याव्ल ।
 ९ परमेस्वरइ छ्यानःओ कुरा ओउःइ दोड्सीलेः पेतो इहाम्सा
 स्वेःतो । १० काम् जाड्हसा चुःधाड्मालोहाडः ओउःकोः ल्हुड्तुक
 योआक्सा स्वेःतो ओउःकोः ल्हुड् पेतो छय्ड्तो ह ओउःइ इहाम्-
 ओलम्कायः काम् जाड्हसा स्याव्लेःनाः । ११ ओउःकोः बुधीमा
 ओउःतलेः पेतो वाह्सा स्वेःइतो माःती गालतुम्ती तोओपाय्
 स्याव्ल । ओउःपाय् लीड्हायःमामाःत बाय्मामाःत काम् पेतो
 जाड्हपनौ । १२ ओउः इहाम्ओलम्कायः काम् जाड्हओ मान्तामा
 यातैज्योः बुधी वानःओ मान्ता स्वेःतो । लयःकोः चोःलम्कायःमा
 कीम्कोः मान्तालम्कायःमा पेतो गानाक्ती तोसा स्वेःतो ।
 १३ ओउःत हायःआक्तीको ओउःकायः अरुलम् पेतोलेः नोःकाय्ने
 ओहाडःसैको ओउःइ येसु स्त्रीस्कायः इहाम्सा कुरा फुती तोसा
 स्वाय्नौ ।

१४ इ चेती लेखसापाय् लेखनेःनाड्स नाड्कःताड् रेन्ह्तोलेः
 वाड्सा भाक्नाडः १५ स्वेःल डा रेन्ह्तोलेः वाड्सा दोःडल त स्वेःया
 इ चेतीकोः कुरा पह्आक्तीको परमेस्वरकोः चोःयाड्लम् त तोओ
 इहाम्ओमयःकःहाडः “गत हायःसा पेलेःनाः” त चीःसा स्वाय्तेः-
 नानी । माः रैस ओउः जीडः नाःओ परमेस्वरकोः इहाम्ओमयःकः-
 हाडः ओउःकोः दोड् कुरा सेती गम्ओ लेःआः । १६ दोड्सीलेः
 डीकोः इहा चीःआक्मालो इहाम्ओ कुरापाय् आन ताड्हजेःनाः

बा । ओउः कुरा इलेःआः । “येसु ख्रीसपाय् मान्ताकोः आड्हाडः थाती वाड्ओआः । ओउःकायः ‘परमेस्वरकोः ग्वालामःइ जुगाड् छय्दतो लेःआः’ त छ्यानःआकान् ओउःकायःमा परमेस्वरकोः लाड्-कासै ल्होकओमयःइ च्यवःआथै ओउःकोः कुरापाय् देस् देस्ताड् थोल्हती तोओआः । थोल्हती तोआक्तीको ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालमइ ओउःकायः ड्हाम्आकानी ओहाडःसै ओउःकायः ताड्हताक्साकायः त्यावःताड् लनःआथै” त दाय्हओ मुनाः ।

४ १ “लोनेः स्याव्सा बेलाहाडः यातनीसचाक्इ ख्रीसकायः ड्हाम्ओ फेनानी” त दाय्हती परमेस्वरकोः ग्वालामःइ दोड्हतोलेः तोआकान् । ओउः मान्तालमइपाय् दोड् कुरा फेती लान्इ बयःओ माःती तोओ कुरा ह सायःनानी । २ ओउः पेमालो कुरा माःती तोओलम्पाय् दोह् खेःयामा रेवओ काम् जाड्हसा ग्यानै । ओउःमयःइपाय् ल्हुड्हाडः परमेस्वरकोः कुरा दोह्मा चीः-नीली ओउःमयःकोः ल्हुड्पाय् जुगाड् पेल । ३ ओउःमयःइ “गोय्-चोःकायः कमा वानःसामा स्याव्ल मोमःचोःकायः भाव्कः पाय्हसामा स्याव्ल” त दाय्हतीमा “कोय् जेःगा जेःसा स्याव्ल” त दाय्हतीमा स्याननानी । ओउःमयःइ तोओपाय् दोड् कुरा खेःल बा । सबै जेःगालम्पाय् दोड् कुरा ड्हाम्ओलमइ परमेस्वरकायः “च्युता” त तोआक्तीको जेःसा स्याव्लेःनाः । ओउःत हायःसाकायः परमेस्वरइ इ जेःगा जाड्हती बयःआतय्ही । ४ परमेस्वरइ जाड्हओ थोकलम् सबै पेलेःनै ओउःकायः “च्युता” त तोआक्तीको दोह् खेःयामा त्याक्सा स्याव्नाः । ५ ओउः जेःगा त्याक्नु दोह् हायःती दाय्हसा ओउःत परमेस्वरकायः तोधारनालेः ओउःकोः नोःराय्इ ओउः थोकलम् छय्दताकनौ ।

६ इ कुरापाय् नाड्इ अरु ड्हाम्ओ पुःचोड् हौचोड्कायः स्यानतेःनौ त खेःया येसु ख्रीस्कोः काम् पेतो जाड्हतेःनौ । ओउः दोड् ड्हाम्ताक्सा कुरा सायःतीमा ओउः पेओ स्यानराय् ग्याती जाड्हतीमा नाड्इ व्हाय्तोलेः वाहसा खायतेःनौ । ७ ओउः उय्ह-लेकोः दोड् कुरा खेःमालो ल्हाक्कायकोः खाल्लम्मा अरु आहे नोःओमा सायःतेःचौ ओउः कुरापाय् दोह्मा हायःउलु । परमेस्वरकोः

ल्याम्हाडः वाहसा बोडःउ । ८ दोम्इ वाहओखेइ मान्ताकायः पेतो स्याव्ताक्उलु परमेस्वरकोः काम् जाड्हती वाहओखेइ मान्ताकोः जीडःकायः आन पेतो स्याव्ताक्नौ । तेन्छ्याड्कोः जीडःकायःमा पेलेःनाः लोने दोःसा रौ जीडःकायःमा पेलेःनाः । ९ इलेः दोड् ड्हाम्सीःओ कुरा लेःआः इपाय् पेतो सायःउ दा । १० डी परमेस्वरकोः काम् आन त्युस्तीलेः जाड्हधै मुनाडी दोह् हायःती दाय्हसा डीइ ओउः दोड् जीडः नाःओ परमेस्वरकायः भाहती ल्युड्हती ड्हाम्नाःतय्हनी ओउःपाय् सबै मान्ताकायः दल्ताक्नाःथास । माः रैस ओउः ड्हाम्ओलम्कायः ओउः न्हाड्तोलेः दल्ताक्नाःथास ।

११ ओउः कुरापाय् स्यान्ती तोउ दा । १२ नाड् थालवःपा स्याव्तेःधाड्ल ओउःत खेःओ अरुलम्इ नाड्कायः मीतो योताक्लाम् । सबैकायः गत हायःती पेतो नोःसा गत हायःती पेतो वाहसा राप्सा ड्हाम्सा छय्ड्तो स्याव्सामा इ सबै छ्यानःउसु दा । १३ डा वाड्धाड्माःच्युक्कायः परमेस्वरकोः आखरः अरुलम्कायः पहमाउसु ओउःमयःकायः लव्हती तोती स्यान्माउसु । १४ फेरी नाड् परमेस्वरकोःसै दोःओ ग्वम्इलेः काम् जाड्हउ दा । ओउः ग्वम्पाय् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओलम्इ नोःधारनालेःमा ड्हाम्ओलम्कायः स्यालःओ थालवःपालम्इ क्रुत् भाम्हतीमा ओउः बेलाहाडः बयःओ खेःतो ।

१५ इ कुरापाय् म्हेःमाःत ल्हुड्हाडः घीःतीलेः धुःती जाड्हउ ओहाडःसैको नाड् गुच्युक् व्हाय्तोतेः स्याव्तेःओ त अरुइ च्यवःसा खाय्नानी । १६ लयः वाहओमा लयःइ स्यान्ओमा पेतो चीःती हायःउ ओउःत हायःधारना नाड्इ लयःकायःमा नाड्कोः कुरा सायः-ओलम्कायःमा दल्ताक्तेःनौ ।

५ १ थालवःपाकायः खह्तोलेः जान्लाम् लयःकोः आपालो लेखालेः “नाड्कोः काम्पाय् इत पेतो जाड्हउ” त तेती तोउ दा । अरु मान्तालम्खे नाड्कोः हौलो लेखालेः तोउ । २ ओउःतलेः दीक्पाल् आमाकायःमा लयःकोः आमालो लेखालेः तोउ । अरु मोमःचोःलम्खे नाड्कोः हौद्याड्लो लेखा पेओ ल्हुड् तोउ दा । ३ बुधामा चोःमा नाःमालो बुधीलम्खेकायः पेतो स्यासउ दा ।

४ बुधा सीओ मोमःचोःपाय् चोःलम् प्लोमःलम् नाःओ त खेःया ओउः चोःलम् प्लोमःलम्इ परमेस्वरइ तोओ कुरा ग्याती ड्हाम्ती लयःकोः कीम्कोः काम्पाय् पेतो जाड्हपानी ओउःत हायःती ओउः-मयःइ लयःकोः आमा आपाइ ड्हा स्यास्ती बयःओ पाय्क्ती परमेस्वरकायः प्रोताक्नानी । ५ सुसु बुधा सीओ मोमःचोःपाय् चोःलम् प्लोमःलम् जुगाड् नाःमालो मुनै ओउःपाय् परमेस्वरकायः पेतो ड्हाम्ती न्हीदीड्मा याह्दीड्मा ओउःकायः तेती तोनानी । ६ सुसु बुधा सीओ मोमःचोःखे लुड्हजेःती मुनै ओउःपाय् द्याह् सीओ लेखालेः मुनै । ७ “ओउः मोमःचोःलम्कायः सुइमा गालतुम्ती नोः-लाम्” त दाय्हती ओउः डाइ तोओ कुरापाय् सबैकायः तोउ दा । ८ ओहाडःसै यात्चाक् लयःकोः मान्तालम्कायः स्यास्सा ग्याल त खेःया न्हाड्तोलेः लयःकोः कीम्कोः मान्तालम्कायः लयःकोः आमा आपा बाजा बज्यय् स्यास्सा ग्याल त खेःया ओउःइ खीस्कोः स्यान्राय् फेआकान् ड्हाम्मालो मान्तासै पेमालो स्याव्नाः ।

९ साथी बरस पुत्थाड्मालोहाडः बुधा सीओ मोमःचोःकोः मय्ड्पाय् अरु बुधा सीओ मोमःचोःलम्कुस् स्यास्साकायः लेखलाम् । मोमःचोःकोः मय्ड् लेखसाकायः ओउःपाय् यातैज्याड् बुधाकुस् ह पाय्हओ स्याव्नाः । १० ओउः मान्ताइपाय् पेओ काम् जाड्हओकायः अरुइ तय्हपाःथास । फेरी ओउःमयः लयःकोः चोः-लम्कायः पेतो स्यान्ओ खेःओ खेःतो अरु मान्ताकायः कीम्हाडः पेतो रोम्ओमा ड्हाम्ओलम्कायः पेतो स्यवओमा खेःओ खेःतो । लीह्सीःओ गोरःओलम्कायः लव्हओमा सबै पेओ काम्लम् जाड्हओ खेःओ खेःतो । ११ सुसु बुधा सीओ मोमःचोः साथी बरस पुत्थाड्माःतो मुनै ओउःकोः मय्ड् लेखलाम् । दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयः लयःकोः ल्हुड्कोः मोह्हायओ भाक्ती खीस्कायः काम् जाड्हओ फेती अरु गोय्चोःकुस् पाय्हसा बोडःनानी । १२ ओउः-मयःइ खीस्कायः ड्हा तोती गम्ओ कुरा फेती भयान्ते अरुइ गालतुम्ती नोःनाःथास । १३ फेरी ओउः मोमःचोःलम् लुड्हजेःतो स्याव्ती कीम् कीम्ताड् छ्युह्तीलेः आलनै । ओहाडःसै न्हाड्तोलेः पेमाःत हायःती ओउःमयः अरुकायः पेमालो कुरा नोःनै । १४ ओउःत

भयान्ते ओउः बुधा सीओ मोमःचोःलम् “अरु बुधाकुस् पाय्हपै” त दाय्हती गानाक्ती तोनाडःसु । ओउःत हायःती ओउःमयः चोः दोःती लयःकोः कीम्कोः काम् जाड्हसा स्वाय्नानी ओहाडःसै ओउःमयः-कायः बीरोतइ गालतुमती तोसा स्वायुलु । १५ यात् नीस् मोमःचोः-इपाय् देडीलेः सैतान्कोः कुरा जाड्हनानी । १६ लयःकोः मान्ताकःहाडः सुसु ड्हाम्ओ मोमःचोःकोः बुधा सीओ मोमःचोः मुनै ओउः मोमःचोःकायः ओउः मान्ताइलेः स्याससा खेःतो । अरु ड्हाम्ओलम्इ ओउः मोमःचोःकायः स्याससा परमाःत भयान्ते अरु मान्ता सुमा नाःमालो मोमःचोःलम्कायः स्याससा स्वाय्नानी ।

१७ सुसु दीक्पाल्लम्इ ड्हाम्ओलम्कायः पेतो स्यालःनाः-थास ओउःकोः काम् जाड्हभ्याड्कोः नीस् भाक् बयःपाःथै । सुसुइ ड्हाम्ओलम्कायः पेतो स्यान्नाःथास येसुकोः कुरा पेतो थोल्हती तोनाःथास न्हाड्तोलेः ओउःकायः नीस् भाक् दोःपाःथै । १८ दोह हायःती दाय्हसा “गहुड् लैओ स्याःकायः मौला लावताक्लाम्” त दाय्हओमा “काम् जाड्हओ मान्ता ओउःकोः काम् जाड्हभ्याड् दोःपाः” तमा आखरःहाडः लेखती मुनाः । १९ ओहाडःसै “ओउःइ रेव्ओ काम् जाड्हओआः” त दाय्हती अरुइ यात्चाक् ड्हाम्-ओलम्कायः स्यालःओ दीक्पाल्कायः गालतुमती तोसा बोडःनानी त खेःया ओउःमयःइ नीस् सुम्चाक् ओउःकोः रेव्तो जाड्हओ च्यवःओलम्कायः वानःसा खेःतो ओहाडःसै ओउःमयः गालतुमती तोओ पाःती तोसा स्वाय्नानी । पाःती तोओलम् नाःल त खेःया ओउःकोः गालतुमती तोओ सायःतेःचनौ । २० सुसुखे रेव्तो जाड्हआकानी ओउःकायः अरु ड्हाम्ओलम्कोः मीक्हाडः जानु ओहाडःसैको अरुलम्इ ओउः मान्तालो लेखा रेव्तो हायःसा रैनै ।

२१ लौ इ डाइ तोओ कुरापाय् पेतो जाड्हउ दा सुकायःमा ताड्हओ मान्ताकायःमा मीओकायःमा धारती योउ दा सुकायःमा अरुसै न्हाड्तोलेः बयःतेःचनौ । एत नाड्इ परमेस्वरकोः मीक्हाडःमा येसु स्त्रीस्कोः मीक्हाडःमा ओउःकोः लाड्काहाडः मुओ ल्होक्-ओमयःकोः मीक्हाडःमा पेतो जाड्हउ दा त डाइ तोनेःनाड् बा । २२ ड्हाम्ओलम्कायः काम् जाड्हसा मान्ताकायः रेन्हतोलेः

छ्युड्हती कृत् भाम्हती काम जाड्हताक्तेःचनौ । रेवतो जाड्हओलमकुस् वाहतेःचानाः उया नाड्मा रेवतो स्यावतेःनाः छ्युड्-
तोलेः मुतेःपाः ।

२३ नाड् गुतेःनाः त भयान्ते तीः ह तुड्लाम् नाड्कोः तुक्कायः बल धाक्सायःकोः तीःमा तुड्उ दा ।

२४ कोय् मान्ताकोः रेवओ काम्लम् सबैकायः छ्यानःतो लेःआः ओउःमयःकायः गालतुम्ती तोसा परल । अरुलमकोः रेवओ काम्लम्पाय् गालतुम्ती तोआक्तीको ह लोने छ्यानःओलेः स्याव-
नाः । २५ ओउःलो लेखालेः कोय् मान्ताकोः पेओ काम्लम् सबैकायः छ्यानःतो लेःआः अरु ड्हा छ्यानःआक्मालो पेओ कुरालम्मा लोन्तेः छ्यानःतोलेः स्याव्सा खेःतो

६ १ नोकरीलम्पाय् लयःकोः मालीक्कः एडःती सायःसा खेःतो ओहाडःसैको परमेस्वरकायःमा डीइ स्यान्ओ कुराकायःमा सुइमा पेमालो नोःसा खाय्नीली । २ ओहाडःसैको सुसु नोकरीकोः मालीक्खेपाय् ड्हाम्ओ मान्तालेः मुनै ओउः मालीक्कायः “ओउः-
पाय् डाकोः ड्हाम्ओ हौ लेःआः” त दाय्हती नोकरीइ मीतो योलाम् । ओउःकोः काम्पाय् न्हाड्तोलेः पेतो जाड्हसा खेःतो दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयःकोः काम्पाय् लयः राप्ओ ड्हाम्ओलम्-
कायः जाड्हओ लेःआः । इ कुरापाय् अरुकायः स्यान्ती तोउ दा ।

३ सुसुइ थे कुरा स्यान्ती प्रभु येसु खीस्कोः दोड् कुरामा परमेस्वरकायः पेतो स्यवसा कुरामा सायःसा ग्याइली त खेःया ४ ओउःपाय् दोह्मा चीःमाःत भयान्ते लयःकोः नेहरो औरताकनाः-
इसी । ओउःमयःइ कुरा कुराकायः पेमालो तानःती काय्कायसा आन बोडःनानी ओहाडःसैको चोरःओ लओ ल्हुड्मा वाड्नाः काय-
कायओ जान्ओ पेमालो नोःओमा वाड्नाः । ५ ओउःमयः रेवओ ल्हुड् नाःओलमइ दोड् व्हायओ कुरा चीःमाःत भयान्ते सबै कुराकायः तानःती नोःकायसा बोडःनानी । “डीइ परमेस्वरकायः स्यवनाःतय्हनी त खेःया पैसा क्युसा दोःनाःतय्ही” त दाय्हती ओउः-
मयः चीःमाःत म्हरनाःइसी । ६ ओउःतलेः म्हरनाःइसी दोड्सीलेः मान्ताइ परमेस्वरकोः काम् पेतो जाड्हनानी त खेःया ओउःपाय्

साहुलो लेखालेः ल्हुङ् रुःसा परइली । ७ ओत्ओ दीन्हाडः डीइ
 ल्हाव्हद्वैबाड्ताड् दोह्मा वानःतय्हनीली सीआक्तीकोमा ल्हाव्ह-
 द्वैबाड्सै दोह्मा लात्ती आलःसा स्वाय्तय्हनीली ८ ओउःत भयान्ते
 जेःगा तुङ्गामा नाय्मा दोःआक्तीको ल्हुङ् धोमाय्नाःतय्ही ।
 ९ सुसुइ आन पैसा क्युसा बोडःनानी ओउःपाय् पेमालोहाडः वाह्ती
 लयःकोः ल्हुङ्कोः मोह्हाय्ओ बोडःती जुगाड् वाय्तोलेः स्याव्ने ।
 १० दोह् हायःती दाय्हसा पैसा क्युसा मोह्हाय्ओपाय् सबैकोः रेव्-
 ओकोः जादरः लेःआः । यात्नीसचाक्खेइ ओउःत क्युसा बोडः-
 आकानी त भयान्ते पेतो ड्हाम्ओ फेती आन लीह्सीःओ
 स्याव्ताक्आकायःइसी ।

११ नाड्खे परमेस्वरकोः मान्ता लेःतेःआः ओउःत भयान्ते
 एत रेव्तो हायःओ जाड्हती वाह्माःत जुगाड् पेओ परमेस्वरकायः
 प्रोताक्ओ काम् जाड्हती वाह्अ अरुकायः राप्ती काड्तोलेः हायःउ
 दा । १२ ड्हाम्साकायः पेतो ग्रमःत ड्हाम्ती मुअ दा फेरी रौ
 जीडःपाय् पेतोलेः त्याक्उ । इत रौ जीडः दोःसाकायः नाड्इ नाःतो
 मान्तालम्कोः मीक्हाडः छ्यानःती तोतोक् बेलाहाडः परमेस्वरइ
 गोत्तेःआ । १३ लौ सबै थोक्कायः जीडः बयःसा परमेस्वरकोः
 मीक्हाडःमा पोन्तीयस् पीलातस्कःहाडः पेतो छ्यानःती तोओ येसु
 ख्रीस्कोः मीक्हाडःमा इत तोनेःनाड् बा । १४ डीकोः प्रभु येसु
 ख्रीस्कोः थाती वाड्न्म दीन् पुत्थाड्माःच्युक्हाडःकायः ओउः डाइ
 तोओ कुरा पेतो नीड्ओ ल्हुङ्इलेः जाड्हउ दा । १५ ख्रीस्कोः थाती
 वाड्ओपाय् परमेस्वरइ लयःकोः क्रोःओ बेलाहाडः छ्यानःनौ ।
 ओउःपाय् अरुसै पेओ ग्वम् नाःओ हुकुम् बयःओ लेःआः राजालम्-
 कोः राजामा प्रभुलम्कोः प्रभु लेःआः । १६ ओउःपाय् भुङ्आले
 गलकायःमा मुआ गलकायःमा मुलेःनाः ओउःच्युक् आड्ग थाड्ग त
 थोड्ओहाडः मुती भयान्ते सुइमा ओउःकःताड् वाड्सा स्वाय्नीली ।
 ओउःकायःपाय् सुइमा च्यवःआक्नीली सुइमा च्यवःसा स्वाय्नीली ।
 ओउःपाय् जुगुलाडःहाडः एडःतोमा ग्वम् नाःओ स्याव्पाः माः
 ओउःतलेः स्याव्पाः ।

१७ ल्हाव्हद्वैबाड्कोः नाःतो नाःओलम्कायः “लौ अरुलम्-
कायः मीतो योतेःचानी” त दाय्हती तोउसु दा । फेरी “तेन्छ्याड्कोः
क्युओ पैसालम् थोक्लम् चोडाय्तोलेः योतेःचानी ओउः देडी वायसा
खेःओ थोक्पाय् खेःल डीकायः सबै पेओ दोःताक्सा परमेस्वरइ
बयःसा खाल्कायः चोडाय्तोलेः योती ल्युड्हती मुन” तमा दाय्हती
तोउसु । १८ ओउःमयःइ नाःतो पेओ काम्लम् जाड्हती आय्हओ
ल्हुड्इ नाःतो नाःमालोलम्कायः बयःपानानी । १९ ओउःहाडःसै
ओउःमयःइ लोनेः वाड्सा दीन्कायः आन पेओ काम् जाड्हभ्याड्-
कोः सेती गम्ती ओउःमयः दोड् रौ जीडःपाय् दोःनै ।

२० अ तीमोथीय नाड्खेकायः बयःओ कुरापाय् पेतोलेः
ल्हुड्हाडः गम्उ दा । अरु मान्ताखेइ “लौ इ पेओ व्हाय्ओ कुरा
लेःआः” त दाय्हती दोड्सीलेः आहे व्हाय्मालो कुरा नोःनै । ओउः
कुरापाय् गलमा सायःतेःचनौ । २१ यात्नीस् ओउःत नोःओलम्
खीस्कायः ड्हाम्ओ फेआकानी ।

लौ नीड् सबैकायः परमेस्वरइ योनःती योतेःपै ।

२ तीमोथी

पावुल्इ तीमोथीकायः लोने लेखओ चेती

१-२ लौ डाकोः आन राप्ओ चोः तीमोथीय इ चेती डा
पावुल्इ लेखती ल्होक्नेःनाड् । डाकायःपाय् परमेस्वरइ लयः
भाक्ती छ्युड्हती भयान्ते “लौ येसु खीस्कुस् ब्राड्ती मुओलम्पाय्
रौ जीडः दोःनाःतय्ही” त तोती गम्ओ कुरापाय् थोल्हती तोसाकायः
ओउःइ ल्होक्आताडः । डीकोः परमेस्वर आपामा डीकोः प्रभु

येसुइमा नाङ्कायः काङ्तीलेः योनःती योती ल्हुङ् धोमाय्ताक्तेः-
पाः ।

३ डाकोः आय्कानः तोकानःलो लेखालेः परमेस्वरकायः
चीःओ नीङ्ओ ल्हुङ्इ ओउःकोः काम् जाङ्हलेःनाङः । ओउःत
हायःतोक्हाङः नाङ्कोः कुरा गीलती डाइ आन “च्युता” त
दाय्हती न्हीदीङ् याह्दीङ्मा गलकायःमा तेती तोङ्हुङ्नाङः ।
४ ओउःत तेती तोतोक्हाङः नीची वेङ्काय्सा बोङःओ बेलाहाङः
नाङ् ज्याःओपाय् गीलती नाङ्कायः फेरी योसा आन भाहलेः-
नाङः । नाङ्कुस् क्रुस्सा दोःनाङः त खेःया डापाय् जुगाङ्
चोडाय्तो स्याव्नाङः । ५ फेरी नाङ्इ दोङ् पेओ इहाम्ओ त
भयान्ते नाङ्कायः गलकायःमा गीलनेःनाङ् । नाङ्कोः बज्यय् लोइस्
त तोओमा नाङ्कोः आमा युनीस् त तोओमा ओउःनीस्इ दोङ्
पेतोलेः इहाम्आकाचु नाङ्इमा ओउःतलेः पेतो इहाम्तेःनौ त म्हर-
नाङः । ६ ओउःत खेःओ ओउः परमेस्वरइ बयःओ ग्वम्लेः सबै काम्
जाङ्हसाकायः गम्उ दा । ओउः ग्वम्पाय् डाइ नाङ्कःहाङः क्रुत्
भाम्ओ बेलाहाङः दोःतेःआ । ७ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ बयःओ
ल्हुङ्पाय् रैओ ल्हुङ्खे खेःबाय्ल ओउःइ ग्वम् नाःओ राप्ओ खह-
मालो ल्हुङ्खे बयःमातय्ही ।

८ ओउःत भयान्ते डीकोः प्रभुकोः कुरा तोसाकायः रैतेः-
चाः । ओउःकोः काम् जाङ्हओकायःलेः डा भ्याल्खानहाङः मुओ
मुनाङः । ओउःत चीःती रैमामाःत परमेस्वरकोः पेओ समचार तोती
डाकुस्इ लीह्सीःओ गोरःसा ग्याअ दा । ओउःत हायःसाकायःलेः
परमेस्वरइ लयःकोः ग्वम् बयःआतय्ही । ९ ओउःइ डीकायः दल्-
ताक्ती लयःकोः मान्तालम् स्याव्साकायः गोत्आतय्ही । डीपाय्
डीकोः लयः जाङ्हओ काम्कायः छीङ्हओ खेःतय्हीली परमेस्वरइ
ल्हाव्हदैबाङ् जाङ्हओकोः इहाहाङःसैलेः डीकायः योनःती लयः
भाक्ती येसु खीस्इ दल्ताक्साकायः छीङ्हआतय्ही । १० द्याह् येसु
खीस्इपाय् ल्हाव्हदैबाङ्हाङः थाती वाङ्आक्तीको ह ओउःकोः
योनःती जाङ्हओ काम् सबै च्यवःसा खाय्नाःतय्ही । मान्ताकायः
सीती ह्योक्ती वाय्सा खेःओ ग्वम्कायः ओउःइलेः ल्हेस्ती

वाय्आकान् । फेरी डीइपाय् ओउःकोः पेओ समचार सायःधारनालेः
 ओउः गलमा द्योकमालो रौ जीडःकोः कुरापाय् सबैकायः छ्यानःओ
 लेःआः । ११ ओउः पेओ समचार थोल्हती तोसाकायःमा स्यान्-
 साकायःमा परमेस्वरइ डाकायः छ्युड्हती ल्होक्आताडः ।
 १२ ओउःत हायःती भ्यान्ते डा द्याह् लीह्सीःओ गोरःतीलेः
 मुनाडः । लीह्सीःओ गोरःसापाय् गोरःलेःडोतो बुरु डा ल्हुड् घ्युम्तो
 स्याव्डल दोह् हायःती दाह्सा डाइ इहाम्ओचाक्पाय् “सुलो” त
 डाइ पेतोलेः तह्नाडः । दोह् दोह् डाइ ओउःकुस् गम्आलाडः
 ओउःलेः ओउः लोनेः वाड्न्म् दीन्च्युक्कायः ओउःइ लयःकुस्
 पेतोलेः ओम्पायःती गम्बतनाःताडः ओउःत डाइ पेतो चीःती
 च्याडःमामाःत मुनाडः । १३ लौ डाइ नाड्कायः स्यान्ओ दोड्
 कुरापाय् ल्हुड्हाडः सेती गम्उ दा । ओहाडःसैको ओउः स्यान्राय्
 चीःती येसु ख्रीस्इ बयःओ इहाम्ओ ल्हुड्मा राप्ओ ल्हुड्मा दोःती
 पेतो वाह्अ दा । १४ ओउः नाड्कुस् गम्ओ पेओ कुरापाय् डीकुस्
 गम्ओ परमेस्वरकोः ग्वालामःकुस्इ ल्हुड्हाडः पेतो सेती गम्उ ।

१५ फायोलस्मा हेरमोगेनस्मा सबै असीया जील्लाहाडः
 मुओलम्इमा डाकायः फेआताडः । एत नाड्इ चीःतेःनौ ।
 १६-१८ ओउःमयःखेइ फेताडःतो ओनेसीफोरस्खेइ डाकःताड् आन
 वाड्ती भ्यान्ते डाकायः आन ल्हुड् धोमाय्ताक्आताडः । रोम्
 सहरताड् दाह्ती वाड्तोक्हाडः डा भ्याल्स्वानहाडः मुओहाडः
 ओउःइ दोह्मा रैमाःत डाकायः साक्साक्त बोडःती लोने क्कुस्-
 आताडः । ओउःत भ्यान्ते ओउः लोनेः वाड्सा खेःओ दीन्हाडः
 ओउःकायःमा ओउःकोः कीम्कोः मान्तालम्कायःमा प्रभुइ योनःती
 योपाःथास । ओउःतलेः प्रभुपाय् योनःती योसाकायः भाक्चाक्पाः
 ती । डा एफेसस्हाडः मुओ बेलाहाडः ओउःइ डाकायः आन
 लव्ह्आताडः ओउःतमा नाड्इ चीःनौ ।

२ १ लौ उया नाड्पाय् डाकोः चोःलो लेखा स्याव्तेःनाः येसु
 ख्रीस्इ नाड्कायः योनःती योती बयःओ ग्वम् दोःती ल्हुड्
 क्रोड्तोलेः मुअ । २ आने नाःतो अरु मान्तालम्कुस्इ डाइ स्यान्ओ
 कुरा सायःतेःनीतो ओउः कुरापाय् अरु ल्हुड् नीड्ओ मान्तालम्कायः

स्यान्उसु ओहाडःसैको ओउःमयःइपाय् अरु अरुकायः लोने स्यान्सा
स्वाय्नानी ।

३-४ नाड् येसु खीस्कोः सीपाही मान्तालो लेखा मुतेःनाः ।
पेओ सीपाहीपाय् लीह्सीःओ गोरःसा म्ह्याड्लेःनाः । मीन्ह्काय्लाड्
आल्ओ बेलाहाडः ओउःइ लयःकोः सेनापतीकायः मोताक्सा
बोडःनौ अरु सीपाही खेःमालो काम्इ लयःकायः ज्योन्ताक्ती गम्-
ताक्सल । नाड्मा ओउःतलेः मुअ । ५ फेरी सुसुइ इनाम्कायः
खेलनाः ओउःइ खेलओकोः नीयम्कायः ग्यासा खेःतो ओउःपाय्
ग्याल त खेःया इनाम्मा दोःल । ६ फेरी राड्हाडः काम् हारीनःती
जाड्हओ मान्ताइलेः ओउः राड्कोः सायः अरुसै ड्हा त्याक्सा
खेःतो । ७ लौ इ डाइ तोओ कुरापाय् ल्हुड्हाडः लाय्उ दा
ओहाडःसैको प्रभुइ ओउः कुराकोः माने पेतो चीःताक्तेःनाः ।

८ येसु खीस्पाय् सीओसै उह्ती च्योक्ओ लेःआः ओउःपाय्
राजा दावुदकोः प्लोमःदानेलेः खेःनाः । ओउःकोः कुरा म्हेःमाःत
ल्हुड्हाडः सेती गम्उ दा । ओउः कुरापाय् डाइ थोल्ह्ती तोओ पेओ
समचार लेःआः । ९ ओउः समचार थोल्ह्ती तोसा थेडा डाइ द्याह्
लीह्सीःओ गोरःसा खेःनाडः । माः रैस पेमालो काम् जाड्हओ
मान्तालो लेखालेः डा भ्याल्खानहाडः साड्लाइ पानःओलेः
मुनाडः । डाखे पानःओलेः मुलेःनाडः परमेस्वरकोः नोःराय्खेपाय्
सुइमा पानःसा स्वाय्नीली थुनसा स्वाय्नीली । १० एत हायःओ
स्याव्ती डाइ परमेस्वरइ छीड्हओ मान्तालम्कायः लीह्सीःओ गोरः-
लेःनाडः दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयःइमा येसु खीस्इ जाड्हओ
आन पेओ गलमा द्योक्मालो जीडः दोःसा स्वाय्नानी ।

११ इपाय् द्याह् दोड् ड्हाम्सीःओ कुरा लेःआः । डी येसुकुस्
सीनाःतय्ही त खेःया लोने ओउःकुस् उह्ती च्योक्नाःतय्ही । १२ डीइ
लीह्सीःओ गोरःनाःतय्ही त खेःया ओउःकुसलेः हुकुम् बयःसा मान्ता
स्याव्नाःतय्ही । ओउःकायः डी “ओउःकोः मान्तापाय् खेःतय्हीली”
त दाय्हती क्लेतती तोनाःतय्ही त खेःया ओउःइलेः डीकायःमा क्लेत-
नाःतय्ही । १३ डीखेइ ओउःकायः ड्हाम्ओ फेनाःतय्हनी त खेःया
ओउःखे ड्हाम्सीःओ मुलेःनाः गलमा ल्हुड् क्लोय्क्ल ।

१४ ओउः कुरापाय् नाड्इ स्यान्ओलम्कायः कोदीडःती तोउसु । “लौ स्यान्ओ कुराकायः गलमा काय्कायतेःचनै” त दाय्हती ओउःमयःकायः परमेस्वरकोः मीक्हाडः गानाक्ती तोमाउसु । काय्कायधारनालेः सायःओलम्कायः ब्रःताक्नाःथास वाय्ताक्नाःथास पेओपाय् दोह्मा जाड्हनीली । १५ ओहाडःसैको ओउःकोः काम् जाड्हओ बेलाहाडः परमेस्वरकायः प्रोताक्सा बोडःती दोड् कुरालेः पेतो स्यान्उ दा ओउःत भ्यान्ते ओउःकोः मीक्हाडः नाड् रास्सामा घ्युम्सामा परतेःल । १६ ल्हाव्हदैबाड्कोः आहे भाडःती नोःओ कुरालम्सै वेड्ती मुस ओउःत आहे नोःओइलेः मान्तालम्कायः परमेस्वरकःसै न्हाड्तोलेः लोक्तो लोक्तो स्याव्-ताक्नाःथास । १७ छाह्थै आल्ओ चालो लेखा इ पेमालो कुराइ सबैकायः पेमालो स्याव्ताक्नौ । ओउःत नोःओपाय् य्हुमेनीयस्मा फीलेतस्मा ओउः नीस्चाक् आन नोःभुड्नाःच । १८ दोड् कुरा फेती “लौ मान्ताकोः उह्ती च्योक्ओ बेलापाय् द्याह् द्युम्जेःआ” त दाय्हती यातनीस्चाक्कोः ड्हाम्ओ ब्रःताक्नानी । १९ यातनीस्-चाक्कायः ब्रःताक्ओ लेःआः बुरु दोह् दोह् परमेस्वरइलेः लयः तोती गम्आकान् ओउःपाय् ग्रमःत मुओ तोस्बाड्लो लेखा गलमा वाय्सा खाय्मालो लेःआः । ओउः बाड्हाडः “लयःकोः मान्तालम्कायः प्रभुइ तय्हनाःथास” त दाय्हओमा लेखती मुनाः । फेरी “सुसुइलो येसुकोः मीक्हाडः ओउःकायः ‘प्रभुय’ त दाय्हनै ओउःमयःइ रेवओ काम् जाड्हओकायः फेनानी” त दाय्हओमा लेखती मुनाः ।

२० ताड्हओ कीम्हाडः नाःतो खाल्कोः माल्ताल्लम् मुनाः । यातनीस्खे सुन् चान्दीकोः जाड्हओलेः मुनाः अरुखे साः सीडःकोः जाड्हओ लेःआः कोय्खे पेओ काम्कायः जाड्हओलेः अरुखे क्रीसीःओ काम्कायः जाड्हओलेः । २१ ओउः पेमालो खाल्लम् ताती वाय्आकानी त खेःया सबै पेओलेः मुनाः । ओउःतलेः मान्ताइ रेवओ काम् फेती वाय्आक्तीको छय्ड्तो स्याव्ती प्रभुकायः खाले पेओ काम् म्हाड्ती जाड्हसा खाय्नानी । २२ लौ उया लाव्मयःकोः लयः लुड्हजेःती मोह्हाय्ओ ल्हुड् फेती परमेस्वरकायः दोड् ल्हुड्इ तेती तोओलम्कुस् ब्राड्ती नीड्ओमा ड्हाम्ओ राप्ओ

धोमायओ ल्हुङ् दोःसाकायः ग्याती बोडःउ दा । २३ आहे व्हाय-
मालो कुरा नोःओलम्कुस् वाहतेःचाः ओउःत हायःओसै काय्काय-
ताक्कायसा वाङ्नाः इत नाङ्इ चीःतेःनौ । २४ प्रभुकोः काम्
जाङ्हओ मान्तापाय् अरुकुस् काय्कायसा स्यावल् । ओउःइ खहतो
तोमाःत अरुकायः काङ्तोलेः तोसामा पेतो स्यान्सा खेःतो ।
२५ ओउः परमेस्वरकोः कुराकः ग्यामालोलम्कायःमा काङ्तोलेः
तोती दोङ् कुरा चीःताक्सामा खेःतो दोह् हायःती दाय्हसा ओउः-
मयःकायः परमेस्वरइ लोने ल्हुङ् द्यान्हसा ताक्नाःथास यादो ।
ओहाडःसै दोङ् कुरा चीःती २६ ओउःमयःइ व्हायओ ल्हुङ् दोःती
ओउःमयःकायः इहा थ्योन्हती रेव्ताक्ओ सैतान्सै दल्सा स्वाय-
नानी ।

३

१ ल्हाव्हदैबाङ्कोः द्युमखेःओ दीन्लम्हाडः आन पेमालो
लीह्सीःओ दीन् वाङ्लेःनाः ओउःत नाङ्इ चीःसा खेःतो ।
२ ओउः बेलाहाडःपाय् मान्तालम् लःलयःकायः रापनीङ्इसी पैसा
आन क्युसा बोडःनानी । लःलयःखेकायः “ताङ्हओचाक् लेःआः
ड” त दाय्हती लयःकायः नेहरो ओरताक्नाःइसी अरुखेकायः पेमालो
नोःती ओउःमयःइ लयःकोः आमा आपाइ तोओ कुरापाय् सायःसा
जुगाङ् ग्याइली दोह्मा म्हरमाःत सबै त्याक्नानी । परमेस्वरकोः
कुराकः ग्यामामाःत ३ अरु सुकायःमा राप्मामाःत योनःती योमामाःत
अरुकायः माःती गालतुम्ती तोनानी अरुलम्कायः आन खहतोलेः
नोःनै । लयः मोह्हायओ ह जाङ्हती पेओ काम् जाङ्हसाकायः
जुगाङ् भाक्इली । ४ ओउःमयः गलमा इहाम्सीःमालो मुती दोह्
काम् खेःयामा लयः डाःती जाङ्हसा ग्यानै । परमेस्वरकोः काम्खे
जाङ्हसा भाक्माःत लयः मोह्हायओ लुङ्हजेःओ काम्लम् ह
जाङ्हसा भाक्नै । ५ अरुकोः मीक्हाडः परमेस्वरकोः काम्
जाङ्हओलो लेखा मुगारइतो ओउःकोः ग्वम्लेः जुगाङ् चीःबाय-
नीली । ओउः खालकोः मान्तालम्कुस् बाङ्तेःचाः क्लेतउसु ।
६-७ ओउःमयःइ मान्ताकोः कीम् कीम्ताङ् वाहती व्हायमालो मोह्-
हायओ ल्हुङ् नाःओ मोमःचोःलम्कायः थ्योन्हती उन्चुलावःनाः-
थास । ओउः मोमःचोःलम्पाय् लयःकोः रेवओ ल्हुङ्कोः

मोह्हाय्ओलम् भाक्तीलेः जाड्हती नया नया कुराखे स्यान्सा
 बोडःनानी । ओउःमयःइ गलकायःमा स्यान्नाःइसी दोड् कुराखेपाय्
 गलमा चीःसा खाय्नीली । ८ उय्हलेकोः यानस् याम्ब्रस् त तोओनीस्
 मोसाकोः काम्पाय् आन त्याःसा बोडःचुतो ओउःनीसलो लेखालेः
 ९ ओउः पेमालो मान्तालम्इपाय् कीम् कीम्हाडः वाहती दोड् कुरा
 स्यान्ओकायः त्याःसा बोडःनानी । ओउःमयःकोः ल्हुड् जुगाड् रेवतो
 त भ्यान्ते परमेस्वरकायः इहाम्सामा ओउःकःताड् वाड्सामा खाय्-
 नीली । ओउःत हायःसा बोडःनीतो यानस् याम्ब्रस्कायःलो लेखालेः
 अरुइ “ओउःमयः आहे तोओलम् ह” त चीःती भ्यान्ते ओउः
 मान्तालम्इ द्याह् नाःतोकायः पेमालो थ्योन्हसा खाय्नीली ।

१०-११ ओउःमयःखेइ एतलेः हायःनानी नाड्खे डाकायः गत
 स्यान्ओ गत वाह्ओ दोह्कायः बोडःओ त कनःती चीःतेःआची ।
 डाकायःपाय् गुच्युक् इहाम्ओ गुच्युक् गोरःओमा राप्ओमा गुच्युक्
 लीह्सीःओ च्यवःओ तमा चीःतेःआची । अन्तीयोक् इकोनीयुम्
 लीस्त्र त तोओ सहरलम्हाडः डाकायःपाय् मान्तालम्इ लीह्सीःओ
 बयःताडःतो ओउः लीह्सीःओ गोरःओसै प्रभुइ डाकायः दल्ताक्-
 आताडः । १२ माः रैस सुसु येसु खीस्कुस् ब्राड्ती पेतो हायःती
 वाहसा बोडःनानी ओउःकायःलेः अरुइ लीह्सीःओ बयःनाःथास ।
 १३ ओउःमयःखेइ लीह्सीःओ च्यवःनानी रेवतो माःती जाड्हओलम्-
 खेइ पेमालो हायःधारना न्हाड्तोलेः रेवतो स्याव्नै । ओउःमयःइमा
 अरुकायः तोपालनानी अरुलम्इमा ओउःमयःकायः तोपालनाःथास ।
 १४ ओउःमयःखे न्हाड्तोलेः रेवतो स्याव्नै नाड्खेपाय् नाड्कायः
 इहा स्यान्ओ इहा इहाम्ओ दोड् कुरालेः इहाम्ती मुअ । दोह्
 हायःती दाय्हसा नाड्कायः स्यान्ओलम्पाय् “दोड् कुरा स्यान्-
 ओलम् खेःइतो” त तय्हमातेःनौ बा । १५ फेरी हौ मुतोक्हाडःसै
 परमेस्वरकोः आखरःकोः कुरालेः नाड्इ चीःमातेःआकान् । ओउः
 कुरा चीःतीपाय् नाड्इ येसु खीस्कायः इहाम्ती रेवओसै दल्सा
 खाय्तेःनौ । १६ ओउः आखरःपाय् सबै परमेस्वरकःसै दोःओ लेःआः
 बा ओउःत खेःओ ओउः आखरःकोः कुरापाय् दोड् कुरा स्यान्-
 साकायः पेलेःनाः । फेरी रेवतो काम् जाड्हओलम्कायः गानाक्ती

तोसाकायःमा “मान्ता गत हायःती पेतो वाहसा स्वायनौ” त स्यान्-
साकायःमा ओउः आखरःपाय् स्यावलेःनाः । १७ ओहाडःसैको
स्यान्आक्तीको परमेस्वरकोः काम् जाड्हसा मान्ता पेतो व्हाय-
तोलेः स्यावती भयान्ते सबै पेओ काम्लम् जाड्हसा च्ययःती
मुनाः ।

४ १ सीओलम्कायःमा स्याक्ती मुओलम्कायःमा सबै
मान्तालम्कायः तय्छनःती योलाड् वाड्सा येसु खीस्
लेःआः बा । ओउःकोः मीक्हाडःमा परमेस्वरकोः मीक्हाडःमा डाइ
द्व्याह् इ कुरा दोड्हती तोनेःनाड् बा । येसु खीस्मा ओउःकोः
राजीमा वाड्नाः त भयान्ते २ ओउःकोः नोःराय् गलकायःमा
थोल्हती तोउ दा । क्रोःओ बेलाहाडःमा क्रोःमालो बेलाहाडःमा
ओउः कुरापाय् होम्ताक्साकायःमा गानाक्साकायःमा लुड्-
साकायःमा काड्ती स्यान्ती तोचाक्उ ती । ३ लोने वाड्सा
बेलाहाडः मान्तालम्इ दोड् कुरापाय् सायःसा ग्यामालो स्याव्ने ।
ओउःमयःइ लयः भाक्ओ कुरा स्यान्ओलम् आन वानःनानी दोह्
हायःती दाय्हसा ओउःमयःइ लयः मोह्हाय्ओ जाड्हसा बोडः-
नानी । ४ ओहाडःसैको वानःआक्तीको ओउःमयःइ दोड् कुरा
फेती उय्हलेकोः आहे भाडःती नोःओ ल्हाक्ऱाय्लम् सायःनानी ।
५ ओउःमयःखेइ ओउःत हायःनानी नाड्खेइ काम् व्हाय्तोलेः
जाड्हउ । लीह्सीःओ गोरःती खीस्कोः पेओ समचार थोल्हती
तोमाउ परमेस्वरकोः काम्पाय् सबै पेतो जाड्हमाउ । ६ नाड्खेकायः
डाइ एत तोलेःनाडः । डाखेपाय् द्याह् लयःकोः ज्युआड् भोगरती
क्लेहसा खेःनाडः ल्हाव्हदैबाड्सै लन्हसा बेला दाह्खेःआलाडः ।
७ ड्हाम्सापाय् ग्रमःत मुआलाडः डाकोः काम् दप्ती स्वाय-
आलाडः । ८ द्याह् डाकोः काम् जाड्हभ्याड्कोः मुलेःनाः । ओउः
जाड्हभ्याड्कोः ओउः पेओ तय्छनःती योओ प्रभुइ लयः वाड्सा
खेःओ दीन्हाडः बयःनाःताडः । दोःआक्तीको डापाय् परमेस्वरकोः
मीक्हाडः जय्कुमःत स्याव्नाडः । फेरी डा ह दोःसा खेःडल
ओउःकोः वाड्सा खेःओकायः भाहती योओलम्मा सबै डालो
लेखालेः दोःनै ।

६ लौ डाकःताड् रेन्हतोलेः वाड्सा बोडःउ दा । १० देमस्इ तेन्छ्याड्कोः ल्हाव्हदैबाड्कोः कुरा भाक्ती भयान्ते डाकायः फेआ-
ताडः ओउःपाय् थेसालोनीका सहरताड् आल्ओआः । क्रेसेन्स्खे
गालाती जील्लाताड् आल्आ तीतस्खे आने दाल्मातीया जील्लाताड्
आल्आ । ११ डाकुस् आने लुका ह मुलेःनाः । नाड् वाड्ओहाडः
मर्कस्मा गोत्ती वानःउ ओउःइपाय् डाकोः काम् पेतो लव्हती
जाड्हसा चीःनौ । १२ त्युखीकुस्कायः डाइ एफेसस् सहरताड् ल्होक्-
आलाडः । १३ त्रोआस् सहरहाडः डाकोः क्रमःनाय् कार्पस्कःहाडः
फेआलाडः । नाड् इहाडः पाय्हती वाड्तोक्हाडः ओउः नाय्मा
लात्ती वानःअ डाकोः कीताप्लम्मा कागत्लम्लेःमा लात्ती
वानःअ ।

१४ सीकन्दर् त तोओ ताम्ब तुप्ओ मान्ताइ डाकायः आन
पेमालो जाड्हआताडः ओउःइ पेमालो जाड्हभ्याड्कायः प्रभुइलेः
न्युम्हताक्नाःथै । १५ नाड्इमा ओउःकायः धय्ती योउ ओउःइपाय्
डाइ थोल्हती तोओ कुराकायः आन त्याःती तोआकान् ।

१६ डाकोः मुत्थ स्याव्तोक्हाडः सुइमा डाकायः लव्ह-
ताडःल सबै डाकायः फेती क्रव्आकाय् । एत हायःसा थेडा ओउः-
मयःकायः प्रभुइ गालतुम्ती नोःलाम् । १७ ओउःमयःस्खे सबै क्रव्इतो
प्रभुस्खेइलेः डाकुस् मुती ग्वम् बयःआताडः ओउःत भयान्ते ओहाडः
मुओ यहुदी स्खेःमालोलम्कायः डाइ परमेस्वर्कोः पेओ समचार
जुदालेः थोल्हती तोसा स्वाय्ओ स्खेःतो । ओहाडःसैको डा सीओसै
दलत्ताक्ओआः ड । १८ माः रैस ओउःसैमा प्रभुइ दलत्ताक्आताडः ।
डाकायः सबै रेव्ओसै दलती प्रभुइ लयःकोः लाड्काकोः राजीहाडः
लोने पेतोलेः वानःनाःताडः । ओउःकायः गलकायःमा ताड्हलेःनाः त
मनःती तोपानानी । माः ओउःतलेः स्याव्पाः दै ।

१९ प्रीस्कीला अक्वीलानीस् पय्क्चाःकायःमा ओनेसीफोरस्-
कोः कीम्हाडः मुओलम्कायःमा नमस्ते बयःचाक्उसु । २० एरास्तस्
कोरीन्थ सहरहाडः मुआ । त्रोफीमस् जीक्ती मुती भयान्ते ओउःकायः
डाइ मीलेतस् सहरहाडः एड्ती मुसाकायः फेआलाडः । २१ लौ यहुदा
महीनाकोः ड्हासै इहाडः दाहती वाड्सा बोडःउ ती ।

युबुलस्मा पुदेन्स्मा लीनस्मा क्लाव्दीयामा सबै इहाम्ओ
पुःचोड् हौचोड्लमइमा नाड्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनाः ।

२२ लौ प्रभुपाय् नाड्कोः वाहीमःकुस् मुपाः ओउःइ
सबैकायः योनःती योती पेतोलेः बयःतेःपै ।

तीतस्

पावुलइ तीतस्कायः लेखओ चेती

१-४ इ चेती डा पावुलइ डाकुस् दोड् पेतो इहाम्ओ हौ
तीतस्कायः लेखती ल्होक्नेःनाड् । डाकायःपाय् परमेस्वरकोः
काम् जाड्हसाकायः येसु खीसइ छ्युड्हती ल्होक्आताडः । ओउःइ
छीहंओ मान्तालम्कायः पेतो इहाम्ताक्साकायःमा ओउःकोः दोड्
कुरा पेतो चीःती वाह्ताक्साकायःमा परमेस्वरइ छ्युड्हआताडः ।
लोने दोःसा गलमा वाय्मालो रौ जीडःकायः डीइ भाह्तीलेः
ल्युड्हती मुनाडी । इ रौ जीडःकोः कुरापाय् ओउः गलमा माःताक्-
मालो परमेस्वरइ उय्हलेहाडःसै डीकायः तोती गम्ओ लेःआः ।
ओउःइपाय् लयःकोः क्रोःओ बेलाहाडः ओउः कुराकोः नोःराय्
छ्यानःआकान् । ओहाडःसैको ओउः नोःराय्पाय् थोल्हती
तोसाकायः डीकायः दल्ताक्सा परमेस्वरइपाय् डाकायःलेः बयःती
ल्होक्आताडः । लौ तीतस्य डीकोः परमेस्वर आपाइमा डीकायः
दल्ताक्सा येसु खीसइमा नाड्कायः योनःती योती ल्हुड् धोमाय्-
ताक्तेःपाः ।

५ क्रेते देसहाडः “दोह् दोह् दपधाड्मालो काम्लम् वेती
मुधाड्नाः ओउःमा जाड्हउ । फेरी सहर् सहरहाडः इहाम्ओलम्-
कायः स्यालःओ मान्तालम्मा छ्युड्हती गम्उ दा” त दाय्हती
नाड्कायः डाइ ओहाडः फेनेःआलाड् । ओउःत हायःसा डाइ तोनेः-
आलाड् । ६ इहाम्ओलम्कायः स्यालःओ थालवःपा मान्तापाय्
पेओ अरुइ गालतुम्सा खाय्मालो मान्ता खेःसा खेःतो । फेरी

यातैज्योः बुधी ह वानःओ मान्ता खेःतो ओउःकोः चोःलम् आमा
 आपाकायः सायःमालो लुङ्हजेःती लीड्हायःओलम् खेःसा स्याव्ल
 ओउःमयःमा खीस्कायः ड्हाम्ओलम् स्याव्सा खेःतो । ७ स्यालःओ
 मान्तालम्इपाय् परमेस्वरकोः काम् जाङ्हसाकायः अरुकायः
 स्यालःसा खेःइतो ओउःत भ्यान्ते ओउःपांय् जुगाङ् पेओ अरुङ्
 गाल्तुम्सा खाय्मालो मान्ता खेःसा खेःतो । ओउःपाय् लयः डारओ
 खहओ हान् भाक्ती तुङ्ओ कायःकाय्ओ अरुकोः पैसा भाक्ती
 जेःओ मान्तापाय् स्याव्ल । ८ ओउःइ सबैकायः पेतो वाङ्हतीलेः
 रोम्सा खेःतो पेओ कुरा भाक्ती बोडःओ मान्ता खेःसा खेःतो ।
 ओउःपाय् पेओ नीङ्ओ लीड्हायःसा भाक्मालो व्हाय्ओ ओजायः
 जय्कुमःओ ल्हुङ् नाःओ मान्ता खेःसा खेःतो । ९ ड्हा स्यान्ओ
 दोङ् कुरा फेमाःत ओउःइ अरुकायः पेतोलेः स्यान्सा खेःतो । एत
 हायःती ओउःइ अरुकायः लव्हसामा खाय्नाँ कायःकाय्ओलम्कायः
 क्लीमःती नोःसामा खाय्नाँ । १० दोह् हायःती दाय्हसा नाःतो दोङ्
 सायःसा ग्यामालोलम् मुनै । ओउःमयःइ आन आहे कुरालेः माःती
 नोःती अरुलम्कायः ब्रःताक्नानी । ओउः यहुदीकोः ड्हाम्ओलम्इ
 “डीइ जवओ सबैइ हायःसा खेःतो” त दाय्हती अरुसै न्हाङ्तोलेः एत
 हायःनानी । ११ ओउःमयःइ नोःओ खालकोः कुरापाय् तोल्हताक्ती
 वाय्सा खेःतो दोह् हायःती दाय्हसा पैसा क्युसाकायः ह ओउःमयःइ
 आहे दोङ्मालो कुरा स्यान्ती कीम् कीम्कोः मान्तालम्कायः सबै
 ब्रःताक्ती वाय्नाःथास । १२ यात्चाक् क्रेते देस्कोः कुरा चीःओ
 मान्ताइ लयःमयःकायः तोती “क्रेतेकोः मान्तालम्पाय् माःओ मीन्ह-
 काय्ओ लुङ्हजेःओ मान्ता लेःआः इ” त दाय्हती तोआकान् ।
 १३ ओउःपाय् दोङ् कुरा लेःआः ओउःत खेःओ ओउः आहे नोःओ
 सायःसा भाक्ओ मान्तालम्कायः जान्ती दोङ् पेओ कुरा ग्रमःत
 ड्हाम्ताक्तेःनौ । १४ ओहाङःसैको ओउःमयःइ यहुदीकोः वीनःराय्-
 लम्मा दोङ् कुरा सायःसा ग्यामालोलम्कोः आहे नोःओमा सायः-
 ओकायः फेनानी । १५ नीङ्ओ ल्हुङ् नाःओलम्खेकायः सबै
 थोक्लम् नीङ्तो लेःआः । ल्हुङ् नीङ्मालो ड्हाम्मालोलम्खेकायः
 सबै थोक्लम् नीङ्मालो लेःआः ओउःमयःकोः ल्हुङ्तुक् जुदा रेव्तो

लेःआः पेओ कुरापाय् दोहलो त जुगाड् चीःनीली । १६ “डीइ परमेस्वरकायः तय्हनाडःसु” त दाय्हती ओउःमयःइ नोःनीतो पेमालो काम् जाड्हनानी त भयान्ते “परमेस्वरकायः तय्हनीली” त सबैकायः छ्यानःओ लेःआः । ओउःमयःपाय् अहसीःओमा ल्हुड् चाक्ओमा मुलेःनै पेओ काम् दोहमा जाड्हसा खाय्नीली ।

२ १ नाड्खे दोड् पेओ स्यान्ओ कुरा स्यान्सा खेःतो २ बुधा स्यावओलम्कायःपाय् “मोहहायओ ल्हुड् नाःमाःत व्हायओ ल्हुड्इ पेतो ड्हाम्तीमा राप्तीमा ग्रमःत मुपै” एत स्यान्ती तोउ दा । ३ फेरी माभयारमा बुधीलम्मा नीड्तोलेः स्यावसा खेःतो ओउःमयःइ “अरुकायः पेमालो नोःसामा हान् भाक्ती तुड्सामा स्यावल” तमा स्यान्उसु दा । ओउःमयःइ पेतो व्हाय्तोलेः स्यान्ती ४ अरु तोहा वानःओ बुधीलम्कायः “लौ लयःकोः बुधाकायःमा चोःलम्कायःमा इत पेतो रापुसु” त छ्यानःती तोपानी । ५ फेरी “लीड्हायःमालो ओजायः जयकुमःओ ल्हुड्इ कीम्कोः काम् इत पेतो जाड्हमाउ लयःकोः बुधाइ तोओ कुरा ग्याती सायःमाउ” तमा छ्यानःती तोपानी । ओहाडःसैको परमेस्वरकोः स्यान्रायकायः “ओउःपाय् पेल” त सुइमा तोसा खाय्नीली ।

६ लावमयःलम्कायःमा “लीड्हायःमाःत वाहती मुन” तमा तोउ दा । ७ नाड्इमा गलकायःमा पेओ काम् जाड्हती ओउःमयः-कायः गत हायःती वाहसा त छ्यानःउसु । स्यान्ओ बेलाहाडः दोड् पेओ व्हायओ कुरा स्यान्उ । ८ ओउःत स्यान्ओकायः सुइमा पेमालो नोःसा खाय्नीली । ओउः कुरा सायःआक्तीको नाड्कोः बीरोत्लम् दोहमा त्याड्सा खाय्माःत भयान्ते लयःलेः ल्हुड् घ्युम्तो स्याव्ने । डीकायः गालतुम्तो नोःसा खाय्नीली ।

९ नोकरीलम्इमा मालीक्कोः गानाक्ती तोओ कुरालम् कायत्यानःमाःत ग्याती जाड्हती ओउःमयःकायः गलकायःमा मोताक्सा बोडःपानी । १० ओउःमयःकोः मालीक्कोः चीस् दोहमा कुःमाःत सबै काम् जाड्हओ बेलाहाडः ड्हाम्सीःओ मुपै । ओउःत हायःती डीकायः दलताक्सा परमेस्वरकोः स्यान्राय “पेओ लेःआः” त सबैकायः छ्यानःनानी ।

११ परमेस्वरइ सबैकायः योनःती दलताक्सा ग्वम्पाय् द्याह्
 छ्यानःओ लेःआः । १२ ओउःकोः ग्वम्इपाय् परमेस्वरकः ग्यामालो
 लहुड्मा ल्हाव्हदैबाड्कोः मोह्हाय्ओ लहुड्कायःमा फेताक्नाःतय्ही
 ओउः फेआक्तीको पेओ काड्ओ परमेस्वरकः भाक्ओ लहुड्
 तेन्छ्याड् दोःती वाह्ताक्नाःतय्ही १३ लोने दाड्सा पेओ दीन्कायः
 भाह्ती ल्युड्हतोक्कायः एतलेः वाह्नाःतय्ही । ओउः दीन्हाडः
 डीकोः ताड्हाओ परमेस्वर डीकायः दलताक्सा येसु खीसपाय् आड्ग
 थाड्ग त थाती वाड्ने । १४ ओउः खीसइपाय् लयःकोः आड्
 ल्हाड्ती डीकायः रेव्ओ काम्सै दलताक्आतय्ही छय्ड्ताक्नाः-
 तय्ही । ओहाडःसै डीपाय् ओउःकोः मान्ता ह स्याव्ती पेओ काम्
 जाड्हसा गेतो स्याव्तय्ही ।

१५ इ कुरापाय् व्हाय्तोलेः स्यान्ती अरुकायः गानाक्तीमा
 लुड्ती तोउ । फेरी अरुइ नाड्कायः सायःओ बेलाहाडः नाड्कायः
 मीओ त म्हरताक्लाम् ।

३ १ सरकारकोः मान्तालम्कोः कुरामा सरकारकोः हुकुम् बयः-
 ओलम्कोः कुरामा ग्याती सायःनु । “पेओ काम्मा
 गलकायःमा गेती जाड्हनु” त दाय्हती मान्तालम्कायः स्यान्ती तोउ
 दा । २ फेरी “अरु सुकायःमा गाल्धै बयःतेःचानी । सबैकुस् ड्चाःती
 काड्तोलेः मुन सबैकायः ‘डापाय् ओउःसै ताड्हलेःनाडः’ त म्हर-
 लाम्” तमा दाय्हती तोउ ३ दोह् हायःती दाय्हसा ड्हापाय् डीमा
 चीःमालो ग्यामालो रेव्ओ लहुड् नाःओलम् खेःतय्हीतो । पेमालो
 लहुड्कोः मोह्हाय्ओ बोडःती अरुकः ल्हह्ती वाह्आतय्ही अरुलम्
 डीकः ब्लाय्क्आकाय् डीमा अरुलम्कः ब्लाय्क्आतय्ही ।
 ४-५ एतलेः खेःतय्हीतो डीकायः दलताक्सा परमेस्वरइ लयःकोः
 योनःओ राप्ओ लहुड् छ्यानःतोक्हाडः डीइ जाड्हाओ पेओ काम्-
 कायः खेःल डीकायः योनःती भ्यान्ते ह दलताक्आतय्ही । ओउःइ
 डीकायः रौ जीडः बयःती लयःकोः ग्वालामःइ जल्हताक्आतय्ही ।
 ६ परमेस्वरकोः ग्वालामःपाय् डीकायः दलताक्सा येसु खीसइ
 आय्हओ लहुड्इ आन दोःताक्आतय्ही । ७ ओहाडःसैको डीकायः
 योनःती योती लयःकोः मीक्हाडः ओजायः जय्कुमःत

जाड्हनाःतय्ही । ओहाडःसैको डीइ गलमा द्योकमालो जीडः “लोने दोःनाःतय्ही” त म्हर्ती भाहतीलेः ल्युड्हनाःतय्ही । ८ लौ इपाय् दोड् ड्हाम्सीःआ कुरा लेःआः । इ कुरामा नाड्इ परमेस्वरकोः ड्हाम्ओलम्कायः सबै दोड्हतोलेः स्यान्सा खेःतो ओहाडःसैको ओउःमयः पेतोलेः हायःती वाहसा खायनानी । इ कुरापाय् सबैकायः पेलेःनाः स्याव्लेःनाः । ९ ओउः कुराखेपाय् स्याव्लेःनाः आहे त्यानः-काय्ओ कुरामा नाःतो होह् थेड्सा कुरामा ऐन्कोः काय्काय्ओ कुराकायःमा फेउ । ओउःत जाड्हती दोह्मा काम् लोल । १० ड्हाम्ओलम्कायः वेडःकाय्सा बोडःओ मान्ताकायःपाय् नीस् पेन्ह्च्युक्कायः गानाक्ती तोउ । तोतीमा ओउःइ सायःउलु त खेःया लौ ओउःकायः पेड्कलःती फेउ दा । ११ ओउः खाल्कोः मान्तापाय् जुगाड् ल्हुड् रेव्ओ मान्ता लेःआः लयःकायः लयःलेः गालतुम्नाःस ।

१२ डाइ आरतेमास्कायः खेःयामा त्युखीकुस्कायः खेःया यात्चाक्कायः नाड्कःताड् ल्होक्नाडः । डाइ ल्होक्ओ मान्ता दाह्आक्तीको नाड् खायनौ त खेःया डाकःताड् नीकोपोलीस् सहरहाडः कुस्लाड् वाड्अ दा । ओहाडः डा य्हुदा महीनाच्युक्कायः मुनाडः । १३ ओउः वकील् जेनास् त तोओमा आपोलस्मा ओउः नीस्चाक्कायः पेतो ल्होक्उचु । ओउःनीस्कायः दोह्मा राह्-ताक्माःत ल्होक्सा खेःतो । १४ डीकोः मान्तालम्इ दोह् दोह् थोक्लम् राहतो लेःआः ओउः थोक् दोःताक्साकायः काम् पेतो जाड्हसा खेःइतो । ओउःमयः काम् जाड्हमाःत मुसा स्याव्ल ।

१५ डाकुस् मुओलम् सबै नाड्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनाः । नाड्कुस् मुओ डीकायः राप्ओ ड्हाम्ओलम्कायः नमस्ते तोती बयःउसु । परमेस्वरइ नीड्कायः सबै योनःती योतेःपै ।

फीलेमोन

पावुल्इ फीलेमोनकायः लेखओ चेती

१-२ लौ डीकुस् काम् जाड्हओ आन राप्ओ साथी फीलेमोनय नाड्कायःमा डीकोः खीस्कायः ड्हामओ हौदयाड् अफीयामा डीकुस् काम् जाड्हओ आरखीपस्मा नाड्कोः कीम्हाडः थनःती वाड्ओ ड्हामओलम्कायःमा इ चेती डा पावुल्इ येसु खीस्कोः काम् जाड्हसाकायः थुनती मुओहाडः लेखती ल्होक्-नेःनाड्स । इ चेती डीकोः खीस्कायः ड्हामओ हौ तीमोथीइमा लेखती ल्होक्तेःनाः । ३ डीकोः परमेस्वर आपाइमा डीकोः प्रभु येसु खीस्इमा नीड्कायः योनःती योती ल्हुड् धोमाय्ताक्तेःपै ।

४ डाकोः परमेस्वरकः तेती तोतोक्हाडः नाड्कोः कुरा गीलती डाइ गलमा “च्युता” त तोनाडः ५ दोह् हायःती दाय्हसा “प्रभु येसुकायः गुच्युक् पेतोलेः ड्हाममानौ सबै परमेस्वरकोः मान्तालम्कायः गुच्युक् पेतो राप्मानौ” त दाय्हती नाड्कायः नोःओ सायःआलाडः । ६ डी नाड्कुस् ब्राडःती ड्हामओहाडः “ ‘लौ खीस्सै गुच्युक् पेओ दोःनाःतय्ही’ त चीःपानौ” त दाय्हती नाड्कायः परमेस्वरकः तेती तोनेःनाड् । ७ परमेस्वरकायः ड्हामओलम्कायः नाड्इ आन ल्हुड् धोमाय्ताक्ताडःतेःआकान् । नाड् ओउःच्युक् राप्ओ ल्हुड् दोःती भयान्ते डाकायः आन चोडाय्ताक्ती मोताक्तेःआची ।

८ ओउःत भयान्ते नाड्इ दोह् हायःसा खेःतो त गानाक्ती तोनेःनाड्ल । नाड्कायः गानाक्ती तोसा खायसापाय् खायनेःनाड् दोह् हायःती दाय्हसा ओउःत हायःसाकायः खीस्इ बयःआताडः बा । ९ बुरु नाड् ल्हुड् राप्ती योनःती मुतेःनाः त भयान्ते नाड्कायः डाइ द्याह् तेओ ह मुलेःनाडः । लौ डा पावुल्पाय् थालवःपा स्याव्ती भयाल्खानहाडः थुनती मुतोक्हाडः इतलेः तेनेःनाड् ।

१० इहाडः थुनओ बेलाहाडः ओनेसीमस् त तोओ खीस्कायः
 ड्हाम्ती भयान्ते डाकोः चोःलो लेखा स्याव्आ द्याह् डापाय्
 ओउःकोः आपालो मुनाडः । ११ ड्हाखेपाय् ओउःइ नाड्कोः काम्
 जाड्हसा फेओ लेःआः द्याह्खे ओउःइ नाड्कायःमा डाकायःमा
 काम् जाड्हसाकायः जाड्हलेःनाःतय्हच । १२ ओउः डाकोः ल्हुड्-
 गोरे चोःपाय् डाइ द्याह् नाड्कायः पाय्हलाड् ल्होकनेःनाड् ।
 १३ ल्होकसापाय् ल्होकनेःनाड् ओउःत हायःओसै ओउःकायः इहाडः
 गम्सा भाक्लेःनाडः दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः पेओ
 समचार तोसाकायः डा द्याह् इहाडः थुनती मुलेःनाडः । द्याह्पाय्
 नाड्खेइ डाकायः लव्हसाकायः दोःतेःल ओउःत भयान्ते नाड्कुस्
 लोय्काय्ती ओनेसीमस्खेपाय् डाकायः लव्हसा थेडा इहाडः मुसा
 भाक्डोतो १४ नाड्इ आःताः ग्याती ताक्माःत “ओउःपाय् इहाडः
 मुसा स्याव्ल” त म्हरआलाडः । ओउःत भयान्ते डाइ गानाक्ती
 तोओकायः खेःल नाड्इ लयःकोः ल्हुड् भाक्ओ जाड्हसा स्वाय्-
 तेःनौ । १५ नाड्कुस् लोने गलकायःमा मुसा थेडा ओउःपाय् ड्ह
 यातनीस् महीनाच्युक्कायः नाड्कःसै वेड्ओ खेःतो यादो ।
 १६ ओहाडःसैको नाड्कःताड् पाय्हतोक्हाडः ओउःपाय् नोकरी
 भुड्आले खेःल नाड्कायः हौलेः स्याव्नाः । ओउःपाय् डाकायःमा
 आन राप्ओ हौ मुलेःनाः ओउःत भयान्ते नाड्कायःमा न्हाड्तोलेः
 आन राप्ओ प्रभुकायः ड्हाम्ओ नोकरीमा हौमा स्याव्लेःनाः माःर ।
 १७ नाड् डाकुस् ल्हुड् ब्राडःतोलेः मुतेःनाः त खेःया
 डाकायःलेः रोम्ओलो लेखा ओउःकायःमा रोम्उ । १८ ओउःइ
 नाड्कायः पेमालो हायःओया ओउःकःहाडः नाड्कोः पैसा पाय्क्-
 साकायः मुधाड्नाः त खेःओया लौ डाइलेः पाय्क्चेःनाड् । १९ डा
 पावुल् लयःकोः क्रुत्इ इ लेखनेःनाड् “लौ दोह् खेःयामा मुनाः
 ओउःलेः डाइ पाय्क्चेःनाड्” त लेखनाडः । पाय्क्सापाय् पाय्क्नेः-
 नाड् नाड्कोः लयःकोः जीडःमा डाकःसै दोःओ लेःआः बा ।
 २० लौ उया हौय डाकायःमा प्रभुकायःमा नाड्कः डा तेओलो
 लेखालेः ओउःत पेतो जाड्हताडःच । नीची खीस्कोः मान्ता लेःआः
 डच डाकायः ल्हुड् धोमाय्ताक्चाक्ची दा । २१ माः रैस नाड्इ

ओउःसै न्हाड्तोलेः जाड्हतेःनाःची त ताःनाडः ओउःत भयान्ते डाइ इतलेः लेखनेःनाड् । २२ फेरी यातैज्योः अरु कुरा मुनाः । नाड्इ परमेस्वरकः तेती तोओ कुरा ओउःइ लोने सायःलेःनौ ओउःत खेःओ लोने नीड्कःताड् “वाड्सा दोःनाडः” त म्हर्नाडः । ओउःत भयान्ते डाकायः मुसा थाव् ज्ययःती गम्ची दा ।

२३ येसु ख्रीस्कोः काम् जाड्हओकायः डाकुस् थुनओ एपाफ्रासइ नमस्ते ल्होक्तेःनाः । २४ डाकुस् काम् जाड्हओलम् मर्कस् आरीस्तार्कस् देमस् लुकामा सबै नमस्ते ल्होक्तेःनाः । २५ डीकोः प्रभु येसु ख्रीसइ नीड् सबैकायः योनःतो योतेःपै ।

हेब्रैनी

हेब्रैनीलम्कायः लेखओ चेती

१ उय्हलेखेहाडः परमेस्वरइ लयःकोः नोःराय्लेः ओउःकोः कुरा छ्यानःओमयःकायः बयःआथास । नाःतो बेलाहाडः नाःतो खाल्कोः कुरालम् दाय्हती डीकोः आय्कानः तोकानःलम्-कायः तोसा थेडा ओउःइ बयःथासतो २ द्याह् इ लोनेकोः दीन्-खेहाडः ओउःइ लयःकोः चोःकायःलेः डीकायः तोसा थेडा ल्होक्आथै । ओउः चोःकुस्लेः परमेस्वरइ सबै थोक् जापीनःती न्यासआकान् लोनेः सबै थोक् ओउः चोःकोःलेः स्याव्नाः एत हायःसाकायः परमेस्वरइ चोःकायः छ्युड्हआथै । ३ ओउः चोःपाय् परमेस्वरसै दोःती न्याम्कोः रोलो लेखालेः अड्गाय् थड्गाय् त आन पेतोलेः थोड्नाः । ओहाडःसै गतलो परमेस्वरलेः मुनाः चोःपाय् ओउःतलेः घार्तोलेः मुनाः । ओउःकोः ग्वम् नाःओ नोःराय्इ सबै थोक्लम् स्यास्तीलेः मुनाः । सबैकायः रेव्ओ काम्सै छ्यड्ताक्-आक्तीको ओउःपाय् सबैसै ताड्हओ परमेस्वरकायः गुल्हदाड् स्याव्ती ओउःकोः डोय्दोहाडः मुलेःनाः ।

४ ओउःत हायःती ओउः चोःपाय् परमेस्वरकोः लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःसै आन ताङ्हतोलेः स्याव्आ । ओउःकायः बयःओ मय्ङ्मा ओउः लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःकोः मय्ङ्सैमा आनलेः पेलेःनाः । ५ दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ “लौ नाङ्पाय् डाकोः चोः लेःतेःआः । तेन् डा नाङ्कोः दोङ् आपालेः स्याव्नाङः” त दाय्हती लयःकोः ल्होक्ओमयःकायः सुकायःमा तोथासल ओउःकोः चोःकायः ह एतलेः लयःकोः आखरःहाङः तोआथै । फेरी लयःकोः आखरःहाङः “डापाय् ओउःकोः आपा स्याव्लेःनाङः ओउःपाय् डाकोः चोःलेः स्याव्नाः” तमा परमेस्वरइ ल्होक्ओमयःकायः सुकायःमा तोथासल । ६ परमेस्वरइ लयःकोः ड्हाकोः फुह्स्यारेःकोः चोःकायःपाय् ल्हाव्हदैबाङ्कःताङ् ल्होक्खेःओ बेलाहाङः “लौ सबै लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःइ इकायः बाःती स्यवपानी” तमा परमेस्वर दाय्हती तोआकान् । ७ ओउःकोः लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःखेकायः “परमेस्वरइ लयःकोः ल्होक्ओमयःकायः मारुःलो लेखालेः थाङ्-ताक्नाःथास । ओउःकोः काम् जाङ्हओलम्कायः ल्युङ्ओ म्हेःलो लेखालेः थाङ्ताक्नाःथास” त दाय्हती दाय्हआ । ८ ओउःकोः चोः-खेकायः दाय्हती “अ परमेस्वर्य नाङ् गलकायःमा राजातेः मुलेःनाः । नाङ्कोः राजीहाङः मुओलम्कायः पेतोतेः तय्छनःती योतेःनौ । ९ पेओ काम्खे भ्काक्तेःनाः पेमालो काम्खे अह्तेःनाः ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरइ नाङ्कोः परमेस्वरइपाय् नाङ्कायः छीङ्हती नाङ्कोः साथीलम्सै आन पेतोलेः ताङ्हताक्ती चोडाय्ताक्तेःआ बा” तमा परमेस्वरइ तोआथै । १० फेरीलेः आखरःहाङः “लौ प्रभुय ड्हाहाङःपाय् नाङ्इ ल्हाव्हदैबाङ्मा जापीनःतीतेः न्यास्तेःआकान् फेल्बाङ्मा लयःइलेःतेः जाङ्हतेःआकान् । ११ ओउः फेल्बाङ् ल्हाव्हदैबाङ्लम्खेपाय् लोनेः म्हीततोलेः स्याव्नाः बा नाङ्खे गलकायःमा मुलेःतेःनाः । ओउःलम्खे नाय्लो लेखालेः ग्रान् स्याव्नै । १२ ताङ्हओ क्रमःनाय्लो लेखालेः नाङ्इ तुलःती खुम्तीतेः गम्तेःनौ ओहाङःसैको ग्रान् नाय् ल्हेत्ती वाय्आक्तीको नया नाय् ल्हेत्ती लावतेःनौ । उतलेः फेल्बाङ् ल्हाव्हदैबाङ्खे स्याव्नाः नाङ्खेपाय् एत गलमा थाङ्तेःल जुगुलाङःकायःमा नाङ्पाय् गलकायःमा ड्हाकोःलो

लेखालेःतेः मुलेःतेःनाः बा” तमा दाय्हती चोःखेकायः नोःआथै ।
 १३ ओहाडःसै “लौ नाड्कोः बीरोत्लम्कायः ग्रक्धाड्माःच्युक्हाडः
 डाकोः डोयसै च्युडःती मुअ” त दाय्हती परमेस्वरइ ओउःकोः
 लाड्काकोः ल्होक्ओमयःकायः गलमा तोथासल ओउःकोः चोः-
 कायः ह तोआथै । १४ ओउः लाड्काकोः ल्होक्ओमयः सुलो
 दाय्हसा ओउःमयःपाय् परमेस्वरकोः काम् जाड्हसा खेःओ चाक्
 लेःआःइ ओउःमयःपाय् दलतो स्यावसा मान्तालम्कायः लव्हसा
 थेडा परमेस्वरइ ल्होक्नाःथास ।

२ १ ओउःत भयान्ते डीइ सायःओ परमेस्वरकोः कुरा पेतोलेः
 ल्हुड्हाडः सेती गम्सा खेःतो ओहाडःसैको डी ओउःकोः
 दोड् पेओ ल्याम्कायः फेतय्हनीली । २ दोह् हायःती दाय्हसा ओउः
 लाड्काकोः ल्होक्ओमयःइ तोती बयःओ कुरापाय् दोड् सायःसा
 खेःओ कुरा खेःतो । सुसुइ ओउः कुरा सायःसा ग्यामाःत भयान्ते
 जाड्हनीली ओउःपाय् लोने न्युम्ह्तोलेः स्यावनै । ३ ओउः लाड्-
 कामयःइ बयःओ कुराखे सायःमालोलम् न्युम्ह्आकाय् त खेःया
 न्हाड्तोलेः परमेस्वरकोः चोःइ बयःओ ताड्हओ दलताक्सा कुराखे
 डीइ सायःसालेः खेःतो बा उया डीइपाय् गलमा दलतो स्याव्तय्हनीली
 बा । ओउः दलसा कुरापाय् प्रभु येसुइ ड्हासै तोआकान् ओहाडः-
 सैको ओउःइ तोआक्तीको ओउःकायः सायःओ मान्तालम्इमा
 डीकायःपाय् पाःतीलेः तोआतय्हनी । ४ परमेस्वरइमा ओउःकोः ग्वम्इ
 आन पेओ ग्याड्हराय्लम् जाड्हती येसुकोः कुरा “दोड् कुरा
 लेःआः” तमा पाःती छ्यानःआकान् । ग्याड्हराय्मा जाड्हमाआकान्
 ओउःइ लयः भाक्तीलेः लयःकोः ग्वालामःइ पेओ कुरालम् वेःताक्-
 माआकान् ।

५ ओउः वाड्सा खेःओ ल्हाव्हदैबाड्कोः राजीहाडः हुकुम्
 बयःसा थेडा परमेस्वरइ लाड्काकोः ल्होक्ओमयःखेकायः छ्युड्हती
 गम्उलु मान्ताखेकायः छ्युड्हती गम्आकान् । ओउः राजीकोः कुरा
 डी द्याह तोनाडःसु । ६ ओउःकोः आखरःहाडः इ परमेस्वरकायः
 तोओ कुरा मुनाः “लौ मान्ताकोः जात्पाय् दोह्लो खेःनाः दाय्हसा
 नाड् मान्तालम्कायः ल्हुड् च्याडःतीतेः मुतेःनाः बा दोह् हायःतीतेः

ओउःकायः एत पेतोलेः योनःतेःनौ र । ७-८ मान्तापाय् लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःसै बल मीतो गम्तेःउतो लोनेः ओउःकायः आन पेतोलेः राजालो लेखालेः ताङ्हताक्ती सबै थोक्कायः पुःतेःताक्तेःआकान्” त दाय्हती दाय्हओलेः मुनाः । मान्ताकायः परमेस्वरइ “सबै थोक्कोः हुकुम् बयःसाकायः गम्तेःआकाय्” त दाय्हओआः ओउःत भयान्ते मान्तापाय् सबै थोक्कायः हुकुम् बयःसा खेःलेःनाः । तेन्छ्याङ्पाय् एतलेः स्याव्धाङ्ल मान्ताकोः जात् सबै थोक्कायः हुकुम् बयःसा खेःधाङ्ल । ९ मान्ताकोः जात्खे एत खेःधाङ्ल येसुखे एत हुकुम् बयःसा राजा स्याव्ओलेः च्यवःनाःतय्हनी । ड्हालेः येसुपाय् लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःसै बल मीतो स्याव्तो ओहाङःसै परमेस्वरइ मान्तालम्कायः योनःती योती भयान्ते येसु ओउःमयःकायः दल्ताक्साकायः ल्हाङःती सीलेःआ । ओउः सीआ त खेःओ द्याह ओउःपाय् राजालो लेखालेः आन पेतो ताङ्हतोलेः स्याव्ओ त च्यवःनाःतय्हनी । १० परमेस्वरइपाय् सबै थोक् जाङ्हआकान् ओउःकायः सबै थोक् मुलेःनाः ओउःत भयान्ते ओउःइ नाःतो मान्तालम्लयःकोः चोः जाङ्हतोक्हाङः ओउःकुस् ताङ्हतोलेः स्याव्ताक्सा थेडा ओउःमयःकायः स्यालःओ येसुकायः लीह्सीःओ गोरःधारनालेः परमेस्वरइ नीङ्ताक्आथै । ओउःत हायःसा स्याव्ओ लेःआः । ११ ओउः मान्तालम्कायः रेव्ओसै छ्यङ्ताक्सा येसुकोः आपामा ओउःइ छ्यङ्ताक्ओ मान्तालम्कोः आपामा यातैज्योः लेःआः । ओउःत भयान्ते ओउः छ्यङ्तो स्याव्ओलम्कायः येसुइ “हौ” त सोकारतोलेः तोनाःथास । १२ ओउःइ इतलेः आखरःहाङः दाय्हआ “अ परमेस्वर्य नाङ्कोः कुरापाय् डाइ डाकोः हौलम्कायः छ्यानःनाङःसु । सबै हुम्ती थनःलाङ् वाङ्ओलम्कःहाङः नाङ्कायः डाइ माननेःनाङ्” त दाय्हती येसुइ तोआकान् । १३ फेरी “परमेस्वरकायः डाइ जुगाङ् ड्हाम्लेःनाङः” तमा ओउःपाय् दाय्हआ “लौ परमेस्वरइ डाकायः ल्हाओ हौलम्कुस् डापाय् इहाङः मुलेःनाङः” तमा दाय्हती दाय्हआ ।

१४ ओउःकोः हौलम् त तोओपाय् सास् नाःओ वयः नाःओ खाल् खेःलेःनै ओउःत खेःओ येसुमा ओउःमयःलो लेखालेः थाङ्ती

मान्तालेः स्याव्आ । ओउःत स्याव्आक्तीको ओउःकोः सीधारनालेः
 येसुइ सीताक्सा ग्वम् नाःओ सैतान्कायः क्लीमःती वाय्सामा
 स्वाय्ओ खेःतो । १५ मान्तालम् लयःकोः सेलः मुच्युकहाडः सीओकः
 रैनै सैतान्कायः क्लीमःधारनालेः येसुइ ओउःमयःकोः रैओकायः
 जुगाड् फेताक्सामा स्वाय्ओ खेःतो । १६ एत हायःओलेः येसुइ
 लाड्काकोः ल्होक्ओमयःकायः खेःल आब्राहाम्कोः प्लोमःदाने
 मोमःदानेकायः लव्ह्आकान् माःर । १७ ओउःत भयान्ते येसुपाय्
 लयःकोः हौलम्लो लेखालेः यातैज्याड्लेः धारतोलेः स्याव्सा खेःओ
 खेःतो । ओहाडःसैको परमेस्वरकायः ताड्हओ पुरोहीत्कोः काम्
 पेतो जाड्हती येसुइ मान्तालम्कायः योनःती योती “लौ इमयःकोः
 रेव्ओ काम् जाड्हभ्याड्कोः क्युम्हती वाय्पाःथास” त परमेस्वरकः
 तेती तोसा स्वाय्नौ । १८ ओउःकायः ल्हुड्तुक् वेलःती योतोक्हाडः
 येसुइ लीह्सीःओ गोरःओआः द्याह् अरु मान्तालम्कोः ल्हुड्तुक्
 वेलःती योसाकायः लीह्सीःओ गोरःओ बेलाहाडः ओउःमयःकायः
 येसुइ लव्ह्सा स्वाय्नौ ।

३ १ लौ उया नीड् छ्यड्तो स्याव्ओ पुःचोड् हौचोड्य नीड्-
 कायःमा परमेस्वरइ छीड्हतेःआकाय् ओउःत भयान्ते डीइ
 छ्यानःती तोओ परमेस्वरइ छ्युड्हती ल्होक्ओ प्रधान् पुरोहीत्
 येसुकोः कुरापाय् ल्हुड्हाडः लायनु दा । २ मोसा त तोओइपाय् सबै
 परमेस्वरकोः मान्तालम्कःहाडः काम् पेतोलेः जाड्हआकान् ओउःलो
 लेखालेः ओउःकायः छ्युड्हओ परमेस्वरकायःलेः येसुइमा काम्
 पेतोलेः जाड्हआकान् । ३ मान्ताइ जाड्हओ कीम्सै ओउः कीम्
 जाड्हओ मान्ताकायःलेः लुड्ती तोसा त्याक्नौ ओउःलो लेखालेः
 मोसासै येसुकायः आन लुड्सा स्याव्नाः । ४ सबै कीम्लम्पाय्
 सुलाडःइ जाड्हओ लेःआः सबै थोक्पाय् परमेस्वरइलेः
 जाड्हआकान् । ५ मोसाखेपाय् परमेस्वरकोः नोकरीलेः खेःती ओउः-
 इलेः सबै परमेस्वरकोः मान्तालम्कःहाडः ओउःकोः काम्मा पेतो
 जाड्हती परमेस्वरइ लोनेः तोसा खेःओ कुरामा छ्यानःआकान् ।
 ६ येसु खीसखेपाय् परमेस्वरकोः चोःलेः खेःती भयान्ते परमेस्वरकोः
 मान्तालम्सै पुःती ओउःकोः काम् पेतो जाड्हनौ । फेरी डीइपाय्

ग्रमःत मुती लोनेः वाड्सा कुराकायः पेतो चोडायतोलेः ड्हामपाः-
तय्हनी ओउःत खेःया परमेस्वरकोः मान्तापाय् डीलेः खेःनाःतय्हनी ।

७ लौ उया परमेस्वरकोः ग्वालामः इतलेः दाय्हनाः “लौ
तेनपाय् परमेस्वरकोः नोःओ नीड्इ सायःतेःनानी त खेःया ८ नीड्कोः
आय्कानः तोकानःलम्लो लेखालेः परमेस्वरकोः कुरा ग्यामाःत ल्हुड्
चाक्तो मुलाम् । याक्गारसीःमालोहाडः नीड्कोः आय्कानः
तोकानःलमइ परमेस्वरकोः ल्हुड्तुक वेलःती ओउःकोः कुरा ड्हामसा
ग्यामालो खेःइतो । ६ ‘चालीस् बरसकायः डाइ ग्वमइ जाड्हओ
कुरापाय् ओउःमयःइ च्यवःनीतो डाकायः ड्हाममाःत डाकोः ल्हुड्-
तुक योआताडः’ त दाय्हती परमेस्वर दाय्हआ । १० ओउःत भयान्ते
ओउःमयःकः आन ल्हुड् मल्हआलाडः ‘लौ डाकोः ल्यामकायः आन
फेनानी डाइ तोओ कुरापाय् गलमा सायःसा ग्याइली’ त दाय्हती
दाय्हडोतो ११ ल्हुड् मल्हतो स्यावआलाडः त खेःओ ‘लौ ओउःमयः
डाकुस् डाकोः पेतो य्हाडःती मुसा राजीहाडः पोक्सा गलमा
दोःइली’ त दाय्हती तोती गमआलाडः” त दाय्हती परमेस्वर कीरीया
जेःती दाय्हओ लेःआः ।

१२ लौ पुःचोड् हौचोड्य घीःती मुन दा उया यातनीस्चाक्इ
रेवओ ड्हाममालो ल्हुड् दोःती ओउः जीडः नाःओ परमेस्वरकायः
फेतेःचानी यादो । १३ ओउःत भयान्ते तेनछ्याडकोः दीनलमहाडः
“सुकायःमा रेवओइ थ्योन्हती ल्हुड् चाक्तोलेः स्यावताक्लाम्” त
दाय्हती दीन् दीन्कायः स्योतती स्योतती लःलयःमयःकायः लव्ह-
कायन् दा । १४ डी लोनेःकोः वाड्सा खेःओ दीन्च्युक्कायः ड्हालो
लेखालेः येसुकोः ड्हामसीःओ कुरा ग्रमःतलेः ड्हामती मुनाःतय्हनी त
खेःया डी येसुकुस् ब्राड्तोलेः मुसा दोःनाःतय्हनी । १५ “लौ तेनपाय्
परमेस्वरकोः नोःओ नीड्इ सायःतेःनानी त खेःया नीड्कोः आय्कानः
तोकानःलो लेखालेः ओउःकोः कुरा ग्यामाःत ल्हुड् चाक्तो मुलाम्”
त दाय्हती परमेस्वरकोः आखरःहाडः दाय्हओ कुरापाय् ड्हाम्वा
तोओ लेःआः बा । १६ ओउः परमेस्वरकोः नोःओपाय् सायःसा
ग्यामालो मान्तालम् सुलो दाय्हसा । ओउःमयःपाय् सबै मोसाइ
मीस्वा देस्सै स्यालःती वानःओ मान्तालम् खेःनै र आने । १७ फेरी

सुलोकः परमेस्वर चालीस् बरसकायः लहुड् मल्हतो स्यावओ खेःतो दाय्हसा ओउः याकगारसीःमालोहाडः सीती वायओ रेवतो जाड्हओलमलेः खेःतो माःदै । १८ ओहाडःसै ओउः सायःसा ग्यामालोलमकायः “लौ ओउःमयः डाकुस् डाकोः पेतो य्हाडःती मुसा राजीहाडः पोक्सा गलमा दोःइली” त दाय्हती परमेस्वरइ कीरीया जेःती तोती गम्आकान् खेःल तब आने । १९ ओउःतलेः ओउःमयःइ ड्हामनीली त भयान्ते पोक्सा दोःइली ओउःत चीःसा स्वायनाःतय्हनी ।

४ १ ओउःमयःखे पोक्सा दोःइली परमेस्वरकोः पेतो मुसा राजीहाडः डीखेकायः “लौ पोक्सा दोःओ लेःआः” त ओउःइ तोती गम्आतय्हनी । ओउःत भयान्ते नीडकःहाडः “यातनीस्-चाक् पोक्लाड् दाहसाकायः दोःइली यादो” त दाय्हती लहुड् ज्याडःती भयान्ते डी घीःती मुसा खेःनाःतय्हनी । २ डीकोः आयकानः तोकानःलो लेखालेः डीइमा परमेस्वरकोः पेओ समचार सायःआतय्हनी । ओउःमयःखेइ सायःआक्तीको दोहमा खेःइली आहेलेः सायःनीतो दोह हायःती दाय्हसा ओउःमयःइ ओउः कुरापाय् ड्हामनीली । ३ डीइ ड्हामओलमखेइ ओउः राजीहाडः पोक्सा दोःलेःनाःतय्हनी । एतलेः परमेस्वरकोः कुरा आखरःहाडः लेखती मुनाः “लौ ‘ओउः-मयःपाय् डाकुस् डाकोः य्हाडःती मुसा राजीहाडः पोक्सा गलमा दोःइली’ त लहुड् मल्हतो स्यावती तोती गम्आलाडः” त दाय्हती परमेस्वर कीरीया जेःती दाय्हओआः । ओउःतलेः परमेस्वरइ ड्हाम-मालोलमखेकायः तोतीलेः गम्तो ल्हाव्हदैबाड् जापीनःती न्यास्-ओहाडःसै ओउःकोः काम् द्योकलेःआ बा । ४ सात्गोता स्यावओ दीन्कायः “ओउःकोः काम्पाय् जुगाड् द्योकआक्तीको ओउः सात्-गोता स्यावओ दीन्हाडःपाय् परमेस्वरइ काम् जाड्हओ न्यास्-आकान्” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । ५ फेरी “ओउःमयः डाकुस् डाकोः पेतो य्हाडःती मुसा राजीहाडः गलमा पोक्सा दोःइली” तमा ड्हामखालेः दाय्हती दाय्ह-ओआः बा । ६ परमेस्वरकोः पेओ समचार ड्हाम सायःओलम् ड्हाम-नीली त भयान्ते परमेस्वरकुस् ओउःकोः राजीहाडः पोक्सा दोःइली ।

ओउःमयःखे पोक्सा दोःइली अरुखे परमेस्वरकुस् मुसाकायः पोक्सा दोःलेःनै । ७ “तेन्पाय् मान्तालम् डाकःताड् वाड्पै” त दाय्हती परमेस्वरइ अरु वाड्सा खेःओ दीन्लम् गम्आकान् ओउः दीन्लम्पाय् तेनछ्याड्कोः दीन्लम् लेःआः बा । ओउः दीन्लम्कायः लोनेः दावुद् राजाइ परमेस्वरकोः कुरा दाय्हती तोआकान् “लौ तेन्पाय् परमेस्वरकोः नोःओ नीड्इ सायःतेःनानी त खेःया ओउःकोः कुरा ग्यामाःत ल्हुड् चाक्तो मुलाम्” त दाय्हती दाय्हओ आखरःहाडः लेखती मुनाः । एतलेः ड्हा तोओ खेःतो । ८ ओहाडःसै मोसाकायः गुल्हओ यहोस्युआइ नीड्कोः आय्कानः तोकानःलम्कायः परमेस्वरकोः पेतो मुसा राजीहाडः पोस्साकायः दप्तीलेः दाक्जेःआकान् त खेःया परमेस्वरइ लोनेःकोः दीन्हाडः ओउः कुरा कोदीडःती नोःसा परमालो खेःतो । ९ खेःल परमेस्वरकोः मान्तालम्पाय् जुदालेः पोक्धाड्इली ओउःत भ्यान्ते परमेस्वरकोः मान्तालम्कायःपाय् अरु य्हाडःतो मुसा राजीपाय् मुलेःधाड्नाः बा । १० ओउःकोः काम् द्योक्आक्तीको परमेस्वरपाय् काम् कोरःतीलेः मुओ ओउःलो लेखालेः सुसु ओउःकोः राजीहाडः पोक्लेःनै ओउःकुस् काम् कोरःतो धोती मुसा दोःनै । ११ लौ उया डीइमा ओउःकोः राजीहाडः पोक्सा पेतो बोडःनी ओहाडःसै डी काम् कोरःती मुसा स्वाय्नाःतय्हनी । सुमा ओउः पोक्सा दोःमालो आय्कानः तोकानःलो लेखालेः ल्हुड् ग्यामाःत मुती वाय्तो स्याव्लाम् । १२ परमेस्वरकोः नोःराय्इपाय् जीडः नाः-ओलो लेखालेः आन जाड्हसा स्वाय्ना । व्हानःओ नाःसुयःइ हुस् मायः तातती वेड्काय्सा स्वाय्ना ओउःसै न्हाड्तोलेः परमेस्वरकोः नोःराय्इ मान्ताकोः ल्हुड्तुक् तातती पोक्सा स्वाय्ना मान्ताकोः ल्हुड्तुक्कोः भाक्ओ कुरामा म्हरओ कुरामा छीड्गलःती योसा स्वाय्मानौ । १३ सबै कुरा ल्हुड्तुक्कोः कुरामा दोह् खेःयामा परमेस्वरसै नुस्ती गम्सा स्वाय्ल बा । जापीनःती न्यास्ओ थोक्लम्पाय् सबै ओउःकोः मीक्हाडः ल्हाःतीलेः मुनाः । ओउःकायःपाय् डीइ जाड्हओ काम्लम् सबै धोती ल्हाक्सा खेःनाःतय्ही ।

१४ ओउःत खेःओ डीइ थोल्हती तोओ कुरापाय् पेतो ग्रमःत मुती ड्हाम्पानाःतय्ही दोह् हायःती दाय्हसा लाड्काताड्

ज्योय्ती दाह्ओ परमेस्वरकोः चोः येसुपाय् डीकायः आन ताड्हओ प्रधान् पुरोहीत् मुलेःनाः । १५ डीकोः प्रधान् पुरोहीत् येसुकायःपांय् गतलो डीकायः ल्हुड्तुक् थ्योन्ह्ती योओ खेःतो ओउःतलेः थ्योन्ह्ओ खेःतो ओउःइपाय् रेव्ओ काम् दोह्मा जाड्हउलु । ओउःइ डीकायः लयः धेःती भयान्ते डीकायः थ्योन्ह्ओ चीःती आन योनः-तीलेः योसा खायनाःतय्ही । १६ ओउःत खेःओ परमेस्वरकोः राजालो खेःओ मुओ थाव्ताड् ल्हुड् फवःतोलेः आल्इ । ओहाडः ओउःइ डीकायः योनःती योती डी दोह् दोह् राह्ओ बेलाहाडः आय्ह्तो ल्हुड्इ बयःनाःतय्ही ।

५ १ सबै प्रधान् पुरोहीतलम् मान्ताकःसै छ्युड्हओ लेःआः । ओउःमयःइपाय् अरु मान्ताकोः होन्त परमेस्वरकःताड् वाड्ती मान्ताकोः रेव्ओ काम् क्युम्ह्ती वाय्साकायः परमेस्वरकायः बयःसा थोक्लम् ल्हानानी । २ प्रधान् पुरोहीत्पाय् अरु मान्तालो लेखालेः जुगाड् नीड्तो खेःबाय्ल ओउःत भयान्ते ओउःइ वह्कमालो रेव्तो जाड्हओलम्कायः काड्तोलेः नोःसा खायनौ । ३ ओहाडःसैको ओउःइ अरुकोः रेव्ओ काम् क्युम्ह्ती वाय्साकायः परमेस्वरकायः थोक् ल्हानौ ओउःतलेः लयःकोः रेव्ओ काम्मा क्युम्ह्ती वाय्साकायः ओउः प्रधान् पुरोहीत्इ थोक् ल्हासा खेःसतो । ४ फेरी ताड्हओ प्रधान् पुरोहीत् स्याव्साकायः सुमा लयःकायः छ्युड्हइसीली अरुसै ड्हा छ्युड्हओ हारन्लो लेखा परमेस्वरइलेः प्रधान् पुरोहीतलम्कायः छ्युड्हती दोक्ती गोत्नाःथास । ५ एतलेः ख्रीस्मा प्रधान् पुरोहीत् स्याव्साकायः लयःकायः ताड्हताक्ती छ्युड्हसल ओउःकायःपाय् परमेस्वरइ “लौ नाड्पाय् डाकोः चोः लेःतेःआः तेन्पाय् नाड्कोः आपा स्याव्लेःआलाडः” त दाय्ह्ती छ्युड्हती तोआथै । ६ फेरी ओउःकोः आखरःहाडःमा “लौ मेल-कीसेदेक्कोः खाल्कोः पुरोहीतलो लेखालेः नाड् गलकायःमा मुसा पुरोहीत् खेःतेःनाः” त दाय्ह्ती अरु अध्यय्हाडः लेखती मुनाः ।

७ ल्हाव्ह्दैबाड्हाडः मान्ता मुतोक्हाडः येसुइ आन च्याः-तीमा गोःतीमा ओउःकायः सीओसै दलताक्सा खाय्ओ परमेस्वरकायः तेती तोआकान् । येसुइपाय् मीओमा ग्याओ ल्हुड्इमा तेआ त

खेःओ ओउःकोः कुरा परमेस्वरइ सायःआकान् । ८ ओउःपाय् परमेस्वरकोः चोःलेः खेःतो परमेस्वरकोः कुरा ग्यासाकायः लीह्-सीःओ लयःलेः धेःती गोरःआकास । ९ ओहाडःसैको ओउःपाय् जुगाड् नीड्तोलेः स्याव्आक्तीको सबै ओउःकोः कुरा ग्याओलम्-कायः येसुइ गलकायःमा दल्तो स्याव्सा दोःताक्आकान् । १० ओउःकायःपाय् परमेस्वरइलेः मेल्कीसेदेक्कोः खाल्कोः प्रधान् पुरोहीत् छीड्हती दोक्आथै ।

११ इ कुरापाय् डाइ नाःतो तोसा खेःतो नीड्इपाय् पेतो सायःतेःनीली त भयान्ते नीड्कायः स्यान्सा चाक्लेःनाः । १२ द्याह्-पाय् नीड्इ अरुकायः स्यान्ती खाय्सा खेःतेःइतो । खेःल नीड्-कायःलेः अरुइ परमेस्वरकोः दोड् तुडःकोः कुरालेः कोदीडःती स्यान्सा खेःधाड्तेःनै मीओ चोःलो लेखालेः नीड्इ दुत् तुनःसालेः खेःधाड्तेःनै मायः जेःसा खाय्धाड्तेःनीली । १३ दुत् तुनःओ मान्तापाय् वह्क्धाड्मालो लेःआः बा । दोह् दोह्खे पेतोलेः दोह् दोह्खे रेव्तो हायःसालेः त चीःसा खाय्धाड्नीली । १४ दुत्खेपाय् वह्क्मालो चोःकायः बयःसा स्याव्लेःनाः मायःखे ताड्हओ मान्ताकायः स्याव्लेःनाः । ताड्हओ मान्ताइ पेओ काम्लम् जुपायः-तीलेः जाड्हती लयः धेःती दोह् काम्खे पेतोलेः दोह् काम्खे रेव्तोलेः त व्हाय्तोलेः चीःनानी ।

६ १ ओउःत भयान्ते ओउः तुडःकोः स्यान्ओ कुराखे द्याह् स्यान्साकायः फेती खीस्कोः ताड्हओ कुराखे म्हुक्तीलेः चीःपाःतय्हनी । ड्हापाय् सीताक्सा खाय्ओ काम्लम् जाड्ह-ओकायः फेआक्तीको डीइ परमेस्वरकायः ड्हाम्आतय्हनी । ओउः कुरा पुछ्छुडःती स्यान्सा परल । २ बाप्तीस्माकोः कुरालम्मा क्रुत् भाम्हओ कुरामा सीओसै उहती च्योक्ओ कुरामा ओउः लोने तय्छनःती योसा कुरामा इ सबै ड्हा स्यान्ओ कुरा लेःआः । ३ द्याह् परमेस्वरइ ताक्नाःतय्हनी त खेःया अरु ताड्हओ कुरा स्यान्इसी ।

४ यात्चाक् ड्हापाय् परमेस्वरइ थोड्ताक्ओहाडः वाहती परमेस्वरइ बयःओ पेओ जीडःमा ग्वालामःमा दोःआक्तीकोमा ५ परमेस्वरकोः पेओ नोःराय्मा लोने वाड्सा दीन्लम्कोः ग्वम्लम्मा

चीःआक्तीकोमा ६ ओउःइ सबै जुगाड् फेनौ त खेःया ओउः मान्ता लोने गत हायःती परमेस्वरकःताड् द्यान्हसा स्वाय्चौ र । द्यान्हसा स्वायुलु दोह हायःती दाय्हसा ओउःत हायःसाकायः ओउःइ फेरीलेः परमेस्वरकोः चोःकायः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः गम्ती ओउःकायः सबैकोः मीक्हाडः मीताक्नाःथै । ७ ड्हाम्ओलम्पाय् राड्कोः साःलो लेखा मुनै । न्याम्लाड् तीःइ न्यात्ताक्ओ साःपाय् गाव्खेइ राड् तव्हओलम्कायः पेतो सायःओ खाल्लम् दुड्ताक्नौ ओउः साःपाय् परमेस्वरकोः आसीक् दोःओ लेःआः ८ गाव्खे साःइ बनमा घ्यान्ह ह दुड्ताक्नौ ओउःपाय् मल्हओ साः लेःआः ओउःकायः परमेस्वरइ प्रनःनौ यादो लोने म्हेःइ भयोम्हती वाय्ताक्नौ ।

९ डीइ एतलेः गानाक्ती तोसापाय् तोनेःनाड्सतो राप्ओ पुःचोड् हौचोड्य नीड्खे पेतोलेः हायःतेःनानी दलतो स्याव्तेःनै त म्हरनाडी । १० परमेस्वरइ गलकायःमा पेतोलेः हायःनौ । नीड्इ ओउःकायः राप्ती अरु ड्हाम्ओलम्कायः लव्हती बयःतेःआकानी । माः रैस बयःधैलेः मुतेःनै । ओउः राप्ती जाड्हओ काम्पाय् परमेस्वरइ म्हेःउलु । ११ ओउःत हायःओ काम्पाय् “सबै द्युम्ती स्वाय्च्युकहाडः म्ह्याड्तीलेः जाड्हतेःपानी” त भाक्नाडी ओहाडःसै नाड्कोः भाहओ सबै दोःतेःनै । १२ बाय्तो स्याव्माःत ओउः जुगाड् गुह्माःत ड्हाम्ओलम्कः तेःनु । ओउःमयः परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा दोःलेःनै ।

१३ परमेस्वरइ आब्राहाम्कायः तोती गम्ओ बेलाहाडः ओउःइ लयःकोः म्यड् पेहती कीरीया जेःआकान् दोह हायःती दाय्हसा कीरीया जेःतोक्हाडः लयःसै ताड्हओचाक्कोः म्यड् पेहसा खेःतो । खेःसापाय् खेःतो परमेस्वरसै ताड्हओचाक्पाय् सुमा नाःइली लयःकोः म्यड् ह पेहती तोसा खेःतो । १४ फेरी तोती गम्तोक्हाडः “लौ दोड्सी दाय्हभनाड् नाड्कायः डाइ आन पेतो बयःनेःनाड् बा । नाड्कायःपाय् प्लोमःदाने मोमःदाने आन नाःतो दोःताक्नेःनाड्” त दाय्हती परमेस्वरइ तोआथै । १५ आब्राहाम्इपाय् इ तोती गम्ओ कुरा ताप्साकायः पेतो गुह्माःत ल्युड्हआकान् ओउःत भयान्ते परमेस्वरसै आन दोःआ । १६ मान्ताइ कीरीया जेःतोक्हाडः लयःसै

ताड्हओकोः मय्ङ् पेहनौ ओहाडःसैको अरुइ ब्रेह्ती काय्काय्सा
 स्वाय्नीली । १७ एतलेः ओउःइ तोती गम्ओ कुरा दोःओलम्कायः
 “डाइ तोती गम्ओपाय् गलमा फेडल ल्हुङ् गलमा क्लोय्क्डल” त
 छ्यानःसाकायः परमेस्वरइ कीरीया जेःआकान् । १८ एतलेः तोतीमा
 कीरीया जेःतीमा परमेस्वरइ नीसज्योः जुगाड् क्लोय्क्सा स्वाय्मालो
 कुरा गम्आकान् । इनीस् कुराकायःमा दोह् कुराकायःमा ओउःइ
 गलमा माःसा स्वाय्उलु । ओउःत भयान्ते “डी परमेस्वरकःताड्
 दलसाकायः वाड्ओलम् ओउःकोः तोती गम्ओ कुरा दोःनाःतय्ही”
 त दाय्हती चीःती ल्हुङ् धोमाय्तो स्याव्नाःतय्ही । १९ एत दोङ् कुरा
 चीःधारना डी ल्हुङ् ग्रमःत ड्हाम्ओलेः मुनाःतय्ही । डीइ ड्हाम्ओ
 परमेस्वरपाय् ड्हाम्पाय् मन्दीरकोः दोङ् दुङ्हाडः क्रुस्सा दोःओ
 खेःतो ओउःत भयान्ते सबै मान्ताकोः होन्त प्रधान् पुरोहीत्लम्पाय्
 ओउः मन्दीरकोः हेङ्केओ नाय् उःसै आल्ओ खेःतो । २० द्याह्
 डीकोः होन्त येसुलेः डीकायः स्यालःती ओउःहाडः पोक्ती
 मुओआः । मेल्कीसेदेक् त तोओकोः खाल्कोः पुरोहीत्लो लेखालेः
 ओउःपाय् गलकायःमा मुओ प्रधान् पुरोहीत् स्याव्ओआः ।

७ १ ड मेल्कीसेदेक् त तोओपाय् सालेम् सहरकोः राजामा
 खेःतो सबैसै ताड्हओ ग्वम् नाःओ परमेस्वरकोः पुरोहीत्मा
 खेःमाःतो । ओहाडःसैको अरु राजालम्कायः क्लीमःती सातती वाय्-
 आक्तीको आब्राहाम् पाय्हती वाङ्ओ खेःतो । पाय्हती वाङ्तोक्-
 हाडः मेल्कीसेदेक्इ ओउःकायः क्रुस्ती आसीक् बयःआथै ।
 २ ओहाडःसैको आब्राहाम्इ सबै राजासै ल्हाओ थोक्लम्कोः दस्
 फाक् जाड्हआक्तीको यातै फाक् मेल्कीसेदेक्कायः बयःआकान् ।
 मेल्कीसेदेक् त तोओकोः मय्ङ्कोः माने “नीङ्ओकोः राजालेः”
 ओहाडःसै ओउःपाय् सालेम्कोः राजालेः खेःतो । सालेम्कोः राजा त
 तोओकोः माने “गोय्स्वामःओकोः राजालेः” ३ परमेस्वरकोः
 आखरःहाडः मेल्कीसेदेक्पाय् आमा आपामा होह्मा नाःमालो
 मान्ता खेःतो । आखरःहाडःमा ओउःकोः सीओ दीन्मा दोःओ
 दीन्मा दोह् कुरामा लेखल परमेस्वरकोः चोःलो लेखालेः ओउःपाय्
 गलकायःमा पुरोहीत् मुलेःनाः ।

४ मेलकीसेदेक्पाय गुच्युक् ताड्हओ खेःतो दाय्हसा ।
 डीकोः ताड्हओ तोकानः आब्राहाम्इ सबै ओउः राजासै ल्हाओ
 थोक्लमकोः दस् भाक्कोः यात्ज्याड् भाक् बयःआकान् ।
 ५ ओहाडःसै ओउःकोः प्लोमः लेवी त तोओकोः प्लोमःदानेकोःपाय्
 सुलो पुरोहीत् स्याव्नै ओउःइलेः अरु हेब्रैनीलमसै दस् भाक्कोः यात्
 भाक्खे त्याक्सा खेःतो । ओउःत मोसाइ बयःओ ऐन्हाडः लेखती
 मुनाः । ओउः हेब्रैनीलममा आब्राहाम्सै ग्ल्युड्हओ लेःआः ओउःमयः
 लेवीकोः प्लोमःदानेसै पुःचोड् हौचोड्लेः मुनै । ओउःतलेः मुइतो
 “ओउःमयःइ लेवीलमकायः बयःसा खेःतो” त लेखती मुनाः ।
 ६ ओउः पुरोहीत् मेलकीसेदेक्पाय् लेवीसै ग्ल्युड्हओ खेःआक्ल बुरु
 परमेस्वरइ तोती गम्ओ आब्राहाम्सै ओउःइ यात् भाक् त्याक्सा
 दोःओजेःआः । फेरी आब्राहाम्कायः आसीक् बयःमाआकान् ।
 ७ ओहाडःसै दोड्सीलेः आसीक् बयःओ मान्तापाय् आसीक्
 त्याक्ओ मान्तासै ताड्हओ लेःआः एतपाय् सुइमा त्याःती तोसा
 खायनीली । ८ फेरी ओउः अरुसै त्याक्सा पुरोहीत्लमखे सीसा
 खेःओ मान्तालम् लेःआः इ । ओउः आब्राहाम्सै त्याक्ओ मेल-
 कीसेदेक्खे आखरःहाडः “सीओआः” त ओउः कुरापाय् दोह्मा
 लेखल ओउःपाय् सेलः मुलेःनाः । ९ माः रैस अरुसै त्याक्सा खेःओ
 लेवीइमा मेलकीसेदेक्कायः बयःआकान् तमा तोसा स्याव्नाः ।
 १० दोह् हायःती दाय्हसा मेलकीसेदेक्इ आब्राहाम्कायः कुस्तोक्
 बेलाहाडः लेवीपाय् ओत्थाड्आक्ल ओउःकोः तोकानः आब्राहाम्-
 कोः आड्हाडः मुओ खेःधाड्तो । ओउःतलेः आब्राहाम्इ क्रुत्
 बयःओ थोक्पाय् “लेवीमा बयःओआः” त दाय्हसा खाय्नाः ।

११ हेब्रैनीलमपाय् लेवीत तोओ पुरोहीत्लम् मुओ बेलाहाडः
 ऐन् दोःआकाय् । ओउः लेवीकोः खाल्कोः पुरोहीत्लमइपाय्
 परमेस्वरकोः काम् जुगाड् केह्तोलेः जाड्हसा खाय्ओ खेःतो त
 खेःया अरु थे मेलकीसेदेक् खाल्कोः पुरोहीत् थाती वाड्सा
 परआक्ल बा । ओउः थे खाल्कोः पुरोहीत्पाय् लेवीकोः प्लोमःदाने
 हारन्त तोओसै ग्ल्युड्हओ खेःआक्इली ओउःपाय् मेलकीसेदेक्कोः
 खाल्लेः । १२ ओहाडःसै थे खाल्कोः पुरोहीत्लम् थाआक्तीको अरु

नया खाल्कोः ऐन्मा खेःतो । १३-१४ ओहाडःसैको आने इ कुरापाय् सुकायः तोओलेः दाय्हसा डीकोः प्रभु येसुकायः तोओलेः खेःतो ओउःपाय् लेवीकोः होह्सै ग्ल्युड्हओपाय् खेःल यहुदाकोः होह्सै ग्ल्युड्हओआः । फेरी यहुदाकोः होह्कोः मान्तालम्इपाय् पुरोहीत्-कोः काम् जाड्हसा सुमा दोःल । पुरोहीत् छ्युड्हओ बेलाहाडः मोसाइ यहुदाकोः होह्पाय् दोह्तमा तोउलु ।

१५ इ कुरापाय् द्याह् न्हाड्तोलेः पेतो चीःसा खायनाः-तय्हनी दोह् हायःती दाय्हसा यात्चाक् मेल्कीसेदेक्लो लेखा थे खाल्कोः पुरोहीत् थाती वाड्ओलेः मुनाः । १६ ओउःपाय् मान्ताइ जवओ ज्योओ होह्कोः हुकुम् जाड्हधारनालेः पुरोहीत् स्यावओ खेःल ओउः गलमा द्योक्मालो जीडःकोः ग्वम् दोःती भयान्ते ओउःपाय् पुरोहीत् स्यावओ । १७ ओउःकायःपाय् “मेल्कीसेदेक्कोः खाल्लो लेखालेः नाड् गलकायःमा पुरोहीत् स्याव्लेःतेःनाः बा” त दाय्हती दाय्हओ आखरःहाडः लेखती मुनाः । १८ ओउः ड्हा बयःओ ऐन्पाय् लोल दोह्मा हायःसा खाय्उलु ओउःत भयान्ते द्याह्पाय् ओउः ऐन् वाय्ओ लेःआः । १९ ओउः मोसाइ बयःओ ऐन्इपाय् दोह्कायःमा जुगाड् पेतो नीड्तो स्याव्ताक्सा खाय्उलु ओहाडःसैको द्याह् ओउः ऐन्सै पेओ ल्याम् दोःआतय्ही । दोःआक्-तीको ओउः ल्याम्इपाय् परमेस्वरकःताड् द्याड्तोलेः दाक्नाःतय्ही । २० ओहाडःसैको ड्हापाय् येसुकायः परमेस्वरइ कीरीया जेःती तोती गम्ओ कुरा मुलेःनाः । अरु मान्तालम्खे पुरोहीत् स्याव्ताक्साकायः परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरापाय् परआक्ल । २१ येसु खीसखेकायः परमेस्वरइपाय् तोती गम्ओ कुराइ पुरोहीत् स्याव्ताक्आथै । परमेस्वरकोः आखरःहाडः “लौ ‘नाड्पाय् गलकायःमा पुरोहीत् स्याव्लेःतेःनाः’ त दाय्हती ल्हुड् द्यान्हसा खाय्मालो कुरालेः प्रभुइ तोती गम्आकान्” त दाय्हती दाय्हओ लेखती मुनाः । २२ ओउःत भयान्ते येसुइपाय् अरुसै पेओ ड्र्याःती होम्काय्ओ कुराकायः “स्याव्ताक्नौ” त तोती गम्सा खाय्लेःनौ । २३ ओहाडःसैको इत भयान्तेमा ओउः अरु पुरोहीत्लम्पाय् येसुसै थेथे खेःलेःनै । ओउः पुरोहीत्लम्खे सीती सीती वाय्ती भयान्ते ओउःमयःकोः यात्चाक्

भुङ्आले काम् जाङ्हधै मुसा खाय्उलु क्लोत्ती क्लोत्तीलेः
जाङ्हती नाःतोलेः खेःनै । २४ येसुखे गलकायःमा सेलः मुलेःनाः
ओउःकोः पुरोहीतकोः काम् अरुइ गलमा ल्होनःती जाङ्हसा परल ।
२५ क्याहमा लोनेःमा गलकायःमा ओउःकायः इहाम्ती परमेस्वरकः-
ताङ् वाङ्हओलमकायः ओउःइ पेतोलेः दलताकसा खाय्नी दोह
हायःती दाय्हसा ओउःमयःकायः परमेस्वरकःताङ् तेती तोसाकायः
येसुपाय् गलकायःमा मुलेःनाः । २६ ओउःत प्रधान् पुरोहीत्पाय्
डीकायः जुगाङ् स्यावओ लेःआः बा । ओउःपाय् जुगाङ् छ्यङ्ती
केहओ रेवमालो पुरोहीत् खेःतो । रेवतो जाङ्हओलमकःसै पेङ्-
कलःतो स्यावती सबै त्यावःअ लाङ्काहाङः लनःओलेः मुलेःनाः ।
२७ अरु प्रधान् पुरोहीतलमखेइ दीनका दीन् स्योत्तीलेः इहापाय्
लयःकोः रेवओ काम्लम् वाय्साकायः लोने अरुकोः रेवओ काम्लम्
वाय्साकायः परमेस्वरकायः थोक लहासा खेःइतो येसुखेइ इत हायःसा
परल दोह हायःती दाय्हसा ओउःइ गलकायःमा यातै पेन्हकायः
लयःकोः आङ् लहाआकास । २८ ओउः ऐनकोः कुराखेहाङःपाय्
जुगाङ् पेतो हायःसा खाय्मालो मान्तालमकायः “ओउःमयः प्रधान्
पुरोहीत् स्यावपै” त दाय्हती तोनाःथास । लोने परमेस्वरइ कीरीया
जेःती तोती गम्ओ कुराखेहाङः लयःकोः चोःकायः “प्रधान् पुरोहीत्
स्यावपाः” त दाय्हती दाय्हनाः ओउः चोःपाय् गलकायःमा ओजायः
जयकुमःत मुलेःनाः ।

८ १ डीइ तोओ कुराकोः तुङः इलेःआः । ओउःलो खेःओ
प्रधान् पुरोहीत्पाय् डीकायः ओउः सबैसै ताङ्हओ परमेस्वर-
कोः गुल्हदाङ्लो लेखा ओउःकोः राजा च्युङःसा थावहाङः लाङ्-
काहाङः मुलेःनाः । २ फेरी खीसखेइपाय् अरु मान्ताखे पोकसा
दोःमालो मन्दीरकोः दोङ् दुङ्हाङः पुरोहीतकोः काम् जाङ्हलेःनै ।
ओउः दोङ् मन्दीरपाय् मान्ताइ जाङ्हओ खेःल प्रभुइ जाङ्हओ
लेःआः बा । ३ सबै प्रधान् पुरोहीतलमपाय् रेवओ काम् क्युम्हताकसा
थेडा वाःमा मेत्छ्याःमा अरु थोकमा परमेस्वरकायः ल्हानानी ओउःत
हायःसाकायः ओउःमयः छीङ्हती गम्ओलेः मुनै । डीकोः प्रधान्
पुरोहीत्मा परमेस्वरकायः दोह्लाङः लहासा खेःतो । ४ ओउःपाय्

लाङ्काहाडः मुलेःनाः ल्हाव्हदैबाङ्हाडः मुओ त खेःया ओउःकोः पुरोहीत् काम्पाय् परमालो खेःतो दोह् हायःती दाय्हसा ऐन्इ तोओ थोकल्म ल्हासाकायः ओउः अरु मान्ताकोः पुरोहीत्लम् मुधाङ्-लेःनै । ५ ओउः पुरोहीत्लम्इ ल्हाव्हदैबाङ्हाडः मुओ मन्दीर् कीम्-कोः दुङ्हाडः ल्हासा काम् जाङ्हनानी । ओउःमयःकोः काम्मा लाङ्काकोः काम् तेःनाः ओउःमयःकोः मन्दीर्मा लाङ्काकोः मन्दीर्कोः क्वालाडःलो लेखालेः मुओ लेःआः । मोसाइ ओउः लात्सा स्वाय्ओ मन्दीर् जाङ्हतोक् बेलाहाडः परमेस्वरइ इतलेः गानाक्ती तोआथै “लौ इ मन्दीर्पाय् नाङ्कायः स्यालुङ्हाडः छ्यानःओ मन्दीर्कोः रुपकुस् धारती जाङ्हउ दा” त दाय्हती परमेस्वरइ तोआथै । ६ येसुइ परमेस्वरसै वानःओ डीकायः बयःसा होम्काय्ओ कुरापाय् ओउः ड्हाकोः होम्काय्ओ कुरासै आन पेओ लेःआः दोह् हायःती दाय्हसा ओउः ड्हाकोः कुरासै न्हाङ्तोलेः पेतो दोःनाःतय्ही । ओउःलो लेखालेः येसुपाय् ओउः अरु पुरोहीत्लम्सै न्हाङ्तोलेः ताङ्हओ काम् दोःओआः बा । ७ ओउः ड्हाकोः होम्काय्ती गम्ओ कुरापाय् जुगाङ् पेओलेः खेःतो त खेःया ओउः नया होम्काय्ती गम्ओ कुरापाय् जाङ्हसा परमालो खेःतो । ८ ओउः ड्हाकोः होम्काय्ती तोओ मान्तालम्कायः परमेस्वरपाय् “नीङ्तो खेःइली” त दाय्हती “लौ लोनेः वाङ्सा दीनल्महाडः इस्राएल्कोः मान्तालम्कुस् यहुदाकोः मान्तालम्कुस् डाइ नया होम्-काय्ओ कुरा जाङ्हलेःनाडः” त दाय्हती प्रभुलेः दाय्हआ । ९ “ओउः नया कुरापाय् ड्हाकोः आय्कानः तोकानःलम्कुस् होम्-काय्ओ कुरासै थेथेलेः खेःनाः । ओउः बेलाहाडःपाय् ओउःमयःकायः डाइ मीस्त्रा देस्सै क्रुत्इ ज्योतीलेः लात्ती ग्ल्युनःआलाडःसु । ओउःत हायःआलाडःसु ओउः डाकुस् होम्काय्ओ कुरापाय् ओउःमयःइ सेती गम्नीली फेलेःआकानी । ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःकायः पेङ्कलः-आलाडःसु” तमा दाय्हती प्रभु दाय्हआ । १० “दयाह् ओउः वाङ्सा खेःओ दीनल्महाडः ओउः इस्राएल् त तोओलम्कुस् इ नया कुरा होम्काय्ती गम्नाडः डाकोः हुकुम्लम्पाय् ओउःमयः ल्हुङ्तुकहाडः सेती गम्ताक्लेःनाडःसु । डापाय् ओउःमयःकोः परमेस्वरलेः

स्याव्नाडः ओउःमयःपाय् डाकोः मान्तालेः स्याव्ने । ११ ओहाडः-
 सैको ओउःमयःपाय् सुइमा अरु लयःकोः मान्तालम्कायः 'लौ
 प्रभुकायः तय्हउ' त स्यान्ती तोसा परकाय्इली दोह् हायःती दाय्हसा
 सबै मान्तालम्इ मीमीओलम्इमा ताड्हताड्हओलम्इमा सबैइलेः
 डाकायः तय्हनाःताडः । १२ ओउःमयःकायः योनःती योती भ्यान्ते
 ओउःमयःइ जाड्हओ रेव्ओ काम्लम् डाइ क्युम्ह्तीलेः वाय्नाडःसु ।
 ओउःमयःकोः रेव्तो हायःओ डाइ म्हेःलेःनाडः" त दाय्हती प्रभुलेः
 दाय्हओआः । १३ ओहाडःसैको ओउः नया होम्काय्ओ कुरा गम्-
 आक्तीको ओउः ड्हाकोः कुरा द्याह् आय्मा स्याव्ताक्आकान्
 आहे स्याव्ताक्आकान् । ओहाडःसैको ओउः आय् कुरापाय् म्हीत्-
 तीलेः वाय्खेःनाः ।

६ १ ओउः ड्हा जाड्हओ होम्काय्ओ कुराहाडः परमेस्वर-
 कायः मानसा कुरामा मुओ ल्हाव्ह्दैबाड्हडाडः जाड्हसा
 मन्दीर्कोः कुरामा मुओ खेःतो । २ यात्ज्योः लात्सा स्वाय्ओ पाल्
 कीम्कोः मन्दीर् जाड्हआकानी । ओउः मन्दीर्हाडः नीस् कोथा
 फाःओ खेःतो ओउः ड्हाकोः कोथाहाडः मयन् बत्तीमा तैबल्मा
 परमेस्वरकायः ल्हासा लाड्मा गम्ओ खेःतो । ओउः कोथापाय्
 "नीड्ओ थाव्" त तोती पेड्कलःती गम्ओ खेःतो । ३ ओहाडःसैको
 भीत्रहाडः यात्ज्योः अरु हेड्केती गम्ओ फाःओ नाय् खेःतो ओउः
 नाय्कोः उःसै अरु कोथा खेःतो । ओउःपाय् "जुगाड् नीड्ओ थाव्"
 त तोओलेः खेःतो । ४ ओहाडः यात्ज्योः धुप् उलःसा सुन्कोः खाती
 तैबल् गम्ओ खेःतो । यात्ज्योः होम्काय्ती गम्ओ कुरा गीलताक्सा
 बकीस्मा खेःतो माल्गसै सुन्इ ल्यानःती भीत्रहाडःपाय् सुन्कोः तेव्-
 केराहाडः "मन्न" त तोओमा गम्ओ खेःतो । हारन् त तोओकोः
 मात् तुरःओ दड्गमा ऐन् लेखओ नीस्ज्योः पाथालः बाड्मा गम्ओ
 खेःतो । ५ ओउः बकीस्कोः थाराय्हाडः नीस्ज्योः परमेस्वरकोः ग्वम्
 छ्यानःसा "केरुब्" त तोओकोः रुप् खेःचतो ओउःमयःकोः पाप्नीसइ
 ओउः रेव्ओ काम् क्युम्ह्ती वाय्सा थाव्कायः खुप्ती मुओ खेःतो ।
 ओउःतलेः खेःतो ओउः मन्दीर्पाय् "गतलो ताड्हनाः" त दाय्हती
 द्याह् सबै छ्यानःसा परल ।

६ ओउः मन्दीरपाय् ओउःतलेः जाड्हओ खेःतो ओहाडः-
 सैको जाड्हआक्तीको ओउः ड्हाकोः कोथाखेहाडः पुरोहीतलम्
 दीन् दीन्हाडः ज्युड्हती पोकती काम् जाड्हधै मुइतो ७ ओउः दोड्
 भीत्रकोः कोथाखेहाडः प्रधान् पुरोहीत् ह साल् सालकोः यातै पेन्-
 कायः पोकओ खेःतो । ओउः बेलाहाडः ओउःइ वयः लातती
 लयःकायःमा सबै मान्ताकायःमा ब्रःती चीःमाःत जाड्हओ रेवओ
 काम्लम् क्युम्हाक्साकायः परमेस्वरकायः ल्हानौ । ८ इतलेः ओउः
 ड्हाकोः नीड्ओ थाव्हाडः मुधाड्तोकहाडः ओउः अरु जुगाड्
 नीड्ओ थाव्ताड् अरु सुइमा पोकसा दोःइली त परमेस्वरकोः
 ग्वालामःइ छ्यानःनाःतय्ही । ९ ओउः मन्दीरकोः कुरापाय् डी तेन्-
 छ्याड्कोः मान्तालम्कायः ड्हा जवओ काम्लम् “गतलो” त इतलेः
 स्याननाःतय्ही । ओउः परमेस्वरकायः ल्हाती बयःओ थोकलम्इपाय्
 बयःओ मान्ताकायः ल्हुड्तुक छ्यड्ताक्सा खायुलु त द्याह् चीःसा
 खायनाःतय्ही । १० ओउः कुराखेपाय् जेःगा तुड्गा आड् जेस्सा
 आड् पेतो हायःसाकोः कुरो ह ओउः नया लोनेः वाड्सा जुगाड् पेओ
 कुरा बयःधाड्माःच्युक्कायः जवसाजम्कायः ह मुलेःनाः ।

११ ओउः बेला द्याह् दाहओ लेःआः खीस्पाय् तेन्छ्याड्-
 कोः पेओ कुरा स्याव्ताक्सा थेडा प्रधान् पुरोहीत् वाड्ओ लेःआः ।
 फेरी ओउः कुरा स्याव्ताक्साकायः ओउःपाय् अरुसै न्हाड्तोलेः
 ताड्हओमा छ्यड्ओमा मन्दीरहाडः पुरोहीत् काम् जाड्हलेःनौ ।
 ओउः मन्दीरपाय् मान्ताइ जाड्हओ खेःल इ जापीनःती न्यासओ
 ल्हाव्हदैबाड्कोःमा खेःल लाड्काकोः लेःआः । १२ ओहाडःसैको
 खीस्पाय् ओउः पेओ मन्दीरहाडः पोक्तोक बेलाहाडः ओउः जुगाड्
 नीड्ओ थाव्हाडः यातै पेन् ह पोकआ । ओउः बेलाहाडः स्याः
 मेत्छ्याःकोः वयःखेइपाय् खेःल लयःकोः वयःखे ल्हाती भयान्ते
 डीकायः गलकायःमा दलताक्आतय्ही । १३ दोह् हायःती दाय्हसा
 स्याः मेत्छ्याःकोः वयःइमा म्हेःहाडः फुःओ कोह्ली स्याःकोः म्हेः-
 य्होमःइमा ओउःपाय् मन्दीरहाडः वार्धारनालेः स्नापनः दीहओ
 मान्ताकायः आड्खे छ्यड्ताक्सा खायनौ त खेःया १४ गुच्युक्
 न्हाड्तोलेः खीस्कोः वयःइपाय् डीकोः ल्हुड्तुकखे छ्यड्ताक्सा

खाय्नौ बा । ओउः जुगाड् नीड्तो खीसइपाय् परमेस्वरकोः गलकायः मुओ ग्वालामःकोः ग्वम् दोःती लयःकोः आड्लेः परमेस्वरकायः ल्हाआकास । ओहाडःसै खीसकोः वयःइ डीकायः आहे जवओ काम्लम् फेताक्नाःतय्ही ओउःत हायःती डीइ ओउः जीडः नाःओ परमेस्वरकायः काम् जाड्हसा खाय्नाःतय्हनी । १५ ओउःत हायः-आक्तीकोमा खीसइपाय् नया होम्काय्ती गम्ओ कुरा जाड्हसा खाय्नौ । ओहाडःसैको सुसुकायः परमेस्वरइ गोत्आथास ओउः मान्तापाय् ओउःइ बयःओ गलमा द्योक्मालो पेओ कुरा दोःनै दोह हायःती दाय्हसा खीस् सीलेःआ ओउःकोः सीधारनालेः ओउः ड्हाकोः होम्काय्ओ कुरा गम्तोक्हाडः जाड्हओ रेव्ओ काम्सै मान्तालम् पेड्कलःतोलेः स्यावनै । १६-१७ मान्ता सीमाःच्युक् ओउःकोः माल्ताल्लम् राड्लम् अरुइ त्याक्सा स्याव्ल सीआक्तीको ह त्याक्सा स्याव्लेःनाः । १८ ओउःतलेः ओउः ड्हाकोः होम्काय्ओ कुरा जाड्हसाकायः सीओकोः वयः आःताः ल्हामाःत ओउः कुरापाय् लोल त्याक्सा दोःल । १९ मोसाइ सबै ऐन्कोः हुकुम्लम् सबै मान्तालम्कायः दाय्हती तोआक्तीको ओउःइ दुओ उन्मा तीतेपतीमा त्याक्ती ओउः मान्तालम्कायःमा ओउः ऐन्कोः कीतापगनमा तीःइमा स्याः मेत्छ्याःकोः वयःइमा वारती बयः-आथास । २० ओउःत हायःओ कुसब्रक्त “लौ परमेस्वरइ ‘इत हायःसा खेःतेःनै’ त तोती नीड्कुस् होम्काय्ती गम्ओ कुरा छ्यानः-साकायः इ वयःलेः वारती बयःनाडः” त दाय्हती मोसा दाय्हओ । २१ ओउःतलेःमा ओउःइ मन्दीर्कायःमा मन्दीर्कोः माल्ताल्लम्-कायःमा सबै वयःइलेः वारती बयःआकान् । २२ दोड्सीलेः ऐन्कोः कुराहाडः “सबै कुराकायः वयःइ छ्यड्ताक्सा खेःतो । वयः होताक्-माःदीक् रेव्ओ काम्लम् क्युम्हती वाय्सा दोःल” त दाय्हती ऐन्कोः कुराहाडः मुनाः ।

२३ इ ल्हाव्हदैबाड्कोः थोक्लम् इतलेः छ्यड्ताक्सा खेःतो । इ थोक्लम्पाय् लाड्काहाडः मुओ दोड् थोक्लम्कायः तेःती जाड्हओ लेःआः इ । ओहाडःसै ओउः लाड्काकोः थोक्लम् छ्यड्ताक्साकायः न्हाड्तोलेः पेओ ल्हाती बयःसा काम् जाड्हसा

स्वे:तो । २४ स्त्रीस्पाय् ओउः लाङ्कासै ते:ती मान्ताइ जाङ्हओ
नीङ्ओ थाव्स्वेहाडः पोक्ल ओउःपाय् दोङ् लाङ्काहाडः आल्आ ।
ओहाडः स्त्रीस्पाय् डीकोः होन्त द्याह् परमेस्वरकोः मीक्हाडः
मुले:नाः । २५ हेब्रैनीलम्कोः प्रधान् पुरोहीत्स्वे ओउः जुगाङ् नीङ्ओ
थाव्हाडः साल् साल्कोः यातै पेन्ह्कायः स्याःकोः वयः ल्हालाङ्
पोक्नाः । स्त्रीस्स्वे ज्युङ्हती ज्युङ्हतीलेः लयःकायः ल्हालाङ्
पोक्ल । २६ ज्युङ्हतोलेः वाङ्याकायः त स्वे:याकायः ल्हाव्हदैबाङ्
जाङ्हतोक्हाडःसैकोः स्त्रीस्पाय् ज्युङ्हतोलेः लीह्सी:ओ गोर:चाः
स्वे:तो ओउःत हायःओ स्वे:ल । द्याह् इ ल्हाव्हदैबाङ् द्युम्स्वे:ओ
दीन्लम्हाडः स्त्रीस्पाय् सबैकोः रेव्ओ काम्लम् क्युम्हती वाय्-
साकायः यातै पेन्ह्कायः लयःकोः आङ् ल्हालाङ् वाङ्आ । २७ फेरी
सबै मान्तालम् यातै पेन्ह्कायः सीसा स्वे:नाः सीआक्तीको ओउः-
मयःकायः परमेस्वरइ तयछन:ती योना:थास । २८ ओउःतलेः स्त्रीस्मा
ना:तोलम्कोः रेव्ओ काम् क्युम्हती वाय्साकायः यातै पेन्ह्हाडः
लयःकोः आङ्लेः ल्हाती सीआ । ओहाडःसैको यातै पेन्ह्कायः लयः
ल्हाती सीआक्तीको स्त्रीस्पाय् फेरीलेः वाङ्नाः । रेव्ओ काम् वाय्-
साकायः स्वे:ल ओउःकायः ल्युङ्हती मुओलम्कायः दल्ताक्सा थेडा
वाङ्ले:नाः ।

१० १ हेब्रैनीलम्कोः ऐन्कोः कुरापाय् ओउः लोनेः वाङ्सा
दोङ् कुरा स्वे:ल । ओउःपाय् लोनेः वाङ्सा कुराकोः क्वा-
लाङः ह । ऐन्कोः कुरा जवओलम्इ साल् साल्हाडः यातैज्योः खाल्-
कोः थोक्पाय् ज्युङ्हती ज्युङ्हती ल्हानानी । ओउःपाय् साल् साल्-
कायः ल्हासा स्वे:तो ओउःत स्वे:या ओउः खाल्कोः ल्हाधारनापाय्
परमेस्वरकःताङ् वाङ्सा मान्तालम्कोः ल्हुङ्तुक् जुगाङ् पेताक्सा
खाय्उलु । २ ओउः पेताक्सा खाय्चाः स्वे:तो त स्वे:या ज्युङ्हतीलेः
ल्हासा परआक्ल दोह् हायःती दाय्हसा यातै पेन्ह् ह ल्हाआक्तीको
ओउःमयःकोः ल्हुङ्तुक् स्याङ्तो स्याव्चाः स्वे:तो । ३ ऐन्कोः खाल्-
कोः ल्हाओपाय् साल् साल्कायः मान्ताकोः रेव्ओ काम् गीलसा
स्वे:तो ४ दोह् हायःती दाय्हसा स्याः मेत्छ्याःकोः वयःइपाय्
मान्ताकोः रेव्तो काम्लम् क्युम्हती जुगाङ् वाय्सा खाय्उलु ।

५ ओउःत भयान्ते खीसपाय् ल्हाव्हदैबाड्ताड् वाड्खेःतोक्-
 हाडः इतलेः दाय्ह्आ “सात्ओमा ल्हाती बयःओ थोक्लम् नाड्
 भाक्तेःल बुरु स्याः मेत्छ्याःकोः होन्त ल्हासाकायः नाड्इ आड्तेः
 जाड्हतेःआ बततेःआची । ६ रेवओ काम् क्युम्हती वायसाकायः
 स्याः मेत्छ्याः अरु सात्ती फुःती ल्हासापाय् दोह्मा मोतेःल ।
 ७ ओहाडःसैको ‘लौ परमेस्वर्य ऐन्कोः कीतापहाडः ड्हा लेखती
 गम्ओलो लेखालेः डापाय् नाड् भाक्ओ काम् जाड्हलाड् वाड्-
 आलाडः’ त दाय्ह्ती तोनेःनाड्” त दाय्ह्ती खीसपाय् ड्हाहाडः
 दाय्ह्आ । ८ ओउःतलेः ओउः ऐन्हाडः जवती तोओ थोक्लम्कायः
 “सात्ओमा ल्हाती बयःओ थोक्लम्मा म्हेःहाडः फुःती ल्हाती
 बयःओ थोक्लम्मा रेवओ काम् वायसाकायः भाक्तेःल मोतेःल” त
 दाय्ह्ती मुनाः । ९ ओहाडःसै “लौ नाड् भाक्ओ काम् जाड्हलाड्
 वाड्आलाडः” त दाय्ह्ओमा मुनाः ओउःत हायःती ओउः ड्हा
 जवओ कुराखेपाय् खीसइलेः वायउतो ओउः कुराकोः होन्त नया
 पेओ कुराखे गम्लेःनौ । १० ओउः नया कुराहाडः येसु खीसइपाय्
 परमेस्वरकोः भाक्ओ काम् जाड्हती लयःकोः आड् यातै पेन्ह-
 कायःलेः ल्हाती भयान्ते डी सबैकायः रेवओ काम्सै छ्यड्ताक्-
 आतय्ही ।

११ सबै हेब्रैनीकोः पुरोहीतलम्खेपाय् ओउःकोः काम्
 जाड्हसाकायः दीन् दीन्कायः ल्हाती चीड्ती मुलेःनै ओहाडःसैको
 यातै खालकोः ज्युड्हतोलेः ल्हाओआः । ओउः खालकोः थोक्-
 लम्खेइ बुरु रेवओ काम् क्युम्हती वायसा गलमा खायउलु ।
 १२ खीसखेइ रेवओ काम्लम् गलकायः वायसा थेडा यातै पेन्हकायः
 ह ल्हाआक्तीको परमेस्वरकोः गुल्हदाड् स्यावती ओउःकुस् मुलेः-
 नाः । १३ ओहाडः लयःकोः बीरोतलम् क्लीमःधाड्माःच्युककायः
 खीसपाय् ल्युड्हतीलेः मुनाः १४ ओउःतलेः यातै हायःधारना खीस-
 इलेः ओउः रेवओसै पेड्कलःतो स्यावओलम्कायः गलकायःमा
 जुगाड् छ्यड्ताक्आथास ।

१५ परमेस्वरकोः ग्वालामःइमा डीइ तोओ कुरापाय् पाः-
 तीलेः तोमानौ । १६ ड्हापाय् परमेस्वरकोः आखरःहाडः “लौ लोनेः

वाड्सा दीन्हाडः ओउःमयःकुस् जाड्हसा होम्काय्ओ कुरापाय् इलेःआः 'डाकोः ऐन्पाय् ओउःमयःकोः ल्हुड्तुक्हाडः लेखती गम्-लेःनाडः' त दाय्हती प्रभुलेः दाय्हआ" त दाय्हती ओउःकोः ग्वालामःइ छ्यानःआतय्ही । १७ ओहाडःसै "लौ ओउःमयःकोः रेव्ओ काम्लम्पाय् डाइ क्याह ल्हुड्हहाडः सेती गम्डल ओउःपाय् जुगाड् म्हयःलेःनाडः" तमा दाय्हती प्रभुकोः कुरा डीकायः छ्यानःओ लेःआः । १८ ओउःत भयान्ते ओउः सबै रेव्ओ कुरापाय् वाय्तोलेः स्याव्आक्तीको रेव्ओ काम्कायः क्युम्हती वाय्साकायः अरु ल्हाती बयःसा जुगाड् परल ।

१९ ओउःत भयान्ते पुःचोड् हौचोड्य येसु ख्रीस् सीती वयः बयःधारनालेः डीपाय् ओउः जुगाड् नीड्ओ थाव्हाडः सोकार्तोलेः पोक्सा दोःनाःतय्ही । २० येसुकोः ल्हाती बयःओ आड्पाय् ओउः थाव्कोः खोती गम्ओ नाय् फेलती नया रौ तारःओ जीडः दोः-ताक्सा ल्याम् स्याव्ओ लेःआः । २१ परमेस्वर मुओ थाव्हाडःपाय् डीकोः ताड्हओ पुरोहीत्पाय् हुकुम् बयःसालेः मुनाः । २२ ओउःत भयान्ते डीकोः ल्हुड्तुक्कायः ख्रीस्कोः वयःइ रेव्ओ वाय्ती छय्ड-ताक्आक्तीकोमा डीकोः आड्पाय् छय्डओ तीःइ जेस्आक्तीकोमा नीड्ओ ल्हुड् दोःती पेतो ड्हाम्ती परमेस्वरकःहाडः सोकार्तोलेः क्याड्तो आल्इ । २३ डीइ ड्हाम्ती तोओ कुरापाय् क्रोड्ओ ल्हुड्इ ड्हाम्नी दोह हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरापाय् ओउःइ गलमा म्हेःमाःत दोड्सीलेः ताप्ताक्नौ बा । २४ ओहाडः-सैको डीपाय् लःलयःकायः योनःतीमा राप्तीमा "पेतो हायःनी" त दाय्हती लव्हकाय्इ । २५ यातनीसचाक्इलेः अरु ड्हाम्ओलम्कुस् हुम्ती थनःसाकायः फेआकानी ओउःमयःलो लेखालेः हायःलाम् ओहाडःसैको प्रभु वाड्सा खेःओ दीन् क्याड्तो दाहती वाड्खेः-ओहाडः न्हाड्तोलेः "हुम्लाड् आल्इ" त दाय्हती लव्हकाय्ती तोकाय्न् ।

२६ दोड् कुरा चीःआक्तीको डीइ चीःतीमा भाक्तीमा रेव्ओ काम् जाड्हधै मुनाःतय्ही त खेःया ओउः रेव्ओ काम् क्युम्हती वाय्साकायः ल्हासा थोक्पाय् दोहमा नाःबाय्ल । २७ सुसुइ

ओउःतलेः रेव्तो काम् जाड्हचनौ ओउःपाय् लोनेः परमेस्वरकोः
 बीरोत्लमकुस् ओउःकोः रैसीःओ न्युम्हताकओ दोःनै । म्हेःहाडः
 काओ थोकलो लेखालेः ओउःमयःपाय् वाय्तोलेः स्यावनै ।
 २८ मोसाइ बयःओ ऐन् जाड्हसा जुगाड् ग्यामालो मान्ताकायः
 “ओउःकोः रेवओ काम् नीस् सुमचाक्इ च्यवःओ त खेःया ओउः-
 कायः अरुइ योनःमामाःत सात्पाःथै” त ऐन्कोः दाय्हओ कुरा
 मुनाः । २९ मोसाकोः ऐन् ग्यामालो मान्ताकायः एत न्युम्हतो स्याव-
 नाः त खेःओ सुसुइ परमेस्वरकोः चोः अहतोलेः योचानी ओउःपाय्
 न्हाड्तोलेः न्युम्हनै बा । दोह् हायःती दाय्हसा ओउः मान्ताइपाय्
 छय्ङ्ताकओ ख्रीस्कोः होम्कायती बयःओ वयःपाय् अरुइ बयःओ
 वयःलो लेखा मीतोलेः ताःमानौ ओउःकायः योनःती योओ परमेस्वर-
 कोः ग्वालामःकायःमा हेला क्लाःमानौ । ३० ओहाडःसैको “लौ
 पेमालो हायःभ्याड्कोः डाइलेः पाय्क्ती बयःनाडःसु” त दाय्हती
 तोओ परमेस्वरकायः डीइ तय्हनाडःसु बा । फेरी “लौ ओउःकोः
 मान्तालम्कायः प्रभुइ तय्छनःतीलेः योनौ” तमा दाय्हओलेः मुनाः ।
 ३१ दोड्सीलेः मान्ताकायः ओउः जीडः नाःओ परमेस्वरइ न्युम्ह-
 ताकनौ त खेःया आन रैसीःओ लेःआः बा ।

३२ द्याह् ख्रीस्कोः कुरा ड्हा चीःओ दीन्लम्पाय् गीलनु ।
 ओउःनम् दीन्लम्पाय् अरुइ आनतेः लीहसीःओ बयःतेःइतो ओउःत
 हायःओ नीड्इ ग्रमःतलेः गोरःतेःआकानी । ३३ कोय् बेलाहाडः
 सबैकोः मीक्हाडः अरुइ हेलामा क्लाःतेःआकाय् लीहसीःओमा
 बयःतेःआकाय् । अरु बेलाहाडः अरु मान्ताइमा लीहसीःओ गोरः-
 तोक्हाडःमा नीड्इ ओउःमयःकुस् ब्राड्ती मुती लव्हसा ग्यातेः-
 आकाय् । ३४ भ्याल्खानहाडः धुनती काओलम्कायःमा नीड्इ
 लव्हतेःआकानी । नीड्कोः माल्ताल्लम् लाती आलःओ बेलाहाडः
 नीड् चोडाय्तोलेः मुधाड्तेःइतो दोह् हायःती दाय्हसा ओउःसै
 न्हाड्तोलेः पेओमा गलमा वाय्मालो खाल् “डीकायः गम्ओलेः
 मुनाः” त चीःतेःआकानी । ३५ लौ उया नीड् ल्हुड् क्रोड्तोलेः मुन
 इत हायःओ फेलाम् ओहाडःसै नीड् लोनेः आन पेतोलेः दोःतेःनै ।
 ३६ एत डाइ दोह् हायःती दाय्हनाडः दाय्हसा परमेस्वर भाक्ओ

काम् जाड्हसाकायः नीड् ग्रमःत गुह्माःतोलेः मुधाड्सालेः खेःतो ।
 ओहाडःसैको ओउःइ तोती गम्ओ कुरापाय् नीड् दोःतेःनै बा ।
 ३७ “लौ ओउः वाड्सा खेःओ चाक्पाय् देडेलेः वाड्नाः ओउःपाय्
 वाड्साकायः भेक्ल । ३८ डाकोः पेओ मान्तालम्पाय् पेतो ड्हाम्ती
 भ्यान्ते दल्तोलेः वाह्लेःनै । ओउःतलेः वाह्लेःइतो यात्चाक्इ
 डाकायः फेलेःनाःताडः त खेःया ओउःइ डाकायः प्रोताक्ताडःल”
 त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः कुरा आखरःहाडः लेखती मुनाः ।
 ३६ यात्नीसचाक्खे ओउःत वाय्तोलेः मुनै डीखेपाय् प्रभुकायः फेती
 वाय्ओलम् खेःतय्हलीली । डीइ ओउःकायः ड्हाम्ती भ्यान्ते दल्-
 तोलेः स्याव्लेःनाःतय्हली ।

११ १ डी ड्हाम्ओ मान्ताइ लोने वाड्सा भाक्ओ कुरापाय्
 “ताप्आनाः बा” तमा दाय्हती दाय्हलेःनाडी द्याह
 च्यवःसा स्वाय्मालो कुरापाय् “मुलेःनाः बा” तमा चीःलेःतय्हनी ।
 २ ओउः उय्हलेकोः मान्तालम्मा ओउःत ड्हाम्ओ त भ्यान्ते ओउः-
 मयः परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतो स्याव्आकाय् । ३ डीइमा ड्हाम्ती
 भ्यान्ते “फेल्बाड्लम् ल्हाव्हदैबाड्लम्कायः परमेस्वरइ ओउःकोः
 नोःराय्इ जापीनःती न्यास्आकान्” तमा चीःनाःतय्हनी फेरी “तेन्-
 छ्याड्कोः योसा च्यवःओ कुरालम्पाय् योसा च्यवःमालो कुरासै
 थाती वाड्ओ खेःतो” तमा चीःनाःतय्हनी । ४ ओउःमयःकोः
 परमेस्वरकायः हाबेल् त तोओइ पेतो ड्हाम्आकान् त भ्यान्ते
 ओउःइ परमेस्वरकायः ल्हाओ थोक्लम्पाय् कैन् त तोओइ ल्हाओ
 थोक्लम्सै पेओ खेःतो । हाबेल्इ बयःओ थोक्लम् परमेस्वरइ त्याक्-
 आकान् त भ्यान्ते “डाकोः मीक्हाडः हाबेल् पेतोलेः स्याव्आ” त
 परमेस्वरइ छ्यानःओ लेःआः । हाबेल्पाय् द्याह सीसापाय् सीओ
 लेःआः ओउःकोः ड्हाम्ओ कुराइ तेन्छ्याड्मा डीकायः स्यान्लेः-
 नाःतय्हली । ५ फेरी हनोक् त तोओइमा पेतो ड्हाम्ती वाह्ओ
 भ्यान्तेलेः ओउःपाय् सीमामाःत परमेस्वरकःताड् लात्ती आलःओ
 खेःतो आलःआक्तीको ओउःकायः सुइमा च्यवःसा स्वाय्नीली ।
 ओहाडःसैको ड्हाम्सै “हनोक्इ परमेस्वरकायः प्रोताक्आकान् ओउःत
 भ्यान्ते ओउःकायः परमेस्वरइ लयःकःताड् आलःआथै” त दाय्हती

दाय्हओलेः आखरःहाडः मुनाः । ६ ओहाडःसै मान्ताइ आःताः
 ड्हाम्माःत सुइमा परमेस्वरकायः मोताक्सा खायनीली दोह हायःती
 दाय्हसा सुसु परमेस्वरकःताड् द्याड्ती वाड्ने ओउःपाय् ड्हसैलेः
 “लौ परमेस्वर मुलेःनाः बा” सुसुइ ओउःकायः बोडःलेःनानी ओउः-
 कायः “परमेस्वरइ पेतोलेः बयःनाःथास” त दाय्हती ड्हाम्आक्सा
 खेःतो । ७ ओहाडःसैको नोआहइमा परमेस्वरकायः ड्हाम्ती भयान्ते
 परमेस्वरइ तोओ लोनेः वाड्सा खेःओ कुरापाय् ओउः कुरा च्यवः-
 धाड्माःखाहाडः ओउःइ सायःआकान् । सायःआक्तीको नोआहइ
 परमेस्वरकः रैती लयःकोः कीम्कोः मान्तालम् दल्ताक्साकायः
 ताड्हओ “आर्क्” त तोओ तीःजहास् जाड्हआकान् ।
 जाड्हआक्तीको ओउः जहासहाडः पोस्ती नोआह्मा ओउःकोः
 कीम्कोः मान्तालम्मा सबै दल्आकाय् । ओउःइ ड्हाम्आक्तीको
 दल्आकाय् त भयान्ते ओउःइ अरु सीओ ल्हाव्हदैबाड्कोः
 मान्तालम्कायः “पेमालो हायःआकानी” त छ्यानःआकान् ।
 ओहाडःसैको ओउःकोः ड्हाम्भ्याड्कायः परमेस्वरकोः मीक्हाडः
 नोआह् पेतो स्याव्लेःआ ।

८ आब्राहामइमा ड्हाम्ती भयान्ते परमेस्वरइ तोओ कुरा
 ग्याती ओउःइ लोनेः त्याक्सा नया देस्ताड् आल्आकाय् । आल्-
 सापाय् आल्तो ड्हहाहाडः ओउः देस्पाय् “गाःहाडःलो” त चीः-
 आक्उलु । ९ परमेस्वरइ ओउःकायः तोती गम्ओ थे देसहाडः
 आल्ती पाल् कीम्हाडः याक्आकाय् । ओउःलो लेखालेः इसाक्
 याकुब् नीस् आपाचाःमा ओउः तोती गम्ओ देसहाडः याक्आकाय् ।
 १० ओउः देसहाडःपाय् ओउः वाड्सा खेःओ परमेस्वरइ जाड्हओ
 गलमा ह्योडःमालो सहरकायः आब्राहाम् ल्युड्हती मुओ खेःतो ।
 ११ ओउःइ ड्हाम्ती भयान्ते बुधा स्याव्ओहाडः आब्राहाम्पाय्
 सराहकुस् चोः दोःसाकायः ग्वम् दोःआ दोह हायःती दाय्हसा
 परमेस्वरइ तोओ कुरापाय् ओउःइ ड्हाम्आकान् । १२ ओउःत
 भयान्ते ओउः सीसा स्याव्खेःओ यात्चाक् मान्तासै फेलबाड्कोः
 कार्लमच्युक् नाःतो प्लोमःदाने मोमःदानेलम् ब्याव्आकाय् । साः-
 कोः बाड्च्युक् नाःतो ब्याव्लेःआकाय् सुइमा थेड्सा खाय्ल ।

१३ ओउः डाइ मेस् तोओ मान्तालम्पाय् परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा सबैइ पेतोलेः ड्हाम्आकानी । ड्हाम्सापाय् ड्हाम्नीतो ओउः कुरापाय् “लोने वाड्सा मान्तालम्खे दोःलेःनै डी ल्हाव्ह-दैबाड्हाडः यात् चीच्योक्कायः ब्याह्ती वाह्ओमयःखेइ ओउः कुरापाय् लयः दोःमाःत सीनाडी लोक्तोसै ह च्यवःनाडःसु” त म्रोतोलेः दाय्ह्आकाय् । १४ एत नोःओ मान्तालम्पाय् लयःकायः स्याव्सा नया देस् बोडःआकानी इत डीइ चीःनाःतय्ह्नी १५ दोह् हायःती दाय्ह्सा ओउःमयःइ फेओ देस्पाय् ल्हुड्हाडः भाह्ती लाय्नीली । ओउः लाय्दीक् ओउःमयः ड्हा फेओ देस्ताड् पाय्ह्चाः खेःइतो । १६ ओउःमयः ओउः ड्हाहाडः फेओ देस्खेताड् पाय्ह्इली ओउःसै पेओ लाड्का देस्खेताड् द्याह् आल्सा भाक्इतो ती ओउःत भ्यान्ते ओउःमयःइ परमेस्वरकायः “लौ डीकोः परमेस्वर लेःआः” त दाय्ह्ती तोतोक्हाडः ओउःमयःकः परमेस्वर अह्ल । ओउःपाय् अह्ल ओउः एत ड्हाम्ओ लयःकोः मान्तालम्कायः याक्सा सहरलेः जाड्हाथास ।

१७ ओहाडःसैको आब्राहाम्इ ड्हाम्ती भ्यान्ते परमेस्वरइ ओउःकोः ल्हुड्तुक् योसा बेलाहाडः लयःकोः यातैज्योः ल्हुड्गोरे इसाक् चोःलेः परमेस्वरकायः ल्हासा ग्याओ खेःतो । १८ ओउःकायः परमेस्वरइ “लौ नाड्कोः इसाक् चोःसै नाड्कोः प्लोमःदाने लोनेः ब्याव्तो स्याव्नै” त दाय्ह्ती तोती गम्आथै इ कुरापाय् आब्राहाम्-इलेः म्रोतोलेः सायःउतो लयःकोः यातैज्योः चोःपाय् परमेस्वरकायः ल्हासा ग्याओ खेःतो । १९ “लौ डाकोः चोः सीआ त खेःया ओउःकायः परमेस्वरइ उह्ती च्योक्ताक्सा खाय्नौ” त दाय्ह्ती ड्हाम्तीलेः ल्हाउतो ती दोड्सीलेः ओउः सीसा खेःओ चोःपाय् आब्राहाम् सीओलो लेखा स्याव्ओसै फेरीलेः दोःजेःआ बा । २० ओहाडःसैको इसाक्इमा ड्हाम्ती भ्यान्ते लयःकोः चोःनीस् याकुब् एसाव्त तोओनीस्कायः “लौ लोने नीड्जी एत पेतो स्याव्-तेःनाःज” त दाय्ह्ती आसीक् बयःआकान् । २१ याकुब्इमा पेतो ड्हाम्ती लयः सीखेःतोक् बेलाहाडः ओउःकोः दड्गहाडः डोलःती परमेस्वरकायः मानती ओउःकोः चोः युसेफ्कोः चोःनीस्कायः

आसीक् बयःआकान् । २२ युसेफ्इमा लयःकोः ओघ द्युम्खेःतोक्-
हाडः ओउःकोः इस्त्राएल् त तोओ प्लोमःदाने मोमःदानेलम् मीस्त्रा
देस्कायः लोने फेसा कुरामा ड्हासै ताप्ताक्साकायः छ्यानः-
माआकान् । ओहाडःसै “डा सीआक्तीको डाकोः हुस्लम् इसै
लात्ती ओउः नया देस्हाडः पाम्पानी” त दाय्हओ कुरामा
तोमाआकान् ।

२३ ओहाडःसैको मोसाकोः आमा आपाइमा ड्हाम्ती
भयान्ते ओउःकायः ओत्आक्तीको तीन् महीनाच्युक्कायः नुस्-
आकाचु । ओउःपाय् “आन पेओ चोः लेःआः” त म्हरती आमा
आपानीस्इ रैती स्याव्मामाःत ओउः मीस्त्रा देस्कोः राजाइ “लौ
हेब्रैनी जात्कोः चोः सात्पाःथास” त गानाक्ती तोओ कुरापाय्
जाड्हचुलु । २४ मोसाइमा ताड्हाक्तीको “लौ डाकायःपाय्
‘फारोह् राजाकोः चोःदयाड्कोः चोः लेःतेःआः’ त तोलाम्” त
दाय्हती तोती २५ ओउः राजाकोः दरबाल्हाडः यात्नीस् बरसकायः
लीड्हायःती रेव्तो काम्लम् जाड्हाओसै परमेस्वरकोः मान्तालम्कुस्
लीह्सीःओ गोरःसा भाक्लेःआ । २६ “डा लोनेः वाड्सा खेःओ
स्त्रीस्लो लेखालेः लीह्सीःओ गोरःनाडः ओउःत हायःभ्याड्कायः डा
परमेस्वरसै मीस्त्रा देस्हाडः मुओ सम्पतीलम्सै पेओ दोःलेःनाडः” त
दाय्हती मोसा म्हरआ । २७ ओहाडःसैको परमेस्वरकायः ड्हाम्ती
“लौ डाकः राजा आन ल्हुड् मल्हतो स्याव्चाः” त दाय्हती ओउः
राजाकः रैमाःत मोसापाय् मीस्त्रा देस्कायः फेआकान् । ओउः
च्यवःसा स्वाय्मालो परमेस्वरकायः च्यवःसा स्वाय्ओलो लेखालेः
गुल्हती ओउःपाय् गलमा द्यान्हल । २८ मोसाइ ड्हाम्ती भयान्तेमा
ओउःइ ड्हाकोः च्योल्ओ दीन्हाडः इस्त्राएलीकोः कीम् कीम्कोः
दय्हलौगन वयः स्रोत्ताक्आकान् । ओउःत हायःआक्तीको
परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयः वाड्ओ दीन्हाडः ओउः जेथा चोः
सात्ओ ल्होक्ओमयःइ हेब्रैनीलम्कोः जेथा चोःलम्कायः सात्थासल
ओउःमयः दल्आकाय् । २९ ओहाडःसैको ओउः इस्त्राएलीलम्इ
ड्हाम्ती भयान्ते ओउःमयःइ दुओ त तोओ तीः त्यात्सा स्वाय्-
आकानी । ओउःमयःखे त्यात्ओ बेलाहाडः सोत्ओ साःलो लेखालेः

त्यात्ती वाह्इतो ती ओउःमयःकायः गुल्हओ मीस्त्रा देस्कोः
मान्तालम्खेइ त्यात्सा बोडःतोक्हाडः सबै तीः ज्युप्तीलेः
सीआकाय् । ३० ओउःमयःइ इहाम्ती भयान्तेमा ओउः
इस्त्राएलीलम्इ सात् दीन्कायः यरीखो सहरकोः तोडःती खोओ
बार्लम् वीड्हती वाह्आकाय् । सात् दीन्कायः वीड्हती वाह्आक्-
तीको ओउः बार्लम्पाय् लयः प्रोआकाय् । ३१ फेरी ओउः रन्दी
राहाब् त तोओमा परमेस्वरकायः इहाम्ती भयान्ते अरु यरीखोहाडः
मुओ इहाम्मालोलम्कायः सात्तोक्हाडः ओउःकायःपाय् सात्थाल
दल्लेःआ । दोह् हायःती दाय्हसा ओउः कनान् देस् योलाड् वाड्ओ
इस्त्राएलीकोः नीस्चाक्कायः ओउःइ पेतोलेः रोम्आकान् ।

३२ अरु दोह्मा तोसा परल यादो सबै तोसा खाय्डल ।
गीदेयन् बाराक् साम्सोन् जेफ्थाह्मा दावुद् सामुएल्मा ओउः
परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओलम्मा ओउःमयःकोः कुरा मुलेःनाः
बा । ३३ ओउःमयःइ इहाम्ती भयान्ते अरु देस्कोः मान्तालम्कुस्
मीन्ह्काय्ती क्लीमःआकानी । ओउःमयःइ एतलेः पेतो हायःती
परमेस्वरइ तोती गम्ओ कुरा दोःआकाय् । जाःकोः म्होतोड्कायः
उमःताक्ती दल्लतो स्याव्माआकाय् ३४ म्हेः ल्युड्ती भोय्ती मुतोक्-
हाडः म्हेःइलेः ओउःमयःकायः यहुमःती माक्सामा खाय्थासल
ओउःमयःमा तरवालइ पाल्ओसै दल्आकाय् । ओउःमयःपाय् बल्
नाःआक्मालो खेःइतो ग्वम् दोःती मीन्ह्काय्तोक्हाडः अरु देस्कोः
पल्तन्लम्कायःमा सबैकायःमा क्लीमःसा खाय्ओ खेःइतो ।
३५ परमेस्वरकायः इहाम्धारनालेः मोमःचोःलम् लयःकोः सीओ
मान्तालम् सीओसै उह्ती च्योक्ओलेः दोःआकाय् । अरु इहाम्-
ओलम् “लौ सीआक्तीको डी इ जीडःसै अरु न्हाड्तोलेः पेओ
जीडः दोःनाडी” त दाय्हती अरुइ ओउःमयःकायः घान्ती थोःती
सात्तोक्हाडः बेन्सा बोडःनीली । ३६ अरु इहाम्ओलम्इपाय्
मान्तालम्इ बयःओ हेला क्लाःओमा लाइ स्त्राप्ओमा गोरःआकानी
ओउःमयःकायः अरुइ पानःती भ्याल्स्वानहाडः थुनती गम्आकानी ।
३७ अरु इहाम्ओलम्कायः मान्तालम्इ बाड् आप्ती थोःती सात्-
माआकानी करन्तीइ इहकःती तात्माआकानी तरवालइ

पाल्माआकानी । अरु इहाम्ओलम् ह्यात् स्यावती मेत्छ्याः
 भेदामेत्छ्याःकोः पुन् ह लावती वाह्आकाय् । ओउःमयःकायः अरुइ
 पेमालो हायःमाआकानी लीहसीःओ बयःमाआकानी । ३८ ओउः-
 च्युक् पेओ इहाम्ओ मान्तालमकुस् ल्हाण्हदैबाड्कोः मान्तालम्
 इयाःसा स्वायनीली ओउःत भयान्ते ओउः इहाम्ओलम्पाय् मान्ता
 याक्गारसीःमालो थाव्लमहाडःमा स्यालुड्हाडःमा वाहती ल्युमः-
 पुक्हाडः घाड्लमहाडः नुकुती याक्आकाय् ।

३९ ओउःमयःपाय् इत इहाम्तीलेः वाहती भयान्ते डीकायः
 स्यान्नाःतय्ही । डीकायःपाय् स्यान्सापाय् स्यान्तय्हीतो परमेस्वरइ
 तोती गम्ओ कुरापाय् दोःधाड्इली । ४० परमेस्वरइ डीइ खीस्कायः
 इहाम्ओलम्कायः ओउःसै पेतो जाड्हनाःतय्ही । ओउः इहा
 इहाम्ती वाह्ओलम्पाय् डीकुस् ह ओउः तोती गम्ओ कुरा दोःती
 परमेस्वरकोः मीक्हाडः जुगाड् पेतो स्याव्नै ।

१२ १ ओउःच्युक् नाःतो पेतो हायःओलम् डीकोः इहासै
 वाह्आकाय् त खेःओ ली वाहतोक्हाडः दोह् दोह् कुराइ
 लीःनाःतय्ही दोह् दोह्इ रेव्ताक्नाःतय्ही ओउःपाय् जुगाड् फेती
 ल्याम्कोः इहाताड् योती ल्हुड् क्रोड्तोलेः पेतो वाह्इ । २ डीकायः
 स्यालःओ येसुकायः जुःतीलेः योनी । डीइ इहाम्ओकायः येसुइ
 स्यालःमानाःतय्ही ताप्माताक्नाःतय्ही । ओउःपाय् “लोने पेओ
 चोडाय्ओ बेला वाड्नाः” त म्हरती ओउः कल्याय्ओ सीडःहाडः
 आन लीहसीःओ गोरःती लयःकायः दोह्तमा म्हरमाःत अरुकोः
 मीक्हाडः “मीतो स्याव्पाडः” त म्हरती सीलेःआ । द्याह् ओउःपाय्
 परमेस्वरकोः गुल्हदाड् स्यावती ओउःकोः डोय्दोसै राजा च्युडःसा
 थाव्हाडः मुलेःनाः ।

३ अरुइ ओउःकायः रेव्ओ काम् जाड्हतोक्हाडः ओउःत
 पेमालो हायःओ येसुइ गोरःआकान् । ओउःत गीलती नीड्मा ओउः-
 कोः ल्याम् वाहतोक्हाडः लीहसीःओ च्यवःतेःनानी त खेःया ल्हुड्
 घ्युमतो स्याव्लाम् ह्याम्ती दोम् घुन्हती ग्र्योक्तो स्याव्तेःइली ।
 ४ दोह् हायःती दाय्हसा पेमालो हायःसा थ्योन्हओलम्कायः कुस्-
 तोक्हाडः ओउःमयःकोः कुराकः ग्यामाःत भयान्ते सीच्युक्

सीमाभुङ्कायः काय्काय्सा परधाङ्तेःइली । ५ फेरी परमेस्वरकोः
 आखरःहाडः लेखओ कुरा नीङ्इ म्हेःतेःआकानी यादो । “लौ चोःय
 प्रभुइ जान्ती अहावओ कुरापाय् ल्हुङ्इ ल्हेत्लाम् ओउःइ जान्ती
 तोओ कुरा सायःआक्तीको ल्हुङ् घ्युमतो स्याव्लाम् ६ दोह हायःती
 दाय्हसा ओउःइ लयः राप्ओ मान्ताकायः प्रभुइ स्यान्साकायः जान्-
 नाःथास । सुसुकायः ओउःइ लयःकोः चोःलो लेखा स्याव्ताकनौ
 ओउःकायःपाय् प्रभुइ पेमालो हायःओसै दलताक्साकायः न्युम्हाक्-
 नाःथास” त दाय्हती परमेस्वरइ ओउःकोः चोःलो लेखा स्याव्ओलम्-
 कायः लव्हसा तोनाःथास । ७ ओउःत खेःओ आपाइ न्युम्हाक्ती
 स्यान्ओ चोःलो लेखालेः लीह्सीःओ गोरःनु दोह हायःती दाय्हसा
 “परमेस्वरकोः चोःलो लेखालेः स्याव्आलाडः” त चीःसा खाय्तेः-
 नानी । सबै चोःलम्कायः आपाइ न्युम्हाक्तीलेः स्यान्नानी
 ८ ओउःत भयान्ते परमेस्वरकोः अरु चोःलम्खेइ च्यवःओ लीह्सीःओ
 नीङ्खेइ च्यवःतेःनीली त खेःया नीङ्पाय् ओउःकोः दोङ् चोःतेः
 खेःतेःइली अरुकोः चोःतेः खेःतेःनै । ९ डीकोः ल्हाव्हदैबाङ्कोः
 आपालम्इ डीकायः न्युम्हाक्ती स्यान्आतय्ही । ओउःमयःकः डी
 पेतो एङःतीलेः सायःआतय्हनी ओउःत भयान्ते पेओ जीङः दोः-
 साकायः डीकोः लाङ्काकोः आपाकायः न्हाङ्तोलेः ग्याती सायःसा
 खेःतो बा । १० डीकोः ल्हाव्हदैबाङ्कोः आपालम्खेइ एतलेः “इत
 हायःसा पेलेःनाः” त दाय्हती यात् नीस् साल्कायः न्युम्हाक्तय्हीतो
 डीकोः लाङ्काकोः आपाखेइ “डालो लेखालेः छय्ङ्पै” त दाय्हती
 डीकायः जुदालेः पेटाक्आतय्ही । ११ सबै न्युम्हाक्तो स्यान्ओपाय्
 न्युम्हओ बेलाहाडः लीह्सीःओ लेःआः चोडाय्सीःओ खेःल ।
 चोडाय्सीःओ खेःसापाय् खेःल लोने ओउः न्युम्हतो स्याव्ओलम्पाय्
 पेतो स्याव्ती ल्हुङ् धोमाय्तोलेः मुनै । १२ लौ नीङ्कोः स्वाम्ओ
 क्रुत्लम् च्युन्नीङ्सी नीङ्कोः खुन्हओ दोम्लम् क्रोङ्ताक्नीङ्सी ।
 १३ ल्याम्लम्कायः धेङ्ताक्नु सलताक्नु दा । ओहाडःसै क्ल्योय्ओ
 दोम्पाय् जुगाङ् क्ल्योय्तीलेः वाय्लाम् बुरु पेतो सेलः स्याव्पानाः ।
 १४ सबै मान्ताकुस् ब्राङ्काय्ती मुसामा बोङःनु पेओ
 नीङ्ओ ल्हुङ् दोःसाकायःमा बोङःनु । ओउःत पेओ ल्हुङ् दोःमाःत

सुइमा प्रभुकायः योसा खायनीली । १५ एत वाहतोक्हाडः “सुइमा परमेस्वरकोः योनःती योओकःसै ल्हेतलाम्” त दाय्हती घीःतीलेः मुन उया ल्हुड्हाडः छुरमु दुड्ती लीहसीःओ स्यावताक्ती नाःतो मान्ताकायःमा रेवताक्चाःथास । १६ फेरी एसाव त तोओलो लेखा परमेस्वरकायः मानमालो मान्तामा ल्हास्या मान्तामा नीड्कःहाडः स्यावताक्लाम् । एसाव त तोओइपाय् लयःकोः आपासै दोःसा खेःओ थोक्लम् राड्लम् यातै पेन्हकोः जेःगाकायः वीनःतीलेः वाय्-आकान् । १७ ओहाडःसैको लोने ओउःकोः आपाइ बयःसा आसीक् बोडःतोक्हाडः ओउः आसीक्पाय् जुगाड् दोःल । ओउःकोः आपाकःताड् च्याःतीलेः आसीक् बोडःउतो ओउःकोः आपाकायः च्याःती च्याःती होमतीमा आपाकायः ल्हुड् द्यान्हताक्सा खायउलु ओउःत नीड्इ चीःतेःनानी बा ।

१८ ओउः इस्त्राएलीलम्खे ओउः दीन्हसा खायओमा म्हेः नाःओ सीनाय् त तोओ बुम्कःताड् वाड्इतो ती नीड्खे ओहाडः वाड्तेःइली । ओउः बुम्हाडः आन च्याक्ओ गाल्ओ मुस् लात्ओ गाय्ध मुओ खेःतो । १९ ओहाडःसैको ओहाडः ओउः इस्त्राएलीलम्इ तुरहीकोः हाव्नयःमा परमेस्वरकोः नोःराय्मा सायःआकानी । ओउः नोःराय्पाय् सायःआक्तीको “लौ डीइ अरु कुरा सायःसा खायडुसुलु अरु सायःताक्लाम्” त दाय्हती तेआकाय् २० दोह् हायःती दाय्हसा “लौ दोह् दोह्इ इ बुम्ताड् दीन्हचौ मान्ताइया स्याःइया ओउःपाय् बाड् आप्ती थोःती सात्सा खेःतो” त तोओ खेःतो । ओउःत तोओ हुकुम्पाय् ओउः इस्त्राएलीलम् आन रैआकाय् । २१ ओहाडःसैको ओउः बुम् योसाकायः आन युमःसीःओ खेःतो । ओउःपाय् ओउः-च्युक् युमःसीःओ त भयान्ते “लौ डा आन रैतीलेः रीड्हनाडः” त दाय्हती मोसामा दाय्हआ । २२ ओउःमयःलम्खे ओउःत युमःसीःओ सीनाय् बुम्ताड् वाड्ओ खेःइतो नीड्खे ओउः सीओन् त तोओ बुम्ताड् वाड्तेःआकाय् । ओउः बुम्पाय् ओउः जीडः नाःओ परमेस्वरकोः सहर “लाड्काकोः यरुसालेम्” त तोओ सहरलेः खेःनाः बा । ओहाडः आन नाःतो परमेस्वरकोः ल्होक्ओमयः चोडाय्तीलेः हुमती मुनै । २३ नीड्पाय् ओउः ड्हासै ड्हाम्ओ हुमती

मुओलम्कःताड्मा वाड्तेःआकाय् ओउःमयःलम्कोः मय्ङ् लाङ्-
काहाडः लेखती मुनाः । फेरी नीड्पाय् ओउः सबैकायः तय्छनःती
योसा परमेस्वरकःताड्मा वाड्तेःआकाय् । ओउःकोः मीक्हाडः पेतो
स्याव्ओलम्कःताड्मा २४ ओउः नया तोती गम्ओ कुरा जाड्हओ
येसुकःताड्मा वाड्तेःआकाय् । ओउःकोः वयःइपाय् वस्ती छय्ङ्-
ताकती भयान्ते हाबेल् त तोओकोः वयःसै पेतोलेः दोःताक्नाः-
तय्ही । ओउःत चीःती येसुकोः वयःकःताड्मा वाड्तेःआकाय् ।

२५ ओउः तोती गम्ओ कुरापाय् पेतो घीःती सायःसा खेःतो
बा । ल्हाव्हदैबाड्हाडः तोतोक्हाडः ओउः कुरा सायःसा
ग्यामालोलम्पाय् न्युम्हताक्ओसै दल्सा खाय्आक्नीली । ओउः-
मयःखे दल्सा खाय्नीली त भयान्ते डीइ ओउः लाङ्कासै गानाक्ती
तोओ सायःओलम्खे ग्यातय्हीली त खेःया डी न्हाड्तोलेः न्युम्ह-
ताक्ओसै दल्सा खाय्तय्हनीली । २६ सीनाय् बुम्हाडः तोतोक्-
खेहाडः परमेस्वरकोः हाव्नयःइ ल्हाव्हदैबाड् साड्हताक्आकान् ।
दयाह्खे “लौ डाइ फेरी साड्हताक्सा बेलाहाडः ल्हाव्हदैबाड् भुङ्-
आले खेःल ओउःकुस् फेल्बाड्मा यातै पेन्हकायः साड्हताक्लेःनाडः
बा” त दाय्हती परमेस्वरइ दयाह्कायः इतलेः तोती गम्नौ ।
२७ ओउःइ “लौ फेरी यातै पेन्हकायः साड्हलेःताक्नाडः” त
दाय्हती तोती भयान्ते ओउः लोनेः वाड्सा साड्हताक्सा बेलाहाडः-
पाय् सबै ड्हा जापीनःती न्यास्ओ थोक्लम्पाय् जुगाड् वाय्तो
स्याव्नै त छ्यानःनाःतय्ही । ओउःखेपाय् वाय्लेःनै ओउः बेलाहाडः-
पाय् ओउः साड्हतीलेः वाय्सा खाय्मालो कुराखे भुङ्आले मुलेः-
नाः । २८ लौ उया डी साड्हतीमा वाय्सा खाय्मालो राजीताड्
पोक्ती मुसा दोःनाःतय्ही त भयान्ते परमेस्वरकायः “च्युता” त
दाय्हती तोमानी ओउःकायः एडःतोमा मोताक्तीमा मानमानी
२९ दोह् हायःती दाय्हसा डीकोः परमेस्वरपाय् सबैकायः जेःती
माक्ती वाय्सा म्हेःलो लेखा मुलेःनाः बा ।

१३ १ अरु ड्हाम्ओलम्पाय् लयःकोः पुःचोड् हौचोड्लो
लेखा राप्काय्ती मुन । २ लोकओसै वाड्ओलम्कायःमा
पेतो रोम्सा खेःतो एत म्हेःलाम् एत रोम्तोक्हाडः यातनीसइ

तय्हमामाःत लाङ्कासै ल्होक्ओमयःकायः रोम्आकानी । ३ फेरी भयाल्खानहाडः थुनती मुओलम्कायः नीङ्मा ओउःमयःकुस् मुओलो लेखा ताःती लव्हसा खेःतो एतमा म्हेःलाम् । लीह्सीःओ गोरः-ओलम्कायः नीङ्मा लयः धेःती लीह्सीःओ गोरःती मुओलो लेखा योनःतीलेः योनु दा ।

४ लौ “बीहा जाङ्हसा पेलेःनाः” त सबै चीःपानी । लयः-कोः बुधा बुधीकुस् ह एनःसा स्याव्लेःनाः अरुकुस् एनःसा स्यावल । अरुकुस् एनःओलम्कायःमा ल्हास्या जाङ्हओलम्कायःमा परमेस्वरइ न्युम्हताक्नाःथास । ५ पैसा क्युसा भाक्ओ ल्हुङ्पाय् फेनु । दोह् दोह् नीङ् दोःतेःनै ओउःलेः य्हवःमाःत त्याक्नु दा दोह् हायःती दाय्हसा “लौ नीङ्कायः डाइ गलमा फेनेःनाङ्ल गलमा स्यास्नेः-नाङ्स” त दाय्हती परमेस्वर तोआतय्ही । ६ ओउःत भयान्तेलेः ल्हुङ् क्रोङ्तोलेः स्याव्ती “लौ प्रभुइ डाकायः ओम्पायःतीलेः गम्नाःताडः डा गलमा रैसा परडल । मान्ताइ दोह्मा रेव्तो जाङ्हसा खाय्-ताडःल” त दाय्हती दाय्हइ ।

७ परमेस्वरकोः नोःराय् नीङ्कायः इहा स्यान्ओ स्यालः-ओमयःकायः ल्हुङ्हाडः गीलनु । ओउःमयःइ पेतो हायःती दोह् दोह् पेओ काम् जाङ्हआकानी त चीःतेःनानी ओउःत भयान्ते ओउः-मयःलो लेखालेः इत पेतो इहाम्ती वाहन दा । ८ “येसु ख्रीस्पाय् योह्मा तेन्मा स्याङ्हमा गलमा यातैज्योःलेः मुलेःनाः बा” ९ ओउःत भयान्ते नया थेथे स्यान्ओ कुरा सायःआक्तीको परमेस्वरकोः दोङ् कुरा फेलाम् । दोह् दोह् भोस् जेःओ बेलाहाडः जेःओ लेःआः ओउः जेःधारनाखे खेःल परमेस्वरइ योनःती बयःधारनाखे डीकायः ल्हुङ् ग्रमःतलेः इहाम्ताक्नाःतय्ही ओउः भोस्कोः जेःगा जेःती जवओलम्पाय् ओउःत हायःधारनालेः दोह्मा दोःइली । १० डीकोः बेदीकोः तैबल्हाडः ल्हाओ थोक्लम्पाय् ओउः हेब्रैनी ल्हाती बयःओ पुरोहीतल्मइ जेःसा ज्योल । ११ हेब्रैनीलम्कोः प्रधान् पुरोहीतइ सात्ओ स्याः मेत्छ्याःकोः वयःखे ओउः जुगाङ् नीङ्ओ थाव्ताङ् लात्ती रेव्ओ काम् क्युम्हताक्साकायः ल्हानानी । ओउः सात्ओकोः आङ्ज्याङ्खे मान्तालम् याक्ओ थाव्सै लात्ती

प्रधान पुरोहीतइ

गल्युनःती म्हेःइ फुःती वाय्ओ लेःआः । १२ ओउःतलेः येसुमा सहर-
कोः धोका बाहीरहाडः आलःआक्तीको ओहाडः सात्ओ लेःआः ।
ओहाडःसैको ओउःकोः वयःइमा मान्तालम्कायः रेवओसै छय्ङ्-
ताक्सा स्वाय्नौ । १३ ओउःत भयान्ते डीमा येसुकःताड् बाहीर
आलती ओउःकुस् ब्राड्तीलेः ब्लाय्क्सीःओ स्यावपाःतय्ही १४ दोह्
हायःती दाय्हसा ल्हाव्हदैबाड्हाडः डीकायः गलमा मुसा दोःओ
सहरपाय् दोह्मा नाःल । डीइ लोनेः वाड्सा खेःओ सहरकायः
बोडःधै मुनाःतय्ही । १५ लौ उया परमेस्वरकायः दोह् ल्हाती बयःसा
दाय्हसा येसुकोः मय्ङ् पेहती ओउःकायः लुड्ती तोओपाय्
ज्युड्हतीलेः तोती ल्हाती बयःनी । डीकोः नोःराय्इ ओउःकोः मय्ङ्
ताड्हताक्ओ कुरापाय् परमेस्वरकायः ल्हाओ थोकलो लेखा स्याव-
नाः । १६ अरुलम्कायः पेओ काम् जाड्हती लव्हकाय् न दोह्
हायःती दाय्हसा ओउःत हायःओमा परमेस्वरकायः मोताक्ती ल्हासा
थोकलम्लो लेखा मुलेःनाः ।

१७ नीङ्कायः स्यालःओलमइ तोओ कुरापाय् ग्याती जाङ्हनु । ओउःमयःइ नीङ्कोः रुआङ्कायः ल्युङ्हती योतीमा स्यास्तीमा गम्नानी । लोने ओउःमयःकोः स्यालःओ काम् “गत स्यावओ आने” त दाय्हती परमेस्वरकायः लहाक्ती छ्यानःसालेः खेःइतो । ओउःमयःकोः कुरा नीङ्इ मोताक्तीलेः जाङ्हतेःनानी त खेःया ओउःमयःकोः काम्पाय् लीःताक्सा काम्पाय् खेःल हाः-ताक्सा लेःआः बा । ओउःमयःकोः काम् नीङ्इ लीःताक्तेःचानी त खेःया नीङ्कायः दोह्मा पेतो स्यावल । १८ डीकायः परमेस्वरकः तेधै मुन । डीकोः ल्हुङ्पाय् “नीङ्तो लेःआः” त ताःती डीइ गलमा पेतो हायःती वाहसा बोडःनाडःसु । १९ फेरी डाकायः नीङ्कःहाडः “रेन्ह्तोलेः द्यान्हसा दोःपाः” त दाय्हती परमेस्वरकः तेनाड्स दा । इत डाइ नीङ्कायः आन तेती तोनेःनाड्स ।

२०-२१ परमेस्वरइलेः डीकोः ताङ्हओ प्रभु येसुकायः सीओसै उहती च्योक्ताक्आकान् बा । येसुपाय् सीती भयान्ते ओउः गलमा वाय्मालो तोती गम्ओ कुरापाय् पेतोलेः स्यावनाः । ओउः-पाय् डी इहामओलमकोः स्यालःओ मान्ता लेःआः । लौ ओउः भ्नाक्ओ काम् जाङ्हसाकायः डीकायः ल्हुङ् धोमाय्ताक्ओ परमेस्वरइ सबै पेओलम् दोःतेःताक्तेःपै । ओहाडःसै येसु ख्रीस्इ बयःओ ग्वमइलेः ओउःकायः मोताक्सा काम्लम् जाङ्हताक्पाः-तय्हि । येसु ख्रीस्कायःपाय् गलकायःमा ताङ्हताक्पाःथै । ओउःतलेः स्यावपाः दा ।

२२ लौ पुःचोङ् हौचोङ्य इ डाइ तोओ कुरापाय् गुह्माःत सायःनु दा इ चेतीपाय् लोक्तो खेःल । २३ डीकोः हौ तीमोथीपाय् भ्याल्खानसै बेन्ओ लेःआः त नीङ्इ चीःसा खेःतो । ओउःपाय् इहाडः रेन्ह्तोलेः वाङ्नाः त खेःया ओउःकायः डाइ नीङ्कःताङ् लातती वानःलेःनाडः । २४ नीङ्कोः स्यालःओ मान्तालमकायःमा सबै इहामओलमकायःमा नमस्ते ल्होक्नाडःसु डाकुस् मुओ इताली देस्सै वाङ्ओ हौलमइमा नीङ्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनै । २५ लौ नीङ् सबैकायःपाय् परमेस्वरइलेः योनःतीलेः योतेःपै । ओउःच्युकलेः ।

याकुब्

याकुब्इ लेखओ चेती

१ लौ नीड् चार् दोवागन रुनःधओ परमेस्वरकोः बार खलक्कोः ड्हाम्ओलम्य इ चेती परमेस्वरकोःमा प्रभु येसु खीस्कोः नोकरीमा डा याकुब्इ लेखती सबैकायःलेः नमस्ते ल्होकनेःनाड्स ।

२ लौ पुःचोड् हीचोड्य नीड्इ दोह् दोह् खालकोः लीह्सीःओ च्यवःतेःनानी त खेःया ओउः बेलाहाडः “चोडायतोलेः मुपाडी” त दाय्हती ताःइसी ३ दोह् हायःती दाय्हसा लीह्सीःओ बेलाहाडः नीड् पेतोलेः गोरःतेःनानी त खेःया नीड्इ ल्हुड् क्रोड्तीलेः ड्हाम्ती मुसा खायतेःनानी एत नीड्इ चीःसा खेःतो । ४ ओहाडः-सैको पेतो ड्हाम्ओ फेमाःत वाहतेःनै त खेःया नीड् जुगाड् ल्हुड् नीड्तोमा चोक्तो स्यावलेःतेःजेःनै दोह्मा राहतेःल । ५ नीड्कःहाडः यात्चाक् ल्हुड् व्हायमालो मुनाः त खेःया ओउःपाय् परमेस्वरकः तेती तोसा खेःतो । परमेस्वरइ आय्हओ खह्मालो ल्हुड्इ सबैकायः बयःनौ ओउःत भयान्ते ओउः तेती तोओ कुरामा ओउःइ बयःलेःनौ । ६ परमेस्वरइ बयःसापाय् बयःलेःनौ ओउःकः तेओ मान्ताइ पेतो ड्हाम्सा खेःतो । पेतो ड्हाम्सा खेःमालो मान्ता मारुःइ लड्हाय-ताक्ओ तीःकोः भवरी लेखालेः मुनाः इताडः उताडः आलती ग्रमःत मुसा खायउलु । ७ एत खेःओ मान्तापाय् “लौ डा परमेस्वरकःसै दोह् खेःयामा दोःनाडः” त आहेलेः म्हरनाः ८ ओउःपाय् ल्हुड् ब्रेस्तोलेः मुनाः । गल खेःयामा जुगाड् ग्रमःत मुसा खायउलु ।

९ ह्यात् मान्ताखे “लौ परमेस्वरकोः मीक्हाडः डा एत ताड्हओ लेःआः ड ओउःत खेःओ भालालेः स्याव्आलाडः” त दाय्हती मोतोलेः दाय्हसा खेःतो । १० साहु मान्ताखे “लौ परमेस्वरकोः मीक्हाडः डा इच्युक् मीओ लेःआः ड ओउःत स्याव्ओ डाकायः पेलेःनाः” त दाय्हती मोतीलेः दाय्हसा खेःतो दोह् हायःती

दाय्हासा ओउःपाय् रोलो लेखालेः रेन्हतोलेः भयोमती वायनाः ।
 ११ न्याम् रवःतोकहाडः रोकोः बीरुवामा भयोमनाः रोमा भयोमती
 ग्लेःनाः ओहाडःसैको ओउः पेओ रोपाय् जुदालेः वायतोलेः स्याव-
 नाः । एतलेः साहु मान्तापाय् पैसा क्युओ बेलाहाडःलेः भयोमती
 ग्लेःओ रोलो लेखालेः सीती वायतोलेः स्यावनाः ।

१२ लीहसीःओ च्यवःओ बेलाहाडः सुसु ग्रमःत मुनै ओउःपाय्
 चोडायतोलेः स्यावने दोह् हायःती दाय्हासा ओउःकोः हायःभ्याड्-
 कायः ओउःपाय् पेओ रौ जीडः दोःलेःनाः । ओउः जीडःपाय् “लौ
 डाकायः राप्ओलमकायः बयःनाडःसु” त दाय्हाती परमेस्वरइ तोती
 गम्आकान् । १३ फेरी थ्योन्हतोक् बेलाहाडःपाय् “परमेस्वरइलेः
 थ्योन्हाताडः” त दाय्हाती सुइमा तोलाम् । परमेस्वरकायः सुइमा
 रेवतो जाड्हासाकायः थ्योन्हाती तोसा स्वायनीली ओउःइमा मान्तालम-
 कायः थ्योन्हुउलु । १४ लयःकोः लहुड्कोः पेमालो मोह्हायओ
 भाक्ती भयान्ते ह मान्ता थ्योन्हतोलेः मुनाः । १५ इत भाक्ओ
 थाड्ती भयान्ते लोने पेमालो काम्लम् वाड्नाः । पेमालो काम्लम्
 ब्यावतो स्यावती भयान्ते सीतो स्यावओलेः वाड्नाः । १६ लौ डाकोः
 राप्ओ पुःचोड् हौचोड्य इ कुरा ब्रःमाःत चीःसा खेःतो । १७ सबै
 पेओ कुरा त्यावःअसै वाड्नाः ओउः फेल्बाड्कोः थोड्ओलम्
 जाड्हाओ परमेस्वरइलेः इ सबै बयःनौ । ओउःपाय् गलकायःमा लहुड्
 क्लोय्क्नाःस र जुगु । १८ ओउःइपाय् लयः भाक्ती लयःकोः दोड्
 नोःराय्इ रौ जीडः बयःआतय्ही ओहाडःसैको सबै ओउःइ जाड्हाओ
 थोकलमसै ड्हालेः डीपाय् ओउःकोःलेः स्यावनाःतय्ही ।

१९ लौ डाकोः राप्ओ पुःचोड् हौचोड्य इ कुरा म्हेःतेः-
 चानी । सायःतोकखेहाडः होड्तीलेः सायःउ नोःतोकखेहाडः जोतोलेः
 नोःउ दा । लहुड् मल्हओ बेलाहाडः लहुड् जोक्तोलेः मल्हतेःचनै
 २० दोह् हायःती दाय्हासा लहुड् मल्हओहाडः मान्ताइ परमेस्वर
 भाक्ओ काम् पेतो जाड्हासा स्वायुउलु । २१ ओउःत भयान्ते सबै
 रेवओमा अहसीःओ काम् जवओ फेती नीड्कोः लहुड्हाडः सेती
 गम्ओ पेओ नोःराय् ग्यातीलेः सायःनु ओहाडःसैको ओउः नोःराय्इ
 नीड् दलतेःनै ।

२२ ओउः नोःराय्कोः कुरा सायःसा ह खेःल ल्हुङ्हाडः
 रोत्ती जाङ्हसामा खेःतो । सायःसा ह त खेःया आहे लेःआः ।
 २३ सुसुखेइ ओउः नोःराय् सायःआक्तीको दोह्मा जाङ्हनीली
 ओउःपाय् ऐनाहाडः लयःकोः खेन् योओजम्कोः ह योओ मान्तालो
 लेखालेः मुनै । २४ ऐनाहाडः योतोक्हाडः “लौ डापाय् इतलेः
 मुनाडः रैस” त चीःसतो योओ फेआक्तीको ओउःइपाय् “गतलो
 खेःडोतो” त म्हरसाकायः रेन्हतोलेः म्हेःनाःस । २५ सुसुखेइ परमेस्वर-
 कोः नीङ्ओ रेव्ओसै दल्ताक्सा नीयम्कोः कुरा म्हेःमामाःत
 जाङ्हधै मुलेःनाः ओउःखेलेः चोडाय्तो स्याव्नाः । २६ फेरी सुसुइ
 “लौ डापाय् धर्मा जाङ्हओ मान्ता लेःआः ड” त दाय्हती
 ताःनाःइसी बुरु लयःकोः लेइ पेमालो कुरा नोःनौ त खेःया ओउः
 मान्ताइ जुगाङ् चीःनीली ओउःइ जाङ्हओ धर्मा आहे खाल्
 स्याव्नाः । २७ डीकोः परमेस्वर आपाकोः मीक्हाडः दोह् दोह्लो
 पेओ नीङ्ओ धर्मा लेःआः त दाय्हसा । लौ ह्यात्लम्कायःमा बुधा
 नाःमालो मोमःचोःलम्कायःमा लव्हती बयःसामा ल्हाव्हदैबाङ्कोः
 पेमालो कुरा जाङ्हमाःत वाह्सामा इ नीस् जाङ्हओपाय् पेओ
 नीङ्ओ धर्मा लेःआः बा ।

२ १ लौ पुःचोङ् हौचोङ्य नीङ् सबैइ डीकोः पेओमा ताङ्हओ
 प्रभु येसु खीस्कायः ङ्हाम्तेःनानी ओउःत भयान्ते सबै
 मान्तालम्कायः धारगारतोलेः योनु । पेओ नाय् लावओलम्मा पेओ
 नाय् नाःमालो मान्तालम्कायःमा थेथेलेः रोम्तेःचानी । २ नीङ् हुम्ती
 मुतोक्हाडः यात्चाक् पेओ नाय् लावओ सुन्कोः औथी दुप्ओ साहु
 मान्तामा अरु यात्चाक् नाय् नाःमालो ह्यात् मान्तामा वाङ्नाःच त
 खेःया ३ ओउः साहु मान्ताखेकायः योती “लौ इ पेओ थाव्हहाडः
 च्युङःती मुचाक्अ दै” त दाय्हती तोतेःचनै त खेःयामा ओउः
 ह्यात्खेकायः “लौ ओउःहाडः चीङ्अ उया डाकोः दोम्हाडः
 च्युङःअ” त तोतेःचनै । ४ ओउःत हायःओ त खेःयामा नीङ् ङ्हाम्-
 ओलम्कायः थेथे योती पेमालो ल्हुङ्इ छीहतेःनानी । ५ लौ डाइ
 राप्ओ पुःचोङ् हौचोङ्य ओउः ल्हाव्हदैबाङ्कोः मीओ नाःतो
 नाःमालोलम्कायः परमेस्वरइ आन ङ्हाम्साकायः छ्युङ्हमाआथास ।

लयःकायः राप्ओ मान्तालम्कायः तोती गम्ओ राजीमा ह्यात्लम्-
 कायः बयःमाआथास । ६ ओउः खाल्कोः मान्तालम्कायः परमेस्वर-
 खेइ पेतोलेः हायःउतो नीङ्खेइ ओउःमयःकायः मीतो योती भयान्ते
 पेमालोतेः हायःतेःनानी बा । फेरी साहुलम्इ नीङ्कोः पैसा जेःबततेःनै
 मार । नीङ्कायः मुत्थ जाङ्हती न्यादेस्कःताङ् लात्ती आलःतेःनै ।
 ७ नीङ्कायः बयःओ खीस्कोः पेओ ताङ्हओ मय्ङ्कायः ओउः-
 मयःइ हेला क्लाःनानी । ८ परमेस्वरकोः राजीकोः नीयम् आखरः-
 हाङ् इलेः लेखती मुनाः “नाङ्कोः लयःकोः वेङ्हग चेङ्हगकोः
 मान्तालम्कायः लयःकायः धेःती राप्ती स्यास्सा खेःतो” त दाय्हओ
 मुलेःनाः । ओउः नीयम् नीङ्इ जाङ्हतेःनानी त खेःया ओउःखे
 पेलेःनाः । ९ खेःल नाःतो नाःमालो मान्ता साहुसै थेलेः हायःतेःनानी
 त खेःया नीङ्इ रेवतो जाङ्हती ऐन्कोः हुकुम्कः चाप्ती वाय्ओलम्
 स्यावतेःनै ओउःत भयान्ते न्युम्हतोतेः स्यावतेःनै । १० सुसुइ ऐन्कोः
 यातैज्योः हुकुम् ह जाङ्हउलु ओउःइ सबै ऐन्कोः हुकुम्लम्कः
 चाप्ती क्लेतती वाय्लेःनौ ११ दोह हायःती दाय्हसा “अरुकोः
 बुधीकुस् एनःतेःचनै” त दाय्हती तोओ परमेस्वरइ “लौ मान्ताकायः
 साततेःचानी” तमा दाय्हतीलेः तोआकान् । ओउःत खेःओ नीङ्इ
 अरुकोः बुधीकुस् एनःमाःत अरुकायः साततेःचानी त खेःया नीङ्इ
 परमेस्वरकोः ऐन्पाय् जुदालेः क्लेतती चाप्ती वाय्तेःनानी । १२ तय-
 छनःती योतोक्हाङ् परमेस्वरइ नीङ्कायः योनःती योतेःनै ओउःत
 भयान्ते अरु मान्तालम्कायः योनःतीलेः नोःसामा जाङ्हसामा खेःतेः-
 इतो । १३ अरुकायः योनःती योसा ग्यामालो मान्ताखेकायः
 परमेस्वरइमा ओउः मान्ताकायः योनःमाःत न्युम्हताक्नाःथै ।
 अरुकायः योनःती योओ मान्ताखेपाय् परमेस्वरकोः न्युम्हताक्ओकः
 रैसा परल ।

१४ लौ पुःचोङ् हौचोङ् ययातैचाक्इ “लौ डाइ परमेस्वर-
 कायः ङ्हाम्नाङ्ः” त दाय्हती नोःचनै ओउःइ परमेस्वरकोः काम्-
 पाय् दोहमा जाङ्हउलु त खेःया ओउःकोः ङ्हाम्ओपाय् आहे
 लेःआः ओउः मान्ताइपाय् न्युम्हओसै दल्सा खाय्उलु । १५ यात्-
 चाक् ङ्हाम्ओ पुःचोङ् नाःचोङ् नाय् नाःमाःत जेःगा नाःमाःत मुओ

नीड् च्यवःती १६ “लौ पेतो आम् जेःलाड् म्हेः गारःलाड् आलअ
दा” त दाय्हती दोह्मा बयःमामाःत छ्योक्ती ल्होक्तेःचानी त स्वेःया
ओउःत हायःओ काम् लोतेःइली आहे लेःआः । १७ ओउःलो
लेखालेः मान्ताइ ओउःकोः पेओ काम्लम् जाड्हमामाःत परमेस्वर-
कायः ड्हाम्ओ ह त स्वेःयामा ओउःत हायःओमा लोल आहे
लेःआः । १८ “लौ डाखे ड्हाम्ओ मान्ता लेःआः ड नाड्खे पेओ
काम् जाड्हओ मान्ता लेःतेःआः” त दाय्हती यात्चाक्इ दाय्हनाः
यादो । नाड्खेइ पेओ काम् आःताः जाड्हमाःत गत हायःती नाड्इ
परमेस्वरकायः ड्हाम्ओ छ्यानःसा स्वाय्तेःचौ र । डाखेइ पेओ काम्
जाड्हधारना “परमेस्वरकायः ड्हाम्आलाडः” त छ्यानःसा स्वाय्-
नाडः । १९ “यातैज्याड् परमेस्वर लेःआः” त दाय्हओ नाड्इ ड्हाम्-
तेःनीया ओउःपाय् पेसापाय् पेलेःनाः बुरु लान्लमइमा ओउःतलेः
ड्हाम्ती “लोनेः डी न्युम्हतो स्याव्नाडी” त चीःती ओउः लान्लम्
रैतीलेः रीड्हनै । २० नाड्इ चीःतेःउलु बा काम्लम् आःताः
जाड्हमाःत ड्हाम्सापाय् आहे लेःआः ओउःत नाड्कायः छ्यानःसा
स्वेःतो यादो । २१ डीकोः तोकानः आब्राहाम्इ लयःकोः यातैज्याड्
इसाक् त तोओ चोःलेः परमेस्वरकायः ल्हाआकान् ओउःत हायःती
भयान्ते ओउःपाय् परमेस्वरकोः मीक्हाडः पेतोलेः स्याव्आ माःर ।
२२ ओउःकोः ड्हाम्ओमा ओउःकोः काम्मा ब्रक्त ग्राम्हतो स्वेःतो ।
काम् आःताः जाड्हमाःत ओउःकोः ड्हाम्ओपाय् पेतो पुत्तोलेः
स्याव्सा स्वाय्ल । २३ ओहाडःसैको ओउःत हायःती “आब्राहाम्इ
परमेस्वरकायः ड्हाम्ती ओउःकोः मीक्हाडः पेतोलेः स्याव्आ” त
आखरःहाडः लेखओ कुरापाय् ताप्ताक्आकान् । फेरी ओउःत
स्याव्आक्तीको आब्राहाम्कायः “परमेस्वरकोः साथी लेःआः” त
तोओ स्वेःतो । २४ मान्ताकोः ड्हाम्ओकायः ह स्वेःल ओउःइ
जाड्हओ कुराकायः परमेस्वरकोः मीक्हाडः ओउःपाय् पेतो स्याव्-
नाः । २५ ओउः बेस्या राहाब् त तोओइमा यहुदीलम्सै वाड्ओ देस्
कनःती योओ मान्तालम्कायः ग्याती लव्हमाआकान् ओउःमयःकायः
दलताक्साकायः पेओ ल्याम्हाडः ल्होक्माआकान् । ओउःत पेओ
काम् जाड्हमाधारनालेः ओउः मोमःचोःमा परमेस्वरकोः मीक्हाडः

पेतो स्याव्आ । २६ जीडः ज्याल्आक्तीको मान्ताकोः आड्पाय्
सीती वाय्ओ म्हाड्लेः स्याव्नाः ओउःतलेः पेओ काम् आःताः
जाड्हमाःत मान्ताकोः ड्हाम्ओमा वाय्तोलेः स्याव्नाः ।

३ १ लौ पुःचोड् हौचोड्य नीड्कःहाडः नाःतो मान्तालम् “लौ
अरुकायः स्यान्ओ मान्ता स्याव्पाडः” त दाय्हती नोःसा
स्याव्ल । दोह् हायःती दाय्हसा डी अरुकायः स्यान्ओ मान्तालम्इ
अरुसै न्हाड्तोलेः पेतो हायःसा खेःतो उया न्हाड्तोलेः न्युम्हतो
स्याव्नाःतय्ही । २ डीइ सबै आन ब्रःभुड्नाःतय्ही । सु मान्ताखे
गलमा ब्रःतीलेः नोःल ओउःपाय् जुगाड् नीड्ओ मान्ता लेःआः सबै
कुरा ल्हुड् व्हाय्तोलेः जाड्हनौ । ३ घोरा ग्याताक्ती वाह्ताक्-
साकायः ओउःकोः म्होतोड्हाडः मीओ लगाम्कोः सीडः गम्नाः-
तय्हनी त खेःया ओउः घोराकायः डीइ लयः भाक्ओहाडः
वाह्ताक्सा खाय्नाःतय्हनी । ४ फेरी ताड्हओ तीःजहास्कायः
जोक्तो मारुः वाड्तोक्हाडः ताड्हमालो कल्दारेइलेः पेतो वाह्-
ताक्सा खाय्नानी । जहास् चलावओ मान्ताइ लयः भाक्ओहाडः
आल्नाः । ५ ओउःलो लेखालेः मान्ताकोः ले मुनाः । ओउः लेपाय्
मीसापाय् मीतो लेःआः ताड्हओ ताड्हओ कुरा डाःती नोःसा
खाय्नौ । फेरी मीओ म्हेःइ ताड्हओ सीडःकोः बन्कायः आराहा
जेःती मीह्ताक्सा खाय्नौ । ६ मान्ताकोः लेमा म्हेःलो लेखालेः
मुनाः । ओउः लेइपाय् आड्हाडः मुती मान्तापाय् सबै रेव्तोलेः
स्याव्ताक्सामा खाय्नौ । लेइपाय् नरकसै दोःओ म्हेः लेःती डीकोः
जीडःकोः ओघकायः सबै रेव्ताक्सा खाय्नौ । ७ सबै सास् नाःओ
जात्लम्कायः मान्ताइ पुःआकान् जाःलम् वाःलम् डाःलम्कायः सबै
पुःसा खाय्नौ । ८ ओउःखेकायः मान्ताइ पुःसा खाय्मानौ लयःकोः
लेखेकायः पुःसा खाय्उलु । लेपाय् पेमालो लेःआः पेतो स्याव्ताक्सा
सुइमा खाय्नीली बीख्लो लेखालेः रेव्ताक्नौ । ९ लेइलेः डीकोः
प्रभुमा परमेस्वर् आपाकायःमा “च्युता” त दाय्हती तोनाःतय्हनी
ओउः लेइमा परमेस्वरइ लयःलो लेखा जाड्हओ मान्तालम्कायःमा
प्रनःनाःतय्हनी । १० यातैज्योः म्होतोड्सै “च्युता” त तोआ कुरामा
प्रनःआ कुरामा नीसज्योः खाल् वाड्नाः । लौ पुःचोड् हौचोड्य

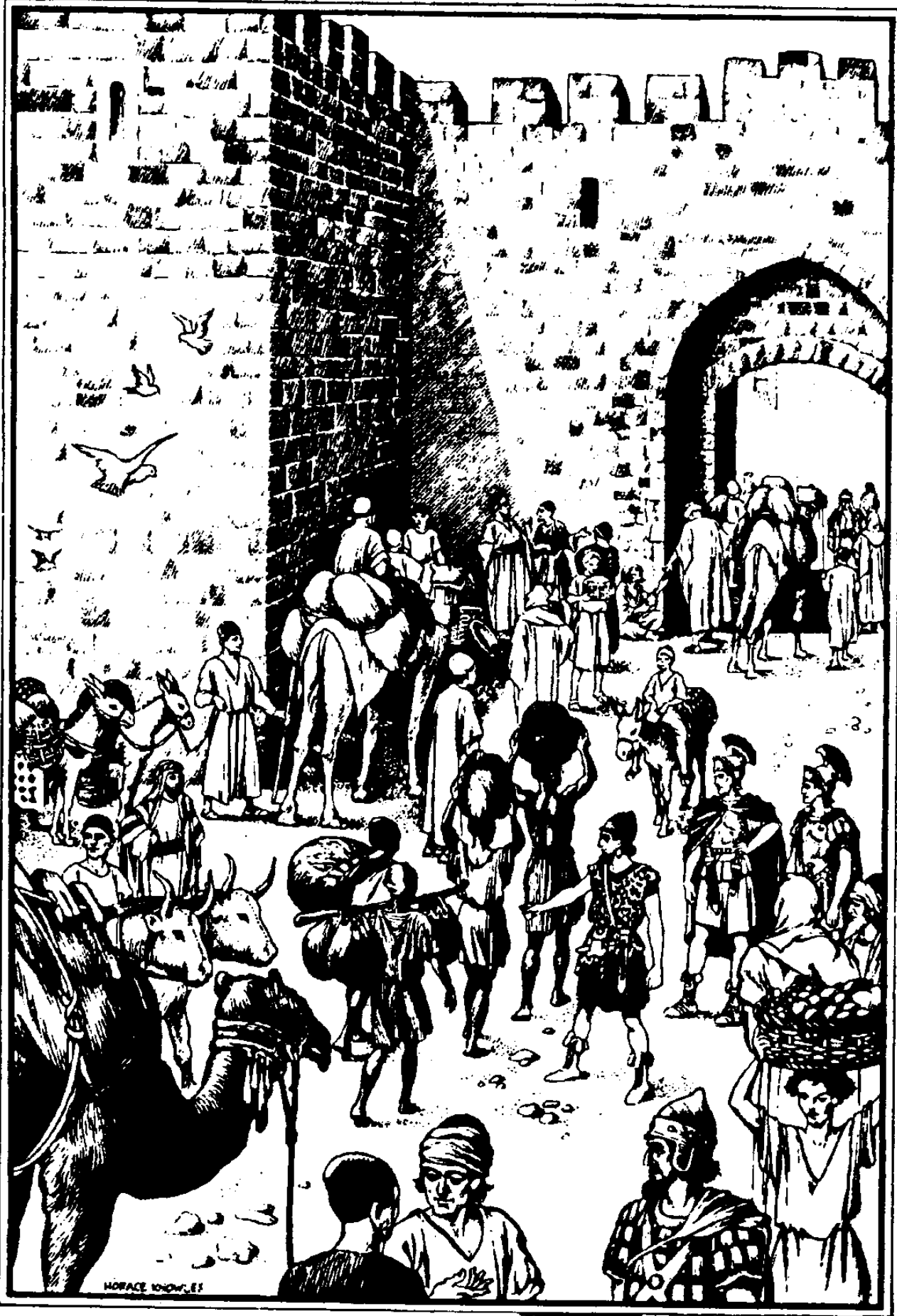
ओउःपाय् स्यावल् । ११ यातैज्योः पन्ध्यारोसै स्योक्ओ तीःमा
 य्हाक्ओ तीःमा नीस् खाल्कोः तीःलम् ग्ल्युङ्हसा जुगाड् स्वाय्उलु ।
 १२ फेरी न्याम्सी सीडःसै यसायः सायःसा स्वाय्उलु धाक्सायःमा
 दुम्बुरी सायः सायःसा स्वाय्उलु । ओउःतलेः छेः राव्ओ तीःसै पेओ
 तीःमा दोःल बा ।

१३ नीङ्कःहाडः व्हाय्तो चीःओ मान्तालम् मुनै त खेःया
 लौ ओउःमयः पेओ काम्लम् जाड्हती ल्हुङ् मीतो घ्युमती वाहती
 लयःकोः ल्हुङ् व्हाय्तोलेः त छ्यानःपानी । १४ नीङ् लयःकायः
 मोह्हाय्ओ चोरःओ ल्हुङ् मुतेःनै त खेःया लयःकोः नेह्रो ओरताक्-
 तेःचाःइसी दोङ् कुरा नोःओलम्कः माःती तानःती तोलाम् ।
 १५ ओउः माःती तानःकाय्ओ खाल्कोः चीःसा कुरा लाङ्कासै
 दोःओ खेःबाय्ल ओउःपाय् ल्हाव्हदैबाङ्कोः लेःआः । परमेस्वरकःसै
 खेःल सैतान्सै दोःओआः बा । १६ गाःहाडःलो लयःकायः मोह्-
 हाय्ओ लओ ल्हुङ् नाःओ मान्ता मुनै ओहाडःलेः सबै खाल्कोः
 कायःकाय्ओमा रेव्ओ काम्लम्मा मुनाः । १७ ओउः त्यावःअसै
 दोःओ व्हाय्तो चीःओ ल्हुङ्पाय् नीङ्ओ लेःआः । ओउःत व्हाय्-
 तोलेः चीःओ ल्हुङ् नाःओ मान्तापाय् खहओ काय्काय्ओ
 मान्तापाय् खेःल । ओउःपाय् काङ्ओलेः अरुकुस् ब्राङ्ती वाहओ
 लेःआः अरुकायः योनःती योओ मान्ता लेःआः बा ओउःइ पेओ
 काम्लम् आन जाङ्हनौ । ताङ्हओ मान्तामा मीओ मान्तामा
 सुकायःमा धारताक्तीलेः योनौ ओउःइपाय् ब्रेहतो लेइ नोःउलु ।
 १८ सुसुइ काय्काय्ओ तारःपाङ्ःनानी ओउःमयः पेओ काम्लम्
 ब्याव्ताक्नानी ।

४ १ नीङ्कःहाडः दोह् हायःती काय्काय्ओमा मीन्ह्काय्ओमा
 मुनाः । ओउःत हायःओपाय् लयःकोः ल्हुङ्कोः मोह्हाय्-
 ओसै वाङ्ओआः बा । २ ओउः मोह्हाय्ओ कुरालम्पाय् दोःसा
 थेडा पेमालो हायःसाकायः ग्यातेःनै । सात्साकायः ग्यातेःनै अरुकः
 मीक् लहती कायःकाय्तेःनै मीन्ह्काय्तेःनै । नीङ् लयः भाक्ओ
 कुरा दोह् हायःती दोःल दाय्हसा नीङ् परमेस्वरकः तेतेःइली ।
 ३ ओहाडःसैको तेतोक्हाडः नीङ् लयःकोः मोह्हाय्ओकायः ह

तेतेःनै पेओ कुराकायः तेतेःइली ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ बयःतेः-
 इली । ४ नीड्इपाय् व्हायतोलेः ड्हाम्तेःनीली रैस । नीड् ल्हाव्ह-
 दैबाड्कोः चीस् आन भाक्तेःनै त खेःया परमेस्वरकः भाक्तेःइली
 ओउःतपाय् चीःतेःनीली यादो । ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्कुस्
 जुगाड् ब्राडःतीलेःतेः वाहनै त खेःया नीड्पाय् परमेस्वरकोः बीरोत्
 स्यावतेःनै । ५ “मान्ताखेहाडः गम्ओ ल्हुड्पाय् आन मोह्हाय्ओ
 भाक्रेव् ल्हुड् लेःआः” त आखरःहाडः डीकायः स्यान्सा थेडा
 लेखती मुनाः मार । ६ ओउःपाय् दोड् कुरा खेःसापाय् खेःतो
 परमेस्वरइ डीकायः योनःती भयान्ते ओउः मोह्हाय्ओसै पुःसा
 खाय्ओ ग्वम् बयःनाःतय्ही । “लयःकोः नेहरो ओरताक्ओलम्खेकः
 परमेस्वर अह्लेःनाः ओउः ल्हुड् मीओ मान्तालम्खेकायः ओउःइ
 योनःती योती आन ग्वम् बयःनौ” त आखरःहाडःमा लेखती मुनाः ।
 ७ ओउःत खेःओ परमेस्वरकोः तोओ कुराखे ग्याती सायःनु ।
 सैतान्कोः कुराखे ग्यातेःचनै ओहाडःसैको ओउःपाय् नीड्कःसै क्रव्-
 नाः । ८ परमेस्वरकःताड् द्याड्तो वाड्न् ओहाडःसैको परमेस्वर
 नीड्कःताड् वाड्मानाः । लौ नीड् रेव्तो जाड्हओलम् लयःकोः
 कृत् जल्हनीड्इसी नीड् ल्हुड् ब्रेस्ओलम् ल्हुड्हाडः ग्रमःत मुन ।
 ९ नीड् पेमालो स्यावतेःआकाय् त भयान्ते क्रेस्ती च्याःन । डीःसा
 खेःओखेकायः च्याःसालेः तापती मुन चोडाय्तो मुलाम् लीहतो मुसा
 स्यावनाः । १० प्रभुकोः मीक्हाडः मीओ ल्हुड्इ वाहन ओहाडःसैको
 ओउःइ नीड्कायः लव्हतेःनै ।

११ लौ पुःचोड् हौचोड्य अरुकायः पेमालो नोःतेःचनै ।
 सुसुइ लयःकोः ड्हाम्ओ पुःचोड्कायः पेमालो तोनौया गालतुम्ती
 नोःनौया ओउःइपाय् नीयम्कायःमा पेमालो नोःती गालतुम्नौ । फेरी
 नीड्इ नीयम्कायः गालतुम्तेःनानी त खेःया ओउः नीयम्कोः कुरा
 जाड्हओ मान्ता खेःतेःइली नीयम्कोः कुरा तय्छनःती योसा
 न्यादेसलो लेखा मुतेःनै । १२ दोड् नीयम् बयःओमा गालतुम्ती
 तय्छनःती तोओमा परमेस्वर ह मुनाः । ओउःइ भुड्आले दलताक्-
 सामा ह्योक्ताक्ती वाय्सामा खाय्आनौ । ओउःत भयान्ते दोह
 हायःतीतेः नीड्इ अरु मान्तालम्कायः गालतुम्तीतेः नोःतेःनानी ।

सहरहाडः

१३ अरु कुरा फेरी सायःनाड्स नीड्कःहाडः यातनीसचाक्
 “लौ स्याड्ह चीतसै ओउः सहरताड् यात् साल्कायः काम् जाड्हती
 पैसा क्युलाड् आलनाडी” त दाय्हती डाःती नोःतेःनै । १४ ओउःत
 नोःसापाय् नोःतेःनै स्याड्हपाय् “दोह् दयःचाःताडः” ततेः

चीःतेःनीली बा । नीङ्कोः ओघपाय् रोलो लेखालेः यात्नीस् दीन्-
कायः ह मुनाः । १५ ओउःत भ्यान्ते एत डाःती नोःसापाय् स्यावल्
“लौ परमेस्वर् भाक्नाः त खेःया डी सेलः मुती इ काम्मा उ काम्मा
जाङ्हचानी” त दाय्हती नोःसाआः खेःतो । १६ नीङ् द्याह् डाःतीलेः
लयःकोः नेहरो ओरतेःताक्नाःइसी ओउःपाय् पेमालो लेःआः बा ।
१७ फेरी सुखेलोइ दोह् दोह् काम्लम्पाय् “जाङ्हसा खेःओ पेओ
काम् लेःआः” त चीःचौ बुरु चीःआक्तीको ओउःइ जाङ्हउलु त
खेःया ओउः मान्तापाय् पेमालो हायःआकान् ।

५ १ ओहाडःसैको नीङ्कःहाडः साहु मान्ता मुनै । लौ नीङ्
नाःतो नाःओलम्पाय् नीङ्कःहाडः आन लीह्सीःओ वाङ्नाः
ओउःत भ्यान्ते नीङ् क्रेस्ती च्याःसा खेःतो । २ नीङ्कोः पैसा
मीह्बत्तेःआकाय् नीङ्कोः पेओ नाय्लम् स्यान्इ जेःतीमा ओत्ती
वाय्ओ बत्तेःआकाय् । ३ नीङ्कोः सुन् चान्दी खय्इ जेःओ बत्तेः-
आकाय् । एत स्याव्बत्तेःआकाय् त खेःओ नीङ् पेमालोतेः हायःतेः-
आकानी त अरुकायः छ्यानःओलेः स्याव्नाः । म्हेःइ जेःओलो
लेखालेः नीङ् न्युम्हतोलेः वाय्तोतेः स्याव्तेःनै । इ लोने वाङ्सा
खेःओ दीन्लम्कायः आनतेः त्युम्हतेःआकायःइसी । ४ नीङ्इपाय्
नीङ्कोः लयःकोः राङ्हाडः काम् जाङ्हओ खेतल्यालम्कोः ज्याला
माःती जेःतेःआकानी । लौ नीङ्इ ओउःमयःकायः पेमालो हायःतेः-
आकान् त भ्यान्ते ओउःमयःकोः काय्ह्याव्ती नोःओ कुरा सायःनु
दा । ओउःमयःकोः कुरापाय् ओउः जुगाङ् ग्वम् नाःओ प्रभुइलेः
सायःआकान् बा । ५ ल्हाव्हदैबाङ्हाडः मुतोक्हाडः नीङ् आन
डोस्तोलेः चोडाय्ती मुतेःआकाय् । आन भोरःती जेःती तुङ्ती
भ्यान्ते नीङ् द्युन्तोतेः स्याव्तेःइतो द्युन्ओ मेत्छ्याःलो लेखालेः
नीङ्कोः सात्ती वाय्सा दीन् वाङ्आनाः । ६ पेओ नीङ्ओ
मान्तालम्कायः गाल्तुम्ती सात्तेःताक्तेःआकानी । सात्सा बोडःओ
बेलाहाडः नीङ्कायः ओउः मान्तालम्इ दोह्मा हायःतेःइली ।

७ लौ पुःचोङ् हौचोङ् प्रभु द्यान्हती वाङ्धाङ्माःखाहाडः
ल्हुङ् धोमाय्तोलेः ल्युङ्हती मुन । राङ्हाडः सुक्ओ बीया चोया
दुङ्ताक्साकायः सायःताक्साकायः तीः परनाः ओउःत भ्यान्ते तीः

वासा बेलाहाडः च्युक्कायः ओउः बीया चोया सुक्ओ मान्ता
 गुह्माःत ल्युड्हती मुनाः । ८ नीड्मा गुह्माःत पेतो मोती ल्युड्हती
 मुन प्रभु वाड्सा बेलापाय् दाहखेःनाः बा । ९ लःलयःमयःकःताड्
 काय्ह्यावकाय्लाम् ओहाडःसैको परमेस्वरइ नीड्कायःमा गाल-
 तुम्ती तोतेःइली । ओउः तय्छनःती योसा प्रभुपाय् द्याड्तोलेः मुनाः
 वाड्खेःआ बा । १० ओउः पेतो ल्युड्हती मुओमा लीह्सीःओ
 गोरःओ प्रभुकोः कुरा छ्यानःओलम्पाय् गतलो खेःइतो त ल्हुड्हाडः
 गीलनु पुःचोड् हौचोड्य । ११ ओउःमयःइ आन लीह्सीःओ गोरः-
 आकानी ओउःत भयान्ते ओउःमयःकायः परमेस्वरइ पेतोलेः हायः-
 नाःथास त दाय्हती तोनाःतय्हनी । अयुब त तोओइमा लीह्सीःओ
 ग्रमःतलेः गोरःआकान् । ओहाडःसैको ओउःकायः प्रभुइ पेतोलेः
 बयःआथै ओउःत नीड्इ चीःतेःनानी । प्रभुइ सबैकायः योनःतीलेः
 योनौ बा ।

१२ लौ पुःचोड् हौचोड्य नीड्इ कुरा तोती गम्ओ
 बेलाहाडः ल्हाव्हदैबाड्कोः मय्ड्मा फेल्बाड्कोः मय्ड्मा दोह् खेः-
 याकोः मय्ड्मा पेहती कीरीया जेःतेःचानी । नीड् “माः” त त्याड्सा
 ग्यातेःनै त खेःया “माः” तलेः दाय्हती त्याड्न् । “खेःल” त त्याड्सा
 त खेःया “खेःल” तलेः त्याड्न् ओउःच्युक् ह तोनु दा उया परमेस्वरइ
 गाल्तुम्तेःनै ।

१३ नीड्कःहाडः सुकःताड् पेमालो लीह्सीःओ बेलाहाडः
 वाड्नाः त खेःया ओउःखेपाय् परमेस्वरकः तेती तोपाःस । अरु सुखे
 चोडायती मुनाः त खेःया ओउःपाय् परमेस्वरकोः गीत् मेपाः ।
 १४ अरु जीक्ती गुती मुनाः त खेःया ओउःइ ड्हाम्ओलम्कोः
 थालवःपालम्कायः काःहालती गोत्पौ । गोत्आक्तीको ओउःमयःइ
 ओउः जीक्ओ मान्ताकायः प्रभुकोः मय्ड् पेहती आड्हाडः साती
 ल्यानःती परमेस्वरकायः तेती तोपानी । १५ ओउः मान्तालम्इ पेओ
 ड्हाम्ओ ल्हुड्इ तेती तोनानी त खेःयाकायः ओउः जीक्ओपाय्
 सेलः स्याव्नाः । प्रभुइ ओउःकायः उहती च्योक्ताकनाःथै । फेरी
 ओउः मान्ताइ रेव्तोलेः जाड्हआकान् त खेःया ओउः रेव्ओपाय्
 क्युम्हती वाय्तो स्याव्नाः । १६ ओउःत भयान्ते लःलयःकायः रेव्ओ

काम्लम् घोती परमेस्वरकायः लःलयःमयःकायः तेती तोनु ओहाडः-
 सैको नीड् स्याक्तेःनै । ओजायःत नीड्ओ मान्ताइ परमेस्वरकः तेती
 तोधारनालेः आन पेतो स्याव्ताकनौ । १७ एलीया त तौओपाय्
 डीलो लेखालेः मान्ता खेःतो ओउःइ “इहाडः तीः वालाम्” त
 दाय्हती परमेस्वरकः तेती तोआकान् तोआक्तीको ओउः देसहाडः
 सुम् बरस आधाच्युक्कायः तीःपाय् दोह्मा वाल । १८ ओहाडःसैको
 लोने “द्व्याह् तीः वापाः” तमा तेती तोमाआकान् ओहाडःसै ओउः
 देसहाडः तीःपाय् आन वाओआः । साःसै सबै सुक्ओ थोक्लम् फेरी
 दुड्ती पेतोलेः लन्ह्आकाय् । १९ लौ उया पुःचोड् हौचोड्य नीड्-
 कःहाडः यात्चाक् दोड् कुरा जाड्हती वाह्ओकायः फेलेःनौ त
 खेःया अरुइ ओउःकायः दोड् कुरा जाड्हती वाह्साकायः द्यानः-
 पाःथै । २० सुसुइ रेव्ओ काम् जाड्हओ मान्ताकायः ओउःकोः
 रेव्ओ काम् फेताकनौ ओउःइ ओउः मान्ताकायः सीओसैमा दल्-
 ताक्मानौ नाःतो रेव्ओ काम्लम्मा क्युम्हताक्तीलेः वाय्मानौ ।

१ पत्रुस्

पत्रुसइ ड्हाकोः लेखओ चेती

१ इ चेती डा पत्रुसत तोओ येसुकोः छ्युड्हती ल्होक्ओमयःइ
 लेखनाडः । इ लेखती नीड् पोन्तस् गालाती कपादोसीया
 असीया बीथीनीया त तोओ जील्लाहाडः आल्ओ इताड् उःताड्
 भ्यामःती याक्ओमयःकायः ल्होक्नेःनाड्स । २ नीड्कायःपाय् “लौ
 डाकोः लयःकोः मान्तालम् स्याव्पै” त दाय्हती परमेस्वरइ आपाइ
 लयः भाक्तीलेः छीड्हतेःआकाय् । ओहाडःसैको एत हायःती येसु
 खीस्कोः वयःइ रेव्ओसै छ्यड्ताक्साकायःमा ओउःकोः काम्
 ग्याताक्साकायःमा परमेस्वरकोः ग्वालामःइ नीड्कायः

गम्तेःआकाय् । लौ नीङ्कायः परमेस्वरइ न्हाङ्तोलेः योनःती योती
आन पेतोलेः ल्हुङ् धोमाय्ताक्तेःपै ।

३ द्याह् डीकोः प्रभु येसु खीस्कोः परमेस्वर् आपाकायः
लाङ्काताङ् त्याव्ती लावारताङ् गोय्ह्ती “च्युता” त तोसा खेः-
तय्हीतो । दोह् हायःती दाय्हसा डीकायःपाय् आन योनःती योती
परमेस्वरइ रौ जीङः दोःताक्नाःतय्ही । येसु खीस्पाय् सीआक्तीको
ओउःकायः परमेस्वरइ उह्ती स्याक्ताक्ओ त चीःती “लोने डीमा
रौ जीङः दोःनाःतय्ही” त दाय्हती आन चोडाय्तो मुनाःतय्ही ।
४ फेरी रौ जीङः दोःती लाङ्काहाङः आन पेओ गलमा रेव्ताक्-
मालो गलमा ह्योक्ती मीहसा खाय्मालो आसारःलेः नीङ्कायः
सेती गम्ओ लेःआः । ५ नाङ्कायःमा ओउःकोः कुरा इहाम्ती
भयान्ते परमेस्वरकोः ग्वम्इ स्याङ्हससै दाह्ती दल्ताक्सा दीन्हाङः
आसारः त्याक्साकायः ओम्पायःतीलेः गम्तेःनै । ६ “लौ एत पेओ
दोःनाःतय्ही” त दाय्हती चोडाय्तोलेः मुतेःनै । चोडाय्तोलेः
मुसापाय् मुतेःनै तेन्छ्याङ् यात् चीच्योक्कायः लीह्सीःओ दीन्लम्
वाङ्नाः । ७ दोह् हायःती दाय्हसा नीङ् “गुच्युक् पेतोलेःतेः इहाम्-
तेःनानी” त दाय्हती वेलःती योसाकायः इ दीन् वाङ्नाः । सुन्लम्
युती जीताक्ती योसाकायः मान्तालम्इ म्हेःहाङः काती धाह्ताक्-
नानी । नीङ्कोः इहाम्ओपाय् मीह्ती वाय्सा खाय्ओ सुन्सै पेओमा
भाक्सीःओ लेःआः बा ओउःत भयान्ते नीङ्कोः इहाम्ओपाय्
लीह्सीःओ बेलाहाङः वेलःती योसा खेःतो । लीह्सीःओ बेलाहाङः
नीङ् ग्रमःतलेः गोरःती इहाम्तेःनानी त खेःया प्रभु येसुकोः द्यान्ह्ती
वाङ्सा दीन्हाङः नाङ् आन लुङ्ओमा ताङ्हताक्ओमा दोःतेःनै ।
८ ओउः प्रभु येसुकायः च्यवःमामाःत ओउःकायः नीङ्इ राप्लेःतेः-
नानी । तेन्छ्याङ् ओउःकायः च्यवःमामाःत नीङ्इ इहाम्लेःतेःनानी
ओउःत भयान्ते नीङ् गुच्युक् पेतोलेः चोडाय्ती मुलेःतेःनै । ओउः-
च्युक् चोडाय्तो स्याव्ओकायः सुइमा चीःसामा नोःसामा खाय्-
नीली । ९ ओहाङःसैको नीङ् पेतो इहाम्लेःनानी त खेःया नीङ्कोः
इहाम्भ्याङ्कोः रौ जीङः दोःतेःनै । १० परमेस्वरइ नीङ्कायः
योनःती योती रौ जीङःपाय् सोह् बयःसा कुरापाय् उय्हलेहाङः मुओ

परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ पेतो चीःसाकायः आन वहत्थै
 बोडःआकानी । ११ ओउःमयः येसु खीस्कोः ग्वालामः दोःती
 “ओउः लोने वाड्सा खेःओ चाक्पाय् लीह्सीःओ गोरःआक्तीको
 लोने आन पेतोमा तोड्हतोलेः स्याव्लेःनाः” त दाय्हती ड्हासै येसु
 खीस्कोः कुरा छ्यानःआकानी । ओउःच्युक्पाय् छ्यानःसापाय्
 छ्यानःनीतो ओउः बेलाहाडः गतलो दाड्नाः गलखा वाड्नाः त
 चीःसाकायः आन बोडःआकानी । १२ खीस्कोः कुरा एत छ्यानः-
 तोक्हाडः “लौ इ नीड्इ छ्यानःओ कुरा नीड्कायः खेःल लोने
 वाड्सा मान्तालम्कायः स्याव्लेःनाः” तमा ओउःमयःकायः
 छ्यानःओ खेःतो । ओउः लोने वाड्सा मान्तालम्पाय् नीड्लेः खेः-
 तेःनै । फेरी ओउः येसु खीस्कोः कुरापाय् तेन्छ्याड् परमेस्वरकोः
 लाड्कासै ल्होक्ओ ग्वालामःकोः ग्वम् दोःओलम्इ नीड्कायः
 छ्यानःओ पेओ समचार लेःआः बा । इ कुरामा परमेस्वरकोः लाड्-
 काहाडः मुओ ल्होक्ओमयः योसामा तय्हसामा आन भाहनै ।

१३ ओउःत खेःओ ग्रमःत मुती लहुड् व्हाय्तोलेः स्याव्तेःपै ।
 “येसु खीस्कोः थाती वाड्सा दीन्हाडः पेतोलेः स्याव्नाःतय्हि” त
 दाय्हती ओउः दीन् योसाकायः भाहतोलेःमा चोडाय्तोलेःमा
 ल्युड्हनु । १४ द्याह् नीड्पाय् परमेस्वरकोः चोःलो लेखालेः ओउः-
 कोः कुराखे ग्यातीलेः सायःन ओहाडःसै ओउः ड्हाकोः व्हाय्मालो
 बेलाहाडःकोः रेव्तो मोह्हाय्ओ कुराखे ग्याती जाड्हलाम् ।
 १५ ओउः रेव्तो जाड्हमामाःत नीड्कायः गोत्ओ परमेस्वरलो
 लेखालेः रेव्ओ काम्सै पेड्कलःती ओजायः जय्कुमःत नीड्तो
 स्याव्ती वाहन । १६ दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः आखरःहाडः
 “लौ डापाय् ओजायः जय्कुमःत नीड्तो मुलेःनाडः डालो लेखालेः
 नीड्मा ओजायः जय्कुमःत स्याव्न्” त दाय्हती परमेस्वर दाय्हओ त
 लेखती मुनाः ।

१७ ओउः सुकायःमा छमाःत धारतीलेः तय्छनःती योओ
 परमेस्वरकायः तेती तोओ बेलाहाडः ओउःकायः नीड् “आपाय” त
 गोत्ती तोतेःनानी ओउःत भयान्ते ल्हाव्हदैबाड्हाडः वाहती मुतोक्-
 हाडः परमेस्वरकः एडःती मुनाः । १८-१९ नीड्कोः आय्कानः

तोकानःइ आहे जवती जाड्हओसै दलताक्साकायः ह्याती मीह्ती वायसा खायओ सुन् चान्दी लहाडःती बयःओ खेःबायल त नीड्इ चीःतेःनानी । सुन् चान्दीखेपाय् खेःल ओउः सबैसै महड्गो येसु खीस्कोः लहाती गम्ओ वयःखे लहाडःती बयःओलेः । ओउः खीस्पाय् पेओमा केह्ओ भेदा मेत्छ्याःकोः चोःलो लेखालेः सातसाकायः लहाओ लेःआः । २० फेरी ओउःत हायःसाकायः लहाव्हदैबाड् जापीनःती न्यासधाड्मालो बेलाहाडः येसु खीस्पाय् छ्युड्हओलेः खेःतो लोने नीड्कायःलेः छ्यानःसालेः ताप्आ । २१ येसु खीस् वाड्ती भयान्ते ओउःकायः सीओसै उह्ती च्योक्ताक्ओमा ताड्हताक्ओ परमेस्वरकायःलेः ड्हाम्तेःनानी । ओउःत खेःओ नीड् परमेस्वरकायः ड्हाम्ती चोडाय्तीलेः ल्युड्हती मुतेःनै । २२ परमेस्वरकोः दोड् कुरा ग्याती जाड्हती नीड्पाय् नीड्तो लहुड् दोःती अरु परमेस्वरकायः ड्हाम्ओलम्कायः पेतोलेः राप्सा खायतेःनानी ओउःत खेःओ ओउःमयःकायः दोड् पेतोलेः राप्कायन् दा । २३ लौ नीड्पाय् द्याह् रौ जीडः दोःतेःनै बा । इ रौ जीडःपाय् लहाव्हदैबाड्कोः सीती वायसा खेःओ जीडःलेः खेःबायल । इ जीडः-खेपाय् परमेस्वरकोः गलमा वाय्मालो नोःराय्सै दोःनाः बा । २४ “लौ सबै मान्तालम्पाय् बनकोः बीरुवालो लेखालेः मुनै ओउः-मयः बनकोः रोज्मच्युकलेः पेओलेः मुनै । बनपाय् ह्योक्ती वाय्-मानाः ओउःकोः रोमा भ्याक्ती भयोम्ह्तीलेः भ्यार्ती वाय्मानाः । डी मान्तालम्खेपाय् ओउःतलेः सीती वाय्लेःनाःतय्ही २५ परमेस्वर-कोः नोःराय्खे गलकायःमा वाय्माःत मुलेःनाः” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः । फेरी इ नोःराय्पाय् नीड्-कायः थोल्ह्ती तोओ पेओ समचार लेःआः बा ।

२ १ ओउःत खेःओ सबै रेवतो हायःओ फेनु माःती तोओमा जाड्हओमा अरुकायः लती पेमालो नोःओमा इ सबै फेनु । २ रेः चोःलम् योड्क्राय्ती दुत् तुड्सा आन ग्यानै ओउःलो लेखालेः नीड्मा परमेस्वरकोः पेओ नोःराय्कायः लहुड्हाडः सेती गम्सा ग्यातेःपै । ओहाडःसैको रौ जीडः दोःआक्तीको नीड् न्हाड्तोलेः छ्युड्तो स्याव्ती रेवओसै दलतेःनै । ३ “परमेस्वरपाय् गुच्युक् पेओमा

काङ्ओमा मुलेःनाः त नीङ्ङ लयः धेःती चीःतेःनानी” त दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ओउःत भयान्ते ओउःकोः नोःराय् ग्यातेःपै ।

४ लौ प्रभु येसुकःताङ् वाङ्न् दा । कीम् जाङ्हओ मान्तालम्ङ ताती वाय्ओ बाङ्लो लेखालेः जीडः नाःओ प्रभु येसुकायः ड्हाम्मालो मान्तालम्खेङ् प्रोतीलेः त्याक्थाल परमेस्वरखेङ् येसुकायः आन प्रोतोलेः योती लयःकोः कीम् जाङ्हसाकायः छ्युङ्हआथै । ५ फेरी ओउः परमेस्वरकोः कीम्हाडः देती गम्सा बाङ्लो लेखालेः नीङ् जीडः नाःओलम्पाय् छ्युङ्हओलेःतेः इ । परमेस्वरकायः प्रोताक्सा पेओ कुरा ल्हासाकायः नीङ् येसु खीसङ् छ्युङ्हओ पुरोहीतलो लेखा स्याव्तेःनै । ६ ओहाडःसै परमेस्वरकोः आखरःहाडः “लौ सीओन् त तोओ सहरहाडः डाइ यात्चाक्कायः लयः छ्युङ्हओ कीम्हाडः देसा आन पेओ मुल्बाङ्लो लेखा गम्-लेःनाडः । सुसुङ् ओउःकोः कुरा ग्याती ड्हाम्नानी ओउः मान्तापाय् गलमा ल्हुङ् घ्युम्तो स्याव्इली” त लेखती मुनाः । ७ नीङ् ड्हाम्-ओलम्खेङ् ओउःकायःपाय् “आन पेओलेः” त दाय्हती योतेःनानी ड्हाम्मालोलम्खेङ् “पेल” त म्हर्ती योनानी । ओउःमा परमेस्वरकोः आखरःहाडः “लौ गाव् बाङ्खेलो कीम् जाङ्हओ मान्तालम्ङ ताती वायनीतो ओउः बाङ्लेः लोने कीम्कोः मुल् बाङ् गम्ओ लेःआः” त दाय्हती लेखती मुनाः । ८ फेरी इ अरु कुरामा लेखओआः परमेस्वर-कोः कुरा ड्हाम्मालो मान्तालम्कायः “लौ ओउःपाय् दोम् त्योक्सा बाङ् स्याव्नाः ओउःहाडः मान्ता क्वेन्हती तोन्नै” एत हायःसा ड्हाहाडःसै रय्हओलेः खेःतो ओउःमयःखेपाय् ड्हाम्नीली त खेःया वाहतोकहाडः तोन्आकाय् । ९ नीङ्खे आने ओउः खालकोः मान्तालेः खेःतेःइली । नीङ्खेपाय् परमेस्वरङ् लयः छीहओमयःलेःतेः इ । राजाकोः पुरोहीतलो लेखा स्याव्ती नीङ् रेवओसै पेङ्कलःती जयकुमःत मुओ परमेस्वरकोः लयःकोः मान्तालम्लेःतेः इ । ओउःत खेःओ “परमेस्वरपाय् गुच्युक पेओलेः हायःआकान्” त नीङ्ङ अरुकायः छ्यानःती तोसाकायःलेः ओउःङ् नीङ्कायः “लौ नीङ्कोः च्याक्ओमा रेवतो वाहओसै फेती डाकोः पेओ थोङ्तो

स्याव्ओहाडः वाह्लाड् वाड्न्” त दाय्हती गोत्ती तोतेःआकाय् ।
 १० उय्हलेहाडः नीड्पाय् परमेस्वरकोः मान्ता खेःतेःइली नीड्कायः
 ओउःइ योनःती योतेःइली द्याह् ओउःइ नीड्कायः योनःती योती
 भयान्ते नीड्पाय् परमेस्वरकोः मान्ता मुबाय्तेःनै ।

११ लौ डाकोः राप्ओ पुःचोड् हौचोड्लम् ल्हाव्हदैबाड्-
 कोः मुतोक्हाडः नीड्पाय् भ्यामःती ब्याहती याक्ओ थेथे मान्तालो
 लेखालेः मुतेःनै ओउःत भयान्ते ल्हाव्हदैबाड्कोः रेव्तो मोह्हाय्-
 साकायः ग्यामाःत वाहन । ओउः ल्हुड्तुक्कोः मोह्हाय्ओइ
 गलकायःमा नीड्कायः रेव्ताक्सा बोडःतेःनै । १२ परमेस्वरकायः
 ड्हाम्मालोलम्कुस् मुतोक्हाडः सबै पेतो हायःती वाहन ओहाडःसै
 ओउः मान्तालम्इ तेन्छ्याड् नीड्कायः माःती तोतेःइतो लोनेः प्रभु
 येसु द्यान्हती वाड्सा दीन्हाडः ओउःमयःइ ल्हुड्हाडः दोड् कुरा
 चीःती नीड्कायः “पेओ लेःआः इ” त दाय्हती परमेस्वरकायः
 ताड्हताक्तीलेः तोनानी । १३-१४ लौ नीड्पाय् प्रभुकोः मान्तालम्-
 लेःतेःइ ओउःकायः मोताक्साकायः हुकुम् बयःसा मान्तालम्कोः
 ऐन्पाय् सबै ग्याती जाड्हनु । ओउः अरुसै ताड्हओ राजाकोः
 हुकुम्मा हाकीम्लम्कोः हुकुम्मा सबै ग्याती जाड्हनु दा दोह्
 हायःती दाय्हसा ओउःमयःकायः पेमालो मान्तालम् न्युम्हताक्-
 साकायःमा प्रभुइलेः छीड्हती गम्आथास पेओ मान्तालम् लुड्-
 साकायःमा ओउःइलेः गम्आथास । १५ ओउःमयःकोः हुकुम् ग्याती
 नीड् पेतोलेः वाह्तेःनै त खेःया ओउः पेमालो नोःओलम्कोः कुरापाय्
 “जुगाड् आहे लेःआः” त छ्यानःसा खाय्तेःनानी ओउःत हायःसा
 परमेस्वर भाक्ओ कुरा लेःआः । १६ नीड्पाय् परमेस्वरकायः ह
 नोकरीलो लेखा स्याव्तेःनै मान्ताकोः नोकरी खेःतेःइली । खेःसापाय्
 खेःतेःइली एत चीःती भयान्ते रेव्तो जाड्हती वाह्लाम् ।
 १७ सबैकायः पेतोलेः नोःन अरु स्त्रीस्कोः ड्हाम्ओ पुःचोड् हौचोड्-
 लम्कायः राप्नु । परमेस्वरकः एडःती मुन । राजाकोः कुरापाय् पेतो
 ग्यान ।

१८ नीड्कःहाडः सुसु अरुकायः नोकरी काम् जाड्हतेःनानी
 लौ नीड्पाय् लयःकोः मालीक्कोः अहावओ कुरालम् पेतोलेः

म्ह्याड्ती ग्याती जाड्हुनु दा । काड्ओ मालीक्कोः अहावओमा
 खह्ओ मालीक्कोः अहावओमा दोह् खेःयामा पेतो ग्याती जाड्हुनु ।
 १६ एतलेः पेओ काम् जाड्हतोक्हाडः नीड् अरुइ बयःओ लीह्-
 सीःओ परमेस्वर् मोताक्साकायः गोरःतेःनानी त खेःया ओउःपाय्
 लुड्सालेः पेनाः रैस । २० पेमालो काम् जाड्हतोक्हाडःखेपाय् अरुइ
 घान्ओमा लीह्सीःओ बयःओमा यात्चाक्इ गोरःनौ त खेःया ओउः-
 पाय् लुड्सीःओ खेःबाय्ल । पेओ काम् जाड्हतोक्हाडःखेपाय् बुरु
 अरुइ बयःओ लीह्सीःओ गोरःतेःनौ त खेःया ओउःपाय् परमेस्वरकोः
 मीक्हाडः आन लुड्सीःओ लेःआः । २१ ओउःत हायःसाकायः
 परमेस्वरइ गोततेःआकाय् दोह् हायःती दाय्हसा येसु खीसमा नीड्-
 कायः आन लीह्सीःओपाय् ग्याती गोरःलेःआ ओउःलो लेखालेः
 नीड्इमा तेःतेःपानी । २२ खीसइपाय् रेव्ओ कुरा दोह्मा हायःउलु
 माःओ कुरामा गलमा नोःउलु । २३ अरुइ ओउःकायः रेव्ओ कुरा
 नोःतोक्हाडः ओउःपाय् सुकःमा रेव्तो त्याड्ल । लीह्सीःओ च्यवः-
 तोक्हाडः ओउःइ सुकायःमा क्योड्हती तोमाःत ओउः गलकायःमा
 पेतोलेः तय्छनःती योओ परमेस्वरकायः “लौ डाकायः पेतो
 योचाक्ची दा” त दाय्हती ड्हाम्ती तोआकान् । २४ येसु खीसइ
 डीकोः रेव्तो हायःओ पेड्कलःती वाय्साकायः क्ल्याय्ओ सीडः-
 हाडः लयःकोः आड् बयःती डीकायः ल्हाडःती सीआ । ओहाडः-
 सैको डीपाय् रेव्तो हायःओ फेती द्याह् पेतो हायःती वाह्सा
 खायनाःतय्हनी ओउःकोः आड् बयःओलेः डीकायः स्याक्ताक्-
 आतय्हनी । २५ ड्हाहाडःसै नीड् भेदा मेत्छ्याःलो लेखालेः पेओ
 ल्याम् मीह्ती भ्यामःती वाह्तेःइतो द्याह् डीकायः ह्याम्ती स्यास्ओ
 ओम्पायःती गम्साक्कःताड् द्यान्ह्तीलेःतेः वानःतेःआकाय् ।

३ १-२ फेरी नीड् नाःचोड्य नीड्इमा लयःकोः बुधाइ तोओ
 कुरालम् म्ह्याड्ती ग्याती जाड्हुनु दा । ओहाडःसैको
 सुसुकोः बुधापाय् येसुकोः कुरा ड्हाम्माःत मुचानाः ओउः बुधाइलेः
 नाड्कोः पेओ नीड्ओ काम्लम् च्यवःती भ्यान्ते नोःती स्यान्मामाःत
 ओउःपाय् लोने लयः ड्हाम्साकायः ग्यातो स्याव्नाः यादो ।
 ३ पेपेओ नाय्लम् सुन् चान्दीकोः बालोलम् नीड्कायः पेटाक्साकायः

लावसा परतेःइली । ओउःपाय् खेःल नीङ्कोः आङ् पेताक्ओसै पेओ ल्हुङ् युमती वाहसाकायः पेलेःनाः । ४ ओउः खाल्कोः ल्हुङ् पेताक्ओ गलमा ह्याती वाय्ओ स्यावल् फेरी परमेस्वरकोः मीक्हाङ् आन पेलेःनाः । ५ एतलेः उय्हलेकोः परमेस्वरकायः ड्हाम्ओ मोमःचोःलम् पेतो स्याव्आकाय् ओउःमयः नीङ्तो ग्याओ ल्हुङ्तुक् नाःती लःलयःकोः बुधाकोः काम्पाय् पेतोलेः ग्याती जाङ्हओ खेःइतो । ६ आब्राहाम्कोः बुधी सराहत तोओमा ओउःतलेः हायःओ खेःतो । ओउःपाय् लयःकोः बुधाकायः “कीम्कोः आपालेः” त दाय्हती ओउःइ तोओ कुराकः ग्याती जाङ्हओ खेःतो । नीङ्मा एतलेः दोह्कःमा रैमामाःत पेतोलेः हायःतेःनानी त खेःया ओउः सराह्कोः मोमःदानेलेः स्याव्तेःनै । ७ फेरी नीङ् पुःचोङ्लम्य “बुधीपाय् डासै ध्यव्ओ लेःआः” त चीःती लःलयःकोः बुधीकुस् याक्ती ओउःकायः लव्हती बयःनु दा । नाङ्कोः बुधीपाय् नाङ्कुस् आङ् ब्राङ्ती परमेस्वरङ् योनःती बयःओ रौ जीङ् दोःतेःनाःज । एत चीःनु ओहाङःसैको ओउःकायः पेतो हायःआक्तीको नीङ्कोः तेओ कुरा परमेस्वरङ् लहेत्माःत ग्याती सायःलेःनै ।

८ लौ उया नीङ् सबैलेः परमेस्वरकोः मीक्हाङ् नाःचोङ् पुःचोङ्लेःतेः इ ओउःत खेःओ यातैज्याङ् ल्हुङ् स्याव्ती ब्राङ्तीलेः मुन । अरुलम्कायः योनःती योनु सुकायःमा काङ्तो नोःती “ओउः-पाय् डासै ताङ्हओ लेःआः” त लयःकायः मीताक्ती वाहन । ९ अरुङ् नीङ्कायः पेमालो हायःतेःनै प्रनःतेःनै त खेःया ओउःइ पेमालो हायःओमा प्रनःओमा पाय्क्तेःचानी । पेमालो द्यानःती पाय्क्माभ्याङ्कोः ओउः मान्ताकायः पेओ आसीक् बयःनु दोह् हायःती दाय्हसा नीङ्कायः परमेस्वरङ् पेओ आसीक् बयःसाकायः गोत्तेःआकाय् । १० ओहाङःसै “सुसु पेतोलेः पुह्तोलेः स्याक्सा भ्काक्नै ओउःपाय् पेमालो कुरामा माःओ कुरामा नोःलाम् । ११ रेव्ओ काम्लमखे फेती अरुकुस् काय्काय्माःत पेओ काम्खे जाङ्हपाःनी । १२ नीङ्तो मुओ मान्ताकायः परमेस्वरङ् योनःती योती ओउःमयःकोः तेती तोओ कुरा सायःनौ बा । पेओ मान्ताङ् तेती तोओखे परमेस्वरङ् सायःलेःनौ रेव्ओ मान्ताकोः कुराखे ओउःइ

त्याःलेःनौ" त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरःहाडः लेखती मुनाः ।

१३ नीड्इ पेतो हायःतेःनानी त खेःया सुसुइ नीड्कायः लीह्सीःओ बयःतेःचै र । १४ बुरु पेतोलेः जाड्हसाकायः लीह्सीःओ च्यवःतेःनानी त खेःया नीड्पाय् भालातेः स्यावतेःआकाय् बा । सुकःमातेः रैमामाःत ल्हुड् रुःमामाःत मुन । १५ मान्ताकः रैमामाःत येसु खीस्कः ल्हुड्हाडः एडःतीलेः "डाकोः प्रभु" त दाय्हती माननु । नीड्पाय् येसुकायः चोडाय्ती लुड्ती मुन । अरु मान्ताइ "लौ दोह हायःतीतेः एतलेः चोडाय्ती मुतेःनै" त वहत्याकायः पेओ त्याड्सा कुरा ल्हुड्हाडः सेती गमनु दा । १६ ओउः बेलाहाडः डोस्तोलेः पेतो त्याड्न् गलकायःमा पेओ काम्लम् जाड्हती नीड्ओ ल्हुड् दोःती वाहन । ओहाडःसैको नीड् खीस्कायः ड्हाम्ती वाहओलम्कायः माःती गालतुम्ती नोःओलम्पाय् लोने सोकारसीःमाःतो स्याव्नै । १७ रेव्ओ काम् जाड्हयाकायः मान्तालम्इ लीह्सीःओ च्यवःनानी । ओउःसै परमेस्वर् भाक्ती भयान्ते नीड्इ पेओ जाड्हतोक्हाडः लीह्सीःओ च्यवःतेःनानी त खेःया ओउःपाय् पेलेःनाः ।

१८ ओउः दोह्मा रेव्ओ जाड्हमालो खीस्पाय् डीकोः रेव्ओ काम्लम् सबै क्युम्हती वाय्साकायः यातै पेन्हहाडः सीलेःआ । ओउः पेओ नीड्ओ मान्ताइपाय् डी रेव्ओ मान्तालम् परमेस्वरकुस् गोय्खामःसाकायः डीकोः होन्त लीह्सीःओ गोरःआकान् । ओउः-कोः आड् मुतोक्हाडः येसुपाय् सातओ खेःतो परमेस्वरकोः ग्वम्इ उह्ती च्योक्ताक्ओ खेःतो । १९ ओउः ग्वम्इ दोःताक्तीमा खीस्पाय् ओउः उय्हलेहाडःसै पानःती गम्ओ रुआड्लम्कःताड् परमेस्वरकोः कुरा तोलाड् आल्आ । २० ओउः पानःती गम्ओलम्इ उय्हलेहाडः नोआह् त तोओकोः जहास् जाड्हतोक् बेलाहाडःपाय् परमेस्वरकोः कोदीडःती तोओ कुरा सायःसा ग्यामालो खेःइतो ओउःत भयान्ते नोआह्कुस् आतजन ह तीःजहास्हाडः पोक्ती भयान्ते तीःसै दलतो स्याव्आकाय् । २१ ओउःलो लेखालेः डीकायःमा तीःहाडः बाप्तीस्मा त्याक्ती रेव्ओसै पेड्कलःती दलतो स्याव्नाःतय्ही । बाप्तीस्मा त्याक्ओहाडः तीःइ आड्कोः रयः

वाय्ती छ्यङ्ताक्साकायः खेःबाय्ल “डी नीङ्ओ ल्हुङ्तुक खेः-
आतय्ही” त परमेस्वरकायः छ्यानःसाकायः बाप्तीस्मा त्याक्नाः-
तय्हीनी । २२ ओहाङःसै डीकायः दल्ताक्साकायः येसु खीस्पाय्
सीआक्तीको उह्ती च्योक्आक्तीको लाङ्काहाङः परमेस्वरइ सबै
लाङ्काकोः ल्होक्ओमयःकायःमा हुकुम् बयःओलम्कायःमा ग्वम्
नाःओलम्कायःमा पुःलेःनाः ।

४ १ प्रभु खीस्पाय् एतलेः लयःकोः आङ्हाङः लीह्सीःओ
गोरःआकान् त खेःया नीङ्इमा ओउःलो लेखालेः क्रोङ्ओ
ल्हुङ्इ लीह्सीःओ गोरःसा खेःतो दोह् हायःती दाय्हासा लीह्सीःओ
गोरःओ मान्ताइपाय् रेव्ओ काम् जाङ्हती वाह्ओकायः फेनौ
२ ल्हाव्हदैबाङ्हाङः मुतोक्हाङः ओहाङःकोः रेव्तो मोह्हाय्ओलम्
ग्यामाःत परमेस्वरकोः भाक्ओ कुरा जाङ्हनु । ३ अनम्हाय् नीङ्इ
ङ्हाम्मालोलम्लो लेखालेः आन रेव्तो जाङ्हतेःआकानी ओउःत
हायःओ द्याह् छ्यो । ओउः बेलाहाङः नीङ्इ ल्हास्याकोः कुरामा
हान् तुङ्ती डोओमा द्यव्तालम्कायः जात्र जवओमा सबै जाङ्हतेः-
आकानी । ४ ओउःतलेः नीङ्इ हायःओ खेःतेःइतो द्याह् इ कुरा
नीङ्इ फेतेःआकानी त भयान्ते नीङ्कोः ङ्हाम्मालो साथीलम्इ
“दोह् हायःतीतेः द्याह् डीकुस् वाह्सा ग्यातेःइली” त दाय्हती
ग्याङ्हती नीङ्कायः हेला क्लाःतेःनै । ५ ओउःमयःइ तेन्छ्याङ्खे
हेला क्लाःतेःइतो लोन्तेखे ओउः सबैकायः तय्छनःती योसा
परमेस्वरकोः मीक्हाङः ओउःमयःइ लयः जाङ्हओ रेव्ओ काम्लम्-
पाय् घोसा खेःलेःनै । ओउः बेलाहाङः सेलः मुओलम्कायःमा
सीओलम्कायःमा सबैकायः परमेस्वरइ तय्छनःती योनाःथास ।
६ ओउःत भयान्ते परमेस्वरकोः पेओ समचारलेः सीओलम्कायःमा
थोल्हती तोओ खेःतो । ओहाङःसैको ओउःमयः ङ्हापाय् लयःकोः
आङ् मुतोक्हाङः अरु मान्तालो लेखा न्युम्हतो स्याव्ती लोने ओउः
पेओ समचार सायःआक्तीको परमेस्वरकोः रौ जीङः दोःसा स्वाय्-
नानी ।

७ लौ सबै थोक्कोः द्युम्ओ बेलाहाङः दाह्खेःआ ओउःत
भयान्ते घीःओ नीङ्ओ ल्हुङ् दोःती परमेस्वरकः तेती तोनु दा ।

८ दोह् खेःयामा अरुलमकुस् राप्काय्ती मुन दोह् हायःती दाय्हसा
नीड्इ एतलेः हायःओ त खेःया नाःतो रेवओ काम्लम् क्युम्हती
वाय्तोलेः स्याव्नाः । ९ सबै इहामओलम्कायः नीड्कोः कीमताड्
वाड्हतोलेः चाक्ओ ल्हुड् गम्मामाःत रोम्काय्न् । १० नीड्कायः-
पाय् परमेस्वरइ लःलयः जोक्कायः थेथे स्यारमे बयःतेःइतो नीड्इ
दोःओ स्यारमेकोः काम् अरुकायः जाड्हकाय्न् । ११ नीड्कःहाडः
यात्चाक्इ स्यान्ती तोओ स्यारमे नाःओ त खेःया ओउःइपाय्
परमेस्वरकोः दोड् कुरालेः चीःती तोपौ । अरुखेइ इहामओलम्कायः
लव्हती जाड्हसा स्यारमे नाःओ त खेःया ओउःपाय् परमेस्वरकोः
ग्वम् दोःतीलेः जाड्हपौ ओहाडःसै इत हायःतीलेः प्रभु येसुकोः
इहामओलम्इ दोह् खेःयाकायःमा परमेस्वरकायः तोड्हताक्सा
खाय्नानी । ओउः परमेस्वरपाय् गलकायःमा ग्वम् नाःओमा
तोड्हओमा मुलेःनाः बा । ओउःच्युकलेः स्याव्पाः दै ।

१२ लौ डाइ राप्ओ पुःचोड् हौचोड्य नीड्कायः वेलःती
योसाकायः म्हेः य्हुमःओ लेखालो लीहसीःओ वाड्लेःनाः । ओउः
वाड्तोक् बेलाहाडः “लौ एत डाकःताड् वाड्ओआः बा” त म्हरती
ग्याड्हतीतेः रैतेःचै ओउःत स्यावओपाय् थे कुरा खेःबाय्ल ।
१३ ओउः लीहसीःओ नीड्इ ख्रीस्कुसइलेः गोरःतेःनानी ओउःत
भयान्ते प्रोतोलेः मुन ओहाडःसैको लोनेः ओउः ताड्हतो स्यावओ
दीन्हाडः नीड् आन चोडाय्तोलेः स्यावतेःनै । १४ नीड्कायःपाय्
अरुइ “लौ इपाय् ख्रीस्कोः मान्ता लेःआः” त दाय्हती हेला क्लाः-
तेःनै त खेःया नीड् लयःकायः “भाला लेःआः ड” त ताःनीड्इसी
दोह् हायःती दाय्हसा नीड्कःताड् परमेस्वरकोः पेओमा ताड्हओ
ग्वालामःपाय् मुलेःनाः । १५ फेरी नीड्कःहाडः सुमा अरुकायः सात्-
साकायःया अरुकोः चीस् कुःसाकायःया रेवओ काम् जाड्ह-
साकायःया अरुकोः कुरा हन्हसाकायः न्युम्हतोतेः स्याव्लाम् ।
१६ ओउः काम्लम्खे जाड्हआक्तीको रास्सीःतो स्याव्लेःनाः ।
पेओ काम्लम्खे ख्रीस्कायः जाड्हतोक्हाडः नीड्इ लीहसीःओ
च्यवःतेःनानी त खेःयाकायः रास्सा परतेःइली “ख्रीस्लो लेखालेः
स्याव्आतय्हि” त दाय्हती परमेस्वरकायः “च्युता” त तोनु दा ।

१७ परमेस्वरइ सबैकायः तय्छनःती योसा दीन्पाय् दाहस्वेःनाः । डी
 इहाम्ओलम्कायः इहालेः लोने अरुकायः परमेस्वरइ तय्छनःती
 योनाःतय्ही । ओहाडःसै डी परमेस्वरकोः पेओ समचार इहाम्-
 ओलम्स्वेकायः तय्छनःती योआतय्ही त स्वेःया ओउः इहाम्-
 मालोलम्स्वे तय्छनःती योतोक्हाडः गुच्युक् पेमालो स्याव्नै बा ।
 १८ “पेओ मान्तालम्स्वेकायः दलताक्साकायः चाक्आनाः त स्वेःया
 ओउः पेमालो वाह्ओ इहाम्मालोलम्स्वेकायः दलताक्सापाय् न्हाड्-
 तोलेः चाक्लेःनाः बा” त दाय्हती दाय्हओ परमेस्वरकोः आखरः-
 हाडः लेखती मुनाः । १९ ओउःत स्वेःओ नीड्कःहाडः सुसुइपाय्
 परमेस्वर भाक्ती भयान्ते लीहसीःओ च्यवःनानी ओउः मान्तालम्
 पेओ काम् जाड्हओ फेमामाःत “लौ परमेस्वरइ डीकायः ओम्-
 पायःती गम्नाःतय्ही” त दाय्हती ओउःकायः इहाम्तोलेः मुपै ।
 ओउः सबै थोक्लम् जापीनःती न्यास्ओ परमेस्वरपाय् ओउःइ तोती
 गम्ओ कुरापाय् गलमा ताप्ताकनौ बा ।

५ १ लौ नीड् स्यालःओ थालवःपालम्य डाइ द्याह तोचेःनाड्स
 दा । डामा थालवःपालेः स्वेःमानाडः फेरी स्त्रीस्कोः लीह-
 सीःओ गोरःओ च्यवःओ मान्तामा स्वेःमानाडः । लोने वाड्सा स्वेःओ
 ताड्हताक्सा बेलाहाडः डापाय् स्त्रीस्कुस् ताड्हतोलेः स्याव्सा दोः-
 मानाडः । ओउःत भयान्ते डाइ द्याह तोसा कुरापाय् नीड्इ सायः-
 नाड्स दा । २ नीड्इ स्यासती योसा स्वेःओ परमेस्वरकायः
 इहाम्ओलम्कायःपाय् पेतो ग्यातीलेः स्यासनु दा । पैसाकायः ह
 जाड्हमाःत लयःकोः ल्हुड् मोतीलेः ओउः काम् जाड्हनु एतलेः
 परमेस्वर भाक्लेःनाः । ३ फेरी खहतोलेः गानाक्ती तोमामाःत
 ओउःमयःकायः लयः स्यालःती छ्यानःती स्यानु दा । ४ ओहाडः-
 सैको सबैकायः स्यालःती स्यासती गम्ओ येसु स्त्रीस्कोः द्यान्हती
 वाड्सा दीन्हाडः नीड्पाय् ओउः आन पेओमा ताड्हओमा गलमा
 मीह्मालो काम् जाड्हभ्याड्कोः दोःतेःनै । ५ नीड् लाव्मयःलम्य
 ओउः दीक्पाल्लम्इ तोओ कुरापाय् ग्याती सायःनु दा । माः रैस
 नीड् सबैइ अरु अरुकायः ल्हुड् युम्तीलेः काम् जाड्हकाय् । सुमा
 लयःकोः नेहरो ओरताक्लाम् दोह हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः

आखरःहाडः “लौ लयःकोः नेहरो ओरताक्ती वाहओलमखेपाय् परमेस्वर भाक्ल मीतो वाहओलमखे परमेस्वरइ योनःती योती पेतोलेः बयःनाःथास” त दाय्हती दाय्हओ लेखती मुनाः । ६ ओउःत भयान्ते परमेस्वरकोः मीक्हाडः मीओ लहुड् दोःती वाहन ओहाडः-सैको लोने ओउःकोः क्रोःओ बेलाहाडः ओउःइ ताड्हताक्तेःनै । ७ दोह् दोह्लोकायः नीड् लहुड् रुःतेःनै ओउःलेः नीड्कोः परमेस्वर आपाकायः तोनु दा दोह् हायःती दाय्हसा ओउःइ नीड्कायः आन योनःतीलेः योतेःनै बा । ८ लौ ब्रःमामाःत घीःतीलेः वाहन । नीड्कायः ह्योक्ती वाय्सा बोडःओ सैतान् त तोओइ जाःलो लेखा वेःताड् डोय्ताड् सोड्होली बोड्होली त हायःती वाहती सुकायःमा जेःती माक्ती वाय्सा बोडःनौ । ९ ओउःकायः सायःमामाःत परमेस्वरकायः ड्हाम्ती ग्रमःत मुन । ल्हाव्हदैबाड्हहाडः गाःहाडः खेःयामा नीड्कोः ड्हाम्ओ पुःचोड् हौचोड्लम्मा नीड्लो लेखालेः लीहसीःओ गोरःनानी एत चीःती लहुड् घ्युम्तेःचै । १० ओहाडःसैको नीड्इ बल लीहसीःओ गोरःआक्तीको लोने परमेस्वरइ नीड्कायः योनःती योती पेतो लहुड् क्रोड्तोलेः ड्हाम्तेःताक्तेःनै दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ नीड्कायः प्रभु येसु खीस्कुस् गलकायःमा तोड्हतोलेः स्याव्साकायः गोत्तेःआकाय् । ११ ओउः परमेस्वरपाय् गलकायःमा ग्वम् नाःओ मुलेःनाः बा । ओउःच्युकलेः स्याव्पाः दै ।

१२ लौ इ नीड्कायः ल्होक्सा चेती डाकोः पेतोलेः ड्हाम्ओ हौ सीलास्इ लेखताक्आलाडः । परमेस्वरकोः दोड् पेओमा सोह् बयःओमा दलताक्सा कुरा छ्यानःती नीड्कायः लुड्साकायः इ मीओ चेती लेखनेःनाड्स । इ कुरा पेतो ड्हाम्ती ग्रमःत मुन दा ।

१३ फेरी इ रोमी सहरहाडः मुओ नीड्लो लेखालेः परमेस्वरइ छ्युड्हओमयःइपाय् नीड्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनै । डाकोः ड्हाम्ओ चोः त तोओ मरक्स्मा नमस्ते ल्होक्तेःनै । १४ अरु अरुकायः सबै राप्ती ग्रोम्ती स्यवकाय्न् दा । ओहाडःसैको नीड् खीस्कायः ड्हाम्ओलम्पाय् सबै लहुड् धोमाय्तोलेः मुतेःपै । ओउःच्युकलेः ।

२ पत्रुस्

पत्रुसइ लोने लेखओ चेती

१ डा सीमोन् पत्रुस् त तोओ येसु ख्रीसइ छ्युड्हती ल्होकओ नोकरीइपाय् इ चेती सबै डीलो लेखा पेतो इहाम्ओलम्कायः लेखती ल्होकनेःनाड्स । एत अरुसै जुगाड् दोःमालो इहाम्ओ ल्हुड्पाय् डीकोः ओजायः जयकुमःओ परमेस्वरइमा डीकायः दलताक्ओ येसु ख्रीसइमा आन पेतो हायःती दोःताक्आतय्ही २ परमेस्वरकायःमा डीकोः प्रभु येसुकायःमा पेतो तय्हतेःपानी ओहाडःसैको नीड्कायः प्रभुइ आन योनःती योती ल्हुड् धोमाय्ताक्तेःपै ।

३ ओउःकोः काम् जाड्हती पेतो वाहताक्सा थेडा परमेस्वरइ डीकायः दोह् दोह् चाहनाः ओउःलेः लयःकोः ग्वमइ बयःआतय्ही । ओउःकायः तय्हआक्तीको डी ओउःकुस् पेओमा ताड्हओ स्याव्नाःतय्ही एत हायःसाकायः ओउःइ गोत्आतय्ही । ४ एतलेः ओउःइ तोती गम्ओ आन ताड्हओमा पेओ थोक्लम् बयःआतय्ही । ओहाडःसैको ल्हाव्हदैबाड्कोः पेमालो सीताक्ती वाय्ताक्ओ मोह्हाय्ओलम्सै दलती डी परमेस्वरकोः बानीकोः दोःनाःतय्ही । ५ ओउःत भयान्ते नीड्इ इहाम्ओ कुस्ब्रक्त पेतो हायःती वाहन् । पेतो हायःती वाह्ओ कुस्ब्रक्त व्हाय्तोलेः स्यावन् । ६ व्हाय्तो स्याव्ओ कुस्ब्रक्त लीड्हायःमाःतोलेः वाहन् । लीड्हायःमाःत वाह्ओ कुस्ब्रक्त लीह्सीःओ गोरःसा ल्हुड् दोःतेःपै । लीह्सीःओ गोरःसा ल्हुड् दोःओ कुस्ब्रक्त परमेस्वरकायः म्रोताक्ओ कुरा ग्याती जाड्हनु । ७ परमेस्वरकायः म्रोताक्ओ कुरा जाड्हओकुस् ब्रक्त इहाम्ओ पुःचोड् हौचोड्कायः रापनु ओउःमयःकायः राप्ओकुस् ब्रक्त सबैकायः रापनु दा । ८ एत न्हाड्तोलेः हायःसा जुगाड् चाहनाः उया नीड्कोः परमेस्वरकायः जाड्हओ काम्पाय् लोल । फेरी एत हायःती नीड् पेतोलेः वाहतेःनै त खेःया

डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्कोः कुरा व्हाय्तोलेःतेः जाड्हसा खायतेःनानी ।
 ६ सुखे एतलेः वाह्ल ओउःइ पेतो चीःउलु च्यवःसा खायमालो
 मान्तालो लेखा मुनाः । ओउःइ ड्हा जाड्हओ पेमालो काम्लम्
 द्याह् म्हीतती वाय्ओ लेःआः त म्हेःआकान् । १० लौ उया पुःचोड्
 हौचोड्लम् परमेस्वरइ नीड्कायः छीड्हतीलेः गोत्तेःआकाय् ओउःत
 खेःओ एतलेः पेतो हायःती वाह्सा बोडःनु दा ओहाडःसै नीड्
 गलकायःमा वाय्तोलेः स्यावतेःइली । ११ फेरी डीकायः दलताक्ओ
 प्रभु येसु ख्रीस्कोः गलमा वाय्मालो राजीहाडः पोक्ती मुसाकायः डी
 जुगाड् पेतोलेः दोःनाःतय्ही ।

१२ इ दोड् कुरापाय् नीड्इ चीःती पेतो ग्रमःतलेः ड्हाम्तेः-
 नानी चीःसापाय् पेतोलेः चीःतेःनानी डाइ ओउः कुरापाय् कोदीडःती
 तोनेःनाड्स । १३ डा सीधाड्माःखाहाडः एत कोदीडःती तोसा
 खेःतो त म्हरनाडः । १४ दोह् हायःती दाय्हसा नाःतो दीन् पुत्-
 मालोहाडः इ आड्पाय् फेसा खेःनाडः डीकोः प्रभु येसु ख्रीस्इ
 ओउःत डाकायः दोड्हतीलेः तोती भ्यान्ते एत स्यावनाडः त
 चीःआलाडः । १५ डा सीआक्तीकोमा ओउः कुरा नीड् म्हेःमाःत
 मुसा खेःतो ओउःत स्यावताक्साकायः डाइ आन बोडःनाडः ।

१६ डीइ प्रभु येसु ख्रीस् ताड्हतो ग्वम् छ्यानःती वाड्ओ
 दीन्कोः कुरा नीड्कायः ल्हाक्ती तोओहाडः डीइ माःती नोःओ
 र्याल् कुरा तोडुसुलु ओउःपाय् दोड् कुरालेः खेःतो । येसु ख्रीस्पाय्
 गुच्युक् ताड्हओलेः त डीइ लयः मीक्इ च्यवःआलाडःसु । १७ डीइ
 बुम्हाडः योती मुतोक्हाडः येसुकोः परमेस्वर आपाइ ओउःकायः
 ताड्हताक्तीलेः तोती “लौ इपाय् डाकोः आन राप्ओ ल्हुड्गोरे चोः
 लेःआः बत्ताडः ओउःकः डा आन मोलेःनाडः” त दाय्हती ओउः
 आन पेओमा ताड्हओ परमेस्वरपाय् दाय्हआ । १८ ओउः लाड्कासै
 वाड्ओ हाव्नयःपाय् डीइ परमेस्वरकोः बुम्हाडः येसुकुस् मुतोक्हाडः
 लयःकोः नोइलेः सायःआलाडःसु १९ एत च्यवःती डीइ परमेस्वरकोः
 कुरा छ्यानःओमयःकोः नोःराय् द्याह् न्हाड्तोलेः पेतो ड्हाम्-
 नाडःसु । नीड्इमा ओउः नोःराय् घीःती सायःसा खेःतो दोह् हायःती
 दाय्हसा ओउः नोःराय्इपाय् च्याक्ओहाडः मुओ बत्तीलो लेखालेः

नीङ्कोः ल्हुङ् थोङ्ताक्तेःनै । बीहानकोः सुक्र कार् दाह्ती लन्ह-
 आक्तीको “च्याक्ओ क्रव्लेःनाः सबै थोङ्ओलेः स्याव्नाः” त
 मान्ताइ चीःनानी । ओउःलो लेखालेः ओउः नोःराय्इ नीङ्कोः
 ल्हुङ्हाडः थोङ्ती मुती भयान्ते “सबै जुगाङ् थोङ्ताक्ओ खीस्कोः
 वाङ्नम् दीन् दाह्स्वेःनाः” त चीःसा खाय्तेःनानी । २० इतमा चीःसा
 खेःतो परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओमयःइ आखरःहाडः लेखओ
 कुरापाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः आःताः दोःमाःत सुइमा पेतो चीःती
 छ्यानःसा खाय्नीली । २१ दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयः परमेस्वर-
 कोः कुरा छ्यानःओमयःइ आखरःहाडः लेखओ कुरापाय् सुइमा
 लयःकोः ल्हुङ्सै लेखओ खेःल । ओउः कुरापाय् मान्ताकोः लयः
 भाक्ओ कुरा खेःल परमेस्वरकोः ग्वालामःकोः ग्वम् दोःती
 परमेस्वरकःसै वाङ्ओ कुरा नोःआकाय् ।

२ १ इहाहाडः इस्त्राएल्कोः मान्तालम्कःहाडः यात्नीसचाक्इ
 “लौ डीपाय् परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओलम् खेःनाडी”
 त दाय्हती माःती तोआकानी । नीङ्कःहाडःमा ओउः खाल्कोः
 माःती तोओलम्पाय् अरु चीःताक्माःत वाङ्नै । ओउः माःती
 तोओलम्इ अरु मान्ताकायः पेमालो वाय्तो स्याव्ताक्सा कुरा
 स्यान्ती ओउःमयःकायः ल्हाङ्ती वानःओ प्रभुकायः फेनानी ओउःत
 भयान्ते ओउःमयः रेन्ह्तोलेः न्युम्हती वाय्ओलेः स्याव्नै । २ न्युम्हती
 वाय्ओ स्याव्सापाय् स्याव्लेःनै ओउःमयः रेव्ओ काम्लम् जाङ्हती
 वाह्ओकायः नाःतो अरु मान्तालम् तेःती गुल्हती वाह्ने । एत
 च्यवःती परमेस्वरकोः दोङ् पेओ वाह्सा ल्याम्कायः “पेमालो” त
 दाय्हती अरु मान्तालम्इ तोनानी । ३ ओउःमयःकोः ल्हुङ् तोल्तो
 स्याव्ती इ माःती स्यान्ओलम्इ लयःकोः ल्हुङ्सै दोःओ कुरा
 स्यान्ती नीङ्कोः पैसा आहेलेः त्याक्ती जेःनानी । लौ ओउःमयः-
 कायः ज्याडःतोहाडःसैलेः परमेस्वरइ तय्छनःती योआथास ओउःमयः
 जुगाङ् न्युम्हतोलेः वाय्ओसै सुमा दल्इली बा ।

४ उय्हलेहाडः ओउः लाङ्काकोः ल्होक्ओमयः पेमालो
 जाङ्हतोक्हाडः ओउःमयःकायः परमेस्वरइ यातैज्योः वेताक्ती गम्-
 मामाःत नरकहाडः ताती ल्होक्आथास । ल्होक्आक्तीको ओउः-

मयःकायः च्याक्ओहाडः थुनती तय्छनःती योसामा न्युम्हताक्सा
दीन्कायः गम्आथास । ५ ओहाडःसै उय्हलेहाडः ओउः ल्हाव्ह-
दैबाड्कोः पेमालो मान्तालम्कायःमा परमेस्वरइ सुमा वेताक्ती गम्-
मामाःत लय्ङ्ती वाड्ओ तीःइ ज्युप्ती वाय्ताक्आथास ।
पेमालोलम्खेकायः वाय्ताक्थासतो ओउः पेओ कुरा थोल्हती तोओ
नोआह्खेकायःमा अरु ओउःकोः सात् लयःमयःचोङ्कायःमा सबै
आत् मान्ताकायः ह परमेस्वरइ तीःसै दल्ताक्आकान् । ६ सोदोम्
गोमोरा त तोओ नीस् सहरकायःमा परमेस्वरइ म्हेःइ भम्हताक्ती
वाय्आकान् “डाकोः कुरा ग्यामालोलम् एत ताड्हतोलेः स्याव्नै” त
अरु मान्तालम्कायः छ्यानःसाकायः ओउःइ सोदोम् गोमोराकायः
म्हेःइ भम्हताक्आकान् । ७-८ ओउः पेओ मान्ता लोत् त
तोओकायःमा परमेस्वरइ सोदोम्सै दल्ताक्आथै । लोत्पाय् ओउः
सहरनीस्कोः मान्तालम्इ जुगाड् क्रीसीःओ रेव्तो हायःओ दीन्का
दीन् च्यवःती भयान्ते आन ल्हुड् लीहती मुओ । ९ इ सबैलेः प्रभुइ
व्हाय्तोलेः जाड्हनौ । ओहाडःसै नोआह्कायःमा लोत्कायःमा
परमेस्वरइ दल्ताक्आकान् त खेःया अरु पेओ मान्तालम्खेकायःमा
ओउःइ न्हाड्तोलेः लीह्सीःओसै दल्ताक्नाःथास । फेरी रेव्ओ काम्
जाड्हओलम्खेकायः लोने वाड्सा तय्छनःती योसा दीन्कायः
न्युम्हती गम्ओलेः मुनै । १० परमेस्वरइ तोओ कुरा सायःसा ग्यामाःत
लयःकोः ल्हुड्कोः रेव्तो मोह्हाय्ओ जाड्हओलम्कायः ओउःइ
न्हाड्तोलेः न्युम्हताक्नाःथास ।

ओउः पेमालोलम् लयः डाःती सुकःमा एडःइली त्यावःअ
लाड्काहाडः मुओ ताड्हओलम्कायःमा एडःमामाःत हेला क्लाः-
नानी । ११ माःती स्यान्ओलम्सै परमेस्वरकोः लाड्कासै ल्होक्-
ओमयःपाय् न्हाड्तोलेः ताड्हतोलेः मुनै न्हाड्तोलेः ग्वम् नाःओ
लेःआः इ । ओउःतलेः मुनै प्रभुकोः मीक्हाडः ओउः लाड्कामयःखेइ
ओउः पेमालोलम्कायः गाल्तुम्ओ बेलाहाडः हेला क्लाःती नोः-
नीली । १२ ओउः मान्तालम्खेइ जुगाड् चीःमाःत हेला क्लाःनानी ।
ओउःमयःपाय् चीःमालो चुम्ती सात्ती वाय्सा खेःओ जाःलो लेखालेः
रेव्तो हायःनानी जाःलो लेखालेःमा सात्ती वाय्तोलेः स्याव्नै ।

१३ ओउःमयःइ अरुकायः लीहसीःओ बयःनीतो ओउःत भयान्ते अरुलमइ ओउःमयःकायःमा लीहसीःओ बयःनाःथास । दोह्मा रेवओ काम्लम् न्हीदीङ्कोः थोङ्ओ बेलाहाङ् ओउःमयःइ लयः ल्हुङ्कोः मोहहायओ जाङ्हसा भाकनै । नीङ्कुसइ भोस् जेःतोक बेलाहाङ् ओउःमयःइ लयःकोः पेमालो काम्लम् चोडाय- तोलेः जाङ्हती अरुलम्कायः नेह क्लाःती गाल्ताकनानी । १४ ओउःमयःकोः मीक् लुःच्यव् मीक् ह । रेवतो जाङ्हसाकायः ओउःमयःकोः ल्हुङ् गलमा द्युम्ल । व्हायतो व्हक्मालोलम्कायः बाय्क्ती वाय्ताकनानी । ओउःमयः ल्हहओ ल्हुङ् भाक्ती ह वाहसा चीःनानी ओउःत भयान्ते परमेस्वरइ लोने आन न्युम्हताकनाःथास । १५ दोङ् पेओ वाहसा ल्याम् फेती ओउः ल्याम् मीहताकनानी । द्याह बोसोरकोः चोः बालाम्त तोओलो लेखालेः वाहनै बालामइपाय पेमालो काम् जाङ्हभयाङ्कोः पैसा लेःसा आन भाक्ओ खेःतो । १६ ओउः पेमालो काम्पाय् बालामइ जाङ्हचौ खेःतो ओउःकोः नोःसा चीःआक्मालो गधाइलेः मान्तालो लेखा नोःती परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ बालाम्कायः जान्ती एतलेः ब्रःती जाङ्हसाकायः त्याःआथै ।

१७ ओउः पेमालो स्यान्ओलम्पाय् तीः सीपती ज्याल्ओ पन्ध्यारोलो लेखा लेःआः इ । मारुःइ आलःओ तीः लात्मालो मुसलो लेखालेः स्याव्ती ओउःमयःकायः परमेस्वरइ जुगाङ् च्याक्- ओहाङ् वाय्ती गम्नाःथास । १८ ओउःमयः लयःकोः नेहरो ओर- ताक्ओ कुरा नोःती अरु तोहालेः रेवओ काम् फेओलम्कायः लुःच्यव् कुराइ थ्योन्हती फेरी रेव्ताकनाःथास । १९ ओउः रेवओ काम् तोहालेः फेओलम्कायः ओउः माःती स्यान्ओलमइ “लौ डीकुस् वाहतेःनै त खेःया नीङ् ऐन्कोः नोकरी फेसा खाय्तेःनानी” त तोती गम्नीतो ओउःमयःपाय् लयःलेः रेवतो काम् जाङ्हओ नोकरीलेः स्यावनै । सुसु रेवतो जाङ्हसाकायः फेसा खाय्नीली ओउःपाय् रेवओ काम्कोः नोकरी मुनै । २० ओउःमयःइ डीकायः दल्ताक्सा प्रभु येसु खीस् तय्हआक्तीको ओहाङ्ःसै ल्हाव्हदैबाङ्- कोः रेव्ताक्ओ कुरा फेआक्तीको फेरी ओउः कुराकायः जाङ्हसा

द्वान्हनै त खेःया ओउःमयः इहाहाडःसै न्हाड्तोलेः पेमालो स्याव्नै । २१ परमेस्वरइ तोओ कुरामा ओउःकोः काम् पेतो जाड्हसामा चीःआक्तीको ओउःत हायःओ फेसाकायः न्हाड्तोलेः स्याव्ल । ओउःत हायःओसै ओउःमयःइ ओउः पेओ कुरा गलमा चीःमाःत मुओ पेचाः खेःतो । २२ “कुरयःइलेः लयः हासओकःताड् जेःलाड् द्वान्हनाः” फेरी “जेस्आक्तीको प्याक्लेः हीलोताड् द्वान्हती लाःती वाहनाः” त मान्ताइ जवती तोओ कुरा मुनाः । ओउः पेमालो कुरा द्वान्हती हायःओलम्पाय् ओउः कुरयःमा प्याक्लो लेखालेः स्याव्नाः बा दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयः लोने न्हाड्तोलेः पेमालो स्याव्नै ।

३ १ लौ डाइ राप्ओ मान्तालम्य इ चेतीकुस् डाइ नीसज्योःलेः लेखनेःआलाड्स । “ओउःमयः इहा चीःओ दोड् छ्यड्ओ कुरापाय् ल्हुड्हाडः गीलताक्सा खेःतो” त दाय्हती ओउःनीस् चेती लेखनेःआलाड्स । २ परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती तोओमयःइ उय्हलेहाडः नोःओ कुरामा डीकायः दल्ताक्सा प्रभुसै दोःओ ओउःइ छ्युड्हओ ल्होक्ओमयःकायः बयःओ हुकुम्मा नीड्इ गीलसा खेःतो । ३ ल्हाव्हदैबाड्कोः द्युमखेःओ दीनलम्हाडः लयःकोः ल्हुड्कोः रेवतो मोह्हाय्ओ काम् जाड्हओलम् थानै त नीड्इ इहालेः चीःसा खेःतो । ओउः मान्तालमइ इहाम्ओलम्कायः हेला क्लाःती ४ “लौ ख्रीसपाय् गल वाड्चै ओउःइ ‘लौ डा लोने वाड्नाडः’ त तोती गम्ओआः ओउःपाय् वाड्ल बा । डीकोः आपालम् सबै सीओलेः मुनै ल्हाव्हदैबाड् जाड्हओहाडःसै दोह्मा नया दाड्धाड्ल” त दाय्हती ओउःमयःइ तोनानी । ५ ओउःत तोसापाय् तोनानी दोड् कुरा चीःमालो लेखालेः तोनानी दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः नोःराय्इ उय्हलेहाडः फेल्बाड्मा जाड्हआकान् साःमा तीःसै फाःती गम्ओ खेःतो एत ओउःमयःइ भाक्तीलेः म्हेःआकानी । ओहाडःसैको तीःइपाय् घोदुड् यादुड् जाड्हओलेः खेःतो । ६ ओउः तीः दुम्ती लय्ङ्ती वाड्ओ बेलाहाडः ल्हाव्हदैबाड्कायःमा ओहाडः मुओ मान्तालम्कायःमा उय्हलेहाडः ह्योडःओ खेःतो । ७ परमेस्वरकोः नोःराय्इमा इ तेन्छ्याड् मुओ फेल्बाड्मा ल्हाव्हदैबाड्मा लोनेः

म्हेःइ भ्रम्हती माक्साकायः गम्लेःनौ । ओउः वाड्सा खेःओ तय्-
छनःती योती पेमालोलम् न्युम्हताक्सा दीन्च्युक्कायः ह फेल्बाड्मा
ल्हाव्हदैबाड्मा मुलेःनाः ।

८ लौ डाइ राप्ओ मान्तालम्य इ यात्ज्याड् कुरापाय्
म्हेःलाम् । प्रभुकोः मीक्हाडः यात् दीन्पाय् यात् हजार साल्च्युक्लो
लेखालेः मुनाः ओउःकायःपाय् यातैज्योः लेःआः । ९ ओउःइ तोती
गम्ओ कुरापाय् “जाड्हसाकायः प्रभुइ बाय्तोलेः जाड्हनौ” त यात्
नीस्चाक् म्हरनै ओउःपाय् दोड् कुरा खेःल बा । मान्तालमकायः
“सबै रेवतो जाड्हओ काम्लम् फेती ह्योक्ती वाय्ओसै दल्पै” त
दाय्हती प्रभुइ गुह्माःत ल्युड्हती मुनाः । १० प्रभुइ ल्युड्हसापाय्
ल्युड्हलेःनौ ओउःकोः वाड्सा खेःओ दीन्पाय् कुःसा बोडःओ
मान्तालो लेखालेः वाड्नाः । ओउः दीन् “गल वाड्नाः” त अरुइ
चीःआक्नीली । ओउः दीन्हाडःलेः फेल्बाड्पाय् ताड्हओ मुक्ओ
कुसब्रक्त म्हीत्ती वाय्लेःनाः । ओउःहाडः सबै थोक्लमकायः म्हेःइ
माक्नौ । ल्हाव्हदैबाड्मा ओहाडः मुओ सबै थोक्लम् म्हीत्तोलेः
वाय्तो स्याव्नाः ।

११ सबै एतलेः म्हीत्तोलेः स्याव्नाः त खेःया नीड् गत
वाह्सा खेःतो दाय्हसा । नीड्तो ल्हुड्इ परमेस्वरकोः काम् जुगाड्
पेतो जाड्हती १२ परमेस्वरकोः दीन्कायः “लौ रेन्हतोलेः वाड्पाः”
त दाय्हती ल्युड्हती मुसा खेःतो । ओउः दीन्हाडः फेल्बाड्कायः
म्हेःइ भ्रम्हती सबै ओउःहाडः मुओ थोक्लम् युताक्ती वाय्नौ ।
१३ ओउःखे वाय्सापाय् वाय्लेःनाः डीपाय् परमेस्वरइ तोती गम्ओ
नया फेल्बाड् ल्हाव्हदैबाड्खेकायः ल्युड्हती मुनाःतय्ही ओहाडः
नीड्ओलम् ह मुनै पेमालोपाय् दोह्मा वाड्ल ।

१४ लौ उया डाइ राप्ओलम्य दोह्मा रेवओ हायःमाःत
नीड्ओ ओजायः जयकुमःओ ल्हुड् स्याव्ती परमेस्वरकुस् ल्हुड्
ब्राड्ती मुसा त्युस्तीलेः बोडःनु दा । १५ नीड्कायःपाय् “लौ इमयः
सबै पेतो दलतो स्याव्पै” त दाय्हती डीकोः प्रभु ल्युड्हती मुनाः
रेन्हतोलेः वाड्धाड्ल । एतलेः डीइ राप्ओ हौ पावुलइ परमेस्वरइ
चीःताक्ओ कुरालेः लेखतेःआकाय् । १६ ओउः कुरापाय् पावुलइ

सबै चेतीहाडः एतलेः लेखनौ । यात्नीस् ओउःइ लेखओ कुरापाय्
चीःसाकायः चाक्तो लेःआः । ओउः कुरापाय् व्हाय्मालोमा पेमालो
मान्तालम्इ डोय्हतोलेः छ्यानःनानी अरु आखरःहाडः लेखओ कुरामा
एतलेः डोय्हतोलेः छ्यानःनानी ओउःत हायःती ओउःमयः लयः-
कायःलेः वाय्तोलेः स्याव्ताकनाःइसी ।

१७ लौ उया डाइ राप्ओलम्य इ कुरा चीःतेःनानी ओउःत
भयान्ते धयती मुन । ओहाडःसैको रेवओ काम् जाड्हओलमइ
पेमालो कुरा स्यान्ती नाड्कायः ब्रःताक्सामा दोड् कुरा ग्रमःतलेः
इहाम्ओकायः फेताक्सामा स्वाय्तेःइली । १८ लौ डीकायः दल्-
ताक्ओ प्रभु येसु खीस्इ नीड्कायः न्हाड्तोलेः बयःती ओउःकोः
ल्हुड्तुक् चीःताक्लेःपै । देडीमा गलकायःमा डीकोः प्रभु जुगाड्
ताड्हतोलेः स्याव्पाः । लौ ओउःतलेः स्याव्पाः ।

१ युहना

युहनाइ ड्हा लेखओ चेती

१ लौ ओउः जीडः बयःसा नोःरायकोः कुरालेः लेखती
छ्यानःनेःनाड्स । ओउः नोःरायपाय् ड्हाहाडःसै मुओआः
बा । ओहाडःसैको ओउःकायःलेः डीइ नोइ सायःमाआलाडःसु
मीक्इ च्यवःमाआलाडःसु । माः रैस ओउःकायः डीइ योती दीन्ह-
माआलाडःसु । २ ओउः जीडः बयःओचाक्पाय् ड्हापाय् ओउःकोः
आपाकुस् मुओ खेःतो ओहाडःसैको थाआक्तीको डीइ ओउःकायः
च्यवःती भयान्ते ओउः गलकायः स्याव्सा जीडः बयःओकोः कुरा
द्याह् “दोह्लो” त दाय्हती छ्यानःनेःनाड्स । ३ ओउःत खेःओ डीइ
च्यवःओमा सायःओमा नीड्कायः ल्हाक्ती तोनेःनाड्स ओहाडःसै
डीकुस् ब्राड्तो मुसा स्वाय्तेःनै । दोड्सीलेः डी परमेस्वर् आपाकुस्मा
ओउःकोः चोः येसु खीस्कुस्मा ब्राड्नाःतय्ही । ४ इ कुरापाय् डीइ
“लौ सबै चोडाय्तो स्याव्पाःतय्ही” त दाय्हती लेखनेःनाड्स ।

५ “लौ परमेस्वर छ्यड्तो लेःआः बा । ओउःइपाय् रेव्ओ च्याक्ओ काम् दोह्मा जाड्हउलु” त दाय्हओ डाइ ओउःकःसै सायःआक्तीको छ्यानःनेःनाड्स । ६ डी “परमेस्वरकुस् ब्राड्नाः-तय्ही” त दाय्हती बुरु च्याक्ओहाडः वाहती रेव्ओ काम् जाड्हनाः-तय्हनी त खेःया डीइ दोड् कुरा फेती भयान्ते माःती तोनाःतय्हनी । ७ खेःल डी ओउःलो लेखा थोड्ओहाडः वाहती पेओ जाड्हनाः-तय्हनी त खेःया ब्राड्काय्ती मुनाःतय्हनी फेरी परमेस्वरकोः चोः येसु खीसत तोओकोः वयःइ डीकोः रेव्ओ काम् वाय्ती छ्यड्ताक्नाः-तय्हनी । ८ डी “रेव्ओ काम् जाड्हओलम् खेःडीली” त दाय्हचाः-तय्हनी त खेःया डी दोड् वह्कओ ल्हुड् नाःमाःत लयःकायः तोपाल्नाःतय्हइसी । ९ खेःल “डाइ इत पेमालो हायःआलाडः” त दाय्हती घोती तोनाःतय्हनी त खेःया दोड्सीलेः परमेस्वरइ लयः तोओलो लेखा पेतो हायःती डीकोः रेव्ओ काम् क्युम्हती डीकः परमेस्वर ल्हुड् स्याड्नाः ओहाडःसैको जुगाड् छ्यड्तो स्याव्नाः-तय्हनी । १० “डाइ रेव्ओ काम् दोह्मा हायःडल” त दाय्हती दाय्ह-चाःतय्हनी त खेःया परमेस्वरकायः माःरेव् मान्तालो लेखा योती ओउःकोः नोःराय्पाय् ल्हुड्हाडः गम्तय्हनीली ड्हाम्तय्हनीली ।

२ १ लौ हौलम्य “नीड् रेव्तो हायःओ जाड्हमाःत मुन” त दाय्हती इ कुरा लेखनेःनाड्स । ओउःत लेखनाड्सतो सुलाडःइ रेव्ओ काम् जाड्हचनौ त खेःया ओउःकायः येसु खीसइलेः परमेस्वर आपाकः तेती तोसा ग्यानाः । ओउः येसु खीसपाय् गलमा रेव्ओ हायःमालो लेःआः २ ओउःइ डीकोः रेव्भयाड्कोः वाय्-साकायः लयःकोः आड् ल्हाडःती न्युम्हताक्ती वयः क्लेहती सीलेःआ । माः रैस डीकोः रेव्भयाड्कोः ह आले खेःल सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कोः रेव्भयाड्कोः वाय्साकायः सीओआः बा ।

३ इतलेः “परमेस्वरकायः तय्हआतय्हनी” त चीःसा स्वाय्-नाडःसु डीइपाय् ओउःइ तोओ कुरा ग्याती जाड्हनाःतय्हनी त खेःया डीइ परमेस्वरकायः पेतो तय्हनाःतय्हनी । ४ सुसुइ “परमेस्वरकायः तय्हलैःनाडः” त दाय्हती मुनाः ओउःइ तोओ कुरा जाड्हउलु त

स्वेःया ओउःस्वेपाय् दोङ् ल्हुङ् नाःमाःत माःतीलेः तोनौ । ५ सुसुखेइ ओउःइ तोओ कुरा ग्याती जाङ्हनाःतय्हनी दोङ्सीलेः ओउःइ परमेस्वरकायः पेतो राप्ओलेः मुनाः ओहाङःसै “परमेस्वरकुस् ब्राङ्ती वाहनाःतय्ही” त चीःनौ । ६ फेरी “डा परमेस्वरकुस् ब्राङ्ती वाहनाङःच” त दाय्हती दाय्हओ मान्ता ओउःपाय् स्त्रीसलो लेखा पेतो वाहसा स्वेःतो ।

७ लौ हौलम्य इ डाइ लेखओ कुरा नया अहत स्वेःल उय्हलेकोः लेःआः बा । ओउःपाय् नीङ्कायः ड्हाहाङःसै तोती बयःओलेः स्वेःतो । ८ ओउः अहतपाय् आय् अहत स्वेःसापाय् स्वेःलेःनाः बुरु गलकायःमा रौलेः स्याव्नाः । ओउः कुराकायःपाय् “दोङ् कुरा लेःआः” त स्त्रीसइमा सबैकायः छ्यानःआकान् ओउःतलेः नीङ्इमा छ्यानःतेःनानी । ओउः कुरापाय् इ लेःआः “द्व्याह् च्याक्ओखे क्रव्लेःनाः दोङ् थोङ्ओखे दाहसा बोङःती मुनाः” ९ सुसुखेइ अरु ड्हाम्ओ हौकायः राप्माःत “डा थोङ्ओहाङः येसुकुस् वाहनाङः” त दाय्हती दाय्हचाः ओउःलेः वह्कमाःत दोङ्सीलेः च्याक्ओहाङः मुधाङ्लेःनै । १० सुसुखेइ ड्हाम्ओ हौकायः राप्चानानी ओउःलेः थोङ्ओहाङः तोन्माःत वाहनै । ११ ओउः हौकः ब्लाय्क्ओ मान्तास्वे च्याक्ओहाङः वाहथै मुनाः ओउःइ च्यवःसा स्वाय्मालो मुनाः त भयान्ते “गाःहाङः आल्नाङः” त चीःउलु ।

१२ लौ हौलम्य नीङ्कोः रेव्ओपाय् येसु स्त्रीसइ क्युम्हती वाय्ताक्आकान् त भयान्ते इ चेती लेखनेःनाङ्स । १३ लौ थालवःपालम्य ओउः ड्हाहाङःसै मुओ स्त्रीस्कायः तय्हतेःआकानी ओउःत भयान्तेमा इ चेती डाइ लेखमानेःनाङ्स । लौ लाव्मयःलम्य “ओउः रेव्ताक्ओचाक्कायः क्लीमःतेःआकानी” ओउःत भयान्ते नीङ्कायः लेखमानेःनाङ्स । १४ लौ हौलम्य परमेस्वर आपाकायःतेः तय्हतेःनानी ओउःत भयान्ते नीङ्कायः लेखनेःनाङ्स । लौ थालवःपालम्य ओउः ड्हाहाङःसै मुओ स्त्रीस्कायः तय्हतेःनानी ओउःत भयान्ते नीङ्कायःमा लेखनेःनाङ्स । लौ लाव्मयःलम्य परमेस्वरइ तोओ कुरापाय् नीङ्कोः ल्हुङ्हाङः सेती गम्ती नीङ्इ गेतीलेः सैतान्कायः क्लीमःतेःआकानी ओउःत भयान्तेमा नीङ्कायःमा लेखनेःनाङ्स ।

१५ इ ल्हाव्हदैबाड्मा ल्हाव्हदैबाड्कोः कुरामा नाःतो भाक्तेःचनै । सुसुइ ल्हाव्हदैबाड्कोः थोक्लम्पाय् भाक्चानानी ओउःकःहाडः परमेस्वरकः भाक्ओ ल्हुड् नाःइली । १६ ल्हाव्हदैबाड्हाडः दोह् दोह् कुरा मान्तालम् च्यवःमानानी भाक्मानै क्युसा बोडःमानानी ओउः कुराकायः मोह्हायओ ल्हुड्पाय् डाःओ ल्हुड्पाय् परमेस्वर आपाकःसै वाड्ल इ खाल् ल्हाव्हदैबाड्कोः ल्हुड् ह लेःआः बा । १७ ओउः ल्हाव्हदैबाड्मा ओउःकोः मोह्हायसीःओ कुराखेमा मीह्ती वाय्लेःनाः सुसुखेइ परमेस्वरकोः कुरा जाड्हचनौ ओउःलेः गलमा वाय्माःत मुनै ।

१८ लौ हौलम्य ल्हाव्हदैबाड्कोः पुत्ओ दीनलम् दाह्खयः-नाः । “ख्रीस्कोः बीरोत् वाड्नाः” त तोओ सायःतेःआकानी । द्याह्पाय् ख्रीस्कोः बीरोत्लम् नाःतोलेः वाड्आकाय् ओउःत भयान्ते ओउः ल्हाव्हदैबाड्कोः लोनदोकोः दीन् “वाड्खयःआ” त चीःनाः-तय्हनी । १९ ओउः बीरोत्लम्पाय् डीकःसै वेड्इसीतो डीकुस् दोड् ब्राड्ओमयः खेःइली डीकुस् ब्राड्ओमयः खेःइतो त खेःया ओउःमयः डीकःसै वेड्आक्इली । डीकःसै वेड्ती आलआकाय् त भयान्ते ओउःमयः डीकुस् ब्राड्मालोलेः त छ्यानःआकानी । २० नीड्-खेकायः परमेस्वरइ लयःकोः छय्दतो ग्वालामः त्यावःअसै बयःतेः-आकाय् ओउःत भयान्ते नीड्इ सबै दोड् कुरा व्हाय्तोलेः चीःतेःनानी । २१ नीड्इ दोड् कुरा तय्हमाःत भयान्ते लेखनाड्सल । खेःल नीड्इ दोड् कुराखे तय्हती भयान्ते माःओ कुराखेकायः “दोड् कुरा खेःल” त चीःतेःनानी ओउःत भयान्ते लेखनेःनाड्स । २२ सुखेलो “येसुपाय् ओउः वाड्सा ख्रीस्लेः खेःल” त दाय्हती दाय्हओ मान्ता लेःआः ओउःपाय् माःरेव् मान्ता लेःआः ख्रीस्कोः बीरोत्लेः स्याव्नाः । ओउःखेइ परमेस्वर आपाकायःमा ओउःकोः चोःकायःमा ड्हाम्उलु । २३ सुखेइ चोःकायः ड्हाम्उलु ओउःलेः आपाकुस् मुल सुखेइ चोःकायः ड्हाम्नौ ओउःपाय् आपाकुस् मुनाःच । २४ लौ उया ओउः ड्हा सायःओ कुरालेः ल्हुड्हाडः सेतो गमनु दा । ओउःपाय् ल्हुड्हाडः सेतो गम्आक्तीको नीड् गलकायःमा नीस् आपाचाःकुस् ब्राड्तोलेः मुतेःनै । २५ ओहाडःसै

स्त्रीसइलेः इत तोती गम्ओआः बा डी गलमा द्युम्मालो रौ जीडः
दोःनाःतय्ही । २६ इ कुरा “ओउः नीड्कायः ब्रःताक्सा बोडःओ
माःरेव्लम्कायः धय्ती योती मुन” त दाय्हती लेखनेःनाड्स ।
२७ नीड्खेपाय् स्त्रीस्कोः ग्वालामः दोःतेःआकाय् । ओउः ग्वा-
लामःपाय् नीड्कायः बयःआक्तीको नीड्कुस् मुलेःनाः त भ्यान्ते
नीड्कायः दोड् कुरा सबै स्यान्तेःनै अरु स्यान्ओ मान्तापाय् परल ।
ओउःइ तोओ कुरापाय् माःती तोओ खेःबाय्ल ओउःत स्यान्ओइ
तोओलो लेखालेः नीड् स्त्रीस्कुस् गलमा मुतेःनै ।

२८ लौ द्याह् हौलम्य स्त्रीस्कुस् ब्राड्तो मुन ओहाडःसैको
उया ओउःकोः लोने वाड्सा दीन्हाडः डी ओउःकायः रास्माःत
फुतीलेः क्रुस्नाःतय्हनी । २९ स्त्रीस्पाय् छय्ड्तो लेःआः त नीड्इ
चीःतेःनानी ओउःत खेःया परमेस्वरकोः काम् जाड्हओचाक्मा
ओउःकोः चोः त तोसा लेःआः ।

३ १ परमेस्वरइ इच्युक् पेतोलेः रापनाःतय्ही डीकायःपाय् ओउःइ
“लौ डाकोः चोः लेःआः” त दाय्हती तोनाःतय्ही । माः रैस
दोड्सीलेः ओउःकोः चोः लेःआः तय्ही अरु ल्हाव्हदैबाड्कोः
मान्तालमइ परमेस्वरकायः तय्हमाःत भ्यान्ते डीकायःमा तय्ह-
तय्हीली । २ लौ रापओ पुःचोड् हौचोड्य डीपाय् द्याह् परमेस्वरकोः
चोः लेःआः तय्ही डी “लोनेः गत स्याव्नाःतय्ही” त डीकायः
छ्यानःधाड्तय्हीली । इत ह चीःनाःतय्ही “स्त्रीस्कोः लोनेः वाड्सा
बेलाहाडःपाय् डी ओउःकायः दोड् पेतोलेः च्यवःतोक्हाडः ओउःलो
लेखा थाड्ती स्याव्नाःतय्ही” ३ ओहाडःसैको सुसुखे स्त्रीसलो लेखा
स्याव्सा भ्नाक्नै ओउःलेः स्त्रीसलो लेखा ओजायःत गम्नाःइसी ।
४ रेवओ जाड्हओलम् परमेस्वरकोः ऐन्कोः हुकुम्लम् सायःनीली
ओउःकोः हुकुम् सायःमासा इपाय् रेवओ काम् लेःआः बा ।
५ “डीकोः रेवओपाय् क्युम्हती वाय्साकायः स्त्रीसलेः थाती वाड्-
ओआः” त चीःनाःतय्हनी ओउः स्त्रीस्पाय् रेवओ खेःबाय्ल । ६ आने
स्त्रीस्कः ब्राड्ओमयःखेइ रेवओ काम् जाड्हमाःत वाहनै । सुसुखेइ
रेवतो जाड्हधैलेः मुनै ओउःलेः स्त्रीस्कायः च्यवःमालो तय्हमालो
लेःआः इ ।

७ लौ हौलम्य अरुइ माःती तोओ कुरा सायःतेःचानी । पेओ काम् जाड्हती वाहओचाक्खेपाय् पेलेःनाः बा खीसलो लेखा पेलेःनाः । ८ सुसुखेइ रेवतो जाड्हती वाहचनै ओउःलेः सैतान्कोः चाक् लेःआःइ । सैतान्इपाय् ड्हाहाडःसै रेवतो जाड्हलयःआकान् ओउः सैतान्कोः काम्लम् ह्योडःती वायसाकायः परमेस्वरकोः चोःलेः थाती वाड्आ । ९ परमेस्वरकःसै रौ जीडः दोःओ मान्तापाय् रेवओ काम् जाड्हती वाहइली ओउः जीडःपाय् परमेस्वरकःसै दोःओ त भयान्ते एत हायःनीली । १० रेवओ काम् जाड्हओ मान्तामा पुःचोड् हौचोड्कायः राप्मालो मान्तामा परमेस्वरकोः खेःबायइली ओउःत खेःओ “परमेस्वरकोः मान्ता सुखेलो सैतान्कोः मान्ता सुखेलो” त तय्छनःती चीःसा खायनाःतय्हनी ।

११ नीड्इ ड्हाहाडःसै सायःओ कुरा इ लेःआः बा “नीड् लयःमयःकायः राप्कायनीड्सी” त तोओपाय् ओउःत ड्हाहाडःलेः बयःतेःआकाय् । १२ उय्हलेहाडः मुओ कैन् त तोओलो लेखा हायः-तेःचानी । ओउःइपाय् सैतान्कोः मान्ता स्यावती लयःकोः हौकायः सातआकान् दोह् हायःती दाय्हसा ओउःइ रेवओ काम्खे जाड्हउतो हौखेइ पेओ काम् जाड्हआकान् । १३ एत स्यावती भयान्ते ल्हाव्ह-दौबाड्कोः मान्तालम्इ नीड्कायः राप्तेःइली त खेःया ग्याड्हतेःचै । १४ लौ डीखेइ लयःकोः पुःचोड् हौचोड्कायः राप्नाःतय्हनी । एत हायःती “डी सीसा खेःओ जीडः फेती गलमा द्योक्मालो रौ जीडः दोःआतय्हनी” त चीःनाःतय्हनी । लयःकोः पुःचोड् हौचोड्कायः राप्मालो मान्ताखेपाय् रौ जीडः दोःइली ओउःकोः सीसा खेःओ जीडःपाय् मुलेःनाः । १५ सुसु लयःकोः पुःचोड्कः जुगाड् भाक्मालो मुचनै ओउःलेः सातरेव् मान्तालो लेखा स्यावनै । ओउःत ताड्हओ मान्ताकोः रौ जीडःपाय् गलमा मुल । १६ येसु खीसइलेः डीकायः दलताक्साकायः लयः सीसा ग्याओ खेःतो ओउःत हायःती भयान्ते “ओउःइ दोड् पेतोलेः राप्नाःतय्हनी” त चीःनाःतय्हनी । डीमा लयः-कोः पुःचोड् हौचोड्कायः सीसा ग्यासा खेःनाःतय्हनी । १७ फेरी पैसा नाःओ मान्ताखे ह्यात् हौखेकः ल्हुड् योनःमाःत च्युम्तो स्यावनाः त खेःया ओउः नाःओ मान्तापाय् परमेस्वरकोः राप्ओ ल्हुड् चीःउलु

बा । १८ लौ हौलम्य डीइ नाःमालो हौकायः योती “लौ डाकोः हौकायः आन राप्नाडः” त तोती दोह्मा बयःसा ग्यामालो मुचाः- तय्ही त खेःया ओउःपाय् स्याव्ल । दोह्त् नीड्इ लेइ नोःतेःनै ओउःतलेः क्रुतइमा जाड्हसा खेःतो । १९ ओहाडःसैको डीइ दोड् कुरा हायःनाःतय्ही त चीःती परमेस्वरकःहाडः फुतीलेः वाड्ती ल्हुड् धोमाय्तोलेः मुसा खाय्नाःतय्हनी । २० डी रेव्ओ जाड्हआक्तीको ल्हुड् रुःती मुतोक्हाडः परमेस्वरइ डीसै व्हाय्ती भ्यान्ते ओउःपाय् सबै चीःलेःनौ । २१ खेःल डी ल्हुड् रुःमामाःत मुचाःतय्ही त खेःया डी परमेस्वरकुस् सोकार्तोलेः मुनाःतय्ही । २२ ओहाडःसै ओउःइ भाक्ती तोओ कुरापाय् ओउःकायः प्रोताक्तीलेः जाड्हनाःतय्हनी त खेःया दोह्लो डी ओउःकः तेनाःतय्ही ओउःलेः दोःनाःतय्ही । २३ ओउःइ दोह्त् तोनाःतय्ही दाय्हसा डीइ ओउःकोः चोः येसु खीस्कायः ड्हाम्ती लयःमयः राप्काय्सा खेःनाःतय्ही ओउःतलेः परमेस्वरइ तोआतय्ही । २४ ओउःइ तोओ कुरा जाड्हओ मान्तापाय् परमेस्वरकुस् ब्राड्नाःच परमेस्वरमा ओउःकुस् ब्राड्नाःच । ओहाडः- सैको परमेस्वरइ बयःओ ग्वालामः दोःआक्तीको ओउःपाय् डीकुस् ब्राड्ओ लेःआः त चीःनाःतय्हनी ।

४ १ लौ राप्ओ पुःचोड् हौचोड्य “डापाय् परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआलाडः” त तोओ मान्ताकायः सबै ड्हाम्- तेःचनै ओउःइ दोड्सी तोओ खेःनाःया खेःलया ड्हो योआक्सा खेःतो । दोह् हायःती दाय्हसा नाःतो माःती तोओ कुरा छ्यानः- ओमयः ल्हाव्हदैबाड्हहाडः वाह्ती मुनै ओउःत भ्यान्ते योसाआः । २ परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःओ मान्ताकायः गत हायःती तय्हसा दाय्हसा । सुसुखेइ “लौ येसु खीस्पाय् मान्ता स्याव्तीलेः वाड्आ” त दाय्हती तोचानी ओउःलेः दोड्सी परमेस्वरकोः मान्ता लेःआः । ३ सुसुखेइ “येसु खीस्पाय् गलमा मान्ता स्याव्ल” त तोचानी ओउःलेः परमेस्वरकोः खेःबाय्ल खीस्कोः बीरोत्कोः कुरा तोओ लेःआः बा । ओउः बीरोत्कायःपाय् “वाड्लेःनाः” त दाय्हओ सायःतेःआकान् दोड्सीलेः ओउःपाय् ल्हाव्हदैबाड्हहाडः द्याह् वाड्ती मुलेःआनाः बा । ४ लौ हौचोड्य नीड्पाय् परमेस्वरकोः मुती

भयान्ते ओउः माःती तोओमयःकायःतेः क्लीमःतेःआकानी । नीङ्ङ
दोःओ परमेस्वरकोः ग्वालामःपाय् ल्हाव्हदैबाङ्हाडः मुओ खीस्कोः
बीरोत्सै न्हाङ्तोलेः व्हाय्तो लेःआः । ५ ओउः माःती तोओलम्पाय्
ल्हाव्हदैबाङ्कोः लेःआः । ओउःमयः तोओ कुरा मान्ताकोः कुरा ह
ओउःत भयान्ते ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्खेइ ओउःमयःइ तोओ
कुरा ग्यातीलेः सायःनानी । ६ डीखेपाय् परमेस्वरकोः लेःआः तय्ही ।
परमेस्वरकायः तय्हओमयःखेइ डीइ तोओ कुरा ग्याती सायःनानी ।
परमेस्वरकायः तय्हमालोमयःखेइ डीकायः सायःतय्हीली ओउःत
भयान्ते परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती दोङ् कुरा तोओमयः सुखेलो त
तय्छनःती योसामा खाय्नाःतय्हनी । फेरी दोःमालो माःती
तोओमयःमा सुखेलोमा त तय्छनःती योसामा खाय्नाःतय्हनी ।

७ लौ राप्ओ पुःचोङ् हौचोङ्य लयःमयः राप्काय्इसी दोह्
हायःती दाय्हसा पेओ राप्ओ ल्हुङ् परमेस्वरकःसै वाङ्ओआः बा ।
अरुकायः राप्ओलम्खे परमेस्वरकोः रौ जीडः दोःती ओउःकायः
तय्हनानी । ८ अरुकायः राप्मालोलम्खेइ परमेस्वरकायः तय्हनीली
दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः ल्हुङ्पाय् अरुकायः राप्ओ ल्हुङ्
लेःआः बा । ९ डी रौ जीडः दोःताक्साकायः परमेस्वरइ लयःकोः
ल्हुङ्गोरे चोःलेः इ ल्हाव्हदैबाङ्ताङ् ल्होक्आकान् । एत हायःतीलेः
ओउःइ डीकायः आन राप्ओ त छ्यानःआतय्ही । १० माः रैस इपाय्
दोङ् राप्ओ लेःआः । डीखेइ ओउःकायः राप्ओ खेःल डीइ ओउः-
कायः राप्धाङ्माखाहाडः ओउःखेइ डीकोः रेव्भयाङ्कोः क्युम्हती
वाय्साकायः लयःकोः चोःपाय् आङ् ल्हाडःती बयःसा थेडा ल्होक्-
आतय्ही । ११ ओउःत खेःओ राप्ओ पुःचोङ् हौचोङ्य परमेस्वरइ
डीकायः एतलेः राप्ती भयान्ते डीइ लयःमयःकायः राप्सा खेःनाः-
तय्ही । १२ परमेस्वरकायः डीपाय् सुइमा गलकायःमा मीक्इ च्यवः-
तय्हनीली । डीइ अरुकायः राप्नाःतय्हनी त खेःया परमेस्वर डीकुस्
बाङ्तोलेः मुनाः ओहाडःसै ओउःकोः राप्ओ ल्हुङ् जुगाङ् पेतोलेः
छ्यानःनाःतय्हनी । १३ डी ओउःकुस् बाङ्नाःतय्ही त गत हायःती
चीःनाःतय्हनी दाय्हसा । डीकायःपाय् परमेस्वरइ लयःकोः ग्वालामः
बयःआतय्ही ओउःत भयान्ते डी ओउःकुस्मा बाङ्नाःतय्ही ओउः

डीकुस्मा ब्राड्नाःतय्ही त चीःनाःतय्हनी । १४ परमेस्वर आपाइ
 जयःकोः चोः सबैकायः दल्ताक्सा थेडा ल्हाव्हदैबाड्ताड् ल्होक-
 आकान् । ओउःत डीइ च्यवःती भयान्ते थोल्हती तोनाडःसु ।
 १५ सुसुइ “लौ येसुपाय् परमेस्वरकोः चोः लेःआः” त दाय्हती तोनानी
 ओउःकुसलेः परमेस्वर मुनाः ओउःलेः परमेस्वरकुस् मुनै ।
 १६ ओहाडःसैको “डीकायः परमेस्वरइ रापनाःतय्ही” त चीःती
 ड्हामनाःतय्हनी । परमेस्वरकोः ल्हुड् जुगाड् रापओ ल्हुड् लेःआः
 बा । फेरी अरुकायः रापओचाक्कुसलेः परमेस्वर मुनाः ओउःलेः
 परमेस्वरकुस् मुनै । १७ इतलेः डीकोः ल्हुड्पाय् पेतो रापओ ल्हुड्
 स्याव्नाः पेतो स्याव्आक्तीको ओउः वाड्सा खेःओ तय्छनःती
 योसा दीन्हाडः डी खीसलो लेखा स्याव्ती भयान्ते रैसा परतय्हीली ।
 १८ सुसुइ परमेस्वरकायः पेतो रापनानी ओउः मान्ता परमेस्वरक्रः
 रैइली ओउःकायः राप्तोक्हाडः रैओ ल्हुड् वाड्ल । “परमेस्वरइ
 लोने न्युम्हआताडः” त म्हरती यातनीसचाक् ओउःकः रैनै । ओउःत
 रैओ मान्ताखे पेतो रापसा चीःधाड्उलु । १९ डीकायःपाय् परमेस्वरइ
 ड्हासै रापआतय्ही ओउःत भयान्ते डीइमा द्याह् ओउःकायःमा
 अरुकायःमा रापनाःतय्हनी । २० यातचाक्इ “लौ डाइ परमेस्वरकायः
 रापनाडः” त दाय्हती लयःकोः पुःचोड् हौचोड्कायः रापउलु त
 खेःया ओउःइलेः माःती तोनौ बा । दोह् हायःती दाय्हसा लयःकोः
 मीक्इ च्यवःसा खाय्ओ हौचोड् पुःचोड्कायः रापउलु त खेःया
 ओउःइ गत हायःती ओउः गलमा च्यवःमालो परमेस्वरकायः रापसा
 खाय्चौ र खाय्उलु है । २१ इतलेः परमेस्वरइ तोआतय्ही “सुसुइ
 परमेस्वरकायः रापसा बोडःचनौ ओउःइलेः लयःकोः पुःचोड् हौचोड्-
 कायः रापपाःथास” त दाय्हती तोओआः ।

५ १ “येसुपाय् ओउः वाड्सा खेःओ खीस् लेःआः” त दाय्हती
 ड्हामओलम् भुड्आले परमेस्वरकोः चोःलम् स्याव्नै । फेरी
 सुसुइ आपाकायः रापनानी ओउःइलेः आपाकोः चोःलम्कायःमा
 रापनाःथास । २ डीइ परमेस्वरइ तोओ कुरा सायःती ओउःकायः
 रापनाःतय्हनी त खेःया ओउःकोः चोःलम्कायःमा रापनाःतय्हनी त
 चीःसा खाय्नाःतय्हनी । ३ डीइ परमेस्वरइ तोओ कुरा सायःती

जाड्हधारनालेः ओउःकायः रापनाःतय्हनी । फेरी ओउःइ तोओ कुरा जाड्हसापाय् चाक्तो खेःल ४ः५ दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरकोः चोःलमइ ल्हाव्हदैबाड्कोः रेवओकायः क्लीमःसा खायनानी । सुसु परमेस्वरकोः चोः स्यावनै ओउःलेः “येसुपाय् परमेस्वरकोः चोः लेःआः” त दाय्हती ड्हामती भयान्ते ल्हाव्हदैबाड्कोः रेवओकायः क्लीमःनानी । ओउःलो लेखा ड्हामओलम् ह रेवओकायः क्लीमःसा खायनानी ।

६ येसु खीसपाय् तीःइ बाप्तीस्मा त्याक्तीमा लयःकोः वयः क्लेह्ती जीडः बयःतीमा थाती वाड्ओआः । तीःकोः बाप्तीस्मा ह खेःल तीःमा वयःमा वाड्ओआः बा । ओउःत हायःओ कुराकायः परमेस्वरकोः ग्वालामःइलेः पाःती तोनौ दोह् हायःती दाय्हसा ओउःइ दोड् कुरा नोःओ । ७ येसु खीसकायः सुमज्योः छ्यानःराय् मुनाः ८ परमेस्वरकोः ग्वालामः यातज्योः लेःआः ओउः बाप्तीस्माकोः तीः यातज्योः अरु ओउःइ सीओहाडः क्लेह्ओ वयः लेःआः ओउः सुमज्योः क्रुह्ती मुनै । ९ मान्ताइ पाःती तोओ कुरापाय् ड्हामनाः-तय्हनी । मान्ताइ पाःती तोओसै परमेस्वरइ पाःती तोओ कुरा दोड्सी लेःआः ओउःहाडःसै परमेस्वरइ लयःकोः चोःकायः “डाकोः दोड् चोः लेःआः” त पाःती तोओआः । १० सुसुखेइ “येसुपाय् परमेस्वरकोः चोः लेःआः” त दाय्हती ड्हामनानी ओउःकोः ल्हुड्हाडः परमेस्वरइ पाःती तोओ कुरापाय् मुलेःनाः सुसुखेइ इ कुरा ड्हामनीली ओउःइलेः परमेस्वरइ पाःती तोओ कुरा ड्हाममाःत भयान्ते परमेस्वरकायः माःरेवलो लेखा ताःनानी । ११ फेरी परमेस्वरइ येसुकायः पाःती तोओ कुरापाय् इ लेःआः । परमेस्वरइ लयःकोः चोः ल्होक्ती डीकायः चोःसै रौ जीडः दोःताक्आतय्हनी । १२ सुसुखे परमेस्वरकोः चोःकुस् मुचनै ओउःलेः रौ जीडः दोःनै । सुसुखे परमेस्वरकोः चोःकुस् मुइली ओउःलेः जीडः दोःइली ।

१३ नीड् परमेस्वरकोः चोःकायः ड्हामओलम्पाय् रौ जीडःतेः दोःतेःआकाय् ओउःतलेः चीःताक्साकायः इ कुरा लेखनेः-नाड्स । १४ परमेस्वरइ भाक्ओ कुरा डी ओउःकः तेचानाःतय्हनी त खेःया ओउःइ सायःनाःतय्हनी । एत चीःती डी ओउःकःताड् फुतीलेः

तेलाड् वाङ्नाःतय्ही । १५ ओहाडःसै ओउःकः तेती तोतोक्हाडः दोह्त डी तेआतय्ही ओउःलेः बयःनाःतय्ही इतमा चीःनाःतय्हनी ।

१६ नीङ्ङ यात्चाक् लयःकोः पुःचोङ् हौचोङ् रेव्तो जाङ्हओ च्यवःतेःचानी त खेःया ओउः मान्ताकायः परमेस्वरकः तेती तोनु दा ओहाडःसैको ओउः मान्ता रौ जीङः दोःनाः । ओउः सीताक्सा खालकोः रेवओकायः ह रौ जीङः दोःल ओउः खाल जाङ्हओकायः परमेस्वरकः तेसा परल । १७ सबै पेमालो काम्पाय रेवओ लेःआः यातनीस् रेवओ काम्कायः मान्ता सीसा परल । १८ परमेस्वरकःसै रौ जीङः दोःओ मान्ताइ रेवओ काम् जाङ्हधै जाङ्हउलु दोह् हायःती दाय्हासा परमेस्वरकोः चोःइ ओउःकायः ओम्पायःती सैतान् वाङ्सा ताक्उलु । १९ डीखे परमेस्वरकोः लेःआः तय्ही अरु ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्खे सैतान्कोः काम् जाङ्हतीलेः वाह्धै मुनै ओउःतलेः चीःनाःतय्हनी । २० फेरी परमेस्वरकोः चोः वाङ्ती डीकायः ष्हाय्ताक्आतय्ही ओहाडःसै डीङ् दोङ् परमेस्वरकायः तय्हासा खाय्नाःतय्हनी । ओउःतलेः चीःनाःतय्हनी फेरी डीपाय् ओउः दोङ् परमेस्वरकुसलेः ओउःकोः चोः येसु स्त्रीसकुस् मुनाःतय्ही । ओउःपाय् दोङ् परमेस्वर लेःआः ओउःइ गलमा द्युम्मालो रौ जीङः बयःनौ बा । २१ लौ हौलम्य द्यव्तालम्कायः स्यवतेःचानी । ओउः-च्युकलेः स्यावपाः ।

२ युहना

युहनाइ अरु लेखओ चेती

१ लौ नाङ् परमेस्वरइ छ्युङ्हओ मेम्साहेप्य इ चेती डा ओउः थालवःपाइ नाङ्कायःमा नाङ्कोः चोःकायःमा लेखती ल्होकनेःनाङ्स । नीङ्कायःपाय् डाइमा सबै अरु दोङ् कुरा ड्हाम्-ओलम्इमा राप्नेःनाङ्स २ दोह् हायःती दाय्हासा ओउः दोङ् कुरापाय् डीकोः ल्हुङ्हाडः तेन्छ्याङ्मा मुलेःनाः गलकायःमा मुनाः ।

३ लौ परमेस्वर आपाइमा ओउःकोः चोः येसु ख्रीसइमा नीड्कायः काड्तीलेः योनःती योती धोमायओ ल्हुड्मा दोड् कुरा चीःओमा रापओ ल्हुड्मा बयःपाःतय्ही ।

४ नाड्कोः चोःलमइपाय् परमेस्वरइ तोओलो लेखा दोड् कुरा ग्याती सायःओलेः त च्यवःआलाडःसु । एत च्यवःआक्तीको डा चोडायतो स्याव्आलाडः । ५ लौ मेमसाहेप्य डी सबै रापकायती मुइ त दाय्हती तेती लेखनेःनाड् । ओउःपाय् रौ तोओलेः खेःल ड्हासैकोः लेःआः बा । ६ ओउः ड्हासैकोः परमेस्वरइ तोओ कुरापाय् सायःचाःतय्हनी त खेःया डी सबै रापतीलेः वाह्मानाः-तय्ही । ओहाडःसै ओउः ड्हासै तोओ कुरापाय् इ लेःआः “सबै रापकायती वाहन” त दाय्हओ लेःआः ।

७ ल्हाव्हदैबाड्हाडः नाःतो माःती स्यान्ओलम् वाड्-आकाय् । ओउःमयः “लौ येसु ख्रीसपाय् दोड् मान्ता स्याव्ती वाड्ल” त दाय्हती स्यान्नानी । ओउःमयः माःरेव् लेःआः बा । येसु ख्रीसकोः बीरोत् लेःआः इ ८ ओउःत खेःओ ल्हुड् घीःती मुन ओहाडःसैको नीड्कोः हायःभ्याड्कोः वाय्माःत मुनाः जुगाड् दोः-तेःनै । ९ सुसुखेइ येसुकोः स्यान्रायकुस् अरु थे कुरा स्यान्ती तोचानी ओउःलेः परमेस्वरकोः ल्हुड्तुक् चीःनीली । ख्रीसकोः स्यान्राय् भुड्आले स्यान्ओमयःखेपाय् ओउःमयःइ परमेस्वर आपाकोः ल्हुड्तुक्मा चीःनानी चोःकोः ल्हुड्तुक्मा चीःनानी । १० ओउः थे कुरा स्यान्ती तोओ मान्तापाय् नाड्कःताड् वाड्नाः त खेःया ओउःकायः कीमहाडः रोम्लाम् । ओउःकायः “लौ भालातेः वाड्ओतेःआः” तमा तोलाम् । ११ ओउःकायः यात्चाक्इ ओउःतलेः पेतो तोओ त खेःया ओउः मान्ताकोः रेवओ काम् ब्राड्तीलेः जाड्हनौ ।

१२ लौ नीड्कायः नाःतो अरु तोसा म्हरडोतो ओउःपाय् द्याह लेखसा भाक्डल लोने नीड्कायः क्रुस्आक्तीको तोनेः-नाड्स । नीड्कायः योसा आन भाहनाडः ओउः योतोक्हाडः नोः-काय्तोक्हाडः पेतो स्याव्ती भ्यान्ते चोडायनाःतय्ही । १३ लौ नाड्कोः परमेस्वरइ छ्युड्हओ नाःकोः चोःलमइ नाड्कायः नमस्ते ल्होक्तेःनै ।

३ युहना

युहनाइ लोने लेखओ चेती

१ लौ नाड् गायुस् त तोओकायः इ चेती डा ओउः थालवः-
पाइ लेखती ल्होकनेःनाड् । नाड्इपाय् दोड् कुरा पेतो
इहाम्ती भ्यान्ते नाड्कायः आन राप्नेःनाड्स । २ लौ डाकोः
राप्ओ हौय नाड्कायः पेतो ओह्हाय्ती मुपाः त परमेस्वरकः तेती
तोनेःनाड् । नाड् ल्हुड्हाडः “पेतो स्याड्नाः” त चीःलेःनेःनाड्स
नाड्कोः आड्मा “ओउःतलेः सेलः मुपाः” तमा परमेस्वरकः तेती
तोनेःनाड् । ३ यातनीस् पुःचोड् वाड्तोक्हाडः नाड्कायः “ओउःइ
दोड् कुरा पेतोलेः इहाम्नी” त ओउःमयः दाय्ह्आकाय् नाड्कायः-
पाय् “दोड्सीलेः ओउःपाय् एतलेः पेतो वाह्धै मुनाः” त चीःती डा
आन चोडाय्आलाडः । ४ डाकोः हौलम्कायः “दोड् कुरा इहाम्ती
वाहनै” त दाय्ह्ओ सायःआक्तीको डा जुगाड् चोडाय्तो स्याव-
नाडः ।

५ लौ राप्ओ हौय नाड्कःताड् वाड्ओ येसुकायः इहाम्ओ
पुःचोड् हौचोड्कायः काम् पेतोलेः जाड्हताडःतेःनौ ओउःमयःपाय्
इहा तय्ह्आक्मालो मान्तालम् खेःइतो ओउःमयःकायः नाड्इ
ग्यातीलेः पेतोलेः जाड्हताडःतेःनौ । ६ नाड्इ ओउःमयःकायः राप्ती
भ्यान्ते “लौ डीकायः एत पेतो हायःआताडी” त दाय्ह्ती ओउः-
मयःइ नाड्कोः कुरा सबै इहाम्ओलम्कायः ल्हाक्ती छ्यानः-
आताडी । ओउःत खेःओ ओउः ब्याह्ती वाड्ओमयःकायः लव्ह्ती
बयःती ल्होक्उसु ओहाडःसै ओउःत हायःती नाड्इ परमेस्वरकायः
भ्रोताक्तेःनौ ७ दोह् हायःती दाय्ह्सा परमेस्वरकायः इहाम्मालो
मान्तालम्कःसै दोह्मा त्याक्माःत ओउःमयः “येसु ख्रीस् सुलो” त
छ्यानःसाकायः एतलेः ब्याह्ती वाह्आकाय् । ८ ओउःत खेःओ डी
ख्रीस्कायः इहाम्ओलम्पाय् ओउःमयःकायः लव्ह्ती बयःसा

खेःनाःतय्ही । ओहाडःसै डी ओउःमयःकुस् परमेस्वरकोः दोड् कुराकोः काम् जाड्हनाःतय्हीनी ।

६ यातनीस् कुरा डाइ सबै ड्हाम्ओलम्कायः चेती लेखती ल्होक्डोतो नीड्कःहाडः मुओ दीओत्रेफस् त तोओइ सबै ड्हाम्-ओलम्कायः पुःसा भाक्ती भयान्ते डाइ लेखओ कुरापाय् दोह्मा सायःउलु । १० ओउःत भयान्ते डा वाड्तोक्हाडः ओउःकोः माःती डीकायः गालतुमती तोओ कुरा डाइ सबैकुस् नोःकायनाडः । माः रैस ओउःपाय् ओउः परमेस्वरकोः काम् जाड्हती वाह्ओलम्कायः रोम्सा जुगाड् ग्याल । फेरी सुसुइ ओउःमयःकायः रोम्सा ग्याचनै ओउःमयःकायः रोम्सामा ताक्उलु अरु ड्हाम्ओलम्कुस् हुम्लाड् वाड्सामा ताक्थासल । ओउःतलेः इ दीओत्रेफस्इ रेव्तो हायःनौ बा । ११ लौ राप्ओ हौय रेव्ओ हायःओलम्कोः काम् तेःतेःचाःस पेओखे म्र्याःतीलेः तेःन । पेओ काम् जाड्हओलम्खे परमेस्वरकोःलेः मुनाः रेव्ओ जाड्हओलम्खेइ परमेस्वरकायः तय्हीनीली । १२ देमेत्रीयस् त तोओकायः “पेओलेः हायःनौ” त सबै दोड् कुरा दाय्हीती तोनानी । माः रैस “ओउःपाय् दोड्सीलेः पेलेःनाः” डाइमा ओउःतलेः पाःती तोनाडःसु । फेरी डीइ तोओ कुरा “दोड्सी लेःआः” त चीःतेःनानी ।

१३-१४ नाड्कायः नाःतोलेः तोसा म्हरडोतो द्याह् लेखसा भाक्डल । लोने नाड्कायः क्रुस्सा दोःनाः त खेःया नीची नोःकाय-चाःतय्ह्य । लौ ल्हुड् धोमाय्तोलेः स्याव्तेःपाः । नाड्कोः साथीलम् नमस्ते ल्होक्तेःनाः । फेरी डीकोः नाड्कुस् मुओ साथीलम्कायःमा नमस्ते बयःउ दा ।

यहुदा

यहुदाइ लेखओ चेती

१ डा याकुबकोः हौमा येसु ख्रीस्कोः काम् जाड्हओ नोकरी यहुदाइ इ चेतीलेः परमेस्वरइ राप्ती छीड्हओ येसु ख्रीस्इ स्यास्ती गम्ओ मान्तालम्कायः लेखती ल्होकनेःनाड्स । २ परमेस्वरइ नीड्कायः योनःती योती आन राप्ती जुगाड् ल्हुड् धोमाय्ताक्तेःपै ।

३ लौ डाइ राप्ओलम्य ड्हापाय् डी सबैकायः गत हायःती दल्ताक्नाःतय्ही त लेखसा ल्हुड् रोती बोडःडोतो ओउः बेलाहाडः “अरु कुरामा लेखसा खेःतो” त म्हरआलाडः । दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ यातै पेन्हहाडःलेः ड्हाम्ओलम्कायः बयःओ ड्हाम्राय् कुराकायः नीड्इ दोड्हतोलेः तानःकायसा खेःतो । ४ दोह् हायःती दाय्हसा यात् नीस् परमेस्वरकोः कुरा ग्यामालोलम् नीड्कःहाडः अरुइ चीःमाःत वाड्आकाय् । ओउःमयःइपाय् परमेस्वरइ योनःती योओ कुरा डोय्हतोलेः स्यान्ती “लौ डीइ ड्हाम्ओलम्कायः द्याह् सबै काम् जाड्हसा स्याव्नाः दोह्मा रेवओलेः खेःल” त माःती ल्हास्या काम् जाड्हसाकायः तोनानी । एत हायःती डीकोः यातैज्योः प्रभुमा मालीक्मा येसु ख्रीस्कः भाक्माःत मुनै । ओउः खाल्कोः मान्तालम्कायः “न्युम्ह्तोलेः स्याव्नै” त दाय्हओ उय्हलेहाडःसै आखरःहाडः लेखओआः बा । ५ नीड्इ ड्हा चीःओ कुरा डाइ पुछ्युडःती तोनेःनाड्स । उय्हलेहाडः प्रभुइ लयःकोः मान्तालम्कायः मीस्त्रा देस्सै वानःती दल्ताक्आथास । ओउःमयःकायः दल्सापाय् दल्ताक्थासतो ओउःमयःकःहाडः सुसुइ लोने ओउःकायः ड्हाम्सा ग्यामालो खेःतो ओउःमयःकायःलेः प्रभुइ लोनेः वाय्ताक्आथास । ६ फेरी यात्नीस् लाड्काकोः ल्होकओमयः उय्हलेहाडः लयःकोः काम्कायःमा मुसा थाक्कायःमा फेआकानी ।

ओउःमयःकायः प्रभुइ न्युम्हताकसा दीन्च्युककायः गलमा फास्मालो लाइ पानःती कामःअकोः च्याक्ओहाडः गम्आथास । ७ फेरी ओउःमयःलो लेखालेः सोदोम् गोमोरा नीस् सहरहाडः मुओलम्मा ओउःकुस् द्याड्कायओ सहरकोः मान्तालम्इमा आन रेवतो लुःच्यव् काम् जाड्हआकानी । ओउःमयःकोः काम्लम् “रेवओ लेःआः” त सबैकायः छ्यानःसाकायः प्रभुइ गलमा सीमालो म्हेःइलेः न्युम्हताक्-आथास एत नीड्इ चीःतेःनानी ।

८ एत चीःसापाय् चीःतेःनानी ओउः नीड्कःहाडः वाड्ओ रेवतो स्यानओलम्इ “एत हायःसा स्याव्नाः त माडःखाहाडः च्यवः-आलाडःसु” त दाय्हती ओउःमयःइ सोदोम् गोमोराकोः मान्तालम्लो लेखालेः लयःकोः आड् रेवताकनाःइसी । ओउःमयःइमा गानाक्ती तोओ कुरा सायःसा जुगाड् ग्याइली आने ताड्हओ लाड्काहाडः मुओलम्कायः रेवतो नोःनानी । ९ ओउःमयःइ एत हायःसा जुगाड् रासइली ओउः सबैसै ताड्हओ लाड्काकोः ल्होक्ओमयः मीकाएल् त तोओपाय् मोसाकोः म्हाड् त्याक्साकायः सैतान्कुस् काय्कायओ बेलाहाडः ओउःइ सैतान्कायः हेला क्लाःसामा दोड्हती गालतुम्सा ग्याल “लौ प्रभुइ जान्तेःपाः” त दाय्हओ ह तोआथै । १० मीकाएल्खेइपाय् हेला क्लाःउलु इ रेवतो स्यानओलम्खेइ दोह्मा म्हरमाःत लयः चीःताड् चीःमालो कुराकायः हेला क्लाःनानी ओउः-मयःइ चीःओपाय् स्याःलम् जाःलम्च्युक ह चीःनानी ओउःच्युक चीःओभ्मकोःपाय् वाय्तोलेः स्याव्ने । ११ ओउःमयः लोनेः न्युम्ह-तोलेः स्याव्ने । ओउःमयःपाय् उय्हलेकोः कैन् त तोओलो लेखालेः रेवतो जाड्हती वाहनै । पैसा क्युसाकायः ओउःमयःइ बालाम्लो लेखालेः पेमालो जाड्हआकानी फेरी परमेस्वरकोः कुरा सायःसा ग्यामालो कोराहलो लेखालेः ओउःमयःमा वाय्तोलेः स्याव्ने । १२ ओउः खाल्कोः मान्तालम् नीड्कोः प्रभु भोस् वाड्ती ओउः भोस्कायः गाल्ताकनानी । अरुलम्कायः गतमा म्हरमामाःत लयः-कायः ह जेःती कोस्ताकनाःइसी । ओउःमयःपाय् मारुःइ वानःओ तीः लातमालो हाःओ मुसलो लेखालेः मुनाः । ओउःमयःपाय् सायःसा चीःमालो सीडःलो लेखालेः मुनै । ओउः खाल्कोः सीडःलम्पाय

च्योड्ती फुक्ती जुगाड् सीती वाय्ताक्साआः । १३ ओउःमयःकोः रेवतो रास्सीःओ काम्लम्पाय् रैसीःतो साड्हओ तीःइ लात्ओ भोप्लो लेखा च्यवःनाः । ओउःमयःपाय् त्यावःसै ग्लेःओ रेखुकारलो लेखा लेःआः इ । ओउःकायः परमेस्वरइ जुगाड् च्याक्ओहाडः क्लाःती ओउःहाडः गलकायःमा गम्नाःथास ।

१४ हनोक् त तोओपाय् आदमसै ग्ल्युड्हंती सात् होह् खेःतो ओउःइ इ खालकोः रेवओ काम् जाड्हओलम्कोः कुरा ड्हसै चीःती “लौ हजारै हजारै ओउःकोः लाड्काकोः ल्होक्ओमयःकुस् प्रभुपाय् १५ सबैकायः तय्छनःती योलाड् वाड्नै । ओउः ड्हाम्-मालोलम्ड् जाड्हओ रेवतो काम्लम्मा सबै ओउःमयः हेला क्लाःओ काम्कायःमा प्रभुइ ओउःमयःकायः गालतुम्तीलेः नोःनौ” त दाय्हती हनोक् दाय्हआ । १६ ओउः मान्तालम्पाय् अरुलम्कायः गलमा काय्हय्हावती गालतुम्ती मुनै । ओउःमयः लयः ल्हुड्कोः मोह्हाय्-ओलम् जाड्हनानी लःलयःकोः नेहरो ओरताक्नाःइसी लयः भाक्ओ कुरा दोःसाकायः अरुलम्कायः फोल्यावःती होमनानी ।

१७ ओउःमयःखेइ ओउःतलेः हायःनानी लौ डाइ राप्-ओलम्य नाड्खेइ डीकोः प्रभु येसु ख्रीसइ छ्युड्हओ ल्होक्ओमयः-लम्ड् तोओ कुरा द्याह गीलती मुन १८ “लौ ओउः लोनेकोः दीनल्महाडः लयःकोः ल्हुड्कोः रेवतो मोह्हाय्ओ जाड्हओलम् थाती परमेस्वरकोः कुराकायः आन हेला क्लाःलाड् वाड्नै” त दाय्हती तोओ कुरा नीड् गीलती घीःती मुसा खेःतो । १९ ओउः रेवतो जाड्हओलम्इपाय् ड्हाम्ओलम्कायः वेड्काय्ताक्नानी । परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःमाःत भयान्ते लयःकोः ल्हुड्कोः रेवतो मोह्हाय्ओ कुरा ह जाड्हसा चीःनानी ।

२० नीड्पाय् डाइ राप्ओलम्खेइपाय् परमेस्वरकायः न्हाड्-तोलेः ड्हाम्ती ग्रमःत मुन । परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःती ओउः-कायः तेती तोनु । २१ प्रभु येसु ख्रीसइ योनःती योती नीड्कायः लोने रौ गलमा द्युम्मालो जीडः बयःतेःनै । ओउः जीडः बयःसा दीन्कायः परमेस्वरइ राप्ओकायः फेमामाःत ल्युड्हती मुन । २२ ध्यव्ओ ड्हाम्ओलम्कायः नीड्इतेः योनःती योनु दा २३ अरुकायः नरककोः

म्हेःसै दल्ताकनु । यातनीस् अरुकायः योनःती योतोक्हाडः नीड् पेतो
घीःती मुसा खेःतो ओउःमयःकोः रेवओपाय् नीड्कःताड् त्योमसा
ताक्तेःचानी ।

२४ लौ नीड्कायः त्योक्साकायः त्याःसा स्वायओमा नीड्-
कायः नीड्तो चोडायतो स्यावताक्ती लयःकोः पेओ थावकोः
दाक्ती गमसा स्वायओपाय् परमेस्वर लेःआः । २५ डीकायः दल्-
ताक्सा यातैज्योः परमेस्वरकायः डीकोः प्रभु येसु खीसकुसइलेः
जुगाड् ताड्हओ पेओ ग्वम् नाःओलेः ड्हामा द्याहमा लोनेःकायःमा
मुताक्पाः । ओउःतलेः स्यावपाः दै ।

प्रकाश

युहनाकायः छ्यानःओ कुरा

१ इपाय् येसु खीसइ छ्यानःओ कुरा लेःआः । ओउःकोः
लयःकोः काम् जाड्हओलम्कायः “रेन्हतोलेः वाड्सा खेःओ
कुरा दोहलो” त स्यान्सा थेडा इ कुरा परमेस्वरइ येसु खीसकायः
बयःआथै । ओहाडःसैको येसुइ लयःकोः काम् जाड्हओ युहनाकायः
इ कुरा छ्यानःसा थेडा यात्चाक् लाड्कासै ल्होक्ओमयः ल्होक्-
आकान् । २ युहनाइ च्यवःओ कुरापाय् ओउःइ सबै ल्हाक्ती तोनौ ।
परमेस्वरकोः नोःराय्मा येसु खीसइ छ्यानःओ दोड् कुरामा ओउःइ
सबै स्यान्ती तोलेःनौ । ३ ओउः कुरापाय् इ कीतापहाडः लेखती
मुनाः । ओउःत भयान्ते इ कीताप् पहओ मान्तामा इहाडः लेखओ
छ्यानःओ कुरा ग्याती सायःओलम्मा भालाकोःलम् लेःआः इ दोह
हायःती दाय्हसा इ कुरा स्यावसा खेःओ बेला द्याड्तोलेः दाहखेः-
ओआः बा ।

४ इ कुरा डा युहना त तोओइ असीया अन्चल्हाडः मुओ
सात् थावकोः ड्हाम्ओलम्कायः लेखनाडः । लौ परमेस्वरपाय्
द्याहलेः मुनाः ड्हामा खेःलेःतो लोनेःमा वाड्सा खेःलेःनाः । ओउः

गलकायःमा मुओ परमेस्वरइमा ओउःकोः राजालो च्युडःती मुओ
थाव्कोः इहासै मुओ सातगोता ग्वालामःलम्इमा नीड्कायः योनःती
योती ल्हुड् धोमाय्ताक्तेःपै । ५ ओउः इहाम्सीःओ परमेस्वरकोः
कुरा छ्यानःओचाक् येसु ख्रीसइमा नीड्कायः योनःती योती ल्हुड्
धोमाय्ताक्तेःपै । ओउः परमेस्वरकोः चोः येसुपाय् अरुसै इहालेः
सीओसै उहती च्योक्माआ ओउःपाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः राजालम्सै
पुःमानाः । येसु ख्रीसइपाय् डीकायः राप्लेःनाःतय्ही ओउःकोः वयः
बयःती डीकोः रेव्भ्याड्कोः क्युम्हताक्आतय्ही । ६ डीकायः
ओउःकोः राजीकोः मान्तालम् स्याव्ताक्ती “लौ डाकोः परमेस्वर
आपाकायः मानपानी” त दाय्हती डीकायः पुरोहीत् जाड्हआतय्ही ।
ओउः येसु ख्रीसकायःपाय् गलकायःमा ग्वम् नाःती ताड्हतोलेः
मुपाः । माः क्याने ओउःतलेः स्याव्पाः ।

७ लौ ओउःपाय् मुसहाडःलेः वाड्धै मुलेःनाः । ओउः
बेलाहाडःपाय् ओउःकायः सबैइ च्यवःसा स्वाय्नानी । ओउःकायः
होड्हती सातओलम्इमा ओउःकायः च्यवःलेःनानी ओहाडःसैको
ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्पाय् सबैइ ओउःकायः क्रेसलेःनानी । माः
है ओउःतलेः स्याव्पाः दा । ८ “लौ डापाय् सबैसै इहामा लेःआः
ड । डापाय् सबैसै लोनेःमा लेःआः ड” त दाय्हती ओउः ग्वम्
नाःओ प्रभु परमेस्वर दाय्हनाः । ओउःपाय् द्याहलेः मुनाः इहामा
खेःलेःतो लोनेःमा वाड्सा खेःलेःनाः ।

९ डापाय् युहना त तोओलेः नीड्कोः पुः स्याव्ती डाइ
नीड्कुस् येसुकायः लीह्सीःओ गोरःमानाडः नीड्कुस्लेः ओउःकोः
राजीहाडः मुमानाडः ओउः वाड्साकायः ल्युड्हतीलेः मुमानाडः ।
परमेस्वरकोः नोःराय्मा येसुइ छ्यानःओ कुरामा थोल्हती तोती
भ्यान्ते डापाय् पात्मोस् त तोओ तीःइ तोडःती गम्ओ देसहाडः
थुनतीलेः मुनाडः । १० प्रभुकोः दीन्हाडः ओउःकोः ग्वालामः दोः-
आक्तीको डाइ सोतो हाव्नयः तुरहीलो लेखालेः काह्सै सायः-
आलाडः ११ “लौ दोह् दोह्तेः च्यवःतेःनौ ओउःलेः कीतापहाडः
लेखआक्तीको ओउः कीतापपाय् इ सात् थाव्कोः इहाम्ओलम्-
कायः ल्होक्उ दा । ओउः सात् थाव्पाय् एफेसस् स्मरना परगामम्

थुयातीरा सार्दीस् फीलादेल्फीया लाओदीकीया त तोआ सात् सहर लेःआः” त दाय्हती तोआताडः ।

१२ ओउः हाव्नयः सायःआक्तीको “डाकायः सुइ एत तोनाःताडः” त दाय्हती म्हर्ती डाइ काहसै ल्हेःती योआलाडः । काहसै ल्हेःती योतोक्हाडः डाइ सात्गोता बत्ती गम्सा तेक्केरामा च्यवःआलाडः । ओउःपाय् सुन्कोः जाड्हओलेः खेःतो ।

१३ ओहाडःसैको ओउःहाडःमा मान्ताकोः चोः त तोओलो लेखालेः यात्चाक् चीड्ती मुओमा च्यवःआलाडः । ओउःपाय् दोम्ताड् च्युक्कायःलेः भ्युह्ओ नाय्मा लावसतो खोसहाडः सुन्कोः तोडः-नाय्मा तोडःओ खेःतो । १४ ओउःकोः म्याड्पाय् आन भाम्ओ उन्लो लेखा खेःतो य्हुड्लो भाम्तोलेः खेःतो । ओउःकोः मीक्पाय् ल्युड्ओ म्हेःलो लेखा प्लीड्हतो खेःतो । १५ ओउःकोः दोम्खेपाय् म्हेःहाडः युओ पीताल्लो लेखालेः थोड्तोलेः खेःतो ओउःकोः हाव्नयःखे क्लोनःती ल्हक्अरओ तीःलो लेखालेः खेःतो । १६ ओउः-

कोः डोय् क्रुत्हाडः सात्गोता कार् चुम्ती मुओ । म्होतोड्सै आन वहानःओ तरवाल ग्ल्युड्हती मुओ खेःतो ओउःकोः खेन् न्हीदीड्कोः न्याम्लो लेखा अड्ग थड्ग त थोड्ती मुओ खेःतो । १७ ओउःत च्यवःआक्तीको डा सीओलो लेखालेः ओउःकोः दोम्कःहाडः प्लातीलेः तोन्आलाडः । डा एत प्लाती तोन्आक्तीको ओउःइ डोय् क्रुत्इ डाकायः भ्राम्हती “लौ रैलाम् सबैसै ड्हामा डा लेःआः ड सबैसै लोनेमा डा लेःआः ड १८ ओउः गलकायःमा जीडः नाःओ डा लेःआः ड बा । ड्हापाय् सीसापाय् सीलेःडोतो द्याह् योची दा डा द्याह् गलकायःमा सेलः मुलेःनाडः । डाइपाय् रीःदोलीकोः धोकाकोः सान्चो क्रुत्हाडः चुम्ती भ्यान्ते सीताक्सामा सेलः स्याव्-ताक्सा ग्वम् नाःओलेः खेःनाडः” त दाय्हती ओउःइ तोआताडः ।

१९ ओउःत दाय्हती “लौ उया नाड्इ द्याह् च्यवःओ कुरामा ड्हा च्यवःओ कुरामा लोनेः च्यवःसा कुरामा लेखउ दा । २० नाड्इ च्यवःओ सात्गोता डाकोः डोय् क्रुत्हाडः चुम्ओ कार्लम्मा ओउः सात्गोता सुन्कोः बत्ती गम्ओ तेक्केरामा ओउःमयःकोः माने इलेः द्याह् छ्यान्हनेःनाड् । ओउः सात्गोता कार्लम्पाय् सात् थाव्कोः

२१ ओउःत दाय्हती “लौ उया नाड्इ द्याह् च्यवःओ कुरामा ड्हा च्यवःओ कुरामा लोनेः च्यवःसा कुरामा लेखउ दा । २२ नाड्इ च्यवःओ सात्गोता डाकोः डोय् क्रुत्हाडः चुम्ओ कार्लम्मा ओउः सात्गोता सुन्कोः बत्ती गम्ओ तेक्केरामा ओउःमयःकोः माने इलेः द्याह् छ्यान्हनेःनाड् । ओउः सात्गोता कार्लम्पाय् सात् थाव्कोः

२३ ओउःत दाय्हती “लौ उया नाड्इ द्याह् च्यवःओ कुरामा ड्हा च्यवःओ कुरामा लोनेः च्यवःसा कुरामा लेखउ दा । २४ नाड्इ च्यवःओ सात्गोता डाकोः डोय् क्रुत्हाडः चुम्ओ कार्लम्मा ओउः सात्गोता सुन्कोः बत्ती गम्ओ तेक्केरामा ओउःमयःकोः माने इलेः द्याह् छ्यान्हनेःनाड् । ओउः सात्गोता कार्लम्पाय् सात् थाव्कोः

२५ ओउःत दाय्हती “लौ उया नाड्इ द्याह् च्यवःओ कुरामा ड्हा च्यवःओ कुरामा लोनेः च्यवःसा कुरामा लेखउ दा । २६ नाड्इ च्यवःओ सात्गोता डाकोः डोय् क्रुत्हाडः चुम्ओ कार्लम्मा ओउः सात्गोता सुन्कोः बत्ती गम्ओ तेक्केरामा ओउःमयःकोः माने इलेः द्याह् छ्यान्हनेःनाड् । ओउः सात्गोता कार्लम्पाय् सात् थाव्कोः

ड्हाम्ओलम्कोः ल्होक्ओमयः लेःआः इ । ओउः सुन्कोः सातगोता
बत्तीकोः तेक्केरापाय् सात् थाव्कोः ड्हाम्ओलम् लेःआः इ बा”

२ १ “लौ एफेससहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कोः ल्होक्ओमयः-
कायः इत लेखउ दा । ‘लौ डोय् कृतहाडः सातगोता कार्लम्
लातती ओउः सातगोता सुन्कोः बत्तीहाडः वाह्ओचाक्इ तोओ
कुरापाय् इलेःआः । २ नाड्इतेः दोह् दोहतेः हायःतेःनौ ओउःलेः डाइ
चीःलेःनाडः । नाड्इ गुह्मामाःत आन त्युस्ती काम् जाड्हतेःउतो
पेमालो काम् जाड्हओलम्कः नाड् ब्लाक्तेःनाः ओउःतमा चीःलेः-
नाडः । फेरी “डीपाय् खीसइ छ्युड्हओ ल्होक्ओमयः लेःआः डी”
त माःती तोओलम्कायःमा नाड्इ तय्छनःती योती ओउःमयःकोः
माःओ कुरापाय् चीःती भ्यान्ते सायःतेःउलु एतमा चीःलेःनेःनाड् ।
३ नाड्पाय् बल्यवःमाःत काम् जाड्हतीमा लीह्सीःओ च्यवःतीमा
ग्रमःत मुतेःआ ओउःतमा चीःलेःनाडः । ४ ओउःतलेः हायःतेःउतो
यातैज्योः कुरापाय् स्याव्ल । ड्होकोःलो लेखालेः पेतो राप्ओलेः
फेती नाड्इ डाकायः द्याह् पेतो राप्तेःचीली । ५ नाड् ड्होपाय्
गुच्युक् पेतोतेः खेःतो त ल्हुड्होहाडः साक्आयःसा खेःतो । नाड्इ
ल्हुड् द्यान्हती ड्होपाय् गतलोतेः पेतो हायःतेःउतो ओउःतलेः
द्याह्मा हायःउ दा । नाड्इ द्याह्हाडःसै हायःतेःउलु त खेःया
नाड्कोः बत्तीकोः तेक्केरासै त्युत्ती वाय्लाड् वाड्नाडः । ६ ओउःत
तोनाड्तो यातज्योः पेओ कुरामा हायःतेःनौ । ओउः नीकोलाय् त
तोओकोः कुरा जाड्हओलम्कः डालो लेखालेःतेः ब्लाक्तेःनाः
ओउःत हायःसा पेलेःनाः । ७ लौ इ परमेस्वरकोः ग्वालामःइपाय्
ड्हाम्ओलम्कायः तोओ कुरालेः पेतो सायःनु दा । सुसुइ रेव्-
ओकायः क्लीमःसा स्वाय्नानी ओउःपाय् परमेस्वरकोः राड्होहाडः मुओ
जीडः बयःसा सीडःसै जेःसा दोःताक्नाडः’

८ द्याह् स्मरनाहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कोः ल्होक्ओमयः-
कायः इत लेखउ दा । ‘लौ सबैसै ड्हो सबैसै लोनेः खेःओ ओउः
सीआक्तीको उह्ती च्योक्ओचाक्इ तोओ कुरापाय् इलेःआः बा ।
९ नाड्इ दोह् दोह् लीह्सीःओ गोरःओतेःआः ओउःमा चीःलेःनेः-
नाड् । नाड्पाय् ह्यात् खेःतेःनाः तमा डाइ चीःलेःनेःनाड् । ह्यात्

खेःसापाय् खेःतेःनाः दोड्सीलेः नाड्पाय् नाःतो नाःओचाक्तेः खेः-
तेःनाः बा । अरुलम्इ नाड्कायः माःती तोओ गालतुम्सा बोडःओ
कुरामा चीःलेःनाडः । ओउःत माःती तोओलम्पाय् “यहुदीलम् खेः-
नाडी” त दाय्हती नोःनीतो ओउःमयःपाय् दोड् यहुदीलम् खेःइली
सैतान्इ थनःताक्ओ मान्तालम् लेःआः इ । १० फेरी देडी वाड्सा
लीह्सीःओ बेलाहाडःपाय् रैलाम् । नाड्कायः गुच्युक् पेतो इहाम्-
तेःनाः त ल्हुड्तुक् वेलःती योसाकायः सैतान्इ यात्नीस्चाक् नाड्कोः
मान्तालम्कायः भ्याल्खानहाडः थुनताक्तेःनै । दसदीन्कायः लीह्-
सीःओ च्यवःताक्तेःनानी इत डाइ तोनेःनाड्स । ओउः बेलाहाडःमा
सात्खेःओ बेलाहाडःमा वाड्नाः त खेःया ल्हुड् ग्रमःतलेः मुती
इहाम्उ दा । ओहाडःसैको नाड्कोः इहाम्भ्याड्कायः डाइ पेओ
रौ जीडः दोःताक्नेःनाड्’

११ लौ इ परमेस्वरकोः ग्वालामःइपाय् इहाम्ओलम्कायः
तोओ कुरालेः पेतो सायःनु दा । सुसुइ रेव्ओलम्कायः क्लीमःनानी
ओउःपाय् सीआक्तीको लोनेः फेरीकायःमा सीइली ।

१२ परगामम्हाडः मुओ इहाम्ओलम्कोः ल्होक्ओमयः-
कायः इत लेखउ दा । ‘लौ ओउः वहानःओ तरवाल् लात्ओचाक्इ
तोओ कुरापाय् इलेःआः । १३ नाड्पाय् गाःहाडःलो याक्तेःनाः
ओउःलेः चीःलेःनाडः । सैतान्पाय् राजालो लेखा याक्ओ थाव्-
हाडःलेः नाड्मा याक्तेःनाः एत डाइ चीःलेःनेःनाड् । ओहाडःलेः
याक्तीमा मुतेःनाः बुरु डाकायः इहाम्तीमा मुलेःतेःनाः । डाकोः
कुरा पेतो छ्यानःओ अन्तीपास् त तोओकायः नाड्कोः सैतान् मुओ
सहरहाडः सात्तोक्हाडः नाड्इमा डाकायः इहाम्ओकायः फेतेः-
उलु । १४ ओउःतमा चीःलेःनाड्तो नाड्कायः यात्नीस् कुराकायः
ग्ल्यानःती जान्सा खेःतो । नीड्कःहाडः बालाम्कोः स्यान्राय् ग्याती
सायःओलम् मुनै । बालाम् त तोओपाय् यात्चाक् बालाक्त
तोओकःताड् वाड्ती “लौ इस्राएलीलम्कायःपाय् मुरतीकायः
ल्हाओ जेःगा जेःसामा ल्हास्या काम् जाड्हसाकायःमा थ्योन्हती
जाड्हताक्उसु दा” त दाय्हती बालाम्इ ओउःकायः स्यान्आकान् ।
१५ इतलेः नीड्कःहाडःमा ओउः नीकोलाय्त तोओइ स्यान्ओ

कुराकायः ग्याती सायःओलम् मुलेःनै । १६ लौ नाड्इ जाड्हओ रेव्ओ काम्लम् फेउ दा । ओउःमयःइ इत हायःओ फेतेःनीली त खेःयाकायः डाइ रेन्हतोलेः वाड्ती डाकोः म्होतोड्सै ग्ल्युड्हओ तरवालइ ओउःमयःकुस् मीन्हकायनाडी'

१७ लौ इ परमेस्वरकोः ग्वालामःइ ड्हाम्ओलम्कायः तोओ कुरापाय् पेतो सायःनु दा । सुसुइ रेव्ओकायः क्लीमःनानी ओउःकायः डाइ नुस्ती गम्ओ मन्नकोःमा बयःलेःनाडः यातज्योः भाम्ओ बाड्मा बयःलेःनाडः । ओउः बाड्हाडः अरु सुइमा चीःमालो नया मड्ड् लेखती मुलेःनाः । ओउः बाड् दोःओ मान्ताइ ह दोह् मड्ड् लेखओ मुनाः त चीःसा खायनानी ।

१८ थुयातीराहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कोः ल्होक्ओमयः-कायः इत लेखउ दा । 'लौ ओउः म्हेःलो प्लीड्हओ मीक् नाःओ चाक्पाय् ओउः युओ पीताल्लो थोड्ओ दोम् नाःओ परमेस्वरकोः चोःपाय् ओउःइ तोओ कुरा इलेःआः । १९ दोह् दोह्तेः हायःतेःनौ ओउःपाय् चीःलेःनेःनाड् । नाड्कोः राप्ओ ड्हाम्ओ ल्हुड्मा नीड्कोः गुह्माःतो पेतो काम् जाड्हओमा चीःलेःनाडः । ड्हाहाडःसै नाड्इ तेन्छ्याड् न्हाड्तोलेः पेओ काम् जाड्हतेःनौ तमा चीःलेःनेःनाड् । २० इत चीःसापाय् चीःलेःनाडः नाड्कायः यातैज्योः कुराकायः जान्सा खेःतो । ओउः पेमालो मोमःचोः जेजेबेल् त तोओक्रायः नाड्कोः मान्ताकःहाडः मुसा ताक्तेःनौ । ओउःपाय् "लौ डापाय् परमेस्वरकोः कुरा वानःओचाक् लेःआः ड" त लयःकायः तोसतो डाकोः काम् जाड्हओलम्कायः "लौ ल्हास्या काम् जाड्हनु" तमा थ्योन्हती स्यान्नौ "मुर्तीकायः ल्हाओ जेःगा जेःसा स्याव्लेःनाः" तमा माःती तोती स्यान्नौ । २१ ओउःकायःपाय् "लौ नाड्कोः रेव्तो जाड्हओकायः फेउ" त तोभुड्डोतो ओउःकोः पेमालो काम्कायः फेसा जुगाड् ग्याल । २२ ओउःत भ्यान्ते ओउःकायःपाय् ओउःकोः ल्हास्या जाड्हओ थाव्हाडःलेः प्लाहताक्ती न्युम्हताक्तीलेः वाय्लेःनाडः ओउःकुस् ल्हास्या जाड्हओलम्मा इत हायःओ फेनीली त खेःया ओहाडःमा आन न्युम्हतोलेः स्याव्ताक्नाडःसु । २३ ओउःकोः कुरा ग्याती सायःओलम्कायःमा

सातलेःनाडःसु । ओहाडःसै डाइ सबै मान्ताकोः ल्हुङ्तुक् योती
चीःलेःनाडः त सबै ड्हाम्ओलम्कायः छ्यानःलेःनाडःसु । सबैकायः
लःलयः जोक्कायः ओउःमयःकोः काम् जाड्हभ्याड्कायः बयःलेः-
नाडः बा । पेओकायः पेओ रेव्ओकायः रेव्ओ बयःलेःनाडःसु ।

२४ ओहाडःसै नीड् जेजेबेलकोः स्यानराय् ग्यामालोलम्खेइ
सैतान्इ नुस्ती गम्ओ कुरा त तोओपाय् नीड्इ ल्हुङ्हाडः सेती
गम्तेःनीली । नीड्कायःपाय् डाइ इ कुरा ह तोनेःनाड्स अरु तोनेः-
नाड्सल । २५ डा वाड्धाड्माःखाहाडः ल्हुङ् ग्रमःतलेः मुन ।
२६ सुसुइ रेव्ओकायः क्लीमःती सबै द्युम्ओ बेलाहाडः च्युक्-
कायःलेः डाकोः काम् पेतो जाड्हनानी ओउःकायःपाय् सबै जात्कोः
हुकुम् बयःसालेः जाड्हनाडः । २७ ओहाडःसैकोः ओउःइ जोक्ओ
ल्हुङ्इ हुकुम् बयःती ओउः जातल्म्पाय् मीतो स्याव्ताक्नाःथास ।
ओउःतलेः डाकोः आपाइ डाकायःमा जाड्हआताडः । “सबै जात्-
लम्कायः ओउःइ जोक्ओ ल्हुङ्इ राजालो लेखा हुकुम् बयःनौ ।
ओउःमयःकायः पोम्लो लेखालेः पक्ताक्ती वाय्सा खाय्नौ” त
दाय्हती डाकायः हुकुम् बयःसा जाड्हआताडः । एतलेः आखरःहाडः
लेखती मुलेःनाः । २८ ओउः क्लीमःओलम्कायः डाइ बीहान
च्योक्ओ सुक् कार्मा बयःलेःनाडः बा’

२९ लौ इ परमेस्वरकोः ग्वालामःइपाय् ड्हाम्ओलम्कायः
तोओ कुरापाय् पेतो सायःनु दा ।

३ १ सारदीसहाडः मुओ ड्हाम्ओलम्कोः ल्होक्ओमयःकायः
इत लेखउ दा । ‘परमेस्वरकोः सातगोता ग्वालामः नाःओ
सातगोता कार् नाःओचाक्इ तोओ कुरापाय् इलेःआः । दोह् दोह्तेः
हायःतेःनौ ओउःत डाइ चीःलेःनेःनाड् । नाड्कायःपाय् “पेतो सेलः
मुलेःनाः” त दाय्हती तोओ कुरा मुलेःनाः बुरु नाड्पाय् सीओ
लेःतेःआः बा । २ लौ व्हक्तोलेः म्र्याअ । नाड्कःहाडःपाय् दोह् दोह्
सीती वाय्धाड्माःत मुलेःनाः ओउःकायःलेः न्हाड्तोलेः पेतो गम्उ
दा दोह् हायःती दाय्हसा नाड्कायः योतोक्हाडः “डाकोः परमेस्वर-
कोः मीक्हाडः जुगाड् पेओ काम्पाय् जाड्हओ” त च्यवःधाड्डल ।
३ लौ उया नाड्कायः स्यानती तोओ कुरापाय् नाड्इ ड्हालेः गतलो

ग्याती सायःओ ओउःपाय् द्याह् गीलउ । रेव्तो जाड्हओ काम्लमस्वे
 फेती ओउः ड्हा सायःओ कुरास्वे ग्याती जाड्हउ दा । नाड्पाय्
 म्र्यातेःइली त स्वेःया चोर् वाड्ओलो लेखालेः डा नाड्कःहाडः
 वाड्नाडः वाड्तोकहाडः नाड्इ व्हकमाःत चीःतेःउलु । ४ ओउःत
 तोलेःनेःनाड् नाड् सारदीसहाडः मुओलमकःहाडः यातनीसचाक्इ
 पेतो छ्यड्तो क्रीसीःमालो नाय् लावती वाह्धै मुधाड्ने । ओउःमयः-
 पाय् पेतो छ्यड्तोलेः मुती भ्यान्ते डाकुस् भाम्ओ नाय् लावती
 वाह्सा स्वाय्नानी । ५ सुसुइ रेवओकायः क्लीमःनानी ओउःपाय्
 ओउःमयःलो लेखालेः भाम्ओ नाय् लावसा स्वाय्नानी । ओउःकोः
 म्यड्पाय् ओउः जीडः नाःओलमकोः म्यड् लेखती गम्सा कीताप्सै
 गलमा म्हीतताक्डल । ओउःकोः म्यड्पाय् पेह्ती डाकोः आपाकोः
 मीक्हाडःमा ओउःकुस् मुओ ल्होक्ओमयःकोः मीक्हाडःमा
 “डाकोः मान्ता लेःआः” त दाय्हती सबैकायः छ्यानःती तोलेःनाडः’
 ६ लौ इ परमेस्वरकोः ग्वालामःइपाय् ड्हाम्ओलमकायः तोओ कुरा
 पेतो सायःनु दा ।

७ फीलादेल्फीयाहाडः मुओ ड्हाम्ओलमकोः ल्होक्-
 ओमयःकायः इत लेखउ दा ‘ओउः दोड् छ्यड्ओ चाक्पाय् दावुद्
 राजाकोः सान्यो नाःओचाक् लेःआः । ओउःइ फोल्ओ धोकापाय्
 सुइमा राक्सामा स्वाय्मानीली । ओउःइ राक्ओ धोकापाय् सुइमा
 फोल्सामा स्वाय्मानीली । ओउःइ तोओ कुरापाय् इलेःआः । ८ दोह्
 दोह्तेः हायःतेःनानी ओउःत डाइ चीःलेःनेःनाड् । लौ योउ दा
 नाड्कोः ड्हासै यातज्योः फोल्ओ धोका गम्आलाडः । ओउः
 धोकापाय् सुइमा राक्सा स्वाय्नीली । नाड्कोः ग्वम्पाय् नाःसापाय्
 नाःतेःआक्ल बुरु डाकोः नोःराय्कोः कुराकायःमा नाड्इ फेतेःउलु
 डाकोः म्यड् तोसाकायःमा नाड् अह्तेःल । ९ यातनीस् मान्तालमइ
 “डीपाय् यहुदीलम् स्वेःनाडी” त लयःकायः माःती तोनाःइसी ।
 ओउःत तोओलम्पाय् सैतान्इ थनःताक्आथास । ओउःमयःकायः
 नाड्कःताड् घोती स्यवलाड् वाड्ताक्लेःनाडःसु । नाड्कायःपाय्
 “ओउः छ्यड्ओचाक्इ राप्ओ मान्ता लेःतेःआः बा” त ओउःमयः
 लोनेः चीःती घोलेःनै । १० डाइ तोओलो लेखालेः नाड्इ गुह्माःत

ल्युङ्हतेःआकान् ओउःत भयान्ते ल्हाव्हदैबाङ्हाडः लोनेः वाङ्सा
 खेःओ सबै तय्छनःती योसाकायः लीहसीःओ च्यवःओ बेलाहाडः
 ओउः बेलाहाडःपाय् डाइ नाङ्कायः पेतो ओम्पायःतीलेः गम्नेःनाङ्
 बा । ११ लौ डा रेन्ह्तोलेः वाङ्नाडः बा । नीङ्पाय् दोह् दोह्तेः
 दोःतेःआ ओउःलेः पेतो सेती गम्उ दा । ओहाडःसैको नाङ्कोः पेतो
 जाङ्हभयाङ्कोः अरु सुइमा लासा खाय्नीली । १२ सुसुइ रेव्-
 ओकायः क्लीमःनानी ओउःकायः डाकोः परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः
 मुल्धुरीलो लेखा जाङ्हनाडःसु ओउः मन्दीरसै ओउःपाय् गलमा
 ग्ल्युङ्हइली । फेरी ओउः मान्ताकःहाडः डाकोः परमेस्वरकोः
 मय्ङ्मा लेखनाडः डाकोः परमेस्वरकोः सहरकोः मय्ङ्मा लेखनाडः ।
 ओउः सहरपाय् डाकोः परमेस्वरकःहाडःसै लाङ्कासै ग्ल्युङ्हलेःनाः
 ओउःपाय् “नया यरुसालेम्” त तोओ लेःआः । ओहाडःसै ओउः
 मान्ताकःहाडः डाकोः नया मय्ङ्मा लेखलेःनाडः’ १३ लौ परमेस्वर-
 कोः ग्वालामःइ ङ्हाम्ओलमकायः तोओ कुरापाय् पेतो सायःनु दा ।

१४ लाओदीकीयाहाडः मुओ ङ्हाम्ओलमकोः ल्होक्-
 ओमयःकायः इत लेखउ दा । ‘ओउः जुगाङ् ङ्हाम्सीःओ दोङ् कुरा
 छ्यानःओ आमैन त तोओ चाक्पाय् सबै जापीनःती न्यासओकोः
 जादरः लेःआः । ओउःइ तोओ कुरा इलेःआः । १५ दोह् दोह्तेः
 हायःतेःनौ ओउःपाय् डाइ चीःलेःनाडः । डाकोः काम्पाय् जुगाङ्
 म्हाङ्तीमातेः जाङ्हतेःउलु जुगाङ् म्हाङ्माःतमा जाङ्हतेःउलु ।
 बल्याओ तीःलो लेखा नाङ्पाय् धाह्मातेःल नीक्मातेःल । नाङ्
 धाह्ओ त खेःयाकायःमा भ्नाक्लेःचाडः खेःतो नीक्ओ त
 खेःयाकायःमा भ्नाक्लेःनाडः खेःतो नाङ्पाय् ओउःतलेः खेःतेःल
 १६ ओउःत भयान्ते नाङ्कायः बल्याओ तीःलो लेखालेः म्होतोङ्सै
 पुःच्युक्तीलेः वायनेःनाङ् बा । १७ “लौ डापाय् गह् नाःतो नाःताक्-
 साकायः क्युओ चाक् लेःआः ड । डा दोह्मा राह्डल” ततेः दाह्ती
 ताःतेःसतो नाङ्पाय् आन योनःसीःओ ह्यात् स्यावतेःतो दोह्मा
 नाःतो नाःमाःत सोह्लेःतेः मुनाः बा । मीक्इ च्यवःसा खाय्मालोतेः
 मुलेःतेःनाः बा । बुरु इत नाङ्इ चीःलेःतेःउलु । १८ लौ उया इतलेः
 तोनेःनाङ् बा । डाकःसै दोङ् पेओ म्हेःहाडः जीओ सुन् लेःउ दा ।

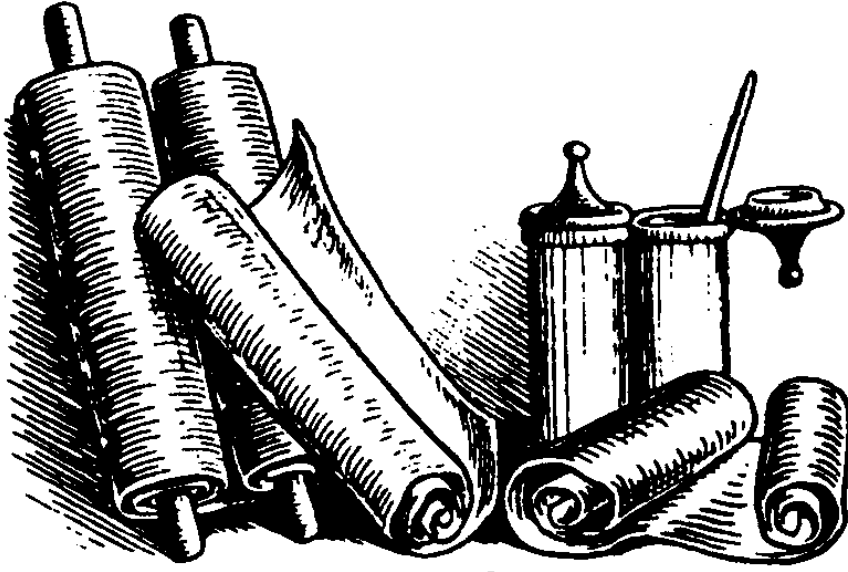

ओहाडःसै नाड्पाय् नाःतो नाःओचाक्तेः स्यावतेःनाः । नीड्कोः रास्सीःओ सोह् आड् बोमःसाकायः भाम्ओ नाय्लम्मा डाकःसै लेःउ । मीक् च्यवःताक्साकायः डाकःसै मीक्कोः ओखोत्मा लेःउ दा । १९ डाइ राप्ओलम्कायः स्यान्सा थेडा जान्मालेःनाडः न्युम्ह-ताक्मालेःनाडः ओउःत भयान्ते ल्हुड् द्यान्ह्ती डाकोः काम् जुगाड् म्ह्याड्तोलेः जाड्हउ । २० लौ ओउः धोकाकोः दय्हलौहाडः डा चीड्ती धाड्तीलेः मुलेःनाडः । यात्चाक्इ डाकोः हाव्नयः सायः-आक्तीको ओउः धोका फोल्नौ त खेःया डा पोक्ती ओउःकुस् भोस् जेःनाडःचु ओउःइ डाकुस्मा भोस् जेःनौ । २१ सुसुइ रेव्-ओकायः क्लीमःनानी ओउःकायः डाकुस् राजा च्युडःसा थाव्हाडः मुसा दोःताक्नाडः । ओउःतलेः डाइमा रेव्ओकायः क्लीमःआक्-तीको डाकोः आपाकोः राजा च्युडःसा थाव्हाडः ओउःकुस् मुसा दोःआलाडः' २२ लौ परमेस्वरकोः ग्वालामःइपाय् ड्हाम्ओलम्कायः तोओ कुरापाय् पेतोलेः सायःनु दा”

४ १ ओहाडःसैको डाकायः ओउःत तोआक्तीको डाइ फेरीलेः माडःखाहाडः योती त्यावःअ लाड्काहाडः फोल्ओ धोका च्यवःआलाडः । ओहाडःसैको डाइ ड्हा सायःओ तुरहीलो लेखा सोतो हाव्नयः फेरीलेः दाय्हती “लौ इहाडः त्यावःअ लन्ह्ती वाड्अ ओहाडःसै डाइ लोनेः स्याव्सा कुरा छ्यानःनेःनाड्” त दाय्हती तोआताडः । २ ओउःत तोओ कुस्ब्रक्तलेः परमेस्वरकोः ग्वालामः दोःआलाडः । ओहाडःसैको लाड्काहाडःपाय् यात्ज्योः राजा च्युडःसा थाव् मुओ खेःतो फेरी ओहाडः यात्चाक् च्युडःओ खेःतो । ३ ओउःकोः रूपपाय् आन पेओ भाम्ओमा दुतो लीक्ओ मनी बाड्लो लेखा खेःतो । ओउः थाव् वेड्हग चीड्हगहाडः प्लीओ योलो लेखा खेःतो । ४ ओउः थाव् तोडःतीलेः अरु चौबीस् राजा च्युडःसा थावलम् मुओ खेःतो । ओउः थावलम्हाडः चौबीस् भाम्ओ नाय् लावओ सुन्कोः मुकुत् ल्हुप्ती गम्ओ थालवःपालम् मुओ खेःइतो । ५ ओहाडःसैको ओउः मुल् थाव्सै प्लीड्हओमा मुक्ओमा वाड्आ । ड्हाहाडः सातगोता म्हेः ल्युड्ओ चेरम्हेः खेःतो ओउःपाय् परमेस्वरकोः सात् ग्वालामः लेःआः बा । ६ ड्हाहाडःमा पेओ

ऐनालो लेखा ताड्हओ भेलओ दुम्हान् मुओ खेःतो । ओहाडःसैको ओउः थाव् द्याड्तोलेः चार् दोवाहाडः प्लैज्योः जीडः नाःओ थोक्लम् खेःतो । ओउःमयःपाय् आन मीक् नाःओलेः ड्हासैमा लोन्सैमा मीक् नाःओ खेःइतो । ७ ओउः ड्हा मुओपाय् माजाःलो लेखा खेःतो यात्ज्योः अरुपाय् स्याःलो लेखा अरुपाय् मान्ताकोः खेन् नाःओ ओउः लोनेकोःपाय् स्युड्ओ मुवाःलो लेखा खेःतो । ८ ओउःमयःपाय् छगोता पाप् नाःओलेः खेःइतो आड्गन् नाःतो मीक् खेःतो बाहीरमा भीत्रमा मीक् खेःइतो । न्हीदीड्मा याह्दीड्मा गलकायःमा ओउःमयः परमेस्वरकायः मनःती मुइतो “लौ सबैसै ग्वम् नाःओ प्रभु परमेस्वरपाय् छ्यड्ओलेः छ्यड्ओलेः छ्यड्ओ लेःआः बा । ओउःपाय् ड्हालेः खेःतो द्याह्मा मुलेःनाः लोनेःमा वाड्सा खेःलेःनाः” त दाय्हती मेधै मुनै । ९ ओउः चार् जीडः नाःओलम्इपाय् ओउः गलमा सीमालो राजाकोः थाव्हाडः च्युडःओचाक्कायः ताड्हताक्ती “च्युता” त तोती मनःधै मेधै मुलेःनै । १० ओउः बेलाहाडः ओउः चौबीस् थालवःपालम्इ ओउः राजाकोः थाव्हाडः च्युडःओचाक्कायः बाःती स्यवती मनःनानी । ओहाडःसैको लःलयःकोः सुन्कोः मुकुत्लम् ओउःकोः दोम्हाडः ल्हाती गम्ती ११ “लौ डीकोः प्रभु परमेस्वर्य नाड्पाय् ताड्हताक्सामा मनःसामा ग्वम् ल्हासा स्याव्ओ चाक् लेःतेःआः बा । दोह् हायःती दाय्हसा नाड्इ सबै थोक्लेःतेः जापीनःतीतेः जाड्हआकान् । सबै थोक्लम् नाड्इ लयः भाक्तीलेः जापीनःती जाड्हती भयान्ते ओउः थोक्लम्-पाय् मुलेःनै बा” त दाय्हती ओउःमयः दाय्हनै ।

५ १ ओहाडःसैको ओउः राजाकोः थाव्हाडः च्युडःओचाक्कोः डोय् क्रुत्हाडः तुलःती गम्ओ कागतकोः थुरी च्यवः-आलाडः । ओउः कागतपाय् खोस्सैमा काह्सैमा लेखओ खेःतो सातगोता मोहर् छाप्इ पानःओ खेःतो । २ ओहाडःसैको यात्चाक् ताड्हओ ल्होक्ओमयःकायः च्यवःआलाडः “लौ छाप् तेत्ती इ कागत् खीह्ती फास्साकायः सुखेलो ज्योलेःनाः” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयः सोतोलेः व्हत्आकान् । ३ ओउःत दाय्हतो लाड्-काहाडःमा ल्हाव्हदैबाड्हाडः नालाहाडःमा ओउः कागत् फास्ती

कागत्कोः थुरी

योसाकायः ज्योओचाक्पाय सुमा नाःल । ४ ओउः कागत् फास्ती
 योसाकायः ज्योओचाक्पाय गाःहाडःमा च्यवःल त भ्यान्ते डा आन
 लीह्ती न्याःआलाडः । ५ डा ओउःत न्याःतोक्हाडः थालवःपाकोः
 यात्चाक्इ डाकायः ल्हेःती “लौ ताः ताः न्याःअल । योउ दा
 दावुद्कोः ताड्हओ प्लोमःदाने यहुदा खलक्कोः माजाः त तोओइ
 रेव्ओकायः सबै क्लीमःआकान् । ओउःइपाय ओउः कागत्कोः
 सात्गोता छाप्लम् तेत्ती फास्सा खाय्लेःनौ” त दाय्हती
 तोआताडः ।

६ ओउःत तोआक्तीको डाइ योती यात्ज्योः भेदा मेत्-
 छ्याःकोः चोः ओउः राजा च्युडःसा थाव्कोः माभ्हाडः सात्गारओ
 लेखा च्यवःआलाडः । ओउःकायः तोडःती ओउः चार् जीडः नाः-
 ओलम्मा ओउः चौबीस् थालवःपालम्मा मुओ खेःतो । ओउः
 भेदामेत्छ्याःकोः चोःपाय सात्गोता रोडःमा सात्गोता मीक् नाःओ
 खेःतो । ओउःकोः सात्गोता मीक्पाय ओउः ल्हाव्हदैबाड्हडः
 तीक्ती वाह्साकायः ल्होक्ओ परमेस्वरकोः सात् ग्वालामः लेःआः
 इ । ७ ओउः भेदा मेत्छ्याःकोः चोःपाय वाड्ती ओउः कागत्कोः
 थुरीलेः राजाकोः थाव्हडः च्युडःओ चाक्कोः डोय् क्रुत्सै त्याक्-
 आकान् । ८ ओउःत त्याक्आक्तीको ओउः चार्गोता जीडः नाः-
 ओलम्मा ओउः चौबीस् थालवःपालम्मा ओउःकःताड् बाःती
 स्यवआकानी । ओउःमयःपाय क्रुत्क्रुत्हाडः याःआःज्योः वरनीमा

धुप् लात्साकायः सुन्कोः लोतामा धुप् ब्लीङ्तोलेः लात्आकानी ।
 ओउः धुप्पाय् ड्हाम्ओलम्इ परमेस्वरकायः तेती तोओ कुरा
 लेःआः । ६ ओहाडःसैको नया गीत् मेती “लौ ओउः धुरी त्याक्ती
 छाप् तेत्ती फास्साकायः नाड्लेःतेः ज्योतेःनाः दोह् हायःती दाय्हसा
 नाड्पाय् सात्ओलेः खेःतेःतो । नाड्कोः वयःइ परमेस्वरकायः सबै
 खलक् भासा देस् जात्लम्कोः मान्तालम् ल्हाड्ती लेःतेःआकान् ।
 १० परमेस्वरकोः काम् जाड्हसाकायः ओउः मान्तालम्कायःपाय्
 राजीकोः मान्तालम्मा पुरोहीत्लम्मा स्याव्ताक्तेःआकान् । ओउः-
 मयः ल्हाव्हदैबाड्कोः हुकुम् बयःओमयः स्याव्लेःनै” त दाय्हती
 ओउः थालवःपा दाय्हनै ।

११ ओहाडःसैको डा फेरीलेः योती आन नाःतो ल्होक्-
 ओमयःलम्कोः मेओ हाव्नयः सायःआलाडः । ओउःमयः लास्कोः
 लास् नाःतोलेः स्याव्ती ओउः राजा च्युडःसा थाव्मा ओउः चार
 जीडः नाःओलम्मा ओउः चौबीस् थालवःपालम्मा सबैकायः तोडः-
 तीलेः १२ आन सोतोलेः मेआकाय् “लौ ओउः सात्ओ भेदाकोः
 चोःपाय् ग्वम्मा गह्मा व्हाय्ओ म्हुक्ओ मनःओमा ताड्हताक्ओ
 लुड्ती नोःओमा ल्हासा स्याव्ओचाक् लेःआः बा” त दाय्हती
 मेलेःआकाय् । १३ ओहाडःसैको लाड्काहाडःमा ल्हाव्ह-
 दैबाड्हाडःमा नालाहाडःमा द्युम्मालो तीःहाडःमा सबै जीडः नाः-
 ओलम्पाय् मेती “लौ ओउः राजाकोः थाव्हाडः मुओचाक्कायःमा
 ओउः भेदाकोः चोःकायःमा ओउः सबैसै ग्वम् नाःओ नीस्चाक्कायः
 सबै लुड्ती तोसामा मानसामा ताड्हताक्सामा गलकायःमा ल्हापाः-
 थाच” त दाय्हती मेओ सायःआलाडः । १४ ओहाडःसैको ओउः
 चार जीडः नाःओलम्पाय् “ओउःतलेः स्याव्पाः” त दाय्हती त्याड्-
 आकाय् । फेरीलेः ओउः चौबीस् थालवःपाइ बाःती ओउः नीस्कायः
 ताड्हताक्आथाच ।

६ १ ओहाडःसैको डा योतोक्हाडः ओउः भेदाकोः चोः त
 तोओइ ओउः सात्गोता छाप्कोःपाय् यातैज्योः ड्हाकोः
 छाप् तेत्आकान् । छाप् तेत्आक्तीको यातैज्योः जीडः नाःओमयः-
 इपाय् सोतो मुक्ओ हाव्नयःइलेः “वाड्अ” त दाय्हती तोआकान् ।

२ ओउःत तोतोक्हाडः डाइ योती यातज्योः भाम्ओ घोरा च्यवः-
आलाडः । ओउः घोराकोः गीड्हाडः लन्हती वाह्ओचाक्पाय् लाः-
लुयः लात्ओ खेःतो ओउःकायःपाय् मुकुत् बयःओ खेःतो ।
बयःआक्तीको ओउःपाय् अरुकायः क्लीमःओचाक्लो लेखालेः
अरुकायः क्लीमःलाड् आलआ ।

३ ओउः घोरा लन्हओचाक्पाय् आलआक्तीको ओउः
भेदाकोः चोःइपाय् यातज्योः अरु छाप् तेत्आकान् । ओउः तेत्-
आक्तीको यातज्योः अरु जीडः नाःओमयःइपाय् “वाड्अ” त
दाय्हती तोआकान् । ४ ओउःत तोआक्तीको यातज्योः अरु जीम्तो
दुओ घोरा वाड्आ । ओउःकोः गीड्हाडः लन्हओचाक्कायः
ल्हाव्हद्वैबाड्कोः मान्तालम्कायः मीन्हकाय्ताक्सा सात्काय्ताक्सा
ग्वम्मा बयःओ खेःतो ओउःकायः यातज्योः ताड्हओ तरवालमा
बयःओ खेःतो । ५ ओहाडःसैको ओउः भेदाकोः चोःइपाय् यातज्योः
अरु छाप् तेत्आकान् । ओउः छाप् तेत्आक्तीको यातज्योः अरु
जीडः नाःओमयःइपाय् “वाड्अ” त दाय्हती तोआकान् । ओउःत
तोआक्तीको डाइ योती यातज्योः गाल्ओ घोरा च्यवःआलाडः ।
ओउःकोः गीड्हाडः लन्हती वाह्ओचाक्इपाय् क्रुत्हाडः लाड्-
साकायः तुलो लात्आकान् । ६ ओहाडःसैको ओउः चार् जीडः
नाःओलम्कःसै दाय्हओ हाव्नयःलो सायःआलाडः “लौ यात् दीन्-
कोः काम् जाड्हभ्याड्कायः यात् माना गहुड् बयःसा यात् दीन्कोः
सुम् माना जौ बयःसा स्याव्नाः । जैथुन् सायःकोः सातीमा धाक्-
सायःकोः तीःकायःमा छीःताक्लाम्” त दाय्हती दाय्हओआः ।

७ ओउःत दाय्हआक्तीको ओउः भेदाकोः चोःइपाय् यात्-
ज्योः अरु छाप् तेत्आकान् । ओउःकुस् चारगोता छाप् तेत्ओ
खेःतो । ओउः छाप् तेत्आक्तीको ओउः लोनेकोः जीडः नाः-
ओमयःइपाय् “वाड्अ” त दाय्हती तोआकान् । ८ ओउःत तोआक्-
तीको डाइ योती यातज्योः क्लीपती भाम्गारओ घोरा
च्यवःआलाडः । ओउःकोः गीड्हाडः लन्हओचाक्पाय् “सीताक्-
मयः” त तोओ लेःआः । ओउःकोः लोन्ताड् “गोबाड्” त तोओ
दयाड्तोलेः गुल्हती वाह्आ । ओउः नीस्कायःपाय् ल्हाव्हद्वैबाड्कोः

चार भाक्कोः यातै भाक्हाडः आन तरवाल्इ सात्ताक्सा राव्ओ
वाड्ताक्सा ग्वम्मा बयःओ लेःआः । मीन्ह्काय्ओ अनीकाल्
राव्ओ पीर् राव्ओ जाः राव्ओ वाड्ताक्सालेः ग्वम्मा बयःओ
खेःतो ।

६ ओहाडःसैको ओउः भेदाकोः चोःइपाय् यातैज्योः अरु
छाप् तेत्आकान् ओउःकुस् पासगोता छाप् तेत्ओ खेःतो । ओउः
छाप् तेत्आक्तीको डाइ योती परमेस्वरकोः नोःराय् थोल्हती
तोसाकायःमा पेतो छ्यानःओकायःमा सात्ओलम्कोः रुआड्लम्लेः
परमेस्वरकायः ल्हासा बेदीकोः खात् ताल्गेसै च्यवःआलाडः ।
१० ओउःमयः सोतोलेः “अ नाड् दोड् छ्यड्तोलेः मुओ प्रभु
परमेस्वरय ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्कायः तय्छनःती योसा दीन्-
पाय् गल वाड्नाः । डीकायः सात्ओलम्कायः न्युम्हताक्सा गुच्युक्
ज्याडःतोहाडः स्याव्नाः” त दाय्हती दाय्हाकाय् । ११ ओउःत
दाय्हाक्तीको ओउःमयःपाय् लःलयः जोक्कायः यायाःज्योः
भाम्ओ क्रमःनाय् बयःओ खेःतो “लौ ओउः नीड्लो लेखा सात्तोलेः
स्याव्सा खेःओ नीड्कुस् काम् जाड्हओ साथीलम्मा हौलम्मा
ओउःमयःकोः नम्बर दाह्धाड्मालो बेलंहाडःच्युक्कायः ल्हुड्
धोमाय्तोलेः ल्युड्हती मुआक्न” त दाय्हती तोओमा खेःतो ।

१२ ओहाडःसैको डाइ योधै मुतोक्हाडः ओउः भेदाकोः
चोःइपाय् यातज्योः अरु छाप् तेत्आकान् । ओउःकुस् छगोता छाप्
तेत्ओलेः खेःतो । ओहाडःसैको तेत्आक्तीको ताड्हओ ल्याड्मा
वाड्आ न्याम्मा गाल्ओ ग्रान्नाय्लो लेखालेः च्याक्तो स्याव्आ
लाह्मा वयःलो लेखालेः दुतो स्याव्आ । १३ ओहाडःसैको कार-
लम्मा मारुःइ रह्ताक्ओ सायःलो लेखालेः फेल्बाड्सै साःताड्
ग्लेःआकाय् । १४ फेल्बाड्मा लावःलो लेखालेः तुलःती खुम्ओ
खेःतो स्यालुड्लममा तीःइ पान्ओ देसलम्मा सबै लोय्ओ खेःतो ।
१५ ओहाडःसैको एत स्याव्आक्तीको ल्हाव्हदैबाड्कोः राजालम्
हुकुम् बयःओलम् सीपाहीकोः ताड्हओ मान्तालम् साहुलम् ताड्हओ
मान्तालम् सबै नोकरीलम्मा नोकरी खेःमालोलम्मा स्यालुड्हाडः
मुओ ल्युमःपुक्हाडःमा नुक्आकाय् ओहाडःकोः घाड्हाडःमा

नुक्आकाय् । १६ ओहाडः नुक्तोक्हाडः ओउःमयःइ स्यालुङ्-
कायःमा बाङ्कायःमा “लौ डीकायः क्लीमःती ओउः राजाकोः
थाव्हाडः च्युडःओचाक्कोः मीक्सै फयताक्ताडी । ओउः भेदाकोः
चोःकोः ल्हुङ् मल्हओसै नुस्ताडी । १७ दोह् हायःती दाय्हसा
ओउःनीस्कोः ल्हुङ् मल्हओ ताड्हओ दीन्पाय् दाहओआः बा ।
सुइमा पेतो मुसा स्वाय्चौ र” त दाय्हती गोःती तोनानी ।

७ १ ओहाडःसैको योती चार लाङ्कासै ल्होक्ओमयः च्यवः-
आलाडः । ओउःमयःपाय् ल्हाव्हदैबाङ्कोः चार दोवाकोः
मारुः वाङ्ताक्मासाकायः मुओ खेःइतो ओउःत भयान्ते साःहाडःमा
द्युम्मालो तीःहाडःमा सबै सीडःहाडःमा मारुः वाङ्सा दोःल ।
२ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु ल्होक्ओमयः च्यवःआलाडः ।
ओउःपाय् ओउः जीडः नाःओ परमेस्वरकोः छाप् लातती दाहन्यामसै
लन्हती वाङ्आ । ओउःपाय् ओउः चार दोवाहाडः मुओ ल्हाव्ह-
दैबाङ्कायःमा द्युम्मालो तीःकायःमा वाय्सा ग्वम् दोःओ ल्होक्-
ओमयःकायःपाय् सोतोलेः गोःआथास । ३ “लौ डीकोः परमेस्वरकोः
काम् जाङ्हओलम्कायः इत छ्यान्हसा छाप् जेल्हहाडः गम्धाङ्-
माच्युक्कायः ल्हाव्हदैबाङ्कायःमा द्युम्मालो तीःकायःमा सीडः-
कायःमा दोह्मा पेमालो स्याव्ताक्लाम्” त दाय्हती तोआथास ।
४ ओहाडःसैको परमेस्वरकोः छाप् दोःओलम्पाय् “इच्युक् नाः-
तोलेः” त दाय्हओ सायःआलाडः । इस्राएल्कोः सबै खलक्सै यात्
लाख् चवालीस् हजारपाय् छाप् दोःओलम् खेःइतो । ५ यहुदा
खलक्कोः बार हजार रुबेन्सै बार हजार गादकोः बार हजार
६ आसेरकोः बार हजार नाप्तालीकोः बार हजार मनासेहकोः बार
हजार ७ सीमीयोन्कोः बार हजार लेवीकोः बार हजार इसाकरकोः
बार हजार ८ जेबुलुन्कोः बार हजार युसेफ्कोः बार हजार बेन्यामीन्-
कोः बार हजार खेःइतो ।

६ ओहाडःसैको डाइ योती आन नाःतो हुम्ओ मान्तालम्
च्यवःआलाडः । ओउःच्युक् नाःतोलेः सुइमा थेङ्सा स्वाय्नीली ।
ओउःमयः सबै जात्सै सबै खलक्सै सबै देस्सै सबै भासासै वाङ्ती
ओउः राजा च्युडःसा थाव्कोः ड्हासैमा ओउः भेदाकोः चोःकोः

मीक्हाडःमा चीङ्ती मुओ खेःइतो । ओउःमयःपाय् भाम्ओ क्रमःनाय् लावइसीतो क्रुत्हाडः ल्हय्यओ सीडःकोः मात् चुम्आकानी । १० इत मुतोक्हाडः “लौ डीकायः दल्ताक्ओनीसपाय् डीकोः राजाकोः थाव्हाडः च्युडःओ परमेस्वरमा ओउः भेदाकोः चोःमा ओउःनीस् लेःआः च” त दाय्हती ओउः आन नाःतो हुम्ओलम् सोतोलेः दाय्हआकाय् । ११ ओउः नोःओलम् ओउःत दाय्हतोक्हाडः सबै ल्होक्ओमयःपाय् ओउः राजाकोः थाव्कायःमा थालवःपालम्कायःमा चार् जीडः नाःओमयःकायःमा तोडःतीलेः चीङ्ती मुओ खेःइतो । ओहाडःसैको ओउः नाःतो हुम्ओलम् दाय्हआक्तीको ओउः ल्होक्ओमयःइ राजाकोः थाव्कःताड् बाःती स्यवती परमेस्वरकायः मनःआकानी । १२ “ओउःतलेः स्याव्पाः दै । डीकोः सबै ग्वम् नाःओ सबैसै व्हाय्ओ परमेस्वरकायः मनःतीमा लुङ्तीमा ताड्हताक्तीमा ‘च्युता’ त गलकायःमा तोती ल्हापाःथै । ओउःतलेः स्याव्पाः” त दाय्हती परमेस्वरकायः ताड्हताक्ती तोआथै । १३ ओहाडःसैको “लौ इमयः भाम्ओ नाय् लावओलम्पाय् सुलो खेःनै गाःसै वाड्ओलेः” त दाय्हती यात्चाक् थालवःपाइ वहत्ताडःतो १४ “अ प्रभुय डाखेइ खेःल नाड्खेइलेःतेः चीःतेःनौ” त दाय्हती त्याड्आलाडः । “लौ इमयःपाय् ओउः आन लीहसीःओ बेलाहाडःसै दल्ती वाड्आकाय् । ओउःमयःकोः नाय्लम् भेदाकोः चोःकोः वयःइ धावःती भाम्ताक्आकानी । १५ ओउःत भयान्ते ओउःमयःपाय् परमेस्वरकोः राजा च्युडःसा थाव्हाडः मुनै । आने ओउःमयःइ परमेस्वरकोः मन्दीरहाडः न्हीदीड्मा याह्दीड्मा ओउःकायः काम् जाड्हधैलेः मुनै । ओहाडःसैको ओउः राजाकोः थाव्हाडः च्युडःओ परमेस्वरइपाय् ओउःमयःकायः क्रुपनाःथास । १६ क्रुपतोक्हाडः ओउःमयःपाय् गलकायःमा योड्क्राय्माइली तीः अप्माइली न्याम्इमा दोह्इमा गलमा रावःथासल । १७ दोह् हायःती दाय्हसा ओउः राजाकोः थाव्कोः माभ्रहाडः मुओ भेदाकोः चोःइपाय् ओउःमयःकायः हामःओ मान्तालो लेखालेः स्याव्नाः । ओउःमयःकायः ओउःइ जीडः बयःसा तीः कावःराड्ताड् दाक्नाःथास । ओहाडःसैको क्रेस्ती न्याःतोक्हाडः परमेस्वरइलेः ओउःमयःकोः

मीक्क्लीः सबै थ्युरनाःथास" त दाय्हती ओउः थालवःपाइ छ्यानःती तोआताडः ।

८ १ ओहाडःसैको ओउःत तोआक्तीको ओउः भेदाकोः चोः-
इपाय् ओउः सोय्हती दप्ओ छाप् तेत्आकान् । ओउःकुसलेः
सात् छाप् तेत्ओ खेःतो । तेत्आक्तीको लाड्काहाडः आधा
घन्ताच्युककायः जुगाड् चीडःचाडःत स्याव्ओ खेःतो । २ ओहाडः-
सैको डाइ योती ओउः परमेस्वरकोः मीक्हाडः मुओ सात् ल्होक-
ओमयःकायःपाय् सात् तुरही बयःओ च्यवःआलाडः ।
३ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु ल्होकओमयः सुनकोः धुप् लात्सा
तेक्केरा लात्ती ओउः बेदीताड् वाड्आक्तीको ओहाडः चीड्ती
मुओ खेःइतो । ओउः बेदीकोः सुनकोः खात्पाय् ओउः राजा च्युडः-
सा थाव्कोः खोसहाडः मुओ खेःतो । ओहाडःपाय् परमेस्वरकायः
ड्हाम्ओलमइ तेती तोओ कुरालेः परमेस्वरकायः ल्हाओ खेःतो ।
ओहाडःसैको ओउःमयःकोः तेती तोओ कुरा पाःती ल्हासाकायः
ओउः ल्होकओमयःकायः नाःतो धुप् उलःती बयःओ खेःतो ।
४ ओउः परमेस्वरकोः मीक्हाडः चीड्ओ ल्होकओमयःइ क्रुतइ
ल्हाआक्तीको ड्हाम्ओलमइ तेती तोओ कुराकुस् ओउः धुप्पाय्
कुःती लन्ह्आ । ५ धुप् ल्हाआक्तीको ओउः ल्होकओमयःइ ओउः
धुप् लात्सा तेक्केरा रोत्ती ओउः तेक्केराहाडः बेदीकोः म्हेः ब्लीड्-
तोलेः काआकान् । म्हेः काआक्तीको ओउःइ ल्हाव्हदैबाड्ताड्
तेक्केरा क्लाःआकान् । क्लाःआक्तीको न्याम् मुक्ओमा
प्लीड्हओमा ल्याड् वाड्माआ ।

६ ओहाडःसैको ओउः सात्चाक् तुरही लात्ओ ल्होक-
ओमयः तुरही मुत्साकायः चीड्आकाय् । ७ ओउः ड्हाकोः ल्होक-
ओमयःइ ओउःकोः तुरही मुत्आकान् । मुत्आक्तीको
ल्हाव्हदैबाड्हाडः वयःकुसइ ल्याव्हओ वेर्मा म्हेःमा साःताड्
क्लाःओ खेःतो । ल्हाव्हदैबाड्कोःमा सीडःकोःमा सुम् भाक्कायः
यातै भाक् जाड्हतीलेः म्हेःइ भम्हती माक्ओ खेःतो ओन्लम्कायः
सबै म्हेःइ भम्हती माक्ओ खेःतो । ८ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु
ल्होकओमयःइ चीड्ती ओउःकोः तुरही मुत्आकान् । मुत्आक्तीको

तुरही मुत्ओ

म्हेः ल्युङ्ओ ताङ्हओ बुमलो लेखा च्यवःआलाडः । ओउः बुम्पाय्
 द्युम्मालो तीःहाडः क्लाःओ खेःतो । ओहाडः क्लाःआक्तीको
 द्युम्मालो तीःकोः सुम् भाक्कायः यातै भाक् वयः स्याव्आ ।
 ६ ओउः तीःकोः डाःलम् दोह्लम्कोः तीन् भाक्कायः यातै भाक्
 सीलेःआ । तीः जहास्कोःमा सुम् भाक्कायः यातै भाक्लेः ज्युप्ती
 वाय्ओ खेःतो ।

१० ओहाडःसैको यात्चाक् अरु ल्होकओमयःइ ओउःकोः
 तुरही मुत्आकान् । मुत्आक्तीको चेरकोः मेःलो लेखा यात्ज्योः
 ताङ्हओ ल्युङ्ती मुओ कार्लेः फेलबाड्सै ग्लेःतीमा तीःलम्कोःमा
 तीःकावःराड्कोःमा सुम् भाक्कायः यातै भाक्कायः डायःआकान्
 ११ ओउः कार्पाय् “तीतेपती” त मय्ङ्ओ खेःतो । ओहाडःसैको
 तीःलम्कोः सुम् भाक्कायः यातै भाक्लेः आन य्हाक्तो स्याव्आ ।
 ओउः य्हाक्ओ तीः तुङ्ती भयान्ते नाःतो मान्तालम् सीआकाय् ।
 १२ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु ल्होकओमयःइ ओउःकोः तुरही
 मुत्आकान् । मुत्आक्तीको न्याम्कोःमा लाह्कोःमा कार्लम्कोःमा
 सुम् भाक्कायः यातै भाक् च्याक्तो स्याव्ओ । न्हीदीङ्हाडःमा
 याह्दीङ्हाडःमा चार् घन्ताकायः च्याक्ओ खेःतो दोह्मा थोङ्ल ।

१३ ओहाडःसैको डाइ योतोक्हाडः अलवःहाडः स्युड्ओ मुवाः सोतोलेः गोःओ सायःआलाडः “रेव्तोलेः रेव्तोलेः रेव्तोलेः स्याव्नाः । ओउः अरु सुम् ल्होक्ओमयःइ तुरही मुत्ओ बेलाहाडः ल्हाव्हदैबाड्कोः सबै मान्तालम्कायः गुच्युक् रेव्तो स्याव्लेःनाः” त दाय्हती ओउः मुवाः दाय्हअ ।

६ १ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु ल्होक्ओमयःइ ओउःकोः तुरही मुत्आकान् । ओउःकुस् पास ल्होक्ओमयःइ मुत्-आकानी । मुत्आक्तीको डाइ योती यात्ज्योः फेल्बाड्सै साःताड् ग्लेःओ कार् च्यवःआलाडः । ओउः कार्कायः कामःअ नालाकोः सान्चो बयःओ खेःतो । २ सान्चो बयःआक्तीको ओउः कार्इ कामःअ नालाकोः धोका फोल्आकान् । फोल्आक्तीको आह् आह् त ताड्हओ म्हेःलो लेखालेः ओउः घाड्सै आन म्हेःकुः ग्ल्युड्हआ । घाड्सै ग्ल्युड्हतोक्हाडः ओउः म्हेःकुःइ न्याम् घमःती न्याम्मा फेल्बाड्मा च्याक्ताक्आकान् । ३ ओहाडःसैको ओउः म्हेःकुःसै राय्क्न्यामः साःताड् ग्लेःआकाय् । ओउःमयःकायः नेःकोस्कोः नेःसा ग्वम् बयःओ लेःआः । ४ “ओन्लम् सीडःलम् भ्युरलम्कायः दोह्मा रेव्तो हायःताक्लाम् परमेस्वरकोः छ्यानःसा छाप् जेल्हहाडः लावमालो मान्तालम्कायः ह रेव्तो हायःसा स्याव्लेःनाः” त दाय्हती ओउः राय्क्न्यामःकोः खाल्कायः तोओ खेःतो । ५ फेरी “ओउः छाप् लावमालो मान्तालम्कायः जुगाड् सात्सा खेःल पास महीनाच्युक्कायः नेःकोस्इ नेःओलो लेखालेः जीक्ताक्ती न्युम्ह-ताक्सा ह” त दाय्हती ओउःमयःकायः हुकुम्कोः कुरामा बयःओ खेःतो । ६ ओउः पास महीनाकायः ओउः मान्तालम्इपाय् ओउःच्युक् जीक्ती भयान्ते “सीपाडः” त दाय्हती सीसा भाक्ती बोडःनीतो सीसापाय् दोःइली । ७ ओउः राय्क्न्यामःपाय् सीपाहीकोः मीन्ह-काय्सा ज्ययःती गम्ओ घोरालो लेखालेः खेःतो । ओउःमयःकोः तालाड्हहाडः सुन्कोः मुकुत्लो लेखलेः ल्हुपइसीतो ओउःमयःकोः खेन्पाय् मान्तालो लेखा खेःतो । ८ ओउःमयःकोः म्याड्पाय् मोमः-चोःलो लेखालेः सय्क्पाय् माजाःलो लेखालेः खेःतो । ९ खोस्हाडः फालाम्कोः धाल्लो लेखालेः लावइसीतो ओउःमयःकोः पाप्

क्वेल्हती रायःओपाय् नाःतो मीन्ह्काय्लाड् जोक्तो वाह्सा घोराइ ह्युत्ओ राथ्कोः रायःओलो लेखा खेःतो । १० नेःकोसलो लेखालेः ओउःमयः नेःसाकायः मेः नाःनै । मेःइ नेःओइ मान्तालम्कायः पास महीनाकायः जीक्ताक्सालेः खाय्नानी । ११ ओउःमयःकोः राजापाय् कामःअ नालाकोः ल्होक्ओमयःलेः । हेब्रैनी भासाहाडः ओउः राजापाय् “अबादोन्” एलेनी भासाहाडः “अपोलीयोन्” त तोओलेः ओउः मय्ङ्कोः मानेपाय् “ह्योडःती वाय्ताक्ओ लेःआः” त तोओलेः ।

१२ इत् हायःतीलेः ओउः ड्हाकोः रेव्ओ बेलाहाडः द्योक्ती ज्याल्आ अरु नीस्ज्योः रेव्ओ बेलापाय् वाड्धै मुनाः । १३ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु ल्होक्ओमयःइ ओउःकोः तुरही मुत्आकान् ओउःकुस् छ ल्होक्ओमयःइ मुत्आकानी । मुत्आक्-तीको परमेस्वरकोः मीक्हाडः मुओ सुन्कोः बेदीकोः चार् चोड्कोः रोडःसै हाव्नयः सायःआलाडः १४ “लौ ताड्हओ युफ्रातेस् त तोओ मातीःहाडः पानःती गम्ओ चार् ल्होक्ओमयःकायः फास्ती फेन्ड दा” त दाय्ह्ओ ओउः मेसलोहाडः तुरही मुत्ओ ल्होक्ओमयःकायः तोओ खेःतो । १५ ओउः चार् ल्होक्ओमयःपाय् इ बरसकायः इ महीनाकायः इ दीन्कोः दोड् क्रोःओ बेलाहाडःकायः पानःती गम्ओ खेःइतो । ओहाडःसैको इ बेलाहाडःपाय् ओउःमयःपाय् सबै मान्तालम्कोःपाय् सुम् भाक्कायः यातै भाक् सात्साकायः फेन्ती ल्होक्ओ खेःइतो । १६ ओहाडः “बीस् क्रोद घोरा लन्ह्ओ सीपाहीलम् मुनाः” त दाय्ह्ओ डाकायः तोओ खेःतो । १७ ओहाडःसैको डाइ माडःखा योती ओउः घोरालम्मा घोरा लन्ह्ओलम्पाय् इत् च्यवःआलाडः । ओउः सीपाहीपाय् खोसहाडः म्हेःलो दुओमा फेल्बाड्लो प्लीओमा तुमःकोः ड्हालःलो यार्ओ धाल् लावइसीतो ओउःमयःकोः घोरालम्कोः तालाड्पाय् माजाःकोः तालाड्लो लेखा खेःतो म्होतोड्सै म्हेःमा म्हेःकुःमा गन्धक्मा ग्ल्युड्हओ खेःतो । १८ ओउः सुम् रेव्तो महामारी स्याव्ताक्-ओइपाय् ओउः म्होतोड्सै ग्ल्युड्हओ म्हेःइमा म्हेःकुःइमा गन्धक्इमा मान्तालम्कोः सुम् भाक्कायः यातै भाक् सात्आथास । १९ ओउः

घोराकोः सात्सा ग्वम्पाय् म्होतोड्हाडःमा मुलेःनाः मेःहाडःमा मुलेःनाः । ओउःमयःकोः मेःपाय् रुकोः तालाड्लो लेखालेः मुनाः मेःइलेः मान्ताकायः आन रेवतो हायःनाःथास । २० ओहाडःसैको ओउः अरु सात्आक्मालो मान्तालम्खेइपाय् लयः जाड्हओ थोक्-लम्कायः मनःसाकायः फेनीली । लान्लम् मानसामा फेनीली सुन् चान्दी पीताल् बाड्कोःमा सीडःकोःमा च्यवःसा सायःसा वाहसा स्वाय्मालो मुर्तीकायः मानसाकायःमा फेनीली । २१ ओउःमयःइ रेवतो हायःओपाय् अरु मान्तालम्कायः सात्ओमा भ्याओमा ल्हास्या जाड्हओ कुःओ काम्लम्कायः फेसा गयाइली ।

१० १ ओहाडःसैको यात्चाक् अरु ताड्हओ ल्होक्ओमयः लाड्कासै ग्ल्युड्हओ च्यवःआलाडः । ओउःपाय् मुस्-इलेः क्रमःओ खेःतो । तालाड्हहाडः यो मुतो ओउःकोः खेन्पाय् न्याम्लो लेखा थोड्तो दोम्पाय् म्हेः ल्युड्हओ धुरकुनःसीडःलो लेखा खेःतो । २ ओउःकोः क्रुत्हाडः यात्ज्योः मीओ फास्ओ कागतकोः थुरी खेःतो । ओउःकोः डोय् दोम्पाय् द्युममालो तीः माल्गहाडः मुओ खेःतो वेःदोम् साःहाडः तेक्ओ खेःतो । ३ ओउःइपाय् माजाः-कोः हाव्नयःलो लेखा डुरती गोःउतो गोःआक्तीको सात्गोता मुक्ओ त्याड्आकाय् । ४ त्याड्आक्तीको ओउःमयः त्याड्हओ कुरापाय् लेखसा बोडःडोतो लाड्कासै हाव्नयः वाड्ती “लौ ओउः सात्गोता मुक्ओइ नोःओ कुरापाय् अरुकायः छ्यानःमाःत ल्हुड्हहाडः सेती गम्उ ओउःपाय् लेखलाम्” त दाय्हती डाकायः तोआताडः ।

५ ओहाडःसैको डाइ ड्हा च्यवःओ तीः माल्गहाडःमा साःहाडःमा तेक्ओ ल्होक्ओमयःइ डोय् क्रुत्पाय् लाड्काताड् प्योती ६ ओउः गलकायःमा जीडः नाःओ परमेस्वरकोः मय्ड् पेहती लाड्काहाडः ल्हाव्हद्वैबाड्हहाडः द्युममालो तीःहाडः नाःओ थोक्-लम्कायः जापीनःती जाड्हओ परमेस्वरकोः मय्ड् पेहती कीरीया जेःआकान् “लौ द्याहपाय् बीलम्ब नाःल । ७ ओउः दप्ती सोय्हओ ल्होक्ओमयःइ तुरही मुत्खेःतोक् दीन्लम्हाडः परमेस्वरइ ओउःकोः काम् जाड्हओ कुरा छ्यानःती तोओलम्कायः ड्हा तोओलो लेखालेः ओउःइ सुकायःमा छ्यानःआक्मालो कुरापाय्

ताप्लेःताकनौ” त दाय्हती ओउः ताड्हओ ल्होक्ओमयःइ तोआकान् । ८ ओहाडःसै डाइ ड्हा सायःओ लाड्कासै वाड्ओ हाव्नयःइपाय् फेरीलेः सायःती “लौ द्युम्मालो तीःहाडःमा साः-हाडःमा तेक्ओ ल्होक्ओमयःकःताड् आल्ती ओउःकोः क्रुत्हाडः मुओ कागतकोः थुरी ओउःकःसै त्याक्उ दा” त डाकायः दाय्हती तोओ खेःतो । ९ ओउःतलेः तोआक्तीको डा ओउः ताड्हओ ल्होक्ओमयःकःताड् आल्ती ओउः कागत् थुरीलेः तेआलाडः । डा एत तेतोक्हाडः “लौ नोह्अ ओउःपाय् जेःउ दा । जेःआक्तीको नाड्कोः तुक्खेहाडः ओउःपाय् स्रोक्लेःनाः म्होतोड्खेहाडः तुमः-खुदुलो स्योक्तो सायःतेःनाःस” त दाय्हती तोताडःतो १० ओउः थुरी त्याक्ती जेःतोक्हाडः ओउःपाय् म्होतोड्खेहाडः तुमःखुदुलो लेखा स्योक्तो लेःआः खेःतो योक्आक्तीको तुक्खेहाडः स्रोक्तोलेः स्याव्आ बा । ११ “लौ नाःतो देस्कोः मान्तालम्कायःमा जात्लम्-कायःमा भासालम् राजालम्कायःमा नाड्इ परमेस्वरइ छ्यानःओ कुरा दाय्हसा खेःतो” त दाय्हती डाकायः तोओ खेःतो ।

११ १ ओहाडःसैको डाकायः यातज्योः क्रुसाकायः क्रात्कोः दङ्ग बयःओ खेःतो “लौ चीड्अ परमेस्वरकोः मन्दीर-कायःमा बेदीकायःमा क्रुलाड् आल्अ दा । फेरी मन्दीरहाडः मानओ मान्तालम्कायःमा थेड्उसु । २ मन्दीरकायः क्रुउ ओउः मन्दीरकोः बाहीरहाडः मुओ आड्गन्लम् क्रुलाम् दोह् हायःती दाय्हसा ओउः-पाय् यहुदी खेःमालोलम्कायः बयःओ लेःआः । ओउःमयःइ बयालीस् महीनाकायः परमेस्वरकोः छय्ड्ओ सहरकायः दोम्इ भोतोलेः वाय्-नानी । ३ ओउः बारसै साथी दीन्कायः डाकोः कुरा ल्हाक्ती छ्यानःओ नीस्चाक्कायः ग्वम् दोःती ग्रान्नाय् लावती डाकोः कुरा थोल्हती तोनाःचु” त दाय्हती डाकायः तोओ खेःतो । ४ ओउःनीस्-पाय् नीसज्योः जैथुन् सीडःमा लेःआः च ल्हाव्हदैबाड्कोः प्रभुकोः मीक्हाडः मुओ बत्ती गम्सा तेक्केरानीस् लेःआः च । ५ ओउःनीस्-कायः सुखेलोइ रेव्तो हायःसा बोडःचाःथाच त खेःया ओउःनीस्कोः म्होतोड्सै म्हेः ग्ल्युड्हती ओउः रेव्तो हायःसा बोडःओ बीरोत्लम्-कायःलेः जेःती माक्नाःथै । ओउःनीस्कायः रेव्तो हायःसा

बोडःओलम्पाय् ओउःतलेः सीलेःनाः । ६ ओहाडःसैको ओउः नीस्-
 चाक्कायः न्याम्कायःमा मुस्कायःमा त्याःसा ग्वम् बयःओलेः खेःतो
 ओउःनीस्इ तीः वासा ताक्माःत भयान्ते परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःती
 तोओ बेलाहाडःपाय् तीःपाय् दोह्मा वाल । फेरी तीः कावःराड्कोः
 तीःलम् वयः स्याव्ताक्सा ग्वम्मा ओउःनीस्कायः बयःओ लेःआः ।
 ल्हाव्हदैबाड्ताड् सबै खाल्कोः रैसीःओ महामारीलम् लयः भाक्-
 ओहाडः ल्होकसा ग्वम्मा ओउःनीस्कायः बयःओलेः बा ।
 ७ ओहाडःसैको ओउः नीस्चाक्इ कुरा थोल्हती तोओ दप्आक्-
 तीको ओउः कामःअ नालासै ग्ल्युड्हती वाड्ओ जाःलम्कोः खाल्
 वाड्ती ओउः नीस्चाक्कुस् मीन्ह्काय्ती ओउःनीस्कायः क्लीमःती
 सातनाःथाच । ८ सात्आक्तीको ओउः नीस्चाक्कोः म्हाड्पाय्
 ओउः ताड्हओ सहरकोः ल्याम्हाडः फेती गम्ओ खेःतो । ओउः
 ताड्हओ सहरपाय् ओउः नीस्कोः प्रभुकायः क्ल्याय्ओ सीडःहाडः
 योकोःती सात्ओ सहर लेःआः । ओउः सहरपाय् सोदोम्मा मीस्त्रा त
 तोओ हाल् मय्ड् बयःओलेः खेःतो । ९ ओहाडःसैको सबै देस् देस्सै
 खलक् खलक्सै सबै भासा नोःओलम्सै जात्लम्सै वाड्ओ
 मान्तालम्इ साधे तीन् दीन्च्युक्कायः ओउः नीस्चाक्कोः म्हाड्-
 कायः योनानी ओउः नीस्कायः पाम्हसा ताक्नीली । १० ओहाडः-
 सैको ओउःनीस् सीती भयान्ते ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्पाय् आन
 मोतोलेः स्याव्ओ खेःइतो । ओउःमयःपाय् ओउःच्युक् मोतोलेः
 स्याव्ती लःलयःकायः थोक्लम् सोह् वीनःकाय्ती ल्होक्काय्आकाय्
 दोह् हायःती दाय्हसा ड्हापाय् ओउः नीस्चाक्इ सेलः मुतोक्हाडः-
 पाय् सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः आन लीह्सीःओ बयःआकाचु ।
 ११ मान्तालम्पाय् ओउःतलेः मोइतो साधे तीन् दीन् पुत्आक्तीको
 परमेस्वरसै वाड्ओ जीडः बयःसा सास् दोःती ओउःनीस्पाय् उह्-
 आकाच । उह्आक्तीको ओउः नीक्चाक् चीड्आकाच । ओउःनीस्
 चीड्ओ योती ओउःत योओलम्पाय् आन रैआकाय् । १२ ओहाडः-
 सैको लाड्कासै सोतो दाय्हओ हाव्नयः सायःआकानी “लौ इताड्
 लन्ह्ती वाड्ज दा” त दाय्हती ओउः नीस्चाक्कायः तोओ खेःतो
 ओउःमयःकोः बीरोत्लम्इ योयोबालेकोः ओउःनीस् लाड्काताड्

मुसहाडः लन्हआकाच । १३ ओहाडःसैको ओउः नीस् लन्हओ कुस्-
ब्रक्तलेः ताड्हओ ल्याड् वाड्ती सहरकोः दस् भाक्कायः यात्
भाक् ह्योडःती वाय्ओ खेःतो । ल्याड्इ सात्ओ मान्तालम्पाय् सात्
हजार खेःतो अरु सात्मालोलम्इपाय् आन रैती लाड्काहाडः मुओ
परमेस्वरकायः ताड्हताक्आकानी । १४ इत स्याव्ओकुस् नीस्ज्योः
रेव्ओ बेलालम् ज्याल्लेःआ यात्ज्योः अरु देडी वाड्खेःनाः ।

१५ ओहाडःसैको ओउः सात्गोता ल्होक्ओमयःकोः ओउः
दप्ती सोय्हतो स्याव्ओपाय् ओउःकोः तुरही मुत्आकान् । मुत्आक्-
तीको लाड्काहाडः सोतो गोःओ हाव्नयःलम् सायःओ खेःतो “लौ
ल्हाव्हदैबाड्कोः राजीपाय् डीकोः परमेस्वरकोःमा ओउःकोः स्त्रीस्-
कोःमा स्याव्ओआः बा । ओउःपाय् गलकायःमा हुकुम् बयःसा
राजालेः स्याव्नाः” त दाय्हती दाय्हओ खेःतो । १६ ओहाडःसैको
ओउः लःलयःकोः राजाकोः थावलम्हाडः च्युडःओ परमेस्वरकोः
मीक्हाडः मुओ चौबीस् थालवःपाइ साःताड् बाःती परमेस्वरकायः
मानती १७ “लौ नाड् द्याह्मालेः मुओ ड्हामा खेःओ लोनेःमा
खेःसा ताड्हओ ग्वम् नाःओ प्रभु परमेस्वर्य नाड्कायः आन ‘च्युता’
त तोसा लेःआः दोह् हायःती दाय्हसा नाड्इलेःतेः नाड्कोः ताड्हओ
ग्वम् त्याक्आक्तीको हुकुम् बयःसा राजालेतेः स्याव्ओतेःआः बा ।
१८ अरु अरु जात्लम्पाय् ल्हुड् मल्ह्तोलेः स्याव्आकाय् द्याह्
नाड्कोः ल्हुड् मल्हओ बेला दाहओआः बा । सीओलम्कायः
तय्छनःती योसा बेलामा सबैकोः जाड्हभयाड्कोः बयःसा बेलामा
दाहओ लेःआः । नाड्कोः काम् जाड्हओ कुरा छ्यानःती तोओलम्-
कायःमा नाड्कायः ड्हाम्ओलम्कायःमा नाड्कोः मय्ड् मनःओलम्-
कायःमा ताड्हओमा मीओमा सबैकायः काम् जाड्हभयाड्कोः
बयःसा बेला द्याह् दाहओआः । ल्होव्हदैबाड्कायः रेव्ताक्ती वाय्-
ताक्ओलम्कायःमा वाय्ताक्सा बेला दाहओ लेःआः बा” त
दाय्हती ओउः चौबीस् थालवःपालम् दाय्हआकाय् ।

१९ ओहाडःसैको ओउःमयः दाय्हआक्तीको परमेस्वरकोः
लाड्काहाडः मुओ मन्दीरपाय् फोल्ओ खेःतो । फोल्आक्तीको
ओउःकोः भीत्रहाडः तोती गम्ओ कुराकोः बकीस् च्यवःसाकायः

छ्यान्हओ खे:तो । ओहाड:सैको न्याम् प्लीङ्हती मुक्ओकुस्
ल्याङ्मा तोलतोल्ओ वेरमा वाङ्आ ।

१२ १ ओहाड:सैको फेल्बाङ्हाड: ग्याङ्हसी:ओमा
ताङ्हओ छ्यान:राय् च्यव:ओ खे:तो । यात्चाक् मोम:-
चो: थाआ । ओउ:पाय् न्याम्लो खे:ओ नाय् क्रम:ओ खे:तो ओउ:-
को: दोम्पाय् लाह्हाड: भाम्ती मुओ तालाङ्हाड: मुकुत्लो
लेखाले: बारगोता फोङ्ती मुओ कार्लम् खे:तो । २ ओउ: मोम:चो:-
पाय् चो: ओत्सा स्याव्खे:ओ मुती भ्यान्ते जीक्ती च्या:आ ।
३ ओहाड:सैको फेल्बाङ्हाड: अरु ताङ्हओ छ्यान्हराय् थामाआ ।
यात्ज्यो: आन ताङ्हओ दुओ नाक् रुको: खाल् च्यव:ओ खे:तो ।
ओउ:पाय् सात् तालाङ्मा दस् रोड: ना:ओले: तालाङ् तालाङ्हाड:
यात्ज्यो: मुकुत् ल्हुप्ओ खे:तो । ४ ओउ:को: मे:इ फेल्बाङ्को:
कार्लम्को: सुम् भाक्काय: यात् भाक् फ्यास्ती ल्हाण्हदैबाङ्ताङ्
क्ला:ती वाय्आकान् । ओउ: रुपाय् ओउ: मोम:चो:इ चो: ओत्-
माकादे चो:काय: जे:ती माक्माकादे बोड:साकाय: ओउ: मोम:चो:-
को: ङ्हासै ल्युङ्हती मुओ खे:तो । ५ ओहाड:सैको रु ल्युङ्हती
मुतोक्हाड: ओउ: मोम:चो:इ गोय्चो:चो:ले: ओत्आकान् । ओउ:
गोय्चो:पाय् लोने: सबै जात्लम्काय: जोक्ओ ल्हुङ्इ राजालो लेखा
हुकुम् बय:ना:थास । ओहाड:सैको ओत्आक्तीको ओउ: चो:-
खेकाय: रेण्हतोले: रुक:सै लाती परमेस्वरक:ताङ्मा ओउ:को: राजा
च्युड:सा थाव्ताङ्मा आल:ओ खे:तो । ६ आमाखेपाय् मान्ता याक्-
गारसी:मालोहाड: परमेस्वरइ ङ्हा जाङ्हओ थाव्ताङ् क्रव्आ ।
ओहाड: बारसै साथी दीन्च्युक्काय: ओउ: मोम:चो:काय: स्यास्सा
खे:तो ।

७ ओहाड:सैको लाङ्काहाड: आन मीन्ह्काय्ओ
स्याव्आ । मीकाएल् त तोओ ताङ्हओ ल्होक्ओमय:इमा ओउ:को:
अरु ल्होक्ओमय:इ ओउ: ताङ्हओ रुकुस्मा ओउ:को: ल्होक्-
ओमय:कुस्मा मीन्ह्काय्ती काय:काय्ती ८ ओउ:मय:काय: क्लीम:-
आकानी । ओहाड:सै ओउ: ताङ्हओ रुकाय:मा ओउ:कुस् वाह्ओ
ल्होक्ओमय:काय:मा लाङ्काहाड: मुसा ताक्थासल । ९ ओउ:

ताड्हओ रुपाय् लान्कोः राजा सैतान् त तोओलेः ओउःपाय् सबै
 ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कायः माःती थ्योन्हओ काम्
 जाड्हआकान् । क्लीमःतोक्हाडः ओउःकायःमा सबै ओउःकुस्
 वाहओ ल्होक्ओमयःकायःमा ल्हाव्हदैबाड्ताड् क्लाःओ खेःइतो ।
 १० ओहाडःसैको ओउःमयः क्लाःआक्तीको लाड्काहाडः सोतो
 हावनयः सायःआलाडः “लौ द्याह्गोते डीकोः परमेस्वरकोः दल्-
 ताक्सा ग्वम्मा ओउः राजीमा छ्यानःओ लेःआः बा । ओउःकोः
 खीस्कोः हुकुम् बयःसा ग्वम्मा छ्यानःओ लेःआः । डीकोः पुःचोड्
 हौचोड्कायः परमेस्वरकःताड् न्हीदीड्मा याह्दीड्हाडःमा गालतुम्-
 ओचाक्कायः लाड्कासै रुनःती क्लाःओ लेःआः बा । ११ डीकोः
 पुःचोड् हौचोड्लम्इपाय् भेदाकोः चोःकोः वयःइमा ओउःकोः कुरा
 छ्यानःतीमा सैतान्कायः क्लीमःआकानी । खीस्कोः कुरा छ्यानः-
 साकायः ‘लौ सीसामा ग्यालेःनाडी’ त दाय्हतीलेः नोःआकाय् ।
 १२ लौ उया लाड्कामा लाड्काहाडः मुओलम्खेमा चोडाय्तोलेः
 स्याव्तेःपै । ल्हाव्हदैबाड्हाडःमा द्युममालो तीःहाडःमा ओहाडः
 मुओलम्खेमा लीह्तोलेः स्याव्तेःपै दोह् हायःती दाय्हसा सैतान्पाय्
 नीड्कःताड् क्लाःती ल्होक्ओ लेःआः । ओउःहाडः ओउःपाय्
 ज्याडःतो मुसा दोःल ओउःत चीःती भयान्ते सैतान् आन ल्हुड्
 मल्हतो लेःआः बा” त दाय्हती दाय्हओ खेःतो ।

१३ ओहाडःसैको “कामःअ ल्हाव्हदैबाड्ताड् क्लाःती
 ल्होक्ओ लेःआः ड” त चीःआक्तीको ओउः ताड्हओ रुइपाय्
 ओउः गोय्चोः ओत्ओ मोमःचोःकायः गुल्ह्आथै । १४ गुल्हतोक्-
 हाडः ओउः रुसै दलतो स्याव्साकायः याक्गारसीःमालो थाव्ताड्
 स्युड्ती आल्साकायः ओउः मोमःचोःकायः ताड्हओ मुवाःकोः
 नीसज्योः पाप् बयःओ खेःतो । याक्गारसीःमालो थाव्हाडः ओउः
 मोमःचोःकायः साधे तीन् बरसकायः स्यास्सा खेःतो । १५ ओहाडः-
 सैको “ओउः मोमःचोःकायः तीःइ आलःती म्हीत्ताक्पाःथै” त
 दाय्हती ओउः ताड्हओ रुइ म्होतोड्सै खोलाकोः तीः होताक्-
 आकान् । १६ ओउःतलेः रुखेइपाय् तीः होताक्उतो साःइलेः ओउः
 मोमःचोःखेकायः दल्ताक्साकायः म्होतोड्लो लेखा गाती तीः सबै

सीप्तोलेः योक्आकान् । १७ ओउःइ होताक्ओ तीः सीप्ओ लेःआः
त योती भयान्ते ओउः ताड्हओ रुपाय् ओउः मोमःचोःकः आन
ल्हुड् मल्हती ओउःकोः अरु चोःलम्कुस् मीन्हकाय्लाड् अलआ ।
ओउः मोमःचोःकोः अरु चोःलम्पाय् परमेस्वरइ तोओ कुरा ग्याती
जाड्हओ येसुइ स्यान्ओ कुरा ड्हाम्ओलम् लेःआः इ । ओहाडः-
सैको ओउः ताड्हओ रुपाय् द्युम्मालो तीःकोः चीनःसै मुओ खेःतो ।

१३

१ रुपाय् द्युम्मालो तीःकोः चीनःसै मुतोक्हाडः तीःसै
यात्ज्योः अरु खाल् थाओ त च्यवःआताडः । ओउःपाय्
दस् रोडः सात् तालाड् नाःओ खेःतो । ओउः दस् रोडःहाडःपाय्
रोडः रोडःहाडः यात्ज्योः मुकुत् ल्हुप्ओ खेःतो तालाड्
तालाड्हाडः परमेस्वरकायः पेमालो जवओ मय्ड् लेखओ खेःतो ।
२ ओउः तीःसै थाओ खाल्पाय् जाःलो लेखा खेःतो दोम्पाय् योम्-
कोःलेः म्होतोड्पाय् माजाःकोः म्होतोड् । ओउःकायः ओउः
ताड्हओ रुइ लयःकोः ग्वम्मा लयःकोः राजा च्युडःसा थाव्मा सबै
हुकुम् बयःसाकायः बयःआथै । ३ ओहाडःसैको ओउः दस् तालाड्
नाःओ जाःकायः यात्ज्योः तालाड्हाडः “सीनाः” त म्हरसीःओ
ताड्हओ चोत् दोःओ खेःतो । ओउःतलेः खेःतो द्याह् योतोक्हाडः
सेलः स्याव्ओ लेःआः । ओउःत भयान्ते ल्हाव्हदैबाड्हाडः
मुओलम्इ आन ग्याड्हती ओउः दस् तालाड् नाःओ जाःकायः
गुल्ह्आथै । ४ ओहाडःसैको ओउः जाःकायः ओउः रुइलेः हुकुम्
बयःसा ग्वम् बयःआकान् त चीःती ओउः रुकायःपाय् सबै
मान्तालम्इ ताड्हताक्आथै । ओउः जाःकायःमा “लौ इ जाःच्युक्
ताड्हओ सुलो खेःचाः र ओउःकायः सुइलो क्लीमःसा स्वाय्चौ” त
दाय्हती ओउःकायः ताड्हताक्आकानी । ५ ओउः जाःकायःपाय्
लयःकायः ताड्हताक्ओमा परमेस्वरकायः म्होतोड्सै राव्ओ कुरालम्
नोःसा ताक्ओ खेःतो बयालीस् महीनाकायः ओउःत हायःसा ग्वम्
दोःओ खेःतो । ६ ओउः बेलाहाडः ओउः जाःइ परमेस्वरकायः आन
पेमालो तोआकान् परमेस्वरकोः मय्ड्कायःमा परमेस्वरकोः याक्ती
मुओ थाव्कायःमा सबै लाड्काहाडः मुओलम्कायःमा ओउः जाःइ
आन पेमालो तोआकान् । ७ ओहाडःसैको ओउः जाःकायःपाय्

परमेस्वरकोः मान्तालम्कायः मीन्ह्कायती क्लीमःसा ताक्ओ
खेःतो । सबै खलक्लम्कायः सबै देसलम् भासा नोःओलम् जात्लम्-
कायः हुकुम् बयःसा ग्वम् ओउःकायः बयःओ खेःतो । ८ ओउः
जाःकायः सबै ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्इ ताड्हताक्ती माननानी ।
सुसुकोः मयड्पाय् ल्हाव्हदैबाड् जापीनःती न्यास्ओ बेलाहाडःसै
ओउः ल्हाती सात्ओ भेदाकोः चोःइ लेखओ जीडः नाःओलम्कोः
कीतापहाडः लेखती मुनाः ओउःमयःइ भुड्आले ओउः जाःकायः
माननीली ।

९ लौ इ कुरापाय् पेतोलेः सायःनु दा । १० सुसुकायः
“ओउःपाय् थुनपाःथै” त रय्ही गम्ओलेः मुनाः ओउःकायः
थुनसाकायः आलःनानी । सुसु अरुकायः “तरवालइ सात्पाःथास” त
दाय्ही रय्हओ लेःआः ओउःकायः तरवालइ सात्सा खेःतो । ओउःत
भयान्ते परमेस्वरकोः मान्तालम् लीहसीःओ गोरःती ल्हुड् क्रोड्तोलेः
ड्हाम्ती मुसा खेःतो त दाय्हओलेः मुनाः ।

११ ओहाडःसैको अरु खाल् साःसै थाती वाड्ओलेः च्यवः-
आलाडः । भेदाकोः चोःलो लेखालेः ओउःपाय् नीस् रोडः नाःओ
खेःतो ओउःकोः हाव्नयःपाय् नाक् रुकोः हाव्नयःलो लेखा खेःतो ।
१२ ओउःपाय् ओउः जाःकोः खाल्कोः मीक्हाडः ओउःकोः ग्वम्
दोःती ओउः साःसै थाओ खाल्इ ल्हाव्हदैबाड्कोः मान्तालम्कायःमा
सबै थोक्लम्कायःमा ओउः ड्हाकोः चोत् नाःओ लोने सेलः
स्याव्ओ जाःकोः खाल्कायः मानताक्आथास । १३ ओहाडःसैको
ओउः साःसै थाओपाय् आन ग्याड्हराय् जाड्हआकान् सबैकोः
मीक्हाडः ओउःइ लाड्कासै साःताड् म्हेः ग्लेःताक्आकान् ।
१४ ओउःतलेः ओउः जाःकोः खाल्कःहाडः मुती ग्याड्हराय्
जाड्हसा ग्वम् दोःती ओउः साःसै थाओखेइ सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः
मुओलम्कायः माःतीलेः स्यान्आकान् “लौ ओउः तीःसै थाओ
तरवालइ वयःआक्तीको सेलः स्याव्ओकायःपाय् मानसा थेडा यात्-
ज्योः मुर्ती जाड्हनु” त दाय्ही ओउःइ गानाक्तीलेः तोआथास ।
१५ एत हायःआक्तीको ओउः साःसै थाओखेइ ओउः मुर्तीकायः
जीडः बयःसा थेडा ग्वम् बयःओ खेःतो । ओहाडःसैको जीडः

बयःआक्तीको ओउः मुर्ती नोःसा स्वाय्ओ खेःतो ओउःकायः
 मानसा ग्यामालोलम्कायःमा सातताक्सा स्वाय्ओ खेःतो ।
 १६ ओहाडःसैको ओउःइ सबै मान्तालम्कायः छ्यानःसाकायः चीन्ह
 गम्आकान् । मीओ मान्तामा ताड्हओ मान्तामा साहुमा ह्यात्मा
 नोकरी काम् जाड्हओलम्मा काम् जाड्हसा खेःमालोलम्मा
 सबैकायः ओउःइ कोय् मान्ताकायः डोय् क्रुत्हाडः अरुकायः जेल्ह-
 हाडः ओउः चीन्ह लात्ताक्आकान् । १७ ओउः चीन्हपाय् ओउः
 ड्हा थाओकोः मय्ङ्मा ओउःकोः नम्बरमा लेःआः । ओउः चीन्ह
 आःताः लात्माःत थोकलम् वीनःसाकायःमा लेःसाकायःमा
 सुकायःमा ताक्थासल । १८ इत चीःसाकायः व्हाय्तोलेः चीःसा
 खेःतो । सुसु व्हाय्तोलेः मुनाः ओउःइपाय् ओउः ड्हा थाओकोः
 नम्बर तय्हपानी दोह् हायःती दाय्हसा ओउः नम्बरपाय् मान्ताकोः
 मय्ङ् छ्यानःनौ । ओउः नम्बरपाय् छसै छयासाठी लेःआः ।

१४

१ ओहाडःसैको डाइ फेरी योतीलेः सीओन् त तोओ
 बुम्हाडः ओउः भेदाकोः चोः च्यवःआलाडः । ओउः-
 कुस्पाय् यात् लास् चवालीस् हजार मान्तालम् मुओ खेःतो । ओउः-
 मयःकोः जेल्हहाडः ओउः चोःकोः मय्ङ्मा ओउःकोः आपाकोः
 मय्ङ्मा लेखओ खेःतो । २ ओहाडःसैको लाड्कासै वाड्ओ हाव्नयः
 सायःआलाडः । ओउः हाव्नयःपाय् क्लोनःती ल्हक्अरओ तीःली
 लेखालेः खेःमाःतो सोतो न्याम् मुक्ओलो लेखामा खेःतो । वरनी
 प्रय्हओ मान्तालम्कोः हाव्नयःलो लेखामा खेःतो । ३ ओउः यात्
 लास् चवालीस् हजार मान्तालम्पाय् ओउः राजा च्युडःसा थाक्कोः
 ड्हासैमा ओउः चारगोता जीडः नाःओलम्मा ओउः थालवःपालम्-
 कोः ड्हासैमा चीड्ती नया अरुइ स्यान्सा स्वाय्मालो गीत् मेधै मुओ
 खेःइतो । ओउःमयःपाय् ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कःसै ल्हाड्ओ
 खेःइतो । ४ ओउःमयःपाय् मोमःचोःकुस् गलमा एनःइली छय्ङ्तोलेः
 खेःइतो । गाःहाडःलो ओउः भेदाकोः चोःपाय् आल्चाः ओहाडःलेः
 ओउःमयःमा ओउःकायः गुल्हलाड् आलनै । मान्तालम्कःसै ल्हाड्ती
 ओउःमयःपाय् सायःकोः आव्काल् नीक्काल्लो लेखालेः
 परमेस्वरकायःमा ओउः भेदाकोः चोःकायःमा ल्हाओ खेःतो ।

५ ओउःमयःइ गलकायःमा माःराय् नोःइली जुगाड् छड्त्तो केह्तोलेः
स्वेःइतो ।

६ ओहाडःसैको डाइ योती अलवःहाडः यातज्योः अरु
लाड्काकोः ल्होक्ओमयः स्युड्तो मुओ च्यवःआलाडः । ओउः-
इपाय् सबै खलक्लम् भासालम् देसलम् जातलम्कोः मान्तालम्कायः
सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कायः ओउः गलकायःमा वाय्मालो
पेओ समचार तोलाड् वाड्ओ स्वेःतो ७ “लौ परमेस्वरकायः एडः-
तीलेः ताड्हताक्नु । ओउःइ मान्तालम्कायः तय्छनःती योसा दीन्
दाह्ओआः बा । लौ ओउः ल्हाव्हदैबाड् फेल्बाड् तीःलम् जापीनःती
न्यासओचाक्कायः लुड्तीलेः ताड्हताक्नु दा” त दाय्हती ओउः
ल्होक्ओमयःइ सोतोलेः दाय्हआकाय् । ८ ओहाडःसैको ओउःकायः
गुल्हती यातज्योः अरु ल्होक्ओमयः वाड्ओ “लौ ह्योक्ती वाय्ओ
लेःआः बा । ओउः ताड्हओ बाबीलोन् त तोओ सहरपाय् ह्योक्ती
वाय्ओ लेःआः बा । ओउःइपाय् सबै जातलम्कायः ओउःकोः
ल्हास्या काम् जाड्हसाकायः थ्योन्हती हान् डोओलम्लो लेखालेः
ब्रःताक्आकान्” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयः दाय्हआ ।
९ ओहाडःसैको ओउःनीस् ल्होक्ओमयःकायः गुल्हती यातज्योः अरु
वाड्आ “लौ सुसुइ ओउः तीःसै थाओकायःमा ओउःकोः मुर-
तीकायःमा मानचानी ओउःकोः चीन्ह जेल्हहाडःया क्रुत्हाडःया
त्याक्चानी १० ओउःकःपाय् परमेस्वरकोः ल्हुड् आन मल्हत्तो
स्याव्नाः । ओउःपाय् परमेस्वरइ बयःसा न्युम्हभ्याड्कोः जुदालेः
दोःनाः बा । परमेस्वरकोः छड्त्तो लाड्काहाडः मुओ ल्होक्-
ओमयःकोः मीक्हाडःमा ओउः भेदाकोः चोःकोः मीक्हाडःमा
ओउःइपाय् गन्धक्कोः म्हेःहाडः आन न्युम्हलेःनानी । ११ ओउः-
मयःकायः न्युम्हताक्सा म्हेःकोः म्हेःकुःपाय् गलकायःमा उलःनाः ।
ओउः तीःसै थाओकायः मानओलम्मा ओउःकोः मुरतीकायः
मानओलम्मा ओउःकोः मय्ड्कोः चीन्ह त्याक्ओलम्मा ओउःमयः-
पाय् न्युम्हओसै न्हीदीड्मा याह्दीड्मा गलकायःमा धोसा स्वाय्-
नीली” त दाय्हती सोतोलेः दाय्हआ । १२ ओउःमयःस्वे ओउःत
स्याव्नाै त भयान्ते परमेस्वरकोः मान्तालम्स्वेइ लीह्सीःओ च्यवःओ

बेलाहाडः पेतो गोरःसामा खेःतो येसुकायः ल्हुङ् क्रोङ्तोलेः ड्हाम्ती
परमेस्वरकोः गानाक्ती तोओ कुरा ग्याती जाङ्हसामा खेःतो ।
१३ ओहाडःसैको लाङ्कासै वाङ्ओ हावनयः सायःआलाडः “लौ
'द्याह्हाडःसै सुसु परमेस्वरकोः काम् जाङ्हसाकायः सीलेःनाः
ओउःपाय् चोडाय्तोलेः स्यावनै' त दाय्हती लेखउ दा” त दाय्हती
दाय्हओ खेःतो । “माः है आन चोडाय्तोलेः मुनै । ओउःमयःपाय्
ओउःमयःइ ह्युङ्ती जाङ्हओ काम्लमसै धोती मुसा खाय्नानी दोह्
हायःती दाय्हसा ओउःमयःकोः काम् जाङ्हभ्याङ्कोः दोःलेःनै” त
दाय्हती परमेस्वरकोः ग्वालामः दाय्हआ ।

१४ ओहाडःसैको डाइ योती यातज्योः भाम्ओ मुस् च्यवः-
आलाडः । ओउः मुस्हाडः यात्चाक् मान्ताकोः चोःलो लेखा
च्युङःती मुओ खेःतो । तालाङ्हाडः ओउःपाय् सुन्कोः मुकुत् ल्हुपती
लावआकास क्रुत्हाडः ओउःइ वहानःओ रामालेः चुमउतो ।
१५ ओहाडःसैको यातज्योः अरु ल्होक्ओमयः मन्दीरसै ग्ल्युङ्हती
ओउः मुस्हाडः च्युङःओचाक्कायः सोतो गोःती “लौ नाङ्कोः रामा
त्याक्ती सायः राःउ दा । ल्हाव्हदैबाङ्कोः सायःलम्पाय् मीन्तीलेः
मुनाः ओउःकायः राःती त्युम्हओ बेलाहाडः दाह्ओआः बा” त
दाय्हती तोआथै । १६ ओउःत तोआक्तीको ओउः मुस्हाडः च्युङः-
ओचाक्पाय् रामाइ हीहती ल्हाव्हदैबाङ्कोः राःती त्युम्हआकान् ।
१७ ओहाडःसैको यातज्योः अरु ल्होक्ओमयः मन्दीरसै ग्ल्युङ्हती
वाङ्ओ । ओउःमा वहानःओ रामा लात्आकान् । १८ आने यातज्योः
अरु म्हेः योती गम्ओ ल्होक्ओमयः मन्दीरकोः ल्हाती बयःसा बेदीसै
ग्ल्युङ्हती ओउः रामा लात्ओ ल्होक्ओमयःकायः सोतो गोःती “लौ
नाङ्कोः वहानःओ रामा लात्ती ल्हाव्हदैबाङ्हाडः मुओ धाक्सायः
सायःलम् त्युम्हती वानःउ । ओउः सायःपाय् मीन्ओ लेःआः” त
दाय्हती तोआथै । १९ ओउःत तोआक्तीको ओउः ल्होक्ओमयःइ
रामा हीहती ल्हाव्हदैबाङ्हाडः मुओलम्पाय् धाक्सायःलो लेखालेः
त्युम्हती वानःती सायःकोः भोती च्युरःसा थाव्हाडः काआकान् ।
ओहाडः परमेस्वर ल्हुङ् मल्हती भयान्ते न्युम्हताक्आथास ।
२० ओउः सहर् बाहीरकोः थाव्हाडः ओउःमयः भोती सात्ओ

खेःतो । ओउःमयःकोः वयःपाय् भोओ थाव्सै ग्ल्युङ्हती यात् सै कीलोमीतरकायः होती ज्याल्आ घोराच्युक् ज्युम्हतो खेःतो ।

१५

१ ओहाडःसैको अलवःहाडः अरु आन ताड्हओ ग्याड्हराय् च्यवःआलाडः । ओहाडः सातगोता ल्होक-ओमयः सातगोता महामारी लातती वानःओ खेःतो । ओउः महामारीलम्पाय् सोय्हओ महामारी खेःतो दोह् हायःती दाय्हसा ओउः महामारी वाड्आक्तीको परमेस्वरकोः ल्हुङ् मल्हओपाय् द्युम्जेःआ बा ।

२ ओहाडःसैको डाइ यातज्योः ताड्हओ ऐनाकोः जाड्हओ दुम्हान् च्यवःआलाडः । ओउः ऐनापाय् म्हेःकुस् ल्याव्हओ खेःतो । ओहाडःसैको दुम्हान्कोः चीनःहाडः ओउः तीःसै थाओकायःमा ओउःकोः मुर्तीकायःमा ओउःकोः मय्ङ्कोः नम्बर-कायःमा क्लीमःसा खाय्ओलम्पाय् परमेस्वरइ बयःओ वरनी लात्-तीलेः चीङ्ती मुओ खेःइतो । ३ ओउःमयःपाय् परमेस्वरकोः काम् जाड्हओ मोसाकोः गीत्मा ओउः भेदाकोः चोःकोः गीत्मा मेधै मुइतो “लौ नाङ् ग्वम् नाःओ प्रभु परमेस्वरय नाङ्इ जाड्हओ काम्लम् आन ताड्हओ लेःआः आन ग्याड्हसीःओ लेःआः बा । सबै जातलम्कोः राजा मुलेःतेःनाः । नाङ् गलकायःमा दोङ् पेतोलेः हायःतेःनौ । ४ नाङ्कःहाडः सबै एङःतीलेः मुनै । नाङ्कोः मय्ङ्पाय् सबै ताड्हताक्लेःनानी दोह् हायःती दाय्हसा नाङ् ह जुगाङ् छय्ङ्-ओलेः खेःतेःनाः । ‘नाङ्इ तय्छनःती योओ काम्लम् जुगाङ् पेओ लेःआः’ त सबैकायः छ्यानःओ लेःआः ओउःत भयान्ते सबै जातलम् नाङ्कायः मानलाङ् वाङ्लेःनै” त दाय्हती ओउःमयः मेआकाय् । ५ ओहाडःसैको डाइ फेरीलेः योती ओउः मन्दीर् फोल्ओलेः च्यवः-आलाडः । ओहाडः ओउः जुगाङ् छय्ङ्ओ थाव्मा च्यवःसा खाय्ओ खेःतो । ६ ओउः मन्दीरसै ओउः सातगोता महामारी लात्ओ सात-गोता ल्होकओमयः वाङ्आकाय् । ओउःमयःपाय् पेओ जुगाङ् छीः-मालो भाम्ओ नाय्लम् लावओ खेःतो । खोसहाडः सुनकोः तोडःनाय्मा तोडःओलेः खेःतो । ७ ओहाडःसैको ओउः प्लैज्योः जीङः नाःओलम्कोः यातज्योःइ ओउः सातगोता ल्होकओमयःकायः

सातगोता सुन्कोः माना बयःआथास । ओउः मानालम्हाडः ओउः गलकायःमा सेलः मुओ परमेस्वरकोः ल्हुङ् मल्हओपाय् धाक्सायः-कोः तीःलो लेखालेः ब्लीङ्तोलेः खेःतो । ८ परमेस्वरकोः आन ताङ्हओ ग्वम्पाय् ओउः मन्दीरकायः म्हेःकुःलो लेखालेः ब्लीङ्-ताक्ती भयान्ते ओउः सातगोता ल्होक्ओमयःइ लात्ओ सातगोता महामारीलम् द्योक्धाङ्माच्युक्कायः मन्दीरहाडः सुइमा पोक्सा खायनीली ।

१६ १ ओहाडःसैको मन्दीरसै डाइ सोतो हाव्नयः सायः-आलाडः “लौ ल्हाव्हदैबाङ्हाडः ओउः सात् मानाहाडः मुओ परमेस्वरकोः ल्हुङ् मल्हओपाय् पुहनु” त दाय्हती ओउः सातगोता ल्होक्ओमयःकायः तोओ खेःतो । २ ओउःत तोआक्तीको ओउः स्यालःओ ल्होक्ओमयः आलती ओउःकोः माना ल्हाव्हदैबाङ्हाडः पुह्आकान् । ओउःकोः माना पुह्आक्तीको ओउः तीःसै थाओकोः चीन्ह लात्ओलम्कायःमा ओउःकोः मुर्ती मानओलम्कायःमा आङ्हाडः आन पेमालो चालम् थाआकाय् ।

३ ओहाडःसैको ओउःकायः गुल्हती यात्ज्योः अरु ल्होक्-ओमयः द्युम्मालो तीःहाडः ओउःकोः माना पुहती काआकान् । काआक्तीको ओउः तीःपाय् सीओ मान्ताकोः वयःलो लेखा स्याव्आ । इत स्याव्आक्तीको ओहाडः मुओ जीङः नाःओ जातलम् सबैलेः सीजेःआकाय् । ४ ओहाडःसैको ओउःकायः गुल्हओ ल्होक्ओमयःइ ओउःकोः माना पुहती तीःलम्हाडःमा तीः-कोः सीगाङ्हाडःमा काआकान् । काआक्तीकोपाय् ओउः तीःलम्-पाय् सबै वयः स्याव्आ । ५ ओहाडःसैको तीःलम्कायः योती गम्ओ ल्होक्ओमयःइ दाय्हओलेः हाव्नयः सायःआलाडः “लौ नाङ् द्याहलेः मुओ ङ्हामा खेःओ छ्यङ्ओचाक्य नाङ्इ न्युम्हताक्ती जाङ्हओपाय् पेओ लेःआः बा । ६ परमेस्वरकोः मान्तालम्कायःमा ओउःकोः कुरा छ्यानःती तोओलम्कायःमा इ मान्तालम्इ सात्ती ओउःमयःकोः वयः होताक्आकानी ओउःत भयान्ते ओउः मान्तालम्कोः पेमालो हायःभ्याङ्कोः नाङ्इ ओउःमयःकायः वयः तुङ्सा बयःतेःनौ । ओउःपाय् स्याव्लेःनाः” त दाय्हती ओउः

लाङ्काकोः ल्होक्ओमयः दाय्हा । ७ ओउः दाय्हाक्तीको
 बेदीसै यात्ज्योः हाव्नयः सायःआलाडः “अ नाङ् ग्वम् नाःओ प्रभु
 परमेस्वर्य दोङ्सीलेः नाङ्इ न्युम्हाक्ती जाङ्हाओपाय् दोङ् पेतो
 लेःआः बा” त दाय्हाती दाय्हाओ खेःतो । ८ ओहाङःसैको सुम्ज्योः
 वाङ्आक्तीको यात्ज्योः अरु ल्होक्ओमयःइ वाङ्ती ओउःकोः
 मानापाय् न्याम्हाङः ल्हुक्आकान् । ल्हुक्आक्तीको न्याम्कोः
 रौदइ मान्तालम्कायः आन रावःती य्हुमःताक्सा स्वाय्ओ खेःतो ।
 ९ य्हुमःआक्तीको मान्तालम्इ ओउः महामारी वानःसामा ल्होक्-
 सामा स्वाय्ओ परमेस्वरकोः मय्ङ्कायः प्रनःआकानी । ओउःकायः
 प्रनःनीतो लयःकोः पेमालो काम्लम् फेती परमेस्वरकायः
 ताङ्हाक्ती मानसा ओउःमयः ग्याइली । १० ओहाङःसैको
 प्लैज्योः वाङ्आक्तीको यात्ज्योः अरु ल्होक्ओमयः वाङ्ती ओउः-
 कोः माना ओउः तीःसै थाओकोः राजा च्युङःसा थाव्हाङः ल्हुक्-
 आकान् । ओउःत ल्हुक्आक्तीको ओउःकोः राजी जुगाङ्
 च्याक्तोलेः स्याव्हा । मान्तालम् ओउःच्युक् जीक्ती भयान्ते
 ओउःमयःइ सय्क् इहीक्आकायःइसी । ११ आने परमेस्वरइ ओउः-
 मयःकोः जीक्ओ चालम् बयःती भयान्ते ओउःमयःइ परमेस्वरकायः
 प्रनःआकानी लयःकोः पेमालो काम्लम् फेनीली । १२ ओहाङःसैको
 पोडाज्योः वाङ्आक्तीको यात्ज्योः अरु ल्होक्ओमयः वाङ्ती
 ओउःकोः मानापाय् ओउः युफ्रातेस् त तोओ ताङ्हाओ खोलाहाङः
 पुह्ती काआकान् । ओहाङः पुह्ती काआक्तीको ओउः खोलाकोः
 तीः सीपती ज्याल्जेःआ । तीः ज्याल्आक्तीको “ओउः सीपओ
 खोलापाय् दाहन्याम्सै वाङ्सा राजालम्कायः वाह्सा ल्याम्
 स्याव्पाः” त दाय्हाती सीपताक्ओ खेःतो । १३ ओहाङःसैको सुम्-
 ज्योः रेवतो क्रीसीःओ तोक्राक्लो लेखा लान्लम् च्यवःआलाडः ।
 ओउः लान्लम्पाय् ओउः ताङ्हाओ नाक् रुकोः म्होतोङ्सैमा ओउः
 तीःसै थाओकोः म्होतोङ्सैमा ओउः साःसै थाओ माःती स्यान्ओकोः
 म्होतोङ्सैमा थाती वाङ्आकाय् । १४ ओउःमयःपाय् लान्लम्कोः
 लेःआः इ । ग्याङ्हराय् जाङ्हाती ल्हाव्ह्दैबाङ्हाङः ब्याह्ती वाह्ती
 सबै ओहाङःकोः राजालम्कःताङ् दाह्ती वाङ्ती “लौ डीकुस्

वाङ्ती मीन्ह्काय्लाङ् हुम्न दा" त दाय्हती ओउः ग्वम् नाःओ परमेस्वरकोः ताङ्हओ वाङ्सा खेःओ दीन्हाङः सबै राजालम् हुम्स बोङःनानी ।

१५ "लौ डापाय चोर वाङ्ओलो लेखा दाह्नाङः बा । सुसु म्र्यातीलेः मुती ओउःकोः नाय्लम् ज्ययःतोलेः गम्नानी ओउःपाय चोडायतोलेः स्यावनाः । ओहाङःसै डा दाह्ती वाङ्तोकहाङः ओठःपाय मान्ताकःहाङः सोह् वाह्ती रास्सा परल" त दाय्हती प्रभु दाय्हआ । १६ ओहाङःसैको राजालम्कायः ओउः लान्लमइ यातै थाव्हाङः हुम्ताकनाःथास । ओउः थाव्पाय हेब्रैनी भासाहाङः "हार-मेगीदो" त तोओ लेःआः ।

१७ ओहाङःसैको ओउः लोनेकोः ल्होकओमयः ओउःकोः मानापाय अलवःहाङः पुह्आकान् । ओउःकुस् थेङ्ती सातगोता वाङ्ओ खेःतो । ओहाङःसैको ओउःकोः माना पुह्आक्तीको ओउः मन्दीरहाङः मुओ राजा च्युङःसा थाव्सै यातज्योः सोत्तै हावनयः वाङ्ती "लौ द्याह्पाय द्योकजेःआ बा" त दाय्हती दाय्हआ । १८ ओउःत दाय्हतोकहाङः आन न्याम् प्लीङ्हओमा न्याम् मुक्-ओमा डुह्ओमा वाङ्आ आन ताङ्हओ ल्याङ्मा वाङ्आ । ओउः-च्युक ताङ्हओ ल्याङ्पाय मान्ताकायः जापीनःती न्यास्तोकहाङःसै गलमा वाङ्आकल ओउःपाय सबैसै पेमालो ल्याङ् लेःआः बा । १९ ओउः ल्याङ् वाङ्आक्तीको ओउः ताङ्हओ सहरपाय सुम् भाक्कायः वाक्ओलेः खेःतो सबै देस्कोः सहरलम्पाय ह्योङःती वाय्ओ खेःतो । ओउः ताङ्हओ बाबीलोन् त तोओकोः पेमालो जाङ्हओ कुरामा परमेस्वरइ गीलती आन ल्हुङ् मल्ह्तोलेः स्याक्ती जुगाङ् दपताक्तोलेः न्युम्हताक्आकान् । २० ओहाङःसैको सबै तीःइ तोङःओ देस्लम् तीःइ क्ल्युम्ती ज्याल्ओ खेःतो स्यालुङ्लम् सबै मीह्ती वाय्ओ खेःतो । २१ ओहाङःसैको यात् मौन्च्युक लीःओ वेर मान्ताकःताङ् ग्लेःआ । ओउःच्युक रैसीःआ महामारी वाङ्ती भयान्ते मान्तालमइ परमेस्वरकायः प्रनःआकानी ।

१७

१ ओहाङःसैको यातज्योः माना लात्ओ ल्होकओमयः-कोः डाकःताङ् वाङ्ती "लौ डाकुस् वाङ्अ ओउः आन

पेमालो ल्हास्या मोमःचोः गत हायःती न्युम्हताक्तोलेः स्याव्नाः त
डाइ छ्यानःनेःनाड् । ओउःपाय् नाःतो तीः खोलालम्कोः चीनःसै
मुओ सहर लेःआः । २ ओउःइ ल्हाव्हदैबाड्कोः राजालम्कुस
ल्हास्याकायः जाड्हआकान् ओउःत हायःती ओउःइ ल्हाव्ह-
दैबाड्हाडः मुओलम्कायः डोताक्ती ब्रःताक्आथास” त दाय्हती
ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआताडः । ३ ओहाडःसैको डा परमेस्वरकोः
ग्वालामः दोःआलाडः । दोःआक्तीको ओउः ल्होक्ओमयःइ
डाकायः लात्ती मान्ता याक्गारसीःमालो थाव्ताड् आलःआताडः ।
ओहाडः दाह्आक्तीको डाइ यात्चाक् मोमःचोः च्यवःआलाडः ।
ओउः मोमःचोःपाय् ओउः तीःसै थाओ दुओ खाल्हाडः लन्हती
मुओ खेःतो । ओउः तीःसै थाओखेपाय् सात् तालाड्मा दस् रोडःमा
नाःओ खेःतो । ओहाडः नाःतो परमेस्वरकायः पेमालो जवओ
मय्ङ्लम् लेखओ खेःतो । ४ ओउः मोमःचोःखेपाय् दुओमा डालःओ
नायंलम् लावती आड्पाय् सुन् मनी मोतीलेः लीक्ओ खेःतो ।
क्रुतहाडः ओउः मोमःचोः यात्ज्योः सुन्कोः माना चुम्ती लात्-
आकान् । ओउः मानाहाडः ओउःइ जाड्हओ क्रीसीःओ ल्हास्या
जाड्हओ पेमालो काम्लम् ब्लीड्ती मुओ खेःतो । ५ ओउःकोः
जेल्हहाडः चीःसा खाय्मालो मय्ङ् लेखओ खेःतो । ओउः मय्ङ्पाय्
इत लेःआः खेःतो “ताड्हओ बाबीलोन्” त तोओ “ल्हास्यालम्-
कोःमा ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओ क्रीसीःओ काम् जाड्हओलम्कोः
आमा लेःआः बा” ६ ओहाडःसैको ओउः मोमःचोःइपाय् परमेस्वर-
कोः मान्तालम्कोः वयःमा येसुकोः काम् जाड्हसाकायः सात्ओलम्-
कोः वयःमा तुड्ती भयान्ते डोओ लेःआः त डाइ च्यवःआलाडः ।
ओउः मोमःचोः च्यवःआक्तीको डा आन ग्याड्हआलाडः । ७ डा
आन ग्याड्हती भयान्ते “लौ दोह् हायःतीतेः इतलेः ग्याड्हतेःनाः”
त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयःइ व्हत्आताडः “ओउः मोमःचोःकोः
कुराम्मा ओउःकायः लात्ओ सात् तालाड् दस् रोडः नाःओकोः अरुइ
चीःसा खाय्मालो कुराम्मा डाइ द्याह् छ्यानःनेःनाड् । ८ नाड्इ
च्यवःओ सात् तालाड् नाःओपाय् ड्हालेः मुओ खेःतो देडीपाय्
नाःल । ओउःपाय् लोनेः कामः नालासै लन्हती वाड्नाः ।

वाङ्आक्तीको जुगाङ् ह्योङःती वायतोलेः स्यावनाः । ओहाङःसैको
सुसु ल्हाव्हदैबाङ्कोः मान्तालम्पाय सबै जापीनःती न्यासतोकहाङःसै
ओउःमयःकोः मय्ङ् जीङः नाःओलम्कोः कीतापहाङः लेखमाःत
मुलेःनै ओउःमयःपाय ओउः सात् तालाङ् नाःआकाय् योती भ्यान्ते
ग्याङ्हलेःनै दोह् हायःती दाय्हसा ओउः सात् तालाङ् नाःओपाय्
ङ्हालेः मुओ खेःतो देडीपाय् नाःल लोनेःमा थाती वाङ्लेःनाः ।

६ इ चीःसाकायः पेतो व्हाय्ओ ल्हुङ्तुक नाःसा खेःतो ।
ओउःकोः सात् तालाङ्पाय ओउः मोमःचोः च्युङःती मुओ सात्गोता
बुम्मा लेःआः बा । फेरी ओउः सात् तालाङ्पाय सात्गोता राजामा
लेःआः बा । १० ओउः राजालम्कोः पोडाचाक् सीओ लेःआः
यात्चाक् तेन्छ्याङ् राजा मुधाङ्लेःनाः यात्चाक् अरुपाय् राजा
स्याव्धाङ्ल । राजा स्याव्आक्तीको ओउःपाय् यात् चीच्योक्कायः
भुङ्आले राजा स्यावसा खेःतो । ११ ओहाङःसैको ओउः कामः
नालासै लन्हती वाङ्ओ ङ्हा मुओ खेःतो द्याहपाय् नाःल ओउःपाय्
यात्ज्योः अरु राजा लेःआः । ओउःपाय् ओउः सात्गोता राजालम्-
कोः खाल् लेःआः । ओउःकुस् राजालम् आत्गोता स्याव्नै । लोनेः
ओउः राजापाय् जुगाङ् ह्योङःती वायतोलेः स्यावन्नाः ।
१२ ओहाङःसैको नाङ्ङ् च्यवःओ दस् रोङःलम्पाय् दसगोता
राजालम् लेःआः । ओउःमयःपाय् राजा स्याव्धाङ्ङ्ली लोनेः ओउः-
मयः यात् चीच्योक्कायः ओउः तीःसै थाओकुस् राजा स्यावती हुकुम्
बयःसा ग्वम् दोःनै । १३ ओउःमयः यातैज्योः ल्हुङ् स्यावती ओउः-
मयःकोः ग्वम् ओउः तीःसै थाओकायः ल्हानानी । १४ ओहाङःसैको
ओउःमयःपाय् ओउः भेदाकोः चोःकुस् मीन्ह्काय्लेःनै । ओउःकुस्
मीन्ह्काय्इतो ओउःमयःकायः ओउः भेदाकोः चोःइ क्लीमःनाःथास
दोह् हायःती दाय्हसा ओउः भेदाकोः चोःपाय् सबैसै ताङ्हओ प्रभुमा
राजा लेःआः बा । ओउःकुस् वाह्ओलम्पाय ओउःइ छ्युङ्हती
गोत्ओ पेतो ङ्हाम्ओ मान्तालम् लेःआः इ” त दाय्हती ओउः
ल्होक्ओमयःइ तोआताङः । १५ “लौ ओउः मोमःचोः च्युङःती
मुओ तीःलम्पाय सबै नाःतो हुम्ओ देस् देस्कोः मान्तालम्मा सबै
जात्कोः मान्तालम्मा सबै भासा नोःओलम्मा लेःआः इ ।

१६ ओहाडःसैको नाड्इ च्यवःओ दस् रोडःलम्मा ओउः तीःसै थाओमा ओउः मोमःचोःकः अह्लेःनै । ओउःकोः चीसपाय् सबै लाती त भयान्ते ओउः मोमःचोः जुगाड् सोह् स्याव्लेःनाः । ओउः-कोः मायः जेःती ओउःकायः म्हेःइ माक्ती जेःताक्नानी १७ दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरइ ओउःमयःकायः होम्ताक्ती ओउःकोः लयः भाक्ओ जाड्हताक्नाःथास । एत हायःतीलेः परमेस्वरकोः कुरा ताप्धाड्माच्युककायः ओउःमयःइ ब्राड्तीलेः लयःकोः राजाकोः ग्वम्पाय् ओउः तीःसै थाओकायः ल्हानानी । १८ ओहाडःसैको नाड्इ च्यवःओ मोमःचोःपाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः राजालम्कायः पुःओ ताड्हओ सहर लेःआः बा” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआताडः ।

१८ १ ओहाडःसैको डाइ यात्चाक् अरु ताड्हओ ल्होक्-ओमयः लाड्कासै ग्ल्युड्हओ च्यवःआलाडः । ओउः-पाय् आन ग्वम् नाःओ खेःतो आन पेओ अड्ग थड्ग त थोड्ती भयान्ते ओउःइपाय् ल्हाव्हदैबाड्कायः सबै हवःआकान् । २ ओउः ल्होक्ओमयःइपाय् आन सोतो गोःती “लौ ह्योडःती वाय्ओ लेःआः । ओउः ताड्हओ बाबीलोन् त तोओ सहरपाय् ह्योडःती वाय्ओ लेःआः बा । द्याह्हाडःसै ओउः सहरपाय् लान्लम्कोः जीरा तागालेः स्याव्नाः । ओहाडः सबै खालकोः पेमालो क्रीसीःओ वाःलम् मुलेःनाः ३ दोह् हायःती दाय्हसा सबै देसलम्कोः मान्तालम्-कायः ओउःकोः पेमालो मोह्हाय्ओ ल्हुड्इ ब्रःताक्आथास ओउः-कुस् ल्हाव्हदैबाड्कोः राजालम्मा ल्हास्या काम् जाड्हआकानी । ओउःकोः रेव्ओ काम्लम्सै ल्हाव्हदैबाड्कोः साहुलम्इमा आन गह् क्युती मुह्आकाय्” त दाय्हती ओउःपाय् दाय्हआ । ४ ओहाडःसैको लाड्कासै यात्ज्योः अरु हाव्नयः सायःआलाडः “लौ डाकोः मान्तालम्य ओउःसै ग्ल्युड्हती वाड्न दा । नीड् वाड्तेःइली त खेःया ओउःकुस् नीड् रेव्तोलेः स्याव्तेःनै ओउःकुस् नीड्इमा न्युम्ह-तेःनानी । ५ ओउःकोः रेव्ओ काम्लम्पाय् लाड्काताड् त्युम्हती पोम्हती दाहनाः ओउः रेव्ओ न्युम्हताक्साकायः परमेस्वरइ गलमा म्हेःउलु । ६ गतलो ओउःइ नीड्कायः हायःतेःआकाय् ओउःतलेः

ओउःकायः द्यानःतीलेः हायःनु दा । माः रैस नीसै भाक् पाःतीलेः
 द्यानःनु । ओउःइ नीड्कायः बयःओकोः नीसै भाक् पाय्क्नु दा ।
 ७ ओउःपाय् लयःकायः नाःतोलेः ताड्हाताक्आकास लयःकोः
 लहुड्कोः मोह्हायओपाय् नाःतोलेः जाड्हाआकास त्युम्ह्आकास ।
 द्याह् ओउःच्युकलेः लीह्सीःओ द्यानःती बयःपाःथै । ओउःपाय् 'लौ
 डापाय् रानी स्यावती मुओआः ड । डापाय् बुधा नाःमालो मोमःचोः
 गलमा स्यावडल सीओ बुधाकायः गलमा क्रेस्सा परडल' त दाय्हती
 लयःकोः लहुड्हाडः डाःतीलेः ताःआकास । ८ ओउःत भ्यान्ते यातै
 दीन्हाडः ओउःकःताड् महामारी वाड्लेःनाः जीक्ती सीताक्ओ
 महामारी लीह्सीःओ महामारी अनीकाल् महामारी सबै वाड्लेःनाः ।
 ओउःकायःपाय् म्हेःइ माक्ताक्ती वाय्ताक्नाःथै दोह् हायःती
 दाय्हसा ओउःकायः न्युम्ह्ताक्ओ प्रभु परमेस्वरपाय् आन ग्वम्
 नाःओ लेःआः बा" त दाय्हती दाय्हओ खेःतो ।

९ ओहाडःसैको ओउःकायः जेःती माक्ती वाय्ओ म्हेःकोः
 कुःओ च्यवःती ओउः मोमःचोःकुस् लीड्हायःओमा ल्हास्या काम्
 जाड्हाओ राजालम् ओउःकायः आन क्रेस्ती च्याःलेःनै । १० ओउः-
 कोः न्युम्ह्ओकः आन रैती ओउः राजालम् लोक्तोसै योती "अह
 नाड्पाय् न्युम्ह्तोलेः स्यावतेःआ बा । नाड् ताड्हाओ ग्वम् नाःओ
 बाबीलोन् सहर् न्युम्ह्तोतेः स्यावतेःआ बा । यात् चीच्योक्हाडःपाय्
 नाड्कायः न्युम्ह्ताक्ओ रैस" त दाय्हती ओउःमयः च्याःती दाय्ह-
 लेःनै । ११ ओहाडःसैको ल्हाव्हदैबाड्कोः साहुलम्मा ओउःकायः
 क्रेस्तीलेः च्याःनै दोह् हायःती दाय्हसा ओउःमयःकोः सामान्लम्
 द्याह् सुइमा लेःनीली । १२ ओउःमयःकोः सुन् चान्दी मनी मोतीकोः
 जाड्हाओ थोकलम् ओउःमयःकोः दुओमा आन पेओ रेसम्कोः
 य्हुन्नाय्लम् पेतो सय्ड्ओ सीडःकोः थोकलम् हाथीकोः दाहोकोः
 जाड्हाओ थोकलम् पेओ सीडः पीताल् फालाम् भाग्ओ बाड्कोः
 जाड्हाओ थोकलम् वीनःसा खायनीली । १३ सीड्कौली रक्-
 सायःलम् घेतो सय्ड्ओ सातीलम् धाकसायःकोः तीन्नाम् कासाय्
 साविलम् ओक्कलम् गहुड् स्याः मेतच्छ्याःलम् घोरा घोराइ तेनओ
 सय्क्लम् वीनःसाकायः काम् जाड्हाओ नोकरी मान्तालम् सबैलेः

साहुलम्इ ओउः बेलाहाडः दोहमा वीनःसा स्वायनीली । १४ “लौ नाड् आन भाक्ओ पेओ थोक्लम्पाय जुगाड् म्हीत्ती वायओ लेःआः । नाड्कोः गहमा महङ्गो चीसलम्मा सबै वायओ लेःआः । ओउःपाय नाड् गलमा द्यानःती दोःतेःल” त दाय्हती ओउः साहुलम् दाय्हनै । १५ ओउःमयःइपाय ओउः सहरहाडः थोक्लम् आन वीनःती भयान्ते पैसा नाःतोलेः क्युनीतो द्याह ओउःकायः न्युम्हताक्ओ च्यवःती आन रैती भयान्ते लोक्तोसै योनानी । ओउःकायः क्रेस्तीलेः च्याःती मुआकाय । १६ “लौ ओउःपाय न्युम्हतोलेः स्याव्आ । ओउः ताड्हओ सहरपाय न्युम्हतोलेः स्याव्आ बा । ओउः सहरकोः मान्तालम् ड्हापाय पेओ भाम्ओमा दुओ डालःओ नाय्लम् लावइसीओ खेःइतो सुन्मा मोती मनीमा लीक्इसीओ खेःइतो । १७ द्याह ओउःकोः नाःतो गहलम्पाय यातै चीच्योक्हाडः जुगाड् वायओ लेःआः बा” त दाय्हती ओउःमयः च्याःओ च्याःआकाय ।

ओहाडःसैको तीः जहासकायः चलावओमयःमा जहासहाडः वाहओलम्मा सबै द्युममालो तीःहाडः काम जाड्हओलम्मा लोक्तोसै योती १८ ओउः म्हेः जेःती माक्ताक्ओ सहरकायः च्यवःती ओउःमयः गोःती “लौ ओउःच्युक् ताड्हओ सहरपाय गाःहाडःमा च्यवःल” त दाय्हती क्रेस्ती च्याःती १९ तालाड्हाडः फुत्साः ताआकायःइसी “लौ न्युम्हतोलेः स्याव्आ ओउः ताड्हओ सहरपाय गुच्युक् न्युम्हतोलेः स्याव्आ । ओउः सहरकोः गहसै तीः जहास नाःओलम्इ आन पैसा क्युओ खेःतो । द्याह यात् चीच्योक्हाडः ओउःपाय जुगाड् वायओ लेःआः बा” त दाय्हती ओउःमयः दाय्ह-आकाय ।

२० “लौ लाड्काहाडः मुओलम्य ओउः सहर योती प्रोतोलेः मुन दा । नीड् परमेस्वरकायः ड्हामओलम्मा ओउःकोः छ्युड्हती ल्होक्ओमयःमा ओउःकोः कुरा छ्यानःओमयःमा नीड् सबै प्रोतीलेः मुन दोह हायःती दाय्हसा नीड्कायः पैमालो हायःओ सहरकायः परमेस्वरइ ओउःकोः रेव्भयाड् बयःती द्याह न्युम्हताक्नौ बा” त दाय्हती दाय्हओ खैःतौ । २१ ओहाडःसैको यात्चाक् ताड्हओ ल्होक्ओमयः ताड्हओ ग्रायःबाड्च्युक् लीःओ बाड्

च्युन्ती द्युममालो तीःहाडः तोसती वायती “लौ इतलेः ओउः
ताड्हओ बाबीलोन त तोओ सहरपाय तोसती वायलेःनाः । वाय-
आक्तीको ओउःपाय जुगाड् म्हीतलेःनाः” त दाय्हती दाय्हआ ।
२२ “ओउः सहरहाडःपाय वरनी प्रय्हओ बाड्सुली तुरही मुत्ओ गीत्
मेओ हावनयः द्याहहाडःसै गलमा सायःल । ओहाडःपाय सीडःकोः
जाड्हओमा सुन् चान्दी पीताल जाड्हओ मान्तालममा गलमा
च्यवःसा दोःल ग्रायःबाड्इ ग्रायःओमा गलमा सायःसा दोःल ।
२३ ओहाडःपाय बत्ती हवःओपाय गलमा थोड्ल कमा वानःओलम्-
कोः हावनयःमा गलमा सायःसा दोःल । ओउः सहरकोः साहुलम्पाय
ल्हाव्हदैबाड्कोः गह नाःओ साहु खेःइतो । ओहाडः सबै देस्कोः
मान्तालमकायःपाय माःती नोःओइ थ्योन्हती ब्रःताक्ओ खेःतो ।
२४ ओहाडःमा सबै सात्ओ परमेस्वरकायः ड्हाम्ओलम्कोः वयःमा
ओउःकोः कुरा छ्यानःओमयःकोः वयःमा च्यवःओ खेःतो । ओउः-
मयःकोः वयःमा सबै ल्हाव्हदैबाड्हाडः सात्ओ मान्ताकोः वयःमा
ओउः सहरहाडः च्यवःओ खेःतो” त दाय्हती ओउः ल्होकओमयः
दाय्हआ ।

१६

१ ओहाडःसैको लाड्कासै नाःतो हुम्ओ मान्तालमकोः
हावनयःलो लेखा सायःआलाडः “डीकोः परमेस्वरकायः
ताड्हताक्तीलेः तोपाःथै । ओउःपाय सबै दलताक्सा ग्वम् नाःओमा
ताड्हओ परमेस्वर लेःआः बा । २ ओउःकोः तय्छनःती योओमा
न्युम्हताक्ती बयःओ काम्लम् दोड् पेओ लेःआः । दोह हायःती
दाय्हसा ओउः ल्हाव्हदैबाड्हाडः मुओलम्कायः रेवताक्ओ
ताड्हओ ल्हास्याकायःपाय परमेस्वरइ न्युम्हताक्आकान् । ओउः
ल्हास्याइपाय परमेस्वरकोः काम् जाड्हओलम्कायः सात्आकान् त
भयान्ते ओउःकायः परमेस्वरइ न्युम्हताक्आथै” त दाय्हती ओउःमयः
दाय्हआकाय । ३ ओहाडःसैको “लौ परमेस्वरकायः ताड्हताक्तीलेः
तोपाःथै । ओउः सहरकायः माक्ती जेःओ म्हेःकोः कुःओपाय
गलकायःमा त्यावःताड् लन्हधैलेः मुनाः” त दाय्हती दाय्हआकाय ।
४ ओउः चौबीस् थालवःपालममा ओउः चारगोता जीडः
नाःओलममा ओउः राजाकोः थाव्हाडः च्युडःओ परमेस्वरकायः

मानआकानी “माः ओउःतलेः स्याव्पाः । परमेस्वरकायः ताड्हताक्-
तीलेः तोपाःथै” त दाय्हती लुड्तीलेः तोआकानी ।

५ ओहाडःसैको ओउः राजा च्युडःसा थाव्सै यातज्योः
हावनयः वाड्ती “लौ नीड् परमेस्वरकोः काम् जाड्हओलम्य नीड्-
पाय् ताड्हओलममा मीओलममा सुसु परमेस्वरकः एडःतीलेः मुनै
सबैइ ओउःकायः ताड्हताक्नु दा” त दाय्हती दाय्हओ खेःतो ।

६ ओउःत दाय्हआक्तीको नाःतो हुम्ओलमकोः हावनयः क्लोनःती
लहक्अरओ तीःलो लेखामा न्याम् मुक्ओलो लेखामा सायःआलाडः
“लौ परमेस्वरकायः ताड्हताक्तीलेः तोपाःथै दोह् हायःती दाय्हसा
डीकोः ग्वम् नाःओ प्रभु परमेस्वरपाय् सबैकोः राजालेः मुनाः ।

७ द्याह् प्रोतोमा चोडायतोमा स्यावती परमेस्वरकायः ताड्हताक्नी
दा दोह् हायःती दाय्हसा ओउः भेदाकोः चोःकोः बीहा जाड्हसा
दीनपाय् दाहओ लेःआः बा । ओउःकोः वानःसा कमापाय् चीड्धै
मुलेःजेःनाः । ८ ओउः कमा लावसाकायः पेओ जुगाड् छीःमालो
भामओ नाय्लम् बयःओ लेःआः” त दाय्हती दाय्हआकाय् । ओउः

नाय्लम् त तोसापाय् परमेस्वरकोः मान्तालमइ जाड्हओ पेओ
काम्लम् लेःआः । ९ ओहाडःसैको ओउः ल्होक्ओमयः डाकायः
तोती “लौ ‘ओउः भेदाकोः चोःकोः बीहा भोसहाडः गोत्ओलमपाय्
चोडायतोलेः स्यावनै’ त दाय्हओ लेखउ दा” त दाय्हती ओउःइ
डाकायः तोआताडः “माः है ओउःपाय् परमेस्वरइ नोःओ दोड् कुरा
लेःआः बा” तमा ओउः ल्होक्ओमयःइ दाय्हती तोआताडः ।

१० ओउःत सायःआक्तीको डाइ ओउःकायः मानसाकायः ओउः-
कोः दोम्हाडः बाःती स्यवखयःडोतो “इत हायःलाम् । नाड्कुस्मा
नाड्कोः येसुइ छ्यानःओ दोड् कुराकायः ड्हामओ पुःचोड् हीचोड्-
लमकुस्मा डा परमेस्वरकोः काम् जाड्हओचाक् लेःआः ड ।
परमेस्वरकायःलेः मानउ दा” त दाय्हती तोआताडः । दोह् हायःती
दाय्हसा येसुइ छ्यानःओ दोड् कुरामा अरु परमेस्वरकोः कुरा छ्यानः-
ओलमइ तोओ कुरामा यातैज्योः लेःआः बा ।

११ ओहाडःसैको लाड्का फोल्ओलेः च्यवःआलाडः ।
ओहाडः यातज्योः भामओ घोरा मुओ खेःतो । ओउः घोरा

लन्हओचाक्पाय “दोड् ड्हाम्सीःओ” त तोओ लेःआः । ओउः-
 इपाय् पेतोलेः तयछनःती योमानौ परमेस्वरकोः बीरोतलमकुस् मीन्ह-
 काय्ती पेतोलेः क्लीमःमानौ । १२ ओउःकोः मीक्पाय् ल्युड्हओ
 म्हेःलो लेखा प्लीड्हआ तालाड्हआडः नाःतो मुकुत् ल्हुप्ओ खेःतो ।
 ओउःकोः आड्हआडः अरुइ चीःसा खाय्मालो मय्ड् लेखओ खेःतो
 ओउः मय्ड्पाय् ओउःइ ह चीःलेःनौ । १३ ओउःकोः क्रमःनाय् बयः-
 हाडः जोःओ खेःतो । ओउःकोः मय्ड्पाय् ‘परमेस्वरकोः नोःराय्’
 लेःआः । १४ ओउःकायः गुल्हती लाड्काकोः पल्लनलम् भाम्ओ
 घोरालम् लन्हती वाड्आकाय् । ओउःमयःमा पेओ छीःमालो भाम्ओ
 नाय् लावआकायःइसी । १५ ओउः ड्हा वाहओचाक्कोः म्होतोड्सै
 वहानःओ तरवाल ग्ल्युड्हओ खेःतो ओउः तरवालइ ओउःइ जात्
 जात्लमकायः क्लीमःती जुगाड् जोक्ओ ल्हुड्इ ओउःइ राजालो
 लेखा हुकुम् बयःनाःथास । सुसुकः ओउः ग्वम् नाःओ परमेस्वरपाय्
 आन ल्हुड् मल्हतो स्याव्ने ओउःमयःकायः ओउः ड्हा वाहओचाक्इ
 न्युम्हताक्नाःथास । १६ ओउःकोः नाय्हाडःमा प्लेक्हाडःमा
 “राजालमकोः राजालेः प्रभुलमकोः प्रभुलेः” त दाय्हती यात्ज्योः
 मय्ड् लेखओ खेःतो ।

१७ ओहाडःसैको यात्ज्योः ल्होक्ओमयः न्याम्हाडः
 चीड्ती मुओ च्यवःआलाडः । ओउःपाय् सबै अलवःहाडः स्युड्ती
 वाहओ वाःलमकायः सोतोलेः गोःती “लौ वाड् न दा । परमेस्वरकोः
 ताड्हओ भोस जेःलाड् हुमःती वाड् न । १८ राजालम् सेनापती
 हवलदार सीपाही घोरा घोरा लन्हओमयः सबैकोः आड्कोः मायः
 जेःलाड् वाड् न । ताड्हओ मान्ताकोःमा मीओ मान्ताकोःमा काम्
 जाड्हसा नोकरी खेःओलम् काम् जाड्हसा खेःमालोलम् सबैकोः
 मायः जेःलाड् वाड् न” त दाय्हती ओउः ल्होक्ओमयःइ तोआकान् ।

१९ ओहाडःसैको ओउः तीःसै थाओमा ल्हाव्हदैबाड्कोः
 राजालम्मा ओउःमयःकोः पल्लनलमकुस् मीन्हकाय्लाड् चीड्ती
 हुमओ च्यवःआलाडः । ओउःमयःइपाय् ओउः घोरा लन्हओचाक्-
 कुस्मा ओउःकोः पल्लनलमकुस्मा मीन्हकायसा बोडःनानी ।
 २० मीन्हकाय्लाड् वाड्तोक्हाडः ओउः तीःसै थाओकायःमा

ओउःकुस् वाहओ माःओ कुरा छ्यानःती तोओचाक्कायःमा चुम्-
आकानी । ड्हापाय् ओउः माःती तोओइपाय् ग्याड्हराय् जाड्हती
ओउः तीःसै थाओकोः चीन्ह आड्हाडः नाःओलम्कायःमा ओउः-
कोः मुर्तीकायः मानओलम्कायःमा ब्रःताक्ती थ्योन्हओ खेःतो ।
ओहाडःसैको चुम्आक्तीको ओउः तीःसै थाओमा ओउः माःती
तोओमा ओउःनीसपाय् सेलः मुतोक्हाडः म्हेः ल्युड्ओ गन्धक्
नाःओ दुम्हान्हाडः तोसती वाय्ओ खेःचतो । २१ ओउःनीसकुस्
वाहओलम्कायः ओउः घोरा लन्हओचाक्कोः म्होतोड्सै ग्ल्युड्हओ
तरवालड् सात्ओ खेःइतो ओहाडःसैको ओउःमयःकोः म्हाड्कोः
मायःपाय् वाःलमड् कोस्तोलेः जेःआकानी ।

२०

१ ओहाडःसैको यात्चाक् लाड्कासै ग्ल्युड्हओ ल्होक्-
ओमयः च्यवःआलाडः । ओउःइपाय् क्रुत्हाडः कामःअ
नालाकोः सान्चोमा ताड्हओ साड्लामा लात्ओ खेःतो । २ ओउः
ल्होक्ओमयःइ ग्ल्युड्हती वाड्ती ओउः उय्हलेहाडःसैकोः ताड्हओ
सैतान् त तोओ नाक् रुकायःपाय् चुम्ती यात् हजार बरसच्युक्कायःलेः
पानःती ३ कामःअ नालाहाडः क्लाःती बोमःतीलेः गम्आथै ।
ओहाडः काती गम्आक्तीको ओउः रुइपाय् जात् जात्लम्कोः
मान्तालम्कायः यात् हजार बरसच्युक्कायः माःती थ्योन्हती तोसा
खाय्उलु । ओहाडःसैको यात् हजार बरस पुत्आक्तीको ओउः
रुपाय् ज्याडःतो खेःमाच्युक्कायः बेन्ताकसा खेःतो ।

४ ओहाडःसैको राजा च्युडःसा थावलम् च्यवःआलाडः ।
ओहाडः च्युडःती मुओलम्कायः तयछनःती योसा ग्वम् बयःओ
खेःतो । फेरी येसुकोः दोड् कुरामा परमेस्वरकोः नोःराय्मा थोल्हती
तोसाकायः पाल्ती सात्ओलम्कोः नामे रुआड्लम्मा च्यवः-
आलाडः । ओउःमयःइपाय् ओउः तीःसै थाओकायःमा ओउःकोः
मुर्तीकायःमा गलमा मानआक्नीली ओउःकोः चीन्ह जेल्हहाडः
क्रुत्हाडः गलमा लात्आक्नीली । ओउःमयः सेलः उहती स्यावती
खीसकुस् यात् हजार बरसच्युक्कायः राजालम् स्यावनै । ५ ओउः
बेलाहाडःपाय् ओउः ड्हाकोः उहती च्योक्ओ बेलाहाडः लेःआः ।
अरु सीती मुओलम्खे ओउः हजार बरस पुत्आक्तीको सेलः

स्याव्आकाय् । ६ ओउः ड्हा उहती च्योक्ओलम्पाय् छ्यड्तीमा
 चोडायतोलेः मुनै । ओउःमयः फेरीलेः सीसा परइली परमेस्वरकायःमा
 स्त्रीस्कायःमा ओउःमयः पुरोहीत् स्याव्ती स्त्रीस्कुस् यात् हजार
 बरसच्युक्कायः राजा मुलेःनै । ७ ओहाडःसैको ओउः हजार बरस
 पुत्आक्तीको सैतान्पाय् ओउःकोः थुनओहाडःसै बेन्तोलेः स्याव्-
 नाः । ८ बेन्आक्तीको ओउःइपाय् ल्हाव्हदैबाड्कोः चार दोवाहाडः
 मुओ गोग् मागोग् त तोओ मान्तालम्कायः माःती थ्योन्हती
 ताड्हाओ मीन्हकाय्साकायः हुम्ताकनाःथास । ओउः मान्तालम्पाय्
 आन नाःतोलेः ल्हाव्हदैबाड्कोः बाड्लम्च्युक् नाःतोलेः मुनै ।
 ९ ओहाडःसैको ओउःमयःपाय् ल्हाव्हदैबाड्हाडः तोमःती वाहती
 परमेस्वरकोः मान्तालम् न्यासती मुसा बेलाड्कायःमा ओउःइ राप्ओ
 सहरकायःमा तोडःनीतो लाड्कासै म्हेः ग्ल्युड्हती वाड्ती ओउः
 तोडःती मुओलम्कायः जुगाड् माक्ती वाय्ताक्आथास ।
 १० ओउःमयःकायः माःती थ्योन्हओ सैतान्कायः ओउःम्हेः ल्युड्ओ
 गन्धक् नाःओ दुम्हान्हाडः ताती वाय्ओ खेःतो । ओउः दुम्हान्-
 हाडःपाय् ओउः तीःसै थाओमा ओउःकोः कुरा माःती तोओचाक्मा
 ड्हामा ताती वाय्ओ खेःचतो । ओउःनीस्कुस् सैतान्पाय् न्हीदीड्मा
 याह्दीड्मा गलकायःमा दीःमाःत न्युम्हतोलेः स्याव्नै ।

११ ओहाडःसैको डाइ ताड्हाओ भाम्ओ राजा च्युडःसा
 थाव्मा च्यवःआलाडः ओहाडः च्युडःओचाक्मा च्यवःआलाडः ।
 ओउःकःसै ल्हाव्हदैबाड्मा फेल्बाड्मा क्रव्ती ज्याल्आ । जुगाड्
 म्हीत्ओलेः खेःतो । १२ ओहाडःसैको सबै सीओलम् च्यवः-
 आलाडः । ताड्हाओमा मीओमा सबै ओउः राजा च्युडःसा थाव्कोः
 ड्हासै चीड्ती मुओ च्यवःआलाडः । ओहाडः फेल्ती गम्ओ
 कीताप्लम्मा मुओ खेःतो । ओहाडःसैको यात्ज्योः अरु कीताप्
 फेल्ओ खेःतो । ओउःपाय् ओउः जीडः नाःओलम्कोः कीताप्
 लेःआः । ओहाडःपाय् सीओलम्इ ड्हा जाड्हाओ काम्लम् लेखती
 मुनाः । ओउः कीताप् पहती ओउः सीओलम्कायः तय्छनःसा
 खाय्ओ खेःतो । १३ ओहाडःसैको द्युम्मालो तीःसै ओहाडः मुओ
 सीओलम् त्याक्ओ खेःइतो । सीताक्ओसैमा नालासैमा ओहाडः

मुओलम् त्याक्ओ खेःइतो ओउःमयःइ लयः जाड्हओ काम्लम्मा
तय्छनःती योओ खेःतो । १४ ओहाडःसैको ओउः सीताक्-
ओकायःमा कामःअ नालाकायःमा ओउः म्हेः ल्युड्ओ दुम्हान्हाडः
तोसती वाय्ओ खेःतो । ओउःत स्याव्ओपाय् “फेरीलेः सीआ” त
तोओ लेःआः । १५ ओहाडःसैको सुसुकोः मय्ड्पाय् ओउः जीडः
नाःओलम्कोः कीतापहाडः लेखमालो मुनाः ओउः मान्तामा ओउः
म्हेः नाःओ दुम्हान्हाडः तोसती वाय्ओ खेःतो ।

२१ १ ओहाडःसैको डाइ नया फेलबाड्मा नया ल्हाव्हदैबाड्
च्यवःआलाडः । ओउः इहा मुओ फेलबाड् ल्हाव्हदैबाड्
म्हीतजेःओ खेःतो । ओउः द्युममालो तीःमा म्हीतजेःआ ।
२ ओहाडःसैको ओउः पेओ छय्ड्ओ नया यरुसालेम् त तोओ सहर
लाड्काहाडः मुओ परमेस्वरसै ग्ल्युड्हती वाड्ओमा च्यवः-
आलाडः । ओउः सहरपाय् देडीलो भाव्इ वानःसा खेःओ आन पेओ
नाय्लम् लावओ सायःलम् लीक्ओ कमालो लेखालेः खेःतो ।
३ ग्ल्युड्हती वाड्तोकहाडः ओउः राजा च्युडःसा थाव्सै सोतो
हाव्नयःमा सायःआलाडः “लौ द्याहगोते परमेस्वरपाय् मान्तालम्कुस्
याक्लेःनाः । ओउःत याक्तोकहाडः ओउःमयः परमेस्वरकोः
मान्तालम् स्याव्लेःनै । माः है परमेस्वरपाय् लयःलेः मान्तालम्कुस्
याक्ती ओउःमयःकोः परमेस्वर स्याव्लेःनाः । ४ सबै क्रेसती च्याः-
ओलम्कोः मीक्क्लीः परमेस्वरइ जुगाड् थ्युरती वाय्नाःथास ।
सीओमा क्रेसती च्याःओमा जीक्ओमा द्याहपाय् नाःल दोह हायःती
दाय्हसा इहाकोः कुरापाय् सबै म्हीतलेःआ” त दाय्हती दाय्हओ
खेःतो ।

५ ओहाडःसैको ओउः राजा च्युडःसा थावहाडः मुओचाक्पाय्
“लौ सबै कुरा नयालेः जाड्हनाडः बा” त दाय्हती दाय्हओ खेःतो ।
“लौ इ कुरापाय् दोड् इहाम्सीःओ कुरा लेःआः । ओउःपाय् लेखउ
दा” तमा दाय्हती डाकायः तोआताडः । ६ “लौ इपाय् स्यावजेःआ
बा । डापाय् सबैसै इहामा लेःआः इ सबैसै लोनेःमा लेःआः इ सबै
कुराकोः तुडःमा सबै कुराकोः च्योःमा डा लेःआः इ । सुसु अप्लेःनै
ओउःकायःलेः डाइ ओउः जीडः नाःओ तीः सीगाड्सै पैसा आःताः

त्याक्माःत सोह्लेः तुड्सा दोःताक्नाडःसु । ७ सुसु रेवओकायः
क्लीमःनानी ओउःकायः डाइ इतलेः बयःलेःनाडः । डाषाय् ओउःकोः
परमेस्वरलेः स्याव्नाडः ओउःपाय् डाकोः चोःलेः स्याव्ने । ८ ओउः-
मयःखे ओउःतलेः स्याव्ने सुसुखे परमेस्वरकोः काम् जाड्हसाकायः
रैओ ल्हुड् नाःओ मुलेःनै सुसुखे ड्हामओकायः फेओ मुने सुसुखे आन
क्रीसीःओ काम्लम् जाड्हओलेः मान्ता सात्ओलेः ल्हास्या काम्
जाड्हओलेः मुने सुसुखे भ्याओमा मुरतीकायः मानओ काम् जाड्हओ
लेःआः माःती तोओ लेःआः ओउःमयः सबै ओउः म्हेः ल्युड्ओ
गन्धक् नाःओ दुम्हान्हाडः न्युम्हतोलेः स्याव्ने ओउःत स्याव्ओलम्-
पाय् 'फेरीलेः सीआ' त तोओ लेःआः”

९ ओहाडःसैको ओउः सातगोता मानाहाडः महामारी
लात्ओ ल्होक्ओमयःकोः यात्चाक् डाकःताड् वाड्ती “लौ वाड्अ
दा डाइ ओउः भेदाकोः चोः त तोओकोः कमा छ्यानःनेःनाड्” त
दाय्हती तोआताडः । १० ओहाडःसैको डा परमेस्वरकोः ग्वालामः
दोःआलाडः । दोःआक्तीको ओउः ल्होक्ओमयःइ आन यासओ
स्यालुड्कोः च्योःताड् लात्ती आलःआताडः । ओहाडः लात्ती
आलआक्तीको डाकायः ओउः छय्ड्ओ यरुसालेम् त तोओ सहरलेः
लाड्काहाडः मुओ परमेस्वरकःसै ग्ल्युड्हती वाड्ओ छ्यानः-
आताडः । ११ ओउः सहरपाय् परमेस्वरसै दोःओ अड्ग थड्गत त
पेओ थोड्ओलेः खेःतो । ओउःपाय् पेओ यास्पर् त तोओ भेल्ओ
मनी बाड्लो लेखालेः लीक्ओ खेःतो । १२ ओउः सहरकोः खोओ
बारपाय् आन ब्रावओमा यासओमा खेःतो । ओहाडः बारगोता धोका
मुओ धोका धोकाहाडः यात्चाक् ल्होक्ओमयः ल्युड्हती मुओ
खेःतो । धोका धोकाकोः त्यावःसै यातैज्योः इस्त्राएली मान्तालम्कोः
बार थर्कोः मय्ड् लेखओ खेःतो । १३ ओहाडःसैको ओउः बारगोता
धोकाकोःपाय् सुम् धोका दाहन्याम्ताड् सुम् धोका ब्लक्न्याम्ताड्
सुम् धोका उत्तरताड् सुम् धोका दक्सीन्ताड् खेःतो । १४ ओहाडः-
सैको ओउः बारलम्कोःपाय् बारगोता तोस्बाड् खेःतो । बाड्
बाड्हाडः यातैज्योः ओउः भेदाकोः चोःकोः बारचाक् छ्युड्हती
ल्होक्ओमयःकोः मय्ड् लेखओ खेःतो ।

१५ ओहाडःसैको डाकायः छ्यानःओ ल्होकओमयःइपाय
 ओउः सहरकोः बार्लम् धोकालम् क्रुसा थेडा यातज्योः सुनकोः
 जाड्हओ क्रुसा दड्ग लात्आकान् । १६ ओउः सहरपाय् बकीसलो
 लेखा खेःतो । ओउःकोः चारगोता बार्लम्पाय् ब्राड्तो खातओलेः
 ग्याड्हओ खेःतो । ओहाडःसैको ओउः दड्गइ ओउः ल्होकओमयःइ
 सहर क्रुआकान् । यातज्योः बारपाय् बार सै कीलोमीतरच्युक
 ग्याड्हओ । ओउः सहरपाय् ओउःच्युकलेः यासओमा खेःतो ।
 १७ ओउःकोः बारकायःमा ओउः ल्होकओमयःइ क्रुआकान् । बार-
 लम्पाय् यातसै चवालीस् मान्ताकोः तुपक्रुच्युक यासओलेः खेःतो
 ओउः ल्होकओमयःकोः दड्गइ क्रुती इच्युक यासओलेः खेःतो ।
 १८ ओउः बारखेपाय् पेओ यास्पर त तोओ बाड्सै जाड्हओ खेःतो
 सहरखे जुगाड् पेओ ऐनालो लेखा भेलओ सुनकोः जाड्हओ खेःतो ।
 १९ बारकोः तोसबाड्लम्पाय् सबै पेओ मनी बाड्लम्लेः लीकओ
 खेःतो । ओउः ड्हाकोः तोसबाड्पाय् यास्पर त तोओकोः लीक-
 ओआः यातज्योः अरुपाय् फेलबाड्लो प्लीओ साफीर् मनीकोः
 लीकओ खेःतो अरु चालकेदोन् त तोओ प्लीगारओ मनी पन्ना त
 तोओ प्लीओ मनी २० गोमेद त तोओ दुगारओ मनी सारदीओस् त
 तोओ दुओ मनी क्रीसोलीथास् त तोओ यारओ मनी पीत त तोओ
 प्लीगारओ मनी पीरोज त तोओ यारओ मनी क्रीसोप्रासोस् त तोओ
 प्लीगारओ मनी हुवाकीन् त तोओ फेलबाड्लो प्लीगारओ दुगारओ
 मनी मारतीस् त तोओ डालःओ मनी ओउः बारगोता मनीकोः ओउः
 तोसबाड्लम् जाड्हओ खेःतो । २१ ओउः बारगोता धोकालम्पाय्
 बारगोता मोतीकोः जाड्हओ खेःतो यातज्योः धोकापाय् यातैज्योः
 मोती खेःतो । ओउः सहरकोः ल्याम्पाय् पेओ ऐनालो लेखा भेलओ
 सुनकोःलेः जाड्हओ खेःतो २२ सहरकोः मन्दीर् डाइ दोह्मा
 च्यवःडल दोह् हायःती दाय्हसा ओउः सहरहाडः ग्वम् नाःओ प्रभु
 परमेस्वरमा ओउः भेदाकोः चोःमा ओउः सहरकोः मन्दीर् मुनाःच ।
 २३ ओउः सहरकायःपाय् न्याम् थोड्ओमा लाह् हवःओमा जुगाड्
 परल दोह् हायःती दाय्हसा परमेस्वरइपाय् अड्ग थड्ग त मुती ओउः
 सहरकायः थोड्ताकनौ । ओउः भेदाकोः चोःमा ओउः सहरकोः

बत्तीलो लेखा मुनाः । २४ ओउःकोः थोड्ओहाडः सबै देस्कोः
मान्तालमइ वाहसा स्वायनानी । ओउः सहरहाडःमा ल्हाण्हदैबाड्कोः
राज्जालमइ लयःकोः पेओ गह्लम ग्राम् ग्रम्त वानःनानी । २५ ओउः
सहरकोः धोकालम्पाय् गलमा राक्ल न्हीदीड्हाडः फोल्तोलेः
मुलेःनाः याह्दीड्पाय् ओउःहाडः गलमा स्याव्ल । २६ ओउः सहर-
हाडः सबै देसलम्कोः गह्लममा पेओ थोकलम्मा वानःनानी ।
२७ ओहाडःसैको ओउः सहरहाडः दोह् दोह् क्रीसीःओ मुनाः
ओउःलेः वानःसापाय् गलमा दोःल सुसुइमा रेवओ काम्मा माःओ
काम्मा जाड्हलेःनानी ओउःमा सहरहाडः पोक्सा जुगाड् दोःइली ।
सुसुखेकोः मय्ड्पाय् ओउः भेदाकोः चोःकोः जीडः नाःओलम्कोः
कीतापहाडः लेखती मुनाः ओउःमयः ह पोक्सा दोःनै ।

२२ १ ओहाडःसैको ओउः ल्होकओमयःइ ओउः जीडः
बयःसा तीः खोला छ्यानःआताडः । ओउः तीःपाय् आन
पेओ छेरलीड्त प्लीड्हती भेलओ तीःलेः खेःतो । परमेस्वरकोःमा
ओउः भेदाकोः चोःकोःमा च्युडःती मुओ थावसै ओउः तीः ग्ल्युड्हती
वाड्ती २ सहरकोः ताड्हओ ल्यामकोः माभहाडः होती आलनाः ।
ओउः तीःकोः इसै उसै चीनः चीनःसै ओउः जीडः बयःसा सीडः
खेःतो । ओउः सीडःपाय् महीना महीनाहाडः सायःती बार पेन्हकायः
सायः सायःनौ । ओउःकोः मात्पाय् देस् देस्कोः मान्तालम्कायः
स्याक्ताक्साकायः मुओ । ३ ओहाडःसैको ओउः सहरहाडःपाय्
परमेस्वरइ प्रनःओपाय् दोह्मा नाःल । ओहाडः परमेस्वरकोःमा ओउः
भेदाकोः चोःकोः च्युडःती मुओ थाव मुलेःनाः । परमेस्वरकायः
ओउःकोः काम् जाड्हओलमइ माननानी । ४ ओउःकोः खेन्पाय्
ओउःमयःइ च्यवःसा स्वायनानी ओउः मान्तालम्कोः जेल्हहाडः
परमेस्वरकोः मय्ड् लेखती मुनै । ५ ओउः सहरहाडः याह्दीड्पाय्
गलमा दसह्ल बत्ती थोड्ओमा न्याम् थोड्ओमा जुगाड् परल दोह्
हायःती द्यह्सा प्रभु परमेस्वरइ ओउःहाडः मुओलम्कायः थोड्ताक्-
नाःथास । ओउःमयःपाय् गलकायःमा राजालो लेखा मुलेःनाः ।

६ ओहाडःसैको “लौ इ कुरापाय् दोड् इहाम्सीःओ कुरा
लेःआः । ओउःकोः कुरा छ्यानःओलम्कायः लयःकोः ग्वालामः

बयःताक्सा परमेस्वरइपाय देडी स्यावसा कुरालेः लयःकोः काम् जाड्हओलम्कायः छ्यानःलेःनौ । ओउःत हायःसाकायः ओउःइ लयःकोः ल्होक्ओमयः ल्होक्आकान्” त दाय्हती ओउः ल्होक्-ओमयःइ तोआताडः ।

७ “लौ डा रेन्हतोलेः वाड्नाडः बा” त दाय्हती तोओ लेःआः । सुसुइ इ कीतापहाडः छ्यानःती लेखओ कुरापाय् ल्हुडहाडः सेती गमनानी ओउःपाय् चोडायसीःतोलेः मुजेःनै ।

८ इ कुरापाय् डा युहना त तोओइ सबै सायःमाआलाडः च्यवःमाआलाडः । ओहाडःसैको सायःआक्तीकोमा च्यवःआक्तीकोमा इ कुरा छ्यानःओ ल्होक्ओमयःकोः दोम्हाडः बाःती ओउःकायः मानसा बोडःडोतो ९ “एत हायःलाम् डापाय् नाड्कुस्मानाड्कोः परमेस्वरकोः कुरा छ्यानःओ पुःचोड्कुस्मा इ कीतापहाडः-कोः कुरा ग्याती जाड्हओलम्कुस्मा परमेस्वरकोः काम् जाड्हओचाक् लेःआः ड । परमेस्वरकायः मानउ” त दाय्हती ओउःइ तोआताडः । १० ओहाडःसैको “लौ इ कीतापहाडः लेखओ लोनेः वाड्सा खेःओ कुरापाय् नुसुती गमतेःचनौ दोह हायःती दाय्हसा इ कुरा सबै तापसा बेलापाय् द्याड्तो मुनाः । ११ सुसुखे रेवओ काम् जाड्हओ लेःआः ओउःइपाय् रेवतोलेः जाड्हधैलेः मुजेःपै । सुसुमा क्रीसीःओ लेःआः ओउःपाय् क्रीसीःतोलेः मुजेःपै । सुसुखेइ पेओ काम् जाड्हओ लेःआः ओउःपाय् पेतोलेः जाड्हतीलेः मुजेःपै सुसु छय्डओ लेःआः इ ओउःपाय् छय्डतोलेः मुजेःपै” त दाय्हती ओउः ल्होक्-ओमयःइ तोआताडः । १२ “लौ डा रेन्हतोलेः वाड्नाडः । वाड्-तोक्हाडः डाइ सबैकायः ओउःमयःकोः काम् जाड्हभ्याड्कोः वानःलेःनाडःसु । मान्ता मान्ताइ गतलो लःलयःकोः काम् जाड्हलेः-आकानी ओउःतलेः बयःनाडःसु बा । १३ डापाय् सबैसै ड्हामा लेःआः ड सबैसै लोनेःमा लेःआः ड सबै कुराकोः तुडःमा डा लेःआः ड सबै कुराकोः च्योःमा डा लेःआः” त दाय्हती येसु दाय्हआ ।

१४ सुसुइ लयःकोः क्रमःनाय्लम् धावःती भाम्ताक्नानी ओउःमयःपाय् चोडायतोलेः मुनै ओउःमयः ओउः जीडः बयःसा सीडःसै काव्हसामा दोःनै ओउः सहरकोः धोकालम्हाडः पोक्सामा

दोःलेःनै । १५ ओउःमयःस्वे पोक्सा दोःइतो सबै जुगाड् रेवतो जाड्हओलम्मा ल्हास्या जाड्हओलम्मा भयाती जाड्हओलम्मा मान्ता सातओलम्मा मुरती मानओलम्मा माःती तोसा जाड्हसा भाक्ओलम्मा ओउःमयःस्वे सहर बाहीरताड् मुसा परनाः ।

१६ “लौ इ कुरा सबै ड्हामओलम् छ्यानःती तोसा थेडा डा येसुइ डाकोः ल्होकओमयःकायः नीड्कःताड् ल्होकआलाडः । डापाय् दावुदकोः होह्कोः तुडःलेः ओउः बीहान प्रीमा च्योक्ती थाओ थोड्ओ कार लेःआः ड” त दाय्हती ओउःपाय् दाय्हआ ।

१७ ओहाडःसैको परमेस्वरकोः ग्वालामःमा ओउः भेदाकोः चोःकोः कमामा “लौ वाड्अ दा” त दाय्हती तोनाःचु । ओउः कुरा सायःओलम्मा “माः है वाड्चाक्अ दै” तमा सबैइ तोपानी । ओहाडःसै सुसुमा अप्लेःनै ओउःपाय् ग्यातीलेः वाड्ती ओउः पैसा आःताः त्याक्माःत सोह् बयःओ जीडः बयःसा तीः त्याक्पानी ।

१८ “सुसुइ इ कीतापहाडः लेखओ लोनेः स्याव्सा कुरा सायःनानी ओउःइपाय् इ कुराकायः दोह्मा पाःती लेखलाम् । ओउःइ पाःती लेखचौ त खेःया ओउःकायःलेः परमेस्वरइ इ कीतापहाडः लेखती तोओकोः महामारीलम् बयःनाःथै” त दाय्हती डाइ गानाक्-तीलेः तोनाडः । १९ ओहाडःसैको सुसुइ इ कीतापकोः लोनेः स्याव्सा कुराकायः क्लेतताक्चानी ओउःकायः इ कीतापहाडः छ्यानःओ जीडः नाःओ सीडःकोः सायः त्याक्सा भाक् खेःओमा ओउः छय्ड्ओ सहरहाडः वाहती मुसा खेःओमा परमेस्वरइ लाती आलःनाःथास ।

२० इ कुरालम् छ्यानःती तोओचाक्पाय् “माः है डापाय् रेन्हतोलेः वाड्नाडः बा” त दाय्हती दाय्हलेःनाः । माः प्रभु येसुय रेन्हतोलेः वाड्चाक्अ दै ।

२१ लौ सबै ड्हामओलम्कायः प्रभु येसु योनःतीलेः योपाः-थास । ओउःतलेः स्याव्पाः दा ।